

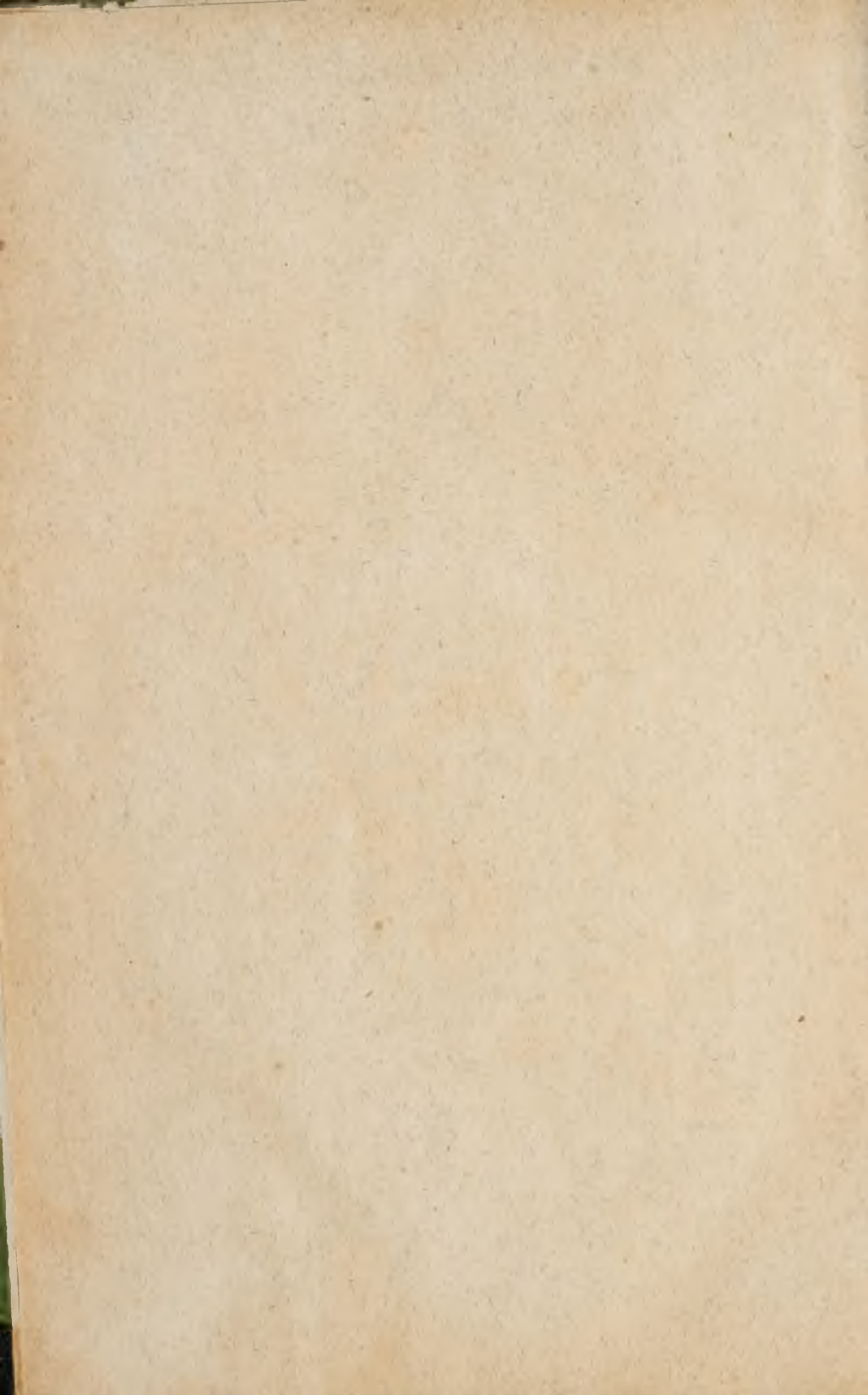

27

27

Supplies to Mangrove Swamps A. D. 1885
presented to the Board for the Inspector 1885

Г Р А М М А Т И К Η

Κ. Μ. ΚΟΥΜΑ.

29

619

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

ΔΙΑ

ΣΧΟΛΕΙΑ

ΥΠΟ

Κ. Μ. ΚΟΥΜΑ.

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΡΙΤΗ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Η ΜΝΗΜΟΣΥΝΗ

Χ. Νικολαΐδου Φιλαδελφέως.

1843.

ΤΩ
ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΑΤΩ
ΒΑΣΙΛΕΙ
ΤΗΣ
ΕΛΛΑΔΟΣ
ΟΘΩΝΙ ΤΩ Α΄
χτλ. χτλ. χτλ.

ΙΕΡΟΝ.

BAZAFEL

In der ersten Abtheilung des Buchs wird die Geschichte der Stadt Bazafel erzählt, welche von den Römern im Jahr 106 v. Chr. gegründet wurde. Die zweite Abtheilung enthält eine Beschreibung der Stadt und ihrer Umgebungen. Die dritte Abtheilung enthält eine Beschreibung der Geschichte der Stadt von der Zeit der Römer bis zur Gegenwart. Die vierte Abtheilung enthält eine Beschreibung der Geschichte der Stadt von der Zeit der Gegenwart bis zur Zukunft.

ΒΑΣΙΛΕΥ,

ΕΥΚΛΕΩΣ αγωνισαμένη ή Έλλάς υπέρ πίστεως και αὐτονομίας, ἀπῆλαυσεν ἑπαθλον τῆς ἀθανάτου νίκης της τὸ νὰ ἀναμορφωθῇ ἐκ τῶν ἐρείπιων της καὶ νὰ κυβερνηθῇ πατρικῶς ἀπὸ τὴν Σὴν Μεγαλειότητα. Βραβευτῆς της εἶναι αὐτὸς ὁ Θεός. Τίς δὲν τὸ βλέπει ἐναργέστατα; ὁ Θεὸς ἐκίνησε τὸν φιλόσοφόν σου πατέρα, εὐθύς καθισταμένου τοῦ ἀγῶνος, νὰ παραμυθῇ τὰς θλίψεις, νὰ ἐνθαρρύνῃ τὰς πράξεις, καὶ νὰ ἐξυμνῇ τὰ τρόπαια ἔθνους, τοῦ οἰοῦ ὑπῆρξαν προπάτορες οἱ Μιλτιάδαι, οἱ Θεμιστοκλεῖς καὶ ὅλος ὁ θίασος τῶν περιαδομένων ἐκείνων Ἡρώων. Ἔργον τῆς βασιλικωτάτης γενναιότητος εἶναι καὶ τὸ νὰ δώσῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα πρῶτον βασιλέα, λαοπόθητον, τὸν φίλτατον ἑαυτοῦ υἱὸν, ΟΘΩΝΑ τὸν πρῶτον, τὸ πάσης Ἑλληνικῆς καρδίας μέλημα καὶ ἀγαλλίαμα.

Τὸ ἔθνος, Βασιλεῦ, τὸ ὅποῖον ἐνεπίστευσεν εἰς τὰς χεῖράς σου ἡ θεία πρόνοια, βλέπει μὲ ἀνέκφραστον χαράν του, ὅτι ἐκ τοῦ χάους τῆς συγχύσεως καὶ δυστυχίας

ἀνάγεται εἰς τὸ φῶς τῆς εὐταξίας, καὶ ὁδηγεῖται εἰς
τὴν ἀρχαίαν του εὐκλειαν διὰ τῆς Πατρικῆς Σου προ-
νοίας. Ἐξεύρει μ' ὅλην τὴν ἐκ τῆς τυραννίας ἀμάθειάν
του, ὅτι ἐξ αὐτοῦ ἔλαμψαν οἱ πάσης τέχνης καὶ ἐπι-
στήμης διδάσκαλοι. Πλάτων ὁ βασιλεὺς τῶν φιλοσόφων,
Θουκυδίδης ὁ βασιλεὺς τῶν ἱστορικῶν, Σοφοκλῆς καὶ
οἱ ἄλλοι πολυύμνητοι ἄνδρες ἐγεννήθησαν εἰς τὰς ὑπὸ
Σοῦ ἀνεγειρομένας ἡδὴ Ἀθήνας. Βλέπει δὲ καὶ ὅτι ἡ
θεία πρόνοια τοῦ ἐξαπέστειλεν Ἀνακτα ἀπὸ ἔθνος φιλελ-
ληνέστατον, τοῦ ὁποίου οἱ σοφοὶ ἀνερευνῶντες βαθύτατα
τὰς τῶν Ἑλλήνων συγγραφὰς βασιλεύουσι μεταξὺ
τῶν νεωτέρων σοφῶν ὅλου τοῦ πολιτισμένου κόσμου, καὶ
τοῦ ὁποίου ἡ χώρα εἶναι πλήρης ἀρετῆς καὶ ἡμερότη-
τος. Διὰ ταῦτα πᾶς Ἑλληὴν σχιρτᾶ ὑπὸ τῆς χαρᾶς αἰ-
σθανόμενος ποῖαν εὐδαιμονίαν θέλει ἀπολαύσειν ἡ πατρίς
του ὅταν, διὰ Γερμανικῆς παιδείας καὶ μεθόδου, ἀναφα-
νοῦν εἰς τὰς Ἀθήνας οἱ τῶν ἀρχαίων τῆς χρόνων λαμ-
πτῆρες.

Μὲ τοιαύτην καρδίαν, καὶ Ἑλλήν ὑπὲρ τὰ τριά-
κοντα ἔτη κοπιάσας διὰ τὸν φωτισμὸν τῶν ὁμογε-
νῶν του προσφέρει εἰς τοὺς πόδας τοῦ λαμπροῦ Σου
θρόνου, κατὰ τὴν ἐπιεικῇ καὶ φιλόσοφόν Σου συγ-
κατάνευσιν, τὸ τελευταῖόν του ἴσως τοῦτο πόνημα,
ἀπηνθισμένον ἀπὸ τοὺς λειμῶνας τῆς Γερμανικῆς πο-
λυμαθείας.

Χαῖρε, Περικλεέστατε Βασιλεῦ, ὅτι γίνεσαι δημιουρ-
γὸς τῆς ἀναβιώσεως ἔθνους περιφημοτάτου. Οἱ ἀγῶ-
νές Σου εἶναι βαρύτατοι, καὶ μηδὲν ὥς πρὸς αὐτοὺς
οἱ μυθευόμενοι τοῦ Ἡρακλέους· ἀλλὰ τούτων εἶναι
ἀνάλογον καὶ τὸ μεγαλεῖον τοῦ κλέους Σου. Κλείζε-
ται καὶ ἤδη τὸ ὄνομά Σου, Περιφημότατε Βασιλεῦ,
εἰς πᾶσαν τὴν ὑφήλιον, ὅπου ἂν ἀναγινώσκωνται οἱ
τοῦ ἀνθρωπισμοῦ πατέρες. Ζῆθι εὐδαιμόνως ἀνάσσων
ἐπὶ τρίτην καὶ τετάρτην γενεάν, καὶ παραπέμπων εἰς
τὴν Ἀθανασίαν τὸ κλέος Σου. Ἐγὼ δὲ, καὶ βραχύτα-
τος ἔτη εἶναι ὁ βίος μου, ἀναβοῶ χαίρων πρὸς τὸν

Σωτήρα. Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν Σου, ὅτι εἶδον οἱ ὀ-
φθαλμοί μου τὸ σωτήριόν Σου. Εἶδον τὴν Ἑλλάδα κεκα-
θαρμένην ἐκ τῆς ἀγριότητος καὶ εὐθυνομένην εἰς τὸ ἄ-
κρον ἀγαθὸν ὑπὸ τοῦ Θεοφρουρήτου καὶ λαοτιμήτου
ΘΘΩΝΟΣ.

Τῆς ὑμετέρας Μεγαλειότητος

Ἐν Τεργέστη,
τῇ 24 Αὐγούστου
1833.

Ταπεινότητος ὑπῆκοος
Κ. Μ. Κούμας.

ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ

Πρὸς Ἑλένην Κ. Κατακοζηνήν.

ΤΑΥΤΗΣ, φιλάττη μου Ἑλένη, τῆς γραμματικῆς τὴν ἔκδοσιν ἐσυνήργησεν ὄχι ὀλίγον ἡ ἀγάπη σου· καὶ διὰ τοῦτο ἔχρινά εὐλογον, ὅσα μέλλω νὰ προείπω περὶ αὐτῆς, νὰ τὰ κατευθύνω πρὸς ἐσέ, ἐπειδὴ ἐπιθυμεῖς νὰ μαθάνῃς πάντοτε χρήσιμόν τι ἀπὸ τὸν πατέρα σου, μ' ὅλον ὅτι ἀσχολεῖσαι ἀπαύστως εἰς τὴν ἐπιμέλειαν τῆς οἰκογενείας σου. Μὴ δυναμένη νὰ μεταχειρισθῇς ὠφελίμως κάμμίαν ἀπὸ τὰς ἐκδεδομένας Γραμματικὰς εἰς διδασκαλίαν τῶν τέκνων σου, ὑπέλαβες ὅτι εἴμαι ἱκανὸς ἐγὼ νὰ σέ βοηθήσω μὲ εὐμεθέδου Γραμματικῆς σύνταξιν χωρὶς νὰ ἐξεύρῃς ὅτι ἐπιστηρίζεσαι εἰς βοηθὸν ἀσθενῆ, καὶ κινδυνεύεις νὰ πέσῃς μαζὴ του. Ἦδυνάμην νὰ συλλέξω τοὺς ἀναγκαιοτέρους κανόνας, τοὺς ὁποίους νὰ μεταχειρίζεσαι χειρογράφους εἰς τὰ τέκνα σου χωρὶς νὰ δείχνῃς τὴν ἀτελείαν των εἰς ἄλλους, ἀκολουθοῦσα τὴν φρονίμην συμβουλήν: τὰ ἐν οἴκῳ μὴ ἐν δῆμῳ. Ἄλλ' ἄνδρες τίμιοι καὶ φιλογενεῖς, δεκαζόμενοι ἀπὸ τὴν πρὸς ἐμέ ἀγάπην, ἡπατήθησαν καὶ αὐτοὶ τὴν ἀπάτην σου καὶ δὲν ἔπαυαν ἀπαιτοῦντες ὡς χρέος μου σύνταγμα ὄχι οἰκιακόν, ἀλλὰ δημόσιον (1). Τὸ ἔργον μου, ὁποῖα καὶ ἂν δοθῇ ἡ περὶ αὐτοῦ ψῆφος ἀπὸ τὸ πανελλήνιον, ἔφθασεν ἤδη εἰς τὸ τέλος. Μένει δὲ ὑπόλοιπον νὰ δώσω λόγον ἐνταῦθα εἰς τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ ἐξεύρουν τίνες

(1) Μὲ τυραννικὴν ἀγάπην μ' ἐβασάνιζε πολλὸν χρόνον ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος τῆς τῶν Αὐτοκρατορικῶν ὑπηκόων Γραικῶν ἐκκλησίας Γρηγόριος Καλαμάνης, πάλαι ποτὲ μαθητὴς καὶ φίλος μου. Δὲν ἔπαυε νὰ μὲ παρακινῇ εἰς τοῦτο συνεχῶς καὶ ὁ ζῆλον διακαῇ φιλομαθείας πνέων φίλος μου Δημήτριος Ποστολίκας, ὁ ἀξιεπαίνως διαιρέσας τὴν ζωὴν του εἰς Ἑρμῆν τὸν Ἐμπολαῖον καὶ Ἑρμῆν τὸν Λόγιον.

Γραμματικογράφοι ἔγειναν ὁδηγοί μου, καὶ ποῖαν μέθοδον ἐμεταχειρίσθην. Ἀλλὰ πρὸ τούτων κρίνω ἀναγκαῖον νὰ ἱστορήσω συντομώτατα τὰ περὶ ἀρχῆς καὶ προόδου τῆς Γραμματικῆς μας, καὶ ποῖαν εἶχε κατάστασιν κατὰ καιροὺς ἕως τῶν γραμματικῶν πραγματειῶν τῶν προηγησαμένων τῆς νῦν ἐκδιδομένης.

Πρῶτος, κόρη μου, συντάκτης Γραμματικῆς ἱστορεῖται Διονύσιος, ὁ γεννηθεὶς μὲν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἐπονομαζόμενος δὲ Θράξ, διότι οἱ γονεῖς του ἢ οἱ πρόγονοί του κατήγοντο ἀπὸ τὴν Θράκην καὶ μάλιστα ἀπὸ τὸ Βυζάντιον. Ἐπὶ Πτολεμαίου Ζ' (περὶ τὸ 135 ἔτος πρὸ Χριστοῦ) ἔγραψε συντομώτατα Τέχνην γραμματικὴν, ἣτις ἐξεδόθη πρῶτον ἀπὸ τὸν Φαδρίκιον (Τόμ. 5' σελ. 311 δευτέρ. ἐκδόσ.) καὶ νεωστὶ ἀπὸ τὸν περίφημον φιλόλογον Ἑμμανουὴλ Βέκκερον εἰς τὸν δεύτερον τόμον τῶν Ἑλληνικῶν του ἀνεκδότων (Anecdota Graeca) 1816 μετὰ τῶν σχολίων, τὰ ὅποια ἔγραψαν εἰς αὐτὴν διάφοροι παλαιοὶ (σελ. 629. — 643 τὸ κείμενον καὶ σελ. 646. — 972. τὰ σχόλια)· ἀλλ' εἶναι μᾶλλον σκελετὸν παρὰ τέλειον σῶμα Γραμματικῆς.

Τυραννίδων, μαθητῆς Διονυσίου τοῦ Θρακῆς καὶ διδάσκαλος χρηματίσας τοῦ μεγάλου γεωγράφου Στράβωνος, ὀλίγα ἔτη πρὸ Χριστοῦ, συνέγραψε περὶ τῶν ὀκτῶ μερῶν τοῦ λόγου, περὶ ὀρθογραφίας, καὶ περὶ Ὀμηρικῆς προσωδίας. — Τρύφων, υἱὸς τοῦ Ἀμμωνίου, συνέταξεν ἐπὶ Αὐγούστου Πάθῃ λέξεων, τὸ ὁποῖον παρέλαβεν εἰς τὴν Γραμματικὴν του Κωνσταντῖνος ὁ Λάσκαρις καὶ τὸ συνεξίδωκε μετ' αὐτῆς ἐν Μεδιολάνοις 1476. — Δράκων, ἄγνωστος τὴν πατρίδα, ζήσας εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς πρώτης ἐκ Χριστοῦ ἑκατονταετηρίδος, συνέταξε περὶ Συνδέσμων καὶ περὶ Τόνων, τὰ ὅποια ἐξεδόθησαν εἰς τὰς ἡμέρας μας. — Τὰ συγγράμματα τούτων, ἐὰν καὶ μέρη Γραμματικῆς καὶ ὅχι τὸ ὅλον αὐτῆς ἐξετάσαντα, προητοίμασαν καὶ ἐξωμάλισαν τὸν δρόμον νὰ ἔλθῃ Γραμματικὸς τελειότερος καὶ ἀκριβέστερος.

Ἄπολλώνιος, ὁ εἶτε διὰ τὴν ἰδιοτροπίαν τοῦ εἶτε διὰ τὸ δυσνόητον τῶν λόγων τοῦ ἐπονομασθεῖς Δύσκολος, Ἀλεξανδρεὺς τὴν πατρίδα, περὶ τὰ μέσα τῆς δευτέρας ἑκατονταετηρίδος ἀκμάσας ἐμπορεῖ νὰ ὀνομασθῇ πατὴρ τῆς Γραμματικῆς, ἐπειδὴ πρῶτος αὐτὸς τῆς ἔδωκε συστηματικὴν μορφήν καὶ τάξιν. Ἐγραψε περὶ Συντάξεως τῶν μερῶν τοῦ λόγου βιβλία τέσσαρα (1), ὅπου φαίνεται νοῦς φιλοσοφικὸς, συνωδευμένος ὅμως μὲ τὴν δυσκολίαν τοῦ Δυσκόλου συντάκτου, ἐπειδὴ δὲν ἐκφράζεται πνιταχοῦ καθαρῶς καὶ σαφῶς. Τρία ἄλλα συντάγματά του, τῶν ὁποίων ἐκρύπτοντο τὰ χειρόγραφα εἰς τὰς βιβλιοθήκας, ἐμάθαμεν νεωστὶ, Περὶ Ἀντωνυμίας, Περὶ Συνδέσμων καὶ Περὶ Ἐπιρρήμάτων (2).

Σοροῦ πατὴρ, τοῦ Δυσκόλου Ἀπολλωνίου, ἐχρημάτισεν υἱὸς σοφώτερος ὁ Ἡρωδιανὸς, περὶ τὰ τέλη τῆς δευτέρας ἑκατονταετηρίδος ζήσας, γνωστὸς εἰς τὰ σχολεῖά μας ἐκ τῆς συντόμου Ῥωμαϊκῆς τοῦ Ἱστορίας τῶν μετὰ Μάρκον βασιλευσάντων, μᾶλλον δὲ τυραννησάντων εἰς τὴν Ῥώμην. Τοῦ Ἡρωδιανοῦ διεισώθησαν καὶ διάφορα γραμματικῆς ὕλης φιλοπονήματα, ἡγῶν Καθολικὴ προσωδία, Ἐπιμερισμοί, Περὶ μονήρους, ἡγῶν μονοσυλλάβου λέξεως, Περὶ ἐγκλινομένων καὶ ἐγκλιτικῶν καὶ συνεγκλιτικῶν μορίων (3), καὶ ἄλλα, τὰ ὅποια κρίνω περιττὸν νὰ ἀπαριθμῇσω ὅλα.— Ἀρκάδιος ὁ Ἀντιοχεὺς συνέτεμε τὸ περὶ καθολικῆς προσωδίας τοῦ Ἡρωδιανοῦ καὶ τὸ ἐπέγραψε Περὶ τόνων (4).

(1) Ἐκδοθέντα κατὰ πρῶτον ὑπὸ Ἀλδου τοῦ πρεσβυτέρου μετὰ τῆς Γραμματικῆς Θεοδώρου τοῦ Γαζῆ ἐν Βενετίᾳ 1495, καὶ εἰς τοὺς χρόνους μας ἀπὸ τὸν Βέκκερον 1817, Βερολίνω.

(2) Τὸ περὶ Συνδέσμων καὶ ἐπιρρήμάτων ἐξέδωκεν ὁ Βέκκερος εἰς τὰ Ἑλληνικὰ ἀνέκδοτα, τὸ δὲ περὶ Ἀντωνυμίας ὁ Οὐόλφιος καὶ Βούτμανος εἰς τὸ Μουσεῖον τῆς Ἀρχαιολογίας (Τόμ. Α'. σελ. 2).

(3) Τὰ πλείοστερα ἐκ τούτων ἐξεδόθησαν ἀπὸ Ἑλληνιστὰς Εὐρωπαίους τῶν ἡμερῶν μας.— Εἰς δὲ μίαν ἀπὸ τὰς πολλὰς ἐκδόσεις τῆς γραμματικῆς τοῦ Λατκάρεως (περὶ τὸ 1794 ἔτος, ἐὰν ἐνθυμοῦμαι) προστέθηκεν ὁ τυπογράφος τὸ περὶ ἐγκλινομένων καὶ ἐγκλιτικῶν καὶ συνεγκλιτικῶν μορίων.

(4) Ἐξεδόθη ἀπὸ τὸν Βέκκερον Λειψίᾳ 1819.

Κατὰ τοὺς αὐτοὺς περίπου χρόνους ὑπολαμβάνεται ὅτι ἔζησεν ὁ Ἡφαιστίων, ὅστις ἐνησχολήθη μᾶλλον εἰς τὴν τεχνογραφίαν τῆς Ποιητικῆς παρὰ εἰς γραμματικὰς θεωρίας. Τὸ Ἐγχειρίδιόν του περὶ ποιημάτων καὶ μέτρων (1) ἐδίδαξε τοὺς νεωτέρους σοφοὺς ὅσα ἐξεύρουσι περὶ τούτου, καὶ μελετᾶται ἕως τὴν σήμερον μὲ ὠφέλειαν.

Γεώργιος ὁ Χοιροβοσκὸς μὲν ἀπὸ τοὺς ἐχθροὺς μὲ χλεύην, Τεχνικὸς δὲ μὲ τιμὴν ἀπὸ τοὺς φίλους του ἐπονομαζόμενος, κατὰ τὴν τετάρτην ἢ πέμπτην ἑκατονταετηρίδα, συνέταξεν ἐν Κωνσταντινουπόλει: Περὶ ἐγκλινομένων, Περὶ τοῦ ἐφελκυστικοῦ Ν, Περὶ τῶν εἰς ω θηλυκῶν ὀνομάτων, Περὶ τῶν ῥημάτων Εἶμι καὶ Εἶμι, καὶ Περὶ πρωτοδίας, τὸ ὁποῖον μένει ἀκόμη ἀνέκδοτον, ἐνῶ ὅλα τᾶλλα ἐτυπώθησαν κατὰ καιροῦς.

Θεοδοσίος Ἀλεξανδρεὺς, ἡ σύγχρονος τοῦ Χοιροβοσκοῦ ἢ μικρὸν μετ' αὐτὸν ζήσας, συνέγραψεν ἐν Κωνσταντινουπόλει Εἰσαγωγικοὺς κανόνας περὶ τῶν ὀκτὼ μερῶν τοῦ λόγου (2). Ἀλλ' ἐν Λειψία 1822 ἐξεδόθη καὶ σύγγραμμα τοῦ Θεοδοσίου Περὶ γραμματικῆς, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀνάπτυξις καὶ σχολιασμὸς τῆς Γραμματικῆς τοῦ Θρακῶς Διονυσίου.

Εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς ἐνάτης ἑκατονταετηρίδος Μιχαὴλ Σύγκελλος ἔγραψε μέθοδον περὶ τῆς τοῦ λόγου συντάξεως, ἣτις συνεξεδόθη ἐν Βενετίᾳ κατὰ τὰ μέσα τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος μετὰ τοῦ Περὶ συντάξεως Ἀλεξάνδρου τοῦ Μαυροκορδάτου (3). — Δύω Μανουῆλοι Μοσχόπολοι Κρήτες, θεῖος καὶ

(1) Ζήτη ἔμπροσθεν σελ. 542 εἰς τὸ τέλος.

(2) Ἐκ τῶν εἰσαγωγικῶν τούτων κανόνων ἐξέδωκεν ὁ Βέκκερος εἰς τὰ Ἑλληνικά του ἀνέκδοτα δύο τμήματα: Περὶ κλίσεως ὀνομάτων καὶ Περὶ κλίσεως ῥημάτων.

(3) Ὁ Σχοίλλιος εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς φιλολογίας θέλει τὸ σύγγραμμα τοῦτο ἀνέκδοτον ἕως τὴν σήμερον. Ἀλλ' ἐγὼ εἶχα τὸ περὶ συντάξεως τοῦ Μαυροκορδάτου καὶ τὸ τοῦ Συγκέλλου συνεκδεδομένα εἰς ἓν τεύχος, τότε δὲν ἐνθυμούμαι τώρα. Ἡ μικρά μου βιβλιοθήκη, ἣτις περιεῖχε καὶ τοῦτο, ἤρπάγη ἐν Λαρίσσει τῇ πατρίδι μου πρὸ εἴκοσι πέντε ἐναυτῶν ἢ ἀπὸ τοῦς χρηστοθήκεις γραμματεῖς τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ, ὡς μ' ἔγραψαν, ἢ ἴσως ἀπ' ἄλλους ἀλαπεκώδεις φίλους.

ἀνεψιός, ἔγραψαν Περὶ σχεδῶν ἢ ἐξέτασιν κατ' ἐρωταπόκρισιν περὶ τῶν μερῶν τοῦ λόγου. Περὶ παθῶν λέξεων κτλ.—Εἰς τὴν ἐν Βενετία 1496 ἐκδοθεῖσαν συλλογὴν γραμματικῶν τεμαχίων, ὀνομαζομένην Θησαυρὸς, ἢ Κέραις Ἀμαλθείας καὶ Κῆποι Ἀδωνίδος, φέρονται καὶ τινες ἄλλοι γραμματικοὶ τοῦ Μεσαιῶνος, τῶν ὁποίων ἐπισημότερος εἶναι Ἰωάννης Χάραξ, γράψας περὶ τῶν Ἐγκλινομένων.

Οὗτοι εἶναι, θύγατερ, οἱ γραμματικοςυντάκται, ὅσοι ἐφάνησαν ἕως περιέπου τοὺς χρόνους τῆς παντελοῦς πτώσεως τῆς Γραικορωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας. Ἐνδέχεται νὰ κρύπτονται καὶ ἄλλων ἔτι φιλοπονήματα, τὰ ὁποῖα θέλει φέρειν εἰς φῶς ὁ ἐφεξῆς χρόνος. Ἡ διότι ἔγραφε καθεὶς μέρη μόνον τινὰ τῆς γραμματικῆς ἀσυνάρτητα εἰς ἓν ὅλον, ἢ, τὸ πιθανώτερον, διότι ἀπέδιδαν οἱ πλειότεροι ἐξ αὐτῶν λόγους μὴ ἀναπαύοντας τὸν ὀρθὸν λόγον, δὲν ἤρεσκαν συνετοὺς καὶ ὀξύνοας ἀναγνώστας συγχρόνους των, καθὼς οὐδ' οἱ ἀπὸ τὴν πείραν ἀποπλανώμενοι τότε ἱατροί· καὶ διὰ τοῦτο ἐπεριπαίχθησαν (Ἀθην. ΙΕ', σελ. 666) καὶ τὰ δύο τάγματα τῶν σοφῶν τούτων μὲ τὸ

Εἰ μὴ ἱατροὶ ἦσαν οὐδὲν ἂν ἦν τῶν γραμματικῶν μωρότερον.

Ἀλλ' ὅμως οὗτοι εἶναι οἱ συντάξαντες τὴν ὕλην, τὴν ὁποίαν ἐμόρφωσαν ἔπειτα καὶ διέταξαν προσφύεστερα Ἑλληνες πάλιν ἄνδρες, οἱ ἐφεξῆς δύο·

Θεόδωρος Γαζῆς, καταφυγὼν εἰς τὴν Ἰταλίαν κατὰ τὸ 1430 ἔτος, ὁπότε ὑπέπεσεν ἡ πατρίς του Θεσσαλονίκη εἰς τὸν Τουρκικὸν ζυγόν, ἢ, κατ' ἄλλους, ἀρχήτερα, μετέδιδεν εἰς τοὺς Ἰταλοὺς τὴν ἀθάνατον γλῶσσαν τῶν προπατόρων του, καὶ διδάσκων ἐν Φερρόαρχ συνέγραψε τὴν πολυθρύλλητον γενομένην εἰς ἡμᾶς Γραμματικὴν του (1), τῆς ὁποίας σώζεται τὸ ἰδιόχειρόν του πρωτόγραφον κείμενον εἰς τὴν Νοριμβέργαν. Τὸ σύγγραμμά τοῦτο εἶναι τελειότερον ὅλων τῶν πρὸ αὐτοῦ ὁμο-

(1) Πότε ἐτυπώθη Ζήτ. ἀνωτ. σελ. γ'. Ὑποσημ.

ειδῶν του, ἐπειδὴ περιέχει καὶ τὸ Ἑτυμολογικὸν καὶ τὸ Συντακτικὸν μέρος τῆς Γραμματικῆς. Ὁ συγγραφεὺς ἐδανείσθη τὴν ὕλην ἀπὸ τοὺς ἀρχητέρους Γραμματικούς, καὶ τὸ Συντακτικὸν ἀπὴνθισε κατ' ἐπιτομὴν ἀπὸ τὰ τέσσαρα περὶ συντάξεως βιβλία Ἀπολλωνίου τοῦ Δυσκόλου. Προσφεύστατα ἐδιείρεσε τὸ ἑτυμολογικὸν εἰς τρία βιβλία κατὰ τὰς δυνάμεις καὶ προόδους τῶν μαθητῶν διὰ νὰ μὴ τοὺς βρῶνται διαιρημένους μετ' ὅλην τὴν πολυειδίαν τῆς ὕλης. Εἰς τὸ πρῶτον ἐκθέτει τὰς κλίσεις τῶν κλιτῶν μερῶν τοῦ λόγου καὶ τοὺς τύπους τῶν ἀκλίτων· εἰς τὸ δευτέρου ἐπαναλαμβάνει τὰ αὐτὰ μετὰ περὶ τῶν ἀκριβεστέρων· εἰς τὸ τρίτον πραγματεύεται περὶ προσωδίας καὶ ποσότητος καὶ ὀρθογραφίας. Περὶ διαλέκτων δὲν ὡμίλησε τίποτε, ἔχων ἴσως σκοπὸν νὰ ὁμιλήσῃ εἰς ἄλλο του χωριστὸν περὶ τούτου σύγγραμμα, τὸ ὁποῖον δὲν ἐσυγχωρήθη ἀπὸ τὰς περιστάσεις νὰ συντάξῃ. Ἡ γραμματικὴ τοῦ λοιποῦ εἶναι μόνον τῶν πεζογράφων, ἐὰν καὶ εἰς τὸ συντακτικὸν φέρῃ πολλάκις παραδείγματα ἀπὸ τὸν Ὅμηρον, καὶ σκοπὸν ἔχουσα νὰ ὁδηγήσῃ τοὺς νέους κατὰ τὰς διαφόρους περιόδους τῶν μαθημάτων των ἐκ τῶν εὐκολωτέρων εἰς τὰ δυσκολώτερα. Ἀλλὰ κατὰ δυστυχίαν τὸ μὲν πρῶτον βιβλίον ἐγγράφη συντομώτατα, ἐπειδὴ δὲν περιέχει ὁλοκλήρους τοὺς σχηματισμοὺς τῶν ῥημάτων παρεκτὸς τοῦ τύπου καὶ τίθημι, καὶ φαίνεται ὡς νὰ ἐγγράφη πρὸς εἰδότας καὶ ὄχι πρὸς μαθητόντας τὴν Γραμματικὴν, τὰ δὲ λοιπὰ, καὶ μάλιστα τὸ τέταρτον, συνεπύκνωσε καὶ ἐσκότισε μετὰ τὴν Ἀριστοτελικὴν του βραχυλογίαν τόσον, ὥστ' ἐχρειάζετο σχολιαστὰς διὰ κατὰληψιν.

Κωνσταντῖνος Λάσκαρις, ἀπόγονος τοῦ ἐν Νικαίᾳ αυτοκρατορήσαντος Βυζαντίου γένους, κατέφυγε μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν τῆς πατρίδος του Κωνσταντινουπόλεως εἰς τὴν αὐλὴν Φραγκίσκου Σφόρτζα Δουκὸς Μεδιολάνων, καὶ διὰ τῆς παιδείας του ἐπαρηγόρει τὴν παροῦσαν ἀνάγκην του, ἥγουν ἐτρέφετο διὰ δάσκων τὰ ἑλληνικὰ τὴν θυγατέρα τοῦ Δουκὸς Ἰπολύτην. Ἐπειδὴ δὲ ἡ μαθήτριά του μετέβη εἰς Νεάπολιν ὑπανδρευθεῖσα

τὸν βασιλέα τῆς χώρας ἐκείνης, μετέβη καὶ αὐτὸς εἰς τὴν μεσημβρινωτέραν Ἰταλίαν καὶ διέτριψε τὴν ζωὴν του ἐν Μεσσήνῃ τῆς Σικελίας. Ὁ Λάσκαρις συνέγραψε Γραμματικὴν εἰς τρία βιβλία γνωριμωτάτην εἰς ἡμᾶς τῆς ὁποίας τὸ πρῶτον καὶ δεύτερον ἐξεδόθησαν ἐν Μεδιολάνοις 1476 (1), καὶ, τὸ ἀξιοσημείωτον, πρῶτον ἑλληνικὸν βιβλίον τυπωμένον, ἀφοῦ τότε νεωστὶ εἶχεν εὗρεθῇ ἡ τυπογραφικὴ τέχνη, εἶναι ἡ Γραμματικὴ τοῦ Λασκάρεως. Ἐν Μεσσήνῃ ἔγραψε τὸ τρίτον προσθέσας καὶ τὸ περὶ διαλέκτων ἐκ τῶν Τεχνικῶν Ἰωάννου τοῦ Γραμματικοῦ, καὶ τὸ ἐτελείωσε 1470, ὡς λέγει αὐτὸς εἰς τὸ τέλος τοῦ βιβλίου τούτου. Ἡ Γραμματικὴ αὕτη εἶναι εὐληπτοτέρα τῆς τοῦ Γαζῆ, πληρεστέρα ὡς περιέχουσα τὰ περὶ διαλέκτων, τὰ ὁποῖα ἐλλείπουσιν ἀπ' ἐκείνης, ἀλλ' ἐλλιπὴς κατὰ τοῦτο μόνον, ὅτι δὲν περιέχει τὰ περὶ συντάξεως ὅλων τῶν μερῶν τοῦ λόγου εἰμὴ μόνον περὶ τῶν ῥημάτων.

Αἱ δύο αὗται Γραμματικαί, Ἑλένη μου, ἐβασίλευσαν εἰς τὰ σχολεῖα τῆς Ἑλλάδος ἕως τὰς ἀρχὰς τῆς παρούσης ἑκατονταετηρίδος· καὶ μ' ὅλον ὅτι οἱ διδάσκαλοί μας ἦσαν διηρημένοι εἰς δύο ἀντιθέτους μερίδας, οἱ μὲν μόνον τὸν Θεόδωρον νομίζοντες ἀσφαλῆ ἡγεμόνα εἰς τὸν Ἑλικῶνα, οἱ δὲ προκρίνοντες τὸ εὐληπτον τοῦ Λασκάρεως, οὔτε ὅμως οἱ πρῶτοι ἠδύναντο νὰ ἀπορύγουν τὸν Λάσκαριν διὰ τοὺς ἀρχαρίους, οὔτε οἱ δεύτεροι ἀπέκλειαν τὸν Γαζῆν διὰ τὸ συντακτικόν· ἀλλὰ μὲ λόγον ἀντίστροφον, ἐκεῖνοι ὀλίγον χρόνον τὸν Λάσκαριν· οὔτοι ὀλίγον χρόνον τοῦ Γαζῆ τὸ τέταρτον, καὶ τοῦτο ὅχι μὲ τὴν ἀνίχνευσιν καὶ ἀναμέγχευσιν, μ' ὅσην οἱ ἐναντίοι των ἐλπίζοντες νὰ μεταλλεύσουν ἐξ αὐτοῦ ὅλον τὸν θησαυρὸν τῆς σοφίας. Οἱ διδάσκαλοι τῶν Ἰωαννίνων καὶ τῆς ἄλλης στερεᾶς Ἑλλάδος (ἐὰν ἐξαιρεθῇ τὸ Μεσολόγιον, ὅπου ἐδίδασκε Γαζικῶς ὁ Πα-

(1) Δευτέραν φορὰν ἐξεδόθη μετὰ Λατινικῆς μεταφράσεως ἐν Μεδιολάνοις 1480. Αἱ Βενετικαὶ μετατυπώσεις τῆς ἑως τοῦ 1819 ἔτους εἶναι πολλῶταται. — ἐξεδόθη δὲ καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει 1800 ἐκ τοῦ Πατριαρχικοῦ τυπογραφείου μετὰ σχολίων, ἀλλὰ δὲν ἐγνώρισεν τὴν ἐκδοσιν ταύτην.

ναγιώτης Παλαμᾶς) παραλαβόντες καὶ τὴν κατ' ἐρωταπόκρι-
σιν συνταχθεῖσαν ὑπὸ Βησσαρίωνος Μακρῆ Λατκαρικῶς Στα-
χυολογίαν, ἐρώτισαν ὅχι ὀλίγον τοὺς ὁμογενεῖς των. Καὶ ὅταν
περὶ τὰ μέσα τῆς παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος ἐφάνη Γραμ-
ματικὴ εὐληπτος καὶ μεθοδικωτέρα τῆς τοῦ Λατκαρέως, σύγ-
γραμμα Ἀντωνίου τοῦ Κατηρόρου, ἀπὸ μὲν τὸν Λάτκαριν δὲν
ἀπεσκίρτησαν διὰ τὴν ἀλληλοδιδάσχωι μεταβιόνουσαν ἀπὸ
διδασκάλων εἰς μαθητὰς ἔξιν, εἰσῆγαγαν ὅμως εἰς τὴν μελέ-
την τῶν μαθητῶν των καὶ τὴν τοῦ Κατηρόρου, ἥτις διὰ τοῦ-
το μετετυπώθη πολλάκις ἐν Βενετίᾳ. — Οἱ διδάσκαλοι τῆς
Πάτμου καὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἦσαν ὅλοι ἐκδοτοὶ εἰς
τὸν Γαζῆν· καὶ ἐπειδὴ τὸ συντακτικόν του ἐδεῖτο Δηλίου κο-
λυμβητοῦ, καθὼς εἶπεν ὁ Λάτκαρις (1), ἠγωνίζοντο οἱ ζηλω-
ταὶ του νὰ καταστήσουν εὐπλευστον τὸ πέλαγος τοῦτο μετ' σχο-
λιασμοὺς καὶ ὑπομνήματα. Ἀλλ'

οὕτως οὐδὲ βραχεῖα γίνεται μακρά.

Γερᾶσιμος διδάσκαλος τῆς Πάτμου ἔγραψε σύντομα
σχόλια εἰς τὸ τέταρτον βιβλίον τοῦ Γαζῆ περὶ τὰς ἀρχάς τῆς
παρελθούσης ἑκατονταετηρίδος. Ἦσαν βέβαια ἱκανὰ ἐκεῖνα νὰ
ἐρμηνεύσουν τοὺς σκοτεινοὺς τόπους τοῦ Γραμματικοῦ· ἀλλ' οἱ
φιλοθεόδωροι ἐπεθύμουν φῶς ἡλιακὸν διὰ νὰ θεωρήσουν ἐναρ-
γῶς ὅλον τὸν ὀργανισμόν τοῦ σοφοῦ συντάγματος.

Νεόφυτος ἱεροδιάκονος, Πελοποννήσιος τὴν πατρίδα, Καυ-
σοκαλυβίτης ἐπνομαζόμενος διὰ τὴν ἐν τῷ Καυσοκαλυβίῳ
τοῦ Ἀθωνος πολυετὴ διατριβήν του, ἀνέλαβε τὸν Ἡράκλειον τοῦ-
τον ἄθλον. Ἀνὴρ ἄλλως ἐμπειρότατος τοῦ Ἑλληνος λόγου καὶ
τῆς σχολαστικῆς φιλοσοφίας ἐγκρατὴς, κατέτριψεν ὅλην του τὴν
ζωὴν νὰ ἐξηγήσῃ τὰ ἐξηγήσιν μὴ χρειζόμενα, ἀλλὰ μεταβο-
λὴν μόνον εἰς τὸ σφαιρότερον μετ' παραδείγματα τῶν ἀρίστων
συγγραφέων. Τὸ τέταρτον λοιπὸν βιβλίον τοῦ Γαζῆ, εἰς πεν-
τήκοντα σελίδας μικροῦ ὀγδόου ἐμπεριεχόμενον, ἐρμηνεύθη με-

(1) Εἰς τὸ δεύτερον βιβλίον του κατ' ἀρχάς.

ὑπόμνημα 1,300 σελίδων τοῦ πρώτου μεγέθους. Παραδείγματα τῶν ψαλμῶν τοῦ Δαβίδ, ὅλης τῆς Παλαιᾶς καὶ Νέας Διαθήκης παράκεινται εἰς παραδείγματα τοῦ Ἀριστοτέλους, τοῦ Θουκυδίδου, καὶ πάλιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν πατέρων πρὸς βεβαίωσιν τῆς ἀληθείας· παρενετέθησαν θεωρεῖαι διαλεκτικαί, μεταφυσικαί, θεολογικαί, φυσικαί, ὀπτικάι, μηχανικαί, ἀρμονικαί καὶ πᾶσα σχεδὸν γινῶσις ἐκ τῶν ἀρχαίων ἐπιστημῶν, ὥσας εἴχε μελετήσῃν ὁ Νεόφυτος, εἰς τρόπον ὥστε διὰ τὰ γείνη πλευστὸν τὸ πέλαγος τοῦτο, δὲν ἐχρειάζετο πλέον κολυμβητὴν ἐκ τῆς Δήλου, ἀλλὰ δελφῖνα, ὡς εἶπεν ὁ περικλεῆς Εὐγένιος ὁ Βούλγαρις· διότι καὶ αὐτὸς ἀνεμίχθη εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦτον γράψας κριτικὰς ἐπιστάσεις (1) εἰς τὸ ὑπόμνημα, καὶ εἰς μάτην συμβουλεύσας τὸν ὑπομνηματογράφον νὰ ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τὸ πόνημά του τὰς ἀλλοτρίας θεωρίας. Τὸ μέγα ὑπόμνημα ἐξεδόθη 1766 Βουκορεστίας· καὶ μετ' αὐτὸ ἐρμηνεῖα ἄλλη εἰς τὸ τέταρτον βιβλίον τοῦ Γαζῆ συνετάχθη ἀπὸ τὸν Πάτριον Δανιὴλ Κεραμέα, καὶ ἐτυπώθη ἐν Βενετίᾳ 1780· καὶ πάλιν ἀπὸ Ἀθανάσιον τὸν Πάριον συνετμήθη ἡ μεγάλη τοῦ Νεοφύτου Ἐκείνου Γραμματικὴ καὶ ἐτυπώθη ἐν Βενετίᾳ 1787. Φρόνιμοι ἄνδρες, ὅποιος ὑπῆρξεν ὁ ἀσείδιμος διδάσκαλός μου, ὁ θεὸς σου Πεζαρός, ἐταλάνιζαν τὴν φρενοβλάβειαν ταύτην. Ἄλλ' οἱ Γαζῖται ἐπαιρόμενοι εἰς τὰ κατ' ἐκπομπὴν καὶ κατ' εἰσπομπήν, εἰς τὰ συγκείμενα καὶ διαβατικά, ἐκαταφρόνουν ὡς ἀμαθεῖς τοὺς Λασκαρίτας, ἐπιλέγοντες συχνάκις· οὐτινὸς τις τὴν γινῶσιν ἀπῆρηται, τούτου κατηγορεῖ προχειρότατα· ἀλλ' οἱ Λασκαρίται ἦσαν ἀνώτεροι ἐκείνων κατὰ γνώσεις, παρέδιδαν καὶ ποιητὰς καὶ ἐπιστήμας τινάς, ὥσας τοὺς ἐσυγχώρουν αἱ περιστάσεις.

Ὁλόκληρον ἑκατονταετηρίδα, κόρη μου, περιεπλανῶντο οἱ εὐλογημένοι Γαζῖται εἰς τὸν Λαβύρινθον τῶν σχολιαστῶν καὶ ὑπομνηματογράφων. Ἄλλ' εἶναι ἀδύνατον νὰ μένῃ αἰωνίως εἰς

(1) Τὰς ἐξέδωκαν οἱ Ζωσιμάδου ἐν Βιέννῃ 1806.

τὴν ἀπάτην τὸ λογικὸν ζῶον ὁ ἄνθρωπος, ἐνῷ μάλιστα ἀτχο-
λεῖται εἰς λογικὰς τέχνας. Ἡσθάνθησαν οἱ Ἕλληνες τελευταῖον,
ὅτι παρὰ τὰ σχολιάζωσι τὸν Γαζῆν ἦτο καλῆτερον τὰ τὸν με-
ταποιήτωσι καὶ τὰ τὸν εὐκολύνωσι. Πρῶτος τῶν Ἑλλήνων δι-
δασκάλων, διδάσκων ἐν Κωνσταντινουπόλει, Ματθαῖος ὁ
Γανοχωρίτης, ἐπεχείρησε τὸ ἀξιέπαινον τοῦτο ἔργον· ἐμε-
ταθεόδευσε τὸ τέταρτον τοῦ Γαζῆ (ἐπειδὴ τὸ ἐνόμιζεν ἱερὸν,
καὶ δὲν ἐτόλμησε τὰ συντάξῃ Γραμματικὴν ἄλλην), παρενθέ-
σας (1) ὡς σημειώσεις καὶ σχόλια πολλάς καὶ ἀξιολόγους πα-
ρατηρήσεις ἐκ τῶν ἐνδόξων συγγραφέων, παρεκτός ὅτι κατὰ
τὸν καιρὸν ἐκεῖνον ἐσυναριθμοῦντο μὲ τοὺς ἐνδόξους συγγρα-
φεῖς καὶ οἱ Ἑκκλησιαστικοὶ πατέρες, καὶ οἱ σύγχρονοί των ἐξω-
τερικοί, Λιβάνιος, Θεμιστιος καὶ ἑξαίρετως ὁ Ἀφρικανὸς Συνέ-
σιος. Μετὰ τὸ συντακτικὸν ἐμεταρρύθμισεν ὁ αὐτὸς Ματθαῖος
καὶ τὸ ἐτυμολογικὸν μέρος τῆς Γραμματικῆς, ἀκολουθήσας ὡς
ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὸν Λάτκαριν (2). — Ὀλίγα ἔτη μετέπειτα
Νικήτας τις ἐν Χίῳ διδάσκων, μαθητὴς καὶ ἀνεψιὸς Ἀθανα-
σίου τοῦ Παρίου, ἀπεσκήρτησε τόσον ἀπὸ τὰς γνώμας τοῦ θεοῦ
του, ὥστε ὅχι μόνον ἐμεταρρύθμισε καὶ αὐτὸς τὸ τέταρτον τοῦ
Γαζῆ κατ' ἄλλον τρόπον, ἀλλὰ καὶ ἔγραψε τὸ πόνημά του εἰς
τὴν ὁμιλουμένην γλῶσσαν (3). Ἐποχὴ τῶντι χρυσῇ καὶ δι-
δουσα εἰς ὀξυδερκὴ παρατηρητὴν τὰ συμπεράνη, ὅτι ἡ Ἑλλὰς
ἤρχισε τὰ τρέχῃ σπουδαίως τοῦ φωτισμοῦ τὸ στάδιον.

Μεταξὺ τῆς Γραμματικῆς τοῦ Ματθαίου καὶ τῆς τοῦ Νι-
κήτα ἐφάνη πρωτότυπος Γραμματικὴ ἡ τοῦ ἱατροῦ Καραϊωάν-
νου τοῦ ἐξ Ἰωνήνων δίτομος, ἐκδοθεῖσα ἐν Πέστη 1796—
1797. Τὸ σύνταγμα τοῦτο περιέχει πολλὴν ὕλην, ἥτις μαρ-
τυρεῖ τὴν πολυμαθεῖαν τοῦ συντάκτου. Ποῖον ὅμως εἶναι τὸ εἶ-
δός της, δὲν ἐμπορῶ τὰ κρίνω κατὰ τὸ παρὸν, ἐπειδὴ δὲν ἔχω
ἀνὰ χεῖρας τὸ βιβλίον. Ὅταν πρὸ πολλοτάτων ἐτῶν τὸ εἶδα,

(1) Ἐξεδόθη ἐν Βιέννῃ 1795.

(2) Ἐξεδόθη τὸ 1796· ἐν Βιέννῃ καὶ τοῦτο.

(3) Ἐξεδόθη ἐν Βενετίᾳ 1802, ἐὰν δὲν λαθάνωμαι.

ἐπαρτήρησα μόνον, ὅτι ὁ συγγραφεὺς ἢ ὁ ἐκδότης τὸ ἐπλού-
τισε καὶ μὲ πίνακα τῶν λέξεων ἀκριβῆ, πολλὰ ὠφέλιμον εἰς
τοὺς σπουδάζοντας τὴν ἐλληνικὴν γλῶσσαν, καὶ μάλιστα τὴν
τῶν ποιητῶν.

Ἀλλὰ κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς παρούσης ἑκατονταετηρίδος οἱ
μαθηταὶ τοῦ ἀοιδίου διδασκάλου τῶν Βουκορεστίων Λάμπρου
Φωτιάδου ἤρχισαν δι' ὁδηγίας του καὶ αὐτοὶ, ὅχι νὰ μετα-
συντάσσωσι τὸν Γαζῆν, ἀλλὰ νὰ συντάσσωσι Γραμματικὰς,
αἱ ὁποῖαι, ἐὰν οἱ συντάκται ἐβλεπαν τί γίνεται εἰς τὴν φιλο-
λογίαν τῆς δυτικωτέρας Εὐρώπης, ἦσαν ἱκανοὶ νὰ ἀναπλη-
ρῶσιν πᾶσαν χρεῖαν Γραμματικῆς εἰς τὸ γένος. Ἐβάδιζαν
αὐτοκινήτως εἰς τὴν ἐκθεσιν, ἔγραφαν μεθοδικώτερα, ἐσυνίστων
τὴν ἀνάγνωσιν τῶν κλασικῶν καὶ μάλιστα τοῦ Θουκυδίδου·
ἀλλ' ἀκόμη ἐνόμιζαν θέσεως ἐπιρρήματα τὰ εἰς τε οὖν ῥημα-
τικὰ ἐπιθετα· ἀκόμη δὲν ἐγνώριζαν τὴν φύσιν τῶν μέσων, καί,
τὸ μεγαλήτερον, ἀκόμη ἔγραφαν τοὺς κανόνας εἰς τὴν ἀρ-
χαίαν ἐλληνικὴν γλῶσσαν, καὶ στρυφνοτέραν τινὲς τῆς τοῦ
Γαζῆ.

Κατὰ τοὺς αὐτοὺς περίπου χρόνους (1805) ὤψωτε τὴν φω-
νὴν τοῦ ὁ ἀθάνατος Κοραῆς (1) εἰς τὸν Πρόδρομον τῆς Ἑλλη-
νικῆς του βιβλιοθήκης, καὶ ἐκρίνωσεν εἰς τὸ γένος τὴν περὶ
Γραμματικῆς γνώμην του, ὅτι α) πρέπει νὰ εἶναι σύντομος·
β) γραμμένη εἰς τὴν ὀμιλουμένην γλῶσσαν (μ' ὅλον ὅτι ἦτο
ἤδη ἐκδεδομένη, ὡς εἶπα, τοιαύτη ἢ τοῦ Νικήτα)· γ) νὰ κα-
θαρίσῃ τὴν σύγχυσιν τῶν ἐπιρρήμάτων· δ) νὰ ἐξετάσῃ τὴν
φύσιν τῶν μέσων ῥημάτων. Ἡ φωνὴ τοῦ θεσπεσίου ἀνδρὸς ἡκού-

(1) Ἀθάνατον θέλει μένειν τὸ κλέος σου, ἀμίμητε Ἄνερ!. Σὺ μετέθεες ἐν
τῆς γῆς (τὴν 6 Ἀπριλίου τοῦ παρόντος 1833 ἔτους) εἰς τὴν οὐράνιον ἀθανα-
σίαν, ἀφοῦ τριάκοντα ἔτη ἐδίδαξας Σωκρατικῶς τὴν Ἑλλάδα, καὶ τῆς εὐειξας
τὸν δρόμον τῆς εὐδαιμονίας μὲ τὰ σοφὰ σου συγγράμματα. Τὴν πολυμά-
θειάν σου ἐνδέχεται νὰ ἀποκτήσουν καὶ ἄλλοι Ἕλληνες σὺν Θεῷ· ἀλλὰ τὸν
ἡθικόν σου χαρακτῆρα ὀλίγιστοι ὕνητοί ἤξιώθησαν εἰς τὸν κόσμον. Τίποτε δὲν
ἐπρωτίμωσας παρὰ τὴν ἀγάπην τῆς πατρίδος σου Ἑλλάδος καὶ τὴν ἀλήθειαν.
Γαίαν ἔχοις ἐλαχρᾶν!

σθη μὲ εὐρημίας εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα· καὶ τινες ἐφιλοτιμήθησαν νὰ βάλωσιν εἰς πρᾶξιν τὰς συμβουλὰς του. Ἀλλὰ τὴν ἀρίστην εἰς τὸ εἶδος τῆς Γραμματικῆς τῆς Εὐρώπης, ἐὰν καὶ δυσάρμοστον, ὡς θέλομεν ἰδεῖν, εἰς τὰ Ἑλληνικά σχολεῖα, προήγαγε τὸ Φιλολογικὸν Γυμνάσιον τῆς Σμύρνης. Πρὶν ὀμιλήσω περὶ αὐτῆς, πρέπει νὰ εἶπω ὀλίγα περὶ τῶν Ἑλληνικῶν Γραμματικῶν τῆς Γερμανίας.

Ἀφοῦ, τέκνον μου, μετέβησαν εἰς τὰς ἐσπερίους χώρας αἱ Ἑλικωνιάδες Μοῦσαι, ἐγράφησαν εἰς διαφόρους γλώσσας, καὶ μάλιστα Λατινιστί, πολλά ἑλληνικά Γραμματικά, περὶ τῶν ὁποίων δὲν συγχωρεῖ ὁ βραχὺς πρόλογός μου νὰ ὀμιλήσω, οὐδ' εἶναι ἀναγκαῖον εἰς τὸν σκοπόν μου. Τὸ Γερμανικὸν ὁμῶς ἔθνος, τὸ ὁποῖον λάμπει καὶ σήμερον κατὰ τὰς ἑλληνικάς γνώσεις, ἐγέννησε φωστῆρας τοιούτους, ὁποίους δὲν ἔπαυσα νὰ θαυμάζω διὰ τὴν πολυμαθειαν, βραθυνοίαν καὶ φιλοπονίαν των. Ἀριστοὶ Γραμματικὸς συντάκται ἐφάνησαν πολλοὶ καὶ ἄλλοι, ἔξοχοι δὲ τῶν ἄλλων ἀπ' ἀρχῆς τῆς παρούσης ἑκατονταετηρίδος ὁ Βούτμανος, ὁ Μαθίας, ὁ σοφὸς ἐκεῖνος Θερίσιος, τὸν ὁποῖον ἐγνώρισας, κῆρυξ μου, προσωπικῶς πέρυσιν εἰς τὴν οἰκίαν σου, καὶ τέταρτος ὁ Ῥόστος· πρῶτος ἐξέδωκε τὸ σοφὸν του γέννημα ἐνδεκάκις ἕως τοῦ 1828 ἔτους, ὅποτε ἐτελεύτησε τὴν ζωὴν του, πάντοτε μὲ διορθώσεις εἰς τὸ καλῆτερον (1), καὶ μετετυπώθη εὐθὺς μετὰ τὸν θάνατόν του ἀπ' ἄλλους, καὶ θέλει μετατυπωθῇ πολλάκις ἐφεξῆς τὸ ἀριστοῦργημα τοῦτο, ὡς ὠφελιμώτατον εἰς τὰ Γυμνάσια ὅλα τῆς Γερμανίας. Τοῦ δευτέρου ἐξεδόθη καὶ αὐτὴ τρίς ἢ τετράκις, καὶ μετεφράσθη καὶ εἰς τὴν Ἀγγλικὴν γλῶσσαν· ὁ Θερίσιος ἐξέδωκε τὴν μεγάλην του Γραμ-

---

(1) Ἡ τελευταία του ἑκδοσις συγκρινομένη ἔχει μόνον μὲ τὴν πρώτην, ἀλλὰ μὲ τὴν πέμπτην καὶ ἕκτην, φαίνεται· ὡς εἰκὼν ἀρίστου ζωγράφου πρὸς σχεδίασμα διδασκομένου τὴν τέχνην. Ἐκ τούτου πρέπει νὰ μάθωσιν οἱ ἡμέτεροι σκληροὶ κριταὶ, ὅτι καὶ σοφοὶ ἄνδρες μὲ δευτέρας καὶ τρίτας οροντίδας τελειοῦσι τὰ ἔργα των, καὶ νὰ μὴ ζητῶσιν ἀπὸ ἡμῶς τοὺς ἀσθενεῖς ἔργα πρωτοφανῆ καὶ ἁμεμπτα.

ματικὴν 1816, καὶ τὴν ἐξέδωκε τὸ δεύτερον 1823 μὲ μεθόδον ἰδίαν του, καὶ διωρισμένην διὰ τοὺς ποιητάς, καὶ ἐξαιρέτως διὰ τὸν Ὅμηρον. Μετὰ τοῦτον ἐφάνη ὁ Ῥόστος, ἀνὴρ εὐφυής, ὅστις εὐρὼν τὰς Γραμματικὰς τῶν προκατόχων του ἐσύνταξεν εὐκόλως τὴν ἰδικήν του, τῆς ὁποίας τετάρτη ἔκδοσις ἔγινε κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος (1832).

Κατὰ τὸ 1810 ἔτος ἦσαν ἐκδεδομένοι τῶν δύο πρώτων σοφῶν αἱ γραμματικαί· καὶ ὁ μακαρίτης Κοραῆς δὲν ἔλειπε νὰ μὲ ὀρκίξῃ δι' ἐπιστολῶν του εἰς τὴν Ἑλλάδα νὰ μεταφράσω μίαν ἐξ αὐτῶν, καὶ ἐξαιρέτως τὴν τοῦ Βουτμάνου εἰς χρῆσιν τῶν μαθητῶν τοῦ Γυμνασίου μου. Ἐνθυμεῖσαι ἴσως, τέκνον μου, πόσον βάρος ἀσχολιῶν εἶχα τότε εἰς τοὺς ἀσθενεῖς μου ὤμους, καὶ ὅτι μὲ ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐπιθέσω καὶ Γραμματικῆς μετάφρασιν. Μετεφράσθη ὑπὸ Στεφάνου Οἰκονόμου, ἐτυπώθη (1812 ἐν Βιέννῃ), ὠφέλησε μ' ὅλην τὴν δυσκολίαν τῆς τὴν Ἑλλάδα, καὶ μετετυπώθη, ὡς ἀκούω, νεωστὶ ἐν Κερκύρᾳ πρὸς χρῆσιν τῶν σχολείων τῆς Ἰονίου πολιτείας.

Μετὰ τὴν Βουτμάνειον Γραμματικὴν ἔσπευσαν καὶ ἄλλοι ἄνδρες ἐπίσημοι νὰ συντάξωσιν ἰδικὰς των. Τιμῶ εἰλικρινῶς τὴν σοφίαν των καὶ ἐπαινῶ τὸν ζῆλόν των, ὑπὸ τοῦ ὁποίου κινούμενοι κοπιᾶζουσι· διὰ τὴν ὠφέλειαν τοῦ γένους, ἀφίνοντες «τοὺς νεκροὺς θάπτειν τοὺς ἔκνυτον νεκρούς». Ἀλλὰ φιλόσοφοι ὄντες δὲν θέλουν ὑπολάβειν ἄλλην τινὰ οὐδαμινὴν ἀπορρομήν, εἰμὴ τὸν αὐτὸν ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ ζῆλον, ἐὰν εἴπω ἐλευθέρως τὴν γνώμην μου, ἣτις πιθανὸν νὰ εἶναι ἐσφαλμένη. Μὲ σκοπὸν ἐπαινετὸν νὰ φωτίσωσι περισσότερον τοὺς μαθητάς των ἠθέλησαν νὰ ἐξηγήσωσι φιλοσοφικῶς τὰς ἀρχὰς τῆς γλώσσης, καὶ οὕτω προέταξαν εἰς τὰς πραγματείας των τὴν Γαλλικὴν ἰδεολογίαν, οἱ μὲν πρὸ τοῦ Συντακτικοῦ (I), οἱ δὲ πρὸ τῆς

(1) Ἀγαπῶ εἰλικρινῶς τὸν καλὸν καὶ σοφὸν Βάμβαν· ὅχι ὅμως ὑπ' ἀγάπης, ἀλλ' ὑπ' ἀληθείας λέγω, ὅτι· ἡ Γραμματικὴ του περιέχει θησαυρὸν γνώσεων νεοφανῶν διὰ τὴν Ἑλλάδα. Διὰ νὰ τὴν καταστήτῃ ὠφελιμωτέραν εἰς τοὺς μαθητάς τῶν σχολείων, νομίζω ὅτι· πρέπει νὰ ἀφαιρήτῃ τὴν κατ' ἀρχὰς τοῦ

κλίσεως τῶν ὀνομάτων, ἄλλοι δὲ τὴν ἐνδοῖς πειραν ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους. Μία ἀπὸ τὰς φιλοσοφικὰς ταύτας Γραμματικὰς, ἔχουσα κεφαλὴν τὴν λεγομένην Καθολικὴν Γραμματικὴν, προσπαθεῖ νὰ ἐξηγήσῃ τὴν ἀρχὴν καὶ γένεσιν τῶν γλωσσῶν. Πρὸς τί ἡ τοιαύτη ἀκαιρία καὶ ἀτοπία, δὲν δύναμαι νὰ καταλάβω. Αἱ γνώσεις αὗται εἶναι καθ' ἐκυτὰς ὠφελιμώταται ἀλλ' εἰς ἄλλον καιρὸν, καὶ εἰς ἄλλον τόπον, ὅχι εἰς Γραμματικὴν στοιχειώδη. Ἀφρημέναι καὶ Καθολικαὶ ἔννοιαι ὁδηγοῦσαι εἰς τὰ συγκεκριμένα καὶ μερικὰ εἶναι ἐναντιώτατον τῆς τῶν παιδίων φύσεως, ἥτις ἀρχίζει τὰς γνώσεις της ἀπὸ τὰ ἀτομικά. Εἰς καμμίαν ἀπὸ τὰς ἐλληνικὰς Γραμματικὰς τῶν Γερμανῶν, εἰς καμμίαν ἀπὸ τὰς τῆς πατρίου των γλώσσης δὲν ἀπαντᾷται ἡ φιλοσοφία αὕτη. Καθολικὰς Γραμματικὰς ἴσως ἄλλο ἔθνος δὲν ἔγραψε πλείονας καὶ τελειότερας παρὰ τοὺς Γερμανοὺς· ὅχι ὅμως διὰ παιδιὰ μαθάνοντα τὴν γλῶσσαν, ἀλλὰ διὰ νεανίσκους φιλοσοφοῦντας καὶ χρεῖαν ἔχοντας νὰ ἐξεύρουν τοὺς γενικοὺς καὶ ἀναγκαίους νόμους πάσης γλώσσης, ὡς μαθάνουσι τοὺς ἀναγκαίους κανόνας τοῦ συλλογίζεσθαι.

— Ἄλλος νεωτερισμὸς, τὸν ὁποῖον εἶμαι βέβαιος ὅτι κανεὶς τῶν ἡμετέρων δὲν θέλει μιμηθῆν, εἶναι ἡ ἀλλαγὴ τῶν τῆς Γραμματικῆς ὅρων. Ὑπὲρ τὰς δύο χιλιάδας ἐτῶν, ἀπ' Ἀριστοτέλους καὶ ἐφεξῆς διὰ Διονυσίου τοῦ Θρακῆς, Ἀπολλωνίου τοῦ Δυσκόλου, ἕως τῶν ἡμερῶν μας ὀνομάζομεν τὰ μέρη τοῦ λόγου ὄνομα, ῥῆμα, μετοχὴν, ἐπίρρημα κτλ. Ποία ἔμπνευσις ἔγεινεν εἰς ἓνα τῶν ἡμετέρων νὰ κινήσῃ τὴν Καμάριαν, καὶ νὰ μετονομάσῃ κατὰ γόρημα τὸ ῥῆμα, διαθετικὴν λέξιν τὸ ἐπίθετον, ὀριστικὴν λέξιν τὸ ἄρθρον καὶ ἄλλα ἀνήκουστα, δὲν καταλαμβάνω. Καὶ κακὴ ἂν ἦτο ἡ γλῶσσα τῆς Γραμματικῆς, εἶναι τερατωδεστάτη σύγχυσις νὰ θελήσωμεν νὰ τὴν ἀλλάξωμεν,

---

Συντακτικοῦ ἰδεολογίαν, νὰ συντέμῃ τὸ Συντακτικὸν ἀφαιρῶν χωρὶς βλάβην πολλὰ ἐκ τῶν ἀλλεπαλλήλων πεπραδειγμάτων, καὶ νὰ προσθέτῃ τὸ περὶ Διαλέκτων.

καὶ πολὺ πλεόν ἂν σπουδάζωμεν νὰ εἰσάξωμεν ὄρους ἀτυχεστάτους.

Τοιαύτας Γραμματικὰς, φίλη θυγάτριον, ἔχουσα εἰς χεῖρας, ἠπόρεις τί νὰ διδάξης ἐξ αὐτῶν τὸν υἱόν σου Ἀλέξανδρον καὶ τὰς θυγατέρας σου καὶ τί νὰ παραδράμῃς (ἐπειδὴ δὲν τὰ ἔκρινες ὅλα χρήσιμα), ὅταν πέρυσι καταπνιγόμενος ἀπὸ τὴν κακὴν ἀρρώστίαν τῆς ἐρυγῆς ἔτρεχα δρομαίως εἰς τὸν ἄδην. Μετὰ διετὴ βάσανον εὗρέθη σωτὴρ μου ὁ αὐτόθι ἄριστος ἰατρός Πετροβίτζιος. Εὐθὺς ὁποῦ ἐπαρτήρησας ὅτι ἠδυνάμην νὰ μεταχειρισθῶ τὴν κεφαλὴν καὶ τὰς χεῖράς μου, ἤρχισας νὰ μὲ ζητῆς σύνταξιν νέας Γραμματικῆς· ἤρχισαν οἱ αὐτόθι καλοὶ φίλοι, Ἰάκωβος, Ρώτας καὶ Μιχαὴλ Ῥοδοκονάκης, νὰ μ' ἐνθαρρύνουν εἰς τοιοῦτον ἐγχείρημα, προσμένοντες ὅργανον διδασκικὸν τῶν φιλιτάτων των τέκνων, καὶ ἐντεῦθεν δὲν ἔλειπεν ἡ φιλία (1) νὰ μ' ἐπιρορτίζεταί δι' ἐπιστολῶν ἐλπίζουσα ἔργον καλὸν ἀπ' ἀνθρώπων, τοῦ ὁποῖου ὅλα τὰ μέχρη τοῦδε πονήματα ἔχουν μᾶλλον χρεῖαν παρὰ βιβλίου παρὰ ἐπαίνων. Προστέθη εἰς ταῦτα καὶ αἷτιον ἄλλο, τὸ ὁποῖον μ' ἔπεισε τελευτάειν νὰ ἐμβῶ εἰς τὸ στάδιον. Οἱ Σμυρναῖοι, οἵτινες δὲν ἔπαυσάν ποτε νὰ σῶζωσιν εἰς ἐμὲ τὴν ἐπὶ τῆς ἐκεῖ ὀκταετοῦς σχολαρχίας μου ἀγάπην των, μ' ὅλον ὅτι ἔχουσι διδάσκαλον ἀξιόλογον, Ἀβράμιον τὸν Καισαρέα, ἐπροσχάλεσαν πάλιν καὶ ἐμὲ εἰς τὸ σχολεῖν των μὲ φωνὴν τέκνων πρὸς πατέρα, ἣτις τόσον κατένυξε τὴν καρδίαν μου, ὥστ' εὐθὺς ἤθελα θαλασσοπορήσειν ἐκεῖσε, ἐὰν δὲν μ' ἐκράτει κλινήρη ἡ προεξημένη ἀρρώστίαι. Μένων σταθερὸς εἰς ταύτην τὴν γνώμην μου, ἐὰν συμβιβασθῇ μὲ τὰς οἰκιακάς μας περιστάσεις, δὲν ἀπορεύω δι' ἄλλο τὴν ἐλευθέραν Ἑλλάδα, εἰμὴ διότι βλέπω μὲ χαρὰν μου ἀνέκροστον ὅτι « ἐμοῦ πολλῶς ἔχει κάρφονας ». Ἐστοχάσθην λοιπὸν ὅτι διὰ τοὺς μαθητάς τῆς Σμύρνης, διὰ τὰ τέκνα τῶν φίλων μου καὶ διὰ τὸν ὅστις ἄλλος κρίνῃ μὲ συγκατάβασιν τὸ ἔργον

(1) Τῶν εἰρημένων ἀνωτέρω σελ. 4. Ὑποσημ.

μου, ἔμπορεῖ νὰ χρησιμεύσῃ μία νέα Γραμματικὴ, ἐὰν καὶ δὲν κριθῇ τῶν ἀριστείων ἀξία. Ἐχων ἐκ πολλοῦ χρόνου συναγμένας πρᾶτηρήσεις ἀπὸ τὴν μελέτην τῶν συγγραφέων, ἔχων τὰς Γραμματικὰς τῶν εἰρημένων σοφῶν Γερμανῶν καὶ πολλὰς τῶν ὁμογενῶν μου, ἐνόμισα εὐκολον νὰ διατάξω τὴν προκειμένην ὕλην εἰς τὸ εἶδος, τὸ ὁποῖον ἔκρινα χρήσιμον. Ἦρχισα νὰ γράψω τὸν παρελθόντα Νοέμβριον, ὡς ἐξεύρεις, καὶ μὲ ἐπιμονὴν ἀδιακόπως ἐργαζόμενος, ἔσθασα τὸ τέλος εἰς τεσσάρων μηνῶν διάστημα. Προαπέστειλα ἐνταῦθα τὸ χειρόγραφον πρὸς τὸν φίλον καὶ φιλόμουστον φίλον μου Δημήτριον Παστολάκαν νὰ φροντίσῃ τὴν ἐκ τῆς κηρωρίας ἄδειαν τοῦ τύπου· καὶ κατόπιν ἔσθασα καὶ ἐγὼ κατὰ τὰς ἀρχὰς Ἀπριλίου. Ἡ βιβλος ἤρχισε νὰ τυπόμεται τότε, καὶ τώρα βλέπει τὸ φῶς.

Ἀλλὰ τί ἐχρειάζόμεθα νέαν Γραμματικὴν ἀροῦ ἐπήνεσας τόσοσιν τὴν τοῦ Βουτμάνου, τὴν ὁποίαν ἔχει ἤδη τὸ γένος; ἔμπορεῖ δικαίως νὰ μ' ἐρωτήσῃ καθείς. Ἡ ἐρώτησις γίνεται ἐν καιρῷ, ἐπειδὴ ἀποκρινόμενος εἰς αὐτὴν, εὐκολύνω τὴν αἰτιολογίαν τῆς διατάξεως τοῦ νέου τούτου βιβλίου. Οἱ διδάσκαλοι τῆς Γερμανίας συντάττοντες τὰς Ἑλληνικάς Γραμματικάς των διὰ τοὺς ὁμογενεῖς των νέους, εἰδόμενας ἤδη τῆς πατρῴου των Γραμματικῆς καὶ γλώσσης, ὁπωσοῦν εἰδόμενας τῆς Γραμματικῆς τῆς τῶν Ῥωμαίων γλώσσης, προβάλλουσιν εἰς αὐτοὺς εὐθὺς ὁλόκληρον τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν μὲ ὅλας τῆς διαλέκτους ἀπ' ἀρχῆς δι' ὅλης τῆς πραγματείας. Μὲ ἔκτασιν ἱκανὴν πραγματεύονται περὶ τῶν στοιχείων, συνάπτοντες καὶ τὴν ἱστορίαν τῆς εὐρέσεώς των· θεωροῦσιν εὐθὺς ὅλας τῶν τὰς δυνάμεις, καὶ ἐπομένως τὰς ἀντ' ἀλλήλων μεταλήψεις, τὸ μῆκος καὶ τὴν βραχύτητα, ὅλην τὴν θεωρίαν τῆς προσωδίας, τὰ περὶ τόνων, περὶ συναϊρέσεως καὶ κράσεως εἰς λέξεις Ἀττικὰς καὶ τῶν ἄλλων διαλέκτων. Ἐπειτα μεταβαίνοντες εἰς τὰς τρεῖς κλίσεις, ἰσαριθμούς τῆς τῶν Λατίνων φωνῆς, ἐξετάζουσιν εἰς πᾶσαν μίαν τοὺς τύπους ὅλων τῶν διαλέκτων, καὶ περὶ τῶν ἄλλων ὡσαύτως συσσωρεύοντες ὅλον τὸ ἐτυμολογικὸν εἰς ἓν μέρος. Εἰς δὲ τὸ

Συντακτικὸν ὑποθέτοντες τὸν μαθητὴν τῶν εἰδήμονα πολλῶν ἐκ τῆς Λατινικῆς Γραμματικῆς, τὰ παρატρέχουσι, καὶ μεταχειρίζονται καὶ μέθοδον εἰς πολλὰ τῆς συνήθους μας διάφορον, περὶ τῆς ὁποίας θέλω ὁμιλήτειν ἀκροβιγῶς ἐρεξῆς, ὅταν δώσω λόγον περὶ τοῦ συντακτικοῦ τῆς ἡμετέρας. Ὑποθέσατε τώρα, φίλοι μου, πᾶσιν Ἕλληνα μεταβαίνοντα ἐκ τῶν κοινῶν λεγόμενων γραμμάτων εἰς τὸ Ἑλληνικὸν σχολεῖον, καὶ λαμβάνοντα εἰς χεῖρας τὴν Βουτυάνειον Γραμματικὴν. Τί νὰ μάθῃ οὗτος ἐξ αὐτῆς; τὰ περὶ προσωδίας; ἐνῷ δὲν ἐξεύρει ἀκόμη κλῆνα τύπον ὀνόματος; τὰ περὶ διαλέκτων; ἐνῷ ἀκόμη δὲν ἐξεύρει ἐντελῶς τὴν λαλουμένην; Καθεὶς καταλαμβάνει τὸ ἀδύνατον χωρὶς τὰ ἐκταθῶ περὶ τούτου πλατύτερον. Χρειάζομεθα λοιπὸν, τοῦλάχιστον ἕως νὰ διαταχθῶσι μεθοδικῶς τὰ κοινὰ μας σχολεῖα, μέθοδον ἄλλην, τὴν ὁποίαν ἐπροσπάθησα νὰ εἰσάξω εἰς τὸ βιβλίον μου τοῦτο ὡς ἐρεξῆς.

Ἐχώριτα, ὅσον ἦτο δυνατόν τὴν Ἀττικὴν τῶν πεζογράφων γλῶσσαν ἀπὸ τὴν ποιητικὴν καὶ ἀπὸ τὰς ἄλλας διαλέκτους, ἐπειδὴ οἱ πᾶσι τῶν Ἑλλήνων προγυμνάζονται πρῶτον εἰς τὴν ὁμολωτέραν γλῶσσαν τῶν πεζῶν, ὡς συγγενεστάτην τῆς ὁποίας ὁμιλεῖ τὴν σήμερον τὸ ὑγιὲς μέρος τοῦ ἔθνους, καὶ ἔπειτα μνησθάνουσιν εὐκόλως τὰς πικροδικῆς διαφορὰς τῶν τύπων τῶν ἄλλων διαλέκτων. Ἐγεννήθησαν λοιπὸν ἐκ τῆς διαιρέσεως ταύτης δύο μεγάλα μέρη, ἡ Γραμματικὴ τῶν Ἀττικῶν πεζογράφων καὶ ἡ κατὰ διαλέκτους. Τὴν πρώτην ὑπεδιαίρεσα, ὡς ὁ Γαζῆς, εἰς βιβλία τέσσαρα, διὰ νὰ προβαίνουν κατ' ὀλίγον οἱ πρωτοπείροι ἐκ τῶν εὐκολωτέρων ἀσυγχύτως εἰς τὰ δυσκολώτερα.

Εἰς τὸ πρῶτον βιβλίον ἀφοῦ ἐδιαίρεσα χωρὶς ὑψηλὴν θεωρίαν τὰ εἰκοσιτέσσαρα γράμματα, ἔβαλα ἀπλοῦς τοὺς τύπους τῶν ὀκτῶ μερῶν τοῦ λόγου, ἀποφεύγων τοὺς ὀρισμούς καὶ τὰς φιλοσοφικὰς ἐξηγήσεις ὡς σκοτιστικὰ καὶ συγχυστικὰ τῆς τῶν παιδίων διανοίας. Μέθοδος ἀρίστη, λέγουσιν ἀπὸ πολλοῦ ἡδὴ χρόνου οἱ σοφοί, εἶναι νὰ βαδίζῃ τις ἐκ τῶν γνωστῶν

εἰς τὰ ἄγνωστα. Γνωστὰ δὲ πρέπει νὰ ἐκλαμβάνωνται ὅσα ἐξεύρει ὁ μαθητὴς, ἀλλ' ὅχι ὅσα ὁ διδάσκαλος. Πᾶν παιδίον, τὸ ὅποιον λαμβάνει εἰς χεῖρας τὴν Γραμματικὴν, ἐξεύρει τὰ εἰκοσιτέσσαρα γράμματα καὶ τὸν συλλαβισμόν, ἐπειδὴ ἔμαθεν ἤδη νὰ ἀναγινώσκη. Εὐκόλα λοιπὸν ἐμπορεῖ νὰ μάθῃ καὶ ὅτι ἐκ τῶν γραμμάτων τόσα εἶναι φωνήεντα καὶ τόσα εἶναι σύμφωνα, καὶ ὅτι ἐξ αὐτῶν γίνονται αἱ συλλαβαί (ὅχι αἱ μακραί καὶ αἱ βραχεῖαι· τοῦτο μαθαίνει εἰς τὴν δευτέραν περίοδον τῶν μαθημάτων του), καὶ ἐκ τῶν συλλαβῶν αἱ λέξεις. Πᾶν παιδίον ἐξεύρει νὰ ὁμιλῇ ὁπωσοῦν τὴν μητρικὴν του γλῶσσαν. Εὐκόλα λοιπὸν, νέε διδάσκαλε, ἐμπορεῖς νὰ τὸ διδάξῃς, ὅτι πατήρ, μήτηρ, ἀδελφὴ, ψωμίον, μαχαίριον κτλ. εἶναι ὀνόματα· τρώγω, κόπτω, περιπατῶ κτλ. εἶναι ῥήματα· ὁμοίως καὶ περὶ τῶν ἄλλων μερῶν τοῦ λόγου, χωρὶς νὰ ζαλίζεται ὁ νοῦς τοῦ ἀπὸ τὴν εἰς τὸ βιβλίον φιλοσοφίαν. Ἀναγκαιοτάτον εἰς τοὺς νέους εἶναι νὰ λάβωσιν ἔξιν τοῦ νὰ κλίνωσιν ἐκ στήθεος τὰ κλιτὰ μέρη τοῦ λόγου. Διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον πρέπει νὰ ἐκλέγωνται ἑλληνικαὶ περικοπαὶ περιέχουσαι ὀνόματα πρωτόκλιτα καὶ δευτερόκλιτα, καὶ κατ' ὀλίγον τῶν ἄλλων κλίσεων. Τοιαύτας ἐκλογὰς ἔκαμεν ὁ σοφὸς Γερμανὸς Ἰακωβίτις (Jacobs) εἰς τὰ Στοιχεῖά του τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, συλλογὴ ἀξιόλογος, τὴν ὁποίαν ἀπέκτησε πρὸ πολλοῦ τὸ γένος διὰ Θεοκλήτου Φαρμακίδου. Μία ἐκ τῶν πρώτων τούτων περικοπῶν εἶναι: Ἡ μέθη μικρὰ μανία ἐστίν. Ἀφοῦ, διδάσκαλε, ἐξηγήσης εἰς τὸν μικρὸν μαθητὴν σου τὴν ἔννοιαν τοῦ γνωμικοῦ, δεῖξέ του εἰς τὴν Γραμματικὴν (σελ. 6—7) τὸν τύπον τιμῆ, καὶ πρόσταξέ τον νὰ κλίνῃ μέθη μέθης κτλ. ὡς εἶναι τιμὴ τιμῆς κτλ. ἔπειτα τὸ μικρὰ μικρᾶς κτλ. εἰς τὸ χαρὰ χαρᾶς κτλ. καὶ τελευτήσων τὸ μανία εἰς τὸ σοφία. Διὰ νὰ γυμνάζεται περισσότερον ὁ νέος, δός του καὶ ἄλλα ὅμοια ὀνόματα νὰ κλίνῃ παρ' ἐκτὸς τῶν περιεχομένων εἰς τὸ τῆς ἡμέρας ἑλληνικὸν κείμενον. Διὰ τοῦτο πρὸς εὐκολίαν καὶ τῶν μαθητῶν καὶ τῶν διδασκάλων ἐπρόσθεσα εἰς πᾶσαν κλίσιν κατάλογον παραδειγ-

μάτων διὰ γύμνασιν· ἐκ τούτων ἐμπορεῖ νὰ προβάλλῃ τινὰ καθ' ἐκάστην ὃ διδάσκαλος ἕως οὗ ν' ἀποκτήσῃ ἔξιν ὁ μαθητὴς του. Ἀλλὰ διὰ νὰ δεῖξω πῶς πρέπει νὰ ἐπεξεργάζεται ὁ διδάσκαλος ὅλην τὴν τεχνολογίαν τοῦ ὀνόματος καὶ πῶς νὰ χωρῇ εἰς τὴν κλίσιν τοῦ ῥήματος, εἶναι χρεῖα νὰ γράψω χωριστὴν διατριβὴν ἐκτεταμένην, ὁποῖαν δὲν μὲ συγχωροῦσιν οὐτ' ὁ καιρὸς οὐτ' ὁ τόπος τοῦ προλόγου.—Εἰς τὸ πρῶτον βιβλίον κατεχώρησα ἐκ τῶν ἀνωμάλων ὀνομάτων ὅσα μόνον ἀπαντῶνται συγχάκις εἰς τοὺς πεζογράφους.

Εἰς τὸ δεύτερον βιβλίον ἀρχίσας πάλιν, ὡς ὁ Θεόδωρος, ἀπὸ τῶν γραμμάτων, ἐξέτασα ἀκριβέστερα τὰ εἰς τὸ πρῶτον περιεχόμενα. Ἐπειδὴ οἱ τύποι τοῦ πρώτου εἶναι αὐτὸ τοῦτο τύποι καὶ κανόνες, δὲν πρέπει πλέον νὰ κανονίζονται οἱ κανόνες, ἀλλὰ νὰ σημειόνωνται αἱ ἐξαίρεσεις καὶ αἱ παραλλαγαί. Εἰς τὰ ῥήματα, φέρε' εἰπεῖν, ἐὰν διδάξῃς τὸν μαθητὴν, ὅτι τὸ δεύτερον πρόσωπον γίνεται ἐκ τοῦ πρώτου μὲ τροπὴν τοῦ ω εἰς εἰς, ὁ προστακτικὸς ἐνεστώς ἀπὸ τὸν τῆς ὀριστικῆς μὲ τροπὴν τοῦ ω εἰς ε ἢ ἀπὸ τὸν τρίτον ἐνικόν τοῦ παρατατικοῦ μὲ ἀφαίρεσιν τῆς αὐξήσεως, καὶ ἄλλα τοιαῦτα, εἶναι περιττὴ ματαιοπονία, ἐπειδὴ ὁ μαθητὴς ἐξεύρει ἀπὸ τὴν πρώτην περίοδον, ὅτι τὸ ἐν εἶναι τύπτεις καὶ τὸ ἄλλο τύπτε, καὶ ὅταν ἀκούῃ τοιαῦτα, ἐμπορεῖ, ἂν τὸν συγχωρήσῃ ἡ παιδικὴ του ἡλικία, νὰ εἴπῃ πρὸς τὸν διδάσκαλον τὸ τοῦ κωμικοῦ,

Ἄτὰρ τί ταῦθ' ἂ πάντες ἴσμεν μανθάνω;

Εἶναι δὲ ἀναγκαῖον νὰ τὸν κάμῃς προσεκτικόν, ὅτι χαρακτηρ τοῦ μέλλοντος εἶναι πάντοτε τὸ σ, τὸ ὁποῖον χάμμία ἀπὸ τὰς Βυζαντινὰς γραμματικὰς δὲν ἐσημείωσε, μ' ὅλον ὅτι δὲν διέφυγε τὴν ὀξύνοισιν Θεοδώρου τοῦ Γαζῆ (1).—Μετὰ τὰ περὶ σχηματισμοῦ τῶν χρόνων τοῦ ῥήματος κατέταξα ἀλφαβη-

(1) »Τὸν πρῶτον μέλλοντα εἰς ω λήγειν, καὶ συνάραχθεθα τῷ ἐνεστώτι, καὶ πρὸ τοῦ ω ἔχειν τὸ σ ἥτοι ἐνεργεῖα, ἀκούω ἀκούω, ἡ δυνάμει, τύπτω τύπω».
Βιβλ. Β'. σελ. 79. ἔκδ. Βενετ. 1781.

τικὸν κατάλογον τῶν ὁμαλῶν ῥημάτων, ἓνα τῶν βαρυτόνων καὶ δεύτερον τῶν περισπωμένων (σελ. 128—137), μὲ μί-
κράν ἐρμηνεῖαν τῆς σημασίας των. Οἱ κατάλογοι οὗτοι βοη-
θοῦν πολὺ τοὺς ἀρχαίους ὄχι μόνον νὰ κλίνωσι τὰ ῥήματα
ἐφαρμόζοντές τα εἰς τοὺς προεκτεθειμένους κανόνας, ἀλλὰ καὶ
νὰ τὰ εὐρίσκωσι προχείρως εἰς τὴν Γραμματικὴν χωρὶς νὰ
προστρέχωσιν ἀκόμη εἰς τὰ Λεξικά, καὶ, τὸ μέγιστον, νὰ με-
ταχειρίζωνται Μέσους χρόνους εἰς ὅσα μόνον εὐρίσκονται χρή-
σιμοι καὶ νὰ μὴ συνειθίζωνται ἐξ ἀρχῆς νὰ τὸν μεταχειρίζων-
ται εἰς ὅλα τὰ ῥήματα, ἐκ τῶν ὁποίων πολλὰ δὲν ἔχουν
τοιούτους χρόνους, καὶ οὕτως ἐκ κακῆς ἔξεως νὰ ὀλισθαίνωσιν
ἔπειτα εἰς τὸ βαρβαρίζειν καὶ σολοικίζειν.—Ὁ κατάλογος τῶν
ἀνωμάλων ῥημάτων περιλαμβάνει μόνον ὅσα τοιαῦτα ἀπαντῶν-
ται εἰς τοὺς πεζογράφους, εἰς τοὺς ὁποίους ἀσχολοῦνται κατὰ
τοὺς πρώτους χρόνους οἱ νέοι.

Εἰς τὸ τρίτον βιβλίον, τὸ ὁποῖον περιέχει τὴν ἐτυμολογίαν
τῶν μερῶν τοῦ λόγου, ἤγουν περὶ τῶν παραγωγῶν καὶ συν-
θέτων, προηγήθησαν μὲν τὰ περὶ μεταλήψεως γραμμάτων καὶ
συναίρεσεως καὶ κράσεως καὶ ἀποστρόφου ὡς σαρκηνιστικὰ πολ-
λῶν μερῶν τῆς συνθέσεως καὶ παραγωγῆς, ἠκολούθησαν δὲ
μετὰ τὴν ἔκθεσιν τῶν εἰδῶν τῆς παραγωγῆς καὶ συνθέτου λέ-
ξεως οἱ ὀρθογραφικοὶ κανόνες, οἵτινες δὲν ἐμποροῦν νὰ ἐξηγη-
θῶσιν ἐντελῶς πρὸ τοῦ ἐτυμολογικοῦ μέρους ὡς εἰς αὐτὸ κυ-
ρίως ἐνδιεσπαρμένοι. Ἐπειδὴ δὲ πεῖρα πολυχρόνιος μ' ἐδίδαξεν,
ὅτι οἱ παῖδες εὐθὺς ἀποῦ ἀσκηθῶσιν εἰς τὰς κλίσεις τῶν με-
ρῶν τοῦ λόγου, πρέπει μαζὴ μὲ τὴν ἐκ τῆς τυπικῆς καταλή-
ξεως ὀρθογραφίαν ν' ἀρχίζωσι καὶ τὴν ἐκ παραγωγῆς ἀπλου-
στέρα καὶ τὴν τῆς ὀρθῆς χρήσεως τῶν τόνων διὰ τοῦτο
ἐπρόσθεσα εἰς τὸ τέλος τοὺς ἀναγκαιοτέρους κανόνας περὶ μα-
κρῶν καὶ βραχέων καὶ τοὺς τῶν τόνων (σελ. 198—199) καὶ
τοὺς περὶ ὀρθογραφίας (202—203), διὰ νὰ τοὺς ἀποστηθί-
ζουν σύγκαιρα οἱ νέοι καὶ νὰ ἐρωτῶνται δι' αὐτῶν ἀπὸ τὸν
διδάττη κατὰ ἐκάστην διὰ τί, φέρ' εἰπεῖν, ὀξύνεται τὸ

λόγος ἢ διὰ τί γράφεται μὲ ο τὸ ἀγίότης κτλ. — Ἀλλ' εἰς τὸ δευτερον καὶ τρίτον βιβλίον γίνεται λόγος περὶ οὐσιαστικῶν καὶ προσηγορικῶν ὀνομάτων, περὶ ἀρηρημένων καὶ συγκεκριμένων, καὶ ἄλλων φιλοσοφικῶν ἐξήγησιν χρειζομένων. Πῶς θέλουν τὰ καταλάβειν οἱ νέοι χωρὶς βοήθειαν τῆς ἰδεολογίας; ἔμποροῦν νὰ ἐρωτήσουν οἱ φίλοι τῆς φιλοσοφικῆς Γραμματικῆς. Καθὼς καταλαμβάνουν, ἀποκρίνομαι, τὸ συντακτικὸν χωρὶς νὰ διδασκῶσιν ἀκόμη τοὺς περὶ κρίσεως καὶ συλλογισμοῦ κανόνας τῆς Λογικῆς, οἵτινες εἶναι ἡ ἀληθινή βάσις τῆς συντάξεως τοῦ λόγου. Ἐπειτα ἡ Γραμματικὴ καθ' ἑαυτὴν περιέχει ἐκείνην τὴν μερίδα τῆς φιλοσοφίας, ἥτις εἶναι ἱκανὴ νὰ καταστήσῃ εὐληπτα τὰ μαθήματά της χωρὶς νὰ τρομάξῃ τὸν νέον μὲ δυσνοήτους λεπτολογίας. Θέλεις νὰ διδάξῃς τὸν μαθητὴν σου μὲ συντομίαν τί εἶναι προσηγορικὸν ὄνομα; Ὅνομα, εἰπέ πρὸς αὐτόν, τὸ ὅποιον ἀποδίδεται εἰς πολλὰ πράγματα, καθὼς τὸ ἄνθρωπος ἀποδίδεται εἰς ὅλον τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων, τὸ ἵππος εἰς ὅλους τοὺς ἵππους κτλ, λέγεται προσηγορικόν. Περὶ τοῦ ἀρηρημένου δίδαξέ τον, ὅτι γλυκύτης δὲν ὑπάρχει εἰς τὸν κόσμον χωρὶς τὸ γλυκὺ μέλι, οὐδὲ λευκότης χωρὶς τὴν λευκὴν χιόνα κτλ. Τὰ ὀνόματα λοιπόν, μὲ τὰ ὅποια σημαίνονται τοιαῦται ιδιότητες καθ' ἑαυτὰς ἀνυπαρκτοὶ, λεγονται ἀρηρημένα· ὅσα δὲ σημαίνουν τὴν ιδιότητα μαζὴ μὲ τὸ πρᾶγμα, τὸ ὅποιον τὴν ἔχει· οἷον γλυκὺ μέλι, πικρὸν ἀψίνθιον, λευκὸς χάρτης κτλ. λέγονται συγκεκριμένα. Ὁ νέος, μάλιστα εἰς τὴν δευτέραν καὶ τρίτην περίοδον τῶν μαθημάτων, καταλαμβάνει εὐκόλως ὅσα χρειάζεται, καὶ οὕτω προετοιμάζεται νὰ τὰ νοήσῃ τελειότερα εἰς τὴν Λογικὴν. — Ἐπιστρέφω εἰς τὸ προκείμενον νὰ εἶπω τὰ περὶ τοῦ Συντακικοῦ.

Εἰς τὸ τέταρτον βιβλίον τὸ περὶ Συντάξεως εἶχα ἔμπροσθέν μου ὅλην ἄφθονον, τὰς Γραμματικὰς τοῦ Μαθίου καὶ Βουτμάνου· ἀλλ' ἡ μὲν πρώτη καταβαρύνει νέον ἀρχάριον μὲ τὴν μεγάλην ἔκτασιν, μὲ τὴν συσσωρευσιν πολλοτάτων παραδειγ-

μάτων, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον—μέ τὴν ἀμέθοδόν της· τῆς δὲ δευτέρως τὸ συντακτικὸν εἶναι μὲν φιλοσοφικώτερον καὶ συστηματικώτερον, εἶναι δὲ ὡς πρὸς τὴν χρεῖαν μας πολλὰ σύντομον. Ἐπειριπάτησα λοιπὸν τὴν μεταξὺ τούτων ὁδὸν ἀπορεύγων ἐπίσης καὶ τὴν ἑκτασιν καὶ τὴν μεγάλην βραχύτητα. Ἐμεταχειρίσθην ὁμῶς μέθοδον συνηθεστέραν εἰς τὰ σχολεῖά μας, ἴσως δὲ καὶ ὠφελιμωτέραν. Εἰς τίνα παραλλάττει ἡ μέθοδός μου, δύναται νὰ καταλάβῃ ὁ περηχηρὴς συγκρίνων τὸ συντακτικὸν τοῦτο μὲ τὸ τοῦ Βουτμάνου, τὸ ὁποῖον εἶναι γνωστὸν εἰς τὸ γένος. Μ' ὅλον τοῦτο παραθέτω μίαν οὐσιώδη διαφορὰν ἐνταῦθα. Οἱ Γερμανοὶ Γραμματικοσυντάκται λαμβάνοντες ἐκ τῶν τριῶν πλαγίων πτώσεων, Γενικῆς, Δοτικῆς, καὶ Αἰτιατικῆς, τρεῖς γενικοὺς τόπους, καταχωρίζουσιν εἰς τὸν πρῶτον ὅλα τὰ μέρη τοῦ λόγου (ὀνόματα, ῥήματα, ἐπιρρήματα, καὶ προθέσεις δὲ ὁ Ῥόστος), ὅσα συντάσσονται μὲ Γενικὴν· εἰς τὸν δεῦτερον τὰ μετὰ Δοτικῆς, καὶ εἰς τὸν τρίτον τὰ μὲ Αἰτιατικὴν. Ἡμεῖς δὲ εἰς μὲν τὸ περὶ ὀνόματος κεφάλαιον λέγομεν τίνα ὀνόματα συντάσσονται μὲ γενικὴν, τίνα μὲ δοτικὴν καὶ τίνα μὲ αἰτιατικὴν ὡσαύτως καὶ εἰς τὸ περὶ ῥήματος κεφάλαιον. Περί ῥήματος μάλιστα ἡκολούθησα τὴν συνήθη μέθοδον τῶν ἀρχαιοτέρων μας Γραμματικῶν, ὑποσυνάψας καὶ τὴν κατὰ Θεόδωρον τὸν Γαζῆν θεωρίαν ὡς συνειθιζομένην εἰς πολλὰ σχολεῖα τῶν ὁμογενῶν μας καὶ τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος, καὶ πολὺ πλέον τῆς ἐλευθερωθησομένης. Τὰ περὶ μέσου ῥήματος, περὶ χρόνων, περὶ ἐγκλίσεων, περὶ τῶν ἀπολύτων πτώσεων εἶναι κυρίως Βουτμανικά, ἐπειδὴ καλῆτερα νὰ γείνουν δὲν δύνανται τοῦλάχιστον ἀπ' ἐμέ. Τὰ περὶ μορίων καὶ φράσεων διέταξα κατὰ στοιχεῖον ἐκ τῆς τοῦ Βουτμάνου, προσθέσας καὶ τίνα ἐξ ἰδίας μου μελέτης. Ἐκ τῶν ἰδιαιτέρων εἰδῶν τῆς συντάξεως εἶναι νεοφανῆ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ ἐφέλκυσις (σελ. 367), καὶ ἡ ἰδιαιτέρα σύνταξις τῶν ἐρωτηματικῶν ὀνομάτων (σελ. 372).

Τὴν σύντομον Γραμματικὴν τῶν ποιητῶν καὶ τῶν διαλέκτων ὑπεδαίρεσα εἰς τρία βιβλία. Εἰς τὸ πρῶτον περιελαβὰ

τούς τύπους ἐκ τῶν Γερμανῶν Γραμματικογράφων καὶ ἐν μέρει ἐκ τοῦ ἡμετέρου Γρηγορίου Κορίνθου, πλουτισμένου μετὰ σημειώσεις τοῦ Κοήνου καὶ τοῦ νεωτέρου ἐκδότου Σαιφέρου (1811). ἐσυνάθροισα κατ' ἀλφάβητον τὰ κατὰ ποιητὰς καὶ διαλέκτους ἀνώμαλα ὀνόματα, καὶ ἐφεξῆς κατέταξα κατὰλογον τῶν ἀνωμάλων ῥημάτων, προτάξας τὴν περὶ ἀνωμαλίας θεωρίαν τοῦ κριτικωτάτου Βουτυάνου. Τὸ δεύτερον βιβλίον περιέχει τὰ περὶ προσωδίας· τὸ τρίτον, σύντομον ἔχθεςιν περὶ ποιημάτων καὶ μέτρων μετὰ τὰ ὀνόματα καὶ μετὰ τοὺς κανόνας, τὰ ὅποια παρελάβαμεν ἀπὸ τὸν Ἑφαιστίωνα.

Εἰς τὸ τέλος ὅλον τούτων ἐπρόσθεσα Ἐπίμετρα χρήσιμα εἰς τὴν ἑλληνικὴν νεολογίαν, ἔαν καὶ ὅχι οὐσιώδη μέρη τοῦ σκοποῦ τῆς Γραμματικῆς μου: Α'. προσθήκας τινὰς εἰς τὴν Γραμματικὴν· Β'. περὶ σχημάτων λόγου κατὰ τοὺς τεχνολόγους τῆς ῥητορικῆς· Γ'. περὶ τοῦ Ἀττικοῦ μηνολογίου, καὶ Δ'. περὶ χρήσεως τῶν στοιχείων τοῦ ἀλφάβητου ὡς ἀριθμητικῶν χαρακτήρων. Ταῦτα, Ἑλένη μου, ἐχρεώσθουν νὰ ὁμιλήσω περὶ ἑνὸς ἐκάστου μέρους τῆς Γραμματικῆς. Μένει δὲ νὰ προσθέσω καὶ ὀλίγα ἐν γένει περὶ αὐτῆς.

Γραμματικὴ διὰ σχολεῖα ἐπιγράφεται, τέκνον μου, ἢ βίβλος, ὅχι διότι τὴν διορίζω νὰ εἰσαχθῇ εἰς τὰ σχολεῖα τοῦ γένους τῶν ὁποίων οἱ διδάσκαλοι εἶναι καλοὶ νὰ συντάξωσι μεθοδικωτέρας παρὰ ταύτην, ἀλλὰ διότι τὴν ἔγραψα εἰς χρῆσιν νέων οἵτινες ἐμβαίνουν εἰς τὰ σχολεῖα καὶ χρειάζονται τὴν ὁδηγίαν τῆς ἐνόςω διατρέβουσιν εἰς αὐτὰ, καὶ ὅχι διὰ τελειωμένους καὶ ἱκανῶς δυνατοὺς, οἵτινες ἐπιθυμοῦσι νὰ ἐξακριβώσωσιν ἐπιστημονικῶς τὴν γνῶσιν τοῦ ἑλληνικοῦ λόγου. Διὰ τοὺς πρώτους ἡ Γραμματικὴ πρέπει νὰ εἶναι, ὅσον ἐνδέχεται, σύντομος, ἀφοριστικὴ, περιληπτικὴ μόνων τῶν ἀναγκαιοτάτων, καὶ παραδείγματι ὀλίγα φέρουσα ἐκ μόνον τῶν ἐνδόξων συγγραφέων (1). Ἡ Γραμματικὴ εἶναι κλειδίον τῆς ἑλληνικῆς γλώσ-

1) Τοιοῦτοι πρέπει νὰ λογίζονται οἱ μέχρι Δημοσθένους ἀκμάσαντες, ὀλίγοι καὶ μετὰ τὸν Δημοσθένην· ἀπὸ δὲ τοῦς ἐκκλησιαστικοῦς οὐδεὶς, εἰμὴ ἐξ

σης, καὶ ὅχι ἡ γλῶσσα αὐτῇ, ὡς λέγει ὁ ἀείμνηστος Κοραΐς. Τσιζύτη σύντομος καὶ ἀπέριτος, καὶ τρόπον τινὰ θύρα, διὰ τῆς ὁποίας ἐμβαίνει ὁ νέος εἰς τὴν γλῶσσαν, νομίζω ὅτι εἶναι ἡ βίβλος μου. Οἱ δὲ ἐκβαίνοντες ἀπὸ τὰ σχολεῖα καὶ θελοντες νὰ ἐκμελετήσωσι τὰ ὄργια τῆς γλώσσης, ἔκαμναν καλῆτερα, ἐὰν ἀντὶ Γραμματικῶν ἐμελέτων τοὺς πατέρας τῆς γλώσσης, καὶ μάλιστα Σοφοκλέα μὲν ἐκ τῶν ποιητῶν, Πλάτωνα δὲ τὸν μέγαν ἐκ τῶν πεζογράφων. Εἰ δὲ θέλουσι νὰ βοηθηθῶσιν ἀκόμη ἀπὸ κριτικούς φιλολόγους, πρέπει νὰ μελετήσωσιν ἐκτεταμένως πραγματείας, ὅχι ὅμως τὴν ἀπέραντον καὶ πάλιν ἀτελῇ (1) τοῦ Καυσολουβίτου, ἀλλ' ὅποιαν ἔγραψεν ὁ μακαρίτης Βούτμανος εἰς τὸ τέλος τῆς ζωῆς του εἰς τρεῖς τόμους, διαλαμβάνοντας μόνον περὶ τοῦ ἐτυμολογικοῦ μέρους, ἐπειδὴ κατὰ δυστυχίαν δὲν ἐπρόφθασε νὰ γράψῃ καὶ τὸ περὶ Συντάξεως. Τσιζύτη εἶναι καὶ ἡ προειρημένη τοῦ σοφοῦ Θεϊροῦ μεγάλῃ Γραμματικῇ, ἣτις εἶναι ἀπὸ τὸν συγγραφέα διωρισμένη διὰ τοὺς καταγινομένους εἰς μελέτην τῶν ποιητῶν, καὶ ἐξαιρέτως τοῦ Ὁμήρου, ὡς εἶπα. Ἀλλ' αἱ πραγματεῖαι αὗται τόσοι εἶναι ἄχρηστοι εἰς τοὺς μαθητάς τῶν σχολείων, ὅσον καὶ ἡ ἡμετέρα ἢ ἄλλαι ἀνάλογοί της εἰς τελειωμένους. Οὕτε ὁ Ἀχιλλεὺς σου, κόρη μου, ἐμπορεῖ νὰ ἐνδυθῇ τὴν πανοπλίαν τοῦ Πηλεΐδου Ἀχιλλέως, οὐτ' ὁ Πηλεΐδης μὲ τὰ παιγνίδια τοῦ Ἀχιλλέως σου ἠδύνατο νὰ τρομάζῃ τοὺς Τρῶας.

Ἀλλὰ δὲν εἶναι μακρὰν, Ἑλένη μου, ὁ καιρὸς ὁπότεν θέλουν φανῇ καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα ὅλοι οἱ ὠραῖοι καρποὶ τῆς Ἑλληνι-

ανάγκης, ὅταν ἐλλείπουν παραδείγματα ἀπὸ τοὺς πρώτους, ἢ εἶναι χρεία νὰ παρατηρηθῇ χεῖρις τῆς παρακμαζούσης γλώσσης.

(1) Ἡ ὑπερχιλιοσέλιδος αὕτη βίβλος τίποτε δὲν μᾶς διδάσκει περὶ παραγωγῆς καὶ συνθέσεως. Ξενήκουστα μόνον τινὰ διισχυρίζεται νὰ βεβαιώσῃ ὅτι δηλαδὴ τὸ τρισκαιδέκατος πρέπει νὰ γράφεται τρισκαιδέκατος, ὁ Εὐγένιος νὰ διφθογογραφῇται Εὐγένειος κτλ. Καὶ οἱ ἄλλοι δὲ συναδελφοὶ τοῦ ὑπομνηματογράφου ἠμέλυσαν διόλου τὸ ἐτυμολογικόν, ἐὰν ἐξαιρεθῇ ὁ Δανιὴλ, ὃς τις ἐπρόσθεσεν εἰς τὸ τέλος τοῦ ὑπομνήματός του ἀξιόλογον κατὰ τοὺς καιροὺς ἐκείνου τεχνολογίαν κατ' ἐρωταποκρίσιν.

κῆς φιλολογίᾳς, ὅσους ἐβλάστησεν ἡ τρισευδαίμων χώρα τῆς Γερμανίας. Κατὰ θεῖαν εὐδοκίαν ἡ Ἑλλάς ἀπήλαυσεν Ἀνακτα, υἱὸν φιλοσόφου βασιλέως ἐκ τοῦ ἔθνους ἐκείνου, τὸ ὁποῖον ἀκμᾶζει τὴν σήμερον καὶ εἰς τὴν ἀρχαιομάθειαν καὶ εἰς τὴν φιλοσοφίαν. Εἶδες, κόρη μου, παρὰ τὸν Θεῖρσιον καὶ Γερμανὸν ἄλλον εἰδημονέστατον τοῦ Ἑλληνος λόγου, τὸν καλὸν καγαθὸν Ἰωάννην Φράντζιον Θαρσυκλέα, διαβαίνοντα αὐτόθεν εἰς τὴν Ἑλλάδα μὲ ἔργον διερμηνευτοῦ τῆς βασιλικῆς ἐπιτροπίας, μαθητὴν τοῦ περιβοήτου τῆς Σαξωνίας διδασκάλου Ἑρμάνου. Τοιούτους ἄλλους καὶ αὐτὸν τὸν πολυμαθέστατον Θεῖρσιον θέλει μεταφέρειν ὁ κλεινὸς ἡμῶν βασιλεὺς εἰς τὴν Ἑλλάδα. Οὕτω φοιτᾷ: τὴν ὥραν ταύτην ἡ μαντικὴ μου, ἴσως διότι «κύων πεινώσα ἄρτους μαντεύεται,» τὸ τῆς παροιμίας. Διὰ τοιούτων ἀνδρῶν θέλει εἰσαχθῆν καὶ εἰς ἡμᾶς ἡ βασιμωτάτη τῆς Γερμανίας διδασκαλίᾳ καὶ μέθοδος. Ὅλα τὰ φιλογολικά τῆς ἀρχαιομαθείας κειμήλια θέλουν στολίσειν καὶ τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐπομένως καὶ αἱ ἐκτεταμέναι Γραμματικαί, αἱ πληρέστεραι Μετρικαὶ καὶ Ποιητικαὶ τέχναι, θέλουν ἀναπαύσειν τὴν ἐπιθυμίαν τῶν φιλομαρῶν μας. Τὸ δὲ μέγιστον, θέλουν ἀναγινώσκειν ἐλευθέρως οἱ νέοι Ἕλληνες γινόμενοι ἱκανοὶ νὰ καταλαμβάνωσι τὸν θεῖον Πλάτωνα (1), τὸν ἀνθρωπιστὴν καὶ φωτιστὴν ὅλου τοῦ νῦν εἰς παιδείαν καυχωμένου νεωτέρου κόσμου· τὸν μυστόπνευστον Ὀμηρον, τὸν πατέρα πάσης ἀνθρωπίνης γνώσεως, καὶ τὰ ἀπαράμιλλα ἀριστουργήματα τῆς σκηνικῆς τῶν Ἀθηνῶν ποιήσεως. Χρυσὴ ἐποχὴ, τέκνον μου, πρόκειται εἰς τὴν μὲ τὰς δυνάμεις τῶν ἰδίων τῆς τέκνων ἀνεγερθεῖσαν Ἑλλάδα. Ζῶν ἐπιμήχιστον ὁ Θεοπρόβλητος καὶ Λαοψήφιστος

---

(1) Ἕλλην τις νεανίας, Βενθύλος ὀνομαζόμενος, δὲν ἐξεύρω ποδαπὸς τὴν πατρίδα, ἔκρουσεν ἐν Λειψίᾳ τὰ μαθήματα τοῦ κλεινοῦ διδασκάλου Ἑρμάνου. Καὶ ἐπιστρέψας εἰς τὴν Ἑλλάδα ἤρχισε νὰ διδάσκη (βέβαια μαθητὰς προβεβηκότας) τὸν Γεργίαν, τὸν ἐκλεκτότατον τῶν Πλατωνικῶν διαλόγων, τὸ πάσης ἀρετῆς ταμεῖον. Ἴδου ποῖα καλὰ ἐμπορεῖ ν' ἀπολαύσῃ ἡ Ἑλλάς ἀπὸ τῆς εἰς αὐτὴν μεταφυστικῆς τῆς Γερμανικῆς διδασκαλίας.

τῶν Ἑλλήνων πρῶτος βασιλεὺς, ἀροῦ ὑπῆρξεν ἐπὶ τῆς γῆς τὸ Ἑλληνικὸν ἔδαφος! Εὐδαίμονιή ἡ πεμπόθητος ἡμῶν πατρίς ἐκ δυνάμεως προδύκουσα εἰς δύναιμιν!

Μέ τοιαύτας ἐλπίδας, μονογενές μου θυγάτριον, ἐκδίδω τὰ αὐτοσχέδια ταῦτα προλεγόμενα, τὰ ὅποια οὐδὲ νὰ ἀναθεωρήσω ἔχω κχιρόν, σπευδὼν νὰ ἀναχωρήσω ἐντεῦθεν. Σὺ δέ, εἶμαι βέβηκος, ὅτι θέλεις μεταχειρισθῇ πᾶσαν μητρικὴν φροντίδα καὶ προσοχὴν εἰς ἀνατροπὴν τῶν φιλάτων σου τέκνων, βοηθουμένη καὶ ἀπὸ τὸ ὅποιον ἐζήτησας πόνημα τοῦ πάππου των. Ὁ Θεὸς σ' ἐχάρισε τέκνα ἱκανὰ, εἰς τὰ ὅποια ἐφιλοτιμήθης νὰ δώσης ἑλληνικὰ δνόματα. Πηνελόπη, τέκνον μου, καὶ Χαρίκλεια, καὶ Ἀλέξανδρος, καὶ Ἀχιλλεὺς, καὶ Σοφία, καὶ Δημοσθένης, εἶναι ὄνειδος τῶν ὀνοματοθετῶν, ὅταν οἱ ὀνομαζόμενοι μείνουν ἀπαίδευτοι, καὶ πτώσια ἄχθη ἀρούρης. Ὁ Δημοσθένης πρέπει νὰ κατασταθῇ τοῦλάχιστον ἱκανὸς νὰ ἐννοῇ τὸν μέγαν συνώνυμόν του ῥήτορα· ὁ Ἀχιλλεὺς καὶ ὁ Ἀλέξανδρος νὰ ἐννοῶσι τεχνικῶς καὶ νὰ αἰσθάνωνται τὸν τὰς πράξεις τοῦ Πηλείδου ὑμνήσαντα ποιητὴν, τοῦ ὁποίου τὴν Ἰλιάδα ἐφύλαττεν εἰς χρυσοῦν κιβώτιον καὶ τὴν ἔθετεν ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιόν του ὁ τῆς Μακεδονίας ἥρωας Ἀλέξανδρος. Πρὸ πάντων δὲ πρέπει νὰ στολισθῶσι με τιμὴν καὶ ἠθικὴν χρηστότητα, χωρὶς τῶν ὁποίων καθιστάνεται ὁ ἄνθρωπος τόσο κακοδαίμονέστερος καὶ ἐλπεινότερος ὅσον εἶναι πολυμαθέστερος. Εἴθε νὰ εἶσαι μακράϊων καὶ εὐαίων, Ἐλένη μου, διὰ παρηγορίαν μου.

Ἐγραψα ἐν Βιέννῃ 1833 κατὰ μῆνα Ἰουλίον.

Ὁ Πατήρ σου.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Τύποι τῶν ὀκτώ μερῶν τοῦ λόγου.

1. Γράμματα, Συλλαβὰι, Μέρη τοῦ λόγου σελ. 3.	10. Ἀριθμητικὰ ὀνόματα 20.
2. Γένος, Ἀριθμός, Πτώσις 4.	11. Τακτικά 21.
3. Ἄρθρον 4.	12. Ἀντωνυμία 21.
4. Ὄνομα 5.	13. Περὶ ῥήματος 27. Βαρυτόνων 28.
5. Συνηρημένα ὀνόματα 11.	14. Περισπώμενα ῥήματα 36.
6. Συνηρημένα τῆς πέμπτης κλίσεως 12.	15. Τὰ εἰς μι ῥήματα 51.
7. Συγκοπὴ τινων ὀνομάτων εἰς ἡρ 15.	16. Ἀνώμαλά τινα ῥήματα 62.
8. Ἀνώμαλα ὀνόματα 16.	17. Πρόθεσις 69.
9. Ἑλληνικὰ καὶ ἄκλιτα 19.	18. Ἐπίρρημα 69.
	19. Σύνθεσις 70.

Α΄ ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Ἀκριβεστέρᾳ ἐξέτασις τῶν προεκτεθειμένων.

1. Γράμματα 72.	19. Παρακείμενος β'. 100
2. Συλλαβὴ 73.	20. Παρακείμενος Ἀττικὸς 101.
3. Συλλαβισμὸς 74.	21. Ὑπερσυντελικὸς 101.
4. Ὄνομα 74.	22. Ἀόριστος α'. 102.
5. Παρατηρήσεις γενικαὶ ἐπὶ τῶν πέντε κλίσεων 75.	23. Ἀόριστος β'. 102.
6. Παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς πέμπτης κλίσεως 78.	24. Αἱ λοιπαὶ ἐγκλίσεις 103.
7. Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν συνηρημένων 84.	25. Σχηματισμὸς τῆς ὀριστικῆς ἐγκλίσεως τῶν παθητικῶν 105.
8. Περὶ τοῦ εἰς τὰς πτώσεις τόνου τῶν περιτοσσυλλαζόντων 85.	26. Παθητικὸς παρακείμενος 105.
9. Ἐπὶ τῶν συσχετικῶν ἄντωνυμιῶν 86.	27. Παθητικὸς ὑπερσυντελικὸς 107.
10. Περὶ τῶν τύπων τῶν ἐπιθέτων 88.	28. Μετ' ὀλίγον ἢ Γ'. μέλλων 107.
11. Αὔξησις τῶν παρῳχημένων 92.	29. Παθητικὸς Ἀόριστος α'. 107.
12. Αὔξησις τῶν συνθέτων ῥημάτων 94.	30. Παθητικὸς Ἀόριστος β'. 108.
13. Χαρακτὴρ 95.	31. Παθητικὸς μέλλων α. κ. β'. 108.
14. Μέλλων πρῶτος 97.	32. Μέσος Ἀόριστος α'. Μέσος μέλλων α. καὶ β'. 109.
15. Μέλλων Ἀττικὸς 98.	33. Συζυγία τῶν εἰς λ, μ, ν, ρ, ῥημάτων 109.
16. Μέλλων δευτέρος 99.	34. Παρατηρήσεις τινὲς εἰς τοὺς τύπους τῶν ῥημάτων 117. Κατάλογος ὁμαλῶν βαρυτόνων ῥημάτων 120. Κατάλογος περισπωμένων ῥημάτων 126.
17. Παρακείμενος 99.	35. Ἀνώμαλος συζυγία 129.
18. Παρακείμενος β'. 100.	

37. Περί τῆς τῶν ῥημάτων ἀνωμαλίας	38. Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ἐπιρρήματων
132. Κατάλογος τῶν ἀνωμάλων ῥημάτων 139.	161.
	39. Ἐπὶ τῶν προσθέσεων 191.

Α'. BIBAION TRITON.

Ἑτυμολογικόν.

1. Εἶδος καὶ σχῆμα τῶν λέξεων 165.	10. Περί τῶν διελουμένων ἢ δακτυομένων 195.
2. Τόνοι. Πνεύματα 165.	11. Χρόνος ἢ ποσότης συλλαβῆς 197.
3. Μεταβολὴ τῶν συμφώνων 166.	12. Κανόνες περὶ τῶν μακρῶν ἢ βραχέων διχρόνων 198.
4. Ἐφελκυστικὸν ἢ καὶ τινα ἄλλα μετακινήτᾳ σύμφωνα 171.	13. Κανόνες τῶν τόνων 199.
5. Συναίρεσις 172.	14. Ἑγκλίσις τόνου 201.
6. Κράσις 173.	15. Ὄρθογραφία 202.
7. Ἀπόστροφος 174.	16. Συλλογὴ ὀρθογραφικῶν κανόνων 203.
8. Εἶδη τῶν παραγῶγων ὀνομάτων.	17. ὀρθογραφία παραληγοῦσης 205.
9. Περί σχηματισμοῦ λέξεων ἐν γένει 183. Β'. Παραγωγὴ διὰ συνθέσεως 190.	

Α'. BIBAION TETARTON.

Περὶ Συντάξεως.

4. Εἰσαγωγὴ 210.	19. Ῥήματα μὲ δοτικὴν καὶ αἰτιατικὴν συντασσόμενα 255.
2. Ἡ ὀνομαστικὴ μετὰ τοῦ ῥήματος 211.	20. Ῥήματα μὲ γενικὴν καὶ αἰτιατικὴν 256.
3. Τὸ εὐσιαστικὸν μετὰ τοῦ ἐπιθέτου 215.	21. Ῥήματα λαμβάνοντα σύστοιχον ἑαυτῶν αἰτιατικὴν 257.
4. Τὸ ἀναφορικὸν μετὰ τοῦ πρὸς δ ἀναφέρεται 218.	22. Αἰτιατικαὶ ἄλλαι προστιθέμεναι εἰς τὰ ῥήματα 257.
5. Ἀρθρον προτακτικὸν καὶ ὑποτακτικὸν 219.	23. Αἱ εἰς τὸ ῥῆμα πολλάκις ἀπαιτούμεναι περιστάσεις· πότε; πῶς; καὶ διὰ τί; 258.
6. Ἀντωνυμία 225.	24. Παθητικὸν ῥῆμα 261.
7. Οὐδέτερον ἐπίθετον 235.	25. Μέσον ῥῆμα 263.
8. Ἀριθμητικὰ ὀνόματα κατ' ἔννοιαν καὶ ἀριθμὸν θεωρούμενα 239.	26. Ἀπρόσωπα ῥήματα 268.
10. Περί τῶν πέντε πτώσεων 242.	27. Τὰ εἰς τέως ῥηματικά ἐπίθετα 269.
11. Ὀνόματα ἐπίθετα ἢ εὐσιαστικά συντασσόμενα μὲ πτώσεις 244.	28. Περί τῶν χρόνων 270.
12. ΠΗΜΑ. 247.	29. Ἑγκλίσεις 275.
13. Πρῶτον εἶδος ἐνεργητικῶν 248.	30. Ἀπαρέμφατον 282.
14. Δεύτερον εἶδος 249.	31. Ἀναφορικὰ ἰδιαιτέρως 287.
15. Τρίτον εἶδος 250.	32. μετοχὴ 290.
16. Ῥῆμα οὐδέτερον 250.	32. Πτώσεις ἀπόλυτοι 202.
17. Ἀποθετικὸν ἢ ἐπίμετρον 252.	33. Πρόσθεσις 298.
18. Ῥήματα μὲ δύο αἰτιατικά συντασσόμενα 253.	34. Ἐπιρρήματα 300.
	35. Ἀρνητικὰ ἐπιρρήματα 391.

36. Προθέσεις 309.
37. Σύνδεσμοι 323.
38. Μόρια. 322.
39. Φράσεις τινές 348.
40. Ἄλλα τινὰ εἶδη συντάξεω, 367.
Α'. Ἐφίκλυσις Αὐτόθ. — Β'. Σύνταξις ἰδιαιτέρα τῶν ἐρωτηματικῶν ὀνομάτων 372. — Γ'. Ἀνακόλουθον 374. — Δ'. Μετάθεσις 376. — Ε'. Βραχυλογία 878. — ς'. Ἐλλειψις 380. — Ζ'. Πλεονασμὸς 382.
41. Ὅρθος καὶ πλάγιος λόγος 384.

42. Ἀνάκλυσις λόγου 386.
43. Στίξεως σημεῖα καὶ χρῆσις 387.
44. Παράφρασις 388. Α'. Κείμενον Ὁμήρου 390. Παράφρασις ἀρχαία ἐξ ἀντιγράφου ἰδιοχείρου Θεοδώρου Γαζῆ 391. — Β'. Κείμενον Ὁμήρου 891. Παράφρασις τοῦ Πλάτωνος 392. — Γ'. Κείμενον Εὐριπίδου 393. Παράφρασις Ἀρσενίου Μονεμβασίας Αὐτόθ. — Δ'. Αἰσώπειος μῦθος 394. Παράφρασις 394.

Β'. ΒΙΒΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Τύποι τῶν μερῶν τοῦ λόγου κατὰ τὰς διαλέκτους

καὶ τοὺς ποιητάς.

1. Σκοπὸς καὶ διαίρεσις τοῦ συντάγματος 397. 2. Περί τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσης καὶ τῶν διαλέκτων τῆς 397. 3. Μεταβολὴ στοιχείων κατὰ διαλέκτους. Α'. Συμφώνων 405, — Β'. Φωνηέντων 406. 4. Πάθη λέξεων 409. 5. Δίγαμμα 413. 6. Κλίσεις ὀνομάτων κατὰ διαλέκτους 415. 7. Ἐπίθετα 423. 8. Παρανετικά 424. 9. Αριθμητικὰ ὀνόματα 426. 10. Ἀντωνυμίαι κατὰ τὰς διαλέκτους 427. 11. Ῥῆμα βαρύτονον κατὰ διαλέκτους 430.	1. Ἀνάμικτα 434. 13. Περιεπώμενα κατὰ διαλέκτους 436. 14. Τὰ εἰς μι κατὰ διαλέκτους 439. 15. Σχηματισμὸς τοῦ εἰμι (ὑπάρχω) κατὰ διαλέκτους 441. 16. Εἶμι τὸ πορεύομαι 441. 17. Θεωρία τῆς ἀνωμαλίης τῶν ῥημάτων 442. Κατάλογος ἀνωμάτων ῥημάτων 445. 18. Προθέσεις 485. 19. Μόρια 485. 20. Ἰδιώματα τῶν διαλέκτων χωρισμένως 486. 21. Σύγκρισις τῶν ἰδιωτισμῶν Πινδάρου καὶ Θεοκρίτου 491. 22. Διάλεκται τῶν ἐποποιῶν κ. ἡ Ἀττικὴ 494.

Β'. ΒΙΒΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ Προσφῶδας.

1. Προσφῶδα 496. 2. Γενικοὶ κανόνες περὶ μήκους 497. 3. Γενικοὶ κανόνες βραχυτέρας 498. 4. Α'. Μακρὸν α εἰς τὴν λήγουσαν 499. α. Κατάληξις α Αὐτόθ. — β'. Κατάληξις αν 500. — γ'. Κατάληξις αρ. 501. — δ'. Κατάληξις ας Αὐτόθ. 5. Β'. Μακρὸν α εἰς τὴν παραλήγουσαν 501.	6. Γ'. Μακρὸν α εἰς τὴν μέσσην συλλαβὴν παραγῶγων λέξεων 503. 7. Δ'. Μακρὸν α εἰς ἀρχὴν λέξεων 504. 8. Α'. Μακρὸν ι εἰς τὴν λήγουσαν 505. α. κατάληξις ι. — β'. Κατάληξις ιν 506. — γ'. Κατάληξις; 506. — 9. Β'. Μακρὸν ι εἰς τὴν παραλήγουσαν 507.

10. Γ'. Μακρὸν εἰς ἀρχὴν λέξεων 509. 11. Α'. Μακρὸν υ εἰς τὴν λήγουσαν 510. α. Κατάληξις υ. — β'. Κατάληξις υν 511. — γ'. Κατάληξις υς αὐτόθ. — 12. Β'. Μακρὸν υ εἰς τὴν παραλήγουσαν 511.	13. Γ'. Μακρὸν υ εἰς ἀρχὴν λέξεων 515. 14. Παρατηρήσεις γενικαὶ ἐπὶ τῆς ποσότητος τῶν συλλαβῶν 516. 15. Ποσότης τῶν συλλαβῶν κατὰ θέσιν 519.

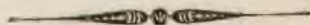
B. BIBAION TRITON.

Εἰσαγωγή εἰς τὴν Ποιητικὴν.

1 Τὰ κυριώτερα εἶδη τῶν ποιημάτων 526. 2. Μέτρα ἢ πόδες 526. Α'. Πόδες δυσύλλαβοι τέσσαρες. — Β'. Πόδες τρισύλλαβοι ὀκτώ. — Γ'. Πόδες τετρασύλλαβοι δεκαεξ 527 —. 3. Στίχος 528. 4. Διπτυλικὸν 629. 5. Ἰμβρικὸν 532.	6. Τροχαϊκὸν 534. 7. Ἀναπαιστικὸν 535. 8. Χοριαμβικὸν αὐτόθ. 9. Ἀντισπαστικὸν αὐτόθ. 10. Ἰωνικὸν ἀπὸ μείζονος 536. 11. Ἰωνικὸν ἀπ' ἐλάσσονος αὐτ. 12. Παιωνικὸν 537. 13. Σαπφικὸν αὐτ. 14. Περὶ ἐπιγράμματος 538.

ΕΠΙΜΕΤΡΑ.

Ἐπίμετρον Α'. Προσθῆκαι τινὲς εἰς τὴν Γραμματικὴν 543. Ἐπίμετρον Β'. 1. Περὶ σχημάτων 550. 2. Περίοδος Κῶλον, Κόμμα 550. 3. Σχῆμα 551. 4. Σχήματα κατὰ πλεονασμὸν 551. 5. Σχήματα κατ' ἑλλειψιν 553. 6. Σχήματα καθ' ὁμοίωσιν 554. 7. Σχήματα διανοίας 555.	8. Τρόποι λέξεως καὶ λόγου 556. 9. Σχήματά τινα κατὰ τοὺς Γραμματικούς 558. Ἐπίμετρον Γ'. Περὶ τῶν Ἀττικῶν μηνῶν καὶ τῆς διάρκειας αὐτῶν 558. Ἐπίμετρον Δ'. Χρῆσις τοῦ ἀλφαβήτου ἀντὶ ἀριθμητικῶν χαρακτήρων 561. Πίναξ λέξεων 563.

Α.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ
ΤΩΝ ΠΕΖΟΓΡΑΦΩΝ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Τύποι των ὀκτὼ μερῶν τοῦ λόγου.

---

1. Γράμματα, Συλλαβαί, Μέρη τοῦ λόγου.

§. 1.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ εἶναι εἴκοσι τέσσαρα· α, β, γ, δ, ε, ζ, η, θ, ι, κ, λ, μ, ν, ξ, ο, π, ρ, σ, τ, υ, φ, χ, ψ, ω.

Ἐκ τούτων φωνήεντα μὲν εἶναι ἑπτὰ, α, ε, η, ι, ο, υ, ω· σύμφωνα δὲ δεκαεπτὰ, β, γ, δ, ζ, θ, κ, λ, μ, ν, ξ, π, ρ, σ, τ, φ, χ, ψ.

Ἐκ τῶν φωνηέντων μακρὰ μὲν εἶναι δύο, η, ω· βραχέα δὲ δύο, ε, ο· δίχρονα δὲ τρία, α, ι, υ.

Ἐκ δὲ τῶν συμφώνων ἡμίφωνα μὲν εἶναι ὀκτώ, ζ, ξ, ψ, λ, μ, ν, ρ, σ· ἄφωνα δὲ ἑννέα, β, γ, δ, κ, π, τ, θ, φ, χ.

Καὶ τὰ μὲν ἡμίφωνα διαιροῦνται εἰς τρία διπλᾶ, ζ, ξ, ψ· τέσσαρα ἀμετάβολα, λ, μ, ν, ρ· καὶ εἰς τὸ μοναδικόν σ. Τὰ δὲ ἄφωνα εἰς τρία ψιλὰ, κ, π, τ· τρία δασέα, θ, φ, χ· τρία δὲ μέσα, β, γ, δ.

Ἐκ τῶν φωνηέντων γίνονται δίρθογγοι· κύρια μὲν ὀκτώ, αἰ, αυ, εἰ, ευ, ηυ, οἰ, ου, υἰ· καταχρηστικά· δὲ τρεῖς, α, η, φ.

§. 2. Ἐκ τῶν γραμμάτων γίνονται αἱ συλλαβαί, οἷον Σω· ἔκ τούτων αἱ λέξεις, οἷον Σωκράτης· ἔκ δὲ τῶν λέξεων ὁ λόγος, οἷον ὁ Σωκράτης διδάσκει.

Σημείωσις. Ἡ λέξις εἶναι ἢ μονοσύλλαβος, οἷον γῆ, ἢ δισύλλαβος, οἷον πῆ-τρα, ἢ τρισύλλαβος, οἷον ἀνθρωπος, ἢ πολυσύλλαβος, ὅταν περιέχῃ συλλαβὰς πλείοντάς τῶν τριῶν. Πᾶσα δὲ λέξις περιέχουσα πλείοντάς συλλαβὰς τῶν δύο, λέγεται ὑπερδυσύλλαβος.

§. 3. Τὰ μέρη τοῦ λόγου εἶναι ὀκτώ· ὄνομα, ῥῆμα, μετοχή, ἄρθρον, ἀντωνυμία, πρόθεσις, ἐπίρρημα, σύνδεσμος. Τούτων κλιτὰ μὲν εἶναι· πέντε, ὄνομα, ῥῆμα, μετοχή, ἄρθρον, ἀντωνυμία· ἀκλιτὰ δὲ τρία, πρόθεσις, ἐπίρρημα, σύνδεσμος.

2. Γένος, Ἀριθμός, Πτώσις.

§. 4. Εἰς τὸ ὄνομα, ἄρθρον, ἀντωνυμίαν, καὶ μετοχὴν θεωροῦνται· γένος, ἀριθμός καὶ πτώσις.

Γένη μὲν εἶναι τρία, ἀρσενικόν, οἷον ὁ ἀνὴρ· θηλυκόν, οἷον ἡ γυνή· οὐδέτερον, οἷον τὸ ξύλον. Ὀνόματά τινα ἔχουσι καὶ γένος κοινόν, ὅσα μὲ τὴν αὐτὴν φωνὴν σημαίνουσι· καὶ τὸ ἀρσενικόν καὶ τὸ θηλυκόν, οἷον ὁ ἄνθρωπος καὶ ἡ ἄνθρωπος. Ζώων δὲ τινῶν ὀνόματα μὲ τὴν αὐτὴν φωνὴν καὶ μὲ τὸ αὐτὸ ἄρθρον σημαίνουσι· καὶ τὸ ἀρσενικόν καὶ τὸ θηλυκόν, οἷον ὁ ἀετός καὶ ἡ ἀλώπηξ, καὶ τότε λέγεται τὸ γένος ἐπίκοινον.

Ἀριθμοὶ δὲ εἶναι τρεῖς· ἐνικός, οἷον ὁ ἄνθρωπος· δυϊκός, οἷον, τὸ ἀνθρώπων· πληθυντικός, οἷον οἱ ἄνθρωποι.

Πτώσεις δὲ εἶναι πέντε· ὀνομαστική, γενική, δοτική, αἰτιατική καὶ κλητική.

3. Ἄρθρον.

§. 5. Τὸ ἄρθρον*) προτασσόμενον τῶν ὀνομάτων διακρίνει τὰ γένη των· διότι ὅσα ὀνόματα ἔχουσι τὸ ὁ εἶναι ἀρσενικά· ὅσα τὸ ἡ θηλυκά· καὶ ὅσα τὸ τὸ οὐδέτερα.

Ἐνικῶς.

Ἀρσενικόν. Θηλυκόν. Οὐδέτερον.

Ὀνομαστική	ὁ	ἡ	τὸ
Γενική	τοῦ	τῆς	του
Δοτική	τῷ	τῇ	τῷ
Αἰτιατική	τόν	τήν	τό

Δυϊκῶς.

Ὀνομαστική	τῶ	τά	τά
καὶ Αἰτιατική			

*) Ἀκριβέστερα θέλομεν ἐρμηνεύσειν τὸ ἄρθρον ἐφεξῆς §. 26. κ. §. 87. Ἐδῶ δὲ λέγομεν μόνον ὡς καὶ εἰς τὸν §. 4. ὅσα ἐπιδέχεται ὁ νοῦς τῶν πρωτοπέμφων παιδῶν· διότι εἰς τὴν μετοχὴν παρὰ τὸν ἀριθμὸν καὶ τὸ γένος καὶ τὴν πτῶσιν θεωροῦνται διάθεσις καὶ χρόνος· εἰς δὲ τὴν ἀντωνυμίαν παρὰ τὰ τρία ἐκεῖνα θεωρεῖται καὶ πρόσωπον· ἀλλὰ θέλουσι ἐξισταθῆναι ταῦτα ἀκριβέστερον εἰς τὸν εἰκαστὸν των τόπον.

Γενική καὶ Δοτική	{ τοῖν ταῖν τοῖν

Πληθυντικῶς.

Ὀνομαστική	οἱ	αἱ	τά
Γενική	τῶν	τῶν	τῶν
Δοτική	τοῖς	ταῖς	τοῖς
Αἰτιατική	τούς	τάς	τά

4. Ὀνομα.

§. 6. Τὰ ὀνόματα ἔχουσι πάντε κλίσεις, τῶν ὁποίων ἡ πρώτη, δευτέρα, τρίτη καὶ τετάρτη ὀνομάζονται ἰσοσύλλαβοι, ἐπειδὴ ὅλαι αἱ πτώσεις των ἔχουν τόσας συλλαβάς, ὅσας καὶ ἡ ὀνομαστική· ἡ δὲ πέμπτη περισσύνλλαβος, ἐπειδὴ αἱ ἄλλαι πτώσεις των ἔχουσι μίαν συλλαβὴν περισσotέραν παρὰ ἡ ὀνομαστική.

Πρώτη κλίσις.

§. 7. Πρώτη κλίσις εἶναι ὀνομάτων ἀρσενικῶν εἰς ας ἢ ης ληγόντων, τῶν ὁποίων ἡ μὲν γενική λήγει εἰς ου ἢ α, ἡ δοτική εἰς α ἢ η κατὰ τὸ φωνῆεν τῆς ὀνομαστικῆς· ἡ αἰτιατική εἰς ν μετὰ τοῦ φωνήεντος τῆς ὀνομαστικῆς.

Παραδείγματα.

	Ἐνικῶς	Πληθυντικῶς
Ὀνομαστική	ὁ ταμίας	οἱ ταμίαι
Γενική	τοῦ ταμίου	τῶν ταμιῶν
Δοτική	τῷ ταμίᾳ	τοῖς ταμίαις
Αἰτιατική	τὸν ταμίαν	τούς ταμίας
Κλητική	ὦ ταμίᾳ	ὦ ταμίαι
καὶ Ἀττικῶς	ὦ ταμίᾱς.	

Δυϊκῶς

Ὀνομαστική καὶ Αἰτιατική	τὼ ταμίᾱ
Γενική καὶ Δοτική	τοῖν ταμίαιν
Κλητική	ὦ ταμίᾱ.

Ὁ προφήτης, τοῦ προφήτου, τῷ προφήτῃ, τὸν προφήτην, ὃ προφήτα, καὶ Ἀττικῶς ὃ προφήτης. Οἱ προφήται, τῶν προφητῶν, τοῖς προφήταις, τοὺς προφήτας, ὃ προφήται. Τῷ προφήτῃ, τοῦν προφήτην, ὃ προφήτα.

Ὁ ληστής, τοῦ ληστοῦ, τῷ ληστῇ, τὸν ληστήν, ὃ ληστά. Οἱ λησταί, τῶν ληστῶν, τοῖς λησταῖς, τοὺς ληστές, ὃ λησταί. Τῷ ληστῇ, τοῦν ληστῇν, ὃ ληστά.

Παραδείγματα διὰ γύμνασιν.

Ἀγχίσης	Μῖθας
ἀβολέσχης	ὀφειθόθηρας
Αἰεΐας	Πέρσης
Καιροπίδης	πόκτης
κλέπτῃς	Σκύθης
κριτῃς	ταμίας
κτίστης	τεχνίτης
μαθητῃς.	

§. 8. Σημειώτε, ὅτι, τὰ εἰς της καὶ τὰ εἰς πης σύνθετα καὶ τὰ σημαίνοντα ἔθνος, καὶ τὰ σύνθετα ἐκ τῶν ἄρχω, τρίβω, πωλῶ, μετρῶ, Π. γ. προφήτης, κυνώπης, Σκύθης, πατριάρχης, παιδοτρίβης, βιβλιοπώλης, γεωμέτρης, σχηματίζουσι τὴν κλητικήν των εἰς α.

Δευτέρα κλίσις.

§. 9. Δευτέρα κλίσις περιέχει θηλυκὰ ὀνόματα, εἰς α ἢ η λήγοντα, τῶν ὁποίων ἡ γενική εἶναι εἰς ης ἢ ας, ἡ δοτική εἰς η ἢ α, ἡ αἰτιατική εἰς ν μετὰ τοῦ φωνήεντος τῆς ὀνομαστικῆς.

Παραδείγματα.

Ἐνικῶς	Πληθυντικῶς
Ὀνομαστική ἡ Μοῦσα	αἱ Μοῦσαι
Γενική τῆς Μούσης	τῶν Μουσῶν
Δοτική τῇ Μούσῃ	ταῖς Μούσαις
Αἰτιατική τὴν Μοῦσαν	τάς Μούσας
Κλητική ὦ Μοῦσα	ὦ Μοῦσαι

Δ υ ἱ κ ὠ ς

Ὀνομας. καὶ Αἰτιατικὴ τὰ Μούσα
Γενικὴ καὶ Δοτικὴ ταῖν Μούσαιν
Κλητικὴ ὦ Μούσα.

Ἡ τιμή, τῆς τιμῆς, τῇ τιμῇ, τὴν τιμὴν, ὦ τιμή. Αἱ τιμαί, τῶν τιμῶν, ταῖς τιμαῖς, τὰς τιμάς, ὦ τιμαί. Τὰ τιμά, ταῖν τιμαῖν, ὦ τιμά.

Ἡ σοφία, τῆς σοφίας, τῇ σοφίᾳ, τὴν σοφίαν, ὦ σοφία. Αἱ σοφαί, τῶν σοφῶν, ταῖς σοφαῖς, τὰς σοφίας, ὦ σοφαί. Τὰ σοφία, ταῖν σοφαῖν, ὦ σοφία.

Ἡ μέλισσα, τῆς μελίσσης, τῇ μελίσση, τὴν μέλισσαν, ὦ μέλισσα. Αἱ μέλισσαι, τῶν μελισσῶν, ταῖς μελίσσαις, τὰς μελίσσας, ὦ μέλισσαι. Τὰ μέλισσα, ταῖν μελίσσαιν, ὦ μέλισσα.

Ἡ χαρά, τῆς χαρᾶς, τῇ χαρᾷ, τὴν χαράν, ὦ χαρά. Αἱ χαραί, τῶν χαρῶν, ταῖς χαραῖς, τὰς χαράς, ὦ χαραί. Τὰ χαρά, ταῖν χαραῖν, ὦ χαρά.

§. 10. Σημείωσε, ὅτι ἡ κλητικὴ δὲν ἔχει ἄρθρον· διότι τὸ ὦ εἶναι ἐπὶ ῥῆμα ἢ μόριον κλητικόν.

Παραδείγματα διὰ γύμνασιν.

ἀγορὰ	γλῶσσα	λαύρα (ἀγυιὰ)	πλευρὰ	σχολή
Ἀθηνᾶ	δόξα	λύπη	πύλη	σωτηρία
ἄκωνθα	ἐχιδνα	λίμνη	ῥίζα	
ἀμιλλα	ζώνη	μέριμνα	σκιά	
ἄρουρα	ἡμέρα	μοῖρα	στέγη	
ἀσχολία	θάλασσα	νίκη	στολὴ	
γαλῆ	οὐρα	νόμω	σφαῖρα	
γῆ	κεφαλὴ	ὄργη	σφύρα	

§. 11. Σημείωσε, ὅτι τὰ λήγοντα εἰς α καθαρόν, ἔγουν ἄμικτον μὲ σύμφωνον, καὶ εἰς ἄ συνηρημένον, ἔγουν γινόμενον ἐκ δύο φωνηέντων, Π. χ. σοφία, Ἀθηνᾶ (ἐκ τοῦ Ἀθηνάα) καὶ εἰς ρα, ὡς χαρὰ, φυλάττουσι τὸ α ἐπὶ τῆς γενικῆς καὶ δοτικῆς, οἷον σοφία, σοφίας, σοφία, κτλ. Περὶ ἄλλων τινῶν τριούτων θέλομεν ἐμυλήσειν εἰς τὸ δεύτερον βιβλίον, §. 73. ε.

Τρίτη κλίσις.

§. 12. Τρίτη κλίσις εἶναι τῶν εἰς ὅς ληγόντων ἀρσενικῶν ἢ θηλυκῶν, καὶ εἰς ὃν οὐδετέρων, τῶν ὁποίων ἡ γενική λήγει εἰς ου, ἡ ὁστική εἰς ω, ἡ αἰτιατική εἰς αν.

Παραδείγματα.

Ἑνικ.	ὁ	ἡ	ὁ καὶ ἡ	τὸ
Ονομας.	λόγος	ὁδός	ἄνθρωπος	ξύλον
Γενικ.	λόγου	ὁδοῦ	ἀνθρώπου	ξύλου
Δοτικ.	λόγῳ	ὁδῷ	ἀνθρώπῳ	ξύλῳ
Αἰτιατ.	λόγον	ὁδόν	ἄνθρωπον	ξύλον
Κλητ.	λόγε	ὦδε	ἄνθρώπε	ξύλον

Πληθ.				
Ονομας.	λόγοι	ὁδοί	ἄνθρωποι	ξύλα
Γενικ.	λόγων	ὁδῶν	ἀνθρώπων	ξύλων
Δοτικ.	λόγοις	ὁδοῖς	ἀνθρώποις	ξύλοις
Αἰτιατ.	λόγους	ὁδοὺς	ἀνθρώπους	ξύλα
Κλητ.	λόγοι	ὁδοί	ἄνθρωποι	ξύλα

Δυϊκ.				
Ονο. Αἰτ.	λόγῳ	ὁδῷ	ἀνθρώπῳ	ξύλῳ
Γεν. κ. Δ.	λόγοιν	ὁδοῖν	ἀνθρώποιν	ξύλοιν

Παραδείγματα διὰ γύμνασιν.

Ἄγγελος
ἀετὸς
ἄθλος (ἀγών)
ἄθλον (βραβεῖον)
ἡ ἄμπελος
ἄνθρωπος
ἄργυρος καὶ
ἀργύριον
ἔργον
εὖρος (ἀνατολικὸς ἄνεμος)
ζέφυρος
ἱμάτιον
ἶον (ἄνθος τι)
καρχίνος
κασιότερος

μέλιτος ἢ μέλιθος
μόριον
νότος
ξύλον
οἶκος
παῖδ'ον
ῥόδον
σίδηρος
σπαταμός
στρατὸς
ταῦρος
φάρμακον
ἡ φηγός
φορτίον
χελιδὸς

ὁ κέρασος (κερασιὰ)
ὁ κότινος (ἀγρία ἐλαία)
μῆλον

χρυσός
χρυσίον.

Τετάρτη κλίσεις.

§. 13. Τετάρτη κλίσεις, ὀνομαζομένη καὶ Ἀττική, εἶναι ὀνομάτων ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν εἰς ὡς, καὶ οὐδετέρων εἰς ὡν, σχηματιζομένων κατὰ τὰ ἐφεξῆς.

Παραδείγματα.

Ἑνικ.	ὁ	ῆ	τὸ	Πληθυντ.		
Ὀνομας.	νεὼς	ἄλω	ἀνώγεων	νεῶν	ἄλων	ἀνώγεω
Γενική	νεῶ	ἄλω	ἀνώγεω	νεῶν	ἄλων	ἀνώγεων
Δοτική	νεῶ	ἄλω	ἀνώγεω	νεῶς	ἄλως	ἀνώγεως
Αἰτιατ.	νεῶν	ἄλων	ἀνώγεων	νεῶς	ἄλως	ἀνώγεω
Κλητικ.	νεῶς	ἄλως	ἀνώγεων	νεῶ	ἄλω	ἀνώγεω

Δυϊκ.

Ὀνομας. καὶ Αἰτι.	νεῶ	ἄλω	ἀνώγεω
Γενική καὶ Δοτική	νεῶν	ἄλων	ἀνώγεων

Πέμπτη κλίσεις.

§. 14. Πέμπτη κλίσεις εἶναι τῶν περιτοσυσλλάβων ὀνομάτων, ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν καὶ οὐδετέρων, διαφόρους καταλήξεις ἔχοντων, τῶν ὁπαίων αἱ λοιπαὶ πτώσεις ὑπερβαίνουσι κατὰ μίαν συλλαβὴν τὴν ὀνομαστικὴν καὶ ἡ μὲν γενική λήγει εἰς ὡς, ἡ δὲ δοτική εἰς ι, ἡ δὲ αἰτιατική τῶν ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν εἰς α.

Παραδείγματα.

Ἑνικ.	ὁ	ὁ	ὁ ῆ	ὁ	ὁ	τὸ
Ονομας.	θῆρ	αἰὼν	δαίμων	λέων	γίγας	βῆμα
Γενική	θηρὸς	αἰῶνος	δαίμονος	λέοντος	γίγαντος	βήματος
Δοτική	θηρὶ	αἰῶνι	δαίμονι	λέοντι	γίγαντι	βήματι
Αἰτιατ.	θηρα	αἰῶνα	δαίμονα	λέοντα	γίγαντα	βῆμα
Κλητ.	θηρ	αἰῶν	δαίμον	λέον	γίγας	βῆμα
Πληθ.						
Ονομας.	θηρές	αἰῶνες	δαίμονες	λέοντες	γίγαντες	βήματα
Γενικ.	θηρῶν	αἰῶνων	δαίμόνων	λεόντων	γίγάντων	βημάτων
Δοτικ.	θηρσὶ	αἰῶσι	δαίμοσι	λέουσι	γίγαςι	βήμασι
Αἰτιατ.	θηρας	αἰῶνας	δαίμονας	λέοντας	γίγαντας	βήματα
Κλητ.	θηρες	αἰῶνες	δαίμονες	λέοντες	γίγαντες	βήματα

Δύζκ.						
Ον. Αιτ.	θῆρες	αἰῶνες	δαίμονες	λέοντες	γίγαντες	βήματα
Γεν. Δοτ.	θηροῖν	αἰώνοις	δαίμόνοισιν	λεόντοισιν	γίγαντοισιν	βημάτοισιν

Ἡ τρυγὼν, τῆς τρυγόνος, τῇ τρυγόνι, τὴν τρυγόνα, ὦ τρυγών.

Αἱ τρυγόνες, τῶν τρυγόνων, ταῖς τρυγόσι, τὰς τρυγόνας, ὦ τρυγόνες. Τὰ τρυγόνε, ταῖν τρυγόνοις, ὦ τρυγόνε.

Συλλογὴ ὀνομάτων τινῶν τῆς
κλίσεως ταύτης.

ὁ ἀγκών, ὦνος.
 ἡ ἀγκῶν, ὄνος.
 ὁ ἀῆρ, ἑρος.
 ὁ αἰθῆρ, ἑρος.
 ἡ αἶξ, γός.
 ἡ ἀκτίς (ιν), ἵνος.
 ὁ ἀνδριάς, άντος.
 ὁ ἄξων, ονος.
 ὁ Ἄραψ, βος.
 ἡ αὔλαξ, κος.
 ἡ βῆξ, χός.
 ὁ γέρων, οντος.
 ὁ γρύψ, πός (δρυνον).
 ὁ γυψ, πός (εἶδος ὀρνέου).
 ἡ δαίς, τός (εὐωχία).
 ἡ δᾶς, δός (ἀναμμένον θαδίον).
 ὁ δελφίς (ιν), ἵνος.
 ὁ δράκων, οντος.
 ἡ Ἑλλάς, δος.
 ὁ Ἑλληγν, ηνος.
 ἡ ἐλπὶς, ἰδος.
 ἡ ἔρις, ἰδος.
 ὁ θεράπων, οντος.
 ὁ θίς (ιν), νός (παρός).
 ὁ ἱέραξ, κος.
 ὁ ἱμάς, άντος (λωρίον).
 ἡ κατῆλιψ, ιφος (τακάλα).
 ἡ κηλὶς, ἰδος.
 ὁ κλών, ωνός.
 ἡ κνημὶς, ἰδος.
 ἡ κόρυς, υλος (περικεφαλαία).

ὁ λάρυγξ, υγγος.
 ὁ λιμήν, ἑνος.
 ἡ λυγξ, γχος.
 ἡ μάστιξ, ιγος.
 ὁ μῆν, μνηός.
 ὁ μόσυν, υνος (ξύλιος πύργος).
 ὁ ἐνυξ, υγος.
 ὁ ὄρυξ, υγος.
 τὸ οὔθαρ, ατος (ἐμπυον).
 ὁ παϊάν, ἄνος (ὑμνος τις).
 ὁ πένης, ητος.
 ὁ πίναξ, ακος.
 ὁ ποιμήν, ἑνος.
 ἡ πτέρυξ, υγος.
 ἡ πτύξ, υγός (διπλωματία).
 ὁ καὶ ἡ ρίς (ιν), ἰνός.
 ἡ Σαλαμὶς (ιν), ἵνος.
 ἡ σᾶρξ, κός.
 ἡ σειρήν, ηνος.
 τὸ στόμα, ατος.
 ἡ Στύξ, υγός.
 ἡ Σφιγξ, υγγός.
 ἡ Τίρυς, υνθος (πόλις τις).
 ὁ φθεῖρ, εἶρος.
 ἡ φλέξ, βός.
 ὁ φῶρ, ὦρος (κλέπτῃς).
 τὸ φῶς, ωτός.
 ὁ χάλυψ, υβος.
 ἡ χεῖρ, εἶρος.
 ἡ χελιδὼν, ὄνος.
 ὁ χῆν, ηνός.

ὁ κτεῖς, ἐνός.

ἡ χθών, ὀνός (γῆ).

ἡ κλιζ, ἱκός (ποτήριον).

ἡ χιών, ὀνος.

τὸ κῦμα, ματος.

ἡ χλχυς, ὕδος.

ἡ λαίλαψ, πος (τροπὸς ἀνεμος).

ὁ ψάρ, ἀρός.

ὁ Λάκων, ωνος.

ἡ ὠψ, ὠπός (πρόσωπον).

5. Συνηρημένα ὀνόματα.

§. 15. Συναίρεσις μὲν ὀνομάζεται, ὅταν δύο φωνήεντα ἐπὶ τῆς αὐτῆς λέξεως συναπτόμενα ἀποτελοῦσι δίφθογγον, οἷον Δημοσθένης, Δημοσθένης· κρᾶσις δὲ, ὅταν δύο φωνήεντα ἐνό- νωνται καὶ ἀποτελοῦσιν ἓν, οἷον Δημοσθέnea, Δημοσθένη. Πο- λὰ δὲ ὀνόματα πάσχοντα τὴν συναίρεσιν ταύτην καὶ κρᾶσιν ὀνομάζονται συνηρημένα, ἀναγόμενα εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς κλί- σεις παρεκτός τῆς τετάρτης. Τούτων δὲ τὰ μὲν συναιροῦνται καθ' ὅλας τὰς πτώσεις καὶ ὀνομάζονται ὀλοπαθῆ· ἄλλα δὲ κα- τάτινας, καὶ ὀνομάζονται ὀλιγοπαθῆ.

Ὁλοπαθῆ τῆς πρώτης κλίσεως.

Ὁ Ἑρμέας ἦς, τοῦ Ἑρμέου οὔ, τῷ Ἑρμέᾳ ἦ, τὸν Ἑρμέαν ἦν, ὦ Ἑρμέᾳ ἦ. Οἱ Ἑρμέαι αἶ, τῶν Ἑρμέων ὦν, τοῖς Ἑρμέαις αἶς, τοὺς Ἑρμέας ἄς, ὦ Ἑρμέαι αἶ. Τὰ Ἑρμέα ἄ, τοῖν Ἑρμέαιν αἶν, ὦ Ἑρμέα ἄ.

Ὁ Ἀπελλέης ἦς, τοῦ Ἀπελλέου οὔ, τῷ Ἀπελλέῃ ἦ, τὸν Ἀπελλέην ἦν, ὦ Ἀπελλέῃ ἦ.

Ὁλοπαθῆ τῆς δευτέρας κλίσεως.

Ἡ μνάα ἄ, τῆς μνάας ἄς, τῇ μνάᾳ ἄ, τὴν μνάαν ἄν, ὦ μνάα ἄ. Αἱ μνάαι αἶ, τῶν μνάων ὦν, ταῖς μνάαις αἶς, τὰς μνάας ἄς, ὦ μνάαι αἶ. Τὰ μνάα ἄ, ταῖν μνάαιν αἶν, ὦ μνάα ἄ.

Ἡ γέα ἦ, τῆς γέας ἦς, τῇ γέᾳ ἦ, τὴν γέαν ἦν, ὦ γέα ἦ. Ἡ Ἀθηνάα ἄ, κτλ.

Ὁλοπαθῆ τῆς τρίτης κλίσεως.

Ὁ νόος οὔς, τοῦ νόου οὔ, τῷ νόῳ ὦ, τὸν νόον οὔν.

Οὔτω καὶ πλόας οὔς, καὶ ῥόος οὔς, καὶ χόος οὔς, καὶ ἀπλόος οὔς, καὶ τριπλόος οὔς κτλ.

Τὸ ὀστέον οὖν, τοῦ ὀστέου οὔ, τῷ ὀστέῳ ᾧ, τὸ ὀστέον οὖν.
Τὰ ὀστέα ἄ, τῶν ὀστέων ὦν, τοῖς ὀστέοις οἷς, τὰ ὀστέα ἄ. Τῷ
ὀστέῳ ᾧ, τοῖν ὀστέοιν οἷν.

Ὁ λοπαθῆ τῆς πέμπτης κλίσεως.

Ὁ πλακόεις οὔς, τοῦ πλακόεντος οὔντος, τῷ πλακόεντι οὔντι,
τὸν πλακόεντα οὔντα, ᾧ πλακόει οὔ κτλ.

Ὁ τιμήεις ἦς, τοῦ τιμήεντος ἦντος, τὸν τιμήεντα ἦντα κτλ.

Ὁ Περικλέης ἦς, τοῦ Περικλέους οὔς, τῷ Περικλέει ἐεὶ καὶ
εἷ, τὸν Περικλέα ἐά καὶ ἦ, ᾧ Περικλέεις εἰς.

Οὔτω καὶ Θεμιστοκλέης ἦς, καὶ Σοφοκλέης ἦς, καὶ Ἀγαθο-
κλέης ἦς κτλ.

6. Συνηρημένα ὀλιγοπαθῆ τῆς πέμπτης.

§. 16. Τὰ ὀλιγοπαθῶς συναϊρούμενα τῆς πέμπτης εἶναι
πολλὰ καὶ ποικίλα, καὶ διὰ τοῦτο τὰ ἀνάγομεν εἰς γενικούς
τινὰς τύπους.

α. Ἀρσενικά εἰς ἦς καὶ οὐδέτερα εἰς ες καὶ ος.

Ἑνικ.	ὁ καὶ ἡ	ἡ	τὸ
Ὄνομαστ.	ἀληθῆς	τριήρης	ἀληθές
Γενική	ἀληθέος οὔς	τριήρεος οὐς	ἀληθέος οὔς
Δοτική	ἀληθεῖ εἷ	τριήρει εἰ	ἀληθεῖ εἷ
Αἰτιατική	ἀληθέα ἦ	τριήρεα ἦ	ἀληθές
Κλητική	ἀληθές καὶ ἦς	τριήρες καὶ ἦς	ἀληθές.

Πληθ.			
Ὄνομαστ.	ἀληθέες εἷς	τριήρεις εἷς	ἀληθέα ἦ
Γενική	ἀληθέων ὦν	τριήρέων ὦν	ἀληθέων ὦν
Δοτική	ἀληθέσι	τριήρεσι	ἀληθέσι
Αἰτιατική	ἀληθέας εἷς	τριήρεας εἷς	ἀληθέα ἦ
Κλητική	ἀληθέας εἷς	τριήρεις εἷς	ἀληθέα ἦ.

Δυϊκ.		
Ὄνομ. καὶ Αἰτ.	ἀληθέε ἦ	τριήρεε ἦ
Γενικ. καὶ Δοτικ.	ἀληθέοιν οἷν	τριήρέοιν οἷν.

Τὸ τεῖχος, τοῦ τείχεος οὐς, τῷ τείχεϊ εἰ, τὸ τεῖχος, ᾧ τεῖ-

χος. Τὰ τεῖχεα η, τῶν τειχέων ὦν, τοῖς τείχεσι, τὰ τεῖχεα η, ὦ τεῖχεα η. Τὼ τείχες η, τοῖν τειχέοιν αῖν, ὦ τείχες η.

Οὕτω σχηματίζεται καὶ τὸ γένος, κλέος, σθένος, μένος, μή-
κος, αἰσχος κτλ.

β'. Εἰς ις ἄρσενικά καὶ θηλυκά καὶ εἰς ι
οὐδέτερα.

Ἑνικ.	ὁ	ἡ	τὸ
Ὄνομαστ.	ὄρις	πόλις	σίνηπι
Γενική	ὄρειως	πόλειως	σινήπειως
Δοτική	ὄρει εἰ	πόλει εἰ	σινήπει εἰ
Αἰτιατικ.	ὄριν	πόλιν	σίνηπι
Κλητική	ὄρι καὶ	πόλι καὶ	σίνηπι
Πληθ.	ὦ ὄρις	ὦ πόλις	
Ὄνομ.	ὄρεες εἰς	πόλεες εἰς	σινήπεα η
Γενική	ὄρων	πόλεων	σινήπεων
Δοτική	ὄρεσι	πόλεσι	σινήπεσι
Αἰτιατικ.	ὄρεας εἰς	πόλεας εἰς	σινήπεα η
Κλητική	ὄρεες εἰς	πόλεες εἰς	σινήπεα η
Δυσκ.			
Ον. καὶ Αἰτ.	ὄρεε	πόλεε	σινήπεε
Γεν. καὶ Δ.	ὄρων	πόλεων	σινήπεων

γ'. Εἰς εὗς ἄρσενικά.

Ὁ βασιλεὺς, τοῦ βασιλέως, τῷ βασιλεῖ εἰ, τὸν βασιλέα, ὦ βασιλεῦ. Οἱ βασιλέες εἰς, τῶν βασιλέων, τοῖς βασιλεῦσι, τοὺς βασιλέας εἰς, ὦ βασιλέες εἰς. Τὼ βασιλέε, τοῖν βασιλέοιν, ὦ βασιλέε.

δ'. Εἰς ας οὐδέτερα.

Τὸ κρέας, τοῦ κρέατος καὶ κρέως, τῷ κρέαϊ καὶ κρέα, τὸ κρέας, ὦ κρέας. Τὰ κρέαα κρέα, τῶν κρεάων κρεῶν, τοῖς κρέασι, τὰ κρέαα κρέα. Τὼ κρέαε α, τοῖν κρεάοιν κρεῶν, ὦ κρέαε α.

Οὕτω καὶ τὸ κέρας. Τὸ δὲ πέρας μένει ἀσυναίρετον εἰς τὸν ἑνικὸν ἀριθμόν.

ε. Εἰς αὐς θηλυκὰ καὶ οὐς ἄρσενικά.

Ἡ γραῦς, τῆς γραῖς, τῇ γραί, τὴν γραῦν, ᾧ γραῦ. Αἱ γραῖς αῦς, τῶν γραῶν, ταῖς γραῦσι, τὰς γραῖας αῦς, ᾧ γραῖας αῦς. Τὰ γραῖε, ταῖν γραῖν, ᾧ γραῖε.

Ἡ ναῦς, τῆς νηὶς, τῇ νηί, τὴν ναῦν. Αἱ νῆες, τῶν νεῶν, ταῖς ναυσί, τὰς ναῦς. Τὰ νῆε, ταῖν νηοῖν, ᾧ νῆε.

Ὁ βοῦς, τοῦ βοός, τῷ βοί, τὸν βοῦν, ᾧ βοῦ. Οἱ βόες οὔς, τῶν βοῶν, τοῖς βουσί, τοὺς βόας οὔς, ᾧ βόας οὔς. Τὼ βόε, τοῖν βοοῖν, ᾧ βόε.

ς'. Εἰς υς ἄρσενικά καὶ οὐδέντερά.

Ἑνικ.	ὁ	ὁ	ῆ	τὸ
Ὄνομαστ.	ἰχθύς	ἡθύς	δρύς	ἄστν
Γενικῇ	ἰχθύος	ἡδέος	δρυός	ἄστεος
Δοτικῇ	ἰχθύϊ	ἡδέϊ εἶ	δρυϊ	ἄστει εἰ
Αἰτιατικ.	ἰχθύν	ἡδύν	δρύν	ἄστν
Κλητικῇ	ἰχθύ	ἡδύ	δρύ	ἄστν

Πληθ.

Ὄνομαστ.	ἰχθύες υς	ἡδέες εἰς	δρύες υς	ἄστεα η
Γενικῇ	ἰχθύων	ἡδέων	δρυῶν	ἄστέων
Δοτικῇ	ἰχθύσι	ἡδέσι	δρυσί	ἄστεσι
Αἰτιατικ.	ἰχθύας υς	ἡδέας εἰς	δρύας υς	ἄστεα η
Κλητικῇ	ἰχθύες υς	ἡδέες εἰς	δρύες υς	ἄστεα η

Δυϊκ.

Ον. καὶ Κλ.	ἰχθύε	ἡδέε	δρύε	ἄστεε
Γεν. καὶ Δ.	ἰχθύοιν	ἡδέοιν	δρυοῖν	ἄστέοιν.

ζ'. Εἰς ων κοινὰ καὶ ον οὐδέντερά.

Ὁ καὶ ἡ μέζων, τοῦ καὶ τῆς μέζονος, τῷ καὶ τῇ μέζονι, τὸν καὶ τὴν μέζονα μέζω, ᾧ μέζων. Οἱ καὶ οἱ μέζονες οὐς, τῶν μειζόνων, τοῖς καὶ ταῖς μέζοσι, τοὺς καὶ τὰς μέζοντας οὐς, ᾧ μέζονες οὐς. Τὼ καὶ τὰ μέζονε, τοῖν καὶ ταῖν μειζόνων, ᾧ μέζονε.

Τὸ μέζων, τοῦ μέζονος, τῷ μέζονι, τὸ μέζων, ᾧ μέζων. Τὰ μέζονα ω, τῶν μειζόνων, τοῖς μέζοσι, τὰ μέζονα ω, ᾧ μέζονα ω. Τὰ μέζονε, τοῖν μειζόνων, ᾧ μέζονε.

§. 17. Συνηρ. εἰς ὡς καὶ ὦ. Συγκοπὴ τινῶν εἰς ηρ. 15

Οὕτω κλίνονται καὶ τὰ κρείττων, ἐλάττων, καλλίων, βελτίων κτλ.

ή. Εἰς ὡς καὶ ὦ θηλυκᾶ, τῶν ὁποίων ὁ θυϊκὸς καὶ πληθυντικὸς ἀριθμὸς κλίνονται εἰς τὴν τρίτην τῶν ἰσοσυλλάβων.

Ἡ αἰδῶς, τῆς αἰδῶος οὖς, τῇ αἰδοί οἷ, τὴν αἰδῶ ὦ, ὦ αἰδοῖ. Αἱ αἰδοῖ, τῶν αἰδῶν, ταῖς αἰδοῖς, τὰς αἰδούς, ὦ αἰδοί. Τὰ αἰδῶ, ταῖν αἰδοῖν, ὦ αἰδοί.

Ἡ Λητώ, τῆς Λητόος οὖς, τῇ Λητοί οἷ, τὴν Λητόα ὦ, ὦ Λητοῖ.

Ἡ Σαπρῶ, τῆς Σαπρόος οὖς, τῇ Σαπροί οἷ, τὴν Σαπρόα ὦ, ὦ Σαπροῖ.

7. Συγκοπὴ τινῶν ὀνομάτων εἰς ηρ.

§. 17. Ὀνόματα τινὰ λήγοντα εἰς ηρ ἀποβάλλουσι τὸ ε εἰς πτώσεις τινάς· τοιαῦτα εἶναι τὰ ἑφεξῆς·

Ὁ πατήρ, τοῦ (πατέρος) πατρός, τῷ (πατέρι) πατρὶ, τὸν πατέρα, ὦ πάτερ. Οἱ πατέρες, τῶν πατέρων, τοῖς πατράσι, τοὺς πατέρας, ὦ πατέρες. Τῷ πατέρε, τῶν πατέροιν, ὦ πατέρε.

Ἡ μήτηρ, τῆς (μητέρος) μητρός, τῇ (μητέρι) μητρὶ, τὴν μητέρα, ὦ μῆτερ. Αἱ μητέρες, τῶν μητέρων, ταῖς μητράσι, τὰς μητέρας, ὦ μητέρες. Τὰ μητέρε, ταῖν μητέροιν, ὦ μητέρε.

Ἡ θυγάτηρ, τῆς (θυγατέρος) θυγατρὸς, τῇ (θυγατέρι) θυγατρὶ, τὴν θυγατέρα, ὦ θύγατερ κτλ.

Ἡ γαστήρ, τῆς (γαστέρος) γαστρὸς κτλ.

Ἡ Δημήτηρ, τῆς (Δημήτερος) Δήμητρος, τὴν (Δημήτερα) Δήμητρα κτλ.

Ὁ ἀνὴρ, τοῦ (ἀνέρος) ἀνδρός, τῷ (ἀνέρι) ἀνδρὶ, τὸν (ἀνέρα) ἀνδρα, ὦ ἄνερ. Οἱ (ἀνέρες) ἄνδρες, τῶν (ἀνέρων) ἀνδρῶν, τοῖς ἀνδράσι, τοὺς (ἀνέρας) ἀνδρας, ὦ (ἀνέρες) ἄνδρες. Τῷ (ἀνέρε) ἄνδρε, τῶν (ἀνέροιν) ἀνδροῖν, ὦ (ἀνέρε) ἄνδρε.

§. 18. Σημείωσε, ὅτι εἰς τὸ τελευταῖον ὄνομα μετὰ τὴν ἀποβολὴν τοῦ ε παρεντίθεται ὁ διὰ λόγους, τοὺς ὁποίους θέλομεν εἰπεῖν (§. 182). Προσέτι, ὅτι οἱ ποιηταὶ ἄλλοτε μὲν ἀμελοῦν τὴν συγκοπὴν ταύτην λέγοντες πατέρες, ἄνδρες κτλ. ἄλλοτε δὲ τὴν μεταχειρίζονται καὶ ὅπου δὲν εἶναι συνήθης, οἷον πατρῶν, θυγατρεις.

8. Ἀνωμαλὰ ὀνόματα.

§. 19. Ἡ ἀνωμαλία τῶν ὀνομάτων γίνεται·

α. Κατὰ γένος. Ἐπειδὴ τὸ αὐτὸ ὄνομα ἀπαντᾷται εἰς γένος ἀρσενικόν, φέρ' εἰπεῖν, εἰς τὸν ἐνικὸν ἀριθμὸν καὶ οὐδέτερον εἰς τὸν πληθυντικόν· Π. χ.

ὁ δίφρος, τὰ δίφρα

ὁ ἑρετμός, τὰ ἑρετμὰ

ὁ ζυγός, τὰ ζυγὰ

ὁ μοχλός, τὰ μοχλὰ

ὁ νῶτος, τὰ νῶτα

ὁ σταθμός, τὰ σταθμὰ

ὁ τέταρτος, τὰ τέταρτα

ὁ δεσμός, οἱ δεσμοὶ καὶ τὰ δεσμὰ

ὁ κύκλος, οἱ κύκλοι καὶ τὰ κύκλα

ὁ λύχνος, οἱ λύχνοι καὶ τὰ λύχνα

ἡ κέλευθος, οἱ κέλευθοι καὶ τὰ κέλευθα.

β'. Κατὰ κλίσιν. Ἐὰν δύο τύποι ἀναφέρονται εἰς τὴν αὐτὴν ὀνομαστικὴν, ἐκ τῆς ὁποίας κλίνονται διαφόρως, ἡ ἀνωμαλία ὀνομάζεται ἑτεροκλίσις, οἷον ἐκ τῆς ὀνομαστικῆς Οἰδίπους, Γεν. Οἰδίποδος καὶ Οἰδίπου.

γ'. Ἐὰν δὲ τύπος τις πτώσεως ἀναφέρεται εἰς ἄχρηστον ὀνομαστικὴν, ὀνομάζεται μεταπλάσμος, οἷον ὄνειρον, Γεν. ὄνειρου καὶ (ἐκ τοῦ ΟΝΕΙΡΑΣ) ὄνειρατος.

Παραδείγματα ἀνωμάλων, ὅπου παρατηροῦνται ἐξαιρέτως ἑτεροκλίσιαι καὶ μεταπλάσμοι.

Γάλα (τὸ), Γεν. γάλακτος, Δοτ. γάλακτι (ἐκ τοῦ ΓΑΛΑΞ).

γόνυ, γόνατος, γόνατι. Δοτ. πλ. γόνασι — Ἰωνικ. γούνατος, ποιητ. γουνός. Πληθ. τὰ γούνα.

γυνή, γυναῖκας, γυναίκα, γυναῖκα, ὦ γύναι. Γυναῖκες, γυναικῶν, γυναιξί, γυναικας (ἐκ τοῦ ΓΥΝΑΙΞ).

δόρυ, δόρατος, δόρατι καὶ δορός δορί. Ἰωνικ. δούρατος, ποιητ. δουρός. Πληθ. τὰ δοῦρα.

Ζεὺς, Διὸς, Διῆ, Δία, ὦ Ζεῦ. Οἱ ποιηταὶ λέγουσι καὶ Ζηνός, Ζηνί, Ζῆνα, ἐκ τῶν ἀχρήστων ὀνομαστικῶν ΔΙΣ καὶ ΖΗΝ.

θρίξ, τριχός, τριχί, τρίχα. Δοτ. Πληθ. θριξί.

Θέμις (ἡ), Γεν. (ἀρχαία) Θέμιστος καὶ (μεταγενεστέρα) Θέμιδος καὶ Θέμιτος, Ἰων. Θέμιος.

κλείς (ἡ), κλειδός, κλειῖδα καὶ κλεῖν. Πληθ. κλειδες, κλειῖδας καὶ κλεῖς.

κύων, κυνός, κυνί, κύνα, ὦ κύον. Πλ. κύνες, κυνῶν, κυσί, κύνας (ἐκ τοῦ ΚΥΝ).

κοινωνός, εἰς τὸν Ξενοφ. Πληθ. κοινωνες, ὦνας.

μάρτυς, μάρτυρος, μάρτυρι, μάρτυρα καὶ μάρτυν. Δοτ. Πληθ. μάρτυσιν ἐκ τοῦ ΜΑΡΤΥΡ.

μέγας, μεγάλου, μεγάλῳ, μέγαν, ὦ μέγα (σπανία). Πλ. μεγάλοι, μεγάλων, μεγάλους, ἐκ τῆς (σωζομένης τὴν σήμερον) ὀνομαστ. ΜΕΓΑΛΟΣ.

ναῦς (ἡ), νεώς, νηί, ναῦν. Πληθ. νῆες, νεῶν, ναυσί, ναῦς.

πολύς, πολλοῦ, πολλῷ, πολύν. Πλ. πολλοί, πολλῶν, πολλοῖς, πολλοὺς ἐκ τοῦ ΠΟΛΛΟΣ.

Πυλός (ἡ, χωρίον εἰς τὰς Ἀθήνας), κατὰ τοὺς ἀρχαίους πεκνός, πυκνί, πύκνα, κατὰ τοὺς μεταγενεστ. πυκνός κτλ.

σκάρ, τὸ, Γεν. σκατός.

ὑδωρ, ὑδατος κτλ.

χεῖρ (ἡ), χειρός. Δυῖκ. χεροῖν, καὶ Δοτ. πληθ. χερσίν ἐκ τῶν ἀρχαίων πτώσεων χερός, χερί, καὶ Αἰτ. χέρα, τὸ ὁποῖον σώζεται εἰς τὴν συνήθειαν.

οὖς, ὠτός κτλ. Γεν. πληθ. ὠτιων, Δοτ. ὠσίν.

§. 21). Εἰς τὰ ἑτερόκλητα ἀνάγονται καὶ ὅσα κλίνονται διπλῶς, οἷον

ὁ Θαλῆς, Θαλοῦ, Θαλῆ, Θαλῆν, καί

ὁ Θαλῆς, Θάλητος, Θάλητι, Θάλητα.

ὁ νόος οὗς κτλ. κατὰ τὴν τρίτην κλίσιν, καί

ὁ νοῦς, νοός, νοί, νόα. Νέες, νόων, νόας, κατὰ τὴν πέμπτην.

Ῥσαύτως

πλοῦς, πλοῦ, πλω, πλοῦν καί

πλοῦς, πλοός, πλοῖ, πλόα.

Τινὰ ἔχουσι τὴν διπλὴν κλίσιν εἰς μόνην τὴν αἰτιατικὴν, οἷον
Σωκράτης, Σωκράτη καὶ Σωκράτην, Δημοσθένης καὶ Δημοσθένην
κτλ. Ἄρης, Ἄρεος καὶ Ἄρεως, Ἄρει, Ἄρη καὶ Ἄρην.

β'. Ἑτεροκλίτων τινῶν αἱ πτώσεις ἐν μέρει μὲν λαμβάνουσι
σύμφωνόν τι, ἐν μέρει δὲ τὸ ἀποβάλλουσιν, οἷον
μήνης (ῆ), Γεν. μήνιος καὶ μήνιος.

ὄρνις (ὁ καὶ ῆ), ὄρνιθος, ὄρνιθι, ὄρνιθα καὶ ὄρνιν. Πληθ. ὄρνι-
θες καὶ ὄρνεις, ὄρνιθων καὶ ὄρνεων.

γ'. Αἱ ὀνομαστικαὶ ὡς καὶ ὡν διδούσι πολλὰς ἀνωμαλίας,
οἷον

Μίνως, Μίνω καὶ Μίνωος.

γέλως, γέλωτος, γέλωτα καὶ γέλων.

ἰδρῶς, ἰδρῶτος, ἰδρῶτι καὶ ἰδρῶ, ἰδρῶτα καὶ ἰδρῶ.

χρῶς, χρωτός, χρωτί καὶ χρῶ.

τυφῶς (ὁ ἀνεμοστρόβιλος), τυφῶ, καὶ τυφῶν ὄνος.

δ'. Τὸ υἷος κλίνεται μὲν ὁμαλῶς κατὰ τὴν τρίτην κλίσιν
εὐρίσκονται ὅμως εἰς τοὺς Ἀττικοὺς καὶ ἐκ τῆς ἀχρηστοῦ ὀνο-
μαστικῆς υἷεὺς οἱ ἐφεξῆς ῥόποι.

Γεν. υἷος, Δοτ. υἷεῖ, Αἵτ. υἷέα. Δυϊκ. υἷέε, υἷέσιν. Πληθ.
υἷεις, υἷεων, υἷέσι, υἷέας καὶ υἷεῖς.

ε'. Τὸ δένδρον καὶ κρῖνον ἀπαντᾷται δοτικῇ πληθυντικῇ δέν-
δρεσι καὶ κρῖνεσι, καὶ ἄλλαι πτώσεις, αἵτινες προϋποθέτουν ἐνι-
κὴν ὀνομαστικὴν δένδρος καὶ κρῖνος.

ς'. Τὸ Μωϋσῆς καὶ Μωσῆς τὸ αὐτὸ σχηματίζει τὴν γενι-
κὴν Μωϋσέως καὶ Μωσέως, καὶ τὴν αἰτιατικὴν Μωϋσέα, ὡς
νὰ ὑπῆρχεν ὀνομαστικὴ Μωϋσεύς.

ί. Ὀνόματά τινα μεταγενέστερα κλίνονται ἀπλούστατα μὲ ἀποβολὴν τοῦ ς τῆς ὀνομαστικῆς καὶ προσθήκην τοῦ ν εἰς τὴν αἰτιατικὴν, οἷον, Φιλῆς, Γεν. Φιλῆ, Δοτ. Φιλῆ, Αἵτ. Φιλῆν.— Ἰησοῦς, Γεν. Ἰησοῦ, Δοτ. Ἰησοῦ, Αἵτ. Ἰησοῦν.

9. Ἐλλιπῆ καὶ ἄκλιτα.

§. 21. α. Ἐλλιπῆ εἶναι ὅσα καὶ ἓνα μόνον ἀριθμὸν κλίνονται, οἷον τὰ ἔγκατα, ἤγουν τὰ ἐντόσθια (εἰς τὴν πέμπτην κλίσειν)· οἱ ἑτησίαι (ἄνεμοι περιοδικοί), καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἐορτῶν, Ὀλύμπια, Ἰσθμια, Διονύσια κτλ. Προσέτι ὅλα τὰ κύρια ὀνόματα, οἷον Πλάτων, Δημοσθένης κτλ. μόνον ἐνικῶς κλίνονται κατ' ἀκρίβειαν.

β. Ἀρ' ὅσων ἐλλείπουσι μόνον πτώσεις τινές, οἷον Γ. ἀρνός, Δ. ἀρνί, Α. ἄρνα. Πλ. ἄρνες, Δ. ἀρνάσιν, ἐξ ἀχρήστου ὀνομαστικῆς ΑΡΝΣ. Ἀναπληροῦται δὲ διὰ τῆς ὀνομαστικῆς ἀμνός.

Πρέσβυς, ὁ γέρων, ἔχει εἰς ταύτην τὴν σημασίαν μόνον Α. πρέσβυν, καὶ Κ. πρέσβυ. Τὰ δὲ πληθυντικὰ πρέσβεις καὶ Δ. πρέσβεσι, σημαίνουν τοὺς λεγομένους Ἀμπασατόρους, καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἀναπληροῦται διὰ τοῦ πρεσβύτης, τὸ δὲ δεύτερον διὰ τοῦ πρεσβευτής.

γ. Ὅσων σώζεται μόνον μία πῶσις.

ὄναρ (τὸ καὶ ὕπνου φαινόμενον) καὶ ὕπαρ (τὸ πραγματικῶς φαινόμενον) εἶναι μόνον αἰτιατικά.

ὄφελος, τὸ, καὶ ἥδος, τὸ, μόνον ὀνομαστικά· ὡσαύτως βρέτας, δέμας, σέλας, σέβας.

μάλη (ἀντὶ μασχάλη) ἀπαντᾷται μόνον εἰς τὴν οὔρασιν· ὑπὸ μάλης (ὑποκάτω τῆς μασχάλης).

ὦ τάν (ὦ φίλε), μόνον κλητική.

δ. Ἀκλιτα ὀνόματα εἶναι μόνον τὰ ξενικά, οἷον τὸ Πάσχα, ὁ Ἀαρὼν, ὁ Ἰσαάκ κτλ. καὶ τὰ ὀνόματα τοῦ ἀλφασήτου, οἷον τὸ ἄλφα, τὸ βῆτα κτλ. Ἐκ δὲ τῶν γνησίως ἐλληνικῶν ἄκλιτα εἶναι μόνον τὰ πλείοτερά ἐκ τῶν ἀριθμητικῶν, καὶ τινες ἀντωνυμίαι.

10. Ἀριθμητικὰ ὀνόματα.

§. 22.	Ἀρσ.	Θηλ.	Οὐδ.
Ὄνομ.	εἷς,	μία,	ἐν,
Γενικ.	ένός,	μιᾶς,	ένός,
Δοτικ.	ἐνί	μιᾶ,	ἐνί,
Αἰτιατ.	ἕνα.	μίαν.	ἐν.

Ἐκ τούτων γίνονται τὰ ἀρνητικά
 οὐδεῖς, οὐδεμία, οὐθέν.
 μηδεῖς, μηδεμία, μηθέν, τὰ ὅποια κλί-
 νονται ὡς καί ἐκεῖνα, ἤγουν
 οὐδεῖς, οὐδενός, οὐδενί, οὐδένα.
 οὐδεμία, οὐδεμιᾶς, οὐδεμιᾶ, οὐδεμίαν.
 οὐδέν, οὐδενός, οὐδενί, οὐδέν.

Ὄνομ. Αἰτ. δύο καὶ δύο. Γεν. Δοτ. δυοῖν καὶ δυεῖν θηλυκῶς.
 Τὸ δὲ δύο κλίνεται καὶ πληθυντικῶς οὕτως· οἱ καὶ αἱ δύο,
 τῶν δύο, τοῖς καὶ ταῖς δυσί, τοὺς καὶ τὰς δύο.
 Τρεῖς (οἱ καὶ αἱ), τὰ τρία, Γεν. τριῶν, Δοτ. τοῖς καὶ ταῖς
 τρισίν, Αἰτ. τοὺς καὶ τὰς τρεῖς, τὰ τρία.

Τέσσαρες (οἱ καὶ αἱ), οὐδ. τέσσαρα, τεσσάρων, τέσσαρσι,
 τέσσαρας, τὰ τέσσαρα.

Οἱ δὲ λοιποὶ ἀριθμοὶ ἕως τοῦ δέκα, καὶ οἱ τῶν δεκάδων
 σημαντικοὶ ἕως τοῦ ἑκατὸν εἶναι ἄκλιτοι.

Πέντε, ἕξ, ἑπτὰ, ὀκτώ, ἐννέα, δέκα, εἴκοσι καὶ εἴκοσιν,
 τριάκοντα, τεσσαράκοντα, πενήκοντα, ἑξήκοντα, ἑβδομήκοντα,
 ὀγδοήκοντα, ἐννεήκοντα, ἑκατόν.

Οἱ μεταξὺ τοῦ δέκα καὶ εἴκοσιν ἀριθμοὶ σχηματίζονται οὕ-
 τως· ἑνδεκα, δώδεκα καὶ δυωκαίδεκα, τρισκαίδεκα, τεσσαρα-
 καίδεκα, πεντεκαίδεκα, ἑκκαίδεκα, ἑπτακαίδεκα, ὀκτωκαίδεκα,
 ἐννεακαίδεκα.

Σπανίως λέγεται δεκατρεῖς, δεκατέσσαρες κτλ.

Τρεῖς καὶ τέσσαρες κλίνονται καὶ εἰς ταῦτα τὰ σύνθετα,
 οἷον τεσσαρακαίδεκα, τεσσαρσικαίδεκα, δεκατριῶν κτλ.

Οἱ λοιποὶ ἀριθμοὶ, οἱ ἐκ μονάδων καὶ δεκάδων σύνθετοι, συνήθως γράφονται χωρισμένοι, καὶ εἰ μὲν προηγῆται ὁ μικρότερος, συνάπτεται μὲ τὸν καί· εἰ δ' ἀκολουθεῖ, μένει ἀσύνδετος, οἷον πέντε καὶ εἴκοσι, ἢ εἴκοσι πέντε.

Οἱ τελείων ἑκατοντάδων σημαντικοὶ μετὰ τὰ ἑκατὸν κλίνονται ὁμαλῶς· διαχόσιοι, αι, α· τριακόσιοι, τετρακόσιοι, πεντακόσιοι, ἑξακόσιοι, ἑπτακόσιοι, ὀκτακόσιοι, ἑννακόσιοι (χωρὶς τοῦ ε)—χίλιοι, διςχίλιοι, τριςχίλιοι, κτλ.—μύριοι, διςμύριοι, κτλ.

11. Τακτικά.

§. 23. Ἐκ τῶν ἀριθμητικῶν γίνονται τὰ τακτικά, τὰ ὁποῖα σημαίνουν τόπον ἢ βαθμὸν, τὸν ὁποῖον ἔχει τὸ πρᾶγμα ἢ τὸ πρόσωπον ὡς πρὸς τὰ ἄλλα· εἶναι δὲ ταῦτα· πρῶτος, δεύτερος, τρίτος, τέταρτος, πέμπτος, ἕκτος, ἑβδομος, ὄγδοος, ἑννατος, δέκατος, δωδέκατος, τρισκαιδέκατος, τεσσαρακαιδέκατος, κτλ.—Εἰκοστός, τριακοστός, τεσσαρακοστός, κτλ.—Ἑκατοστός, διακοσιοστός, κτλ.—Χιλιοστός, μυριοστός. Καὶ ἐνταῦθα εἰς τὰ σύνθετα ἢ ἀκολουθεῖ ὁ μικρότερος ἀριθμὸς ἀσυνδέτως, ἢ προηγῆται μετὰ τοῦ καί, οἷον τριακοστός πρῶτος, ἢ πρῶτος καὶ τριακοστός. Ἐκ τούτων δὲ γίνονται τὰ εἰς αἰος, δευτεραῖος, τριταῖος, περὶ τῶν ὁποίων θέλομεν εἰπεῖν ὕστερον.

12. Ἀντωνυμία.

§. 24. Ἡ ἀντωνυμία λαμβάνεται ἀντὶ ὀνόματος· Ζήτ. §. 85. εἰς τὸ τέλος.

α. Πρωτότυποι ἢ προσωπικά.

Εἶναι τρεῖς καὶ διακρίνουν τὰ τρία πρόσωπα, τὰ ὅπερ εἶναι ἀναγκαῖα εἰς τὴν ὁμιλίαν. Κατὰ γένος δὲ χαρακτηρίζονται, ἐπειδὴ ἡ αὐτὴ προσωπικὴ ἀντωνυμία ἀρμόζει καὶ εἰς ἄρσεν καὶ εἰς θῆλυ πρόσωπον κλίνονται θὲ ἰδιωτρόπως ὡς ἐφεξῆς·

Ἑνικ.	Α'. προσώπου	δευτέρου	τρίτου
Ὄνομαστικ.	ἐγὼ	σὺ	—
Γενική	ἐμοῦ καὶ μοῦ	σοῦ	οῦ
Δοτική	ἐμοί καὶ μοί	σοί	οί
Αἰτιατική	ἐμέ καὶ μέ	σέ	ἐ
Πληθ.			
Ὄνομαστικ.	ἡμεῖς	ὑμεῖς	σφεῖς, οὐδ. σφέα
Γενική	ἡμῶν	ὕμῶν	σφῶν
Δοτική	ἡμῖν	ὕμῖν	σφίσι
Αἰτιατ.	ἡμᾶς	ὕμᾶς	σφᾶς, οὐδ. σφέα
Δοῖκ.			
Ὄνομ. Αἰτ.	γῶϊ, γῶ	σφῶϊ, σφῶ	σφωῖ
Γενικ. Δοτ.	γῶϊν, γῶν	σφῶϊν, σφῶν	σφωῖν.

Πρὸς περισσοτέρων ἔμφασιν προτίθεται τὸ μόριον γς καὶ τότε κλίνονται ὡς ἐφεξῆς·

ἐγωγε, ἐμουγε, ἐμοιγε, ἔμεγε κτλ.
 σύγε σοῦγε κτλ.

6'. Κ τ η τ ι κ α ί.

§. 25. Εἶναι ὁκτώ· ἐμός, σός, ἐός, νωΐτερος, σφωΐτερος, ἡμέτερος, ὑμέτερος, σφέτερος. Εἰς τὴν καινὴν γλῶσσαν ἐκφράζονται· ἐδικός μου, ἐδικός σου, ἐδικός του· ἡμῶν τῶν δύο, ὑμῶν τῶν δύο, καὶ ἐκείνων τῶν δύο· δικός μας, δικός σας, ἰδικός των.

Κλίνονται ὅλκι τριγενῶς· οἶον

ἐμός, σός, ἐός, νωΐτερος, σφωΐτερος, ἡμέτερος
 ἐμοῦ, σοῦ, ἐοῦ, νωΐτέρου, σφωΐτέρου, ἡμετέρου
 ἐμῷ, σῷ, ἐῷ, νωΐτέρῳ, σφωΐτέρῳ, ἡμετέρῳ
 ἐμὸν, σὸν, ἐόν, νωΐτερον, σφωΐτερον, ἡμέτερον

ὑμέτερος, σφέτερος
 ὑμετέρου, σφετέρου
 ὑμετέρῳ, σφετέρῳ
 ὑμέτερον, σφέτερον.

Ὡσαύτως καὶ αἱ ὀηλυκαί, οἶον ἐμή, ἐμῆς, ἐμῇ, ἐμήν καὶ

αἱ οὐδέτεραι ἐμὸν, ἐμοῦ, ἐμῶ, ἐμὸν κτλ. Καὶ αἱ μὲν ἄρσενι-
καὶ καὶ οὐδέτεραι κλίνονται εἰς τὴν τρίτην κλίσιν, αἱ δὲ θηλυ-
καὶ εἰς τὴν δευτέραν.

γ'. Δεικτικά.

Ἄρσεν. Οὗτος, τούτου, τούτῳ, τοῦτον, ὃ οὗτος. Οὗτοι, τού-
των, τούτοις, τούτους, ὃ οὗτοι. Τούτῳ, τούτῳιν.

Θηλυκ. Αὕτη, ταύτης, ταύτῃ, ταύτην, ὥ αὕτη. Αὗται, τού-
των, ταύταις, ταύτας, ὥ αὗται. Ταῦτα, ταύταιν.

Οὐδέτ. Τοῦτο, τούτου, τούτῳ, τοῦτο, ὃ τοῦτο. Ταῦτα, τού-
των, τούτοις, ταῦτα, ὃ ταῦτα. Τούτῳ, τούτῳιν.

Ἐκεῖνος, ἐκείνη, ἐκεῖνο.

Ἄρσεν. Ὅδε, τοῦδε, τῷδε, τόνδε. Οἷδε, τῶνδε, τοῖςδε, τούς-
δε. Τῶδε, τοῖνδε.

Θηλυκ. Ἡδε, τῆςδε κτλ.

Οὐδέτ. Τόδε, τοῦδε κτλ.

δ'. Ἀναφορικά.

Ἄρσεν. Αὐτός, αὐτοῦ, αὐτῷ, αὐτόν. Αὐτοί, αὐτῶν, αὐτοῖς,
αὐτούς. Αὐτῶ, αὐτοῖν.

Θηλυκ. Αὐτή, αὐτῆς, αὐτῇ, αὐτήν. Αὗται, αὐτῶν, αὐταῖς,
αὐτάς. Αὗτά, αὐταῖν.

Οὐδέτ. Αὐτό, αὐτοῦ, αὐτῷ, αὐτό. Αὐτά, αὐτῶν, αὐτοῖς, αὐ-
τά. Αὐτῶ, αὐτοῖν.

ε'. Σύνθετοι.

Σύνθετοι εἶναι τρεῖς, ὀνομαστικὰς οὐκ ἔχουσαι, καὶ ἀναφε-
ρόμεναι εἰς ἕνα κοινὸν πληθυντικὸν ἀριθμὸν.

α'. Ἄρσεν. ἐμαυτοῦ, ἐμαυτῷ, ἐμαυτόν.

Θηλυκ. ἐμαυτῆς, ἐμαυτῇ, ἐμαυτήν.

Οὐδέτ. ἐμαυτοῦ, ἐμαυτῷ, ἐμαυτό.

β'. σεαυτοῦ, σεαυτῆς, σεαυτό.

γ'. ἐαυτοῦ, ἐαυτῆς, ἐαυτό.

Αἱ δύο τελευταῖαι λέγονται καὶ χωρὶς τοῦ ε, σεαυτοῦ, κτλ.
ἐαυτοῦ κτλ.

Πληθυντικός κοινός τῶν τριῶν ἀριθμός.

ἑαυτῶν, ἑαυτοῖς, καὶ θηλ. ἑαυταῖς, ἑαυτοῦς καὶ ἑαυτάς.

Ὁ πληθυντικός ἀριθμός κλίνεται καὶ οὕτω:

σφῶν αὐτῶν, σφίσιν αὐτοῖς καὶ αὐταῖς, σφᾶς αὐτοῦς καὶ αὐτάς.

ς'. Ἀ λ λ η λ ο π ᾶ θ ῆ ς.

Αὕτη δὲν ἔχει ἐνικὸν ἀριθμὸν, οὐδὲ ὀνομαστ.κὴν εἰς τὸν πληθυντικόν.

Ἀρσεν.	Οὐδ.	ἀλλήλων,	ἀλλήλοις,	ἀλλήλους
	Θηλ.	ἀλλήλων,	ἀλλήλαις,	ἀλλήλας
Δυῖκ.	Ἀρ. καὶ Οὐδ.	ἀλλήλω,	ἀλλήλοι	
	Θηλ.	ἀλλήλα,	ἀλλήλαι	

ζ'. Σ χ ε τ ι κ α ῖ.

§. 26. Αἱ σχετικαὶ εἶναι ἀναφορικαὶ καὶ δεικτικαὶ ἢ ἀνταποδοτικαί· ἀντιστοιχοῦσι δὲ ὡς ἑρξῆς·

Δεικτικαί ἢ ἀνταποδοτικαί	ἀναφορικαί
δ	ὅς
τόσος	ὅσος
τοῖος	οἷος
τηλίκος	ἡλίκος

Εἶναι ὅλαι τριγενεῖς, καὶ κλίνονται ὁμαλῶς αἱ μὲν ἀρσενικαὶ καὶ οὐδέτεραι (χωρὶς τοῦ ν εἰς τὴν ἐνικὴν ὀνομαστικὴν καὶ αἰτιατικὴν) κατὰ τὴν τρίτην, αἱ δὲ θηλυκαὶ κατὰ τὴν δευτέραν· ἀλλ' αἱ θηλυκαὶ καὶ οὐδέτεραι τοῦ δευτέρου τύπου τῶν ἀνταποδοτικῶν ἔχουσι κάποιαν ἀνωμαλίαν, ὅσον

Ἐνικ.	Θηλ.	Οὐδ.	Θηλ.	Οὐδ.
Ὀνομαστ.	τοσαύτη	τοσοῦτο	τοιαύτη	τοιούτο
Γενική	τοσαύτης	τοσοῦτου	τοιαύτης	τοιούτου
Δοτική	τοσαύτη	τοσοῦτῳ	τοιαύτῃ	τοιούτῳ
Αἰτιατ.	τοσαύτην	τοσοῦτο	τοιαύτην	τοιούτο
Πληθ.				
Ὀνομαστ.	τοσαῦται	τοσαῦτα	τοιαῦται	τοιαῦτα
Γενική	τοσαύτων	τοσοῦτων	τοιούτων	τοιούτων
Δοτική	τοσαύταις	τοσοῦτοῖς	τειαύταις	τοιούτοῖς
Αἰτιατ.	τοσαύτας	τοσαῦτα	τοιαύτας	τοιαῦτα

Δυῖκ.

Ὅνομ. Αἰτ.	τοσαῦτα	τοσοῦτω	τοιαῦτα	τοιούτω
Γενικ. Δοτ.	τοσαύταιν	τοσοῦτοιν	τοιαύταιν	τοιούτοιν

Ὡσαύτως καὶ τὸ τηλικαύτη καὶ τηλικοῦτο. Ἡ δὲ ὅς εἶναι κυρίως τὸ ἀρχήτερον λεγόμενον ὑποτακτικὸν ἄρθρον καὶ ἀναφέρεται εἰς τὸ προτακτικὸν ὃ, ὡς θέλομεν ἰδεῖν (§. 87.), σχηματίζεται δὲ

Ἀρσ.	ὅς, οὗ, ᾧ, ἔν.	Οἷ, ᾧν, οἷς, οὔς.	Ὡ, οῖν.
Θηλ.	ἡ, ἥς, ᾗ, ἥν.	Αἷ, ᾧν, αἷς, ᾗς.	Ἀ, αῖν.
Οὐδ.	ὃ, οὗ, ᾧ, ὅ.	Ἀ, ᾧν, οἷς, ᾗς.	Ὡ, οῖν.

ἡ. Ἐρωτηματικαὶ καὶ Ἀόριστοι.

§. 27. Ταυτίζονται σχεδὸν αἱ ἀντωνυμίαι αὗται παρεκτός τοῦ τόνου τῶν τάττονται δὲ ἐνταῦθα παραλλήλως αἱ κυριώτεραι.

Ἐρωτηματικ.

Ἀόριστ.

τίς;

τίς

πόσος;

ποσὸς καὶ ὁπόσος

ποῖος;

ποιὸς καὶ ἑποῖος

πότερος;

ὁπότερος

πηλίκος;

ὁπηλίκος κτλ.

κλίνονται δὲ τριγενῶς αἱ μὲν ἀρσενικαὶ καὶ οὐδέτεραι κατὰ τὴν τρίτην, αἱ δὲ θηλυκαὶ κατὰ τὴν δευτέραν κλίσιν, παρεκτός τῶν πρώτων, αἵτινες κλίνονται ὡς ἐφεξῆς·

Ἐρωτηματικῇ. Ἀρσ. καὶ Θηλ. Τίς; τίνος; τίνι; τίνα; Τίνες; τίνων; τίσι; τίνας; Τίνε; τίνοιν;

Οὐδ. Τί; τίνος; τίνι; τί; Τίνα; κτλ.

Ἀόριστος. Τίς, τινὸς, τινί κτλ. Οὐδ. Τί, τινὸς κτλ.

Σημείωσε, ὅτι ἀντὶ τῆς γενικῆς καὶ δοτικῆς τῶν δύο εἰρημένων ἀντωνυμιῶν ἀπαντῶνται συχνάκις τοῦ καὶ τῷ ἀόρ. καὶ τοῦ καὶ τῷ ἐρωτ. καὶ ἐπὶ τῶν τριῶν γενῶν χρησιμα. Ἀντὶ δὲ τῆς πληθυντικῆς ὀνομαστικῆς καὶ αἰτιατικῆς τοῦ ἀόρ. οὐδετέρου ἅττα ἢ ἄσσα.

Ἐκ τοῦ ὅς ἀναφορικῶς καὶ τοῦ τίς ἀορίστου γίνεται καὶ ἄλλῃ ἀντωνυμία ἀναφορική καὶ αὐτὴ ἡ ἐρεξῆς·

Ὅστις, οὗτινος καὶ ὅτου, ὥτινι καὶ ὅτῳ, ἔντινα κτλ.

Ὅ,τι, οὗτινος καὶ ὅτου, ὥτινι καὶ ὅτῳ, ὅ,τι. Ἄτινα καὶ ἄτα, ὧντινων, οἷςτισιν, ἄτινα καὶ ἄττα.

Εὑρίσκεται δὲ σπανίως καὶ Γεν. πληθ. ὅτων, Δοτ. πληθ. ὅτοις (Ξενοφ. Ἀνάβ. Ζ, 6, 24. Οἰκονομ. Γ, 2. Σοφοκλ. Οἰδ. Τ, 414. Ἀριστοφ. Ἰππ. 758.). Προστίθεται δὲ εἰς τὴν αὐτὴν ἀντωνυμίαν καὶ π ε ρ δι' ἐπίτασιν πολλῶν, οἷον ὅσπερ, ὥπερ, ἥπερ κτλ.

Εἰς τὰς ἐρωτηματικὰς συναριθμοῦνται καὶ πόστος; ποσताῖος; ποδαπός; εἰς δὲ τὰ ἀόριστα, ὁ ἕτερος, ὁ ἄλλος, καὶ ἕτερος, ἄλλος· καὶ τὰ ἀρνητικὰ οὐδέτερος, μηδέτερος· εἰς δὲ τὰς ἀναφορικὰς, ἀμφοτέρος, ἄμφω. Τὸ τελευταῖον τοῦτο κλίνεται ἐπὶ παντὸς γένους μόνον θυϊκῶς οὕτως·

ἄμφω, ἄμφοῖν.

Σημείωσε, ὅτι λέγεται καὶ ἄτερος, ἄτέρα, ἄτερον, ἀντὶ ὁ ἕτερος, ἡ ἑτέρα, οἱ ἕτεροι καὶ, θάτερον, θατέρου, θατέρῳ, θάτερον, θάτερα, ἀντὶ τὸ ἕτερον, τοῦ ἑτέρου, τῷ ἑτέρῳ, τὸ ἕτερον, τὰ ἑτερα.

Τελευταῖον μὲ τὰς ἀορίστους ἀντωνυμίας πρέπει νὰ συγκαταριθμηθῶσι καὶ πᾶς, πᾶσα, πᾶν, ἡ ἅπας, ἅπασα, ἅπαν· καὶ ἕκαστος (καθεὶς ἐκ πάντων), ἕκαστη, ἕκαστον· καὶ ἑκάτερος (καθεὶς ἐκ τῶν δύο), ἑκάτερα, ἑκάτερον· καὶ τὸ ἔνιοι, καὶ τὸ δεῖνα· τὰ τελευταῖα κλίνονται οὕτως·

ἐνιοι, αι, α· Γεν. ἐνίων, Δοτ. ἐνίοις, αις· Αἵτ. ἐνίους, ας, α.

ὁ καὶ ἡ καὶ τὸ δεῖνα, τοῦ καὶ τῆς δεῖνα κτλ. Κλίνεται δὲ καὶ οὕτως·

ὁ καὶ ἡ καὶ τὸ δεῖνα, τοῦ καὶ τῆς δεῖνος, τῷ καὶ τῇ δεῖνι, τὸν καὶ τὴν καὶ τὸ δεῖνα.

Θ'. Προσχηματισμέναι ἀναφορικάι.

§. 27. Αἱ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι ὅστις, ὅτου, ὅσπερ, ὁπόσος κτλ. προσχηματίζονται εἰς τὸ τέλος μὲ τὴν λέξιν οὖν, ἥτις μόνῃ φυλάττει, ἀφ' ἐαυτῆς τὸν τόνον, καὶ οὕτω σημαίνουσιν ἀπροσδιόριστον ἀναφορὰν· οἷον ὅστις (ὁ ὁποῖος), ὅστισοῦν (ὁποῖος

καὶ ἂν εἶναι), ἤτισοῦν, ὀτιοῦν, ὀτωοῦν. Αἰτ. ὄντιναοῦν καὶ ὄντινοῦν κτλ.—ὅσπεροῦν, ὅπρσοσοῦν, ὀπηλικουοῦν κτλ.

Σημείωσις. Πρὸς μεγαλητέραν ἐπίστασιν ταύτης τῆς σημασίας χρησιμεύει καὶ τὸ δῆποτε· οἷον ὁστισδήποτε ἐστίν, ὁσοῦδήποτε κτλ. τὰ ὅποια γράφονται συγχάκις καὶ χωριστὰ, οἷον ὁς τις δῆποτε κτλ.

§. 28. Ὡσαύτως προσχηματίζουσιν οἱ Ἀττικοὶ τὰς δεικτικὰς ἀντωνυμίας μὲ τὸ ι, τὸ ἐποῖον ἀναλαμβάνει καὶ αὐτὸ τὸν τόνον καὶ εἶναι πάντοτε μακρόν· οἷον οὗτος—οὗτοςί, αὕτη! (ἐκ τοῦ αὕτη), τουτί (ἐκ τοῦ τοῦτο), ἐκείνοςί, ἐκείνονί κτλ., τοσουτονί, τοσουδί.

Σημείωσις Α'. Ὅταν προσχηματίζεται εἰς τὰς δεικτικὰς ἀντωνυμίας τὸ γε, τὸ ι τίθεται μετὰ τοῦτο· οἷον τοῦτόγε, τουτογί.

Σημείωσις Β'. Ἐὰν πρὸ τοῦ ι τοῦτου εἶναι σ, προσλαμβάνεται, ἐπομένου φωνήεντος, καὶ τὸ λεγόμενον ἐρλουστικὸν ν (περὶ τοῦ ὁποίου θέλομεν ἐμυλῆσαι §. 189.), οἷον, οὗτσνι, τουτσνιν (οὗτω καὶ τὰ ἐπιρρήματα, οὗτσνι ἐκ τοῦ οὕτως κτλ.

13. Περὶ Ῥήματος.

§. 29. Ῥῆμα εἶναι μέρος λόγου σημαῖνον ἐνέργειαν ἢ πάθος ἢ οὐδετέραν τινὰ κατάστασιν τοῦ ὑποκειμένου.

Εἰς τὸ ῥῆμα θεωροῦνται κυρίως διάθεσις, ἐγκλίσις, χρόνος, ἀριθμός, πρόσωπον, συζυγία.

Καὶ διαθέσεις μὲν κυρίως εἶναι τέσσαρες· ἐνεργητική, οἷον τύπτω· παθητική, οἷον τύπτομαι· μέση, οἷον, λούομαι· οὐδετέρα, οἷον ὑγιαίνω.

Ἐγκλίσεις δὲ πέντε· ὀριστική, οἷον τύπτω· προστακτική, οἷον τύπτε· εὐκτική, οἷον τύπτοιμι· ὑποτακτική, οἷον ἐὰν τύπτω· ἀπαρέμφατος, οἷον τύπτειν.

Χρόνοι δὲ ἕξ· ἐνεστώς, οἷον τύπτω· παρατατικός, οἷον ἔτυπτον· παρακείμενος, οἷον τέτυχα· ὑπερσυντελικός, οἷον ἐτετύφειν· μέλλων, οἷον τύψω· ἀόριστος, οἷον ἔτυψα.

Σημείωσις. Τὰ περὶ διαθέσεως καὶ ἐγκλίσεως καὶ χρόνων θέλουσι σαφηνισθῆν ἀκριβέστερα εἰς τὸ συντακτικὸν μέρος. Ἐδῶ ὅμως προλαμβάνονται τὰ ἀναγκασιότερα διὰ τοὺς ἀρχαίους.

Ἀριθμοὶ δὲ τρεῖς· ἐνικός, οἷον τύπτω, διικός, οἷον τύπτετον· πληθυντικός, οἷον τύπτομεν.

Πρόσωπα δὲ τρία· πρῶτον, οἷον τύπτω· δεύτερον, οἷον τύπτεις· τρίτον, οἷον τύπτει.

Βαρύτονα ῥήματα λέγονται τὰ λήγοντα εἰς ω καὶ δεχόμενα τὸν τόνον εἰς τὴν παραλήγουσαν, οἷον τύπτω· περισπώμενα δὲ, τὰ δεχόμενα ἐπὶ τῆς ληγούσης περισπωμένην, οἷον ἀγαπῶ· τινὰ δὲ λήγουσιν εἰς μι, οἷον ἔστημι.

Συζυγία ῥήματος εἶναι ἡ ὁμοιότης τοῦ σχηματισμοῦ πολλῶν ῥημάτων, καθὼς εἰς τὰ ὀνόματα ἡ κλίσις. Τὸ πλεῖότερον μέρος τῶν βαρυτόνων ἀνάγονται εἰς μίαν συζυγίαν, τὴν ὁποίαν ὀνομάζομεν πρώτην· ἐξ αὐτῶν δὲ τὰ πρὸ τοῦ ω ἔχοντα λ, μ, ν, ρ, ἐπειδὴ ὁ σχηματισμὸς τῶν εἶναι κατὰ τινα διάφορος, ἀνάγονται εἰς συζυγίαν δευτέραν, ὡς θέλομεν ἰδεῖν εἰς τὸ δεύτερον βιβλίον §. 140. Τῶν περισπωμένων αἱ συζυγαί εἶναι τρεῖς, καὶ τέσσαρες τῶν εἰς μι.

Παράδειγμα Βαρυτόνων Ῥημάτων.

§. 30. Ὅριστικὰ ἐνεργητικὰ.

Ἐνεστώς	τύπτω,	τύπτεις,	τύπτει
		τύπτετον,	τύπτετον
Παρατατικός	τύπτομεν,	τύπτετε,	τύπτουσι.
	ἔτυπτον,	ἔτυπτες,	ἔτυπτε
	ἐτύπτομεν,	ἐτύπτετε,	ἐτύπτετην
Παρακείμενος	τέτυφα,	τέτυφας,	τέτυφε
	τετύφαμεν,	τετύφατε,	τετύφατον
	τέτυπα,	τέτυπας,	τέτυπε
Παρακείμ. β'.	τετύπαμεν,	τετύπατε,	τετύπασι.
	τέτυπατον,	τέτυπατε,	τέτυπατον
Ὑπερσυντελικός	ἐτετύφειν,	ἐτετύφεις,	ἐτετύφει
	ἐτετύφαιμεν,	ἐτετύφαιτε,	ἐτετύφαισαν.
	ἐτετύφειτον,	ἐτετύφειτε,	ἐτετύφειτον
Ὑπερσυντ. β'.	ἐτετύφειν,	ἐτετύφεις,	ἐτετύφει
	ἐτετύφαιμεν,	ἐτετύφαιτε,	ἐτετύφαισαν.

		ἐτετύπειτον,	ἐτετυπείτην
	ἐτετύπειμεν,	ἐτετύπειτε,	ἐτετύπεισαν.
Αόριστος ἄ.	ἔτυψα,	ἔτυψας,	ἔτυψε
		ἐτύψατον,	ἐτυψάτην
	ἐτύψαμεν,	ἐτύψατε,	ἔτυψαν.
Ἀόριστ. β'.	ἔτυπον,	ἔτυπες,	ἔτυπε
		ἐτύπετον,	ἐτυπέτην
	ἐτύπομεν,	ἐτύπετε,	ἔτυπον.
Μέλλων ἄ.	τύψω,	τύψεις,	τύψει
		τύψατον,	τύψατον
	τύψομεν,	τύψετε,	τύψουσι.
Μέλλων β'.	τυπῶ,	τυπεῖς,	τυπεῖ
		τυπεῖτον	τυπεῖτον
	τυποῦμεν,	τυπεῖτε,	τυποῦσι.

Προστακτικὰ ἐνεργητικᾶ.

Ἐνεστὼς	τύπτε,	τυπτέτω	
	τύπτετον,	τυπτέτων	
	τύπτετε,	τυπτέτωσαν	*)
Παρακείμενος	τέτυρε,	τετυρέτω	
	τετύρετον,	τετυρέτων	
	τετύρετε,	τετυρέτωσαν	**)
Παρακείμεν. β'.	τέτυπε,	τετυπέτω κτλ.	
Ἀόριστος ἄ.	τύψον,	τυψάτω	
	τύψατον,	τυψάτων	
	τύψατε,	τυψάτωσαν	***).
Ἀόριστος β'.	τύπε	τυπέτω	
	τύπετον,	τυπέτων	
	τύπετε,	τυπέτωσαν	****).

Ἑὐκτικὰ ἐνεργητικᾶ.

Ἐνεστὼς	τύπτομαι,	τύπτοις,	τύπτο!

*) Καὶ Ἀττικῶς τυπτόντων. Ζήτ. §. 143. **) Καὶ Ἀττ. τεταρσύντων. Ζήτ. §. 143. ***) Καὶ Ἀττικῶς τυψάντων. ****) Καὶ Ἀττικῶς τυπόστων.

		τύποιτον,	τυποίτην
	τύποιμεν,	τύποιτε,	τύποιεν.
Παρακείμενος	τετύφοιμι,	τετύφοις,	τετύφοι
		τετούφοιτον,	τετυφοίτην
	τετύφοιμεν,	τετύφοιτε,	τετύφοιεν.
Παρακείμ. β'.	τετύποιμι,	τετύποις,	τετύποι
		τετύποιτον,	τετυποίτην
	τετύποιμεν,	τετύποιτε,	τετύποιεν.
Ἀόριστος α'.	τύψαιμι,	τύψαις,	τύψαι
		τύψαιτον,	τυψαίτην
	τύψαιμεν,	τύψαιτε,	τύψαιεν.
Ἀόρ. Αἰολικός	τύψαια,	τύψαιας,	τύψαιε
		τυψαίατον,	τυψαίατην
	τυψαίμεν,	τυψαίατε,	τυψαίαν.
Ἀόριστος β'.	τύποιμι,	τύποις,	τύποι
		τύποιτον,	τυποίτην
	τύποιμεν,	τύποιτε,	τύποιεν.
Μέλλων α'.	τύποιμι,	τύποις,	τύποι.
Μέλλων β'.	τυποῖμι,	τυποῖς,	τυποῖ
		τυποῖτον,	τυποίτην
	τυποῖμεν,	τυποῖτε,	τυποῖεν.

Ὑποτακτικὰ ἐν ἐργητικᾷ.

Ἐνεστώς	ἐάν τύπτω,	τύπτῃς,	τύπτῃ
	ἐάν τύπτῃτον,	τύπτῃτον	
	ἐάν τύπτωμεν,	τύπτῃτε,	τύπτωσι.
Παρακείμ.	ἐάν τετύρω,	τετύρῃς,	τετύρῃ
	ἐάν τετύρῃτον,	τετύρῃτον	
	ἐάν τετύρωμεν,	τετύρῃτε,	τετύρωσι.
Παρακ. β'.	ἐάν τετύπω,	τετύπῃς,	τετύπῃ.
Ἀόριστ. α'.	ἐάν τύψω,	τύψῃς,	τύψῃ.
Ἀόριστ. β'.	ἐάν τύπω,	τύπῃς,	τύπῃ.

Ἀπαρέμματα ἐνεργητικᾶ.

Ἐνεστὼς	τύπτειν.
Παρακείμενος	τετυφέναι.
Παρακείμεν. β'.	τετυπέναι.
Ἀόριστος ᾶ.	τύψαι.
Ἀόριστος β'.	τυπεῖν.
Μέλλων ᾶ.	τύψειν.
Μέλλων β'.	τυπεῖν.

§. 31. Μετοχή.

Ἡ Μετοχή ἐκ μὲν τοῦ ῥήματος ἔχει χρόνον καὶ διάθεσιν· ἐκ δὲ τοῦ ὀνόματος, γένος, ἀριθμὸν, πτώσιν.

Μετοχαὶ ἐνεργητικαί.

Ἐνεστὼς καὶ	ὁ	τύπτων,	τοῦ	τύπτοντος
Παρατατικὸς	ἡ	τύπτουσα	τῆς	τυπτούσης
	τὸ	τύπτον,	τοῦ	τύπτοντος.
Παρακείμενος καὶ	ὁ	τετυφὼς,	τοῦ	τετυφότος
Ἵπερσυντελικὸς	ἡ	τετυφυῖα,	τῆς	τετυφυίας
	τὸ	τετυφὸς,	τοῦ	τετυφότος
Παρακείμενος β'.	ὁ	τετυπὼς	τοῦ	τετυπότος
	ἡ	τετυπιῖα,	τῆς	τετυπιίας
	τὸ	τετυπὸς,	τοῦ	τετυπότος.
Ἀόριστος ᾶ.	ὁ	τύψας,	τοῦ	τύψαντος
	ἡ	τύψασα,	τῆς	τυψάσης
	τὸ	τύψαν,	τοῦ	τύψαντος.
Ἀόριστος β'.	ὁ	τυπὼν,	τοῦ	τυπόντος
	ἡ	τυποῦσα,	τῆς	τυπούσης
	τὸ	τυπὸν,	τοῦ	τυπόντος.
Μέλλων ᾶ.	ὁ	τύψων,	τοῦ	τύψοντος
	ἡ	τύψουσα,	τῆς	τυψούσης
	τὸ	τύψον,	τοῦ	τύψοντος.
Μέλλων β'.	ὁ	τυπῶν,	τοῦ	τυποῦντος
	ἡ	τυποῦσα,	τῆς	τυπούσης
	τὸ	τυποῦν,	τοῦ	τυποῦντος.

Σημείωσε, ὅτι τῶν ἐνεργητικῶν μετοχῶν αἱ μὲν ἀρσενικαὶ καὶ οὐδέτεραι κλίνονται εἰς τὴν πέμπτην, αἱ δὲ θηλυκαὶ εἰς τὴν δευτέραν κλίσιν.

§. 32 Ὅριστικά παθητικά.

Ἐνεστώς	τύπτομαι,	τύπτη,	τύπτεται
	τυπτόμεθον,	τύπτεσθον,	τύπτεσθον
	τυπτόμεθα,	τύπτεσθε,	τύπτονται.
Παρατατικός	ἐτυπτόμην,	ἐτύπτου,	ἐτύπτετο
	ἐτυπτόμεθον,	ἐτύπτεσθον,	ἐτυπτέσθην
	ἐτυπτόμεθα,	ἐτύπτεσθε,	ἐτύπτοντο.
Παρακείμενος	τέτυμμαι,	τέτυψαι,	τέτυπται
	τετύμμεθον,	τέτυφθον,	τέτυφθον
	τετύμμεθα,	τέτυφθε,	τετυμμένοι εἰσί.
Ἐπερσυντελικ.	ἐτετύμμην,	ἐτέτυφο,	ἐτέτυπτο
	ἐτετύμμεθον,	ἐτέτυφθον,	ἐτετύφθην
	ἐτετύμμεθα,	ἐτέτυφθε,	τετυμμένοι ἦσαν.

Σημείωσε, ὅτι ὅταν τὸ πρῶτον πρόσωπον τοῦ παθητικοῦ παρακείμενου καὶ τοῦ ὑπερσυντελικοῦ πρὸ τοῦ μ. ἔχῃ σύμφωνον, δὲν γίνεται τρίτον πρόσωπον πληθυντικόν· ἀναπληροῦται δὲ διὰ τῆς μετοχῆς καὶ τοῦ ὑπαρκτικοῦ ῥήματος.

Μετ' ὀλ. Μέλ.	τετύψομαι,	τετύψη,	τετύψεται
	τετυψόμεθον,	τετύψεσθον,	τετύψεσθον
	τετυψόμεθα,	τετύψεσθε,	τετύψονται.
Ἀόριστος ἁ.	ἐτύφθην,	ἐτύφθης,	ἐτύφθη
		ἐτύφθητον,	ἐτυφθήτην
	ἐτύφθημεν,	ἐτύφθητε,	ἐτύφθησαν.
Ἀόριστος β'.	ἐτύπην,	ἐτύπης,	ἐτύπη.
Μέλλων ἁ.	τυφθήσομαι,	τυφθήσῃ,	τυφθήσεται
	τυφθησόμεθον,	τυφθήσεσθον,	τυφθήσεσθον
	τυφθησόμεθα,	τυφθήσεσθε,	τυφθήσονται.
Μέλλων β'.	τυπήσομαι,	τυπήσῃ,	τυπήσεται.
Μέσος Ἀόρ. ἁ.	ἐτυψάμην,	ἐτύψω,	ἐτύψατο

	ἐτυψάμεθον,	ἐτύψασθον,	ἐτυψάσθην
	ἐτυψάμεθα,	ἐτύψασθε,	ἐτύψαντο.
Μέσος Ἀόρ. β'.	ἐτυπόμην,	ἐτύπου	ἐτύπετο
	ἐτυπόμεθον,	ἐτύπεσθον,	ἐτυπέσθην
	ἐτυπόμεθα,	ἐτύπεσθε,	ἐτύποντο.
Μέσος Μέλλ. α.	τύψομαι,	τύψη	τύπεται
	τυψόμεθον,	τύψεσθον,	τύψεσθον
	τυψόμεθα,	τύψεσθε,	τύπονται.
Μέσος Μέλλ. β'.	τυποῦμαι,	τυπή,	τυπεῖται
	τυπούμεθον,	τυπεῖσθον,	τυπεῖσθον
	τυπούμεθα,	τυπεῖσθε,	τυποῦνται.

Προστακτικὰ παθητικά.

Ἐνεστώς.	τύπτου,	τυπτέσθω	
	τύπτεσθον,	τυπτέσθων	
	τύπτεσθε	τυπτέσθωσαν, ἢ	τυπτέσθων.
Παρακείμενος.	τέτυψο,	τετύφθω	
	τέτυφθον,	τετύφθων	
	τέτυφθε,	τετύφθωσαν, ἢ	τετύφθων.
Ἀόριστος α.	τύφθητι,	τυφθήτω	
	τύφθητον,	τυφθύτων	
	τύφθητε,	τυφθήτωσαν.	
Ἀόριστος β'.	τύπητι,	τυπήτω.	
Μέσος Ἀόρ. α.	τύψαι,	τυψάσθω	
	τύψασθον,	τυψάσθων	
	τύψασθε,	τυψάσθωσαν, ἢ	τυψάσθων.
Μέσος Ἀόρ. β'.	τυποῦ,	τυπέσθω	
	τύπεσθον,	τυπέσθων	
	τύπεσθε,	τυπέσθωσαν, ἢ	τυπέσθων.

Εὐκτικὰ παθητικά.

Ἐνεστώς.	τυπτοίμην,	τύπτοις,	τύπτοιτο
	τυπτοίμεθον,	τύπτοισθον,	τυπτοίσθην
	τυπτοίμεθα,	τύπτοισθε,	τύπτοιντο.

Παρακείμενος.	τετυμμένος	εἶην, εἶης, εἶη	
	τετυμμέλω	εἶητον, εἶήτην	
	τετυμμένοι	εἶημεν, εἶητε, εἶησαν.	
Μετ' ὀλ. Μέλ.	τετυποίμην,	τετύψοιο,	τετύψοιτο.
Ἀόριστος ἄ.	τυφθείην,	τυφθείης,	τυφθείη
	τυφθείητον,	τυφθειήτην	
	τυφθείημεν,	τυφθείητε,	τυφθείησαν.
Ἀόριστος β'.	τυπείην,	τυπείης,	τυπείη.
Μέλλων ἄ.	τυφθησοίμην,	τυφθήσοιο,	τυφθήσοιτο
	τυφθησοίμεθον,	τυφθήσοισθον,	τυφθησοίσθην
	τυφθησοίμεθα,	τυφθήσοισθε,	τυφθήσονται.
Μέλλων β'.	τυπησοίμην,	τυπήσοιο,	τυπήσοιτο.
Μέσ. Ἀόρ. ἄ.	τύψαιμην,	τύψαιο,	τύψαιτο
	τύψαίμεθον,	τύψαίσθον,	τύψαίσθην
	τύψαίμεθα,	τύψαισθε,	τύψαιντο.
Μέσος Ἀόρ. β'.	τυποίμην,	τύποιο,	τύποιτο
	τυποίμεθον,	τύποισθον,	τυποίσθην
	τυποίμεθα,	τύποισθε,	τύποιντο.
Μέσ. Μέλλ. ἄ.	τύψοίμην,	τύψοιο,	τύψοιτο.
Μέσ. Μέλλ. β'.	τυποίμην	τυποῖο,	τυποῖτο
	τυποίμεθον,	τυποῖσθον,	τυποῖσθην
	τυπαίμεθα,	τυπαῖσθε,	τυποῖντο.

Ὑποτακτικὰ παθητικά.

Ἐνεστώς.	ἐάν	τύπτωμαι,	τύπη,	τύπτηται
	ἐάν	τυπτώμεθον,	τύπησθον,	τύπησθον
	ἐάν	τυπτώμεθα,	τύπησθε,	τύπωνται.
Παρακείμενος.	τετυμμένος	ἐάν	ᾧ, ῆ, ῆ	
	τετυμμένω	ἐάν	ῆτον, ῆτον	
	τετυμμένοι	ἐάν	ᾧμεν, ῆτε, ᾧσι.	
Ἀόριστος ἄ.	ἐάν	τυφθῶ,	τυφθῆς, τυφθῆ	
	ἐάν	τυφθῆτον,	τυφθῆτον	
	ἐάν	τυφθῶμεν,	τυφθῆτε, τυφθῶσι.	

Ἀόριστος β'.	ἐὰν τυπῶ,	τυπῆς,	τυπῇ.
Μέσος Ἀόρ. ἀ.	ἐὰν τύψωμαι,	τύψῃ,	τύψῃται.
Μέσος Ἀόρ. β'.	ἐὰν τύπωμαι,	τύπῃ,	τύπῃται.

Ἀπαρέμφοτα παθητικά.

Ενεστώς.	τύπτεσθαι.
Παρακείμενος	τετύφθαι.
Μετ' ὅλ. Μέλλων.	τετύψεσθαι.
Ἀόριστος ἀ.	τυφθῆναι.
Ἀόριστος β'.	τυπῆναι.
Μέλλων ἀ.	τυφθήσεσθαι.
Μέλλων β'.	τυπήσεσθαι.
Μέσος Ἀόρ. ἀ.	τύψασθαι.
Μέσος Ἀόρ. β'.	τυπέσθαι.
Μέσος Μέλλων. ἀ.	τύψεσθαι.
Μέσος Μέλλων. β'.	τυπεῖσθαι.

Μετοχαι παθητικά.

Ἐνεσ. καὶ παρατ. ὁ	τυπτόμενος,	τοῦ	τυπτομένου·
	ἢ τυπτομένη,	τῆς	τυπτομένης·
	τὸ τυπτόμενον,	τοῦ	τυπτομένου.
Παρακ. καὶ Ὑπ. ὁ	τετυμμένος,	ἢ τετυμμένη,	τὸ
	τετυμμένον.		
Μετ' ὅλ. Μέλλ. ὁ	τυψόμενος,	ἢ τυψομένη,	τὸ
	τυψόμενον.		
Ἀόριστος ἀ.	ὁ τυφθεῖς,	τοῦ	τυφθέντος.
	ἢ τυφθεῖσα,	τῆς	τυφθείσης·
	τὸ τυφθέν,	τοῦ	τυφθέντος.
Ἀόριστος β'.	ὁ τυπεῖς,	ἢ τυπεῖσα,	τὸ τυπέν.
Μέλλων ἀ.	ὁ τυφθησόμενος,	τοῦ	τυφθησομένου·
	ἢ τυφθησομένη,	τῆς	τυφθησομένης·
	τὸ τυφθησόμενον,	τοῦ	[τυφθησομένου.
Μέλλων β'.	ὁ τυπησόμενος,	ἢ τυπησομένη,	
	τὸ τυπησόμενον.		

Μέσος Ἀόρ. α'. ὁ τυψάμενος, ἡ τυψαμένη, τὸ
τυψάμενον.

Μέσος Ἀόρ. β'. ὁ τυπόμενος, ἡ τυπομένη, τὸ
τυπόμενον.

Μέσος Μέλλ. α'. ὁ τυψόμενος, ἡ τυψομένη, τὸ
τυψόμενον.

Μέσος Μέλλ. β'. ὁ τυπούμενος, ἡ τυπουμένη, τὸ
τυπούμενον.

Σημείωσε, ὅτι ἐκ τῶν παθητικῶν μετοχῶν αἱ μὲν ἀρσενικαὶ καὶ οὐδέτεραι κλίνονται εἰς τὴν τρίτην κλίσιν, παρεκτὸς τῶν τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου ἀορίστου κλινομένων εἰς τὴν πέμπτῃ τῶν ἀρσενικῶν καὶ οὐδετέρων· αἱ δὲ θηλυκαὶ ὅλαι εἰς τὴν δευτέραν.

14. Περισπώμενα Ῥήματα.

§. 33. Τὰ εἰς εω καὶ αω καὶ οω λήγοντα ῥήματα συνα-
ροῦνται εἰς ὦ, οῖον φιλέω φιλῶ, νικάω νικῶ, χρυσόω χρυσῶ.
Ἐντεῦθεν γεννῶνται τρεῖς συζυγίαι περισπωμένων ῥημάτων.

§. 34. α'. Συζυγία εἰς εω.

Ὅριστικά ἐνεργητικά.

ἀσυναίρ.   συνηρημ.

Ἐνεστώς.

ποιέω   ποιῶ

ποιέεις   ποιεῖς

ποιέει.   ποιεῖ.

Δυϊκ.

{ ποιέετον   ποιεῖτον

{ ποιέετον.   ποιεῖτον.

ποιέομεν   ποιοῦμεν

Πληθ.

{ ποιέετε   ποιεῖτε

{ ποιέουσιν.   ποιοῦσιν.

Παρατατικ.

ἐποίουν   ἐποίουν

ἐποίεις   ἐποίεις

ἐποίει.   ἐποίει.

Δυῖχ.	{ ἐποιέετον	ἐποιείτον	
	{ ἐποιέετην.	ἐποιείτην.	
	{ ἐποιέομεν	ἐποιοῦμεν	
Πληθ.	{ ἐποιέετε	ἐποιείτε	
	{ ἐποίηον.	ἐποίηον.	
Παρακείμενος.	πεποίηκα,	πεποίηκας,	πεποίηκε
Ὑπερσυντελ.	ἐπεποίηκεν,	ἐπεποίηκεις,	ἐπεποίηκει
Ἀόριστος.	ἐποίησα,	ἐποίησας,	ἐποίησε.
Μέλλων.	ποιήσω,	ποιήσεις,	ποιήσει.

Προστακτικὰ ἐνεργητικὰ.

Ἐνεστώς.	ποιέε	ποιεί	
	ποιέετω.	ποιείτω.	
Δυῖχ.	{ ποιέετον	ποιείτον	
	{ ποιέετων.	ποιείτων.	
Πληθ.	{ ποιέετε	ποιείτε	
	{ ποιέετωσαν,	ποιείτωσαν *)	
Παρακείμεν.	πεποίηκε,	πεποίηκέτω.	
Ἀόριστος.	ποίησον,	ποιήσατω.	

Εὐχτικὰ ἐνεργητικὰ.

Ἐνεστώς.	ποιέοιμι	ποιῶμι	
	ποιέοις	ποιῶς	
	ποιέοι.	ποιῶ.	
Δυῖχ.	{ ποιέετον	ποιῶτον	
	{ ποιέετην.	ποιῶτην.	
	{ ποιέοιμεν	ποιῶμεν	
Πληθ.	{ ποιέοιτε	ποιῶτε	
	{ ποιέοιεν.	ποιῶεν.	
καὶ Ἀττικῶς.	ποιοίην,	ποιοίης,	ποιοίη.
	ποιοίητον,	ποιοίητην.	
	ποιοίημεν,	ποιοίητε,	ποιοίησαν
		καὶ ποιοίεν.	

*) Καὶ Ἀττικ. ποιούντων.

Ἀόριστος.	ποιήσαιμι,	ποιήσαις,	ποιήσαι.
Αἰολικῶς.	ποιήσεια,	ποιήσειας,	ποιήσειε.
Μέλλων.	ποιήσοιμι,	ποιήσοις,	ποιήσοι.

Υποτακτικὰ ἐνεργητικὰ.

Ἐνεστώς.	ἐὰν ποιέω	ἐὰν ποιῶ	
	ποιέης	ποιῇς	
	ποιέη.	ποιῇ.	
Δυῖχ.	{ ποιέητον	ποιῇτον	
	{ ποιέητον.	ποιῇτον.	
Πληθ.	{ ποιέωμεν	ποιῶμεν	
	{ ποιέητε	ποιῇτε	
	{ ποιέωσι.	ποιῶσι.	

Παρακείμεν.	ἐὰν πεποιήκω,	πεποιήκης,	πεποιήκη.
Ἀόριστος.	ἐὰν ποιήσω,	ποιήσης,	ποιήσῃ.

Ἀπαρέμφοτα ἐνεργητικὰ.

Ἐνεστώς.	ποιέειν	ποιεῖν.
Παρακείμεν.	πεποιηκέναι.	
Ἀόριστος.	ποιῆσαι.	
Μέλλων.	ποιήσειν.	

Μετοχατὶ ἐνεργητικὰί.

Ἐνεστώς.	ὁ ποιέων	ποιῶν	
	ἡ ποιέουσα	ποιούσα	
	τὸ ποιέον	ποιοῦν.	
Παρακείμεν.	ὁ πεποιηκώς,	ἡ πεποιηκυῖα,	τὸ πεποιηκός.
Ἀόριστος.	ὁ ποιήσας,	ἡ ποιήσασα,	τὸ ποιῆσαν.
Μέλλων.	ὁ ποιήσων,	ἡ ποιήσουσα,	τὸ ποιήσον.

ζ. 35. Ὀριστικὰ παθητικὰ.

Ἐνεστώς.	ποιέομαι	ποιοῦμαι	
	ποιέη	ποιῇ	
	ποιέεται.	ποιεῖται.	
Δυῖχ.	{ ποιεόμεθον	ποιούμεθον	
	{ ποιέεσθον	ποιεῖσθον	
	{ ποιέεσθον.	ποιεῖσθον.	

Πληθ.	{	προσόμεθα	ποιούμεθα
		ποιέεσθε	ποιεῖσθε
		ποιέονται.	ποιοῦνται.
Παρατατικός.	{	ἐποιοέμην	ἐποιοούμην
		ἐποιέου	ἐποιοῦ
		ἐποιέετο.	ἐποιεῖτο.
Δυϊκ.	{	ἐποιοέμεθον	ἐποιοούμεθον
		ἐποιέεσθον	ἐποιεῖσθον
		ἐποιεέσθην	ἐποιεῖσθην.
Πληθ.	{	ἐποιοέμεθα	ἐποιοούμεθα
		ἐποιέεσθε	ἐποιεῖσθε
		ἐποιέοντο	ἐποιοῦντο.
Παρακείμενος.	{	πεποιήμαι,	πεποιήσαι, πεποιήται.
		πεποιήμεθον,	πεποιήσθον, πεποιήσθον.
		πεποιήμεθα,	πεποιήσθε, πεποιήνται.
Ὑπερτυντελ.	{	ἐπεποιήμην,	ἐπεποιήσο, ἐπεποιήτο
		ἐπεποιήμεθον,	ἐπεποιήσθον, ἐπεποιήσθην.
		ἐπεποιήμεθα,	ἐπεποιήσθε, ἐπεποιήντο.
Μετ' ἑλ. Μέλλ.	{	πεποιήσομαι,	πεποιήσῃ, πεποιήσεται.
		πεποιήσόμεθον,	πεποιήσεσθον, πεποιήσε-
			σθον.
		πεποιήσόμεθα,	πεποιήσεσθε, πεποιήσονται.
Ἀόριστος.	{	ἐποιήθην,	ἐποιήθης, ἐποιήθη.
Μέλλων.	{	ποιηθήσομαι,	ποιηθήσῃ, ποιηθήσεται.
Μέσος Ἀόριστος.	{	ἐποιήσάμην,	ἐποιήσω, ἐποιήσατο.
Μέσος Μέλλων.	{	ποιήσωμαι,	ποιήσῃ, ποιήσεται.

Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ᾶ π α θ η τ ι κ ᾶ.

Ἐνεστώς.	{	ποιέου	ποιοῦ
		ποιεέσθω.	ποιεῖσθω.
Δυϊκ.	{	ποιέεσθον	ποιεῖσθον
		ποιεέσθων	ποιεῖσθων.
Πληθ.	{	ποιέεσθε	ποιεῖσθε
		ποιεέσθωσαν	ποιεῖσθωσαν ἢ ποιείσθων.

Παρακαίμενος.	πεποιήσο,	πεποιήσθω.
Ἀόριστος.	ποιήθητι,	ποιηθήτω.
Μέσος Ἀόριστος.	ποιήσαι,	ποιησάσθω,

Εὐκτικὰ παθητικά.

Ἐνεστώς.	ποιεοίμην	ποιοίμην	
	ποιέοιο	ποιοῖο	
	ποιέοιτο.	ποιοῖτο.	
Δυϊκ.	{ ποιεοίμεθον	ποιοίμεθον	
	{ ποιέοισθον	ποιοῖσθον	
	{ ποιεοίσθην.	ποιοίσθην.	
Πληθ.	{ ποιεοίμεθα	ποιοίμεθα	
	{ ποιέοισθε	ποιοῖσθε	
	{ ποιέοντο.	ποιοῖντο.	
Παρακαίμενος.	πεποιήμην,	πεποιῆτο,	πεποιῆτο.
Μετ' ὀλ. Μέλλ.	πεποιησοίμην,	πεποιήσοιο,	πεποιήσοιτο.
Ἀόριστος.	ποιηθείην,	ποιηθείης,	ποιηθείη.
Μέλλων.	ποιηθσοίμην,	ποιηθήσοιο,	ποιηθήσοιτο.
Μέσος Ἀόριστος.	ποιησάμην,	ποιήσαιο,	ποιήσαιτο.
Μέσος Μέλλων.	ποιησοίμην,	ποιήσοιο,	ποιήσοιτο.

Ἑποτακτικά παθητικά.

Ἐνεστώς.	ἐὰν ποιέωμαι	ἐὰν ποιῶμαι	
	ποιέη	ποιῇ	
	ποιέηται.	ποιῇται.	
Δυϊκ.	{ ποιεώμεθον	ποιώμεθον	
	{ ποιέησθον	ποιῇσθον	
	{ ποιέησθον.	ποιῇσθον.	
Πληθ.	{ ποιεώμεθα	ποιώμεθα	
	{ ποιέησθε	ποιῇσθε	
	{ ποιέωνται.	ποιῶνται.	
Παρατατικ.	ἐὰν πεποιῶμαι,	πεποιῇ,	πεποιῇται.
Ἀόριστος.	ἐὰν ποιηθῶ,	ποιηθῆς,	ποιηθῇ.
Μέσος Ἀόρ.	ἐὰν ποιήσωμαι,	ποιήσῃ,	ποιήσεται.

Ἄπαρ έμφατα παθητικά.

Ἐνεστώς.	ποιέεσθαι	ποιεῖσθαι.
Παρακείμενος.	πεποιῆσθαι	
Μετ' ὀλ. Μέλλων.	πεποιήσεσθαι	
Ἀόριστος.	ποιηθῆναι	
Μέλλων.	ποιηθήσεσθαι	
Μέσος Ἀόριστος	ποιήσασθαι	
Μέσος Μέλλων.	ποιήσεσθαι.	

Μετοχαί παθητικάί.

Ἐνεστώς.	ὁ ποιέμενος	ποιούμενος	
	ἡ ποιομένη	ποιουμένη	
	τὸ ποιέμενον	ποιούμενον.	
Παρακ.	ὁ πεπονημένος,	ἡ πεπονημένη,	τὸ πεπονημένον.
Μετ' ὀλ. Μ.	ὁ πεπονητόμενος,	ἡ πεπονητομένη,	τὸ πεπονητόμε- νον.
Ἀόριστος.	ὁ ποιηθεῖς,	ἡ ποιηθεῖσα,	τὸ ποιηθέν.
Μέλλων.	ὁ ποιηθητόμενος,	ἡ ποιηθητομένη,	τὸ ποιηθητόμε- νον.
Μέσ. Ἀόρ.	ὁ ποιητάμενος,	ἡ ποιηταμένη,	τὸ ποιησάμενον.
Μέσ. Μέλ.	ὁ ποιησόμενος,	ἡ ποιητομένη,	τὸ ποιησόμενον.

§. 36. β'. Συζυγία τῶν εἰς αω.

Ὅριστικά ενεργητικά.

Ἐνεστώς.	νικάω	νικῶ
	νικάεις	νικάς
	νικάει	νικά.
Δυῖκ.	{ νικάετον	νικάτον
	{ νικάετον.	νικάτον.
Πληθ.	{ νικάομεν	νικῶμεν
	{ νικάετε	νικάτε
	{ νικάουσι.	νικάουσιν.
Παρατατικός.	ἐνικάον	ἐνίκων

	ἐνίκαες	ἐνίκας	
	ἐνίκαε.	ἐνίκα.	
Δυῖχ. †	{ ἐνικάετον	ἐνικᾶτον	
	{ ἐνικαέτην.	ἐνικᾶτην.	
Πληθ.	{ ἐνικάομεν	ἐνικῶμεν	
	{ ἐνικάετε	ἐνικᾶτε	
	{ ἐνίκαον.	ἐνίκων.	
Παρακείμενος.	νενίκηχα,	νενίκηχας,	νενίκηχε.
Ὑπερσυντελ.	ἐνενικήκειν,	ἐνενικήκεις,	ἐνενικήκει.
Ἀόριστος. ἄ.	ἐνίκησα,	ἐνίκησας,	ἐνίκησε.
Μέλλων. ἄ.	νικήσω,	νικήσεις,	νικήσει.

Π ρ ο σ τ α κ τ ι κ ᾶ ἐ ν ε ρ γ η τ ι κ ᾶ.

Ἐνεστώς.	νίκαε	νίκα	
	νικαέτω.	νικάτω.	
Δυῖχ.	{ νικάετον	νικᾶτον	
	{ νικαέτων.	νικᾶτων.	
Πληθ.	{ νικάετε	νικᾶτε	
	{ νικαέτωσαν.	νι κάτωσαν *)).	
Παρακείμενος.	νενίκηχε.	νενικηκέτω.	
Ἀόριστος. ἄ.	νίκησον.	νικητάτω.	

Ε ὕ κ τ ι κ ᾶ ἐ ν ε ρ γ η τ ι κ ᾶ.

Ἐνεστώς.	νικάοιμι	νικῶμι	
	νικάοις	νικῶς	
	νικάοι.	νικῶ.	
Δυῖχ.	{ νικάοιτον	νικῶτον	
	{ νικαοίτην.	νικῶτην.	
Πληθ.	{ νικάοιμεν	νικῶμεν	
	{ νικάοιτε	νικῶτε	
	{ νικάοιεν.	νικῶεν.	
καὶ Ἀττικῶς.	νικῶην,	νικῶης,	νικῶη.
		νικῶήτην,	νικῶήτην.
	νικῶήμεν,	νικῶητε,	νικῶησαν καὶ νικῶεν.

*) Καὶ Ἀττικ. νικῶντων.

Παρακείμ.	νενικήκοιμι,	νενικήκοις,	νενικήχοι.
Ἀόριστος.	νικήσαιμι,	νικήσαις,	νικήσαι.
Αἰολικῶς.	νικήσεια,	νικήσειας,	νικήσειε.
Μέλλων.	νικήσοιμι,	νικήσοις,	νικήσοι.

Ὑποτακτικὰ ἐνεργητικά.

Ἐνεστώς.	ἐὰν νικάω	ἐὰν νικῶ	
	νικάῃς	νικάῃς	
	νικάῃ.	νικάῃ.	
Δυϊκ.	{ ἐὰν νικάετον	ἐὰν νικᾷτον	
	νικάετον.	νικᾷτον.	
Πληθ.	{ ἐὰν νικάωμεν	ἐὰν νικῶμεν	
	νικάητε	νικάητε	
	νικάωσι.	νικῶσι.	
Παρακείμ.	ἐὰν νενικήκω,	νενικήκῃς,	νενικήκη.
Ἀόριστος.	ἐὰν νικήσω,	νικήσῃς,	νικήση.

Ἀπαρέμφοτα ἐνεργητικά.

Ἐνεστώς.	νικάειν,	νικάῃν
Παρακείμ.	νενικηχέναι	
Ἀόριστος.	νικήσαι	
Μέλλων.	νικήσειν.	

Μετοχὰ ἐνεργητικά.

Ἐνεστώς.	ὁ νικάων	νικῶν	
	τοῦ νικάοντος,	νικῶντος,	
	ἡ νικάουσα	νικῶσα	
	τῆς νικαούσης,	νικώσης,	
	τὸ νικάον	νικῶν	
	τοῦ νικάοντος.	νικῶντος.	
Παρακείμ.	ὁ νενικηκῶς,	ἡ νενικηκυῖα,	τὸ νενικηκός.
Ἀόριστος.	ὁ νικήσας,	ἡ νικήσασα,	τὸ νικήσαν.
Μέλλων	ὁ νικήσων,	ἡ νικήσουσα,	τὸ νικήσον.

§. 37. Ὀριστικὰ παθητικὰ.

Ἐνεστώς.	νικάμαι	νικῶμαι	
	νικάη	νικᾷ	
	νικάεταί.	νικάται.	
Δυῖκ.	{ νικᾶμεθον	νικῶμεθον	
	{ νικάεσθον	νικᾷσθον	
	{ νικάεσθον.	νικάσθον.	
Πληθ.	{ νικᾶμεθα	νικῶμεθα	
	{ νικάεσθε	νικᾷσθε	
	{ νικάονται.	νικῶνται.	
Παρατατ.	ἐνικαόμην	ἐνικώμην	
	ἐνικάου	ἐνικῶ	
	ἐνικάετο.	ἐνικᾷτο.	
Δυῖκ.	{ ἐνικαόμεθον	ἐνικῶμεθον	
	{ ἐνικάεσθον	ἐνικᾷσθον	
	{ ἐνικάεσθην.	ἐνικάσθην.	
Πληθ.	{ ἐνικαόμεθα	ἐνικῶμεθα	
	{ ἐνικάεσθε	ἐνικᾷσθε	
	{ ἐνικάοντο.	ἐνικῶντο.	
Παρακείμε.	γενίκημαι,	γενίκησαι,	γενίκηται.
Μετ' ὀλ. Μέλλ.	γενικήσομαι,	γενικήσῃ,	γενικήσεται.
Ἵπερσυντ.	ἐνενικήμην,	ἐνενίκητο,	ἐνενίκητο.
Ἀόριστος.	ἐνικήθην,	ἐνικήθης,	ἐνικήθη.
Μέλλων.	νικηθήσομαι,	νικηθήσῃ,	νικηθήσεται.
Μέσος Ἀόρ.	ἐνικησάμην,	ἐνικήσω,	ἐνικήτατο.
Μέσος Μέλλ.	νικήσομαι,	νικήσῃ,	νικήσεται.

Προστακτικὰ παθητικὰ.

Ἐνεστώς.	νικάου	νικῶ	
	νικάεσθω.	νικάσθω.	
Δυῖκ.	{ νικάεσθον	νικᾷσθον	
	{ νικάεσθων.	νικάσθων.	
Πληθ.	{ νικάεσθε	νικᾷσθε	
	{ νικάεσθωσαν	νικάσθωσαν ἢ νικάσθων.	

Παρακείμε.	νενίκησο,	νενικήσθω.
Ἀόριστος.	νικήθητι,	νικηθήτω.
Μέσος Ἀόρ.	νίκησαι,	νικησάσθω.

Εὐκτικὰ παθητικά.

Ἐνεστώς.	νικαοίμην	νικώμην	
	νικάοιο	νικῶο	
	νικάοιτο,	νικῶτο.	
Δυϊκ.	{ νικαοίμεθον	νικώμεθον	
	{ νικάεσθον	νικῶσθον	
	{ νικαοίσθην.	νικῶσθην.	
Πληθ.	{ νικαοίμεθα	νικώμεθα	
	{ νικάεσθε	νικῶσθε	
	{ νικάοντο.	νικῶντο.	
Παρακείμε.	νενικήμην,	νενικήο,	νενικήτο.
	νενικήμεθον,	νενικήσθον,	νενικήσθην.
	νενικήμεθα,	νενικήσθε,	νενικήντο.
Μετ' ὅλ. Μέλλ.	νενικησοίμην,	νενικήσοιο,	νενικήσοιτο.
Ἀόριστος.	νικηθείην,	νικηθείης,	νικηθείη.
Μέλλων.	νικηθησοίμην,	νικηθήσοιο,	νικηθήσοιτο.
Μέσος Ἀόριστ.	νικησάμην,	νικήσαιο,	νικήσαιτο.
Μέσος Μέλλ.	νικησοίμην,	νικήσοιο,	νικήσοιτο.

Ὑποτακτικὰ παθητικά.

Ἐνεστώς.	ἐάν νικάωμαι	ἐάν νικῶμαι	
	νικάη	νικᾷ	
	νικάηται.	νικᾷται.	
Δυϊκ.	{ νικαώμεθον	νικώμεθον	
	{ νικάεσθον	νικᾷσθον	
	{ νικάεσθον.	νικᾷσθον.	
Μληθ.	{ νικαώμεθα	νικώμεθα	
	{ νικάησθε	νικᾷσθε	
	{ νικάωνται	νικῶνται.	
Παρακ.	ἐάν νενικῶμαι,	νενικῆ,	νενικῆται.

	ἐὰν νενικώμεθον,	νενικῆσθον,	νενικῆσθον.
	ἐὰν νενικώμεθα,	νενικῆσθε,	νενικῶνται.
Ἄοριστος.	ἐὰν νικηθῶ,	νικηθῆς,	νικηθῇ.
Μέσ. Ἀόρ.	ἐὰν νικήσωμαι,	νικήσῃ,	νικήσῃται.

Ἀπαρέμφοτα παθητικά.

Ἐνεστώς.	νικάεσθαι	νικᾷσθαι
Παρακείμε.	νενικῆσθαι	
Μετ' ὅλ. Μέλλ.	νενικήσεσθαι	
Ἀοριστος.	νικηθῆναι	
Μέλλων.	νικηθήσεσθαι	
Μέσος Ἀόρ.	νικήσασθαι	
Μέσος Μέλλ.	νικήσεσθαι.	

Μετοχὰι παθητικά.

Ἐνεστώς.	ὁ νικαόμενος	νικώμενος
	ἡ νικαομένη	νικωμένη
	τὸ νικαόμενον.	νικώμενον.
Παρακείμε.	ὁ νενικημένος,	ἡ νενικημένη, τὸ νενικημένον.
Μετ' ὅλ. Μ.	ὁ νενικησόμενος, ἡ νενικητομένη,	τὸ νενικησόμενον.
Ἀοριστος.	ὁ νικηθεὶς,	ἡ νικηθεῖσα, τὸ νικηθέν.
Μέλλων.	ὁ νικηθισόμενος, ἡ νικηθητομένη,	τὸ νικηθισόμενον.
Μέσ. Ἀόρ.	ὁ νικητάμενος, ἡ νικηταμένη,	τὸ νικητάμενον.
Μέσ. Μέλλ.	ὁ νικησόμενος, ἡ νικητομένη,	τὸ νικησόμενον.

ζ. 38. ἀ. Συζυγία τῶν εἰς ο ω.

Ὅριστικά παθητικά.

Ἐνεστώς.	χρυσώ	χρυσῶ
	χρυσόεις	χρυσοῖς
	χρυσόοι.	χρυσοῖ.
Δυῖκ.	χρυσόετον	χρυσουῖτον
	χρυσόετον.	χρυσουῖτον.

Πληθ.	{ χρυσόμεν	χρυσοῦμεν	
	{ χρυσόετε	χρυσοῦτε	
	{ χρυσόουσι.	χρυσοῦσι.	
Παρατατικ.	ἐχρύσοον	ἐχρύσουν	
	ἐχρύσοες	ἐχρύσους	
	ἐχρύστοε.	ἐχρύσου.	
Δυϊκ.	{ ἐχρυσόετον	ἐχρυσοῦτον	
	{ ἐχρυσοέτην.	ἐχρυσούτην.	
Πληθ.	{ ἐχρυσόμεν	ἐχρυσοῦμεν	
	{ ἐχρυσόετε	ἐχρυσοῦτε	
	{ ἐχρύσοον.	ἐχρύσουν.	
Παρακείμε.	κεχρύσωχα,	κεχρύσωκας,	κεχρύσωχε.
Ὑπερσυντ.	ἐκεχρυσώκειν,	ἐκεχρυσώκεις,	ἐκεχρυσώκει.
Ἀόριστος.	ἐχρύσωσα,	ἐχρύσωσας,	ἐχρύσωσα.
Ῥέλλον.	χρυσώσω,	χρυσώσεις,	χρυσώσει.

Προστατικὰ ἐνεργητικὰ.

Ἐνεστώς.	χρύσοε	χρύσου	
	χρυσόέτω.	χρυσούτω.	
Δυϊκ.	{ χρυσόετον	χρυσοῦτον	
	{ χρυσοέτων.	χρυσούτων.	
Πληθ.	{ χρυσόετε	χρυσοῦτε	
	{ χρυσοέτωσαν.	χρυσούτωσαν *).	
Παρακείμε.	κεχρύσωχε,	κεχρυσωχέτω.	

Εὐκτικὰ ἐνεργητικὰ.

Ἐνεστώς.	χρυσόοιμι	χρυσοῖμι	
	χρυσόεις	χρυσοῖς	
	χρυσόει.	χρυσοῖ.	
Δυϊκ.	{ χρυσόοιτον	χρυσοῖτον	
	{ χρυσοίτην.	χρυσοίτην.	
Πληθ.	{ χρυσόοιμεν	χρυσοῖμεν	
	{ χρυσόοιτε	χρυσοῖτε	
	{ χρυσόοιεν.	χρυσοῖεν.	

*) Καὶ Ἀττικ. χρυσούτων.

BIBLIOTHEK
M. QALITTE

καὶ Ἀττικῶς.	χρυσοῖην, χρυσοῖητον, χρυσοῖήμεν,	χρυσοῖης, χρυσοῖήτην. χρυσοῖητε, χρυσοῖησαν καὶ χρυσοῖεν.
καὶ	χρυσῶην, χρυσῶητον, χρυσῶήμεν,	χρυσῶης, χρυσῶήτην. χρυσῶητε, χρυσῶησαν, ὦεν.
Παρακείμε.	κεχρυσώκοιμι,	κεχρυσώκοις, κεχρυσώκοι.
Ἀόριστος.	χρυσώσαιμι,	χρυσώσαις, χρυσώσαι.
καὶ Αἰολικ.	χρυσώσεια,	χρυσώσειας, χρυσώσειε.
Μέλλων.	χρυσώσοιμι,	χρυσώσοις, χρυσώσοι.

Ὑποτακτικὰ ἐνεργητικά.

Ἐνεστώς.	ἐὰν χρυσῶ χρυσῆς χρυσῆ.	ἐὰν χρυσῶ χρυσοῖς χρυσοῖ.
Δυῖχ.	{ χρυσῶητον χρυσῶητον.	{ χρυσῶτον χρυσῶτον.
Πληθ.	{ χρυσῶμεν χρυσῶητε χρυσῶσι.	{ χρυσῶμεν χρυσῶητε χρυσῶσι.
Παρακ.	ἐὰν κεχρυσώκω,	κεχρυσώκης, κεχρυσώκη.
Ἀόριστος.	ἐὰν χρυσώσω,	χρυσώσης, χρυσώση.

Ἀπαρέμφατα ἐνεργητικά.

Ἐνεστώς.	χρυσόειν	χρυσοῦν
Παρακείμε.	κεχρυσωκέναι	
Ἀόριστος.	χρυσῶσαι	
Μέλλων.	χρυσώσειν.	

Μετοχαί ἐνεργητικάί.

Ἐνεστώς. ὁ	χρυσῶν,	χρυσῶν
	ἢ χρυσόουσα,	χρυσοῦσα.
	τὸ χρυσῶν,	χρυσοῦν.
Παρακ.	ὁ κεχρυσωκώς, ἢ κεχρυσωκυῖα,	τὸ κεχρυσωκός.

Ἀόριστος. ὁ χρυσῶτας, ἡ χρυσῶτασα, τὸ χρυσῶσαν.

Μέλλων. ὁ χρυσῶσων, ἡ χρυσῶσουςα, τὸ χρυσῶσον.

§. 39. Ὀριστικὰ παθητικά.

Ἐνεστώς. χρυσόμαι χρυσοῦμαι
χρυσόη χρυσοῖ
χρυσόεται. χρυσοῦται.

Δυῖχ. { χρυσόμεθον χρυτούμεθον
χρυσέσθον χρυσοῦσθον
χρυσέσθον. χρυσοῦσθον.

Δυῖχ. { χρυσόμεθα χρυσούμεθα
χρυσέσθε χρυσοῦσθε
χρυσόνται. χρυσοῦνται.

Παρατατικός. ἐχρυσόμην ἐχρυσούμην
ἐχρυσόου ἐχρυσοῦ
ἐχρυσόετο ἐχρυσοῦτο

Δυῖχ. { ἐχρυσόμεθον ἐχρυσούμεθον
ἐχρυσέσθον ἐχρυσοῦσθον
ἐχρυσέσθην. ἐχρυσούσθην.

Δυῖχ. { ἐχρυσόμεθα ἐχρυσούμεθα
ἐχρυσέσθε ἐχρυσοῦσθε
ἐχρυσόντο ἐχρυσοῦντο

Παρακείμεν. κεχρύσωμαι, κεχρύσωσαι, κεχρύσωται.

Μετ' ὀλ. Μέλλ. κεχρυσώσομαι, κεχρυσώσῃ, κεχρυσώσεται.

Ὑπερσυντελ. ἐκεχρυσώμην, ἐκεχρύσωτο, ἐκεχρύσωτο.

Ἀόριστος. ἐχρυσώθη, ἐχρυσώθη, ἐχρυσώθη.

Μέλλων. χρυσωθήσομαι, χρυσωθήσῃ, χρυσωθήσεται.

Μέσος Ἀόρ. ἐχρυσωσάμην, ἐχρυσώσω, ἐχρυσώσαστο.

Μέσος Μέλλ. χρυσώσομαι, χρυσώσῃ, χρυσώσεται.

Προσπαθητικά παθητικά.

Ἐνεστώς. χρυσόου χρυσοῦ
χρυσέσθω. χρυσοῦσθω.

Δυῖχ. { χρυσέσθον χρυσοῦσθον
χρυσέσθων. χρυσοῦσθων.

Πληθ.	$\left\{ \begin{array}{l} \chi\rho\upsilon\sigma\acute{o}\sigma\theta\epsilon \\ \chi\rho\upsilon\sigma\acute{o}\sigma\theta\omega\sigma\alpha\nu \end{array} \right.$	$\left\{ \begin{array}{l} \chi\rho\upsilon\sigma\tau\acute{o}\sigma\theta\epsilon \\ \chi\rho\upsilon\sigma\tau\acute{o}\sigma\theta\omega\sigma\alpha\nu \end{array} \right.$	ἢ $\chi\rho\upsilon\sigma\tau\acute{o}\sigma\theta\omega\nu$.
Παρακείμε.	κεχρύτωτο,	κεχρυσώσθω.	
Ἀόριστος.	χρυσώθητι,	χρυσωθήτω.	
Μέσος Ἀόρ.	χρύσωνται,	χρυσωσάσθω.	

Εὐκτικὰ παθητικά.

Ἐνεστώς.	$\left\{ \begin{array}{l} \chi\rho\upsilon\sigma\sigma\acute{o}\mu\eta\nu \\ \chi\rho\upsilon\sigma\sigma\acute{o}\iota\omicron \\ \chi\rho\upsilon\sigma\sigma\acute{o}\iota\tau\omicron. \end{array} \right.$	$\left\{ \begin{array}{l} \chi\rho\upsilon\sigma\sigma\acute{o}\mu\eta\nu \\ \chi\rho\upsilon\sigma\sigma\acute{o}\iota\omicron \\ \chi\rho\upsilon\sigma\sigma\acute{o}\iota\tau\omicron. \end{array} \right.$	
Δυϊκ.	$\left\{ \begin{array}{l} \chi\rho\upsilon\sigma\sigma\acute{o}\mu\epsilon\theta\omicron\nu \\ \chi\rho\upsilon\sigma\sigma\acute{o}\iota\sigma\theta\omicron\nu \\ \chi\rho\upsilon\sigma\sigma\acute{o}\iota\sigma\theta\eta\nu \end{array} \right.$	$\left\{ \begin{array}{l} \chi\rho\upsilon\sigma\sigma\acute{o}\mu\epsilon\theta\omicron\nu \\ \chi\rho\upsilon\sigma\sigma\acute{o}\iota\sigma\theta\omicron\nu \\ \chi\rho\upsilon\sigma\sigma\acute{o}\iota\sigma\theta\eta\nu. \end{array} \right.$	
Πληθ.	$\left\{ \begin{array}{l} \chi\rho\upsilon\sigma\sigma\acute{o}\mu\epsilon\theta\alpha \\ \chi\rho\upsilon\sigma\sigma\acute{o}\iota\sigma\theta\epsilon \\ \chi\rho\upsilon\sigma\sigma\acute{o}\iota\sigma\tau\omicron. \end{array} \right.$	$\left\{ \begin{array}{l} \chi\rho\upsilon\sigma\sigma\acute{o}\mu\epsilon\theta\alpha \\ \chi\rho\upsilon\sigma\sigma\acute{o}\iota\sigma\theta\epsilon \\ \chi\rho\upsilon\sigma\sigma\acute{o}\iota\sigma\tau\omicron. \end{array} \right.$	
Παρακείμε.	κεχρυσώμην,	κεχρυσῶ,	κεχρυσῶτο.
Μετ' ὄλ. Μέλλ.	κεχρυσωσοίμην,	κεχρυσώσοις,	ώσοιτο.
Ἀόριστος.	χρυσωθείην,	χρυσωθείης,	χρυσωθείη.
Μέλιον.	χρυσωθήσοίμην,	χρυσωθήσοις,	ήσοιτο.
Μέσος Ἀόρ.	χρυσωσάμην,	χρυσώσαις,	χρυσώσαιτο.
Μέσος Μέλλ.	χρυσωσοίμην,	χρυσώσοις,	χρυσώσοιτο.

Ὑποτακτικά παθητικά.

Ἐνεστώς.	ἐὰν χρυσώμην	χρυσῶμαι	
	χρυσῶ	χρυσῶ	
	χρυσώωται.	χρυσῶται.	
Δυϊκ.	$\left\{ \begin{array}{l} \chi\rho\upsilon\sigma\omega\acute{\mu}\epsilon\theta\omicron\nu \\ \chi\rho\upsilon\sigma\omega\acute{\eta}\sigma\theta\omicron\nu \\ \chi\rho\upsilon\sigma\omega\acute{\eta}\sigma\theta\omicron\nu. \end{array} \right.$	$\left\{ \begin{array}{l} \chi\rho\upsilon\sigma\omega\acute{\mu}\epsilon\theta\omicron\nu \\ \chi\rho\upsilon\sigma\omega\acute{\eta}\sigma\theta\omicron\nu \\ \chi\rho\upsilon\sigma\omega\acute{\eta}\sigma\theta\omicron\nu. \end{array} \right.$	
Πληθ.	$\left\{ \begin{array}{l} \chi\rho\upsilon\sigma\omega\acute{\mu}\epsilon\theta\alpha \\ \chi\rho\upsilon\sigma\omega\acute{\eta}\sigma\theta\epsilon \\ \chi\rho\upsilon\sigma\omega\acute{\nu}\tau\alpha\iota. \end{array} \right.$	$\left\{ \begin{array}{l} \chi\rho\upsilon\sigma\omega\acute{\mu}\epsilon\theta\alpha \\ \chi\rho\upsilon\sigma\omega\acute{\eta}\sigma\theta\epsilon \\ \chi\rho\upsilon\sigma\omega\acute{\nu}\tau\alpha\iota. \end{array} \right.$	

Παρακείμε. ἐὰν κεχρυσῶμαι, κεχρυσῇ, κεχρυσῶται.
 Ἀόριστος ἐὰν χρυσωθῶ, χρυσωθῇς, χρυσωθῇ.
 Μέσος Ἀόρ. ἐὰν χρυσώσωμαι, χρυσώσῃ, χρυσώσῃται.

Ἀπαρέμφορα παθητικά.

Ἐνεστώς. χρυσοῦσθαι χρυσοῦσθαι
 Παρακείμε. κεχρυσῶσθαι
 Μετ' ὅλ. Μέλλ. κεχρυσώσεσθαι
 Ἀόριστος. χρυσωθῆναι
 Μέλλων. χρυσωθήσεσθαι
 Μέσος Ἀόρ. χρυσώσασθαι
 Μέσος Μέλλ. χρυσώσασθαι.

Μετοχὴ παθητικά.

Ἐνεστώς. ὁ χρυσούμενος χρυσούμενος κτλ.
 Παρακείμε. ὁ κεχρυσώμενος κτλ.
 Μετ' ὅλ. Μέλλ. ὁ κεχρυσώσεμενος κτλ.
 Ἀόριστος. ὁ χρυσωθεὶς κτλ.
 Μέλλων. ὁ χρυσωθήσεμενος κτλ.
 Μέσος Ἀόρ. ὁ χρυσώσασμενος κτλ.
 Μέσος Μέλλ. ὁ χρυσώσασμενος κτλ.

15. Τὰ εἰς μερῆμα.

§ 40. Ὅλῃς καὶ εἰρηλίκαι οὐχιστίζονται εἰς μὴ τέσσαρες
 δὲ εἶναι αἱ δυνάμεις τούτων συζυγίαι· πρῆς ἐκ τῶν περισπω-
 μένων γινόμεναι καὶ μία ἐκ τῶν εἰς ὡ βαρυτόνων.

§. 41. α. Συζυγία ἐκ τῶν εἰς ὡ εἰς μὴ τίθεω, τίθημι.

Ὅριστικά ἐνεργητικά.

Ἐνεστώς. τίθημι, τίθης, τίθησι
 τίθετον, τίθετον
 τίθεμεν, τίθετε, τίθεασι, καὶ τιθεῖσι.
 Παρακτ. ἐτίθην, ἐτίθης, ἐτίθη
 ἐτίθετον, ἐτιθέτην
 ἐτίθεμεν, ἐτίθετε, ἐτίθεσαν.

Παρακείμε.	τέθεικα,	τέθεικας,	τέθεικε.
Ὑπερσυντ.	ἐτεθείκειν,	ἐτεθείκεις,	ἐτεθείκει.
Ἀόριστος α'.	ἔθηκα,	ἔθηκας,	ἔθηκε.
Ἀόριστος β'.	ἔθην,	ἔθης,	ἔθη.
Μέλλων.	θήσω,	θήσεις,	θήσει.

Προστακτικὰ ἐνεργητικὰ.

Ἐνεστώς.	τίθει,	τιθέτω
	τίθετον,	τιθέτων
	τίθετε,	τιθέτωσαν *).

Παρακείμε.	τέθεικε,	τεθεικέτω.

Ἀόριστος β'.	θέτι ἢ	θᾶς, θέτω.

Εὐκτικὰ ἐνεργητικὰ.

Ἐνεστώς.	τιθείη,	τιθείης,	τιθείη
		τιθείητον,	τιθείητην
	τιθείημεν,	τιθείητε,	τιθείησαν, καὶ τιθεῖεν.

Παρακείμε.	τεθείκοιμι,	τεθείκοις,	τεθείκοι.

Ἀόριστος β'.	θείην,	θείης,	θείη.

Μέλλων.	θήσοιμι,	θήτοις,	θήτοι.

Ὑποτακτικὰ ἐνεργητικὰ.

Ἐνεστώς.	εἰάν τιθῶ,	τιθῇς,	τιθῇ
	εἰάν	τιθῇτον,	τιθῇτον
	εἰάν τιθῶμεν,	τιθῇτε,	τιθῶσι.

Παρηχ.	εἰάν τεθείκω,	τεθείκης,	τεθείκη

Ἀόρ. β'.	εἰάν θῶ,	θῇς,	θῇ.

Ἀπαρέμφοτα ἐνεργητικὰ.

Ἐνεστώς.	τιθέναι

Παρακείμενος.	τεθεικέναι

Ἀόριστος β'.	θεῖναι

Μέλλων.	θήσειν.

*) Καὶ Ἀττικῶς τιθέντων.

Μετοχαὶ ἐνεργητικαί.

Ἐνεστώς.	ὁ τιθεῖς	τοῦ τιθέντος,	ἡ τιθεῖσα,	τὸ τιθέν.
Παρακείμε.	ὁ τεθεικώς,	ἡ τεθεικυῖα,	τὸ τεθεικός.	
Ἀόριστος β'.	ὁ θεῖς,	ἡ θεῖσα,	τὸ θέν.	
Μέλλων.	ὁ θήσων,	ἡ θήσουσα,	τὸ θήσον.	

§. 42. Ὅριστικὰ παθητικά.

Ἐνεστώς.	τίθεμαι,	τίθεται,	τίθεται	
	τιθέμεθον,	τίθεσθον,	τίθεσθον	
	τιθέμεθα,	τίθεσθε,	τίθενται.	
Παρατατ.	ἐπιθέμην,	ἐτίθεσο καὶ	ἐτίθου,	ἐτίθετο
	ἐπιθέμεθον,	ἐτίθεσθον,	ἐπιθέσθην	
	ἐπιθέμεθα,	ἐτίθεσθε,	ἐτίθεντο.	
Παρακείμε.	τέθειμαι,	τέθεισαι,	τέθειται.	
Ὑπερσυντ.	ἐτεθείμην,	ἐτέθεισο,	ἐτέθειτο.	
Ἀόριστος.	ἐτέθην,	ἐτέθης,	ἐτέθη.	
Μέλλων.	τεθήσομαι,	τεθήσῃ,	τεθήσεται.	
Μέσ. Ἀόρ. β'.	ἔθεμην,	ἔθεσο, καὶ	ἔθου,	ἔθετο.
Μέσος Μέλλ.	θήσομαι,	θήσῃ,	θήσεται.	

Προστακτικὰ παθητικά.

Ἐνεστώς.	τίθεςο	καὶ τίθου,	τιθέσθω,
		τιθεςθον,	τιθέσθων
	τίθεσθε,	τιθέσθωσαν	ἢ τιθέσθων.
Παρακείμε.	τέθεισο,	τεθείσθω.	
Ἀόριστος.	τέθητι,	τεθήτω.	
Μέσ. Ἀόρ. β'.	θέσο	καὶ θοῦ,	θέσθω.

Ἐὐκτικὰ παθητικά.

Ἐνεστώς.	τιθείμην,	τιθεῖο,	τιθεῖτο
	τιθείμεθον,	τιθεῖσθον,	τιθεῖσθην
	τιθείμεθα,	τιθεῖσθε,	τιθεῖντο.
Παρακείμε.	τεθείμην,	τεθεῖο,	τεθεῖτο.
Ἀόριστος.	τεθείην,	τεθείης,	τεθείη.

Μέλλων.	τεθητοίμην,	τεθήσοιο,	τεθήσοιτο.
Μέσ. Ἀόρ. β'. θείμην,	θεῖο,	θεῖτο.	
Μέσ. Μέλλ. θητοίμην,	θήσοιο,	θήσοιτο.	

Ὑποτακτικὰ παθητικά.

Ἐνεστώς.	ἐὰν τιθῶμαι,	τιθῇ,	τιθῆται
	ἐὰν τιθώμεθον,	τιθῆσθον,	τιθῆσθον
	ἐὰν τιθώμεθα,	τιθῆσθε,	τιθῶνται.
	ἐὰν τεθῶ,	τεθῇς,	τεθῇ.
Μέσ. Ἀό β'. ἐὰν θῶμεν,	θῇ,	θῆται.	

Ἀπαρέμφοτα παθητικά.

Ἐνεστώς.	τίθεσθαι
Παρακείμενος.	τεθεισθαι
Ἀόριστος. ἄ.	τεθῆναι
Μέλλων. ἄ.	τεθήσεσθαι
Μέσος. Ἀόριστος.	θέσθαι
Μέσος Μέλλων.	θήσεσθαι.

Μετοχὰί παθητικάί.

Ἐνεστώς.	ὁ τιθέμενος,	ἡ τιθεμένη,	τὸ τιθέμενον.
Παρακείμεν.	ὁ τεθειμένος,	ἡ τεθειμένη	τὸ τεθειμένον.
Ἀόριστος ἄ.	ὁ τεθείς,	ἡ τεθείσθ,	τὸ τεθέν.
Μέλλων.	ὁ τεθηρόμενος,	ἡ τεθητομένη,	τὸ τεθηρόμενον.
Μέσος Ἀόρ.	ὁ θέμενος,	ἡ θεμένη,	τὸ θέμενον.
Μέσος Μέλλ.	ὁ θηρόμενος,	ἡ θητομένη,	τὸ θηρόμενον.

§. 43. β'. Συζυγία ἐκ τῶν εἰς αὐ εἰς μι.

Ὅριστικὰ ἐνεργητικά.

Ἐνεστώς.	ἴστημι,	ἴστης,	ἴστησι
	ἴστατον,	ἴστατον	
	ἴσταμεν,	ἴστατε,	ἴστασι.
Παρατατ.	ἴστην,	ἴστης,	ἴστη
	ἴστατον,	ἰστάτην.	
	ἴσταμεν,	ἴστατε,	ἴστασαν.

Παρακείμεν.	ἔστηκα	καὶ ἔστακα	κτλ.
Ὑπερσυντ.	ἑστᾶκειν	καὶ ἐστήκειν	κτλ.
Ἀόριστος.	ἔστησα,	ἔστησας,	ἔστησε κτλ.
Ἀόριστος. β'.	ἔστην,	ἔστης,	ἔστη
	ἔστητον,	ἑστήτην	
	ἑστήμεν,	ἑστήτε,	ἑστήσαν.
Μέλλων.	στήσω,	στήσεις,	στήσει.

Προστακτικὰ ἐνεργητικὰ.

Ἑνεστώς.	ἵσταθι,	ἵστάτω	
	ἵστατον,	ἵστάτων	
	ἵστατε,	ἵστώσαν *	
Παρακείμεν.	ἑστήκα,	ἑστήκέτω.	
Ἀόριστος. α'.	στήσον,	στήσάτω.	
Ἀόριστος. β'.	στήθι,	στήτω.	
	στήτον,	στήτων	
	στήτε,	στήσωσαν.	

Εκτικὰ ἐνεργητικὰ.

Ἑνεστώς.	ἵσταίην,	ἵσταίης,	ἵσταίη
	ἵσταίητον.	ἵσταίηην	
	ἵσταίημεν,	ἵσταίητε,	ἵσταίησαν καὶ ἵσταῖεν.
Παρακείμεν.	ἑστήχοιμι,	ἑστήχοις,	ἑστήχοι.
Ἀόριστος. α'.	στήσαιοι,	καὶ Αἰολικῶς	στήσεια.
Ἀόριστος. β'.	σταίην,	σταίης,	σταίη
	σταίητον,	σταίηην	
	σταίημεν,	σταίητε,	σταίησαν καὶ σταῖεν.
Μέλλων.	στήσοιμι,	στήσοις,	στήσοι.

Ὑποτακτικὰ ἐνεργητικὰ.

Ἑνεστώς	ἐάν ἵστῶ,	ἵστῃς,	ἵστῃ
	ἐάν ἵστῇτον,	ἵστῇτον	

*) Καὶ Ἀττικ. ἱσάντων.

	ἐὰν ἰστώμεν,	ἰστῆτε,	ἰστώσι.
Παρακείμε.	ἐὰν ἐστήκω,	ἐστήκης,	ἐστήκη.
Ἀόριστος ἁ.	ἐὰν στήσω,	στήσης,	στήσῃ.
Ἀόριστος β'.	ἐὰν στῶ,	στῆς,	στῇ.

Ἀπαρέμφοτα ἐνεργητικᾶ.

Ἐνεστώς.	ἰστάναι
Παρακείμενος.	ἐστηκέναι
Ἀόριστος ἁ.	στήσαι
Ἀόριστος β'.	στήναι
Μέλλων.	στήσειν.

Μετοχαὶ ἐνεργητικαί.

Ἐνεστώς.	ὁ ἰστάς,	τοῦ ἰστάντος
	ἡ ἰστᾶσα,	τῆς ἰστάσης
	τὸ ἰστάν,	τοῦ ἰστάντος.
Παρακείμε.	ὁ ἐστηκώς,	ἡ ἐστηκυῖα, τὸ ἐστηκός.
Ἀόριστος ἁ.	ὁ στήσας,	ἡ στήσασα, τὸ στήσαν.
Ἀόριστος β'.	ὁ στάς,	ἡ στᾶσα, τὸ στάν.
Μέλλων.	ὁ στήσων,	ἡ στήσουσα, τὸ στήσων

§. 44. Ὀριστικὰ παθητικᾶ.

Ἐνεστώς.	ἵσταμαι,	ἵστασαι,	ἵσταται
	ιστάμεθον	ἵστασθον,	ἵστασθον
	ιστάμεθα	ἵστασθε,	ἵστανται.
Παρχατα.	ιστάμην,	ἵτασο,	ἵτατο
	ιστάμεθον	ἵτασθον,	ιστάσθην
	ιστάμεθα,	ἵτασθε,	ἵσταντο.
Παρακείμε.	ἔσταμαι,	ἔστασαι,	ἔσταται.
Ὑπερσυντ.	ἐστάμην,	ἔτασο,	ἔτατο.
Ἀόριστος.	ἐστάθην,	ἐστάθης,	ἐστάθη.
Μέλλων.	σταθήσομαι,	σταθήσῃ,	σταθήσεται.
Μέσος Ἀόρ.	ἐστησάμην,	ἐστήσω,	ἐστήσεται.
Μέσ. Μέλλ.	στήσομαι,	στήσῃ,	στήσεται.

Προστακτικὰ παθητικά.

Ἐνεστώς.	ἴστασο,	ἰστασθῶ
	ἴσταστον,	ἰστασθων.
	ἴστασθε,	ἰστάσθωσαν, καὶ ἰτάσθων.
Παρακείμεν.	ἔστασο,	ἐστάσθω.
Ἀόριστος.	στάθητι,	σταθήτω.
Μέσος Ἀόρ.	στήσαι,	στησάσθω.

Εὐκτικὰ παθητικά.

Ἐνεστώς.	ἰσταίμην,	ἰσταῖο,	ἰσταῖτο.
	ἰσταίμεθον,	ἰσταῖσθον,	ἰσταίσθην
	ἰσταίμεθα,	ἰσταῖσθε,	ἰσταῖντο.
Παρακείμεν.	ἐσταίμην,	ἐσταῖο,	ἐσταῖτο
	ἐσταίμεθον,	ἐσταῖσθον,	ἐσταίσθην
	ἐσταίμεθα,	ἐσταῖσθε,	ἐσταῖντο.
Ἀόριστος.	σταθείην,	σταθείης,	σταθείη.
Μέλλων.	σταθησοίμην,	σταθήσοιο,	σταθήσοιτο.
Μέσος Ἀόρ.	στηραίμην,	στήσαιο,	στήσαιτο.
Μέσος Μέλλ.	στησοίμην,	στήσοιο,	στήσοιτο.

Ὑποτακτικὰ παθητικά.

Ἐνεστ.	ἐάν ἰστώμαι,	ἰστῇ,	ἰστῇται
	ἐάν ἰστώμεθον,	ἰστῆσθον,	ἰστῆσθων
	ἐάν ἰστώμεθα,	ἰστῆσθε,	ἰστώνται.
Παρακ.	ἐάν ἐστώμαι,	ἐστῇ,	ἐστῇται.
Ἀόρις.	ἐάν σταθῶ,	σταθῇς,	σταθῇ.
Μέσ.	ἐάν στήσωμαι,	στήσῃ,	στήσῃται.

Ἀπαρέμφοτα παθητικά.

Ἐνεστώς.	ἴστασθαι
Παρακείμενος.	ἐστάσθαι
Ἀόριστος.	σταθῆναι

Μέλλων. σταθήσεται
 Μέσος Ἀόριστος. στήσεται
 Μέσος Μέλλων. στήσεται.

Μετοχαί παθητικάί.

Ἐνεστώς. ὁ ἱστάμενος, ἡ ἱσταμένη, τὸ ἱστάμενον.
 Παρακείμεν. ὁ ἑσταμένος, ἡ ἑσταμένη, τὸ ἑσταμένον.
 Ἀόριστος. ὁ σταθείς, ἡ σταθεῖσα, τὸ σταθέν.
 Μέλλων. ὁ σταθησόμενος, ἡ σταθησομένη, τὸ -σόμενον.
 Μέσος Ἀόρ. ὁ στησάμενος, ἡ στησαμένη, τὸ -σάμενον.
 Μέσος Μέλλ. ὁ στησόμενος, ἡ στησομένη, τὸ -σόμενον.

§. 45. γ'. Συζυγία ἐκ τῶν εἰς οὐ εἰς μι' διδῶ, δίδωμι.

Ὅριστικά ἐνεργητικά.

Ἐνεστώς. δίδωμι, δίδως, δίδωσι.
 δίδοτον, δίδοτον
 δίδομεν, δίδοτε, δίδοσι καὶ διδοῦσι.
 Παρατατικ. ἐδίδων, ἐδίδως, ἐδίδω
 ἐδίδοτον, ἐδιδότην
 ἐδίδομεν, ἐδίδοτε, ἐδίδοσαν.
 Παρακείμεν. δέδωκα, δέδωκας, δέδωκε.
 Ἀόριστος α'. ἔδωκα, ἔδωκας, ἔδωκε.
 Ἀόριστος β'. ἔδων, ἔδως, ἔδω
 ἔδοτον, ἐδότην
 ἔδομεν, ἔδοτε, ἔδοσαν.
 Μέλλων. δώσω, δώσεις, δώσει.

Προσπακτικά ἐνεργητικά.

Ἐνεστώς. δίδοθι, διδότω
 δίδοτον, διδότων
 δίδοτε, διδότωσαν *).

*) Καὶ Ἀττικ. διδόντων.

Παρακείμε. δέδωκε, δεδωκέτω.
 Ἀόριστος. ἔδθη ἢ ἔδς, δότω.

Εὐκτιχὰ ἐνεργητικὰ.

Ἐνεστώς. διδοίην, διδοίης, διδοίη
 διδοίητον διδοίητην
 διδοίημεν, διδοίητε, διδοίησαν καὶ διδοῖεν.

Παρακείμε. δεδώκοιμι, δεδώκοις, δεδώκοι.

Ἀόριστος β'. δοίην, δοίης, δοίη
 καὶ δώην, δώης, δώη.
 Μέλλων α'. δώσοιμι, δώσοις, δώσω.

Ὑποτακτικὰ ἐνεργητικὰ.

Ἐνεστώς. εἰάν διδῶ, διδῶς, διδῶ
 εἰάν διδῶτον διδῶτον
 εἰάν διδῶμεν, διδῶτε, διδῶσι.

Παρακ. εἰάν δεδώκω, δεδώκης, δεδώκη.

Ἀόρ. β'. εἰάν δῶ, δῶς, δῶ.

Ἀπαρέμφοτα ἐνεργητικὰ.

Ἐνεστώς. διδόναι
 Παρακείμενος. δεδωκέναι
 Ἀόριστος. δοῦναι
 Μέλλων. δώσειν.

Μετοχὰ ἐνεργητικὰ.

Ἐνεστώς. ὁ διδούς, ἡ διδοῦσα, τὸ διδόν.
 Παρακείμε. ὁ δεδωκώς, ἡ δεδωκυῖα, τὸ δεδωκός.
 Ἀόριστ. β'. ὁ δούς, ἡ δοῦσα, τὸ δόν.
 Μέλλων. ὁ δώσων, ἡ δώσουσα, τὸ δῶσον.

2. 46. Ὀριστικὰ παθητικὰ.

Ἐνεστώς. εἶδομαι, εἶδοσαι, εἶδοται
 διδάμεθον, διδοσθον, διδοσθον

	διδόμεθα, δίδοσθε, δίδονται.
Παρατατικ.	ἐδιδόμην, ἐδίδοσο καὶ ἐδίδου, ἐδίδοτο. ἐδιδόμεθον, ἐδίδοσθον, ἐδιδόσθην ἐδιδόμεθα, ἐδίδοσθε, ἐδίδοντο.
Παρακείμε.	δέδομαι, δέδοσσι, δέδοτε.
Ὑπερσυντ.	ἐδεδόμην, ἐδέδοσο, ἐδέδοτο.
Ἀόριστος.	ἐδόθην, ἐδόθης, ἐδόθη.
Μέλλων.	δοθήσομαι, δοθήσῃ, δοθήσεται.
Μέσος Ἀόρ. 6'.	ἐδόμην, ἔδοσο καὶ ἔδου, ἔδοτο.
Μέσος Μέλλ.	δώσομαι, δώσῃ, δώσεται.

Προστακτικὰ παθητικὰ.

Ἐνεστώς.	δίδοσο καὶ δίδου, δίδοσθω δίδοσθον, διδόσθων δίδοσθε, διδόσθωσαν, ἢ διδόσθων
Παρακείμενος.	δέδοσο, δεδόσθω.
Ἀόριστος ἄ.	δόθητι, δοθήτω.
Μέσος Ἀόρ. 6'.	δόσο καὶ δοῦ, δόσθω.

Εὐκτικὰ παθητικὰ.

Ἐνεστώς.	διδοίμην, διδοῖτο, διδοῖται διδοίμεθον, διδοῖσθον, διδοῖσθην διδοίμεθα, διδοῖσθε, διδοῖντο.
Παρακείμενος.	δεδοίμην, δεδοῖτο, δεδοῖτο.
Ἀόριστος ἄ.	δοθείην, δοθείης, δοθείη.
Μέλλων.	δοθησοίμην, δοθήσαιο, δοθήσαιοτο.
Μέσος Ἀόρ. 6'.	δοίμην, δοῖτο, δοῖτο.
Μέσος Μέλλ.	δωσοίμην, δώσαιο, δώσαιοτο.

Εὐκτικὰ παθητικὰ.

Ἐνεστώς.	ἐὰν διδῶμαι, διδῶ, διδῶται ἐὰν διδῶμεθον, διδῶσθον, διδῶσθον ἐὰν διδῶμεθα, διδῶσθε, διδῶνται.

Ἀόριστος ἄ. ἐὰν δοθῶ, δοθῆς, δοθῇ.
Μέσ. Ἀόρ. β'. ἐὰν δῶμαι, δῶ, δῶται.

Ἀπαρέμφορα παθητικά.

Ἐνεστώς. διδοσθαι
Παρακείμενος. δεδοσθαι
Μετ' ὀλιγ. Μέλλων. δεδόσεσθαι
Ἀόριστος. δοθῆναι
Μέλλων. δοθήτεσθαι
Μέσ. Ἀόρ. β'. δόσθαι
Μέσος Μέλλων. δώτεσθαι.

Μετοχαί παθητικά.

Ἐνεστώς. ὁ διδόμενος, ἡ διδομένη, τὸ διδόμενον.
Παρακείμ. ὁ δεδομένος, ἡ δεδομένη, τὸ δεδομένον.
Ἀόριστος ἄ. ὁ δοθείς, ἡ δοθεῖσα, τὸ δοθέν.
Μέλλων. ὁ δοθησόμενος, ἡ δοθησομένη, τὸ-σόμενον.
Μέσ. Ἀόρ. β'. ὁ δόμενος, ἡ δομένη, τὸ-δόμενον.
Μέσος μέλ. ὁ δωσόμενος, ἡ δωσομένη, τὸ δωσόμενον.

§. 47. δ'. Συζυγία ἐκ τῶν εἰς υω εἰς μι
ζευγνύω ζεύγνυμι.

Ὀριστικά ἐνεργητικά.

Ἐνεστώς. ζεύγνυμι, ζεύγνυς, ψεύγνυσι
ζεύγνυτον, ζεύγνυτον
ζεύγνυμεν, ζεύγνυτε ζευγνύσιν καὶ ζευγνύσιν.
Παρχτ. ἐζεύγνυν, ἐζεύγνυς ἐζεύγνυ
ἐζεύγνυτον, ἐζευγνύτην
ἐζεύγνυμεν, ἐζεύγνυτε, ἐζεύγνυσαν.

Οἱ δὲ ἄλλοι χρόνοι, ὡς καὶ ὁ ὑποτακτικός καὶ εὐκτικός
ἐνεστώς, ἀναπληρόνται ἐκ τῶν βυρυτόνων.

Προσاخت ζεύγνυθι, ζευγνύτω

Ἀπαρέμφ. ζευγνύναι.
 Μετοχή. ὁ ζευγνύς, ἡ ζευγνῦσα, τὸ ζευγνύν.
 Ὁριστικὰ παθητικά.

Ἐνεστώς. ζεύγνυμαι, ζεύγνυσαι, ζεύγνυται
 ζευγνύμεθον, ζεύγνυσθον, ζεύγνυσθον
 ζευγνύμεθα, ζεύγνυσθε, ζεύγνυνται.
 Παρατατ. ἐζευγνύμην, ἐζεύγνυσσο, ἐζεύγνυτο
 ἐζευγνύμεθον, ἐζεύγνυσθον, ἐζευγνύσθην.
 ἐζευγνύμεθα, ἐζεύγνυσθε, ἐζεύγνυντο.

Προστακτικά.

Ἐνεστώς. ζεύγνυσο, ζευγνύσθω
 ζεύγνυσθον, ζευγνύσθων
 ζεύγνυσθε, ζευγνύσθωσαν, ἢ ζευγνύσθων.
 Ἀπαρέμφ. ζεύγνυσθαι.
 Μετοχή. ὁ ζευγνύμενος, ἡ ζευγνυμένη, τὸ ζευγνύμενον.

16. Ἀνώμαλά τινα ῥήματα.

§. 48. Προστίθενται ἐνταῦθα ἀνώμαλά τινα ῥήματα εἰς
 μι, τῶν ὁποίων ἡ χρῆσις εἶναι συχνή.

Εἰμί, τὸ κοινῶς εἶμαι.

Ἐνεστώς. εἶμι, εἶ, ἐστὶ
 ἐστὸν, ἐστὸν
 ἐσμέν, ἐστέ, εἰσὶ.
 Παρατατ. ἦν, ἦς, καὶ ἦσθα, ἦ καὶ ἦν.
 ἦτον, ἦτην
 ἦμεν, ἦτε, ἦσαν.
 Παρατατ. 6'. ἦμην, ἦσο, ἦτο
 ἦμεθον, ἦσθον, ἦσθην
 ἦμεθα, ἦσθε, ἦντο.
 Μέλλων. ἔσομαι, ἔσῃ, ἔσεται καὶ ἔσται

ἐσόμεθον, ἔσεσθον, ἔσεσθον
ἐσόμεθα, ἔσεσθε, ἔσονται.

Π ρ ο τ α κ τ ι κ á.

Ἐνεστώς. ἔσῳ καὶ ἴσθι, ἔστω καὶ ἦτω
ἔστων, ἔστων
ἔστε, ἔστωσαν καὶ ἔστων.

Ε ὕ κ τ ι κ á.

Ἐνεστώς. εἶην, εἶης, εἶη
εἶητον, εἶήτην
εἶημεν, εἶητε, εἶησαν καὶ εἶεν.
Μέλλων. ἐσοίμην, ἐσοίῳ, ἐσοίτο
ἐσόμεθον, ἐσοίσθον, ἐσοίσθην
ἐσοίμεθα, ἐσοίσθε, ἐσοιντο.

Ὑ π ο τ α κ τ ι κ á.

Ἐνεστώς. ἐάν ᾧ, ᾗς, ᾗ
ἐάν ᾗτον, ᾗτον
ἐάν ᾧμεν, ᾗτε, ᾧσι.

Ἀ π α ρ έ μ φ α τ α.

Ἐνεστώς. εἶναι
Μέλλων. ἔσεσθαι.

Μ ε τ ο χ α ί.

Ἐνεστώς. ὁ ὦν, τοῦ ὄντος
ἡ οὔσα, τῆς οὔσης
τὸ ὄν, τοῦ ὄντος.
Μέλλων. ὁ ἐσόμενος, τοῦ ἐσομένου
ἡ ἐσόμενη, τῆς ἐσομένης
τὸ ἐσόμενον, τοῦ ἐσομένου.

§. 49. Εἶμι τὸ πορεύομαι.

Ὀ ρ ι σ τ ι κ á.

Ἐνεστώς. εἶμι, εἶς καὶ εἷ, εἴς!

	ἴτον,	ἴτον		
	ἴμεν,	ἴτε,	ἴασι	καὶ ἴσι.
Παράτατ.	ἴειν,	ἴεις,	ἴει	ἢ ἴειν
	ἴειτον,	ἴείτην		
	ἴειμεν καὶ ἴμεν,	ἴειτε καὶ ἴτε,	ἴεισαν καὶ	
		ἴσαν	καὶ ἴσαν,	

Προστακτικά.

Ἐνεστώζ.	ἴθι	καὶ εἴ,	ἴτω
	ἴτον,	ἴτων	
	ἴτε,	ἴτωσαν.	

Εὐκτικά.

Ἐνεστώζ.	ἴοιμι	καὶ ἴοίην	ἴοις, ἴοι
	ἴοιτον,	ἴοίτην	
	ἴοιμεν,	ἴοιτε,	ἴοιεν.

Ὑποτακτικά.

Ἐνεστώζ.	εἰάν ἴω,	ἴῃς,	ἴῃ
	ἴητον,	ἴητον	
	ἴωμεν,	ἴητε,	ἴωσι.

Ἀπαρέμφατον.

Ἐνεστώζ.	ἴέναι.

Μετοχή.

Ἐνεστώζ.	ὁ ἴων, ἡ ἴουσα, τὸ ἴόν.

Ἰημι τὸ πέμπω.

ζ. 50. Τὸ ῥῆμα τοῦτο εἶναι θαυμάσιον, καὶ σχηματίζεται κατὰ τὸ τίθημι. Οἱ γραμματικογράφοι τὸ κατέταξαν εἰς τὰ ἐνταῦθα ἐκτιθέμενα ἀνώμαλα ἴσως πρὸς εὐκολίαν τῶν ἀρχαίων. Ἡμεῖς θέτομεν μόνον ἐνταῦθα τὰς ἀρχὰς τῶν χρόνων, ἀφίροντες τὰλλα εἰς τὸν μαθητὴν γὰρ τὰ σχηματίσθαι κατὰ τὸ τίθημι.

Ὀριστικὰ.

Ἐνεστῶς, ἦμι. Παράτατ. ἦν. Παρακ. εἶχα. Ὑπερσυντ. εἵκειν.
Ἀέρ. ἀ. ἦχα. Ἀόρ. β'. ἦν. Μέλλων, ἦτω.

Προστακτικὰ.

Ἐνεστῶς, ἴεθι καὶ ἴει. Παρακείμ. εἵκε. Ἀόρ. β'. ἔς.

Εὐκτικὰ.

Ἐνεστῶς, ἰείην. Παρακ. εἵχοιμι. Ἀόρ. εἴην. Μέλ. ἦσοιμι.

Ὑποτακτικὰ.

Ἐνεστῶς, ἐὰν ἰῶ. Παρακ. ἐὰν εἴκω. Ἀόρ. ἐὰν ἦκω. Ἀόρ. β'.
ἐὰν ᾧ.

Ἀπαρέμφοτα.

Ἐνεστῶς, ἰέναι. Παρακ. εἰκέναι. Ἀόρ. εἶναι. Μέλλων, ἦσειν.

Ὀριστικὰ παθητικὰ.

Ἐνεστ. ἴεμαι. Παρακ. ἰέμην. Παρακ. εἶμαι. Ὑπερσυντ. εἴμην.
Μετ. ὅλ. μέλ. εἴτομαι. Ἀόρ. ἔθην καὶ εἴθην. Μέλ. ἐθήσομαι.
Μέσ. ἀόρ. ἀ. ἠκάμην. Μέσ. ἀόρ. β'. ἔμην. Μέσ. μέλ. ἦτομαι.

Προστακτικὰ παθητικὰ.

Ἐνεστ. ἴετο. Παρακείμ. εἶτο. Ἀόρ. ἔθητι. Μέσος ἀόριστος ἀ.
ἦχαι. Μέσος ἀόριστος β'. ἔτο καὶ οὔ.

Εὐκτικὰ παθητικὰ.

Ἐνεστῶς, ἰείμην. Παρακ. εἴμην. Μετ' ὅλ. μέλ. εἰσοίμην. Ἀόρ.
ἐθείην. Μέλ. ἐθησοίμην. Μέσος μέλλων, ἦσοίμην.

Ὑποτακτικὰ παθητικὰ.

Ἐνεστῶς, ἐὰν ἰῶμαι. Παρακ. ἐὰν εἴῶμαι. Ἀόριστος, ἐὰν ἐθῶ,
Μέσος ἀόρ. ἀ. ἐὰν ἦκωμαι. Μέσος ἀόριστος β'. ᾧμαι.

Ἀπαρέμφοτα.

ἴεσθαι· εἴσθαι· εἴσεσθαι· ἐθῆναι· ἐθήσεσθαι· ἦχασθαι· ἔσθαι.
ἦτεσθαι

Μετοχαί.

Ο' ἰέμενος· ὁ εἴμενος· ὁ εἰσόμενος· ὁ ἐθείς· ὁ ἠκάμενος· ὁ ἔμενος· ὁ ἠσόμενος.

Χρόνοι τινὲς ἐνεργητικοὶ καὶ μέσοι τοῦ ἴημι φιλουμένου σημαίνουσι τὸ πορεύεσθαι· σχηματίζονται δὲ ὁμοίως μὲ τὸ διασυνόμενον.

§. 51. Ἰσημι τὸ γινώσκω *).

Ὅριστικά.

Ἐνεστώς.	ἴσημι, ἴσης, ἴσητι ἴσατον, ἴσατον καὶ ἴστον ἴταμεν καὶ ἴσμεν ἴσατε καὶ ἴστε, ἴσασι.
Παρατατ.	ἴσην, ἴσης, ἴση ἴσατον, ἰσάτην ἴταμεν, ἴσατε, ἴσασαν καὶ ἴσαν.

Προστακτικά.

Ἐνεστώς.	ἴσαθι, ἰσάτω· καὶ ἴσθι, ἴτω ἴσατον, ἰσάτων· καὶ ἴστον, ἴτων ἴσατε, ἰσάτωσαν· καὶ ἴστε, ἴτωσαν.

Ἄλλοι χρόνοι τοῦ ῥήματος τούτου καὶ ἄλλαι ἐγκλίσεις δὲν εἶναι εὐχρηστοί.

§. 52. Κεῖμαι.

Ὅριστικά.

Ἐνεστώς.	κεῖμαι, κεῖσαι, κεῖται κεῖμεθον, κεῖσθον, κεῖσθον κεῖμεθα, κεῖσθε, κεῖνται.
Παρατατ.	ἐκείμην, ἔκεισο, ἔκειτο ἐκείμεθον, ἔκεισθον, ἐκείσθην ἐκείμεθα, ἔκεισθε, ἔκειντο.
Μέλλων.	κείσομαι, κείσῃ, κείσεται.

*) Ζήτει περὶ τούτου Οἶδαν εἰς τὸν κατάλογον τῶν ἀνωμάτων ῥημάτων.

Ῥῆμα Κεῖμαι, φημί.

κεισόμεθον, κείσεσθον, κείσεσθον
κεισόμεθα, κείσεσθε, κείσονται.

Προτακτικά.

Ἐνεστώς.

κεῖτο, κείσθω
κεῖσθον, κείσθων
κεῖσθε, κείσθωσαν.

Εὐκτικά.

Ἐνεστώς.

κεοίμην, κέοιο, κέοιτο
κεοίμεθον, κέοισθον, κέοισθην
κεοίμεθα, κέοισθε, κέοιντο.

Ὑποτακτικά.

Ἐνεστώς.

ἐὰν κέωμαι, κέη, κέηται.

Ἀπαρέμφοτα.

Ἐνεστώς.

κεῖσθαι

Μέλλων.

κείσεσθαι.

Μετοχή.

Ἐνεστώς.

ὁ κείμενος, ἡ κειμένη, τὸ κείμενον.

Μέλλων.

ὁ κεισόμενος, ἡ κειτομένη, τὸ κεισόμενον.

§. 53. Φημί, ἡγούην λέγω.

Ὅριστικά.

Ἐνεστώς.

φημί, φῆς, φησὶ
φατὸν, φατὸν
φαμὲν, φατέ, φασί.

Παρατατ. ἀνὰ

ἔφην, ἔφης καὶ ἔφησθα, ἔφη

Ἀόριστος β'.

ἔφατον, ἐφάτην.

ἔφαμεν, ἔφατε, ἔφασαν.

Ἀόριστος. α'.

ἔφησα, ἔφησας, ἔφησε

ἐφήσατον, ἐφησάτην

	ἐφήσαμεν, ἐφήσατε, ἔφησαν.
Μέσ. ᾠρίστος.	ἐφάμην, ἔφασο, ἔφατο ἐφάμεθον, ἔφασθον, ἐφάσθην ἐφάμεθα, ἔφασθε, ἔφαντο.
Μέλλων.	φήσω, φήσεις, φήσει φήσετον, φήσετον φήσομεν, φήσετε, φήσουσι.

Προστακτικά.

Ἐνεστώς.	φάθι, φάτω φάτον, φάτων φάτε, φάτωσαν.

Εὐκτικά.

Ἐνεστώς.	φαίην, φαίης, φαίη φαίητον, φαίητην φαίημεν, φαίητε, φαίησαν καὶ φαῖεν.
Ἀόριστος.	φήσαιμι, φήσαις, φήσαι.
Μέλλων.	φήσοιμι, φήσοις, φήσοι.

Ὑποτακτικά.

Ἐνεστώς.	εἰάν φῶ, φῆς φῆ εἰάν φῆτον, φῆτον εἰάν φῶμεν, φῆτε, φῶσι.
Ἀόριστος.	εἰάν φήσω, φήσης, φήσῃ.

Ἀπαρέμ.

Ἐνεστώς.	φάναι
Ἀόριστος,	φῆσαι
Μέσος ᾠρ.	φάσθαι
Μέλλων.	φήσειν.

Μετοχαί.

Ἐνεστώς.	ὁ φάς, ἡ φάσα, τὸ φάν.
Ἀόριστος.	ὁ φήσας, ἡ φήσασα, τὸ φῆσαν.

Μέσος ἄορ. ὁ φάμενος, ἡ φαμένη, τὸ φάμενον.
Μέλλων. ὁ φήσων, ἡ φήσουσα, τὸ φῆσον.

Παθητικοί τινες εὐχρηστοὶ τύποι.

Παρακείμενος.

Ὀριστικά.	πέφεται	Προστ.	πεφάσθω
Ἀπαρέμματα.	πεφάσθαι		{ φάσο, φάσθω.
Μετοχ.	ὁ πεφασμένος	Μέσ. ἄορ.	{ φάσθον, φάσθων, φάσθε, φάσθωσαν.

17. Πρόθεσις.

§. 54. Πρόθεσις εἶναι μέρος λόγου ἄκλιτον, συντιθέμενον μετὰ ἄλλα μέρη, ἢ συντασσόμενον μετὰ διαφόρους πτώσεις. Εἶναι δὲ προθέσεις μονοσύλλαβοι μὲν ἑξ. ἐν, εἰς ἐκ, σὺν, πρὸς, πρὸ δισύλλαβοι δὲ δώδεκα· ἀνά, κατὰ, διὰ, μετὰ, παρὰ, ἀντὶ ἐπὶ, περὶ, ἀμφὶ, ἀπὸ, ὑπὸ, ὑπέρ· μία δὲ τρισύλλαβος, ἔνεκα, ἥτις καὶ ἔνεκεν λέγεται.

Εἶναι δὲ καὶ μόρια τέσσαρα συντιθέμενα μετὰ τὰς λέξεις· τὸ α ἢ ἀν, τὸ ἐποῖον σημαίνει στέρησιν, οἷον ἄκακος, ἀνυδρος· τὸ πολὺ, οἷον ἄξυλος, ὁ πολλὰ ξύλα ἔχων· τὸ ὁμοῦ, οἷον ἄλογος, ἡ ἐμῶλογος γυνή.

Ἐπιτακτικά δὲ μόρια εἶναι τὸ ἀρι, βου, δα, ερι, ζα, λα.

Τὸ δυσ σημαίνει δυσκολίαν, οἷον δύσπνοια, ἢ τὸ κακὸν οἷον δυστυχία.

Τὸ νη στέρησιν οἷον νηπενθής.

18. Ἐπίρρημα.

§. 55. Ἐπίρρημα εἶναι μέρος λόγου ἄκλιτον, προσδιορίζον παντοδαπῶς τὸ ῥῆμα. Εἶναι δὲ τὰ ἐρεξῆς.

χρόνου. νῦν, σήμερον, αὔριον, πέρυσιν, χθές, ἡ ἐχθές κτλ.
τόπου. ἄνω, κάτω, ἔξω, ἔσω, ἔνδον, ἐντὸς, ἐκτὸς, ἐγγύς, πόρρω, χαμαὶ κτλ.
ποιότητος. εὖ, καλῶς, ἑλληνιστί, σωρηδόν.

ποσότητος.	ἄπαξ, δις, τρις, πολλάκις, ὀλιγάκις.
τάξεως·	ἐξῆς, ἐφεξῆς, καθεξῆς.
συγκρίσεως·	μᾶλλον, μάλιστα, ἥττον.
ἐπιτάσεως·	λίαν, ἄγαν, σφόδρα.
ὅρκου·	νῆ, μὰ, ναί μὰ, οὐ μὰ.
ἀρνήσεως·	οὐ, οὐδαμῶς, οὐχί.
ἀπαγορεύσεως·	μὴ, μηδαμῶς.
ἐξηγήσεως·	ῆγουν, ῆτοι, οἷον.
βεβαιώσεως·	ἄνευ, χωρίς.
ἀθροίσεως·	ἅμα, ὁμοῦ, συλλήβδην, ἀθρόον.
δείξεως·	ἰδοὺ
ὁμοιώσεως·	ὥς, ὥσπερ, καθὰ, καθάπερ.
εἰκασμοῦ·	ἴσως, τάχα·
εὐχῆς·	εἴθε, ὄφελον.
ἐρωτήσεως·	πότε; ποῦ; ποῖ; πόθεν; πῶς; πῆ; πηνίκα;
ἀναφορ. χρόνου·	ὅπου, οὐ, ὅτε, ὁπότε, ὅθεν, ὁπόθεν.
τόπου, ἢ τρόπου·	ηνίκα, ὁπηνίκα, ὥς, ὅπως κτλ.
ἀνταποδ. ἢ δεικτ.	ἐκεῖ, τότε, ἐνθάδε, ἐνταῦθα, τηνικάδε, ἐπὶ τῶν αὐτῶν· ταύτῃ, τῇδε κτλ.

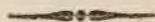
Μὲ τὰ ἐπιρρήματα συγκαταριθμοῦνται καὶ μόριά τινα, διαφόρων παλῶν ἐμφαντικά.

θαυμασμοῦ·	ὦ, βαβαί, παπαί, Ἡράκλεις, Ἀπολον.
σχεντλιασμοῦ·	φεῦ, αἰ, ᾄ.
θρισμοῦ·	εὐοῖ, εὐάν.
λύπης·	οἶ, οἴμοι, ὦμοι.
ἀπειλῆς·	οὐαί.
κλήσεως·	ὦ.

19. Σύνδεσμος.

§. 56. Σύνδεσμος εἶναι μέρος λόγου ἄκλιτον, συνδέον τὰ μέρη τοῦ λόγου εἰς τὴν σύνταξιν. Εἶναι δὲ Συμπλεκτικόν· μέν, δέ, τε, καί

Διαζευκτικοί·	ἢ, ἥτοι, εἴτε, ἄντε
Ἀποθετικοί·	εἰ, εἴπερ, εἰάν, ἦν
Αἰτιολογικοί·	ἵνα, ὅφρα, ὅπως, γὰρ, ὅτι, διότι, ἐπεὶ, ἐπειδὴ.
Συλλογιστικοί·	ἄρα, οὖν, τοιγάρτοι, τοίνυν, τοιγαροῦν.
Ἐναντιωματικοί·	ἀλλὰ, καίτοι, καίπερ, ὅμως, εἰ καί.
Ἀποξήρηματικοί·	ἄρα, μὲν, μὴ, εἴτα.
Δυνητικοί·	ἂν.
Ἐλαττωτικοί·	γοῦν, γέ.
Παραπληρωματικοί·	δὴ, ποῦ, τοί, εἴητα, πέρ, μὲν, αὖ, γέ.

BIBΛION ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Ἀκριβεστέρα ἐξέτασις τῶν προεκτεθειμένων

1. Γράμματα.

§. 57.

ΤΑ γράμματα λέγονται καὶ στοιχεῖα, ἐπεὶ εἶναι ἀπλάτ καὶ ἀδιαίρετοι ἀρχαὶ τοῦ λόγου. Ἐκ δὲ τούτων λέγονται φωνήεντα τὰ ἑπτὰ, α, ε, η, ι, ο, υ, ω, ἐπεὶ χωρὶς βοήθειαν ἄλλου γράμματος ἀποτελοῦν φωνήν.

Βραχέα μὲν λέγονται τὰ, ε, ο, ἐπεὶ χρειάζονται ὀλίγον χρόνον διὰ τὰ ἐκφωνηθῶσι.

Μακρὰ δὲ τὰ η, ω, ἐπεὶ τὸ μὲν η χρειάζεται χρόνον διπλάσιον τοῦ ε, τὸ δὲ ω τοῦ ο, διὰ τὰ ἐκφωνηθῶσι· διότι τὸ μὲν η σύγκειται ἐκ δύο ε, τὸ δὲ ω ἐκ δύο ο.

Τὰ δίχρονα α, ι, υ καὶ ποτε μὲν ἐκφωνοῦνται ὡς μακρὰ, καὶ ποτε δὲ ὡς βραχέα· τὸ δὲ πότε, θέλουν διορίσειν κανόνες τινὲς ἐφεξῆς, καὶ ἡ ποιητικὴ τέχνη.

§. 58. Ἐκ τῶν συμφώνων ὀκτὼ μὲν, ζ, ξ, ψ, λ, μ, ν, ρ, σ λέγονται ἡμίφωνα, ἐπεὶ εἰς τὴν ἐκφώνησίν των ἀποτελοῦν μόνον καὶ ποίαν ἀτελῆ φωνήν· τὰ λοιπὰ λέγονται ἄφωνα, ἐπεὶ δὲν ἀποτελοῦν μόνον καὶ μιάν φωνήν· ὅλα δὲ ὁμοῦ λέγονται σύμφωνα ἐπεὶ ἐνούμενα μετὰ τῶν φωνηέντων, συμφωνοῦσιν, ἡγουν συναποτελοῦσι φωνήν.

§. 59. Τὰ ζ, ξ, ψ λέγονται διπλά, ἐπεὶ συνετέθησαν ἐκ δύο συμφώνων· τὸ ζ ἐκ τοῦ σ καὶ δ. οἷον ζωή, σδωή· τὸ ξ, ἐκ τῶν κς, ἢ γς, ἢ χς, οἷον ξύλον, κσύλον, γσύλον·

χούλον· τὸ δὲ ψ, ἐκ τῶν πς, βς, φς, οἷον ψυχή, πσυχή, βσυχή, φσυχή.

§. 60. Τέσσαρα λέγονται ἀμετάβολα ἡ ὑγρά, λ, μ, ν, ρ, καὶ ἐν τῷ σ μοναδικόν· ἐπειδὴ τὰ πρῶτα δὲν μεταβάλλονται εἰς τὰς κλίσεις τῶν ὀνομάτων καὶ τῶν ῥημάτων, καὶ ἡ ἐκφώνησις τῶν εἶναι ὑγρά τις καὶ εὐκόλως κινουμένη καὶ ῥέουσα ὡς ὑγρόν τι, τὸ δὲ σ δὲν ἔχει ἄλλο ὁμοειδές του.

§. 61. Τὰ δὲ ἄρωνα διαιροῦνται ὡς ἐκ τῆς ἐκφωνήσεώς των εἰς

δατέα	. . .	φ, χ, θ
μέσα	. . .	β, γ, δ
ψιλὰ	. . .	π, κ, τ

Εἶναι δὲ συγγενῇ τὰ φ, β, π, ἐπειδὴ προφέρονται διὰ τῶν χειλέων· καὶ τὰ θ, δ, τ, ὡς διὰ τῆς γλώσσης· καὶ τὰ χ, γ, κ, ὡς διὰ τοῦ οὐρανίσκου.

§. 62. Κάμμία λέξις ἐλληνικὴ δὲν τελειώνει εἰς ἄλλο σύμφωνον εἰμὴ εἰς ἐν ἐκ τῶν τριῶν τούτων, σ, ν, ρ, διότι αἱ εἰς ξ, ψ κυρίως τελειοῦσιν εἰς κς, πς (§. 59.)· ἐξαίρουνται ἡ ἐκ καὶ οὐκ, ἀλλὰ καὶ αὐταὶ ποτὲ δὲν εὐρίσκονται εἰς τὸ τέλος τοῦ λόγου.

2. Συλλαβή.

§. 63. Ἐκ δύο ἢ τριῶν ἢ τεσσάρων γραμμάτων, ἐκ τῶν ὁποίων ἐν εἶναι φωνῆν, γίνεται ἡ συλλαβή, μέρος οὗσα τῆς λέξεως, οἷον Πς, τρος. Ὅταν δὲ ἐν μόνον φωνῆν εἶναι μέρος λέξεως, τὸ φωνῆν ἐκεῖνο λέγεται συλλαβὴ καταχρηστικῶς, οἷον ἀ-γί-α, ἀ-κού-ω.

§. 64. Ἡ τελευταία συλλαβὴ πάσης λέξεως λέγεται λήγουσα· ἡ δὲ πρὸ τῆς ληγούσης, παραλήγουσα· ἡ δὲ πρὸ τῆς παραληγούσης, προπαραλήγουσα· εἰς τὴν λέξιν ἄνθρωπος ἡ πρὸς εἶναι λήγουσα, ἡ θρω παραλήγουσα, καὶ ἡ ἀν προπαραλήγουσα.

§. 65. Ἡ λήγουσα λέγεται καθαρά, ὅταν ἀρχομένη ἀπὸ φωνήεντος δὲν ἔχη πρὸ ἑαυτῆς σύμφωνον οἷον δι-και-ος, τχ-μί-ας, ἀ-νύ-ω.

§. 66. Μακρά λέγεται ἡ συλλαβή, ὅταν περιέχη ἓν τῶν μακρῶν φωνηέντων, ἢ ἡ ω, οἷον ἤρως, ἢ μίαν τῶν διφθόγγων (ἐπειδὴ ὅλαι αἱ διφθόγγαι εἶναι μακραί), οἷον Αἰνείας· βραχεῖα δέ, ὅταν ἓν ἐκ τῶν βραχέων, οἷον μέλος· κοινὴ δέ, ὅταν περιέχη α, ἢ ι, ἢ υ. Τὸ σημεῖον — τιθέμενον ἐπὶ τοῦ διχρόνου σημαίνει ὅτι ἡ κοινὴ συλλαβὴ ἐκλαμβάνεται μακρά. τὸ δέ, ὅτι βραχεῖα· ὀνομάζονται δὲ χρόνοι· οἷον Μοῦσα, κακία. Τὰ δὲ σημεῖα ταῦτα μεταχειρίζονται μόνον οἱ τεχνόγροφοι, λέγω γραμματικοί, ποιηταί, λεξικογράφοι. Ποσότης δὲ ἐν γένει ὀνομάζεται τὸ μακρὸν ἢ βραχὺ τῆς συλλαβῆς.

3 Συλλαβισμός.

§. 67. Συλλαβισμὸς λέγεται ἡ προσήκουσα τῆς λέξεως διαίρεσις εἰς τὰς συλλαβάς τῆς, οἷον ἄν-θρω-πος. Κανόνες δὲ τοῦ ὁρθοῦ συλλαβισμοῦ εἶναι οἱ ἑφεξῆς·

α. Σύμφωνον εὐρισκόμενον μετὰξὺ δύο φωνηέντων συλλαβίζεται μὲ τὸ δεύτερον φωνῆεν, οἷον ἄ-γω, ἔ-χω.

β. Σύμφωνα εὐρισκόμενα εἰς ἀρχὴν ὁποιασδήποτε λέξεως, λαμβάνονται ὁμοῦ καὶ εἰς τὸ μέσον πάσης λέξεως· οἷον ἄ-γνός, ἄ-κτις, ἄ-στρον, ἐπειδὴ εὐρίσκονται γνώμη, κτείνω, στρατός. Τούναντίον δέ, διαίρουνται· οἷον ἀνάχ-κη, ὄγ-δοος, ἐσ-θλός.

γ. Αἱ διφθόγγαι ποτὲ δὲν χωρίζονται εἰς τὰ ἐξ ὧν σύγ-κεινται φωνήεντα, καθὼ διφθόγγαι· ὅταν δὲ δύο φωνήεντα σχῆμα μόνον ἔχωσι μιᾶς τῶν διφθόγγων, τότε διακρίνεται τὸ δεύτερον φωνῆεν διὰ τοῦ σημείου (·), ἄ-υλος, ἄ-τόλιος.

δ. Αἱ σύνθετοι λέξεις χωρίζονται εἰς τὰς ἀπλᾶς, οἷον συν-εκ-δοχή, προσ-καλλῶ κτλ.

ε. Ὅταν λέξις πολυσύλλαβος δὲν δύναται νὰ γραφῇ ὅλη εἰς τὸ τέλος τῆς σειρᾶς, διαιρεῖται κατὰ τοὺς ἐκτεθέντας κανόνας, καὶ εἰς τὸ τέλος τῆς πρώτης σειρᾶς τίθεται τὸ σημεῖον —.

4. Ὄνομα.

§. 68. Κύριον ὄνομα εἶναι τὸ τιθέμενον εἰς καθέναν ἄνθρωπον

ἢ πόλιν, κᾶποτε δὲ καὶ εἰς ἓν τι κτήνος, οἷον Σωκράτης, Ἀθῆναι, Βουκέφαλος (ὁ ἵππος τοῦ Ἀλεξάνδρου). Προσηγορικὸν δὲ τὸ σημαῖνον πολλὰ ὁμοειδῆ ὑποκείμενα· οἷον ἄνθρωπος, ἵππος, τράπεζα, πόλις. Κοινῶς δὲ καὶ τὸ κύριον καὶ προσηγορικὸν ὀνομάζεται οὐσιαστικόν, ἐπεὶδὴ σημαίνουν οὐσίαν αὐθύπαρκτον, ἢ γουν πρόσωπον ἢ πρᾶγμα. Ἐπίθετον δὲ τὸ σημαῖνον ποιότητά τινα ἢ ἄλλον χαρακτῆρα τοῦ ὑποκειμένου, οἷον σοφὸς Σωκράτης, περίφημοι Ἀθῆναι, ταχύπους Βουκέφαλος.

§. 69. Τὰ κύρια ὀνόματα κλίνονται μονογενῶς, οἷον ὁ Σωκράτης, αἱ Ἀθῆναι κτλ. Ἐκ δὲ τῶν προσηγορικῶν ὅσα μὲν εἶναι σημαντικὰ ζῶων ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἔχουσι κοινὸν γένος, οἷον ὁ καὶ ἡ ἄνθρωπος, ὁ καὶ ἡ κύων. Τινὰ ὅμως εἶναι ἐπίκοινα, οἷον ὁ ἀετὸς, ἡ ἀλώπηξ κτλ. Ὀλίγα δὲ εἶναι διγενῆ, οἷον ὁ λύκος καὶ ἡ λύκαινα· ὁ λέων καὶ ἡ λέαινα· τὰ δὲ λοιπὰ πάντα εἶναι μονογενῆ, οἷον δένδρον, ζῶον, οὐσία κτλ.

§. 70. Πᾶν ἐπίθετον εἶναι τριγενές, οἷον ἀγαθός, ἀγαθὴ, ἀγαθόν· δίκαιος, δικαία, δίκαιον· ἀλλὰ τὰς τούτων καταλήξεις θέλομεν διορίσειν ὕστερον.

5. Παρατηρήσεις γενικαὶ ἐπὶ τῶν πέντε κλίσεων.

§. 71. α. Ἡ γενικὴ πληθυντικὴ πάσης κλίσεως λήγει εἰς ὦν.

β. Ἡ δοτικὴ ἐνικὴ εἰς : ἢ προσγεγραμμένον ἢ ὑπογεγραμμένον, ἢ γουν εἰς μίαν τῶν καταχρηστικῶν διφθόγγων α, η, ω (§. 1.), αἵτινες ἔχουσιν ὑπογεγραμμένον τὸ ι.

γ. Ἡ κλητικὴ ἀττικῶς εἶναι ἡ αὐτὴ μὲ τὴν ὀνομαστικὴν.

δ. Τὰ οὐδέτερα ἔχουσιν εἰς πάντα ἀριθμὸν τρεῖς ὁμοίας πτώσεις, ὀνομαστικὴν, αἰτιατικὴν, καὶ κλητικὴν.

Παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς πρώτης κλίσεως.

§. 72. α. Ὅνόματά τινα εἰς ης ἔχουσιν εἰς τὴν ἐνικὴν κλητικὴν α βραχὺ, τὰ ὅποια ζήτει §. 8.

β. Ἡ ἐνικὴ κλητικὴ ἔχει τὸν τόνον ἐπὶ τῆς αὐτῆς συλλα-

6ης μὲ τὴν ὀνομαστικὴν, οἷον στρατιώτης, στρατιῶτα, πλὴν τοῦ μόνου δεσπότης, δέσποτα.

γ'. Ἡ γενικὴ πληθυντικὴ ἔχει τὸν τόνον ἐπὶ τῆς ληγούσης, πλὴν τοῦ χρήστων ἐκ τοῦ χρήτης (ὁ ὀανειστής), καὶ ἑτησίων ἐκ τοῦ ἑτησίαι (οἱ περιοδικοὶ ἄνεμοι).

Σημείωσις. Ἐξαίρουσιν οἱ Γραμματικοὶ συνήθως καὶ τὸ χλοῦνης Γεν. χλοῦνων (Ἡσιόδ. Ἀσπ. 168. 177) ἀλλ' οὐδ' ὁ τύπος, οὐδ' ἡ σημασία, οὐδ' ἡ παραγωγή τοῦ ἀνεξήγητου τούτου ποιητικοῦ ὀνόματος εἶναι μέχρι τοῦδε βέβαια.

δ'. Ὀνόματά τινα εἰς ας, μάλιστα δὲ κύρια καὶ ὠρικὰ, φυλάττουσι τὸ α εἰς τὴν γενικὴν, οἷον πατραλοίας, ὀριθοθήρας, Γεν. πατραλοία, ὀριθοθήρα· Ἰδας, Ὑλας, Σκόπας, Γεν. τοῦ Ἰδα, Ὑλα, Σκόπα· Σύλλας, Ἀννίβας, τοῦ Σύλλα, Ἀννίβα. Τῶν γνησίως ὅμως ἑλληνικῶν διφορεῖται ἡ γενικὴ, οἷον Ἀρχύτας, Πυθαγόρας, Λεωνίδας, Ἐπαμινώνδας, Πausανίας, Γεν. ου καὶ α, καὶ μάλιστα ὑπερτερεῖ ἡ πρώτη.

ε'. Τὸ ας τῶν ὀνομάτων τούτων εἶναι μακρόν, οἷον ταμίᾱς, προφήτας.

ς'. Τὸ αν τῆς αἰτιατικῆς εἶναι ὁμόχρονον μὲ τὸ ας.

ζ'. Τὸ καταληκτικὸν α τοῦ Δυϊκοῦ ἀριθμοῦ εἶναι μακρόν, οἷον τὼ ταμίᾱ.

η'. Τὸ α τῆς κλητικῆς τῶν μὲν εἰς ας, εἶναι μακρόν, τῶν δὲ εἰς ης εἶναι βραχὺ, οἷον ὦ ταμίᾱ, ὦ προφήτᾱ.

Παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς δευτέρας κλίσεως.

§. 73. α'. Τὸ α τῶν ὅσα ἔχουσι τὴν γενικὴν εἰς ης εἶναι βραχὺ, οἷον Μοῦσα, μέλισσα.

Τὸ α τῶν ὀξυτόνων εἶναι μακρόν, χαρᾱ, λαλιά.

β'. Τὸ α τῆς αἰτιατικῆς καὶ κλητικῆς εἶναι ὁμόχρονον μὲ τὸ τῆς ὀνομαστικῆς.

γ'. Τὸ α τοῦ δυϊκοῦ ἀριθμοῦ εἶναι μακρόν.

δ'. Τὸ ας τῶν πληθυντικῶν αἰτιατικῶν εἶναι μακρόν, οἷον μούσας.

ε'. Ὀνόματα ὀλίγα τινά, μὴ λήγοντα εἰς α καθαρὸν οὐδὲ εἰς

ρα (§. 11.) ἔχουσιν εἰς τὴν ὀνομαστικὴν μακρὸν α καὶ τὸ φυλάττουσιν ἀμετάβλητον καὶ εἰς τὰς ἄλλας πτώσεις, ἤγουν ἀλαλά (ἡ πολεμικὴ βοή), σκανδάλα (Ἀλκίφρ. 3, 22.) καὶ κύρια τινὰ ὀνόματα, ἐξαιρέτως δὲ, Λήδα, Ἀνδρομέδα, Φιλομήλα, Γέλα, Διοτίμα, Ἀπάμα, καὶ τινὰ ξένα ὀνόματα ὡς νάφθα.

Σημείωσις. Ἀρχαιότεροι γραμματικοὶ ἔλεγον γενικῶς ὅτι τὰ εἰς δα καὶ θα μετὰ τῶν ἄλλων (§. 11.) φυλάττουσι τὸ α ἄτραπετον. Ἀλλ' ἡ ἐξαίρεσις ἐγένετο διὰ τὰ ὀλίγα ἀνωτέρω ἀναφερθέντα ὀνόματα, καὶ διὰ τὰ ξένα, ὅπεσον εἶναι καὶ τὸ Μάρθα, καὶ τινὰ ἄλλα ἀκόμη σπανιότερα, ἀπαντώμενα εἰς μόνους τοὺς Δωριεῖς, ὡς τὸ Κισσαίθα εἰς τὸν Θεόκριτον. Τὸ γνησίως Ἑλληνικὸν καὶ Ἀττικὸν ὄνομα ἄκανθα ἔχει γενικὴν ἀκάνθη.

ς'. Ἡ γενικὴ πληθυντικὴ περισπᾶται, οἷον μουσῶν, τιμῶν· ἐξαίρουνται α.) τὰ θηλυκὰ τῶν εἰς ος ἐπιθέτων, ὁμοτονοῦντα μὲ τὴν γενικὴν πληθυντικὴν τῶν ἀρσενικῶν ἐπιθέτων, οἷον ξένος, ξένη — ξένων· αἴτιος, αἰτία — αἰτίων.

β.) ἀφύη (ἡ σαρδέλλα), ἀφύων.

Παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς τρίτης κλίσεως.

§. 74. Ἐπὶ τῆς τρίτης κλίσεως παρατηρεῖται μόνον ὅτι αἱ εἰς ταύτην ἀναγόμεναι οὐδέτεραι ἀντωνυμίαι ἀποβάλλουσι τὸ ν εἰς τὴν ἐνικὴν ὀνομαστικὴν καὶ αἰτιατικὴν, οἷον αὐτό, τοῦτο, ἐκεῖνο, πλὴν τῶν διφορουμένων τοσοῦτο(ν), τηλικαῦτο(ν), ταιοῦτο(ν), ταυτό(ν).

Θηλυκὰ τῆς τρίτης κλίσεως.

α. ὀνόματα δένδρων καὶ λαχάνων.

ἡ βίβλος καὶ βύβλος

ἡ πάπυρος

ἡ κόκκος τὸ φυτὸν, ἐκ τοῦ ὁποίου βλαστάνει ὁ κόκκος, ἡ χρωματιστικὴ ὕλη· ὁ κόκκος δὲ λέγεται καὶ τὸ κοινῶς κοκοῦται· σχοῖνος· νάρδος· ῥάφανος· φηγός.

Εἰς ταῦτα προστίθενται,

βύστος (λεπτὸν ὕψωμα)

βίβλος καὶ δέλτος (τὸ βιβλίον).

δοκὸς (γοενδιά). — ῥάβδος.

βάλανος καὶ ἀκυλός, τὰ βαλάνια.

β. λίθων καὶ γαιῶν ὀνόματα.

ὁ καὶ ἡ λίθος. Τὸ θηλυκὸν ἐξαιρέτως σημαίνει τοὺς πολυτίμους λίθους.

ἄργιλος (κεραμευτικός πηλός)

ἄσφαλτος, ὀρυκτὴ ῥητίνη

βάτανος, ἡ λεγομένη λυδία λίθος, καὶ ἡ δοκιμασία, - γυψος.

ἤλεκτρος καὶ τὸ ἤλεκτρον

κρύσταλλος, τὸ ὑαλίνον· ὁ κρύσταλλος, πάχος· σμάραγδος - σάφειρος - τίτανος (ἀτίετοπέτρα).

Εἰς ταῦτα προστίθενται·

ἄμμος, ψάμμος· ἄμαθος, ψάμαθος, ἡ κοιν. ἄμμος.

ψήφος, μικρὰ πέτρα καὶ ἡ διδομένη γνώμη·

ὑάλος βῶλος (σβωλάριον)

κόπρος ὄνθος (κόπρος κτήνους)

σποδός (στάκη) ἄσβολος (καπνιά)

πλίνθος

γ'. Ὅσα σημαίνουνσι σκεύη ἢ δοχεῖα

κιβωτός καὶ στάμνος, ὁ, ἡ

χηλὸς (κιβώτιον) λήκυθος (ἐλαιοδόχον σκεῦος)

σορὸς (νεκροδοχεῖον) κάμινος

ἄρριγος (κελάριον) πρόχοος, οὐς (Τουρκ. ἱμπρίκι)

κάρδοπος (τακφίδιον ἀρτοποιητικόν) ὁλός, ἡ, ὁ, ἡ σφαιροειδὴς ἐκ λίθων ὀροφή.

ἀτάμινθος καὶ

πύελος (σκεῦος ὅπου τις λούεται)

ληνὸς, ὅπου πατοῦνται τὰ σταφύλια

ἄκατος, εἶδος πλοιαρίου

δ'. τὰ σημαίνοντα ὁδόν·

ὁδὸς καὶ κέλευθος τὸ αὐτὸ ἀτραπὸς καὶ τρίβος (μονοπάτιον)

οἶμος (ὁ, ἡ), στενὴ ὁδὸς τάφος καὶ κάπετος (λάκκος)

εἰς τὰ ἐφεξῆς ἰδιαιτέρα.

χέρσος καὶ ἡπειρος

ψίαθος (ὁ, ἡ), ψία

νῆσος

τήβενος (εἶδος χλαμύδος)

νόσος

βάρβιτος (ὁ, ἡ), λύρα

δρόσος

τάμιτος (πυτιλ)

γνάθος (σιγῶν)

γέφανος

κέρκος (οὐρά)

κόρυθος, κορυθαλὸς

ῥινὸς (ὁ, ἡ), ῥέριμα

κόχλος (ὁ, ἡ), ὁ κοχλίας.

Τὸ διάφορον ἄρθρον πολλάκις διακρίνει σημασίαν

ἡ λέκιθος, τὸ κίτρινον τοῦ αὐγοῦ· ὁ λέκιθος, τὸ ἐκ τῶν πίκων ἔτνος (ράβι.)

Ἐπὶ τῆς τετάρτης κλίσεως.

§. 75. Ἡ ἐνικὴ αἰτιατικὴ λήγει εἰς ὧν ἄλλ' ὀνόματά τινα πόλεων ἔχουσι καὶ τὴν ὡ κατὰ λήξιν, οἷον τὴν Κῶν καὶ

Κὼ, τὴν Τέων καὶ Τέω, τὸν Ἀθων καὶ Ἀθω· ὡσαύτως ἡ Ἔως (ἡ πρωΐνῃ αὐγῇ), Αἵτιατ. τὴν Ἔω.

6. Παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς πέμπτης κλίσεως.

§. 76. Πᾶν περιτοσύλλαβον ὄνομα καταλήγει εἰς ἓν ἐκ τῶν ἐφεξῆς ἐννέα γραμμάτων· α, ι, υ, ω, ν, ρ, ξ, ψ, σ.

α. Ἡ γενικὴ γίνεται ἀπὸ τῆς ὀνομαστικῆς κατὰ τοὺς ἐφεξῆς τρόπους.

Ἐὰν τὸ ὄνομα λήγῃ εἰς σ, πολλάκις πρὸ τούτου τίθεται τὸ ο· οἷον βότρυς βότρυος· κόραξ ἢ κόρακις, κόρακος· ὄνουξ, ἢ ὄνουκις, ὄνουκος· χάλυψ ἢ χάλυβις, χάλυβος· φλόξ ἢ φλόγις, φλογός (§. 59.)· ταῦτα δὲ τὰ εἰς ξ καὶ ψ λήγοντα φυλάττουσιν ἀμετάβλητον εἰς τὴν γενικὴν τὸ ε ἢ ο, πλὴν τοῦ ἀλώπηξ, ἀλώπεκος.

Πολλάκις δὲ τὰ εἰς σ λήγοντα προσλαμβάνουσιν εἰς τὴν γενικὴν πρὸ τοῦ ο τὸ δ, ἢ θ, ἢ τ, οἷον λαμπάς, λαμπάδος, Δωρίς Δωρίδος, κηλὶς κηλίδος, ὄρνις ὄρνιθος, ἢ Πάρνης Πάρνητος, κόρυς κόρυθος, τέρας τέρατος, χάρις χάριτος.

Πολλάκις προσλαμβάνεται ν, ἢ ντ, οἷον, δελφίς δελφίνος, Φόρκυς Φόρκυνος, μέλας μέλανος, κτεῖς κτενός, γίγας γίγαντος, χαρίεις χαρίεντος, ὀδοὺς ὀδόντος.

β'. Ἐὰν δὲ ἡ ὀνομαστικὴ δὲν λήγῃ εἰς σ, ἡ γενικὴ σχηματίζεται ἐξ αὐτῆς προσθέσει τοῦ ος ἢ τος, οἷον Ἑλλήν Ἑλληνος, θῆρ θηρὸς, σῶμα σώματος· ἀλλὰ τὸ ληκτικὸν ρ τινῶν ὀνομάτων ἀποβάλλεται εἰς τὴν γενικὴν, οἷον στέαρ στέατος, φρέαρ φρέατος, δέλεαρ δελέατος. Εἰς τίνα δὲ ἡ μακρὰ λήγουσα τῆς ὀνομαστικῆς μεταβάλλεται εἰς βραχεῖαν· οἷον λιμὴν ἑνός, ῥήτωρ ῥήτορος, Χαλκηδὼν Χαλκηδόνος, χαρίεις εντος, ὀδοὺς ὀδόντος. Τίνα δὲ τρέπουσι τὸ μακρὸν εἰς βραχὺ καὶ τίνα τὸ φυλάττουσιν, ἐμποροῦμεν νὰ μάθωμεν ἐν γένει ἐκ τῶν ἐφεξῆς παρατηρήσεων.

§. 77. Α' . ἐκ τῶν εἰς ων φυλάττουσι τὸ ω

α. Τὰ μονοσύλλαβα οὐσιαστικά, οἷον κλών κλωνός, πλὴν τοῦ χθών χθονός.

β'. Τὰ πολυσύλλαβα ἀρσενικά ἔχοντα τὸν τόνον ἐπὶ τῆς ληγούσης, πλὴν τοῦ ἡγεμῶν, κηδεμῶν, ἀλεκτρυῶν, κανῶν, πλαγῶν, Παφλαγῶν, Μακεδῶν.

γ'. Τὰ ἐφεξῆς μερικά· ὁ ἄκρων, ἡ ἄλων, ὁ ἄμβων, ἡ βλήχων ἢ γλήχων (εἶδος βοτάνης, Λατ. *mentha pulegium*), ὁ δόλων (κρυμμένον ξίφος), ὁ εἶρων, ὁ κηρίων (λαμπὰς ἐκ κηρίου), ὁ κήλων (σωληνάριον βρύσεως), ὁ κλύδων, ὁ κόκκων (ὁ κόκκος τῆς ροιᾶς), ὁ κρότων (εἶδος δένδρου), ὁ κώδων, ὁ κώθων (σταμνίσιν), ὁ κύρων, ὁ μήκων, ὁ μυοπάρων (πειρατικὸν πλοῖον), ὁ πώγων, ὁ Λάκων, ὁ ῥώθων, ὁ σάπων, ὁ σίρων, ὁ σπάδων, ὁ τρίβων.

δ'. Τὰ ἐξ ἄλλων ὀνομάτων γινόμενα, καὶ ὡς ἐπώνυμα δηλοῦντα ὑπερβολὴν τοῦ σημεινομένου ὡς τὰ λεγόμενα μεγεθυντικά· οἶον μάκρων (μακρυκέφαλος), μαλακίων, μάλθων (πολλὰ μαλακός), κοτύλων (μέθυτος), πέδων (ὅστις εἶναι πάντοτε εἰς τὰ δεσμέ), σαλάκων (μέγας περιχυτολόγος), γάστρων, Θέων, Τρύφων καὶ Πλάτων (κύρια ὀνόματα) ἔχουσιν ὁμοίαν παραγωγὴν κτλ.

Τρέπουσι δὲ τὸ ω εἰς ο.

α'. Τὰ οὐσιαστικά ἀρσενικά, τὰ ὁποῖα εἰς τὴν ὀνομαστικὴν ἔχουσι τὸν τόνον ἐπὶ τῆς παραληγούσης, ἐξαιρουμένων τῶν ὅσα ἐστημειώθησαν ἀνωτέρω (γ'. καὶ δ').

β'. Τὰ ἐπὶ τῆς ληγούσης ἔχοντα τὸν τόνον θηλυκά, πλὴν τοῦ Σιδῶν, Σιδῶνος.

γ'. Ὅλα τὰ εἰς ὧν ῥηματικά, καὶ τὰ εἰς ὧν δικατάληκτα ἐπίθετα, τὰ ὁποῖα ἔχουσι τὸ οὐδέτερον εἰς ὧν οἶον σώρων, εὐδαίμων, νοήμων κτλ. (Ζήτη. §. 95, β').

Τρέπουσι δὲ τὸ ων εἰς οντος.

α'. Ὀλαι αἱ μετοχαί.

β'. τὰ ἐπίθετα ἐκῶν καὶ ἄκων.

γ'. τὰ οὐσιαστικά γέρων, δράκων, λέων, θεράπων, Ἀχέρων,

κνώδων, ἄκων (ἀκόντιον), τένων, σπάδων καὶ ἀπροσπάδων (τούτων ἡ γενική εὐρίσκεται καὶ εἰς ὦνος).

§. 78. Β'. Ἐκ τῶν εἰς ὦρ φυλάττουσι τὸ ὦ

α. τὰ μονοσύλλαβα οὐσιαστικά.

β'. ὁ ἄχῳρ, ὁ ἰχῳρ, ὁ κέλῳρ, ὁ μῆστῳρ, τὸ πέλῳρ.

γ'. τὰ δισύλλαβα ἢ πολυσύλλαβα οὐσιαστικά τρέπουσι τὸ ὦ εἰς ο, ἄῳρ ῥήτῳρ, κοσμῆτῳρ κτλ.

§. Κατάλογος περιττοσυλλάβων ὀνομάτων παραλη-
γόντων εἰς μακρόν δίχρονον.

Τὰ εἰς ις καὶ υς τὰ ὅποια λαμβάνουν δ εἰς τὴν καταληκτικὴν συλλαβὴν τῶν
πτώσεων (ἴλα θηλυκά)

ἀψίς, ἴδος (τὸ ἀνωτάτω τῆς καμάρας)	κληίς (Ἴων. ἀντὶ κλείς.)
	κνημῖς (κάλτσα χρυδ.)
βαλθίς (ὄριον)	κρηπίς (ὑποπόδιον)
καρτίς	ῥαφανίς, ἴδος
κηκίς (ὀπὸς)	ψηρίς, ἴδος (μικρὰ πέτρα)
κηλίς (ῥύπος)	δαγὺς (κούκλα).

Τὰ ἔχοντα θ εἰς τὴν κλίσιν.

ἡ ἄγλις (σκέλις σκάρδου)	ὁ, ἡ ὄρνις
ἡ μέρμις (πλέγμα τι ὡς γαϊτάνιον)	ἡ κόμυς (δέμα ἀνθῶν κτλ.)

Τὰ εἰς ις καὶ υς, τὰ ὅποια ἔχουσιν εἰς τὴν κλίσιν.

ἡ ἱς (νέῃρον)	ἡ ῥίς	ὁ, ἡ θίς (σωρὸς ἢ παρῳλίον)
ἡ ἄκτις	ὁ δελφίς	ἡ γλωχίς (μύτη λόγχης)
ἡ ὠδὶς (κοιλόπονος)	Σαλαμίς	Τραχὺς
τικτούσης γυναικὸς)	Γόρτυς.	Φόρυς.
Ἑλευσίς		

Τὰ εἰς ἀν, υν, ἀρ.

ὁ παιᾶν (ὕμνος τις)	ὁ Πᾶν (θεὸς τις ἀγροδίαίτης)
ὁ μόσυν (ξύλινος πύργος)	
ὁ ψᾶρ (μαῦρόν τι πτηνόν)	ὁ Κᾶρ

Τὰ εἰς ἀρ, γεν. ατος.

τὸ φρέαρ	τὸ στέαρ

Τὰ εἰς ξ. Γεν. κος.

ὁ βλάξ, βλακὸς (μωρὸς)	ὁ οἶαξ (ἡ λαβὴ τοῦ τημονίου)
ὁ θώραξ	ὁ τύραξ (ἀκτινοχρῆστα, κόπρος)

ὁ ἑρξ	φέναξ (ἀπατεῶν)
ὁ κέρδαξ (εἶδος ἐρχήσεως)	Φαίαξ
ὁ λάθραξ (τὸ λαθράκιον)	ὁ ἱξ (ἐντομόν τι)
ἡ φῖξ (ἡ σφίγξ)	ἡ φρῖξ (φρίκην)
ἡ ἄιξ (δρόμος)· ἡ ῥάδιξ (κλωνάρι)·	ἡ βέβιξ (τροχὸς διὰ παιγνίδιον)
ὁ σκάνδιξ (λαχάνου εἶδος)· ὁ πέρδιξ·	ἡ σπάδιξ (κλωνάριον φοίνικος)
ὁ Φοίνιξ, ὁ ἐκ Φοινίκης, καὶ τὸ δέν- δρον ὁ φοίνιξ, καὶ τὸ ἐρύθημα	
ὁ βέμβουξ (σκολήκειον μετάρης)	ὁ κήϋξ (ἔρνεον θαλάσσιον)
ὁ δοίδουξ (γουδοχέρι)	ὁ κήρυξ

Τὰ εἰς ξ. Γεν. γος.

ἡ ῥάξ, ῥαγδς (ῥῶγα)	ἡ μάστιξ· ἡ πέμφιξ (φρουσκαλῖδα)
ὁ τέττιξ (τσίτιστρας)	ὁ κόκκυξ (κουῦκος)

Τὰ εἰς ξ. Γεν. χος.

ἡ ψῖξ (ψίχα).	θρίξ (τρίχα)

Τὰ εἰς ψ. Γεν. ποξ.

ὁ ὦψ, κνῖψ, θρῖψ, ἐντομά τινα.	
ὁ ῥῖψ (ῥεύουλον)· ὁ γνῖψ (τὸ ὄρνειον)· ὁ γρῖψ (μυθικὸν ὄρνειον).	

Προσέτι τὸ θηλυκὸν γραῦς ἔχει μακροπαράληκτον γενικὴν γραός.

Σημείωσις. Ἐξαιρέσεις ἄλλαι τινὲς ἐκ τῶν ἐκτεθειμένων παρατηρήσεων παρασιώ-
πῶνται διὰ τὰ μὴ βαρύνειν τὸν πρωτόπειρον, ὅστις γενικὰς γνώσεις λαμβάνων ἀπὸ
τῆν γραμματικῆν, πρέπει εἰς τὰ μερικὰ καὶ πολλὰ τὰ ὀδηγῆται ἀπὸ λεξικὰ ἀκριβῆ.

ζ. 80. Ἡ ἐνικὴ αἰτιατικὴ λήγει εἰς α' ἀλλ' ἐπὶ τῶν εἰς
ις, υς, αυς, ους ὀνομάτων ἐμφιλοχωρεῖ καὶ αἰτιατικὴ εἰς ν,
γινομένη μετ' ὀνόματι μεταβολὴν τοῦ τῆς ὀνομαστικῆς ς εἰς ν
καὶ μάλιστα

α'. Ὅσα μὲν ἔχουσι καθαράν τὴν λήγουσαν τῆς γενικῆς τού-
των ἡ αἰτιατικὴ λήγει μόνον εἰς ν, οἷον βοῦς (Γεν. βοός)—
βοῦν· δρύς (δρυός)—δρῦν· οὕτω καὶ ἰχθύν, βότρυν, πόλιν,
γραῦν κτλ.

β'. Τουναντίον δὲ, ὅσων μὲν ἡ λήγουσα ἢ ἡ παραλήγουσα
τῆς γενικῆς ὀξύνεται, τούτων ἡ αἰτιατικὴ λήγει μόνον εἰς α,
οἷον ἐλπίς, ἐλπίδος, — ἐλπίδα· ποῦς, ποδός — πόδα· ὅσων δὲ
εἶναι ἄτονος, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὲν εἰς ν, συχνάκις δὲ καὶ
εἰς α' οἷον ἔρις, ἔριδος — ἔριν καὶ ἔριδα· κόρυς, κόρυθος —
κόρυν καὶ κόρυθα· εὐελπίς, εὐέλπιδος — εὐέλπιν καὶ εὐέλπιδα·
πολύπους, πολύποδος — πολύπουν καὶ πολύποδα.

§. 81. Ἡ κλητικὴ ἀττικῶς μὲν εἶναι ὁμοία τῆς ὀνομαστικῆς· καταλήξεις δέ τινες σχηματίζουσιν ἰδιαιτέρην κλητικὴν.

α. Τὰ εἰς ις, υς ἀποβάλλουσιν εἰς τὴν κλητικὴν τὸ ς· τὰ δὲ εἰς ευς καὶ τὰ παῖς, γραῦς, βοῦς ἀποβάλλουσι τὸ ς καὶ περισπῶσι τὴν λήγουσαν, οἷον Πάρι, Δωρί, ἡδὺ — παῖ, γραῦ, βοῦ, βασιλεῦ.

β'. Τὰ εἰς ας μεταβάλλουσι τὸ ς εἰς ν, οἷον ᾧ Αἴαν, Κάλχαν, τάλαν, μέλαν. Κυρίων δέ τινων ὀνομάτων ἀποβάλλεται μόνον τὸ ς, οἷον Ἀτλας, ᾧ Ἀτλα.

γ'. Τῶν εἰς ξ, ψ ἡ κλητικὴ εἶναι ὁμοία τῆς ὀνομαστικῆς, πλὴν τοῦ γύναι ἀποβάλλοντος τὸ ξ, ἐκ τοῦ γύναιξ, καὶ τοῦ ἄνα ἐκ τοῦ ἄναξ.

δ'. Τῶν εἰς εις ἀποβάλλεται τὸ ι, καὶ τρέπεται τὸ ς εἰς ν, οἷον χαρίεις, ᾧ χαρίεν.

ε. Τὰ εἰς ων καὶ ης, ὅσον πρὸ τοῦ ος τῆς γενικῆς τρέπεται τὸ ω εἰς ο καὶ τὸ η εἰς ε, τρέπονται τὰ αὐτὰ καὶ εἰς τὴν κλητικὴν, οἷον ὁ δαίμων, τοῦ δαίμονος, ᾧ δαῖμον· ὁ λέων, τοῦ λέοντος, ᾧ λέων· οὕτω καὶ μήτηρ, τῆς μητέρος, μητερ· ῥήτωρ, ῥήτορος, ῥήτορ· Σωκράτης, Σωκράτεος, ᾧ Σώκρατες.

Σημείωσε ὅτι τρία ὀνόματα ἀναβιβάζουσι τὸν τόνον· ᾧ πάτερ, ἄνερ, δᾶερ, ἐκ τῶν πατήρ, ἀνὴρ, δαήρ, Γεν. ἐρος.

Σημείωσε ἔτι, ὅτι ὅσον τὸ μακρὸν φωνῆεν δὲν μεταβάλλεται εἰς τὰς ἄλλας πτώσεις, μένει ἀμετάβλητον καὶ εἰς τὴν κλητικὴν· οἷον ᾧ Πλάτων (Γεν. Πλάτωνος), ᾧ Ξενοφῶν (φῶντος), ᾧ ἱπτήρ (ἥρος), ᾧ Κράτης (ητος) κτλ. Τρία μόνον ἐξ αὐτῶν βραχύνουσι τὸ φωνῆεν καὶ ἐνταυτῷ ἀναβιβάζουσι τὸν τόνον· Ἀπόλλων, ωνος· Περσείδων, ὦνος· σωτήρ, ῥρος· ἡ κλητικὴ ᾧ Ἀπολλων, Πρόσειδον, σῶτερ.

§. 82. Ἡ πληθυντικὴ δοτικὴ σχηματίζεται εἰς σι κατὰ τοὺς ἐφεξῆς τρόπους·

α. Εἰς τὴν ὀνομαστικὴν ἐνικὴν τῶν εἰς ς, ξ, ψ προστίθεται τὸ ι· οἷον παῖς, παισί· ἄναξ, ἀναξιν· Ἀρχὴ, Ἀρχήν.

β'. Ὅταν ἡ δοτικὴ ἐνικὴ λήγῃ εἰς νι, τὸ νι μεταβάλλεται εἰς σι· οἷον δαίμων, δαίμονι, δαίμοσι.

γ'. Ἐὰν δὲ τὸ ληκτικὸν φωνῇεν τῆς ὀνομαστικῆς, ἢ ἡ δίφθογγος τῶν προειρημένων βραχυνοῖται εἰς τὰς ἄλλας πτώσεις, βραχύνεται καὶ εἰς τὴν δοτικὴν πληθυντικὴν· οἷον δαίμων, δαίμοσιν· ἀλώπηξ, ἀλώπεξι· ποῦς, ποδός, ποσί· κτεῖς, κτενός, κτεσίν· ἀληθής (ἀληθέος), ἀληθέσι· χεῖρ (χειρὸς καὶ χερὸς), χερσί.

δ'. Ὅσων ἡ δοτικὴ ἐνικὴ λήγῃ εἰς ο ν τ ι, τούτων ἡ πληθυντικὴ λήγει εἰς ου σ ι ν· οἷον λέων, λέουσιν· ὁδός, ὁδοῦσι.

ε'. Τῶν οὐδετέρων ἐπιθέτων ἢ μετοχῶν αἱ δοτικαὶ πληθυντικαὶ εἶναι ὅμοιαι μὲ τὰς τῶν ἀρσενικῶν.

§. 83. Περὶ τῶν καταληκτικῶν διχρόνων, ἂν εἶναι μακρὰ ἢ βραχεά, χρησιμεύουν τὰ ἐφεξῆς·

α'. Τὰ εἰς ας ἀρσενικά ὀνόματα καὶ αἱ μετοχαὶ μακρόν τὸ ας ἔχουσιν· οἷον Αἴας, ποιήσας.

β'. Τὰ εἰς α, ι, υ λήγοντα οὐδέτερα βραχὺ ἔχουσι τὸ α, οἷον βῆμα, σῶμα, μέλι, ἄστυ.

γ'. Τὸ ας τῶν πληθυντικῶν αἰτιατικῶν εἶναι βραχὺ, οἷον χεῖρας, προεστῶτας.

δ'. Τὸ α τῆς ἐνικῆς αἰτιατικῆς εἶναι βραχὺ, οἷον χεῖρα, προεστῶτα.

ε'. Τὸ ι τῶν δοτικῶν εἶναι βραχὺ, οἷον προεστῶτι, προεστῶσι.

7. Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν συνηρημένων.

§. 84. Ἐπὶ τούτων σημειόνομεν ὀλίγα τινὰ τὰ ἐφεξῆς·

α'. Τῶν εἰς ης καθαρὸν ληγόντων (§. 65.) ἀρσενικῶν καὶ εἰς ες οὐδετέρων ἢ εἰς εα κατάληξις συναιρεῖται Ἀττικῶς εἰς α· οἷον ὕγιᾶ, εὐφυᾶ, ἐνδεᾶ, ἀντί ὕγιῃ, εὐφυῇ, ἐνδεῇ· ὁμοίως καὶ χρέα ἀντί χρέῃ ἐκ τοῦ χρέεα (ὀνομαστ. χρέος).

β'. Πολλάκις οἱ Ἀττικοὶ μεταχειρίζονται ἀσυναιρέτως τὴν γενικὴν πληθυντικὴν· οἷον, ἀνθρώπων, ὁρέων, κερδῶν κτλ. ἀντὶ ἀνθρώπων, κερδῶν, ὁρῶν κτλ.

γ'. Ὅσα ἐπίθετα συνθέτονται ἐκ τοῦ ἥθος, τούτων ἡ γενικὴ πληθυντικὴ μένει παροξύτονος οἷον συνήθων, χρηστό-

θων, ἀντὶ συνηθῶν, χρηστοηθῶν κτλ. εἰς ταῦτα ἠκολούθησεν Ἀττικῶς καὶ τὸ τριήρων ἀντὶ τριηρῶν.

Σημείωσις. Εἰς τὰ παραδείγματα (ἀνωτ. §. 16.) ἐτέθη γενικὴ ὁμαλὴ τριηρέων τριηρῶν. Ἄλλ' ὁ Χοιροβοσκὸς λέγει ὅτι οἱ Ἀττικοὶ ἔλεγον τριήρων· οὕτω δὲ εὐρίσκεται τῶντι εἰς Θουκυδ. σ'. 46, καὶ Δημοσθ. Συμμορ. σελ. 190. τὸ τριηρέων εὐρίσκεται εἰς Ξενοφ. Ἑλλ. Α', δ. 11. ἀλλ' ὁ Θωμαῆς Μάγιστρος λέγει ὅτι γράφεται καὶ τοῦτο τριήρων Ἀττικῶς ὡς τὸ πᾶλεων.

δ'. Τὰ εἰς ἧς κύρια ὀνόματα, τὰ συντιθέμενα κατὰ τὸ τέλος ἐξ οὐδετέρων ὀνομάτων ληγόντων εἰς ος, ἢ ἐκ τοῦ ῥήματος φαίνομαι, κλίνονται εἰς τὸν προκείμενον τύπον, οἷον Σωκράτης, Διομήδης, Διογένης, Δημοσθένης, Ἀριστοφάνης, κτλ. ἐκ τῶν κράτος, μῆδος, γένος, σθένος κτλ. Εἰς ὅσα δὲ λείπει ἡ τοιαύτη σύνθεσις, ἀνάγονται εἰς τὴν πρώτην κλίσιν.

ε'. Ἐκ τῶν εἰς ας οὐδετέρων τὰ δύο ταῦτα κέρας καὶ πέρας ἔχουσι γενικὴν ατος· ἀπορρίπτουσι δὲ Ἰωνικῶς τὸ τ, καὶ σχηματίζουσι τὴν γενικὴν εἰς αος, οἷον κέρατος κέραος, καὶ Ἀττικῶς κέρως, καὶ κλίνονται κατὰ τὸν σελ. 15 δειχθέντα τύπον. Τὰ δὲ τρία γῆρας, γέρας, κρέας δὲν λαμβάνουσι ποτε τ εἰς τοὺς γνησίως Ἀττικοὺς συγγραφεῖς, οἵτινες μεταχειρίζονται μόνον τὰς συνηρημένας πτώσεις. Τὸ δὲ τέρας εἰς τὰ ἐνικὰ μένει ἀσυναίρετον καθ' ὅλας τὰς πτώσεις του.

ς'. Τὰ εἰς εὖς καθαρὸν συναιροῦνται εἰς τὴν γενικὴν καὶ αἰτιατικὴν ἐνικὴν καὶ πληθυντικὴν οὕτω· Παιριεύς, Παιραιῶς, Παιραιᾶ, Παιραιᾶς· χοεύς, χοῶς, χοᾶ, χοᾶς.

ζ'. Τῶν εἰς εὖς τὴν πληθυντικὴν ὀνομαστικὴν συναιροῦσιν οἱ ἀρχαιότεροι Ἀττικοὶ (Θουκυδίδης, Ἀριστοφάνης) εἰς ῆς, οἷον οἱ ἱππῆς, οἱ Μαντινῆς, τὰ ὅποια γράφονται ἐσφαλμένως μὲ ὑπογεγραμμένον ι, ἐπειδὴ συναιροῦνται ἐκ τῆς ἀρχαίας Ἰωνικῆς ὀνομαστικῆς ῆς (Ζῆτει εἰς τὸ περὶ Διαλέκτων).

8. Περὶ τοῦ εἰς τὰς πτώσεις τόνου τῶν περιττοσυνλλάβων.

§. 85. α'. Τῶν δισυνλλάβων καὶ πολυσυνλλάβων ὁ τόνος μένει ἐπὶ τῆς αὐτῆς συλλαβῆς, ἐφ' ὅσων δὲν γίνονται τετρασύν-

λαβοι αἱ πτώσεις, ὅπου τὸν ἔχει ἡ ὀνομαστική, οἷον αἰῶν, αἰῶ-
νος· κόραξ, κόρακος.

β'. Τὰ μονοσύλλαβα λαμβάνουν τὸν τόνον εἰς τὴν γενικὴν
καὶ δοτικὴν ὄλων τῶν ἀριθμῶν ἐπὶ τῆς ληγουσῆς.

γ'. Αἱ αἰτιατικαὶ καὶ πληθυντικαὶ ὀνομαστικαὶ δὲν ἔχουν τὸν
τόνον ποτὲ εἰς τὴν λήγουσαν.

Ἐκ τοῦ δευτέρου κανόνος ἐξαίρουνται

α'. Αἱ μονοσύλλαβοι μετοχαί, θεῖς, θέντος· ὦν, ὄντος κτλ.

β'. Τὰ πληθ. τοῦ ἐπιθ. πᾶς, πᾶν (παντός, παντί)· Γενικὴ
πληθ. πάντων, Δοτ. πᾶσι.

γ'. Τινὰ γινόμενα μονοσύλλαβα διὰ συναίρεσως· οἷον λάας,
λᾶς, Γεν. λᾶος (Ζήτ. τὰ ἀνώμ. τῶν ποιητ.). ἔαρ, ἦρ· κέαρ,
κῆρ· Γεν. ἦρος, κῆρος.

δ'. Γεν. πληθ. καὶ δυϊκ. τῶν ἐφεξῆς δέκα ὀνομάτων, παῖς,
θῶς, ὁ θυῶς (σκληρός), ὁ Τρώς, τὸ φῶς, ἡ φῶς (οὐλὴ καυ-
τηριάσεως), ἡ δᾶς, τὸ ΚΡΑΣ (κεφαλὴ), τὸ οὔς, ὁ σῆς (σαρά-
κιον)· Γεν. πληθ. παίδων, θῶων, θυῶων, Τρώων, φῶτων, φῶ-
δων, δᾶδων, κράτων, ὦτων, σέων· Δυϊκ. παίδοιν κτλ.

9. Ἐπὶ τῶν συσχετικῶν ἀντωνυμιῶν.

§. 86. Συσχετικαὶ ἀντωνυμίαι εἶναι λέξεις, ἐκ τῶν ὁποίων
τινὲς συνιστῶσαι ὁμογενές τι ἄθροισμα, ἔχουσι πρὸς ἀλλήλας
σχέσιν τοιαύτην, ὥστε μία περιέχει ἐρώτησιν, ἄλλη δὲ τὴν σύ-
στοιχον ἀπόκρισιν, καὶ ἄλλη τις ἀοριστίαν· οἷον ἐρωτηματικὴ
τίς; δεικτικὴ ὅδε, οὗτος· ἀόριστος τίς· ἀναφορικὴ, ὅς· ἀρνητι-
κὴ, οὐτις, μήτις, ἢ οὐδεῖς, μηδεῖς.

Ἐὰν δὲ ὁ λόγος γίνηται περὶ δύο τινῶν, τότε ἐρωτηματικὴ
εἶναι πότερος, α, ον. δεικτικὴ ἢ αὐτὴ μὲ τὴν ἀνωτέρω· ἀόρι-
στος, ὁ ἕτερος, ἡ ἑτέρα κτλ. ἀναφορικὴ, ὁπότερος· ἀρνητικὴ,
οὐδέτερος, μηδέτερος.

Ἀλλ' εἰς τὰς ἐρωτηματικὰς τίς καὶ πότερος, ἐμποροῦν νᾶ
γίνουιν ἀποκρίσεις, ἐκάτερος, α, ον, ἢ ἕκαστος, ἄστη, στον, ἢ
ἄλλος, ἢ πᾶς, πάντες, ἢ ἀμφοτέρως, α, ον, ἢ ἄμω, ἀμφοῖν κ.τ.λ.

Διὰ τοῦτο ὅλα τὰ τοιαῦτα ὀνόματα συμπεριελάβαμεν εἰς τὴν ἀντωνυμίαν, ὡς συγγενῇ καὶ συνδεδόμενα μετ' ἀλλήλων, μ' ὅλον ὅτι καθὼς σημειώνει ἄριστα ὁ Βούτμανος, θεωρητικῶς δὲν ἐμπορεῖ νὰ διορισθῇ ἡ ἀντωνυμία μὲ τὴν ἀκρίβειαν, ὥστε νὰ μὴ συμπεριληφθῇ μετ' αὐτῆς καὶ ὅ,τι δύναται νὰ ἐκληφθῇ καὶ ὡς ἐπίθετον ὄνομα. Ἀλλ' ἴδε εἰς τὸ περὶ συντάξεως (§. 297.).

Ἐπειδὴ δὲ καμμία ἀναφορικὴ ἀντωνυμία δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ χωρὶς τὴν σύστοιχόν της ἀνταποδοτικὴν (ἀνωτ. καὶ §. 25)· διὰ τοῦτο γενικῶς ἐμποροῦν νὰ ὀνομασθῶσιν ἄρθρα, καθὼς συναρθρόνουσι καὶ συνδέουσιν εἰς τὴν σύνταξιν δύο προτάσεις ὥσάν δύο μέλη· καὶ αἱ μὲν ἀνταποδοτικαὶ ἄρχονται ἀπὸ τοῦ τ, αἱ δὲ ἀναφορικαὶ γίνονται ἐξ αὐτῶν μὲ ἀφαίρεσιν τοῦ τ. Μὲ αὐτάς δὲ συγγενεῖς εἶναι καὶ αἱ ἐρωτηματικαὶ (§. 26), αἵτινες γίνονται ἐκ τῶν ἀναφορικῶν μὲ πρόσληψιν τοῦ π κατ' ἀρχάς, οἷον τόσος, ὅσος, πόσος; Ἐπειδὴ δὲ φυσικῶς ἡ μὲν ἀνταποδοτικὴ ἀντωνυμία προτάσσεται τοῦ ὀνόματος, ἡ δὲ ἀναφορικὴ ἀκολουθεῖ, οἷον τόσοι ἄνθρωποι ἦσαν σήμερον ἐνταῦθα, ἔτσι καὶ προχθές· διὰ τοῦτο ἡ μὲν πρώτη ἐμπορεῖ νὰ ὀνομασθῇ προτακτικὸν ἄρθρον, ἡ δὲ δευτέρα ὑποτακτικόν.

§. 87. Ἐκ τούτων ἐμπορεῖ νὰ ἐξηγηθῇ διὰ τί οἱ ἡμέτεροι ὀνόμασαν τὴν ὅς ἀντωνυμίαν κατ' ἐξοχὴν ὑποτακτικόν ἄρθρον, ὀνομάσαντες προτακτικόν τὸ κατ' ἀρχάς προεκτεθειμένον (§. 5). Αἱ δύο αὗται λέξεις ἔχουσι τὰς ἀνωτέρω ῥηθείσας ιδιότητας· ἡ ὀνομαστικὴ τοῦ ὁ παλαιὰ ἦτο τος, καὶ ἡ πληθυντικὴ τοι· ὅθεν κατ' ἀφαίρεσιν τοῦ τ ἔφεινε τὸ ὑποτακτικόν ὅς. Τοῦτο προσλαμβάνον π γίνεται ἐρωτηματικὸν πὸς, τοῦ ὁποίου ἐξέλιπεν μὲν ἐκ τῆς χρήσεως αἱ ἄλλαι πτώσεις, ἔμειναν δὲ εἰς σχῆμα ἐρωτηματικοῦ ἐπιρρήματος ἡ γενικὴ ποῦ ἡ δοτικὴ ποῖ, καὶ πῇ (τοῦ θηλυκοῦ)· ὅθεν ἀντιστοιχοῦσι τὰ τρία οὕτω· τὸς (δαikt. ἀντ.)· ὅς (ἀναφορ.)· πὸς (ἐρωτηματ.).

§. 88. Ἡ ἀντωνυμία ἔνιοι (§. 20. περὶ τὸ τέλος), κατ' ἄλλους μὲν γίνεται ἐκ τοῦ ἐνι (ἀντι· ἐστὶ) καὶ τοῦ ὑποτακτι-

κοῦ οἶ, κατ' ἄλλους δὲ ἐκ τοῦ ἀριθμητικοῦ ὀνόματος ἐν, ἐνός, ἐνί, ἐνιοι (Ζ. ἐνιοι εἰς τοὺς νεωτέρους λεξικογράφους).

10. Περὶ τῶν τύπων τῶν ἐπιθέτων.

§. 89. Τὰ εἰς ος ἐπίθετα (§. 68.) εἶναι τριῶν καταλήξεων ἢ δύο· τὰ πρῶτα ἔχουν διὰ καθὲν γένος ἴδιον τύπον, ἤγουν Ἀρσ. ος· Θηλ. η ἢ α· Οὐδ. ον· τὰ δευτέρα ἔχουν κοινόν τύπον ἀρσενικοῦ καὶ θηλυκοῦ, καὶ ἴδιον τοῦ οὐδετέρου, ἤγουν Κοιν. ος. Οὐδ. ον.

α. Τριῶν καταλήξεων εἶναι ὅλα τὰ ἀπλᾶ, τῶν ὁποίων τὸ θηλυκὸν λήγει εἰς η, παρεκτός τῶν εἰς ος καθαρὸν καὶ εἰς ρος· διότι τούτων τὸ θηλυκὸν ἔχει α. Ὅθεν φίλος, φίλη, φίλον· δεινός, δεινή, δεινόν· φίλιος, φιλία, φίλιον· ἐλεύθερος, α, ον, φαιδρός, ἃ, ὄν. Ἐξαίρουνται τὰ εἰς οος· οἷον ἔγδοος, η· θοός, ἢ ἄλλ' ἐὰν πρὸ τοῦ οος εἶναι ρ, τὸ θηλυκὸν λήγει εἰς, α, οἷον ἄθρόος, ἄθρόα.

β'. Δύο καταλήξεων εἶναι π. γ. ὁ καὶ ἡ βάρβαρος, ον· ὡσαύτως ἥσυχος, τιθατός· καὶ εἰς τοὺς Ἀττικοὺς πολλὰ ἄλλα, τὰ ὁποῖα κοινῶς εἶναι τρικατάληκτα.

γ'. Κοινὰ εἶναι ὅλα τὰ εἰς ος σύνθετα· οἷον εὐφρωνος, διάλευκος, διάφορος, ὑπήκοος. Ἐξαίρουνται τὰ εἰς ικος, οἷον ἐπιδεκτικὸς, ἢ, ὄν· εὐδαιμονικὸς, ἢ, ὄν.

δ'. Τὰ εἰς μος, ιος, ειος, αιος, ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον εἶναι δικατάληκτα *).

*) Παραδείγματα δύο καὶ τριῶν καταλήξεων εἰς ος. Τριῶν καταλήξεων εἶναι ὅλα, ὅσα δὲν διορίζονται ἀπὸ κανόνα κανόνα νὰ εἶναι δικατάληκτα,

ἀγαπητός

ἡμίγυμνος

ἄδικος

θαυμασίος

ἄθλιος

θεῖος

ἄμυχος (ἀνίκητος)

θερμός

ἄξιος

ὀνητός

ἀριστερός

ἴδιος

βαρύτερος

ἱερός

βασιλικός

καθαρός

γεωργικός

κοινός

§. 90. Ἐπίθετά τινα εἰς οὐκ ἀσυναιρούμενα·

α. Τὰ σύνθετα ἐκ τῶν συναιρουμένων τῆς τρίτης κλίσεως, οἷον νοῦς, πλοῦς (σελ. 12), π. χ. εὔνοος εὔνους, εὔνοον εὔνου, Γ. εὔνοου εὔνου· μένουσι δὲ ἀσυναίρετα τὰ εἰς οὐκ ἀσυναιρούμενα οἷον εὔνοα, ἄνοα.

β. Τὰ ἀπλῶς,	διπλῶς,	τριπλῶς	κτλ. οἷον
Ἐνικῶς	διπλῶς,	διπλόη,	διπλόν
Συνηρ.	διπλοῦς,	διπλῆ,	διπλοῦν
Πληθ.	διπλῶσι,	διπλόα,	διπλόα
Συνηρ.	διπλοῖ,	διπλαῖ,	διπλᾶ.

γ. Τὰ εἰς οὐκ ἑλληνιστὶν τινα σημαίνοντα· οἷον χρύσεος, οὔς. χρυσεά, ἤ. χρυσεον οὔν. Ἐάν δὲ πρὸ τῶν φωνηέντων τῆς ληγουμένης εὐρίσκεται ρ, τὸ θηλυκὸν συναιρεῖται εἰς α' οἷον ἑρέεος, οὔς, ἑρεᾶ, ἑρεοῦν· ἀργύρεος, οὔς, ἀργυρεᾶ, ἀργυροῦν.

§. 91. Τὰ εἰς ὡς τῆς τετάρτης κλίσεως εἶναι δικατάληκτα. οἷον ὁ καὶ ἡ ἰλεως τὸ ἰλεων, ἐξαιρεῖται τὸ πλέως, πλέα πλέων· οὐδ. πληθ. πλέα.

Τινὰ ἐκ τούτων σχηματίζουσι τὸ οὐδέτερον καὶ εἰς ὦ, οἷον ὁ καὶ ἡ ἀγήρως, οὐδ. ἀγήρων καὶ ἀγήρω.

§. 92. Τὰ λοιπὰ τρικατάληκτα εἶναι τὰ ἐφεξῆς.

γυμνός	λάλος
δεξιός	λειός
δηλός (φανερὸς)	λευκός
διήλιθος (κατασκευασμένος μὲ λίθους)	μαλαχός
διήφορος	μόνος
δίκασιος	ξένος
δυνατός	ὀξύθυμος
ἐλαφρὸς,	ὀρθός
ἐρυθρός	πολυφάγος
εὐχαιρος	πρόθυμος
ζηλότυπος	σεμνός
σκληρὸς	ταλαίπωρος
σοφός	τυφλός
σπάνιος	φιλότεκνος
στενός	χολός

ά. υς, εἴα, υ—γλυκὺς, γλυκεῖα, γλυκύ· οὕτω καὶ βαρὺς, βραδὺς, βραχύς, εὐρύς, ὀξὺς, ὠκύς· θήλυς, θήλεια, θήλυ.

β'. εἰς, εσσα, εν—χαρίεις, χαρίεσσα, χαρίεν· οὕτω καὶ αἰματόεις, πυρόεις, ὑλῆεις.

γ'. ας, αῖνα, αν—μέλας, μέλαινα, μέλαν· τάλας, τάλαινα, τάλαν.

δ'. Τὰ ἐφεξῆς μοναδικά· τέρην, τέρενα, τέρεν· ἐκὼν, ἐκοῦσα ἐκόν· καὶ ἀέκων, ἄκων, ἄκουσα, ἄκον· πᾶς, πᾶσα, πᾶν· καὶ τὸ σύνθετον σύμπας, σύμπατα, σύμπαν.

Ἐκ τῶν εἰς εἰς γίνονται τινα συναιρούμενα· οἷον τιμήεις, τιμήεσα, τιμήεν, κατὰ συναίρ. τιμῆς, τιμῆσα, τιμῆν· οὕτω καὶ μελιτοῦς, μελιτοῦσα, μελιτοῦν ἐκ τοῦ μελιτόεις.

§. 93. Τὰ λοιπὰ δικατάληκτα εἶναι ὅλα τῆς πέμπτης κλίσεως.

ά. ης, ες — ὁ καὶ ἡ ἀληθής, τὸ ἀληθές· οὕτω καὶ ἀκριβής γεώδης, εὐπρεπής, θηριώδης, ἀγενής, ἀπρεπής, πλήρης, σαρής, ψευδής.

β'. ων, ον — ὁ καὶ ἡ ἐλεήμων, τὸ ἐλεήμον· οὕτω καὶ ἀγνώμων, ἀμύμων, ἀπράγμων.

γ'. ις, ι — ἴδρυς, ἴδρυ· ἔχει ὀλίγιστα παραδείγματα.

δ'. Τὸ ἐφεξῆς μοναδικόν· ἄρῃην ἢ ἄρσην, οὐδ. ἄρῃεν ἢ ἄρτεν.

§. 94. Ἐπιθέτὰ τινα δικατάληκτα, συντιθέμενα ἐξ οὐσιαστικῶν, φυλάττουσιν ὅσον δυνατόν τὴν κλίσιν τῶν ἀπλῶν. π. χ.

ά. ὁ, ἡ εὐχαρίς, τὸ εὐχαρί, Γεν. εὐχάριστος, ἐκ τοῦ χάρις, ιτος· ὁ καὶ ἡ ἄδακρυς, τὸ ἄδακρυ, Γεν. υς, ἐκ τοῦ δάκρυ, ος.

Ἀλλὰ κάποτε εἰς τὰς καταλήξεις τῶν ἀπλῶν τὸ η τρέπεται· εἰς ω, καὶ τοῦτο εἰς τὴν γενικὴν εἰς ο· οἷον.

Ἐκ τοῦ πατήρ, πατέρος γίνεται ὁ καὶ ἡ ἀπάτωρ· τὸ ἀπάτορ, Γ. ἀπάτορος.

ἐκ τοῦ φρήν, φρενός· σώφρων, ον, Γεν. ονος.

β'. Τὰ ἐκ τοῦ ποῦς σύνθετα φυλάττουσιν ὁμαλῶς τὴν κλίσιν τοῦ ἀπλοῦ, οἷον ὁ καὶ ἡ δίπους, τὸ δίπουν, Γεν. δίποδος.

γ'. Τὰ ἐκ τοῦ γέλωτος, ωτος, καὶ κέρας, ατος σύνθετα μεταβαίνουσιν εἰς τὴν τετάρτην κλίσιν· φυλάττουσιν ὅμως καὶ τὰ δύο καὶ τὴν γενικὴν τος· οἶον φιλόγελως, ων, Γενικ. φιλόγελω καὶ φιλογέλωτος· δίκερως, ων, Γενικ. δίκερω καὶ δικάερατος.

§. 95. Μονοκατάληκτα ἐπίθετα εἶναι, ὅσων δὲν συγχωρεῖ ἡ ἀναλογία νὰ σχηματίσωμεν οὐδέτερα, ἀλλ' ἓνα μόνον τύπον κοινοῦ γένους, οἶον ὁ καὶ ἡ ἄπαις, Γεν. ἄπαιδος· ὁ καὶ ἡ μακρόχειρ, ρος. Τοιαῦτα εἶναι ἔτι

ἀ. Ὀλίγα τινὰ εἰς ης (ἀργῆς, ἡμιθνής)· καὶ ως, ωτος (ἀγνώς, ὠτος)· καὶ εἰς ξ, ψ λήγοντα, οἶον ἥλιξ, κος· μῶνυξ, υχος· ἀγίλιψ, πος.

β'. Πλειότερα εἰς ας, αδος· οἶον φυγάς, λογάς· καὶ τινὰ εἰς ις ἢ υς, Γεν. ἰδος, υδος (ἀναλκις, νέηλυσ). Συνηθέστερα ὅμως εἶναι τὰ εἰς ας καὶ ις, Γεν. δος μόνον θηλυκά, τὰ ὁποῖα μὲ παραίτησιν τοῦ οὐσιαστικοῦ ἔγειναν αὐτὰ οὐσιαστικὰ θηλυκά· οἶον ἡ μαινὰς (δηλ. γυνή)· ἡ πατρὶς (δηλ. γῆ).

γ'. Ἐπίθετά τινὰ εἶναι μόνον ἀρσενικά, οἶον ὁ γέρων, ὁ πρέσβυς, ὁ πένης, ὁ ἐθελοντής, ὁ γεννάδας.

§. 96. Ἐτερόκλητα ἐπίθετα εἶναι

ἀ. Τὰ δύο μέγας καὶ πολὺς, καὶ τὰ οὐδέτερά των μέγα καὶ πολύ.

β'. Τὸ πρᾶος εἶναι μόνον ἀρσενικὸν ἐν χρήσει, καὶ τὸ οὐδέτερον εἰς μόνον τὸν ἐνικὸν ἀριθμόν· ὅλον δὲ τὸ θηλυκὸν καὶ τὸ πληθυντικὸν οὐδέτερον λαμβάνονται ἀπὸ τὸν εἰς τὰς διαλέκτους εὐχρηστον τύπον, πρᾶυς (ἴων, πρηΐς). Σχηματίζεται λοιπὸν θηλυκὸν πρᾶῖα, οὐδ. πλ. πρᾶέα. Λέγουσι δὲ καὶ εἰς τὴν πληθυντικὴν ὀνομαστικὴν τοῦ ἀρσενικοῦ πρᾶοι καὶ πρᾶεῖς, Γεν. μόνον πρᾶέων.

§. 97. Ἑλληνικὰ ἐπίθετα εἶναι, τῶν ὁποίων εἶναι εὐχρηστοί μόνον πτώσει τινές·

ἀ. Σῶς (ἐκ τοῦ ΣΑΟΣ) εἶναι μόνον ὀνομαστικὴ κοινοῦ γένους, καὶ Αἴτ. καὶ Οὐδ. σῶν. Αἴτ. πληθ. σῶς. Σπανιώτατα

Θηλ. ἐνικ. καὶ Οὐδ. πληθ. σᾶ· τὰ δὲ ἐλλείποντα ἀναπληροῦνται ἐκ τοῦ σῶος, α, ον.

β'. Ἑλλιπῇ εἶναι κυρίως τὰ φροῦδος, η, ον, τὰ ὅποια μόνον ἔχουσιν ὀνομαστικὴν εἰς πᾶν γένος καὶ πάντα ἀριθμόν· καὶ τὸ πῶντια μόνον εἰς θηλυκόν· καὶ αἱ σύνθετοι καὶ ἀλληλοπαθεῖς ἀντωνυμίαι—καὶ τὸ ἄμρω (Ζήτ. σελ. 28).

P H M A.

10. Περὶ σχηματισμοῦ τῶν χρόνων.

§. 98. Παράδειγμα ῥήματος βαρυτόνου ἐλάβαμεν (σελ. 31) τὸ τύπτω, καὶ εἰς αὐτὸ ἐφαρμόζομεν ὅλα τὰ ἐφεξῆς. Ὁ Μέλων β'. καὶ ὁ ἀόριστος β'. τοῦ ῥήματος τούτου δὲν εἶναι χρήσιμοι, ἀλλ' ὑπετέθησαν ὡς τύποι διὰ τὰ ῥήματα τὰ ἔχοντα χρόνους τοιούτους εὐχρήστους.

Ἐπειδὴ δὲ τὰ εἰς λ, μ, ν, ρ ἔχουν κῆποιαν διαφορὰν καὶ συνιστῶσι συζυγίαν δευτέραν, διὰ τοῦτο τὰ εἰς ταῦτα θεωρούμενα τάττομεν ἐφεξῆς, ὑποσυνάπτοντες διὰ τοὺς πρωτοπείρους καὶ ἐν παράδειγμα, τὸ ἀγγέλλω. Καὶ τῶν περισπωμένων δὲ οἱ χρόνοι ὑπάγονται εἰς τοὺς γενικοὺς κανόνας τοῦ σχηματισμοῦ τῶν χρόνων τοῦ βαρυτόνου.

§. 99. Ὁ ἐνεστώς ὀνομάζεται θέμα τοῦ ῥήματος· ἐπειδὴ ἐξ αὐτοῦ ὡς ἐκ ῥίζης ἀναφύονται οἱ λοιποὶ χρόνοι. Παρεκτός δὲ τούτου καὶ τοῦ μέλλοντος ὅλοι οἱ ἄλλοι ὀνομάζονται παρωχημένοι, ἤγουν περασμένοι. Ἀρχτικοὶ χρόνοι λέγονται ὁ ἐνεστώς, παρχαίμενος καὶ μέλλων· τρεῖς δευτερεύοντες συγγενεύουσι μὲ ἕκαστον ἐκείνων, ὁ παρατατικὸς, ὁ ὑπερσυντελικὸς, καὶ ὁ ἀόριστος· οἷον γράφω, ἔγραφον· γέγραφα, ἔγεγραμμαι· γράψω, ἔγραψα.

11. Αὐξήσεις τῶν παρωχημένων.

§. 100. Εἰ μὲν τὸ ῥήμα ἄρχεται ἀπὸ συμφώνου, ὁ παρα-

τατικός καὶ ὁ ἀόριστος α'. καὶ β'. αὐξάνουσι τὴν ἀρχὴν των μὲ ἐν ε, τὸ ὅποσον ὀνομάζεται συλλαβική αὕξησις, οἷον τύπτω, ἔτυπτον, ἔτυπα, ἔτυπον· οἱ δὲ Ἀττικοὶ τρέπουσιν εἰς η τὸ ε τῆς αὐξήσεως εἰς τὰ ῥήματα δύναμαι, βούλομαι καὶ μέλλω, λέγοντες ἡδυνάμην, ἡβουλόμην, ἡμελλον ἀντὶ ἐδυνάμην, ἐβουλόμην, ἔμελλον.

§. 101. Εἰδὲ τὸ ῥῆμα ἄρχεται ἀπὸ τῶν φωνηέντων α, ε, ο, γίνεται τροπὴ αὐτῶν εἰς τοὺς παρωχημένους, ὀνομαζομένη χρονική αὕξησις· καὶ τὸ μὲν α τρέπεται εἰς η, οἷον ἀνύω, ἤνυσον, ἤνυκα, ἤνυkein, ἤνυσα· ἐξαιροῦνται ἀηθέσσω, ἀήθεσσον· ἀηδίζομαι, ἀηδιζόμεν διὰ τὴν κακοφωνίαν· καὶ ἄω τὸ πνέω, ἄων, καὶ αἶω τὸ ἀκούω αἶον, διὰ νὰ μὴ συγχυθῇ μὲ τὸ ἥιον τὸ ἐπορευόμην.

§. 102. Τὸ δὲ ε τρέπεται εἰς η, οἷον ἐλπίζω, ἤλπιζον, ἤλπιχα, ἤλπικειν, ἤλπισα. Ἐξαιροῦνται ἔχω, ἐάω, ἔλχω, ἔρπω καὶ ἐρπύζω, ἐλίσσω, ἐστιάω, ἔπω καὶ ἔπομαι, ἔλω, ἔθω (ἔθεν εἴωθα), ἐργάζομαι, τὰ ὅποια τρέπουσι τὸ ε ὅχι εἰς η, ἀλλ' εἰς ει, οἷον εἶχον, εἰστίων κτλ.

§. 103. Τὸ δὲ ο τρέπεται εἰς ω, οἷον ὀνομάζω, ὠνόμαζον, ὠνόμαχα, ὠνομάκειν, ὠνόμασα. Εἰς τινὰ δὲ προστίθεται καὶ ἡ συλλαβική αὕξησις, οἷον ὀρῶ, ὦρων καὶ ἐώρων, ἐώραχα· οἶγω, σύνθετον ἀνοίγω, ἀνέωγον· Ζήτ. οἶγω εἰς τὰ ἀνώμαλα.

§. 104. Ὅταν τὸ ῥῆμα ἄρχεται ἀπὸ εο, τρέπεται μόνον τὸ ο εἰς ω, οἷον ἐορτάζω ἐώρταζον.

§. 105. Εἰ δὲ τὸ ῥῆμα ἄρχεται ἀπὸ τῶν διφθόγγων αι, αυ, ευ, οι, τρέπονται ἢ μὲν αι εἰς η, ἢ δὲ αυ εἰς ηυ, ἢ δὲ ευ εἰς ηυ, ἢ δὲ οι εἰς ω, οἷον

αὐλέω,	ἡῦλουν·
εὐχομαι,	ἡῦχόμεν·
αἰτέω,	ἥτεον·
οἰκέω,	ὤκεον.

Ἐξαιροῦνται δὲ, αὐαίνω, αὐαίνον· καὶ οἰακίζω, οἰνίζω, οἰκουρέω, οἰστρέω, οἰακαστροφῶ, οἰμῶ, οἰωνίζομαι, τῶν ὁποίων οἰ

παρωχημένοι συνάρονται με τὸν ἐνεστῶτα. — Τὰ δὲ ἐκ τῆς ευ συνηθέστερον δὲν κάμνουσι τροπήν· ὅθεν εὐχομαι, ηὐχόμεν, συγχότερα ὁμως εὐχόμεν.

§. 106. Τα δὲ η, ω, ι, υ καὶ αἱ δίφθογγοι ει, καὶ ου μένουσιν ἄτρεπτα· ἀλλὰ τὰ δίχρονα γίνονται μακρὰ εἰς τοὺς παρωχημένους χρόνους ἐὰν εἶναι βραχέα. — Ἐκ δὲ τοῦ εἰκά-ζω, εἰκάσα, εἰκάζον, εἰκάσμαι εὐρίσκεται Ἀττικῶς καὶ ἥκασα, ἥκασμαι.

Σημείωσις. Ἡ συλλαβικὴ αὔξησις ἦτο κοινὴ ὅλων τῶν ῥημάτων ἀρχήτερα. Ἡ δὲ χρονικὴ ἐγεννήθη ἐκ συναιρέσεως τῆς συλλαβικῆς ε καὶ τοῦ φωνήεντος τοῦ ῥήματος· οἷον ἄγω, ἔαγον, ἤγον· ἀγαπῶ, ἀγαπῶν, ἠγάπων· ἀλλ' ἡ συναιρέσις ἐε εἰς η καὶ εο εἰς ω ἐκβαίνει ἀπὸ τὸν συνήθη της κανόνα (Ζήτ. βιβλ. γ. §. 190 β'). Ἐκ τούτου ἐξηγοῦνται αἱ προσημειωθεῖσαι ἐξαιρέσεις (§. 101.)· διότι ἐκ τοῦ ἔχω, ἔεχον, συναιρεῖται ὁμαλῶς τὸ εἶχον κτλ. Ἐφυλάχθη δὲ ἡ συλλαβικὴ αὐξήσις καὶ εἰς ῥήματα τιοῦ ἀρχόμενα ἐξ ἀτρέπτων φωνηέντων, οἷον

	ὠθέω	ὠνέσμαι	εὐρέω
Παρατ.	ἐώθεον	ἐωνεύμεν	εὐόρουν.

Καὶ παρακείμενοι δὲ φυλάττουσιν ἄτρεπτον τὴν συλλαβικὴν αὐξήσιν, ὡς εἶναι ἐώ-ρακα (§. 103.) ἐώνημαι, καὶ οἱ τρεῖς ἔοικα, ἔολπα, ἔοργα ἐκ τῶν εἶκω, ἔλπω, εἶργω. Τὸ δὲ ο εἶναι διὰ τὸν λόγον τοῦ §. 117. γ. Οἱ δὲ τούτων ὑπερσυντελι-κοὶ εἶναι διὰ χρονικῆς αὐξήσεως τοῦ ο ἐώκειν, ἐώλπειν, ἐώργειν κατὰ τινὰ ἀνα-λογίαν τοῦ §. 104.

12. Αὐξήσις τῶν συνθέτων ῥημάτων,

§. 107. Τὰ ἐκ τῶν προθέσεων σύνθετα ῥήματα λαμβάνουν τὴν συλλαβικὴν ἢ χρονικὴν αὐξήσιν μετὰ τὴν πρόθεσιν πρὸ τοῦ ῥήματος, οἷον παρακούω παρήκουον, ἐπομνύω ἐπώμνουον, κατα-γράφω, κατέγραφον, ἐπιστέλλω, ἐπέστελλον· διότι εἰσερχομένης τῆς αὐξήσεως ἀποβάλλεται τὸ φωνῆεν τῆς προθέσεως, παρεκτός τῆς πρὸ καὶ περὶ οἷον προέγραφον, περιέγραφον. Ἐπὶ τοῦ κα-νόνο τούτου παρατηροῦμεν τὰ ἐρεξῆς·

α. Εἰς σύνθετα, τῶν ὁποίων τὸ ἀπλοῦν ῥῆμα ἐξέλιπεν ἢ εἶναι πολὰ σπάνιον, ἢ αὐξήσις γίνεται πρὸ τῆς προθέσεως, οἷον καθεύδω ἐκάθευδον, καθίζω ἐκάθιζον, καὶ ἀφίουν ἐκ τοῦ ἀφίημι· μ' ὅλον τοῦτο ἀπαντᾶται εἰς τοὺς ἀρίστους συγγραφεῖς καθηῦδον ἀντὶ ἐκάθευδον.

β'. Τὰ ῥήματα ἀνορθῶ, ἐνοχλῶ, ἀνέχομαι, παραινῶ, δέχονται διπλὴν αὐξήσιν, ἤγουν καὶ ἐξῶθεν καὶ ἔσωθεν τῆς προθέσεως· οἷον ἠνώρθουν, ἠνώχλουν, ἠνειχόμεν, πεπαρώνηκα. Πιράξεως εἶναι ἡ ἀνωμαλία τῆς αὐξήσεως τῶν δύο ῥημάτων διακονῶ καὶ διαιτῶ· διότι εὐρίσκεται διειρηκόμενα καὶ κατεδιήτησα ἐκ τοῦ διάκονος, δίαιτα, ἐνῶ ἀπλᾶ ἄκονος καὶ αἷτα δὲν ὑπῆρξεν.

γ'. Ῥήματα παραγόμενα ἐκ συνθέτων ὀνομάτων δέχονται ἐξῶθεν τὴν αὐξήσιν· οἷον δεινοπαθῶ, ἐδεινοπάθουν (ἐκ τοῦ δεινοπαθῆς)· οἰκοδομῶ, ὠκοδόμουν ἐκ τοῦ οἰκοδόμος· μελοποιῶ, ἐμελοποιοῦν ἐκ τοῦ μελοποιός· ἄφρονῶ, ἠφρόνουν ἐκ τοῦ ἄφρωνος κτλ.

δ'. Τοῦτον τὸν κανόνα ἠκολούθησαν καὶ τὸ ἐναντιοῦμαι, ἠναντιούμην ἐκ τοῦ ἐναντίος· καὶ τὸ ἀντιβόλῶ, ἠντιβόλουν ἐκ τοῦ ἀντιβολῆ. Μ' ὅλον τοῦτο εὐρίσκονται καὶ τοιαῦτα ῥήματα αὐξανόμενα ἔσωθεν τῆς προθέσεως· οἷον ἐξεκλησίασα, ἐνεκωμιάζον, προσεφήτευσα, συνήργουν, ἐπιτετήδευκα, ἐνεχείρουν κτλ. μ' ὅλον ὅτι ἐκ πάντων τούτων τῶν ῥημάτων (ἐκκλησιάζω, ἐγκωμιάζω, προσφητεύω, συνεργέω, ἐπιτηδεύω, ἐγχειρέω) καὶ δὲν εὐρίσκεται ἀπλοῦν, ἀλλὰ παράγονται ἐκ τῶν ἐκκλησία, ἐγκώμιον, προφήτης, συνεργός, ἐπίτηδες, καὶ ἐκ τῆς ἐν καὶ χεῖρ. Κατηγορῶ, κατηγόρουν ἐκ τοῦ κατήγορος, καὶ ἐμπολῶ (ἐκ τοῦ ἐμπολή), ἠμπόλησα, καὶ (εἰς τὸν Λουκιαν.) ἐμπεπόληκα.

ε'. Τὰ ἐκ τοῦ εὐ καὶ δυς σύνθετα, εἰ μὲν ἀκολουθεῖ μετ' αὐτὰ φωνῆν τρεπτὸν, οἷον α, ε, ο, αὐξάνουσιν ἔσωθεν· οἷον δυσαρξῶ, δυσηρέξουν· εὐεργετῶ, εὐηργέτουν· εὐορκῶ, εὐόρκουν· ἐξῶθεν δὲ, ἐὰν ἀκολουθῇ ἄτρεπτον φωνῆν ἢ σύμφωνον, οἷον δυσημερῶ, ἐδυσημέρουν, δυσωπῶ, ἐδυσώπουν, δυστυχῶ, ἐδυστύχουν.

13. Χαρακτήρ.

§. 108. Χαρακτήρ ῥήματος λέγεται τὸ γράμμα, τὸ ὁποῖον προηγεῖται τοῦ φωνήεντος τῆς καταλήξεώς του· οἷον λέγω,

φονεύω· τὸ γ τοῦ πρώτου καὶ τὸ εὐ τοῦ δευτέρου εἶναι οἱ χαρακτῆρές των. Ῥίζα δὲ ῥήματος τὸ μετὰ τὴν ἀποκοπὴν τοῦ ω τοῦ ἐνεστώτος μένον μέρος του· οἶον (ἐπὶ τῶν δύω πρᾶδειγμάτων μας) τὸ λέγ, καὶ τὸ φονεῦ. Ὅταν ἡ ῥίζα τελειόνη εἰς φωνῆν, τὰ ῥήματα ὀνομάζονται καθαρά· οἶον τιμάω, φιλέω, φονεύω.

§. 109. Δὲν ἔχει πάντοτε τὸ ῥῆμα μίαν ῥίζαν, ἐνῶ διάφοροι χρόνοι μᾶς φανερόνουν ὅτι ὑπῆρχεν ἔτι καὶ ῥίζα δευτέρα ἐκλιπούσα ἢ καὶ σωζομένη· οἶον τύπτω ἐτύπην, ἔχουσι δύω ῥίζας τύπτ καὶ τύπ· τάσσω ἐτάγην, τάγ καὶ τάσσ· λαμβάνω ἔλαβον λήψομαι. λαμβάν καὶ λάβ καὶ λήβ.

§. 110. Ὁ ἐνεστώς λέγεται θέμα (§. 99.). Ἐνὸς λοιπὸν καὶ τοῦ αὐτοῦ ῥήματος ὑπάρχουσι δύω καὶ πολλάκις τρία θέματα, τὰ μὲν ἀπαρχαιωμένα καὶ ἄχρηστα, τὰ δὲ σωζόμενα καὶ χρήσιμα. Ὅταν ὁ χαρακτήρ τοῦ θέματος εἶναι ἀπλοῦς, λέγεται εὐκρινὴς πρὸς διαφορὰν τοῦ δευτέρου, ὅπου αὐτὸς δὲν γινώσκεται· τὸ γ, φέρ' εἰπεῖν, εἰς τὸ θέμα τάγω (ἐτάγην) πρὸς διαστολὴν τοῦ εἰς τὸ τάσσω σσ. Τάττομεν ἐνταῦθα ῥήματα, τῶν ὁποίων ὁ εὐκρινὴς χαρακτήρ ἔγεινεν ἄγνωστος εἰς τὸ εὐχρηστον θέμα διὰ παρενθέσεως γράμματος καὶ διὰ τροπῆς. Ταῦτα δὲ εἶναι τριῶν εἰδῶν.

α. Εἰς ὅσα ἔχουσι χαρακτῆρα πτ, τὸ μὲν τ παρενετέθη, ὁ δὲ εὐκρινὴς των χαρακτήρ εἶναι ἓν ἐκ τῶν τριῶν γραμμάτων, β, π, φ· π. χ.

κρύπτω	τύπτω	ῥάπτω.

κρύβω	τύπω	ῥάφω

β'. Εἰς ὅσα ἔχουσι σσ, ἢ ττ, εὐκρινὴς χαρακτήρ εἶναι γ ἢ κ ἢ χ, οἶον

τάσσω	φρίσσω	βήσω

τάγω	φρίκω	βήχω

Σημείωσις. Ἡ συνήθης γλῶσσα μεταχειρίζεται ἕως τώρα τὰ παλαιὰ ἀπλᾶ θέματα, λέγουσα κρύβω, ῥάφω, βᾶφω, φυλάγω, βήχω, κτλ. ἀντὶ κρύπτω, ῥάπτω, βᾶπτω, φυλάττω, βήσω κτλ.

γ'. Ὅσα δὲ ἔχουσι ζ (δωρ. σδ), τινῶν μὲν εἶναι εὐκρινῆς χαρακτήρ δ, π, χ.

οράζω ὄζω

οράδω ὄδω

τινῶν δὲ τὸ γ, οἶον κράζω, κράγω.

Ἀλλὰ τοῦ νέου εὐχρήστου θέματος ἄλλοι τύποι δὲν εἶναι εἰμὴ ἐνεστώως καὶ παρατατικός.

Σημείωσις. Τὰ εἰς ἰζω καὶ αζω παράγωγα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἔχουσι τὸν εὐκρινῆ χαρακτήρα δ. Τὸν δὲ γ, ὅσα σημαίνουν φώνημα ἐκ στόματος ἀνθρώπου ἢ κτήνους, οἶον κράζω, στενάζω, τρίζω, οἰμώζω κτλ. Προσέτι στάζω, στίζω, στήριζω, σφύζω, μαστιζω. — Τὰ δὲ ἐφεξῆς τρία, πλάζω, κλάζω, σάλπιζω, ἔχουσι χαρακτήρα εὐκρινῆ γγ. Μῆλλ. γξω. — Τινὰ δὲ τῶν εἰς ττ ἢ σσ δὲν ἔχουσι χαρακτήρα γ ἢ κ ἢ χ, ἀλλ' ἀκολουθοῦσι τὴν ἀναλογίαν τῶν εἰς ζ· οἶον πάσσω, πείσσω κτλ. — Τινὰ δὲ ἔχουσι διπλοῦν τὸν εὐκρινῆ χαρακτήρα· ἴδε §. 152 εἰς τὸν κατάλογον τὰ ῥήματα ἀρπάζω, παίζω, βαστάζω, νάσσω.

14. Μέλλων πρῶτος.

§. 111. Χαρακτήρ τοῦ μέλλοντος εἶναι ἡ κατάληξις σω. Ἐπειδὴ τὰ πλείωτερα ῥήματα ἔχουσι τὸν μέλλοντα τοῦτον, διὰ τοῦτο ὀνομάζεται μέλλων πρῶτος. Γίνεται δὲ ὁ μέλλων ἀπὸ τοῦ ἐνεστώτος κατὰ τὰ ἐφεξῆς·

α'. Εἰ μὲν ὁ ἐνεστώτης εἶναι καθαρός, προστίθεται τὸ σ πρὸ τοῦ ω· οἶον παύω, παύσω· ἀκούω, ἀκούσω, καὶ ἡ πρὸ τοῦ σω συλλαβὴ εἶναι πάντοτε μακρά, ὁποίας ποσότητος καὶ ἂν εἶναι ἡ λήγουσα τοῦ ἐνεστώτος, οἶον δακρύω (υ)—δακρύσω (υ)· τίω (ι)—τίσω (ι).

β'. Εἰ δὲ ὁ χαρακτήρ τοῦ ἐνεστώτος εἶναι β, π, φ· τίθεται μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ ω τὸ σ, ἐξ οὗ γίνεται χαρακτήρ τοῦ μέλλοντος τὸ ψ, οἶον θλίβω, θλίψω· λείπω, λείψω· γράφω, γράψω.

γ'. Εἰ δὲ εἶναι γ, κ, χ, τὸ σ προστιθέμενον τὰ μεταβάλλει εἰς ξ, οἶον λέγω, λέξω· πλέκω, πλέξω· τεύχω, τεύξω (§. 59).

δ'. Εἰ δὲ εἶναι δ, ἢ θ, ἀποβάλλεται διὰ τὴν κακοφωνίαν, καὶ μένει μόνον τὸ παρεντιθέμενον σ, οἶον ἄδω, ἄσω· πείθω, πείσω.

Σημείωσις. Ἐὰν πρὸ τοῦ σ τοῦ μέλλοντος εἶναι ὁ μετὰ γλωσσικοῦ συμφώνου, ἡ μεταβολὴ γίνεται κατὰ τὸν §. 188. οἷον σπένδω μέλλων σπεῖσω.

ε'. Εἰ δὲ εἶναι χαρακτήρ τοῦ ῥήματος πτ, σσ ἢ ττ, ζ, τότε ἔρχεται ὁ εὐκρινὴς χαρακτήρ καὶ γίνεται πτ-ψ, καὶ σσ ἢ ττ-ξ καὶ ζ-σ, οἷον τύπτω (ΤΥΠΩ)-τύψω· ῥάπτω (ΡΑΦΩ)-ῥάψω· τάσσω (ΤΑΓΩ)-τάξω· φράζω (ΦΡΑΔΩ)-φράσω· καὶ σπανίως ζ-ξ, καὶ σσ ἢ ττ-ξ, οἷον κράζω (ΚΡΑΓΩ)-κράξω· πλάσσω (πλάθω)-πλάσω.

§. 112. α'. Τὰ περισπώμενα τρέπουσι· τὸν βραχὺν χαρακτήρα εἰς μακρόν, ἤγουν τὸ ε εἰς η, καὶ τὸ ο εἰς ω· οἷον φιλέω φιλήσω· χρυσῶ χρυσώσω· καὶ ὁ χαρακτήρ α τρέπεται εἰς η, οἷον βοάω βοήσω, ἀπατάω ἀπατήσω. Ἐξαίρουνται δὲ τὰ πρὸ τοῦ α ἔχοντα ε, ι, ρ· οἷον ἔχω ἔασω, μειδιάω μειδιάσω, δρᾶω δράσω, φωρᾶω φωράσω· ὅποτε τὸ α εἶναι μακρόν.

Σημείωσις α'. Περισπώμενά τινα εἰς αω καὶ εω βραχυπαράληκτα συλάττουσιν ἄτρεπτον τὸ φωνῆεν εἰς τὸν μέλλοντα, οἷον γελᾶω, χαλᾶω, θλᾶω, κλᾶω, σπᾶω, Μέλλ. γελᾶσω κτλ. ἀλέω, ἀρκέω, ἐμέω, καλέω, τελέω, ζέω, ξέω, τρέω, αἰδέομαι, ἀκέομαι, Μέλλ. ἀλέσω, αἰδέσομαι κτλ. Ὡσαύτως ἐμέω, ἀρώ, βόω, ἐνόω, Μέλλ. ἐμέσω κτλ. Καὶ ἄλλα τινα εἰς ω καθαρὸν τηροῦσι βραχὺ τὸ φωνῆεν ὡς τὸ εἶχαν εἰς τὸν ἐνεστώτα· οἷον ἀνύω, ἀρύω, μεθύω, πτύω, Μέλλ. ἀνύσω κτλ. Ζήτ. ἀνώμ. δύω, θύω, λύω.

Σημείωσις β'. Τινὰ δὲ εἶναι ἄστατα, ἄλλοτε μὲν ε, ἄλλοτε δὲ η ἔχοντα εἰς τὸν μέλλοντα ἢ εἰς τοὺς ἀπ' αὐτοῦ παραγώγους χρόνους (§. 116. 122). Εἶναι δὲ τὰ ἐριξήτ· Αἰνέω αἰνέσω, παθ. παρακ. ἤνημαι· ποθέω, ποθέσω καὶ ποθήσω· δέω, δήσω, παρακ. δέδεκα· αἰρέω, αἰρήσω, Ἀέρ. παθ. ἤρέθην· φρονέω, ἤτω καὶ ἔσω· φορέω, πονέω. Ζήτ. καὶ εἰς τὰ ἀνώμ. γαμέω, στερέω, εὐρίσκω, νέμω καὶ ΡΕΩ εἰς τὸ Εἰπεῖν.

Σημείωσις γ'. Τὸ ἀκροόμαι ἔχει μέλλοντα ἀκροόσομαι παρὰ τὴν ἀναλογίαν τοῦ βοάω Μ. βοήσω. Ἐξ ἐναντίας δὲ τὸ χράω, χράσομαι-χρήσω κτλ. παρὰ τὴν ἀναλογίαν τοῦ δρᾶω, ἀτῶ.

β'. Τὰ δὲ ῥέω, χέω, νέω, θέω, πλέω, πνέω σχηματίζουσι τὸν μέλλοντα εἰς ευσω· καὶ τὰ κλαίω, καίω εἰς αυσω, ἐκ τῶν θεμάτων ρεύω, χεύω, νεύω, θεύω, πλεύω, πνεύω, κλαύω καύω.

15. Μέλλων Ἀττικός.

§. 113. Ὅταν πρὸ τοῦ σω εὐρίσκειται φωνῆεν βραχὺ

ἀποβάλλεται μὲν Ἴωνικῶς τὸ σ, συναίρουσιν δὲ Ἀττικῶς τὰ φωνήεντα εἰς τὸ περισπώμενον ω· οἷον ἐκ τοῦ τελέω τελέσω, Ἴωνικῶς τελέω, Ἀττικῶς τελῶ· ἐκ τοῦ βιβάζω, βιβάσω, Ἴωνικῶς βιβάω, Ἀττικῶς βιβῶ.

§. 114. Τὰ εἰς ἰζω ὑπερδισύλλαβα μὲ ἀποβολὴν μόνην τοῦ σ σχηματίζουσιν Ἀττικῶς περισπώμενον μέλλοντα, οἷον νομίζω νομίσω.

16. Μέλλων δεύτερος.

§. 115. Ὅταν τὸ καθαρὸν θέμα τοῦ ῥήματος σχηματισθῇ ὡς περισπώμενον ῥῆμα, οἷον τυπῶ, τυπεῖς, τυπεῖ, ὁ χρόνος οὗτος ὀνομάζεται μέλλων δεύτερος. Ἀλλ' ὁ τύπος οὗτος εἶναι κανονικὸς καὶ χρήσιμος εἰς τὰ ῥήματα, τῶν ὁποίων χαρακτὴρ εἶναι λ, μ, ν, ρ, καὶ ἀνώμαλων τινῶν. Ζήτ. Μάχομαι, Ἐ-ζομαι.

Σημείωσις. Οἱ Δωριεῖς περισπῶσι καὶ τὸν μέλλοντα πρῶτον, λέγοντες τυψῶ κτλ. ὁ τύπος οὗτος ἔμεινε χρήσιμος ἐπὶ τινῶν ῥημάτων καὶ εἰς τοὺς Ἀττικούς· οἷον ἐκ τοῦ φεύγω Μίστ. μέλλ. φευξοῦμαι. Ἐνα πάντῃ ἀνώμαλον τύπον μέλλοντος εἰς ομαι ζῆται· εἰς τὰ ἀνώμαλα πίνω καὶ ἐσθίω.

18. Παρακείμενος.

§. 116. Ὁ χαρακτὴρ τοῦ παρακείμενου κανονίζεται ἀπὸ τὸν μέλλοντα πρῶτον. Ὅταν ὁ μέλλων ἔχη σ, ὁ παρακείμενος λαμβάνει κ· οἷον ποιήσω πεποίηκα· ὅταν ἐκεῖνος ἔχη ψ, ὁ παρακείμενος λαμβάνει φ· οἷον τύψω τέτυφα· ὅταν δὲ ἔχη ξ, ὁ παρακείμενος λαμβάνει χ· οἷον πλέξω πέπλεχα.

α. Καὶ εἰ μὲν τὸ ῥῆμα ἄρχεται ἀπ' ἀτρέπτου φωνήεντος ἢ διφθόγγου, ἀπ' αὐτοῦ ἄρχεται καὶ ὁ παρακείμενος· ὅταν δὲ ἀπὸ τρεπτοῦ, αὐξάνει καὶ αὐτὸς χρονικῶς ὡς οἱ ἄλλοι παρωχημένοι, οἷον ὀνομάζω ὠνόμαζον ὠνόμακα.

β. Ὅταν τὸ ῥῆμα ἄρχεται ἀπὸ δύο ἄφωνα, ἢ ἀπὸ διπλᾶ ζ, ξ, ψ, ἢ ἀπὸ ρ, ὁ παρακείμενος λαμβάνει τὴν συλλαβικὴν αὐξήσειν τοῦ παρατατικοῦ· οἷον στηρίζω ἐστήριζον ἐστήριχα· ζητῶ ἐζήλουν ἐζήλωκα· ξύω ἔξυσον ἔξυκα· ψέγω ἔψεγον ἔψεχα· φηγορεύω ἐφρητόρευον ἐφρητόρευκα.

γ'. Ὅταν τὸ ῥῆμα ἄρχεται ἀπὸ ἐν ἀπλοῦν σύμφωνον ἢ ἀπὸ δύω, τῶν ὁποίων τὸ μὲν εἶναι ἄφωνον, τὸ δὲ ἄλλο ἀμετάβολον, ὁ παρακείμενος ἀναδιπλασιάζεται προσλαμβάνων εἰς τὴν σιγαστικὴν αὐξήσιν καὶ τὸ σύμφωνον τοῦ ἐνεστώτος· οἷον τύπτω ἔτυπτον τέτυπα· γράφω ἔγραφον γέγραφα· πλουτῶ ἐπλούτουν πεπλούτηκα· πλήν τῶν ἀρχομένων ἀπὸ τοῦ γινω καὶ γρη, οἷον γνωρίζω ἐγνώρικα· γρηγορῶ ἐγρηγόρηκα· εἰς τὰ ὁποῖα πρόσθετες ἐγνώκα ἐκ τοῦ γινώω, καὶ ἐγλώττισμαι, ἐπειδὴ διὰ κακοφωνίαν δὲν ἀναδιπλασιάζονται· καὶ πλήν τοῦ πέπτωκα (πτώω), πέπταμαι πτώω, τὰ ὁποῖα ἀναδιπλασιάζονται παρὰ τὸν β'. κανόνα· εἰς ταῦτα πρόσθετες τὸ κέκτημαι, τὸ ὁποῖον κοινῶς μὲν ἀναδιπλασιάζεται, ὁ Πλάτων πρὸ μὲν φωνήεντος τὸ ἀναδιπλασιάζει, πρὸ δὲ συμφώνου λέγει ἐκτεῖναι.

δ'. Τὰ ἀπὸ δασέων θ, φ, χ ἀρχόμενα τρέπουσιν εἰς τὸν παρακείμενον τὰ δασέα εἰς ψιλὰ· καὶ τὸ μὲν θ τρέπεται εἰς τ, οἷον θεωρῶ τεθεώρηκα, τὸ φ εἰς π· φωνῶ πεφώνηκα, τὸ χ εἰς κ· χωνεύω κεχώνευκα.

19. Παρακείμενος. β'.

§. 117. Ὁ δεῦτερος παρακείμενος λεγόμενος ἀπὸ τοὺς ἀρχαιτέρους γραμματικούς Μέσος κατὰ μὲν τὴν αὐξήσιν συλλαβικὴν ἢ χρονικὴν εἶναι ὅμοιος τοῦ πρώτου· λαμβάνει δὲ τὸ ληκτικὸν σύμφωνόν του ἀπὸ τὸν χαρακτῆρα τοῦ ἐνεστώτος· οἷον λήθω λέληθα· σήπω σέτηπα· φεύγω πέφευγα. Ἐὰν δὲ ὁ χαρακτῆρ τοῦ ἐνεστώτος εἶναι μικρὸς, δεῦτερος παρακείμενος λαμβάνει τὸν εὐκρινῆ (§. 110)· οἷον τύπτω (ΤΥΠΩ) τέτυπα· ορίσσω (ΦΡΙΚΩ) πέφρικα· οράζω (ΦΡΑΔΩ) πέφραδα· πλήσσω (ΠΛΗΓΩ) πέπληγα.

§. 118. α'. Τὸ α τῆς παραληγούσης τρέπεται εἰς η, οἷον δαίω δέδηκα, θάλλω τέθηκα, ἐὰν πρὸ τοῦ α δὲν ἐμφιλογωρῇ ρ ἢ φωνῇεν, οἷον κέκραγα, ἔαγα, ἔαδα.

β'. Ἡ ε παραλήγουσα τοῦ ἐνεστώτος μεταβάλλεται εἰς ο,

οἷον τέκω τέτοκα· δέρκω δέδορκα· εἰς τὴν εἰ δίφθογγον τρέπεται τὸ ε καὶ τὸ ι ἢ μένει ἢ ἀποβάλλεται, οἷον λέιπω λέλοιπα, σπείρω ἔσπορα (Ζήτ. §. 140, ε).

Σημείωσις α'. Τρέπουσι δὲ καὶ τινες πρῶτοι παρακείμενοι τὸ ε εἰς ο οἷον πέμπω πέπομα· κλέπτω κέκλορα· τρέπω καὶ τρέφω τέτροφα. Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ τροπὴ τῆς εἰ εἰς οἰ τοῦ παρακειμένου δεῦροικα ἐκ τοῦ δεῖδω

Σημείωσις β'. Δεύτεροί τινες παρακείμενοι φυλάττουσι τὴν ἀρχαίαν συλλαβικὴν ἀξίητιν (§. 105. Σημ.) οἷον, ἔοικα, ἔοιθα (ὅθεν εἶωθα κατὰ μετέθεσιν τοῦ ι καὶ τὴν τροπὴν τοῦ ο εἰς ω)· ἔολπα, ἔοργα.

Σημείωσις γ'. Ὅλίγα ξήματα, καὶ μάλιστα τὰ πρωτότυπα, ἔχουσι τὸν δεῦτερον παρακείμενον, τὰ περισσότερα καὶ ὅλα τὰ παράγωγα ἔχουσι χρήσιμον μόνον τὸν πρῶτον.

20. Παρακείμενος Ἀττικός.

§. 119. α'. Ὅταν τὸ ῥῆμα ἄρχεται ἀπὸ τῶν τρεπτῶν φωνηέντων α, ε, ο, οἱ Ἀττικοὶ σχηματίζουσι ἴδιον παρακείμενον προστιθέντες τὰ δύο ἀρκτικά γράμματα τοῦ ἐνεστώτος εἰς τὸν κοινὸν καὶ εἰς τὸν δεῦτερον παρακείμενον, καὶ βραχύνοντες τὴν τρίτην συλλαβὴν ἐὰν ἦναι μακρά· οἷον ἀγείρω ἡγερεκα ἀγήγερχα· ἀκούω ἡκουκα ἀκήκοα· ἀλείφω ἡλειφα ἀλήλιφα· ἐλεύθω ἡλευθα ἐλήλυθα· ὀμώω ὀμοκα ὀμώμοκα· πλὴν τοῦ ἐρεῖρεικα ἐκ τοῦ ἐρεῖδω, διὰ τὴν μὴ συμπίεσιν μετὰ τὸ ἐρήρικα ἐκ τοῦ ἐρίζω.

β'. Ὅταν δὲ τὸ ῥῆμα ἄρχεται ἀπὸ λ ἢ μ, ἀποβάλλοντες τοῦτο, καὶ τὸ ε τρέποντες εἰς τὴν δίφθογγον εἰ, σχηματίζουσι τὸν παρακείμενον Ἀττικῶς· οἷον λέληρα εἴληρα· μέιρομαι μέμαρμαι, Ἀττικῶς εἴμαρμαι, ὅθεν εἴμαρμένη.

21. Ὑπερσυντελικός.

§. 120. Ὁ Ὑπερσυντελικὸς γίνεται ἀπὸ τοῦ παρακειμένου μετὰ τροπὴν τοῦ α εἰς εἰν.

α'. Εἰ μὲν ὁ παρακείμενος ἀναδιπλασιάζεται, ὁ Ὑπερσυντελικὸς προσλαμβάνει εἰς τὴν ἀρχὴν τὸ ε, οἷον γέγραφα ἔγεγραψαι.

β'. Εἰ δ' ἄρχεται ἀ τὸ φωνήεντος, συνάρχεται ἀπ' αὐτοῦ καὶ ὁ Ὑπερσυντελικὸς, οἷον ἤνυκα ἠνύκειν, ὠνόμακα ὠνομάκειν.

γ'. Ἐάν γίνεται ἀπὸ Ἀττικοῦ παρακειμένου, αὐξάνει χρονικῶς, οἷον ἀκήκοα ἤκηκόειν· ἐσήρικα ἤσηρίκειν.

Σημείωσις. Τοιοῦτον ἀναδιπλασιασμὸν εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν Ἀττικῶν ἔχει καὶ ὁ Ἀόριστος β'. τοῦ ἄγω ἤγαγον, φυλάττων αὐτὸν εἰς τὰς ἄλλας ἐγκλίσεις, οἷον ἀγαγεῖν, ἀγαγὼν κτλ.

δ'. Ἐάν ὁ παρακείμενος ἄρχεται ἀπὸ εο (§. 104 καὶ 106 Σημ.), ὁ Ὑπερσυντελικὸς μεταβάλλει μόνον τὸ ο εἰς ω, καὶ υπογράφει τὸ ι, ἂν ᾦναι δίφθογγος, οἷον ἔολπα ἐώλπειν· ἔοργα ἐώργειν· ἔοικα ἐώκειν.

§. 121. Πολλάκις ὅμως ἡ αὐξήσις τοῦ ὑπερσυντελικοῦ ἀποβάλλεται· οἷον δεδίδει ἀντὶ ἐδεδίδει· καὶ προσέτι ἐκθλίβεται τὸ ι τῆς διφθόγγου κατὰ τὴν παραλήγουσαν τοῦ τρίτου πληθυντικοῦ προσώπου· οἷον γεγράφεσαν, πεπόνθεσαν, ἀντὶ ἐγεγράφεισαν· ἐπεπόνθεισαν.

22. Ἀόριστος α'.

§. 122. Ὁ Ἀόριστος α' φυλάττει τὸ τελικὸν σύμφωνον καὶ τὴν παραλήγουσαν τοῦ μέλλοντος, οἷον τύψω ἔτυψα· λέξω ἔλεξα· πλὴν τοῦ ἔδωκα, ἔθηκα, ἤνεγκα, ἤκα, εἶπα καὶ τοῦ ἔχεα ἐκ τοῦ χεύσω· καὶ ἔκηκα ἐκ τοῦ καύσω.

23. Ἀόριστος β'.

§. 123. Ὁ δεύτερος Ἀόριστος ἔχων τὸν τύπον τοῦ παρατατικοῦ, ὡς πρὸς τὸν ἄλλον του σχηματισμὸν ἀκολουθεῖ τοὺς ἐφεξῆς κανόνας·

α'. Λαμβάνει πρὸ τῆς καταλήξεως ον, τὸν αὐτὸν χαρακτῆρα, τὸν ὁποῖον ἔχει ὁ δεύτερος παρακείμενος· διὰ τοῦτο χωρὶς περιττολογίαν πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῶσι καὶ εἰς αὐτὸν ὅσα προείπαμεν (§. 117).

β'. Βραχύνει τὴν παραλήγουσαν τοῦ ἐνεστώτος μεταβάλλων τὸ η εἰς α, καὶ τὸ ω εἰς α, ἢ, ἂν ᾦναι δίφθογγος, ἀποβάλλων αὐτῆς τὸ ἐν φωνῇ·ν· λήβω ἔλαβον· τρώγω ἔτραγον· φαίνω ἔφانون· παύω ἔπαυον· λείπω ἔλιπον· φεύγω ἔφυγον· ἢ τελευταῖον ἔάν ὁ ἐνεστώς ἔχη δύω λ, ὡς βάλλω ψάλλω κτλ. ἀπορρίπτων τὸ ἐν· οἷον βάλλω ἐβαλον κτλ.

γ'. Όταν δισύλλαβος ἐνεστώς ἔχη ε, ἡ μόνον ἢ μετὰ τοῦ ι, καὶ προηγῆται ἡ ἀκολουθῇ ἐν τῶν ἀμεταβόλων, τὸ ε τρέπεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς α' οἷον στέλλω ἔσταλον· τέμνω ἔταμον· δέρω ἔδαρον· πέρθω ἔπαρθον καὶ ἔπραθον· δέρκω ἔδαρκον καὶ ἔδρακον· κλέπτω ἔκλαπον· σπείρω ἔσπαρον· φθείρω ἔφθαρον. Τοῦ δὲ ὑπερδυσυλλάβου ὀφείλω ὁ ἀόριστος β'. φυλάττει τὸ ε, ὥφελον.

Εἰς ὅσα δὲ ῥήματα δὲν εἶναι δυνατὴ καμμία τῶν εἰρημένων μεταβολῶν, ὡς εἰς τὸ ἀρύω, γράφω κτλ., ταῦτα ἀόριστον δεύτερον δὲν ἔχουσιν. Ὅλα τὰ παράγωγα ῥήματα (τὸ ὁποῖον ἐλέγαμεν καὶ περὶ τοῦ δευτέρου παρακειμένου §. 118 Σημ. γ'). δὲν ἔχουσιν εὐχρηστον Ἀόριστον β'. Πρέπει δὲ μάλιστα οἱ ἀρχαῖοι νὰ προσέχουν μὴ ὑπολάβουν χρησίμους ὅλους τοὺς ἐνταῦθα σημειωθέντας· διότι ἔτυπον, ἔκρυβον, ἔῤῥαφον, ἔταγον, ἔκασον σπανιώτατα, καὶ μάλιστα εἰς ἀμφιβόλους θέσεις εὐρίσκονται εἰς τοὺς συγγραφεῖς· ὑποτίθενται δὲ διὰ τὴν ὑπ' αὐτῶν παραγωγὴν καὶ συγγένειαν τοῦ πραγματικῶς ὑπάρχοντος παθητικοῦ ἀορίστου δευτέρου.

Σημείωσις. Ἀόριστοὶ τινες δεῦτεροί ἔχουσι τὴν παραλήγουσαν μακρὰν, οἷον εὔρον, ἔβλαστον, (Ζήτ. τὰ ἀνώμαλα Εὐρίσκω, Βλαστάνω). Ἄλλοι τινὲς θέσει μακρὰν ἔχοντες τὴν παραλήγουσσαν, τὴν βραχύνουσι διὰ μεταθέσεως τοῦ γράμματος. Ζήτ. τὰ ἀνώμα· Δέρκω, Πέρθω.

24. Αἱ λοιπαὶ ἐγκλίσεις.

§. 124. Οἱ χρόνοι τῶν λοιπῶν ἐγκλίσεων σχηματίζονται εὐκόλως κατὰ τοὺς προεκτεθέντας τύπους (σελ. 31—65). Σημειόνομεν δὲ μόνον ὅτι ὁ παρακειμένος τούτων ἐπιδέχεται τὴν χρονικὴν αὐξησιν ἢ τὸν ἀναδιπλασιασμόν. Προσθέτομεν δὲ ἐνταῦθα πίνακα τῶν σχηματισμῶν των, διὰ νὰ συνηθίσωσιν εὐκολώτερα τὰς τροπὰς των οἱ πρωτόπειροι.

Πίναξ τοῦ σχηματισμοῦ τῶν χρόνων ῥήματος ἐνεργητικοῦ βαρυτόνου.

Ὅριστική	Προστακ.	Εὐκτικ.	Ἵποτακτ. ἐάν	Ἀπαρέμφ.	Μετοχὴ
Ἐνεστώδης	τύπτε	τύπτοιμι	τύπτω	τύπτειν	τύπτων
Παρατατ.					
Παρακείμεν.	τέτυψε	τετύποιμι	τετύπω	τετυφέναι	τετυφώς
Παρακ. β'.	τέτυπα	τετύποιμι	τετύπω	τετυπέναι	τετυπώς
Ἵπερσυντελ.					
καὶ β'.					
Ἀόριστος ἀ.	τύψον	τύψαιμι	τύψω	τύψαι	τύψας
Ἀόριστος β'.	τύπε	τύποιμι	τύπω	τυπεῖν	τυπών
Μέλλων ἀ.		τύψοιμι		τύψειν	τύψων
Μέλλων β'.		τυπόωμι		τυπεῖν	τυπῶν

Ὅριστική	Προστακ.	Εὐκτικ.	Ἵποτακτ.	Ἀπαρέμφ.	Μετοχὴ
Ἐνεστώδης	ει	οἶμι	ἐάν	εἶν	ῶν.
Παρατ.	α	οἶμι	ῶ	ᾶν	
	ου	οἶμι		οῦν	

Πίναξ τοῦ σχηματισμοῦ τῶν χρόνων τῶν εἰς εω, αω, σω.

25. Σχηματισμός τῆς ὀριστικῆς ἐγκλίσεως τῶν παθητικῶν

§. 125. Ὅσων χρόνων τῆς ἐγκλίσεως ταύτης καταλαμβάνει τὸν σχηματισμὸν ὁ πρωτόπειρος προσέχων εἰς τὸν τύπον τῆς, εἶναι μάταιος κόπος νὰ ἀποδώσωμεν κανόνας. Διὰ τοῦτο λέγομεν μόνον ὅσα εἶναι σημειώδη, καὶ ἐξετάζομεν πλατύτερα τοὺς σχηματισμοὺς τοῦ παρακειμένου καὶ τῶν ἀορίστων α. καὶ β'.

§. 126. Τὸ δεύτερον ἐνικὸν πρόσωπον τοῦ ἐνεστώτος κοινῶς λήγει εἰς η, οἷον τύπτομαι τύπτῃ. Εἰς τοὺς σκηنيκούς ὁμοῦς τῶν Ἀθηνῶν εὐρίσκεται πάντοτε σχεδὸν διὰ τῆς ει, οἷον τύπτει· καὶ εἰς τὴν κοινὴν χρῆσιν ὅλων τῶν λογογράφων ἔμειναν διφθορογραφούμενα μόνον τὰ τρία ταῦτα· βούλει, οἶει καὶ ὅψει· δεύτερον πρόσωπον μέστου μέλλοντος, τὸ ὁποῖον καὶ αὐτὸ γράφεται διὰ τῆς η κοινῶς.

Σημείωσις. Ἀρχαία κατάληξις τοῦ δευτέρου προσώπου τῶν παθητικῶν ῥημάτων τῶν μὲν ἀρκτικῶν χρόνων εἶναισαι, τῶν δὲ δευτερευόντων σο. Αἱ κατάληξεις αὗται ἐφυλάχθησαν εἰς τὸν παρακειμένον καὶ ὑπερσυντελικὸν καὶ εἰς τὰ εἰς μι ῥήματα. Μόνον ἀκαλλιέργητοι διάλεκτοι ἔλεγον ἔπειτα εἰς τὸ δεύτερον πρόσωπον τύπτει, ἐτύπτεο. Προστ. τύπτει. Μέσ. Ἀόρ. α. ἐτύψατο — Ὑποτακτ. τύπτῃσαι. Σώζονται δὲ καὶ εἰς τὴν ἀγίαν γραφὴν κυρχᾷσθαι ἀντὶ τοῦ κυρχῆ, καὶ καθ' ὅλην τὴν συνηθισμένην τῶρα γλῶσσάν μας. Οἱ Ἴωνες, ἀγαπῶντες τὴν ἀλλεπαλληλίαν τῶν φωνηέντων, ἔρριψαν τὸ σ καὶ ἔλεγον ἔχι, ἔχι, εο, εο, τὰ ὁποῖα ἐσυναίρεσεν ἡ κοινὴ γλῶσσα εἰς η, ου, ω.

II. χ.	Ἴων.	κοιν.	Ἴων.	κοιν.
β'. Πρόσωπ.	τύπτει.	τύπτῃ.	Προστ. τύπτει.	τύπτου
	Ὑποτακ.	τύπτῃ,	τύπτῃ, Παρατ.	ἐτύπτεο, ἐτύπτου
β'. Πρόσωπ.	Μέσ. Ἀόρ. α.	Ἴων. ἐτύψατο, κοιν. ἐτύψω.		

Οἱ Ἀττικοὶ δὲ ἀντὶ τοῦ η ἔλεγον ει. Τὸν τύπον ει ἐφυλάξαν ὅλοι οἱ σκηνικοὶ τῶν Ἀθηνῶν, καὶ τινες λογογράφοι, καὶ ἐξαιρέτως ὁ Πλάτων, μάλιστα καθὼς ἐξεδόθη ἀπὸ τὸν Βέκκερον, ὅστις ἐκ διαφόρων χειρογράφων τοῦ κειμένου δὴνγαύμενος εἰσάγαγε πανταχῶς ει ἀντὶ τοῦ εἰς τὰς προτέρας ἐκδόσεις ἀπαντουμένου κᾶποτε η. Ὅσοι δὲ οἱ ἄλλοι λογογράφοι Ἀττικοὶ καὶ κοινοὶ μεταχειρίζονται πάντοτε τὸ η, παρεκτὸς τῶν τριῶν βούλει, οἶει, ὅψει. Βούλη δὲ καὶ εἴη ἔμειναν τύποι τῆς ὑποτακτικῆς ἐγκλίσεως.

26. Παθητικὸς παρακειμένος.

§. 127. Ὁ παθητικὸς παρακειμένος λήγων εἰς μαι, γίνεσθαι

ἀπὸ τοῦ πρώτου ἐνεργητικοῦ, τοῦ ὁποῖου φυλάττει τὴν παραλήγουσαν· διὰ τοῦτο καὶ ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ πρῶτος ἐνεργητικὸς εὐχρηστος, πρέπει νὰ τὸν πλάσῃ ἡ γραμματικὴ, π. χ. εἰς τὸ λείπω (παρακείμενος β'. εὐχρηστος λέλοιπα) τὸν λέλειφα, διὰ νὰ σχηματίσῃ ἀπ' αὐτοῦ τὸν παθητικὸν λέλειμμαι.

§. 128. Ὅταν ὁ ἐνεργητικὸς παρακείμενος ἔχῃ φ, ὁ παθητικὸς παρακείμενος πρὸ τοῦ μ λαμβάνει καὶ ἄλλο μ, οἷον τέτυφα, τέτυμμαι.

Σημείωσις. Τὰ τρία πρόσωπα κυρίως πρέπει νὰ σχηματισθῶσι διὰ τοῦ φ εὐτὼ τίτυφμαι, τίτυφσαι, τίτυφται· ἀλλ' εἰς τὸ πρῶτον καὶ τρίτον γίνεται ἡ μεταβολὴ διὰ τοὺς λόγους, τοὺς ὁποῖους θέλομεν εἰπεῖν (§. 186 κ. 183. β'). εἰς δὲ τὸ δεύτερον τὸ φσαι προφέρεται ψαι (§. 59).

§. 129. Ὅταν ὁ ἐνεργητικὸς ἔχῃ χ, ὁ παθητικὸς προσλαμβάνει γ πρὸ τοῦ μ· οἷον πέπλεχα, πέπλεγμαι.

Σημείωσις. Ἐνταῦθα τὰ τρία πρόσωπα κυρίως εἶναι πέπλεχμαι, πέπλεχσαι, πέπλεχται· μεταβάλλονται δὲ διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους (§. 59 καὶ 183 β').

§. 130. Ὅταν ὁ ἐνεργητικὸς παρακείμενος ἔχῃ κ, γινόμενος ἀπὸ ἐνεστῶτα χαρακτηριζόμενον διὰ δ, θ, τ, σ, σσ, ττ, ἡ παραλήγοντα εἰς φωνῆν βραχὺ ἄτρεπτον μεῖναν εἰς τὸν μέλλοντα, ὁ παθητικὸς παρακείμενος λαμβάνει σ πρὸ τοῦ μ, οἷον·

ἄδω,	ἤκα,	ῆσμαι
πεῖθω,	πέπεικα,	πέπεισμαι
ἀνύττω,	ἤνυκα,	ἤνυσμαι
φράζω,	πέφρακα,	πέφρασμαι
πλήττω,	πέπλακα,	πέπλασμαι
τελέω, τελέσω,	τετέλεκα,	τετέλεσμαι
ὀνόω, ὀνόσω,	ὥνοκα,	ὥνοσμαι
γελάω, γελάσω,	γεγέλακα,	γεγέλασμαι.

Σημείωσις. Προσέτι λαμβάνουσι τὸ σ πολλὰ εἰς ω καθαρὸν λήγοντα· οἷον πρίω, χρίω, ὤω, ξύω, ἀνύω, ἀκούω, κεύω, κλείω, παλαίω, πταίω, ραίω, θραύω, κρούω, σείω. Τινὰ δὲ ὅμοια τούτων δὲν ἐπιδέχονται σ· οἷον ἀρώ, ἐλάω, ἰδρύω, λύω, τίω, πύω, βασιλεύω κτλ.

§. 131. Ὁ παθητικὸς παρακείμενος φυλάττει, ὡς εἴπαμεν

(§. 127.) τὴν παραλήγουσαν τοῦ ἐνεργητικοῦ. Ἄλλ' ἡ τοῦ εἰς ο τροπή (§. 118, β'.) δὲν μεταβαίνει καὶ εἰς αὐτόν, οἷον κλέπτω (κέκλορα) κέκλημαι· βρέχω (βέβρορα) βέβρεγαί. Τὰ τρία ὅμως ῥήματα, τρέφω, τρέπω, στρέφω λαμβάνουσιν α εἰς τὸν παθητικὸν παρακείμενον· οἷον τέθραμμαι, τέτραμμαι, ἔστραμμαι.

§. 132. Ῥημάτων δέ τινων ὁ ἐνεργητικὸς παρακείμενος παραλήγει εἰς εὐ, ὁ δὲ παθητικὸς ἀποβάλλει τὸ ε· οἷον τεύχω (τέτευχα) τέτυγαί· φεύγω (πέφευγα) πέφυγαί· πνέω (πέπνευχα) πέπνυμαι· ἀλλ' εἰς τὸ χέω (χεύσω) ἀποβάλλουν τὸ ε καὶ ὁ ἐνεργητικὸς καὶ ὁ παθητικὸς, οἷον κέχυκα, κέχυμαι.

Σημείωσις. Ὅπου ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ῥήματος καὶ ἐκ τῶν κανόνων (§. 129, 130.) ἦτον ἀναγκαῖον νὰ θεθοῦν πρὸ τοῦ μαι ὅω γ ἢ ὅω μ, τὸ ἐν ἐξ αὐτῶν ἀποβάλλεται οἷον ἐλέγχω, ἐλήλεγχχα, ἐλήλεγμαί· κάμπτω, κέκαμφα, κέκαμμαι, αἱ δὲ λοιπὴ καταλήξει· μένουσιν εἰς τὸν κανόνα· οἷον ἐλήλεγχται, γκαται κτλ. κέκαμψαι, κέκαμπται κτλ. (Πρ. §. 182).

27. Παθητικὸς ὑπερσυντελικός.

§. 133. Ὁ παθητικὸς ὑπερσυντελικὸς γίνεται ἀπὸ τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου με τροπήν τοῦ μαι εἰς μην, καὶ συνάρχεται με αὐτὸν ἀρχόμενον ἀπὸ φωνήεντος· οἷον ἤκουσμαι ἤκούσμην· προσλαμβάνει δὲ τὸ ε τῆς αὐξήσεως, ὅταν ἐκεῖνος ἀρχεται ἀπὸ συμφώνου· οἷον γέγραμμαι, ἐγεγράμμην.

28. Μετ' ὀλίγον ἢ Γ'. μέλλων.

§. 134. Ὁ μετ' ὀλίγον μέλλων γίνεται ἀπὸ τὸ δεύτερον ἐνικὸν πρόσωπον τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου με τροπήν τοῦ αἰ εἰς ομαι· οἷον τέτυψαι, τετύψομαι· πέπεισαι· πεπεύσομαι· πεφίλησαι· πεφιλήσομαι.

Σημείωσις. Τὰ ῥήματα τὰ ἐπιδεχόμενα χρονικὴν αὐξήσιν, καὶ τὰ εἰς λ, μ, ν, ρ, δὲν σχηματίζουσιν εὐχρηστον μετ' ὀλίγον μέλλοντα.

29. Παθητικὸς ἀόριστος ἁ.

§. 135. Ὁ παθητικὸς ἀόριστος πρῶτος λήγων ἀεὶ εἰς θην

γίνεται ἀπὸ τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου, τοῦ ὁποίου φυλάττει τὴν παραλήγουσαν· οἷον λέλυμαι ἐλύθην.

§. 136. α'. Ὅταν πρὸ τοῦ μαι τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου εὑρίσκεται μ ἄλλο, τρέπει αὐτὸ ὁ ἀόριστος εἰς φ· οἷον τέτυμμαι ἐτύφθην.

β'. Ὅταν εὑρίσκεται γ, τὸ τρέπει εἰς χ, οἷον πέπλεγμαι ἐπλέχθην.

γ'. Ὅταν εὑρεθῇ σ, τὸ φυλάττει, οἷον πέπεισμαι ἐπέισθην· πλὴν τοῦ μέμνημαι ἐμνήσθην, καὶ πέπαυμαι ἐπαύθην καὶ ἐπαύσθην προσλαμβάνοντων σ, χωρὶς νὰ εἶναι εἰς τὸν παρακειμένον· καὶ τοῦ σέσωμαι ἐσώθην ἀποβάλλοντος αὐτό.

Σημείωσις. Ἐξαίρουται ἐκ τοῦ κανόνος (§. 135.).

α. Εἶρημαι εὔρεθην· ἐπρήνμαι ἐπρήνθην· ἐρῶμαι ἐρῶέθην· ἐσχημαι ἐσχέθην· ἔρημαι ἔρεθην.

β'. Τὰ τρία (§. 131) τέτραμμαι ἐτρέφθην· ἔστραμμαι ἐστρέφθην· τέθραμμαι ἐτρέθην, λαμβάνουσιν εἰς τὴν κατάληξιν τὸ ε τοῦ ἐνεστώτος

30. Παθητικὸς ἀόριστος β'.

§. 137. Ὁ παθητικὸς ἀόριστος β'. γίνεται ἀπὸ τοῦ ἐνεργητικοῦ β'. ἀόριστου μὲ μόνην τροπὴν τοῦ ον εἰς ἡν· οἷον ἔτυπον ἐτύπην· ἐβλαβον ἐβλάβην. Διὰ τοῦτο καὶ εἰς ῥήματα, ὧσων ὁ σχηματισμὸς τοῦ β'. ἐνεργητικοῦ ἀόριστου εἶναι ἄχρηστος (§. 123, γ'), ὁ β'. παθητικὸς ἀόριστος γίνεται ἐκ τοῦ ἐνεργητικοῦ παρατατικοῦ· οἷον γράφω (ἔγραφον)-ἐγράφην· τρίβω (ἔτριβον)-ἐτρίβην (ῖ).

Ἐκ τῆς αὐτῆς αἰτίας καὶ ῥήματά τινα, ἔχοντα εἰς τὸ θέμα ε, σχηματίζουσι β'. παθητικὸν ἀόριστον χωρὶς τροπὴν τοῦ ε εἰς α· οἷον φλέγω-ἐφλέγην.

Τὰ δύο ῥήματα σμύχω, ψύχω λαμβάνουσιν εἰς τὸν παθητ. β'. ἀόριστον ὄχι χ, ἀλλὰ γ, οἷον ἐσμύγην, ἐψύγην.

31. Παθητικὸς μέλλων α. καὶ β'.

§. 138. Ὁ μέλλων πρῶτος γίνεται ἀναυξήτως ἀπὸ τὸν ἀόριστον α. μὲ τροπὴν τοῦ ἡν εἰς ἦτομαι· οἷον ἐτύφθην

τυφθήσομαι· ἡκούσθην ἀκουσθήσομαι. Ὡσαύτως καὶ ὁ θ'. μέλλ. γίνεται· ἀπὸ τὸν θ'. ἀόριστον· οἷον ἐτύπην τυπήσομαι.

32. Μέσος ἀόριστος α. Μέσος μέλλων α καὶ θ'.

§. 139. Ὁ μέσος ἀόριστος πρῶτος γίνεται ἀπὸ τὸν ἐνεργητικὸν ἀόριστον α. οἷον ἔτυψα ἐτυψάμην. Ὁ δὲ μέσος μέλλων πρῶτος ἀπὸ τὸν πρῶτον ἐνεργητικὸν μέλλοντα, οἷον τύψω τυψομαι. Τῶν εἰς ἴζομαι ῥημάτων ὁ μέσος μέλλων σχηματίζεται περισπώμενος ὡς τὰ συγγενῇ του ἐνεργητικά (§. 114.)· οἷον νομίζομαι (ἐκ τοῦ νομίζω, μέλλων νομιῶ) νομιοῦμαι. Ὁ δὲ μέσος μέλλων θ'. γίνεται ἐκ τοῦ ἐνεργητικοῦ δευτέρου μέλλοντος, οἷον τυπῶ τυποῦμαι· κρινῶ κρινοῦμαι.

33. Συζυγία τῶν εἰς λ, μ, ν, ρ ῥημάτων.

§. 140. Τὰ εἰς λ, μ, ν, ρ ῥήματα, ἐπειδὴ παραλλάσσουσιν ἀπὸ τὰλλα κατὰ τὸν σχηματισμὸν χρόνων τινῶν, εἶναι ἀναγκαῖον νὰ τὰ θεωρήσωμεν ἰδιαίτερος ἐνταῦθα, ὡς συζυγίας δευτέρας βαρύνονα.

α. Τὰ εἰς λ, μ, ν, ρ ῥήματα σχηματίζουνσι πάντοτε περισπώμενον μέλλοντα ἢ μέλλοντα θ'. οἷον νέμω νεμῶ· μένω μενῶ.

β'. Ἐὰν ὁ ἐνεστώς ἔχη δύο ἀμετάβολα ἢ παραλήγη εἰς διρθόγγον, ὁ μέλλων θ'. ἀποβάλλει τὸ δεύτερον ἀμετάβολον ἢ τὸ δεύτερον φωνῆν τῆς διρθόγγου· οἷον ψάλλω ψαλῶ· στέλλω στελῶ· κάμνω καμῶ· σπείρω σπερῶ· κτείνω κτενῶ· Ἐὰν δὲν εἶναι τοιοῦτό τι, βραχύνει μόνον ὁ μέλλων τὴν παραλήγουσαν. οἷον κρίνω κρινῶ· ἀμύνω ἀμυνῶ.

γ'. Ὁ ἀόριστος α. φυλάττει τὸ ἀμετάβολον τοῦ μέλλοντος καὶ μόνον μακρύνει τὴν παραλήγουσαν· οἷον τίλλω (τιλῶ)-ἔτι-λα· κρίνω (κρινῶ)-ἐκρινα· ἀμύνω (ἀμυνῶ)-ἤμυνα· ἢ τρέπει τὸ ε τοῦ μέλλοντος εἰς ει, καὶ τὸ α εἰς ἡ· οἷον μένω, στέλλω, τείνω.

(μενῶ, στελῶ, τενῶ) - ἔμεινα, ἔστειλα, ἔτεινα

ψάλλω, φαίνω

(ψαλῶ, φανῶ) - ἔψηλα, ἔφηναι.

Ῥήματα τινα παραλήγοντα εἰς αἰ ἐπὶ τοῦ ἐνεστώτος λαμβάνουσιν εἰς τὸν ἀόριστον ἁ. μακρὸν α, οἷον περαίνω (περανῶ) ἐπερᾶνα, ἀπαρέμφ. περᾶναι.

Σημείωσις ἁ. Τῶν δὲ ἀπὸ α ἀρχομένων ὁ ἀόριστος μόνον εἰς τὴν ὀριστικὴν ἔχει ἡ διὰ τὴν χρονικὴν αὔξησίν του· εἰς δὲ τὰς ἄλλας ἐγκλίσεις α· οἷον αἶρω, ἦρα· ἄραι, ἄρως· ἄλλομαι, ἡλάμην, ἀλάμενος *).

Σημ. β'. Ἡ ἀρχαιότερα γλῶσσα καὶ ἡ Αἰολικὴ διάλεκτος σχηματίζουσι τὸν μέλλοντα καὶ τὸν ἀόριστον καὶ τούτων τῶν ῥημάτων μὲ σ, οἷον κείρω-ἔκερσα, τείρω-τέρω, καὶ εἰς Ἀττικὰ τινα ῥήματα ἔμεινεν ὁ τύπος οὔτος, οἷον φύρω-φύρω

δ'. Ὁ ἀόριστος β'. φυλάττει τὸ φωνῆεν τοῦ μέλλοντος, οἷον βάλλω (βαλῶ)-ἔβαλον· φαίνω (φανῶ)-ἔφανον, καὶ Ἀόρ. β' παθ. ἐφάνην· κλίνω (κλινῶ)-Ἀόρ. β' παθητ. ἐκλίνην. Τῶν δὲ δισυλλάβων τοῦ μέλλοντος τὸ ε μεταβάλλεται εἰς α· οἷον κτείνω (κτενῶ)-ἔκτανον· στέλλω (στελῶ) Ἀόρ. β' παθητ. ἐστάλην. Τὰ δὲ ὑπερδισύλλαβα φυλάττουσι τὸ ε· οἷον ἀγγέλλω-ἡγγελον.

ε'. Ὁ δεύτερος παρακείμενος συμπεριλαμβάνεται ἐντελῶς εἰς τοὺς προειρημένους κανόνας (§. 117, ἁ, β'). οἷον θάλλω τέθηλα· φαίνω πέφηναι. Ἡ δὲ εἰ τοῦ ἐνεστώτος, ἐπειδὴ ὁ παρακείμενος γίνεται ἀπὸ τὸν δεύτερον μέλλοντα λήγοντα εἰς ε, δὲν τρέπεται εἰς οἰ, ἀλλ' εἰς ο· οἷον κτείνω (κτενῶ) - ἔκτονα· φθείρω (φθερῶ) - ἔφθορα.

ς'. Ὁ πρῶτος παρακείμενος καὶ ὁ παθητικὸς παρακείμενος καὶ ὁ παθητικὸς ἀόριστος ἁ σχηματίζονται κατὰ τοὺς γενικοὺς κανόνας, προσλαμβάνοντες εἰς τὸν χαρακτῆρα τὰς καταλήξεις κα, μι, θην, καὶ φυλάττοντες τὰς μεταβολὰς τοῦ μέλλοντος· οἷον σφάλλω (σφαλῶ) - ἔσφαλκα ἔσφαλμαι· φαίνω

*) Ἐσφαλμένως γράφεται ὑπὸ τινων μὲ ὑπογεγραμμένον : ἦρα, ἄραι, ἔφηναι κτλ. καὶ μὲ ὀξεῖαν τὸ ἀπαρέμφ. περᾶναι.

(φανῶ)-πέφαγκα ἐφάνθην· αἶρω (ἀρῶ)-ἤρκα ἤρμαι ἤρθην. Παρατηροῦνται ὅμως ἰδίως εἰς αὐτοὺς τὰ ἐξῆς·

ζ'. Ὅταν ὁ μέλλων ἔχη ε, τὸ τρέπουσιν εἰς α τὰ δισύλλαθα ῥήματα εἰς τοὺς χρόνους τούτους· οἷον στέλλω (στελῶ) -ἐσταλκα ἐστάλκην καὶ ἀόριστ. β'. παθ. ἐστάλην· πείρω (περῶ) -πέπαρκα πέπαρμαι, Ἀόρ. β'. παθ. ἐπάρην· ἀλλὰ δισύλλαθά τινα καὶ ὅλα τὰ ὑπερδισύλλαθα φυλάττουσι τὸ ε τοῦ ἐνεστώτος· οἷον εἶρω - ἔερμαι· ἀγγέλλω - ἤγγελκα ἤγγέλθην.

η'. Τὰ ἐφεξῆς εἰς ινω, εινω, υνω ῥήματα κρίνω, κλίνω, τείνω, κτείνω, πλύνω ἀποβάλλουσιν εἰς τοὺς χρόνους τούτους τὸ ν, καὶ λαμβάνουσι τὸ βραχὺ φωνῆεν τοῦ μέλλοντος, ἀλλὰ τὰ εινω μεταβάλλουσι κατὰ τὸν προειρημένον κανόνα τὸ ε εἰς α· οἷον κρίνω (κρινῶ) - κέκρικα κέκριμαι ἐκρίθην· τείνω (τενῶ) - τέτακα τέταμαι ἐτάθην· πλύνω (πλυνῶ) - πέπλυνκα πέπλυνμαι ἐπλύθην.

θ'. Ὅσα φυλάττουσι τὸ ν εἰς τὸν παθητικὸν παρακείμενον μὲ καίποιαν δυσκολίαν, παρατηροῦνται εἰς τὰς ἐφεξῆς θέσεις.

1. Εἰς τὸ δ'. ἐνικόν, ὅπου μένει καὶ πρὸ τοῦ σ· οἷον φαίνω - πέφανσαι.

2. Εἰς τὰς ἐκ τοῦ σθ ἀρχούσας καταλήξεις, ὅπου ἀποβάλλεται τὸ σ· οἷον (ἀπαρέμφ.) πεφάνθαι.

3. Εἰς τὸ γ'. ἐνικόν, οἷον πέφανται· ἀλλὰ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον εὐρίσκεται σχηματισμένον καὶ τὸ τρίτον πληθυντικόν· οἷον κραίνω κέκρανται (Εὐρ. Ἰππ. 1255). Προεκρίθη ὅμως ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἡ περίφρασις, οἷον λελυμασμένοι εἰσι (Δημοσθ).

ι. Πρὸ δὲ τοῦ μ τοῦ παρακειμένου τὸ ν 1) μεταβάλλεται εἰς μ· οἷον αἰσχύνω ἤσχυνμαι· 2) συνηθέστατα μεταβάλλεται εἰς σ· οἷον φαίνω, (φανῶ)-πέφασμαι· μολύνω-μεμόλυσμαι· 3) σπανιότατα μεταβάλλεται μὲ μακρὰν παραλήγουσαν, οἷον τραχύνω-τετράχυναι.

Σημείωσις. Τὰ κέρω, κέρω, κέρνω, δάκνω, τέμνω Ζήτ. εἰς τὴν κατάλογον τῶν ἀνωμάτων.

Π α ρ ά δ εῖ γ μα ἐκ τῶν εἰς λ, μ, ν, ρ.

Ὅριστικά ἐνεργητικά.

Ἐνεστώς.	ἄγγέλλω	ἄγγέλλεις,	ἄγγέλλει.
Παρατατικός.	ἤγγελλον,	ἤγγελλες,	ἤγγελλε.
Παρακείμενος.	ἤγγελκα,	ἤγγελκας,	ἤγγελκε.
Ὑπερσυντελ.	ἤγγέλκειν,	ἤγγέλκεις,	ἤγγέλκει.
Ἀόριστος ἁ.	ἤγγειλα,	ἤγγειλας,	ἤγγειλε.
Ἀόριστος β'.	ἤγγελον,	ἤγγελες,	ἤγγελε.
Μέλλων.	ἄγγελῶ,	ἄγγελεῖς,	ἄγγελεῖ

Προσταστικά ἐνεργητικά.

Ἐνεστώς.	ἄγγελλε,	ἄγγελλέτω.
Παρακείμενος.	ἄχρηστος.	
Ἀόριστος ἁ.	ἄγγειλον,	ἄγγειλάτω.
Ἀόριστος β'.	ἄγγελε,	ἄγγελέτω.

Εὐχτικά ἐνεργητικά

Ἐνεστώς.	ἄγγέλλοιμι,	ἄγγέλλοις,	ἄγγέλλοι.
Παρακείμενος,	ἤγγελκοιμι,	ἤγγελκοις,	ἤγγέλκοι.
Ἀόριστος ἁ.	ἄγγείλαιοιμι,	ἄγγείλαιοις,	ἄγγείλαιοι.
Ἀόριστος β'.	ἄγγέλοιοιμι,	ἄγγέλοιοις,	ἄγγέλοιοι.
Μέλλων.	ἄγγελοῦμι,	ἄγγελοῖς,	ἄγγελοῦ.
Ἀτιτικῶς.	ἄγγελοῖην,	ἄγγελοῖης,	ἄγγελοῖη.

(Ζήτ. κατωτ. §. 149.)

Ὑποτακτικά ἐνεργητικά.

Ἐνεστώς.	ἐὰν ἄγγέλλω,	ἄγγέλῃς,	ἄγγέλλῃ.
Παρακ.	ἐὰν ἤγγέλκω,	ἤγγέλκῃς,	ἤγγέλκῃ.
Ἀόρ. ἁ.	ἐὰν ἄγγείλω,	ἄγγείλῃς,	ἄγγείλῃ.
Ἀόρ. β'.	ἐὰν ἄγγέλω,	ἄγγέλῃς,	ἄγγέλῃ.

Ἀπαρέμφοτα ἐνεργητικά.

Ἐνεστώς.	ἄγγέλλειν.

Παρακείμενος.	ἡγγελκέναι
Ἀόριστος ἄ.	ἡγγεῖλαι.
Ἀόριστος β'.	ἡγγελεῖν
Μέλλων	ἡγγελεῖν.

Μετοχαί ἐνεργητικάι.

Ἐνεστώς.	ὁ ἡγγέλλων,	ἡ ἡγγέλλουσα,	τὸ ἡγγέλλον.
Παρακείμεν.	ὁ ἡγγελκώς,	ἡ ἡγγελκυῖα,	τὸ ἡγγελκός.
Ἀόριστ. ἄ.	ὁ ἡγγείλας,	ἡ ἡγγείλασα	τὸ ἡγγεῖλαν.
Ἀόρις. β'.	ὁ ἡγγελὼν,	ἡ ἡγγελοῦσα,	τὸ ἡγγελόν.
Μέλλων.	ὁ ἡγγελῶν,	ἡ ἡγγελοῦσα,	τὸ ἡγγελοῦν.

Ὅριστικά παθητικά.

Ἐνεσ. ἡγγέλλομαι. Παρακ. ἡγγελλόμην. Παρακ. ἡγγελμαι.
Ἑπερσυντ. ἡγγέλμην. Μετ' ὀλίγον μέλλων ἄχρηστος (§. 134. Σημ.). Ἀόρ. ἄ. ἡγγέλθην. Ἀόρ. β'. ἡγγέλην. Μέλ. ἄ. ἡγγελ-
θήσομαι. Μέλ. β'. ἡγγελήτομαι. Μέσος ἀόρις. ἄ. ἡγγειλάμην.
Μέσος ἀόρ. β'. ἡγγελόμην. Μέσος μέλ. ἄ. ἡγγελοῦμαι. Καί
αἱ ἄλλαι ἐγκλίσεις κατὰ τὸ τύπτομαι.

Σημείωσις γενικῆς.

Οὗτος εἶναι ὁ ὁμαλὸς σχηματισμὸς τῆς ὀριστικῆς ἐγκλίσεως
τῶν ἐνεργητικῶν καὶ παθητικῶν ῥημάτων· περὶ δὲ τῶν ἄλλων
ἐγκλίσεων ἀρκοῦσιν οἱ τύποι πρὸς σχηματισμὸν παντὸς ῥήμα-
τος. Μάταιον καὶ ἴσως οὐδ' ὀρθὸν εἶναι νὰ κανονίζωμεν, ὅτι
π. γ. ὁ προστακτικὸς ἐνεστώς γίνεται ἀπὸ τὸ τρίτον πρόσωπον
τοῦ παρατατικοῦ μετ' ἀποβολὴν τοῦ ε· διότι ὁ ε τύπος εἶναι
ἱκανὸς νὰ διδάξῃ τοὺς νοῦν ὁπωσοῦν ἔχοντας. Σημειόνομεν
μόνον, ὅτι ἐπὶ τῶν ἄλλων ἐγκλίσεων μόνον οἱ παρακείμενοι
συλάττουσι τὴν χρονικὴν ἢ συλλαβικὴν αὔξησιν. Δὲν πρέπει
δὲ νὰ ζητῶμεν εἰς πᾶν ῥῆμα ὅλους τοὺς χρόνους, οἱ ὅποιοι
γενικῶς παραλαμβάνονται εἰς τὰ παραδείγματα· διότι ἀπὸ

πολλοτάτων ῥημάτων λέιπουσιν ὁ β'. παρακείμενος, ὁ β'. ἄοριστος, ὁ μετ' ὀλίγον μέλλων, ὁ β'. παθητικός παρακείμενος καὶ οἱ μέσοι χρόνοι Ἡ γραμματικὴ δὲ τοὺς παραλαμβάνει ἐν γένει διὰ τὰ τοὺς καθυποβάλλῃ βάσει καὶ τύπον δι' ἄλλα ῥήματα, εἰς ὅσα τῶντι εὐρίσκονται εὐχρηστοὶ οἱ χρόνοι οὗτοι. Ὅλοι δὲ οἱ χρόνοι ἐνεργητικοῦ καὶ παθητικοῦ ῥήματος ἀνάγονται εἰς τρεῖς συγγενείας, ἥ διότι εἰς χρόνος παράγεται ἀπὸ τὸν ἄλλον, ἥ διότι συμφωνοῦσι κατὰ τὸν χαρακτήρα. Αἱ δὲ συγγένειαι εἶναι αἱ ἑφεξῆς.

Α'. Ἐνεστὼς καὶ παρατατικός ἐνεργητ. καὶ παθητ.

Β'. Μέλλων καὶ ἄορ. α. ἐνεργ. καὶ μέσ. — Παρακείμενος καὶ Ὑπερσυντ. α. Παρακείμ. καὶ Ὑπερσυντ. παθητ. καὶ μετ' ὀλίγον μέλλων. — Ἀόρ. α. καὶ Μέλλ. α. παθ.

Γ'. Μέλλων β'. καὶ Ἀόρ. β'. ἐνεργ. καὶ μέσ. Ἀόρ. β'. καὶ Μέλλ. β'. παθητ. — Παρακ. καὶ Ὑπέρσυντ. β'.

Εἰς δὲ τοὺς ἐφεξῆς πίνακας ἐκθέτομεν παραλλήλως τὰς ἐγκλίσεις τοῦ παθητικοῦ, διὰ τὰ βλέπη ὁ ἀρχάριος μὲ μίαν ἐποπτεῖαν τὰς διαφοροὺς καταλήξεις.

Πίναξ τῶν χρόνων τοῦ παθητικοῦ ῥήματος τῶν βαρυνόντων.

Ὅριστικά.	Προστυχ.	Εὐχτικά.	Ὑποτακτικ. ἐάν	Ἀπαρέμφ.	Μετοχή.
Ἐνεστώς. τύπτοιμαι	τύπτου	τυπτοίμην	τύπτωμαι	τύπτεσθαι	τυπτόμενος
Παρατ. ἐτυπτόμην	τέτυψο	τετυμμένους εἶην	τετυμμένους ὦ	τετύφθαι	τετυμμένος
Παρακ. τέτυμμαι, ψαι					
Ὑπερσυν. ἐτετύμμην, ψο					
Μετ' ὀλίγ. μέλλ. τετύφσομαι	τύφθητι	τετυφτοίμην	τυφθῶ	τετύφσεσθαι	τετυφόμενος
Ἀόριστος ἀ. ἐτύφθην		τυφθείην		τυφθήναι	τυφθείς
Μέλλον ἀ. τυφθήσομαι	τύφθη	τυφθήσονται	τυφθῶ	τυφθήσεσθαι	τυφθήσόμενος
Ἀόριστος β'. ἐτύπην		τυπέην	τυπῶ	τυπῆναι	τυπείς
Μέλλον β'. τυπήσομαι	τύψαι	τυπήσονται	τύψωμαι	τύψασθαι	τυψάμενος
Μέσος ἀόριστ. ἀ. ἐτυψάμην		τυψαίμην		τύψεσθαι	τυψόμενος
Μέσος μέλλ. ἀ. τυψομαι	τυποῦ	τυποίμην	τύπωμαι	τυπέσθαι	τυπόμενος
Μέσος ἀόριστ. β'. ἐτυπόμην		τυποίμην		τυπέσθαι	τυπόμενος
Μέσος μέλλ. β'. τυποῦμαι		τυποίμην		τυπέσθαι	τυπόμενος

Πίναξ τῶν συναρουμενῶν παθητικῶν.

Ὁριστικὰ Ἑνεστώς. Παρατατικός.	τῶν εἰς εὐ		Ἑὐκτικ.	Ἑποταχ. ἐάν ποιῶμαι	Ἀπαρέμφ. ποιεῖσθαι	Μετοχή ποιούμενος.
	Προσταχ.	Ποιῶ				
Ὁριστικὰ ποιῶμαι ἐποιούμην	Προσταχ.	ποιῶ	Εὐκτικ.	ποιούμην	ποιεῖσθαι	Μετοχή ποιούμενος.
Ὁριστικὰ τιμῶμαι ἐτιμώμην	Προσταχ.	τιμῶ	Εὐκτικ.	τιμώμην	τιμᾶσθαι	Μετοχή τιμώμενος
Ὁριστικὰ χρυσθῶμαι ἐχρυσθόμην	Προσταχ.	χρυσθῶ	Εὐκτικ.	χρυσθόμην	χρυσθῆναι	Μετοχή χρυσούμενος

24. Παρατηρήσεις τινές εἰς τοὺς τύπους τῶν
ῤημάτων.

§. 141. Σημείωσε πρὸ πάντων, ὅτι ὅταν τὸ πληθυντικὸν ἁ. πρόσωπον τῶν ἐνεργητικῶν καὶ παθητικῶν ῤημάτων λήγῃ εἰς μιν, τότε δυϊκὸν πρῶτον πρόσωπον δὲν ὑπάρχει· ὅταν δὲ τὸ πληθυντικὸν τρίτον πρόσωπον λήγῃ εἰς ι ἢ αι, τὰ δυϊκὰ δευτέρα καὶ τρίτα πρόσωπα εἶναι ὁμοία· ἄλλως δὲ, ἀνόμοια. Προσέτι Μέλλοντες εἰς τὰ προστακτικὰ καὶ ὑποτακτικὰ δὲν εἶναι, οἱ δὲ Ἀόριστοι ἀναπληροῦν τὴν σημασίαν τῶν Μελλόντων· οὐδ' Ὑπερσυντελικοὶ εἰς τὰς ἄλλας ἐγκλίσεις.

§. 142. Τὰ βαρύτονα ῤήματα, ὅπου ἔχουσι δύο συλλαβάς, δέχονται τὸν τόνον ἐπὶ τῆς παραληγούσης οἷον φεύγω, φεύγε κτλ. ὅπου δὲ τρεῖς ἐπὶ τῆς προπαραληγούσης· οἷον τύπτομεν τύπτομαι κτλ. διὰ τοῦτο τὰ σύνθετα, ὅταν δὲν ἐμποδίξῃ ἡ μακρὰ λήγουσα (Ζήτ. §. 239) ἀναδιβάζουσι τὸν τόνον εἰς τὴν προπαραλήγουσαν οἷον πρόσφερε, κατάρφευγε, ἐκ τῶν προσ. φέρε, φεύγε. Ἐξαιροῦνται τὰ ἐκ τοῦ τύπου ἐπὶ τῆς ληγούσης ἢ παραληγούσης δεχόμενα τὸν τόνον· οἷον Μέλλων β'. τυπῶ, τυποῦμαι κτλ. Καὶ προσέτι τὰ εἰς τὴν χρονικὴν αὐξησιν σύνθετα δι·σύλλαβα, οἷον ἀνάπτω, ἀνῆπτον (ὄχι ἀνηπτον), μὲ τὰ ὁποῖα ἀκολουθεῖ καὶ τὸ προσῆκω, προσῆκε· καὶ ἐκ τοῦ ἀπείργω, τὸ μὲν προστακτικὸν ἀπείργε, τὸ δὲ γ'. τοῦ παρατατικοῦ σχηματίζεται ἀπείργε.

§. 143. Τὸ γ'. πληθ. τῆς προστακτικῆς ἐγκλίσεως ἔχει διπλοῦν τύπον, καὶ ὁ συντομώτερος ὀνομάζεται Ἀττικὸς, μ' ὅλον ὅτι εὐρίσκεται καὶ εἰς τοὺς Ἰωνας καὶ Δωριεῖς· καὶ ὁ μὲν παθητικὸς εἶναι ὁμοιος τοῦ δυϊκοῦ τυπτέσθων· ὁ δὲ ἐνεργητικὸς συμπίπτει κατὰ συμβεβηκὸς μὲ τὴν γενικὴν πληθυντικὴν τῶν μετοχῶν· οἷον τυπτέτωσαν, καὶ Ἀττικῶς τυπτόντων· Ἀόρ. τυψάτωσαν, καὶ Ἀττικῶς τυψάντων, μόνον εἰς τὸν Παρακείμενον ἐκλείπει ἢ τυχηρὰ αὕτη σύμπτωσις· διότι τὸ μὲν γ'. πρόσωπον Ἀττικῶς γίνεται τετυφόντων, ἡ δὲ γενικὴ πληθ.

τῆς μετοχῆς χωρὶς ν, τετυρότων. — Εἰς τὸν παθητικὸν Ἀόριστον ἀπατεῖ ἡ ἀναλογία τοῦ ἐνεργητικοῦ τύπου, καὶ τῶν εἰς μι ῥημάτων (τίθημι, ἐτίθην προστακτ. τίθετι γ'. πληθυντ. τιθέντων) τὸν Ἀττικὸν τύπον ἐν τῶν, ὅστις καὶ εὐρίσκεται, μ' ὅλον ὅτι αἱ ἀναγνώσεις δὲν εἶναι ἱκανῶς ἀσφαλεῖς.

Σημείωσις. α'. Οἱ Δωριεῖς ἐμεταχειρίζοντο τὸ ἐνεργητικὸν καὶ χωρὶς τοῦ ν, οἷον ποιούντω, ἀποστειλάντω (Ζήτ. Κοήιον εἰς Γρηγόρ. Κορινθ. Ἀττικ. 97. αἱ Μαίτερ σελ. 227), τὸ ὁποῖον συμφωνεῖ μὲ τὸν τύπον τῆς ἀρχαίας Δωρικῆς διαλέκτου τῶν Ῥωμαίων *amanto*.

Σημείωσις. β'. Ὁ Μαθητὴς φέρει δύο χωρία ἐκ τοῦ Πλάτωνος περὶ νόμων, ὅπου τὸ γ'. πληθ. τοῦ παθητ. ἀορίστου σχηματίζεται εἰς ἡτῶν ὁμοίως μὲ τὸ δοικόν, ἀλλὰ τὸ πρῶτον (Ε'. σελ. 737) μὲ διάφορον ἀνάγνωσιν ἐν τῶν. Εἰς δὲ τὸ δευτέρον (Ι'. σελ. 886) ἔχουσιν ὅλα τὰ ὑπὸ Βεγκέρου συγκριθέντα χειρόγραφα αἰτιαθήτω, πολλὰ προσφυῶς εἰς τὸ οὐδέτερον, διὰ τὸ ὁποῖον ἀμέσως πρότερον κεῖται μεθείσθω, χαιρέτω, λεγέσθω. Ἐκ τούτου, καθὼς ὀρθῶς σημειώνει ὁ Βέγκερος, δύναται καὶ τὸ πρῶτον χωρίον νὰ γραφῇ ἐνικῶς· δίδει κεῖται ἐκεῖ· « γῆ δὲ καὶ εἰκήσεις τὰ αὐτὰ μέρη διανεμηθέντων (διάφ. γρ. διανεμηθήτων) γενόμενα ἀνὴρ καὶ κληρὸς » κτλ. Ἀλλὰ χωρίον ἄλλο τοῦ αὐτοῦ Πλάτωνος (Νόμ. Θ'. σελ. 856.): « τὰ ὀνόματα εἰς Δελφοὺς πεμφθέντων, » εὐρίσκεται συμφώνως οὕτως εἰς ὅλα τὰ χειρόγραφα, καὶ δίδει μεγάλῃ δυνάμει εἰς τὸν εἰς ἐντων σχηματισμὸν τοῦ προστακτικοῦ παθητικοῦ ἀορίστου. Ἀλλ' εἶναι δυνατόν ἐκ τῶν δύο πρώτων χωρίων καὶ διὰ τὸ οὐδέτερον (ὀνόματα) νὰ διορθωθῇ καὶ τοῦτο εἰς τὸ πεμφθήτω. Ἐκ τούτων ὅμως τῶν παρατηρήσεων χάνει πᾶσαν πιθανότητα ὁ δοικὸς τύπος ἡτῶν ἀντὶ τοῦ πληθυντικοῦ ἡτῶταν.

§. 144. Ὁ δεύτερος Ἀόριστος τῆς προστακτικῆς εἶναι τύπος πλὴν τῶν τριῶν εἰπέ, ἐλθέ, εὐρέ καὶ (εἰς τοὺς δοκίμους συγγραφεῖς) λαβέ, ἰδέ. Τὰ δὲ σύνθετα ἀκολουθοῦν πάλιν τὸν γενικὸν κανόνα, οἷον ἄπελθε, εἴσιδε (§. 142).

§. 145. Ὁ παθητικὸς παρακείμενος τῆς ὑποτακτικῆς καὶ εὐκτικῆς ἐγκλίσεως σχηματίζεται εὐκόλως σύνθετος· τετυμμένος, η, ον ἐὰν ὦ, καὶ εἴην· δύναται νὰ σχηματισθῇ σπανίως, ἐὰν εὐρεθῇ φωνῆεν πρὸ τῆς κατακλιῆσεως, τὸ ὁποῖον νὰ μεταβαίνῃ εὐκόλως εἰς τὸ παρακλητικὸν φωνῆεν τῆς ἐγκλίσεως· οἷον

κτάομαι, κέκτημαι

Ὑποτακτικῆ. κέκτωμαι, η, ηται κτλ.

Εὐκτικῆ. κεκτῆμην, κέκτηρο, κέκτητο κτλ.

Ἄλλὰ καὶ ταῦτα ἀπαντῶνται σπανίως, καὶ μάλιστα ἐκ τρισυλλάβων παρακειμένων. Οὕτως ἔχει ὁ Πλάτων (Πολιτ. Ζ. σελ. 564.) ὑποταχτ. ἐκτέμνησθον ἐκ τοῦ τέμνω τέμνημαι· καὶ ὁ Ἀνδοκίδης (σελ. 22.) διαδέβλησθε· οὕτω δὲ ἀπαντῶνται καὶ ἐκ τοῦ μέμνημαι καὶ κέκλημαι. — Ἐὰν δὲ τὸ ῥιζικὸν φωνῇεν εἶναι ι ἢ υ, δύναται νὰ σχηματισθῇ εὐκτικὸς παρακειμένος διὰ συγχωνεύσεως τοῦ ὑπογεγραμμένου ι· ἀλλ' ἴσως εἶναι μοναδικὸν παράδειγμα τούτου τὸ Ὀμηρικὸν λέλυτο (Ὀδυσ. σ. 233.

Σημείωσις. Ἄλλοι μὲν τονίζουσιν κεκτῆται, λελῦτο κτλ. ὁ δὲ Βούτυρκος ὀδηγούμενος ἐκ χειρογράφων καὶ ἐξ ἀντιλογίας (ὡς τὸ τύπτωμαι καὶ τύπτοιο το πρὸς τὸ τύπτομαι, οὕτω κέκτωμαι καὶ κέκτητο πρὸς τὸ κέκτημαι) προκρίνει τὸν τονισμὸν κέκτηται, λέλυτο.

§. 146. Ἐκ τῶν εἰς εω περισπωμένων ἐξαίρουσιναι τὰ δι-σύλλαβα, τὰ ὅποια δὲν συναίρουσι τὸ ἄ. ἐνικόν, τὸ πρῶτον πληθυντικὸν καὶ τρίτον πρόσωπον· οἷον τρέω, τρέεις, εἰς· τρέει, εἴ· τρέομεν· τρέετε, εἴτε· τρέουσι· καὶ παρὰτ. ἔτρε· ἀπαρέμφ. τρεῖν· παθητ χέομαι· ἀπαρέμφ. χεῖν, χεῖσθαι· ὑποταχτ. πνέη· καὶ αἱ μετοχαὶ δὲ εἶναι ἀσυναίρετοι.

§. 147. Τινὰ δὲ τῶν εἰς αω συναίρουσιναι ὄχι εἰς α, ἀλλ' εἰς η· οἷον ζῆν, πεινῆν, διψῆν, χρῆσθαι ἐκ τῶν ζᾶω, χρᾶω· πεινάω, διψᾶω (ζῆς, ζῆ, ἔζη· χρῆται κτλ.). Τριαύτην συναίρεσιν δέχονται καὶ τρία ῥήματα κνάω, σμάω, ψάω, τοῦλάχιστον εἰς τοὺς ἀκριβῶς ἀττικίζοντας.

§. 148. Εἰς τὸν Ἀττικὸν Ἐνεστώτα τῆς εὐκτικῆς τῶν περισπωμένων δὲν μετεχειρίζοντο οἱ δόκιμοι συγγραφεῖς ὅλους τοὺς εἰς τὰ παραδείγματα ἐκτεθέντας τύπους· διότι

α. Τὰ πληθυντικά, (μάλιστα τῶν εἰς εω καὶ σω) ἦσαν ὀλιγόχρηστα. Τὸ δὲ γ'. πληθυντικὸν εἰς -οιησαν, ωησαν φαίνεται ὅτι ἦτο σχεδὸν ἄχρηστον· διότι πάντοτε ἔλεγαν, φιλοῖεν, τιμῶεν, μισθοῖεν.

β. Τὰ ἐνικά τῶν εἰς εω καὶ σω ἦσαν εὐχρηστότερα κατὰ τὸν σχηματισμὸν -οιην πρὸς τὸν -μι.

γ'. Τῶν δὲ εἰς αὐτὸν ὁ μὲν ἐνικός σχηματισμὸς ἦτο σχεδὸν μόνος εὐχρηστος· ὁ δὲ πληθυντικός (ἐξαιρουμένου τοῦ τρίτου προσώπου), ἦτο πολὺ εὐχρηστότερον παρὰ τοὺς τῶν ἄλλων δύο.

§. 149. Ἀναλόγως μὲ τὸν Ἀττικὸν ἐνεστῶτα τῆς εὐκτικῆς ποιοίην, εὐρίσκειται καὶ Ἀττικῶς Μέλλων ἀγγελοίην (Ζήτ. ἀνωτ. τὸ ῥῆμα Ἀγγέλλω), καὶ φανοίην (Σοφοκλ. Αἴας 113). Προσέτι ἀπαντᾷται καὶ ἐκ τῶν βαρυτόνων παρακείμενος ἐληλυθοίην καὶ πεφευγοίην.

§. 150. Τοῦ Αἰολικοῦ λεγομένου ἀορίστου ἁ. τῆς ἐνεργητικῆς εὐκτικῆς εἶναι εὐχρηστότερα παρὰ τὰ τοῦ κανονικοῦ ἀορίστου εἰς τοὺς Ἀττικοὺς μόνον τὰ ἐφεξῆς τρία πρόσωπα.

Ἑνικ. β'. τύψεις, γ'. τύψεις

Πληθ. γ'. τύψαιαν.

§. 151. Τὸ περισπώμενον ἀπαρέμφυτον τιμᾶν γράφεται ἀπ' ὅλους ἕως τῶρα μὲ ὑπογεγραμμένον ἢ τιμᾶν. Εἰς τὰς ἡμέρας μας ἤρχισαν οἱ φιλόλογοι εἰς τὰς ἐκδόσεις τῶν συγγραφέων νὰ μὴ τὸ ὑπογράφουσιν. Ἀνυπόγραφον τὸ εἶχαν καὶ οἱ παλαιοί, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἑτυμολόγου (Λέξ. βοᾷ), ὅς τις ἐπιφέρει αἰτίαν, ὅτι « τὰ εἰς ν τελευτῶντα ῥήματα οὐδέποτε ἔχει πρὸ τοῦ ν τί ἀνεκφώνητον ». Εἰς τὸ προεκτεθὲν παράδειγμα (σελ. 42.) τὸ ἐβάλαμεν ἀνυπόγραφον. Εἰς δὲ τὰ περὶ διαλέκτων θέλομεν ἰδεῖν πιθανώτερον τούτου λόγον παρὰ τὸν τοῦ Ἑτυμολόγου. — Πρέπει διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους νὰ εἶναι ἀνυπόγραφα καὶ διψῆν πεινῆν κτλ.

Κατάλογος ὁμαλῶν βαρυτόνων ῥημάτων.

Χρήσις τοῦ καταλόγου.

§. 152.

ἁ. Ἐδῶ ἐσυνάξαμεν ῥήματα ὁμαλὰ διὰ νὰ γυμνάζεται ὁ μαθητὴς ἐφαρμοζὼν αὐτὰ εἰς ὅλους τοὺς προεκτεθειμένους κανόνας. Διὰ τοῦτο παρεκτός τῶν εὐχρηστοτάτων πρωτοτύπων, συμπαρελάβομεν πολλὰ ἐκ τῶν συγχάκεις ἀπαντώντων παραγῶγων.

β'. Περὶ παντὸς ῥήματος, τοῦ ὁποίου τίθεται ἐνταῦθα μόνον ὁ ἐνεστώς, πρέπει νὰ ἐκλάβῃ ὁ μαθητὴς, ὅτι ὅλος ὁ σχηματισμός του γίνεται εὐκόλως κατὰ τοὺς κανόνας. Ὅταν δὲ εἰς ῥῆμά τι προστίθεται φέρ' εἰπεῖν Ἀόριστος β', ἐννοεῖται μόνον περὶ τοῦ ἐνεργητικοῦ ἀορίστου (καὶ μέσου). Ὁ δὲ παθητικός Ἀόριςτ. καὶ ὁ ἐνεργητ. Παρακείμενος πρέπει νὰ σχηματισθῶν κατὰ τὸν τύπον τοῦ τύπτω μὲ τοὺς κανόνας.

γ'. Ὅπου σημειώνεται Ἀόρ. β'. παθητ., πρέπει νὰ σχηματισθῇ καὶ ὁ παθητ. ἀ. Ἀόρ., ἐπειδὴ συχνάκις ἀπαντᾷται ὁ τύπος τοῦ ἀ. μετὰ τοῦ β'. Ἀορίστου καὶ τὰ ῥήματα, εἰς τὰ ὁποῖα εἶναι πάντῃ ἄχρηστος ὁ ἀ, δὲν ἐμποροῦν νὰ διορισθῶσι μὲ ἀσφάλειαν.

δ'. Ὁ ἐνεργητ. Παρακείμ. ῥημάτων τινῶν εἶναι ἄχρηστος. Ἀλλ' ἐπειδὴ οὐδὲ τοῦτο διορίζεται μὲ ἀσφάλειαν, πρέπει νὰ σχηματισθῇ εἰς ὅλα ὁ ἐνεργ. Παρακ. καὶ ἀπ' αὐτοῦ νὰ παραχθῇ ὁ παθητικός.

εἰ Τὸν σχηματισμὸν τοῦ παθητικοῦ ἐμπορεῖ ὁ μαθητὴς νὰ γυμνάζεται καὶ εἰς ἀμετάβατα ῥήματα, ἐπειδὴ ὑπάρχουσι συντάξεις, ὅπου εὐρίσκονται εὐχρηστα τὰ τρίτα πρόσωπα τοῦ ἀμεταβάτου καὶ παθητικῶς.

ς'. Νὰ σχηματίζουσι ὅμως τὸ Μέσον καὶ εἰς ῥήματα, ὅπου δὲν εἶναι εὐχρηστον, ἤθελεν εἶσθαι ἀνωφελὲς ἄσκησις εἰς τὸ νὰ βαρβαρίζωσι. Διὰ νὰ τὸ μεταχειρίζονται λοιπὸν ἀσφαλῶς καὶ ὠφελίμως, ἐσημειώσαμεν εἰς ποῖα ῥήματα εἶναι μόνον εὐχρηστον. Σημειόνομεν μόνον, ὅτι τινῶν ῥημάτων μόνον τὰ σύνθετα ἔχουσι τὸ Μέσον, τὸ ὁποῖον ἀσφαλῶς εὐρίσκουσιν εἰς τὰ Λεξικὰ διὰ γύμνασιν ὅμως ἐμποροῦν νὰ τὸ σχηματίζουσι καὶ εἰς τὰ ἀπλᾶ. — Ὅπου εὐρίσκεται γραμμένον μόνον ΜΕΣ. ὁ μέσος Ἀόριστος καὶ Μέλλων σχηματίζονται κανονικῶς ἐκ τῶν ἐνεργητικῶν τοῦ ῥήματος χρόνων.

ζ'. Ὡς ὁμαλὰ ἐκλαμβάνονται ὅλα τὰ ῥήματα, τῶν ὁποίων τύποι τινὲς σχηματίζονται κανονικῶς χωρὶς νὰ παρατηρῶμεν τὴν ἀνωμαλίαν τῆς σημασίας των. Διὰ τοῦτο εὐρίσκονται εἰς

τὸν κατάλογον ὅχι μόνον τὰ ἀποθετικά τῶν παθητικῶν καὶ μέσων τύπων (Ζήτ. περαιτ. §. 159, γ'), ἀλλὰ καὶ ῥήματα, τῶν ὁποίων χρόνοι τινὲς παραλλάσσουν ἀπὸ τὸ θέμα κατὰ τὴν σημασίαν· ἀλλὰ τοῦτο σημειώνεται εἰς τὰς ἀξιολογωτάτας περιπτώσεις.

ή. Ὅσάκις μετὰ τὸ ἐνεργητ. εἶναι εὐθὺς σημειωμένον — Μέσ. μέλλ. — δεικνύει, ὅτι τὸ ῥῆμα κατὰ τὸν (§. 159, δ') ἔχει μέλλοντα μέσον, ἐὰν καὶ μὲ σημασίαν ἐντελῶς ἐνεργητικὴν ἢ οὐδετέραν.

θ'. Ἡ φράσις — Παθητ. λαμβάνει σ — φανερόναι πάντοτε Παρακείμε. καὶ Ἀόρ. ἀ., τίθεται ὁμῶς εἰς ῥήματα, ὅπου δὲν ἐννοεῖται καθ' ἑαυτὴν ἢ πρόσληψις.

Ἀγάλλω, στολιζώ, τιμῶ. — ΜΕΣ. καυχῶμαι, ὑπερφανεύομαι.

ἀγγέλλω, δίδω ἀγγελίαν. — ΜΕΣ. Ἀόρ. ριστ. β'. ἐνεργ. καὶ Μέσ. εἶναι σπανίως εὐχρηστοί.

ἀγείρω, συνάζω. — Ἀναδιπλ. Ἀττικ. — ΜΕΣ.

ἄγχω, πνίγω μεταβ. — ΜΕΣ. ἀμετ. ἄδω, συνιερ. ἐκ τοῦ ἀείδω. ὑάλλω.

Μέσ. μέλλ. ἀθροίζω, συναίζω.

ἀθύρω, παίζω.

αἰκίζω, κακοποιῶ σωματικῶς.

αἰνίσσομαι, ττομαι. Ἀποθ. Μέσ. κρύπτω ἐννοίαν τινὰ ὑποκάτω εἰς λόγον τινα, ὅστις λέγεται αἰνιγμα.

αἶρω, σηκύνω. Ζήτ. §. 140 Σημ. α, καὶ Περβ. ἀνωμαλ. — ΜΕΣ.

αἶσσω, ἐνεργ. καὶ ἀποθετ. παθητ. πηδῶ, σπεύδω. Ἀττ. ἄττω ἢ ἄττω.

αἰσχύνω, ἐντροπίζω. Παθητ. ἐντροπίζομαι. Ζήτ. §. 101.

αἶω, ἀκούω. Μόνον ἐνεστ. καὶ παρτ. — Αὐξήσ. Ζήτ. §. 101.

ἀκούω. Μέσ. μέλλ. — Παρακ. ἀκήκωα. Ὑπερσυντ. ἡκηκῶειν (§. 120). —

Παθητ. λαμβάνει σ. Παρακ. παθητ. χωρεῖ ἀναδιπλῆσασμέν.

ἀλαλάζω, φωνάζω μὲ χαράν. Μέλλ. ξω (§. 110, γ'. Σημ.)

ἀλείφω. — Παρακ. (§. 119.) — ΜΕΣ. ἀλλύττω, ττω, ἀλλάζω. — Παθητ. κῶς

Ἀόρ. β'.

ἄλλομαι. Ἀποθ. Μέσ. πηδῶ (§. 140, Σημ. α.)

ἀμβλύνω, κάμνω ἀμβλύ.

ἀμείβω, ἀλλάζω. — ΜΕΣ.

ἀμείλω, ἀρμέγω.

ἀμύνω, φυλάττω τινὰ ἀπὸ κακοῦ. —

Παρακ. παντελῶς ἄχρηστος. ΜΕΣ.

ἀναίνομαι (δὲν εἶναι σύνθετον). Ἀποθ.

Μέσ. ἀπορεύω, δὲν δέχομαι· ἔχει

ἀκέρμη μόνον Ἀόρ. ἀ, ὅστις λαμβά-

νει η, ἡγήνατο.

ἀνύω, τελειόνω (§. 112. Σημ. α.) Πα-

θητ. λαμβάνει σ. — ΜΕΣ.

ἀπολαύω ἔχει τὴν αὐξήσ. ἔσωθεν τῆς

προθέσεως, μ' ὅλον ὅτι τὸ ἀπλὸν

εἶναι ἄχρηστον (§. 107. α.)

ἄπτω, ἀνάπτω.

ἄπτω, συνάπτω εἰς ἐν. — ΜΕΣ.

αἰσθάνομαι· τι μὲ τὴν ἀρῆν, ἢ πι-

άνω.

ἄρδω, ποτίζω. Παθητ. μέχρι παρατα-

τικού.

ἀρμόττω καὶ ἀρμόζω. — ΜΕΣ,

ἀρπάζω, ἀρπάσσω κτλ. ἡρπάσθην· μὴ

ἄττικῶς ἀρπάξω κτλ. ἡρπάγην (§.

110. Σημ.) Τὸ δευτέρον μένει εἰς

τὴν ὁμιλουμένην γλῶσσαν.

ἀρύω, ἐκβάλλω ὕδωρ, σχηματίζεται ὡς

τὸ ἀνύω. — ΜΕΣ.

ἄρχω, ἐξουσιάζω. — ΜΕΣ. ἀρχίζω.

ἀσπάζομαι, Ἀποθ. Μέσ.

ἀσπαίρω, χυδ. σπαρταρῶ

ἀσπράττω.

βαρύνω, περιπνύω, ὑπάγω. Μέσ. μέλλω.
βάπτω, χυδ. βουτώ. Χαρακτ. φ. —

Παθ. Ἀόρ. β'.

βαττάζω, Μ. άσω. Ἀλλ' εἰς τὸ παθ.
λαμβάνει τὸ δευτερον χαρακτηριστι-
κόν—γμαι, χθην (§. 110. Σημ.)

βδάλω, βυζάνω.

βήσσω, βήττω, βήχω καὶ βηγῶ κοινῶς.

βιάζομαι. Ἀποθ. Μέσ. Κ. βιάζω Πα-
θητ. Ζήτ. §. 159 γ'.

βλάπτω. Χαρακτ. β. Παθ. Ἀόρ. β'.

βλέπω. Παθ. Ἀόρ. β'. §. 137,

βλύζω, Κ. ἀναβλύζω καὶ ἀναβρῶ.

βουλεύω, συμβουλεύω. — ΜΕΣ.

βράζω, βράττω καὶ βράττω, Μέλ. σω.

Κ. βράζω.

βρέμω, ἤχῳ τι ὁμοιον τοῦ βρ. μέχρι
παράττω.

βρέχω. Παθητ. μὲ Ἀόρ. β'.

γέμω, εἶμαι γεμάτος, μέχρι παρατατ.

γεύω, κάμνω τινὰ νὰ γευθῇ, νὰ αἰσ-
θανθῇ τὴν γευστικὴν ποιότητα. —

ΜΕΣ.

γλύφω, σκαλίζω λίθον, ξύλον κτλ.

Αὐξήτ. τοῦ παρακ. γέλυμαι καὶ

ἐγλυμαι. Πρ. §. 116 γ'.

γνωρίζω.

γράφω. Παθ. Ἀόρ. β'. §. 137.—ΜΕΣ.

δακρύω

δανείζω. ΜΕΣ. λαμβάνω δανεικά.

δέρω, ἐκδέρω. Χυδ. γδέρνω — Παθ.

Ἀόρ. β'.

δεσπόζω, ἐξουσιάζω.

δεύω, καταβρέχω, μσχεύω.

δέχομαι Ἀποθ. Μέσ. — Παθ. Ζήτ. §.

159 γ'.

δικάζω, κρίνω ὡς δικαστής. — ΜΕΣ.

διώκω (δὲν εἶναι σύνθετον).

δουλεύω.

δρέπω, κόπτω ἄνθη κτλ. — ΜΕΣ.

ἐθίζω, συνεθίζω τινὰ ἐνεργ. Αὐξήτ. εἰ.

εἰκάζω, συμπεραίνω πιθανῶς. Αὐξήτ.

§. 106.

εἶκω, ἐνδίδω, ὑποτάσσομαι. Αὐξήτ. §.

106.

106. — Δὲν πρέπει νὰ συγχυθῇ μὲ

τὸ ἀνώνυμον εἶκω.

εἶργω, ἐκχλιδώ. Αὐξήτ. §. 106. Ζήτ.

καὶ §. 142.

ἐλέγχω, ἀντιλέγω, ἀναιρῶ. — Ἀναδι-

πλ. Ἀττικῶς. — Παρακ. παθ. Ζήτ.

§. 132. Σημ.

ἐλίσσω, ττω, τελίγω. Αὐξήτ. εἰ —

Παρακ. ἐνεργ. δὲν ὑπάρχει. Παρακ.

παθ. εἰλίγμαι καὶ ἐλῆλιγμαι.—ΜΕΣ.

ἐλκω, σύρω — Αὐξήτ. εἰ — ΜΕΣ.

ἐλπίζω.

ἐλπώ κάμνω τινὰ νὰ ἐλπίζῃ· ἐλπομαι

δὲ, ἐλπίζω ἐγώ. Παρεκτὸς ἐνεστ. καὶ

παρατ. ἔχει καὶ παρακ. καὶ ὑπερσ.

ἐόλπα, ἐώλπειν (§. 106. Σημ.) μὲ

δύναμιν ἐνεστῶτος καὶ παρατ. ἐλπί-

ζω, ἤλπιζα.

ἐορτάζω. Αὐξήτ. §. 104.

ἐπείγω (δὲν εἶναι σύνθετον), ταχύνω,

ἀναγκάζω τι νὰ τελειωθῇ. Παθ. ἀντί

σπεύδω, τρέχω.

ἐπιτηδεύω, κάμνω τι ἐπιμελῶς. Αὐ-

ξήτ. §. 107 δ'.

ἐργάζομαι Ἀποθ. μέσ. Αὐξήτ. εἰ. Παθ.

Ζήτ. §. 159 γ'.

ἐρεῖδω, στηρίζω. — Ἀναδιπλ. Ἀττικ.

— ΜΕΣ.

ἐρέσσω, ττω, κωπηλατῶ. Μέλλ. σω.

ἐρεύγω, ἐκπτύω — Ἀόρ. β'. — Μέσος.

ἐρίζω, λογομαχῶ, ἀμιλλῶμαι. Ἀναδι-

πλ. Ἀττ.

ἐρμηνεύω, ἐξηγῶ.

ἐρπω, ὑπάγω τῆς κοιλίας Κ. Αὐξήτ. εἰ.

ἐτάζω, συνήθως ἐξετάζω.

εὐθύνω, ἰσάζω.

εὐχομαι, Ἀποθ. Μέσ. παρακαλῶ τὸν

θεόν Αὐξήτ. Ζήτ. §. 105.

ἦδω, χαροποιῶ· ἠδουμαι, χαίρω.

ἦκω, ἔρχομαι ἢ ἤλθον. Ἀόρ. καὶ Πα-

ρακ. δὲν ἔχει.

θάλλω, ἐκβάλλω, ἐκρύω φύλλα ἢ ἄνθη.

— Παρακ. β'.

θάλλω, θερμαίνω.

θάπτω. Χαρακτ. φ. — Παθητ. Ἀόρ. β'.

— ἐτάρην. §. 180.

θαυμάζω. Μέτ. μέλλ.

θέλω, μαγεύω.

θερίζω.

θῆγω, ἀκονῶ, δξύνω.

θλίβω. Χυδ. ζυλῶ. — Παθητ. Ἀόρ.

β'. §. 106.

θραύω, τσακίζω. — Παθ. λαμβάνει σ.

θρύπτω, συντρίβω. Χαρακτ. φ. — Παθ.

Ἀόρ. β'. ἐτρύφην §. 180.

θύω. Ζήτ. ἀνώνυμα.

ἰδρύω, καθίζω, στήνω. — ΜΕΣ.

ἰθύνω, ἰσάζω.

ἱκετεύω, παρηκχλῶ.

ἱμάττω, μαστίζω. Μέλλ. σω.

ἱμείρω. Ἐνεργ. καὶ Ἀποθ. παθητ. ἐπι-

θύω.

ἰππεύω, ὑπάγω καθάλας.
 ἰσχύω, δύναμαι, ἔχω ἐξουσίαν.
 καθαίρω (δὲν εἶναι σύνθετον), καθαί-
 ζω — ἄρ. ἁ. λαμβάνει η. — ΜΕΣ.
 καίνω, φονεύω — ἄρ. β. — παρακείμ.
 δὲν ὑπάρχει. Παθητ. μόνον ἐνεστ.
 καὶ παρατ.
 καλύπτω, σκεπάζω, κρύπτω. — ΜΕΣ.
 κάμπτω, καμπυλώνω, λυγίζω. Παθητ.
 παρακ. Ζήτ. § 132. Σημ.
 κείρω, κουρεύω. — Παθητ. ἄρ. β'.
 — ΜΕΣ.
 κελεύω, προτάξω. Παθητ. λαμβάνει σ.
 κέλλω, ἀράζω εἰς τὴν ξηράν. μέλλ.
 κέλω § 140. Σημ. β'.
 κῆδομαι, φροντίζω, μέχρι παρατατικῶ.
 Τὸ κῆδω βλάπτω, εἶναι μόνον τῶν
 ποιητῶν.
 κηρύσσω, ττω, κάμνω γνωστόν.
 κινδυνεύω.
 κλάζω, φωνίζω κλά. Χαρακτ. γγ. §.
 110. γ'. Σημ. παρακ. κέχλαγκα.
 κλείω. Παθητ. ποτὲ μὲν λαμβάνει σ.
 ποτὲ δὲ ὄχι.
 κλέπτω μέσ. μέλλ. — παρακ. § 118
 Σημ. ἁ. Παθητ. ἁ' ρ. β'.
 κλίνω. § 140. ἥ. Παθ. ἄρ. ἁ. καὶ
 β'. ΜΕΣ. σπάνιον.
 κλύω, καταβρέχω.
 κνήζω, τσουκνίζω κάμνω φαγοῦραν εἰς
 μέρος τι χυδ.
 κολάζω, τιμωρῶ μέσος μέλλ.
 κολούω, πηρόνω, βαρβ. σκατατεύω Παθ.
 καὶ μὲ σ καὶ χωρίζ.
 κομίζω, φέρω μέσ. λαμβάνω.
 κοίνω, κοινοποιῶ, (κοίνω, κεκόνικα).
 κύπτω — παρακ. ἁ. (ποιητ. παρακείμ.
 β'). — Παθ. ἄρ. β'. ΜΕΣ.
 κράζω χαρακτ. γ. — παρακ. κέρᾱγα.
 — ἄρ. β'. μετ' ὀλίγον μέλλων
 ἀντὶ ἐνεργητικῶ μέλλοντος.
 κραίνω, ἐκτελῶ.
 κρίνω. § 110. ἥ. ΜΕΣ.
 κρούω. Παθητ. λαμβάνει σ. — ΜΕΣ.
 κρύπτω χαρακτ. β. — Παθ. ἄρ. ἁ. καὶ
 β'. — ΜΕΣ.
 κτάμαι. Ἀποθ. μέσ. ἀποκτῶ. Παρακ.
 κέκτημαι, ἔχω. Ὁ Πλάτων πρὸ φω-
 νήεντος ἔχει κέκτημαι, πρὸ δὲ συμ-
 πῶνου ἔχει ἔκττημαι.
 κτείνω, φονεύω. § 140. ἥ. ἄρ. ἁ. καὶ
 β'. παρακ. β'.
 κτίζω.

κυλίω. Παθητ. λαμβάνει σ.
 λέγω. ΜΕΣ. Ζήτ. τὸ ῥῆμα τοῦτο διὰ
 τινὰς ἀνωμαλίας εἰς τὸν κατάλογον
 τῶν ἀνωμαλῶν.
 λείβω, ἐπιγύνω.
 λείπω ἄρ. β'. παρακ. β'. — ΜΕΣ.
 λέπω, Κ. ξεφλουδίζω. Παθ. ἄρ. β'.
 κατὰ §. 137.
 λήγω, παύω.
 λογίζομαι. Ἀποθετ. μέσ. λοχαριάζω,
 συμπεραίνω.
 λυμάνω, διαφθείρω ἄρ. ἁ. λαμβάνει
 η. — ΜΕΣ.
 λύω. Ζήτ. ἀνώμαλα.
 μαίνομαι. Ἀποθ. Παθητ. εἶμαι μανικὸς,
 παράφρων — ἄοριστ. β' Παθητ. —
 μέσ. μέλλ. β'. ἥ παθητ. μέλ. β'. —
 Τὸ ἐνεργ. ἀπαντᾶται μόνον εἰς τὸ
 σύνθετον, ἐκμαίνω, κάμνω παράφρο-
 να. Ἀλλ' ὁ ἐνεργητ. παρακ. μέμνηα
 ἀνῆκει εἰς τὴν ἀμετέβλητον σημα-
 σίαν.
 μαλίσσω, ττω, μαλακύνω.
 μαραίνω ἄρ. ἁ λαμβάνει η. — Παθ.
 μαραίνομαι.
 μέμφομαι Ἀποθ. μέσ. κατηγορῶ, ψέ-
 γω.
 μένω. Ζήτ. ἀνώμαλ. ΜΕΣ.
 μηνύω.
 μελαίνω, μαυρίζω.
 νάσσω, ττω μέλλ. ξω, στομυπόνω.
 Ἀλλ' εἰς τὸ παθ. λαμβάνει τὸν ἄλλον
 τύπον (σμαι, σθην), § 110. γ' Σημ.
 νέμω. Ζήτ. ἀνώμαλα.
 νεύω, Κ. γνέφω.
 νήχομαι, Ἀπαθ. μέσ. κλυμβῶ.
 νίφω, χιονίζω.
 νομίζω.
 ὀδύρομαι, Ἀποθ. μέσ. θρηνηλογῶ,
 οἰκτείρω, ἐλεῶ, συμπονῶ.
 οἰμόζω, θρηνώ, λέγων οἶμι § 110. γ'.
 Σημ. — μέσος μέλλ.
 ὀκέλλω, ἀράζω εἰς τὴν ξηράν, μεταβ.
 καὶ ἀμετάβ.
 ὀνειδίζω, καταφρονῶ, ἀτιμάζω.
 ὀξύνω ἀκονῶ, κάμνω ὀξύ. ἐρεθίζω.
 ὀνομάζω.
 ὀπλίζω. — ΜΕΣ.
 ὀρέγει, ἐξαπλώνω, δίδω — ἀναδιπλ.
 ἄττικ. — ΜΕΣ.
 ὀρίζω, βάλλω ὅρια περιορίζω, ἡ ἐξηγῶ
 — ΜΕΣ.
 παιδεύω, ἀνατρέφω. — ΜΕΣ.

παίζω, μέλλ. παίζομαι καὶ παιζοῦμαι.
§. 115. Σημ. ἄορ. ἔπαισα, παρακ.
παθητ. πέπαισμαι κτλ. §. 110 γ'.
Σημ.

παίω. Ζήτ. ἀνώμ.
παλαίω. Παθητ. λαμβάνει σ.
πάλλω, σείω, ταραζώ, Παθ. ἄορ. β'.
πάσσω, πασπαλίζω· μέλ. σω. — ΜΕΣ.
πατάσσω, κτυπῶ. — ΜΕΣ.
παύω ἄλλον· Παθητ. παύομαι ἄορ. ἀ.
§. 136. γ'. ΜΕΣ.

πέθω, πληροφωρῶ. Παθ. πιστεύω. —
Παρακ. β'. πέποιθα, θαρρῶ, ἐμπι-
στεύομαι εἰς τινα.

πείρω, τρυπῶ. Παθ. ἄορ. β'..
πέμπω, στέλλω. Παρακ. §. 118. Σημ.
Παθητ. παρακείμ. §. 132. Σημ. —
ΜΕΣ.

πένομαι, εἶμαι πέννης· μέχρι παρατ.
περαίνω, τελειόω — ἄοριστ ἀ. §. 104.
γ'. ΜΕΣ.

πιέζω, καταθλίβω, ζυγῶ· χυθ.
πιστεύω.

πλάζω, περιφέρω ἐδῶ κ' ἐκεῖ. Χαρακ.
γγ. §. 110. Σημ. Παθ. περιπλα-
νῶμαι.

πλέκω. Παθητ. ἄορ. β'. ΜΕΣ.
πλάσσω, ττω, μ. σω, Κ. πλάθω. —
ΜΕΣ.

πλύω, §. 140. η'.
πνίγω, μέσ. μέλ. Παθητ. ἄορ. β'. §.
137.

πορεύω, φέρω, ὁδηγῶ. Παθητ. ἡ Μέσ.
οδοιπορῶ, ταξιδεύω.

πορίζω, δίδω. ΜΕΣ. ἀποκτιῶ.

πράσσω, ττω, κῆνω· εὐρίσκομαι, ἡ
διάκειμαι. Ἐχει πανταχοῦ μακρὸν
α. Παρακείμ. ἀ. ἔγω πεπραγμένον,
παρακείμ. β'. πέπραγα, διακείμαι,
εἶμαι καλὰ ἢ κακὰ. — ΜΕΣ.

πρέπω, μόνον ἐνεργ.

πρίω, ποιορίζω· Παθ. λαμβάνει σ.

πταίω. Παθητ. λαμβάνει σ.

πτήσσω, συστέλλομαι πρὸς τὰ κάτω.

πίσσω, μέλλ. σω, κοπανίζω.

πτύσσω, διπλύνω. — ΜΕΣ.

πτύω. Παθητ. λαμβάνει σ.

πύθω, σαπίζω. Παθητ. σαπίζομαι, σή-
πομαι.

ράπτω, §. 110. ἀ.

ρέπω, κλίνω, πλαγιάζω.

ρίπτω, Ζήτ. ἀνώμαλα.

σαίνω (ἐπὶ τῶν σκυλίων ὅταν κολακεύ-

τικῶς γλείφωσι τὸν κύριόν των).
κολακεύω, μόνον ἐνεργ. ὁ ἄορ. ἀ. λαμ-
βάνει η.

σαίρω, φουκαλῶ· ἄορ. ἀ. λαμβάνει η.
Ἄλλ' ὁ β'. παρακ. σέσηρα ἀντὶ ἐνε-
στῶτος λαμβάνει τὴν χωριστὴν ση-
μασίαν γελῶ στραβόνων καὶ πλατύνων
τὸ στόμα.

σαλπίζω· χαρακτ. γγ. §. 110. γ' Σημ.
σέβομαι, Ἀποθ. μέσ.

σείω. Παθ. λαμβάνει σ — ΜΕΣ.

σήπω, σαπίζω. — Παθητ. σαπίζομαι,
ἔχει ἄοριστ. β', εἰς τὸ ὅποσον ἀνήκει
καὶ ὁ β'. παρακ. σέσηπα.

σίνομαι, βλάπτω.

σκέπτω· χαρακτ. φ. παθ. ἄορ. β'.

σκέπω, σκεπάζω.

σκέπτομαι. Ἀποθ. μέσ. κυττάζω, συλ-
λογίζομαι.

σκευάζω, ἐτοιμάζω. — ΜΕΣ.

σκήπτω, ἐνεργ. καὶ μέσ. στηρίζω ἐμαυ-
τὸν, στηρίζομαι.

σκόπτω, περιπαίζω, καταγελῶ.

σπείρω. Παθ. ἄορ. β'. — ΜΕΣ.

σπένδω ταῦτ. τοῦ λείζω, ἐπιχύνω §.
111 δ'. Σημ. — ΜΕΣ.

σπεύδω, ὑπάγω σπουδαστικά, ταχέως.

σπουδάζω, μέσ. μέλλ.

στάζω, μέλ. ξω, §. 110 γ'. Σημ.

στέγω, σκεπάζω.

στείδω, πατῶ — Παθ. ἄορ. β'.

στείγω, περιπατῶ· ἄορ. ἀ. καὶ β'.

στέλλω. Παθητ. ἄορ. καὶ β'. — ΜΕΣ.

στένω, στενάζω· μέχρι παρατατικῶ.

στενάζω, μέλ. ξω, §. 110. γ'. Σημ.

στέργω, ἀγαπῶ, εἶμαι εὐχαριστημένος
— παρακείμ. β'.

στέρω, στεφανόνω. — ΜΕΣ.

στηρίζω, στερεόνω· μέλ. ξω, §. 110.

γ'. Σημ. — ΜΕΣ.

στοχάζομαι. Ἀποθ. μέσ. εἰκάζω, συμ-
περαίνω.

στρατεύω. Ἐνεργ. καὶ Μέσ. ὑπάγω εἰς
πόλεμον.

στρέφω· παρακείμ. ἔστραφα. Τὰ ἄλλα
Ζήτ. §. 131. κ. §. 136. Σημ. πα-

θητ. ἄορ. ἀ. καὶ β'. ΜΕΣ.

συρίζω.

σύρω Παθ. ἄορ. β'. — ΜΕΣ.

σφάλλω, ἀπατῶ. — Παθητ. ἄορ. β'.

σφάττω, σφάζω. — Παθ. ἄορ. β'.

σφίγγω. Παθητ. παρακ. Ζήτ. §. 132.

Σημ.

σφύζω, κτυπῶ (ἐπὶ τοῦ σφυγμοῦ) μέλ.
 ξω §. 110. γ'. Σημ.
 σχίζω.
 σχολάζω, κάθημαι ἀργός.
 ταρασσω, ττω, ἐνογλῶ — ΜΕΣ.
 τάσσω, τάττω, βάλλω εἰς τάξιν. Παθ.
 ἄορ. α' καὶ β'. — ΜΕΣ.
 τέγγω, βρέχω, μοσχεύω.
 τείνω, τεντόνω. §. 140. η'.
 τεκμαίρω, περιερίζω. ἄορ. α' λαμβάνει
 η' — ΜΕΣ. ἀποδεικνύω, συμπεραίνω.
 τεταίνω, οἰκοδεκμῶ ἄορ. α' λαμβάνει η'.
 τέλλω, ἀρχαία λέξις ἀπαντωμένη κυ-
 ρίως εἰς τὰ σύνθετα οἶον, ἐπιτέλλω,
 ἀναθιβάζω. ἀνατέλλω ἀμετ. ἐπὶ τοῦ
 ἡλίου, ὅταν ἐκβαίνει ἐκ τοῦ ὀρίζον-
 τος §. 140. γ'. — ΜΕΣ.
 τεύχω, κάμνω, κατασκευάζω §. 132.
 Πρβ. εἰς τὰ ἀνώμαλα Τυγχάνω.
 τήκω, ἀπαλύνω. χωνεύω. Παθ. ἄορ. β'.
 ὅπου ἀνήκει καὶ ὁ β'. παρακείμενος
 τέτρηκα.
 τίλλω, μαδῶ, §. 140 γ'. — ΜΕΣ.
 τίω. Ζήτ. ἀνώμαλα.
 τινάσσω, τινάζω. — ΜΕΣ.
 τρέμω. μέχρι Παρατατικοῦ.
 τρέπω, στρέφω ταῦτ. §. 118 Σημ. α'.
 §. 131 καὶ §. 136 Σημ. — Ὁ ἄορ.
 β' ἔχων παθητικὴν σημασίαν καὶ
 ΜΕΣ. εἶναι ὁ εὐχρηστότατος.
 τρέφω, μέλ. θρέψω κτλ. §. 180. Πα-
 ρακ. τέτροφα — Παθ. παρακείμ. τέ-
 θραμμαι τεθράφθαι. ἄορ. β'. ἐτρέφην
 σπανίως ἄορ. α' ἐθρέφθην. Μέσ. μέλ.
 με παθητικὴν σημασίαν. — ΜΕΣ.
 τρέβω. Παθ. ἄορ. β'. §. 137.
 ὑβρίζω, κακολογῶ, καταφρονῶ.
 ὑφαίνω. ἄορ. α'. λαμβάνει η'.
 ὕω, βρέχω. Παθητ. λαμβάνει σ.

φαίνω, δεικνύω. — Παθητ. με μέσ. μέλ.
 Παρακ. ἐνεργ. β'. καὶ παθητ. ἄορ.
 β'. ἔχουν ἀμετάβατον σημασίαν
 φαίνομαι.
 φαρμάσσω, ττω, ἰατρεύω με φάρμακα.
 ἱατρικί.
 φεῖδομαι. ἀποθετ. μέσ. Κ. ἀκριβεύομαι.
 φεύγω. Μέλ. φεύξομαι καὶ φευξοῦμαι.
 §. 115. Σημ. — ἄορ. β'. — παρακ.
 Παθητ. §. 132.
 φθείρω, Κ. χαλνῶ. — παρακ. β'. —
 Παθητ. ἄορ. β'.
 φλέγω, καίω μεταβητ. — Παθ. ἄορ.
 β'. §. 137.
 φράζω, λέγω, φανερόν — ΜΕΣ.
 φράσσω, ττω, περικλείω. — Παθητ.
 ἄορ. β'. — ΜΕΣ.
 φροντίζω.
 φρύγω, ξηραίνω εἰς πῦρ ἢ εἰς τὸν ἡλίον
 — Παθ. ἄορ. β'. §. 137.
 φυλάσσω, ττω. — ΜΕΣ.
 φύρω, ζυμώνω. Μέλ. φύρω §. 140,
 Σημ. β'.
 φυτεύω.
 χαρίζομαι. ἀποθ. μέσ. κάμνω χάριν.
 χορεύω.
 χρίζω, χραιάζομαι. μέχρι παρατατικ.
 Πρβ. ἀνώνμ. Χράω.
 χρίω. Παθητ. λαμβάνει σ. — ΠΕΣ.
 ψάλλω, κροῦω τὴν κιθάραν, τραγουδῶ.
 ψάω, ἐγγίζω, πιάνω. — Παθητ. λαμ-
 βάνει σ.
 ψεύδω. ΜΕΣ. ἀπατῶ, λέγω ψεύματα.
 ψέγω.
 ψηφίζω, ἀριθμῶ, λογαριάζω. ΜΕΣ. ἀ-
 ποφασίζω διὰ ψήφων.
 ψύχω. Ζήτ. ἀνώνμ.
 ὠδίνω, πάσχω πόνους κοιλίας διὰ τὰ
 γεννήσω.

§. 153.

Κατάλογος περισπωμένων ῥημάτων. Ἡ χρῆσις
 αὐτοῦ εἶναι ὁμοία μετὰ τὴν τοῦ προηγουμένου
 (Ζήτ. σελ. 120.).

ἀγαπᾶω.
 ἀγνοέω, δὲν γινώσκω. Μέσ. μέλ.
 ἀδικέω.
 αἰδέομαι. ἀποθ. Παθητ. καὶ Μέσ. ἐν-
 τρέπομαι. μέλ. έσομαι. — Παθητ.

λαμβάνει σ.
 αίματόω, αίματόνω.
 αἰρέω. Ζήτ. ἀνώμαλα.
 αἰτέω, ζητῶ. — ΜΕΣ.
 αἰτιάομαι. ἀποθετ. μέσ. κατηγορεῶ ὡς

αἵτιον.
ἀκίεμαι, ἀποθ. Μέσ. ἰατρεύω· μέλλ.
έσομαι — Παθ. λαμβάνει σ.
ἀκολουθέω.
ἀκριβέω, γινώσκω ἐντελῶς.
ἀλάρομαι· ἀποθ. Μέσ. περιπλανᾶμαι.
ἀλγέω, πονῶ.
ἀκοῶμαι· Ἀποθ. Μέσ. ἀκοῶ.
αἰέω, αἰέθω, κοπανίζω· λαμβάνει ε
εἰς τὴν κλίσιν. — ἀναδιπλάσιαι. ἀττ.
— Παθ. λαμβάνει σ.
ἀλσάζω, ἀλωνίζω § 112.
αἰάω, θερίζω — ΜΕΣ.
ἀμφισβητέω, ἀντιλέγω, ἐταροφρονῶ —
αὖξ. ἔξωθεν.
ἀνίσω (δὲν εἶναι σύνθετον). — Παθ. μέ
Μέσ. μέλ. ἀνιόμαι, λυποῦμαι.
ἄξιόω, ἄξιόνω.
ἀπαντάω, Μέσ. μέλ. — αὖξ. ἔσωθεν.
ἀπατάω (δὲν εἶναι σύνθετον).
ἀπειλέω (δὲν εἶναι σύνθετον), φοβε-
ρίζω.
ἀράσμαι, ἀποθ. Μέσ. παρακαλῶ τὸν
θεόν.
ἀριθμέω — ΜΕΣ.
ἀρχέω, εἶμαι ἀρκετός. — ε εἰς τὴν
κλίσιν. — Παθ. (μέ τὴν αὐτὴν ση-
μασίαν) λαμβάνει σ.
ἀρόμαι, Ἀποθ. Μέσ.
ἀρόω, Κ. ἐργάσθω, λαμβάνει σ εἰς τὴν
κλίσιν — ἀναδιπλ. ἀττικ Παθ.ητ.
χωρῶς σ.
ἀρτάω, κρεμῶ, καρφόνω στερεά. —
ΜΕΣ.
ἀσκέω, γυμνάζω
αὐλέω, παίζω τὸν αὐλόν.
βίω, Ζήτ. ἀνώμ.
βοάω, ρωνάζω § 112. Μέσ. μέλ.
βουκολέω, βόσκω μεταβατ.
βροντάω.
γαίάω, Μέσ. μέλ. βραχὺ α εἰς τὴν
κλίσιν. Παθ. λαμβάνει σ.
γεννάω — ΜΕΣ.
δαπανάω Ἐνεργ. καὶ Ἀποθ. Παθ.ητ.
ἐξοδεύω.
δεξιόομαι, Ἀποθ. Μέσ. χαιρετῶ μέ τὴν
δεξιὰν χεῖρα.
δέω Ζήτ. ἀνώμ.
δηλέω, βλάπτω, σθείρω — ΜΕΣ.
δηλώω, φανερόω.
δικιτάω (δὲν εἶναι σύνθετον), εἶμαι
αἰρετός, κριτής. Παθ.ητ. ζῶ, δικιρί-
ζω ποῦ — αὖξ Ζήτ. § 107. β'.

διακονέω (δὲν εἶναι σύνθετον), ὑπηρετῶ,
αὖξ. § 107. β'. ΜΕΣ. ταυτοσημον.
δράω, πράττω — διάφορον τοῦ ἀνωμά-
λου διδράσκω.
δυస్తుχέω.
εἰάω, ἀφίνω· αὖξ. εἰ.
ἐγγάω, δίδω ἐνέχυρον, ΜΕΣ. γίνομαι
ἐγγυητής.
ἐγγειρέω, ἐγγχειρίζω· αὖξ. §. 107 δ'.
ἐλεέω, συμπονῶ.
ἐμέω, ξερνῶ — ε εἰς τὴν κλίσιν, —
ἀναναδιπλ. ἀττικ. Παθ. λαμβάνει σ.
ἐναντιόομαι, Ἀποθ. Παθ. εἶμαι ἐναν-
τίος — αὖξ. ἔξωθεν.
ἐνθυμέομαι, Ἀποθετ. Παθ.ητ. ἔχω εἰς
τὸν νοῦν μου, συλλογίζομαι· αὖξ.ητ.
ἔσωθεν § 107 δ'.
ἐνυχλέω — αὖξ.ησ. §. 107 β'.
ἐπιθυμέω — αὖξ.ησ. § 107 δ'.
ἐπιχειρέω — αὖξ.ησ. § 107 δ'.
ἐράω, ἀγαπῶ — Ἀόρ. α. παθ. λαμ-
βάνει σ, καὶ ἔχει ἐνεργητικὴν σημα-
σίαν.
ἐρευνάω, Ἐνεργ.ητ. καὶ Μέσ. ἐξετάζω,
ἀνιχνεύω.
ἐρημέω, ἐρημόνω.
ἐρυθρίαώ, γίνομαι ἐρυθρός εἰς τὸ πρό-
σωπον, χυδ. ξεκοκκινίζω
ἐρωτάω.
ἐστίαώ, φιλέω· αὖξ.ησ. εἰ.
εὐεργετέω, αὖξ.ητ. § 107 ε'.
εὐσεβέω, εἶμαι εὐσεβής· αὖξ. § 107 γ'.
εὐωχέω, οἰλεύω. Παθ. τρώγω εἰς συμ-
πόσιον, αὖξ. § 107 γ'.
ζάω, Ζήτ. ἀνώμαλα.
ζέω, βράζω ἀμετάβ. — ε εἰς τὴν κλίσιν.
ζηλόω, μιμούμαι μέ ἀμιλλαν.
ζημιόω, ζημιώνω.
ζητέω.
ζωγραφέω.
ήδᾶω, εἶμαι νέος.
ήγέμαι, Ἀποθ. Μέσ. νομίζω, πιστεύω·
εἶμαι ἀρχηγός, ἡγεμονεύω.
ήμερώ, ἡμερόνω.
ήμισχέω, κρατῶ τὰς ἡμέρας, κυβερνῶ
τὴν ἡμέραν.
ήττάομαι, Παθ.ητ. νικῶμαι, φαίνομαι
κατώτερος.
ήχέω, κινῶ ἦχον.
θαῤῥέω, θαρσέω, ἔχω θάρρος, πίστιν,
πιστεύομαι.
θεύομαι, Ἀποθ. Μέσ. παρατηρῶ, κυτ-
τίζω.

Οηράω, κυνηγῶ, μέσ. μέλλ.
 Θλάω, τσακίζω. — βραχὺ α εἰς τὴν
 κλίειν. Παθητ. λαμβάνει σ.
 Ορηνέω, κλαίω τινά, ὀδύρομαι.
 θυμιάω, θυμιατίζω.
 θυμώω, θυμόνω.
 ἰάομαι. Ἀποθ. μέσ. ἱατρεύω.
 ἰδρῶ, ἰδρόνω.
 ἱμάω, ἀνασφύρω, ἀντλῶ. — ΜΕΣ.
 ἱστορέω, ἐξετάζω.
 κακῶω, βλάπτω, ἀτιμάζω.
 καυχάομαι. Ἀποθετ. μέσ.
 κεντέω, σουγλίζω χυδ. Κ. κεντῶ ση-
 μαίνει ποικίλλω ὕψωμα μὲ μετὰ-
 ξία, ἢ χρυσοῦ σῦρματα κτλ.
 κινέω.
 κλάω, τσακίζω. βραχὺ α εἰς τὴν κλί-
 σιν. — Δὲν πρέπει νὰ συγχυθῇ μὲ
 τὸ κλάω, κλαίω. Ζήτ. ἀνώμαλα.
 κληρώω, ἐκλέγω διὰ κλήρων, λαχῶν.
 — ΜΕΣ. λαμβάνω διὰ κλήρων.
 κνάω, ξύω· συνηματίζεται κατὰ §. 147
 κοιμάω, κοιμίζω. Παθητ. (ποιητ. Μέσ.)
 κοιμῶμαι.
 κοινῶω, Ἐνεργ. καὶ μέσ. κάμνω κοινῶν,
 μεταδίδω.
 κοινωνέω, μετέχω, λαμβάνω μέρος.
 κολλάω, κολῶν χυδ.
 κολουβάω.
 κορέω, φουκαλιῶ — διάφορον τοῦ ἀνω-
 μάλου κορέννυμι
 κοσμέω, στολίζω.
 κοτέω, Ἐνεργητ. καὶ μέσ. ὀργίζομαι,
 λαμβάνει ε εἰς τὴν κλίειν.
 κρατέω, κρατῶ· ἔχω ἐξουσίαν, βίαν.
 κροτέω, κτυπῶ, κάμνω ἤχον κτλ.
 κτάομαι. Ἀποθ. μέσ. ἀποκτῶ παρακ.
 ἔχω.
 κτυπέω, κτυπῶ, κάμνω ἤχον, κρότον.
 κυθερνιάω, πηδαλιουχῶ, διοικῶ.
 λαλέω.
 λιπαρέω, παρακαλῶ.
 λοιδορέω, Ἐνεργ. Παθ. καὶ μέσ. κακολογῶ.
 λυπέω.
 λωβάζομαι, ἀποθ. μέσ. κηκομεταχειρίζομαι.
 λωφάω, ἐνδίδω, ὀλιγοστεύω τὴν δύναμιν
 μαρτυρέω.
 μειδιάω, χαμεργελῶ.
 μετρέω. — ΜΕΣ.
 μηχανάομαι, Ἀποθ. μέσ. τεχνάζομαι,
 κάμνω τεχνικῶς, ἐφευρίσκω.
 μιμίσκομαι, Ἀποθ. μέσ.

μισέω.
 νέω, κλώθω ἡμάτα, — Νέω τὸ κολυμ-
 βῶ, Ζήτ. εἰς τὰ ἀνώμαλα.
 νικάω.
 νοέω.
 νουθετέω, συμβουλεύω, ἐνθαρρύνω.
 ξέω, ξύω· ε εἰς τὴν κλίειν. Παθητ.
 λατβάει σ.
 οἰκίω, κατοικῶ.
 οἰκοδομέω, κτίζω. ΜΕΣ.
 ὀκνέω, εἶμαι ὀκνηρὸς, δὲν θέλω.
 ὀπτάω, ψήνω.
 ὀρθῶω, στήνω ὀρθόν. — ΜΕΣ. — Σύνθ.
 ἀνορθῶω. Αὔξ. §. 107. β'.
 ὀρμάω. Ἐνεργ. καὶ Ἀποθετ. Παθητικ.
 ὄρω, πρὸς παθῶ.
 ὀρμέω, στέκω εἰς τὸν ὄρμον μὲ ῥηγ-
 μέντην ἄγχοσαν ἐπὶ πλοίου.
 ὀρχέομαι. Ἀποθ. μέσ. πηδῶ, χορεύω.
 οὔρέω, κατουρῶ. — Αὔξης. §. 106. Σημ.
 ὀχέω. Μετάβ. — ὀχέομαι Ἀμετάβ. ἐπὶ
 τῶν ὑπαγόντων ἐφ' ἵππου ἢ ἐπὶ
 ἀμάξῃς.
 παροινέω, παραρροῶ ὡς μεθυμένος. —
 Αὔξ. §. 107. β'.
 πατέω.
 πεινάω. Ἀπαρέμφ. πεινῶν.
 πειράω, δοκιμάζω, βασανίζω. — Πει-
 ράομαι μὲ μέσ. μέλλ. καὶ ἀόριστος
 παθητ. δοκιμάζω, ἐπιχειρῶ.
 περάω, διαβαίνω πέραν. Μέλλ. περάσω
 (μικρὸν α).
 πλανάω, ὀδηγῶ τινά εἰς κακὸν δρόμον.
 Πηλ. γάνω τὸν δρόμον.
 πλεονεκτέω, εἶμαι πλεονέκτης.
 πληρώω, γεμίζω.
 πονέω. Ἐνεργ. καὶ μέσ. ἐργάζομαι.
 πτερῶ, πτερώνω.
 πωλέω.
 ρίζίνω, ἀρίνω νὰ πιᾷται ρίζαν. Παθ.
 ἀποκτῶ ρίζαν
 σημειῶω, σημειώνω. — ΜΕΣ.
 σιγῶ, σιωπῶ, παύω νὰ λαλῶ. Μέσ.
 Μέλλ.
 σιτέομαι, Ἀποθ. μέσ. τρώγω, ἐσθίω.
 σιωπάω, σιωπῶ, δὲν λαλῶ.
 σκιρτάω, πηδῶ.
 σπάω. Ζήτ. ἀνώμαλα.
 σπάω, σύρω — βραχὺ α εἰς τὴν κλίειν.
 Πηθ. λαμβάνει σ — ΜΕΣ.
 στεφανῶω, στεφανώνω. — ΜΕΣ.
 συλάω, γυμνῶν αἰχμαλῶτον ζῶντα ἢ
 νεκρόν.

σφριγάω, εἶμαι νεανικὸς καὶ ἰσχυρὸς.
τελέω, τελειόω. Εἰς τὴν κλίσιν ε καὶ σ
εἰς τὸ Παθητ. — ΜΕΣ.
τηρέω, παρατηρῶ.
τιμάω. — ΜΕΣ.
τιμωρέω, βοηθῶ, ἐκδικῶ. — ΜΕΣ.
τόλμαω.
τρέω, τρέμω §. 146. Φυλάττει ε εἰς
τὴν κλίσιν.
τρυπάω, τρυφῶ.
τρυφάω, εἶμαι μαλακός· καταγίνομαι
εἰς τρυφάς καὶ ἡδονάς.
φθονέω.
φιλέω.

φοβέομαι, φοβοῦμαι, Ἀποθ. μέσ.
φραιτάω, ὑπάγω που συγχίνεις.
φυσάω, φυσῶ.
χαλάω, ἀπολύω, ξετεντόνω, ἐνδίδω,
βραχύνω α εἰς τὴν κλίσιν καὶ σ εἰς
τὸ παθητ.
χειρέω, συνηθέστερον. Μέσ. ὑποτάσσω
εἰς ἑμαυτόν.
χωρέω, ὑπάγω, παραχωρῶ. Μέσ. μελ.
ΐζω, τρέβω σχηματίζεται κατὰ §. 147.
— ΜΕΣ.
ῶνέομαι, Ἀποθ. μέσ. ἀγοράζω. Αἰθέσ.
§. 106. Σημ.

36. Ἀνώμαλος συζυγία.

§. 154. Ῥήματα εἰς μι.

α'. Τὴν ἔρευναν τῆς ἀνωμαλίας τῶν ῥημάτων ἀρχίζομεν ἀπὸ τὰ εἰς μι. Ὁ ἀριθμὸς των εἶναι μικρότατος· μόνον σχεδὸν τὰ ὡς παραδείγματα ἐκτιθέμενα εἰς τὴν γραμματικὴν (σελ. 51—61) ἐπιδέχονται καθ' ὅλα των τὰ μέρη τὸν σχηματισμὸν τοῦτον· τὰ δὲ κατ' αὐτὸν διευθυνόμενα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι μέρη ῥημάτων ἀπαντῶμενα μεταξὺ τῶν ἀνωμάτων.

β'. Τὰ εἰς μι ῥήματα ἔχουσι τὴν ἀρχὴν των ἀπὸ ῥῆμα λῆγον εἰς ω καθαρὸν, ἢ λῆγον εἰς αω, εω, οω, υω. Διὰ τοῦτο λέγουσιν οἱ Γραμματικοί, ὅτι π. χ. τὸ τίθημι γίνεται ἀπὸ τὸ θέμα ΘΕΩ.

γ'. Τρεῖς χρόνους ἰδίους ἔχουσι τὰ εἰς μι ῥήματα, ἐνεσῶ-
τα, παρτατικὸν καὶ ἀόριστον β'.

δ'. Τὰ πρωτότυπα θέματα εἰς σχηματισμὸν τῶν εἰς μι ἀναδιπλασιάζονται διὰ τοῦ ἀρκτικοῦ συμφώνου καὶ τοῦ ι· οἷον ΔΟΩ, δίδωμι· ΘΕΩ, τίθημι. Ἐὰν δὲ ἀρχωνται ἀπὸ στ, πτ, ἢ δαसυνόμενον φωνῇ, προσλαμβάνουσιν εἰς τὴν ἀρχὴν μόνον ι δαसυνόμενον οἷον ΣΤΑΩ, ἴσθημι· ΠΤΑΩ, ἵπταμαι· ἘΩ, ἔημι.

ε'. Οἱ λοιποὶ χρόνοι σχηματίζονται ἐκ τῶν θεματικῶν ῥημάτων χωρὶς ἀναδιπλασιασμὸν, τίθημι (ΘΕΩ) μέλλ. θήσω, με κάποιος ἀνωμαλίας, αἱ ὁποῖαι φαίνονται εἰς τὰ σελ. 51-62 ἐκτεθέντα παραδείγματα.

ζ'. Ὅλων αἱ ὑποτακτικαὶ ἐγκλίσεις ἔχουσι περισπώμενον τύπον γεννώμενον ἐκ συναιρέσεως ἢ συγκοπῆς πλήν τῶν πα-
δακειμένων.

ζ'. Τὰ εἰς υμῖ μόνον ἐνεστῶτα καὶ παρατατικὸν ἔχουσι, τοὺς δὲ ἄλλους χρόνους θανείζονται ἀπὸ τὰ πρῶτα θέματα· οἷον τὸ δείκνυμι ἐκ τοῦ ΔΕΙΚΩ· τὸ σθέννυμι ἐκ τοῦ ΣΒΕΩ.

Πρὸς διορισμὸν τοῦ υ τῶν προειρημένων ῥημάτων, εἴαν εἶναι μακρὸν ἢ βραχὺ, πρέπει νὰ παραβάλωμεν τὸν τύπον μὲ τὸ ἴστημι τοῦ ὁποίου ἡ παραλήγουσα ὁμοχρονεῖ μὲ τὴν τῶν εἰς υμῖ· οὕτως ἴστημι, δείκνυμι· ἴστης, δείκνυς· ἴστησι, δείκνυσι. Πληθ. ἀ. πρόσωπ. ἴσταμεν, δείκνυμεν. Ἀλλ' οἱ εἰς τὸν παρα-
τατικὸν τοῦτον ἐφαρμοζόμενοι ἀόριστοι δεύτεροι ἀνωμάλων τινῶν ῥημάτων εἶναι ὁμόχρονοι μὲ τὸ φωνῆεν τοῦ Ἀορίστου θ'. ἔστην· ἄρα ἔδυν, ἔδυσ, ἔδυν· ἔδουμεν κτλ. κατὰ τὸ ἔστην.

ή. Οἱ πρῶτοι ἀόριστοι μόνον εἰς τὴν ὀριστικὴν ἐγκλισιν εἶναι εὐχρηστοί.

θ'. Τὰ εἰς μι ῥήματα αὐξάνουσι τὴν ἀνωμαλίαν τῶν καὶ μὲ τοῦτο, ὅτι καὶ εἰς αὐτὸν τὸν ἐνεστῶτα καὶ παρατατικὸν κατὰ πρόσωπα καὶ ἐγκλίσεις παραιτοῦσι πολλάκις τὸν σχημα-
τισμὸν τῶν εἰς μι, καὶ μεταβαίνουσιν εἰς τὸν τῶν εω, αω, σω, ἡγουν γίνονται περισπώμενα, ἀλλὰ μὲ διατήρησιν τοῦ ἀνα-
διπλασιασμοῦ, ἡγουν ὡς ἐκ τοῦ ΤΙΘΕΩ κτλ. Τὰ δὲ εἰς υμῖ σχηματίζονται εἰς υω, καὶ μάλιστα ἡ εὐκτική καὶ ὑποτακτι-
κὴ τῶν ἐγκλισις.

ί. Ἀντὶ τῶν προστακτικῶν δευτέρων προσώπων τίθετι, ἴσταθι, δίδοθι, δείκνυθι· οἱ πεζογράφοι μεταχειρίζονται πάντοτε τίθει, δίδου, ἴστη, δείκνυ.

ια. Τὰ ἐνικὰ πρόσωπα τοῦ παρατατικοῦ, παρεκτός τοῦ ἴστημι, συνηθέστατα μεταβαίνουν εἰς τὰ ἐκ τῶν ὁποίων πα-
ράγονται περισπώμενα· οἷον ἐτίθουν, εἰς, εἰ· ἐδίδουν, ους, ου·
ὡσαύτως ἐδείκνυνον, ες, ε.

ιβ'. Τὰ ἐνικὰ τῶν ἀορίστων θ'. ἔθην καὶ ἔδων εἰς τὴν ὀρι-
στικὴν ἐγκλισιν εἶναι ἄχρηστα.

ιγ'. Αἱ εὐκτικά καὶ ὑποτακτικά ἐγκλίσεις τῶν παθητικῶν τονίζονται ἀνωμάλως, ἄλλαι κατὰ τὸν τύπον των, καὶ ἄλλαι ὡς νὰ ἦσαν ἐκ βαρυτόνου ῥήματος εἰς οἱα· οἷον Ὑποτακτικά τίθωμαι, πρόσθεται, ἀντὶ τιθῶμαι, προσθῆται· Εὐκτικ. τίθονται, ἀντὶ τιθεῖντο· περιθῶντο, πρόσθιθε, ἀντὶ περιθῶντο, προσῖθε. Τοῦ δὲ ἴστημι μόνον ἡ εὐκτικὴ σχηματίζεται πάντοτε ἴσταιο, ἴσταιτο· ἴσταισθε, ἴσταιντο, ἀντὶ ἴσταντο κτλ. ἡ δὲ ὑποτακτικὴ εἶναι πάντοτε ἰστώμαι ἰστῆται κτλ. Τοῦ δὲ δίδωμι ἡ εὐκτικὴ καὶ ὑποτακτικὴ τονίζονται καὶ ποτε κατὰ τὸν εἰρημένον ὡς ἐκ βαρυτόνου τρόπον, οἷον δίδωμαι, Εὐκτ. ἀπόδοιντο, Ὅλα δὲ τὰ ἄλλα ῥήματα τὰ ἐπὶ τοῦ ἴσταμαι καὶ δίδωμαι σχηματιζόμενα προπαροξύνουσι τὴν εὐκτικὴν καὶ ὑποτακτικὴν, οἷον δύνωμαι, δύναιτο, ὄναιτο, ἐπίστηται, ἐκ τοῦ δύνωμαι, ὄνινωμαι, ἐπίσταμαι.

§. 155. Περί τοῦ ἴστημι σημειούμεν ἰδιαιτέρως.

α'. Τὸ ῥῆμα τοῦτο ἔχει ἐνεργητικὴν καὶ οὐδετέρην σημασίαν· κατὰ τὴν πρώτην σημαίνει Στήνω, εἰς τοὺς χρόνους, Ἐνεστώτα, ἴστημι· Παρατ. ἴστην· Μέλλοντα στήσω· Ἀόριστος α'. ἔστησα. Κατὰ τὴν δευτέραν, στέκω, εἰς τοὺς χρόνους, Παρακείμενον καὶ Ὑπερσυντελικόν, ἔστηκα, ἐστάκειν· καὶ Ἀόρ. β'. ἔστην.

β'. Ὁ μὲν παρακείμενος ἔχει σημασίαν ἐνεσῶτος, ὁ δὲ ὑπερσυντελικὸς παρατατικοῦ· οἷον ἔστηκα (στέκω), ἐστήκειν (ἔστεκα).

γ'. Τὰ πληθυντικά καὶ δυϊκά τοῦ παρακειμένου καὶ τοῦ ὑπερσυντελικοῦ πάσχουσι καὶ συγχοπὴν εἰς τὸν σχηματισμόν των ὡς ἐφεξῆς·

Παρακείμ.	Πληθ.	ἔσταμεν, ἔστατε, ἔστασι·
	Δυϊκ.	ἔστατον·
Ὑπερσυντ.	Πληθ.	ἔσταμεν, ἔστατε, ἔστάσαν·
	Δυϊκ.	ἔστάτον, ἔστάτην.
Ὑποτακτικ.	ἔστω, ἔσῃς, ἔσῃ.	Εὐκτ. ἐσταίην.
Προστακτ.	ἔσθαθι, ἐστάτω	κτλ.
Ἀπαορέμ.	ἐσθάναι.	

Μετοχή. ὁ ἐστὼς, ἡ ἐστῶσα, τὸ ἐστὼς.

δ'. Ἐπειδὴ ὁ παρακείμενος ἔλαβε σημασίαν ἐνεστώτος οὐδέτερον, καὶ ὁ μέλλων στήσω σημαίνει ἐνέργειαν, διὰ τοῦτο ἐσχηματίσθη διὰ τὸν ἐνεστώτα ἐκείνον ἀνώμαλός τις μέλλων, ἐστήξω, ἡ ἐστήξομαι, ἤγουν θέλω στέκειν, ἡ θέλω σταθῆν.

37. Περί τῆς τῶν ῥημάτων ἀνωμαλίας.

§. 156. Συγκοπή.

α. Μέρος τῆς ἀνωμαλίας τῶν ῥημάτων γίνεται διὰ συγκοπῆς, ἤγουν ἀποβολῆς φωνήεντος ἐκ τοῦ μέσου. Τινῶν δὲ ἐκθλίβεται τὸ φωνῆεν τοῦ ῥιζικοῦ θέματος· οἷον Μέλλ. πετάσω· Παρακ. παθῆτ. πέπταμαι (Ζήτ. ἀνώμ. πετάννυμι).

Σημείωσις α. Εἰς ῥήματά τινα σχηματίζεται ὁ Ἀόριστος κατὰ τοῦτον μόνον τὸν τρόπον· οἷον πέτομαι (παρατ. ἐπετόμην), Ἀόρ. ἐπέτομην. Ζήτει καὶ κατωτέρω Ἐγείρω.

β'. Συγχόπτεται συνήθως τὸ πρὸ τῆς καταλήξεως τοῦ ῥήματος φωνῆεν, καθὼς εἰς τὰ πρῶτα πρόσωπα τοῦ ἐνεστώτος καὶ παρατατικοῦ· οἷον οἶμαι, ὦμην, ἀντὶ οἶομαι, ὦόμην.

Σημείωσις β'. Πολλῶν ῥημάτων σχηματίζεται διὰ τῆς συγκοπῆς ταύτης Ἀόρ. εἰς ν, ἡ Ἀόρ. β', ὅστις δὲν διαφέρει κυρίως ἀπὸ τὸν παρατατικὸν διὰ τῆς ἐλλείψεως τοῦ φωνήεντος, καὶ κατὰ τὸ μακρὸν ἢ βραχὺ μιεῖται τὸν α. παρακείμενον, ἢ τὸν παθ. οἷον·

φύω (Παρακ. πέφυκα) Παρατ. ἔφυον — Ἀόρ. β'. ἔφυν

βίβω (Παρακ. βεβίωκα) Παρατ. ἐβίβον — Ἀόρ. β'. ἐβίβων.

Ἄλλ' οἱ πλείότεροι τῶν τοιούτων ἀορίστων εὐρίσκονται εἰς πάντη ἀνώμαλα ῥήματα, τῶν ὁποίων ὁ παρακείμενος δὲν δύναται πλέον νὰ συγκριθῇ μὲ αὐτούς. — Εἰς δὲ τὰς ἄλλας ἐγκλίσεις καὶ εἰς τὴν μετοχὴν συμφωνοῦσιν ἐντελῶς μὲ τοὺς β'. ἀορίστους τῶν εἰς μι. ῥημάτων, ἐκτὸς ὅτι τὸ ληκτικὸν φωνῆεν καὶ ἡ ποσότης του εἶναι ἄστατος, καὶ διὰ τοῦτο οἱ τοιοῦτοι ἀόριστοι πρέπει νὰ ζητῶνται εἰς τὸν κατάλογον τῶν ἀνωμάλων (Ζήτ. ἰδίως βλίνω, διδράσκω, δύνω, γινώσκω, πέτομαι· φθάνω).

Σημείωσις γ'. Τελευταίον συγχόπτονται Παρακείμενοί τινες καὶ Ὑπερσυντετακοί· καὶ ὅταν οἱ παρακείμενοι οὗτοι ἔχωσι δύναμιν ἐνεστώτος (Ζήτ. κατ. §. 159,

ς.) σχηματίζεται ἐξ αὐτῶν καὶ προστ. εἰς θι· οἷον ἐκ τοῦ κράζω
 Περικ. κέρκρη — ἄ. Πληθ. κερράχμεν, Ὑπερτ. ἐκεκράχμεν.
 Συγκοπ. κέρραχμεν, ἐκεκράχμεν· Προστ.κ. κέρραχθι.
 Οὕτω καὶ δέδιχα Περικ. β'. (Ζήτ. ἀνωμ.λ. Δείττει).
 Περικ. πληθ. δέδιχμεν, δέδιτε (ἀντὶ δεδίχμεν, αἰτε)· Ὑπερσυντ. ἐδέδιχμεν,
 ἐδέδιτε (ἀντὶ ἐδέδιχμεν, αἰτε)· Προστ.κ. δέδιθι.

§. 157. Νέα θέματα ἐκ χρόνων.

Κᾶποτε ἐκ τῶν χρόνων ἐνὸς ῥήματος, παρεκτός τοῦ ἐνεστώ-
 τος, γίνεται νέον θέμα, τοῦ ὁποῦτος τύποι τινὲς συνηθίζονται
 ἀπὸ δοκίμους συγγραφεῖς· οἷον οἱ μέλλοντες ἐστήξω καὶ τε-
 θνήξω, ἐκ τοῦ ἔττηκα, τέθνηκα, ὡς ἐξ ἐνεστώτων.

Ἐξαιρέτως ὁ δεύτερος ἀόριστος εἰς ῥηματικά τινα σχηματίζει
 τύπους ὡς ἐκ τοῦ εω· οἷον ἐκ τοῦ μαθεῖν, τυχεῖν — μαθή-
 σομαι, μεμάθηκα, τετύχηκα· κᾶποτε δὲ ἐκ τοῦ παθητικοῦ ἀο-
 ρίστου β'· οἷον ἐχάρην — κεχάρηκα, χαρήσομαι (Ζ. χαίρω).

§. 158. Δύω ἢ πλειότερα θέματα.

α. Ἡ πλειότερα ἀνωμαλία προέρχεται ἐκ τῆς εἰς τὸ αὐτὸ
 ῥῆμα συνδρομῆς τύπων λαμβανομένων ἀπὸ διάφορα θέματα.
 Τοιαῦται μεταβάσεις ὡς συνηθισμένα· ἀνεφύθησαν ἀρχήτερα
 (§. 110). Ἀλλὰ, πολλὰ εἶναι τόσον ἀκανόνιστοι καὶ παραλ-
 λαγμένοι, ὥστε χρεῖα νὰ ἐκτεθῶσιν ἐνταῦθα ἰδιαιτέρως.

β'. Πρὸ πάντων πρέπει νὰ στερεώσωμεν εἰς τὸν νοῦν μας,
 ὅτι ἡ ὡς κανονικὴ ἐκτεθεῖσα ἀπ' ἀλλήλων παραγωγὴ τῶν
 χρόνων τοῦ ῥήματος δὲν εἶναι γνησίᾳ καὶ φυσικῇ, καὶ ἐξαιρέτως
 ὅτι ἡ τοῦ ῥήματος διατύπωσις δὲν ἤρχισεν ἀπὸ τὸν ἐνεστώτα·
 διότι τῶν οὐσιωδেষτάων καὶ χρειωδেষτάων ῥημάτων πρώτη
 καὶ ἀληθινὴ ῥίζα εἶναι χρόνος ἄλλος, καὶ μάλιστα ὁ Ἀόρ. β'.
 εἰὰν ὑπάρχη· ὁ δὲ ἐνεστώτης εἶναι παράγωγος· οἷον ἐκ τοῦ ΛΗΒΩ
 ἢ ΛΑΒΩ ἔγεινε λαμβάνω. Ἀλλ' ὁ παράγωγος οὗτος τύπος
 δὲν ἐκτείνεται πλέον, εἰμὴ ἕως τοῦ παρατατικοῦ. Τοιοῦτόν τι
 ῥῆμα μεθοδικῶς διαπασσόμενον εἶναι ἀνωμαλόν· οἷον λαμβάνω,
 ἐλάμβανον — λήψομαι, ἔλαβον κ.τ.λ.

γ'. "Όταν τὸ ῥῆμα εἶναι καθ' ὅλους τοὺς χρόνους ὁμαλόν, ἔχη ὅμως καὶ τύπον τινὰ παραλλάσσοντα εὐχρηστον εἰς τοὺς συγγραφεῖς, καθὼς τὸ λείπω, λείψω, λείλειφα, λέλοιπα κτλ., τὸ ὁποῖον μόνον εἰς τὸν ἐνεστώτα καὶ παρατατικὸν ἔχει καὶ δεύτερον τύπον, λιμπάνω, ἐλίμπανον· τότε ὅλον τὸ ῥῆμα ἐκλαμβάνεται τέλειον καὶ ὁμαλόν, τὸ ὁποῖον ἔχει καὶ ἓνα ἐλλιπῆ τύπον.

δ'. Πολλάκις ὁ διὰ ἐκτάσεως τοῦ πρωτοτύπου γενόμενος τύπος χωρεῖ μόνον ἕως τοῦ παρατατικοῦ (Πρβ. §. 110, γ'). Ἐὰν ὁ πρῶτος ἔγεινεν ἄχρηστος, τὸ ῥῆμα εἶναι ἀνώμαλον, ἐπειδὴ οἱ ἄλλοι του χρόνοι ἀνήκουσιν εἰς τὸν ἄχρηστον τύπον· οἷον βαίνω, ἐβαινον, Μ. βήσομαι, Π. βέβηκα ἐκ τοῦ ΒΑΩ.

Σημείωσις. Πολλάκις συναντῶνται εἰς τὸ αὐτὸ ῥῆμα πλείοτερα θέματα. Οὕτως ἐκ τοῦ ΠΗΘΩ ἢ ΠΑΘΩ εἶναι ὁ Ἀόρ. β'. ἔπαθον· ἀλλ' ὁ παρακείμενος πέπονθα προϋποθέτει τὸν τύπον ΠΕΝΘΩ· ὁ δὲ ἐνεστώς καὶ παρατατικὸς ἔχουσι τὸ Πάσχω, τὸ ὁποῖον δίδει εἰς ὅλον τὸ ῥῆμα τὴν ὀνομασίαν εἰς τὰ Λεξικά. Ἐκ τοῦ ΠΕΤΑΩ γίνεται πετάσω, καὶ παθ. παρακ. κατὰ συγκοπὴν πέπτωμαι· ἀλλ' εἰς τὸν ἐνεστώστα καὶ παρατατικὸν εἶναι εὐχρηστος μόνον ὁ τύπος πετάννυμι. — Εἰς τὰ ἐφεξῆς παραδείγματα οἱ μὲν διὰ τοῦ καὶ συνδεόμενοι τύποι εἶναι ἀμφοτέρωθεν εὐχρηστοι — Ὅπου δὲ συναντᾶται ἐκ τοῦ, τὸ δεύτερον τοῦτο εἶναι ἢ πάντῃ ἄχρηστον, ἢ ποιητικόν.

ε'. Εὐκολώτατα γίνεται μεταβολὴ τοῦ ω εἰς εω, σπανίως αω (περισπ. ῶ)· οἷον

ρίπτω καὶ ριπτέω· κτυπέω ἐκ τοῦ ΚΤΥΠΩ, ὅθεν ἔκτυπον· θαμιάω ἐκ τοῦ ΔΕΜΩ, ὅθεν ἐδάμην. Διὰ τοῦτο, ὅταν ὁ κανονικὸς σχηματισμὸς ῥήματός τινος ἐσυνωδεύετο μὲ δυσκολίαν ἢ κακοφωνίαν ἢ ἀτάξειαν, ἐσχηματίζετο ὡς νὰ ἔληγεν ὁ ἐνεστώς εἰς εω· οἷον

ἔψω, Μέλ. ἐψήτω· αὔξω, αὔξήτω· μένω, μεμένηχα· τύπτω, τύψω καὶ τυπτήσω· μέλλω, μελλήσω.

ς'. Τὰ εἰς ω καθαρὸν ῥήματα λαμβάνουν καποτε τὴν κατὰληξιν σκω· οἷον

γηράω καὶ γηράσκω· γινώσκω ἐκ τοῦ ΓΝΩΩ. — στερέω καὶ στερίσκω.

Σημείωσις. Καποτε διαφέρει ὁ εἰς σκω τύπος ἀπὸ τὸν πρωτότυπον ὡς ἀναρ-

κτικός· οἷον ἡβάω, εἶμαι ἔρηθος· ἡβάσκω, ἄρχομαι νὰ γίνωμαι ἔρηθος· ἢ κατ' ἐνεργητικὴν σημασίαν· οἷον μεθύω, εἶμαι μεθυσιμένος· μεθύσκω, κάμνω ἄλλον νὰ μεθύσῃ. Πρβ. πιπίσκω εἰς· τὸ πίνω.

ζ'. Κἄποτε παρεντίθεται ν' πρὸ τοῦ ω· οἷον δάκνω ἐκ τοῦ ΔΑΚΩ (ᾧθεν ἔδοκον). Ζήτ. καὶ τέμνω, κάμνω. Διὰ τοῦτο γίνεται ἐκ τοῦ νω καὶ υω — ινω καὶ υνω· πίνω ἐκ τοῦ ΠΙΩ· τίω καὶ τίνω, θύω καὶ θύνω.

καὶ ἐκ τοῦ αω—χνω, αἰνω· φθάνω ἐκ τοῦ ΦΘΑΩ· βαίνω, ἐκ τοῦ ΒΑΩ.

ή. Τὰ τρισύλλαβα ἢ πολυσύλλαβα εἰς ανω καὶ αινω ἔχουν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὡς ῥίζαν θέμα εἰς ω, τὸ ὁποῖον ἐν ταύτῃ σχηματίζει χρόνους τινὰς ὡς ἐκ τοῦ εω· οἷον

βλαστάνω ἐκ τοῦ ΒΛΑΣΤΩ, Ἀόρ. β'. ἔβλαστον, Μέλ. βλαστήσω· ὀλισθάνω καὶ ὀλισθαίνω, Ἀόρ. β'. ὤλισθον, Μέλ. ὀλίσθήσω.

Τὰ δὲ εἰς ανω προσλαμβάνουσι ἐν ταύτῃ εἰς τὴν ῥιζικὴν συλλαβὴν τοῦ ῥήματος ἐν ἐκ τῶν συμφώνων μ, ν, γ, καὶ βραχύνουσι τὴν πρώτην συλλαβὴν, ἂν εἶναι μακρά· οἷον

λείπω καὶ λιμπάνω· φεύγω καὶ φυγγάνω· λήθω καὶ λανθάνω. Ζήτ. καὶ θιγγάνω, λαμβάνω, λαγχάνω, μανθάνω, πυνθάνομαι, τυγχάνω.

Σημεώσεις (εἰς τὸ ε' καὶ ζ'). Ἡ μὲν κατὰλήξις ανω ἔχει τὴν παραλήγουσαν βραχείαν· ἡ δὲ ινω καὶ υνω, μακράν, μὲ ὀλίγας ἐξαιρέσεις καὶ εἰς τὰ δύο.

θ'. Συνηθεστάτη μεταβολὴ εἶναι καὶ ἡ τοῦ ω εἰς νυμι (2. 154, ζ'). δείκνυμι ἐκ τοῦ ΔΕΙΚΩ (ᾧθεν δείξω κτλ.). Ζήτ. ἄγνυμι, ὄρνυμι, ὁμόργνυμι, ζεύγνυμι.

Ἐάν πρὸ τῆς καταλήξεως ταύτης εὐρεθῇ φωνὴ, τὸ μὲν ν συνήθως διπλασιάζεται, τὸ δὲ ο γίνεται ω· οἷον

κρεμάω καὶ κρεμάννυμι· Ζήτ. κεράννυμι, πετάννυμι, σκεδάννυμι· — ζέω καὶ ζέννυμι· Ζ. κορέννυμι, σθέννυμι, στορέννυμι· — χέω καὶ χώννυμι· Ζ. ζώννυμι, ῥώννυμι, στρώννυμι, χρώννυμι.

ί. Ῥήματά τινα λαμβάνουσιν εἰς τὸν ἐνεστώτα ἀναδιπλασιασμόν, ὡς τὰ εἰς μι· οἷον

γινώσκω ἐκ τοῦ ΓΝΩΩ, ὅθεν γνώσομαι· μινῆσκω, τιτρώσκω κτλ. Προσέτι μένω καὶ μίνω· πίπτω ἐκ τοῦ ΠΕΤΩ· γίνομαι ἐκ τοῦ ΓΕΝΩ.

ιζ'. Τελευταῖον ὑπάρχουσι καὶ ῥήματά τινα, τὰ ὁποῖα δα-νείζονται χρόνους τινὰς ἀπὸ πάντη διαφόρους ῥιζικάς λέξεις· οἷον

φέρω, Μέλ. οἶσω, Ἀόρ. ἤνεγκον.

Τάλλα παραδείγματα ζητεῖ εἰς τὸν κατάλογον, ἤγουν τὰ αἰρέω, εἰπεῖν, ἔρχομαι, ἐσθίω, ὁράω, τρέχω· καὶ Περβ. τὰς προσθήκας εἰς τὸ ἀλίσκομαι, ἐρέσθαι, ζάω, θέω, τλῆναι, ὠνέομαι.

§. 159. Ἀνωμαλία κατὰ σημασίαν.

α'. Ἡ κατὰ σημασίαν ἀνωμαλία ῥημάτων τινῶν πρέπει κυρίως νὰ ἐξηγηθῇ εἰς τὸ Συντακτικόν· ἀλλ' ἀνάγκη εἶναι νὰ προταχθῶσι καὶ ἐνταῦθα τὰ χρειωδέστερα.

β'. Ῥήματά τινα ἔχουσι διπλὴν σημασίαν, ἀμετάβατον, ἢ οὐδετέραν, καὶ μεταβατικὴν ἢ ἐνεργητικὴν· οἷον ἐλαύνω (ἀμεταβάτως), δηλαδὴ ὑπάγω, διφρηλατῶ, ἱππεύω, καὶ ἐλαύνω (μεταβατ.) διώκω, ὁδηγῶ· καθίζω (κάθημαι καὶ βάλλω ἄλλον νὰ καθίσῃ). Εἰς τὴν παλαιὰν γλῶσσαν ἦτο, ὡς φαίνεται, εἰς πολλὰ ῥήματα ἡ τοιαύτη ἰδιότης· καὶ διὰ τοῦτο πολλὰ τῶρα ἀνώμαλα ἔχουσι χρόνους μὲν τινὰς ἐνεργητικοὺς, τινὰς δὲ οὐδετέρους ὡς εἶναι καὶ τὸ ἴστημι.

Σημείωσις. Τὰ λεξικά διδάσκουσι ποῖα ῥήματα ἔχουσι καὶ τὰς δύο σημασίας καὶ εἰς پاڼاس περιστάσεις. Ἐδῶ μόνον ζητεῖται ποῖα ῥήματα γίνονται ὅλως ἀνώμαλα ἐκ διαφόρων σημασιῶν τῶν χρόνων των. Εἰς τινὰ ῥήματα τὴν ἀμετάβατον σημασίαν λαμβάνουν ὁ Ἀόρ. β'. καὶ ὁ παρακείμενος. Ὁ δὲ β'. παρακείμενος εἶναι πάντοτε ἀμεταβάτου σημασίας, καὶ ἀνήκει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς ῥήματα, τῶν ὁποίων ἡ σημασία εἶναι μικτὴ ἐκ τῆς μεταβατικῆς καὶ ἀμεταβάτου· καὶ τότε ὁ β'. παρακείμενος ἀνήκει εἰς τὸν τύπον τῆς ἀμεταβάτου, ἢ παθητικῆς σημασίας· οἷον

ἄγνυμι (τοακίζω ἐνεργ.) — ἄγνομαι (τοακίζομαι ἀμεταβ.) Παρακ. ἔρχα, εἰμαι τοακισμένος.

ἀνοίγω, ἀνέφρα — ἀνοίγομαι (ἀνοίγω ἐμαυτὸν), ἀνέφρα, εἶμαι ἀνοικτός· δαίω (καίω, ἐνεργ.) — δαίομαι, (καίσομαι), Παρακ. δίδεχα.

ἐγείρω — ἐγείρομαι (ἐξυπνῶ), ἐγρήγορα (ἀγρυπνῶ).

ἔλπω (θίδω ἐλπίδα) — ἔλπομαι, ἔολπα, ἀντὶ ἐλπίζω.

ὀλλυμι, ὀλώλεκα — ὀλλυμαι (ἀρχνίζομαι), ὀλωλα.

ὄρνυμι — ὄρνυμαι (διεγείρομαι), Παρακ. ὄρωρα.

πέιθω, πέπεικα — πέιθομαι, πέπειθα, πιστεύω.

πήγνυμι — πήγνυμαι (παγόνομαι). Παρακ. πέπηγα.

ρήγνυμι — ῥήγνυμαι (σχίζομαι, ῥαγίζομαι), Παρακ. ῥῥῶγα, εἶμαι σχισμένος.

σῆπω (σπίζω) — σῆπομαι (σπίζομαι), Παρακ. σέτηπα.

τῆκω (χωνεύω) — τήκομαι (χωνεύομαι), Παρακ. τέτηκα.

φαίνομαι (δείχνω) — φαίνομαι, Παρακ. πέφηνα.

Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐμποροῦν νὰ ἐξηγηθοῦν οἱ παρακειμένοι ἀποθετικῶν τινῶν οἷον γίγνομαι, γέγονα· μῖνομαι, μέμνη. Εἰς ὀλίγα τινὰ ῥήματα ἔχει τὴν σημασίαν ταύτην καὶ ὁ πρῶτος παρακειμένος. Ζ. ἴστημι καὶ φύω.

γ'. Τὰ ἀποθετικὰ λεγόμενα ῥήματα, διότι ἀπέθεσαν καὶ ἔχασαν τὸν ἐνεργητικὸν τύπον, ἔχουσι παθητικὸν ἢ μέσον τύπον καὶ ὅμως σημαίνουσιν ἐνέργειαν. Τινὰ ὅμως ἐκ τούτων σημαίνουσι πάθος εἰς τὸν παρακειμένον καὶ ἀόριστον πρῶτον οἷον βιάζομαι, βεβίασμαι, ἐβιάσθην· ἐργάζομαι, εἵργασμαι, εἵργασθην.

δ'. Πολλῶν ῥημάτων ὁ ἐνεργητικὸς μέλλων εἶναι ἄχρηστος· ἀντὶ τούτου δὲ ἔχει τὴν εἰς τὸν ἐνεστώτα ἐνεργητικὴν ἢ οὐδετέραν σημασίαν ὁ μέσος μέλλων.

Κατάλογος τούτων εἶναι ὁ ἐφεξῆς.

ἀγνοῶ — ἀγνοήσομαι

ἄδω — ἄτομαι

ἄπαντῶ — ἄπαντήσομαι

ἀκούω — ἀκούσομαι

ἀνακλύπτω — ἀνακλύσομαι

ἀνανεύω — ἀνανεύσομαι

ἀντιμολογῶ — ἀντιμολογήσομαι

ἀπολαύω — ἀπολαύσομαι

βρίνω — βρήσομαι

βιῶ — βιώσομαι

βοῶ — βοήσομαι

γελῶ — γελάσομαι

γηράσκω — γηράσομαι

γινώσκω — γνώσομαι

δικνώ — δήξομαι

διδάσκω — διδάξομαι

διώκω — διώξομαι

δραμεῖω — δραμεύομαι

ἐγκωμιάζω — ἐγκωμιάσομαι

ἐγχρίνω — ἐγχανύομαι

εἶδω — εἴσομαι

εἰκάζω — εἰκάσομαι

ἐπαινῶ — ἐπαινέσομαι

θαυμάζω — θαυμάσομαι

θέω — θεύσομαι, οὔμαι

θηρῶ — θηράσομαι καὶ θηρεύσομαι

θνήσκω — θνύομαι

καίω — καύσομαι

κλαίω — κλαύσομαι καὶ κλαυσεύομαι

κλέπτω — κλέψομαι

κολάζω — κολάσομαι

κρύπτω — κρύψομαι

λχμ.βάνω — λήψομαι

μαυθάνω — μαυθήσομαι

οἰμῶζω — οἰμῶζομαι
 πηδῶ — πηδῆσομαι
 πλεονεκτῶ — πλεονεκτῆσομαι
 πλέω — πλεύσομαι καὶ πλευσοῦμαι
 πίνω — πινοῦμαι, ρμαι
 ῥοφῶ — ῥοφῆσομαι
 σιγῶ — σιγήσομαι
 σιωπῶ — σιωπήσομαι
 σπουδάζω — σπουδάσομαι
 συγχωρῶ — συγχωρήσομαι

συμβαίνω — συμβήσομαι
 τίκτω — τέξομαι
 τωθάζω — τωθάσσομαι
 ὑβρίζω — ὑβρισοῦμαι
 ὑφαρπάζω — ὑφαρπάσομαι
 φέρω — οἶσομαι
 φεύγω — φεύξομαι ἢ φευξοῦμαι
 χέζω — χεστοῦμαι
 χωρῶ — χωρήσομαι.

Τὸ δὲ κυρίως μέσον ὀνομαζόμενον ῥῆμα μὲ τὴν ἰδίαν του σημασίαν ἐδῶ δὲν ἀπαντᾷται πλέον.

ἐ. Ἄλλ' ὁ μέσος Μέλλων ἦτο πολλαχῶς εὐχρηστος καὶ εἰς παθητικὴν σημασίαν. Δὲν ἦτο ὅμως τόσον στερεὰ ἢ χρῆσις αὕτη εἰς ὠρισμένα ῥήματα ὡς ἡ τοῦ προηγούμενου κόμματος. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς πολυσύλλαβα ῥήματα ἀπέφευγαν μὲ τὴν χρῆσιν τοῦ μέσου τὸ πολυσυλλαβώτερον παθητικόν· ὅσον ὠφελήσονται ἀντὶ ὠφεληθήσονται· περιέψεσθαι, ἀντὶ περιεψθήσεσθαι. Εὐρίσκονται ὅμως παραδείγματα καὶ ἐκ δισυλλαβῶν ῥημάτων· ὅσον βλάψεται, θρέψεται.

ς'. Ῥημάτων τινῶν ὁ παρακείμενος ἔλαβε τὴν σημασίαν τοῦ ἐνεστώτος. Διὰ τὰ κατὰ λάβωμεν τὴν αἰτίαν, πρέπει νὰ σκεφθῶμεν, ὅτι εἰς τὸν παρακείμενον ἐννοοῦμεν πλέον τὴν διαρκουσαν κατάστασιν, παρὰ τὴν παρελθούσαν πρᾶξιν. Ἐθνηκα, π. γ. κυρίως σημαίνει ἀπέθανα· ἐπειδὴ ὅμως ἐννοοῦμεν τὴν παροῦσαν κατάστασιν, διὰ τοῦτο σημαίνει εἶμαι νεκρός. Εἰς ἄλλα ῥήματα ἠρᾶνίσθη διόλου ἡ σημασία τοῦ παρακειμένου· κτῶμαι, φερ' εἰπεῖν, σημαίνει ἀποκτῶ· ἐπομένως, κέκτημαι, ἀπέκτησα. Ἐπειδὴ δὲ ἡ κτήσις μένει εἰς τὸν κτήτορα, διὰ τοῦτο κέκτημαι, ἔχω. Ὅτε δὲ τοῦτο σημαίνει, ὁ ὑπερσυντελικὸς πάντοτε ἔχει σημασίαν παρατατικοῦ.

Σημείωσις. Πολλὰκις δὲ ἐνεστώς καὶ παρακείμενος, διὰ τὴν εὐκολον μετάθεσιν τῆς σημασίας τοῦ δευτέρου εἰς τὸν πρῶτον, ἔχουσι τὴν αὐτὴν σημασίαν καὶ μάλιστα εἰς τοὺς ποιητάς· οἷον μέλει μοι καὶ μέμηλε, καὶ τὰ δύο σημαίνουν φροντίζω· δέρκω καὶ δέδερχα, βλέπω. — Ἐξαιρέτως δὲ γίνεται ἐνεστώς ὁ παρακείμενος εἰς ῥήματα σημαίνοντα φωνὴν ἢ κραυγὴν· οἷον κέκρηγα ἀντὶ κράξω· πέτρηγα, ἀντὶ τρέξω.

Κατάλογος τῶν ἀνωμάτων ῤημάτων, χρήσις αὐτοῦ.

§. 160.

ἀ. Οἱ πάντα ἄχρηστοι τύποι, οἱ ὑποτιθέμενοι πρὸς ἐξήγησιν τῶν εὐχρηστών, γράφονται εἰς τὸν κατάλογον τοῦτον, καθὼς καὶ εἰς ὅλην τὴν βίβλον ἐν γένει, μὲ κεφαλαῖα γράμματα. Οἱ ἄχρηστοι οὗτοι τύποι ἐπλάσθησαν κατ' ἀναλογίαν ἄλλων ῤημάτων ὑπαρχόντων, ἀλλὰ δὲν ἐμπορεῖ νὰ ἀποδειχθῇ ἱστορικῶς ἡ ὑπαρξίς των.

β'. Τὰ ἄχρηστα ῤήματα, ὅπου ἦτο ἀναγκαῖον, κατεχωρίσθησαν καὶ εἰς τὴν ἀλφαριθμητικὴν τάξιν των μὲ παραπομπὴν εἰς τὸν εὐχρηστον τύπον· οἷον ΤΕΚΩ Ζήτ. τίκτω. Τὰ δὲ διὰ συγκοπῆς γενόμενα ἄχρηστα γράφονται διὰ τῶν δύο ἀρχαϊκῶν γραμμάτων· οἷον ΒΑ ἐκ τοῦ Βάλλω.

γ'. Παντὸς ὅμως ῤήματος δὲν γράφομεν μόνον τὰ ἀνώμαλα μέρη, ἀλλ' ὅλα τὰ εὐχρηστά του, ἐὰν δὲν ἐννοῶνται οἴκοθεν. Πρέπει δὲ νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐνταῦθα ὅ,τι εἴπαμεν εἰς τὸ δεύτερον ἄρθρον τῆς χρήσεως τοῦ καταλόγου τῶν ὀμαλῶν (σελ. 121).

δ'. Ὅποιαν σημασίαν — ἐνεργητικὴν, παθητικὴν, μέσην, οὐδετέραν — ἔχει ὁ ἐνεστώς, τὴν αὐτὴν ἔχει πᾶς χρόνος, ὅπου δὲν προστίθεται Παθ. ἢ Μεσ. ἢ τοιοῦτό τι. Ἐὰν π. χ. εἰς τὸ βούλομαι ὁ Μέλ. βουλευομαι γίνεται ἐκ τοῦ μέσου, ὁ δὲ Ἀόρ. ἐβουλήθην ἐκ τοῦ παθ., σημαίνει, ὅτι μόνον οἱ δύο οὗτοι τύποι ἀπκντώνται εἰς τὴν σημασίαν τοῦ ἐνεστώτος βούλομαι, καὶ ἐπομένως ὅτι δὲν ὑπάρχει Ἀόρ. ἐβουλησάμην, οὐδὲ Μέλ-λων βουληθήσομαι.

Ἐγχαμαι (θαυμάζω) ἐνεστώς καὶ παρατατ. κατὰ τὸ ἴσταμαι, μέλ. ἀγάσομαι, ἀόρ. ἠγάσθην.

Ἐγνυμι (τσακίζω) σχηματίζει ἐκ τοῦ ΑΓΩ, μέλλ. ἄξω (§. 158, θ'.) καὶ ἔχει συνήθως τὴν συλλαβικὴν αὐξῆσιν (§. 106. Σημ.) ὁ ἀόρ. ἀ. ἔαξα, καὶ ὁ παθητ. ἐάγην· ὁ β'. παραχ. ἔαγα ἔχει σημασίαν ἀμετάβατον ἢ παθητικὴν, εἶμαι τσακισμένος (§. 159. β'. Σημ.)

Ἐγορεύω Ζήτ. εἰπεῖν.

Ἄγω, ἀναδιπλασιάζεται· εἰς τὸν ἄρ. β'. ἤγαγον, ἀγαγεῖν (℥.

120, γ'. Σημ.)· — παρακ. ἤχα, καὶ μὲ ἀνώμαλον ἀναδιπλασιασμὸν ἡγήρχα· παρακ. παθ. ἡγμαι. — ΜΕΣ.

Αἰνέω, ὦ (ἐπαινῶ). Παρακ. παθ. ἤνημαι, ἄρ. α'. παθ. ἤνέθην (℥. 136, Σημ.).

Αἰρέω, ὦ, αἰρήσω· — ἤρεθην (℥. 136. Σημ.)· ἄρ. ἐνεργητ. εἶλον ἐλεῖν κτλ. ἐκ τοῦ ΕΛΩ — ΜΕΣ.

Οἱ Ἴωνες ἔχουσιν εἰς τὸν παρακείμενον ἰδιὸν των ἀναδιπλασιασμὸν, ἀραίρηκα, ἀραίρημαι μὲ ψιλήν.

Αἰσθάνομαι, Μ. αἰσθόητομαι κτλ. ἄρ. ἡσθόμην (℥. 158. ή.) ἐκ τοῦ εὐχρήστου καὶ αὐτοῦ, ἀλλὰ σπανίῳ ἐνεστῶτος αἰσθομαι.

Ἀλέξω, Μ. ἀλεξήσω (℥. 158. έ.), καὶ (ἐκ τοῦ ΑΛΕΚΩ) μέσ. ἄρ. ἀλέξασθαι.

Ἀλέω ἢ Ἀλήθω, Μ. ἀλέσω (ἀλῶ), παρακ. παθ. ἀλήλεσμαι.

Αἰσκόμαι (πιάνομαι) σχηματίζει τοὺς χρόνους τοῦ ἐκ τοῦ ΑΛΟΩ, καὶ μάλιστα μέλ. ἀλώτομαι, καὶ (μὲ ἐνεργητικὴν φωνήν καὶ παθητικὴν σημασίαν) ἄρ. ἤλων (℥. 159. Σημ. β'), καὶ ὀρθότερον ἐάλων (πληθ. ἐάλωμεν κτλ.). Ὑποτακτ. ἀλῶ, ὧς κτλ. Ἀπαρέμρ. ἀλῶναι. Εὐκτικ. ἀλοίης. Μετοχ. ἀλούς. Παρακ. (καὶ αὐτὸς μὲ παθητικ. σημασίαν) ἤλωκα, ἐάλωκα.

Ἀμαρτάνω, Μ. ἀμαρτήτομαι. Παρακ. ἡμάρτηκα. Ἄρ. ἡμαρτον (℥. 158. ή.)

Ἀμβλίσκω, Μ. ἀμβλώτω ἐκ τοῦ ἀμβλώω.

Ἀμπέχω καὶ Ἀμρισχνοῦμαι Ζ. ἔχω.

Ἀμριέννυμι, Μ. ἀμριέσω Ζ. ΕΩ.

Ἀνάινομαι Ζ. ἀνωτ. εἰς τὸν πίνακα τῶν δοχλῶν.

Ἀνᾶλίσκω (ἐξοδεύω) σχηματίζει τοὺς χρόνους τοῦ ἐκ τοῦ ἀνᾶλῶ· Ἀτυκῶς δὲν αὐξάνει ἀνάλωσα, κοινῶς, ἀνήλωσα (εἰς δευτέραν σύνθεσιν κατηνάλωσα)· οὕτω καὶ εἰς τὸν παρακείμενον.

Ἀνοίγω ἢ ἀνοίγνυμι Ζ. οἶγω.

Ἀρέσκω, Μ. ἀρέσω κτ. (℥ 158 ε'). Παρακ. παθ. ἤρεσμαι — ΜΕΣ.

Ἀραρίσκω, ἐκ τοῦ ΑΡΩ, μέλ. ἄρσω (§. 140, Σημ. β'),
 ἄρρ. ἤραρον. Πρκ. ἄρᾶρα.

Αὔξω καὶ Αὐξάνω, Μ. αὐξήσω (§. 158, ε'). Παθητ. αὔξομαι,
 μέλλ. αὐξήσομαι.

Σημ. Τὸ αὔξω εἶναι κυρίως μέλλων μεταπεσὼν εἰς σημασίαν ἐνεστώτος. Τοῦτου ἀρχαῖος ἐνεστώς εἶναι ΑΥΓΩ, ἐκ τοῦ ὁποῖου ἦτο σχηματισμένοι καὶ δευτέρου θέμα ΑΥΓΕΩ (§ 158, ε'), σωζόμενον εἰς τὴν Λατινικὴν γλῶσσαν *augeo* (Ζήτ. τὸ ὑπ' ἐμοῦ ἐκδοθὲν Λεξικὸν Λέξ. Αὔξω). Ἐκ δὲ τοῦ αὐγέω τοῦτου ἄλλων τύπων (π. χ. ἠῦγγεται, αὐγγετός) ἐ σχηματίσθησαν τὰ εἰς τὴν συνήθη γλῶσσαν ἀπαντώμενα αὐγατῶ, αὐγατίζω κτλ. Ἡ τελευταία παρατήρησις εἶναι τοῦ Κερραῆ. Ζήτ. Ἀτακτα Τόμ. Β', σελ. 134.

Ἀχθομαι, ἀχθέσομαι, ἠχθέσθην.

Βαίνω ἐκ τοῦ ΒΑΩ, μέλλ. βήσομαι. Παρκκ. βέβηκα — Ἀόρ. β'. ἔβην κατὰ τὸ ἔστην· βῆναι, βῆθι (εἰς τὰ σύνθετα καὶ ποτε κατὰβα, ἀνάβα), βάην, βῶ. Σύνθετά τινα ἔχουσι καὶ παθητ. εἶον παραβαίνω. Παθ. παρκακ. παραβέβημαι. Ἀόρ. παρεβάθην.

Ἰωνικῶς ὁ μέλλ. καὶ ὁ ἄρρ. ἐνεργητικῶς σχηματιζόμενοι ἔχουσι σημασίαν ἐνεργητικὴν· βήσω, ἔβησα, ἤγουν ἔφερά τι εἰς ἄλλον τρόπον.

Βάλλω, μέλλ. βαλῶ, καὶ ποτε βαλλήσω (§. 158, ε'). Ἀόριστος ἔβαλον — Παρκακ. βέβληκα Ἀόρ. ἀ παθ. ἐβλήθην. — ΜΕΣ.

ΒΑΩ, Ζ. βαίνω.

Βιβρώσκω ἐκ τοῦ ΒΡΩΩ, Μ. βρώσω (βρώσομαι) κτλ. Ἀόρ. ἔβρων (§. 156, Σημ. β').

Βιῶω, Μ. βιώσομαι. Ἀόρ. ἐβίωσα, καὶ Ἀόρ. ἐβίων. Ἀπαρέμρ. βιῶναι. Εὐκτ. βιώην. Μετοχ. βιούς. (§. 156, Σημ. β'.) — ΜΕΣ.

Τὸ βιώσκομαι καὶ ἀναβιώσκομαι ἔχει καὶ ἀμετάβατον σημασίαν ἀναβιῶ, ἀνίσταμαι (Πλάτ. Φαίδ. τελ. 72), καὶ μεταβατικὴν ἀναστήνω, ζωοποιῶ (ὁ αὐτ. Κρίτ. 9). Εἰς τὴν δευτέραν σημασίαν ἔχει Ἀόρ. ἀ. ἐβιωσάμην (Πλάτ. Φαίδ. σελ. 89, καὶ Ὀδυσ. θ, 468)· εἰς δὲ τὴν πρώτην εἶναι εὐχρηστος ὁ ἀνεβίων, ἀναβιῶναι.

ΒΛ. Ζ. Βάλλω.

Βλαστάνω, βλαστήσω, ἔβλαστον (§. 158, ή).

Βόσκω, βοσκήσω κτλ. (§. 158, έ). — ΜΕΣ.

Βούλομαι, βουλήσομαι, Παρχκ. βεβούλημαι, Ἀόρ. ἐβουλήθην καὶ ἠβουλήθην (§. 100).

ΒΡΟΩ Β. βιβρώσκω.

Γαμέω (συζεύγνυμαι με γυναῖκα), μελ. γαμέσω, Ἀττ. γαμῶ.

— Ἀόρ. ἔγημα, γῆμαι κτλ. ἐκ τοῦ ΓΑΜΩ Παρχκ. γεγάμηκα Παθ. καὶ μέσος μέλλ. λαμβάνω ἀνδρα.

Γέγωνα, Παρχκ. με σημασίαν ἐνεστῶτος. Οἱ δὲ πλειότεροι τῶν ἄλλων τύπων σχηματίζονται ὡς ἐξ ἐνεστῶτος εἰς ω ἢ εω γεννηθέντος ἀπὸ τὸν παρχκείμενον τοῦτον. Ἀπαρέμφ. γεγωνεῖν. Παρχκ. ἐγεγώνεον, ουν (ποιητ. νευν). 3 πρόσωπ. ἐγεγώνει, ἀλλὰ καὶ (ἐγέγωνε) γέγωνε, τὸ ὁποῖον ἀπαντᾷται ὡς ἐνεστῶς, παρχατικὸς καὶ ἀόριστος.

ΓΕΝΩ, ἐνεργητικῶς μεν γεννῶ, παθητικῶς δὲ, γεννῶμαι ἢ γίνομαι. Ἐκ τοῦ ἐνεργητικοῦ τύπου εἶναι χρήσιμος μόνον ὁ παρχκείμενος γέγονα· οἱ δὲ ἄλλοι χρόνοι καὶ κατὰ τὰς δύο σημασίας ἀνάγονται εἰς τὸν μετοπαθητικὸν τύπον. Τὸ δὲ ὅλον, κατὰ τὴν χρῆσιν του, ἀνάγεται εἰς δύο εἰδῶν ἐνεστῶτας.

ἀ Γείνομαι, Ἐνεστ. σημαίνει γεννῶμαι· ὁ Ἀόριστ. ἐγεινᾶμην, ἐγέννησα.

β'. Γίνομαι (Ἀττ. κρινῶς δὲ γίνομαι), μέλ. γενήσομαι. Ἀόρ. ἐγενόμην. Παρχκ. γεγένημαι καὶ Ἀττ. γέγονα. Ὅλοι οὗτοι οἱ τύποι σημαίνουν ἀμεταβάτως γεννῶμαι ἢ ἀπλῶς γίνομαι. Τὸ δὲ ἐγενόμην καὶ γέγονα λαμβάνονται ὡς παρφαημένοι τοῦ εἶμ' ἢ ὑπάρχω.

Γιγνώσκω (ἀρχαῖον καὶ Ἀττ. μεταγενέστερον δὲ γινώσκω) ἐκ τοῦ ΓΝΩ, μέλλ. γνώσομαι, Ἀόρ. ἔγνω, πληθ. ἔγνωμεν, Προστακτ. γνῶθι, Εὐκτ. γνοίην, Ἀπαρέμφ. γινῶναι, Μετοχ. γνούς (§. 156, Σημ. β'). — Παρχκείμ. ἔγνωκα, Παθητ. ἔγνωσμαι.

Δάκνω, μέλλ. δῆξομαι ἐκ τοῦ ΔΗΚΩ, Παρακ. δεδήχα κτλ.

Ἀόρ. ἔδακον (§. 158, ζ').

Δαμάω Ζ. Δέμω..

Δαρθάνω (κοιμῶμαι), μέλλ. θαρθήσομαι, Παρακ. δεδάρθηκα,

Ἀόρ. ἔδαρθον (§. 158, ή).

Δεῖ Ζ. Δέω.

Δείκνυμι, μέλλ. δείξω κτλ. (§. 158, θ'). — ΜΕΣ.

Δεῖσαι (φοβηθῆναι) ἔδεισα. Ἀόρ. τοῦ ἀχρήστου ἐνεστ. ΔΕΙΩ.

μέλλ. δέισομαι. Ὁ ἄ. Παρακ. δέδοικα (§. 118. Σημ. α.) καὶ ὁ β'. δέδι'α ἔχουν δύναμιν ἐνεστῶτος. Ἐκ τοῦ δέδι'α συγκόπτονται δέδιμεν, δέδοιτε, ἐδέδισαν, καὶ Προστακ. δέδιθι (§. 156, γ').

Δέμω, ἄρ. ἔδειμα, παρακ. δέδμημαι (ἐκ τοῦ ΔΜ). — ΜΕΣ.

Τὸ αὐτὸ θέμα δίδει τοὺς χρόνους καὶ εἰς τὸ δαμάω, παρακ. δέδμηκα, Παθ. δέδμημαι, Ἀόρ. παθ. ἐδάμην καὶ ἐδμήθην.

Δέρκω, συνήθως δέρκομαι ἢ δέδορκα (βλέπω), Ἀόρ. ἔδρακον. (§. 123, γ'.) καὶ ἐδράκην καὶ ἐδέρχοην ὅλα ἐνεργητικῶς.

Δέω (δένω), δήτω, ἔδησα — δέδεμαι, ἐδέθην (§. 112, Σημ. β'). Ὁ μετ' ὀλίγον μέλλων δεδέσσομαι ἐπέχει τὸν τρόπον τοῦ μὴ Ἀττικῶς μέλλοντος ἄ. δεθήσομαι.

Δέω (λεῖπω), μέλ. δεήσω κτλ. συνήθως εἶναι ἀπρόσωπον δεῖ (χρειάζεται ἢ εἶναι ἀναγκαστὸν), Ὑποτακτ. δέη, Εὐκτ. δέσι, Ἀπαρέμρ. δεῖν, Μετοχ. δέον, Μέλ. δεήσει κτλ. — Τὸ παθητικὸν δέομαι εἶναι πάντοτε προσωπικόν, μέλ. δεήσομαι, ἐδεήθην.

ΔΗΚΩ Ζ. δάκνω.

Διδάσκω, χάνει τὸ σ εἰς τὸν σχηματισμὸν, μέλλ. διδάξω, ἐδίδαξα κτλ. ΜΕΣ.

Διδράσκω (φεύγω) σώζεται μόνον σύνθετοι (ἀποδιδράσκω, διαδιδράσκω) — ἐκ τοῦ ΔΡΑΩ, μέλ. δράσομαι, Παρακείμ. δέδρακα — Ἀόρ. β'. ἔδρα'ν, ἄς, ἄ. ἄμεν, ἄτε, ἔδρασαν ἢ ἔδρα'ν. Ὑποτακτ. δρω, δρᾷς δρεῖ. Εὐκτικ. δραίην, Προστακ. δράθι, Ἀπαρέμρ. δράναι, Μετοχ. δράς. Ζήτ. §. 156, Σημ. β'.

Δὲν πρέπει νά τὸ συγχέωμεν μὲ τὸ ὁμαλὸν ἐράω τὸ ποιῶ.

Z. τὸν κατάλογον τῶν συναιρουμένων.

Δίδωμι Z. σελ. 58. — ΜΕΣ.

Δοκέω (φαίνομαι, στοχάζομαι) — ἐκ τοῦ ΔΟΚΩ. μέλ. δόξω κτλ. Παρακ. δέδογμαι. — Ὁ ὁμαλὸς σχηματισμὸς δοκῆτω κτλ. εἶναι σπάνιος.

ΔΟΩ Z. δίδωμι. — ΔΡΑΩ Z. Διδράσκω.

Δύναμαι ἐνεστ. καὶ παρατατ. κατὰ τὸ ἴσταμαι· τὸ δεύτερον πρόσωπον δύνασθαι εἶναι χρησιμώτερον τοῦ δύνη, τὸ ὅποῖον ὁρθῶς εἶναι ὑποταλτ. Περὶ τῆς αὐξήσεως Z. §. 100. Μέλ. δυνήσομαι, Ἀόρ. ἡδυνήθην (καὶ ἐδυνάσθην), Παρακείμενος δεδύνημαι.

Δύω. Τὸ ῥῆμα τοῦτο ἔχει καὶ τὴν ἀμετάβατον σημασίαν (ἐμβαίνω), καὶ τὴν ἐνεργ. (ἐνδύω) (§. 159, 6). Ἀλλ' εἰς τὴν συνήθη χρῆσιν τῆς γλώττης ἔχει μόνον τὴν δευτέραν, καὶ τὴν διασώζει εἰς τὸν Μέλ. καὶ Ἀόρ. ἃ κτλ. δύσω, ἐδύσα, Παθητ. ἐδύθην (§. 112, Σημ. ἃ). Τὸ μέσον δύομαι (ἐγκρύπτομαι), δύσομαι ἐδυτάμην, μεταπίπτει εἰς τὴν ἀμετάβατον σημασίαν (εἰσβαίνω, ὑποκολυμβῶ), ἥτις πάλιν ἀναλαμβάνει τὴν μεταβατικὴν· οἷον ἐνδύομαι (ἐμάτιον ἢ ἄλλο τι). Τὰς μεταβατικὰς ταύτας σημασίας διατηροῦσιν ἐκ τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς ὁ Παρακ. δέδουκα, καὶ ὁ Ἀόρ. β'. ἐδύν, δύναι, δύς, δῦθι, δῦτε. — Προστίθεται δὲ εἰς ταῦτα καὶ νέος ἐνεργητικὸς ἐνεστῶς, δύνω, ταυτόσημος περίπου μὲ τὸ μέσον δύομαι.

Ἐγείρω (σηκόνω ἐκ τῆς κλίνης, ἐξυπνίζω), μέλ. ἐγερῶ κτλ. τὸ ΜΕΣ. σημαίνει εἶμαι ἐξυπνος, καὶ ἔχει Ἀόρ. ἡγρόμην (§. 156, Σημ. ἃ). Ὁ β'. παρακ. μὲ ἀνώμαλον ἀναδιπλασιασμὸν ἐγρήγορα ἀνήκει, καθὼς καὶ ἄλλοι β'. παρακείμενοι (§. 159, β'). εἰς ταύτην τὴν σημασίαν· κυρίως σημαίνει ἐξυπνίσθην· καὶ ὡς ἐνεστῶς, ἀγρυπνῶ· ὁ δὲ ὑπερσυντελικὸς ἀντὶ παρατ. ἐγρηγόρειν.

Σημ. Εἰς τὰ ἀρχαιότερα Λεξικά ὁ παρακείμενος οὗτος σχηματίζεται ἀπὸ τοῦ γρηγορέω ἢ ἐρηγορέω, οἱ ὅποιοι εἶναι μεταγενέστεροι κακοὶ σχηματισμοί.

Ἔδω Ζ. ἐσθίω. || Ἐδοῦμαι Ζ. Ἐζομαι.

Ἐζομαι, καθέζομαι, μέλλ. καθεδοῦμαι (§. 115).

Ἐθέλω καὶ θέλω, μέλλ. ἐθελήσω καὶ θελήσω κτλ. (§. 158, ε).

Ἐθω, εἶμαι συνειρησμένος. Ἀντὶ τοῦ ἐνεστώτος τούτου εἶναι εὐχρηστος ὁ ἀνωμαλὸς Παρὰκ. εἶωθα.

Εἶδω (βλέπω), ῥῆμα ἀρχαῖον, τοῦ ὁποῖου χρήσιμα μένουν εἶδον, ἰδεῖν, ἰδέσθαι κτλ. ὡς Ἀόρ. β' τοῦ ὁράω. Ποιητικῶς εὗρισκονται καὶ ἄλλοι χρόνοι τοῦ εἶδω· οἶδα, ἥδαιν, οἶσομαι, σημαίνουν γινώσκω. Ζ. οἶδα, καὶ §. 156, Σημ. γ'. καὶ §. 159, ς'.

Εἶκω. Τούτου ὁ παρὰκ. εἶοικα χρησιμεύει ὡς ἐνεστώτος, εἶμαι ὅμοιος φαίνομαι. Μετοχ. εἰοικώς, Ἀττ. εἰκώς· οὐδ. εἰκός (Ἰων. οἶκκ, οἰκώς, οἰκός). Ὑπερσ. ἐόκειν (§. 106, Σημ.)— Τὸ εἶκω (ὑποχωρῶ), Ζήτ. εἰς τὰ ὀμὰλά ῥήματα.

Εἵμαρμαι, Ζ. μείρομαι. || Εἶμι καὶ εἶμι Ζ. ἘΩ καὶ ΙΩ καὶ σελ. 62. 63.

Εἵπειν, Ἀόρ. β'. Ὅριστ. εἶπον. Προστ. εἶπε συνηθέστερος παρὰ τὸν εἶπα, προστακ. εἶπον (ὄχι εἰπόν), εἰπάτω κτλ. Ἀπαρέμματα εἶπαι.

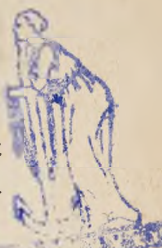
Με τὸν ὁρίστον τοῦτον εἶναι κατὰ σημασίαν ταυτόσημος ὁ μέλλ. ἐρῶ (Ἰων. ἐρέω) ἐκ τοῦ εἶρω — καὶ ἐκ τοῦ ΡΕΩ ὁ Παρὰκ. εἶρηκα, καὶ παθητ. εἶρημαι, Ἀόρ. ἐρρήθην καὶ ἐρρέθην, Μετ' ὀλίγον μέλλ. (ἀντὶ τοῦ συνήθους παθητ. μέλλ.) εἰρήσομαι.

Ἐνεστώτος τοῦ ῥήματος τούτου παρὰλαμβάνεται ρημὶ ὡς εὐχρηστος (σελ. 67), ἀπὸτε δὲ ἀγορεύω (κυρίως ὁμιλῶ ἔμπροσθεν τοῦ δήμου), ἐξαιρέτως εἰς τὰ σύνθετα· ὥς ἀπαγορεύω, ἀπεῖπον· ἄλλοτε δὲ λέγω· π. γ. ἀντιλέγω, ἀντεῖπον.

Εἶρω Ζ. εἵπειν καὶ Ἐρέσθαι.

Εἶωθα Ζ. Εθω.

Ἐλάύνω (ἐώκω), Μέλλ. ἐλάσω (α βραχὺ) κτλ., Παρὰκ. ἐλήλακα, Παθ. παρὰκ. ἐλήλαμαι, Ἀόρ. ἐλήλθην ῥηματικ. ἐλατὸς

(καταχρηστικῶς ἡλλάσθην, ἐλαστός). Τὸ θέμα ἐλάω εἰς τὸν Ἑνεστῶτα εἶναι σπάνιον· ἐξ ἐναντίας δὲ τὸ ἐλῶ, ἐλᾶς, ἐλᾶ, ἀπαρέμφ. ἐλᾶν εἶναι πεζογραφικῶς Ἀττ. μέλ. (§. 113).

ΕΛΕΥΘΩ, ΕΛΕΩ Ζ. Ἔρχομαι.

|| ΕΛΕΩ Ζ, Αἰρέω.

ΕΝΕΓΚΩ, ΕΝΕΙΚΩ κτλ. Ζήτ. Φέρω.

|| Ἐννυμι Ζήτ.

ἜΩ.

Ἐπίσταμαι, ἐπίσταται καὶ ἐπίστα, Παρατ. ἡπιστάμην, Μέλλ. ἐπιστήτομαι, Ἀόρ. ἡπιστήθη.

Ἐπω (ἀσχρολοῦμαι, Ζήτ. τὸ Λεξικόν). Τὸ ἀρχαῖον τοῦτο ῥῆμα, τοῦ ὁποῖου ἀπαντῶνται κυρίως σύνθετα, ἔχει τὴν αὐξησιν εἰ (διείπον), καὶ Ἀόρ. ἔσπον, σπεῖν, σπῶν (ἐπέσπον, ἐπισπεῖν, μετασπῶν, ὅλα μᾶλλον ποιητικᾶ).

Ἐπομαι, εἰπόμεν, εἴρομαι. Τὸ εὐχρηστώτατον τοῦτο μέσον ἔχει Ἀόρ. ἐκ τοῦ ἔπω, ἐκτὸς ὅτι θαυνέται· ἐσπόμεν, σπέσθαι, σποῦ, τὰ ὁποῖα ἀπαντῶνται μάλιστα σύνθετα.

ΕΡΓΩ καὶ ἔρω Ζ. ῥέζω. || Ἐρέω Ζ. Εἰπεῖν καὶ Ἐρέσθαι.

Ἐρέσθαι (ἐρωτῆσθαι), ἡρόμεν, ἔρωμαι κτλ. εἶναι ἀόριστος, Μ. ἐρήτομαι. Ἑνεστῶς δὲν ἀπαντᾷται εἰς τὴν Ἀττικὴν διάλεκτον διότι ἐρεσθαι καὶ ἔρου εἶναι ἐσφαλμένος τονισμός. Τὰ ἐλλείποντα ἀναπληροῦνται ἐκ τοῦ ἐρωτάω.

Οἱ Ἴωνες μεταχειρίζονται τὸν ἐνεστῶτα γράφοντές τον εἴρομαι, εἰρόμεν· εἰρήτομαι. — Οἱ ἐποποιοὶ ἔχουσι καὶ ἐνεργ. τύπον ἐρέω.

Ἐῤῥώ (ἀπέρχομαι), ἐῤῥήσω, ἡῤῥήσα (§. 158, ε).

Ἐρχομαι, ἐκ τοῦ ΕΛΕΥΘΩ, Μέλ. ἐλεύτομαι, Ἀόρ. ἔλυθον, συνηθέστερον ἦλθον, ἐλθεῖν. Προστακτ. ἐλθέ κτλ. Παρακεῖμ. ἐλήλυθα.

Παραεκτὸς τούτου πολλοὶ τύποι τοῦ εἶμι, μάλιστα εἰς τὰ σύνθετα, εἶναι εὐχρηστώτεροι Ζ. ἜΩ.

Ἐσθίω, ἐκ τοῦ ἔδω, μέλ. ἔδομαι (§. 115, Σημ.), Παρακ. ἐδῆδοκα, Παθ. παρκα. ἐδῆδεσμαι, Ἀόρ. παθ. ἡδέσθην. — Ἀόρ. ἐνεργ. ἔφαγον (ἐκ τοῦ ΦΑΓΩ) ῥηματικὸν ἐδεστός.

Ἐσπον καὶ ἐσπόμεν. Ζ. Ἐπω.

Ἡῶδω, καθεύδω (κοιμῶμαι), Μέλ. εὐδῆτω, καθευδήτω, Παρατ. καθηῶδον, καθεῦδον καὶ ἐκάθευδον.

Εὐρίσκω, ἐκ τοῦ ΕΥΡΩ, Ἀόρ. εὔρον, Προσπατ. εὐρέ, Μέλ. εὐρήσω κτλ. (§. 158, ε), Ἀόρ. παθ. εὐρέσθην ῥηματικ. εὐρετός (§. 136, Σημ.). — ΜΕΣ.

Ἔχω, Μέλ. ἔξω (μὲ δασεῖαν Ζ. ἔμπροσθεν §. 181, Σημ. γ'). Ἀόρ. (ὥς ἐκ τοῦ σχῶ) ἔσχον, σχεῖν. Ὑποπατ. σχῶ, σχῆς, σχῇ κτλ. Σύνθ. παράσχω, ἦς, ἦ. Εὐκτ. σχοίην. Προσ. σχές ΜΕΣ. ἐσχόμεν. Προσ. σχοῦ (παράσχου). — Ἐντεῦθεν νέος Μέλ. σχήσω, Παρακ. ἐσχημαι κτλ. — Ἀόρ. παθ. ἐσχήσθην ῥηματικὸν ἐκτός καὶ σχετός. Ἐκ τοῦ σχεῖν ἐνεστ. Ἴσχω, Μέλ. σχήσω.

ἀνέχω. Τοῦτο εἰς μέσσην διάθεσιν ἀνέχεμαι σημαίνει βαστάζω ἐπάνω μου, ὑποφέρω. Εἰς τὸν Παρατ. καὶ Ἀόρ. ἔχει διπλὴν αὐξησιν, ἡνειχόμεν, ἡνεσχόμεν (§. 107, ε').

ἀμπέχω (περιβάλλω, ἐνδύω), Παρατ. ἀμπεῖχον, Μέλ. ἀμσέξω, Ἀόρ. ἡμπισχον, ἀμπισχεῖν. — ΜΕΣ. ἀμπέχομαι, ἢ ἀμπισχνοῦμαι (ρορῶ ἐνδυμα), ἡμπισχόμεν.

Σημ. Τὸ π καίεται ἀντὶ τοῦ διὰ τὸ ἐπόμενον χ. Ζ. §. 181, Σημ. α'.

Ὑπισχνοῦμαι, Μέλ. ὑποσχήσομαι, Ἀόρ. ὑπεσχόμεν. Προσπατ. ὑπόσχου. — Παρακ. ὑπέσχημαι.

Ἐφω, Μέλ. ἐφῆσω κτλ. ῥηματικὸν ἐφῆτός ἢ ἐφθός.

Σημ. Καὶ τοῦτο ὡς τὸ αὔξω εἶναι Μέλλων μὲ σημασίαν Ἐνεστώτος ἐκ τοῦ ἀρχαίου ΕΦΩ (ἔθεν καὶ τὸ ἐφθός). Ζήτ. τὸ Λεξικ. λέξ. Ἐφέω.

ΕΩ, ἐκ τοῦ τύπου τούτου γίνεται τὸ ὑπαρκτικὸν εἶμῃ, τὸ ὁποῖον Ζ. σελ. 62. Σημειόνομεν μόνον ἐνταῦθα ὅτι τοῦ Παρατατικοῦ τὸ πρῶτον πρόσωπον ἤμην εἶναι σπάνιον εἰς τοὺς παλαιούς δοκίμους συγγραφεῖς, τὸ δεύτερον ἦσθα, σπανίως δὲ ἦς· τὰ δὲ δύο (δεύτερον καὶ τρίτον) τοῦ Παρατατικοῦ, ἦσο, ἦτο μόλις ἀπαντῶνται, καὶ ἀντὶ μὲν τοῦ πρώτου προστακτικοῦ ἔσο ἔλεγον καὶ ἔσθι, ἀντὶ δὲ τοῦ τρίτου ἔστω σπανίως καὶ ἦτω (Πλάτ. Πολιτ. Β', σελ. 361).

ΕΩ, σημαίνει τρία· στέλλω, καθίζω, καὶ ἐνδύω:

α) τοῦ στέλλω τὴν σημασίαν ἔχει τὸ ἐκ τοῦ ἙΩ γεννηθὲν ἡμι, τὸ ὁποῖον Ζ. σελ. 64.

β) καθίζω μεταβατ. Ἐκ τῆς σημασίας ταύτης ἔμειναν Ἀόρ. α. εἶσα, Μέσ. αόρ. α. εἰσάμην. Τὸ εἰ εἶναι μὲν αὐξήσεις, μεταβαίνει δὲ καὶ εἰς τὰς ἄλλας ἐγκλίσεις. Μετοχ. εἶσας. Μέσ. μέλ. εἶσμαι.

Ἄλλος τύπος παθητικοῦ παρακειμένου τοῦ τύπου τούτου μὲ ἀμετάβατον σημασίαν εἶναι τὸ ἡμι, κάθημαι, δύναμι· Ἐνεστῶτος ἔχων.

Ἐνεστ. ἡμι, ἦσαι, ἦται κτλ. 3 πληθ. ἦνται.

Παρεστ. ἡμην, ἦτο, ἦτο κτλ. 3 πληθ. ἦντο.

Ἀπαρέμφ. ἦσθαι. Μετοχ. ἦμενος. Προστ. ἦτο, ἦσθω κτλ. Ἄλλ' εὐχρηστώτερον εἶναι τὸ σύνθετον κάθημαι, ἐκαθήμην, καθήμην· γ' ἐνικ. κάθηται, ἐκάθητο ἢ καθῆστο. Ἀπαρέμφ. καθῆσθαι, Ὑποτακτ. κάθωμαι. Εὐκτικ. καθοίμην, κάθοιο, κάθοιτο.

γ) ἐννυμι, ἐνδύω· τὰ ἐλλείποντα λαμβάνονται ἐκ τοῦ Ἑω· ὅθεν εἰς τοὺς ποιητάς εὐρίσκονται Μέλ. ἔσω, ἔσσω. Ἀόρ. ἔσσα. Ἀπαρέμφ. ἔσαι. Μέσ. ἐσσάμην. Παρεστ. πηθ. εἶμαι, εἶσαι, εἶται, καὶ ἔσμαι, ὅθεν β' πρόσωπον ὑπερσυν. ἔσσο, γ' ἔστο. Εἰς δὲ τοὺς πεζογράφους εἶναι εὐχρηστον τὸ σύνθετον Ἀμφιέννυμι. Μέλ. ἀμφιέσω· Ἀττ. ἀμφιῶ. Ἀόρ. α. ἡμφίεσα, ἀμφιέσαι. Παρεστ. πηθ. (ἀμφιεῖμαι), συνηθέστερος ἡμφιέσμαι, ἡμφίεσαι, ἡμφιέσται κτλ. Ἀπαρέμφ. ἡμφιέσθαι.

Ζάω, ζῶ, ζῆς, ζῆ (§. 147). Παρεστ. ἔζων, ἔζης, ἔζη· Ἀπαρέμφ.

ζῆν. Προστακ. ζῆ καὶ ζῆθι.

Ζεύγνυμι, Μέλ. ζεύξω κτλ. (§. 158, θ')· — Ἀόρ. 2 ἐζύγην.

Ζώννυμι, Μέλ. ζώσω κτλ. (Παρεστ. παθητ. ἔζωμαι (§. 158, θ')· — ΜΕΣ.

Ἦμι, Ζ. ἙΩ, γ'.

|| Ἦμι, ἦν, Ζήτ. φημί.

ΘΑΝΩ, Ζ. Θνήσκω.

ΘΑΦΩ. — Παρὰ. ὡς Ἐνεστὼς τέθηπα, θαυμάζω, ἐκπλήττομαι.
Ἀόρ. ἔταρον (Ζ. εἰς τὸ τρίτον μέρος, §. 180). — Πρέπει
να τὸ διακρίνωμεν ἀπὸ τὸ θάπτω, ἐτάρην εἰς τὸν κατὰλο-
γον τῶν ὁμαλῶν.

Θέλω, Ζ. Ἐθέλω.

Θέω (τρέχω), θεῖς, θεῖ (§. 146), Μέλ. θεύσομαι ἢ θευσσοῦμαι.
Οἱ ἄλλοι χρόνοι ἀναπληρόνται ὡς ἐκ τοῦ τρέχω.

Θιγγάνω, ἐκ τοῦ ΘΙΓΩ Μέλ. θίξομαι, Ἀόρ. ἐθιγον.

Θνήσκω, ἐκ τοῦ ΘΑΝΩ, Ἀόρ. ἐθικον, Μέλ. θανοῦμαι, Παρὰ.
τέθνηκα, ὡς ἐκ τοῦ ΘΑΝΩ (Πρὸς §. 156, Σημ. γ'). — Ἐκ
τούτου δὲ εἶναι χρήσιμοι οἱ ἐφεξῆς κατὰ συγκοπὴν τύποι:
τέθναμεν, ατε, ἄσιν· ἐτέθνασαν, τεθνήκαι, τεθναίην, τέθναθι.
Μετοχ. τεθνηκώς, συνήθ. ἄρσ. καὶ οὐδ. τεθνεὼς (γενν. ἐκ
τοῦ τεθνακώς, τεθναός), γεν. τεθνεῶτος· θηλ. τεθνεῶτα. —
Ἐκ δὲ τοῦ τέθνηκα γίνεται νέος Ἀττικὸς μέλλων τεθνήξω
ἢ τεθνήξομαι. — Ῥηματ. θνητός.

ΘΡΕΦΩ Ζήτ. Τρέφω. || ΘΡΕΧΩ, Ζ. Τρέχω. || ΘΡΥΦΩ,
Ζήτ. Τύρω.

Θύω, Μέλ. θύσω κτλ. — Ἀόρ. ἀ. παθητ. ἐτύθην (τὸ υ βραχύ).
Ζήτ. ἔμπρ. §. 181, Σημ. β', καὶ ἄνωτ. §. 112, Σημ. ἀ.
Ἴζω καθίζω (ἄλλοτε μὲν οὐδ. ἄλλοτε ἐνεργητ.). Μέσ. καθί-
ζω ἐμαυτὸν, Μέλλ. ἰζήσω, καθιζήσω ἢ καθιῶ, Ἀόρ. ἐκά-
θισα κτλ.

Ἰκνέομαι, συνηθέστερον ἀρικνέομαι, Μέλ. ἴξομαι, Ἀόρ. ἰκόμην
Παρὰ. ἴγμαι (ἀρῖγμα, ἀπαρέμρ. ἀρῖχθαι). — Τὸ θέμα
ἴκω εἶναι τῶν ἐποποιῶν.

Ἰλάσσομαι, ῥῆμα ἀποθετικὸν Μέσον, Μέλλ. ἰλάσομαι (τὸ α
βραχύ).

Ἰπταμαι, Ζ. Πέτομαι || Ἰσημι, Ζ. Οἶδα.

Ἰστημι, Ζ. σελ. 54 καὶ §. 155.

ΙΩ, ἐκ τούτου γίνεται τὸ εἶμι (πορεύομαι), τὸ ὅποιον Ζήτ. σελ.

64. Σημειόνομεν μόνον, ὅτι ἔχει καὶ ΜΕΣ. (μὲ τὴν σημασίαν σπεύδω, ὑπάγω τρέχω) μόνον εἰς τὸν Ἑνεστῶτα καὶ Παρακτ. χρήσιμον ἔμαι, ἔμην (μόνον κατὰ τὸ πνεῦμα διάφορα τοῦ ἔμαι, ἔμην, στέλλομαι Ζήτ. σελ. 66). Ῥηματικ. ἐπίθετον, ἰτέος, ἰτός, ἢ ἰτητέος, ἰτητός.

Τὸ εἶμι ἔχει πάντοτε μελλοντικὴν σημασίαν, ἀντὶ τοῦ σπανιωτέρον ἐλεύσομαι. Ἀλλ' οἱ ἐποποιοὶ ἔχουν καὶ Μέλλ. εἶσομαι, Ἀόρ. εἰσάμην, τὰ ὅποια δὲν πρέπει νὰ συγχέωνται μὲ τὰ ἐκ τοῦ εἶδω ὁμόρωνά των. Ζ. εἶδα.

Καθέζομαι, Καθεύδω, Κάθημαι, Καθίζω. Ζ. Ἔζομαι, Εὐδω, Ἦμαι, Ἰζω.

Καίω, Ἀττ. Κάω (ᾱ), Μέλλ. καύσω κτλ. Παθ. ἄρ. ἁ. ἐκαύθην, καὶ ἄρ. β'. ἐκάην (ᾱ) ῥηματικ. καυστός, καυτός.

Οἱ δὲ ἐποποιοὶ ἔχουσιν Ἀόριστον καὶ χωρὶς σ ἔκτα.

Καλέω Μέλλ. καλέσω, Ἀττ. καλῶ καὶ καλοῦμαι, ἐκάλεσα, κέκληκα, ἐκλήθην κτλ. — Παρακτ. παθητ. κέκλημαι. Εὐδατικ. κεκλημένην, κέκληρο κτλ. (§. 145). — ΜΕΣ.

Κάμνω (κουράζομαι), ἐκ τοῦ ΚΑΜΩ (§. 158, ζ'), Ἀόρ. ἔκαμον, Μέλλ. καμοῦμαι — Παρακτ. κέμνηκα, ὡς νὰ ἐγίνετο ἐκ τοῦ ΚΜΑΩ.

Κεῖμαι Ζ. σελ. 66.

Κεράννυμι, ἐκ τοῦ κερᾶω, Μέλλ. κερᾶσω, Ἀόρ. ἐκέρᾶσα, Παρακτ. κέκρᾶκα (ἐκ τοῦ ΚΡΑΩ), κέκρᾶμαι, ἐκράθην. Ἐλεγαν ὅμως καὶ κεκέρασμαι, ἐκεράσθην.

ΚΕΩ, Θέμα τοῦ κεῖμαι, τὸ ὅποῖον Ζήτ. σελ. 66.

Κίχρημι, Ζ. χράω.

Κλαίω, Ἀττ. κλάω (ᾱ καὶ ἀσυναϊρέτως), Μέλλ. κλαύσομαι καὶ κλαυστοῦμαι (115, Σημ.), Ἀόρ. ἔκλαυσα. — Σπανιώτερον, κλαίῃσω, ἢ κλαήσω. — ῥηματικ. κλαυστός. — ΜΕΣ. σπανίως.

ΚΜΑ, Ζ. Κάμνω.

Κορέννυμι, Μέλλ. κορέσω κτλ. (§. 158. θ'), Παρακτ. παθ. κέκορέσμαι (Ἰων. κεκόρημαι).

(Δὲν πρέπει νὰ συγχυθῇ μὲ τὸ ὁμαλὸν κορέω, ἥσω).

ΚΡΑ Ζ. κεράννυμι.

Κράζω, συνήθως κέκραγα (§. 156, ς' Σημ.), κέκραγμαι, κέ-
κραχθι κτλ. Μέλ. κεκράζομαι.

Κρεμάννυμι (κρεμῶ). Παθ. κρεμάννυμαι. Μέσ. κρέμαμαι (κατὰ
τὸ ἴσταμαι) ἀμεταβάτως, τοῦ ὁποῖου Ὑποτακ. ἐὰν κρέμωμαι,
Εὐκτ. κρεμάμην καὶ κρεμοίμην. — Μέλ. ἐνεργ. κρεμάσω
(ᾱ), Ἀττ. κρεμῶ, ᾱς, ᾱ κτλ. Ὁ παθ. ἄορ. ἐκρεμάσθην εἶναι
κοινὸς τοῦ Παθ. μέσου καὶ ἀμεταβάτου· ἀλλ' ὁ παθητ.
Μέλλων κρεμασθήσομαι ἀνήκει μόνον εἰς τὸ κρεμάννυμαι,
ἐνῶ τοῦ ἀμεταβάτου εἶναι ἴδιος Μέλλων κρεμήσομαι.

Κυνέω (κυλῶ), Μέλ. κυνήσομαι, ἡ (ἐκ τοῦ ΚΥΩ), κύσω, Ἀόρ.
ἐκύσα. Τὸ σύνθετον προσκυνῶ (πίπτω κατὰ γῆς καὶ παρα-
καλῶ) σχηματίζεται ὁμαλῶς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον.

Λαγχάνω (λαμβάνω διὰ κλήρου ἢ ἐκ τύχης), ἐκ τοῦ ΛΗΧΩ,
Μέλ. λήξομαι, Ἀόρ. ἔλαχον, Παρκ. εἴληχα ἢ ἐλέοργχα (ὡς
ἐκ τοῦ ΛΕΓΧΩ).

Λαμβάνω, ἐκ τοῦ ΛΗΒΩ, Μέλ. λήψομαι, Ἀόρ. ἔλαβον, Παρκ.
εἴληφα. — ΜΕΣ.

Οἱ Ἴωνες σχηματίζουντι λελάβεχα (§. 158, ή), καὶ (ἐκ
τοῦ ΛΑΜΒΩ) λάμψομαι, ἐλάμψθην, λέλαμμαι.

Λανθάνω, σπανιώτερον λήθω (εἶμαι ἄδηλος), λήτω, ἔλαθον,
λέληθα. — ΜΕΣ. λανθάνομαι, σπανιώτερον λήθομαι (λητμο-
νῶ), λήσομαι, ἐλαθόμην, λέλησμαι.

Λέγω· εἰς τὸ ἀπλοῦν σχῆμα δὲν ἔχει Παρακείμενον ἐνεργητ.
Παθ. λέλεγμαι, ἐλέχθην, εἴλεγμαι, Ἀόρ. παθ. ἐλέγην (§. 137).
Εἰς δὲ τὰ σύνθετα ἔχει Παρακείμενον συνειλόχα, συνειλεγ-
μένοι (§. 119, β'). — Μέσ. τὸ διαλέγομαι ἔχει διείλεγμαι,
καὶ Ἀόρ. διελέχθην.

ΛΗΒΩ, Ζ. λαμβάνω.

||

ΛΗΘΩ, Ζ. λανθάνω.

ΛΗΧΩ, Ζ. λαγχάνω.

Λούω. Εἰς τὸ ῥῆμα τοῦτο οἱ Ἀττικοὶ σχηματίζουντι ἐκ τοῦ
ἀρχαίου ΔΟΩ συνηρημένα τινά· οἷον Πκρατ. ἔλου, ἅ πληθ.

ἐλοῦμαι. Παθ. λοῦμαι κτλ. λοῦσθαι. — ΜΕΣ.

Λύω, λύσω κτλ. Παρακ. παθ. λέλῃμαι, Ἄόρ. ἄ. παθ. ἐλύθην.
(§. 112, Σημ. ἄ). — ΜΕΣ.

Μανθάνω, ἐκ τοῦ ΜΗΘΩ, Ἄόρ. ἔμαθον, Μέλ. μαθήσομαι, Παρακ. μεμάθηκα (§. 158, ἡ).

Μάχομαι, Μέλ. μαχέσσομαι καὶ μαχοῦμαι (§. 115), Ἄόρ. ἐμαχητάμην, Παρακ. μεμάχεσμαι καὶ μεμάχημαι· ῥηματ. οὐδ. μαχητέον καὶ μαχετέον.

Μείρομαι (ἀποκτῶ), Ἄόρ. ἔμμορον, Παρακ. ἔμμορα· Ἐκ τοῦ μεταβατικοῦ ΜΕΙΡΩ (μερίζω, δίδω), ἔθεν Μέρος, γίνεται Παθ. παρκα. ἀπροσώπως εἴμαρται (§. 119, β), ἐδιωρίσθη ἀπὸ τὴν τύχην. Παρακ. εἴμαρμένος.

Μέλλω, Μέλ. μελλήσω κτλ. περὶ τῆς ἀβξήτεως Ζήτ. §. 100.

Μέλω (φροντίζω), ἐνεργητικῶς μόνον τρίτου προσώπου· μέλει, μέλουσι, Μέλ. μελήτει κτλ. (ποιητ. Παρακ. μέμηλε, §. 159, ς' Σημ. — Παθ. μέλομαι (συνηθέστερον ἐπιμέλομαι), μελήσομαι, ἐμελήθην.

Μένω, Μέλ. μενῶ, Παρακείμ. μεμένηκα (158, εἰ)· ῥηματικ. μενετέος.

Μίγνυμι καὶ Μίσγω, Μέλ. μίξω (158, θ').

Μιμνήσκω (ἐνθυμίζω), ἐκ τοῦ ΜΝΑΩ, Μέλ. μνήσω κτλ. — Παθ. μιμνήσκομαι (ἐνθυμοῦμαι)· ἐμνήσθην, μνησθήσομαι. — Παρακ. μέμνημαι· ἔχει σημασίαν Ἐνεστῶτος. Μετ' ὀλίγ. μέλ. μεμνήσομαι.

Ὁ ἀπλοῦς τύπος μνάσμαι μνῶμαι εἰς μὲν τὴν ἀνωτέρω σημασίαν εἶναι μόνον Ἰωνικός· εἰς δὲ τὴν τοῦ ἀνηστεύομαι, ζητῶ νὰ ἀποκτήσω τιμὴν, ἢ νὰ συζευχθῇ γυναῖκα, εἶναι συνήθης καὶ εἰς τὴν αἰτιατὴν καὶ κοινήν γλῶσσαν.

Νέμω, Μέλ. νεμῶ καὶ νεμήσω, Ἄόρ. ἔνειμα, Παρακ. νενέμηκα κτλ. Ἄόρ. παθ. ἐνεμήθην καὶ ἐνεμέθην. — ΜΕΣ.

Νέω (χολουβῶ), Μέλ. νεύσομαι καὶ νευτοῦμαι (§. 115, Σημ.). ἔνευσα κτλ. — (Νέω τὸ γνέθω εἶναι ὁμαλόν).

Νίζω, λαμβάνει τοὺς χρόνους τοῦ ἐκ τοῦ νίπτω. — ΜΕΣ.
 Ὀζω (ἐκπνέω ὁσμὴν), Μέλ. ὀζήσω κτλ. — Παρὰκ. ὀδῶδα ἔχει
 δύναμιν Ἐνεστῶτος.

Οἶγω ἢ Οἶγνυμι, συνήθ. ἀνοίγω, ἀνοίγνυμι, αὐξάνει (ὥς εἶπαμεν
 §. 103)· ὁ Παρὰκ. ἀνέωγον, Ἀόρ. ἀνέωξα, Ἀπαρέμφ. ἀ-
 νοίξαι κτλ. Παρὰκ. ἀ. ἀνέωχα, ὁ Παρὰκ. β'. ἀνέωχα, ἔχει
 οὐδετέραν σημασίαν (§. 159, β' Σημ.), εἶμαι ἀνοικτός.

Οἶδα, κυρίως β' παρὰκ. τοῦ εἶδω (ὥς τὸ εἶκα, Ἴων. οἶκα τοῦ
 εἶκω), ἔχει ὅμως δύναμιν Ἐνεστῶτος, καὶ ἐπομένως ὁ Ὑπερ-
 συντελικὸς Παρὰτατικοῦ (§. 159, ε'). Τοῦ οἶδα τοῦτο τὸ β'.
 πρόσωπον οἶδας, καὶ ὅλα τὰ πληθυντικὰ αἰῶμεν, οἶδατε, οἶ-
 δασι σπανίως ἀπντῶνται εἰς τοὺς Ἀττικοὺς. Ἀντὶ τοῦ δευ-
 τέρου ἔλεγον οἶσθα (ἐκ τοῦ οἶδασθα, ἀρχαίας καταλήξεως δευ-
 τέρων προσώπων κατὰ συγκοπὴν), καὶ ἀντὶ τῶν πληθυντικῶν
 παρελάμβαναν τὰ ἐκ τοῦ ἴσημι (Ζ. σελ. 66)· ὥστε ὅλος ὁ
 σχηματισμὸς τοῦ ὁ ἀσφαλῆς εἶναι ὁ ἐφεξῆς·

Ἐνεστ. οἶδα, οἶσθα, οἶδε· Δυϊκ. ἴστων, ἴσταν· Πληθ. ἴσμεν, ἴστε,
 ἴσασι. Παρὰκ. ἥδειν, ἥδισθα, ἥδει· Παρὰκ. ἥδειμεν ἢ ἥσμεν,
 ἥδεῖτε ἢ ἥστε, ἥδεσαν ἢ ἥσαν. Μέλ. εἶσσομαι (σπανίως εἰ-
 δήσω). Ὑποτακτ. εἰδῶ. Εὐκτικ. εἰδείην. Πρост. ἴσθι (ἄλλο
 παρὰ τὸ προστακτικὸν τοῦ ὑπαρκτικοῦ) ἴτω. Ἀπαρέμφ. εἰ-
 δέχι. Μετοχ. εἰδώς· ῥηματικὸν ὄνομα ἴστέον· ὁ δὲ Ἀόρι-
 στος καὶ ὁ ἀληθινὸς Παρὰκείμενος ἀναπληρόνονται ἐκ τοῦ
 γινώσκω, τὸ ὁποῖον Ζήτ. — Ἐπειδὴ δὲ Ἴωνες ἀντὶ ἴσμεν
 ἔλεγον ἴδμεν, συμπεραίνουσί τινες, ὅτι οἱ τύποι ἴσμεν, ἴστε
 κτλ. ἔγεναν κατὰ συγκοπὴν ἐκ τοῦ οἶδαμεν κτλ. Ἀλλ'
 ἐπειδὴ οἱ Δωριεῖς εἶχαν τὸ ῥῆμα ἴσασι (ἴσημι) (ἴσαι· Πίνδ.
 Πύθ. Δ', 441. Θεόκρ. Ε', 119· ἴσης Θεόκρ. ΙΔ', 34·
 σαι (ἀντὶ ἴσησι) Θεόκρ. ΙΕ', 146. Μετοχ. ἴσας, Δοτ. ἴ-
 σαντι· Πίνδ. Πύθ. Γ', 52. Παρὰκ. ἴσαν ἀντὶ ἴσασαν Ἴλ. σ,
 405. Εὐριπ. Κύκλ. 230.), καὶ ὁ ἀνωτέρω σχηματισμὸς
 ἔχει τρίτον πληθ. ἴσασι· διὰ τοῦτο τὸ μὲν ἴδμεν τῶν Ἰόνων

ἐξηγοῦσιν ἄλλοι ἐκ τοῦ εἶδω, καὶ ἐκ θέματος ἀπλουστεύου
 ἰδω, β'. Παρχκ. ἰδᾶ· πληθ. ἰδᾶμεν, συγκοπ. ἰδμεν, τὸν δὲ
 ἀνωμαλὸν τοῦτον σχηματισμὸν ἀναπληροῦντιν ἐκ τοῦ ἴστημι.
 Ζήτ. ὅμως καὶ τὰ περὶ τῆς ἐκ συγκοπῆς ἀνωμαλίας τῶν
 ῥημάτων εἰς τὰς διαλέκτους.

Οἶρμαι καὶ οἶμαι, Παρχτ. ὠρόμην καὶ ὠρμην, ὦρου, ὦρετο, —

Μέλ. οἰήτομαι, Ἀόρ. ὠήθην, οἰηθῆναι.

Οἶχομαι, οἰχέτομαι, ὠχημαι· ἐνεργ. τύπος Παρχκ. ὠχηκα.

Οἶω, Ζ. Φέρω.

Ὀλισθάνω ἢ Ὀλισθαίνω, ὀλισθήτω, ὠλισθον (§. 158, ἡ).

Ὀλλυμι ἐκ τοῦ ΟΛΩ, Μέλ. ὀλῶ, Ἀόρ. ὠλεσα, Παρχκ. ὀλώ-
 λεκα. — ΜΕΣ. ὄλλυμαι, Μέλ. ὀλοῦμαι, Ἀόρ. ὠλόμην, ὅπου
 ἀνῆκει Παρχκ. β' ὄλωλα (§. 159, β' Σημ.).

Ὀμνυμι, Μέλ. ὀμοῦμαι, εἴ, εἴται κτλ. ὀμεῖσθαι (ἐκ τοῦ ΟΜΩ
 §. 158, θ'). — Ἀόρ. ἃ ὤμοσα (ὥς ἐκ τοῦ ΟΜΟΩ), Παρχκ.
 ὀμώμοκα, παθ. ὀμώμοσμαι· τᾶλλα χωρὶς σ, ὀμώμοται, ὠ-
 μόθην. — ΜΕΣ.

Ὀμόργνυμι (ἀποσπογγίζω), ὀμόρξω κτλ. (§. 158, θ'). —
 ΜΕΣ.

Ὀνίνημι (ὠρελῶ), ἰδιαιτέρος ἀναδιπλασιασμὸς ἀντὶ ὄνημι, ἐκ
 τοῦ ΟΝΑΩ. Ἐνεστ. καὶ Παρχτ. κατὰ τὸ ἴστημι· Μέλ. ὀνή-
 σω, ὠνησα κτλ. — ΜΕΣ. ὀνίναμαι (ὠρελοῦμαι)· Ἀόρ. ὠνή-
 μην (ἦτο, ἦτο κτλ.) ἢ ὠνάμην, Εὐκτικ. ὀναίμην, Ἀπαρέμρ.
 ὄνασθαι.

ΟΠΤΩ, Ζήτ. Ὀράω.

Ὀράω (βλέπω), Παρχτ. Ἰων. ὄρων, συνήθ. ἐώρων (§. 103).
 Παρχκ. ἐώρηκα. — Ἀόρ. εἶδον, ἰδὲ, ἰδεῖν, ἰδών. — ΜΕΣ.
 εἰδόμεν, ἰδοῦ, ἰδέσθαι (καὶ ὡς δεικτικὸν ἐπὶ ῥήματι ἰδοῦ).
 Ζ. εἶδω. — Μέλ. ὄψομαι ἐκ τοῦ ΟΠΤΩ. — Παθ. Παρχκ.
 ἐώρημαι ἢ (ὄχι ὅμως συχνά) ὤμμαι, ὤψαι, ὤπται κτλ. ὤ-
 ρομαι, Ἀόρ. ὠρήην, ὀρήηναι· ῥηματικὰ ὀρατέος, ὀρατός, ὀπτός.

Ὀρνυμι (ἐιργαίρω), ἐκ τοῦ ΟΡΩ, Μέλ. ὄρσω, Ἀόρ. ἃ ὄρσα,

(§. 140, γ' Σημ. β') — ΜΕΣ. ὄρουμαι (γίνομαι), Ἀόρ. ὠρό-
μην, ὅπου ἀνήκει καὶ ὁ β. Παρ.κ. ὄρωρα (159, β' Σημ.).
Ὀσφραίνομαι, Μέλ. ὀσφρήσσομαι, Ἀόρ. ὠσφρόμην (§. 159, ή).
Ὀφείλω, ὀφειλήτω κτλ. Τὸ ὠφελον ἀπαντᾷται μόνον ὡς ἐπίρ-
ρημα εὐχῆς (§. 166).

Ὀφλισκάνω (χρυσόνομαι): Μέλ. ὀφλήτω, Ἀόρ. ὠφλθον.

Παίω (κτυπῶ), Μέλ. παίσω, συνηθέστερον παίήσω, ἔπαιτα,
πέπαικα, ἐπαίσθην. — ΜΕΣ. Πρβ. παίζω εἰς τὸν κατάλο-
γον τῶν ἐμολῶν.

Πάσχω, ἐκ τοῦ ΠΗΘΩ, Ἀόρ. ἔπαθον — ἐκ τοῦ ΠΕΝΘΩ,
Παρ.κ. πέπαθον, Μέλ.λ. πείσομαι (Ζήτ. §. 188, δ). —
ρήματ. παθητός.

Πείσομαι. ΠΕΝΘΩ, Ζ. Πάσχω.

Πέπρωται, Ζ. πορεῖν. || Πέπτω, Ζ. πέσσω.

Πέρθω (ἐρρημόνω, πορθῶ), Ἀόρ. ἔπραθον §. 123, γ'.

Πέσσω, Πέττω, (μαγειρεύω), Μέλ. πέψω κτλ. ἐκ τοῦ πέπτω,
Πεσεῖν Ζ. Πίπτω.

Πετάννομι (ἐξαπλώνω) Μέλ. πετάσω κτλ. (158, θ') Παρ.κ.
παθ. πέπταμαι §. 156, Ἀόρ. παθ. ἐπετάσθην.

Πέτομαι (πετῶ): Ἀόρ. ἐπτόμην, πτέσθαι κατὰ συγκροπὴν (§.
156, δ. Σημ.) Μέλ. πετήσομαι, συνήθ. πτήτομαι. Ὑπάρχει
δὲ καὶ τύπος εἰς μ: ἴπταμαι, Ἀόριστος ἐπτάμην, πτάσθαι.
Ἐκ δὲ τοῦ εἰς Ἐνεστῶτα ἀνυπάρκτου ἐνεργητικοῦ τύπου
γίνεται ταυτοσημῶς τῶν δύο εἰρημένων Ἀόρ. β'. ἔπτην,
πτήναι, πτάς κτλ.

ΠΕΤΩ. Ε. Πίπτω. || Πεύθομαι Ζ. Πυνθάνομαι.

Πήγνομι (παγιάζω) μέλ. πήξω κτλ. (§. 158, θ'), Ἀόρ. παθ.
ἐπάγγην. — Παρ.κ. β'. πέπηγα ἀμεταβάτως, εἶμαι πηγμένος
(§. 159, β' Σημ.).

Πέμπλημι (γεμίζω), Ἐνεστ. καὶ Παρ.κ. κατὰ τὸ ἴστημι. —
Μέλ. πλήσω κτλ. Παρ.κ. παθ. πέμπλημαι, Ἀόρ. παθ. ἐ-
πλήσθην, ἐκ τοῦ ΠΛΑΩ ἢ Πλήθω τὸ δεύτερον ὁμῶς

εἰς τὸν Ἑνεστῶτα ἔχει ὅλως ἀμετάβατον δύναμιν (εἶμαι γεμάτος).

Ὅταν εἰς τὴν σύνθεσιν πρὸ τοῦ π τάττεται μ, τὸ δεύτερον μ ἐκβάλλεται· οἷον ἐμπίπλημι. Πάλιν ὁμοως παραλαμβάνεται· ὅταν μεταξὺ παρεμπέσῃ ἡ συλλαβικὴ αὐξήσις, ἐνεπίπλην.

Πίμπρημι (καίω), πιμπράναι, Ἑνεστ. καὶ Παρατ. κατὰ τὸ ἴσθημι. Ἐκ δὲ τοῦ ΠΡΑΩ ἢ Πρήθω, Μέλ. πρήσω, ἐπρήσθην κτλ. Ἐπικρατεῖ δὲ εἰς τὸ ἐμπίπρημι, ἐνεπίπρην, ὅ,τι εἵπαμεν ἀνωτέρω περὶ τοῦ πίμπλημι.

Πίνω, ἐκ τοῦ ΠΙΩ, Μέλ. πίομαι (§. 115, Σημ.), Ἄόρ. ἔπιον, πιεῖν κτλ. Πρωστ. συνήθ. πῖθι — τὰ δὲ ἄλλα ἐκ τοῦ ΠΟΩ. Μαρακ. πέπωκα, Παθ. πέπομαι, Ἄόρ. παθ. ἐπόθην· ῥηματι ποτέος ποτός.

Οἱ τύποι πίσω, ἔπιτα ἔχουσιν ἐνεργητικὴν σημασίαν (ποτίζω) (§. 159, β'), καὶ Ἑνεστῶτα πιπίσκω.

Πιπράσκω (πωλῶ), Μέλλ. καὶ Ἄόρ. λείπουσι. Τὰ ἄλλα ἐκ τοῦ ΠΡΑΩ, Πέπρᾱκα, ἐπράθην κτλ.

Πίπτω, ἐκ τοῦ ΠΕΤΩ, Μέλλ. πεσοῦμαι (§. 115, Σημ.) Ἄόρ. ἔπεσον, Παρακ. πέπτωκα.

ΠΛΑΩ, Πλήθω, Ζ. Πίμπλημι.

Πλέω, Μέλ. πλεύσομαι καὶ πλευσοῦμαι. — ἔπλευσα κτλ. (§. 112, β', καὶ 115, Σημ.) Παθ. πέπλευσμαι. ἐπλεύσθην.

Πλήτσω, Πλήττω (κτυπῶ). — Παρακ. β', Πέπληγα. Τὸ ῥῆμα τοῦτο φυλάττει εἰς τὸν παθ. β'. Ἀόριστον τὸ η, ἐπλήγην· ἄλλ' εἰς σύνθετά τινα, τὰ ὅποια σημαίνουν ψυχικὸν τρόπον, λαμβάνει α, ἐξεπλόγην, κατεπλόγην.

Πνέω (φυσῶ), Μέλλ. πνεύσω ἢ πνευσοῦμαι κτλ. (§. 112, β' καὶ 115, Σημ.) Ἄόρ. ἐπνεύσθην.

Ποθέω. Μέλ. ποθήσω καὶ ποθέσω, Παρακ. πεπόθηκα· Παρακ. παθ. πεπόθημαι, Ἄόρ. παθ. ἐποθέσθην (§. 112, Σημ. β').

Πορεῖν, ἔπορον (ἔδωκα), ἐλλιπὲς Ἀόριστος τῶν ποιητῶν. Εἰς τὸ αὐτὸ θέμα ἀνήκει ὁ κατὰ μετάθεσιν γινόμενος Παρακ.

πέπρωται ταυτόσημος τοῦ εἵμαρται, καὶ Μετοχ. πεπρω-
μένος.

ΠΟΩ, Ζ. πίνω.

Πρίασθαι (ἀγοράζειν)· ἑλλιπὲς ῥήμα, τοῦ ὁποίου τὰ μέρη ταυ-
τα ἐπριάμην, πρίασθαι κτλ. χρησιμεύουσιν ὡς Ἀόριστος
τοῦ ὠνεῖσθαι.

ΠΡ. Ζ. Πορεύειν. || ΠΤ. ΠΤΟ. Ζήτ. Πετάννυμι, Πέτομαι,
Πίπτω.

Πυνθάνομαι (ἀκούω καὶ μαθάνω), ἐκ τοῦ πεύθομαι (ποιητ.),
Μέλ. πεύσομαι, Ἀόρ. ἐπυθόμην, Παρακ. πέπυσμαι· ῥηματ.
πευστέος, πευστός.

Ῥέζω καὶ Ῥεῶ (πράττω), Μέλ. ῤέξω ἢ (ἐκ τοῦ ΕΡΓΩ)
ῤρῶ κτλ. Παρακ. ῥοργα.

Ῥέω, ῤεῖς, ῤεῖ (§. 146), ῤεύσομαι, Ἀόρ. ῥέρευσα (§. 112, β').
Εὐχρηστοτέρα ὅμως εἶναι εἰς τὴν ἐνεργητικὴν ταύτην ση-
μασίαν ὁ Παθ. β' Ἀόρ. ῥεῖν, καὶ Μέλ. ῤύσομαι, καὶ νέος
τις Παρακ. γεννηθεὶς ἐκ τοῦ Ἀορίστου τούτου, ῥεῖν κτλ. (§. 157).

Ῥήγνυμι (τσακίζω), Μέλ. ῤήξω (§. 158, θ'). Ἀόρ. παθ. ἐρ-
ράγην. — Παρακ. β' ῥέρωγα (ἐκ τοῦ ΡΩΓΩ) με ἀμετάβατον
σημασίαν, εἶμαι τσακισμένος (§. 56, β' Σημ.).

ΡΙπίτω καὶ Ῥιπτεύω, χρήσιμοι καὶ οἱ δύο Ἐνεστιῶτες· τᾶλλα
ὅμως μόνον ἐκ τοῦ πρώτου ῤίψω κτλ. Ἀόρ. παθ. ἐρρίφην.

ΡΥ, Ζ. ῤέω. || ΡΩΓ. Ζ. ῤήγνυμι.

Ῥώννυμι (θυναμόνω), ῤώσω κτλ. (§. 159, θ'). Παρακ. παθητ.
ῥέρωμαι. Προστ. ῥέρωσο, Ἀόρ. παθ. ἐρρώσθην.

Σθέννυμι, σθέσω κτλ. ἔσθεσμαι, ἐσθέσθην (§. 158, θ'). — Ὁ
Παρακ. ἔσθηκα (με ἡ) καὶ Ἀόρ. β' ἔσθην, πληθ. ἔσθημεν,
Ἀπαρέμρ. σθῆναι ἔχουσιν ἀμετάβατον σημασίαν, ἀντὶ τῶν
ὁποίων εἰς τοὺς ἄλλους χρόνους εἶναι εὐχρηστον τὸ παθη-
τικὸν σθέννυμι (§. 159, β' Σημ.).

Σκεδάννυμι, Μέλ. σκεδάσω κτλ. Περικ. παθ. ἐσκεδάσμαι (§.
158, θ').

Σμάω, ἥς, ἥ (§. 147), Μέλ. σμήσω κτλ. Ἀόρ. παθ. ἐσμήχθην (ἐκ τοῦ σμήχω).

Σπεῖν, Σπέσθαι Ζ. Ἔπω. || ΣΤΑΩ Ζ. Ἰστημι.

Στερέω, εἶναι ὀμάλόν. Ὑπάρχει ὅμως καὶ τὸ στέρομαι (πάσχω στέρησιν). Μετοχ. Ἀόρ. 6'. παθ. στερεῖς.

Στορέννυμι, Στέρνυμι καὶ Στρώννυμι (ἐξαπλόνω) σχηματίζουσιν στορέσω, ἐπτόρεστα, ἐστορέσθην, καὶ στρώσω, ἐστρωσα, ἐστρώθην ῥηματι. στρωτός.

Σχεῖν, ἔσχον Ζ. Ἔχω

Σώζω, Παρακ. παθ. σέσωσμαι, ἀλλὰ καὶ σέτωμαι. Ἀόρ. ἁ παθ. μόνον ἐσώθην ἐκ τοῦ ἀρχαίου σάώ (ἐσαώθην).

ΜΕΣ.

Ταρεῖν καὶ Ταρῆναι, Ζ. ΘΑΦΩ, καὶ σελ. 123 θάπτω.

ΤΑΩ, ἡ φαινομένη ρίζα τοῦ τείνω τέτακκα κτλ. (§. 140, ζ', ἡ. ΤΕΚΩ Ζ. Τίκτω.

Τέμνω (κόπτω), ἐκ τοῦ ΤΕΜΩ, Μέλ. τεμῶ, Ἀόρ. ἔτεμον (§. 158, ζ'). — Παρακ. τέμμηκα (ὡς ἐκ τοῦ ΤΜΑΩ). Ἀόρ. παθ. ἐτμήθην. Σπανιώτερος εἶναι ὁ Ἀόρ. ἔταμον. Οἱ Ἴωνες ἔλεγαν εἰς τὸν Ἑνεσιτῶτα τάμνω.

Τεύχω. Δύω συγγενῇ ῥήματα ἀνάγκη εἶναι νὰ διακριθῶσι.

ἁ, τεύχω ποιητ. (κατασκευάζω, κάμνω), Μέλ. τεύξω, ἔτευξα, τέτευχα, τέτυγμαι — τευκτός καὶ τυκτός.

6', τυγχάνω (συναντῶ, εὐρίσκω), Μέλ. τεύξομαι, Ἀόρ. ἔτυχον, Παρακ. τετύχηκα §. 158, ἡ, καὶ §. 157.

Ἡ ἔννοια τοῦ τυγχάνω προήλθεν ἀπὸ τῆς τοῦ παθητικοῦ τοῦ τεύχω.

Τίκτω, ἐκ τοῦ ΤΕΚΩ, Μέλ. τέξω, συνηθ. τέξομαι, Ἀόρ. ἔτεχον (ποιητ. ἐτεκόμην), Παρακ. τέτοκα.

Τίνω, Ζ. Τίω.

Τιτρέω (τροπῶ), ἐκ τοῦ ΤΡΑΣ, τρήσω κτλ. Ἀττικῶς ἔλεγαν καὶ τιτράκω, ἐτίτρηνα. Ὁ δὲ Παρακ. πάντοτε ὡς ἐκ τοῦ

ρίζικοῦ τύπου τέτρηκα, τέτρημαι.

Τιτρώσκω (πληγόνω), μέλ. τρώσω κτλ.

Τίω (τιμῶ) μόνον ποιητ. καὶ ὁμαλόν. — Εἰς τὴν σημασίαν τοῦ δίδωμι δίκην, ἣ πληρόνω τὴν ποινὴν μου εἶναι: Τίνω Μέλλ. τίσω, παρχκ. παθ. τέτισμαι, Ἀόρ. ἁ παθ. ἐτίσθην. Τὸ ΜΕΣ τίνομαι (τίσσομαι, ἐτιτάμην), ἔχει σημασίαν ἐκδικῶ, τιμωρῶ. Τλῆναι (βαστάται, τολμῆσαι), Ἀόρ. τοῦ ΤΛΑΩ, ἔτλην, τλῆθι, τλαίην, τλῆναι — Παρχκ. τέτληκα ὅθεν τὰ κατὰ συγκοπὴν τέτλαμεν, τέτλατε, τετλάσι.

TM. Z. Τέμνω.

Τρέφω Μέλ. θρέβω (Ζήτ. ἔμπρ. §. 180), Παρχκ. τέύροφα. (§. 118, β'. Σημ.) Παρχκ. παθ. τέθοραμαι, τεθοράσθαι, Ἀόρ. παθ. ἐτράρην, σπανίως ἐθρέφθην ῥηματ. θρεπτός.

Τρέχω, σπανίως Μέλ. θρέζομαι (§. 180). συνήθως δὲ ἐκ τοῦ ΔΡΕΜΩ, Ἀόρ. ἔδροαμον, Μέλ. δραμοῦμαι, Παρχκ. δεδράμηκα (§. 157), Ποιητ. δέδρομα.

ΤΡΥΦΩ Z. Θρύπτω.

Τρώγω, Μέλ. τρώξομαι, Ἀόρ. ἔτραγον (ἐκ τοῦ ΤΡΑΓΩ).

Τυγχάνω Z. Τεύχω.

Τύπτω, Ἀττ. συνηθέστερον Μέλλοντα ἔχει τυπτήσω ῥηματ. τυπτητέος. *αὐτὸς τυπταίμεθα, ἐπείτα*

Τύψω (καπνίζω, καίω). Μέλ. θύψω κτλ. (§. 180), Ἀόρ. παθ. ἐτύψην.

Ὑπισχνοῦμαι Z. εἰς τὸ Ἑχω.

ΦΑΓΩ Z. Ἐσθίω.

Φαίνω, φανῶ, πέφηνα. Παθ. παρχκ. πέφασμαι, β' πρόσωπ. πέφανσαι, γ' πέφασται, γ' πληθ. πέφανται, Ἀπαρέμφ. πεφάνθαι.

Φέρω, ἐκ τοῦ ΟΙΩ, Μέλ. οἶσω. — ἔπειτα (ἐκ τοῦ ΕΓΚΩ ἢ ΕΝΕΓΚΩ), Ἀόρ. ἁ ἤνεγκα, Ἀόρ. β' ἤνεγκον, Παρχκ. ἐνήνοχα (Περβ. §. 118, β' Σημ.) Παρχκ. παθ. ἐνήνεγμαι, Ἀόρ. παθ. ἤνεχθην — Μέλ. παθ. ἐνεχθήσομαι ἢ οἰσθήσομαι — ΜΕΣ.

Ῥηματ. οἰστέος, οἰστός.

Φημί, ἐκ τοῦ ΦΑΩ, Μέλ. φήτω. Ζήτ. τὸν σχηματισμὸν τοῦ σελ. 67. Κατ' ἀρχαίρεσιν δὲ τοῦ φ ἐγεννήθησαν χρήσιμοι εἰς τοὺς διαλόγους Ἐνεστῶς ἡμί, καὶ Παρατ. ῆν, ῆ' ἀντὶ ἔφην ἔφην, ῆ φῆν, φῆ. Π. χ. ῆν δ' ἐγὼ (ἐγὼ εἶπα), ἀντὶ τοῦ ἐγὼ δὲ ἔφην ῆ δ' ὅς (εἶπεν αὐτός).

Φθάνω, ἐκ τοῦ ΦΘΑΩ ἢ φθάζω, ἔφθασα ἢ φθήσκημι, ἔφθην (φθῶ, φθῆναι, φθάς). Παρακ. ἔφθασκα (§, Σημ. γ').

Φύω, φύτω, ἔρυσσ. — Ἀλλ' ὁ Παρακ. πέφυκα, καὶ ὁ Ἀόρ. β' ἔρυν, φῦναι, φύς, ἔχουν ἀμετάβαστον ἢ παθητικὴν σημασίαν. Τούτων Ἐνεστῶς καὶ Μέλ. εἶναι φύομαι, φύομαι (§. 159, β' Σημ.).

Χαίρω, Μέλ. χαιρήσω, Ἀόρ. (ἐκ τοῦ παθητ.) ἐχάρην, καὶ ἐκ τούτου Παρακ. μέ Ἐνεστῶτος δύναμιν κεχάρηκα, συνήθως κεχάρημαι (§. 157).

Χέω, χεῖς, χεῖ (§. 146), Μέλ. χεύτω, Ἀόρ. ἄ ἔχεα, Ἀπαρέμφ. χέει, Προστ. χέον, χεάτω κτλ, — Παρακ. κέχουκα, Παρακ. παθ. κέχυμαι (§. 133), Ἀόρ. ἐχύθην — ΜΕΣ.

Χράω. Τοῦ ῥήματος τούτου πρέπει νὰ διακρίνωμεν πέντε σχηματισμοὺς μὲ τὰς σημασίας των.

α. χράω (δίδω χρημὸν), ὀμαλὸν, χρεῶ, χρεῶν, χρεήσω κτλ. Ἀόρ. παθ. ἐχρήσθην.

β'. κίχρημι (θανεῖζω) κατὰ τὸ ἴσθημι χωρὶς Ἀόρ. α. χρεῖσω, ἔχρησα κτλ. ΜΕΣ. κίχρημαι (θανεῖζομαι), χρεῖσμαι, ἐχρησάμην.

γ'. χράομαι (μεταχειρίζομαι) εἰς τὴν συναίρεσιν λαμβάνει ἢ ἀντὶ α χρεῖ (β' πρόσωπ.), χρεῖται, χρεῖσθαι (§ 157) κτλ. Τᾶλλα ὀμαλὰ, Ἀόρ. ἐχρησάμην, Παρακ. κέχρημαι ῥηματ. χρηστέος, χρηστός.

δ'. χρεῖ (χρειάζεται, εἶναι ἀναγκαῖον), Ἀπρόσ. διευθύνεται ἐν μέρει κατὰ τὰ εἰς μι ῥήματα. Ἀπαρέμ. χρεῖναι, Εὐκτ. χρεῖν, Ὑποτακτ. χρεῖ, Μετοχ. τὸ χρεῶν ἐκ τοῦ χρεῶν, ὡς ἐκ τοῦ λαός τὸ λεώς.

Παρατ. ἔχρη (μὲ ἀνώμαλον τονισμὸν) ἢ χρεῖν (οὐδέποτε ὅμως ἔχρη) — Μέλ. χρήσει κτλ.

ἐ. ἀπόχρη (εἶναι ἰκανόν), πληθυντ. ἀποχρεῶσιν Ἀπαρέμφ. ἀποχρεῖν Μετοχ. ἀποχρεῶν, ὄσα, ὦν. Παρατ. ἀπέχρη — Μέλλ. ἀποχρήσει.

Χρώννυμι, Μέλ. χρώσω κτλ. (§ 158, 0.) Παρακ. παθ. κέχρωσμαι κτλ.

Χώννυμι (σωρεύω γῆν), καὶ ἐμαλῶς χρώω, Μέλλ. χώσω κτλ.

Ἀπαρέμφ. χροῦν. Παθ. παρακ. κέχωσμαι.

᾽Ωθέω (σπρόχων), φυλάττει τὴν συλλαβικὴν αὔξησιν (§. 106, Σημ.) ἐώθουν, καὶ σχηματίζει Μέλλ. ὠθήσω καὶ ὤσω (ἐκ τοῦ ὠθῶ) ἔωσα, ἔωσμαι, ὤσαι κτλ.

38. Παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ἐπιρρήμάτων (σελ. 69).

§. 161. Τὰ εἰς ὡς τροπικὰ ἢ ποιότητος ἐπιρρήματα ἐμποροῦν νὰ θεωρηθοῦν ὡς πτωσίς τις ἐπιθέτου ὀνόματος, ἐκ τοῦ ὁποῦ τῆς γενικῆς πληθυντικῆς γίνονται μὲ τροπὴν τοῦ ν εἰς σ· οἶον φίλος, φίλων, φίλος· σώφρων, σωφρόνων, σωφρόνως· χαρίεις, χαριέντων, χαριέντως· εὐθύς, εὐθέων, εὐθέως· ἀληθής, ἀληθέων ὦν, ἀληθέως ὤς.

§. 162. Πτώσεις ὀνομάτων διὰ τὸν εἰς τὴν σύνταξιν ἀποδοθητόμενον λόγον καὶ μὲ τὴν ἔλλειψιν λαμβάνονται ἐπιρρηματικῶς· καὶ ἐὰν ἀπαντῶνται συγχρᾶ οὕτως, ἐκλαμβάνονται ἐντελῶς ὡς ἐπιρρήματα· οἶον ἡ δοτικὴ κομιδῇ, κυρίως μὲ ἐπιμέλειαν, καὶ ἐκ τούτου κατὰ πολλὰ· ὡσαύτως, σπουδῇ, κυρίως μὲ ταχύτητα μὲ κόπον· ὅθεν, δυσκόλως, μόλις· προσέτι δοτικαί τινες θηλυκῶν τινων ἐπιθέτων, ὅπου ἐννοεῖται τὸ ὁδῶ λαμβάνονται ὡς ἐπιρρήματα· οἶον κοινῇ, πεζῇ, ἰδίᾳ, δημοσίᾳ. Καὶ αἰτιατικά· οἶον ἀρχὴν (κατὰ τὴν ἀρχὴν, καὶ ἐπομένως παντελῶς), προῖκα (ἐκ τοῦ προῖξ) καὶ δωρεάν, ἀντὶ ἀμίσθι· καὶ κἄποτε ἀνωφελῶς· μακρὰν (δηλαδὴ ὁδὸν) ἀντὶ πρόβω.

Σημειώσις. Τινὲς δὲ εἶναι σύνθετοι· οἷον παραχρῆμα ἀντὶ εὐθὺς (κυρίως ἐνῷ γίνεται αὐτὸ τὸ πρᾶγμα)· καθὰ καὶ καθάπερ (ἀντὶ καθ' ἃ, καθ' ἅπερ), καὶ προὔργου ἀντὶ πρὸ παντὸς ἄλλου ἔργου γινόμενον, ἤγουν ἀναγκαῖον. Τοιαῦται σύνθετοι τινὲς λέξεις δέχονται μεταβολὴν γραφῆς καὶ τονισμοῦ, οἷον ἐκποδῶν (ἀντὶ ἐκ ποδῶν, ἀπὸ τοὺς πόδας, ἤγουν μακράν)· ἐμποδῶν (ἀντὶ ἐν τῷ τόπῳ τῶν ποδῶν, καὶ ἐπομένως ἐμποδίου).

§. 163. Οὐδέτερα ἐπίθετα εἰς τὴν αἰτιατικὴν λαμβάνονται ἐνικῶς καὶ πληθυντικῶς ὡς ἐπιρρήματα, οἷον ταχὺ, μικρὸν καὶ μικρά, πολὺ καὶ πολλά· ἀλλ' ὅταν εἶναι παραθετικά, τὸ μὲν ἐνικὸν προσιδιάζει εἰς τὴν σύγκρισιν, τὸ δὲ πληθυντικὸν εἰς τὴν ὑπέρθεσιν· οἷον σοφώτερον, αἵτχιστα. Ἡ δὲ εἰς ὡς κατάληξις τούτων εἶναι καταχρηστική, οἷον καλλιόνως ἀντὶ κάλλιον.

Σημειώσις. Τὸ ἐξηγήτως οἷον εἶναι ἀναφορικῷ ὀνόματι τοῦ οἷον (ὁποῖον εἶναι τὸ) διοριστική (Ζήτ. σελ. 70).

§. 164. Ἀντὶ τῆς ὡς καταλήξεως εἶναι καὶ ἄλλη ἀρχισιότερα ὡ· οἷον οὕτως καὶ οὕτω· ἄνω, ὀπίσω, καὶ τὰ ἐκ προσέσεων, ἔξω, ἔσω, καὶ εἴσω, ἄνω, κάτω, πρόσω, πόρρω. Ταῦτα σχηματίζουσι ὡσαύτως καὶ παραθετικά· ἀνωτέρω, ἀνωτάτω, εἰς τὰ ὅποια ἠκολούθησαν καὶ ἄλλοι τύποι ἀνόμοιοι· οἷον ἔνδον, ἐνδοτάτω· ἐκάς, ἐκαστέρω· ἀρχοῦ, ἀρχοτάτω· μακράν μακροτέρω.

§. 165. Ὅλα δὲ, ὅσα δέχονται παράθεσιν, μὴ γινόμενα ἐκ χρησίμων ἐπιθέτων, διαφυλάττουσι τὴν ἀναλογίαν ἐκείνων ἐγγύς, ἐγγυτέρω ἢ ἐγγύτερον, ἢ ἔγγιον, ἔγγιστα· ἄγγι, ἄσπον, ἄγγιστα· μάλα, μᾶλλον, μάλιστα· ἥττον, ἥκιστα (ἐκ τοῦ ἥττον ἐπιθέτου). Ἄς σημειωθῶσι δὲ καὶ τὸ πέρα, περαιτάτω, περαιτάτα· πλησίον, πλησιαιότερον ἢ πλησιέστερον· προὔργου, προεργιαίτερον.

§. 166. Ῥημάτων τινὲς τύποι διὰ τῆς συγχῆς χρήσεως ἔγειναν ἐπιρρήματικά μορία· οἷον ὤφελον (Ζ. τὸ ἀνώμ. ὀφείλω)· ἰδοῦ (Ζ. ἀνώμ. ὀράω)· οἷον ἐκ τοῦ εἶη· ἄγε, φέρε (ἐνικῶς τὸ αὐτὸ καὶ πληθ.)· ἴθι (ἐνικῶς) καὶ ἴτε (πληθυντικῶς).

Σημειώσις. Τὸ δεῦρο κεῖται καὶ ἀντὶ προστακτικῷ ῥήματι, ἐλθέ ἐδῶ, τίτε δὲ ἔχει καὶ πληθ. δεῦτε, τὸ ὁποῖον ἐξηγεῖται ὡς ἐκ τοῦ δεῦρ' ἴτε.

§. 167. Ἐπιρρήματά τινα τόπου διὰ τὴν σημασίαν τῆς ἀπὸ, λαμβάνουν εἰς τὸ τέλος θεὸν διὰ τὴν τῆς εἰς, τὸ σε διὰ τὴν τῆς ἐν, τὸ θι· οἷον ἄλλοθεν, ἀπ' ἄλλον τόπον· ἄλλοσε, εἰς ἄλλον τόπον· ἄλλοθι, ἐν ἄλλῳ τόπῳ. Ἡ τελευταία συλλαβὴ πρὸ τῆς καταλήξεως ταύτης δεχεται τροπὰς, αἵτινες μόνον διὰ τῆς παρατηρήσεως διδάσκονται· οἷον Ἀθήνηθεν, οὐρανόθεν, ἀγρόθι.

§. 168. Τῶν σημαίνοντων εἰς, προστίθεται δε εἰς τὴν αἰτιατικὴν ἀμετάβλητον μένουσαν· οἷον οὐρανόνδε, ἐρεβόσδε.

Σημείωσις α'. Οἰκάδε (ἐκ τοῦ οἶκος), καὶ φύγαδε (ἐκ τοῦ φυγῇ) εἶναι ἀνωμαλία· εἰς δὲ τὰ Ἀθήναζε, Θήβαζε τὸ δὲ μετὰ τοῦ σ γίνεται ζ (§. 40), ἀντὶ Ἀθήνας δὲ κτλ. Ἐχουσι δὲ τὸ ζ καὶ τινα ἐνικὰ, οἷον θύραζε (ἐκ τοῦ θύρα). Ὀλυμπιάζε (ἐκ τοῦ Ὀλυμπία).

Σημείωσις β'. Εἰς τὰ σημαίνοντα ἐν, πόλεων τινων ὀνόματα προσλαμβάνουν σι, καὶ μάλιστα πρὸ συμφύσιου μὲν σι, πρὸ φωνήεντος δὲ ἄτιν· οἷον Ἀθήνησι. Πλαταῖσιν, Ὀλυμπιάσιν (ἐκ τοῦ Ἀθηναί, Πλαταιαί, Ὀλυμπία). — Τινὰ δὲ λαμβάνουν οι, Ἰσθμοῖ, Πυθοῖ, Μεγαροῖ (ἐκ τοῦ Ἰσθμός, Πυθώ, Μέγαρα) καὶ περισπῶνται πάντοτε πληὴν τοῦ οἴκοι. Ἡ δὲ κατάληξις αὕτη εἶναι ἀληθῶς δοτικὴ πτώσις, ἀλλοῦ μὲν ὁμαλῇ, οἷον Πυθοῖ, ἀλλοῦ δὲ ἀρχαίωμένη καὶ ἀνώμαλος. Τὸ δὲ Ὀλυμπιάσιν εἶναι δοτικὴ πληθ. τοῦ Ὀλυμπιάς καὶ δὲν ἀνήκει ἐνταῦθα.

§. 169. Πολλὰ ἐπιρρήματα, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δεικτικά, λαμβάνουσιν ἐπὶ τέλους τὸ ι, καθὼς καὶ αἱ δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι (§. 60)· οἷον οὕτωσί, ἐντευθενί, ἐνθαδὶ, ὧδί, νυνί, δευρί· τὰ δὲ ἀναφορικά, ἀρρίστως λαμβανόμενα, τὸ οὖν ἢ δήποτε (§. 60)· οἷον ὅπωςτοῦν καὶ ὅπωςτιοῦν — ὅπουδῆποτε κτλ.

§. 170. Ἐκ τοῦ ποτὲ καὶ πῶς σχηματίζονται καὶ ἀρνητικά, οἷον οὐποτε, μήποτε, οὐπως, μήπως. Συνηθέστατα ὅμως γίνονται τὰ ἀρνητικά ἀπὸ τὸ ἀρχαῖον ἐπίθετον οὐδαμός, μηδαμός, ἀντὶ τοῦ οὐδεις, μηδεῖς· οἷον οὐδαμῶς, οὐδαμοῦ, οὐδαμῇ, οὐδαμόθεν.

Σημείωσις. Περὶ τῶν ἐπιρρηματικῶν μορίων Ζήτ. εἰς τὸ συντακτικόν, καὶ μάλιστα εἰς τὰ Λεξικά, ὅπου ἐξηγοῦνται καὶ ἡ γένεσις τοῦ σχήματός των καὶ ἡ σημασία των.

39. Ἐπὶ τῶν προθέσεων.

§. 171. Πολλὰ δισύλλαβοι προθέσεις ἀναβιβάζουσι τὸν

τόνον ἐπὶ τῆς παραληγοῦτης, τὸ ὅποῖον λέγεται ἀναστροφῇ γίνεται δὲ τοῦτο,

α. ὅταν μετατεθοῦν μετὰ τὴν πτώσιν μὲ τὴν ὁποίαν συντάσσονται· οἷον τούτου πέρι, ἀντὶ περὶ τούτου· θεῶν ἄπο, ἀπὸ θεῶν

β. ὅταν κεῖνται ἀντὶ τοῦ συνθέτου ῥήματος ἐξ αὐτῶν καὶ τοῦ εἰμί *). Τότε καὶ ἡ ἐν, Ἰωνικῶς ἐνί, συνηθίζεται· κοινῶς εἰς ταύτην τὴν χρῆσιν· οἷον ἐγὼ πάρα, ἀντὶ πάρειμι — ἔπι, ἐνι, ὕπο, ἀντὶ ἔπεστιν, ἐνεστιν, ὕπεστιν.

§. 172. Ἡ εἰς Ἀττικῶς λέγεται ἐς.

Ἡ ἐκ πρὸ φωνήεντος λέγεται ἐξ.

Ἡ σὺν Ἀττικ. ξύν.

*) Ἡ ὀρθότερον εἰπεῖν, ὅταν ἡ πρόθεσις κεῖται ὡς μόνον ἐπὶ ῥήμα, καὶ παραλείπεται ἐννοούμενον ἐξωθεν τὸ ῥῆμα εἶναι.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΚΟΝ

1. Εἶδος καὶ σχῆμα τῶν λέξεων.

§. 173.

Ετυμολογικὸν μέρος τῆς γραμματικῆς λέγεται τὸ ἐξ-
τάζον, τίνες μὲν λέξεις εἶναι πρωτότυποι, τίνες δὲ αἱ ἐκ πρω-
τοτύπων παρχόμεναι, τὸ ὁποῖον λέγεται εἶδος τῶν λέξεων, ἡ
τίνες εἶναι ἀπλαῖ, καὶ τίνες σύνθετοι, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται
σχῆμα. Διὰ τοῦτο,

Εἶδη μὲν εἶναι δύο· πρωτότυπον, οἷον μέγας, παράγωγον,
οἷον μείζων.

Σχήματα δὲ δύο· ἀπλοῦν, οἷον γράφω· σύνθετον, οἷον συγ-
γράφω, καταγράφω κτλ.

Ἐκ τῆς γνώσεως τοῦ ἐτυμολογικοῦ μέρους καὶ τινων ἰδιαι-
τέρων κανόνων ἐξήρτηται ἡ ὀρθογραφία. Περὶ τούτου μέλλον-
τες νὰ διαλάβωμεν ἐνταῦθα, ἀνάγκη εἶναι νὰ ἐξεύρωμεν τοὺς
τόνους καὶ τὰ πνεύματα, καὶ πάθη τινὰ τῶν συμφώνων συμ-
βαίνοντα εἰς τὴν ἀπὸ μιᾶς λέξεως εἰς ἄλλην μετάθεσιν, τὰ
ὅποια ὄχι μόνον ἐξηγοῦσι πολλὰ τῶν προεκτεθέντων, ἀλλὰ
καὶ εἰς τὰ ἐρεξῆς εἶναι ἀναγκαῖα.

2. Τόνοι. Πνεύματα,

§. 174. Τόνος εἶναι τάσις καὶ κτύπος τῆς φωνῆς ἐπὶ τῆς
συλλαβῆς κατὰ κανόνας. Εἶναι δὲ τόνοι τρεῖς, ὀξεῖα ('), βα-
ρεῖα (˘), περισπωμένη (¨).

α. Τόποι τῆς ὀξεῖας εἶναι τρεῖς· ἡ λήγουσα συλλαβὴ τῆς
λέξεως, ἡ παρὰλήγουσα καὶ ἡ προπαρὰλήγουσα (§. 64), οἷον

ἀγαθός, Σωκράτης, δίκαιος· καὶ ἡ μὲν πρώτη λέξις ἐκ τῆς ὀξείας λέγεται ὀξύτονος, ἡ δὲ δευτέρα παροξύτονος, ἡ αὐτὴ δὲ καὶ βαρύτονος, ἡ δὲ τρίτη προπαροξύτονος.

β'. Τόπος τῆς βαρείας εἶναι εἷς, ἡ λήγουσα, ὅταν ἀκολουθῇ ἄλλη λέξις· οἷον ἀνὴρ δὲ χρηστὸς χρηστὸν οὐ μισεῖ ποτε· ἐξαιρουῦνται δὲ τὰ ἐρωτηματικά τίς, τί· διότι, καὶ ἐὰν ἀκολουθῇ λέξις ἄλλη, γράφομεν, τίς εἶπεν; (ὅχι δὲ τίς εἶπεν;)

γ'. Τόποι δὲ τῆς περισπωμένης εἶναι δύο· λήγουσα καὶ παραλήγουσα, οἷον ποιῶ, ποιοῦμαι· καὶ τὸ μὲν πρῶτον λέγεται περισπώμενον, τὸ δὲ δεύτερον προπερισπώμενον.

§. 175. Πνεύματα δὲ εἶναι δύο· ψιλὴ (') καὶ δασεῖα ('). Πᾶσα λέξις ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένη δέχεται κατ' ἀρχὰς ἓν ἐκ τῶν δύο τούτων.

Εἰς δὲ τὰς συνθέτους λέξεις ὅταν ἡ δευτέρα ἀρχεται ἀπὸ δασυνομένου φωνήεντος, καὶ ἡ πρώτη τελευτᾷ εἰς ψιλὸν σύμφωνον, τὸ ψιλὸν τρέπεται εἰς τὸ συγγενές του δασύ· οἷον καθηγεμών· ἀλλ' ὅταν ψιλοῦται, φυλάττεται ἄτρεπτον, οἷον ἐπερωτῶ (§. 178).

3. Μεταβολὴ τῶν συμφώνων.

§. 176. Τὰ ἀπλᾶ σύμφωνα θεωρούμενα ὡς ἐκ τῶν ὀργάνων τοῦ στόματός μας, διὰ τῶν ὁποίων ἐκφωνεῦνται, διαίρουνται εἰς τὰ διὰ χειλέων, β, π, φ, μ· εἰς τὰ διὰ γλώσσης δ, θ, τ, ν, λ, ρ, σ· εἰς τὰ δι' οὐρανίσκου, γ, κ, χ.

Εἵπαμεν δὲ καὶ πρότερον (§. 61) ὅτι ἐκ τούτων εἶναι συγγενῇ τὰ δασεῖα καὶ τὰ μέσα καὶ τὰ ψιλὰ· τὸ μὲν φ μὲ τὸ π καὶ β, τὸ δὲ χ μὲ τὸ κ καὶ γ, τὸ δὲ θ μὲ τὸ τ καὶ δ.

§. 177. Ὅσα λοιπὸν προφέρονται διὰ τοῦ αὐτοῦ ὀργάνου ἢ συγγενέουσιν, ἔχουσι μεγάλην κλίσιν νὰ μεταβάλλωνται εἰς ἄλληλα, ὅταν συμβαίνει μεταβολὴ τις εἰς τὴν λέξιν. Αὐτὸ δὲ τοῦτο εἶναι καὶ ἀρχέγονος αἰτία τῆς διαφορότητος τῶν διαλέκτων· οἷον

ά. Τὰ δασέα τρέπονται εἰς ἄλληλα, θλᾶν (Ἄττ.) φλᾶν.

β'. Τὰ μέτα γλήχων, Ἄττ. βλήχων· γῆ, θωρ, δᾶ.

γ'. Τὰ ψιλὰ τὸ π (εἰς τὰ πρῶ, πῶς, ποῖος κτλ.) εἰς κ Ἰωνικῶς (κρῶ, κῶς, κοῖος κτλ.)· καὶ τὸ τ εἰς π. οἷον πέντε, πέμπε Αἰολ.

δ'. Τὰ ἀμετάβολα· οἱ Δωριεῖς ἔλεγαν ἦνθον ἀντὶ ἦλθον, οἱ Ἴωνες πλεύμων ἀντὶ πνεύμων. Τὸ Ἰωνικὸν νῖν οἱ Δωριεῖς ἔλεγαν μίν.

ε'. Τὰ τοῦ αὐτοῦ ὀργάνου· οἱ Ἀττικοὶ ἔλεγαν πλέον γναρεὺς παρὰ κναρεὺς· καὶ οἱ Ἴωνες μετέβαλλον καὶποτε τὰ δασέα εἰς τὰ ἀντίστοιχά των ψιλὰ· δέχομαι ἀντὶ δέχομαι· αὖτις, ἀντὶ αὖθις· ἀσπάραγος, ἀντὶ ἀσφάραγος.

ς'. Τὸ σ ἀντὶ τῶν ἄλλων γλωσσικῶν γραμμάτων· ἀντὶ τ· τὴ, Δωρ. ἀντὶ σύ.

ἀντὶ ν· — Δωρ. τύπτομες ἀντὶ τύπτομεν.

ζ'. Τὰ διπλᾶ ἀλλάσσονται μὲ τὰ συγγενῇ των ἀπλᾶ· ἐξαιρέτως δ μὲ ζ, ζῶρξ ἀντὶ δόρξ, μάδα Δωρ. ἀντὶ μάζα. Συντηθέστερα ὅμως ἐμεταχειρίζοντο οἱ Δωριεῖς εἰς τὸ μέσον ἀντὶ ζ τὸ σδ· συρίσδω ἀντὶ συρίζω (§. 59).

Σημ. Δὲν πρέπει δὲ νὰ ἐκλάβωμεν γενικὰς τὰς μεταβολὰς ταύτας. Εὐρίσκεται μάλιστα μεταβολὴ μοναδικῇ τῆς σδν εἰς ξδν, ἣτις δὲν συμβαίνει εἰς καμμίαν ἄλλην λέξιν ἀρχομένην ἀπὸ σ. Δύω ὅμως μεταβολαὶ εἶναι τόσον συχναί, ὥστε πρέπει νὰ σημειωθῶσι χωριστᾶ, δηλαδή ττ καὶ στ· ῥρ καὶ ρσ, ἐκ τῶν ὁποίων ττ καὶ ῥρ εἶναι τῶν Ἀττικῶν, στ δὲ καὶ ρσ τῶν Ἰόνων· οἷον τάττειν, τάσσειν· γλῶττα, γλῶσσα· ἄρρην, ἄρσην· κόρρῃ, κόρσῃ (παρειά). Μ' ὅλον τοῦτο τὰ Ἰωνικὰ εὐρίσκονται καὶ εἰς ἐνδόξους τῆς Ἀττικῆς συγγραφεῖς.

§. 178. Τὰ ψιλὰ τρέπονται εἰς τὰ συγγενῇ των δασέα, ὅταν εἰς τὴν σύνθεσιν ἡ ἀπλῇ λέξις ἀρχεται ἀπὸ φωνῆεν δασυνομένου· π. χ. αἱ λέξεις ἐπὶ, δέκα, αὐτὸ, συντιθέμεναι μὲ τὸ ἡμέρα, ἀποτελοῦσιν ἐφήμερος, δεχήμερος, αὐθήμερος. Τὸ αὐτὸ δὲ γίνεται καὶ ὅταν τοιαῦτα λέξεις εἶναι χωρισμένοι ἀσυνδέτως· π. χ. τὸ οὐκ γίνεται οὐχ ὁσίως· καὶ παρεμπιπτούσης τῆς ἀποστροφῆς (§. 169)· οἷον ἀπὸ, ἀφ' οὗ· ἀντὶ, ἀνθ' ὧν.

Σημ. Οἱ Ἴωνες ἔμως φυλάττουσι τὰ φιλά· οἷον ἐπ' ὅσον, μετιστάναι (ἀντὶ ἐφ' ὅσον, μετιστάναι) Πρβ. §. 177. ε'.

§. 179. Ὅταν ἐπὶ τῆς αὐτῆς λέξεως εὐρεθῶσι δύο συλλαβαὶ ἀλλεπάλληλοι ἀρχόμεναι ἀπὸ δασυ, οἱ Ἕλληνες μὴ ὑποφέροντες τὴν ὁμορχίαν, μετέβαλλαν τὸ πρῶτον δασυ εἰς τὸ συγγενές του φιλόν. Ἐκ τούτου ἐξηγεῖται ὁ ἀναδιπλασιασμός τῶν ἀπὸ δασέων ἀρχομένων· οἷον πεφίληκα, κεχώρηκα, τεθαύμακα ἀντὶ πεφίληκα, κεχώρηκα, τεθαύμακα.

§. 180. Ὀλίγαι τινές λέξεις ἔχουσι κυρίως εἰς τὴν ῥίζαν τῶν δύο δασέα, ἐκ τῶν ὁποίων κατὰ τὸν ἀνωτέρω νόμον τὸ πρῶτον μετέβη εἰς φιλόν· οἷον ΘΡΕΦΩ ῥίζα, Ἐνεστῶς τρέφω, Μέλλ. θρέψω παράγωγα· τροφή, θρεπτήριον, θρέμμα. Εἰς τοιαύτας τινὰς λέξεις ὁ θεματικὸς τύπος ὁ εὐρισκόμενος εἰς τὰ Λεξικά (ὀνομαστική, ἐνεστῶς) κρατεῖ κατ' ἀρχὰς τὸ δασυ, ἐπειδὴ τὸ δεύτερον δὲν εἶναι τοιοῦτον· τὰ δὲ ἀπ' αὐτοῦ τὸ τρέπουν, ἐπειδὴ τὸ δεύτερον φαίνεται δασυ ἐκ τῆς κλίσεως· οἷον ΘΡΙΧ θεματικὸς τύπος, θρίξ ὀνομ. τριχός, θριξί, τριχώω. Πρβ. εἰς τὸν κατὰλ. ἀνωμ. ῥημάτ. τρέχω, θάπτω.

§. 181. Σπανίως ἐκ δύο ἀλλεπαλλήλων δασέων τρέπεται τὸ δεύτερον καὶ τὸ σπάνιον τοῦτο γίνεται εἰς τὰ προστακτικὰ τὰ λήγοντα εἰς θι· οἷον τύφθητι, ἀντὶ τύφθηθι·

Σημ. α'. Εἰς λέξεις τινὰς μεταβάλλουσιν οἱ μὲν Ἴωνες τὸ πρῶτον δασυ, οἱ δὲ Ἀττικοὶ τὸ δεύτερον, καὶ ἀντιστρέφως· οἷον χιτὼν Ἴων. κιθών· ἐντεῦθεν ἐν-τεῦθα, Ἴων. ἐνθεῦτεν, ἐνθαῦτα.

Σημ. β'. Ἢ τῶν παθητικῶν ῥημάτων κατὰληξις θην τρέπει τὸ προηγούμενον θ εἰς μένον τὰ ῥήματα θεῖν, θεῖναι· ἐτύθην, ἐπέθην, τεθείς· ἀλλ' ὅχι εἰς ἄλλα ῥήματα, οἷον ἐχλύθην, ὠρεθώθην, ἐθρέφθην, ἐθελχόθην. Ἐν γένει δὲ εἰς τὰς ἄλλας παραγωγὰς καὶ συνθέσεις ὁ καινὸν χάνει τὴν δύναμίν του διὰ τοῦτο ἔλεγον παντυχόθεν, Κορινθόθι, μάχεσθαι, ἀμψιχυθείς κτλ.

Σημ. γ'. Καὶ ὅταν ἡ λέξις ἄρχεται ἀπὸ φωνῆν δασυόμενον, ἐὰν ἀκολουθῇ γράμμα δασυ, ἡ δασεὶα τρέπεται εἰς φιλήν, οἷον ῥίζα Ἐχ, Ἐνεστ. ἔχω, Μ. ἔξω, ἐλκτικός, ἐχέ· ὡσαύτως ἀφή (ἐκ τοῦ ἄπτωμαι) εἶθην ἐπαφή· ἐξαιρεῖται τὸ ὑφαίνω.

§. 182. Ἐκ τῆς ἐπαλλήλου συνδρόμῃς τῶν συμφώνων συμβαίνει τινος τραχύτητες καὶ κακῶφωνα, τὰ ὅποια ἀπέφευγαν οἱ εὐκρίστοι Ἕλληνες. Τρία σύμφωνα, ἢ ἐν καὶ ἐν διπλοῦν

δὲν δύνανται νὰ εἶναι ἀλλεπάλληλα (παρεκτός τῶν συνθέτων δύσφορτος, ἔκπτωτος, ἐκψύχω), ἐὰν τὸ πρῶτον ἢ τὸ τελευταῖον δὲν εἶναι ὑγρὸν ἢ γ πρὸ γράμματος τοῦ οὐρανίσκου, οἷον πεμφθεῖς, σκληρὸς, τέγξω. Ἄλλως δέ, πρέπει ἐν ἐκ τῶν τριῶν νὰ ἀποβληθῇ (Ζήτ. §. 132. Σημ. εἰς τὸν παθητ. παρακ.).

Σημ. Ἐὰν τὰ ἀμετάβολα μ, ν, ἐκβαλλομένου φωνήεντος, ἀκολουθῶσιν ἀμέσως εἰς τὰ ἀμετάβολα λ, ρ, παρεντίθεται μεταξύ των τοῦ πρώτου τῶν ὑγρῶν συγγενῆς μέσον (β, ἢ δ)· οἷον ἐκ τοῦ ἡμέρα γίνεται μεσημβρία· ἐκ τοῦ μέλῃται ἔγγεινε τὸ ποιητ. μέμβληται· ἀνήρ, γενικ. ἀνδρὸς (§. 18). Κἄποτε δὲ ἡ μετέθεσις φέρεται εἰς ἄλλον τόπον δι' εὐφωνίαν τὰ σύμφωνα· οἷον ἔδρακον ἐκ τοῦ δέρκω (§. 123, γ').

§. 183. α. Δύω ἄφωνα διαφόρων ὁργάνων τότε μόνον συντίθενται, ὅταν τὸ δεύτερον εἶναι τῆς γλώσσης· ὅθεν ὁ κανὼν: Πρὸ ψιλῶ μόνον ἴσταιται ψιλὸν, πρὸ δασέος δασύ, καὶ πρὸ μέσου μέσον· οἷον ἐπτὰ, νυκτός, ἄχθος, φθάνω, βδελυρός.

β'. Ἐὰν λοιπὸν εἰς τὸν σχηματισμὸν συντρέχουν δύο ἐτεροειδῆ γράμματα, πρέπει συνήθως τὸ πρῶτον νὰ δεχθῇ τὴν ιδιότητα τοῦ δευτέρου· οἷον διὰ τῶν καταλήξεων τος, δην, θεις γίνεται ἐκ μὲν τοῦ γράφω, γραπτὸς, γράβδην, ἐκ δὲ τοῦ πλέκω, πλεχθεῖς.

γ'. Ἐκ δύο ἠνωμένων ὁμοειδῶν εἰς τὴν παραγωγὴν μεταβάλλονται καὶ τὰ δύο· οἷον ἐκ τοῦ ἐπτὰ καὶ ὀκτὼ γίνεται ἔδδομος, ὄγδοος· καὶ ἐὰν ἐκ δύο ψιλῶν τὸ δεύτερον διὰ τὴν δασείαν τρέπεται εἰς δασύ (§. 178), τρέπεται καὶ τὸ πρῶτον· οἷον ἐπτὰ, ἡμέρα, ἐφθήμερος· νύκτα, νύχθ' ὅλην.

δ'. Μόνον ἡ πρόθεσις ἐκ μένει ἄτρεπτος πρὸ παντός συμφώνου, οἷον ἐκθεῖναι, ἐκδοῦναι.

§. 184. Τὰ ἡμίφωνα λ, μ, ν, ρ, σ, καὶ τὸ ἄφωνον τ διπλασιάζονται πολλάκις.

α. Πᾶσα λέξις ἀρχομένη ἀπὸ ρ, καὶ συντιθεμένη μὲ λέξιν λήγουσαν εἰς φωνήεν, πλὴν διφθόγγου, λαμβάνει καὶ δεύτερον ρ, οἷον ἀμυρρόρεπής, ἐπίρρομα, ἔρρεπον, ἔρρητόρευσον, ἐπειδὴ

καὶ ἡ συλλαβικὴ αὐξήσει τῶν ἀπὸ ρ ἀρχομένων ῥημάτων ἀκολουθεῖ τὸν κανόνα.

β'. Τὰ δασέα δὲν διπλασιάζονται ποτε, ἀλλ' ἀντὶ ἐπαναλήψεως τοῦ αὐτοῦ λαμβάνουν τὸ συγγενές των ψιλόν, οἷον Σα. πῶ, Βά. χος, Πι. θεύς.

Σημ. Οἱ μὴ Ἀττικοὶ ποιηταὶ διπλασιάζουσι διὰ τὸ μέτρον τὰ δασέα, ὅτι ἐννεπὶ· ἀλλ' ὅχι γενικῶς· διότι ἔτι, ἕτερος, ἄμα, ἄνεμος δὲν ἐπεδέχθησαν διπλασιασμόν.

§. 185. Ἐὰν β, π, ρ καὶ γ, κ, χ προηγῶνται τοῦ σ, τὰ δύο ὁμοῦ τρέπονται εἰς τὰ συγγενῆ των διπλᾶ ψ ἢ ξ. Οὕτω γίνεται εἰς τοὺς μέλλοντας τῶν ῥημάτων (§. 111) λέ. ἴπω, λεί. ἴω· γρά. ῥω, γρά. ῥω· λέ. ῥω, λέ. ῥω· στεί. ῥω, στεί. ῥω· καὶ εἰς τὴν δοτ. πληθ. τῶν περιττοσυχλάων, οἷον Ἀρα. βες, Ἀρα. ψι· κόρα. κες, κόρα. ξι.

§. 186. α. Πρὸ τοῦ μ εἰς τὸ μέτρον τῆς λέξεως γίνονται μ καὶ τὰ γραμμικά τῶν χειλέων· οἷον λεί. ἴπω, λεί. ἴμμι (§. 128), τρί. ἴω, τρί. ἴμμι· γρά. ῥω, γρα. ἴμμι.

β'. Τρέπονται δὲ πρὸ τοῦ μ συγχίνεις καὶ τὰ οὐρανίσκου καὶ γλώσσης γραμμικά, καὶ μάλιστα τὸ μὲν κ καὶ χ εἰς γ, πλέ. ῥω, πέ. ῥω, τεύ. ῥω, τέ. ῥω. Τὰ δὲ δ, θ, τ, ζ εἰς σ, οἷον ἄ. ῥω, ἄ. ῥω· πεί. ῥω, πέ. ῥω· ψή. ῥω, ψή. ῥω (Πρ. β. §. 130).

§. 187. Τὰ γλωσσικά γραμμικά δ, θ, τ δύνανται μόνον νὰ εὐρίσκωνται πρὸ ἀμεταβόλων· πρὸ δὲ τοῦ σ ἀποβάλλονται, οἷον ἄ. ῥω, ἄ. ῥω· πεί. ῥω, πέ. ῥω· ἀνύ. ῥω, ἀνύ. ῥω.

§. 188. α. Τὸ ν μένει μόνον πρὸ τοῦ δ ἢ θ· πρὸ δὲ τῶν γραμμάτων τῶν χειλέων τρέπεται εἰς μ, καὶ πρὸ τῶν τοῦ οὐρανίσκου εἰς γ· οἷον (εἰς τὰ σύνθετα ἐκ τῆς σὺν καὶ ἐν) συμ. ῥω, ἐμ. ῥω, συμ. ῥω, ἐμ. ῥω, ἐγκ. ῥω, συγγ. ῥω, ἐγ. ῥω, ἐγ. ῥω. Ἐξαιροῦνται τὰ μετὰ τῶν ἐγκλιτικῶν (§. 240, ε) τόν γε, ὅν περ.

β'. Πρὸ τῶν ἀμεταβόλων τρέπεται εἰς τὸ ἐπόμενον ἀμεταβόλον· οἷον συλλέ. ῥω, ἐλλεί. ῥω, ἐμ. ῥω, συρ. ῥω. Ἐξαιρεῖται συνήθως ἢ ἐν, οἷον ἐν. ῥω.

γ'. Τὸ ν πρὸ τοῦ σ, ζ εἰς τὰ σύνθετα νῦν μὲν φυλάττεται, νῦν δὲ τρέπεται εἰς σ, ἄλλοτε δὲ ἀποβάλλεται.

δ'. Ἐὰν μετὰ τὸ ν ἀποβάλλεται ἐπόμενον δ, θ, τ (§. 188), τὸ βραχὺ φωνῇεν μακρύνεται· οἷον πάντες, πᾶσι· τύψαντες, τύψᾶσι· διὰ τοῦτο τρέπεται ε εἰς ει, καὶ ο εἰς ου· οἷον σπένδω, Μέλλ. σπείσω (§. 111 δ'. Σημ.) ἐκόντες, δοτ. ἐκοῦσι.

Σημ. Ἐξαίρεται τὸ πέφανσαι, καὶ ἄλλα ὀλίγα διὰ τῆς συνηθείας γνωριζόμενα. Ἡ ἐν πρὸ ζ, σ μένει ἄτρεπτος. οἷον ἐνσαίω. — Ἡ σὺν μεταβάλλει τὸ ν πρὸ ἐνὸς σ εἰς σ, σύστατος· πρὸ δὲ ζ καὶ σ μετ' ἄλλου συμφώνου τὸ ἀποβάλλει, οἷον συσκιᾶζω, συζυγία, συζῆν.

4. Ἐφελκυστικὸν ν, καὶ τινα ἄλλα μετακινήτᾳ σύμφωνα.

§. 189. Λέξεις τινὲς πρὸ φωνήεντος μὲν φυλάττουσι σύμφωναν τι εἰς τὸ τέλος των· πρὸ δὲ συμφώνου τὸ ἀποβάλλουσι. Τοιοῦτο σύμφωνον εἶναι τὸ λεγόμενον ἐφελκυστικὸν ν, τὸ ὁποῖον,

α. αἱ εἰς σιν δοτικαὶ πληθυντικαί, καὶ ὅλα τὰ εἰς εν καὶ ιν τρίτα πρόσωπα τῶν ῥημάτων ἐμποροῦν νὰ τὸ φυλάττουν καὶ νὰ τὸ ἀποβάλλουν· οἷον

πᾶσιν εἶπεν ἐκεῖνος· πᾶσι γὰρ εἶπε τοῦτο·

ἔτυψεν ἐμέ, ἔτυφέ με·

λέγουσιν οὗτοι — λέγουσι πάντες·

τίθησιν ὑπὸ — τίθησι κατὰ —.

β'. Συμβαίνει δὲ αὐτὸ τοῦτο καὶ εἰς τὰ ἐκ δοτικῆς τοπικῆς ἐπιρρήματα, Ὀλυμπιάσιν, Ἀθήνησι κτλ. (§. 168. Σημ. β'.) καὶ εἰς τὰς λέξεις πέρουσιν, εἴκουσιν, ὅχι ὅμως καθ' ὅλους τοὺς συγγραφεῖς.

Σημείωσις. Οἱ μὲν Ἴωνες ἀποβάλλουσι τὸ ν καὶ πρὸ φωνήεντος. Ἐξ ἐναντίας δὲ οἱ ποιηταὶ τὸ μεταχειρίζονται καὶ πρὸ συμφώνου· καί ποτε δὲ καὶ δόκιμοι συγγραφεῖς τῆς Ἀττικῆς. Εἰς δὲ τὸ τέλος τοῦ λόγου πρέπει κανονικῶς νὰ τηρῇται.

γ'. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον γίνεται ἐφελκυστικὸν καὶ τὸ σ εἰς τὰ οὔτω, οὔτως· μέχρι, μέχρις· ἄχρι, ἄχρις· ἀλλὰ

τὰ δύο τελευταῖα εὐρίσκονται καὶ πρὸ φωνήεντος χωρὶς.

Τὸ οὐ πρὸ φωνήεντος ψιλοῦ γίνεται οὐκ· πρὸ δὲ δασέως οὐχ· οἷον οὐ πάρεστιν, οὐκ ἔνεστιν, οὐχ ὕπεστιν.

Σημείωσις. Τὸ κ τοῦτο ἐπὶ τέλους λόγου δὲν προσλαμβάνεται, ἂν καὶ ὁ ἐφεξῆς λόγος ἄρχεται ἀπὸ φωνήεντος, οἷον (Ξενοφ. Συμποσ. ε', 2) οὐ· ἀλλ' ὅταν κτλ.

5. Συναίρεσις.

§. 190. Δύω ἀλλεπαλλήλων φωνηέντων συνδρομὴν ἀπέφρευγαν οἱ Ἀπτικοὶ διὰ συναϊρέσεως, κράσεως καὶ ἀποστροφῆς. Ἡ συναίρεσις καὶ ἡ κράσις ἐν γένει (§. 15.) δύο φωνήεντα ἐνώνει εἰς μίαν συλλαβὴν, ἐνῶ πρότερον αἱ συλλαβαὶ ἦσαν δύο.

α. Δύω φωνήεντα δι' αὐτῆς συνιστῶσι δίφθογγον, καὶ οὕτω γίνεται εἰ καὶ οἱ ἐκ τοῦ εἰ καὶ οἶ, οἷον τείχεϊ τείχει, αἰδοῖ οἶ· α δὲ καὶ ἡ καὶ ω ἐκ τῶν αἶ, ἡῖ, ωῖ· οἷον γήραϊ γήρα· Θρήισσα Θρήισσα· λῶϊστος λῶϊστος·

β'. Δύω φωνήεντα συνιστῶσιν ἓνα μακρὸν συγγενῆ των φθόγγον· καὶ μάλιστα γίνεται συνήθως
 η ἐκ τοῦ εα — τείχεα τείχη· κέαρ κῆρ (καρδία).
 εἰ ἐκ τοῦ εε — φίλεε φίλει· ῥέεθρον ῥεῖθρον.

ω	εξ	{	αο καὶ αου — τιμάομεν τιμῶμεν· τιμάου τιμῶ.
			ιοα καὶ οη — αἰδόα αἰδῶ· μισθόητε μισθῶτε.
ου	ἐξ	{	οο — πλόος πλοῦς· μισθόομεν μισθοῦμεν
			οε — ἐμίσθοε ου.
			εο — τείχεος τείχους· ποίεομεν ποιοῦμεν.

§. 191. Τὰ δίχρονα α, ι, υ τρώγουσι τὸ ἐπόμενον φωνήεν, καὶ γίνονται μακρά, ἐὰν ἦσαν πρότερον βραχέα· οἷον ἄθλος ᾄθλος· τίμαε τίμᾱ· Ἴφιῖ Ἴφιῖ· ἰχθύες καὶ ἰχθύας ἰχθύς (ἐκ τοῦ τοῦ ἐνικ. ἰχθύς).

§. 192. Μακρὸς φθόγγος τρώγει φωνήεν χωρὶς μεταβολήν· ἀκολουθεῖ δὲ τοῦτο ἐξαίρετως

α. πρὸ μακροῦ, ἢ μετὰ μακρὸν φθόγγον, οἷον φιλέω ὦ· τιμῆντος τιμῆντος (σελ. 12).

α καὶ ὁ ἐξ ἐναντίας τρώγονται μόνον ἀπὸ συγγενῆ καὶ ἀπὸ τοῦ οἷον τιμάω τιμῶ. Προσιδάων Προσιδῶν. λῆας, λῆς, μισθόσι μισθοῦσι, πλόσι πλοῖ.

§. 193. Ὅταν δίφθογγος ἐκ τοῦ ἰ σύνθετος συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν καταχρηστικῶν, πρέπη γὰρ συγγραφῇ μετὰ προηγούμενον φωνῆεν, τὰ μὲν πρῶτα φωνήεντα συναιροῦνται καθ' ἓνα τῶν προειρημένων κανόνων· τὸ δὲ ἰ ἢ ὑπογράφεται· οἷον τύπτει τύπτη, αἰδῶ αἶδω, αἰοῖδῃ ὠοῖδῃ, τιμάει καὶ τιμάη τιμᾷ· ἢ ἀποβάλλεται, ἐὰν δὲν συγχωρῇται ἢ ὑπογραφῇ, οἷον μισθόειν μισθοῦν. Ὀπόεις Ὀποῦς.

6. Κραῖσις.

§. 194. Λέξεις τελευτῶντα εἰς φωνῆεν καὶ προηγούμενη λέξεως ἄλλης τοιαύτης ἐγέννη· τὸ ἐλάττωμα τῆς ἐκφωνήσεως, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται χασμωδία, οἷον τὸ ἔργον, ὑπὸ ἐμοῦ. Τὸ ἐθεράπευαν δὲ διὰ κράσεως ἢ δι' ἀποστρέφου.

§. 195. Κραῖσις μερικώτερον ἐνταῦθα λέγεται ὅταν λέξεως ἢ τελευταία συλλαβὴ ἐνωθῇ εἰς ἓν μὲ τὴν τῆς ἐπομένης· οἷον τοῦργον ἀντὶ τὸ ἔργον, ἐνῶ ἐν γένει κραῖσις λέγεται πᾶσα ἔνωσις δύο φωνηέντων εἰς ἓν (§. 15).

α. Ἡ κραῖσις, ἐπὶ τῆς ὁποίας τίθεται συνήθως ἡ κορωνίς — ὡς σημεῖον, συμβαίνει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὸ ἄρθρον τὸ καὶ εἰς τὸν καί· οἷον, τούναντίον τούνομα, ἀντὶ τὸ ἐναντίον, τὸ ὄνομα· τὰμὰ ἀντὶ τὰ ἐμά· ταῦτά ἀντὶ τὰ αὐτά· καὶ εἰς τοὺς Ἰωνας τῶγαλμα ἀντὶ τὸ ἄγαλμα. Εἰς τὴν Ἀττικὴν ὅμως γλῶσσαν τρώγει τὸ α τὰ φωνήεντα τῶν ἄρθρων· οἷον τᾶληθές, τάνδρὸς, ἀντὶ τὸ ἀληθές, τοῦ ἀνδρός. Τὸ δὲ κραῖμα γίνεσθαι ἀναγκάτως μακρόν, οἷον τᾶληθές, τᾶλλα (ὄχι τᾶλλα) κἀπὶ, κἀρετῇ, ἀντὶ καὶ ἐπὶ καὶ ἀρετῇ. Τὸ δὲ ὑπογεγραμμένον ἔχει χώραν μόνον ὅταν εὐρίσκεται εἰς τὴν συλλαβὴν τῆς δευτέρας λέξεως, οἷον κᾶτα, ἀντὶ καὶ εἶτα·

β. Ἐκ τῶν συνήθων κράσεων εἶναι ἐγῶμαι, ἐγῶδα, ἀντὶ ἐγὼ αἶμαι, ἐγὼ οἶδα· θοιμάτιον, ἀντὶ τὸ ἱμάτιον κεί, κοῦ, κῆν, κα-

κεῖνος, οὐμοί, ἀντί καί εἰ, καί οὐ, καί ἦν, καί ἐκεῖνος, οἱ ἐμοί, Περὶ δὲ τοῦ ἄτερος, θάτερον Ζήτ. σελ. 26.

γ'. Εἰς τὴν κρᾶσιν ἀνάγονται καὶ ὠνθρωπε, ὠναξ, ὠγαθέ, ἀντί ὧ ἄνθρωπε, ὧ ἄναξ, ὧ ἀγαθέ. Ἀλλὰ ταῦτα διὰ σαφήνειαν γράφονται ὧ ἄνθρωπε, ὧ ἄναξ, ὧ ἄνερ, ὧ ἄγαθέ, ὡς νὰ ἐγίνετο τὸ πάθος δι' ἀποστρέφου, περὶ τοῦ ὁποίου λέγομεν ἐφεξῆς.

7. Ἀπόστροφος.

§. 196. Πολλῶν λέξεων ἀποβάλλονται τὰ τελευταῖα φωνήεντα βραχέα ὄντα, ὅταν ἡ ἐπομένη λέξις ἄρχεται ἀπὸ φωνῆεν, καὶ ἐπάνω τοῦ κενοῦ τόπου τίθεται ἡ ἀπόστροφος ὡς σημεῖον τῆς ἀποβολῆς, οἷον ἐπ' ἐμοῦ ἀντί ἐπὶ ἐμοῦ. Καὶ ἐὰν ἡ δευτέρα λέξις ἄρχεται ἀπὸ φωνήεντος δασυνομένου, τὸ προηγούμενον ψιλὸν τρέπεται εἰς τὸ συγγενές του δασύ (§. 178), οἷον ἀφ' οὔ, ἀντί ἀπὸ οὔ.

α'. Ἀποστρέφονται τὰ φωνήεντα ὧλων τῶν προθέσεων πλὴν τῆς περὶ καὶ πρό, καὶ οἱ σύνδεσμοι τε, γε, δέ, ἀλλὰ, ἄρα, ἄρα· τὸ πάντα, καὶ τὸ Νή Δία, καὶ ἄλλα ὀλίγα.

β'. Ἐὰν τὸ ἀφαιρούμενον φωνῆεν τῶν προθέσεων καὶ τῶν συνδέσμων ἔχη τόνον, συναφανίζεται καὶ ὁ τόνος· οἷον ἀφ' ἡμῶν· ὁ δ' εἶπεν. Εἰς ὅλας δὲ τὰς ἄλλας λέξεις ἀναδιβάσκεται ὁ τόνος ἐπὶ τῆς παραληγούσης, οἷον κάκ' ἔπη ἀντί κακὰ ἔπη· δεῖν' ἔπαθον, ἀντί δεινὰ ἔπαθον.

Σημείωσις α'. Οἱ ποιηταὶ ἀποβάλλουσιν ἐὰν καὶ σπανίως, καὶ τὴν αἰ δίφθογον τῶν παθητικῶν ῥημάτων· οἷον βούλεσθ' ἔφη, ἔρχου' ἐγώ· καὶ τὴν αἰ σπανιότατα· οἷον οἶμ' ὡς ἄχθομαι, ἀντί οἶμοι ὡς ἄχθομαι. Ἦ δὲ ἀποβολὴ αὕτη συμβαίνει καὶ εἰς τὰ σύνθετα (§. 178), καθὼς ὁλομεν εἶπεν καὶ §. 224.

Σημείωσις β'. Οἱ ἀρχαιότεροι γραμματικοὶ μετὰ τῆς ἀποστρέφου συνηθίσθοντο δῶ εἰς σημεία τὴν ὑποδιαστολὴν (,) διαίρουσταν εἰς δῶ λέξεις μίαν σύνθετον οἷον ὁ, τι· τό, τε· ὁ, τε πρὸς διάκρισιν τοῦ ὅτι, τότε, ὅτε καὶ τὸ ὑφὲν (—) συνάπτον δῶ λέξεις εἰς μίαν σύνθετον, οἷον τοπρῶτον, τηναρχήν κτλ. Καὶ ἡ μὲν ὑποδιαστολὴ τηρεῖται μὲν ὑπὸ τινῶν ἐκδοτῶν ἕως τὴν σήμερον, ἀφίεται δὲ ὑπὸ τῶν πλειοτέρων. Τὸ δὲ ὑφὲν δὲν φαίνεται πλέον εἰς τὰς ἐκδόσεις.

8. Εἶδη τῶν παραγῶγων ὀνομάτων.

§. 197. Τὰ κυριώτερα εἶδη τῶν παραγῶγων ὀνομάτων εἶναι παρώνυμον τὸ ἀπὸ ὀνόματος γινόμενον, καὶ ῥηματικὸν τὸ ἀπὸ ῥήματος. Τὰ δὲ παρώνυμα ὡς ἐκ τῆς σημασίας των εἶναι συγκριτικόν, ὑπερθετικόν, πατρωνυμικόν, κτητικόν, ὑποκοριστικόν, μεγεθυντικόν, περιεκτικόν, ἔθνικόν.

Συγκριτικὸν καὶ ὑπερθετικόν.

§. 198. Ἐὰν τὸ ἐπίθετον σημαίῃ ἀπλῶς τὴν ἰδιότητα τοῦ ὑποκειμένου, οἷον λευκὸς χάρτης, λέγεται θετικόν. Ἐὰν ἐκ συγκρίσεως δύο τὸ ἓν φαίνεται μέτοχον πλειότερας ποιότητος παρὰ τὸ ἄλλο ἢ ἄλλα τινα, τότε τὸ ἐπίθετον τὸ σημαῖνον τὴν ὑπεροχὴν ταύτην λέγεται συγκριτικόν, οἷον ὁ χάρτης οὗτος εἶναι λευκότερος ἐκείνου ἢ ἐκείνων· ἐὰν δὲ σημαίῃ τὴν ὑπὲρ πάντα τᾶλλα ὑπεροχὴν, λέγεται ὑπερθετικόν, οἷον λευκότερος πάντων. Μὲ κοινὸν ὄνομα τὸ συγκριτικὸν καὶ ὑπερθετικὸν ὀνομαζόνται παραθετικά.

§. 199. Κοινοτάτη κατάληξις τῶν μὲν συγκριτικῶν εἶναι τερος, α, ον· τῶν δὲ ὑπερθετικῶν, τατος, η, ον. Γίνονται δὲ ἄ. ἀπὸ τῶν εἰς ος καὶ υς θετικῶν μὲ ἀποβολὴν τοῦ σ καὶ πρόσληψιν τοῦ τερος ἢ τατος· οἷον

βέβαιος, βεβαιότερος, βεβαιότατος·

ταχύς, ταχύτερος, ταχύτατος·

Σημείωσις ἄ. Τὸ ο προηγούμενης μακρᾶς συλλαβῆς φυλάττεται, βραχείας δὲ, τρέπεται εἰς ω οἷον

βέβαιος, βεβαιότερος, βεβαιότατος·

ισχυρὸς, ισχυρότερος, ισχυρότατος·

σφῶς, σφώτερος, σφώτατος·

καθάρς, καθρώτερος, καθρώτατος·

Σημείωσις β'. Τινὰ τῶν εἰς ος ἀντὶ τοῦ ο εἰς ω παρενθίσουσιν Ἀττικῶς αἰ, ἢ ες, ἢ ις· οἷον μέτος, μεσαιότατος· ἐρρωμένος, ἐρρωμενέστερος· λαλός, λαλίστερος. Τὸ δὲ ἐκ τοῦ φίλος διττῶς ἢ αἰ, οἷον φιλαίτερος, φιλαίτατος, ἢ τέρος καὶ τατος, οἷον φίλτερος φίλτατος.

Σημείωσις γ'. Τινὰ δὲ εἰς αἰος ἀποβάλλουσι τὸ ο, οἷον γηραῖος, γεραίτερος, γεραίτατος· οὕτω δὲ καὶ παλαιός, σχολαῖος, περαιοός.

Σημείωσις δ'. Τὰ εἰς εὐς—ους συναϊρούμενα κινῶσι τὸ εὐ εἰς ω· οἷον πορφύρεος πορφυρέωτερος πορφυρέωτατος. Τὰ δὲ εἰς οὐς—ους λαμβάνουσι τὸ οεστέρος κινῶμενον εἰς ουστέρος, οἷον διπλῶς διπλοῦς, διπλοῦς διπλοῦς διπλοῦς οὕτω καὶ οὐνοῦστέρος, ἀγγινοῦστέρος κτλ.

β'. Ἀπὸ τῶν εἰς ας Γεν. ανος μὲ τροπήν τοῦ σ εἰς ν, καὶ πρόσληψιν τοῦ τερος ἢ τατος· οἷον μέλας (Γεν. μέλανος) μελάντερος, μελάντατος.

γ'. Ἀπὸ τῶν ης καὶ εἰς μὲ συστολήν εἰς ες καὶ πρόσληψιν τοῦ τερος ἢ τατος· οἷον

ἀληθής, ἀληθέστερος, ἀληθέστατος·

πένης, πενέστερος, πενέστατος·

χαρίεις, χαριέστερος, χαριέστατος·

Τὸ δὲ ἐκ τοῦ ψευδής γίνεται ψευδέστερος καὶ ψευδίστερος

δ'. Ἀπὸ τῶν εἰς ων ἐκ τοῦ οὐδετέρου μὲ πρόσληψιν τοῦ εστέρος καὶ ἔστατος· οἷον

σώφρων (οὐδ. σῶφρον), σωφρονέστερος, σωφρονέστατος·

εὐδαίμων (οὐδ. εὐδαίμων), εὐδαίμονέστερος, στατος·

ἢ ἐκ τῆς πληθ. ὀνομαστ. προσθ. τοῦ τέρος ἢ τατος.

Σημείωσις Τινὰ μονογινῇ ἐπίθετα (§. 95) σχηματίζουσι συγκριτικὰ καὶ υπερθετικὰ εἰς ιστέρος, ιστατος· οἷον ἄρπαξ, ἀρπαγίστατος· βλάξ, βλαχίστερος, βλακίστατος· πλεονέκτης, πλεονεκτίστατος· κλέπτης, κλεπτίστερος, ατος κτλ. ἐκ δὲ τοῦ ὕβριστης ἔγινε δι' εὐφωνίαν ὕβριστότερος, ατος.

ε'. Ἀπὸ τῶν εἰς αρ καὶ ις μὲ πρόσληψιν τοῦ τερος καὶ τατος, οἷον μάκαρ, μακάρτερος, μακάρτατος· ἄχαρις, ἀχαρίστερος, ἀχαρίστατος.

§. 200. Ἄλλοι παραθετικοὶ τύποι σπάνιοι εἶναι ὁ ων (κοινοῦ γένους) καὶ ον διὰ τὰ συγκριτικὰ, στος, η, ον διὰ τὰ ὑπερθετικά.

Τὸν παραθετικὸν τοῦτον τύπον δέχονται

α. τινὰ τῶν εἰς υς· οὕτως, ἡδύς, ἡδίων, ἡδίστος·

β. τινὰ τῶν εἰς ρος μὲ ἀποβολήν τοῦ ρ· αἰσχρὸς, αἰσχίων, αἰσχίστος·

γ. Εἰς συγκριτικὰ τινὰ τοῦ τύπου τούτου τὸ προηγούμενον σύμφωνον μετὰ τοῦ ι τρέπεται εἰς σς ἢ ττ. Τὸ ταχὺς

σχηματίζον οὕτω τὸ συγκριτικὸν μεταβάλλει τὸ ἄρκετικὸν τ εἰς
 0· οἷον θάσσων, θᾶσσον, Ἄττ. θάττων, ο ν. Ὅθεν συμπεραί-
 νεται ὅτι εἰς τὸ ταχύς τὸ τ ἔγεινεν ἐκ τοῦ 0 (§ 180).

Σημ. α. Ἐκ τῶν εἰς υς μόνον ταχύς καὶ ἡδὺς δέχονται τὸν τύπον τοῦτον,
 τὰ δὲ περισσότερα σχηματίζουσι τὴν παράθεσιν εἰς υτερος καὶ υατος, καὶ μόνον
 τινὰ ἐξ αὐτῶν λαμβάνουσι καὶ τὸν ἄλλον τρόπον, καὶ μάλιστα εἰς τοὺς ποιητάς.
 Ἐ δὲ τῶν εἰς ρος ἀήκουσιν ἐνταῦθα μόνον αἰτχρὸς καὶ ἐχθρὸς, τὰ ὅποια ὁμῶς
 ἐπιδέχονται καὶ τὸν σχηματισμὸν εἰς τερος καὶ τατος. Τὸ δὲ μακρὸς σχηματίζει
 μάσσων (ἀντὶ μακίων), μήκιστος (μεταβάλλεται δὲ τὸ φωνῆεν ὡς εἰς τὸ μήκος),
 ἀλλὰ καὶ ἐδῶ εἶναι εὐχρηστότερα μακρότερος, μακρότατος.

§. 201. Εἶναι δὲ καὶ ἀνώμαλά τινα παραθετικά, τῶν ὁ-
 ποίων τὰ θετικά εἶναι ἄχρηστα. Προσέτι εἰς ἓν θετικὸν ἀποδί-
 δονται πολλὰ παραθετικά, ὅχι ἀκριβῶς ταυτόσημα, ὡς βεβαιό-
 νει τὸν μαθητὴν ἢ γύμνασις καὶ οἱ λεξικογράφοι.

α. ἀγαθός, ἀμείνων, ἄμεινον, ἄριστος·
 βελτίων, βέλτιον, βέλτιστος·
 κρείσσων, ἢ κρείττων, κράτιστος·
 λωίτων, συνήθ. λῶων, λῶϊστος, λῶστος.

Εἰς τοὺς παλαιούς ποιητάς εὐρίσκεται καὶ τὸ γνήσιον συγ-
 κριτικὸν τοῦ ἄριστος, δηλαδή ἀρείων, τῶν ὁποίων τὸ ἄχρηστον
 θετικὸν συγγενεύει μὲ τὸ Ἄρης. Καὶ τοῦ κράτιστος δὲ εὐρί-
 σκεται τὸ θετικὸν κρατύς.

β. κακός, κακίων, κάκιστος·
 χείρων, χείριστος·
 ἥσσων, ττων, ἥκιστος.

Τὸ ἥττων σημαίνει ἀχρηστότερος, κατώτερος, καὶ πανταχοῦ
 ἀντίκειται μὲ τὸ κρείττων. Τὸ ὑπερθετικὸν ἥκιστος εἶναι χρή-
 σιμον μόνον ἐπιρρηματικῶς ἥκιστα (§. 165).

γ. μέγας, μείζων, μέγιστος·
 δ. μικρός, ἐλάσσων, ττων, ἐλάχιστος·
 ε. ὀλίγος, μείων, ὀλίγιστος.

Τὸ ἄχρηστον θετικὸν τοῦ ἐλάχιστος εἶναι ΕΛΑΧΥΣ. Εἶναι
 δὲ εὐχρηστοί καὶ οἱ ὅμοιοι τύποι μικρότερος, τατος.

ς'. πολὺς, πλείων ἢ πλέων, πλεῖστος.

Οἱ Ἀττικοὶ λέγουσιν εἰς φράσεις τινὰς καὶ πλεῖν ἀντὶ τοῦ οὐδετέρου πλεῖον, Π. γ. πλεῖν ἢ μύριοι. — Οἱ Ἴωνες καὶ οἱ Δωριεῖς συναιροῦσιν οὕτω πλέον πλεῦν, πλέονες πλεῦνες.

ζ'. καλὸς, καλλίων, κάλλιστος.

ή. ῥᾶδιος, ῥᾶων, ῥᾶστος.

Οἱ Ἴωνες λέγουσι τὸ θετικὸν ῥήϊδιος, καὶ τὰ παραθετικά ῥήϊων, ῥήϊστος. Τὰ ἀρχαῖα θετικά εἶναι ΡΑΪΣ, ΡΗΪΣ.

θ'. ἀλγεινὸς, ἀλγίων, ἀλγιστος.

Οἱ τύποι ἀλγεινότερος, τατος, εἶναι εὐχρηστώτεροι.

ί. πέπων, πεπαίτερος, πεπαίτατος.

ιά. πίων, πιότερος, πιότατος.

§. 202. Ὑπάρχουσι καὶ παραθετικά σχηματίζόμενα ἐκ προθέσεων ἢ ἐπιρρήματων χωρὶς ἄλλο θετικόν· οἷον

ἀνώτερος, ατος ἐκ τοῦ ἄνω·

ἐγγύτερος, ατος, ἢ ἐγγίων ἐγγιστος ἐγγύς·

ἔσχατος, ἐκ τῆς ἐκ ἢ ἐξ·

πλησιαιότερος, τατος ἐκ τοῦ πλησίον·

πρότερος, τατος, ὅθεν πρωτός ἐκ τῆς πρό·

υπέρτερος, τατος, ὅθεν ὕπατος ἐκ τῆς ὑπέρ·

ὑστερος, τατος ἐξ ἀγνώστου ἀρχῆς.

Σημείωσις α'. Οἱ ποιηταὶ ἔχουσι πολλὰ τριάρθρα ἑλλειπῆ παραθετικά· οἷον φέριτερος, φέριτατος, καὶ φέριστος (καλήτερος, ἀνδρειότερος), τὸ ὅποσον ἀναφέρουσιν εἰς τὸ ἀγαθὸς μετὰ τῶν ἄλλων (ά)· τοῦ δὲ ῥιγίων (τρομερώτατος) καὶ τῶν ὑπερθετικῶν κέρδιστος καὶ ὕψιστος σώζονται μόνον τὰ ἀφρηγμένα οὐσιαστικὰ ῥιγος, κέρδος, ὕψος.

Σημ. β'. Σχηματίζουσι δὲ καὶ παραθετικά ἄλλα ἐκ παραθετικῶν διὰ χρεῖν ποιητικῇν, ἢ μᾶλλον δι' ἀνωμαλίαν ἀρχαιοτέρων τύπων· οἷον χειρότερος (τωζόμενον τὴν σήμερον) ἐκ τοῦ χείρων· μειότερος ἐκ τοῦ μείων, εἰς τὰ ὅποια πρόσθετος καὶ ἄλλο τῆς κοινῆς συνηθείας πλειότερος ἐκ τοῦ πλείων· ἐλαχιστότερος ἐκ τοῦ ἐλάχιστος· κυδίστατος ἐκ τοῦ κύδιστος.

Πατρωνυμικόν.

§. 203. Πατρωνυμικὸν ὄνομα εἶναι τὸ παραγόμενον ἀπὸ κύριον ὄνομα πατρὸς, καὶ σημαῖνον τὸν υἱὸν ἢ τὴν θυγατέρα.

Γίνονται δὲ πατρωνυμικά καὶ ἀπὸ ὀνόματα ἐνδόξων προπάππων. Εἶναι δὲ ἀρσενικά καὶ θηλυκά. Καταλήξεις δὲ αὐτῶν εἶναι

α. αδης. Τὰ ἀπὸ πρωτοκλίτων ὀνομάτων παρὰ γόμενα γίνονται ἐκ τῆς γενικῆς μὲ μεταβολὴν τοῦ ου καὶ προσθήκην τοῦ αδης· οἷον Αἰνείας Αἰνείαδης, Ἰππότης Ἰπποτάδης·

β'. ιαδης τὰ ἀπὸ τριτοκλίτων εἰς ιος· οἷον Μενότιος Μενοιτιάδης· καὶ τὰ ἀπὸ πεμπτοκλίτων, τῶν ὁποίων ἡ παραλήγουσα τῆς γενικῆς εἶναι μακρά· οἷον Φερητιάδης ἐκ τοῦ Φέρης Φέρητος, Τελαμωνιάδης ἐκ τοῦ Τελαμών ὦνος, καὶ πολλὰ ἄλλα, ὅχι ὅμως ἐν γένει·

γ'. ιδης ἔχουσι τὰ μὴ εἰς ιος τριτοκλίτα· οἷον Πρίαμος Πριαμίδης, Πάνθοος Πανθοΐδης οἰδης· καὶ τὰ πεμπτόκλιτα (παρεκτὸς τῶν ἀνωτέρω) ἐκ τῆς γενικῆς μὲ ἀποβολὴν τοῦ ος καὶ προσθήκην τοῦ ιδης· οἷον Κέκροψ Κεκροπίδης, Ἀγαμέμνων Ἀγαμεμνονίδης·

δ'. ειδης ἔχουσι τὰ ἀπὸ τῶν εἰς εως ἢ κληῆς· οἷον Πηλείδης, Τυδείδης, Ἑρακλείδης ἐκ τῶν Πηλεὺς, Τυδεὺς, Ἑρακλῆς.

ε. ιων καὶ ειων καταλήξεις Ἰωνικά· ἀντὶ τῶν Ἀττικῶν ιδης καὶ ειδης· οἷον Κρονίων, Πηλείων κτλ.

§. 204. Τὰ θηλυκά πατρωνυμικά γίνονται ἐκ τῶν ἀρσενικῶν μὲ ἀποβολὴν τοῦ δη· οἷον Αἰνείαδης Αἰνείας· Μενοιτιάδης Μενοιτίας· Πριαμίδης Πριαμίς. Τὰ δὲ ἐκ τῶν ειδης λήγουσιν εἰς ηῖς· οἷον, Νηρηΐς, Περσηΐς ἐκ τῶν Νηρείδης, Περσεΐδης. Τὰ δὲ ἐκ τῶν εἰς ειων εἰς ιωνη καὶ ινη· οἷον Ἀκρισιώνη, Ἀδρηστίνη.

Κτητικόν.

§. 205. Κτητικὸν ὄνομα εἶναι τὸ σημαῖνον κτῆμα ἢ μέρος κυρίου ἢ οὐσιαστικοῦ ὀνόματος· οἷον Πλατωνική βίβλος ἀντὶ τοῦ βίβλος τοῦ Πλάτωνος· ἀνθρώπινον σῶμα ἀντὶ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου κτλ. Καταλήξεις δὲ αὐτοῦ

α. εἰος· οἷον ἀνθρώπειος, βόειος, ἵππειος, ὀμήρειος, Πλουτάρχειος κτλ.

β'. ωϊος καὶ ὦρος συνηθέστερον οἶον, πατρῷος, παππῶος, ἡρῶος κτλ.

γ'. ικος· Πλατωνικός, Ὀμηρικός, σωματικός, πολιτικός, πολεμικός, ἐκκλησιαστικός κτλ.

§. 206. Συγγενῇ δὲ μὲ τὰ κτητικὰ εἶναι τὰ ὀνομαζόμενα ὕλης σημαντικὰ ἢ μετουσιαστικά. Τούτων καταλήξεις εἶναι

α'. ινος· οἶον ξύλινος, πήλινος, ὀστέινος·

β'. ὠδης· οἶον γεώδης, ἀκανθώδης·

γ'. ερος· συναιρ. οὔς· οἶον χάλκεος, οὔς· σιδήρεος, οὔς· χρύσεος οὔς· ἀργύρεος οὔς· μολύβδεος οὔς· δηλονότι περιέχει ὁ τύπος οὔτος ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὰ ἐκ μετάλλων μετουσιαστικά.

Ἵποκοριστικόν.

§. 207. Ἵποκοριστικὸν ὄνομα εἶναι τὸ μικρύνον τὴν σημασίαν τοῦ πρωτοτύπου κολακευτικῶς ἢ καταφρονητικῶς. Εἶναι δὲ ἀρσενικά καὶ θηλυκά καὶ οὐδέτερα. Ἐὰ ἀρσενικά ἔχουσι καταλήξεις

α'. ισκος· ἀνθρωπίσκος, νεανίσκος·

β'. ιλος· ναυτίλος·

γ'. υλος· Ἐρωτύλος ἐκ τοῦ Ἑρως·

δ'. αἷ· λίθαῖ, βώλαῖ·

ε'. ιδεος· (διὰ τὰ νεογέννητα ζῶν)· ἀετιδεύς, λυκιδεύς, λεοντιδεύς.

Ἐὰ δὲ θηλυκά

α'. ισκη· παιδίσκη, μαιρακίσκη·

β'. ις· θεραπαινίς, πινακίς, γλωττίς·

γ'. λις· φυσάλις·

δ'. χνη· πολίχνη.

Ἐὰ δὲ οὐδέτερα

α'. εις ιον· ἀνθρώπιον, ῥάκιον, σωματίον·

β'. ιον· λαμπάδιον, κρεάδιον·

γ'. ειον· ἀργεῖον·

- δ'. ιδιον. πινακίδιον, οἰκίδιον
 ε'. υδιον. βοτρυδιον, ἰχθυῖδιον
 ς'. αριον. ἀνθρωπάριον, παιδάριον
 ζ'. ασιον. κοράσιον
 η'. υλιον. μειρακύλλιον
 θ'. υδριον. μελύδριον
 ι'. υριον. ζωύριον

Σημείωσις α'. Γενικώτατος σχηματισμὸς τῶν οὐδετέρων εἶναι ὁ εἰς ιον. Οἱ δὲ λοιποὶ, καὶ ἐξαίρετως ὁ εἰς ἴλιον καὶ ἄριον, εἶναι μετασχηματισμοὶ πρὸς περισσοτέραν ἐπίτασιν· οἷον πίνας, πινάμιον, πινακίδιον· παῖς, παιδίον, παιδάριον κτλ.

Σημείωσις β'. Πολλὰ τῶν εἰς ιδιον πάχυνσι συναίρεσιν· οἷον βοῖδιον, βοῖδιον· λεξιῖδιον, λεξιῖδιον· ἰχθυῖδιον, ἰχθυῖδιον· ὅπου δὲ γίνεται συναίρεσις, τὸ ἄποβήλλεται· οἷον γῆδιον, λαγῶδιον, σπηλάδιον, ἐλάδιον κτλ. ἐκ τῶν γῆδιον, λαγῶδιον, σπηλάδιον, ἐλαῖδιον κτλ.

Μεγεθυντικόν.

- §. 208. Ἐξ ἐναντίας τοῦ ὑποκοριστικοῦ παρώνυμά τινα μεγαλύνουν τὴν σημασίαν τοῦ πρωτοτύπου χλευαστικῶς· διὰ τοῦτο τὰ ὀνομάζομεν μεγενθυντικά. Αἱ δὲ καταλήξεις τῶν εἶναι·
 α'. ων· χεῖλων, γνάθων, γάστρων, θράσων, ἐκ τῶν χεῖλος, γνάθος, γαστήρ, θράσις (κοιν. χειλαρχᾶς, μαγορχᾶς, κοιλαρχᾶς· τοῦ τετάρτου λείπει).
 β'. αξ· πλούταξ.
 γ'. ιας· μετωπίας, στομίας, κωρίας, τυρλίας.

Περιεκτικόν.

- §. 209. Τὸ σημαῖνον τόπον περιέχοντα πολλὰ ἐκ τῶν σημειωμένων ὑπὸ τοῦ πρωτοτύπου· καταλήξεις δὲ αὐτοῦ εἶναι·
 α'. ων· δαφνῶν, ἄμπελῶν, ἐλαιῶν, ἐκ τῶν δάφνη, ἄμπελος, ἐλαία.
 β'. ωνια (θηλυκᾶ), ῥοδωνιά, ἰωνιά, ἐκ τῶν ῥόδον, ἶον.
 γ'. ια (θηλ.)· ἀνθρακιά, σπερδιά, μυρμηκιά, σφηκιά.
 δ'. ιτης, ὅ, ἡ ιτης, ἡ· γυναικωνίτης καὶ γυναικωνίτις, ἀνδρωνίτις· ταῦτα δὲ σχηματίζονται καὶ εἰς ων· οἷον γυναικῶν, ἀνδρῶν.

§. 210. Συγγενῆ τῶν περιεκτικῶν εἶναι τὰ σημαίνοντα τόπον, ὅπου διδάσκεται τέχνη, ἢ πωλεῖται τι, ἢ εἶναι ὁ τόπος ἱερὸς θεοῦ ἢ δημοσίου τέλους· ὀνομάζονται δὲ ὡς περιεκτικὰ καταλήξεις δὲ

α'. εἰον· ὠδεῖον, χαλκεῖον, Μουσεῖον, κουρεῖον, νοσοκομεῖον, πρυτανεῖον·

β'. αἰον· Ἡραῖον, Ἀθηναῖον.

Τὸ ἐργαστήριον, πλυντήριον, ἀκροατήριον κτλ. μ' ὅλον ὅτι ἔχουσι καὶ αὐτὰ τοιαύτην σημασίαν, παράγονται ἔμως ἀπὸ ῥημάτων.

Ἑθνικόν.

§. 211. Ὅνομα, τὸ ὁποῖον σημαίνει πατρίδα τῶν ὀνομαζομένων δι' αὐτοῦ καὶ παραγόμενον ἐκ τοῦ ὀνόματος αὐτῆς, ὀνομάζεται ἔθνικόν. Κανὼν ἀκριβοῦς πρὸς σχηματισμὸν τῶν τοιούτων ὀνομάτων δὲν εἶναι ἄλλος, εἰμὴ ἡ χρῆσις τῶν παλαιῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἀνάγκη εἶναι νὰ συμβουλευεταί τις εἰς τοῦτο τὸν ἐθνικογράφον Στέφανον τὸν Βυζάντιον. Αἱ γενικώτεραι τούτου καταλήξεις εἶναι

α'. αἰος, ιος, ινος, ηνος· οἶον Ἀθηναῖος, Λακεδαιμόνιος, Ταραντῖνος, Κυζικηνός·

β'. ος, σιος· οἶον Θεσσαλός, Βοιωτός, Ἰθακήσιος. Τὰ εἰρημμένα εἶναι ὅλα τριγενῆ· οἶον Κυζικηνός, ἡ, ὃν κτλ. τὰ δὲ ἐφεξῆς μονογενῆ ἢ διγενῆ·

γ'. ατης, ητης, ιτης, ιωτης· οἶον Πισάτης, Αἰγινήτης, Χερρόνησότης, Σικελιώτης·

δ'. ευς· οἶον Αἰολεύς, Φωκεύς, Δωριεύς, Μεγαρεύς, Μαντινεύς, Πλαταιεύς, Φωκαιεύς ἢ Φωκαεύς (ἐκ τοῦ Φώκεα), Εὐβοεύς (ἐκ τοῦ Εὐβοῖα). Τὰ θηλυκά τούτων ἢ γίνονται μὲ τροπὴν τοῦ ης εἰς ις· οἶον Πισᾶτις, Συβαρίτις κτλ, ἢ λαμβάνουσι τὴν κατάληξιν ις ἢ ας κατὰ τὴν χρείαν τῆς εὐφωνίας· οἶον, Αἰολίς, Μεγαρίς, Φωκίς, Φωκαῖς, Δηλιάς (ἐκ τοῦ Δῆλος) κτλ. — Σειμαιόμενον δὲ

ὅτι εἰς ὅλα ταῦτα ἐννοεῖται ἡ γῆ ἡ γυνή, καθὼς ἤθελέ τις ἐκλαμβάνειν ἡ τὴν χώραν ἡ τὴν κάτοικόν της γυναικα.

Παράνωμα ἀφρημένα.

§. 212. Τὰ ἐπίθετα φανερόνουν ἰδιότητα ἡνωμένην μὲ τὸ ὑποκείμενον· οἷον σοφός, ἤγουν ἄνθρωπος ἔχων σοφίαν, καὶ διὰ τοῦτο λέγονται συγκεκριμένα, ἤγουν ἡνωμένα μὲ τὸ ὑποκείμενον. Ἐκ δὲ τῶν ἐπιθέτων σχηματίζονται παράνομα σημαίνοντα ψιλὴν καὶ γυμνὴν τὴν ἰδιότητα χωρὶς ὑποκειμένων, τὰ ὅποια διὰ τοῦτο ὀνομάζονται ἀφρημένα, ἤγουν χωρισμένα ἀπὸ τὸ ὑποκείμενον. Τούτων καταλήξεις εἶναι

ἀ. ο τ η ς· ἀγιότης, ἀγαθότης (ἐκ τοῦ ἁγίος. ἀγαθός).

β. ο σ υ ν η ἡ ω σ υ ν η· οἷον δικαιοσύνη, ἱερωσύνη.

γ. ε ι α· εὐγένεια, ἀλήθεια (ἐκ τοῦ εὐγενής, ἀληθής).

δ. ι α· σοφία, κακία (ἐκ τοῦ σοφός, κακός).

Σημείωσις. Ἐπιθέτων τινῶν εἰς ος γίνονται τὰ θηλυκὰ μὲ μεταθέσειν τοῦ τόνου οὐσιαστικά· οἷον θερμός, ὀργνός, κακός, ἐχθρός (θηλ. ἐπίθ. θερμή, ὀργνὴ, κακὴ, ἐχθρά), οὐσιαστ. ἡ θερμὴ, ταυτ. θερμότης, ὀργνὴ (σχοτεινότης), κάκη, ταυτ. κακία, ἐχθρα. Τινῶν δὲ προπαροξυστόνων εἰς ιος τὰ θηλυκὰ δὲν διακρίνονται ἀπὸ τὰ ἐξ αὐτῶν γινόμενα οὐσιαστικά· οἷον οἶος, ἄξιος, αἵτιος, οὐσιας. οσία, ταυτ. οσιότης, ἄξια (τιμή), αἰτία.

ε. ο ι α· εὐνοια, εὐχροια (εὐνους, εὐχρους).

ς. ο ς· Οὐδέτ. ἐξ ἐπιθέτων ληγόντων εἰς υς ἡ η ς· οἷον βάθος, εὖρος, ψευδός ἐκ τῶν βαθύς, εὐρύς, ψευδής, καὶ ἐκ τοιούτων ἐπιθέτων, τῶν ὁποίων τὰ παρθετικά σχηματίζονται εἰς ιων, σ τ ο ς· οἷον κάλλος αἵσχος, κῦδος, μῆκος, ἐκ τοῦ καλός καλλίων, αἵσχος αἵσχιστος, κυδός κύδιστος, μακρός μήκιστος.

Σημείωσις. Εἰς τὸν Ἀριστοτ. Ὅρν. 1131 εὐρίσκεται μάκρος ἀντὶ μῆκος. Κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῶν ἀνωτέρω ὀνομάτων πρέπει νὰ ὑπῆρχε καὶ ἐπίθετον μακρὸς μακρεῖα, μακρὺ, τὸ ὅποιον δὲν εὐρέθη ἀκόμη ἀπὸ τοὺς κριτικοὺς εἰς τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν· ἀλλ' ἐπώθη εἰς τὴν συνήθειαν καὶ τὸ ἐπίθετον ἀντὶ τοῦ μακρός, μακρά, ὄν, καὶ τὸ οὐσιαστικὸν μάκρος ἀντὶ τοῦ μῆκος.

9. Περὶ σχηματισμοῦ λέξεων ἐν γένει.

§. 213. Ἡ περὶ σχηματισμοῦ λέξεων διδασκαλία τῆς γραμ-

ματικῆς δὲν ἀσχολεῖται εἰς τὴν γένεσιν ὄλων τῶν λέξεων. — οἷοι τοῦτο εἶναι ἔργον ἰδίας δυσκολωτέρας πραγματείας, τῆς μεγάλης ἐτυμολογίας, — ἀλλὰ μόνον περιλαμβάνει κλάσεις λέξεων κατ' εὐκρινῇ ἀναλογίαν παραγομένων ἀπ' ἄλλας λέξεις.

§. 214. Περιλαμβάνομεν δὲ ἐνταῦθα τὰ παρώνυμα ὀνόματα, ὅσα δὲν ἀνάγονται εἰς τὰ προειρημένα ἤδη (§. 199 — 212), τὰ ῥηματικά ἢ τὰ ἐκ ῥημάτων παραγόμενα, τὰ παραγωγα ῥήματα καὶ τὰ τοιαῦτα ἐπιρρήματα. Μετὰ δὲ καὶ τὰ θελογμεν ὑποσυνάψειν τὰ γενικώτερα περὶ τῆς διὰ συνθέσεως παραγωγῆς τῶν λέξεων.

α. Σχηματισμὸς λέξεων ἐκ παραγωγῆς.

Ὀνόματα παρώνυμα.

§. 215. Παρὰ τὰ εἰρημένα (§. 212) ἐξ ἐπιθέτων παραγόμενα γίνονται πολλὰ καὶ ἀρρηρημένα καὶ μὴ ἐξ οὐσιαστικῶν ὀνομάτων. Καταλήξεις δὲ αὐτῶν εἶναι

α. τῆς (τὰ δὲ εἰς ιτῆς ἔχουν πάντοτε ι), οἷον πολίτης, ἱππότης, ὀπλίτης ἐκ τῶν πόλις, ἵππος, ὄπλον· ἀρσενικά ὅλα ὀνόματα·

β'. εὺς (ἀρσενικά)· οἷον ἱερεὺς, γριπεὺς, ἐκ τῶν ἱερὸν, γρίπος· οὕτω καὶ ἄλιεὺς ἐκ τοῦ ἄλις·

γ'. ις θηλυκά· πολῖτις, ἱκέτις ἐκ τῶν πολίτης, ἱκέτης·

δ'. αῖνα· θεράπαινα, λείαινα, σύκαινα, ὕαινα, ἐκ τῶν θεράπων, λέων, σὺς, ὕς·

ε. ει· ἱερεία, ἀπὸ τοῦ ἱερεὺς·

ς. σσα, ἐξ ὀνομάτων διαφόρους καταλήξεις ἐχόντων· οἷον ἄνασσα, πένησσα, Θράσσα, Λίβυσσα, ἐκ τῶν ἀνάξ, πένης, Θράξ, Λίβυς.

Επίθετα παρώνυμα.

§. 216. Ἐκ τῶν ἐπιθέτων τὰ ὅποια φέρουσι καθαρὸν χαρακτῆρα παραγωγῆς ἀναλόγου, τὰ πλείονα λήγουσιν εἰς ος μὴ διαφόρους παραλήξεις.

α. ιος· τὰ ὀνόματα ταῦτα σημαίνουν, ὅτι ἀνήκει τι εἰς ὑποκείμενον ὡς κτήμα, ἢ ἐνδιατρίβει εἰς αὐτὸ, ἢ προσέρχεται ἐξ αὐτοῦ· οἷον οὐράνιος, ποταμῖος, πελάγιος, φόνιος, ἐσπέριος κτλ. — Γίνονται δὲ τοιαῦτα καὶ ἐξ ἐπιθέτων εἰς ος ληγόντων· οἷον ἐλευθέριος ἐκ τοῦ ἐλεύθερος κτλ., τὰ ὅποια ἐμιμήθησαν καὶ τὸ ἐκούσιος ἐκ τοῦ ἐκὼν, καὶ ἐθειλούσιος ἐκ τοῦ ἐθέλων.

β. αιος· οἷον ἀγοραῖος, κηπαῖος, χειρσαῖος κτλ. φανερόνουν πρᾶγμα ἀνήκον. εἰς τόπον. Τριταῖος δὲ τεταρταῖος πρᾶγμα γινόμενον εἰς χρόνον, ἤγουν κατὰ τὴν τρίτην ἢ τετάρτην ἡμέραν.

γ. οιος· οἷον αἰδοῖος, ἐκ τοῦ αἰδῶς, αἰδόος·

δ. ῶος· Πατρῶος, ἡῶος. ἔχει κάποτε ἢ κατάληξις αὕτη διάφορον σημασίαν καὶ ἔμφασιν· οἷον πάτριος μὲν ὁ ἀνήκων εἰς τοὺς προπάτορας καὶ εἰς τὴν πατρίδα· πατρῶος δὲ ὁ ἀνήκων εἰς τὸν πατέρα·

ε. ιαιος· ἐπὶ μονάδος μέτρου· οἷον δακτυλιαῖος σπιθαμιαῖος, ποδιαῖος, ὀργυιαῖος, σταδιαῖος·

ε'. ερος	{	σημαίνουν α. ἐνέργειαν· οἷον βλαθερός, φοβερός,
ηρος		φλεγερός, ὀδυνηρός, μοχθηρός, ὀχληρός, καματηρός·
ηλος		β'. κατάστασιν τινα, οἷον, σκιερός, θαλερός, ἀνθη-
ωλος		ρός· γ'. κλίτιν εἰς τι καὶ ἔξιν· σιγηλός, σιωπηλός, ἀπατηλός, ἀμαρτωλός, φειδωλός·

ζ'. αλέος	{	πλουσιότητα ἢ ἀφθονίαν τοῦ σημαινομένου ἀπὸ τὸ
ωδης		πρωτότυπον· θαρσάλεος, ψωραλέως, ῥωμαλέος· πε-
οεις		τρῶδης, ὑδατῶδης, ἀνθεμόεις, β'. ὁμοιότητα· κτη- νώδης, πεταλώδης.

η. ανος· ποιότητά τινα· ῥιγεδανός, πευκεδανός, στεγανός, πεδανός.

θ. νος· πάθος σημαίνοντα· σεμνός, (ἐκ τοῦ σέβας), στυγνός (μισητός), δεινός (φοβερός).

ι. εινος, ινος· α. τοπικὴν κατάστασιν· ὀρεινός, πεδινός· β'. χρόνον· ἐαρινός, θερινός, ὁπωρινός, χειμερινός· γ. κατὰστασιν· προξενός, ἑλπεινός, ἄλγεινός, ἀχθεινός.

Ρηματικά ὀνόματα.

§. 217. Ταῦτα παράγονται ἀπὸ ἐνεργητικῶν ῥημάτων καὶ ἀπὸ τῶν τριῶν προσώπων τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου, σημαίνοντα ἢ ἀφηρημένως τὴν ἔννοιαν τοῦ ῥήματος, ἢ τὸν ποιῶντα ἢ πάσχοντα τὸ ὑπὸ τοῦ ῥήματος σηματιζόμενον. Καὶ ἐκ μὴ ἐνεργητικῶν ῥημάτων παράγονται κατὰ τὰς ἐφεξῆς καταλήξεις·

ἀ. εἰα· βασιλεύω, βασιλεία·

β'. εὐς· σπείρω, σπορεύς· φθείρω, φθορεύς· τέμνω, τομεύς· γράφω, γραφεύς·

γ'. η ἢ α θηλυκά· νέμω νομή· πνέω πνοή· ῥέω, ῥοή· φέρω, φορά· ἔδω, ἔδωή· ἄγω, ἄγωγή· βλάβω, βλάβη· χαίρω, χαρά· σπείρω, σπορά· φθείρω, φθορά·

δ'. ος· ἀρσενικά ἢ οὐδέτερά· λέγω, λόγος· στένω, στόνος· φθονῶ, φθόνος· κροτῶ, κρότος· βλάβω, βλάβος· μισῶ, μῖσος· πείθω, πιθάνος·

Σημείωσις. Τὰ ἀπὸ ῥημάτων εἰς ε ἢ ει παραληγόντων γινόμενα ὀνόματα γράφονται μὲ τὸ ο· φέρω, φορά κτλ.

§. 218. Ἀπὸ τῶν τριῶν προσώπων τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου μὲ ἀποβολὴν τῆς ἀναδιπλασιζούσης συλλαβῆς ἐπὶ τῶν ἀρχομένων ἀπὸ συμφώνου, καὶ τροπὴν τῆς χρονικῆς αὐξήσεως εἰς τὸ ἀρκτικὸν φωνῆεν ἢ διφθογγον τοῦ ἐνεστώτος ἐπὶ τῶν ἀρχομένων ἀπὸ τρεπτῶν, σχηματίζονται διάφορα ρηματικά ὀνόματα·

Α'. Ἀπὸ τοῦ πρώτου προσώπου σχηματίζονται·

ἀ. εἰς μ ος ἀρσενικά· τέθειμαι, θεσμός· δέδεμαι, δεσμός· ἔσπασμαι, σπασμός· ὤρισμαι, ὀρισμός·

β'. μ ω ν ἀρσεν. νενόημαι, νοήμων·

γ'. μ η θηλυκ. ἔγνωσμαι, γνώμη· ἔστιγμαι, στιγμή·

δ'. μ α οὐδέτ. τέθειμαι, θέμα· γέγραμμαι, γράμμα·

Σημείωσις. Αἱ καταλήξεις, μος, μη, μα διαφέρουσιν ἀπ' ἀλλήλων, ὅτι ἡ μὲν μος προσλαμβάνει σ, ὅταν εἰς τὸ πρωτότυπον προηγῇται φωνῆεν· τὰ δὲ εἰς μη καὶ μα δὲν τὸ λαμβάνουν πάντοτε, οὐδὲ ὅταν εἶναι εἰς ἐκείνο· ὅσον δεσμός, θεσμός.

δίμα, θίμα, γνώμη. Κατὰ δὲ τὴν σημασίαν τὰ μὲν εἰς μὸς φανερώνουσι ἀφρη-
μένον τι, εἶον παλὰς τὸ πάλλιν, ὀδυρμὸς τὸ ὀδυρεῖσθαι κτλ. Τὰ δὲ εἰς μα
τὸ συγκριμένον, καὶ ἰσοδυναμοῦν μὲ παθητικὴν μετοχὴν, οἷον γράμμα τὸ γε-
γραμμένον, πρᾶγμα τὸ πεπραγμένον. Τὰ δὲ εἰς μὴ ἄλλοτε μὲν λαμβάνονται
ἀφρημένως· οἷον μῆμη, ἐπιστήμη· ἄλλοτε δὲ συγκριμένως· γραμμὴ, στιγμὴ,
ὅποτε τὰ, στίγμα, γράμμα διαφέρουσι κατὰ σημασίαν.

Β'. Ἀπὸ τοῦ δευτέρου προσώπου καταλήξεις εἶναι σις καὶ
ια θηλυκῶν ὀνομάτων σημαίνοντων τὴν ἐνέργειαν τοῦ ῥήματος
ἀφρημένως· οἷον, πέπραξαί, πρᾶξις· πεποίηται, ποιήσις· δεδο-
κίμασαι, δοκιμασίη· τέθυσαι, θυσία.

Γ'. Ἀπὸ δὲ τοῦ τρίτου

α. τῆς, ἐνέργειαν σημαίνοντων· οἷον, πεποίηται, ποιητής·
κέκριται, κριτής·

β. τῆρ καὶ τωρ, σπανίως εἰς τὴν Ἀττικὴν, συνηθέστε-
ρον εἰς τὰς διαλέκτους, σημαίνοντων καὶ τούτων ἐνέρ-
γειαν· σέσωσται, σωτήρ· εἴρηται, ῥήτωρ·

γ. τος καὶ τεος· πεποίηται, ποιητὸς, ποιητέος.

Σημείωσις. Τὰ εἰς τος σημαίνουν πάθος ἢ δύναμιν τοῦ παθεῖν· οἷον γραπτὸς
ἢ ὁ γεγραμμένος ἢ ὁ δυνάμενος νὰ γραφῇ. Τὰ εἰς τεος ἰσοδυναμοῦν μὲ φράσιν·
πρέπει νὰ· οἷον γραπτέος, πρέπει νὰ γραφῇ. Καὶ αἱ δύο καταλήξεις εἶναι ἐπιθε-
τικά. Ὅταν δὲ σημαίνουν οὐσίαν, διακρίνονται ἐκ τοῦ τόνου· οἷον ποτὸς, ὁ
πινόμενος· πότος τὸ συμπόσιον.

δ. ἡτρια, εἰρα θηλυκά· οἷον, ποιήτρια, σώτειρα.

Σημ. α. Ταῦτα παράγονται κυρίως ἀπὸ τῶν ἀρσενικῶν ποιητής, σωτήρ.

Σημ. β'. Ἀπὸ τῶν εἰς ης γίνονται καὶ ἄλλα ἐνεργητικά εἰς ἱκος τριγενῆ·
οἷον ποιητής, ποιητικός· κριτής, κριτικός.

ε. ἡ ῖς, θηλυκά· γεγένηται, γενετή· πέπεισται, πίστις·

ς. ρα θηλυκ. ὠρχησται, ὀρχήστρα· ἔξυσται, ἔξυστρα·

ζ. τρον οὐδέτ. διδάκτρον, μήνυτρον, σῶστρον, σημαίνον-
τα τὸν μισθὸν τῆς διδαχῆς κτλ.

η. ηριον, ἐργαστήριον, γυμναστήριον, ποτήριον.

Ῥήματα παράγωγα ἐξ ὀνομάτων.

§. 219. Τὰ ἰσοσύλλαβα ὀνόματα εἰς τὴν παραγωγὴν τῶν
Ῥημάτων ἀποβάλλουσι τὴν λήγουσαν ἢ μόνον τὸ τελευταῖόν των

σύμφωνον· οἶον, δυνάστης, δυναστεύω· πόλεμος, πολεμέω· περὶ, περῶ· Τὰ δὲ περιττοσύλλαβα μόνον τὴν ος κατάληξιν τῆς γενικῆς· οἶον, σῶφρων, σῶφρονος, σωφρονέω· φυγάς, ἀδός, φυγαδεύω· ἀλλ' ὁ κανὼν δὲν εἶναι γενικός. Τὰς δὲ ἐκ τῆς καταλήξεως σημασίας των πρέπει νὰ ζητῶμεν εἰς τὰ Λεξικά. Καταλήξεις δὲ αὐτῶν εἶναι·

- α. αω, τιμή, τιμάω· βοή, βοάω· γόος, γοάω· χολή, χολάω· λίπος, λιπάω·
- β'. εω, λύπη, λυπέω· βοηθός, βοηθέω· εὐτυχής, εὐτυχέω· σῶφρων, σωφρονέω·
- γ'. οω, ἄξιος, ἀξιόω· βίος, βιόω· ἐλάττων, ἐλαττώω· πλήρης, πληρώω· πῦρ, πυρώω· χρυτός, χρυσόω·
- δ'. εὖω, γυμνήτης, γυμνητεύω· μαθητής, μαθητεύω· κίνδυνος, κινδυνεύω· ὁδός, ὁδεύω· βασιλεὺς, βασιλεύω· κόλαξι, κολακεύω· πτωχός, πτωχεύω κτλ.
- ε. αζω, δίκη, δικάζω· θαῦμα, θαυμάζω κτλ.
- ς'. ιζω, Ἑλλήν, ἐλληνίζω· ἕρος, ἐρίζω· πορφύρα, ἰζω κτλ.
- ζ'. αινω, λύμη, λυμαίνω· χαλεπός, αλεπαίνω· σῆμα, σημαίνω· δυσχερής, δυσχεραίνω·
- ή. υνω, αἶσχος, αἰσχύνω· ὀξύς, ὀξύνω· σεμνός, σεμνύνω κτλ.

§. 220. Ἐξ ὀνομάτων γίνονται ῥήματά τινα μὲ ἔκτασιν τῆς παραληγούσης· οἶον, ποικίλος, ποικίλλω· ἄγγελος, ἀγγέλλω· καθαρός, καθαίρω· μαλακός, μαλάττω· φάρμακον, φαρμάσσω· πυρετός, πυρέσσω· χαλεπός, χαλέπτω.

Σημ. α. Τὰ εἰς αζω καὶ ιζω γινόμενα ἐκ κυρίων ὀνομάτων ἀνδρῶν ἢ θηνῶν σημαίνουν μίμησιν ἡθῶν ἢ γλώσσης ἢ φαντασμάτων· οἶον μηδίζω (φρονῶ τὰ τῶν Μηδῶν), ἐλληνίζω (ἐμιλῶ ἑλληνικὴν γλῶσσαν), Φιλιππίζω (συμφανταζῶ μὲ τὸν Φίλιππον).

Σημ. β'. Τὰ ἐκ ῥημάτων παραγόμενα ῥήματα εἶναι διάφοροι σχηματισμοὶ τύπων, τοὺς ὑποίους πρέπει νὰ ζητῶμεν εἰς τὰ ἁνώμαλα, καὶ μᾶλλον εἰς τὰ Λεξικά.

§. 221. Ὑπάρχουσιν ὅμως τὰ ἐφεξῆς περιορισμένα εἶδη παραγῶγων ῥημάτων·

α.) Ἐφετικὰ, σχηματιζόμενα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκ μελόντων μὲ τροπὴν τοῦ σω εἰς σείω· οἷον γελασείω, πολεμησησείω κτλ., ἤγουν ἐπιθυμῶ νὰ πολεμήσω, νὰ γελάσω κτλ.

Ἄλλος τύπος ἐφετικῶν εἶναι εἰς αω ἢ ιαω ἐξ οὐσιαστικῶν ὀνομάτων παραγομένων· οἷον θανάτω (ἐκ τοῦ θάνατος), στρατηγιάω (ἐκ τοῦ στρατηγός), ὠνητιάω (ἐκ τοῦ ὠνητής), κλαυσιάω (ἐκ τοῦ κλαῦσις).

Σημ. Σημαίνειται δὲ ταῦτα καὶ μέμνηται· οἷον τυρανιάω, μιμεῖσθαι τὸν τύραννον. Δὲν πρέπει δὲ νὰ συγκαταριθμῶται μὲ ταῦτα καὶ τὰ νόσων σημεντικά, ὀρθαλμιάω, ὕδριαώ κτλ.

β.) Θαμιστικὰ εἰς ζω· οἷον ῥιπτᾶζω (ἐκ τοῦ ῥίπτω), ῥίπτω ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἀπᾶντως, στενάζω (ἐκ τοῦ στένω), ἀναστενάζω πολλὸ καὶ συνεχῶς αἰτίζω (ἐκ τοῦ αἰτῶ), ζητῶ ἀπὸ θύραν εἰς θύραν ἔλεος· ἐρπύζω (ἔρπω), ἔρπω βραδέως.

γ.) Ἐναρκτικὰ εἰς σκω· οἷον γηράσκω, ἡθάσκω, γενειάσκω, ἤγουν ἀρχίζω νὰ γηράζω, νὰ ἡβῶ, νὰ γενειῶ· καὶ ἐνεργητ. μεθύσκω, πιπίσκω (Ζ. ἀνώμ. ῥήμ. καὶ Ζ. 158, ς'. Σημ.).

ῤήματα παράγωγα ἐξ ἐπιρρήματων.

Ζ. 222. Διχάζω· χωρίζω· οἰμώζω· ἀλαλάζω κτλ. ἐκ τῶν δίχα, χωρίς, οἶμοι, ἀλαλά κτλ., τὰ ὅποια πρέπει νὰ ζητῶνται εἰς τὰ Λεξικά.

Ἐπιρρήματα παράγωγα.

Ζ. 223. Περαιετός τῶν εἰρημένων παραγωγῶν ἐπιρρήματων εἰς ὡς (Ζ. 161.) ὑπάρχουσιν ἔτι καὶ μὲ τὰς ἐφεξῆς καταλήξεις·

α. ι ἢ ει. Τούτων τὰ μὲν ἐκ ῥημάτων γινόμενα τρέπουσι τὴν τοῦ ῥηματικοῦ κατάληξιν ὡς εἰς τι ἢ τει· οἷον ὀνομαστί, ἑλληνιστί, γυναικιστί, ἀκηρυκτεῖ. Σημειόνομεν δὲ ἐνταῦθα ὅτι καὶ ἀπὸ τῶν εἰς ιζω ῥημάτων ἐπιρρήματα ἔχουσι τὴν εἰρημένην (Ζ. 220. Σημ.) σημασίαν· οἷον ἑλληνιστί κατὰ τὴν γλῶσσαν τῶν Ἑλλήνων· γυναικιστί κατὰ τὰ ἥθη τῶν γυναικῶν κτλ.

Τὰ δὲ ἐξ ὀνομάτων γινόμενα λαμβάνουσι μόνον ι ἢ ει εἰς τὴν ῥίζαν τοῦ ὀνόματος (τὴν γενικὴν) ἀφαιρουμένης τῆς καταλήξεως ου, ης, τος κτλ., οἷον ἔκοντι, ἀνατεῖ (ἐκ τοῦ ἄ-τη). — Πολλὰ δὲ τούτων εἶναι σύνθετα· πανδημεῖ, αὐτοχειρῖ, ἀμαχεῖ κτλ.

β'. θην· ὅλα ῥηματικά· οἷον συλλήδην, κρίδην, βιάδην, ἀνέδην (ἐκ τοῦ ἀνίημι, ἀνετός) κατὰ πρόσληψιν τοῦ θην ἀν-τι τοῦ τος εἰς τὸ ῥηματικὸν ὄνομα, τρεπομένου τοῦ ῥηματι-κοῦ χαρακτῆρος κατὰ τὴν χρείαν.

γ'. αδην· καὶ ταῦτα ῥηματικά· οἷον σποράδην, προτροπάδην.

δ'. δόν· ἐξ ὀνομάτων· οἷον ἀγγελιδόν, βοτρυδόν, κυνηδόν· ἀλλὰ καὶ ἐκ ῥημάτων, ἀναφρανδόν.

ε'. ξ'· σπάνιος σχηματισμός· οἷον ἀναμίξ, ἐναλλάξ, ὀδάξ, πύξ· τινὰ μὲν ἐξ ὀνομάτων, τινὰ δὲ ἐκ ῥημάτων.

ς'. ινδην· ἐξ ὀνομάτων· πλουτίδην· ἀριστίδην.

Β'. Παραγωγή διὰ συνθέσεως.

§. 224. Τὸ πρῶτον μέρος τῆς ἐκ δύο συνθέτου λέξεως εἶναι ἢ ὄνομα ἢ ῥῆμα ἢ πρόθεσις ἢ μόριον.

α'. Ὅταν τὸ πρῶτον μέρος εἶναι ὄνομα, ἢ εἰς τὴν σύνθεσιν κατάληξις τῆς ὀνομαστικῆς τῶν ἰσοσυλλάβων ἢ τῆς γενικῆς τῶν περισυλλάβων τοῦ τυνῆθως γίνεται ο, τὸ ὅποῖον ἐκκόπτεται, ὅταν ἡ δευτέρα λέξις ἄρχεται ἀπὸ φωνήεντος· οἷον λογοποιός, παιδοτρίβης, σωματορύλαξ, ἰχθυοσπώλης, δικογράφος (ἐκ τοῦ δίκη), νομάρχης, παιδαγωγός, καχεξία. Ἀλλ' ὅταν ἡ κατάληξις τοῦ ὀνόματος περιέχῃ υ ἢ ι, τὸ ο δὲν προσλαμβάνεται· οἷον εὐθύδικος, πολυράγος, πολυπόρθος· οὐδ' ὅταν εἶναι ου ἢ αυ· βουφόρος, ναυμαχία. Συχνάκις δὲ οὐδ' ὅπου εἶναι ν, οἷον μελαγχολία, μελάμπελος, παμφάγος.

Σημ. Τὸ ο μένει κάποτε καὶ πρὸ φωνήεντος· οἷον μονοειδής, μενοεικής, ἀγχοειργός· ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ ἐκ τοῦ ἔργου ἢ ΕΡΓΩ σύνθετα· τὸ οε συνήθως συνκρίεται εἰς ου· οἷον δημιουργός, ἐκ τοῦ δῆμιος καὶ ΕΡΓΩ.

β'. Ἀντὶ ὁ γίνεται ὡ εἰς τὰ ἐκ τετρατοκλίτων ἢ συναϊρουμένων ὀνομάτων σύνθετα· οἷον νεωκόρος (ἐκ τοῦ νεὼς), ὀρεωκόμος (ἐκ τοῦ ὄρεος, ὀρέως), κρεωπάγος (ἐκ τοῦ κρέας, Γεν. κρέατος κρέως). — Ὡσαύτως ἐκ τοῦ γῆ γίνεται εἰς ὅλας τὰς συνθέσεις γεω· οἷον γεωγράφος.

γ'. Ὀνόματά τινα εἰς μα, Γεν. ατος, μεταβάλλουσι μόνον τὸ α εἰς ο ἢ τὸ ἀποβάλλουσιν· οἷον αἱμοσταγής, στομαλγία ἐκ τοῦ αἷμα, στόμα.

δ'. Τινὰ δὲ συντίθενται ἐκ τῆς δοτικῆς ἐνικῆς ἢ πληθυντικῆς περιτοσυλλάβου ὀνόματος· οἷον πυρίπνους, νυκτιπόρος, γαστρίμαργος, ὀρεινόμος, ναυσιπόρος, ἐγγεσίμωρος· καί ποτε δὲ κατὰ συγκοπὴν γίνονται τελεσφόρος, σκαεσπάλος, ἀντὶ τελεσιφόρος, σκαεσιπάλος.

Σημ. Ἄλλα δὲ μονάζοντα πρόπον τινὰ καὶ ἀκανόνιστα εἶναι ἔργον ἰδίᾳ μελέτης καὶ παρατηρήσεως τοῦ ἀναγνώστου· οἷον θεόδοτος, μεταπόλιος, ὀδοιπόρος, μοιρηγενής κτλ.

§. 225. Ὅταν δὲ τὸ πρῶτον μέρος τοῦ συνθέτου εἶναι ῥῆμα, ἢ κατάληξις αὐτοῦ γίνεται ε ἢ σι, ἐνῶ φυλάττεται ἄτρεπτος ὁ προηγούμενος χαρακτήρ του· οἷον ἀρχέκακος (ἐκ τοῦ ἄρχω)· θακέθυμος (ἐκ τοῦ θάκνω, θάκω)· λυσιπόρος (ἐκ τοῦ λύω), τρεψίχρως (ἐκ τοῦ τρέπω), ἐγερσίχορος (ἐκ τοῦ ἐγείρω). Ἐκβάλλεται δὲ καὶ ἐδῶ τὸ φωνήεν· οἷον φέρασπις, ρίψασπις, Πausανίας.

Σημ. Σπανίως εὐρίσκεται τὸ ι χωρὶς σ, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὰ ἐκ τοῦ ἄρχω γινόμενα· οἷον ἀρχιεθεωρος, ἀρχιεπίσκοπος κτλ. Καί ποτε δὲ ἀγὰρ ε λαμβάνει τὸ ῥῆμα ο, καὶ μάλιστα τὸ λείπω· οἷον λειποτάξις.

§. 226. Αἱ ἄκλιτοι λέξεις μένουσι εἰς τὴν σύνθεσιν ἀμετάβλητοι, παρεκτὸς ὅταν προθέσεις ἀπαιτῶσι τροπὴν τοῦ ν (§. 188) ἢ ἐκβολὴν φωνήεντος (§. 178)· οἷον ἀγχίαλος (ἐκ τοῦ ἄγχι· καὶ ἄλς, παλαιγενής (ἐκ τοῦ πάλα), ἀναβαίνω, ἀνέροχομαι, ἐκβαίνω, ἐξέροχομαι, παλίμβολος, προάγω, περιάγω. Ἢ δὲ πρὸς πρόθεσις πάτχει καί ποτε συναίρεσιν, ὅταν τὸ δεύτερον μέρος ἄρχεται ἀπὸ φωνήεντος· οἷον προῦχω, προῦπτος· ἀντὶ πρόέχω, πρόοπτος.

§. 227. Τὰ ἐπιρρήματα, δις τρίς, τετράκις κτλ. συνθετόμενα μὲ ὀνόματα, εἰμὲν σημαίνουσι τὸ δις, τρίς κτλ. τόσον, φυλάττουσι τὸ σ, οἷον διτρίλιος, τριστρίλιος κτλ., δισθανής, ὁ δις ἀποθανών, τριτάθλιος, ὁ τριπλῶς ἤγουν πολλαπλῶς ἄθλιος κτλ. εἰ δὲ σημαίνουσι δύω, τρία κτλ., ἀποβάλλουσι τὸ σ, οἷον δίκερος, ὁ δύω κέρατα ἔχων· τριετής, ὁ τρία ἔτη ἡλικίας ἄγων. Εἰς τὸν ἀριθμὸν τέσσαρα προστίθεται τὸ τετρα, καὶ εἰς τὸν πέντε τὸ πεντα, οἷον τετράπουν, πεντάμετρος. Εἰς ὅλους δὲ τοὺς ἄλλους σχηματίζονται εἰς α ἢ ε· οἷον ἐξάμετρος, εἰκοσάεδρος, ἑκατονταμναῖος, χιλιοτάλακτος· λέγεται ὁμῶς καὶ πεντεννάξ, ἑκατόμυλος, ἑκπηχυς (ἐκ τοῦ ἑξ).

§. 228. Ἐκ δὲ τῶν ἀχωρίστων λεγομένων μορίων (§. 54.) τὰ κυριώτερα εἶναι δυσ, σημαῖνον δυσκολίαν ἢ ἐναντιότητα· οἷον δύσθετος, δυστυχής· καὶ τὸ ὀναμαζόμενον στερεητικὸν α· οἷον ἄβατος, ἄπαις· πρὸ δὲ φωνήεντος τὸ α τοῦτο λαμβάνει ν· οἷον ἀνάιτιος, ἀνεύθυνος.

Σημ. Πολλὰ ὁμῶς ἐκ φωνήεντος ἀρχόμενα λέξεις δὲν λαμβάνουσι τὸ ν· οἷον ἀήτητος, ἄοικος. Διὰ τοῦτο τινὲς καθυποβάλλονται καὶ εἰς συναίρεσιν· οἷον ἄκων ἐκ τοῦ ἀέκων· ἀργός ἐκ τοῦ ἄεργος· περὶ δὲ τῶν ἄλλων ἀχωρίστων μορίων Ζήτ. σελ. 72.

§. 229. Τὸ δεύτερον μέρος τῆς συνθέσεως προσδιορίζει ὅλην τὴν λέξιν, ἥτις ἐμπορεῖ νὰ εἶναι ἡ ῥῆμα ἢ ὄνομα ἢ μόριον.

α. Συνηθεστάτη σύνθεσις τῶν ῥημάτων εἶναι, κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ ῥῆμα δὲν μεταβάλλεται, ἀλλὰ φυλάττει τὸν ἴδιον σχηματισμὸν καὶ τὰς καταλήξεις του. Ἐμφιλοχωρεῖ δὲ τοῦτο εἰς τὰς κυρίως λεγομένας προθέσεις, ἀνά, κατά, διὰ, μετὰ, παρὰ, ἀντί, περὶ, ὑπὸ, ὑπέρ, ἐπὶ, ἀπὸ, ἀμφί, ἐν, ἐκ, σὺν, εἰς, πρὸς, πρό. Πᾶσα ἄλλη τοιαύτη σύνθεσις ἀμεταβλήτου ῥήματος μὲ ἄλλα μόρια θεωρεῖται συμπαραστάσις τῶν δύω, καὶ διὰ τοῦτο συνήθως γράφεται χωριστά· οἷον εὖ πράττειν, κακῶς ποιεῖν.

β'. Μὲ ἄλλας λέξεις καὶ μὲ ἀχώριστα μόρια συντίθενται ῥή-

ματα οὕτως, ὥστε χάνουν τὸ ἀρχαῖον εἶδος των· δηλαδή γεν-
νῶνται ἐκ τούτου σύνθετα ῥήματα λήγοντα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖ-
στον εἰς εω· ἀλλὰ παραλαμβάνεται εἰς βάσιν ὄνομα συντιθέ-
μενον, ὡς θέλομεν ἰδεῖν κατωτέρω (§. 230. β'). οἷον ἐκ τοῦ
ἔργον καὶ λαμβάνω γίνεται ἐργολάβος, καὶ ἐκ τούτου ἐργολα-
βέω· ἐκ τοῦ εὖ καὶ ἔρδω (ΕΡΓΩ) εὐεργέτης, ἐκ τοῦ ὁποίου,
εὐεργετέω· ἐκ τοῦ δυς καὶ ἀρέσκω, δυσάρεστος, δυσαρεστέω·
ἐκ τοῦ α καὶ φρίδομαι, ἀφριδής, ἀφριδέω.

Σημ. Ὅταν εἰς τοιαύτας συνθέσεις φαίνεται ἀμετάβλητον τὸ ῥῆμα, αἴτιον
εἶναι ὅτι ἡ παραγωγικὴ κατάληξις συμφωνεῖ κατὰ τύχην μὲ τὴν τοῦ πρωτοτύ-
που, οἷον ποιέω, μέλος, μελοποιῶς, μελοποιέω, οὕτω γίνεται μυροπωλέω ὅχι
ἐκ τοῦ μύρον καὶ πωλέω, ἀλλ' ἐκ τοῦ μυροπώλης· ἀφρονέω ὅχι ἐκ τοῦ α καὶ
φρονέω, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἄφρων Γεν. ἄφρωνος. Τοιαῦται ὁμῶς συνθέσεις γίνονται
καί ποτε καὶ μὲ προθέσεις· οἷον ἀντιβολέω ἐκ τοῦ ἀντίβολος (τοῦτο δὲ ἐκ τῆς
ἀντὶ καὶ βάλλω), ὑπερμαχέω, ἐκ τοῦ ὑπέρμαχος ἐκ τῆς ὑπὲρ καὶ μάχομαι.

§. 230. α. Οὐσιαστικὰ ὀνόματα σπανίως συντίθενται οὕτως,
ὥστε νὰ φυλάττωσι τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀπλοῦ· οἷον ξένος, πρόξε-
νος (ὅχι ξένος, ἀλλὰ περιποιούμενος ξένους)· ὁδός, σύνδοτος·
φίλος, ὑπερφίλος· πιστός, ἄπιστος. Ὅταν δὲ ἀφρημένον οὐ-
σιαστικόν, π. χ. τιμὴ, πρέπη νὰ ἐκληρωθῇ ἀποφατικῶς μὲ τὸ
α, ἡ σύνθεσις δὲν γίνεται ἀμέσως, ἀλλὰ πρῶτον πρέπει νὰ σχη-
ματισθῇ τὸ ἐπίθετον ἄτιμος, ἔπειτα τὸ ἐξ αὐτοῦ ἀτιμία.

β. Εἰς τὰ πλεῖστα σύνθετα ὀνόματα, τῶν ὁποίων τὸ δεύτε-
ρον μέρος εἶναι ὄνομα ἀμετάβλητον ἢ γενόμενον ἐξ ἄλλου ὀνό-
ματος, λαμβάνει τὸ σύνθετον μόνον τὸ κατηγορούμενον ἢ τὴν
αἰτιατικὴν τοῦ ῥήματος τῆς προτάσεως, ἣτις ὑπόκειται βάσις
εἰς τὴν ὀνομασίαν τοῦ ὅλου· οἷον δεισιδαίμων (ἐκ τοῦ δεῖσαι
καὶ δαίμων), ὁ φοβούμενος τοὺς θεοὺς· ἄπαις, ὁ μὴ ἔχων τέ-
κνα· μακρόχειρ, ὁ μίαν χεῖρα μακράν ἔχων κτλ. καὶ μὲ ἄλλην
κατάληξιν κλίσεως· τρεχέδειπνος, ὁ τρέχων εἰς τὰ δεῖπνα· εὐ-
θύδικος, ὁ μεταχειριζόμενος ἴσῃ δικαιοσύνην· ἄτιμος, ὁ στερη-
θεὶς τὴν τιμὴν· κακοήθης· φιλοχρήματος κτλ.

γ. Ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὰ ἐκ συνδρομῆς ῥήματος
σύνθετα ὀνόματα τὸ μὲν ῥῆμα γίνεται δεύτερον μέρος καὶ λαμ-

εάνει ὀνομαστικὴν κατάληξιν, τὸ δὲ πρῶτον μέρος σημαίνει τὸ ἀντικείμενον τῆς πράξεως ἢ τὴν ἐκ τρίτου τοῦ ῥήματος· οἷον ἐργολάβος, ὅς τις ἀναλαμβάνει ἔργον· ἵπποτρόφος, ὁ τρέφων ἵππους. Ἡ κατάληξις οὖς εἶναι συνηθεστάτη εἰς τὰς τοιαύτας συνθέσεις· ἀλλ' ἐκτὸς ταύτης εἶναι ἡς καὶ ας πρωτοκλίτων οὐσιαστικῶν· οἷον μυροπώλης, τριηράρχης, ὀρνιθοθήρας, νομοθέτης· καὶ ἡς ἐπιθέτων πεμπτοκλίτων, οἷον εὐμαχὴς, ἐς.

δ'. Ἐκ δὲ τούτων τῶν συνθέτων ὀνομάτων παράγονται πάλιν ἄλλα· οἷον ἀτιμία, θεισιδαίμονία, νομοθεσία, νομοθετικός κτλ. καὶ ἐπομένως τὰ ἀνωτέρω (§. 229 β') ῥηθέντα ῥήματα, ἵπποτροφέω, νομοθετέω κτλ.

§. 231. Ἐκ τῶν μεταβολῶν, αἱ ὁποῖαι συμβαίνουνσι καὶ ποτε εἰς τὸ δεύτερον μέρος τῶν συνθέτων, ἀξιοσημείωτος εἶναι μάστις, ὅτι αἱ ἀπὸ βραχέος α ἢ ε ἢ ο ἀρχόμεναι λέξεις τρέπουσιν αὐτὰ εἰς η ἢ ω, πλὴν τῶν ἐκ προθέσεων ἀπλῶς συντιθεμένων ῥημάτων (§. 229 α'). Τὰ δὲ ἐκ τούτων παράγωγα ὀνόματα καὶ τὰ ἀπ' αὐτῶν ῥήματα (§. 229 β') δέχονται τὴν μεταβολὴν ταύτην· οἷον ὑπήκοος ἐκ τοῦ ὑπακούω· κατήγορος, κατηγορέω (ἐκ τῆς κατὰ καὶ ἄγορά ἄγορεύω)· εὐήμερος ἐκ τοῦ ἄνεμος· θυσήλατος ἐκ τοῦ ἐλκύνω· ἀνώμοτος ἐκ τοῦ ὄμνυμι· ἀνώνυμος, εὐώνυμος ἐκ τοῦ ὄνομα (ἀρχ. ὄνυμα).

§. 232. Τὰ σύνθετα ἀντιβιβάζουσι τὸν τόνον ἐπὶ τῆς προπαρχληγούσης· οἷον φιλόθεος, φιλότεκνος, σύνδοτος· ἐάν δὲ εἶναι δισύλλαβον, ἐπὶ τῆς παρχληγούσης· οἷον ἄπαις. Αἱ δὲ μὴ συντιθέμεναι λέξεις, ἀλλ' ἐκ συνθέτων παρχόμεναι, ἀκολουθοῦσι τὴν ἀναλογίαν τῆς κατὰληξέως τῶν· οἷον συλλογὴ, προσφορὰ, ἐκ τοῦ συλλέγω, προσφέρω· οὖτω καὶ ἐκ τοῦ ἀδικος ἀδικεῖν, ἀδικητικός· ἐκ τοῦ παροξύνω, παροξυσμός· ἐκ τοῦ προσδοκάω, προσδοκητός· ἀλλ' ἐάν ταῦτα λάβουν δευτέραν σύνθεσιν, ἀντιβιβάζουσι τὸν τόνον· οἷον ἀπροσδόκητος.

Σημείωσις. Σύνθετα ἐξ ὀνόματος καὶ ῥήματος ἐνεργητικοῦ, λήγοντα εἰς ος (ἕχτος ἢ νος), παροξύνονται μὲν, ὅταν σημαίνωσιν ἐνέργειαν, προπαροξύνονται δὲ, ὅταν πάθος· οἷον λιθοβόλος, ὁ ῥίπτων λίθους· λιθόβολος δὲ, ὁ πατροβολούμενος ἢ πατροβοληθείς· καὶ ὁ μὲν Ὀρέτης εἶναι μητροκτόνος· τὰ δὲ παιδία τῆς Μηδείας

μητροκότοιοι· λεπτογράφος, ὁ γράφων λεπτά· λεπτόγραφος, ὁ λεπτῶς γραμμένος.
Ἄλλ' ὅταν ἡ παρὰλήγουσα εἶναι μακρὰ, ὁ τόνος τίθεται ἐπὶ τῆς ληγούσης,
καὶ τὰ ὀνόματα σημαίνουν μόνον ἐνέργειαν· οἷον ψυχροπομπός, ἱπποβοσκάς, ὀ-
δηγός, παιδαγωγός, ἀεγυραμοιβός κτλ.

10. Περί τῶν ψιλουμένων ἢ δασυνομένων.

§. 233. Πᾶσα λέξις ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένη ἢ ψιλοῦται ἢ δασύνεται (Ζήτ. §. 175).

α'. Τὸ πνεῦμα τῆς ὀνομαστικῆς φυλάττουσι καὶ αἱ ἄλλαι πτώσεις· οἷον ἄνθρωπος, ἀνθρώπου· ἅγιος, ἁγίου·

β'. Τὸ πνεῦμα τοῦ ἐνεστώτος φιλάττουσι καὶ οἱ ἄλλοι χρό-
νοι· οἷον ἀγιάζω, ἡγιάζον, ἡγίακα, ἀγιάσω, πλὴν τοῦ ἔχω, τοῦ
ὁποίου ὁ Μέλλων δασύνεται ἔξω (§. 181, Σημ. γ').

γ'. Τὰ παράγωγα φυλάττουσι τὸ πνεῦμα τῶν πρωτοτύπων· οἷον ἀκούω, ἀκουστός· ἀγνός, ἀγνίζω.

§. 234. Τὸ ρ εἰς ἀρχὴν λέξεως δασύνεται· οἷον ῥῆμα· ὅ-
ταν δὲ εἶναι δύω, τὸ μὲν πρῶτον ψιλοῦται, τὸ δὲ δεύτερον
δασύνεται, ἄρρητος (§. 184. α').

Ψιλούμενα.

§. 235. α'. Τὸ στερεητικὸν ἢ ἐπιτατικὸν α ψιλοῦται· οἷον ἀ-
θίναιος, ἀχανής πλὴν τοῦ ᾤδης καὶ ἄλυσις·

β'. Ἡ συλλαβικὴ αὔξησις τῶν ῥημάτων ψιλοῦται· οἷον ἔγρα-
φον, ἔγραψα πλὴν τοῦ ἔστακα·

γ'. Τὸ πλεονάζον ε εἰς μὲν τὰς ψιλουμένας λέξεις ψιλοῦνται·
οἷον εἰκοσιν, ἐείκοσιν· εἰς δὲ τὰς δασυνομένας δασύνεται·

δ'. Πᾶσα λέξις ἀρχομένη ἀπὸ φωνήεντος, ἐὰν δὲν εἶναι ἐκ
τῶν ἐρεξῆς δασυνομένων, ψιλοῦται.

Δασυνόμενα.

§. 236. α'. Πᾶσα λέξις ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ υ·

β'. Πᾶν ἄρθρον ἀπὸ φωνήεντος ἀρχόμενον· ὁ, ἡ, αἱ, οἱ·

γ'. Τὰ ἀριθμητικὰ, εἰς, ἐπτά, ἑκατὸν, καὶ τὰ ἀπ' αὐτῶν ἑν-
δεκα, ἐπτακόσια κτλ.

δ'. Αἱ πληθυντικαὶ ἀντιανυμίαι τοῦ πρώτου καὶ δευτέρου

προσώπων· ἡμεῖς, ὑμεῖς κτλ. καὶ αἱ ἐνικαὶ τοῦ τρίτου, οὐ οἱ ἐ,
καὶ αἱ ἀπ' αὐτῶν, ἡμέτερος, ἑαυτοῦ κτλ.

ἐ. Αἱ δεικτικαί, οὗτος·

ς'. Ὡς κατ' ἀραίρεσιν φιλοῦ συμφώνου γινόμενα ἀναφορι-
κὰ, ἔσος, ὄρος, ἡλίος, ὅς κτλ. ἐκ τῶν τέτος, τοῖος, πηλίκος,
τος κτλ. οὕτως ἐκ τοῦ τούτων, ὅθεν ἐκ τοῦ πόθεν κτλ.

ζ'. Ὡς ἀθροιστικά, ἅμα, ἅπας.

ή. Οἱ αἰτιολογικοὶ σύνδεσμοι, ἵνα, ὅπως πλην τοῦ ὅρα.

Κατάλογος τῶν θαυνομένων.

ἄβρα	ἅμα	ἔξομα
ἄβρος	ἀμῖς	εἰλύω
ἄγνος	ἀνδάνω	εἶμα
ἄγιος	ἀπαλός	εἰμαρμένη
ἄδης	ἄπαξ	εἶσχω ἢ εἶργω
ἄδρός	ἄπλοῦς	εἰσκτή
ἄζομαι	ἄπτωμα	εἶω
αἶμα	ἄρμα	εἶως
αἵτω	ἀρμύζω	ἑκάβη
ἄϊμος	ἀρπάζω	ἐκάς
αἰνῶλος	ἄρκυς	ἑκαστος
ἄλας	ἄτερος	ἐκάτερος
ἄλις	ἀσὴ ἢ ἀσὴ α)	ἐκάτη
ἄλς	ἄψα β)	ἐκὼν
ἄλιζω	ἄψιγχος	ἑλένη
Ἀλικαρνασσός	ἄψις	ἑλλενος
ἄλίσκω	ἑβραῖος	ἑλλην
ἄλλομαι	ἑδνος γ)	ἑλλήσποντος
ἄλυσος	ἑδός	ἑλικῶν
ἁμαρτάνω	ἑδρα	ἑλιξ
ἁμίλλα	ἑδοῦμαι	ἑλίσσω

α) Ζήτ. §. 181 Σημ. γ'. β) γράφεται καὶ ἄψα. γ) γράφεται καὶ ἑδνος.

ἐλαύω	ἥμισυ	ἐκνούμαι
ἐλκω	ἥκω	ἐλαρότης
ἐλμινς	ἡλικία	ἡλικία
ἐλος	ἥλιος	ἡμάς
ἐλύττω	ἡμέρα	ἡμάττω
ἐνος α)	ἡμισυ	ἡμείρω
ἐορτή	ἡμῶν	ἡμερος
ἐπομαι	ἡνία	ἡππος
ἐρακτες	ἡπια	ἡπταυα
ἐρμηνεύω	ἡρακλης	ἡσταυα
ἐρμηης	ἡρόφιλος	ὁδός
ἐρπω	ἡρώδης	ὁδούω
ἐρση β)	ἡρωδισανός	ὁλκός
ἐστῖω	ἡρώς	ὁμαλός
ἐταῖρος, ἑτερος	ἡσίοδος	ὁμιλος
ἐτοιμος	ἡστων	ὁμολας
εὖρω	ἡσυχιος	ὁμως
εὐρίσκω	ἡσύχιος	ὁμοῦ
ἐρθός	ἡτιτῶμα	ὁπλή
ἐύω	ἡραιστίων	ὁπλον
ἐύωχ	ἡραιστος	ὁρίζω
ἐωλος	ἡδρόω	ὁρκος
ἔως	ἡεραξ	ὁρμος
ἦβη	ἡερός	ὁρος
ἦβός	ἡημ	ὁρεῖω
ἡγοῦμαι	ἡκάνος	ὁσιος
ἡρομαι	ἡκάνω	ὁρα
ἡδύνω	ἡκατεύω	ὁρατός
ἡδύς	ἡκάτης	ὁρακτιῶ

11. Χρόνος ἡ προσότης συλλαβής.

Ζ. 237. Ὁ χρόνος τῆς συλλαβῆς εἶναι μακρός ἡ βραχύς λέ-

α) γράσσεται καὶ ἑνος. β) γράσσεται καὶ ἑρση.

γεται δὲ καὶ ποσότης (§. 77). Αἱ δὲ ὡ ἢ η μιᾶς τῶν δι-
φθόγγων γραφόμεναι συλλαβαὶ λέγονται φύσει μακραί· αἱ δὲ
διὰ τοῦ ο ἢ ε, φύσει βραχεῖαι. Αἱ δὲ διὰ τῶν διχρόνων α, ι, υ,
ἀμφίβολοι οὔται, διορίζονται ἐκ παρατηρήσεων, πότε λαμβά-
νονται ὡς μακραί καὶ πότε ὡς βραχεῖαι. Θέσει μακραί λέγον-
ται αἱ ε ἢ ο γραφόμεναι ὅταν μετὰ τὰ φωνήεντα ταῦτα ἀκο-
λουθοῦν δύω σύμφωνα ἢ ἓν διπλοῦν· οἷον κλέπτω, ὄξος. Ὅπου
δὲ εὐρίσκεται ἄφρωνον πρὸ ἀμεταβάτου, λέγεται κοινή· οἷον
γενέθλην. δύσποτος.

Σημείωσις. Τὰ δίχρονα, ὅσα ἐκ κανόνων τινῶν λαμβάνονται μακρὰ ἢ βραχεῖα,
ἐπειδὴ ἡ γνώσις των συμβάλλει εἰς τονισμὸν τῶν λέξεων, διορίζονται ἐφεξῆς· τὰ
δὲ πρὸς τοῦτο μὴ συντείνοντα ἀφίνονται εἰς τὸ περὶ προσφθιάς, καὶ μάλιστα εἰς
τὰ ἀκριβῆ λεξικὰ, καὶ τὰ σαφηνίζουσι.

12. Κανόνες περὶ τῶν μακρῶν ἢ βραχέων διχρόνων.

§. 238. α. Τὸ ληκτικὸν α τῶν θηλυκῶν ἐπιθέτων ὁμοχρονεῖ
μὲ τὴν λήγουσαν τῆς γενικῆς τοῦ ἄρσενικοῦ· οἷον ταχύς, τα-
χύος, ταχεῖα· ποιῶν, ποιῶντος, ποιῶσθ'· δίκαιος, δικαίου, δι-
καίᾱ· Ἀθηναῖος, Ἀθηναίου, Ἀθηναίᾱ·

β'. Τὰ ἀπὸ τῶν εἰς ης εἰς εἰα παρὰ γόμενα θηλυκὰ ὀνό-
ματα βραχὺ τὸ α ἔχουσιν· οἷον εὐσεβής, εὐσεβεῖα· εὐγενής,
εὐγένεια, πλὴν τοῦ ὑγιής, ὑγίειᾱ·

γ'. Τὰ εἰς εἰα δισύλλαβα καὶ τὰ ἀπὸ τῶν εἰς ευω ῥημά-
των εἰς εἰα παρὰ γόμενα θηλυκὰ ὀνόματα μακρὸν τὸ α ἔχουσιν·
χρεῖα, πρεσβεύω πρεσβεῖα, βασιλεύω βασιλεῖα·

δ'. Τὰ εἰς αἰα θηλυκὰ οὐσιαστικά βραχὺ τὸ α ἔχουσιν·
οἷον Μαῖα, γαῖα, Φώκαια, Νίκαια·

ε. Τὰ ἀπὸ τῶν εἰς ους εἰς οἰα γινόμενα θηλυκὰ βραχὺ
ἔχουσι τὸ α· οἷον εὖνους, εὐνοία·

ς'. Τὰ εἰς υἰα λήγοντα θηλυκὰ βραχυκαταληκτοῦσιν· οἷον
μυῖα, αἰθυῖα πλὴν τοῦ μητρυῖα·

ζ'. Τὰ εἰς ρα λήγοντα θηλυκὰ οὐσιαστικά, εἰ μὲν παραλή-
γουσιν εἰς ἓν φωνῆεν, μακροκαταληκτοῦσιν· οἷον πήρα, θήρα

πλήν τοῦ προῶρα· εἰ δὲ παραλήγουσιν εἰς δίφθογγον, βραχὺ ἔχουσι τὸ α' οἷον σφαῖρα, μῆρα, ἐξαιροῦνται Φαῖδρα, σαύρα, αὔρα, αἶθρα, λαύρα, τὰ ὅποια ἔχουσι τὸ α μακρόν·

ή. Τὰ εἰς α λήγοντα οὐδέτερα βραχὺ τὸ α ἔχουσιν· οἷον βῆμα, βήματα·

θ'. Τὰ εἰς ι, υ, βραχυκαταληκτοῦσι, μέλι, ἡδύ·

ι. Τὰ εἰς ας οὐδέτερα ἢ θηλυκὰ βραχὺ τὸ ας ἔχουσιν· οἷον γῆρας, πατῆας·

ια. Τὰ εἰς υς Γεν. εος λήγοντα βραχὺ τὸ υ ἔχουσιν· οἷον πῆχυς.

ιβ'. Περὶ τῶν εἰς ας πρωτοκλίτων καὶ πεμπτοκλίτων καὶ τοῦ α τῆς αἰτιατ. τῶν πεμπτοκλίτων Ζητ. §. 73. §. 83·

ιγ'. Τὸ α τῆς ὀνομαστικῆς τῶν δευτεροκλίτων, τῶν ὁποίων ἡ γενικὴ εἶναι ης, εἶναι βραχὺ· οἷον Μοῦσα, γλῶσσα κτλ. (§. 73. α').

ιδ'. Αἱ εἰς ν λήγουσαι αἰτιατικαὶ ὁμοχρονοῦσι μὲ τὴν λήγουσαν τῆς ὀνομαστικῆς· οἷον Αἰνείας Αἰνεῖαν, Μοῦσα, Μοῦσαν (§. 73. β').

ιε'. Αἱ εἰς ι λήγουσαι δοτικαὶ βραχὺ τὸ ι ἔχουσιν·

ισ'. Αἱ αὖ καὶ οἱ δίφθογγοι ἐπὶ τέλους λέξεως εἶναι βραχεῖαι· οἷον Μοῦσαι, οἴκοι, πλήν τῶν τρίτων ἐνικῶν προσώπων τῆς εὐκτικῆς ἐγκλίσεως τῶν ἐνεργητικῶν ῥημάτων·

ιζ'. Τὰ εἰς ιμος δισύλλαβα μακροπαραληκτοῦσιν· οἷον μῆμος· τὰ δὲ ὑπερδισύλλαβα βραχυπαραληκτοῦσι·

ιη. Τὰ εἰς τις καὶ υτις θηλυκὰ ὀνόματα μακρὰν ἔχουσι τὴν παραλήγουσαν· οἷον πολῖτις, πρεσβυτις·

ιθ'. Τὰ εἰς υνος μακροπαραληκτοῦσιν· οἷον φρῦνος, πλήν τοῦ λάγρνος καὶ τῶν ἐκ τοῦ γυνή συνθέτων· οἷον ἀνδρόγυνος·

13. Κανόνες τῶν τόνων.

§. 239. α. Ἐπὶ τῆς προπαραληγούσης πάντοτε ὀξεῖα τίθεται· οἷον ἄνθρωπος, ἅγιος·

β. Ἐπάνω βραχείας συλλαβῆς καὶ ὅσας μακρὰς ὀξεῖα τίθεται· οἷον λόγος, ἄρτος, ἄλθος, ἔργον·

γ'. Μακρὸν πρὸ μακροῦ παροξύνεται, οἷον ἥρως·

δ'. Μακρᾶς οὔσης τῆς ληγούσης τόνος δὲν τίθεται εἰς τὴν προπαρालήγουσαν· διὰ τοῦτο καταβιβάζεται· ὁ τόνος εἰς τὰς μακροκαταλήκτους πτώσεις τρισυλλάβων τοιούτων ὀνομάτων· ἄνθρωπος ἄνθρωπου, δίκαιος δικαίου, πλὴν τῶν Ἀττικῶν, Μενέλεως, πόλεως κτλ.

ε'. Πᾶσα γενικὴ καὶ δοτικὴ ἐπὶ τέλους δεχομένη τὸν τόνον περισπᾶται· οἷον ἀγαθὼν, ἀγαθοῖς, τοῦ, τοῖς, ὧν, οἷς.

ς'. Μακρὸν πρὸ βραχέος κείμενον περισπᾶται· οἷον Φαῖδρος, σῶμα, προεστώτες, οἴκοι, πλὴν τῶν ἐπιβρώματων οἴκοι, εἶθε, καὶ τῶν ἐγκλιτικῶν, εἴτε, ὥστε, οὔτε κτλ. (§. 241. Σημ. 6').

Σημείωσις. Ὡς πρὸς τὸν τόνον εἶναι βραχεῖαι αἱ δίφθογγοι αἰ καὶ οἱ ἐπὶ τέλους λέξεως (§. 238, ις'). Ἐξαιροῦνται τὰ ἐνικὰ τρίτα πρόσωπα τῆς εὐκτικῆς τῶν ἐνεργητικῶν ῥημάτων· οἷον παιδεύοι, πεπαιδευκοί, παιδεύσει, παιδεύσαι, ἐκ τοῦ παιδεύω. Τοῦ τελευταίου ἡ ἐξαίρεσις ὡς καὶ ἡ τοῦ δευτέρου προσώπου τοῦ μέσου ἀορίστου πρώτου λόγον ἔχει νὰ μὴ γείνη σύμπτωσις μετὰ τὸν ἀόριστον α'. τοῦ ἀπαρεμφάτου· διὰ τοῦτο παιδεύσαι Ἀόρ. Ἀπαρέμφ., παιδεύσαι γ'. πρῶτο. Ἀόρ. α'. Εὐκτ. παιδεύσαι β'. πρῶτο. Μέσ. Ἀόρ. α'. Προστ.

ζ'. Πᾶσα ὀνομαστικὴ καὶ αἰτιατικὴ ἐπὶ τέλους δεχομένη τὸν τόνον, ἀσυναίρετος μὲν οὔτα ὀξύνεται· οἷον ληστής, ληστήν, τὸν, τὴν, τὰς, τοὺς, τὰ, ὃν, ἣν κτλ. συναιρουμένη δὲ περισπᾶται· οἷον Ἑρμῆας ἥς, γέα γῆ, πλόος οὔς, Ξενοφῶν ὦν, Ἑρμῆν, γῆν, πλοῦν, πλὴν τοῦ Λητῶ, Σαμφὼ καὶ εἴτι· ἄλλο ἔχει ὁμοίαν τὴν ὀνομαστικὴν μετὰ τὴν αἰτιατικὴν (σελ. 15).

η'. Ὀνόματά τινα κύρια μὴ γνησίως ἐλληνικὰ ἐπὶ τέλους δεχόμενα τὸν τόνον περισπῶνται· εἰς ὅλας τῶν τὰς πτώσεις· οἷον Ἰησοῦς, Θωμᾶς, Κοσμάς, Λουκᾶς κτλ.

θ'. Πᾶσα λέξις εἰς εὐ καὶ οὐ λήγουσα καὶ ἐπὶ τέλους δεχομένη τὸν τόνον περισπᾶται· οἷον ἱερεῦ, βοῦ, εὔ, φεῦ, πλὴν τοῦ ἰδοῦ, ἰοῦ.

ι'. Τὰ εἰς υς καὶ ους καὶ ως μονοσύλλαβα περισπῶνται· οἷον μῦς, ὀρῦς, σῦς, βοῦς, φῶς, πλὴν τοῦ πούς, καὶ τοῦ φῶς ὁ ἄνηρ, καὶ ἡ φῶς ἐκ τοῦ φῶις.

ιά. Πᾶν ῥῆμα μακροκατάληκτον ἐπὶ τέλους δεχόμενον τὸν τόνον περισπᾶται· οἷον φανῶ, λαβεῖν, πλήν τοῦ χρῆ, φῆς δευτέρου προσώπου ὀριστικῆς.

14. Ἐγκλισις τόνου.

§. 240. Λέξεις τινὲς μονοσύλλαβοι καὶ δισύλλαβοι, αἵτινες καθ' ἑαυτὰς ἔχουσι τὸν ἰδιὸν τὸν τόνον, ὅταν ἀκολουθῶσιν εἰς ἄλλην λέξιν, τὸν ἐπιρροτίζουσι εἰς αὐτήν. Τοῦτο λέγεται ἔγκλισις τόνου· αἱ λέξεις δὲ αὗται λέγονται ἐγκλιτικάι. Πᾶσα δὲ λέξις φυλάττουσα τὸν τόνον τῆς, ὀνομάζεται ὀρθοτονουμένη. Τοιαῦτα ἐγκλιτικάι λέξεις εἶναι·

ά. Ἡ ἀόριστος ἀντωνυμία τις, τι εἰς ὅλως τῆς τὰς πτώσεως μετὰ τῶν εἰς αὐτήν ἀνηκόντων τοῦ, τῶ (σελ. 25).

β. Αἱ ἐρεξῆς πτώσεις τῆς πρωτοπικῆς ἀντωνυμίας· μοῦ, μοί, μέ· σοῦ, σοί, σέ. οὔ, σί, εἴ· μίν, νίν καὶ μέρος τῶν ἐκ τοῦ σφ ἀρχομένων, δηλαδή μὲ ἐξαίρεσιν τῶν περισπωμένων σφᾶς, σφῶν κτλ.

γ. Ὅλος ὁ ἐνεστώς τῆς ὀριστικῆς τοῦ εἴμι καὶ φημί, πλήν τοῦ δευτέρου μονοσυλλάβου ἐνικοῦ προσώπου·

δ. Τὰ ἀόριστα ἐπιρροήματα πῶς, πῆ, ποί, ποῦ, ποθί, ποθεν, ποτέ, τὰ ὁποῖα διὰ τοῦ ἐγκλιτικοῦ τόνου τὸν διακρίνονται ἀπὸ τὰ ἐρωτηματικά πῶς, πῆ, ποῖ κτλ.

ε. Τὰ μόρια πῶ, τέ, τοί, θήν, γέ, κέ ἢ κέν, γύ ἢ γύν, πέρ, ῥά μετὰ τοῦ εἰς τὰ τοπικά ἐπιρροήματα ἀχωρίστου δε.

§. 241. ά. Ὅταν λέξις ἐγκλιτικὴ ἀκολουθῇ λέξιν προπαροξύτονον ἢ προπερισπωμένην (ἄνθρωπος, σῶμα), ῥίπτει εἰς τὴν λήγουσαν αὐτῆς τὸν τόνον τῆς πάντοτε ὡς ὀξεῖαν· οἷον ἄνθρωπος ἐστὶ (ὄχι ἄνθρωπος ἐστὶ), σῶμά μου. Καὶ ἐὰν ἡ λέξις εἶναι μονοσύλλαβος καὶ ἄτονος, οἷον εἰ, ἐν, ἐκ, τὴν ἀποτελεῖ ἑν-τόνον· οἷον εἴ τις, ἔκ τινος, ἐν τινι·

β. Ἐὰν δὲ ἡ προηγούμενη τοῦ ἐγκλιτικοῦ λέξις εἶναι παροξύτονος, ἢ ἔχη τὸν τόνον, ὀξεῖαν ἢ περισπωμένην, ἐπὶ τῆς λήγουσας, ὁ τόνος οὗτος ἀρκεῖ διὰ τὴν ἐγκλιτικὴν λέξιν· καὶ

μάλιστα ἐὰν ὁ ἐπὶ τέλους τόνος εἶναι ὀξεῖα, αὕτη δὲν μεταβάλλεται πλέον εἰς βαρεῖαν (§. 174, β'). οἷον ἀνὴρ τις· καί σοι· φιλῶ σε· γυναικῶν τινων· ἄνδρα τε· λέγεις τι·

γ'. Ἐὰν ἡ μὲν προηγουμένη λέξις εἶναι παροξύτονος, ἡ δὲ ἐγκλιτικὴ δυσύλλατος, ἐγκλισις τότε δὲν γίνεται· οἷον λόγος ποτε ἐχώρει· ἐναντίος σφίσιν· οὐδ' ὅταν ἡ προηγουμένη ἀποστρέφεται· πολλοί· δ' εἰσί·

δ'. Ὅταν εἰς ἐγκλιτικὴν ἀκολουθῇ ἄλλη ἐγκλιτικὴ, ἡ πρότερα λαμβάνει τὸν τόνον τῆς δευτέρας, καὶ αὕτη τὸν τῆς τρίτης (ἂν εἶναι πολλὰ) ἕως τῆς ἐσχάτης, ἥτις μόνη χάνει τὸν τόνον τῆς· οἷον εἰ τις τινά φησί μοι παρεῖναι·

ε'. Ὅρθοτονοῦνται δὲ αἱ ἐγκλιτικαὶ εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου, καὶ πρὸς διακρίσιν ἄλλων· οἷον φατί ποτέ, εἶπεν ἐμοί (ἡγρουν οὐδενὶ ἄλλῳ)· ὀρθοτονοῦνται δὲ καὶ αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι συντασσόμεναι μὲ προθέσεις· οἷον περὶ ἐμοῦ, περὶ σοῦ κτλ.

Σημ. Α'. Τὸ ἐστὶν ἀναβιβάζει τὸν τόνον εἰς τὴν παραλήγουσαν, ὅταν εὐρίσκεται εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου ἢ κατόπιν τῶν μορίων ἄλλὰ, εἰ, καί, οὐκ, ὡς τοῦτ'· οἷον ἔστι ταῦτα· εἰ ἔστι, ἀλλ' ἔστι, καὶ ἔστι· οὐκ ἔστιν, ὡς ἔστι, τοῦτ' ἔστι.

Σημ. Β'. Ἐπειδὴ διὰ τῆς ἐγκλίσεως συνάπτονται σχεδὸν δύο λέξεις εἰς μίαν, διὰ τοῦτο λέξεις τινὲς πάντοτε ἠνωμέναι οὕτω πρὸς ἐξηγήσιν διωρισμένης ἐνωίας γράφονται μὲν ὡς μία· οἷον ὥς τε, οὔτε, οἷστε, μέντοι, ὅστις, ὦν τινων, τὰς δεικνύει δὲ δύο ὁ τόνος, ἐπειδὴ οὔτε, εἴτε, οἷμοι, μέντοι δὲν περισπῶνται (§. 239, ς'), οὔτε ὦντινων καταβιβάζει εἰς τὴν λήγουσαν τὸν τόνον (αὐτέθε δ'). Τὸ ἐγκλιτικὸν δὲ (πάντη διάφορον τοῦ συνδέσμου δὲ) συναντᾶται οὕτως εἰς πὰ ὅδε, τοιοῦδε, ὥδε, δέμονδε κτλ.

15. Ὅρθογραφία

§. 242. Ὅρθογραφία μὲν ἐν γένει εἶναι ἡ ὀρθὴ γραφὴ πάσης λέξεως μὲ τὰ ἀπαιτούμενα γράμματα, καὶ τόνους, καὶ πνεύματα, ὅταν ἐπιδέχεται· ἰδιαιτέρως δὲ εἶναι ἡ πάσης λέξεως κατάλληλος γραφὴ διὰ φωνηέντων ἢ διφθόγγων, καθὼς ἀπαιτεῖ ἐκάστης ἡ διατύπωσις καὶ ἡ ἐτυμολογία. Οἱ τύποι τῶν κλίσεων τῶν ὀνομάτων καὶ τῶν ῥημάτων καὶ μετοχῶν θεωροῦνται ὡς γενικοὶ κανόνες τῶν καταλήξεων καὶ πολλῶν

παραλήξεων τῶν ὁμοειδῶν ὀνομάτων, ῥημάτων καὶ μετοχῶν. Ἐκ τοῦ ἔτυμολογικοῦ μέρους πορίζονται καὶ οἱ κανόνες τῶν παραγωγικῶν καταλήξεων καὶ παραλήξεων. Ἀλλὰ πρὸς ἄσκησιν τῶν πρωτοπείρων, συνάζομεν ἐνταῦθα τοὺς ἀναγκαιοτέρους κανόνας ἐκ τῶν σποράδην ἐκεῖ εἰρημένων, τοὺς ὁποίους εἶναι καλὸν νὰ ἀπομνημονεύσιν· ἔπειτα ἀποδίδομεν καὶ μερικωτέρους, τοὺς ὁποίους ἐμποροῦν νὰ μελετῶσι καὶ χωρὶς ἀποστηρίσεως.

16. Συλλογὴ ὀρθογραφικῶν κανόνων.

§. 143. α. Τὰ εἰς ια παροξύτονα, παραγόμενα ἐξ ὀνομάτων ληγόντων εἰς ος, ης, ων, γράφονται διὰ τοῦ ι καὶ ἔχουσι τὸ α μακρόν· οἷον σοφὸς σοφία, κακὸς κακία, εὐτυχὴς εὐτυχία, εὐφυὴς εὐφυία, ἡγεμὼν ἡγεμονία (§. 212 δ').

β'. Τὰ ἀπὸ τῶν εἰς ης εἰς εια προπαροξύτονα γράφονται διὰ τῆς ει, καὶ βραχὺ τὸ α ἔχουσιν· οἷον ἀληθὴς ἀλήθεια, εὐγενὴς εὐγένεια (§. 212 γ'). πλὴν τοῦ ὑγιὴς ὑγίεια·

γ'. Τὰ ἀπὸ τῶν εἰς ευω ῥημάτων εἰς εια παραγόμενα θηλυκὰ διὰ τῆς ει γράφονται καὶ μακροκαταληκτοῦσι· βασιλεύω βασιλεία, πτωχεύω πτωχεία (§. 217 α').

δ'. Τὰ ἀπὸ τῶν εἰς υς εἰς εια παραγόμενα θηλυκὰ ἐπίθετα διὰ τῆς ει γράφονται· δέξις δξεία, βαρὺς βαρεία, βραχὺς βραχεία (§. 92 α').

ε. Τὰ εἰς ιτης παρὼνυμα γράφονται διὰ τοῦ ι μακροῦ ὄντος· οἷον ὅπλον ὀπλίτης, πόλις πολίτης (§. 215 α').

ς'. Τὰ ἀπὸ τῶν ους εἰς οια θηλυκὰ γράφονται διὰ τῆς οι καὶ βροχυκαταληκτοῦσιν· οἷον εὔρους εὔροισ, εὐχρους εὐχροισ, σύμπρους σύμπνοισ (§. 212 ε').

ζ'. Τὰ εἰς οτης θηλυκὰ παρὼνυμα διὰ τοῦ ο γράφονται· οἷον ὅσιος ὀσιότης, φίλος φιλότης, ἐνδοξος ἐνδοξότης (§. 212 α').

ή. Τὰ διὰ τοῦ οτερος καὶ οτατος καὶ οσύνη σχηματιζόμενα εἰ μὲν ἔχουσι τὴν πρὸ τοῦ ο συλλαβὴν μακράν διὰ τοῦ ο γράφονται· οἷον δικαιοτέρος, δικαιοτάτος, δικαιοσύνη,

βριθισύνη, ευρροσύνη· εἰ δὲ βραχεῖαν, διὰ τοῦ ω· οἶον σορώτε-
ρος σορώτατος, ἱερωσύνη (§. 199, Σημ. κ. §. 212, 6').

θ'. Τὰ εἰς ω της παρώνυμα ἀρσενικά, εἰ μὲν ἔχουσι τὸ ω
καθαρόν διὰ τοῦ ω γράσσονται· οἶον στρατιώτης, ἀπηλιώτης· εἰ
δὲ μὴ καθαρόν, διὰ τοῦ ο· οἶον ἀγρότης, πλὴν τοῦ θιασώτης,
ἡπειρώτης·

ι'. Τὰ σύνθετα ἐκ τοῦ χρέος ἢ στοᾶ, καὶ τὰ παραγόμενα
ἐκ τοῦ στοᾶ ἢ στόμα, γράσσονται διὰ τοῦ ω· οἶον χρεωφειλέτης,
πρώττορον, στωϊκός, στωμύλος πλὴν τοῦ χρεοκόπος, χρεολύτης·

ιά. Τὰ σύνθετα ἀπὸ τὸ γῆρας, ἐὰν μετὰ τὸ ρω ἀκολουθῇ
ἐν σύμφωνον, διὰ τοῦ ω· γηρωκόμος, γηρωδυστικός· ἐὰν δὲ δῶω,
διὰ τοῦ ο· οἶον γηρωτρόφος·

ιβ'. Τὰ ἐκ τοῦ ὄρορος καὶ ὀλεθρος σύνθετα, εἰ μὲν ἔχουσι
τὴν πρὸ τοῦ ο συλλαβὴν βραχεῖαν, γράσσονται διὰ τοῦ ω· τριώ-
ρορος, ἀνώλεθρος· εἰ δὲ μακράν, διὰ τοῦ ο· ὑπόρορος· ψυχόλεθρος·

ιγ'. Τὰ ἐκ τοῦ ὀρύσσω σύνθετα εἰ μὲν ἔχουσι τὴν παραλή-
γυσαν βραχεῖαν γράσσονται διὰ τοῦ ω· τυμβωρύχος, τοιχω-
ρύχος· εἰ δὲ μακράν διὰ τοῦ ο· τυμβορύχτης, τοιχορύχτης·

ιδ'. Τὰ ἀπὸ ῥημάτων παραληγόντων εἰς ε ἢ εἰ γινόμενα
ῥηματικά διὰ τοῦ ο γράσσονται· οἶον λέγω λόγος, νέμω νόμος,
φέρω φόρος καὶ φορὸς καὶ φορά, στέλλω στόλος καὶ στολή,
φθείρω φθορά, σπείρω σπóρος καὶ σπορά. Τοιαῦτα εἶναι καὶ
διωροδόκος, ξινοδόκος, ἀμφοτέρω ἐκ τοῦ δέχομαι (§. 217, γ',
δ', κ. Σημ.)

ιε'. Τὰ εἰς αἰνω ῥήματα διὰ τῆς αἰ γράσσονται· ὑφαίνω,
πλὴν τοῦ μένω, στένω, σθένω·

ις'. Τὰ εἰς ιζω ῥήματα διὰ τοῦ ι γράσσονται· ἐλπίζω, κτί-
ζω, θερίζω, πλὴν τοῦ ἐρπύζω, ποππύζω, ὀλολύζω, τρύζω, λύζω,
κλύζω, γογγύζω, ἰύζω, βρύζω, βύζω, σκύζω, σφύζω, φλύζω
διὰ τοῦ υ· χρίζω διὰ τοῦ η· θανείζω διὰ τῆς ει, καὶ φλοίζω,
ἀθροίζω διὰ τῆς οι.

ιζ'. Τὰ εἰς ινω δυσύλλαβα ῥήματα γράσσονται διὰ τοῦ ι·
οἶον κρίνω, κλίνω, πλὴν τοῦ πλύνω.

ή. Τὰ εἰς υνω ὑπερδυσύλλαβα ἔχοντα σύμφωνον πρὸ τοῦ υ, διὰ τοῦ υ γράφονται· οἷον ἀμύνω, πλὴν τοῦ ὀρίνω, ὠδίνω.

17. Ὀρθογραφία παραλητούσης.

ε.

§. 244. Τὰ εἰς ε α ς· Ἀνδρέας, Βορέας πλὴν τοῦ Μιχαίης·
Τὰ εἰς ε α ρ οὐδέτερα· φρέαρ, στέαρ, κέαρ·

Τὰ θηλυκὰ εἰς ε δ η, ε δ ω ν, ε ζ α, ε λ λ α, ε ν η, ε ρ α· πέ-
δη, σηπεδών, τράπεζα, δίκελλα, Ἑλένη, ἡμέρα, πλὴν τοῦ μά-
καιρα, ἑρχάικρα, μάχαιρα, νέαιρα·

Τὰ εἰς ε λ ο ς, ε μ ο ς, ε μ ν ο ν, ε μ ω ν, ε ν ο ς παντός γέ-
νους· μέλος, ἄμπελος, πόλεμος, ἄνεμος, κρήδεμνον, βέλεμνον,
Παλέμων, ξένος, κενός, πλὴν τῶν συνθέτων ἐκ τοῦ αἵμα, καὶ
πλὴν τοῦ δαίμων καὶ τῶν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ πλὴν τοῦ καινός,
κελαινός, αἴνας καὶ τῶν ἀπ' αὐτοῦ συνθέτων·

Τὰ εἰς ε ο ς ἀρτεμικά ἢ αὐδέτερα· Θεός, δέος, χιέρος, σπέος·

Τὰ εἰς ε λ ο ς, ε ρ α ς, τε ρ ο ς, ε τ η ς, ε τ ο ς, ε ρ α ς, ε χ ο ς·
ἄγγελος, ἱερός, ἕτερος, ἰκέτης, πυρετός, νέφος, λέχος, πλὴν τοῦ
θαιρός, καιρός, χαιτή·

Τὰ εἰς ε ω ν· κυκεών, κενεών, πλὴν τοῦ αἰών, ἑλαιών.

Παραλήγουσα αι.

§. 245. Τὰ εἰς αι α ἀσυναίρετα θηλυκὰ οὐσιαστικά· γαῖα,
πλὴν τοῦ ἀλέα, θέα, ἰδέα, πετελέα, μηλέα, ἰτέα, Νεμέα.

Τὰ εἰς αι ν ι ς· οἷον μαινίς·

Τὰ εἰς αι ο ς καὶ αι ο ν προπαραξύτονα· δαίλαιος, σπήλαιον,
πλὴν τῶν συναϊρουμένων, χεύσεος κτλ.

Παραλήγουσα η.

§. 246. Τὰ εἰς η γ ο ς, η λ ο ς, η ρ ο ς, η δ ω ν δξύτονα· χο-
ρηγός, ὑψηλός, ἀνθηρός, ξηρός, ἀηδών, πλὴν τοῦ νεογυλός διὰ
τοῦ ι, καὶ ἄλμυρός, ἰσχυρός, βδελυρός, γλαφυρός, βλοσυρός,
ὀχυρός διὰ τοῦ υ· χειρῶν, μυρμιδῶν διὰ τοῦ ι καὶ Ποσει-
δῶν διὰ τοῦ ει·

Τὰ εἰς ἡθρα καὶ ἡτρα θηλυκά· οὐρήθρα, μήτρα·

Τὰ εἰς ἡνος ἀρσενικά· ὀξύτονα ἔθνος σημερινόντα· οἶον Κυζικηνός, Ἀγαρηνός, πλὴν τοῦ Ἀτραμυτινός, Μελιτινός διὰ τοῦ· Ἐκ δὲ τῶν ἄλλων τὰ μὲν γράφονται διὰ ἡ· οἶον Γαληνός, πτηνός, τὰ δὲ διὰ ι· οἶον ἀνθινός ἢ εἰ φωτεινός·

Τὰ εἰς ἡνος καὶ ἡθος οὐδέτερον· σμηνός, στῆθος·

Τὰ εἰς ἡρης· πλήρης, ξιφής, πλὴν τοῦ Ἴρις καὶ Ὅσιρις διὰ τοῦ ι· Θάμυρις, ἄγυρις διὰ τοῦ υ καὶ τοῦ ἐξ αὐτοῦ πανήγυρις.

Παραλήγουσα ι.

§. 247. Τὰ εἰς ια ὀξύτονα καὶ παροξύτονα θηλυκά· λαλῖα, καρδία, πλὴν τοῦ παρεία, ζειά, φορβεία καὶ πλὴν τοῦ μωῖα, ὀργυῖα, μητρυῖα, ἀγυῖα διὰ τῆς υ· πτοῖα, Τροῖα, ῥοῖα, χροῖα διὰ τῆς οι καὶ καρύα, πητύα, σικύα, σιπύα διὰ τοῦ υ·

Τὰ εἰς ιας ἀρσενικά ὑπερδυσύλλαβα· ἑτησίας, ταμῖας, κοχλίας, πλὴν τοῦ Αἰνείας, Αὐγείας, Ἑρμείας, παρείας διὰ τῆς ει καὶ Περσύας διὰ τοῦ υ·

Τὰ εἰς ιος κύρια· οἶον Δημήτριος, Εὐγένιος, πλὴν τοῦ Ἡράκλειος, Βασίλειος, Ἄρειος, Δαρειός.

Τὰ εἰς ιος ὀξύτονα, παροξύτονα ἢ προπαροξύτονα· ἄξιος, μέτριος, Οχλάτσιος, οὐράνιος, πλὴν τοῦ ἀφνειός, Ἀλφειός διὰ τῆς ει καὶ κολοῖός, πικτοῖός, ἄλλοῖός διὰ τῆς οι·

Τὰ εἰς ιον οὐδέτερον δυσύλλαβα ἢ ὑπερδυσύλλαβα· βιβλίον, γραμματίον· ἐξαίρουνται τὰ (§. 210 α') καὶ πλοῖον διὰ τοῦ οι, ἀγγεῖον διὰ τοῦ ει καὶ δάκρυον, δίκτυον, ἔμπυον, κάρυον, κρίμμυον, κρήγγυον, σίκυον διὰ τοῦ υ·

Τὰ εἰς ιδης κύρια ὀνόματα· Εὐριπίδης, Θουκυδίδης, πλὴν τῶν συνθέτων ἀπὸ τὸ εἶδος ἢ μῆδος· οἶον Ἀριστείδης, Διομήδης·

Τὰ εἰς ιχος ὀξύτονα· μουσικός, πλὴν τοῦ Εὐβοεῖκος, Δεκελεικός, Δαρεικός διὰ τῆς ει· θηλυκός, Λιβυκός, ἄλυκός, διὰ τοῦ υ·

Τὰ ιμοϛ προπαροξύτονα· ὠφέλιμος, χρήσιμος, πλήν τοῦ ἔρημος διὰ τοῦ η, ἔτοιμος διὰ τῆς οι, ἔτυμος διὰ τοῦ υ καὶ τῶν ἀπ' αὐτὰ συνθέτων, τὰ ὁποῖα φυλάττουσι τὴν παραλήγουσαν τοῦ ἀπλοῦ·

Τὰ εἰς ιλοϛ παροξύτονα ποιχίλος·

Τὰ εἰς ινοϛ δξύτονα καὶ βαρύτονα, χειμερινός, σπῖνος, ἔχλινος, Κωνσταντῖνος, Ἀκραγαντῖνος, πλήν τοῦ εὐφρόσυνος, κόφυνος, λάγυνος διὰ τοῦ υ, καὶ πλήν τινων παρωνύμων, ὡς ρωτεινός, σκοτεινός, ἐλεεινός·

Τὰ ἀπὸ τῶν εἰς οϛ ἢ ηϛ κυρίων παραγόμενα θηλυκὰ εἰς ινη καὶ τὰ μὴ φανεράν ἔχοντα τὴν παραγωγὴν· οἷον Ἀδρασος Ἀδραστίνη, Αἰήτηϛ Αἰητίνη, ἄξινη, πλήν τοῦ κορύνη, τορύνη διὰ τοῦ υ· σελήνη, εἰρήνη διὰ τοῦ η·

Τὰ εἰς ινον οὐδέτερα· σέλινον, κύμινον, πλήν τοῦ σίγινον διὰ τοῦ υ καὶ σκαληνόν, κάρυνον διὰ τοῦ η.

Τὰ εἰς ινοϛ, ιστοϛ καὶ ισθοϛ ὑπερδιτύλλαβα· Κόρινθος, ὑάκινθος, δῖστος, ὀλισθος·

Τὰ εἰς ιστροϛ καὶ ιστρον· ἴστροϛ, ἄγκιστον, πλήν τοῦ αἰστροϛ·

Τὰ εἰς ιτη καὶ ιφη θηλυκὰ καὶ τὰ εἰς ιχοϛ ὑπερδιτύλλαβα· Ἀρροδίτη, ἀγρίφη, δολιχός, μείλιχος, τάριχος, πλήν τοῦ ἥσυχος διὰ τοῦ υ.

Παραλήγουσα ει.

248. Τὰ εἰς εια προπαροξύτονα θηλυκὰ· οἷον ὠφέλεια, πλήν τῶν εἰς μνια, στρια, τια· πολύμνια, ὀρχήστρια, μαθήτρια·

Τὰ εἰς ειροϛ παροξύτονα ῥηματικά· πέττω πέπειρος, μάττω μάγειρος.

Παραλήγουσα ο.

§. 249. Τὰ εἰς οκη οπη, οχη· ἰστοδόκη, Καλλιόπη, μολόγη, πλήν τοῦ ἀκωχή, ἰωχή, ἀνακωχή, ἀγρώπη, Εὐρώπη, κερχώπη, περιωπή, Συνώπη, σιωπή διὰ τοῦ ω·

Τὰ εἰς οπος, ὄφος· ὀπός, ζόφος·

Τὰ εἰς οσσος καὶ οστος· μολοσσός, κολοσσός, πάλλοστος, ἑκατοστός·

Τὰ εἰς ορος βαρύτονα· ὄιον βόρβορος, ἐγρήγορος, πλὴν τοῦ ἄμωρος διὰ τοῦ ω·

Τὰ εἰς οθεν ἐπιρρήματα παραγόμενα ἐξ ὀνομάτων· κυκλόθεν, οὐρανόθεν, πλὴν τοῦ ἐτέρωθεν, ἐκατέρωθεν, ἀμφοτέρωθεν·

Τὰ εἰς οεις ἐπίθετα, ὅταν ἔχωσι τὴν πρὸ τοῦ ο συλλαβὴν βραχεῖαν· σκιάεις, ἀνεμόεις· ὅταν δὲ μακράν, διὰ τοῦ ω· ὄιον κητώεις, ὠτώεις.

Παραλήγουσα υ.

§. 250. Τὰ εἰς υζα, υλλα, υη, υλη· κόρυζα, Πρίσκυλα, ψύλλα, ἀρύη, κοτύλη, πλὴν τοῦ ἀπειλή, ὠτειλή διὰ τῆς ει, καὶ ῥίζα, σχίζα, κονίλη, ἄμιλλα διὰ τοῦ ι·

Τὰ εἰς υλος, υρος, υμβος, υκος βαρύτονα· στωμύλος, κόνδυλος, ἄργυρος, κόρυμβος, κόρυκος, πλὴν τοῦ ναυτίλος, ποικίλος, τρωίλος, ὅμιλος, Κύριλλος διὰ τοῦ ι· κάμηλος, κάπηλος, βέβηλος, σίδηρος, Φάληρος, πίθηκος διὰ τοῦ η·

Τὰ εἰς υμος ὀξύτονα· θυμός, πλὴν τοῦ λοιμός, κυδοιμός διὰ τῆς οι· λιμός, σιμός, φιμός διὰ τοῦ ι, καὶ κημός διὰ τοῦ η·

Τὰ εἰς υρα βαρύτονα· λύρα, πλὴν τοῦ μοῖρα διὰ τῆς οι, πείρα διὰ τῆς ει, πήρα, χήρα διὰ τοῦ η, Κίρρα διὰ τοῦ ι.

Παραλήγουσα ω.

§. 251. Τὰ εἰς ωγος, ωλος, ωμος· ἀγωγός, φειδωλός, ἔωλος, ὤμος, βωμός, πλὴν τοῦ ὀβολός, θολός, αἰώλος καὶ τῶν ἀπὸ τοῦ βάλλω ἐκατηβόλος·

Τὰ εἰς ωνα ὑπερδισύλλαβα, Ματρῶνα·

Τὰ εἰς ωνη βαρύτονα· κορώνη, ῥαστώνη, πλὴν τοῦ περόνη, βελόνη, ἀγχόνη, σφενδόνη, ἀκόνη, ὀθύνη, εὐφρόνη, καὶ πλὴν τῶν κυρίων Σωφρόνη, Σολομόνη καὶ πλὴν τῶν ῥηματικῶν ἡδονή, μονή, χαρμονή κτλ.

Τὰ εἰς ωμη βαρύτονα· Ἰώμη, Σαλώμη·

Τὰ εἰς ὠνος· Τιθωνός·

Τὰ εἰς ὠναξ· χειρώναξ, ἱππώναξ·

Τὰ εἰς ὠρα βαρύτονα· πρῶρα, χώρα·

Τὰ εἰς ὠρος· χῶρος, τιμωρός·

Σημ. Ἡ συγχὴ ἐφαρμογὴ τῶν κανόνων τούτων καὶ τῶν περὶ πνευμάτων καὶ τόνων, καὶ ἡ μελέτη ὅλου τοῦ τρίτου βιβλίου θέλουσιν ἀπκήσειν τὸν νέον νὰ ὀρθογραφῇ καὶ νὰ ἀποφεύγῃ τὸν βαρβαρισμὸν, ὅστις εἶναι παράθλασις τῶν ὀρθογραφικῶν κανόνων.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ.

1. Εἰσαγωγή.

§. 252.

Γραμματικὴ εἶναι τέχνη τοῦ σχηματισμοῦ τῶν λέξεων, καὶ τῆς καταλλήλου αὐτῶν χρήσεως εἰς τὸ νὰ ἀποτελεῖται λόγος.

Διπλοῦν εἶναι λοιπὸν τὸ ἔργον τῆς α.) διδάσκει τοὺς τύπους τῶν λέξεων, τὸ ὅποιον εἶναι ἡ ὕλη τῆς γλώσσης· β.) διδίδει κανόνας πῶς νὰ συμπλέκωμεν τὰς λέξεις διὰ νὰ παριστάνωμεν ὀρθῶς τὰ διανοήματά μας λέγοντες ἢ γράφοντες, τὸ ὅποιον εἶναι τὸ εἶδός τῆς.

Σημείωσις. Ἡ γραμματικὴ τῆς τῶν προπατόρων μας γλώσσης λαμβάνει τοὺς κανόνας ἀπὸ τὰ σωθέντα εἰς ἡμᾶς συγγράμματά των· διὰ τοῦτο καὶ τύποι ὀρθῶς σχηματισμένοι καὶ συντάξεις κατάλληλοι πρέπει νὰ ἐκλαμβάνονται ὅσοι ἀπαντῶνται εἰς ἐκείνους ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον. Σοφῶς εἶπεν ὁ Θεόδωρος Γαζής (Γραμματ. σελ. 241, ἔκδ. Βενετ. 1781.), ὅτι » τὸ ὀρθὸν ἐν τοῖς παρ' ἐνδοξοτέροις τῶν λογίων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ λεγόμενοις· ἐκ τούτων γὰρ καὶ περὶ τούτων ἡ γραμματικὴ θεωρία καὶ μέθοδος. » Ἐνδοξοὶ δὲ συγγραφεῖς πρέπει νὰ ἐκλαμβάνονται ὅσοι ἔλαμψαν εἰς τὴν χρυσὴν ἐποχὴν τῆς Ἑλλάδος, ἤγουν ἕως τῶν χρόνων τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου ἢ καὶ μικρὸν κατωτέρω. Ὀλιγώτατοι δὲ καὶ ἐκ τῶν μετὰ Χριστὸν ἀκμασάντων, καὶ ἐξαιρέτως ὁ προσευέστατος καὶ ἀγγιγνύστατος γράψας Λουκιανός.

Τὰ περὶ σχηματισμοῦ καὶ κλίσεως καὶ ἑρμολογίας τῶν λέξεων εἵπαμεν εἰς τὰ πρὸ τούτου τρία βιβλία, τὰ ὅποια κυρίως ἀποτελοῦσι τὸ πρῶτον μέρος τῆς γραμματικῆς· λοιπὸν δὲ εἶναι νὰ διαλάβωμεν καὶ περὶ τοῦ δευτέρου, ἤγουν περὶ συντάξεως τῶν λέξεων.

§. 253. Σύνταξις λέγεται ἡ κατάλληλος τῶν μερῶν τοῦ λόγου συνέχθεις διὰ νὰ φανερόνῃ τέλειον νόημα ἢ λόγον. Διότι λόγος εἶναι ἡ ἐκφραζομένη ἢ γραφομένη ἐντελής διάνοια τοῦ ἀνθρώπου· οἷον ὁ φιλόσοφος Σωκράτης διδάσκει τοὺς νέους τὴν

ἀρετῇ. Ἐὰν εἰς τὸ παράδειγμα τοῦτο δὲν συνεξετίθεντο καταλλήλως αἱ ὀκτὼ λέξεις (ὁ, φιλόσοφος, Σωκράτης, διδάσκει, τοὺς, νέους, τὴν, ἀρετῇ), ἀλλ' ἐγράφοντο π. χ. « ὁ σοφὰ Σώκρατες διδάσκουσι τοὺς νέοι, ἡ ἀρετῇ » οὔτε σύνταξις ἦτο, οὔτε λόγον ἀπετέλει ἡ συσπώρευσις αὕτη τῶν λέξεων. Ἀνάγκη εἶναι λοιπὸν νὰ συμφωνῇ τὸ ἐπίθετον ὁ σοφὸς μετὰ τοῦ οὐσιαστικὸν Σωκράτης κατὰ γένος, πτώσιν καὶ ἀριθμὸν· καὶ πάλιν ἡ ὀνομαστικὴ, ὁ σοφὸς Σωκράτης, μετὰ τοῦ ῥήμα, διδάσκει, κατὰ πρόσωπον καὶ ἀριθμὸν.

2. Ἡ ὀνομαστικὴ μετὰ τοῦ ῥήματος.

§. 254. Τὰ οὐσιωδέστερα μέρη τοῦ λόγου εἶναι ἡ ὀνομαστικὴ ὀνόματος ἡ ἀντωνυμία καὶ τὸ ῥήμα· διότι χωρὶς μὲν τῶν ἄλλων μερῶν τοῦ λόγου ἐμπορεῖ νὰ γείνη λόγος, χωρὶς δὲ τούτων, οὐδέποτε.

§. 255. Ἡ ὀνομαστικὴ λέγεται ὑποκείμενον τοῦ λόγου, ἐπειδὴ ὑπόκειται ὡς βάσις· τὸ δὲ ῥήμα, κατηγορούμενον, ἐπειδὴ λέγεται ἐπάνω ἐκείνου· οἷον ὁ Σωκράτης διδάσκει. Ὅταν δὲ εἶναι χρεῖα νὰ φανερώσωμεν τίνα διδάσκει, συντάσσομεν πτώσιν ἄλλην, ἥτις ὀνομαζέται συντακτικὴ ἢ ἐκ τρίτου, ἢ κατὰ τοὺς νεωτέρους γραμματογράρους ἀντικείμενον τοῦ λόγου· οἷον ὁ Σωκράτης διδάσκει τοὺς μαθητὰς. Εἰς τὸ ῥήμα ἐστὶ ἐκ τρίτου ἡ ἀντικείμενον εἶναι πτώσις ὀνομαστικὴ ἄλλη· οἷον ὁ Σωκράτης ἐστὶν ἀγαθός.

Σημείωσις. Οἱ δὲ νεώτεροι γραμματικοὶ συμφώνως μετὰ τοῖς διαλεκτικοῖς ὀνομαζούσι τὸν λόγον πρότασιν. Ὅταν εἶναι τὸ ῥήμα εἶναι εἰς τὴν πρότασιν, τὴν μὲν πρώτην ὀνομαστικὴν ὀνομαζούσι πάλιν ὑποκείμενον, τὸ δὲ εἶναι σύνδεσμον, τὴν δὲ τρίτην ὀνομαστικὴν κατηγορούμενον.

§. 256. Ἡ ὀνομαστικὴ μετὰ τοῦ ῥήματος πρέπει νὰ συμφωνῇ ἀναγκαιῶς κατὰ πρόσωπον καὶ ἀριθμὸν· οἷον, ἐγὼ λέγω· ὁ Σωκράτης διδάσκει, ὅπου βλέπει ὁ μαθητής, ὅτι ἐγὼ εἶναι πρώτου προσώπου καὶ λέγω πρώτου προσώπου· ἐγὼ ἀριθμοῦ ἐνικοῦ, λέγω ἀριθμοῦ ἐνικοῦ. Ὁσαύτως ἐπὶ τοῦ δευτέρου παραδείγματος, ὁ Σωκράτης εἶναι προσώπου τρίτου καὶ ἀριθμοῦ ἐνι-

κοῦ καθὼς καὶ τὸ ῥῆμα διδάσκει. Ἡ τοῦ ὑποκειμένου πρὸς τὸ ῥῆμά του συμφωνία αὕτη ὀνομάζεται ἀπὸ τοὺς διδασκάλους ἡμῶν **Πρώτη συμφωνία**.

§. 257. Ἀλλὰ τὴν συμφωνίαν ταύτην κατ' ἀριθμὸν παραβαίνουντι πολλάκις τὰ οὐδέτερα πληθυντικά, συντασσόμενα Ἀττικῶς μὲ ἐνικὸν ῥῆμα· οἷον τὰ ζῶα τρέχει· τὰ παιδία παίζει· Ἀθηναίων ἤξετο τὰ πράγματα, ἀντὶ τρέχουσι κτλ.

§. 258. Ἐὰν ἐν ῥῆμα εἶναι ὑποκείμενον πολλῶν ὀνομαστικῶν πληθυντικῶν καὶ μιᾶς ἐνικῆς, αἱ ὁποῖαι τὸ ἀκολουθοῦσιν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τίθεται ἐνικῶς· οἷον, ἔστι καὶ ἐν ταῖς πόλεσιν ἄρχοντες τε καὶ δῆμος· ἀλλ' ἐὰν ἦτο μόνον τὸ ἄρχοντες, ἐξ ἀνάγκης ἐτίθετο εἰσί·

§. 259. Ἀλλ' ὅταν πληθυντικά ὀνομαστικά γενῶν διαφορῶν κατὰ φωνήν, οὐδετέρων δὲ κατὰ σημασίαν, περιέχουσι καὶ ὀνομαστικὴν μίαν ἢ πλειοτέρας γένους οὐδετέρου, τότε διὰ τὸ πληθυντικὸν τοῦτο οὐδέτερον συντάσσονται μὲ προηγούμενον ῥῆμα ἀριθμοῦ ἐνικοῦ (§. 257)· οἷον (§. Πλάτ. Εὐθύδ. σελ. 69.) ἔστι γὰρ ἔμοιγε καὶ βωμοὶ καὶ ἱερὰ οἰκεῖα καὶ πατρῶα, καὶ τᾶλλα, ὅσα περ τοῖς ἄλλοις Ἀθηναίοις τῶν τοιούτων, — ἵνα γίγηται αὐτῇ ἀρχαί τε καὶ γάμοι καὶ ὅσα περ κτλ. (ὁ αὐτ. Πολ. Γ'. σελ. 363).

Σημειώσεις. Ἐν μόνον παράδειγμα μὲ ἐνικὸν ἐπόμενον ῥῆμα εὐρίσκεται εἰς τὸν Ὀμηρον· Γούνατά τε κνήμαί τε πόδες τε—χεῖρες τ' ὀφθαλμοὶ τε παλάτεςτο, Ἰλ. ρ. 386.

§. 260, Ὅταν δύο ἢ πλειότεραι ὀνομαστικαὶ ἀριθμοῦ ἐνικοῦ ἀποδίδωνται εἰς ἓν κοινὸν ῥῆμα, ἡ σύνταξις γίνεται κατὰ τοὺς ἐφεξῆς τρόπους·

α. Προηγῆται τὸ ῥῆμα εἰς ἐνικὸν ἀριθμὸν· οἷον (Θουκυδ. Α', 29.) ἐστρατήγει δὲ τῶν νεῶν Ἀριστεύς ὁ Πελλίικου καὶ Καλλικράτης ὁ Καλλίου καὶ Τιμάνωρ ὁ Τιμάνθους· καὶ ποτε ὅμως προηγῆται τὸ ῥῆμα καὶ εἰς πληθυντικὸν ἀριθμὸν· οἷον (Ξενοφ. Ἑλλην. Γ'. 1. 4.) προσεχώρησαν δ' αὐτῷ καὶ Γοργίων καὶ Γογγύλος, ἀδελφοὶ ὄντες· ἴσως διὰ τὴν ἐπιφρεθεῖσαν πληθυντικὴν ὀνομαστικὴν (ἀδελφοὶ ὄντες).

β'. Προηγούνται αἱ ἐνικαὶ ὀνομαστικαὶ καὶ ἔπεται πληθυν-
τικῶς τὸ ῥῆμα. Τὸ ἐφεξῆς παράδειγμα παριστάνει ἡνωμένην
ταύτην τὴν σύνταξιν μετὰ τῆς ἀνωτέρω. Ἐξιοῦσι δ' ἐμοί καὶ
Πείσωνι ἐπιτυγχάνει Μηλόδιός τε καὶ Μνησιθείδης ἐκ τοῦ ἐρ-
γαστηρίου ἀπιόντες, καὶ καταλαμβάνουσι πρὸς αὐταῖς ταῖς θύ-
ραις καὶ ἐρωτῶσι (Αὐστ. κατὰ Ἐρατοστ. §. 2).

γ'. Τίθεται ἐνικῶς τὸ ῥῆμα μετὰ τῶν δύο· οἶον (Θουκ.
Β'. 29) Σιτάλκης τε ὁ Τήρεω, Θρακῶν βασιλεὺς, ξύμμαχος
ἐγένετο Ἀθηναίοις, καὶ Περίδικας ὁ Ἀλεξάνδρου, Μακεδόνων
βασιλεὺς.

Σημείωσις. Ἐὰν ἡ δευτέρα ὀνομαστικὴ εἶναι γενικὴ μὲ τὴν σὺν, ἐπειδὴ αἱ
προθέσεις ἐδῶ ἰσοδυναμοῦν μὲ τὸν καὶ, τίθεται τὸ ῥῆμα πληθυντικῶς· οἶον (Ξενοφ.
Ἑλλην. Α'. 1. 10) Ἀλκιβιάδης μετὰ Μαντιθέου ἀπὸδρασαν εἰς Κλαζομενάς·
ἀντὶ τῆς προθέσεως ἀποτελεῖ πολλὰς ὀνομαστικὰς καὶ μετοχὴ συντασσομένη μὲ
αιτιατικὴν· οἶον (Λουκιαν. Διάλ.) ἐκείνη (ἡ Πρία) παραλαβούσα καὶ τοὺς Κορύ-
βαντας . . τὴν Ἰδὴν περιπολοῦσι.

§. 261. Τὰ περιληπτικὰ, ἤγουν τὰ εἰς ἐνικὸν ἀριθμὸν
σημαίνοντα πληθὺς, συμφωνοῦσι μὲ ῥῆμα πληθυντικὸν ὡς ἐπὶ
τὸ πλεῖστον· Π. χ. ὥς φασιν ἡ πληθὺς (Ὅμ.)· τὸ στρατόπε-
δον ἀνεχώρου (Θουκυδ. Ε'. 60).

§. 262. Πολλάκις (εἰς τὰς τριχωδίας μάλιστα) ὁμιλεῖ ἐν
πρόσωπον περὶ ἐχυτοῦ πληθυντικῶς· τότε εἰς θηλυκὸν πρόσω-
πον ἀκολουθοῦν τὰ πληθυντικὰ ἐπίθετα ἀρσενικῶς· οἶον (Εὐρ.
Ἀνδρ. 355)

Ἡμεῖς γὰρ εἰ σὴν παῖδα φαρμακεύομεν
ἐκόντες, οὐκ ἄκοντες οὐδὲ βώμιοι
πιτνοῦντες, αὐτοὶ τὴν δίκην ὑφίξομεν.

§. 263. Τὸ ἐκ τρίτου εἰς τὸ εἶναι ἐπίθετον (§. 255 καὶ
Σημ.) συχναίως εἶναι οὐδέτερον, ἐὰν καὶ τὸ ὑποκείμενον εἶναι
ἀρσενικὸν ἢ θηλυκόν· καὶ ἐνικὸν ἐὰν κ' ἐκεῖνο εἶναι πληθυντι-
κόν· ἐννοεῖται δὲ τότε εἰς τὸ ἐπίθετον τὸ οὐσιαστικὸν προᾶγμα
ἢ χρῆμα· οἶον, ἡ ἀρετὴ ἐστὶν ἐπαινετόν· χαλεπὸν ἀκρατῆς ἀ-
σύνετος· χρήματα πορίζειν εὐπορώτατον γυνή (Ἀριστοτ. Ἑκκλ.
236).

§. 264. Ἡ ὀνομαστικὴ τοῦ δυϊκοῦ ἀριθμοῦ συμφωνεῖ ἀδιαφόρως ἢ μὲ δυϊκὸν ἢ μὲ πληθυντικὸν ῥῆμα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κατὰ τὴν χρεῖαν τῆς εὐφωνίας. Παραδείγματα τοῦ λεγομένου εὐρίσκει καθεὶς ἱκανὰ εἰς τὰς ἀναγνώσεις του (Περβ. κ. κατωτ. §. 324).

§. 265. Εἰς τὴν συμφωνίαν τῆς ὀνομαστικῆς μετὰ τοῦ ῥήματος κατὰ πρόσωπον, ὅταν δύο ἢ τρεῖς ὀνομαστικά· εἶναι διαφόρων προσώπων, τὸ ῥῆμα συμφωνεῖ μὲ τὸ ἐπικρατέστερον· ἐπικρατέστερον δὲ εἶναι τὸ πρῶτον τοῦ δευτέρου, καὶ τὸ δεύτερον τοῦ τρίτου· οἷον (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. Α', 6. 7.), ἐπιλάθου, ἅποτε ἐγὼ καὶ σὺ ἐλογιζόμεθα· καὶ (Σοφοκλ. Φίλοκτ. 1285.) Ὅλειςθ' Ἀτρεΐδα· μὲν μάλιστα, ἔπειτα δὲ ὁ Λαρτίου παῖς καὶ σὺ.

§. 266. Ἡ ὀνομαστικὴ εἰς τὰ πρῶτα καὶ δεύτερα πρόσωπα, καὶ εἰς τρίτα, ὅπου ἐκ τῆς συνεχείας τοῦ λόγου εἶναι ἱκανῶς γνωστὴ, παραλείπεται, ἐκτὸς ἐὰν ἀπαιτῆται ἔμφρασις τις ἢ διάκρισις· οἷον (τὸ τοῦ Ἰσοκρ. Δημονικ.) σὺ μὲν φιλοσοφεῖς, ἐγὼ δὲ τοὺς φιλοσοφοῦντας ἐπανορθῶ. Ἀλλὰ καὶ εἰς τοιαύτην ἀντιθέσιν καὶ διάκρισιν τίθεται πολλάκις ἄλλο τι ἀντὶ τῆς ἀντωνυμίας· οἷον, οἱ μὲν Ἀλκμήνης καὶ Σεμέλης υἱοὶ εὐωχοῦντα· ὁ δὲ Μαιάς τῆς Ἀτλαντος διακονοῦμαι αὐτοῖς (Λουκιαν. Θ'. διὰ). 24.) ἤγουν, ἐγὼ δὲ ὁ τῆς Μαιάς κτλ. Ἐμφρασις δὲ, ἤγουν δύναμις μεγαλητέρα τοῦ λεγομένου φαίνεται ὡς εἰς τὸ τοῦ Δημοσθ. κατὰ φιλίπ. γ'. τοῦτον εἰρήνην ἄγειν ἐγὼ εἴω πρὸς ἡμᾶς; ἤγουν ἐγὼ ὅς τις ἐξεύρω τοὺς σκοπούς του καὶ βλέπω τὰς πράξεις του.

Ἡ ὀνομαστικὴ παραλείπεται καὶ ὅταν τὸ ῥῆμα σημαίνῃ τὴν πρῶτον ὑποκειμένου διωρισμένου διὰ τούτην· οἷον, σαλπίζει ἢ σημαίνει, ἐννοεῖται ὁ σαλπιγκτής· οὕτω καὶ εἰς τὸν Δημοσθένην, ἀναγνώτεται ὑμῖν, ἤγουν ὁ προσδιωρισμένος νὰ ἀναγινώσκῃ ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας ἐπιστολὰς ἢ ψηφίσματα κτλ. Τοιαῦτα εἶναι, προσσημαίνει (ἤγουν προσσημαίνεται εἰς τὸν ἀέρα)· ἐδήλωσε δὲ (Ξενοφ. Ἀπομν. Α'. 2. 32), ἤγουν ἀπεδείχθη δὲ

οὕτω τὸ πρᾶγμα. Ὁμοίως, υἱεῖ, ἀστράπτει, βροντᾷ κτλ. ἤγουν ἡ εἰς τοῦτο διωρισμένη δύναμις.

Σημείωσις. Περὶ δὲ τῶν κυρίως λεγομένων ἀπροσώπων θέλομεν ἐμιλήσιν ἄλλοι.

Ὅταν δὲ ἐξ ἐναντίας εὐρεθῇ ὀνομαστικὴ χωρὶς ῥήματος, ἐννοεῖται ἐξωθεν τὸ εἶναι· οἷον Ἑλλήν ἐγώ. Τὰ τῶν φίλων κοινά. Συμωνίδῃ οὐ ῥάδιον ἀπιστεῖν· σοφὸς γὰρ καὶ θεὸς ὁ ἀνὴρ.

Σημείωσις. Ὅμοιαστικά τινες δὲν συντάσσονται ἄλλως εἰμὴ κατὰ τὸν Ἀττικὸν τοῦτον τῆς ἐλλείψεως τρόπον. Τοιαύτη εἶναι τὸ ἔτοιμος· οἷον, κἀγὼ πάσχειν ἔτοιον ἔτοιμος (Δημοσθ.)· καὶ μὴν ἐγγυητὴς ἔτοιμος ὑμῖν παρασχεῖσθαι, Λουκιαν. Καταπλ. 10. Τοιαῦτα εἶναι καὶ τὸ φροῦδος, χρεῶν, ἀνάγκη, καὶ τὰ εἰς εὐν οὐδέτερά ῥηματικά, οἷον ποιητέον, ὅπου ἐννοεῖται πάντοτε τὸ ἐστί.

3. Τὸ οὐσιαστικὸν μετὰ τοῦ ἐπιθέτου.

§. 267. Ἀδύνατον εἶναι νὰ ὑπάρχῃ ἐπίθετον χωρὶς νὰ ἀναφέρεται εἰς οὐσιαστικόν· διότι σημαίνει ὡς εἶδαμεν (§. 68.) ἰδιότητα ἢ συμβεβηκός τι· ἰδιότητες δὲ καὶ συμβεβηκότα χωρὶς ὑποκείμενης οὐσίας εἶναι ἀνύπαρκτα. Διὰ τοῦτο πᾶν ἐπίθετον καὶ μετοχὴ, καὶ πᾶσα δὲ τριγενῶς κλινομένη ἀντωνυμία καὶ ἄρθρον, ὅταν ἀποδίδεται εἰς οὐσιαστικόν τι, ἀναγκαίως πρέπει νὰ συμφωνῇ μετ' αὐτοῦ κατὰ γένος, ἀριθμὸν, καὶ πτώσιν· οἷον· ὁ σοφὸς Σωκράτης· Ἡ δὲ τοῦ ἐπιθέτου πρὸς τὸ οὐσιαστικὸν συμφωνία αὕτη ὀνομάζεται ἀπὸ τούς πρὸ ἡμῶν Δευτέρα συμφωνία (§. 256.).

§. 268. Φινομένην ἐξάρεσιν τοῦ κανόνος δέχονται τὰ δυϊκὰ τῶν θηλυκῶν οὐσιαστικῶν ἀποδιδόμενα εἰς ἐπίθετα ἀρσενικά· οἷον (Ξενοφ. Κύρ. παιδ. Α. 2. 11.) καὶ μίαν ἄμφω τούτω τῷ ἡμέρᾳ λογίζονται· καὶ (Πλάτ. Φαιδρ. σελ. 237. δ.) ἡμῶν ἐν ἐκάστῳ δύο τινέ ἐστιν ἰδέα ἄρχοντε καὶ ἄγοντε, οἷν ἐπόμεθα, ἀντὶ ἀρχούσα καὶ ἀγούσα, αἷν κτλ. οὕτω συχνάκις λέγεται περὶ Δήμητρος καὶ Περσεφόνης τῷ θεῷ, τοῖν θεοῖν ἀπὸ τοῦ ἡ θεός. Ἀλλ' ἐπειδὴ, ὡς εἶδαμεν (§. 89. β'). τὰ εἰς ὅς ἐπίθετα Ἀττικῶς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι κοινοῦ γένους, ἐμποροῦμεν νὰ ἐκλάβωμεν ὅλα τὰ ἀρσενικά δυϊκὰ ἐπίθετα ὡς κοινοῦ γένους ὄντα.

Σημείωσις α'. Πολλάκις δύο οὐσιαστικά, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ μὲν εἶναι προσηγορικόν, τὸ δὲ κύριον (§. 68) συντάσσονται οὕτως, ὥστε τὸ πρῶτον εἶναι ὡς ἐπίθετον τοῦ δευτέρου. Τοιαῦτα εἶναι τὰ προσηγορικὰ ὄρος, πόλις, ποταμός, καὶ τὰ κύρια Ὀλυμπος, Λακκαϊδαίμων, Φάτις. Τὰ πρῶτα λοιπὸν συμφωνοῦσι μὲ τὰ δευτέρα ὡς ἐπίθετα μὲ οὐσιαστικά, ἢ τοῦλάχιστον κατὰ πτώσιν οὕτω λέγουσιν ἡ πόλις Ἀλεξάνδρεια· τὸ ὄρος ὁ Ὀλυμπος ἢ ὁ Ταῦρος· ἐπὶ τὸν Φάσιν ποταμόν. Ἀλλ' ἐπὶ τῶν πόλεων, μάλιστα τῶν ὁποίων τὸνομα εἶναι πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ γίνεται ἡ σύνταξις διττῶς· οἷον ἡ πόλις αἱ Ἀθῆναι, καὶ ἡ πόλις τῶν Ἀθηναίων.

Σημείωσις β'. Ὅταν τὸ αὐτὸ πρᾶγμα σημαίνεται μὲ δύο ὀνόματα διαφόρου γένους· οἷον νόσος καὶ νόσημα, κάποτε τὸ ἐπίθετον συμφωνεῖ ὅχι μὲ τὸ λεγόμενον, ἀλλὰ μὲ τὸ ταυτόσημόν του· οἷον (Θουκυδ. Β'. 47) ἡ νόσος πρῶτον ἤρξατο γενέσθαι λεγόμενον καὶ πρότερον. Τριούτον εἶναι καὶ τὸ (Ἰλ. χ. 84.) τέκνον φίλι (ᾧπου ὁ λέγων συνεζώνησε τὸ φίλε μὲ τὸ υἱέ), ἡ Κλωνάριον κτλ.

§. 269. Πολλάκις ἐκ δύο ἐπιθέτων τὸ δεύτερον λαμβάνεται ὡς οὐσιαστικόν. Ὅταν δὲ καὶ τὰ δύο εἶναι οὐδέτερα, συνηθίζουσιν νὰ θέτουν μεταξύ των τὸν καὶ· οἷον πολλά καὶ καλὰ διαπραξάμενοι· πολλά καὶ δεινὰ παθόντες (Ἰσοκρ. Ἀρειοπ. 141) κτλ. ἀντὶ τοῦ πολλά καλὰ, πολλά δεινὰ· οὕτω λέγουσι καὶ, μέγала καὶ δίκαια κτλ.

§. 270. Ὅταν οὐσιαστικά διαφόρου γένους συντάσσονται μὲ ἐν ἐπίθετον, συμφωνεῖ τοῦτο μὲ τὸ ἐπικρατέστερον γένος· ἐπικρατέστερον μὲν εἶναι τῶν μὲν δύο ἄλλων τὸ ἀρσενικόν, τοῦ δὲ οὐδετέρου τὸ θηλυκόν· οἷον ἄνδρες καὶ γυναῖκες καθήμενοι· διαλέγονται (ὅχι καθήμεναι). Ἀετὸς καὶ ἀλώπηξ φιλιωθέντες· καὶ (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. Γ'. 1. 7) ὡς δὲ εἶδε πατέρα καὶ ἀδελφοὺς καὶ τὴν ἐκυτοῦ γυναῖκα αἰχμαλώτους γεγεννημένους, ἐδάκρυσε· καὶ (Ἰλ. β'. 136) ἡμέτεροι ἄλχοι καὶ νήπια τέκνα εἶσται (κάθηγναι) ποτιδέμεναι.

§. 271. Οἱ ποιηταὶ κάποτε ἀποδίδουσιν ὡς ἐπίθετα τοιαῦτα ῥηματικά ὀνόματα, τὰ ὁποῖα κατὰ τὸ σχῆμα φαίνονται μόνον ἀρσενικά (§. 217. β'. §. 218. Γ'. α. β') εἰς θηλυκά· οἷον Μῆσαι ἱστορες ᾠδῆς· Ἐριννύες λωβητῆρες· φίλων διαφθορεῦ (πρὸς γυναῖκα, Εὐριπ. Ἰππολ. 682).

§. 272. Εὐρίσκονται δὲ καὶ ἐπίθετα χωρὶς οὐσιαστικά εἰς τρόπον τοιοῦτον, ὥς τὰ ἐννοοῦμεν ὡς πράγματα ἢ πρόσωπα ὡς ἐν-

νοοῦμεν ἄνδρα, γυναῖκα, πράγματα κτλ. Τοιαῦτα ἐπίθετα λαμβάνουσι φύσιν οὐσιαστικῶν ὀνομάτων· οἷον ὁ σοφὸς, ἡ ἄνυδρος, ἡ ἔρημος (δηλ. γῆ), ἡ ὀρθή (δηλ. ὁδός), οἱ πολλοί, ἀντὶ τὸ πλῆθος, ὁ λαός· τὰ ἐμὰ (τὰ πράγματά μου). Οὕτως ἐκλαμβάνονται καὶ αἱ ἀντωνυμίαι, οὗτος, ἐκεῖνος, τίς κτλ.

Σημείωσις α'. Κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον ἐγενήθησαν εἰς ὅλας τὰς γλώσσας τὰ πλεῖστον οὐσιαστικά· διὰ τοῦτο εἰς πρωτοπικὰ ὀνόματα, προσχηρικοῦ σημασίαν ἔχοντα (εἶται σημαίνουσι ἀνθρώπων), προστίθεται πολλάκις τὸ ἀνὴρ, ὅταν μάλιστα σημαίνουν ἔργον ἢ ἀρχήν· οἷον ἀνὴρ ποιμήν· ἀνὴρ τύραννος. Εἰς δὲ κλητικὴν πτώσιν εἶναι τιμητικὴ προσφώνησις ἢ προσθήκη τοῦ οὐσιαστικοῦ τούτου· οἷον ὦ ἄνδρες δικασταί.

Σημείωσις β'. Ἐπίθετά τινα ἔχουσι δύναμιν ἐπιρρηματικὴν. Τοιαῦτα εἶναι τὸ ἐθελοντής· οἷον ἐθελοντής ἀπῆε (ἀνεχώρησε θεληματικῶς)· τὸ ἄτμενος· οἷον ἀτμένη ἐδέξατο (εδέχθη μετὰ χαρᾶς)· καὶ τὰ εἰς αἰος ἐκ τῶν τακτικῶν γενόμενα (§. 32 κ. §. 216. β')· οἷον τριταῖοι ἀφίκοντο, ἤλθαν μετὰ τρεῖς ἡμέρας· τοιοῦτον εἶναι καὶ τὸ σκοταῖος ἤλθεν, ἤγουν εἰς καιρὸν ἢ ἐνῶ ἔγεινε νύξ.

§. 273. Ὅταν ἡ ἐπιθετικὴ συμφωνία εἶναι εἰς πληθυντικὸν ἀριθμὸν, ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὸ οὐσιαστικὸν μεταβάλλεται εἰς γενικὴν, οἷον οἱ φρόνιμοι τῶν ἀνθρώπων· τὰ ἄλογα τῶν ἴων· τῶν ἀνδρῶν τοῖς καλοῖς καγαθοῖς αἰρετώτερόν ἐστι θανεῖν [ἢ δουλεύειν κτλ. ἀντὶ οἱ φρόνιμοι ἄνθρωποι· τὰ ἄλογα ζῶα· ἀλλ' ἡ σύνταξις αὕτη σημαίνει κυρίως ἐκλογὴν μέρους ἀπὸ τοῦ ὅλου, ἤγουν οἱ φρόνιμοι ἐκ τῶν ἀνθρώπων (ἐνῶ ὅλοι δὲν εἶναι τοιοῦτοι). Διὰ τοῦτο δὲν λέγεται ποτε οἱ θνητοὶ τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ μόνον οἱ θνητοὶ ἄνθρωποι, ἐπειδὴ ὅλοι εἶναι τοιοῦτοι. Ὅτι δὲ τοιαύτη εἶναι ἡ σύνταξις πολλῶν ἀντωνυμιῶν καὶ τῶν παρθετικῶν ὀνομάτων, θέλομεν ἰδεῖν ἄλλοῦ.

§. 274. Τὸ ἐπίθετον πολλάκις συμφωνεῖ κατὰ γένος μὲ τὴν ἔννοιαν τοῦ οὐσιαστικοῦ· οἷον (Ίλ. π. 280) ἐκίνηθεν φάλαγγες ἐλπόμενοι κτλ. διότι φάλαγξ εἶναι σύστημα στρατιωτῶν· καὶ (Ἡρόδ. Ε'. 115) τῶν πόλεων ἀντέσχε πλεῖστον πολιορκηομένη Σόλοι, ὅτι οἱ Σόλοι σημαίνει μίαν πόλιν· καὶ (Ξενοφ. Ἀπομν. Γ. 1. 7) λίθοι τε καὶ πλίνθοι καὶ κέρμας καὶ ξύλα ἀτάκτως ἐρριμένα κτλ., διότι ὅλα τὰ προηγηθέντα οὐσιαστικά κατ' ἔννοιαν

εἶναι οὐδέτερον τοιοῦτον εἶναι καὶ τὸ, τὸν αὐχένα καὶ τὴν κεφαλὴν φαίνει κεχρυσωμένα (Ἡρόδ. Β'. 132).

§. 275. Ὀμοίως ὅταν τὸ οὐσιαστικὸν εἶναι περιληπτικόν, τὸ ἐπίθετον πολλάκις συμφωνεῖ μὲ τὴν ἔννοιαν καὶ τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τοῦ γένους οἷον (Ξενοφ. Ἑλλην. Β', 3, 55) ἡ βουλὴ ἦσαν χίαν εἶχεν. . . . οὐκ ἀγνοοῦντες ἐπὶ τὴν πόλιν ἐν πολλῇ ταρχῇ ὄντας, Θουκυδ. Γ. 79.

§. 276. Τὰ ἐπίθετα πρῶτος, πᾶς, φίλτατος, καὶ ἄλλα τοιαῦτα ὑπεροχὴν σημαίνοντα, ἀποδίδονται πολλάκις εἰς τὸ πρόσωπον μὲ πληθυντικὸν ἀριθμὸν καὶ γένος οὐδέτερον οἷον (Ἡρόδ. Γ'. 157.) πάντα δ' ἦν τοῖσι Βαβυλωνίοισι Ζώπυρος καὶ (ς', 100) Αἰσχίνης ἐὼν τῶν Ἑρετριέων τὰ πρῶτα καὶ (Σοφοκλ. Φιλοκλ. 435) Πάτραρχλος, ὅς σοῦ πατρός ἦν τὰ φίλτατα. Ἀλλ' ἴδε οὐδέτερον ἐπίθετον κατωτ.

§. 277. Πολλάκις Ἀττικῶς τὸ μὲν ἐπίθετον τρέπεται εἰς οὐδέτερον, τὸ δὲ οὐσιαστικὸν εἰς γενικὴν πτώσιν οἷον ἀντὶ ἡ Ἰωνικὴ στολὴ, ἡ σταθερὰ γνώμη, ὁ πολὺς στρατός, ἔλεγαν τὸ Ἰωνικὸν τῆς στολῆς, τὸ σταθερὸν τῆς γνώμης, τὸ πολὺ τοῦ στρατοῦ· ἀλλ' οἱ Ἀττικώτεροι ἐπὶ τῆς τροπῆς ταύτης ἐφύλατταν ὁμογενές τὸ ἐπίθετον μὲ τὸ οὐσιαστικόν, οἷον (Θουκυδ. Α'. 2) τῆς γῆς ἡ ἀρίστη καὶ (Αὔτ. Ζ'. 3) τὴν πλείστην τῆς στρατιᾶς· καὶ (Ξενοφ. Κυρ. Π. Δ. 5. 1) τοῦ σίτου τὸν ἥμισυν καὶ (Ἡρόδ. Α'. 14) τὸν πολλὸν τοῦ χρόνου.

Σημείωσις α'. Ἐκ τῆς τοιαύτης χρήσεως ἐγεννήθησαν αἱ φράσεις· εἰς τοῦτο ἀντιδίδει· προδίδωμι πρὸς τοῦτο καιροῦ πάρεστι τὰ πράγματα κτλ.

Σημείωσις β'. Ἀντὶ ἐνικοῦ ἀριθμοῦ εὐρίσκεται τὸ οὐδέτερον ἐπίθετον καὶ πληθυντικῶς εἰς τοὺς ποιητὰς ἐπὶ τῆς (§. 277) χρήσεως· οἷον ἀθλίαις ἄτημα βοῆς Σοφοκλ. Ἀντιγ. 1209), ἀντὶ τῶ ἄτημον τῆς ἀθλίας φωνῆς, ἡ ἀθλία ἄσημος βοή· βοστρυχώδεις· ἀδρὰ παρηίδος (Εὐριπ. Φοῖνις. 1500), ἀντὶ βοστρυχώδη ἀβρὰν παρηίδα.

4. Τὸ ἀναφορικὸν μετὰ τοῦ πρὸς ὃ ἀναφέρεται.

§. 278. Ἀναφορικὸν ἔλεγαν ἐδῶ οἱ πρὸ ἡμῶν μόνον τὸ ὑπο-

τακτικὸν ἄρθρον (§. 87), πρὸς ὃ δὲ ἀναφέρεται, τὸ προηγούμενον ὄνομα. Ταῦτα τὰ δύο πρέπει ἀναγκάτως νὰ συμφωνῶσι κατὰ γένος καὶ ἀριθμὸν, ἁπλοῦς δὲ ἐκ συμβεβηκότος καὶ κατὰ πτώσιν· οἷον θαυμάζω Σωκράτην, ὃς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῆς ἀρετῆς· ἐδῶ Σωκράτην καὶ ὃς εἶναι καὶ τὰ δύο γένους ἀρσενικοῦ καὶ ἀριθμοῦ ἐνικοῦ. Αὕτη εἶναι τρίτη συμφωνία (§. 267).

§. 279. Καὶ ἐδῶ, ὡς ἐλέγαμεν περὶ τῶν ἐπιθέτων (§. 274). συμφωνεῖ τὸ ἀναφορικὸν κατ' ἔννοιαν εἰς τὸ γένος μὲ τὸ πρὸς τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται· οἷον (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. Α'. 3. 2), ὁρῶν αὐτὸν κεκοσμημένον καὶ ὀρθοκλινὸν ὑπογραφῇ καὶ χρώματος ἐντριψίει καὶ κόμαις προσθέτοις, ἃ δὴ (ὑπογραφή καὶ ἐντριψίς καὶ κόμαι πρόσθετοι, πάντα κατ' ἔννοιαν οὐδέτερον) νόμιμα ἦν Πέρσαις· καὶ (Θουκυδ. Γ'. 97), διώξεις τε καὶ ὑπαγωγαί, ἐν οἷς (διώξει καὶ ὑπαγωγῇ) ἀμφοτέροις ἥσους ἦσαν οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ (ὁ αὐτ. Α'. 59), τρέπονται ἐπὶ τὴν Μακεδονίαν, ἐρ' ὅπερ (διὰ τὸ ὁποῖον τέλος) καὶ τὸ πρότερον ἐξεπέμποντο.

Σημειώσεις. Ὅσα προσέτι εἶναι ἄξια ἐξετάσεως εἰς τὴν τοῦ ἀναφορικοῦ σύνταξιν θύλομεν εἰπεῖν κατωτέρω εἰς τὰς συσχετικὰς ἀνωθυμίας, καὶ ἔπειτα εἰς τὸ κεφάλαιον τὸ ἐπιγραφόμενον Ἀναφορικὰ ἰδιαιτέρως.

5. Ἄρθρον προτακτικὸν καὶ ὑποτακτικόν.

§. 280. Ἄρθρα ὀνομάσθησαν τὰ δύο πτωτικά, τὰ ὁποῖα δεικνύουσιν ἀπλοῦςτατα οὐσιαστικὸν ὄνομα. Συνάπτουσι δύο προτάσεις εἰς ἓνα τέλειον λόγον, καὶ ἀναφέρονται τὸ ἐν πρὸς τὸ ἄλλο· οἷον οὗτός ἐστιν ὁ ἀνὴρ, ὃς σώσει ἡμᾶς. Ἐπειδὴ λοιπὸν συνάπτουσι δύο προτάσεις ὡς δύο μέλη ζωικοῦ σώματος, διὰ τοῦτο ὀνομάσθησαν μεταφορικῶς ἄρθρα, τὰ μὲν προηγούμενα τοῦ ὀνόματος προτακτικὰ (ὁ, ἡ, τὸ), τὰ δὲ ἐπόμενα ὑποτακτικὰ (ὃς, ἡ, ὅ). Ὅτι δὲ τὸ προτακτικὸν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι μόνον, καὶ ἐπομένως παύει νὰ εἶναι ἄρθρον μὴ ἔχον τὸ πρὸς τὸ ὁποῖον συναρθροῦται, αἷτιον εἶναι ὅτι ἡ ἐπομένη πρότασις ἐννοεῖται ἔξωθεν· οἷον ἦλθεν ὁ ἀνὴρ (ἐννοεῖται ὃν οἶδαμεν, ἢ περὶ οὗ ὁ λόγος, ἢ ὃν ζητοῦμεν κτλ.). Κατ' ὁ-

λίγον δὲ ἡ μὲν αἰτία ἐλητμονήθη, ἐφυλάχθη δὲ εἰς τὴν γλῶσσαν τὸ ἀποτέλεσμα, ἤγουν τὸ νὰ τίθεται τὸ προτακτικὸν ἄρθρον εἰς γνωστὰ ἢ διωρισμένα ὑποκείμενα. Οἱ νεώτεροι γραμματικοὶ ὀνομάζουσι μὲν ἄρθρον τὸ ὁ, ἡ, τὸ, χωρὶς νὰ λέγωσιν τι περὶ τοῦ αἰτίου τῆς ὀνομασίας, ἀποφεύγουσι δὲ τὴν ἐπωνυμίαν τοῦ προτακτικόν, ἐπειδὴ τὸ ὑποτακτικὸν συγκαταριθμοῦσι μὲ τὰς ἀντωνυμίας. Ὅτι δὲ καὶ τὰ δύο εἶναι ἀντωνυμίας σχετικαὶ καὶ ὅτι ὅλαι αὗται ἀναφέρονται καὶ συναρμολογοῦνται πρὸς ἀλλήλας ὡς ἄρθρα, τὸ εἶπαμεν ἥδη ἀρχήτερα (§. 87). Τούτων τεθέντων, ἐρεξῆς λέγομεν περὶ τῆς συντάξεώς των.

§. 281. Χρησιμεύουσι τὰ προτακτικὰ ἄρθρα εἰς φανέρωσιν προσδιορισμένου ὀνόματος· οἷον ὁ ἄνθρωπος, ἡ γυνή κτλ. ἤγουν ἄνθρωπος, περὶ τοῦ ὁποίου εἶχαμεν προϋπάρχουσιν εἰδησιν (§. ἀνωτ.). Ἐὰν δὲ τὸ ὄνομα εἶναι ἀδιόριστον, τίθεται ἀνάρθρως ἡ μετὰ τοῦ ἀορίστου τις κατόπιν· οἷον ἵππος ἔτεκε λαγῶν· γυνή τις ὄρνιν εἶχεν.

Σημείωσις. Τὸ ἀόριστον τις τίθεται Ἰωνικῶς μεταξὺ τῆς εἰς αὐτὸ ἀποδιδομένης γενικῆς καὶ τοῦ ἄρθρου τῆς· οἷον τῶν τις ἱερέων, ἀντὶ τῶν ἱερέων τις.

§. 282. Τίθενται δὲ ἐνάρθρως καὶ τὰ κύρια ὀνόματα, ἐὰν εἶναι προσδιορισμένα· οἷον Σωκράτης, αἱ Ἀθῆναι. Καποτε ὅμως μένουσιν ἀναρθρα, καὶ πάντοτε ὅταν ἔπεται ἐπιθετικὸς προσδιορισμὸς ἐνάρθρως· οἷον Σωκράτης ὁ φιλόσοφος.

Σημείωσις. Παραλείπονται δὲ τὰ ἄρθρα εἰς τὰ ὀνόματα τα θεός, βασιλεὺς ἢ μέγας βασιλεὺς (καὶ τὰ δύο ἐλέγοντο περὶ τοῦ τῶν Περσῶν δυνάτου). Οἱ δὲ ποιηταὶ κατὰ τὴν χρεῖαν ἄλλοτε τὰ ἐμεταχειρίζοντο καὶ ἄλλοτε τὰ παρέλειπαν· ἀλλ' ὁ Ὅμηρος δὲν τὰ ἐμεταχειρίσθη ποτέ.

§. 283. Ὅταν τὸ ἄρθρον προσδιορίζῃ οὐσιαστικὸν προσδιορισμένον καὶ δι' ἐπιτέτου, τίθεται πρῶτον τὸ ἄρθρον, δεύτερον τὸ ἐπίθετον καὶ τρίτον τὸ οὐσιαστικόν· οἷον ὁ ἀγαθὸς ἀνὴρ, τὸ ὁποῖον σημαίνει, ὁ ἀνὴρ ὁ ὢν ἀγαθός· ἐὰν δὲ τεθῇ δεύτερον τὸ οὐσιαστικόν, οἷον ὁ ἀνὴρ ἀγαθός, τότε σημαίνει, ὁ ἀνὴρ ἐστὶν ἀγαθός· εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην, διὰ νὰ ἔχη ὁ λόγος τὴν ἔννοιαν τῆς πρώτης, πρέπει νὰ ἐπαναληφθῇ τὸ ἄρθρον καὶ εἰς τὸ ἐπίθετον· οἷον ὁ ἀνὴρ ὁ ἀγαθός.

Σημείωσις. Ἐὰν ἀναθρόν τι ἐπίθετον κεῖται πλησίον ἐνάρθρου οὐσιαστικοῦ εἰς πρῶσιν αἰτιατικὴν ἢ ἄλλην πλαγίαν, τότε τὸ σημαίνμενον τοῦ οὐσιαστικοῦ δὲν διακρίνεται ἀπ' ἄλλο, ἀλλ' ἀρ' ἐαυτὸ κατ' ἄλλας περιστάσεις· οὕτως, ἦδετο ἐπὶ πλουσίοις τοῖς πολίταις, δὲν σημαίνει, ἔχαιρε διὰ τοὺς πλουτίους πολίτας, ἀλλ' ἔχαιρε διὰ τοὺς πολίτας ἐὰν ἢ ὅταν ἦσαν πλούσιοι· ἐπ' ἄκροις τοῖς ὅρεσιν, ἐπ' αὐτὸν εἰς τὰ ὑψηλότερα μέρη τῶν ὄρεων, δηλ. εἰς τὰς κορυφὰς τῶν· ἔχει τὸν πέλεκυν ὀξύτατον, σημαίνει, ὁ πέλεκυς, τὸν ὅποιον ἔχει, εἶναι ὀξύτατος· οὕτω καὶ καλὸν μοι τένειδος ἐξωνεῖδικας. Περὶ ὁμοίας σημασίας ἶδε καὶ εἰς τὴν δεικτικὴν ἀντωνυμίαν (§. 301).

§. 284. Παρεμπίπτουσι δὲ μετὰ τοῦ ἁρθρου καὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ ὅχι μόνον ἐπίθετα, ὡς ἀνωτέρω, ἀλλὰ καὶ ἄλλα προθετόπρωτα ὀνόματα, οἷον, ἐμέμνητο τῆς ἐν μανίᾳ διατριβῆς· ἢ πρὸς Γαλάτας μάχῃ, ὅπου ἐννοεῖται τὸ γενομένη· καί, ἢ πρὶν ἄρξει αὐτὸν ἀρετῇ (Ξενοφ. Ἀγῆρ. Α'. 5), ἤγουν ἢ ἀποδειχθεῖτα.

§. 285. Ὅταν μετὰ τοῦ ἁρθρου καὶ ὀνόματος παρεμπίπτουν ἄλλα ἑναρθρα ὀνόματα, διατάσσονται οὕτως, ὥστε τὸ μὲν πρῶτον ἄρθρον ἀποδίδεται εἰς τὸ τελευταῖον ὄνομα, τὸ δὲ δευτέρον εἰς τὸ παρατελευταῖον, τὸ δὲ τρίτον (ἂν εἶναι καὶ τρίτον) εἰς τὸ προπαρατελευταῖον· οἷον τὸ τῆς ἀρετῆς κάλλος· ὁ τὰ τῆς πόλεως πράγματα πράττων· τὸν τὸ τῆς Ἀθηναῖς ἀγαλμα ἐργασάμενον· ἔνοχος ἔστω τῷ τῆς τῶν ἐλευθέρων φθορᾷ νόμῳ (Λισχίν. κατὰ Τιμ. §. 4). Κατὰ δὲ τάξιν φυσικὴν ἐμποροῦν νὰ τεθοῦν τὰ εἰρημένα παραδείγματα οὕτως· ἔστω ἔνοχος τῷ νόμῳ τῆς φθορᾷ τῶν ἐλευθέρων. Πολλάκις φυλάττεται ἡ φυσικὴ αὕτη τάξις ὅλη ἢ ἐν μέρει διὰ σαφηνεῖαν ἢ εὐφωνίαν· οἷον ὁ χιλιάρχος ὁ τὰς ἀγγελίας εἰσκομίζων.

§. 286. Ὅταν ἐκ τῆς ἀκολουθίας τοῦ λόγου ἐννοῇται τὸ οὐσιαστικόν, παραλείπεται μὲν αὐτὸ, τίθεται δὲ μόνον τὸ ἄρθρον μετὰ τοῦ προσδιορισμοῦ ἐκείνου· οἷον ὁ ἐμὸς πατήρ καὶ ὁ τοῦ φίλου.

§. 287. Διότι καὶ ἐδῶ ὑπάρχουσι παραλείψεις τινὲς συνήθει· καθὼς καὶ τὰ ἐπίθετα (§. 272 π. χ. Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου (δηλ. υἱός)· ὁ Σωφρονίσκου, ὁ υἱὸς τοῦ Σωφρονίσκου, δηλ. ὁ Σωκράτης· τὰ τῆς πόλεως, δηλ. πράγματα. Οἱ ἐν ἄξει·

οἱ σὺν τῷ βασιλεῖ· οἱ ἀπὸ τῆς Στωᾶς, ἤγουν οἱ Στωϊκοὶ οἰλόσοφοι.

§. 288. Ἐπειδὴ διὰ τῆς προσθήκης τοῦ ἄρθρου τρέπονται εἰς κλιτοὺς πολλοὶ ἄκλιτοι προσδιορισμοί, διὰ τοῦτο τὰ ἐπιρρήματα ἐνᾶνθρως ἐμποροῦν νὰ ἐκληρωθῶσιν ὡς ἐπίθετα· οἶον, αἱ πέλας κῶμαι, ἀντὶ αἱ γειτονικαί· οἱ πάλαι σοφοί, ἀντὶ οἱ παλαιοί· ἡ ἄνω πόλις· ἡ ἐξείφνης μετὰστασις· πολλάκις δὲ ἔπεται τὸ ἐπιρρήμα μὲ ἐπανειλημμένον ἄρθρον· οἶον ὅταν ἐγείρησθε ἐκ τῆς ἀμελείας ταύτης τῆς ἄγκυ.

§. 289. Ἐὰν λοιπὸν καὶ ἐνταῦθα τὸ οὐσιαστικὸν παραλειφθῇ ὡς §. 272, τὸ ἐπιρρήμα λαμβάνει σημασίαν οὐσιαστικοῦ· οἶον, ἡ αὔριον (νοητ. ἡμέρα)· ἡ Λυδιστὴ (ἤγουν ἁρμονία Λυδική· εἰς τοῦπίσω ἤγουν εἰς τὸ ὀπίσω μέρος, καὶ (Ἀνακρ.) τὸ σήμερον μέλει μοι, ἤγουν τὸ σήμερον γινόμενον.

Σημείωσις. Τὸ ἄρθρον τὸ συντίθεται καὶ μὲ ἐπιρρήματα χωρὶς ἄλλην ἰδιαιτέραν σημασίαν· οἶον ταῦν (χωρὶς τὰ νῦν) τὸ τελευταῖον· τὸ πάλαι· τὸ ἀπὸ τοῦδε, ἤγουν ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἐξῆς, ὅπου ὑποσημαίνεται μέρος χρόνου.

§. 290. Ἀπ' ὅλα τὰ εἰρημένα πρέπει νὰ διακριθῶσιν αἱ δύο ἐφεξῆς περιπτώσεις, ὅπου λέξεις τινὲς διὰ τῶν εἰς αὐτὰς ἀνηκόντων ἄρθρων γίνονται προχρηματικῶς οὐσιαστικαί.

α'. Τὰ ἀπαρέμφοιτα· οἶον, τὸ πράττειν, τὸ κακῶς λέγειν· ἡδουμι τῷ περιπατεῖν· ἀλλ' ἀκριβέστερον θέλομεν ὁμιλῆταιν περὶ τούτου εἰς τὸ ἀπαρέμφοτον·

β'. Πᾶσα λέξις καὶ πᾶσα φράσις θεωρουμένη ὡς προᾶγμα· οἶον τὸ λέγω· χρητῆται τῷ Γνωθὶ σαυτὸν, καὶ (Πλάτ. Φαίδρ. σελ. 129) καταχρησασθαι δεῖ αὐτὸν τῷ Πῶς ἂν ἐγὼ τοιόδε τοιῶδε ἐπεχείρησα.

Σημείωσις. α'. Μ' ὅλον ὅτι πᾶσαν λέξιν ὀρθῶς συντάσσομεν μὲ οὐδέτερον ἄρθρον, οἶον τὸ λέγω, τὸ ἐγὼ κτλ. εὐχρηστότερον ὁμῶς εἶναι· εἰς τοὺς γραμματικούς νὰ ἀποδίδουν εἰς πᾶν μέρος λόγου τὸ γένος, τὸ ὅποιον ἔχει ἡ ὀνομασία του· π. χ., ἐπειδὴ λέγομεν ἡ ἀνθρωπιά, πρέπει νὰ λέγωμεν καὶ ἡ ἐγώ· οὕτω καὶ ὁ ἐπεὶ· ἡ οἱ (δὴλ. δίφθογγος) κτλ.

Σημείωσις β'. Ἑλληστικῶς καίεται τὸ ἄρθρον κἄποτε καὶ ἔμπροσθεν ἀναφορικῶν· π. χ. τὸ ὁμοιωθὲν πρὸς τὸ ὃ ὁμοιωθῇ (Πλάτ. πολ. σελ. 510), ὅπου

ἀντί τοῦ τὸ ἡδύνατο νὰ εἶναι ἐκεῖνο· καὶ (Ἡρόδ. Γ'. 134) οὐδὲν τῶν ὅσα αἰσχύνῃ ἐστὶ φέροντα, τῆς (συνοουσίας) ἔθεν ἂν φρονιμώτατος εἴη (Πλάτ. Φαῖδρ. 34)· τὸ ὡςπερ κάρυον (Πολυδ. Ζ. 75)· — Οὕτω δὲ καὶ ἐμπροσθεν λέξεων ἀπὸ τὰς ὁποίας κρέμαται λόγος· εἶον λείπεται δὲ τὸ ἦν πείτουμεν ὑμᾶς (Πλάτ. Πολ. Α'. σελ. 327).

§. 291. Εἰς τὴν Δωρικὴν καὶ Ἰωνικὴν διάλεκτον λαμβάνονται τὰ προτακτικὰ ἄρθρα ἀντὶ ὑποτακτικῶν (§. 280)· τὸ ἀντί ὅ, τὸν ἀντὶ ὃν κτλ.

§. 292. Εἰς τὰς ἀρχαιοτάτας διαλέκτους καὶ τὰ προτακτικὰ καὶ τὰ ὑποτακτικὰ ἦσαν ἀντωνυμίαι δεικτικαὶ ἀντὶ οὗτος ἢ ἐκεῖνος, τὸ ὁποῖον ἐγένεον ἐξαίρετως εἰς τὴν ἐπικὴν ποίησιν σύνηθες· ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν λογογραφικὴν τῶν Ἀττικῶν γλῶσσαν εὐρίσκεται εἰς διωρισμένους περιπτώσεις ἢ χρῆσις αὕτη, καὶ ἐξαίρετως εἰς τοὺς ἐπιμερισμούς, εἰς τοὺς ὁποίους πρῶτον μὲν τίθεται ὁ μὲν, ἔπειτα ὁ δὲ, καὶ ἐφεξῆς ἄλλο ὁ δὲ, ἐὰν εἶναι χρεῖα.

§. 293. Ἐπιμερισμός δὲ λέγεται, ὅταν ὅλου ἢ πλῆθους τινὸς ἡθροισμένου μέρος μὲν ἔχῃ ταύτην τὴν ἰδιότητα, μέρος δὲ ἄλλην. Ἐν γένει λοιπὸν, ἐὰν τὸ ὅλον σημαίνεται μὲ ὀνομαστικὴν, τὸ ῥῆμα εὐρίσκεται εἰς αὐτήν, καὶ τὰ μέρη ἔπονται μὲ ἄλλους προσδιορισμούς· ἐὰν δὲ τὸ ῥῆμα εὐρίσκεται εἰς τὰ μέρη, τὸ ὅλον προηγεῖται εἰς γενικὴν πτώσιν. Ἐὰν δὲ τὰ μέρη εἶναι ὁμοιόπρωτα μὲ τὸ ὅλον εἰς πλαγίαν πτώσιν, προηγεῖται μετοχὴ ἡνωμένη ἐπιθετικῶς μὲ τὸ ὅλον. Ἀλλ' ὁ κανὼν δέν εἶναι ἀτρεπτος. Παραδείγματα τοῦ λεγομένου εἶναι τὰ ἐφεξῆς·

Τῶν Ἑλλήνων οἱ μὲν ὑφ' ἡμῖν, οἱ δὲ ὑπὸ Λακεδαιμονίοις εἰσὶν (Ἰσοκρ. Πανηγυρ. 39).

Τῶν ζώων τὰ μὲν ἔχει πόδας, τὰ δὲ οὐ·

Ἄετοί· διέπτησαν δύω, ὁ μὲν ἀπ' ἀνατολῶν, ὁ δὲ ἀπὸ δυσμῶν·

Ἄετῶν διαπτάντων, τοῦ μὲν ἀπ' ἀνατολῶν, τοῦ δὲ ἀπὸ δυσμῶν, ἴσον τὸ τάχος·

Ἀλλ' ἐπειδὴ, ὡς εἶπα, ὁ κανὼν εἶναι ἄστατος, φέρομεν ἄλλα παραδείγματα χωρὶς τὴν παρατήρησιν τούτου.

Οἱ ξένοι, οἱ μὲν ἀναγκαστοὶ ἐσθάντες εὐθὺς κατὰ τὰς χώ-
ρας ἀποχωροῦσιν, οἱ δὲ ὑπὸ μεγάλου μισθοῦ τὸ πρῶτον ἐπαρ-
θέντες (Θουκυδ. Ζ. 13).

Οἱ πολέμιοι (ἀντὶ τῶν πολεμίων) οἱ μὲν ἐθαύμαζον τὰ γι-
γνόμενα, οἱ δ' ἐβόων, οἱ δὲ συνεσκευάζοντο. — Ἔσωσεν ἀμφο-
τέρους καὶ τοὺς ἀκολουθήσαντας καὶ τοὺς ὑπομείναντας· τοῖς
μὲν γὰρ ἱκανὴν τὴν ἄνω χώραν κατέλιπον, τοῖς δὲ πλείω τῆς
ὑπαρχούσης ἐπόρισαν (Ἰσοκρ.).

Οὕτω λέγουσι καὶ οἱ μὲν αὐτῶν — οἱ δὲ, (Περὶ τοῦ ὁ μὲν,
ὁ δ' οὐ, Ζήτ. ἔμπροσθεν εἰς τὸν σύνδεσμον Μέν). Εἰς ὅλους τού-
τους τοὺς ἐπιμερισμοὺς τὰ ὁ μὲν, ὁ δὲ εἶναι ἰσοδύναμα μὲ τὰ
ἐκεῖνος μὲν, οὗτος δέ· ἢ ἄλλος μὲν, ἄλλος δέ, ἢ (κοινότερον)
ἓνας μὲν, ἄλλος δὲ κτλ.

§. 294. Τὸ ὑποτακτικὸν ἄρθρον σπανίως εὐρίσκεται εἰς
τοὺς γνησίους Ἀττικοὺς κατὰ τὸν τρόπον τοῦτον. Ἐν μόνον
παράδειγμα εὐρίσκεται εἰς τὸν Δημοσθένην (περὶ στεφ. σελ.
248) πόλεις ἐλληνίδας, ἃς μὲν ἀναιρῶν, εἰς ἃς δὲ τοὺς φυγά-
δας κατάγων. Συχνότερα δὲ ἀπαντᾷται (ὅς μὲν, ὅς δέ, ἃ μὲν,
ἃ δέ) εἰς τοὺς μεταγενεστέρους, καθὼς εἰς τὸν Πλούταρχον.

§. 295. Εἰς δὲ τὰς διηγήσεις εὐρίσκεται συχνὰ ὁ, ἡ, τὸ
μετὰ τοῦ δέ, ἅπαξ, ἀναφερόμενον εἰς προηγηθὲν ὑποκείμενον·
οἷον ὁ δὲ εἶπε (αὐτὸς δὲ εἶπεν, ἡ ἐκεῖνος, κατὰ τὴν ἔννοιαν).
Τὴν δὲ ἀποχωρῆσαι.

§. 296. Ὅταν εἶναι πρόσωπον τὸ ὑποκείμενον τοῦ ῥήμα-
τος, τότε μὲ σημάσιν δεικτικῶν ἀντωνυμιῶν συνάπτονται
καὶ μὲ τὸν καὶ τὰ ὑποτακτικὰ ἄρθρα ὅς, οἷ, αἷ. — εἰς δὲ αἰ-
τιατικὴν (ἀπαρεμφάτου) μόνον τὸ προτακτικὸν τὸν· οἷον καὶ
ὅς, ἀκούσας ταῦτα, ἔωσεν αὐτὸν ἐκ τῆς πόλεως· καὶ οἷ, δια-
λυθέντες, εἰσέβαινον εἰς τὰς νῆας (Ἡρόδ.). — καὶ τὸν κελεῦσαι
δοῦναι.

Σημ. α'. Ἐδῶ ἀνήκουν καὶ οἱ εἰς τοὺς διαλόγους συνήθεις τύποι· ἡ δ' ὅς,
εἶπεν ἐκεῖνος· καὶ ὁ ἑλλειπτικὸς, καὶ ὅς (δηλ. ἔφη).

Σημ. β'. Ἐάν εἶναι εἰς τοὺς ἐπιμερισμοὺς πρόθεσις, ὁ μὲν καὶ ὁ δὲ συνήθως

τίθεται μετὰ τὴν πρόθεσιν· οἷον ἐν μὲν τοῖς συμφωνοῦσιν, ἐν δὲ τοῖς οὐ (Ἰσοκρ. Πηνηγ. 41)· εἰς μὲν τοὺς ὑβρίζοντες, τοῖς δὲ δουλεύοντες·

Σημ. γ'. Πολλάκις μετὰ τὸ οἱ μὲν δὲν ἀκολουθεῖ οἱ δὲ, ἀλλὰ τινὲς δὲ, ἢ ἐνιοι δέ.

Σημ. δ'. Ἐκ τῆς παλαιᾶς σημασίας τοῦ ἄρθρου προήλθε καὶ ἡ φράσις τὸν καὶ τὸν, τὸ καὶ τὸ, τὰ καὶ τὰ, τὰ ὅποια σώζονται εἰς τὴν λαλουμένην γλῶσσάν μας, καὶ συναντῶνται μάλιστα εἰς τὸν Δημοσθένην.

Σημ. ε'. Τελευταῖον ἐξηγεῖται ἡ εἰς τοὺς ποιητάς δοτικὴ τῷ ἀντὶ διὰ τοῦτο, διό· οἷον (Ἰλ. ε. 815) Γινώσκω σὲ θεᾶ—τῷ τοι προφρονέως ἐρέω ἔπος, ἤγουν διὰ τοῦτο υἱέω σὲ ἐμίλησεν εἰλικρινῶς. Τίθεται δὲ οὕτω καὶ εἰς αἰτιατικὴν· οἷον (Ἰλ. γ. 176) ἀλλὰ τὰ γ' οὐκ ἐγένοντο· τὰ καὶ κλαίευστα τέτηκα, ἤγουν διὰ τοῦτο ἀναλύομαι εἰς τὰ δάκρυα·

Σημ. ς'. Εἰς τὴν ἐποποιίαν ἡ τῶν ἄρθρων ἀντὶ δεικτικῶν ἀντωνυμιῶν χρῆσις εἶναι συνηθεστέρα. Ὁ δὲ Ὅμηρος πάντοτε σχεδὸν οὕτως ἐκλαμβάνει τὰ ἄρθρα, ὡς παρρηρεῖται Ἰλ. α. 340 πρὸς τοῦ βασιλῆος· δ. 399 τὸν υἱὸν γέινατο, καὶ ε. 215 ζ. 407. Ὀδυσ. ε. 106· καὶ ὅπου δὲ φαίνεται ὅτι τὰ μεταχειρίζεται ὡς τῶν Ἀττικῶν τὰ ἄρθρα· οἷον (Ἰλ. ρ. 80) τὸν ἄριστον, καὶ (Ἰλ. α. 34), ὁ γέρων, καὶ συγνήεις, οἱ ἄλλοι, τᾶλλα, εἶναι δεικτικαὶ ἀντωνυμίαι· π. χ. ἀντὶ τοῦτον τὸν ἄριστον οὗτος ὁ γέρων· ἐκεῖνοι οἱ ἄλλοι κτλ. ἀλλ' ἡ δεικτικὴ δύναμις γίνεται ἀσθενής, καὶ πλησιάζει κατ' ἐλάχιστον εἰς τὴν τῶν ἄρθρων (Πρβ. §. 280).

6. Ἀντωνυμία.

§. 297. Ἡ ἀντωνυμία λαμβάνεται ἀντὶ ὀνόματος (§. 24), διακρίνουσα καὶ τὰ πρόσωπα, ὡς αἱ προσωπικαὶ καὶ κτητικαί, ἢ διορίζουσα σχέσεις τινὰς γενικῶς ἐπὶ οὐσίας, ποσότητος, ποιότητος μὲ δεξιῶν ἢ ἀναφορὰν ἢ ἐρώτησιν. Διαφέρουσι δὲ τῶν ἐπιθέτων ὀνομάτων αἱ δεύτεραι, καθότι ἐκεῖναι μὲν σημαίνουν ὠρισμένην ποσότητα ἢ ποιότητα· οἷον, μέγας, πηχυαῖος, γλυκύς, πικρὸς, κτλ. αὗται δὲ ἀρρισταίνουσιν· οἷον τῶσος, τοιοῦτος, ὅσος, οἷος κτλ. καὶ καθότι ἐξ ἐκείνων μὲν γίνονται ἀρηρημένα οὐσιαστικά· οἷον γλυκύτης, πικρίας κτλ. (§. 212), ἐκ δὲ τούτων οὐδαμῶς πλήν τοῦ ταυτότης καὶ ἑτερότης ἐκ τοῦ ὁ αὐτὸς ταυτότητος ὄνομα (§. 340), καὶ τοῦ ἕτερος ἑτερότητος (§. 315 α').

§. 298. α'. Προσωπικαί. Ὅτι ἡ ὀνομαστικὴ τῶν πρώτων καὶ δευτέρων προσώπων παραλείπεται ἐννοουμένη, παραλαμβάνεται δὲ μόνον ὅπου εἶναι χρεῖα ἀντιδιαστολῆς ἢ ἐμφά-

σεως, τὸ εἶπαμεν ἀρχήτερα (§. 266). Ἀντὶ δὲ τῶν τρίτων χρησιμεύουσι μᾶλλον αἱ δεικτικαὶ ἢ ἀναφορικαὶ ἀντωνυμίαι αὐτὸς, ἐκεῖνος, οὗτος· διότι τὸ ὅς εἶδαμεν (§. 290. Σημ.), ὅτι εἶναι ὑποτακτικὸν ἄγθρον ἢ δεικτικὴ ἀντωνυμία, σπανίως καὶ αὕτη χρήσιμος· πότε δὲ εἶναι εὐχρηστοὶ αἱ λοιπαὶ πτώσεις τῆς τριτοπροσώπου (οἱ ἔ κτλ.) θέλομεν ἰδεῖν ἐφεξῆς (§. 305. Σημ.).

Σημ. α'. Εἰς τοὺς διαλόγους τὸ ἀποκρινόμενον πρόσωπον λέγει πάντοτε Ἐγώ γε χωρὶς ῥήματος ἢ οὐκ ἔγωγε· οἷον (Πλάτ. Γοργ. 36) Βούλει σμικρόν τί μοι χαρίσασθαι; Πωλ. Ἐγώ γε· οὕτω καὶ ἐπὶ ἀποφατικῆς ἀποκρίσεως οὐκ ἔγωγε. Ἀλλὰ τοῦτο ἐκλαμβάνεται μᾶλλον ἐπιρρηματικῶς, ἀντὶ τοῦ Ναί, ἢ τοῦ Μάλιστα τῆς συνηθείας·

Σημ. β'. Ὅταν ἀπέτρεπᾰν τινα μετὰ τῆς δεήσεως ἀπὸ πράξιν τινα, ἐμεταχειρίζοντο τὸ μὴ σύγε, καὶ τότε ἀνεφέρετο ἡ ὀνομαστικὴ εἰς τὸ προηγούμενον ῥῆμα· οἷον (Εὐριπ. Φοῖν. 541.) τί τῆς κακίστης δαιμόνων ἐρίσσαι φιλοτιμίας, παῖ; μὴ σύγ'· ἄδικος ἢ θεός, ἥγουν μὴ τὴν ἐπιθυμίαν, παρακλῶ σε, διότι εἶναι ἄδικος.

Σημ. γ'. Κἄποτε ἡ ἀντωνυμία σε τίθεται ἐπὶ δεήσεως μετὰ τῆς πρὸς κα γενικῆς πτώσεως, ὅπου ἑλλείπει τὸ ἱκετεύω· οἷον πρὸς σὲ τῶνδε γονάτων, σὶ κτεῖρον ἡμᾶς (Εὐριπ. Ἀνδρομ. 892). ἥγουν ἱκετεύω σὲ πρὸς τῶνδε τῶν γονάτων κτλ.

§. 299. β'. Δεικτικαί. Ἡ μὲν οὗτος λαμβάνεται ἐπὶ δείξεως τῶν πλησίον· ἢ δὲ ἐκεῖνος, τῶν μακράν· οἷον γυμνός ἐπιβαίνειν τὰ περιττὰ ταῦτα καταλιπόντας (Λουκιαν. Νεκρ. Διάλ.)· καὶ (ὁ αὐτ. Χάρ ἢ ἐπισκ.) πλὴν τὰ πρὸ τῆς πόλεως ἐκεῖνα χῶματα ὀρέας· Ὡσαύτως ἐπὶ διηγήσεως ὅσα μὲν ἐρρέθησαν μέχρι τοῦδε, λέγονται ταῦτα ὡς παρόντα· τὰ δὲ ἐφεξῆς ἐπόμενα, ὡς μακράν ἀκόμῃ, ἐκεῖνα· οἷον, πλὴν ἀλλὰ ταῦτα μὴ ἐλπίσης . . . ἐκεῖνα δὲ ἡδέως ἂν μάθοιμι παρὰ σοῦ (Λουκιαν. Διαλ. Ἀλεξ. κ. Διογ.). Καὶ γενικῶς ὅταν μέλλῃ ὁ λέγων νὰ διηγηθῇ τι, τὸ προλαμβάνει μετὰ τὸ ἐκεῖνο. Ἐκεῖνο δὲ οὐ φανερόν, ἔφη, ὅτι κτλ. (Ξενοφ. Ἀπομν. Δ'. 2. 26).

§. 300. Αἱ οὗτος καὶ ἐκεῖνος τίθενται πολλάκις ἀνταποδοτικῶς εἰς ἀναφορικὰς ἀποδιδόμεναι· οἷον, ὅσα ψυχὴ δέχεται, ταῦτα διαπονεῖν ἐδοκίμαζε (Ξενοφ. Ἀπομν. Α. 2. 5)· ὅσοι μὴ ἐπέθοντο, τούτους ἐκόλαζε· καὶ εἰς μετοχὴν δὲ ἀναλυομένην διὰ τῆς ἀναφορικῆς ἀντωνυμίας· οὐκ (Ξενοφ. Ἀγησίλ. Δ'. 4)

εἰ προῖκα εὖ πεπονθότες (ἀντὶ οἱ ἂν προῖκα εὖ πάθωσιν) οὗτοι αἰεὶ ἡδέως ὑπηρετοῦσι τῷ εὐεργέτῃ.

§. 301. Ὅταν αἱ οὗτος καὶ ἐκεῖνος ἔχουσι κατόπιν των ἀναρθρον ἐπίθετον ἢ ἐρωτηματικὸν ὄνομα, τότε ὁ λόγος συμπεριέχει καὶ τὴν ἀναρρῶν καὶ τὴν ἀνταπόδοσιν καὶ ἀναλύεται κοινότερον εἰς δύο λόγους· οἷον, τίνες ἐκείνους ὁ Κροῖστος ἐκπέμπει; (Λουκιαν. Χάρ. ἢ ἐπισκ.) κοινότερον, τίνες εἰσὶν ἐκεῖνοι, οὓς ἐκπέμπει· καὶ (Πλάτ. Πρωταγ.) τοῦτο οὐδὲν θαυμαστὸν λέγεις, ἡγουν οὐκ ἔστι θαυμαστόν, ὃ λέγεις· καὶ πολλὰ ἄλλα, τὰ ὁποῖα Περβ. μὲ τὴν Σημ. τοῦ §. 283.

Σημ. Ἡ ἐκεῖνος λαμβάνεται καὶ ἐμφαντικῶς ἐπὶ ἐπαίνου, ἢ καὶ τὸ ἐναντίον. οἷον τὸν Ἀριστείδην ἐκεῖνον (Δημοσθ. Ὀλυμπ. γ'. §. 9.), ἡγουν τὸν ἀξιόπαινον, τὸν περίφημον.

§. 302. Αἱ οὗτος καὶ ὅδε λαμβάνονται πολλάκις ἀντὶ τοπικῶν ἢ δεικτικῶν ἐπιρρήματων. οἷον (Πλάτ. Πολ. Α'. εἰς τὴν ἀρχήν)· ἡρόμην ὅπου εἶπ· Οὗτος, ἔφη, ὀπισθεν προσέρχεται, ἡγουν ἡρώτητα ποῦ εἶναι· ἐδῶ ἢ ἰδοῦ, ἀπεκρίθη, ἔρχεται ὀπισθεν· ἢ δὲ ὅδε ἀπαντᾷται οὕτως εἰς τοὺς ποιητάς· οἷον (Ὀδυσ. α. 185) νηὶς δέ μοι ἦδ' ἔστηκεν ἐπ' ἀγροῦ· καὶ (Ὀδυσ. ρ. 207) ἔνδον μὲν δὴ ὅδ' αὐτὸς ἐγὼ, κατὰ πολλὰ μογήτας, ἤλυθον, ἀντὶ ἰδοῦ ἤλθον αὐτὸς ἐγὼ κτλ. Ζήτ. καὶ Ἰλ. χ. 367.

§. 303. γ'. Ἡ αὐτὸς τίθεται εἰς ἀναρρῶν προειρημένον ὀνόματος τρίτου προσώπου· οἷον, σύνειμι τοῖς φίλοις καὶ ἡδομαι αὐτοῖς· τοῦτο δὴ πρῶτον αὐτὸν ταράττει παρὰ γινώμην γεγρονός καὶ πολλὴν ἀθυμίαν αὐτῷ παρέχει, Δημοσθ. Ὀλυμπ. α. §. 12. Παρεκτός ταύτης τῆς χρήσεως λαμβάνεται.

Α'. ἀντὶ τοῦ αὐτὸς ὁ ἴδιος, ὡς λέγομεν συνήθως·

1. Ὅταν ἐμφαντικῶς προηγῇται ἢ ἔπεται εἰς ἑναρθρον ὄνομα· οἷον, μᾶλλον τοῦτο φοβοῦμαι ἢ τὸν θάνατον αὐτόν· καί, αὐτὸν τὸν βασιλέα ἀποκτεῖναι ἐβούλετο·

2. Ὅταν παραλειπομένων τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν ἐγὼ, σὺ, ἐκεῖνος λαμβάνεται ἀντὶ πρῶτου δευτέρου κτλ. προσώπου· οἷον (Λουκιαν. Χάρ. ἢ ἐπισκ.) ὁρθῶς λέγεις· αὐτὸς γὰρ εἶδομαι

τὸ ποιητέον, ἀντὶ ἐγὼ ὁ ἰδιος· καὶ (Ἰλ. α. 133) αὐτὸς ἔχης γέρας· καὶ (Δημ. περὶ παρὰ πρ.), φησὶν αὐτὸς αἵτιος γεγενῆσθαι.

Β'. Ἀντὶ τῆς τριτοπροσώπου προσωπικῆς ἀντωνυμίας τίθεται μόνον εἰς τὰς πλαγίας πτώσεις· οἷον ἔδωκεν αὐτοῖς τὸ πῦρ· οὐχ ἑώρακα· αὐτόν; (Περβ. τὰ εἰς §. 322).

Γ'. Λαμβάνεται ἐνάρθρως ἐπὶ ταυτότητος· οἷον, ὁ αὐτὸς ἀνήρ· ἐκέλευσε τὸ αὐτὸ ποιεῖν. Οἱ δὲ ἐποποιοὶ λέγουσι καὶ ἀνάρθρως αὐτὸς, ἀντὶ ὁ αὐτός· τὴν τούτου σύνταξιν μετὰ δοτικῆς Ζήτ. κατ. §. 340. γ'.

Σημ. α. Κἄποτε ἐλαμβάνεται ἡ αὐτὸς ἀντὶ τοῦ μόνος· οἷον Πλάτ. Παρμεν. σελ. 95, αὐτοὶ γὰρ ἐσμιν, ἀντὶ μόνιοι· καὶ (Ξενοφ. Λακεδ. Γ. 5.) αὐτὰ τὰ πρὸ τῶν ποδῶν ὄρῃν, ἤγουν μόναν.

Σημ. β. Εἰς τὴν δοτικὴν αὐτοῖς, αὐτῇ, ἐλλείπει πολλάκις ἡ σύν· οἷον, τὸν Παρνασσὸν αὐτῇ τῇ Κασταλίᾳ . . . μετεκινήταμεν, Λουκιαν. Χάρ. ἡ ἐπισκ.

§. 304. δ'. Αἱ σύνθετοι, ἐμαυτὸν, σεαυτὸν κτλ. λαμβάνονται ὅταν ἐπιστρέφῃ ἡ ἐνέργεια ἢ ἄλλη τις σχέσις εἰς τὸ ἐνεργοῦν πρόσωπον· οἷον, παρὰσχεύαζε σεαυτὸν· διατηρῶ τὰ ἐμαυτοῦ· φροντίζει περὶ ἑαυτοῦ κτλ.

§. 305. Λαμβάνονται καὶ ἐπὶ ἀντιμεταβάσεως· λέγω δὲ ἀντιμετάβασιν ὅταν πρόσωπον ἐνεργῇ εἰς ἄλλο, καὶ ἐκεῖνο πάλιν ἀντενεργῇ εἰς τὸ πρῶτον· οἷον, νομίζει τοὺς πολίτας (ἐδῶ μεταβαίνει ἡ ἐνέργεια ἐκ τοῦ νομίζει εἰς τοὺς πολίτας) ὑπηρετεῖν ἑαυτῷ (ἐδῶ ἀντιμεταβαθίζουσιν οἱ πολῖται τὴν ἐνέργειαν τῆς ὑπηρεσίας εἰς τὸν νομίζοντα)· καὶ, (Ξενοφ. Κύρ. παιδ. Α'. γ. 18) οὐχ ὄρῃς, ὅτι καὶ Μήδους ἅπαντας δεδιδαχεν ἑαυτοῦ μείον ἔχειν; ἀλλ' ἐνταῦθα ἐμπορεῖ νὰ τεθῇ καὶ ἡ ἀπλῇ αὐτόν, καθὼς καὶ αἱ τριπρόσωποι προσωπικαὶ οὗ, ἐ, σφεῖς, σφῆς κτλ. καὶ μάλιστα οἱ δόκιμοι συγγραφεῖς ταύτας μεταχειρίζονται εἰς τὴν ἀντιμετάβασιν.

Σημ. α. Ἡ ἐ, οἱ κτλ. τίθενται κυρίως α.) ὅπου δὲν χρειάζεται ἔμφασις, καὶ ὅπου ἐπὶ πρῶτου προσώπου τίθεται ἐγκλιτικῶς ἡ με· οἷον (Πλάτ. Πολ. Α'. εἰς τὴν ἀρχὴν) κατιδὼν ἡμᾶς ὁ Πολέμαρχος ἐκέλευσε δραμόντα τὸν παῖδα περιμεῖναι ἐ κελεύεται· οὕτω καὶ οἱ (Ξενοφ. Ἀνάβ. Γ. 1. 5), σφίσιν (Ξενοφ. Ἑλλην. Ε. 4. 11)· β.) ἐπὶ πλαγίου λόγου, ὅταν ὁ ὁμιλῶν μνημονεύεται, Ζήτ. πα-

παδείγμα εἰς Πλάτ. πολ. Ι'. σελ. 617, ὅπου ἀπκνητᾷται οὕτω, σφᾶς, οὐ, ἔ. Εἶναι δὲ σπάνια τὰ ἐνικὰ ταύτης τῆς ἀντωνυμίας· καὶ συνηθέστερα τὰ πληθυντικὰ, οἷον (Ξενοφ. Ἀνάβ. Ζ'. 5. 5) λέγειν ἐκέλευσεν, ὅτι οὐδὲν ἂν ἦτονον σφεῖς ἀγαγοῖεν τὴν στρατιάν·

Σημ. β'. Ἐπὶ ἀντιμεταβάσεως παραδείγματα τῆς ἑαυτὸν ἢ αὐτὸν ἔχουσαν ἐκ τοῦ Ἰσοκρ. Πανηγ. 12· οἱ μὲν (δηλ. θεαταὶ) ὅταν ἴδωσι τοὺς ἀθλητάς ἑαυτῶν ἐνεκα ποιοῦντας (ὅπου τὸ ἑαυτῶν ἀποδίδεται εἰς τοὺς θεατάς), οἱ δὲ (δηλ. ἀθληταὶ) ὅταν ἐνθυμηθῶσιν, ὅτι πάντες ἐπὶ τὴν σφετέραν θεωρίαν ἤκοιεν (τὸ σφετέραν γενόμενον ἐκ τοῦ σφεῖς εἶναι ταυτόσημον τοῦ ἑαυτῶν δηλ. τῶν ἀθλητῶν). Ἴδε προσέτι Ξενοφ. Ἀπομν. Α'. 2. 52. Πλάτ. Φαίδρ. σελ. 259. Εὐριπ. Ἰππ. 977.

Σημείωσις γ'. Ἡ ἑαυτοῦ κτλ. ἐκλαμβάνεται γενικώτερον ἐπὶ παντὸς προσώπου, ἤγουν ἀντὶ ἑμαυτοῦ, σεαυτοῦ κτλ. Εὐρίσκονται δὲ παραδείγματα καὶ εἰς τοὺς πεζογράφους καὶ εἰς τοὺς ποιητάς.

§. 306. ε'. Ἀλληλοπαθεῖς. Ὅταν ἀμοιβαίως ἐνεργῇ πρόσωπόν τι εἰς ἄλλο, καὶ τοῦτο ἐνταυτῷ εἰς ἐκεῖνο· ἢ πολλὰ πρόσωπα ἐνεργῶσιν ἀμοιβαίως ἢ πάσχειν ἀμοιβαίως ἐνταυτῷ· οἷον παρακαλέσαντες ἀλλήλους (Ἰσοκρ. Ἀρχ.)· ἡδικοῦνθ' ὑπ' ἀλλήλων (Δημοσθ. κατὰ Φιλίπ. γ').

Σημείωσις. Ἀντ' αὐτῶν λαμβάνονται πολλάκις αἱ σύνθετοι· οἷον παυσάμενοι τῆς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς φιλονεικίας . . . πολεμήσωμεν (Ἰσοκρ. Πανηγ.)· τοὺς Ἑλλήνας στασιαστικῶς πρὸς ἑαυτοὺς ἔχοντας (Δημοσθ. Στεφ.), ἀντὶ πρὸς ἀλλήλους.

§. 307. ς'. Ἀόριστοι τίς ἢ τί λέγονται ἐπὶ προσώπων καὶ πραγμάτων ἀπροσδιόριστων· οἷον, περὶ καινοῦ τινος πράγματος· Σανίων τις διδάσκει (Δημοσθ.) προσῆλθέ τις· γυνή τις κτλ. λεγέτω τις περὶ αὐτοῦ τούτου, ἢ γινώσκει, Ξενοφ. Κύρ. Π. ς'. 1. 6. Συντάσσονται δὲ καὶ μὲ γενικὴν πληθυντικὴν· τῶν ἱερέων τις, ἢ τῶν τις ἱερέων (§. 281. Σημ.).

§. 308. Ὅταν ὁ λόγος ἀποβλέπῃ εἰς καθένα, τὸ τίς εἶναι ἀντὶ τοῦ ἑκάστου, καθείς· ἤδη τις ἐπιδεικνύτω ἑαυτὸν, ἤγουν καθείς.

Σημείωσις. Ἐπειδὴ τὸ ἀόριστον ἐμπορεῖ νὰ σημαίῃ ἢ τοῦτο τὸ πρόσωπον ἢ ἐκεῖνο ἢ ἄλλο, ἤγουν πολλὰ διὰ τοῦτο πολλάκις μετὰ ἐνικόν τις ἀκολουθεῖ τὸ ἀναφερόμενον εἰς αὐτὴν πληθυντικῶς· οἷον, ἐάν τις φανερός γένηται κλέπτων ἢ λωποδυτῶν . . . τοῦτοις θάνατός ἐστιν ἡ ζημία (Ξενοφ. Ἀπομν. Α'. 2. 60.). Περὶ τοῦ οὐδετέρου τί, Ζήτ. εἰς τὰς ὑπέρσεις.

§. 209. Λαμβάνεται δὲ τὸ τίς καὶ ἐμφαντικῶς ἀντὶ τοῦ

μέγας ἢ ἔνδοξος οἶον, καὶ δόξης τισὶν εἶναι τις, Ἐπικτ. καὶ καταφρονητικῶς, οἵεται τις εἶναι, τὸ ὅποσον λέγομεν εἰς τὴν γλῶσσαν μας· Νομίζει καὶ αὐτὸς ὅτι καὶ εἶναι.

§. 310. ζ'. Ἐρωτηματικαί. Ἡ ἀπόκρισις γίνεται μετὰ τὴν αὐτὴν πτώσιν, μετὰ τὴν ὁποῖαν ἔγεινεν ἡ ἐρώτησις· οἶον,

τίς; οὗτος· ἐκεῖνος· οὐδεὶς

πότερος; ὁ ἕτερος· οὐδέτερος

ποῖος; ἀγαθός· κακός· ἡδὺς

πόσος; πολλός· ὀλίγος

πρωταῖος; δευτεραῖος

ποσαετής; διετής· δεκαετής κτλ.

§. 311. Ἡ τίς συντάσσεται ὁμοιαριθμῶς μετὰ τὰ οὐσιαστικά, καὶ πολλάκις μετὰ γενικὴν πληθυντικὴν (Πρβ. §. 273)· οἶον τίς οὕτως εὐθήης ἐστίν, ὅς τις ἀγνοεῖ τὸν ἐκείθεν πόλεμον δεῦρο ἥζοντα; Δημοσθ. Τίς ἀνθρώπων οὐκ ἐπιθυμήσει μετασχεῖν τῆς φιλίας καὶ συμμαχίας τῆς ἡμετέρας; Ἰσοκρ.

§. 312. Ὅταν γίνεται ἡ ἐρώτησις μετὰ ἀπορίαν, προστίθεται εἰς τὸ ἐρωτηματικὸν τὸ ποτε, ἢ δῆποτε ἢ τὸ ἄρα· τίς ἦν ποτε ἢ διάνοια τῶν τότε Ἀθηναίων; (Δημοσθ. κατὰ Φιλ.)· τί δῆποτ', ὦ Μέλητε κτλ. τίς ἄρ' ἦν ὁ ταῦτα εἰπών; Πολλάκις, μάλιστα εἰς ἀντερώτησιν ἢ δευτέραν ἐρώτησιν τίθεται ἐνάθεως τὸ ἐρωτηματικόν· οἶον, τὸν τίνα λέγεις; σὺ κατὰ τῆς Χριστοῦ ἐκκλησίας; ὁ τίς; καὶ, ὁ τίς ἐρωτᾷς; Σημαίνεται δὲ διὰ τῆς φράσεως ταύτης καταφρόνησις.

Σημείωσις. Πολλάκις ἢ τίς καὶ πᾶσα ἐρωτηματικὴ ἀντωνυμία καὶ πᾶν ἐρωτηματικὸν ἐπέρρημα ἰσοδυναμεῖ εἰς τὰς ἐρωτήσεις μετὰ τὸ ἀντίθετόν του ἀνητητικόν, ἥρουν τὸ τίς μετὰ τὸ οὐδεὶς· τὸ πόθεν μετὰ τὸ οὐδαμῶθεν· τὸ ποῦ μετὰ τὸ οὐδαμοῦ· τὸ πῶς μετὰ τὸ οὐδαμῶς κτλ. ὅταν ὁ λέγων ἐκ πάθους ἢ ἀγανακτήσεως πρὸς ἑλεγχον τοῦ ἀντιπάλου τὸν ἐρωτᾷ καταφατικῶς ὅσα εἶναι αὐτὸς πληροφορημένος ὅτι δὲν ὑπάρχουσι. Τοιοῦτον εἶναι τὸ ἀνωτέρω (§. 311.) ἀναφεθὲν πρῶτον παράδειγμα· τοιαῦτα δὲ εἶναι τὰ ἐφεξῆς· τίς δ' ἂν σοι λεγούσῃ τι πιστεύσειεν; ἢ τίς ἂν εὖ φρονῶν τοῦ σοῦ θιάσου τολμήσειεν εἶναι; (Ξενοφ. Ἀπομ. Β'. 1. 31.) ἥρουν (ἀνερωτήτως) οὐδεὶς· καὶ (αὐτ. αὐτ. Α'. 5. 1.) πῶς ἂν οἰηθείημεν τὸν τοιοῦτον ἢ ἡμᾶς σῶσαι ἢ τοὺς πολέμιους κρατῆσαι; ἥρουν οὐδαμῶς· καὶ ἀπλῆ δὲ καταφατικὴ ἐρώτησις ἔχει δύναμιν ἀποφάσεως· οἶον,

(χρὸς. 2.) διάκονον ~~α~~ καὶ ἀγροατὴν τοιοῦτον ἐθελήσαιμεν ἂν προῖκα λαβεῖν, ἤγουν οὐκ ἂν ἐθελήσαιμεν. — Τούναντίον δὲ ἀποφατικῇ ἐρώτησις εἰς τοιαύτην περίστασιν ἰσοδυναμεῖ μὲ κατάρσιν· οἶον, (Δημοσθ. περὶ στεφ. τί κακὸν οὐχὶ πάσχοντες; ἤγουν πᾶν κακὸν πάσχοντες. Τοιοῦτον εἶναι καὶ τὸ ἀνωτέρω (§. 311.) δευτέρου παραδείγμα, τίς ἀνθρώπων οὐκ ἐπιθυμήσει; ἀντὶ πάντες κτλ.

§. 313. Πότερος σημαίνει, τίς ἐκ τῶν δύο, Συντάσσεται μὲ γενικήν· οἶον, πότερος τούτων ἐστὶν ὁ Νιρεὺς; ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὁμοῦ τίθεται τὸ πότερος δις· οἶον, Πότερος ὁ Νιρεὺς καὶ πότερος ὁ Θεοσίτης; (Λουκιαν.) ὁπότε εἰς τὴν κοινὴν ἡμῶν γλῶσσαν μόνον τὸ πρῶτον μεταφράζεται· οἶον τίς ἐκ τῶν δύο εἶναι ὁ Νιρεὺς καὶ τίς ὁ Θεοσίτης;

Τὸ οὐδέτερον, πότερον ἢ πότερα, τίθεται ἐπὶ δύο πράξεων ἀντιθέτων διὰ τοῦ ἢ διαζευκτικοῦ συνδέσμου· οἶον, πότερόν σε τίς, Αἰσχίνη, τῆς πόλεως ἐχθρόν ἢ φίλον εἶναι φῆ; (Δημοσθ. περὶ στεφ. σελ. 268). ἐρμηνεύεται δὲ εἰς τὸ, Πότερον φῆ τίς ὦ Αἰσχίνη, ἐχθρόν σε εἶναι ἢ φίλον τῆς πόλεως;

§. 314 Πᾶσα ἐρωτηματικὴ ἀντωνυμία καὶ πᾶν δὲ ἐρωτηματικὸν ἐπίρρημα συντάσσονται μὲ ἰδιὸν τῶν ὀρθὸν ῥῆμα καὶ οὐδέποτε μὲ μετοχὴν ἢ ἀπαρέμφατον· οἶον, τίς ἀνθρώπων οὐκ ἐπιθυμήσει; πότερος τούτων ἐστὶ χεῖρων; Τὸ δὲ (ἄνωτ. Σημ.) τί κακὸν οὐχὶ πάσχοντες; καὶ ἄλλας ἐξαίρεταις Ζήτ. Ὑστερον εἰς τὸ κεφάλαιον τὸ ἐπιγραφόμενον Ἄλλα τινὰ ἰδιαίτερα εἶδη συντάξεως, Β'.

§. 315. ἢ. Ἐτερος, ἑκατος, ἄλλος ὀνομάζοντο ἀπὸ τούτων γραμματικῶν μαζ' ἐπιμεριζόμενα ὀνόματα, καὶ ἡμεῖς τὰς ὀνομάζομεν ἐπιμεριζομένας ἀντωνυμίας, ἐπειδὴ μερίζονται αἱ πρῶται δύο ἀντικείμενα, αἱ δὲ δεύτεραι πολλὰ, ὥς θέλομεν ἰδεῖν εὐθύς·

α'. Ἐτερος σημαίνει εἷς ἐκ τῶν δύο ἐνάθρως· οἶον, ὁ ἕτερος τῶν Διονυσίων τῇ ἐτέρᾳ χειρὶ, ἢ ἀπλῶς τῇ ἐτέρᾳ, μὲ μίαν ἀπὸ τὰς δύο χειρῶν, ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὲ τὴν ἀριστεράν. Ἀνάθρως δὲ εἶναι ταυτόσημον τοῦ ἄλλος, διάφορος· διὰ τοῦτο

συντάσσεται καὶ ποτε μὲ γενικὴν οἶον, ὁ φίλος ἕτερος ὢν τοῦ κόλακος.

β'. Ἐκάτερος σημαίνει δύο καθ' ἓνα, ἢ χωριστά· συντάσσεται δὲ καὶ αὕτη πολλάκις μὲ γενικὴν οἶον ἑκάτερος τῶν δύο τούτων ἐποίησε τὸ ἀγαθόν, ἡγουν καὶ ὁ εἷς ἐποίησε χωριστά, καὶ ὁ δεύτερος χωριστά· ἐπειδὴ δὲ σημαίνει δύο ἐνεργούντας καθ' ἓνα, διὰ τοῦτο ὡς ὁ δύο ἀριθμὸς, συντάσσεται ἀδιαφόρως μὲ ἐνικὸν διὰ τὴν φωνήν, ἢ μὲ πληθυντικὸν ῥῆμα διὰ τὴν σημασίαν· οἶον δύο γυναῖκες λαβόμεναι ταῖν χεροῖν εἰλκόν με πρὸς ἑαυτὴν ἑκατέρα. Λουκιαν. ἐνύπν.

γ'. Ἐκαστος, πολλοὶ καθ' ἓνα. Συντάσσεται πολλάκις μὲ γενικὴν τοῦ ὕλου σημαντικὴν οἶον, διαλαμβάνων ἕκαστος ἡμῶν ἐν μέρει (Αἰσχίν. Παράπρ. §. 15). Διὰ τὴν ἐμφανομένην πληθὺν τῶν ὑποκειμένων συντάσσεται ἀδιαφόρως μὲ ἐνικὸν οὐσιαστικὸν ἢ πληθυντικὸν, ὡσαύτως καὶ μὲ ῥῆμα οἶον (Πλάτ. Γοργ. σελ. 128) οἱ ἄλλοι δημιουργοὶ βλέποντες πρὸς τὸ ἑαυτῶν ἔργον ἕκαστος οὐκ εἰκῇ ἐκλεγόμενος προσφέρει· οἱ δὲ κληρὸν ἐσημήναντο ἕκαστος, Ἰλ. η. 175. Ἐν γένει εὐρίσκεται ἀδιαφόρως π. χ. ἕκαστος ἐποίησε, καὶ ἕκαστος ἐποίησαν.

Ἐναντίον τοῦ ἕκαστος εἶναι τὸ οὐδεὶς· διὰ τοῦτο καὶ αὐτὸ συντάσσεται καὶ ποτε μὲ πληθυντικὸν ῥῆμα οἶον (Ἀἰλιαν. Ποικίλ. ἱστ. Α'. 16). Οἱ δὲ οὐδεὶς αὐτῷ προστεῖχον. Εὐρίσκεται δὲ καὶ πληθ. οὐδένης ἤκουον, Ξενοφ. Ἑλλ. Ε. 3. 10. Οὐδένων (Δημ. Ὀλυμπ. β'. σελ. 23)· οὐδέσιν (ὁ αὐτ. Φιλιπ. Δ'. σελ. 145) ἐπ' οὐδένας συνίστανται, Ξενοφ. Κύρ. Η. Α'. 1, 2.

δ'. Ἄλλος ἐνάνθρως μὲν σημαίνει ὅλον τι ἀντιπαρετιθέμενον πρὸς μέρος ἢ μέρη οἶον, ἡ ἄλλη χώρα, δηλ. ὅλη ἡ ὑπόλοιπος χώρα. Ἀνάρθρως δὲ, διαφορὰν ἢ ἑτερότητα οἶον ἄλλος οὗτος λόγος, Δημοσθ. ἡγουν διάφορος. Τὸ δὲ ἄλλος ἄλλοθεν ἢ ἄλλος ἄλλο διὰ τὴν ἀοριστίαν πληθὸς σημαίνοντα συντάσσονται καὶ μὲ πληθυντικὸν ῥῆμα οἶον (Πλάτ. Χαρμ. σελ. 106) καὶ με, ὡς εἶδον εἰσιόντα, ἡσπάζοντο ἄλλος ἄλλοθεν καί, (Αὐ-

τέθ. σ. 107) ἡρώτων δὲ ἄλλος ἄλλο, ἤγουν (ὡς λέγομεν κοι-
νῶς) ἡρώτων ἓνας τὸ ἓνα καὶ ἄλλος τὸ ἄλλο.

§. 316. θ'. Συσχετικάι. Τοῖος καὶ τοιοῦτος· οἶος, τόσος
καὶ τοσοῦτος, ὅσος· τηλίκος καὶ τηλικούτος, οἷος. Αἱ μὲν ἀπὸ
συμφώνου ἀρχόμεναι εἶναι ἀνταποδοτικάι, αἱ δὲ ἀπὸ φωνήεντος
ἀναφορικάι (§. 86), μὲ τὰς ὁποίας συμπεριλαμβάνεται ἓν γέ-
νει καὶ τὸ ὅς ὑποτακτικὸν ἄρθρον ἀναφερόμενον εἰς τὸ ἀφανι-
σθὲν τος (§. 186.). Φυλάττεται δὲ καὶ εἰς αὐτὰ ἡ εἰρημένη (§.
278.) τρίτη συμφωνία· οἷον, ἔλπιζε καὶ περὶ σεαυτὸν γενή-
σεσθαι τοιοῦτον οἷος καὶ περὶ ἐκείνους (τοὺς προτέρους φίλους)
γέγονε (Ἰσοκρ. πρὸς Δημ.).

§. 317. Τὸ οἷος ἢ μόνον ἢ μετὰ τοῦ σχετικοῦ του ἐκλαμ-
βάνεται καὶ ἀντὶ τοῦ δυνατός, ἱκανός ἢ καλὸς μετὰ ἀπαρεμ-
φάτου· ἀλλ' ἐμπόρῃ νὰ ἐξηγηθῇ καὶ μὲ τὸ ὥστε· οἷον, τοιούτους
ἀνθρώπους, οἷους μεθυσθέντας ὀρχεῖσθαι τοιούτα, οἷα ἐγὼ νῦν
ὀκνῶ πρὸς ὑμᾶς ὀνομάσαι (Δημοστ. Ὀλυνθ. β'. §. 6), ἤγουν
ὥστε ὀκνῶ καὶ (Ξενοφ. Ἀπομν. Α'. 5. 6), τοὺς μὲν πρόσθεν
δοδόντας πᾶσι ζώοις οἷους τέμνειν εἶναι, ἤγουν ἱκανούς. Τὸ δὲ
εὐθέτερον μετὰ τοῦ οὐκ ἀρνητικῶς μάλιστα ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ
ἀδύνατον· τοῖς σπουδαίοις οὐχ οἷόν τε τῆς ἀρετῆς ἀμελεῖν (Ἰ-
σοκρ. Δημ.).

§. 318. Τὸ οἷος μόνον λαμβάνεται καὶ ἐμφαντικῶς ἐπὶ
θαυμασμοῦ, ἢ ἀποστερηθῆς· οἷος μὲν ἐγὼ βασιλεὺς, οἷος δὲ οὗ-
τος ληστής ἐγένετο (Λουκ. Νεκρ. διάλ.)· τὸ πρῶτον θαυμαστι-
κῶς, τὸ δεύτερον καταφρονητικῶς· καὶ, οἷον ἦν τὸ μέγα κε-
κραγέναι κτλ! (Λουκ. Τιμ. ἢ μισάνθ.), ἤγουν τί τερατουργὸν
πρᾶγμα ἦτο κτλ. Ὅταν δὲ αἰτιολογῇ τὴν προηγουμένου ῥήμα-
τος ἐνέργειαν, κεῖται ἀντὶ τοῦ, ὅτι τοιοῦτος οἷον, ἐμπαχίζον
τὴν μητέρα, οἷων τέκνων ἐκύρητεν, ἀντὶ, ὅτι τοιούτων τέκνων
ἐκύρητεν (Λουκιαν. Χάρ. ἢ ἐπισκ.).

Σημείωσις. Τὴν αἰτιολογίαν ταύτην σημαίνουν καὶ τὰ ὑποτακτικὰ ἄρθρα.
οἷον (Λουκιαν. Χάρ. ἢ ἐπισκοπ.). Τέλος ὁ Ἀθηναῖος· ὁς εὖ τε ἐξίω καὶ ἀπέ-
θανεν ὑπὲρ τῆς πατρίδος, ἀντὶ τοῦ, ὅτι οὗτος· καὶ (Πλάτ. Ἰππ. μεῖζ. σελ.
288.) τίς δ' ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος; ὡς ἀπαίδευτός τις, ὁς οὕτω φαντα ὀνόματα

ὀνομάζειν τολμᾶ, ἤγουν εἶναι πολὺ ἀπαίδευτος, ἐπειδὴ τολμᾶ κτλ. — Προσέ-
τι τὸ ὅς, ὅς τις κτλ. πρὸ ῥημάτων γνωστικῶν, δηλωτικῶν, λεκτικῶν, καὶ τῶν
τοιούτων λαμβάνεται ἀντὶ τοῦ ἀντιστοίχου τοῦ ἐρωτηματικοῦ τίς· οἶον, δείσας
φράζει τῷ νικητῇ, ὅς τις ἐστὶ (Θουκυδ. Α'. 137.), ἀντὶ τίς ἐστὶ καὶ Πλάτ.
Μέν. σελ. 349) περὶ ἀρετῆς, ὃ ἐστίν, ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδα· καὶ (Ξενοφ. Κύρου
Παιδ. ζ'. 1. 46.), πέμπει πρὸς τὸν Κύρον εἰπὼν ὅς ἦν. Ἐκ τούτου ἐξηγεῖται
ἡ φράσις ὅταν ὁ ἐρωτώμενος ἐπερωτᾷ διὰ τοῦ ὅς τις κτλ. οἶον, Σὺ δ' εἰ τίς
ἀνδρῶν; Ἀπόκρ. ὅς τις εἶμ' ἐγώ· καὶ, Ἀλλὰ δὴ τίνα γραφὴν σε γέγραπται;
Σωκρ. ἦν τίνα; οὐκ ἀγενῆ. Εἰς τὰς τοιαύτας φράσεις ἐννοεῖται τὸ ἐρωτᾶς λε-
κτικὸν ῥῆμα, μετὰ τὸ ὁποῖον ἔπεται τὸ ἀναφορικὸν ὅς τις ἀντὶ ἐρωτηματικοῦ
π. χ. Σὺ δὲ τίς εἶσαι; Ἀπόκρ. Ἐρωτᾶς τίς εἶμαι; καὶ ἐπὶ τοῦ δευτέρου πα-
ραδείγματος: ἐρωτᾶς τίνα γραφὴν; ὅχι ἀγενῆ κτλ.

§. 319. Εἰς τοὺς ἱστορικοὺς, ὅταν ἐκθέτωσι δημογορίαν,
πρὸ αὐτῆς μὲν τίθεται ἔλεξεν ἢ εἶπε τοιάδε· μετὰ δὲ τὴν δη-
μηγορίαν συνεχίζεται ἡ ἱστορία μὲ τὸ τοιαῦτα εἰπὼν κτλ. Ὁ-
ταν δὲ λαμβάνῃ τέλος μία καὶ ἄρχεται δευτέρα, ἡ μὲν πρῶ-
τη καταπαύεται μὲ τὸ τοιαῦτα, ἡ δὲ δευτέρα ἀρχίζει μὲ τὸ
τοιάδε· οἶον (Θουκυδ. Α'. 36). Τοιαῦτα μὲν οἱ Κερκυραῖοι εἶ-
πον· οἱ δὲ Κορίνθιοι μετ' αὐτοὺς τοιάδε.

§. 1. Πᾶς ἢ ἅπας καὶ αἱ πλείονες ἀντιωνομίας τί-
θενται ἢ πρὸ τοῦ ἄρθρου ἢ μετὰ τὸ ἔναρθρον οὐσιαστικόν· οἶον,
τούτων τῶν ἀνδρῶν· ὁ ἀνὴρ οὗτος· πάντες οἱ Ἕλληνες· τῷ
δῆμῳ ἅπαντι. Σπανιώτερα, ἀλλ' ἐμφαντικώτερα κεῖται ἢ πᾶς
μεταξὺ τοῦ ἄρθρου καὶ τοῦ οὐσιαστικοῦ· οἶον οἱ πάντες βέες
τε καὶ ἵπποι. Ἡ πᾶς εἰς ἐνικὸν ἀριθμὸν καὶ χωρὶς ἄρθρου κεῖ-
ται ἀντὶ τοῦ ἕκαστος· Πᾶς ἀνὴρ, ἤγουν καθείς ἀνὴρ.

§. 321. ἰά. Κ τ η τ ι καί. Αἱ κτητικαὶ ἀντωνομίας ἰσοδυνα-
μοῦν κατ' ἐννοιαν μὲ τὴν γενικὴν τῶν προσωπικῶν, ἐκ τῶν ὁ-
ποίων παράγονται (§. 25)· οἶον, ὁ ἐμὸς πατήρ, ὁ ἡμέτερος
φίλος κτλ. εἶναι ἰσοδύναμα τοῦ ὁ πατήρ ἐμοῦ, ὁ φίλος ἡ-
μῶν κτλ.

§. 322. Σπάνια εἶναι αἱ τριτοπρόσωποι κτητικαί, ἐὼς, σφέ-
τερος κτλ. Ἀντ' αὐτῶν δὲ λαμβάνονται αἱ γενικαί τῆς ἀνα-
φορικῆς αὐτός· οἶον, τὰ χρήματα αὐτοῦ, αὐτῆς, αὐτῶν.— Καὶ
τῶν ἄλλων δὲ δύο προσώπων εὐχρηστοῦσιν ὀλίγον αἱ κτητι-
καί· αἱ γενικαί τῶν προσωπικῶν ἐγκλιτικῶς ἀναπληροῦσι τὸν

τόπον των· οἷον ὁ υἱός μου. Ὅταν δὲ εἶναι γρεία ἐμφάσεως, τότε χρησιμεύουν αἱ κτητικαί· καὶ διὰ πλείωτέραν ἔμψαν, τὸ ἑαυτοῦ (Δημοσθ. Μειδ. σελ. 36. δίς). Ἀλλὰ καὶ τότε, ἐὰν μετὰ τὴν κτητικὴν ἀντωνυμίαν ἐπιφέρεται μετοχὴ ἢ ἐπίθετον, ἀναφερόμενα εἰς τὸ πρόσωπον ἐκείνης, βάλλονται κατὰ γενικὴν· οἷον, διαρπάζουσι τὰ ἑμὰ τοῦ κακοδαίμονος.—Ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον ὅμως εἰς ἐννοίας ἀναγκαίαν τὴν σχέσιν ἐχούσας· οἷον, πατήρ, υἱός, φίλος, δεσπότης, χεῖρ, ποῦς κτλ. ἢ κτητικὴ ἀντωνυμία παραλείπεται, καὶ ἀντ' αὐτῆς τίθεται μόνον τὸ ἄρθρον.

Σημείωσις. Πολλάκις εἰς ἰδιότητος ψυχικὰς ἢ κτήσις σημαίνεται εἰς δευτέρον πρόσωπον, ἐνῶ εἶναι τοῦ πρώτου· οἷον (Πλάτ. Γερ. σελ. 85.), εὐνοίῃ ἐρῶ τῇ σῇ σημαίνει διὰ τὴν εὐνοίαν τὴν ὁποίαν ἔχω πρὸς σέ· σὸς πόθος (Ὀδυσ. λ. 201), ἤγουν ὁ πόθος, τὸν ὁποῖον ἔχω πρὸς σέ· ἢ εἰς πρῶτον ἐνῶ εἶναι τοῦ δευτέρου· οἷον (Σοφοκ. Πιλάτρ. 343.) τὰμὰ νοθετήματα, ἤγουν τὰ ὅποια μὲ δίδεις ἐσὺ.

7. Ουδέτερον ἐπίθετον.

§. α. Τὸ ουδέτερον ὅλων τῶν ἐπιθετικῶν λέξεων κεῖται χωρὶς οὐσιαστικοῦ, ἢ ὡς οὐσιαστικὸν ἀντὶ παντός ἀδιορίστως ἐννοουμένου πράγματος· εἶπε ταῦτα τὰ καλὰ, ἤγουν πᾶν ὅ,τι εἶναι καλόν· οὐδὲ τὰ ἀναγκαῖα δύνανται πορίζειν, ἤγουν τὸ ἀναγκαιότατον πρᾶγμα. Διὰ τοῦτο τὰ ἑμὰ δὲν σημαίνει ἀπλῶς τὰ ἰδικά μου κτήματα, ἀλλὰ πᾶν ὅ,τι ἀναφέρεται εἰς ἐμέ·

β'. Τὸ δὲ ουδέτερον ἐνικὸν ἐπίθετον ἐκφράζει μᾶλλον τὴν ἀφηρημένην ἐννοίαν τοῦ πράγματος, ἢ εἶναι ἀντὶ ἀφηρημένου οὐσιαστικοῦ· οἷον, τὸ καλόν, τὸ θεῖον, ἀντὶ καλλονῆς, θεότης· τὸ τῆς γυναικὸς δοῦλον καὶ θεραπευτικόν, ἤγουν ἢ δουλικὴ καὶ ὑπηρετικὴ ἰδιότης τῆς γυναικός. Διὰ τοῦτο καὶ αἱ ουδέτεραι μετοχαὶ λαμβάνονται ἀντὶ ἀφηρημένων· οἷον, τὸ συγκεχωρηκό, ἀντὶ ἢ συγχώρησις.

γ'. Τὸ ουδέτερον ἄρθρον μόνον μετὰ γενικῆς ἄλλου ὀνόματος εἶναι ἔτι ἀποδιοριστότερον, καὶ σημαίνει μόνον σχέσιν τινὰ, ἢ τὸ ὅθεν τι προέρχεται ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον· οἷον (Δημοσθ.) τὸ δὲ τῶν χρημάτων μάλιστα ποθεῖτε ἀκοῦσαι πόσα καὶ πό-

Οεν ἔσται, ἤγουν ἔσον ἀναφέρεται εἰς τὰ χρήματα κτλ. — τὰ τῶν Θεῶν φέρειν δεῖ, ἤγουν ὅσα ἔρχονται ἀπὸ τοὺς Θεοὺς.

Σημείωσις δ'. Ἐντεῦθεν προέρχεται περιγραφή τις ἰδίᾳ τῶν Ἀττικῶν διὰ τῶν ἄρθρων τὸ ἦ τὰ καὶ τῆς γενικῆς, ἥτις διὰ παραδειγματικῶν σαφηνίζεται πλείον· οὕτως ἔλεγον, τὰ τῆς τύχης, ἀντὶ ἡ τύχη· καὶ (Δημοσθ. Ὀλουθ. Α'). ταράττει αὐτὸν τὰ τῶν Θεοεταλῶν, ἀντὶ οἱ Θεοεταλοί· τὰ τῶν βαρβάρων ἐστὶν ἄπιστα φῶσαι, ἀντὶ οἱ βάρβαροί εἰσιν ἄπιστοι. Τὸ τῆς πώλειος γενναῖον καὶ σταθερόν ἐστι (Πλάτ. Μενεξ. σ. 17.), ἤγουν ἡ πόλις· καὶ (Πλάτ. Φαίδρ.), πάντων δὲ κομψότατον τὸ τῆς πόας. Διὰ τοῦτο εὐρίσκεται τὸ οὐδὲτερον κτητικὸν τὸ ἐμὸν, ἀντὶ ἐγὼ, κυρίως ἀντὶ τοῦ πᾶν ὅτι ἀνήκει εἰς ἐμέ.

Σημείωσις β'. Διὰ τοῦτο τὸ πάντα οὐδ. πληρ. τὸ ἐμεταχειρίζοντο καίποτε ἀντὶ πάντες· οἷον (Εὐριπ.) τῶν βαρβάρων γὰρ δοῦλα πάντα πλην ἐνός, ἤγουν οἱ βάρβαροι πάντες εἰσὶ δοῦλοι πλην ἐνός (τοῦ βασιλέως αὐτῶν).

Σημ. γ'. Τὰ οὐδέτερα ἐπίθετα σπανίως μὲν εἰς τοὺς πεζογράφους (ἐὰν ἐξαίρεσιν τὰ παραθετικά), συχνότερον δὲ εἰς τοὺς ποιητὰς εὐρίσκονται, ἀντὶ ἐπιρρημάτων· οἷον δεινὸν βοᾶν, ἔκπαγλα (ἀμέτρως) φιλεῖν. Εὐληπτοὶ δὲ εἶναι αἱ ἐπιρρηματικά σημασίαι ἀντωνυμιῶν τινῶν ἐπιθέτων· οἷον, τὸ πᾶν (όλοτελῶς)· τὰ πολλὰ καθεύδει (ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον) κτλ. Ἀλλ' ὅμως, τοῦτο μὲν — τοῦτο δὲ (ἀφ' ἐνὸς μέρους — ἀπ' ἄλλου μέρους), τὰ μὲν — τὰ δὲ (μέρος μὲν — μέρος δὲ) νεῖνται ἐπιρρηματικῶς, π. χ. Δημοσθ. Λεπτιν. σελ. 477. Ξενοφ. Ἀπομν. Α'. 3. 1.

8. Ἀριθμητικὰ ὀνόματα.

§. 324. Δύω εὐρίσκεται σχεδὸν εἰς ὅλας τὰς σημερινὰς ἐκδόσεις γραμμένον μὲ ο (δύο), ὁ δὲ Θεόδωρος Γαζῆς τὸ γράφει μὲ ω ἀναλόγως μὲ τὸ ἄμφω, καὶ μὲ ὅλας τὰς δυϊκὰς ὀνομαστικὰς καὶ αἰτιατικὰς τῆς τρίτης κλίσεως (Βιβλ. Γ'. Δυϊκὰ, σελ. 138, ἔκδ. Βενετ. 1781.). Οἱ δὲ νεώτεροι Γραμματικοὶ λέγουσιν ὅτι γράφεται διττῶς δύω καὶ δύο *). Ἀλλ' ἐγὼ ἠκολούθησα πάντα τὴν γνώμην τοῦ Γαζῆ ὡς ὀρθοτέραν παρεκτός τῆς ποιητικῆς ἀδείας, ἥτις τρέπει τὸ ω εἰς ο διὰ τὸ μέτρον. — Συντάσσεται δὲ τὸ δύω ἀδιαφόρως μὲ δυϊκὸν ἢ μὲ πληθυντικὸν ἀριθμὸν· οἷον δύω γυναῖκας (Ξενοφ. Ἀπομν. Β'. 1. 22). δύω οἰκέτας δημιουργοὺς (Αἰσχίν. Τιμάρχ. §. 31). δυοῖν ταλάντοιιν τίμημα (Λυσίας). δυσὶν ἡμέραις (Θουκυδ. Η'. 101). Τὸ δὲ ῥῆ-

*) Ἴδε Ἑλληνικὴν Γραμματ. τοῦ Γερμανοῦ Ρόστου (Rost) σελ. 166, ἔκδ. τετάρτη.

μα, μὲ τὸ ὅποιον συντάσσεται ἐκ πρώτου, εἶναι καὶ αὐτὸ ἀδιαφόρως δυϊκοῦ ἢ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ· οἷον ἀδελφῶν δύο μίαν καθ' ἡμέραν μῶρον κρινόν καταειργάσαντο. — μέθεσθε δ' ἤδη, χαίρετόν τε, Σοφοκλ. Οἶδ. Κολ. 1435 κ. ἐρ. Περθ. §. 264).

§. 325. Πάντα τὰ ἀριθμητικὰ ὀνόματα, παρεκτός εἰς καὶ δύο, συντάσσονται ἀναγκαστικῶς ἐπιθετικῶς μὲ πληθυντικὰ οὐσιαστικά· ἐπειδὴ ὅμως ἵππος καὶ ἄσπις καὶ ἄλλα τινὰ (Ζήτ. τὸ ἐρξέξῃς κεφάλ.) περιληπτικῶς λαμβάνονται ἀντὶ ἱππεῖς καὶ ἀσπιδοφόροι, διὰ τοῦτο εὐρίσκεται καὶ ἡ παρὰξενος ἐνική σύνταξις χιλία ἵππος (Ἡρόδ. Ε'. 63. Ζ'. 42) ἀντὶ χίλιοι ἱππεῖς· ὡσαύτως μυρία ἵππος, ἤγουν 10,000 ἱππεῖς (Ἡρόδ. Α'. 27)· ἄσπις μυρία (Ξενοφ. Ἀνάβ. Α'. 7. 10)· ὡσαύτως ἔλεγον μυρίος (ἀναριθμητος, πλεῖστος) οἶνος (Ὀδυσ. σ' 432), μυρίον θωῦμα (Ἡρόδ. Β'. 148) κτλ.

§. 326. Εἰς τὰ ἀριθμητικὰ ὀνόματα τίθεται τὸ ἄρθρον

α'. ὅταν ὁ ἀριθμὸς εἶναι προσγεωσμένος· οἷον (Θουκυδ. Α'. 49) τοῖς Ἀθηναίοις τῶν ἑξοσι νεῶν οὐ παρουσῶν (ἐπειδὴ προσεδηγήθη, ὅτι «οἱ Κερκυραῖοι ἑξοσι ναυσὶν αὐτοὺς τρεψάμενοι» κτλ.

β'. Ὅταν φανερόνῃ μέρος ὅλου ἀριθμοῦ ἀντιπαρετιθέμενον εἰς τὸ ὅλον· οἷον (Ἡρόδ. 5. 27) πέμψασιν εἰς Δελφοὺς χορὸν νενηιέων ἑκατὸν, δύο μῶνοι τουτέων ἀπενόστησαν, τοὺς δὲ οὐκ τῶ καὶ ἐνεγόντα αὐτέων λοιμὸς ὑπολαβὼν ἀπῆνευκε (διὰ τοὺς δύο ἐπανελθόντας)· καὶ (Θουκυδ. Α'. 10) Πελοποννήσου τῶν πέντε (γνωστῶν εἰς ὅλους μοιρῶν) τὰς δύο (μέρος ἀντιθέμενον εἰς τὸ ὅλον) μόρας νέμονται.

γ'. Ὅταν φανερόνῃ ὅλον τέλειον χωρὶς ἐξαίρεσιν τινος μέρους· οἷον (Ξενοφ. Ἀνάβ. Β'. 6. 13) ἦν δὲ, ὅτε ἐτελεύτα, ἀμφὶ τὰ πεντήκοντα ἔτη (τέλειον ὅλον ἀριθμοῦ).

§. 327. Ὅταν ἀπ' ἀριθμὸν τελείων δεκάδων σημαντικῶν ἐλλείπη μονάς ἢ δύο, ἐσυνήθιζαν νὰ τὸν λέγωσιν ὅλον μὲ προσθήκην τοῦ ἐλλείποντος δηλουμένην μὲ τὴν μετοχὴν τοῦ δέω (ἐλλείπω)· οἷον, ἀντὶ νὰ εἴπωσιν ἔτη δεκαοκτώ, ἔλεγον· δυοῖν

δέοντα εἴκοσιν ἔτη· ὡσαύτως καί, δυοῖν δεόντοις εἴκοσιν ἔτη. Ἦσαν δὲ αἱ ξύμπασαι τῶν συμμαχιῶν νῆες μιᾶς δέουσαι τεσσαράκοντα (Θουκυδ. Η'), ἤγουν τεσσαράκοντα παρὰ μίαν. Σπανίως δὲ εὐρίσκεται καὶ τὸ δεῖν ἀντὶ δέον· οἷον, ἡ ψυχὴ ἀκμάζει· περὶ τὰ ἐνὸς δεῖν πεντήκοντα ἔτη, Ἀριστοτ.

§. 328. Ὅταν ἀριθμὸς ἀγνοούμενος ἀν εἶναι ἀκριβῶς ἐντελὴς παριστάνηται μὲ τὸ περίπου, τότε εἰς ὀνομαστικὴν συμβαίνει πολλάκις ἀνωμαλίᾳ τῆς συντάξεως· διότι ἀντὶ ὀνομαστικῆς λαμβάνεται αἰτιατικὴ μὲ τὴν περὶ ἢ ἀμφοῖ ἢ εἰς πρόθεσιν, οἷον ἀντὶ γὰ εἴπωσιν ὥς ἑκατὸν στρατιῶται παρετάχθησαν λέγουσι παρετάχθησαν περὶ ἢ ἀμφοῖ ἢ εἰς τοὺς ἑκατὸν στρατιώτας. Οὕτω λέγει ὁ Ξενοφῶν (Κύρ. Παιδ. Η'. 3. 9) ἔτασαν δὲ πρῶτον μὲν τῶν δορυφόρων εἰς τετρακισχιλίους, ἔμπροσθεν τῶν πυλῶν εἰς τέσσαρας, διςχίλιοι δὲ ἑκατέρωθεν, ἤγουν ἐκ τῶν δορυφόρων ἐστάθησαν ὡς τετρακισχίλιοι ἔμπροσθεν τῶν πυλῶν κατὰ τέσσαρας κτλ.

§. 329. Τὰ τακτικὰ λεγόμενα ἀριθμητικὰ ὀνόματα πρῶτος, δεύτερος κτλ. συντάσσονται μὲ γενικὴν, ὡς θέλομεν εἰπεῖν κατωτέρω (§. 343). Ἀλλ' οἱ Ἀττικοὶ τὰ μεταχειρίζονται προσθέτοντες τὴν ἀντωνυμίαν αὐτὸς εἰς τὸ γὰ φανερόνουν, ὅτι εἰς μετ' ἄλλων τινῶν, τῶν ὁποίων τὸ πλῆθος εἶναι καθ' ἓνα ὀλιγώτερον τοῦ δηλουμένου ἀπὸ τὸ τακτικὸν ὄνομα, ἔπραξέ τι οἷον (Θουκυδ. Α'. 46) Κορινθίων στρατηγὸς ἦν Ξενοκλείδης ὁ Εὐθυκλέους πέμπτος αὐτὸς, ἤγουν μετ' ἄλλων τεσσάρων καί, (Ξενοφ. Ἑλλην. Β'. 2. 17) μετὰ ταῦτα ἤρθε πρεσβευτὴς ἐς Λακεδαιμόνα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Ἀντὶ δὲ τούτου λέγει ὁ Θουκυδίδης (Α'. 57) μετ' ἄλλων ἐννέα. Ὁ αὐτὸς δὲ Θουκυδ. λέγει, πέμπουσι τὸν Καλλιᾶν στρατηγὸν πέμπτον αὐτόν. Καὶ χωρὶς δὲ τοῦ αὐτός· οἷον (Δημοσθ. περὶ στεφ. σελ. 261) ὁ τῆς μιᾶς ἔκτος καὶ δέκατος ὢν πρότερον συντελής, ἤγουν ὅστις πρότερον μετ' ἄλλων δεκαπέντε πολιτῶν συνετέλει εἰς μίαν ναῦν.

Σημ. Εἰς πτώσιν αἰτιατικὴν τὰ τακτικὰ φανερόνουν καὶ τὸν χρόνον δι-

τῶς, ἄ.) ἀφ' οὗ ἕως τῶρα ἢ τότε· (οἶον Ξενοφ. Ἀνάβ. Δ. 5. 24) καταλαμβάνει τὴν θυγατέρα τοῦ κωμάρχου ἐννάτην ἡμέραν γεγραμμένην· καὶ (Αἰσχίν. Κτηρ. σ. 468) ἐδόδομην ἡμέραν τῆς θυγατρὸς αὐτῷ τετελευτηκυίας, ἥγουν ἦσαν ἐπὶ τὰς ἡμέρας περατωμένοι ἀροῦ ἐτελεύτησε· καὶ (Λουκιαν. Διδλ. Νεκρ. 73) ἐν Βαβυλῶνι κεῖται τρίτην ταύτην ἡμέραν, ἥγουν εἶναι τρίτη αὕτη ἡμέρα ἀροῦ κεῖται κτλ. (Περβ. §. 301. —β'.) πρὸ ἡμερῶν ἢ ἐτῶν· οἶον (Θουκ. Π. 23) τρίτην ἡμέραν αὐτοῦ ἠκοντος, ἥγουν πρὸ τριῶν ἡμερῶν καὶ Ξενοφ. Κύρ. Π. ζ'. 3. 11) χθὲς δὲ καὶ τρίτην ἡμέραν τὸ αὐτὸ τοῦτο ἐπραττον, πρὸ τριῶν ἡμερῶν ἢ προχθὲς· καὶ (Δημ. Ὀλυνθ. σ. 29) ἀπηγγέλθη Φίλιππος τρίτον ἢ τέταρτον ἔτος τοῦτ' Ἡραῖον τεῖχος πολιορκῶν, πρὸ τριῶν ἢ τεσσάρων ἐτῶν· καὶ (Πλάτ. Νῆμ. Β'. σελ. 66) τὰ μυριοστὸν ἔτος γεγραμμένα.

§. 330. Τὰ ἀπὸ τῶν τακτικῶν (πλὴν τοῦ πρῶτος) σχηματιζόμενα εἰς αἰὼς ὀνόματα· οἶον δευτεραῖος, τριταῖος κτλ. σημαίνουν ἡμέρας δύο, τρεῖς κτλ. κατὰ τὰς ὁποίας κάμνει τις ὁδοπορίαν, ἢ πράττει ἢ πάσχει ἄλλο τι· εἰς τὴν ἔννοιαν ταύτην ἐσχηματίσθη ἐρωτηματικὸν τὸ ποσταῖος· οἶον, ποσταῖος πάρει; (κοινῶς εἰς πόσας ἡμέρας ἤλθες;), Ἀπόκρ. τεταρταῖος (εἰς τέσσαρας). Λύσανδρος δ' ἔπεμψε Θεόπομπον εἰς Λακεδαιμόνα ἀπαγγελοῦντα τὰ γεγονότα, ὃς ἀφικόμενος τριταῖος κτλ. (Ξενοφ. Ἑλλην. Β'. 1. 30)· καὶ ὁ Θουκυδίδης (Β'. 49) λέγει περὶ τῶν ἀποθηνησκόντων ὑπὸ τοῦ λοιμοῦ· διεφθάρουντο οἱ πλείστοι ἐνναταῖοι καὶ ἐδόδομαῖοι. Οἱ δὲ ποιηταὶ ἐμεταχειρίζοντο ταῦτα καὶ ἀντὶ τῶν τακτικῶν· οἶον (Εὐρ. Ἰππόλ. 275) τριταίαν ἡμέραν, ἀντὶ τρίτην.

9. Οὐσιαστικὰ ὀνόματα κατ' ἔννοιαν

καὶ ἀριθμὸν θεωρούμενα.

§. 331. Τὸ οὐσιαστικὸν ὄνομα εἶναι ἢ κύριον ἢ προσηγορικόν (§. 68) ἢ ἀρηρημένον, τοῦ ὁποίου ἀντίθετον εἶναι τὸ συγκεκριμένον (§. 212). Ἀλλὰ καὶ ποιηταὶ καὶ πεζογράφοι λαμβάνουσι πολλάκις τὰ ἀρηρημένα ἀντὶ τῶν συγκεκριμένων, καὶ μεταχειρίζονται προσέτι ἄλλας ἀνταλλαγάς, περὶ τῶν ὁποίων πρέπει νὰ εἰπῶμεν ἐνταῦθα τὰ οὐσιωδέστερα.

§. 332. Λαμβάνουσι λοιπὸν ἀρηρημένα καὶ ποιηταὶ καὶ πεζογράφοι.

α. Ἀντὶ ἐπιθέτου μὲ ἔμφρασιν μεγάλην κατατρονήτεω· ἡ ἐπαίνου καὶ ἀγάπης· οἷον ἐλέγχεα (Ἰλ. β. 235), ἀντὶ ἐπονείδιστοι· μῆνιμα (Ἰλ. χ. 358) καὶ μῆνις (Αἴσχ. Ὀρμ. 924), ἀντὶ λυμεών, φοροεύς· καὶ εἰς τοὺς τραχικοὺς, πῆμα, πόνος, ἄτη, ἀντὶ αἴτιος πῆματος, πόνου, ἄτης (βλάβης). Εἰς τοὺς πεζογράφους εὐρίσκονται συχνάκις ὀλεθροὺς ἀντὶ ὀλέθριος· ἄλημα καὶ πεπάλημα ἀντὶ πικροῦργος ἄνθρωπος· κρότημα, ὁ κροτητὴς καὶ φωνάστης· λῆρος ἀντὶ ληρώδης καὶ φλύαρος· γέλως καὶ κατὰ γέλως, ἀντὶ ἀξιογέλαστα πράγματα. Ἐπὶ δὲ ἐπαίνου ἡ ἀγάπης λαμβάνονται συχνάκις ὄφελος, πᾶν ὅ,τι ὠφελεῖ· κάλλος ἀντὶ ὠραῖον πρόσωπον, ἀνὴρ ἢ γυνή· ὧ φιλότης ἀντὶ ὧ φίλε· μέλημα ἀντὶ ἀγαπητὸν καὶ ἀξιοσπούδαστον πρόσωπον.

β'. Ἀφρημένα σχέσιν προσώπων σημαίνοντα ἀντὶ προσώπων, τὰ ὅποια εὐρίσκονται εἰς τούτην· οἷον ὁμηλικίη (Ὀδυσ. χ. 290) ἀντὶ οἱ ὁμηλῆες· ἐταιρία ἀντὶ ἐταῖροι· συμμαχία ἀντὶ σύμμαχοι· θεραπεία ἀντὶ θεράποντες, δουλεία ἀντὶ δούλοι· φυλακή ἀντὶ φύλακες, καὶ σπικνιώτερα φυγή ἀντὶ φυγάδες, οἱ ἐξόριστοι.

§. 333. Πολλάκις δὲ λαμβάνουσι τὸν τρόπον ἀντὶ τῶν εἰς αὐτὸν εὐρίσκομένων ἀνθρώπων· οἷον, πόλις ἀντὶ πολῖται· θέατρον ἀντὶ θεαταί, καὶ ὀνόματα πόλεων ἀντὶ τῶν κατοίκων των, Ἀβυδὸς ἀντὶ Ἀβυδῆνοί κτλ. Τὸ ἐναντίον ὅμως ἀπαντᾷται συχνότερα, ἥγουν τὸ πληθυντικὸν ὄνομα τῶν εἰς τρόπον τινὰ οἰκούντων λαμβάνεται ἀντὶ τοῦ ὀνόματος τοῦ τόπου· οἷον, εἰς Πέρσας ἀντὶ εἰς Περσίαν· ἐν Μήδοις ἀντὶ ἐν τῇ Μηδικῇ, ἐν Βοιωτοῖς ἀντὶ ἐν Βοιωτίᾳ κτλ. Ὡσαύτως ἰχθῦς καὶ ὄψον, λάχανα, σίδηρος, ἔλαιον εὐρίσκονται ἀντὶ τῆς ἀγορᾶς, ὅπου πωλεῖται καθὲν ἀπὸ τὰ εἰρημένα· καὶ κόπρος εἰς τὸν Ὅμηρον (Ἰ. π. 575. Ὀδυσ. κ. 441) ἀντὶ τοῦ σταύλου τῶν κτηνῶν.

§. 334. Ἀντὶ τῆς ἀπλῆς ὀνομασίας προσώπου μεταχειρίζονται ἐμφαντικῶς περίφρασιν, α.) ὁ Ὅμηρος καὶ οἱ ἐποποιοὶ διὰ τὴν φανερῶσαν ἢ πρόσωπον ἔξοχον, ἢ ἐνταυτῷ καὶ ἐνέρ-

γειαυ ἐξερχομένην ἀπ' αὐτοῦ· οἶον, μένος Ἄρης, ὁ ὀρμητικὸς Ἄρης· ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο, ὁ ἀγαθὸς Ἀλκίνοος· βίη Ἡρακλῆος, ὁ βίαιος Ἡρακλῆς· σθένος Ἐκτορος, ὁ ἰσχυρὸς Ἐκτωρ· Πατροκλῆς λάσιον κῆρ, ὁ ἐγκαρδιωμένος Πάτροκλος. β'.) οἱ τραγικοὶ μὲ τὸ δέμας (σῶμα) σημαίνουσι περιφραστικῶς ἄνδρα μέγαν τὸ ἀνάστημα καὶ θεωρητικόν, ὡς λέγομεν· οἶον, Ἀγαμέμνωνος δέμας, ὁ μεγαλοπρεπὴς κατὰ τὸ σῶμα Ἀγαμέμνων. γ'.) ποιηταὶ καὶ πεζογράφοι μὲ τὸ χρῆμα σημαίνουσι μέγα τι κατὰ τὸν ὄγκον, ἢ ἀπλῶς σωματικόν· συὸς μέγα χρῆμα· χρῆμα ἄνδρὸς, ἀντὶ σωματώδους ἀνὴρ, μέγας καὶ χονδρὸς χοῖρος. δ'.) ποιηταὶ καὶ λογογράφοι λέγουσιν υἱὲς Ἀχαιῶν, παῖδες Ἑλλήνων, ἀντὶ Ἀχαιοὶ καὶ Ἕλληνες· τοιαῦτα εἶναι καὶ εὐνῆς λέκτρον, ἀντὶ κλίνῃ νηὸς σκάφος, ἀντὶ ναῦς, μάχης ἀγών, βίου ζωὴ κτλ.

§. 335. Τὰ ἐνικὰ μεταχειρίζονται πολλάκις περιληπτικῶς ἀντὶ πληθυντικῶν. Οἱ ποιηταὶ λέγουσι κῦμα, δάκρυ, ἀκτίς, κώπη κτλ., ἀντὶ θάλαττα, δάκρυα, ἀκτῖνες ἡλίου, στῆλος πολλῶν πλοίων κτλ. Οἱ πεζογράφοι ἐσθῆς, χάραξ, λίθος, ἵππος, κάμηλος (Ἡρόδ.), ἀσπίς κτλ., ἀντὶ ἱμάτια, τὰ κεχαρκαωμένα χωρία, λιθώδεις τόποι, τὰ ἵππικα τάγματα, κάμηλοι, ἀσπίδοφόροι ἢ ἀσπισταὶ κτλ. Σπανίως εὐρίσκονται ἐθνικὰ ὀνόματα εἰς ἐνικὸν ἀριθμὸν, ὅπου εἶναι λόγος περὶ πλήθους· οἶον, ὁ Πέσης, ὁ Μῆδρος, ὁ Ἀσσύριος πρὸς φανέρωσιν τοῦ Περσικοῦ, Μηδικοῦ κτλ. στρατεύματος· ὁ Μακεδὼν ἀντὶ οἱ Μακεδόνες· οὕτω δὲ λέγομεν καὶ τὴν σήμερον, ὁ Τοῦρκος ἐπῆρε τὴν πόλιν, ἀντὶ οἱ Τοῦρκοι.

§. 336. Ἐξ ἐναντίας δὲ μεταχειρίζονται πληθυντικὰ ἀντὶ ἐνικῶν, α'.) ὅταν ἓν τι ἀντικείμενον θέλουν νὰ τὸ παραστήσουν μὲ ὅλα τὰ περιστατικά του· οἶον, γάμοι (ἔλη ἢ τελετὴ καὶ τὰ ἔθιμα τοῦ γάμου), ταφαὶ (ἔλα τὰ γινόμενα εἰς ἐνταφιασμὸν), ῥύποι (πολλὴ σωρευμένη ἀκαθαρσία) κτλ. καὶ ἐξαίρετως τὰ ὀνόματα τῶν πανηγύρεων· οἶον τὰ Διονύσια, τὰ Ὀλύμπια, τὰ Ἐλευσίνια κτλ. β'.) κύρια ὀνόματα μεταχειρίζονται πληθυντι-

κῶς διὰ τὰ φανερόνουν ἀνθρώπους ὁμοίους μὲ τὸν ὀνομαζόμενον, μάλιστα οἱ κωμικοί· οἷον Ὀδυσσεῖς, ἄνθρωποι ὁλοῖσι ὥς ὁ Ὀδυσσεύς· καὶ πεζογράφοι· οἷον, Καρνεάδα καὶ Ἀρίστιπποι (Συνέτ. ἐπιστ.), ἤγουν ἄνδρες σοφοί, ὥς ὁ Καρνεάδης καὶ Ἀρίστιππος.

10. Περὶ τῶν πέντε πτώσεων.

§. 337. Ὅρθῃ καὶ εὐθεΐᾳ ὀνομάζεται ἡ ὀνομαστική, ἐπειδὴ ἀποδίδεται κατ' εὐθεΐαν καὶ ἀμέσως εἰς τὸ ῥῆμα, καὶ ὁ λόγος ὁ ἐξ αὐτῆς καὶ ῥήματος συνιστάμενος λέγεται ὀρθός.

Σημ. Ἐπειδὴ πτώσις εἶναι μεταβολὴ τῆς ληγούσης, φανερόν εἶναι ὅτι ἡ ἀπὸ τῆς ὁποίας ἔπεισαν καὶ μετεβάλλησαν, ἤγουν ἡ ὀνομαστική, δὲν εἶναι πεπωκυῖα, οὐδὲ πλαγιασμένη, ἀλλ' ὀρθὴ καὶ εὐθεΐα.

α'. Ἡ ὀνομαστικὴ τίθεται ἐκ πρώτου εἰς ὅλα τὰ ῥήματα· εἰς δὲ τὰ ὑπαρκτικά, καὶ εἰς παθητικά τινα, κλησιν ἢ ἀναγκρευσιν σημαίνοντα, τίθενται δύω, ἢ μία ἐκ πρώτου καὶ ἡ ἄλλη ἐκ τρίτου· οἷον, ὁ Σωκράτης ἐστὶν ἀγαθός· ὁ ἀνὴρ οὗτος καλεῖται Ξενοφών.

β'. Ἡ κλητικὴ κυρίως ἄλλο ἔργον δὲν ἔχει εἰμὴ τὰ προσκαλῆ τὸ δεύτερον πρόσωπον, ἢ τὰ κάμνη προσεκτικὸν εἰς τὸν λόγον. Διὰ τοῦτο ἐνῶ ἡ ὀνομαστικὴ καὶ αἱ ἄλλαι πτώσεις εἶναι ἐκ φύσεως τρίτου προσώπου, ἡ κλητικὴ εἶναι πάντοτε δευτέρου. Ἐχει δὲ ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἔμπροσθέν της τὸ κλητικὸν λεγόμενον καὶ αὐτὸ ἐπίρρημα, ὧ· οἷον, πρῶτον μὲν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, θεοῖς εὐχομαι κτλ. Ἐδῶ ἡ κλητικὴ δὲν φέρεται εἰς κἀνὲν ῥῆμα, ἐπειδὴ μόνον καλοῦνται δι' αὐτῆς οἱ Ἀθηναῖοι τὰ προσέξωσιν εἰς τὰ λεγόμενα.

Ἄλλοτε δὲ συντάσσεται ἐκ πρώτου μὲ τὰ δεύτερα πρόσωπα τῶν προστακτικῶν, ὥς ὀνομαστικὴ· οἷον, Δεῦρ' ἄγ' ἰὼν πολύαιν' Ὀδυσσεῦ, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν, νῆα κατὰστησον (Ὀδυσ. μ. 185)· ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα πάλιν δύναται· τὰ ἐκκληφθῇ ἢ κλητικὴ ὥς ἀνωτέρω, καὶ εἰς τὸ δευτεροπρόσωπον ῥῆμα τὰ νοηθῇ ἢ δευτεροπρόσωπος ἀντωνυμία σύ. Κάποτε ἀντ' αὐτῆς τίθεται ὀνομαστικὴ· οἷον (Πλάτ. Συμποσ. εἰς τὴν ἀρχ.) ὁ Φαληρεὺς Ἀ-

πολλόδωρος οὐ παρχμενεῖς· καί, (ὁ αὐτ. Ἰππ. μεῖζ. εἰς τὴν ἀρχ.) Ἰππίας ὁ καλὸς τε καὶ σοφός, ὡς διὰ χρόνου κατήρας ἤμιν· καί, Ἰλ. γ. 277) Ζεῦ πάτερ Ἥελιός θ', ὃς πάντας ἐφορᾷς κτλ. ἀντί ὧ Ἥλιε, ὃς πάντας κτλ. Οὕτω λέγεται καὶ ὧ οὐτος, ὧ φίλος κτλ.

Ὅταν ἀπὸ διηγήσεως γίνεται μετάβασις εἰς προσφώνησιν, ἢ ἀρ' ἐνὸς προσώπου εἰς ἄλλο, τότε τίθεται ἡ κλητική εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου· οἷον (Πλάτ. Θεαγ. σελ. 17) Πάνυ καλῶς λέγεις. Ὡ Σώκρατες, πρὸς σέ δ' ἂν ἦδη εἴη ὁ μετὰ τοῦτον λόγος· καί, (Ἡσίοδ. ἔργ. 210) ὡς ἔφατ' ὠκυπέτης Ἴρη, ταυσιπτερος ὄρνις. Ὡ Πέρσης, σὺ δ' ἄκουε δίκης.

§. 338. Ἡ γενική καὶ δοτική καὶ αἰτιατική λέγονται πλάγια ἢ διότι ἐπλαγιάσθησαν καὶ μετέπεσαν ἐκ τῆς εὐθείας (ἀνωτ. Σημ.), ἢ ἐπειδὴ ἀποδίδονται εἰς ῥῆμα ἢ ὄνομα ἢ ἄλλο τι ὅχι ἐκ πρώτου ὡς ὑποκείμενα, ἀλλ' ὡς ἐμφαντικὰ σχέσεων καὶ περιστάσεων. Ἡ γενική λοιπὸν εἶναι

α. κτητική· οἷον, εἶκος Ἀριστοτέλους· ὅπου ἀνάγεται καὶ ἡ γενεαλογική· οἷον, υἱὸς Σωκράτους, ἐγγονὸς Σωφρονίσκου·

β'. ὡς κτητική· οἷον, ὄργανον τμητικὸν ξύλων·

γ'. συντακτική ὀνόματος (Ζήτ. τὰ μὲ γενικὴν συντασσόμενα ὀνόματα).

δ'. συντακτ. ῥήματος (Ζήτ. τὰ τοιαῦτα)·

ε. ἔλλειπτική προθέσεων·

ς'. συντακτική προθέσεων·

Ἡ δὲ δοτική

α. συντακτική ὀνομάτων·

β'. ῥημάτων·

γ'. ὀργανική ἢ τροπολογική ἢ αἰτιολογική·

δ'. συντακτική προθέσεων·

ε. ἔλλειπτική προθέσεων·

Ἡ δὲ αἰτιατική ὡσαύτως περιλαμβάνεται εἰς τὰς εἰρημένας πέντε περιστάσεις.

II. Ὀνόματα ἐπίθετα ἢ οὐσιαστικὰ συντασσόμενα μὲ πτώσεις.

§. 339. Α'. Μὲ αἰτιατικὴν ἁ. Ὅταν θέλωμεν νὰ προσδιορίσωμεν ἐπιθέτων τινῶν τὴν ἰδιότητα ἢ νὰ προσδιορίσωμεν οὐσιαστικόν τι, εἶναι χρήσιμος ἡ αἰτιατικὴ· οἷον, καλὸς τὸ εἶδος· λευκὸς τοὺς ὀδόντας· σοφὸς τὰ μηχανικά· πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς· Σύρος τὴν πατρίδα, Λυδὸς τὸ γένος. Ἡ δὲ αἰτιατικὴ λέγουσιν ὅτι ἔχει ἑλλειψὶν προθέσεως τῆς κατὰ.

Σημείωσις. Ἀντὶ αἰτιατικῆς προσδιορίζει κάποτε τὴν ἰδιότητα ἀπαρέμφρατον, οἷον, καλὸς ἰδεῖν· δεινὸς εὐρεῖν· ταχὺς νοῆσαι, ὡς θέλομεν ἰδεῖν εἰς τὰ περὶ ἀπαρέμφρατου.

β'. Ῥηματικά τινα συντάσσονται Ἀττικῶς μὲ αἰτιατικὴν ἀντὶ γενικῆς. Ζήτ. κατωτ. §. 341. Σημ. εἰς τὸ τέλος.

§. 340. Β'. Μὲ δοτικὴν. Συντάσσονται μὲ δοτικὴν τὰ σχετικὰ κατ' ἰσότητα· οἷον, φίλος τῷ θεῷ, γείτων τῷ Σωκράτει.

γ'. Τὰ ἰσότητα, ὁμοιότητα καὶ ταυτότητα σημαίνοντα.

Σημείωσις. Εἰς τὸ ὁ αὐτὸς πολλάκις ἡ δοτικὴ δὲν σημαίνει τὸ ταυτιζόμενον, ἀλλὰ τὰ ἔργα ἢ πάθη αὐτοῦ· οἷον, τὰ αὐτὰ πάσχω σοι σημαίνει πάσχω τὰ αὐτὰ πίθη, ἃ καὶ σὺ· Θεοὺς κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον Ἰρακλεῖ γενόμενος, ἤγουν Θεοὺς, ὃς τις ἔζη κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ὅτε καὶ ὁ Ἰρακλεῖς· τὸν αὐτὸν φίλον τε καὶ ἐχθρὸν νομιζέτω πᾶς τῇ πόλει (Πλάτ. Νομ. IB. σελ. 202.) Γεννᾶται δὲ ἐνταῦθα καὶ ἀμφιβολία κάποτε· διότι ταῦτα λέγω ἐκεῖνω σημαίνει τὰ αὐτὰ λέγω, τὰ ὅποια καὶ ἐκεῖνος, καὶ τὰ αὐτὰ λέγω εἰς ἐκεῖνον (Πρβ. κατωτ. τὰ συγκρ.) Ὅτι δὲ ἡ δοτικὴ τούτων ἀναπληροῦται μὲ τὸν Καί, Ζήτ. καὶ εἰς τὸν κατάλογον τῶν μορίων.

δ'. Τὰ ἐκ τοῦ ἴσους, ὁμοιος, ταῦτόν, τῆς σὺν προθέσεως ἢ τοῦ ὁμοῦ· οἷον, ἰσόψηρος, ὁμοιογνώμων, ταυτοδύναμος, συνηγερτος, ὁμορρυῆς οὗτος ἐκεῖνω·

ε'. Τὰ παθητικὰ ῥηματικά· ἀγαπητὸς ἐμοί· ποθητὸς τῷ πατρί.

ς'. Τὰ ῥηματικά, τῶν ὁποίων τὸ σύστοιχον ῥῆμα συντάσσεται μὲ δοτικὴν, ἢ τὰ συγγενῇ τοιούτων ῥηματίων, ἐπίθετα ἢ οὐσιαστικά· οἷον, ἀκόλουθος, βοηθὸς τούτῳ, ὅτι ἀκολουθῶ, βοηθῶ τούτῳ· τοίητοι Μουτέων ἱερῇ δόσει ἀνθρώποις (Ἡσιόδ. Θεογ. 93), ἀντὶ τοῦ ὁποίου ὁ Πλάτων (Φίληβ. σ. 219) λέγει·

Θεῶν εἰς ἀνθρώπους δόσεις· ὁ αὐτὸς (Φαίδ. σελ. 201) μεταβάλλει εἰς τὸν αὐτὸν λόγον τὴν σύνταξιν· ἀπιστία οὐ μόνον τοῖς προειρημένοις λόγοις (ὅτι ἀπιστῶ τινι), ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ ὕστερα (ὅτι ἀπιστῶ εἰς τι) μέλλοντα ῥηθῆσθαι· καὶ (Θουκυδ. Α'. 73) ἡ μὲν πρέσβευσις ἡμῶν οὐκ εἰς ἀντιλογίαν τοῖς ἡμετέροις συμμάχοις ἐγένετο, ἐκ τοῦ ἀντιλέγειν τινί· καὶ (ὁ αὐτ. ζ'. 76) περὶ τῆς σφίσιν ἀλλὰ μὴ ἐκείνῳ καταδουλώσεως, ἐκ τοῦ καταδουλοῦν τινά τινι· καὶ (Πλάτ. Ἀλκ. Α'. σελ. 30) τὴν ἐν τῷ πολέμῳ τοῖς φίλοις βοήθειαν· καὶ (Ἀριστοτ. Πολιτ. Γ'. σελ. 475) ἡ Περιάνδρου Θρασυβούλῳ συμβουλία.

Σημείωσις. Εἰς ἐπίθετά τινα συντάσσεται δοτικὴ ἑλλειπτικῶς τῆς ἐν προθέσεως ἀντὶ τῆς αἰτιατικῆς (§. 339)· οἷον, τοῖς ποτὶ ταχύς· ἐν τοῖς λόγοις δεινός.

§. 341. Γ'. Μὲ γενικὴν συντάσσονται

α'. Εἰς ὅσα γίνεται ἐκλογὴ ἢ διαίρεσις ἢ καὶ ἐξαίρεσις· μόνος ἀνθρώπων· οὐδεὶς Ἑλλήνων· καὶ αἱ ἐπιμεριζόμεναι (§. 315).

β'. Τὰ σημαίνοντα ἄξιαν· οἷον, ἄξιος πολλοῦ· ὅπου ἀνάγονται καὶ τὰ σταθμὸν ἢ βάρος σημαίνοντα· οἷον, κρέας μνῶν δυεῖν· διότι τὸ τέλειον εἶναι κρέας ἄξιον μνῶν δυεῖν.

γ'. Τὰ σημαίνοντα πλησμονὴν ἢ κενότητα· οἷον, πλήρης ἀγαθῶν, κενὸς φρενῶν.

Σημείωσις. Αἱ φράσεις, ποτήριον ὕδατος, ἄνθρωπος τιμῆς εἶναι ἑλλειπτικά, ἀντὶ τοῦ, ποτήριον πλήρες ὕδατος· ἄνθρωπος ἄξιος τιμῆς. Τὰ δὲ, στέφανος ἀκανθῶν ἢ ἐξ ἀκανθῶν, καὶ ἄγαλμα χρυσοῦ, εἶναι ἀντὶ τῶν μετουσιαστικῶν (§. 206.), ἀκάνθινος καὶ χρυσοῦς.

δ'. Τὰ στερητικά καὶ τὰ ἐνδείας σημαντικά· πένης χρημάτων· ὀρφανὸς γονέων· ἄπαις ἀρρένων· ἀπαθὴς κακῶν· σοῦ μόνος (Σοφοκλ. Αἴ. 511), ἐνδεὴς πάντων· οἴλων ἔρμος (Εὐρ. Μηδ. 513).

ε'. Ἐπίθετα καὶ οὐσιαστικά συγγενῇ τῶν ῥημάτων κρατῶ, ἥτιςμαι, τὰ ὁποῖα συντάσσονται μὲ γενικὴν (Περβ. §. ἀνωτ. ζ'). οἷον, (Ξενοφ. Ἀπομν. Β'. 1. 7) οἱ ἐγκρατεῖς τούτων ἀπάντων· καὶ τὸ ἐναντίον, πασῶν τῶν ἐπιθυμιῶν ἀκρατῇ εἶναι (Κύρ. Πιχδ. Ε'. 1. 14) ἥτις τοῦ πόματος (Πλάτ. Νόμ. Α'. σελ. 53) ἀκράτεια ἡδονῶν καὶ λυπῶν (Ἀπομνημ. Β'. 1. 1) ἐγ-

κράτειαν ἄσκει κέρδους, ὀργῆς, ἡδονῆς κτλ. (Ἰσοκρ. Δημόν.) οὕτω καὶ κύριος, ἢ δευπότης τινός.

ς'. Τὰ ῥηματικὰ ἐπιθετα, ὅσα σημαίνουν ἐνέργειαν, συντάσσονται μὲ γενικήν, ἣτις εἰς τὸ ῥῆμα σημαίνει τὸ ἀντικείμενον· οἷον, ἐπιστήμων τινός· ἐξεταστικός τῶν πραγμάτων, ἐκ τοῦ ἐπίσταμαί τι, ἐξετάζω τὰ πράγματα. Εἰς τὴν περίστασιν ταύτην σημαίνουν ἐνέργειαν καὶ τὰ παθητικὰ σύνθετα ἐκ τοῦ στερητικοῦ α' οἷον, (Ξενοφ. Ἀπομν. Β'. 31) τοῦ πάντων ἡδίστου θεάματος ἀθέατος, ἐκ τοῦ (ἐφεξῆς) οὐδὲν σαυτῆς ἔργον καλὸν τεθέασαι· οὕτω καὶ ἀρέθητος δίκας, ὁ μὴ φοβούμενος δίκην, (Σοφ. Οἶδ. Τύρ. 885)· ἄγευστος παιδείας κτλ. Ἀλλ' ἡ γενική εἰς ταῦτα ἐμφιλοχωρεῖ καὶ διὰ τὴν στερητικὴν σημασίαν (Περβ. ἀνωτ. δ').

Σημείωσις. Πολλάκις οἱ Ἀττικοὶ συντάσσουσι καὶ τὰ τοιαῦτα ὀνόματα μὲ αἰτιατικήν. οἷον (Πλάτ. Χάρμ. σελ. 117.) οὐ ῥᾶδιον εἶναι ἐξάρνῳ εἶναι τὰ ἐρωτώμενα ἐκ τοῦ ἐξαρκεῖσθαι τὰ ἐρωτώμενα, καὶ (Πλάτ. Εὐθύδ. σελ. 283.) ὅπως μὴ ἔξαρκος ἔσθαι ἃ νῦν λέγεις· τὰ μετέωρα φροντιστῆς (Ἀπολ. 2.) ἐκ τοῦ φροντίζειν τι· καὶ (Ἀλκ. Β'. σ. 7.) ἀνήκοον εἶναι ἐνὶ γὰρ χθιζᾷ καὶ πρωιζᾷ γεγενημένα, ἐκ τοῦ ἀκούειν τι συνήθως, ἀνήκοον εἶναι τινος· οὕτω καὶ, ὁ ταῦτ' ἐπιστήμων (Ἐπινομ. σελ. 249.)· ἐπιστήμονες τὰ προσήκοντα (Ξενοφ. Κύρ. παιδ. Γ'. 3. 9.) καὶ α' οὐκ ἀνθρώπων φύξιμος οὐδείς (Σοφ. Ἀντιγ. 787.) τὴν θυμολόρον φρένα λύπην (Αἰσχύλ. Ἀγαμ. 103.) ἀντὶ φρενός.

ζ'. Συντάσσονται μὲ γενικήν τὰ

Παραθετικά.

§. 342. Τὰ συγκριτικὰ καὶ ὑπερθετικά (§. 198) συντάσσονται μὲ γενικήν· οἷον, μείζων ἐμοῦ, σοφώτερός ἐστι τοῦ διδασκάλου· ἀρετῆς οὐδὲν κτήμᾳ ἐστι σεμνότερον· ἀνδρῶν ἀπάντων Σωκράτης σοφώτατος.

Σημείωσις. α'. Ἀντὶ τῆς γενικῆς ἐτίθετο πτώσις ὁμοία τοῦ συγκριτικοῦ καὶ μεταξὺ ὁ ἢ σύνδεσμος (Ζήτ. περὶ μορίων τὸ ἦ), οἷον, μείζων ἢ ἐγώ· ἀλλὰ ταύτην τὴν σύνταξιν ἐμεταχειρίζοντο μόνον ὅπου δὲν ἡδύνατο νὰ τεθῇ ἡ γενική, ὡς θέλομεν ἰδεῖν ἑπειτα. Πολλάκις δὲ ἐτίθετο ἡ γενική καὶ ὅπου δὲν ἀνεφέρετο ἀμέσως ἡ σύγκρισις, ἀλλ' ἐμμέσως· οἷον, μείζονα ἐμοῦ ἔπραξαν· ἀντὶ μείζονα τῶν ἔργων μου· καὶ (Ἀριστοφ. 235) σιτία τίς τῆς τεχούσης μάλλον ἐπιπέμψειεν ἄν; Ἐκ ταύτης τῆς χρήσεως ἐγεννήθη ἀμφιβολία· οἷον (Ἡρόδ.) πυραμίδα ἀπελίπετο πολλὸν ἐλάχιστω τοῦ πατρὸς, σημαίνει μικροτέραν τοῦ πατρὸς καὶ μικρο-

τέραν τῆς πυραμίδος τοῦ πατρὸς· ἀλλ' ἡ ἀμφιβολία ἐξηγείται ἐξ αὐτοῦ τοῦ πράγματος. Τὸ δὲ, μεῖζων τῷ εἰπόντι γίνεται βλάβη τοῦ πεποιηκóτος εἶναι ἀντὶ τῷ πεποιηκóτι.

Σημείωσις β'. Ὅταν δύο ποιότητες ἀναφέρωνται εἰς τὸ αὐτὸ πρόσωπον, ἡ πρώτη πλειότερα παρὰ τὴν δευτέραν, τότε τίθενται καὶ αἱ δύο μὲ συγκριτικὰ μεσολαβοῦντος τοῦ ἥ· οἶον, (Πλάτ. Θεαίτ. σ, 52.) οἱ δξέες καὶ ἀγχείνοι. . . μανικώτεροι ἢ ἀνδρικώτεροι φέρονται καὶ (Προδ. Γ'. 65) ἐποίησα σοφώτερα ἢ ταχυτέρα.—Κάποτε τὸ συγκριτικὸν σημαίνει ὀλιγώτερον τοῦ θετικῷ· οἶον, (Ἡρόδ. Γ'. 145.) Μαιανδρίῳ δὲ τῷ τυράνῳ ἦν ἀδελφὸς ὑπομνηρότερος· καὶ (Θουκυδ. Π'. 84.) αὐθαδέστερόν τι ἀπεκρίνετο. Γίνεται δὲ μάλιστα τοῦτο, ὅταν ἡ σύγκρισις γίνεται πρὸς τὰ ἐναντία· οἶον, τὸ παρὰ Πλούτ. Παιδ. ἀγωγ. ἐγὼ δ' ἄκομψος εἰς ὄχλον δοῦναι λόγον, εἰς ἥλικας δὲ κ' ὀλίγους σοφώτερος· καὶ (Ξενοφ. Ἀπολ. Σωκρ. 1.) ἀρροιστέρα αὐτοῦ (τοῦ Σωκράτους) φαίνεται εἶναι ἡ μεγαληγορία. Ἐξὼ τὸ μὲν σοφώτερος συγκρίνεται πρὸς τὸ ἄκομψος (ἐναντίον τοῦ σοφός) καὶ τὸ ἀρροιστέρα πρὸς τὰς σοφὰς γνώμας τοῦ Σωκράτους· ὅθεν ἀρμολῶς ἐρμηνεύονται μὲ τὸ ὀλίγον τι σοφός, ὀλίγον τι ἄφρων, ἡ χυδαίστερον λουλοῦτξικη.

Σημείωσις γ'. Καὶ ἡ σύγκρισις καὶ ἡ ὑπέρθεσις γίνεται πολλάκις πρὸς τὸ αὐτὸ πρόσωπον μὲ γενικὴν ἀντωνυμίαν συνθέτου ἀναφερομένη πρὸς τὰς ἄλλας πράξεις ἢ ιδιότητας αὐτοῦ· οἶον (Θουκυδ. Γ'. §. 11), δυνατώτεροι αὐτοὶ αὐτῶν ἐγίγνοντο· καὶ (Ξενοφ. Ἀπομν. Α'. 2. 46.) εἴθε σοι, ὦ Περικλῆς, τότε συνεγενόμην, ὅτε δεινότατος σκετοῦ ταῦτα ἦσθα.—Ὅταν εἶναι χρεῖα νὰ προστεθῇ εἰς τὴν σύγκρισιν τὸ ποσὸν τῆς ὑπεροχῆς, τίθεται πάντοτε μὲ τὴν δοτικὴν πτῶσιν· οἶον, (Ἰσokr. Βουλ.) ὁμολογεῖται Περσέως καὶ Δανάης Ἰσραηλῆς εἶναι τίττασι γενεαῖς νεώτερον.

§. 343. Τὰ διαφορικὰ ἄλλος, ἕτερος, διάφορος, ἄλλοις, ἀλλότριος, καὶ τὰ τακτικά μιμοῦνται τὰ παραθετικά· ἄλλος ἐμοῦ· ἕτερος τούτων· δεύτερος ἐκείνου· δευτέρα γαστρός· τί δῆτ' ἄν ἄλλο τοῦδ' ἐπιτέλλεις ἔτι; Σοφ. Ἀντιγ. 218. Πότερόν ἐστιν ἐπιστήμη ἢ ἀρετὴ ἢ ἄλλοιον ἐπιστήμης, Πλάτ. Μένων σελ. 364. οὐδὲν ἀλλότριον ποιῶν οὔτε τῆς ἑαυτοῦ πατρίδος οὔτε τοῦ τρόπου, Δημοσθ. στεφ. σελ. 289. Καὶ ταῦτα ὡς τὰ συγκριτικὰ ἀντὶ γενικῆς συντάσσονται μὲ τὸν ἥ· οἶον ἄλλοις ἢ πάροισιν· ἄλλος ἢ ἀγαθός (ἀντὶ τοῦ κακός) κτλ. Ζήτ. καὶ Ἄλλο εἰς τὸν κατ'ἀλογον τῶν φράσεων.

12. ΡΗΜΑ.

§. 344. Διαθέσεις τοῦ ῥήματος κυρίως εἶναι τρεῖς, ἐνεργητική, παθητική καὶ οὐδετέρα, ἀλλὰ μετ' αὐτῶν συμπεριλαμ-

θάνονται ἢ μέση (ἥτις κατὰ σημασίαν εἶναι ἐνεργητική), καὶ ἡ ἐπίμεσος (ἥτις μὲ φωνὴν παθητικὴν σημαίνει ἢ ἐνέργειαν ἢ πάθος ἢ οὐδετερότητα), καὶ ἀποτελοῦνται πέντε.

Ἐνεργητικὸν ῥῆμα λέγεται, τὸ ὁποῖον λήγει εἰς ὦ καὶ σημαίνει ἐνέργειαν, καὶ μετασχηματίζεται παθητικῶς εἰς μ. α. ὦν, διδάσκω, διδάσκομαι· τέμνω, τέμνομαι. Ἡ δὲ ἐνέργεια τοῦ ῥήματος μεταβαίνει ἄλλοτε μὲν εἰς πρόσωπα, ἄλλοτε δὲ εἰς πράγματα· ὦν, θεραπεύω τὸν ἄρρωστον· θεραπεύω τὸ νόσημα· πλύνω τὰ ἱμάτια.

Τρία εἶναι τὰ εἶδη τῆς συντάξεως τῶν ῥημάτων, καθὼς εἶναι καὶ τρεῖς αἱ πλάγιαί πτώσεις, μὲ τὰς ὁποίας συντάσσονται. Καὶ ἐπειδὴ τὰ πλεότερα ῥήματα συντάσσονται μὲ αἰτιατικὴν, διὰ τοῦτο ἀρχίζομεν ἀπὸ τὸ εἶδος τῶν μὲ αὐτὴν τὴν πτῶσιν συντασσόμενων.

13. Πρῶτον εἶδος ἐνεργητικῶν.

§. 345. Τὰ ἐνεργητικά, ὅσα συντάσσονται μὲ αἰτιατικὴν, ἐμποροῦν νὰ ἀναχθῶσιν εἰς δύο μερίδας.

α'. Ῥήματα, τῶν ὁποίων ἡ ἐνέργεια ἐκτελεῖται διὰ σώματος· ὦν, γυμνάζω, κινῶ, νίπτω, πληττώ, τύπτω, κόπτω, τέμνω, δεσμῶ, νικῶ, ἀναγκάζω, θερμαίνω, καίω, κείρω, σπείρω, θερρίζω, σκάπτω, κτίζω, οἰκοδομῶ, πλάττω, ῥάπτω, σχίζω, λαμβάνω, ἀφίημι, λείπω, καταλείπω, διαλείπω, ἐῶ, δορυφορῶ, φυλάττω, τηρῶ, ἔχω, ἱατροεύω, θεραπεύω, γεννῶ, φύω, ὠθῶ, ἀναγκάζω, ὀρῶ, βλέπω, τρώγω, πίνω, ἐσθίω, λέγω.

β'. Ῥήματα, τῶν ὁποίων ἡ ἐνέργεια ἀναφέρεται εἰς τὴν ψυχὴν· 1) γνωστικά· νοῶ, κρίνω, γινώσκω, κατανοῶ, καταγιγνώσκω, ἀντὶ κατανοῶ· 2) τὰ ἡθους ἐμφαντικά· φιλῶ, ἀγαπῶ, στέργω, μισῶ, ζηλῶ, ἀδικῶ, δικαίω, ὠφελῶ, βλάπτω, ὑβρίζω, ἀνιῶ, καταχλευάζω (καὶ ποτε δὲ καὶ μὲ Γεν. διὰ τῆς κατὰ)· 3) ἐπιδεικτικά· ἐγκωμιάζω, ἐπαινῶ, ἄδω, εὖ λέγω, ψάλλω, θαυμάζω· 4) τιμητικά· τιμῶ, σέβω, προσκυνῶ· 5) τὰ διακρουστικά· πλανῶ, ἐξαπατῶ, φενακίζω· 6) τὰ κλητικά· φωνῶ, καλῶ, προσκαλῶ, ὀνομάζω· 7) τὰ προστρεπτικά· πα-

ρακαλῶ, προτρέπω, παρορμῶ, παροξύνω, ἐρεθίζω· 8) τὰ ζητητικά· ἐξετάζω, ἀνακρίνω, βασανίζω, ἐρωτῶ, ἐρευνῶ, εὐρίσκω· 9) τὰ διαθετικά· διατίθηναι, παιδεύω, σωφρονίζω, πείθω, καταπαίθω, διδάσκω· 10) τὰ οἰκτικά· ἑλεῶ, οἰκτερίζω· 11) ἰκετευτικά· ἀντιβόλῶ, ἰκετεύω, ἐκλιπαρῶ.

Σημείωσις α'. Θαυμάζω μὲ αἰτιατικὴν σημαίνει ἐπὶ καλοῦ θαυμάζω τὸν ἄνδρα, τὰς ἀρετὰς τοῦ κτλ. μὲ γενικὴν δὲ λαμβάνεται· ἐπὶ κακοῦ ὑποδηλοῦν δυσσεβείαν, ψόγον, καταφρόνησιν· οἷον (Ἰσοκρ. πρὸς Νικοκλ.) θαυμάζω τῶν ταύτην τὴν γνώμην ἔχόντων ἔπως οὐ καὶ τὸν πλοῦτον καὶ τὴν βῶμην καὶ τὴν ἀνδρείαν κακῶς λέγουσιν. Ὡς αὐτῶς καὶ τὸ ταῦτόσημόν του ἐπίμεσον Ἀγαμαί· οἷον (Πλάτ. Ἰππ. μείζ. σελ. 291) Νῆ τὴν Ἥραν ἄγχαί σου, ὅτι μοι δοκεῖς εὐνοῖκῶς, καθ' ὅσον οἶός τε εἶ, βοηθεῖν. Ἐδῶ τὸ ἄγχαί (θαυμάζω) λέγεται μὲ εἰρωνείαν. Καὶ αὕτη μὲν εἶναι ἡ γενικωτέρα χρῆσις τῶν ῥημάτων τούτων· κάποτε ὅμως εὐρίσκονται καὶ τὰ δύο συνταγμένα μὲ γενικὴν καὶ ἐπὶ καλοῦ· οἷον (Πλάτ. Κρίτ. σ. 43.) ἀλλὰ καὶ σοῦ πάλοι θαυμάζω αἰθανόμενος ὡς ἡδέως καθεύδεις· καὶ (Δημ. περὶ στεφ.) τίς γὰρ οὐκ ἂν ἀγάσαστο τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῆς ἀρετῆς;

Σημείωσις β'. Τὰ ῥήματα στέργω καὶ ἀγαπῶ μετὰ δοτικῆς σημαίνουσιν, ἀρκοῦμαι, εἶμι εὐχαριστημένος· οἷον (Ἰσοκρ. περὶ εἰρήν.) στέργειν τοῖς παροῦσι, καὶ (Λυσ. Ἐπιτ.) ἀγαπᾶν τοῖς ὑπάρχουσιν ἀγαθοῖς· καὶ μὲ μετοχὴν· οἷον, (Πλάτ. Πολτ. Ε'. σελ. 474) ὑπὸ μικροτέρων καὶ φαυλοτέρων τιμώμενοι ἀγαπῶσιν, ἤγουν, ἀρέσκονται, εὐχαριστοῦνται. — Τὸ δὲ φιλῶ μετ' ἀπαρεμφάτου σημαίνει τὸ συνηθίζω· ὅπερ φιλεῖ ὅμιλος ποιεῖν, Θουκυδ. φιλῶ στόματι, ἡ φιλῶ, ταῦτοτ. τοῦ Κ. φιλῶ.

Σημείωσις γ'. Ἐχω ενεργητ. σημαίνει· κέκτημαι, οἰκῶ, ἐλαύνω, καὶ ἄλλα, τὰ ὅποια πρέπει νὰ ζητῇ τις· εἰς τὸ Λεξικόν. Ὡς οὐδέτ. μετ' ἀπαρεμφ. ἀντὶ τοῦ δύναμαι. Μετὰ τῶν τροπικῶν ἐπιρῥημάτων εὖ, καλῶς, ὡς, ὅπως, πῶς, σημαίνει· διακίμαι, εὐρίσκομαι, οἷον, πῶς τὰ ἄστρα πρὸς ἄλληλα ἔχει πλήθους, Πλάτ. Γοργ. σελ. 451, καὶ (πύτθ. σελ. 470.) οὐ γὰρ οἶδα παιδείας ὅπως ἔχει καὶ δικαιοσύνης. Ζήτ. περὶ τούτου καὶ εἰς τὰς φράσεις τὴν λέξιν Ἐχειν.

14. Δεύτερον εἶδος.

§. 346. Μὲ δοτικὴν δὲ συντάσσονται

α'. Τὰ ἀντίστασιν καὶ ἀντίδρασιν σημαίνοντα· οἷον, παλαίω, πολεμῶ, ἀμφοισθητῶ, ἀντιλέγω, ἀντιπράττω, ἐπιβουλεύω, εἰσινῶ, βασκαίνω, ἐνοχλῶ κτλ.

Σημείωσις. Τὸ καταπολεμῶ καὶ καταπαλαίω μὲ αἰτιατικὴν τὸ ἐνοχλῶ καὶ μὲ αἰτιατικὴν.

β'. Τὰ ὑπουργίαν ἢ βοηθειαν σημαίνοντα· οἷον, ὑπουργῶ, ὑπηρετῶ, λειτουργῶ, διακονῶ, βοηθῶ, ἀμύνω.

γ'. Τὰ κελευστικά· οἶον, κελεύω, προστάττω, ἐπιτάττω, παραγγέλλω.

δ'. Τὰ πιστεύω, ἀπιστῶ, δυσπιστῶ.

Σημείωσις. Τὰ κελευστικὰ συντάσσονται καὶ μὲ αἰτιατικὴν. Πιστεύω τῷ διδασκάλῳ, καὶ πιστεύω ταῦτα, καὶ εἰς ταῦτα, ὡσαύτως καὶ ἀπιστῶ. Σημείωσε προσέτι, ὅτι πολλὰ τούτων συντάσσονται μὲ δοτικὴν διὰ τὴν δύναμιν τῆς ἐν· οἶον, ἐμπνέω, ἐγκιλῶ, ἢ ἄλλων προθέσεων· οἶον, παραγγέλλω, προσκρούω, συγχωρῶ κτλ.

15. Τρίτον εἶδος.

§. 347. Μὲ γενικὴν δὲ συντάσσονται

α'. Τὰ αἰσθητὴν ἢ ἐπιθυμίαν σημαίνοντα· ἀκούω, ἐπιθυμῶ, ἐρῶ.

Σημείωσις α'. Τὰ βλέπω, ὁρῶ, τρώγω, ἐσθίω, ἐν καὶ αἰσθήσεων σημαντικὰ, συντάσσονται μὲ αἰτιατικὴν (§. 345. α').

Σημείωσις β'. Τὰ ῥήματα τρώγω, πίνω, καὶ ὅτων τὸ ἀντικείμενον εἶναι καθολικόν, τρέπουσι τὴν αἰτιατικὴν εἰς γενικὴν· οἶον, ἐσθίω κρέον, πίνω ὕδατος, (διότι ἐσθίω κρέας ἐμπορεῖ νὰ σημάνη, συνηθίζω νὰ τρώγω κρέας, ὅχι λάχανα· πίνω ὕδωρ, συνηθίζω νὰ πίνω νερόν, ὅχι ἄλλο ποτόν)· οὕτω λέγουσι καὶ, κατέαγε τῆς κεφαλῆς· ἤγουν μέρος τῆς κεφαλῆς· δέδωκε σοι τῶν χρημάτων κτλ.

β'. Τὰ ἀρχικά· βραβεύω, δεσπόζω, τυραννῶ, ἄρχω, κρατῶ.

γ'. Τὰ φροντιστικά καὶ ὀλιγωρικά· φροντίζω, μνημονεύω, ὀλιγωρῶ, καταφρονῶ.

δ'. Τὰ μέθεξιν ἢ μετάδοσιν σημαίνοντα· μετέχω, κοινωνῶ, μεταδίδωμι, μεταλαμβάνω.

Σημείωσις. Τὸ ἀκούω συντάσσεται μὲ γενικὴν τοῦ φωνοῦντος ἢ ἡχοῦντος καὶ μὲ αἰτιατικὴν τοῦ ἀκουομένου· οἶον, ἀκούω σου· καὶ ἀκούω τοὺς λόγους.—Τὸ φροντίζω μὲ αἰτιατικὴν πράγματος πολλάκις ἀντὶ τοῦ κατανῶ, ἢ σκοπῶ· τοῦτο πάντοτε φροντίζετε, Ἀριστοῦ. καὶ μὲ τὴν περὶ φροντίζω περὶ σοῦ. Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ἐκ τῶν συντασσομένων μὲ γενικὴν συντάσσονται καὶ μὲ αἰτιατικὴν, ὡς ἰδίᾳ μελέτῃ τοῦ ἀναγνώστου τὸν πληροπορεῖ.

16. Ῥῆμα οὐδέτερον.

§. 348. Οὐδέτερον ῥῆμα λέγεται τὸ ὁπρῶον σχηματίζεται εἰς ὦ καὶ οὐδέποτε εἰς μ α ι. Τούτου δὲ εἶδη ἔξ· ὑπαρκτικόν, ὁλοενεργητικόν, αὐτοπαθητικόν, αὐτουδέτερον, κτητικόν καὶ περικοιτικόν.

α'. Τὸ ὑπαρκτικὸν εἶμι, καὶ τὰ ταυτόσημά του, ὑπάρχω, εἶ-

γένετο, γέγονε κτλ. ὅταν μὲν σημαίνει μόνην τὴν ὑπαρξίν τι-
νος, δὲν ἔχει τι ἄλλο εἰμὴ τὴν ἐκ πρώτου ὀνομαστικὴν οἶον,
ἢ Ἑλλάς ὑπάρχει· χειμῶν ἐστι. Ὅταν δὲ συνάπτῃ ιδιότητα ἄλ-
λην εἰς τὸ ὑποκείμενον, λαμβάνει καὶ ὀνομαστικὴν ἄλλην ἐκ
τρίτου· οἶον, ὁ Ἀριστείδης ἐστὶ δίκαιος, ἥτις μεταβάλλεται καὶ
εἰς γενικὴν δικαιρετικῶς· ὁ Ἀρ. ἐστὶ τῶν δικαίων.

Σημείωσις. Εἰς τὰ ὑπαρκτικὰ σημειούμενα α.) ὅτι συντάσσονται πολλάκις μὲ
ὀνομαστικὴν ἐκ πρώτου καὶ δοτικὴν ἐκ τρίτου περιποιητικῶς καὶ σημαίνουσιν,
ἔχω τι· οἶον, ἐστὶ μοι χρήματα· εἰσὶν ἡμῖν στρατιῶται κτλ. ἀντὶ ἔχω χρήματα,
ἔχομεν στρατιώτας· τοιοῦτον εἶναι καὶ τὸ, φύσει δ' ὑπάρχει τοῖς παροῦσι τὰ
τῶν ἀπόντων, Δημοσθ. Φιλ. β.) μὲ γενικὴν καὶ ἀπαρέμφοτον, ὅπου ἐννοεῖται
τὸ ἴδιον· οἶον, δις ἐξαμαρτεῖν ταῦτον οὐκ ἀνδρὸς σοφοῦ, τοῦτ' ἐστίν, οὐκ ἐστὶν
ἴδιον ἀνδρὸς σοφοῦ ἐξαμαρτεῖν δις ταύτῃ γ.) πολλάκις ἢ ἐκ τρίτου ὀνομαστικῇ,
ὅταν μάλιστα εἶναι ὄνομα οὐσιαστικόν, δὲν συμφωνεῖ μὲ τὴν ἐκ πρώτου κατὰ
γένος, οὐδὲ κατ' ἀριθμὸν· οἶον (Πλάτ. Μεν. σ. 91.) οἱ σοφισταὶ φανερά ἐστι
λάβῃ τῶν συγγινόμενων· καὶ (Θουκυδ. Β'. 44) οἱ ἐπιγινόμενοι ἔσονται τισι
λήθῃ τῶν οὐκ ὄντων· καὶ (ὁ αὐτ. Δ'. 26.) Αἴτιον δὲ ἦν οἱ Λακεδαιμόνιοι προει-
πόντες κτλ. δ.) κάποτε ἢ ἐκ τρίτου εἶναι γενικὴν, ιδιότητα ἢ χαρακτηῖρα τῆς ὀ-
νομαστικῆς σημαίνουσα· οἶον, ἦν γὰρ ἀξιώματος μεγάλου· ε.) σπανίως ἐκ τρίτου
ἀντὶ ὀνόματος ἐπιθέτου λαμβάνεται ἐπιρρέμα· οἶον, ὥστ' ἤδη μάτην εἶναι τὸ
μεμνησθαι περὶ τούτων (Ισοκ. Πανηγ. §. 5)· ἔτι τῶνδ' ἐστὶ καλῶς (Εὐρ.
Ἑκὰθ. 732.) ἐλπιδας ἔχει καλῶς ἔσεσθαι (Ξενοφ. Ἀνάθ. Δ'. Ι. 8.). Ὡσαύ-
τως τίθενται ἐκ τρίτου τὰ ἐγγυς, δίχα, ἄλως, σίχα, κτλ.

β'. Ὁλοενεργητικὸν εἶναι τὸ μόνον εἰς τρίτον πρόσωπον
σχηματιζόμενον παθητικῶς, καὶ συντασσόμενον μὲ αἰτιατικὴν
ἢ προθετοπτῶτως· ἀναβαίνει τὸ ὅρος· ἢ εἰς τὸ ὅρος· καταβαί-
νω, βαδίζω, περιπατῶ, τρέχω, φοιτῶ, πλέω. Εἰς ὅλα ταῦτα
ἐμποροῦμεν νὰ εἴπωμεν ἐπὶ τρίτου μόνον προσώπου· ἀναβαί-
νεται τὸ ὅρος· βαδίζεται ἢ ὁδός· τρέχεται τὸ στάδιον· πλεῖται
ἢ θάλασσα κτλ.

γ'. Αὐτοπαθητικὸν εἶναι τὸ αὐτόθεν καὶ ὅχι ἐκ τῆς φωνῆς
σημαῖνον πάθος· οἶον, πάσχω, ἀλγῶ, νοσῶ, ἀσθενῶ. Συν-
τάσσονται δὲ νῦν μὲν ὡς τὰ παθητικά, περὶ τῶν ὁποίων Ζήτ.
κατωτέρω· νῦν δὲ μὲ προθετόπτωτα δηλοῦντα τὸ κατὰ τι καὶ
τὴν ποιητικὴν αἰτίαν·

δ'. Αὐτοουδέτερον εἶναι κυρίως οὐδέτερον, δηλαδὴ ἀπλῆν
κατάστασιν τοῦ ὑποκειμένου σημαῖνον· οἶον, ζῶ, πλουτῶ, ὑγιαί-

νω, σωφρονῶ, ἀγνεύω, εὐτυχῶ, εὐημερῶ, εὐδαίμονῶ, εὐσεβῶ καὶ τὰ τοιαῦτα.

έ. Κτητικὸν εἶναι ὡς τὸ (β'.) ὀλοενεργητικὸν, τὸ συντασσόμενον μὲ γενικὴν, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπὶ τρίτου προσώπου παθητικῶς σχηματιζόμενον· οἶον, χρῆζω βιβλίων· ἐπιτυχάνω τοῦ σκοποῦ· ἀπορῶ χρημάτων· ἀμοιβῶ, εὐπορῶ, σπανίζω χρημάτων· ἀμαρτάνω τοῦ εἰκότος· ἀπολαύω τῶν ἀγαθῶν κτλ. Ἐπὶ τινων ἐκ τούτων λέγεται· ἐπιτυγχάνεται ὁ σκοπός· ἀπολαμβάνεται τὰγαθὰ κτλ.

ς'. Περιποιητικὸν εἶναι τὸ συντασσόμενον μὲ δοτικὴν· οἶον, ὑποχωρῶ, ὑπείκω, ἀρέσκω, ἀπαρέσκω, ἐντυγχάνω, περὶπαρῶ, ἀκολουθῶ, ὁμολογῶ, ὁμοφρονῶ σοι κτλ.

17. Ἀποθετικὸν ἢ ἐπίμεσον *).

§. 349. Ἐπίμεσον ἢ ἀποθετικὸν λέγεται τὸ μόνον παθητικῶς σχηματιζόμενον καὶ σημαῖνον ἢ ἐνέργειον μόνον ἢ πάθος μόνον. Διὰ τοῦτο διαιρεῖται εἰς αὐτοενεργητικὸν καὶ ὀλοπαθητικὸν ἢ ἀποθετικὸν μέσον καὶ ἀποθετικὸν παθητικόν.

§. 350. Αὐτοενεργητικὸν· λέγεται τὸ ἐξ ἑαυτοῦ καὶ οὐχὶ ἐκ τοῦ τύπου τὴν ἐνέργειαν ἔχον. Συντάσσεται δὲ καθὼς τὰ ἐνεργητικὰ ἢ μὲ αἰτιατικὴν ἢ μὲ δοτικὴν ἢ μὲ γενικὴν·

ά. Μὲ αἰτιατικὴν· αἰτιῶμαι, ἀτπάζομαι, ἐργάζομαι, κτῶμαι, μιμοῦμαι, θεῶμαι, καρποῦμαι, ἐπίτταμαι, πυκνάνομαι, τεκμαίρομαι, ἐνθυμοῦμαι, λογίζομαι, οἶομαι, σκῆπτομαι, ληΐζομαι, καλαμῶμαι, λημαίνομαι, λωβῶμαι κτλ.

Σημείωσις. Τὸ λυμαίνομαι μὲ αἰτιατικὴν, καὶ ἄλλοτε μὲ δοτικὴν· οἶον, (Ἰσενρ. περὶ Εἰρήν. σελ. 179.) τὴν Πελοπόννησον ἐλυμαίνοντο. Εἴτις λυμαίνεται ταύτῃ τῇ καταστάσει (Ξενοφ. Ἑλλήν. Β'. 3. 26.). Καὶ τὰς δύο συντάξεις ἐνώνει ὁ Ἡρόδοτος (Γ'. 16) ὃ λυμαίνεμενοι Πέρσαι ἐδόκουν Ἄμασιν λυμαίνεσθαι. — Καὶ τὸ λωβῶμαι, τὸ ὁποῖον συνήθως συντάσσεται μὲ αἰτιατικὴν, εὐρίσκεται καὶ μὲ δοτικὴν· οἶον (Πλατ. Κρίτ. σελ. 47.) ὃ τὸ ἄδικον μὲν λωβάται, τὸ δὲ δίκαιον

*) Ἀποθετικὸν, διότι ἀπέθετο, ἤγουν ἔχατε τὴν ἐνεργητικὴν φωνὴν, Π. χ. τὸ μάχομαι ἐνεργητικὴν φωνὴν μάχω δὲν ἔχει, τὴν ὁποῖαν πιθανὸν ὅτι εἶχεν εἰς τὴν παλαιὰν γλῶσσαν. Ἐπίμεσον δὲ, διότι ἐτάττετο ἀπὸ τοῦ Γραμματικοῦ μετὰ τὰ Μέσα, μὲ τὰ ὁποῖα συγγενεῖς εἰς πολλὰ.

δύνηται. Καί τινα δὲ ἐκ τῶν συντασσόμενων μὲ δοτικὴν ἀπαντῶνται συνταγμένα καὶ μὲ αἰτιατικὴν· ἀλλ' ἀφίνονται τὰ παραδείγματα εἰς τὴν μελέτην ἐκάστου.

β'. Μὲ δοτικὴν· μάχομαι, ἐναντιοῦμαι σοι καὶ πρὸς σέ· χροῶμαι, εὐχομαι, ἀπολογοῦμαι, ἀποκρίνομαι, λοιδοροῦμαι σοὶ καὶ σέ· μέμφομαι σοι καὶ σέ κτλ.

γ'. Μὲ γενικὴν· αἰσθάνομαι, ἄπτομαι, ὁσφραίνομαι, ἐφίεμαι, ὀρέγομαι, ἱμεύομαι, ἀκροῶμαι, ἐπιμελοῦμαι, κήδομαι, φείδομαι, μέμνημαι, ἐπιλανθάνομαι, δέομαι, πειρῶμαι.

§. 351. Ὁ λοπαθητικὸν δὲ λέγεται τὸ ὄλον καὶ φωνὴν καὶ σημασίαν παθητικὸν ὄν, καὶ ἐνεργητικοῦ τύπον σπανίως ἢ μηδέποτε ἔχον. Συντάσσεται δὲ ὡς τὰ παθητικά· ὄλον, ὀδυνῶμαι ὑπὸ τοῦ πάθους· ἡττῶμαι ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ· οἴχομαι ὑπὸ τῶν ἀγαθῶν· ἄλθομαι, ἀνιῶμαι, ὀδύρομαι, ἡῶμαι κτλ.

Σημείωσις α'. Τὸ ἀνιῶμαι καὶ τὸ ἡῶμαι ἔχουσιν ἐνεργητικὰ εὐχρηστα ἀνιῶ καὶ ἡῶ. Συντάσσονται δὲ τὰ ὀλοπαθητικὰ κάποτε καὶ μὲ δοτικὴν κατ' ἑλλειψιν τῆς ἐπὶ ἡῶμαι τῷ πράγματι· ἄλθομαι τῷ πάθει ἢ ἐπὶ τῷ πάθει. Καὶ μὲ αἰτιατικὴν μετὰ τῆς διὰ ἢ ἑλλειπτικῶς, ὀδύρομαι τὸν ἀπελθόντα· ἀνιῶμαι διὰ τὰ χρήματα. Τὸ δὲ εἴχομαι ὅταν σημαίνῃ τὸ ὑπάγω, συντάσσεται προθετοπῶτως· ὥχετο πρὸς τοὺς ἐχθρούς. Τὸ ἡττῶμαι· κ' ἐλαττοῦμαι καὶ μὲ μόνην γενικὴν διὰ τὸ συγκριτικὸν ἦντων, ἐλάττων, ἀπὸ τοῦ ὁποῖον γίνονται (§. 342.) ἡττῶμαί τινος κτλ.

Σημείωσις β'. Εἶναι δὲ καὶ ἐπίμεσα οὐδέτερα· κάθημαι, κοιμῶμαι, ῥαστοιεύομαι, κείμαι, Ζήτ. ἐρεξῆς εἰς τὸ Μέσον.

18. Ῥήματα μὲ δύο αἰτιατικὰ συντασσόμενα.

§. 352. Πολλὰ τῶν ἐνεργητικῶν καὶ αὐτοενεργητικῶν ῥημάτων σιμὰ τῶν πτώσεων, τὰς ὁποίας λαμβάνουν ἐκ τρίτου, προσλαμβάνουν καὶ αἰτιατικὴν ἐκ τετάρτου. Ἐκ τούτου γεννῶνται τρία εἶδη ῥημάτων μὲ δύο πτώσεις. Πρῶτον μὲ δύο αἰτιατικά· δεύτερον μὲ δοτικὴν καὶ αἰτιατικὴν· τρίτον μὲ γενικὴν καὶ αἰτιατικὴν.

Α'. Τὸ πρῶτον τούτων εἶδος περιλαμβάνει α'. πολλὰ ἐκ τοῦ πρώτου εἶδους τῶν ἐνεργητικῶν καὶ ἐκ τοῦ πρώτου τῶν αὐτοενεργητικῶν.

Ἐκ τῶν δύο αἰτιατικῶν ἡ μὲν λέγεται τοῦ προσώπου, ἡ δὲ

ἄλλη, τοῦ πράγματος. Παραδείγματα *) ἄς τεθῶσι τὰ ἐφεξῆς· τί ποιήσω αὐτόν; πολλὰ καὶ γὰρ τὴν πόλιν ἐποίησαν. — διδάσκουσι τοὺς παῖδας σωφροσύνην· ὀθηαίους χρήματα ἤτησαν· ἐνδύειν τινὰ τὸν χιτῶνα· ὑποδεῖν τινὰ καρδιαίνας· ὅν τὴν ψυχὴν ἀφείλετο· ἕτερον παῖδα ἐκδύτας χιτῶνα, τὸν ἑαυτοῦ ἐκείνον ἤμφιεσε· — τοὺς πολέμιους τὴν νῆυν ἀπεστερήκαμεν· τοῦτο μὴ ἀνάγκαζέ με· οὐ σε ἀποκρύψω τὰς ἐμαῖς δυσπραγίας· κρύπτω σε τὰ ἐμά· πείθω σε ταῦτα· ἀραιροῦμαι τοὺς καρπούς τοὺς γεωργούς· πράττομαι ἢ εἰσπράττομαι τοὺς πολίτας φόρον κτλ.

β'. Τὰ ῥήματα ποιῶ, ὀνομάζω, καλῶ, ἀναγορεύω καὶ εἴτι τοιοῦτο, λαμβάνουσιν ἐκ τετάρτου αἰτιαιτικὴν οὐχὶ πράγματος, ἀλλ' ὀνόματος ἢ ἀξίας ἐκτιθεμένης δι' ἐπιθέτου, πολλάκις δὲ καὶ ἀντωνυμίας. Τοιαῦτα εἶναι· ἀνηγόρευσαν αὐτὸν στρατηγόν· ἀνέδειξαν αὐτὸν ἄρχοντα. Τοιοῦτον εἶναι καὶ τὸ αἰροῦμαι, ἐκλέγω· οἶον, στρατηγόν τοῦ πεζοῦ ἤρηντο· Ἀριστέα, τῆς δὲ Ἰππου Περδίκχαν (Θουκυδ. Α'. 62.) καὶ μὲ τὸ ὄνομα ἢ μὲ ἀντωνυμίαν· οἶον (Πλάτ. Σοφιστ. σελ. 224) οὐκοῦν καὶ τὸν μαθήματα ξυνωνούμενον ταῦτόν προσερεῖς ὄνομα· καὶ (Πλάτ. Γοργ. σελ. 448) εἰ ἐτύγχανε Γοργίας ἐπιστήμων ὢν τῆς τέχνης, τί ἂν αὐτὸν ὀνομάζομεν δικαίως; οὐχ' ὅπερ ἐκεῖνον; Ἀλλ' εἰς τὰς τοιαύτας αἰτιατικὰς φαίνεται ὅτι ἐννοεῖται τὸ εἶναι, τὸ ὁποῖον πολλάκις καὶ τίθεται· οἶον (Πλάτ. Πρωταγ. σελ. 311) σοφιστὴν ὀνομάζουσι τὸν ἄνδρα εἶναι·

γ'. Τὰ ῥήματα διδάσκω, παιδεύω, τρέφω λαμβάνουν δευτέραν αἰτιατικὴν, ἣτις σημαίνει ἀναδεικνύειν τινὰ τι διὰ διδασκαλίας ἢ ἀνατροφῆς· οἶον (Εὐριπ. Ἑλέν. 379) διδάσκει δ' ἄνδρα χ' ἢ χρεῖα σοφόν· καὶ (Πλάτ. Μένων σελ. 93) Θεμιστο-

*) Δὲν ἐννοῶ, ὅτι ὅλα τὰ ῥήματα ταῦτα ἢ τὰ παραδειγματιζόμενα πρέπαι πάντοτε νὰ συντάσσωνται οὕτως. Καὶ ἐδῶ καὶ εἰς τὰ προλαβόντα περὶ ῥημάτων δίδομεν μόνον ἓν γένει νύξιν τινὰ εἰς τὸν μελετῶντα μαθητὴν νὰ παρατηρῇ τὰς συντάξεις ταύτας, αἱ ὁποῖαι ἢ ἔχουσι βαθμόν τινα καθολικότητος, ἢ ἰδιοσυναξίαν· ὅσα παραδείγματα καὶ ἂν φέρωμεν ἐκ τῶν ἐνδόξων συγγραφέων δὲν εἶναι ἱκανὰ πρὸς τέλεισποίησίν του, ὅσον αἱ ἰδιαί του μελέται καὶ τὰ ἐντελέστερα τῶν λεξικῶν.

κλῆς Κλεόφαντον, τὸν υἱὸν ἱππέα ἐδιδάξατο ἀγαθόν· καὶ (ὁ αὐτ. Ἐπιστ. Ζ΄.) ὅτε αὐτὸν ἐπεχείρει παιδεῦσαι καὶ θρέψαι βασιλέα τῆς ἀρχῆς ἄξιον. Οὕτω καὶ αὕξειν τινὰ μέγαν, ὁ αὐτ. Πολιτ. Η΄. σελ. 565.

δ'. Εἰς ἄλλα τινὰ ῥήματα προσλαμβάνεται δευτέρα αἰτιατική προσδιοριστική τρόπον τινὰ τῆς πρώτης· οἷον (Ἰσοκρ. πρὸς Δημόν. σελ. 2) ἀπέσταλκά σοι τόνδε τὸν λόγον δῶρον· καὶ (Ξενοφ. Κ. Π. Ε΄. 2. 14) τὸν Γωβρύαν σύνδειπνον παρέλαβεν. Ἀλλὰ περὶ τούτων Ζήτ. §. 444. Σημ. β'.

Σημ. α'. Πολλὰ τῶν συντάξεων τοῦ §. 352, α'. δέχονται τροπὴν ἀποστερῶ τινὰ τῶν χρημάτων· κρύπτω σε ταῦτα, καὶ κρύπτω ἀπὸ σοῦ ταῦτα· τοὺς καρποὺς ἀφαιρεῖσθαι τῶν κρατουμένων κτλ. Εἰς τὴν συνήθη γλῶσσαν τὰ στέρησιν, αἵτησιν, κρύψιν καὶ τὰ τοιαῦτα σημαίνοντα ἐκφράζονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὲ τὴν ἀπὸ· οἷον, ἐξήτησαν ἀπὸ τοὺς Θηβαίους χρήματα· συνάξω ἀπὸ τοὺς πολίτας φόρον· δὲν κρύπτω ἀπὸ σέ τὰς δυστυχίας μου κτλ. Ἀλλὰ δὲ ἄλλως κατὰ τὴν χρῆσιν καὶ οὕσιν τῆς κοινῆς γλώσσης· οἷον, ἐξετάξω σε ταῦτα, ἐκφράζεται προσηυῶς ἐξετάξω σε περὶ τούτων κτλ.

Σημ. β'. Ἡ ἐκ τρίτου αἰτιατική ἄλλοτε μὲν εἶναι προσώπου, ἄλλοτε δὲ πράγματος, ἐπειδὴ ἡ ἐνέργεια τοῦ ῥήματος ἄλλοτε μεταβαίνει ἀμέσως εἰς πρᾶγμα, ἄλλοτε δὲ εἰς πρόσωπον· Π. χ. τὸ ποιῶ ἄμεσον ἀντικείμενον εἶναι τὸ ἔργον ἢ πρᾶγμα· καὶ τοῦ κρύπτω τὸ κρυπτόμενον· τοῦ δὲ πείθω τὸ πρόσωπον· διὰ τοῦτο, πολλὰ κῆρυθλ (ἐκ τρίτου) τὴν πόλιν (ἐκ τετάρτου) ἐποίησαν· οὐ σέ (ἐκ τετάρτου) ἀποκρύψω τὰς ἐμὰς δυσπραγίας (ἐκ τρίτου). Πείθω σε (ἐκ τρίτου) ταῦτα (ἐκ τετάρτου). Εἰς ῥήματα ὅμως τινὰ εἶναι ἀμφόβολον τίς τῶν δύο αἰτιατικῶν εἶναι τὸ ἕτερον· οἷον, διδάσκω σε γραμματικά· ἐνδύω σε χιτῶνα. Διὰ τοῦτο ἐκλαμβάνουσι τὰς τοιαύτας αἰτιατικὰς καὶ τὰς δύο ἐπίσης ἀμέσους.

Σημ. γ'. Εἰς τὰ κακῶς λέγειν τινὰ, εὖ ποιεῖν τινὰ καὶ τὰ τοιαῦτα τὸ ἐπίρρημα ἐπέχει τόπον τῆς ἐκ τρίτου αἰτιατικῆς, κακὰ λέγειν, ἀγαθὰ ποιεῖν κτλ.

16. Ῥήματα μέ δοτικὴν καὶ αἰτιατικὴν συντασσόμενα.

§. 353. Β'. Τὸ δεύτερον εἶδος τῶν ῥημάτων τούτων περιλαμβάνει πολλὰ ἐκ τοῦ δευτέρου εἶδους τῶν ἐνεργητικῶν, ἐκ τῶν οὐδετέρων περιποιητικῶν, καὶ ἐκ τοῦ β'. εἶδους τῶν ἐλοενεργητικῶν, μάλιστα δὲ τὰ σημαντικὰ ὁσέως ἢ ἐπιτρέψεως· οἷον, τὰ θηρία δίδωμί σοι (Ξενοφ.)· παῖδά σοι παρέξω· ἀποδίδωμί σοι τὸ ὀφειλόμενον· δανείζω σοι ἀργύριον· ἐπιτρέπω σοι τὰ ἐμὰ· συγχωρῶ σοι ταῦτα· καὶ τὰ ἐξαγγελτικά· λέγω,

θηλῶ, φανερωῶ, ἀγγέλλω, γράφω σοι ταῦτα· παρέχουμαι· χρεΐματα τινα κτλ.

Σημ. Πολλῶν ἡ δοτικὴ τρέπεται εἰς αἰτιατικὴν μετὰ τῆς πρὸς προθέσεως ἢ νοουμένης· οἷον, ποιῶ σοι καὶ σὲ ταῦτα γράφω σοι καὶ πρὸς σέ· ἀγγέλλω σοι καὶ πρὸς σέ· δωροῦμαι σοι καὶ σὲ ταῦτα· καὶ ἔτι δωροῦμαι σε τοῦτοις. Εἰς ὅλα δὲ σχεδὸν ταῦτα ἐκ τρίσσι εἶναι ἡ αἰτιατικὴ· ἐκ τετάρτου δὲ ἡ δοτικὴ ἥτις ἐπ' αὐτῶν λέγεται καὶ δοτικὴ περιποιητικὴ· διότι τοῦ λέγω καὶ ἀγγέλλω· καὶ γράφω κτλ. ἅμεσον ἀντικείμενον εἶναι οἱ λόγοι, αἱ ἀγγελίαι, τὰ γράμματα κτλ. καὶ μετὰ ταῦτα φυσικῶς ἔπεται ἡ δοτικὴ.

20. Ῥήματα μὲ γενικὴν καὶ αἰτιατικὴν συντασσόμενα.

§. 354. Ἡ πρώτη ἔννοια τῆς γενικῆς πτώσεως φαίνεται ὅτι εἶναι ἀποχωρισμός τις ἀπὸ τινος. Διὰ τοῦτο ἐνυπάρχει εἰς αὐτὴν τρόπον τινὰ ἢ ἀπὸ ἢ ἐκ πρόθεσις. Καὶ οἱ ποιηταὶ διὰ τοῦτο παραλείπουσι πολλάκις τὴν πρόθεσιν· οἷον (Ἀρατ. 185) ποδὸς εἰς πόδα τείνει· οἷον, ἀρ' ἐνὸς ποδὸς εἰς τὸν ἄλλον. Δὲν πρέπει δὲ νὰ ὑπολαμβάνωμεν ὅτι εἰς τὰς συντάξεις ταύτας παραλείπεται ἡ πρόθεσις, ἀλλὰ μᾶλλον νὰ νομίζωμεν ὅτι, ὅπου εὐρίσκεται, παραλαμβάνεται διὰ πλειοτέραν σαφήνειαν. Ἐκ δὲ τούτου προῆλθεν εἶδος συντάξεως ῥημάτων τὸ ἐφεξῆς.

§. 355. Γ'. Τὸ τρίτον εἶδος περιλαμβάνει πολλὰ ῥήματα ἐνεργητικά καὶ ὁλοενεργητικά συντασσόμενα ἐκ τρίτου μὲ αἰτιατικὴν καὶ παραλαμβάνοντα ἀναγκαίως καὶ τὴν γενικὴν. Εἶναι δὲ

α'. Τὰ λύσιν ἢ ἀπαλλαγὴν σημαίνοντα· λύω σε τῶν δεσμῶν, ἀπαλλάττω σε τῆς νόσου, ἐλευθερῶ σε τοῦ κινδύνου.

β'. Τὰ κώλυσιν ἢ ἀποδίωξιν σημαίνοντα· παύω σε τοῦ πόνου, κωλύω σε τοῦ ἔργου, ἐλαύνω ἢ διώκω σε τῆς πόλεως, εἴργω σε τοῦ κακοῦ.

Σημ. Κωλύω καὶ εἴργω ἀπαντῶνται εἰς τοὺς σκηνηκοὺς καὶ μὲ αἰτιατικὴν ἀντὶ γενικῆς· οἷον (Σοφοκ. Φιλοκτ. 1241 κ. ἐφ.) ἔστιν τις, ἔστιν ὅς σε κωλύσει τὸ δρᾶν. Νεο. τί φῆς; τίς ἔσται μ' οὐ πικωλύσων τάδε; Ἀριστοφ. Σφήκ. 334 τίς γὰρ ἔσθ' ὁ ταῦτα σ' εἴργων;

γ'. Τὰ πληρώσεως ἢ κενώσεως σημαντικά· γεμίζω τὴν φιά-

λην ὕδατος· πληρῶ ἢ ἐμπίπλημι τὸν οἶκον εὐωδίας· κενῶ τὸ ταμεῖον τῶν χρημάτων κτλ.

δ. Τὰ ἀνταλλακτικὰ ἢ ὠνῆς σημαντικὰ ἀγοράζω τι πολλοῦ· ὠνοῦμαι ἱππον ταλάντου· ἀλλάττω τι τινός·

ε. Τὰ σημαίνοντα τὸ μέρος, ἐκ τοῦ ὁποίου πιάνομέν τι· κρεμῶ τινα τοῦ ποδός· ἄγω τινα τῆς χειρός· τὸν λύκον τῶν ὠτων κρατῶ κτλ.

21. Ῥήματα λαμβάνοντα σύστοιχον ἑαυτῶν αἰτιατικήν.

§. 356. Πολλὰκις δὲ εἰς τὰ ῥήματα τίθεται αἰτιατικὴ σύστοιχου ὀνόματος, ἥγουν συγγενοῦς αὐτῶν, καὶ σημαίνοντος τὴν ἔννοιάν των πρὸς πλειότερον διορισμόν· κινδυνεύω τοῦτον τὸν κίνδυνον· ζῇ ἢ βιοῖ βίον ἥριστον· φανερώς τὸν πόλεμον πολεμήσομεν· γλυκὺν ὕπνον κοιμᾶσθαι· — ἐπιμελοῦνται πᾶσαν ἐπιμέλειαν· ἢ ἀδικίαν, ἢ ἡδίκουν. Οὕτως ἀποφεύγει ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα τὴν ἀδύνατον σώρευσιν τοιούτων ῥημάτων, ὅποια μεταχειρίζονται ἐνταῦθα ἄλλαι γλῶσσαι· οἷον, κάμνω πόλεμον, κάμνω ἀδικίαν κτλ. Τίθεται δὲ καὶ εἰς τὸ ἐστὶ τοιαύτη αἰτιατικὴ κάποτε λαμβανομένη ἐκ τοῦ ἐκ τρίτου ἐπιθέτου· οἷον, δοῦλός ἐστι τὰς μεγίστας δουλείας.

22. Αἰτιατικαὶ ἄλλαι προστιθέμεναι εἰς τὰ ῥήματα.

§. 357. Προσέτι προστίθεται κάποτε εἰς τὸν λόγον αἰτιατικὴ δηλοῦσα τὸ μέρος, ἢ περίστασιν, εἰς ἀντικείμενόν τι, εἰς τὸ ὅποion ἐμπεριορίζεται ἡ ἔκφρασις· τοιαύτη εἶναι ἢ εἰς ὀνόματα τιθεμένη (§. 339)· — εἰς ἐνεργητικὰ ῥήματα· φθείρεις τὰ κοινὰ τὸ σὸν μέρος· τοιοῦτον εἶναι καὶ, τὸ ἐπ' ἐμοί, ἢ, ὅσον τὸ ἐπ' ἐμοί, ἥγουν, καθ' ὅσον ἐστὶ τὸ ἐπ' ἐμοί, ὅσον δύναμαι. — εἰς ῥήματα παθητικά· οἷον, πονῶ τὰ σκέλη, ἀλγῶ τὰς γνάθους. Οὕτως εἰς αἰτιατικὴν τίθενται τὰ ὀνόματα τῶν ἀγώνων πρὸς τὰ ῥήματα τὰ σημαίνοντα τὰς πράξεις των· οἷον, δραμεῖν στάδιον· νικᾶν Ὀλύμπια· ἐστεφανῶσθαι Πύθια. Πολλοὶ λέγουσιν,

ὅτι εἰς ταῦτα ἐννοεῖται ἡ κατὰ ἄλλ' εἶναι καλὸν νὰ τὴν ἐκλαμβάνωμεν ὡς πτωσιν ἀπωτέρω ἀντικειμένου (Πρβ. §. 354).

Σημ. Τὰς φράσεις ταύτας μισοῦνται τὸ, τί χρῶμαι αὐτῷ; οὐκ οἶδα ὅ,τι σοι χρῶμαι κτλ.

§. 358. Ἐνταῦθα ἀνήκει καὶ ἡ σημαίνουσα χρόνον αἰτιατική· οἶον, πολλὸν χρόνον παρέμεινα· καθήντο ἐν Μακεδονίᾳ τρεῖς ἔλους μῆνας, μὲ τὰ ὅποια παράβαλε τὰ εἰρημένα §. 329. Σημ. ἡ τὸ διάστημα τοῦ τόπου· οἶον, ἀπέχει δέκα σταδίου.

Σημ. α. [Πολλάκις τίθεται αἰτιατική, ἥτις ἐκλαμβάνεται ὡς λόγος παρεντεθειμένος δυνάμενος νὰ ἐξηγηθῇ μὲ τὸ, ὅποῖον εἶναι ἡ θέλει εἶσθαι. οἶον (Πλ. ω. 735) ἥτις (Ἀχαιῶν ῥίψει (αὐτὸν) ἀπὸ πύργου, λυγρὸν ὄλεθρον, ἔχουν, τὸ ὅποῖον εἶναι σκληρὸς θάνατος· καὶ (Εὐρ. Ὀρέστ. 1105) Ἐλένην κτάνωμεν. Μενέλαω λύπην πικρὰν, ἔχουν τὸ ὅποῖον θέλει εἶσθαι πικρὰ λύπη εἰς τὸν Μενέλαον.

Σημ. β'. Κατ' αἰτιατικὴν παρεντεθειμένην τίθεται ἡ φράσις ἡ σημαίνουσα, ὡς λέγει· ἡ παροιμία· οἶον (Πλάτ. Γοργ. κατ' ἀρχαί) ἄλλ' ἤ, τὸ λεγόμενον, κατόπιν ἐρωτῆς ἤκουεν. Ὡσαύτως παρεντίθεται καὶ ἡ αἰτιατικὴ τὸ τοῦ ποιητοῦ, ἔχουν ὡς λέγει ὁ ποιητής. Καὶ τὰ, αὐτὸ τοῦτο, τοῦναντίον· οἶον αὐτὸς δέ, πᾶν τοῦναντίον, ἤβουλετο μὲν, οὐκ ἠδύνατο δέ.

23. Αἱ εἰς τὸ ῥῆμα πολλάκις ἀπαιτούμεναι περιστάσεις πότε; πῶς; καὶ διὰ τί;

§. 359. Τὸ πότε, ἡ ὁ χρόνος ὁπότε φαίνεται ἡ δύναμις τοῦ ῥήματος, σημαίνεται ἡ προθετοπτώτως ἡ μὲ ἀπροθέτους πτώσεις· ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ πῶς καὶ διὰ τί; Ἀλλὰ περὶ ἐκείνου μὲν θέλομεν ὁμιλήσιν εἰς τὰς προθέσεις. Ἐνταῦθα δὲ λέγομεν μόνον περὶ τοῦ δευτέρου.

α. Ὁ ἀπροσδιόριστος χρόνος σημαίνεται μὲ γενικὴν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον· οἶον, νυκτὸς ἡ ἡμέρας ποιεῖν τι· πολλῶν ἡμερῶν οὐ μεμελέτηχα· ἐκεῖσε οὐκ ἀφικνεῖται ἐτῶν μυρίων (Πλάτ. Φαίδρ. σελ. 248).

β'. Ὁ διωρισμένος μὲ αἰτιατικὴν (§. 358) καὶ μὲ δοτικὴν· οἶον, παρῇ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ τῇ ὑστεραίᾳ τὴν βουλὴν ἐκάλουν.

§. 360. Μὲ τὸ πῶς φανερόνεται ἡ ὁ τρόπος, ἡ τὸ ὄργανον, μὲ τὰ ὅποια ἐμποροῦμεν νὰ συμπεριλάβωμεν καὶ τὸν προσδιορισμὸν τῆς ὑπεροχῆς.

α. Ὁ τρόπος δηλοῦται ἢ μὲ ἀιτιατικὴν οἶον, τοῦτον τὸν τρόπον ἐποίησαν τὸ ἔργον ἢ, συνηθέστερον, μὲ δοτικὴν οἶον, ταῦτα ἐγένετο τῷδε τῷ τρόπῳ· ὁρόμῳ παρήλθε· σπουδῇ μεγάλη πάντα ἐπράττετο. Τοιαῦτα, εἶναι καί, τῇ μὲν ἐξουσίᾳ τυραννεῖ, ταῖς δὲ εὐεργεσίαις δημαγωγεῖ· πᾶσι τοῖς τοιούτοις παῖδα ἂν ἡγήσαιο σαυτὸν (Πλάτ. Ἀλκβ. Α. 122.).

β. Τὸ ὄργανον μὲ δοτικὴν οἶον πατάσσειν ῥάδῳ· σμίλη πεπονημένον· τιτρώσκεται βέλει εἰς τὸν ὦμον.

Σημ. Ἡ τρόπου σημαντικὴ δοτικὴ μεταβάλλεται πολλάκις εἰς ἐπιρρημα, οἶον, ταῦτα ἐγένετο οὕτως· λίαν σπουδαίως πάντα ἐπράττετο. Ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης πολλαὶ δοτικαὶ ὀνομάτων ἔλαβαν θέσιν μεταξὺ τῶν ἐπιρρημάτων (§. 162.).

γ. Ὁ προσδιορισμὸς τῆς ὑπεροχῆς σημαίνεται μὲ δοτικὴν οἶον (Ξενοφ. Ἑλλην. Ζ'. 3. 6) πάντας ἀνθρώπους ὑπερβεβλήκασι τόλμη τε καὶ μιαιφία· καί, (Δημοσθ. στεφ.) Αἰσχίνης ὑπερβέβληκε πάντας ἀνθρώπους ὠμότητι καὶ συκοφαντίᾳ· καί, (Ηρόδοτ. Α'. 178) ὁ βασιλὴς πῆχυς τοῦ μετρίου ἐστὶ πῆχεος μέζων τρισὶ δακτύλοις. Τοιαῦτα εἶναι καί, οὐ πολλῷ ὕστερον, ὀλίγῳ πλέον.

Σημ. Κάποτε εἶναι χρεῖα νὰ δηλωθῇ εἰς τὴν πρᾶξιν τὸ, παρὰ μικρὸν, ὀλίγον ἔλειψε νὰ, ἢ σχεδόν. Ὁ τρόπος οὗτος ἐκφράζεται μὲ γενικὴν οἶον, μικροῦ μὲ διέφυγεν, ἀντὶ τοῦ, παρὰ μικρὸν μὲ διέφυγεν, ὀλίγον ἔλειψε νὰ μὲ διαφύγῃ· σχεδὸν μὲ διέφυγεν. Ἡ σύνταξις αὕτη ἔχει ἑλλειψιν τοῦ ὁὶον συναίρ. δεῖν, τὸ ὁποῖον κάποτε δὲν ἐλλείπει· οἶον, μικροῦ δεῖν διέφυγον κτλ. ὡς θέλομεν ἰδεῖν ἄλλου.

§. 361. Τὸ διατί σημαίνει ἢ τὸ ποιοῦν αἷτιον ἢ τὸ τέλος, διὰ τὸ ὁποῖον γίνεται τι· διὰ τοῦτο λέγομεν αἷτιον ποιητικὸν καὶ αἷτιον τελικόν.

α. Τὸ ποιητικὸν αἷτιον τίθεται εἰς δοτικὴν οἶον, κάμνειν νόσω· τινὶ· φόβῳ ἔπραττον· τέθνηκεν ἀποπληξία· οὐ γὰρ ἀγροικία ποιοῶ τοῦτο· εἰς ὅλα ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ἢ δοτικὴ σημαίνει, ἀπὸ νόσον, ἀπὸ φόβον, ἀπὸ ἀποπληξίαν κτλ. Εἰς δὲ τὰ θαυμαστικά καὶ ἐπαινετικά, ἢ ἐλεητικά ἐκφράζεται μὲ γενικὴν κατ' ἑλλειψιν τοῦ ἕνεκα· οἶον, εὐδαιμονίζω σε τοῦ τρόπου· ἐπαινῶ σε τῆς ἀρετῆς· οἰκτεῖρω σε τοῦ πάθους κτλ. Διότι καὶ

εἰς αὐτὰ ποιητικὸν αἴτιον τοῦ εὐδαιμονίζειν κτλ. εἶναι τὸ ἐπιφερόμενον τρόπου κτλ.

β'. Τὸ τελικὸν μὲ τὴν ὀνομαζομένην δοτικὴν χαριστικὴν τίθεται εἰς τὰ ἐφεξῆς· διδάσκω σοι τὸν υἱόν· Μενελάω τόνδε πλοῦν ἐστείλαμεν· διότι σημαίνει, ἵνα χαρίσωμαί σοι, ἢ τῷ Μενελάω, ἢ συντομώτερον, πρὸς χάριν σου κτλ. Ἡ αὐτὴ δοτικὴ σημαίνει εἰς πολλὰ κακὸν, καὶ διὰ τοῦτο λέγεται ἀντιχαριστικὴ ἢ ἀντιπεριποιητικὴ· οἷον, τέθνηκεν ἡμῖν ὁ εὐεργέτης, ἦτοι πρὸς λύπην ἢ δυστυχίαν μας.

Σημ. α'. Κάποτε ἡ δοτικὴ αὕτη σημαίνει αἶσθημα ἀγαθόν, ἢ προσδοκίαν καὶ τὸ ἐναντίον, πολλὰ ὁμως ἀσθενῶς, καὶ δυναμένη νὰ τεθῇ καὶ εἰς γενικὴν· οἷον, ἐπειδὴν τάχιστα αὐτοῖς οἱ παῖδες τὰ λεγόμενα ξυνιῶσιν. Ἐδῶ ἦτο ἱκανὸν νοῖ παῖδες αὐτῶν· ἀλλὰ τὸ αὐτοῖς ὑποσημαίνει τὴν προσδοκίαν τῶν γονέων· ἡ μήτηρ ἔῃ σε ποιεῖν ὅτι ἂν βούλη, ἐν' αὐτῇ μακάριος ἦς. Ἐδῶ διὰ τὸν νοῦν τοῦ λεγομένου ἦτο ἱκανὸν τὸ ἵνα μακάριος ἦς· ἀλλὰ τὸ αὐτῇ προσετέθη διὰ τὸ μητρικὸν αἶσθημα. Οἱ πατέρες τοὺς υἱεῖς παραμυθοῦνται ὅταν αὐτοῖς ἐξαμαρτάνωσι (Πλάτ. Λυσ.). Ἡ δοτικὴ ἐδῶ εἶναι ἀντιχαριστικὴ, καὶ σημαίνει τὸ λυπηρὸν αἶσθημα τῶν γονέων.

Σημ. β'. Ἡ τιθεμένη εἰς τὰ ἐπιφωνήματα γενικὴ, οἵμοι τῶν κακῶν, φαίνεται ὅτι σημαίνει ποιητικὸν αἴτιον (ἕνεκα τῶν κακῶν)· ἀλλ' εἶναι σκοτεινὴ ἢ ἄλλειψις καὶ ἡ αἰτιολογία εἰς τὸ, ὦ Ζεῦ, τῆς πανουργίας· οἷον, ὦ Ζεῦ, ποῖα πανουργία! Κάποτε δὲ κεῖται καὶ μόνον γενικὴ· τῆς τύχης! τῆς ταχύτητος!

Σημειώσεις γενικῇ.

§. 362. Εἰς τὰ ἀπὸ §. 343 ἕως §. 361 ἐκτεθέντα σημειόμενα ἐνταῦθα συντόμως τὴν ὀνοματολογίαν, τὴν ὁποίαν ἐμεταχειρίζοντο εἰς τὰ σχολεῖα τῆς Ἑλλάδος οἱ ὁπαδοὶ Θεοδώρου τοῦ Γαζῆ, καὶ τὴν μεταχειρίζονται ἀκόμη πολλοί. Κατ' ἐκπομπὴν ὀνομάζονται τὰ μὲ αἰτιατικὴν συντασσόμενα ῥήματα κατ' εἰςπομπὴν τὰ μὲ γενικὴν· κατὰ περιποίησιν τὰ μὲ δοτικὴν· Ταῦτα τὰ ῥήματα ἔχοντα μόνον τὴν ἐκ τρίτου πτώσιν, ὀνομάζονται ἀπλοῦν εἶδος συντάξεως· ὅταν δὲ κατὰ τὴν χρεῖαν προστίθενται ἄλλαι πτώσεις ἢ προθεστώτα ἢ ἐπιρρήματα, ἀποδίδονται ταῦτα εἰς τὸ ῥῆμα ἐκ τετάρτου· καὶ γίνεται εἶδος συγκείμενον συντάξεως. Ταῦτα συγκείμενα ἀπαριθμοῦνται ἑξ'.

α. Διαβατικὸν, ὅπου τίθεται ἡ ἐκ τετάρτου αἰτιατική· τοιοῦτον εἶδος συντάξεως ἔχουσι τὰ (§. 352. α.) εἰρημένα·

β'. Αἰτιολογικὸν, συμπίπτον μὲ τὰ εἰρημένα (§. 361)·

γ' Ὁργανικὸν, ταῦτόν μὲ τὰ ἐκτεθέντα (§. 360)·

δ'. Ἐλλειπτικὸν. Ἐνταῦθα περιλαμβάνονται τὰ ἐκτεθέντα (§. 355), καὶ ἐν γένει ὅπου φαίνεται ἔλλειψις προθέσεως·

ε. Τελικὸν, περιέχον τὰ διὰ τοῦ ἵνα ἀναλυόμενα ἀπαρεμφοτα (Ζήτ. §. 412).

ς'. Εἰδικὸν, τὰ διὰ τοῦ ὅτι (Ζήτ. §. 412). Καὶ ταῦτα μὲν εἶναι τὰ κατὰ τὸν Γαζῆν αὐτὸν συγκείμενα. Τινὲς δὲ τῶν ὁπαδῶν του δεύτερον θέτουσι τὸ περιποιητικὸν, ὅπου τίθεται ἐκ τετάρτου δοτική· καὶ τοιαῦτα εἶναι ἀληθῶς τὰ (§. 353) ἐκτεθέντα ῥήματα καὶ τὰ (§. 361. β' καὶ Σημ.)· τρίτον Ἐλλειπτικὸν, ὅταν ἀπὸ πτώσιν ἐλλείπη ὁποιαδήποτε πρόθεσις· τέταρτον, τὸ ἀπαρεμφοτικὸν, ὅταν εἶναι χρεῖα ὁποιοιδήποτε ἀπαρεμφοτάου· πέμπτον τὸ προθετόπτωτον, ὅπου λαμβάνει τὸ ῥῆμα πτώσιν μετὰ προθέσεως, καὶ ἕκτον τὸ ἐπιρῥηματικὸν. Τῶντι δὲ κατὰ τοὺς εἰρημένους τρόπους συναπαρτίζεται πᾶσα ῥηματική σύνταξις, ἐνῶ κατὰ τὴν χρεῖαν ἄλλοτε μὲν γίνεται ἀπλῆ σύνταξις· οἷον διδάσκω τὸν παῖδα· ἄλλοτε δὲ ἀπαιτεῖται καὶ συγκείμενον ἢ ἐν ἡ πλείοτερα· οἷον, ἐπιμελῶς διδάσκω σοι τὸν παῖδα μισθοῦ ὀλίγου τὰ γραμματικὰ ἐν τρισὶν ἐνιαυτοῖς κτλ.

24. Παθητικὸν ῥῆμα.

§. 363. Παθητικὰ ῥήματα γίνονται ἐξ ὧν τῶν ἐνεργητικῶν. Εἰς δὲ τὴν τούτων σύνταξιν ἡ μὲν ἐκ τρίτου τοῦ ἐνεργητικοῦ τὴν ἐνέργειαν δεχομένη πτώσις μεταβάλλεται εἰς ὀνομαστικὴν ἐκ πρώτου δεχομένην τὸ πάθος· ἡ δὲ ἐκ πρώτου τοῦ ἐνεργητικοῦ ὀνομαστική γίνεται ἐκ τρίτου γενική μετὰ τῆς ὑπὸ προθέσεως, ἡ παραλείπεται ὅταν ἐννοῇται εὐκόλως· οἷον, ἐκ τοῦ ἐνεργητικοῦ, ὁ Ἀχιλλεὺς κτείνει τὸν Ἑκτορα γίνεται τὸ παθητικόν, ὁ Ἑκτωρ κτείνεται ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως.

§. 364. Συχνότερα δὲ ἡ γενική αὕτη ἔχει πρὸς ἀντὶ ὑπὸ

οἶον, πρὸς ἀπάντων θεραπεύεσθαι.—Κἄποτε δὲ τὴν παρὰ· οἶον, οἶμαι γὰρ με σοφίας παρὰ σοῦ πληρωθήσεσθαι (Πλάτ. Συμποσ. σελ. 175)· οἱ δὲ Ἴωνες μεταχειρίζονται ἐνταῦθα τὴν ἐκ· εἴτι σοι κεχαρισμένον ἐξ ἐμοῦ ἐδώρηθη· καὶ τὸ ποιηθὲν ἐκ τοῦ ἀνδρός, Ἡρόδ.

§. 365. Πολλάκις ὅμως ἀντὶ προθετοπτώτου γενικῆς τίθεται μόνον δοτική, καὶ μάλιστα εἰς τὸν παρακείμενον· οἶον, οὐ γὰρ εἰς περιουσίαν ἐπράττετο αὐτοῖς τὰ τῶν πόλεων (Δημοσθ.), ἤγουν δὲν ἐκυβερινῶντο ἀπ' αὐτοῦς τὰ πολιτικά πρὸς ἰδιόωντων ὄφελος· μάτην ἡμῖν ταῦτα πονεῖται· καλῶς λέλεκτάι σοι· — τὰ μοι πεπραγμένα.

Σημ. Ἐκ τῆς συντάξεως τούτης γεννᾶται ἀμφιβολία συχνάκις· οἶον πάντα σοι λέλεκται, σημαίνει πάντα ἔλεξας, καὶ πάντα ἔλεξέ σοι τις· ἀλλ' ἡ προσοχή εἰς τὴν ἀκολουθίαν τοῦ λόγου λύει τὴν ἀμφιβολίαν.

§. 366. Εἰς τὰ μὲ δύο αἰτιατικὰς ἢ μὲ δοτικὴν καὶ αἰτιατικὴν συντασσόμενα ἐνεργητικά, τρέπεται εἰς ὀνομαστικὴν ἢ ἐκ τρίτου αἰτιατικὴ, ἢ δὲ ἐκ τετάρτου αἰτιατικὴ, ἢ ἢ ἐκ τετάρτου περιποιητικὴ μένουσιν ἄτρεπτοι· οἶον, πείθω σε ταῦτα· πείθῃ ὑπ' ἐμοῦ ταῦτα. Καὶ ὅμως εἰς τὸ δεύτερον παρὰδειγμα πολλάκις ἀναστρέφεται ἢ τάξις· οἶον, ἐπιτρέπειν τῷ Σωκράτει τὴν δίαίταν· ὁ Σωκράτης ἐπιτρέπεται τὴν δίαίταν· καὶ ἀρπάζω σε ταύτην, πρέπει νὰ γείνη παθητικῶς ἀρπάζεται αὐτὴ ὑπ' ἐμοῦ. Ἀλλ' (Εὐριπ.) εὐρίσκεται, τὴν δ' ἐκ χειρῶν ἀρπάζομαι· — ὑπὸ πόλει· τὴν ἡγεμονίαν πεπίστευτο. Ὡσαύτως ὅπου αἱ δύο αἰτιατικαὶ εἶναι ἄμεσοι εἰς τὸ ῥῆμα (§. 352. Σημ. β'), τίθεται ἄλλοτε ἢ μία καὶ ἄλλοτε ἢ ἄλλη αἰτιατικὴ εἰς ὀνομαστικὴν· οἶον, ἐνδύω σε χιτῶνα, χιτῶνα ἐνδεδυμένος· καὶ διζυεῖραν ἐνημμένος, ἀντὶ ᾧ διζυεῖρα ἐνήπτο.

§. 367. Εἰς τὰ κλήσεως ἢ ἀναγορεύσεως σημαντικά (§. 352. β. γ') ἢ ἐκ τετάρτου αἰτιατικὴ γίνεται ἐκ τρίτου ὀνομαστικὴ· καλῶ τὸν ἄνθρωπον σωτήρα· ὁ ἄνθρωπος καλεῖται σωτὴρ κατλ.

§. 368. Εἰς τὰ ἐνεργητικά τοῦ δευτέρου καὶ τρίτου εἶδους

γίνεται ὀνομαστικὴ τοῦ παθητικοῦ ἢ ἐκ τρίτου γενικὴ ἢ δο-
τικὴ· οἶον, ἀμελῶ τινος· ἀμελεῖται τις· πιστεύω τινί· ὁ ψεύτης
οὐ πιστεύεται.

Σημ. Ἐπειδὴ πάθος ἡ νόσημα μέρους ἀποδίδεται διὰ τῶν παθητικῶν ῥημά-
των εἰς ὅλον τὸν ἄνθρωπον, διὰ τοῦτο τίθεται ἀναγκάτως αἰτιατικὴ τοῦ μέρους
δηλωτικὴ, εἰς τὴν ὁποῖαν συνηθίζουσιν νὰ ἔννοον ἔξωθεν τὴν κατὰ οἶον, πλήττο-
μαι τὴν κεφαλὴν· διεσθαρμίνος τοῦ ὀφθαλμοῦ· σεσηπότες τοῦ δακτύλου. Τοι-
αῦτα εἶναι καί, κατέαχα τὸ κράνιον, ἀλγῶ τοῦ ὀφθαλμοῦ (Περβ. §. 357.).
ἤγουν κατὰ τοὺς ὀφθαλμούς. Ἐὰν ἐνταῦθα τὸ πάθος ἀνεφέρετο εἰς τὸ πάσχον
μέρος, τὸ ὅλον ἔπρεπε νὰ τεθῇ κατὰ γενικὴν κτητικὴν· οἶον πλήττεται ἡ κε-
φαλὴ μου· ὣν οἱ ὀφθαλμοὶ διεσθάρησαν, καὶ οἱ δάκτυλοι σεσῆπαν· κατέαγέ μου
τὸ κράνιον· ἀλγοῦσιν οἱ ὀφθαλμοί μου.—Λαμβάνουσι δὲ καὶ τὰ παθητικὰ τὴν
εἰρημένην σύστοιχον αἰτιατικὴν (§. 356.)· οἶον τύπτεται πολλὰς πληγὰς.

25. Μέσον ῥῆμα *).

§. 369. Μέσον ῥῆμα εἶναι τὸ παθητικὴν φωνὴν καὶ σημα-
σίαν ἔχον ῥῆμα, ἀλλὰ πολλάκις σημαῖον καὶ ἐνέργειαν ἐπι-
στρέφουσιν εἰς αὐτὸ τὸ ἐνεργοῦν πρόσωπον. Εἶναι δὲ ἐκ τοῦ
παθητικοῦ σχηματισμοῦ μέσοι χρόνοι, ὡς εἶδαμεν εἰς τὸ πρῶτον
καὶ δεύτερον μέρος, μόνον οἱ λεγόμενοι Μέσοι μέλλων καὶ ἀό-
ριστος, μὲ τοὺς ὁποίους συγκαταριθμεῖται καὶ ὁ ἐνεστώς, ὅς
τις ἄλλοτε μὲν σημαίνει πάθος, ἄλλοτε δὲ μεσότητα. Ἀλλ' εἰ-
δαμεν προσέτι (Ζήτ. κατὰλ. ἀνωμάλ.), ὅτι μέσοι χρόνοι ση-
μαίνουσιν ἐνέργειαν ἢ πάθος, καὶ θέλομεν ἰδεῖν ὅτι ὁ παθητικὸς
παρακείμενος καὶ ὑπερσυντελικὸς καὶ ἀόριστος πρῶτος ἐμφαί-
νουσι πολλάκις μεσότητα. Διὰ τοῦτο εἰς τὴν σύνταξιν ἀληθῶς
μέσον εἶναι τὸ εἰς παθητικὴν φωνὴν σημαῖον μεσότητα.

§. 370. Κυρίως καὶ ἐντελῶς μέσα ῥήματα εἶναι, ὅπου γί-
νεται ἐπιστροφή τῆς ἐνεργείας εἰς αὐτὸ τὸ ἐνεργοῦν πρόσωπον·
οἶον, ἐκ τοῦ λούω τινά, τὸ παθητικὸν εἶναι λούομαι (ὑπό τινος
ἄλλου), τὸ δὲ μέσον λούομαι (λούω αὐτὸς ἑμαυτόν)· καὶ ἐκ τοῦ
ἀπάγξαι τινά, μέσον ἀπάγγεσθαι ἢ ἀπάγξασθαι, ἤγουν, ἀπάγ-

*) Ἐπειδὴ ἡ διάθεσις τοῦτου εἶναι μεταξὺ τῆς ἐνεργητικῆς καὶ παθητικῆς·
διότι εἰς τὸ αὐτὸ πρόσωπον ἀνταρρόμενον σημαίνει μὲν ἐνέργειαν, ὅχι δὲ κα-
θαρὰν, ὡς μὴ μεταβαίνουσιν εἰς ἄλλο, ἀλλ' εἰς τὸ αὐτὸ ἐπιστρέφουσιν πρὸς
τοῦτον.

ξαι ἑαυτόν· οὕτω καὶ ἀπέχεσθαι ἢ ἀποσχέσθαι σημαίνει ἀπέχειν ἑαυτόν (ἀπὸ τινος πράγματος). Πρέπει ὅμως νὰ σημειώσωμεν, ὅτι ἡ πρώτη αὕτη καὶ κυρία σημασία τοῦ μέσου περιορίζεται εἰς ὀλίγα ῥήματα, καὶ ἐξαιρέτως, ἐκτὸς τῶν ἤδη εἰρημένων, εἰς ὅσα σημαίνουν συνήθη τινὰ πράξιν τοῦ πράττοντος εἰς τὸ ἑαυτοῦ σῶμα· οἶον, ἐνδύομαι, νίπτομαι, κτενίζομαι, κείρομαι, στεφανοῦμαι κτλ., τὰ ὅποια ὅλα σημαίνουν· ἐνδύω, νίπτω, κτενίζω, κείρω, στεφανῶ κτλ. ἑμαυτόν. Εἰς δὲ τὰ ἄλλα ῥήματα ἡ αὕτη σχέσις, ὅσῃς εἶναι· χρειώδης, ἐκφράζεται διὰ τῶν συνθέτων ἀντωνυμιῶν, ἀγαπῶ ἑμαυτόν, γινῶθι σεαυτόν κτλ.

§. 371. Ἡ ἐπιστρεπτική ἔννοια συχνάκις μεταβαίνει εἰς ἀπλήν, ἡγουν τοιαύτην, ἣτις δὲν σημαίνει ἐπιστροφὴν εἰς τὸν ἐνεργοῦντα· οἶον, ἐκ τοῦ στέλλειν, στέλλεσθαι (ἑαυτόν στέλλειν), καὶ ἐπομένως ὑπάγειν· καὶ οὕτω πολλῶν ῥημάτων ἡ μεσότης μεταβαίνει εἰς ἀμετάβατον σημασίαν ἢ οὐδετερότητα· παύω, βάλλω τινὰ εἰς ἡσυχίαν· παύομαι, βάλλω ἑμαυτόν εἰς ἡσυχίαν, καὶ ἐπομένως παύομαι ἀντὶ τοῦ οὐδετέρου παύω, τελειῶν· πλάζειν (τινὰ), περιφέρειν, πλάζεσθαι δὲ ἀντὶ περιπλανᾶσθαι εἰς τὴν ἀλλοδαπήν· εὐωχεῖν (ἐστιᾶν, φιλεῦειν), εὐωχεῖσθαι, συμποσιάζειν ἢ συνεσθίειν.

Σημείωσις. Μὲ τοιαύτην ἀπλήν σημασίαν φαίνονται ὡς ἀποθετικά ῥήματα τινὰ μέσα· οἶον γεύομαι, σήπομαι, ἔλπομαι σημαίνουν ἀπλῶς, δοκιμάζω εἰς τὴν γεῦσιν, καταντῶ εἰς σῆψιν, ἐλπίζω. Τούτων δὲ τὰ σπανίως ἀπαντῶντα ἐνεργητικά ἐμποροῦν νὰ περιγραφοῦν εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν μὲ τὸ κάμνω· οἶον, γεύω, σήπω, ἔλπω, κάμνω τινὰ νὰ γεύεται, νὰ σήπεται νὰ ἐλπίζει.

§. 372. Εὐκόλως δὲ μεταβάλλεται τὸ μέσον καὶ εἰς μεταβατικόν· διότι καθὼς τὸ παθητικόν φυλάττει συχνάκις τὴν ἐκ τετάρτου αἰτιατικὴν (§. 366), οὕτως ἐκ τοῦ ἐνδύω τινὰ χιτῶνα γίνεται παθητ. ἐνδύεται τις ὑπὲρ ἐμοῦ χιτῶνα, καὶ μέσον ἐνεδυσάμην (δηλ. ἐνέδυσα ἑμαυτόν) χιτῶνα. Ἀλλὰ τὸ μέσον δύναται νὰ δεχθῇ καὶ ἰδίαν του ἐκ τρίτου αἰτιατικὴν, ὅταν ἐκ τῆς ἐπιστρεπτικῆς ἐνεργείας γεννηθῇ ἀπλή τις νέα σημασία, ἣτις ἐκλαμβάνεται ὡς μεταβατικὴ· οἶον, περαιῶν τινὰ, διαβιβάζειν ἢ μεταβιβάζειν τινὰ (πέραν τινὸς ποταμοῦ), Μέσ. περαιοῦσθαι

(κυρίως ἐαυτὸν διαβιβάζειν) διαβαίνειν· καὶ οὕτω λαμβάνει τὸ ῥῆμα τὸν ποταμὸν ἐκ τρίτου· περαιοῦσθαι τὸν Τίγριν, ἤγουν διαβαίνειν τὸν Τίγριν· φοβῶ τινα (τρομάζω τινα), φοβοῦμαι (τρομάζω ἐμαυτὸν), καὶ ἐπομένως φοβοῦμαι τὸν θεόν· τίλλω, μαδῶ· τίλλομαι, μαδῶ ἐμαυτὸν τὴν κόμην. Ἐπειδὴ ὅμως διὰ τῆς τίλλσεως ἐπένθουν καθ' ὑπερβολὴν τινα, διὰ τοῦτο τίλλομαί τινα σημαίνει, πενθῶ τινα ἐκριζῶν τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς μου.

§. 373. Εἰς ὅλα τὰ μέχρι τοῦδε εἰρημένα γεννᾶται τὸ μέσον ἀπὸ τὴν συνήθη μεταβατικὴν σύνταξιν τοῦ ἐνεργητικοῦ μέτῃν αἰτιατικὴν (φοβοῦμαι ἀντὶ ἐγὼ φοβῶ ἐμαυτόν). Ἀλλὰ καθὼς εἰς τὰ παθητικά (§. 366.) κἄποτε ἡ δοτικὴ περιποιητικὴ γίνεται ὀνομαστικὴ, καὶ ἡ αἰτιατικὴ μένει οὕτω καὶ εἰς τὸ μέσον παραλείπεται (ἀλλ' ὅμως ἐννοεῖται) ἡ δοτικὴ, καὶ μένει ἡ αἰτιατικὴ· οἶον, προσποιῆσθαι τινί τι σημαίνει, κάμνω τι κτῆμα εἰς τινα (Π. χ. πόλιν, χώραν, πλοῦτον) προσποιήσασθαι τι, ἀποκτῶ διὰ τὸν ἐαυτόν μου τι, οἰκισιοποιοῦμαι· λύσασθαι τὴν ζώην, λύειν ἐαυτῷ τὴν ζώην· ἐλουσάμην, ἔλουσα ἐμαυτῷ τὴν κεφαλὴν.—Ἐκ δὲ τούτων τῶν μέσων τινὰ πάλιν λαμβάνουσι μεταβατικὴν σημασίαν· οἶον, πορίζομαί τι (κυρίως ἐμαυτῷ πορίζω τι), ἀντὶ κτῶμαί τι.

Σημειωτικόν. Ἐδῶ ἀνήκει ἡ διαφορὰ τοῦ θῆναι νόμους πρὸς τὸ θέσθαι νόμους, διότι τὸ πρῶτον λέγεται ἐπὶ βασιλείᾳ ἢ ἄρχοντος, ὃς τις αὐτὸς δὲν ὑπόκειται εἰς τοὺς νόμους· τὸ δὲ θέσθαι νόμους ἐπὶ πολιτείᾳ, ἣτις θέτει νόμους δι' ἐαυτὴν, ἤγουν εἰς τοὺς ὁποίους ὑπόκειται ὅλοι οἱ πολῖται χωρὶς ἐξαίρεσιν, ἢ ἐπὶ νομοθέτῃ, ὃς τις συνυπόκειται εἰς τοὺς ἐαυτοῦ νόμους. Ἀλλ' οἱ συγγραφεῖς δὲν παρατηροῦσι πάντοτε ἀκριβῶς τὴν διαφορὰν ταύτην.

§. 374. Οὕτω λοιπὸν ἐγεννήθη ἡ συνήθης σημασία τοῦ μέσου, δηλαδή ἡ τοῦ ἐνεργητικοῦ μετὰ τῆς προσθήκης τοῦ ἐμαυτόν ἢ δι' ἐμαυτόν. Καὶ προσέτι ῥήματα, τὰ ὅποια ἐνεργητικῶς ἔχουσι δύο αἰτιατικάς, ἐμποροῦν νὰ τὰς φυλάξουν καὶ τὰς δύο καὶ μέσως· οἶον, αἰτῶ σε τοῦτο, σημαίνει αἰτῶ ἀπὸ σέ τοῦτο (ἀδιορίστως δι' ἐμαυτόν ἢ δι' ἄλλον)· ἀλλ' αἰτοῦμαί σε τοῦτο, σημαίνει προσδιωρισμένως, ζητῶ μετὰ δεήσεως δι' ἐμαυτὸν τοῦτο ἀπὸ σέ.

§. 375. Καὶ πᾶν δὲ εἶδος πράξεως ἀναφερομένης ἀμέσως ἢ ἐμμέσως εἰς τὸ ὑποκείμενον ἐμπορεῖ νὰ ἐκφρασθῇ μέσως· οἷον, ἐποχγετεύω, ἀνάγω δι' ὀχρετῶν ἐποχγετεύομαι, φέρω, ἔλκω εἰς ἐμαυτόν· κλαίω τὰ πάθη τινός· ἐκλαυσάμην τὰ πάθη (δηλ. τὰ ἐμαυτοῦ)· σύμμαχον ποιοῦμαί τινα, δηλ. ἐμαυτοῦ·—καταστήσασθαι φύλακας, ἤγουν τῶν ἰδίων ἐκυτοῦ πραγμάτων· αἶρω τι τὸ σηκόνω· αἶρομαί τι, τὸ σηκόνω διὰ τὸν ἐμαυτόν μου, τὸ ἐπαίρω κοινῶς· εὐρίσκω· εὐρίσκομαί τι, τὸ εὐρίσκω πρὸς ἰδίαν μου χρῆσιν

§. 376. Ἄλλο εἶδος ἐπιστρεπτικῆς πράξεως εἶναι, ὅταν συμβαίῃ τι εἰς ἐμαυτόν δι' ἰδίας μου προσταγῆς· οἷον, κείρομαι· σημαίνει μὲν κείρω ἐμαυτόν, ἀλλὰ καὶ βάλλω ἄλλον νὰ με κουρεύῃ· τὸ δὲ καρῆναι εἶναι ὅλως παθητικὸν λεγόμενον Π. χ. περὶ προβάτων· παρὰτίθεμαι τράπεζαν, δηλαδή δι' ὑπρέτου ἢ ἄλλου τινός, βάλλω ἐμπροσθέν μου τράπεζαν· μισθοῦμαι, μισθόνω δι' ἄλλου· διδάσασθαι υἱόν, ἤγουν βάλλω διδάσκαλον νὰ τὸν διδάξῃ· κατεδικασάμην τινά, ἔβαλα τρόπον τινά πρὸς ὀφελός μου νὰ τὸν καταδικάσουν, ἤγουν ἐκέρδησα τὴν κατ' αὐτοῦ κρισιολογίαν μου.—Ἀλλὰ καὶ χωρὶς τινος ἀναφορᾶς εἰς τὸ ὑποκείμενον εὐρίσκεται τὸ μέσον οὕτως· οἷον, (Ξενοφ. Κύρ. Π. Α'. 4. 18) ἃ ὁ πάππος ἐπεποίητο, ἤγουν εἶχε διορίσειν νὰ κατασκευάσουν. Διὰ τοῦτο πρεσβεύω μὲν, ὑπάγω πρεσβευτής, πρεσβεύομαι δὲ, στέλλω πρέσβεις.

Σημείωσις α'. Τὰ παραδείγματα ταῦτα ἀρκοῦσι νὰ δείξωσι τὴν ἐπιστρεπτικὴν δύναμιν τοῦ μέσου. Σημειόνομεν δὲ, ὅτι ἢ εἰς τὸ ὑποκείμενον ἐπιστροφὴ ἐπὶ ῥημάτων τινῶν τόσον εἶναι ἀσθενής, ὥστε χωρὶς βλάβην τῆς ἐννοίας ἐμπορεῖ νὰ παρλειφθῇ. Ἐπὶ τινῶν δὲ ἠφανίσθη παντελῶς· οἷον, ἰδεῖν καὶ τὸ ποιητικὸν ἰδέσθαι εἶναι ταυτόσημα· οὕτω δὲ καὶ ἀποφαίνειν καὶ ἀποφαίνεσθαι· παρέχειν καὶ παρέχεσθαι· ἢ ἔλαβεν ὁ μέσος τύπος σημασίαν ἄλλην· αἰρεῖν (λαμβάνειν), αἰρεῖσθαι δὲ ἐκλέγειν· λαβεῖν καὶ λαβέσθαι.—Ἀνὰ πρῶτον δὲ νὰ νομίζομεν, ὅτι ὑπάρχουσι μέγα ὅλων τῶν ῥημάτων, ὅσων κατὰ τὴν ἀναλογίαν ἠδύναντο νὰ εἶναι. Ἢ ἀκριβῆς παρατήρησις τῆς γλώσσης, καὶ τὰ ἐντελῆ λεξικά πρέπει νὰ μᾶς διδάξωσι τὴν ὑπαρξίν καὶ σημασίαν των.

Σημείωσις β'. Ἐνίοτε διὰ σαφήνειαν ἢ ἔμφασιν τίθενται ἐπὶ τῶν ἐμμέσως ἀναφερομένων εἰς τὸ ὑποκείμενον ἀντωνυμίαι (ἐμαυτοῦ, ἐμὸς κτλ.) χωρὶς βλάβην τῆς μετῴτης· οὕτω λέγει ὁ Δημοσθένης κατὰ Μειδίον· γέγραμμαι ἐμαυτῷ ταῦτα· ὅπου τὸ ἐμαυτῷ ἠδύνατο καὶ νὰ παρλειφθῇ.

§. 377. Εἰς τὴν ἐπιστρεπτικὴν σημασίαν ἐμπεριέχεται καὶ ἡ τῆς ἀμοιβαίας πράξεως, ὅπου δὲν ἐννοεῖται ἡ σύνθετος, ἀλλ' ἡ ἀλληλοπαθῆς ἀντωνυμία ἀλλήλων κτλ. οἶον, βουλευεῖν, διδόναι βουλὴν ἀποφασίζειν· βουλευέσθαι δέ, πρὸς ἀλλήλους βουλεύειν, συμβουλευέσθαι (ἀλλὰ τὸ βουλευέσθαι ἐκλαμβάνεται καὶ ὡς μέσον ἀντὶ βουλεύειν συμβουλευέειν ἑαυτὸν, ἢ κελεύειν ἄλλους βουλεύειν)· διαλύειν (ἐνεργ.) φιλιῶν, διαλλάττειν· διαλύεσθαι δέ, φιλιῶσθαι, διαλλάττεσθαι πρὸς ἀλλήλους.

Σημείωσις. Ἐκ τῶν μέτων ἀποκλείονται τὰ ἐπίμεσα, ἢ ἀποθετικά, τὰ ὁποῖα ἀπέβαλαν ὀλοτελῶς τὴν ἐνεργητικὴν φωνήν· οἶον, δέχομαι, ἀσπάζομαι, αἰσθάνομαι κτλ.

§. 378. Εἶδαμεν ἀνωτέρω (§. 369) τίνες χρόνοι τοῦ παθητικοῦ ῥήματος χρησιμεύουσιν εἰς ἔκφρασιν μεσότητος. Ἐκ τούτων ὁ μέσος μέλλων καὶ ὁ μέσος ἀόριστος δὲν ἔχουν καμμίαν κοινονίαν τῆς παθητικῆς σημασίας. Ἐξ ἐναντίας δὲ πολλῶν ῥημάτων ὁ παθητικὸς ἀόριστος ἔχει ἐνταύτῳ καὶ τὴν σημασίαν τοῦ μέσου· οἶον, κατεκλίθην, ἀπηλλάχην, ἀντὶ κατέκλινα, ἀπῆλλαξα ἑαυτὸν (ἀνεχώρησα)· προσέτι, ἀσκηθῆναι, πλαγχθῆναι (ἐκ τοῦ πλάζεσθαι), εὐωχθῆναι, περαιωθῆναι, πεισθῆναι, ἐναντιωθῆναι, κοιμηθῆναι, ὀρεχθῆναι, καταπλαγχθῆναι κτλ. Π. χ. λύσας τὴν πολιορκίαν ἀπηλλάγη· κοιμήθητι· ἤκηθητι τέχνην· κατεπλάγη τὸν Φίλιππον. Ὁ μέσος ἀόριστος εἰς τὰ τοιαῦτα ῥήματα εἶναι ἄχρηστος ἢ ἀρχαῖος· εἰς τινα ἀλλάσσει τὴν σημασίαν του· οἶον, ἐκ τοῦ μέσου στέλλομαι, τὸ ὑπάγω, ἀόριστ. ἐστάλην· ἐκ δὲ τοῦ μέσου στέλλομαι, ἐνδύομαι, καὶ δι' ἄλλου ἄγειν τινά, (ὡς λέγομεν κοινῶς, ἔστειλε καὶ τὸν ἔφερε), μέσ. ἀόρ. ἐστειλάμην.

Σημείωσις α'. Τοιαῦτα ῥήματα, τῶν ὁποίων ἡ σημασία εἶναι μᾶλλον παθητικὴ, οἶον, φοβεῖσθαι, καταπλήττεσθαι, κλύοντο γὰρ ἐκληθῶσιν ὡς παθητικά, τὰ ὁποῖα ἔχουσιν αἰτιατικὴν (§. 366). ἀλλ' ἐκείνα μὲν εἶχαν ἐκ τρίτου αἰτιατικὴν πρᾶγματός· ταῦτα δὲ τὸ πρόσωπον τοῦ ἐνεργητικοῦ· οἶον ὁ Φίλιππος κατέπληττεν αὐτόν. Ἐὰν λοιπὸν τὸ κατεπλάγη ἐνταῦθα ᾗτο καθαρῶς παθητικόν, ἔπρεπε γὰρ εἶπαι, κατεπλάγη ὑπὸ τοῦ Φιλίππου.

Σημείωσις β'. Ἐὰν ὁ μέσος ἀόρ. εἶναι εὐχρηστος, ῥύναται ὁ παθητικὸς, καθὼς τοιοῦτος, γὰρ χρησιμεύει εἰς ἰδιαιτέραν τινα σημασίαν τοῦ μέσου· οἶον, γρα-

φείς ἐκ τοῦ ἐνεργ. γράφειν, ἐμπορεῖ νὰ ἐκληρθῇ παθητικῶς καὶ εἰς τὴν σημασίαν τοῦ γράφεσθαι, γράψασθαι τοῦ δηλοῦντος ἐγγράφως κατηγορεῖν, καὶ νὰ σημαίνῃ κατηγορηθεῖς.

Σημείωσις γ'. Περὶ τῆς χρήσεως τοῦ μέσου μέλλοντος καὶ τοῦ μέσου ἀρρέστου ἅπαυτε ἀντὶ παθητικῶν, εἶπαμεν ἀνωτέρω §. 159. ε.

§. 379. Ὅτι ὁ παθητικὸς παρκαείμενος καὶ ὑπερσυντελικὸς ἔχουσιν, ὡς ὁ ἐνεστώς, καὶ τὴν μέσῃν σημασίαν, εἶναι ἐκ πολλῶν παραδειγμάτων ἀναντιρρήτον. Δύω ἀνεξέραμεν ἡθῇ, ἐπεποήτο (§. 376.), καὶ γέγραμμαι (αὐτ. Σημ. β'). Φέρομεν προσέτι τὰ ἐφεξῆς· ἀκινάκην πάλαι παρσκευασμένη σφάττει ἐαυτήν (Ξεν. Κύρ. Η. Ζ'. 3. 14)· διαπέπραγμαι (αὐτ. Ζ'. 2. 12)· ἐπιδεδειγμένος τὴν πονηρίαν (Ἰσοκρ. ἐπιστ.) κτλ.

Σημείωσις. Περὶ τοῦ δευτέρου παρκαείμενου, ὅστις ὀνομάζεται καὶ μέσος παρκαείμενος Ζήτ. §. 159. Σημ.

26. Ἀπρόσωπα ῥήματα.

§. 380. Τὰ λεγόμενα ἀπρόσωπα ῥήματα δὲν εἶναι κυρίως τοιαῦτα, ἐπειδὴ ἔχουσιν ὡς ἐκ πρώτου ὀνομαστικὴν τὸ ἀπαρέμφατον, εἰς τὸ ὁποῖον ἀναφέρονται. Συντάσσονται δὲ τριτῶς·

α'. Ἡ μὲ δοτικὴν καὶ ἀπαρέμφατον· ἔξεστί μοι ἀπιέναι, ἡγουν τὸ ἀπιέναι ἔξεστί μοι· δοκεῖ τῇ βουλῇ πρέσβεις πέμψαι· νῦν σοι τὰ λαμπρὰ ταῦτα δεῖ φαίνειν ἔπη, Σοφοκλ. Οἰδ. Κολ. 721,

β'. Ἡ μὲ μόνον ἀπαρέμφατον οἶον, δεῖ, γρή, προσήκει κτλ. ἀναγινώσκειν·

γ'. Ἡ μὲ γενικὴν καὶ δοτικὴν· οἶον, δεῖ ἡμῖν χρημάτων· καὶ ἐνίοτε μὲ ὀνομαστικὴν ἀντὶ γενικῆς· οἶον (Εὐριπ. Ἰκέτ. 596) ἐν δεῖ μόνον μοι· μέλει μοι τούτου· καὶ χωρὶς δοτικῆν· δεῖ δὴ χρημάτων· ὅπου κατ' ἀνωμαλίαν συντάξεως ἢ κεῖται ἐκ πρώτου ἢ γενικῆ, ὡς γίνεται φανερόν, ἐὰν μεταφράσωμεν τὸ δεῖ ἡμῖν χρημάτων εἰς τὴν γλῶσσάν μας, μᾶς χρειάζονται χρήματα, ἢ τὸ δεῖ λαμβάνεται ἀντὶ τοῦ ἔνδεα ἢ χρεῖα ἐστὶν ἡμῖν χρημάτων. Τὸ δεύτερον τοῦτο βεβαιώνεται ἀπὸ ἰσοδυνάμους φράσεις τῶν ποιητῶν οἶον, (Εὐρ. Ἑκάβ. 970) ἀλλὰ τίς χρεῖα σ' ἐμοῦ; τὸ ὁποῖον εἶναι ταῦτόν με τὸ τί σοι δεῖ ἐμοῦ;

Σημείωσις. Τοιαῦτα εἶναι καὶ παθητικά· λέγεται, γενέσθαι· ἐνδέχεται· ἄδεται. Καὶ φράσις δὲ, ὡς τὸ ἔχει λόγος, ἐμποροῦν νὰ ἐκληφθῶν ὡς τοιαῦτα ἀπρόσωπα.

27. Τὰ εἰς τέος ῥηματικά ἐπίθετα.

§. 381. Ἐπειδὴ ταῦτα συγγενεύουσι μὲ τὰ ἀπρόσωπα δεῖ, χρῆ, διὰ τοῦτο μετ' ἐκεῖνα λέγομεν τὰ χρειώδη καὶ περὶ τούτων.

§. 382. Τὰ εἰς τέος ῥηματικά ἔχουσιν ἐγκειμένην τὴν ἐννοίαν τοῦ δεῖ, ἢ χρῆ, ἀνάγκη ἐστὶ· διὰ τοῦτο, καθὼς εἰς ταῦτα τίθεται δοτική (§. 380 β'), οὕτω καὶ μὲ αὐτὰ συντάσσεται δοτικὴ· οἶον, ἢ πόλις ὠφελήτεά σοι ἐστίν· ἀναλύεται δὲ εἰς τὸ δεῖ σοι ὠφελῆσαι τὴν πόλιν. Καὶ χωρὶς δὲ ῥήματος καὶ δοτικῆς· οἶον, λυταῖος ὁ τοιοῦτος νόμος καὶ οὐκ ἐκτέος κύριος εἶναι.

§. 383. Τὸ οὐδέτερον εἰς τεον μετὰ τοῦ ἐστὶ καὶ χωρὶς αὐτοῦ, παρεκτός ὅταν συντάσσεται μὲ ὀνομαστικὴν οὐσιαστικῶν ἐκ πρώτου τοῦ ἐστίν, ἐπεκράτησεν εἰς σημασίαν ἐνεργητικὴν νὰ λαμβάνῃ ἐκ τρίτου τὰς πτώσεις, τὰς ὁποίας ἀπαιτεῖ τὸ ῥημα, ἐκ τοῦ ὁποίου παράγεται· οἶον ἀναγινώσκον τοὺς λόγους· ἀκουστέον τῶν ἀνδρῶν· τοῖς λόγοις προσεκτέον τὸν νοῦν, ἀντὶ δεῖ ἀκούειν ἢ ἀκοῦσαι, ἀναγινώσκειν ἢ ἀναγινῶναι, προσέχειν ἢ προσχεῖν κτλ. Οἱ δὲ Ἀττικοὶ μεταχειρίζονται καὶ τὸ πληθυντικόν· οἶον, βιβλίστεις, συνεκποτέα ἐστὶ καὶ τὴν τρύγα (Ἀριστοφ.) Ἡ παρὰ ξένος αὕτη ἀνωμαλία τῆς συντάξεως ἔβαλε τὴν παραξενωτέραν ἐννοίαν εἰς τὰς κεφαλὰς τῶν γραμματικῶν μας, ὅτι τὰ εἰς τεον ῥηματικά εἶναι ἐπιρρήματα, καὶ ἐπιρρήματα θέσεως.

§. 384. Ἐπειδὴ ἐνυπάρχει εἰς ταῦτα ἡ δύναμις ἀπαρεμφάτου, τὸ δὲ ἀπαρέμφατον ἔχει ἐκ πρώτου αἰτιατικὴν, ὡς θέλομεν ἰδεῖν· διὰ τοῦτο λαμβάνουσι τὰ ὀνόματα ταῦτα πολλάκις αἰτιατικὴν ἀποδιδομένην εἰς τὸ ἐνυπάρχον ἀπαρέμφατον· οἶον, (Πλάτ. Γοργ. σελ. 507) τὸν βουλούμενον εὐδαίμονα εἶναι σωφροσύνην διωκτέον καὶ ἀσκητέον.

Σημείωσις. Ἐπειδὴ τὰ ἀποθετικά εἰς χρόνους τινὰς ἔχουσι παθητικὴν σημασίαν, διὰ τοῦτο γίνονται ἐξ αὐτῶν καὶ ῥηματικά ὡς ἐξ ὁμαλῶν παθητικῶν· οἶον,

ἐργαστέον. Ὅταν δὲ τὸ ἐνεργητικὸν μεταβαῖνον εἰς μέσον λαμβάνῃ ἰδιαιτέραν σημασίαν (§. 372.), τότε καὶ τὸ ῥηματικὸν ἔχει διπλὴν σημασίαν ὅσον, πεισέ-
ον, δεῖ πείσκει, καὶ δεῖ πείθεσθαι. Ἐπίσημος δὲ εἶναι ἡ ἀνωμαλία τοῦ ἐκ τοῦ τρέ-
πομαι μέσου ῥηματικοῦ, τὸ ὁποῖον διὰ τὴν σημασίαν ταύτην ἐσχηματίσθη ἰδιαι-
τέρως τραπητέον ἐκ τοῦ β'. παθητικοῦ ἀόριστου ἐτραπήν.

28. Περὶ τῶν χρόνων.

§. 385. Εἰς τρία κυρίως διαιρεῖται ὁ χρόνος, παρελθόντα, ἐνεστῶτα καὶ μέλλοντα. Καὶ ὁ μὲν ἐνεστῶς σημαίνει τι γινό-
μενον τῶρα καὶ μὴ ἐκπληρωθὲν ἀκόμῃ· ὅσον, γράφω. Ἐπειδὴ
δὲ τὸ παρελθὸν ἐμπορεῖ νὰ ἐκληφθῇ καὶ ἀπολύτως καὶ σχετικῶς
πρὸς ἄλλας πράξεις, διὰ τοῦτο ὁ ἀόριστος φανεροῖναι τὸ ἀπο-
λύτως παρελθόν. Τὸ δὲ σχετικῶς ὁ παρατατικὸς, καὶ ὁ πα-
ρακείμενος καὶ ὁ ὑπερσυντελικός. Ὁ παρατατικὸς σημαίνει τὸ
παραλθὸν μὲν ὡς πρὸς τὸ παρόν, διαμένον ὅμως καὶ παρατεί-
νόμενον, ὅταν ἔγεινεν ἢ ἐγίνετο ἄλλη πράξις· ὁ παρακείμενος
τὸ παρελθόν, ἀλλὰ σχέτιν ἔχον πρὸς τὰ παρόντα· ὁ δὲ ὑπερ-
συντελικὸς τὸ σχέτιν ἔχον πρὸς πράξεις παρελθούσας. Καὶ ὁ
μέλλων εἶναι ἢ ἀόριστος (ὥς ὁ α. καὶ β'. ἐνεργητικὸς καὶ ὁ
μέσος)· ἢ μέλλων τέλειος ὥς εἶναι οἱ παθητικοί· ἢ σχετικὸς,
ὥς θέλομεν ἰδεῖν τὸν μετ' ὀλίγον μέλλοντα. Ὁ παρατατικὸς καὶ
ὁ ὑπερσυντελικὸς, καὶ ὁ ἀόριστος λέγονται χρόνοι ἱστορικοί, ἐ-
πειδὴ δι' αὐτῶν ἐξαίρετως ἱστοροῦμεν καὶ διηγούμεθα τὰ πα-
ρελθόντα.

§. 386. Διὰ νὰ καταλάβωμεν τὸν ἀόριστον, πρέπει νὰ τὸν
συγκρίνωμεν μετὰ τοὺς ἄλλους τρεῖς παρωχημένους. Ὁ παρακεί-
μενος δὲν διηγεῖται τίποτε, ἀλλὰ μόνον συνάπτει τὸ γεγόμενον
ὥς παρελθὸν μετὰ τὸν ἐνεστῶτα χρόνον· ὅσον, ὠκοδόμηκα οἶκον,
σημαίνει, ὠκοδόμησα οἶκον, ὅστις στέκει ἀκόμῃ· ἐάλωκεν ἢ
πόλις, ὅτι ἡ χυμαλωτίσθη καὶ μένει ἀκόμῃ ἡ χυμαλωτισμένη· ὁ
δὲ ἀόριστος ἀφίνει παντάπασιν τὸ παρόν· ὠκοδόμησα οἶκον,
δὲν προσσημαίνει ἂν ὁ οἶκος σώζεται ἀκόμῃ ἢ ὅχι· οὕτω καὶ,
Πύρρος ὁ βασιλεὺς ὁδεύων ἐνέτυχε κυνὶ φρουροῦντι νεκρὸν—καὶ
ἐκέλευτε μεθ' ἐαυτοῦ κομίζειν. Ἀλλ' ἐὰν εἰς τὸ μετὰ τῆς διη-
γήτεως πρέπη νὰ ἱστορηθῶσι καὶ αἱ συνοδεύουσαι τὸ γεγόμενον

περιστάσεις, εἰς τοῦτο χρησιμεύει ὁ παρατατικός· οἷον, ὀλίγαις ἡμέραις ὕστερον ἐξέτασις ἦν καὶ παρῆν ὁ κύων· ἰδὼν δὲ τοὺς φονέας ἐξέδραμε (πάλιν εἰς ἀόριστον) κτλ. — καὶ ἐὰν εἰς τὴν διήγησιν συνάπτονται καὶ τὰ τότε παρελθόντα, τοῦτο γίνεται δι' ὑπερσυντελικοῦ.

§. 387. Οἱ τρεῖς λοιπὸν ἄλλοι παρωχημένοι ἀπαιτοῦσι χρόνον ἄλλον, εἰς τὸν ὅποιον ἀναφέρονται· ὁ μὲν παρακείμενος τὸν ἐνεστώτα· ὁ δὲ παρατατικός καὶ ὑπερσυντελικὸς τὸν τῆς ἱστορουμένης πράξεως· ὁ δὲ ἀόριστος διηγείται τὸ παρελθὸν χωρὶς νὰ τὸ ἀναφέρῃ πούποτε. Ἀλλ' ἐὰν ἐκ τῆς ἀκολουθίας τοῦ λόγου φαίνεται καθαρῶς καὶ τριαύτη σχέσις, δύναται τότε νὰ ἐκληφθῇ ὡς παρακείμενος καὶ, εἰς τὰς διηγήσεις, ὡς ὑπερσυντελικός. Ἀντὶ τοῦ πρώτου εἶναι (Ξενοφ. Ἀπομν. Α'. 6. 14) τὸ, τοὺς θησαυροὺς, τῶν πάλαι σοφῶν, οὓς ἐκεῖνοι κατέλιπον ἐν βίβλοις, ἀνελίττων κοινῇ σὺν τοῖς φίλοις διέσχομαι, ὅπου ἀπαιτεῖ προφανῶς ἡ ἔννοια παρακείμενον. Διὰ τὴν εὐηχίαν προσέτι ἠθετεῖτο ἡ τοῦ ἀόριστου ἀκριβὴς χρῆσις, ἐκ τῆς ὁποίας μόνης ἔλαβε τὸνομα νὰ ὀνομάζεται ἀόριστος ὡς εἰς μηδένα ὠρισμένον χρόνον ἀναφερόμενος.

§. 388. Ἀντὶ ὑπερσυντελικοῦ καίται ἀόριστος εἰς Ξεν. Κύρ. Παιδ. Ι'. 1. 2. ὁ ἀνὴρ αὐτῆς . . πρὸς τὸν τῶν Βακτριανῶν βασιλέα πρεσβεύων ὦχετο· » ἔπεμψε δ' αὐτὸν ὁ Ἀσσύριος περὶ συμμαχίας, ἀντὶ ἐπεπόμψει, εἶχε στείλῃν· « καὶ (Θουκυδ.), οἱ Ἀθηναῖοι εὐθὺς ἐπειδὴ ἀνεχώρησαν—ξύμμαχοι ἐγένοντο. Εἰς δὲ τοὺς ποιητάς ἡ τοῦ ἀόριστου ἀντὶ ὑπερσυντελικοῦ χρῆσις εἶναι πλέον συνηθεστέρα.

§. 389. Εἰς τὰ ταῦτοχρόνως εἰς τὴν διήγησιν ἀπαντῶντα, τὸ μὲν διαρκοῦν χρόνον τινα παριστάνεται διὰ τοῦ παρατατικοῦ· τὸ δὲ στιγμιαίως γινόμενον διὰ ἀόριστου· οἷον, (Ξενοφ. Ἀνάβ. Ε'. 4. 24), τοὺς μὲν πελταστάς ἐδέξαντο οἱ βάρβαροι (στιγμιαῖον) καὶ ἐμάχοντο (διαρκοῦν)· ἐπεὶ δ' ἐγγὺς ἦσαν (φυσικὸς παρατατικός), ἐτράποντο (στιγμιαῖον), καὶ οἱ πελτασταὶ εὐθὺς εἶποντο (διαρκοῦν).—Καὶ ὅταν μὲν τὸ ἅπαξ γεγονός πα-

ριπτάνεται, εἶναι χρήσιμος ὁ ἀόριστος· ὅταν δὲ τὸ πολλάκις καὶ συνήθως, ὁ παρτατικός· οἷον, Μίλων ὁ Κροτωνιάτης ἤσθιε μᾶς κρεῶν εἴκοσιν, ἤγουν ἐσυνήθιζε νὰ τρώγῃ.

§. 390. Ἡ διαφορά τοῦ στιγμαίου πρὸς τὸ διαρκοῦν ἢ τοῦ ἅπαξ πρὸς τὸ συνήθως γινόμενον εὐρίσκεται καὶ εἰς τὸν μέλλοντα χρόνον· ἀλλ' ἡ μὲν ὀριστική ἐγκλισις δὲν ἔχει σχηματισμοὺς ἰδίους πρὸς διάκρισιν τῆς διαφοράς τύτης· αἱ δὲ ἄλλαι ἐγκλίσεις τὸ μὲν διαρκοῦν ἢ πολλάκις γινόμενον εἰς τὸ μέλλον σημαίνουν διὰ τοῦ ἐνεστώτος, τὸ δὲ στιγμαῖον ἢ ἅπαξ, δι' ἀόριστου· οἷον (Δημοσθ. Φιλιπ. Α'. σελ. 44. Ρεῖτκ.), τριήρεις πεντήκοντα παρασκευάσασθαι φημι δεῖν, εἴτ' αὐτοὺς οὕτως ἔχειν τὰς γνώμας. Ἐδῶ ὁ ῥήτωρ τὰς μὲν τριήρεις θέλει νὰ ἐτοιμασθῶσιν εὐθύς, ἡ δὲ γνώμη των νὰ ἦναι διαρκῆς. Ἐπομένως λέγει, ἔν' ἡ διὰ τὸν φόβον ἡσυχίαν ἔχῃ,—ἡ παριδὼν ταῦτα ἀφύλκτος ληθῇ, ὅπου τὸ μὲν ἔχῃ σημαίνει διάρκειαν, τὸ δὲ ληθῇ τὸ εὐθύς γινόμενον. Ὡσαύτως καὶ εἰς τὴν προστακτικὴν ἐγκλισιν (αὐτόθ.), ἐπειδὴν ἅπαντα ἀκούσητε, κρίνατε, καὶ μὴ πρότερον προλαμβάνετε· διότι ἡ μὲν κρίσις γίνεται εὐθύς, ἡ δὲ πρόληψις γεννᾶται κατ' ὀλίγον εἰς διάρκειαν χρόνου. Ἀλλὰ ταῦτα πολλάκις ὁ λέγων καὶ γράφων μεταχειρίζεται πρὸς τὸ δοκοῦν· διὰ τοῦτο πολλὰ εὐρίσκεται ἀδιαφόρως λέγειν καὶ λέξαι, λέγε καὶ λέξον χωρὶς βλάβην τῆς ἐννοίας.

Σημ. Χρησιμεύει δὲ ἐπὶ διαρκοῦς πράξεως εἰς τὸ μέλλον ὁ ἀόριστος, ὅποτεν ἡ τελείωσις αὐτῆς ἐννοῇται ὡς σκοπὸς καθήκοντος· οἷον (Πλάτ. Κριτ. σελ. 54.) τῶν παιδῶν ἕνεκα βούλει ζῆν, ἵνα αὐτοὺς ἐλθρέψῃς καὶ παιδεύῃς.

§. 391. Ὁ ἀόριστος τῆς μετοχῆς ἔχει σημασίαν τελείας παρελεύσεως, καὶ ἐν μέρει ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸν παρκαείμενον· οἷον, ἀποβαλὼν, ὅστις ἔχασέ τι καὶ ἐπομένως δὲν τὸ ἔχει· οὕτω καὶ μαθὼν, θανὼν, τελευτήσας. Εἰς τὸν Δημοσθ. Π. χ. (Μειδ. 52) καῖνται ταῦτοσήμεως παρκαείμενος καὶ ἀόριστος· ὁ παρκαίμενος τὰ ἔργα—οὐχ ὁ ἐσκεμμένος, οὐδ' ὁ μεριμνήσας τὰ δίκαια λέγειν, ὅπου τὸ μεμεριμνηκῶς ἤθελεν εἶσθαι ὀλίγον τι κακώτερον.

Σημ. Εἰς τὸν Ὅμηρον δὲν εἶναι καθαρῶς διακεκριμένοι οἱ χρόνοι· διὰ τοῦτο πολλάκις εὐρίσκεται παρατατικὸς ἀντὶ ἀορίστου (Ἰλ. α. 437, 438. β. 43—45). Ὡσαύτως καὶ εἰς τὸν Ἡρόδοτον πολλάκις ἐκάλειεν, ἡρώτα, ἀντὶ ἐκάλεσεν, ἡρώτησε κτλ.

§. 392. Ἐπὶ τῶν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἢ κατ' ἡθικὴν ἀνάγκην συμβαινόντων πάντοτε, τὰ ὁποῖα ἐμποροῦν να ἐκφρασθοῦν καὶ ἐκφράζονται πολλάκις κατ' ἐνεστώτα, τίθεται μὲ ἐλληνισμὸν τινα ἰδιαίτερον ὁ ἀόριστος (ὅςτις τότε γίνεται ἐντελέστατα ἀόριστος χρόνος)· οἷον, (Δημοσθ. Ὀλυμπ. Β΄.) μικρὸν παῖσμα ἀνεχαίτισε καὶ διέλυσε πάντα· καὶ (ὁ αὐτ. Μειδ. 21), οὐ γὰρ ἡ πληγὴ παρέστησε τὴν ὀργήν, ἀλλ' ἡ ἀτιμία· οὐδὲ τὸ τυπτεσθαι — ἐστὶ δεινόν, ἀλλὰ τὸ ἐφ' ὕβρει, ὅπου τὸ ἐστὶ δεικνύει καὶ τὸν χρόνον τοῦ παρέστησε· καὶ (Ἰσοκρ. Πανηγ. 12), αἱ μὲν ἄλλαι πανηγύρεις διὰ πολλοῦ χρόνου συλλεγεῖσαι ταχέως διελύθησαν, ἡ δὲ κτλ. Φαίνεται προσέτι ὅτι ὁ ἀόριστος τῆς ὀριστικῆς κεῖται ἀντὶ ἐνεστώτος μετὰ τὸ τί οὐ; οἷον, τί οὐκ ἐποιήσαμεν; τοῦ ὁποῖου ἡ σημασία συμπίπτει μὲ τὸ ἄνευ ἐρωτήσεως, ὥς τὸ κάμωμεν· καὶ τί οὐκ ἔφρατας; ἀντὶ τοῦ φράσον εὐθύς.

§. 393. Εἰς τὰς διηγήσεις πολλάκις παριστάνονται τὰ παρελθόντα ὡς ὑπ' ὄψιν ἤδη ὄντα διὰ τοῦ ἐνεστώτος· οἷον Θουκυδ. Ζ. 83), ἀναλαμβάνουσι τὰ ὅπλα, καὶ οἱ Συρακοῦσιοι αἰσθάνονται καὶ ἐπαιώνισαν· τὸ τελευταῖον μᾶς διδάσκει, ὅτι καὶ τὰ δύο πρῶτα εἶναι χρόνου ἀορίστου· καὶ (Ξενοφ. Ἀναβ. Α΄. 7. 16). εἶναι λόγος, ὅτι ὁ στρατὸς ἔφθασεν εἰς τάφρον τινα, μετὰ δὲ τοῦτο ἀκολουθεῖ· ταύτην δὲ τὴν τάφρον βασιλεὺς μέγας ποιεῖ ἀντὶ ἐρύματος, ἐπειδὴ πυνθάνεται Κῦρον προσελαύνοντα. Τὰ δύο ταῦτα ῥήματα εἶναι προφανῶς ἀντὶ ὑπερσυντελικοῦ.

Σημ. α. Ῥήματά τινα ἔχουσιν εἰς τὸν ἐνεστώτα σημασίαν παρωχημένου. Τὸ ἤκω Π. χ. σημαίνει ἤλθα· οἷον (Πλάτ. Κρίτ. εἰς τὴν ἀρχ.) ἄρτι ἤκεις ἢ πάλαι; Τὸ οἶχμαι σημαίνει ἀνεχώρησα, καὶ τὸ ψέχμην ἔχει σημασίαν ὑπερσυντελικοῦ.—Τίττειν τινα παρεκτός τῆς κυρίας σημασίας φανερώνει καὶ πατήρ ἢ μήτηρ εἶναι τινός. Διὰ τοῦτο λαμβάνεται συχνάκις ὡς παρακειμένος· πολλοῦ σε θνητοῖς ἄξιον τίττει πατήρ, ἀντὶ τοῦ τέτοκε.

Σημ. β'. Εἶναι δὲ καὶ τινες φράσεις, αἱ ὁποῖαι φαίνονται ἐναντία τῶν γενικῶν κανόνων, καὶ τὰς ὁποίας πρέπει νὰ παρατηρῶμεν χωρὶς νὰ ἀπατώμεθα, ὅτι δὲν συμβιβάζονται μὲ τὰλλα ἐν γένει· ἦν ἄρα, ἀντὶ ἐστὶν ἄρα· ἀλλὰ κυρίως σημαίνει «ἦτο λοιπὸν πάντοτε (καὶ εἶναι ἀκόμη)» — — καὶ ἐγὼ δὲν τὸ ἐπαρατήρουν». Καὶ εἰς τοὺς διαλόγους, ἦσθην Ἀριστοφ. Νερ. 175, ἐπήνεσα, ἀντὶ ἡδομαι, ἐπαινῶ καὶ τὸ ποιητικὸν ἐπλετο ἀντὶ πέλει.

Σημ. γ'. Ῥημάτων τινῶν ἡ σημασία δὲν ἐκπληρόνεται χωρὶς τῆς συνδρομῆς ἄλλου ῥήματος· Π. γ. ἡ τοῦ διδόναι ἐκπλήρωσις ἀπαιτεῖ τὸ λαμβάνειν· ἡ τοῦ ἀποπέμπειν τὸ ἀναχωρεῖν. Εἰς τὰ ἀνεκπλήρωτα ταῦτα ῥήματα ἡ μονομερὴς μεταχειρίζονται ἐνεστώτα ἢ παρατατικόν, ἐπειδὴ καὶ τούτων ἡ σημασία εἶναι ἀνεκπλήρωτος, ὡς διασκεύτα· οἶον (Ἡρόδ. Ζ'. 221) Λεωνίδης φανερός ἐστι (ἦν τι ἦν §. ἀνωτ.) τὸν μάντιν ἀποπέμπων ἵνα μὴ συναποληταί σφι· ὁ δὲ ἀποπεμπόμενός αὐτὸς μὲν οὐκ ἀπέλυε (δὲν ὑπῆγε), τὸν δὲ παῖδα — ἀπέπεμψε, ὅπου ὁ τελευταῖος ἄριστος ἀντιπαράκειται εἰς τὸν ἐνεστώτα ἐκείνον. Οὕτω δίδωμι, ἐδίδου συχνάκις σημαίνουν προτέρω.

Σημ. δ'. Ἐχούσι δὲ παρακείμενον καὶ ἡ ὑποτακτικὴ καὶ εὐκτικὴ ἐγκλίσις, καὶ μέλλοντα ἢ εὐκτικῇ, οἵτινες εἶναι εὐχρηστοί, ὅταν ἡ εἰς τὰς ἐγκλίσεις ταύτας ἀνήκουσα ἀβεβαιότης, περὶ τῆς ὁποίας θέλομεν ὁμολῆσαι μετ' ὀλίγον (§. 400—409) συμβιβάζεται μὲ τοὺς χρόνους τούτους· οἶον, εἴθε ὁ υἱός μου νενικήκοι, ἤγουν, ἄμποτε νὰ ἔχη νικημένον ὁ υἱός μου· εἴτινες εἰσεληλυθούσι· εἶπεν, ὅτι ἤξοι ἡμέρα τρίτη. Ἐπειδὴ ὅμως εἰς τὰς πλειοτέρας τῶν περιπτώσεων τούτων ἐξικανούσιν ὁ ἐνεστώς καὶ ὁ ἄριστος τῶν αὐτῶν ἐγκλίσεων, διὰ τοῦτο οἱ χρόνοι ἐκεῖνοι τότε μόνον παραλαμβάνονται, ὅταν χρησιμεύσιν εἰς πλειοτέραν εὐκρίνειαν. Ἐν γένει δὲ καὶ τότε μεταχειρίζονται οἱ συγγραφεῖς τὸν περιφραστικὸν παρακείμενον, Περὶ φιλῶς ᾧ καὶ εἶην.—Τῆς προτακτικῆς ὁ παρακείμενος εὐρίσκειται κατὰ δεύτερον πρόσωπον μόνον εἰς ῥήματα, τῶν ὁποίων ὁ παρακείμενος ἔχει σημασίαν ἐνεστώτος· οἶον, κέκραχθι, κεχῆντε, μέμνησο. Κατὰ δὲ τὸ γ'. πρόσωπον, μάλιστα τοῦ παθητικοῦ, ἔχει δύναμιν ἀποφασιστικὴν, καὶ ἀποτελεῖ δραστηκότητα εἰς τὸν λόγον· οἶον, νῦν δὲ τοῦτο τετολμήσθω εἰπεῖν πεπειράσθω, Ἀριστοφ. Σφ. 1229.

Μέλλων Γ'.

§. 394. Ὁ μέλλων τρίτος, κατὰ τε τὸ σχῆμα καὶ κατὰ τὴν σημασίαν ἐκ παρακειμένου καὶ μέλλοντος συγκείμενος, μεταβιβάζει τὸ παρελθὸν καὶ τέλειον εἰς τὸν μέλλοντα χρόνον· οἶον (Πλάτ. Πολιτ. ζ'), ἡ πολιτεία τελείως κεκοσμήσεται, ἐὰν ὁ τοιοῦτος αὐτὴν ἐπισκοπῇ φύλαξ, δηλ. κεκοσμημένη ἔσται καί, (Ἀριστοφ. Νερ. 1436) μάτην ἐμοὶ κεκλαύσεται, ἤγουν θέλω ἔχειν κεκλαυμένον. Καθὼς δὲ ὁ παρακείμενος συχνάκις ἐμφαίνει κατὰστασιν διαρκούσας ἔτι· οἶον, ἐγγέγραμμαι, ὅχι μόνον εἶμαι ἐγγεγραμμένος, ἀλλὰ καὶ μένω ἔτι ἐγγεγραμμένος, οὕτως ἡ διάρ-

κεια αὕτη ἐνυπάρχει καὶ εἰς τὸν τρίτον μέλλοντα· οἶον, (Ἀριστοφ. Ἰππ. 1371) οὐδεὶς κατὰ σπουδᾶς μετεγγραφήσεται, ἀλλ' ὥσπερ ἦν τὸ πρῶτον ἐγγεγράψεται, ἡγουν θέλει μείνειν ἐγγεγραμμένος.

§. 395. Διὰ τοῦτο κυρίως μέλλων εἶναι οὗτος εἰς παρακειμένους δύναμιν ἔχοντας ἐνεστῶτος· οἶον, λείλειπται, εἶναι ὑπόλοιπον· λελείψεται, ἔσται ὑπόλοιπον· οὕτω καὶ κέκτημαι, κεκτῆσομαι· μέμνημαι, μεμνήτομαι.

§. 396. ῥημάτων τινῶν ὁ Γ'. μέλλων ἔχει ἰδιαιτέραν τινὰ ἔμφρασιν καὶ μάλιστα α.) τὴν τοῦ θέλω, πρέπει· οἶον, (Σοφοκλ. Αἴχς 1141) ἐν σοι φράσω· τόνδ' ἐστὶν οὐχὶ θαπτεόν· ἀπόκρισις· σὺ δ' ἀντακούσῃ τοῦτον ὡς τεθάψεται, ὅπου τὸ ταφῆσεται δὲν ἤθελεν ἔχειν τὴν ἔμφρασιν ταύτην· β) τὴν τοῦ ταχέως, εὐθύς· οἶον, (Ἀριστοφ. Πλούτ. 1127) φράζε καὶ πεπραῖξεται, ἡγουν θέλει πραχθῆν εὐθύς. Ἐκ τῆς τοιαύτης σημασίας φαίνεται ὅτι προήλθεν ἡ παλαιὰ ὀνομασία τοῦ μέλλοντος τούτου Μετ' ὀλίγον μέλλων.

§. 367. Πολλῶν ὅμως ῥημάτων μεταχειρίζονται οἱ Ἀττικοὶ τὸν μέλλοντα Γ'. ἀντὶ παθητικοῦ. Τοιαῦτα εἶναι παρεκτός τοῦ δέω καὶ πιπράσκω (Ζήτ. ἀνώμαλ.) τὸ πεπαύσομαι, κεκόψομαι, τὰ ὅποια ποτὲ δὲν πρέπει τις ἡναγκασμένως νὰ σύρῃ εἰς τὴν κυρίαν σημασίαν τοῦ γ'. μέλλοντος. Ὁμοίως εἶναι καὶ ἄλλα, τῶν ὁποίων Ἀττικῶς ὁ γ'. μέλλων ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸν παθητικόν· οἶον, βεβλήσομαι, λελέξομαι, καὶ ἄλλα, τὰ ὅποια ἀφίρονται εἰς τοῦ ἀναγνώστου τὴν ἰδίαν παρατήρησιν.

Σημ. Τῶν ἐνεργητικῶν ῥημάτων ὁ γ'. μέλλων σύγκειται ἐκ τῆς μετοχῆς τοῦ παρακειμένου καὶ τοῦ μέλλοντος τοῦ ὑπαρκτικοῦ ῥήματος· οἶον, (Λουκ. Χάρ. ἡ ἐπισκ.) ἐντελῇ ἔσθι τὴν περιήγησιν πεποικώς· καὶ, (ὁ αὐτ. Διάλ. Μενίπ. καὶ Χάρ.) μάτην ἔσθι πεπλευκώς.

29. Ἐγκλίσεις.

§. 398. Εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ ῥήματος ἡ κρίνομεν περὶ προσώπου ἡ πράγματος τίς εἶναι ἡ τί πράττει ἡ τί πάσχει, ἡ προστάζομεν ἄλλον, ἡ εὐχόμεθα τι, ἡ ὑποθέτοντές τι συνάγομεν ἐξ αὐτοῦ ἄλλο τι. Ἐκτός τούτων ἄλλη χρῆσις δὲν εἶναι· δυ-

νατή. Ἐκ τούτων προήλθαν αἱ ἐγκλίσεις, ὀριστική, προστακτική, εὐκτική, ὑποτακτική. Ἡ δὲ ἀπρέμφοτος ἀναλύεται εἰς τὰς εἰρημένους, ὡς θέλομεν ἰδεῖν εἰς τὸ ἐρεξῆς κεφάλαιον. Ἐγκλίσεις λοιπὸν εἶναι ὁ διάφορος σχηματισμὸς τοῦ ῥήματος εἰς τὸ νὰ σημαίνῃ τὴν περί τινος κρίσιν μὴ ἢ ἐν τι τῶν προειρημένων.

Σημ. Καθὼς αἱ συζυγίαι τοῦ ῥήματος ἀντιστοιχοῦσι μὲ τὰς κλίσεις τοῦ δνόματος (σ. 30), οὕτως αἱ ἐγκλίσεις μὲ τὰς πτώσεις. Τὸ ὄνομα ἐτέθη, ὡς φαίνεται, εἰς τὸ νὰ σημαίνῃ ἀπλῶς τὴν ἀπὸ σχηματισμοῦ εἰς σχηματισμὸν μεταβολήν. Ἀλλ' οἱ παλαιοὶ Γραμματικοὶ καὶ ἐξαιρέτως Θεόδωρος ὁ Γαζῆς (Γραμ. σελ. 273 ἐκδ. Βεν. 1781) ἐξέλαβον τὸ ὄνομα ὡς δηλωτικὸν τῶν ἐνδυσθέτων βουλῶν καὶ παθημάτων μὴ. »Ἐγκλίσις ἐστὶ βούλημα εἶτ' οὖν πάθημα ψυχῆς διὰ φωνῆς σημαίνον. «Ὁ σχολιαστὴς τοῦ Νεόφυτος Καντοκαλυβίτης (σελ. 549) ἐξηγεῖ περὶ τὰς εἰς τὴν ὀριστικὴν, καὶ τὸ βούλημα εἰς τὰς ἄλλας ἐγκλίσεις, καὶ ὅλον τὸν ὀρισμὸν τοῦ Γαζῆ ἐρμηνεύει, οὕτως. »Ἐγκλίσις ἐστὶ κρίσις καὶ ῥοπή ψυχῆς ἐπὶ τὸ ὀρίσκει ἢ προσταξῇ ἢ εὐξάσθαι. Τοῦ Γαζῆ μόνον τὸ δεύτερον μέρος τοῦ ὀρισμοῦ (διὰ φωνῆς σημαίνον) προσταρμόζεται εἰς τὴν γραμματικὴν καὶ ὅλος ἤθελεν εἶθαι σφαιρότερος, ἐὰν ἐξεπράξτετο. »Ἐγκλίσις ἐστὶ κρίσις ἢ πάθημα ψυχῆς διὰ φωνῆς σημαίνον.

§. 399. α. Τὴν ὀριστικὴν μεταχειρίζομεθα εἰς τὸ νὰ διορίζωμεν ἀποφαντικῶς τὸ πρᾶγμα· οἶον, γράρῃ, γέγραφα· εἶναι· χρησίμος εἰς τοὺς ὀρισμούς· ὁ ἀνθρωπός ἐστι ζῶον λογικόν, ὅθεν, ὡς φαίνεται, ἔλαβον τὸνομα.

β'. Τὴν προστακτικὴν εἰς τὸ νὰ προσταξάωμεν· οἶον, ἔλθε, κομίσάτω· πολλάκις δὲ προτάττονται τὰ μόρια ἄγε, ἴθι, φέρε· ἐμπατικώτερον ὅμως τὴν ἐμεταχειρίζοντο καὶ ἐπὶ ἱκεσιῶν· οἶον, δὸς ἡμῶν γενέσθαι· τότε μοι κρήνον ἐέλδωρ, Ὅμ.

γ'. Τὴν εὐκτικὴν εἰς τὸ νὰ εὐχόμεθα· οἶον, τίσειαν Δαναοί, Ὅμ.

Σημ. Προτίθεται τοῦ ῥήματος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὸ εὐκτικὸν μόριον εἶθις (Ζήτ. εἰς τὸν κατάλογον τῶν μορίων) Ὅταν δὲ γίνεται εὐχὴ ἐπὶ παρελθόντων, παραλαμβάνονται οἱ παρῳχημένοι χρόνοι τῆς ὀριστικῆς μετὰ τῶν εὐκτικῶν μορίων· εἶθι σοι συνεγένετο τότε (Ξινοφ. Ἀπομν. Α'. 2. 6.). εἶθ' ἦν καλὸν μοι σοὶ τ' ἄγειν σύμπλον ἐμὰ (Εὐρ. Ἰφιγ. Αὐλ. 666).

δ'. Ἡ ὑποτακτικὴ συνιστᾷ ὑποθετικὸν λόγον σύνθετον ἐκ δύο· ὁ εἰς ἡνωμένος μὲ ὑποθετικὰ μόρια ἦν, ἐὰν κτλ. λέγεται

ηγούμενος ὁ δὲ δεύτερος, ἐπόμενος· τὸ δὲ ὅλον συνημμένον· οἶον, ἔάν ᾗς φιλομαθής, ἔσῃ καὶ πολυμαθής.

έ. Ἡ ἀπαρέμφατος δὲν παρεμφαίνει πρόσωπα καὶ ἀριθμούς, μᾶλλον δὲ εἶναι ἐμφαντική παντός προσώπου καὶ παντός ἀριθμοῦ κατὰ τὰς περιστάσεις· ἀλλὰ περὶ τῆς συντάξεώς της θέλομεν ἰδεῖν εἰς τὸ ἐφεξῆς κεφάλαιον.

Σημ. Εἰς τὸ πρῶτον πληθυντικὸν πρόσωπον συνιστᾶται ἔγκλις ἰδιαιτέρα ἐνομαζομένη αὐθυπότακτος, τὴν ὁποῖαν γραφομένην ὡς τὸ πρῶτον πληθυντικὸν πρόσωπον τῆς ὑποτακτικῆς μεταχειρίζομεθα εἰς τὸ νὰ προστάξωμεν ἢ παρακελεύωμεν ἑαυτοὺς (τὸν λαλοῦντα καὶ τοὺς ἄλλους)· οἶον, ἄγωμεν, λάβωμεν κτλ. ὅπου δι' ἔμφασιν τίθεται πολλάκις καὶ τὸ παρακελευστικὸν ἄγε, φέρε κτλ. ὡς θέλομεν ἰδεῖν εἰς τὰ μέρη ταῦτα. Ἐάν δὲ παραληφθῇ ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημασίας καὶ τὸ πρῶτον ἐνικόν, ἀναπληροῦνται οὕτω τὰ πρῶτα πρόσωπα τῆς προστακτικῆς ἐγκλίσεως, ἀπὸ τῆν ὁποῖαν λείπουσιν εἰς τοὺς τύπους.

§. 400. Ἡ εὐκτική παρεκτός τῆς εὐχῆς (ἀνωτ. γ'), συνοδεύει πάντοτε εἰς τὴν συνηθεστάτην της σύνταξιν τοὺς ἱστορικοὺς λεγομένους χρόνους· διότι τὰ ἀναφορικὰ καὶ τὰ μέρη (πλὴν τῶν συνθέτων ἐκ τοῦ ἂν), τὰ ὁποῖα ἐξ ἐνεστώτος ἢ μέλλοντος φέρονται· πρὸς ὑποτακτικὴν (οὐκ οἶδα ὅπου τράπωμαι), ἐκ τῶν ἱστορικῶν χρόνων φέρονται πρὸς εὐκτικὴν· οἶον, οὐκ ᾔδειν ὅποι· τραπόμην· πάρειμι· ἵνα ἰδῶ· παρῆν ἵν' ἴδοιμι. Εἰς τὴν κοινὴν δὲ γλῶσσαν ἢ διαχρορὰ αὕτη εἶναι ἄγνωστος· διότι λέγομεν δὲν ἐξεύρω καὶ δὲν ἤξευρα ποῦ νὰ ὑπάγω· καὶ εἶμαι ἢ ἤμην παρὼν νὰ ἰδῶ.

Σημ. Ἐξαίρεσις τινὲς ἀπαντῶμεναι εἰς τοὺς συγγραφεῖς δὲν πρέπει νὰ βλάψῃ τὸ γενικὸν κύρος τοῦ ἀνωτέρου κανόνος.

§. 401. Διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν τὰ μέρη καὶ αἱ ἀντωνυμίαι, τὰ ὁποῖα εἰς ὀρθὸν λόγον φέρονται πρὸς ὀριστικὴν, εἰς πλάγιον λόγον τῆς διηγήσεως συντάσσονται με εὐκτικὴν· οἶον, ἤρετο εἰ οὕτως ἔχοι· ἔλεξέ μοι ὅτι ἡ ὁδὸς φέροι εἰς τὴν πόλιν, ἥνπερ ὀρώην κτλ.

§. 402. Τὸ ὅπως (Ζήτ. εἰς τὸν κατὰλ. τῶν μορίων) ἔάν ἀναφέρεται εἰς τὸ μέλλον, συντάσσεται ἢ με ὑποτακτικὴν ἢ με ὀριστικὸν μέλλοντα, καὶ ἔάν προσέτι ἤθελε φέρεσθαι ἀπὸ παρωχημένων χρόνων· οἶον, (Θουκυδ. Β'. 3) ξυνελέγοντο—ὅπως

μὴ διὰ τῶν ὁδῶν φανεροὶ ὧσιν ἰόντες· καὶ (Γ'. 4) ἔπρασσον, ὅπως τις βοήθεια ἦξει· καὶ (Α'. 65) ξυνεβούλευον οὕτω ποιεῖν, ὅπως ὁ σῖτας ἀντίσχη.— Τὸ αὐτὸ δὲ ἐπικρατεῖ καὶ ἐπὶ τῆς ἐπιτεταμένης ἀπαρνήσεως· οἷον, (Εὐριπ. Μηδ. 1151) οὐ μὴ δυσμενῆς ἔσθι φίλοις, ἤγουν μὴ εἶσαι δυσμενῆς κτλ. καὶ (Σοφοκ. Ἡλέκτ. 1035) ἀλλ' οὐ ποτ' ἐξ ἐμοῦ γε μὴ μάθης τόδε, ἤγουν, δὲν θέλεις τὸ μάθαιν ποτέ κτλ.

Σημ. Ὁ ὅπως ὅμως ἀπὸ παρωχημένου δύναται νὰ συνταχθῇ καὶ μὲ εὐκτικήν, καθὼς ὁ ἴνα· οἷον, (Ξενοφ. Λακεδ. Β'. 2) ἔδωκεν αὐτῷ μαστιγοφόρους, ὅπως τιμωροῖη (τοὺς παῖδας), ὅτε δέοι.

§. 403. Διὰ νὰ καταλάβωμεν τὰς ἄλλας χρήσεις τῶν ἐγκλίσεων, εἶναι ἀναγκαῖον νὰ γνωρίσωμεν τὰ δύο μέρη εἰ καὶ ἂν, τὰ ὁποῖα καὶ ἀπλᾶ καὶ σύνθετα λαμβάνονται πολυειδῶς·

α. Τὸ Εἰ σημαίνει γενικῶς δύο, εἰ ἂν καὶ ἂν ἀμφίβολον· καὶ εἰς τὰ δύο τὸ συντάσσουσιν οἱ δόκιμοι συγγραφεῖς μὲ ὀριστικήν ἢ εὐκτικήν, οὐδέποτε δὲ μὲ ὑποτακτικήν, ἐὰν ἐξαιρέσεως τοὺς ἐποποιούς καὶ τοὺς ἄλλους μὴ Ἀττικοὺς ποιητάς.

β. Τὸ Ἄν (ἀντί τοῦ ὁποίου οἱ ἐποποιοὶ μεταχειρίζονται τὸ ταὔτόσημον κεν ἢ κέ) ὀνητικὸς σύνδεσμος ὀνομαζόμενος, δίδει εἰς τὸν λόγον τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀβεβαίου ἢ τοῦ ἀπλῶς δυνατοῦ, συντασσόμενος μὲ ὑποτακτικήν καὶ εὐκτικήν· ἀλλὰ καὶ μὲ ὀριστικήν (ἐξαιρουμένων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τοῦ ἐνεστώτος καὶ παρακειμένου), καὶ μὲ ἀπαρέμφατον, προσέτι καὶ μετοχήν. Ἐπιπεται πάντοτε εἰς τὸν λόγον, καὶ οὕτω διακρίνεται ἀπὸ τὸν ἐκ τοῦ ἐὰν γινόμενον ἂν, ὅς τις εἶναι πάντοτε ἀρχητικὸς λόγος·

γ. Ἄλλο μέρος Ἄν προσκολλᾶται εἰς ὅλα τὰ ἀναφορικά καὶ τινα μέρη, μὲ τῶν ὁποίων τινὰ συνενόηται εἰς μίαν λέξιν οὕτως, ὅτε—ἔταν, ἐπειδὴ—ἐπιδάν· καὶ μετὰ τοῦ εἰ σχηματίζει ἐὰν ἢ ἦν ἢ ἂν. Οἱ ἐποποιοὶ συνθέτουσι τὰς λέξεις ταύτας καὶ μὲ τὸ κέ, ὅτε κεν κτλ. καὶ ἀντὶ ἐὰν λέγουσιν εἶκεν ἢ αἶκην. Ὅλα λοιπὸν τὰ λεξείδια ταῦτα ἐκ τοῦ ἂν λαμβάνουσι τὴν ἔννοιαν τοῦ ἀπλῶς δυνατοῦ, καὶ συντάσσονται μὲ ὑποτακτικήν πάντοτε, ἀπὸ δὲ ἱστορικῶν χρόνων εἰ μὲν μένουν τὰ

σύνθετα μόρια (ἐπειδὴν, ὅταν κτλ.) πάλιν πρὸς ὑποτακτικὴν· εἰ δ' ἀντ' αὐτῶν ληφθῶσι τὰ ἀπλᾶ (εἰ, ὅτε, ἐπειδὴ, ὅστις, ὅσος), μὲ εὐκτικὴν· παρέσονται, ἐάν τι δέῃ — ἔφη παρέσθαι εἴ τι θέοι ἢ θεήτοι· ὡσαύτως καί·ται· ὅτε θέοι εἰς τὸ παράδειγμα τοῦ

§. 402. Σημ.

Σημ. Οἱ ἐποιοιοὶ καθὼς συντάσσουσιν τὸ εἰ μὲ ὑποτακτικὴν, οὕτω καί ποτε ἀποδίδουν καὶ εἰς εὐκτικὴν τὰ ἐκ τοῦ ἂν καὶ κέν σύνθετα μόρια, Π. χ. Ὁδυσ. η. 315. Ἀπαντῶνται ὁμοῦ τοιαῦται συντάξεις καὶ εἰς τοὺς Ἀττικοὺς· οἷον (Ξενοφ. Κύρ. π, Ε'. 5) ἐπέστελλεν αὐτῷ ἤκειν, ὅπως σύμβουλος γίγνοιτο, ὅ,τι ἂν δοκίμῃ πράττειν. Οὕτω καὶ τὸ ὅταν εἰς Αἰσχύλ. Πέρσας 448. Ἀλλὰ ταῦτα εἶναι σπάνια· καὶ πολλάκις ὁ ἂν δὲν εἶναι τοῦ μορίου, ἀλλ' αὐτῇ τῇ εὐκτικῇ· ὡς ὁ (β'.) δυνητικός· οἷον, (Πλάτ. Εὐθυδ. 9) ὑμεῖς ἐστέ, παρ' ὧν ἂν κάλλιστα τις αὐτὸ μάθοι, ὅπου τὸ ἂν ἀνήκει εἰς τὴν εὐκτικὴν, μάθοι ἂν.

§. 404. Ὁ λόγος ποικίλλεται μάλιστα εἰς τὰ συνημμένα (§. 399. δ'). Τὰ οὐσιωδέστερα τῇ ποικιλίᾳ ταύτης εἶναι τὰ ἐφεξῆς. Διότι ἡ ὑπόθεσις ἢ εἶναι δυνατὴ ἢ ἀδύνατος· ἢ δὲ δυνατὴ ἐκφράζει ἡ βεβαιότης ἢ ἀβεβαιότης· τὸ δὲ ἀβεβαίον ἢ ἀναφέρεται εἰς μέλλον ἢ μὴ. Ἐντεῦθεν δὲ ἀναπηγάζουσι τέσσαρα εἶδη περιπτώσεων·

α'. Τὸ δυνατόν χωρὶς ἐκφράσιν τοῦ ἀβεβαίου. Τὸ εἰ πρὸς ὀριστικὴν· εἰ ἐδρόντητε καὶ ἤττοραψεν· εἴτι ἔχεις, δός·

β'. Τὸ ἀβεβαίον πρὸς μελλοντικὴν ἐκτέλεσιν. Τὸ ἐάν πρὸς ὑποτακτικὴν· ἐάν τι ἔχωμεν, δώσωμεν. Ἐάν τις τῶν ὑπαρχόντων νόμων μὴ καλῶς ἔχειν ἡγήται, γραφείσθω·

γ'. Τὸ ἀβεβαίον χωρὶς τοιαύτης ἐννοίας. Τὸ εἰ πρὸς εὐκτικὴν, καὶ ὁ ἐπόμενος λόγος εἰς εὐκτικὴν μετὰ τοῦ ἂν· οἷον, εἴ τις ταῦτα πράττοι, μέγα μ' ἂν ὠφελήσκειν· εἴ τις ταῦτα καθ' αὐτὰ ἐξετάσειεν, εὔροι ἂν. Ἐδῶ ὑπονοεῖ ὁ λέγων κατὰ τὸ ἡγούμενον· δὲν ἐξεύρω ἂν πράττη τις ταῦτα κτλ.

δ'. Τὸ ἀδύνατον ἢ ἀπίθανον. Ἐδῶ οἱ Ἀττικοὶ μετὰ χειρίζονται σχεδὸν πάντοτε τὸν παρτακτικὸν (ἐνεστωτός ἢ ἀδιορίστου χρόνου δηλωτικόν) μετὰ τοῦ εἰ, καὶ εἰς τὸν αὐτὸν ἐπιφέρουσιν ἂν· εἴ τι εἶχεν, ἐδίδου ἂν. Ἐδῶ καί·ται· εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ λέγοντος. Ἀλλὰ δὲν ἔχει τίποτε.

§. 405. Ἐὰν εἰς τὴν δ'. περίπτωσιν καὶ οἱ δύο λόγοι πίπτωσιν εἰς τὸ παρελθόν, ἀναγκασίως ἀντὶ τοῦ παρατατικοῦ παραλαμβάνεται τοῦλάχιστον εἰς τὸν ἐπόμενον ὁ ἀόριστος, εἴ τι ἔσχεν, ἔδωκεν ἄν. Οἱ λόγοι ὁμῶς δύνανται νὰ πέσωσι καὶ εἰς διαφόρους χρόνους· οἷον, εἰ ἐπέστην (παρελ.), οὐκ ἂν ἠρρώστουν (νῦν).—Εἶναι δὲ φανερόν, ὅτι λόγος, ὅς τις χωρὶς τῆς ὑποθέσεως ἀπαιτεῖ παρακείμενον, ἐκφράζεται διὰ τοῦ ὑπερσυντελικοῦ ὡς ὁ ἐνεστώς διὰ παρατατικοῦ· οἷον, εἰ γὰρ αὐτάρκη τὰ ψηφίσματα ἦν, οὐκ ἂν Φίλιππος τοσοῦτον ὑδρίκει χρόνον.

§. 406. Ὅλαι αὗται αἱ περιπτώσεις διὰ τῆς πρὸς τὰ παρωχημένα ἀλληλουχίας των ποικίλλονται κατὰ τοὺς προειρημένους κανόνας, κατὰ τοὺς ὁποίους πρέπει τότε νὰ κρίνωνται· οἷον καὶ, εἴ τι ἔχοι, ἐκέλευσε δοῦναι. Ἐὐὶ ἐκέλευσεν ἐνταῦθα δὲν εἶναι ἐπόμενος λόγος, ἀλλὰ προηγεῖται κατὰ τὰ εἰρημένα (§. 400)· καὶ τὸ δοῦναι ἐπέχει τόπον ἐπομένον.

§. 407. Ἐὰν τὰ ἐκ τοῦ ἂν σύνθετα μόρια ἔχωσιν ἀόριστον ὑποτακτικῆς, ὁ ἀόριστος οὗτος ἐμφαίνει προὑποτιθέμενόν τινα παρωχημένον χρόνον, καὶ ἐπομένως, ἐὰν ἡ ἀκολουθία ἀποδίδεται εἰς τὸ μέλλον, μέλλοντα παρελθόντα ἢ μέλλοντα τέλειον· οἷον, χρή δὲ, ὅταν μὲν τίθησθε τοὺς νόμους, ὅποιοί τινές εἰσι σκοπεῖν· ἐπειδὴν δὲ θῆσθε, φυλάττειν καὶ χρῆσθαι (ἡγουν, ἀροῦ τοὺς ἔχετε δεδομένους)· —ἐπειδὴν ἅπαντα ἀκούσητε, κρίνατε (ἡγουν ὅταν θέλετε τὰ ἔχειν ἀκουσμένα ὅλα).—αὕτη ἡ παρασκευὴ διαμεῖναι δυνήσεται, ἕως ἂν περιγενώμεθα τῶν ἐχθρῶν· —διαφθερεῖ ὅ,τι ἂν λάβῃ. Εἰς τὴν σύνταξιν ταύτην ἡ ἔννοια τοῦ μέλλοντος ἐνυπάρχει εἰς τὸ ὅλον, ὁ δὲ ἀόριστος ἔχει μόνον τὴν φυσικὴν του δύναμιν.

§. 408. Ἡ εὐκτική μετὰ τοῦ ἂν κεῖται μόνον ὡς ἐπόμενος λόγος τοῦ ὑποθετικοῦ· ἀλλ' ἡ ὑπόθεσις σιωπᾷται πολλάκις, καὶ ὁ λόγος χρησιμεύει ὡς ἁπλοῦς φανερόνων τὸ κοινῶς δύνανται, ἐμπορεῖ, ἠθέλεν· οἷον, τὸ σωματοειδές ἐστὶν οὗ τις ἂν ἄψαιτο, ἡγουν τὸ ὅποῖον ἐμπορεῖ νὰ πιάσῃ τις· γένοιτο δ' ἂν πᾶν ἐν τῷ μακρῷ χρόνῳ, ἐμπορεῖ νὰ γείνη· ἠδέως ἂν θεασαίμεν ταῦ-

τα, ἡγουν ἤθελα τὰ ἰδεῖν.—Ἡ ἔκφρασις αὕτη διὰ τὴν μετριο-
φοσύνην καὶ κομψότητα τῶν Ἀττικῶν λαμβάνεται ἐπὶ ἀσφα-
λεστάτων βεβαιώσεων καὶ προρρήσεων πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ραι-
νομένης ἀλάζονείας· οἷον, οὐ γὰρ ἂν τάγε ἤδη γεγενημένα τῇ
νυνὶ βοηθείᾳ κωλύσαι δυνηθείμεν, ἡγουν δὲν ἐμποροῦμεν νὰ
τὰ κωλύσωμεν· οὐκ ἂν φύγοις, τὸ ὁποῖον κεῖται· ἀντὶ τοῦ συ-
νήθους μέλλοντος, οὐ φεῦξῃ· οὕτω δὲ καὶ ἀντὶ προστακτικῆς,
λέγοις ἂν, ἀντὶ λέγε.

§. 409. Ἄπας δὲ ὑποθετικὸς ἢ ἀβεβαίος ἢ καὶ μὲ ἀβεβαιό-
τητα παριστανόμενος λόγος δύναται νὰ μεταβληθῇ εἰς ἀπα-
ρεμφατικὸν ἢ μετοχικὸν μετὰ τοῦ ἂν· οἷον, οἶοντα ἀναμαχέ-
σασθαι ἂν συμμάχους προσλαβόντες· ἀναλύεται δὲ ὁ λόγος εἰς
τὸ εἶναι ὅτι ἀναμαχεῖσθαι· ἂν, εἰ προσλάβοιεν· τᾶλλα σιω-
πῶ πόλλ' ἂν ἔχων εἰπεῖν, ἡγουν μ' ὅλον ὅτι ἡδυνάμην νὰ εἴ-
πω· καί, (Ἡρόδ. Ζ'. 139) νῦν δὲ Ἀθηναίους ἂν τις λέγων σω-
τῆρας γενέσθαι τῆς Ἑλλάδος οὐκ ἂν ἐξαμάρτοι· καί, (Πλάτ.
Κρίτ. 9) οἱ ῥαδίως ἀποκτινύνοντες καὶ ἀναβιωσκόμενοί γ', εἰ
οἷόι τ' ἦσαν (ἐκ τοῦ ἀνεβιώσκοντ' ἂν). — Μετὰ τὸ οἶομαι, ἐλ-
πίζω κτλ. ἐκφράζει τὸ τοιοῦτον συνήθως ὁ μέλλων.

Σημ. α'. Ὁ ἂν τίθεται ὅπου τὸν ἀπαιτεῖ ἡ εὐφωνία. Πρέπει δὲ νὰ τὸν ἀπο-
δίδωμεν ὅπου φυσικῶς συντάσσεται· οἷον, (Πλάτ. Φαίδρ. 116) οἶμαι ἂν, ὡς
ἐγὼ λέγω, ποιοῖς· ἐδῶ ἀνήκει εἰς τὸ ποιοῖς· ἡγουν, οἶμαι, ποιοῖς ἂν, ὡς ἐγὼ
λέγω· ὡσαύτως, ἐδοῦκε ἂν ἡμῖν ἡδέως πάντα διαπράξει, τὸ ἂν εἰς τὸ ἀπαρέμ-
φατον, ἀντὶ διαπράττειν ἂν· καί, (Δημοσθ. Ὀλυνθ. Α'. 13) τί οὖν ἂν τις εἴποι,
ταῦτα λέγεις ἡμῖν νῦν, ἀντὶ τοῦ, τί οὖν, εἴποι τις ἂν, ταῦτα κτλ. καί, (Πλάτ. Τιμ.
σελ. 26) οὐκ ἂν οἶμ' εἰ δυνάμην ἄπαντ' ἐν μνήμῃ πάλιν λαβεῖν, εἰ δυνάμην
ἂν (τὸ εἰ ἀντὶ ἂν ἀμφιδόλου)· καί, (Δημοσθ. Ἀριστοκρ.) ἐκ τούτου τοῦ ψήφισμα-
τος κυρωθέντος ἂν, εἰ μὴ δι' ἡμᾶς, ἡδίκηντο οἱ βασιλεῖς, ἀντὶ τοῦ, εἰ τὸ ψήφισμα
ἐκυρώθη, οἱ βασιλεῖς ἡδίκηντ' ἂν, εἰ μὴ δι' ἡμᾶς (δηλ. ἐὰν δὲν ἡμεῖς ἡμεῖς).
— Πολλάκις εἰς συνθετώτερον λόγον τὸ ἂν τίθεται δις ἢ τρίς, χωρὶς περισ-
σευσι τῆς ἐννοίας·

Σημ. β'. Πολλάκις ὁ ἂν δίδει εἰς τὴν ὀριστικὴν τὴν δύναμιν τοῦ συνθέζειν·
οἷον (Δημοσθ. περὶ στεφ.) ἀλλ' ὁ μὲν γράφων οὐκ ἂν ἐπρέσβευεν, ὁ δὲ πρε-
σβεύων οὐκ ἂν ἔγραφεν, ἡγουν δὲν ἐσυνήθιζε νὰ πρεσβεύῃ, νὰ γράφῃ κτλ.

Σημ. γ'. Ἰδιαιτέρᾳ χρῆσις τῆς εὐκτικῆς εἶναι προσέτι, ἐὰν εἰς τὸ ἡγούμενον,
ἀντὶ παρῳχημένου ὀριστικῆς λαμβάνεται ἐπὶ πράγματος πολλάκις γινόμενου·
οἷον, εὖς μὲν ἴδοι εὐτάκτως καὶ σιωπῇ ἰόντας, προτελούντων αὐτοῖς οὔτινας εἶεν

ἡρώτα, καὶ ἐπεὶ πύθοιτο, ἐπήνει, ἀντὶ τοῦ ὁσάκις ἔβλεπε τινάς, καὶ ὁσάκις ἤκουε· καὶ (Ίλ. β'. 198), ὃν δ' αὖ δῆμου τ' ἀνδρᾶ ἴδον — βρώοντα τ' ἐφρεύροι, ἤγουν ὁσάκις ἔβλεπε τινά·—ἐπραττειν ἂ δόξειεν αὐτῷ, ἤγουν ὅ,τι πάντοτε τοῦ ἐφαινετο καλόν· καὶ (Κύρ. Παιδ. Α'. 4. 3) ὅσα ἐπερωτῶτο, ταχὺ ἀπεκρίνετο.

Σημ. δ'. Ἢ ὑποτακτικὴ γίνεται καὶ αὐθυπότακτος εἰς τὰ πληθυντικά (§. 399 ε. Σημ.). Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ ἐνικά μετὰ τοῦ φέρε· οἷον (Εὐριπ. Ἰππόλ. 866) φέρε—ἴδω, κοινῶς, ἔλα νὰ ἴδω.—Τίθεται καὶ εἰς ἀμφιβάλλου; ἐρωτήσεως μετὰ τοῦ βούλει· ἢ θέλεις, ἢ καὶ χωρὶς αὐτῶν· βούλει σὺν ποιῶμεν· πόθεν βούλει ἄρξωμαι· κοινῶς, πόθεν θέλεις νὰ ἀρχίσω.—Τί ποιῶ; πῇ βῶ; ποῖ τράπομαι; εἴπω οὐν σοὶ τὸ αἴτιον; κοινῶς, νὰ σὲ εἴπω λοιπὸν τὴν αἰτίαν;—Προσοχῆς δὲ χρεῖα μὴ ἐκλάθωμεν τοὺς ἀορίστους χρόνους ἐνταῦθα ἀντὶ μελλόντων ὀριστικῆς· Διὰ τοῦτο εὐρίσκεται πολλάκις καὶ ὁ μέλλων προστεθειμένος ὡς διαφύρου σημασίας· οἷον (Εὐριπ. Ἰων. 758) εἴπωμεν ἢ σιγῶμεν, ἢ τί δράτομεν;—εἰς β'. νὰ τρίτον πρόσωπον δὲν εὐρίσκονται τοιαῦται συντάξεις, παρεκτὸς εἰς ἀοριστολογικῶς καὶ γενικῶς, ὡς εἶναι τὸ, ποῖ τις ἔλθῃ; καὶ, (Δημοσθ. Μειδ. 10) ὁ τοιοῦτος πότερα μὴ δῶ δίκην·

Σημ. ε'. Εἰς τὸν Ὅμηρον εὐρίσκεται ὁ ἀόριστος τῆς ὑποτακτικῆς ἀντὶ μέλλοντος· οἷον (Ίλ. α. 262) οὐ γάρ πω τοίους ἴδον ἀνέρας, οὐδὲ ἴδωμαι· καὶ, (Ὀδυσ. μ. 383) δύσσομαι εἰς αἶδα καὶ ἐν νεκύεσσι φασίνω. Διὰ τοῦτο βραχύνεται πολλῶς ἢ λήγεται, καὶ ἐκ τούτου ταῦτίζονται ὁ ὑποτακτικὸς ἀόριστος μετὰ τὸν ὀριστικὸν μέλλοντα· οἷον (Ίλ. θ. 529—31), ἀλλ' ἦτοι ἐπὶ νυκτὶ φυλάξομεν (ἀντι-ωμεν)—πρῶτὴ δὲ ἐγείρομεν ὁζὺν Ἀρηα·

Σημ. ς'. Τὸ ἂν παραλείπεται πολλάκις ἀπὸ τοῦ ποιητάς. Εἰς δὲ τὸν Ὅμηρον καὶ τοὺς ἐποποιούς δὲν εἶναι καθαρῶς χωρισμένη ἡ εὐκτική ἀπὸ τὴν ὑποτακτικὴν· καὶ πολλάκις ὑποτακτικὴ μετὰ τοῦ ἂν λαμβάνεται ἀντὶ εὐκτικῆς μετὰ τοῦ ἂν, ὡς εἶναι Π χ. εἰς Ίλ. α. 185. ἐγὼ δὲ κ' ἄνω Βρισηίδα.

30. Ἀπαρέμφοτον.

§. 410. Τὸ ἀπαρέμφοτον, ὀνομασθὲν οὕτως ἐπειδὴ δὲν φανερόν· καθ' ἑαυτὸ ἀριθμὸν ὠρισμένον οὐδὲ πρόσωπον, ἀλλὰ δέχεται πάντα ἀριθμὸν καὶ πᾶν πρόσωπον ἐκ τῆς λέξεως, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐξαρτᾶται, ὡς θέλομεν ἰδεῖν εὐθύς· ἐκλαμβάνεται πολλάκις ὡς οὐδέτερον ὄνομα, καὶ συντάσσεται ὀνομαστικῶς κατὰ τὰς τέσσαρας πτώσεις τοῦ ἐνικοῦ ἀριθμοῦ· οἷον, τὸ φιλοσοφεῖν ἔστι χρῆμα θεῖον· τοῦ φιλοσοφεῖν ἐφίεμαι· τῷ φιλοσοφεῖν πρόσκειμαι· τὸ φιλοσοφεῖν τιμῷ ὑπὲρ πάντα. Ἐκλαμβάνεται δὲ οὕτως ἀντὶ τῆς ἀφρητημένης ἐννοίας τοῦ ῥήματος, ἤγουν ἀντὶ τοῦ φιλοσοφίᾳ.

§. 411. Ὅταν δὲ τίθεται ὡς ῥῆμα, ἔχει ἐκ πρώτου ἀντὶ τῆς ὀνομαστικῆς τῶν ἄλλων ῥημάτων αἰτιατικὴν, ἥτις ἐνομά-

ζεται καὶ αἰτιατικὴ ἀπαρεμφοτική· τὰ δὲ ἄλλα ἐκ τρίτου καὶ ἐκ τετάρτου λαμβάνει ὁμοίως μὲ τὸ ῥῆμα, τοῦ ὁποίου εἶναι ἀπαρέμφατον· οἷον, δεῖ τὸν φιλόσοφον ἀρετῆς ἐπιμελεῖσθαι.

§. 412. Ἐκ τῶν ἀπαρεμφάτων ὅσα μὲν ἐρμηνεύονται διὰ τοῦ ἵνα, ὀνομάζονται τελικά· ὅσα δὲ διὰ τοῦ ὅτι, εἰδικά. Πολλῶν ἀπαρεμφάτων αἱ ἀναλύσεις αὗται ἀπαντῶνται ἀληθῶς εἰς τοὺς συγγραφεῖς· οἷον, κελεύω τὸν παῖδα ἐλθεῖν· φημί ταῦτα οὕτω γίγνεσθαι· ἀντὶ τούτων εὐρίσκονται, κελεύω ἵνα ἔλθῃ (τελικόν)· φημί, ὅτι γίγνεται (εἰδικόν). Πολλὰ ὅμως τοιαύτην ἀνάλυσιν δὲν ἐπιδέχονται εἰς τὴν παλαιὰν γλῶσσαν, ἀλλὰ μόνον εἰς τὴν συνήθη. Τούτων τεθέντων ὑποσυνάπτωμεν τὰ οὐσιωδέστερα περὶ τῆς συντάξεως αὐτῶν.

§. 413. Ὅταν μετὰ τὸ ῥῆμα ἀκολουθῇ ἄλλο ῥῆμα, τὸ ἀντικείμενον ἢ τὸν σκοπὸν τοῦ πρώτου σημαῖνον, τὸ δεύτερον γίνεται ἀπαρέμφατον· οἷον, νομίζω αὐτὸν σωθῆναι· ὁ ἄνθρωπος πέφυκε φιλεῖν· ἵππον παρῆχε τῷ ἀνδρὶ ἀναβῆναι·—ἤλθον ἰδεῖν ἐμοί· θυομένῳ ἵνα ἐπὶ τὸν βασιλέα οὐκ ἐγίνετο τὰ ἱερά (Ξενοφ. Ἀναβ. Β'. 2. 3).

§. 414. Συντάσσεται δὲ τὸ ἀπαρέμφατον καὶ μὲ ὀνόματα ἐπίθετα προσδιορίζων τὴν ἔννοιαν αὐτῶν (§. 339. Σημ.) καὶ μὲ οὐσιαστικά προσέτι· οἷον, ἐπιτήδειος ποιεῖν τι οὐ δεινός ἐστι λέγειν, ἀλλ' ἀδύνατος σιγᾶν καί, (Εὐριπ.) δεινὰ γυναῖκες εὐρίσκειν τέχνας — Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὅμως εἰς τὰ τοιαῦτα τὸ ἐνεργητικὸν ἔχει παθητικοῦ δύναμιν· οἷον, ῥάδιον νοῆσαι (ἀντὶ εὐκόλον νὰ νοηθῇ), πόλις χαλεπὴ λαβεῖν· ἡδὺ ἀκούειν· θαῦμα ἰδέσθαι· ἀλλ' ἐνταῦθα εἶναι χρήσιμον καὶ τὸ παθητικόν· οἷον, θηλυπρεπὴς ὀφθῆναι.

§. 415. Ὅταν διὰ μεταξὺ μάλιστα παρεμπιπτούσων λέξεων δὲν δύναται νὰ ἀποδοθῇ τὸ ἀπαρέμφατον εἰς τὸ προηγούμενον ὄνομα, συνήθως τίθεται πρὸ αὐτοῦ τὸ ὥστε (σπανιώτερον δὲ τὸ ὡς), τὸ ὁποῖον, ἐὰν εἶναι πλήρης ὁ λόγος, ἀναφέρεται ἐν ταῦτῳ καὶ εἰς τὸ προηγούμενον ἀνταποδοτικόν ἐπίρρημα· οἷον, (Ξενοφ. Ἀπομν. Α. 2. 1) ἦν δὲ πεπαιδευμένος οὕτως, ὥστε πάντα ῥα-

δίως ἔχειν ἀρκοῦντα.—Φιλοσοφώτατος ἦν ὥστε πάντα ὑπομεῖναι τοῦ ἐπαινεῖσθαι ἕνεκα. Ὅταν δὲ τὸ προηγούμενον ὄνομα εἶναι συγκριτικόν, τίθεται πρὸ τοῦ ὥστε τὸ ἢ οἷον, νεώτεροί εἰσιν ἢ ὥστε εἰδέναι οἷων πατέρων ἐστέρηνται· ὡς μικρὸν μεγάλῳ εἰκάσαι (λόγος παρενθεμιμένος), ἤγουν διὰ τὸ συγκρίνω τὸ μικρὸν μὲ τὸ μέγα.

§. 416. Καὶ ὅταν δὲ λαμβάνεται ὀνοματικῶς (§. 410), ἔχει συνήθως τὰ ἐκ τρίτου ἢ καὶ ἐκ τετάρτου ἀπαιτούμενα· οἷον, τὸ φυλάττει τὰγαθὰ τοῦ κτήσασθαι χαλεπώτερον· καί, (Δημοσθ.) τὸ μὲν οὖν ἐπίσκοπον καλεῖν τινα ἄνευ τοῦ τὰ πεπραγμένα δεικνύναι λοιδορία ἐστὶ· τὸ λέγειν, ὡς δεῖ, μέγιστόν ἐστι σημεῖον τοῦ φρονεῖν εὖ. — Τὸ πλουτεῖν ἐστὶν ἐν τῷ χρῆσθαι μᾶλλον ἢ ἐν τῷ κεκτηθῆναι. Δύναται δὲ οὕτω καὶ ἐκτελεῖν διὰ προσθέσεως λόγος ὅπου εἶναι χρεῖα αἰτιολογικοῦ ἐπομένου· οἷον, Ἀθηναῖ ἔρριψε τοὺς αὐλοὺς διὰ τὸ τὴν ὄψιν αὐτῆς ποιεῖν ἄμορφον, ἀντὶ τοῦ ἐπειδὴ ἐποίουν τὴν ὄψιν αὐτῆς ἄμορφον. Δύναται προσέτι καὶ παρενθελῆ μεταξὺ τοῦ ἄρθρου καὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου λόγος ἀναφορικὸς καὶ ἀτελής· οἷον, Ξενοφ. Ἀπομν. Α'. 2. 4) τὸ δὲ, ὅσα γ' ἡδέως ἢ ψυχῇ δέχεται, ταῦτα ἱκανῶς ἐκπονεῖν ἐδοκίμαζε.

Σημειώσις. Τὸ ἀπαρέμφατον μετὰ τῆς γενικῆς τοῦ ἄρθρου συνήθως, εἰς ὀλίγα φράσιν, ἐκφράζει σκοπὸν ἢ τέλος· οἷον, οὐκ ἀπῆλθε τοῦ μὴ δοκεῖν ἀμελεῖν ὅπου θέλουσιν ὅτι ἑλλείπει τὸ ἕνεκα. Βραχεῖαι δὲ τινες παρενθέσεις· οἷον, ἀπλῶς εἰπεῖν, οὕτω φάναι, συνελόντι φάναι, ἐμοὶ δοκεῖν, ἢ ἐρμηνεύονται διὰ τοῦ ὥστε οἷον, ὥστε ἀπλῶς φάναι, ἢ ἐκλαμβάνεται τὸ ἀπαρέμφατον ὡς αἰτιατικὴ ἑλλειπτική τῆς κατὰ οἷον κατὰ τὸ ἐμοὶ δοκεῖν.

§. 417. Τὸ ἀπαρέμφατον ἔχει ὡς εἴπαμεν (§. 411) ἐκ πρώτου αἰτιατικὴν· οἷον, τὸ ἀμαρτάνειν ἀνθρώπους ὄντας οὐ θαυμαστόν· οὐδὲν ἐπράχθη διὰ τὸ ἐκεῖνον μὴ παρεῖναι· καὶ οὐδέποτε ὀρθῶς ἔχει τὸ κακῶς πάσχοντα ἀμύνεσθαι ἀντιδρῶντα κακῶς. Ἀλλ' ὅταν τὸ ῥῆμα, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐξαρτᾶται τὸ ἀπαρέμφατον καὶ τὸ ἀπαρέμφατον αὐτὸ, εἶναι τοῦ αὐτοῦ προσώπου, ἢ ἐκ πρώτου αἰτιατικὴ παραλείπεται· οἷον, ἔφη σπουδάζειν· συνειπεῖν ὁμολογῶ. Πολλάκις δὲ καὶ χωρὶς τὴν ταῦτοπροσωπίαν ἐννοεῖται ἢ ἐκ πρώτου· οἷον δέομαί σου παραμείναι.

Σημειώσεις. Πολλοὶ δόκιμοι συγγραφεῖς συντίθουσιν ἀπαρέμφατα μὲ τὰ ἀναφορικὰ ἢ αἰτιολογικὰ μῦθια ἡγουμένων λόγων· ὅον (Πλάτ. Ἀλκιβ. Α'. 40.) ἔφη παρελθεῖν χώραν, ἣν καλεῖν τοὺς ἐπιχωρίους ζώνην· καὶ, (Ηρόδ.) ὡς δὲ ἄρα μιν προστῆναι τοῦτο, ἀναστενάζοντα εἰς τρεῖς ὀνομάσαι ΣΟΛΩΝ, ἥγουν ὅταν τοῦ ἤλθεν εἰς νοῦν τοῦτο, ἀναστενάξει καὶ ὠνόμασε Σόλων τρεῖς, ὅπου τὸ προστήναι ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ὡς τοῦ ἡγουμένου λόγου· καὶ, (Πλάτ. Φαίδρ. 84) συνεύχομαι σοι, εἴπερ ἄμεινον ταῦθ' ἡμῖν εἶναι, ταῦτα γίγνεσθαι· (Ξενοφ. Ἀπομν. Α'. 1. 14.) Σωκράτης ἐθαύμαζεν, εἰ μὴ φανερόν αὐτοῖς ἔστιν, ὅτι ταῦτα οὐ δυνατόν ἔστιν ἀνθρώποις εὐρεῖν· ἐπεὶ καὶ τοὺς μέγιστον φρονούντας ἐπὶ τῷ περὶ τούτων λέγειν οὐ ταῦτα δοξάζειν. Ἐδῶ ἡγούμενος λόγος εἶναι ὁ ἀρχόμενος ἀπὸ τοῦ ἐπεὶ (ἐννοουμένου τοῦ ἔλεγε ἤτι τοιοῦτον), ὁ δὲ ἐπόμενος εὐρίσκεται εἰς τὰ πρὸ τούτου.

§. 418. Ὅταν ἡ ἐκ πρώτου τοῦ ἀπαρεμφάτου ἀπαιτῇ πρὸς διορισμὸν τῆς ἐπίθετον ἢ οὐσιαστικὸν, φανερόν εἶναι, ὅτι, ἐὰν ἐκείνη εἶναι αἰτιατική, καὶ ταῦτα θέλουν εἶσθαι κατὰ τὴν αὐτὴν πτώσιν· οἷον, ὥμην σε παρεῖναι μόνον· ἀπαντὲς φασὶ τὴν γῆν σφαῖραν εἶναι.

§ 419. Ἀλλ' ὅταν ἡ ἐκ πρώτου εἶναι ἀρχνῆς, τότε μεταχειρίζονται τὸν τρόπον τῆς συντάξεως, ὅς τις ὀνομάζεται ἐφέλκυσις. Εἶναι δὲ ἐφέλκυσις μεταβολὴ τῆς ἐπομένης πτώσεως εἰς τὴν προηγουμένην· οὕτως εἰς τὰ (§. ἀνωτ.) ὥμην σε παρεῖναι, τὸ σὲ ἀνῆκει εἰς τὸ ὥμην (ὡς συντασσόμενον μὲ αἰτιατικήν), ἐφέλκεται δὲ καὶ εἰς τὸ ἀπαρέμφατον. Ὅταν λοιπὸν εἶναι ἡ ἐκ πρώτου ἀρχνῆς ἢ παραλείπεται εἰς τὰ ταῦτοπρόσωπα (§. 417), τότε οἱ προστιθέμενοι ἐπιθετικοὶ ἢ μετοχικοὶ προσδιορισμοὶ ἐφέλκονται εἰς τὴν προηγουμένην πτώσιν, ἥτις ἐννοεῖται ὡς ἐκ πρώτου καὶ εἰς τὸ ἀπαρέμφατον. Γίνεται δὲ ἡ ἐφέλκυσις κατὰ δύο τρόπους.

α. Ὅταν τὸ ῥῆμα καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ ἀπαρέμφατον ταῦτοπρόσωποι, οἱ προσδιορισμοὶ τίθενται εἰς ὀνομαστικήν· οἷον, ὁ Ἀλέξανδρος ἔφασκεν εἶναι· Διὸς υἱὸς· ἔφασκες εἶναι δεσπότης· ἔπειτα αὐτοὺς εἶναι θεὸς (τοὺς κατέπειτα, ὅτι εἶμαι θεός)· ἐνομίζοντο οὐδ' αὐτοὶ σωθήσεσθαι· καὶ, (Ἰλ. δ. 101) εὐχεο Ἀπόλλωνι ῥέξειν ἑκατόμβην οἴκαδε νοστήρας (λακωνισμός).

β'. Ἐὰν ἡ ἐκ πρώτου τοῦ ἀπαρεμφάτου ἐννοῇται εἰς πτώσιν ἐκ τρίτου κειμένην τοῦ ῥήματος, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου ἐξαρτᾶται

οἱ διορισμοὶ τίθενται ὁμοιοπτώτως τῆς ἐκ τρίτου ἐκείνης πτώσεως· οἷον, κατὰ γενικήν·

ἐδόντο αὐτοῦ εἶναι προθύμου· τὸν ἐπαρκαλάουν νὰ εἶναι πρόθυμος.

ἢ κατὰ δοτικήν·

ἔξεστί μοι γενέσθαι εὐδαίμονι· καί, ἀπεῖπεν αὐτοῖς ναύταις εἶναι· καί, ταῖς πόλεσι τοῦτο μᾶλλον λυσιτελεῖ, ἢ δούλαις δοθῆναι γιγνομέναις.—'Αλλὰ τελευταῖον καί κατ' αἰτιατικήν, ὁπότε ἡ ἐφέλκυσις συμπίπτει μὲ τὸν γενικὸν κανόνα κελεύω σε εἶναι πρόθυμον.

§. 420. Ἡ αὐτὴ ἐφέλκυσις ἐμφιλοχωρεῖ καὶ ὅταν ὁ ἀπαρεμφρατικός λόγος ἔχῃ πρὸ ἑαυτοῦ τὸ ἄρθρον τό· οἷον, πρὸς τὸ συμφέρον ζῶσι διὰ τὸ φίλχυτοι εἶναι.—Δημοσθένης σεμνύνεται τῷ γραρεῖς ἀποφυγεῖν.—οὐ γὰρ ἐκπέμπονται ἐπὶ τῷ δοῦλοι, ἀλλ' ἐπὶ τῷ ὁμοίῳ τοῖς λειπομένοις εἶναι.—ἐρ' ἡμῖν ἐστὶ τὸ ἐπιεικέσι καὶ φαύλοις εἶναι.—'Αλλ' ἐὰν τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφράτου ἐννοῇται εἰς τὸ προηγούμενον ὡς αἰτιατική, λαμβάνει καὶ τὸ ἀπαρέμφρατον, ὡς σύνηθες, αἰτιατικήν· οἷον, ἐπέδειξε τὰς πολιτείας προσεχούσας τῷ δικαιότερας εἶναι.

§. 421. Εἰς τὴν διὰ τοῦ ὥστε σύνταξιν λαμβάνει τὸ ἀπαρέμφρατον ὀνομαστικήν, ἐὰν τὴν ἔχῃ ὁ προηγούμενος λόγος· οἷον, οὐδείς τηλικούτος ἔστω παρ' ἡμῖν, ὥστε τοὺς νόμους παραβάς μὴ δοῦναι δίκην.

Σημείωσις α'. Ἐκ τῶν εἰρημένων παραδειγμάτων συμπεραίνεται, ὅτι εἰς φράσεις, ὅποια εἶναι· ὑπέσχετο αὐτὸς ποιῆσειν, τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφράτου δὲν εἶναι ἡ ὀνομαστικὴ αὐτὸς, ἥτις εἶναι μόνον προσδιορισμὸς τοῦ ὑποκειμένου, ἀλλ' εἶναι τὸ παραλειπόμενον ὄνομα, τοῦ ὁποίου τὸν τόπον ἐμποροῦν νὰ ἀναπληρώσῃ αἱ προσωπικαὶ ἀντωνυμίαι, ἀλλὰ καὶ αὗται παραλείπονται.

Σημείωσις β'. Διὰ τοῦτο ὅταν ὁ συγγραφεὺς κρίνῃ καλὸν νὰ προσθέσῃ προσωπικήν ἀντωνυμίαν, τὴν βάλῃ εἰς αἰτιατικήν, ἐὰν καὶ τὸ προηγούμενον ῥῆμα ἔχῃ ὀνομαστικήν· οἷον, (Πλάτ. Χαρ. 45) οἶμαι μὲν ληρεῖν με, τὸ ὅποion ὁμῶς εἶναι σπάνιον. Ἐν γένει δὲ πρέπει νὰ σημειώσωμεν, ὅτι ὅλα τὰ μέχρι τοῦδε ῥηθέντα καὶ τὰ ἀκολουθοῦντα ἐφεξῆς περὶ ἐρεγκύσεως, ὑπόκεινται εἰς τὰς χρεῖας τῆς εὐφωνίας, τῆς ἐμφάσεως καὶ τῆς σαφηνείας· οὕτω πρὸς χάριν τῆς σαφηνείας μετὰ γενικήν κεῖται αἰτιατικὴ εἰς τούτους τοὺς λόγους· δέομαι ὑμῶν ἀκούσαι τῶν λεγομένων ἐνθυμηθέντας ὅτι· κτλ. Ἰσοκρ. Ἐδοξεν αὐτοῖς προφύλακας

καταστήσαντας συγκαλεῖν τοὺς στρατιώτας, Ξενοφ. Ἀνάβ. Γ'. 2. 1. Ἐρῃ δέιν. ἀ μὲν μαθόντας ποιεῖν ἔδωκαν οἱ θεοὶ, μαυθάνειν, Ἀπομν. Α'. 1. 9. ὅπου, ἐπειδὴ ἐννοεῖται εἰς τὸ ἔδωκαν τὸ ἀνθρώποις, ἔπρεπε διὰ τῆς ἐφελκυστικῆς νὰ τεθῇ καὶ ἡ μετοχὴ εἰς δοτικὴν μαθεῖσι, τὸ ὅποιον πάλιν ἄλλοτε διὰ τὴν μὴ ταρτατομένην σαφήνειαν φυλάττεται·

Σημείωσις γ'. Κἄποτε ἡ ἐφελκυστικὴ εἶναι τόσον ἰσχυρὰ, ὥστε ἡ ἐκφραζομένη προσωπικὴ ἀντωνυμία τίθεται εἰς τὸ ἀπαρέμρατον κατ' ὀνομαστικὴν γίνεται δὲ τοῦτο, ὅταν ἂν ἑνὸς ῥήματος ἐξαρκῶνται δύο ἀπαρέμρατα διαρκῶν προσώπων, ἐκ τῶν ὁποίων μόνον τὸ ἐν ταῦτοπροσωπεί μὲ τὸ ἐκκρεμῶν αὐτὰ ῥῆμα· οἶον, (Δημοσθ. Μειδ. σελ. 579. Ρείσ.) ἐμὲ οἴσθε ὑμῖν εἰσοίσειν, ὑμεῖς δὲ νυμεῖσθαι· καὶ περαιτέρω νομίζεις—ἡμᾶς μὲν ἀποψήριεῖσθαι, σὺ δὲ οὐ παύσεσθαι·

Σημείωσις δ'. Ἐὰν μετὰ τὸ πιστεύειν, πείθεσθαι τινη, ἀκολουθῇ ἀπαρέμρατον, τοῦ ὁποίου ὑποκείμενον εἶναι τὸ ἀντικείμενον τῶν ἐξαρκῶντων ῥημάτων, ἡ ἀντωνυμία αὐτὸς παραλείπεται· οἶον, (Πλάτ. Χαρμ. 18.) Ὁμῆρῳ πιστεύσεις καλῶς λέγειν· καὶ (Φαίδρ. 124) μὴ πειθώμεθα αὐτοῖς τέχνη γράχειν. Τὸ ἀποδιδόμενον ὅμως εἰς τὸ ἀρεμύμενον ὑποκείμενον ἀκολουθεῖ τὴν ἐφελκυστικὴν οἶον (Ξενοφ. Κύρου Π. Γ'. 3. 24.) οὐδ' ἂν τούτοις ἐπίσταντο, ἐμμόνοις εἶναι·

Σημείωσις ε'. Τὸ ἀπαρέμρατον τίθεται κἄποτε πάντῃ ἀνεξάρτητον ἐπὶ εὐχῆς, δεήσεως, προσταγῆς, καὶ μάλιστα ἐπὶ τρίτου προσώπου ἢ μὲ τὴν ἀπαρεμρατικὴν αἰτιατικὴν οἶον (Ίλ. γ. 285.) Τρῶας—ἀποδοῦναι· (ἄμποτε νὰ πληρώσουν οἱ Τρῶες)· καὶ, (Ἡσίοδ.) γυμνὸν σπείρειν, γυμνὸν δὲ βοῶτειν, ὅπου τὸ ὑποκείμενον τινα παραλείπεται· ἢ ἀπρὸς ὅπως· οἶον (Ἡρόδ. Ε'. 105.) ὃ Ζεὺ ἐκγενέσθαι μοι Ἀθηναίους· τίσασθαι, ἤγουν ἄμποτε νὰ μὲ δοθῇ ἡ χάρις νὰ τιμωρῶσω κτλ. —Συχνότερα δὲ τίθεται τὸ ἀπαρέμρατον ἀντὶ προστακτικῆς τρίτου προσώπου, καὶ τότε τὸ ὑποκείμενον καὶ τὰ ἐπίθετά του βᾶλλονται εἰς ὀνομαστικὴν οἶον, (Ίλ. ρ. 692.) ἀλλὰ σὺ γ' αἰψ' Ἀχιλῆϊ, θείων ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν, εἰπεῖν· καὶ, (Πλάτ. Σοκρ. σελ. 218) ἂν δ' ἄρα τι τῷ μῆκει πονῶν ἄχθῃ, μὴ ἐμὲ αἰτιάσθαι τούτων. Συνηθίζουσιν νὰ ἐννοῶσιν ἔξωθεν τὰ ῥήματα δεῖ, μέμνησο, τὰ ὁποῖα κἀλλιον εἶναι νὰ μὴ χρειάζωμεθα·

Σημείωσις ς'. Τὸ ἀπαρέμρατον μετὰ τοῦ τὸ ἢ καὶ χωρὶς αὐτοῦ χρησιμεύει κἄποτε ὡς θαυμαστικὸν ἐπιρῶν· οἶον, σὲ ταῦτα δρᾶται! ἤγουν, σὺ ἔκαμες ταῦτα!—Τὸ Δία νομίζειν ὅτι τεηλικουτονί (Ἀριστοφ. Νεφ. 816.)! ἤγουν μὲ τοιαύτην ἡλικίαν ἄνθρωπος πιστεύεις τὸν Δία!

31. Ἀναφορικὰ ἰδιαιτέρως.

§. 422. Ἰδιαιτέρως ἐνταῦθα ὁμιλοῦμεν περὶ τῶν ἀναφορικῶν ὅς, ὅσος, οἷος κτλ. ἐνῷ γενικῶς εἴπαμεν περὶ αὐτῶν τὰ χρειώδη εἰς τὸ περὶ ἀντωνυμιῶν (§. 316. κ. ἐφ.).

§. 423. Ἐκ δύο λόγων συναπχρτίζεται ὡς ὁ ὑποθετικὸς (§. 399. δ') καὶ ὁ τῶν σχετικῶν τούτων ἀντωνυμιῶν ὁ περιέχων τὸ ὄνομα ἢ τὴν ἀνταποδοτικὴν ἀντωνυμίαν, εἰς τὰ ὅποια

ἀποδίδεται τὸ ἀναφορικόν, εἶναι ἡγούμενος κατὰ φύσιν, ἐπόμενος δέ, ὁ περιέχων τὸ ἀναφορικόν· οἷον, αὐτός ἐστιν ὁ ἀνὴρ, ὃν εἶδες· καὶ τὸ μὲν ὄνομα τίθεται εἰς τὴν πτῶσιν, τὴν ὁποίαν ἀπαιτεῖ τὸ ἡγούμενον, τὸ δὲ ἀναφορικόν εἰς τὴν ὁποίαν τὸ ἐπόμενον ῥῆμα, ὥς εἶναι φανερόν ἐκ τοῦ τεθέντος παραδείγματος, καὶ ἐκ τῶν ἐρεξῆς· οἷον, μετέδωκεν ἡμῖν πάντων, ὅσα παρῇ· — φίλον οὐκ ἔχω ᾧ τινι πιστεῦσαι ἂν δυναίμην.

§. 424. Συχνάκις ὁμως τὸ οὐσιαστικόν ὄνομα τοῦ ἡγουμένου παραλείπεται καὶ τίθεται εἰς τὸν ἐπόμενον ὁμοιοπτῶτως μὲ τὸ ἀναφορικόν· οἷον, οὗτός ἐστιν, ὃν εἶδες ἄνδρα· οὐκ ἐστιν ἦν τινα οὐκ ἤρξεν ἀρχή· καὶ συχνάκις ὁ οὕτω μωρωθεὶς ἡγούμενος τίθεται κατ' ἀρχάς· οἷον, ὃν εἶδες ἄνδρα, οὗτός ἐστι.

§. 425. Καὶ ἐνταῦθα δὲ ἐμφιλοχωρεῖ τοιαύτη ἐφέλκυσις, ὁποίαν εἶδαμεν εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ ἀπαρεμφάτου. Διότι, ὅταν τὸ ἀναφορικόν φέρεται εἰς ῥῆμα ἀπαιτοῦν αἰτιατικὴν, τὸ δὲ ὄνομα, εἰς τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται, κεῖται κατὰ γενικὴν ἢ δοτικὴν χωρὶς δεικτικῆς ἀντωνυμίας (ὥς οὗτος, ἐκεῖνος), ἐφέλκεται τὸ ἀναφορικόν ὑπὸ τούτου καὶ μεταβάλλεται εἰς τὴν αὐτὴν πτῶσιν ἀντὶ τῆς αἰτιατικῆς· οἷον, μεταδίδως αὐτῷ τοῦ σίτου, οὐπερ αὐτός ἔχεις· ὅπου κεῖται οὐπερ διὰ τὴν γενικὴν σίτου, εἰς τὴν ὁποίαν ἀναφέρεται, ἀντὶ τῆς ὅνπερ, τὴν ὁποίαν ἀπῆρτε τὸ ῥῆμα ἔχεις. Ὡσαύτως, εὖ προσφέρεται τοῖς φίλοις, οἷς ἔχει, ἀντὶ οὓς· καί, (Ξενοφ. Ἀνάβ. Α'. 3. 16) τῷ ἡγεμόνι πιστεύσομεν, ᾧ ἂν Κῦρος δῶ, ἀντὶ ὃν. Καὶ ὅταν δὲ ἡ αἰτιατικὴ εἶναι ἐκ τετάρτου πραγματικῆ· οἷον, (Δημοσθ. Μείδ. 35) δίκην ᾧν ἂν ἀδικηθῇ τις λαμβάνειν, ἐκ τῆς φράσεως, ἃ ἀδικοῦμαι.

Σημείωσις. Ἐπειδὴ δὲ ἐσυνηθίσθη τὸ αὐτίον εἰς ταύτην τὴν σύνταξιν, τὴν ἐμεταχειρίζοντο καὶ ὅπου ὁ ἡγούμενος λόγος εἶχε τὸ δεικτικόν· οἷον (Πλάτ. Γορ. σελ. 452.) οἱ δημιουργοὶ τούτων, ᾧν ἐπήγεσεν ὁ τὸ σκολιὸν ποιήσας· καί, (Ξενοφ. Οἰκ. Β'.) ὑπὸ γε τούτων, ᾧν σὺ καλεῖς δεσποινῶν, οὐ κωλύομαι, τὸ ὁποῖον εἶναι ἐν ταύτῃ παραδειγμα, ὅπου καὶ ἡ αἰτιατικὴ τοῦ ἐπομένου λόγου (δεσποίνας) συνεφειλκίσθη καὶ αὐτὴ εἰς γενικὴν.

§. 426. Συχνάκις δὲ καὶ μὲ τὴν ἐφέλκυσιν τὸ ὄνομα τοῦ ἡγουμένου μεταβιβάζεται εἰς τὸν ἐπόμενον καὶ μετὰ τοῦ ἀνα-

φορικοῦ τίθεται κατὰ τὴν πτώσιν, τὴν ὁποῖαν ἀπαιτεῖ τὸ ἡγούμενον ῥῆμα· οἷον, μεταδίδως αὐτῷ οὐπερ αὐτὸς ἔχεις σίτου· εὖ προσφέρεται οἷς ἔχει φίλοις· ἀπολαύω ὧν ἔχω ἀγαθῶν· — χρώμενος οἷς εἶπον προστάταις. — Ἀλλὰ καὶ κατὰ μετάρθεσιν τῶν ῥημάτων· οἷς ἔχει φίλοις εὖ προσφέρεται.

§. 427. Συχνάκις παραλείπεται τὸ ὄνομα ὅταν εἶναι ἀπροσδιόριστον, καὶ μένει τὸ ἀναφορικὸν εἰς τὴν κυρίως ἁλλοτρίαν τοῦ πτώσιν· οἷον, μεμνημένος ὧν ἔπραξεν, ἀντὶ μεμνημένος τῶν πραγμάτων, ὧν ἔπραξε, καὶ τοῦτο ἀντὶ ἃ ἔπραξε· — δεινότερά ἐστιν, ἃ μέλλω λέγειν, ὧν εἴρηκα, ἀντὶ δεινότερα ἐκείνων, ἃ εἴρηκα· — μετεπέμπετο ἄλλο στρατεύμα, πρὸς ᾧ πρόσθεν εἶχεν, ἀντὶ πρὸς τῷ στρατεύματι ὃ εἶχε· — καὶ κατὰ μετάρθεσιν· οἷς ἔχω χρῶμαι, ἀντὶ ἃ ἔχω, τούτοις χρῶμαι.

§. 428. Ἡ ὀνομαστικὴ τοῦ οἷος ἐφελκύεται εἰς τὴν τοῦ ἡγούμενου πτώσιν, ὅποτε ἔπρεπε νὰ συνταχθῇ μετὰ τοῦ ὑπαρκτικοῦ εἶναι. Π. χ. εἰς τὸν λόγον· πάνυ ἡδέως χαρίζονται ἀνδρὶ τοιούτῳ, οἷος σὺ εἶ· παραλείπεται καὶ τὸ ἀνταποδοτικὸν (τοιούτῳ) καὶ τὸ ἐπόμενον ῥῆμα (εἶ), καὶ τὸ ἀναφορικὸν ἐφελκύεται οὕτως εἰς τὸν ἡγούμενον λόγον, ὥστε καὶ αὐτὸ καὶ τὰ εἰς αὐτὸ τυχὸν ἀνήκοντα μεταβάλλεται εἰς τὴν πτώσιν τοῦ ὀνόματος, εἰς τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται, οὕτω, Πάνυ ἡδέως χαρίζονται οἷω σοι ἀνδρὶ. Συχνάκις τὸ οὐσιαστικὸν ὄνομα ἐλλείπει· οἷον χαλεπὸν ἦρου καὶ οἷω γε ἐμοὶ ἄπορον· ἦρουν, δύσκολον εἶναι τὸ ὁποῖον ἐρωτᾷς, καὶ εἰς ἄνθρωπον, οἷος εἶμαι τοῦλάχιστον ἐγὼ, πάντη ἀνεξήγητον. Πότε δὲ τίθεται τὸ τοῦ παραλειφθέντος ὀνόματος ἄρθρον — τοῖς οἷοις ἡμῖν — εἴπαμεν ἀνωτέρω §. 290. Σημ. β'.

§. 429. Ὅταν τὸ ἐπόμενον ῥῆμα εἶναι εἰμί, ὀνομάζω, νομίζω κτλ. τὰ ὁποῖα συνήθως ἔχρουσι δύο πτώσεις, τότε τὸ ἀναφορικὸν (τὸ ὁποῖον εἶναι ἡ πρώτη πτώσις τῶν τοιούτων ῥημάτων) συμφωνεῖ κατὰ γένος καὶ ἀριθμὸν ὅχι μὲ τὸ, εἰς τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται ὄνομα, ἀλλὰ μὲ τὸ δεύτερον πτωτικόν· οἷον, τὸν φόβον καλοῦσιν αἰδῶ· ἐδῶ εἶναι δύο πτώσεις (φόβον καὶ

αἰδῶ)· ἀλλ' ὅταν παρεμπέσῃ ἀναφορικὸν (ὅς, ὃν κτλ.) ἀναφερόμενον εἰς τὸ φόβον, δὲν συμφωνεῖ μὲ τὸ ὄνομα τοῦτο, ἀλλὰ μὲ τὸ δεύτερον, αἰδῶ. Π. χ. πάρεστιν αὐτῷ φόβος, ἣν αἰδῶ καλοῦμεν καί, (Πλάτ. Κρατ., 48.) τὸν οὐρανὸν, οὓς δὴ πόλους καλοῦμεν ἢ ἀφίνεταί παντελῶς τὸ ἡγούμενον ὄνομα· εἰσὶν ἐν ἡμῖν, ἃς ἐλπίδας ὀνομάζομεν. Ζήτ. περὶ τῶν τοιούτων συστάξεων καὶ εἰς τὸ περὶ ἐφελκύσεως ἐν γένει §. 466.

32. Μετοχή.

430. Ἡ μετοχὴ διπλὴν φύσιν ἔχουσα, τὴν τοῦ ἐπιθετικοῦ ὀνόματος καὶ τὴν τοῦ ῥήματος, ἀπὸ τὸ ὁποῖον παράγεται, ἐπιδέχεται καὶ διπλὴν τὴν σύνταξιν.

α. Καθὸ ἐπίθετον συντάσσεται καὶ αὕτῃ μὲ τὰ οὐσιαστικὰ ἐξ ἀνάγκης ὁμοιοπτῶτως, ὁμοιαριθμῶς καὶ ὁμοιογενῶς· οἷον, Σωκράτης διδάσκων· χαλεπαίνουσα Ξανθίππη· νήπιον θηλάζον· καὶ ἐν γένει ὑπόκειται εἰς ὅλα, ὅσα εἶπαμεν (§. 267. κ. ἐφ.) περὶ τῆς τοῦ ἐπιθέτου πρὸς τὸ οὐσιαστικὸν συμφωνίας·

β'. Καθὸ δὲ ἔχουσα τὴν τοῦ ῥήματος σημασίαν προσλαμβάνει καὶ αὕτῃ ἐκ τρίτου καὶ ἐκ τετάρτου ὅλα, ὅσα μέχρι τοῦδε ἐμάθαμεν ὅτι ἀπαιτοῦσι τὰ ῥήματα· οἷον, ὁ ποιῶν ταῦτα· ὁ πολεμῶν τοῖς Ἕλλησιν· ὁ ἐπιμελούμενος τῶν οἰκείων κτλ.

§. 431. Ἀλλὰ παρεκτός τούτων ἡ μετοχὴ ἐμπεριέχει πολλὰς καὶ ποικίλας δυνάμεις· οἷον, τὴν τοῦ ἀναφορικοῦ ὅς, τὴν τῶν μορίων, ὅτι, ἵνα, ὅτε, ἂφ' οὗ κτλ., αἱ ὁποῖαι φαίνονται ἐκ τῆς ἀκολουθίας τοῦ λόγου· οἷον, ἐπεσκεψάμην τὸν φίλον νοσοῦντα, σημαίνει κατὰ τὰς περιστάσεις· ἐπεσκεφθὴν τὸν φίλον, ὅς τις ἐνόσει, ἢ ἐνῶ ἐνόσει, ἢ ἐπειδὴ ἐνόσει κτλ. — τὸ σῶμα συνήρμοσταί σοι μικρὸν μέρος λαβόντι ἐκάστου (Ξενοφ. Ἀπομν. Α'. 4. 8)· ἐδῶ ἡ μετοχὴ ἔχει δύναμιν τὴν τοῦ ὥστε, ἥγουσιν τὸ σῶμά σου συνηρμόσθη οὕτως, ὥστ' ἐξ ἀπάντων ἔλαβες μικρὸν μέρος.

§. 432. Τὰς σημασίας καὶ διαφορὰς δυνάμεις τῆς μετοχῆς ἀνάγομεν εἰς τοὺς ἐφεξῆς κεφαλαιώδεις τύπους.

Α'. Ἐχει τὴν τοῦ ἀναφορικοῦ ὅς, ὅσάκις εἶναι ἑναρθρος· οἶον, ὁ ὀρέξας τὸν βρόχον (Λουκ.), ἀντὶ ὅς ὤρεξε. Καποτε δὲ καὶ ἀνάρθρως· οἶον, γυνὴ ὄρνιν εἶχεν καθ' ἐκάστην ὥδον τίκτουςαν, ἤγουν ἥτις ἔτικτε.

Σημείωσις. Ὅταν μετὰ τοῦ δς ἔχη καὶ τὴν δύναμιν τοῦ ἄν, ὀνομάζεται ἀπὸ τούτῃς ἡμετέρους γραμματικῶν ἀοριστολογικῇ· οἶον, ὁ ἐπιμείνας νηὶ χειμαζομένη, δεσπότης αὐτῆς ἔστω· ἤγουν, δς ἄν ἐπιμείνη νηὶ χειμαζομένη κτλ.

Β'. Τὴν τοῦ διότι ἢ ἐπειδὴ, ὁπότε ὀνομάζεται αἰτιολογικῇ· οἶον, αἰσχύνομαι ταῦτα ποιῶν ἢ ποιήσας, διότι ἐποιοῦν ἢ ἐποίησα· οὐδέποτε μεταμέλομαι σιγήσας, ἀντὶ διότι. Ὅρων ταῦτα . . . οὐδὲν παρέλιπον ἀνεξέταστον (Πλάτ.), ἐπειδὴ ἔβλεπα·

Γ'. Τὴν τοῦ τρόπου ἢ ὀργάνου, ὁπότε λέγεται ὀργανικῇ· οἶον, ληϊζόμενοι ζῶσι (Ξενοφ.), ἤγουν διὰ ληστείας· σωφρονίζειν τοὺς μειρακίσκους διδάσκοντας, ἀπειλοῦντας (Πλουτ. παιδ. ἀγωγ. 2. 16.), ἤγουν μὲ διδαχάς, μὲ ἀπειλάς.

Δ'. Εἶναι ὑποθετικῇ ἀναλυομένη διὰ τοῦ εἰάν· οἶον, δαπανώμενος ἀφ' ᾧ μὴ δεῖ, ὀλίγος ἔσθι ἐφ' ᾧ δεῖ· ἤγουν, εἰάν ἐξοδεύεται—ὀμιλητικὸς δ' ἔσθι, μὴ δύσερις ὦν (Ἰσοκρ. Δημ.).

Ε'. Χρονολογικῇ διὰ τοῦ ἐν ᾧ ἢ ἀφ' οὗ ἀναλυομένη· οἶον, βουλευόμενος, παραδείγματα ποιοῦ τὰ παρεληλυθότα τῶν μελλόντων, ἤγουν ἐνᾧ βουλευέσθαι (Ἰσοκρ. Δημ.)· βραδέως μὲν φίλος γίγνου· γενόμενος δὲ πειρῶ διαμένειν, ἀφροῦ γαίνεις κτλ.

Σημείωσις. Αἱ χρονολογικαὶ μετοχαὶ συχνάκις εἰς τὴν μετάφρασιν (ἐκ τῆς ἀρχαίας εἰς τὴν ὀμιλουμένην γλῶσσαν) καλῆτερά τάσσονται πρὸ τοῦ μὲ αὐτάς συντημένου ῥήματος, καὶ ἐνόνονται μὲ τὸν σύνδεσμον καί· οἶον, (Δημοσθ.) οὕτω δὲ τὰς γνώμας ἔχειν, ὥς, εἰάν δέη πλευστέον εἰς τὰς ναῦς αὐτοῖς ἐμβᾶσιν (τὸ ἡμῖν παρελείφθη, καὶ ἐτέθη μόνον τὸ αὐτοῖς ἀποδιδόμενον εἰς τὸ ἐννοούμενον ἡμῖν)· ἤγουν, πρέπει νὰ ἔχωμεν τοιαύτην ἀπόφρασιν, ὥστε, εἰάν εἶναι ἀνάγκη, νὰ ἐμβῶμεν αὐτοὶ ἡμεῖς εἰς τὰ καράβια καὶ νὰ πλεύσωμεν.

ς'. Τελικῇ, ὅταν συντάσσεται μὲ κινήσεως σημαντικὰ ῥήματα, καὶ αὐτὴ κεῖται εἰς μέλλοντα χρόνον· ἐρμηνεύεται δὲ διὰ τοῦ ἵνα· οἶον, ταῦτα μαθὼν ὁ Κῦρος ἔπεμψε τὸν Γωδρύαν ἐποψόμενον, ἤγουν τὸν ἔστειλεν, ἵνα ἴδῃ—τὸν ἀδικοῦντα παρὰ τοὺς δικαστὰς ἄγειν δεῖ δίκην δώτοντα, ἤγουν διὰ νὰ τιμωρηθῇ. Καποτε δὲ καὶ μὲ ἄλλα ῥήματα συντασσομένη ἢ μετο-

χὴ φανερόναι τὸ τέλος καὶ τὸν σκοπὸν οἶον, τρέφω σε μαχόμενον, ἀλλ' οὐ λοιδορούμενον, ἤγουν διὰ νὰ μάχεσαι, ἀλλ' ὅχι νὰ λοιδορῇς.

Ζ'. Εἰδικὴ ὀνομάσθη ἀπὸ τοὺς γραμματικούς μας ἡ μετοχή, ὅταν ἐρμηνεύεται διὰ τοῦ ὅτι. Εὐρίσκεται δὲ τοιαύτη μὲ ῥήματα σημαντικὰ γνώσεως, αἰσθήσεως, δηλώσεως, εὐρέσεως, παρατηρήσεως, μνήμης καὶ τῶν τοιούτων. Ἔχει δὲ τὴν δύναμιν ταύτην καὶ ταῦτοπροσώπως πρὸ τῶν ῥημάτων εὐρισκομένη κατ' ὀνομαστικὴν, καὶ ἑτεροπροσώπως ἐκ τρίτου κατὰ μίαν τινὰ τῶν τριῶν πλαγίων πτώσεων.

α. Παραδείγματα ὀνομαστικῆς. Μέννητο ἄνθρωπος ὢν, ὅτι εἶσαι· οὐ συνίαι μάτην πονοῦντες· ὅτι πονοῦσι· διαβεβλημένος οὐ μανθάνεις (Ἡρόδ. Γ'. 1.). ἐν ἧ γὰρ αὐτὸς εὐδαίμων ἦδαι γεγονώς πολιτεία (Δημοσθ. Μειδ. 18).—σκοπούμενος εὕρισκον οὐδαμῶς ἂν ἄλλως διαπραξάμενος·—ἀπηγγέλθη ὁ Φίλιππος Ὀλυνθον πολιορκῶν·—ἐξελέγηται ἡμᾶς ἀπατῶν.

β'. Παραδείγματα αἰτιατικῆς. Οἱ Πέρσαι διαμνημονεύουσι τὸν Κῦρον ἔχοντα φύσιν (καὶ παθητ., διαμνημονεύεται ἔχων)· οἶδα συνοῖσον τῷ τὰ βέλτιστα εἰπόντι, ἤγουν ἐξεύρω ὅτι τὸ πρᾶγμα θέλει ὠφελῆσειν τὸν δόντα τὴν ἀρίστην συμβουλὴν· καί, (Ξενοφ. Ἀπομν. Α'. 4. 2) καταμαθὼν γὰρ αὐτὸν οὔτε θύοντα τοῖς θεοῖς, οὔτ' εὐχόμενον, οὔτε μαντικῇ χρώμενον, ἀλλὰ καὶ τῶν ποιούντων ταῦτα καταγελῶντα.

γ'. Παραδείγματα γενικῆς καὶ δοτικῆς. Ἦσθόμην αὐτῶν οἰομένων εἶναι σοφωτάτων·—οὐδεπώποτε ματεμέλησέ μοι σιγῇσαντι, φθεγξαμένῳ δὲ πολλάκις.

Σημείωσις α. Εἰς ῥήματα, τὰ ὅποια ἔχουσι τὴν σύνθετον ἀντωνυμίαν οἶον, συνοῖδα ἑμαυτῷ, ἐμπορεῖ ἡ μετοχὴ νὰ τεθῇ κατὰ δύο πτώσεις· συνοῖδα ἑμαυτῷ σοφὸς ὢν (Πλάτ.), καὶ (Δημοσθ.) σιαυτῷ συνήδεις ἀδικοῦντι·—ἑαυτὸν οὐδεὶς ὁμολογεῖ κακοῦργος ὢν (Γνωμ.) ἠδύνατο νὰ εἶναι καί, κακοῦργον ὄντα.

Σημείωσις β'. Τὸ ὡς ἀντὶ τοῦ ὅτι εἰδικῶς κεῖται πολλάκις μὲ τὰ ῥήματα τοιαῦτα (Ζ'). εἰς μετοχάς, αἱ ὁποῖαι τότε εἶναι ἀντὶ ἀπλοῦ ὀριστικοῦ ῥήματος· οἶον, (Πλάτ. Κριτ. 37.) ὡς ὑπαρχούσης αὐτῷ συγγνώμης, ἴστω, ἤγουν ἄς ἐξεύρῃ ὅτι συγχωρεῖται· καὶ (Ἡρόδ. Β'. 10.) ὡς δούλους πατρώεις ἐόντας ἐνόμιζε.

Η'. Με τὰ παύσεως σημαντικὰ ἐρμηνεύεται ἀπὸ τοῦ μετ' ἀπαρεμφάτου· οἷον, ἐπαύσατε αὐτὸν στρατηγοῦντα, ἤγουν ἀπὸ τοῦ στρατηγεῖν· οὐ λήξω χαίρων, ἀπὸ τοῦ χαίρειν.

Θ'. Λαμβάνεται ἀντὶ τελικῶν ἀπαρεμφάτων μὲ τὰ ὑπομονῆς, παραβλέψεως σημαντικὰ ῥήματα καὶ μὲ τὸ ἀγαπῶ· οἷον, μὴ περιίδῃς τὴν σαυτοῦ φύσιν διαλυθεῖσαν (Ἰσοκρ. Νικοκ.) ἀντὶ διαλυθῆναι·—ἀνεχέσθω κατατρονούμενος (Θουκυδ. ς'. 16)· οὐκ ἀγαπῶ ζῶν ἐπὶ τούτοις (Ἡρόδ. Θ'. 39), δὲν εὐχαριστοῦμαι γὰρ ζῶ· ὡσαύτως καὶ μὲ ῥήματα παραπλησίως ἐννοίας·

Ι'. Ὅταν ἡ ἐννοια τοῦ ἐπομένου ῥήματος εἶναι ἐναντία τῆς ἐννοίας τῆς μετοχῆς, ἡρμηνεύεται καίτοι, κοινῶς μ' ὅλον ὅτι, καὶ ὀνομάζεται ἐναντιωματική· οἷον, γινώσκοντες ὅτι κακὰ ἐστίν, ὅμως ἐπιθυμοῦσιν αὐτῶν (Πλάτ. Μεν. 342), ἤγουν μ' ὅλον ὅτι γινώσκουσι.

ΙΑ'. Κἄποτε τίθενται μετοχαὶ σημαίνουσαι τοῦ ῥήματος τὴν ἐννοϊαν, τὰ δὲ ῥήματα, ὅπου ἀναφέρονται αἱ μετοχαί, περιέχουσι δύναμιν ἐπιρῥημάτων ἢ προθετοπτῶτων. Τοιαῦτα συντάξεις γίνονται εἰς τὰ ἐφεξῆς ῥήματα·

α. τυγχάνειν (εὐρίσκειν, συναντᾶν). ὥς δὲ ἦλθον, ἔτυχεν ἀπιών, ἤγουν ὅταν ἦλθα, αὐτὸς ἀνεχώρησε κατὰ τύχην·

β'. λανθάνειν (εἶναι κεκρυμμένος)· ταῦτα ποιήσας, ἔλαθεν ὑπεκφυγών, ἤγουν, ἔφυγεν ἀνεπαισθήτως, κρυφίως· τὸν φονέα λανθάνει βόσκων, τρέφει τὸν φονέα ἐξ ἀγνοίας· καί, λάθε βιώσας, ἀντὶ ζῆθι λεληθότως·

γ'. φθάνειν (προλαμβάνειν τινὰ ἢ προσφθάνειν)· ἔφθην ποιήσας, ἔφθην ἀφελών, τὸ ἔκαμα, τὸ ἀφαίρεσα πρὸ ὀλίγης ὥρας (Ζήτ. καὶ εἰς τὰς φράσεις Φθάνειν)·

δ'. διατελεῖν (ἐπιμένειν)· ὅσῃν εὐνοϊαν ἔχων διατελῶ, ἀντὶ ἔχω πάντοτε·

ε. χαίρειν· χαίρουσιν ἐπαινοῦντες, ἀντὶ ἐπαινοῦσιν ἀσμένως· λέγεται δὲ καὶ ἀντιστρόφως ἐπαινοῦσι χαίροντες.

ΙΒ'. Λαμβάνεται ἐνάρθρως ἡ μετοχή ἀντὶ οὐσιαστικοῦ ὀνό-

ματες· οἷον, οἱ τεκόντες ἀντί οἱ γονεῖς· οἱ φιλοσοφούντες ἀντί οἱ φιλόσοφοι· οἱ ἡβῶντες ἀντί οἱ ἐφηβοί κτλ.

II'. Τελευταῖον ἡ μετοχή ἀναπληροῖ τὸν μεταξὺ ῥημάτων σύνδεσμον καί· οἷον, ἀντί πίνω καὶ τρώγω, πίνω τρώγων, ἡ πίνων τρώγω, τοῦ ὁποίου θέλομεν ἰδεῖν παραδείγματα εἰς τὴν ἐπομένην β'. σημείωσιν.

Σημ. α'. Δι' ἐπίτασιν τινα τῆς γράψεως, ὅταν προηγῇται ἡ μετοχή, τίθεται κἄποτε μεταξὺ αὐτῆς καὶ τοῦ ἐπομένου ῥηματός της τὸ οὕτως ἢ ἔπειτα ἢ εἴτα· οἷον, (Δημοστ. Μειδ. 30) ἐχρῆν αὐτὸν τὰ ὄντα ἀναλίσκοντα, ὥσπερ ἐγὼ, οὕτω με ἀρχειρεῖσθαι τὴν νίκην, ἥγουν ἐπρεπεῖν αὐτὸς ἐνῷ ἐξοδεύει τὰ κτήματά του, καλῶς ἐγὼ, οὕτω (ἥγουν διὰ τῆς αὐτῆς δαπάνης) νὰ με ἀρπάξῃ τὴν νίκην. — καὶ, (Ξενοφ. Ἱέρ. Ζ. 9) ὅταν οἱ ἄνθρωποι εὐεργετῆσθαι πρὸς τινος ἡγησάμενοι, ἔπειτα τοῦτον ἀνὰ στόμα ἔχωσιν ἐπαινοῦντες, ἥγουν, ὅταν οἱ ἄνθρωποι, ἐνῷ νομίσωσί τινα εὐεργέτην των, ἔπειτα (ἥγουν μετὰ ταύτην τὴν πληροφορίαν) τὸν ἐπαινώει κτλ. — καὶ (Ξενοφ. Ἀνάβ. Α. 2. 25), μὴ δυνάμενοι εὐρεῖν τὰς ὁδοὺς, εἴτα πλανώμενοι ἀπώλοντο. Ζήτ. δὲ καὶ τὰ μόρια οὕτως, ἔπειτα, εἴτα §. 463.

Σημ. β'. Εἰς πᾶσαν μετοχικὴν σύνταξιν ὑποτίθεται χρονικὴ σχέσις, ἥγουν ἡ πράξις τῆς μετοχῆς, ὁποία καὶ ἂν εἴναι· ἡ πρὸς τὸ ῥῆμα σχέσις της, ἐννοεῖται ἐνταυτῷ ὡς ἐνεστώτα ἢ παρελθούσα ἢ μέλλουσα, καὶ κατὰ τοῦτο τίθεται ἡ μετοχή εἰς τὸν ἀνήκοντα χρόνον· ἀλλ' ἐνταῦθα εἶναι δυνατὴ ἄλλη θεωρία παρὰ τὴν συνήθη μας, καὶ διὰ τοῦτο συχνάκις εὐρίσκομεν ἀόριστον μετοχῆς ὅπου ἡλπίζαμεν ἐνεστώτα, καὶ τὸ ἐκαντίον· οὕτως εἰς τὸ Ὀμηρικόν, ὡς εἰπὼν ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἐκάστου, μᾶς φαίνεται κατ'ἀλλήλως ὁ ἐνεστώς λέγων, ἥγουν ἐνῷ λέγει· ἡ ἔλεγε ταῦτα ἠρέθειζε τοὺς στρατηγούς. Ἀλλ' ἦτο καὶ χρεῖα νὰ προηγηθῇ τὸ κινεῖν, ἐὰν ἐκεῖνος ἐκινήθησαν· διὰ τοῦτο εἰς τὸν Ξενοφῶντα (Ἀπομν. Γ. 6. 2.) κεῖται· τοιαῦδε λέξας κατέτρεχεν αὐτόν.—Ὁ ἐνεστώς ὅμως τῆς μετοχῆς παραλαμβάνεται, ὅταν καὶ αἱ δύο πράξεις ἐννοῶνται ὡς διαρκεῖσαι ἢ ὡς ἐπαναλαμβανόμεναι· οἷον, (Ξενοφ. Ἀπομν. Α. 2. 6) περὶ τοῦ Σωκράτους· βελτίους γὰρ ποιῶν τοὺς συγγιγνομένους ἀπέπεμπεν. Ἐδῶ τὸ ποιήσας ἤθελε σημαίνειν τὸ ἄπαξ· ἀλλ' ὁ συγγραφεὺς θέλει νὰ φανερώσῃ· ἔκαμνε (διηνεκῶς καὶ πολλάκις) τοὺς συναναστρεφόμενους αὐτὸν καλητέρους, καὶ οὕτω τοὺς ἀπέλυε.—Κεῖται δὲ ὁ ἐνεστώς τῆς μετοχῆς καὶ εἰς πολλὰς πράξεις, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀναγκαίως συνδεδεμέναι μὲ τὰς ἐφεξῆς, καὶ συνεννοῦνται σχεδόν, ὡς τὸ βλέπειν, τρέχειν, ἄγειν, φέρειν· οἷον, οἰκισθ' ἰὼν Μυρμιδόνεσσιν ἄνασσε (Ἰλ. α. 709), ὑπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου καὶ ἐξουσιάζε τοὺς Μυρμιδόνας· στη δὲ θέων (Ἰλ. ρ. 707), ἔτρεξε καὶ ἐσταθήν.—ἔγχες ἔστησε φέρων πρὸς κίονα (Ὀδυσ. α. 127), ἔφερε καὶ ἔστησε. — καὶ με καλίζει· ἄγων (Πλάτ. Χάρμ. 2), μὲ φέρει καὶ μὲ καθίζει. Ἄλλαι ὅμως τοιαῦται χρήσεις εἶναι ἀληθινὰ ἀνωμαλῖαι, αἵτινες ἴσως μὲν ἐξ ἀμελείας, ἴσως δὲ καὶ δι' ἀνάγκην τινα ἐβάλλθησαν εἰς χρῆσιν· οἷον, στρατηγήσας, ἄρξας ἐποίει, ἥγουν, καθὼς στρατηγὸς ἢ ἄρχων ἐποίει, ἐνῷ ἐὰν ἐκεῖτο στρατηγῶν κτλ. ἤθελε σημαίνειν ἀπλῶς ἐστρατήγη· καὶ ἐποίει. Τοιοῦτον ἀνώμαλον εἶναι καὶ τὸ ἀνω-

τέρω (ΙΑ'. β') παραληφθὲν παράδειγμα, λάθα βιώσας, ἐνῶ καὶ τὰ δύο εἶναι εἰς σημασίαν ἐνεστῶτος χρόνου, λάνθανε βιῶν· καὶ ἄλλα, τὰ ὅποια ἀφίνονται εἰς τὴν παρατήρησιν τοῦ μελετῶντος.

32. Πτώσεις απόλυτοι.

§. 433. Ἔως ἐδῶ εἶδαμεν τὴν μετοχὴν ἢ ταυτοπροσώπως ἀναφερομένην εἰς τὸ ῥῆμα κατ' ὀνομαστικὴν, ἢ ἑτεροπροσώπως συντασσομένην μὲ αὐτὸ κατὰ μίαν τινὰ τῶν πλαγίων πτώσεων. Ἀλλ' ἐὰν ἐμβῇ καὶ πρόσωπον ἄλλο οὔτε ὡς ὀνομαστικὴ ταυτοπρόσωπος τοῦ ῥήματος, οὔτ' ὡς πλαγία πρὸς αὐτὸ ἀποδιδόμενον, τοῦτο μετὰ τῆς εἰς αὐτὸ ἀνηκούσης μετοχῆς τίθεται εἰς πτώσιν, ἣτις εἶναι ἀνεξάρτητος ἀπὸ τοῦ ῥήματος, καὶ διὰ τοῦτο ὀνομάζεται πτώσις ἀπόλυτος.

§. 434. Αἱ τοιαῦται μετοχαὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπαντῶνται κατὰ γενικὴν, ἣτις ὀνομάζεται γενικὴ ἀπόλυτος. Ἡ ἀρχικὴ σημασία αὐτῆς ἀναφέρεται εἰς τὸν χρόνον, ἐπειδὴ εἶδαμεν (§. 359. α'), ὅτι ἡ γενικὴ σημαίνει χρόνον. Καθὼς λοιπὸν νυκτὸς σημαίνει εἰς τὸν καιρὸν τῆς νυκτός· οὕτω καὶ, ἐμὸν καθεύδοντας, ταῦτα ἐγένετο, σημαίνει, ἐνῶ ἐκοιμώμην ἐγὼ, ἔγειναν ταῦτα·—πάντων οὖν σιωπῶντων, εἶπε τοιάδε·—μετὰ ταῦτα κυμαίνοντος ἤδη τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἔπεισε τὸν δῆμον Κερκυραίοις ἐπιστεῖλαι βοήθειαν.—Ἐὰν δὲ ὁ χρόνος προσδιορίζεται ἀπὸ ἱστορικὸν πρόσωπον, τίθεται συχνάκις ἢ ἐπὶ εἰς τὴν γενικὴν ταύτην· οἷον, ἐπὶ Κύρου βασιλεύοντος, ὅταν ἐβασίλευεν ὁ Κῦρος. Διὰ τοῦτο ἐν γένει ὅταν ἡ γενικὴ ἀπόλυτος σημαίνῃ χρόνον, θέλουσι τινὲς ἐλλείπουσαν τὴν ἐπὶ (§. 439. Σημ. β').

§. 435. Αἱ γενικαὶ ὅμως ἀπόλυτοι δὲν εἶναι μόνον χρονικαί, ἀλλὰ καὶ ὑποθετικαὶ καὶ αἰτιολογικαὶ κτλ. οἷον, ἐπικειμένων δὲ τῶν πολεμίων τῇ πόλει, λιμὸς ἤπτετο τῶν Ῥωμαίων, ἤγουν ἐπειδὴ ἐστενοχῶρουν τὴν πόλιν κτλ.—Θεοῦ διδόντος, οὐδὲν ἰσχύει φόβος· καὶ Θεοῦ θέλοντος, κἂν ἐπὶ ῥιπὸς πλείους, ἤγουν ἐὰν θέλῃ ὁ Θεός κτλ. Παραλείπεται δὲ τὸ ὄνομα τῆς ἀπολύτου γενικῆς, ὅταν δύναται νὰ ἐννοηθῇ ἐν τῶν προηγούμε-

νων· οἷον, παρόντα τὸν ἡγεμόνα ἡδοῦντο, ἀπόντος δὲ ἡτέλγαινον, ὅπου ἀντὶ τοῦ ἡγεμόνος ἔπρεπε νὰ τεθῇ ἡ παραληφθεῖσα ἀντωνυμία αὐτοῦ.

§. 436. Αἱ ἀπόλυτοι δοτικαὶ παραλαμβάνονται εἰς διορισμὸν χρόνου· οἷον, (Ξενοφ. Ἑλλην. Γ'. 2. 25) περιϊόντι τῷ ἐνιαυτῷ πάλιν φαίνουσι φρουρὰν ἐπὶ τὴν Ἥλιν, ἤγουν ὅταν ἐτελείωσεν ὁ ἐνιαυτός, ἐσύναζαν πάλιν στρατὸν κατὰ τῆς Ἡλίδος. Ἡ ὅταν σημαίνει ἡ μετοχὴ κίνησιν· οἷον (Ξενοφ. Κύρ. Π. Α'. 6. 2) προϊόντι τῷ Κύρῳ, ὁ πατὴρ ἤρχετο λόγου τοιοῦδε.

§. 437. Τελευταῖον συνάπτομεν ἐνταῦθα καὶ τὴν δοτικὴν τῆς μετοχῆς, ἥτις εἰς τὰ ῥήματα εἶναι, γίνεσθαι, ταῦτοπροσωπεῖ μὲ τὴν δοτικὴν περιποιητικὴν ἐπὶ φράσεων τοιούτων, ὅποια εἶναι· εἴ σοι ἡδομένῳ ἐστὶ, ἤγουν, ἐὰν χαίρης· εἴ σοι βουλομένῳ ἐστίν, ἐὰν θέλῃς· καὶ εἰς ἄλλας τοιαύτας τινὰς περιπτώσεις.

§. 438. Τὰ ἀπρόσωπα ἐκεῖνα ῥήματα, τῶν ὁποίων τὸ ὑποκείμενον ἐννοεῖται ἀμυδρῶς (§. 266), σχηματίζουν τὴν ἀπόλυτον πτώσιν των εἰς γενικὴν· οἷον, σαλπίζοντος· ὄντος πολλῶ (ἐκ τοῦ ὕει πολλῶ, δηλ. ὄμβρῳ), Ξενοφ.

§. 439. Τὰ δὲ ἀπρόσωπα τὰ φερόμενα εἰς ἀπαρέμφατον (§. 380) σχηματίζουν τὰς ἀπολύτους τῶν πτώσεις κατὰ δύο τρόπους·

α. Ἀπὸ παθητικῶν ἀπρόσωπα ὡς τὸ λέγεται, ἀγγέλλεται καὶ τὰ τοιαῦτα, γίνεται γενικὴ ἀπόλυτος καὶ μάλιστα εἰς πληθυντικὸν ἀριθμὸν, ὅταν σημαίνεται δι' αὐτῆς χρόνος· οἷον, ὁ Περικλῆς ὤχετο ἐπὶ Καύνου ἐσαγγελθέντων, ὅτι Φοίνισσαι νῆες ἐπιπλέουσι (Θουκυδ. Α. 116) ἀντὶ εἰσαγγελθέντος, ὅταν εἰσηγγέλθῃ.

β. Εἰς ὅλας δὲ τὰς ἄλλας περιπτώσεις τίθεται ἀπολύτως ἡ ἐνικὴ αἰτιατικὴ τοῦ οὐδετέρου· οἷον, εἰρημένον αὐτοῖς παρῆναι, οὐχ ἤκουσι, μ' ὅλον ὅτι ἐπροστάχθῃ εἰς αὐτοὺς, ὅμως κτλ. Καὶ οὕτω γίνεται εἰς ὅλα τὰ ἄλλα ἀπρόσωπα, ὅποیان δύναμιν καὶ ἂν ἔχῃ ἡ μετοχὴ· οἷον, διὰ τί μένεις ἐξὸν ἀπέναι;—ἄπειμι πάλιν ἐκεῖνῳ δοκοῦν—δὶς καὶ τρεῖς τὰ αὐτὰ εἴρηκεν ὡς οὐ

πάνυ εὐπορῶν—ἢ ἴσως οὐδὲν αὐτῷ μέλον τοῦ τοιούτου (Πλάτ. Φαίδ. 23). Ἐκ τούτων συμπεραίνεται διὰ τί ἡ μετοχή τυ-
χὼν (ἐκ τοῦ ἀπροσώπου ἔτυχεν) ἔλαβεν ἐπιρρήματικὴν σημα-
σίαν ἀντὶ τοῦ ἴσως· διότι πρῶτον σημαίνει, ἐπειδὴ ἔτυχεν, ἡ
κατὰ τύχην καὶ ἐκ τούτου ἴσως. Οὕτω καὶ τὸ ἐπίθετον δυ-
νατὸν μὲ παράλειψιν τῆς μετοχῆς ὃν εὐρίσκεται ἀπολύτως·
οἶον, (Πλάτ. Πολιτ. Ζ. σελ. 519.) ποιήσομεν χειρὸν ζῆν, δυ-
νατὸν αὐτοῖς ἄμεινον (ὁηλ. ζῆν).

Σημ. α'. Ἀπόλυτος πῶτις κυρίως εἶναι ἡ ὀνομαστικὴ, ὅταν δὲν ἀποδίδεται
ἐκ πρώτου εἰς κἀνὲν ῥῆμα. Συμβαίνει δὲ τὸ τοιοῦτον ἀπὸ διακοπῇ τῶν ἐν-
νοιῶν τοῦ λέγοντος ἢ γραφόντος διὰ τοῦτο ἡ ὀνομαστικὴ ἀπόλυτος ἀνάγεται
εἰς τὰ ἀνιχνεύοντα, περὶ τῶν ὁποίων θέλομεν εἰπεῖν ὕστερον. Σπανίως δὲ ἀπαν-
τῶνται αἱ τοιαῦται ὀνομαστικά, ὅποτε καὶ ἐξηγοῦνται εὐκόλως οἶον (Ξενοφ. Ἑλλ-
λην. Β'. 3. 54) ἐκεῖνοι δὲ (οἱ ἐδεξα) εἰσελθόντες σὺν τοῖς ὑπηρεταῖς, ἡγουμένου αὐ-
τῶν Σατύρου, εἶπεν ὁ Κριτίας· ὅπου ἐπροκρίθη ἡ σύνταξις αὐτῇ διὰ τὴν εὐθὺς
ἀκολουθεύσαν γενικὴν. Εἰς τὴν ποίησιν ὅμως τοιαῦτα συντάξεις· ὡς ἀβίχστοι
καὶ ἰσχυραὶ δίδου ἐξαίρετον χάριν· οἶον (Σοφοκλ. Ἀντιγ. 260) λόγοι δ' ἐν ἀλ-
λήλοισιν ἐρρόθουν κακοὶ φύλαξ ἐλέγχων φύλακα.

Σημ. β'. Αἱ τρεῖς ἄλλαι πτώσεις κατὰ ταύτην τὴν ἔννοιαν δὲν εἶναι ἀπόλυ-
τοι· διότι ἔχουσι σχέσιν στενὴν πρὸς τὸ ῥῆμα, εἰς τὸ ὁποῖον ἀποδίδονται. Ἡ
γενικὴ πῶτις ὡς εἶδαμεν συνδέεται διὰ τῆς καταλήξεώς της (§. 359. α'. α.) μὲ
τὸ ῥῆμα ὡς διὰ προσθέσεως εἰς σημασίαν χρόνου. Καθὼς λοιπὸν λέγομεν, νυκτὸς
καὶ ἡμέρας εἰργάζετο, οὕτω καὶ Κύρου βασιλεύοντος, ἐμοῦ παρόντος. Καθὼς δὲ
ἡ γενικὴ μετέπεσε καὶ εἰς τὸ νὰ σημαίῃ αἰτίαν ἢ ἄλλας σχέσεις, οὕτω καὶ αἱ
ἀπόλυτοι λεγόμεναι πτώσεις ἔλαβαν ταύτην τὴν δύναμιν. Φυσικὸν δὲ ἦτο, ὅπου
ἤθελαν νὰ κἀνουν ἐπαισητότερον τὸν χρόνον, νὰ προσθέτωσι τὴν ἐπὶ οἶον, ἐπὶ
Κύρου βασιλεύοντος κτλ. (§. 439).

Σημ. γ'. Κάποτε προσδιορισμὸς τις τῆς ἐνεργείας τοῦ ὑποκειμένου τίθεται εἰς
αἰτιατικὴν ἢ ὀνομαστικὴν ἀπόλυτον· οἶον, (Ἡρόδ. Β'. 41) τοὺς βοῦς θάπτουσι,
τὰ κέρατα ὑπερέχοντα, ἤρουν οὕτως, ὥστε ἐξέχουσι τὰ κέρατα· καὶ (Αὐτοθ.
131) ἵνα οἱ (αὐτῷ) θυώδεα ἔτεα ἀντὶ ἑξ ἑτέων γένηται, αἱ νύκτες ἡμέραι
ποιεῦμεναι (ἐνθ' αἱ νύκτες γίνονται ἡμέραι). Ἡ σύγκρισις τοιούτων τόπων δείχνει
ὅτι ἐδῶ κυρίως εἶναι πρόσθεσίς τις μερικὴ (Ζήτ. κατωτ. §.), διότι ἡμέραι καί-
ται εἰς ὀνομαστικὴν διὰ τὸ γένηται, καὶ κέρατα πρέπει νὰ ἐκληφθῇ ὡς αἰτια-
τικὴ διὰ τὸ θάπτουσι.

Σημ. δ'. Ὅταν εἰς τὴν ψυχὴν τρίτου τινὸς προσώπου ἐνυπάρχῃ λόγος, διὰ
τοῦ ὁποῖον πράττει τι, γίνεται συνήθως ἡ ἔκφρασις μετὰ τοῦ μορίου ὡς (ἐπειδὴ)
ἢ ὥσπερ (ὥσταν νὰ) καὶ μὲ αἰτιατικὴν ἢ γενικὴν ἀπόλυτον. Διὰ τὴν καταλάβω-
μεν ἐντελῶς τὴν ἔννοιαν τῆς βραχείας ταύτης φράσεως, πρέπει μεταφράζοντες
τὴν νὰ παρενθέτωμεν λόγον σημαίνοντα τὸ νομίζε· πληροφροῦνται κτλ οἶον.

ἐσιώπα ὡς πάντας εἰδότες· ἢ πάντων εἰδόντων, ἤγουν ἐσιώπα, ἐπειδὴ (ὡς ἐστοχάζετο, ἤξευραν ὅλοι—Οἱ πατέρες εἰργασίαι τοὺς υἱεὺς ἀπὸ τῶν πονηρῶν ἀνθρώπων, ὡς τὴν τούτων ἐμιλίαν διάλυσιν οὕσαν ἀρετῆς, ἤγουν οἱ πατέρες ἐμποδίζον τοὺς υἱοὺς τῶν ἀπὸ τοὺς κακοῦς, ἐπειδὴ (καθὼς εἶναι πληροφωρημένοι) ἢ συναναστροφή τῶν εἶναι ἀφρανισμὸς τῆς ἀρετῆς·—Ἐπικελεύει μουσικὴν ποιεῖν ὡς φιλοσοφίας μεγίστης οὗτης μουσικῆς (Πλάτ. Φαίδρ.)· — Τῶν ἀδελφῶν ἀμελοῦσιν, ὥσπερ ἐκ τούτων οὐ γιγνομένους φίλους, ἤγουν ὥσάν νὰ μὴ γίνωνται οἱ ἀδελφοὶ φίλοι (Ξενοφ. Ἀπομν. Β'. 3. 3).

33. Πρόσθεσις.

§. 440. Πρόσθεσιν ὀνομάζομεν ὅταν εἰς οὐσιαστικὸν ἢ ἀντωνυμίαν προστίθεται ἀσυνδέτως ἄλλο οὐσιαστικὸν ὁμοιοπύπτως διὰ νὰ ἐξηγῇ τὸ πρῶτον ἢ διὰ νὰ προσάπτῃ διορισμὸν τινα πρὸς χάριν ἐμφάσεως ἢ σαφηνείας. Ἐμπορεῖ νὰ ἀναλυθῇ ἡ πρόσθεσις εἰς τὸ ὅστις ἐστὶν, ἢ οὔτινές εἰσὶ. Τὸ προστιθέμενον οὐσιαστικὸν ἔπρεπε κυρίως νὰ εἶναι ὁμοιογενές καὶ ὁμοιόριθμον τοῦ πρῶτου· ἀλλὰ παραλλάσσουσι πολλάκις κατὰ ταῦτα, καὶ μάλιστα ἂν τὸ ἐπιφερόμενον εἶναι ἀφρημένον ἀντὶ συγκεκριμένου (§. 332)· οἷον, (Ἡρόδ. Α'. 205) γεφύρας ζευγύων ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ διάβασιν τῷ στρατῷ· καί, (Εὐρ. Τρωάδ. 429) ἀπέχθημα πάγκοινον βροτοῖς οἱ περὶ τυράννοους καὶ πόλεις ὑπηρεταί. Ἰππόλ. 12. Ἰππόλυτος, ἀγνοῦ Πιτθέως παιδεύματα, ἤγουν ὅς τις εἶναι παιδεύμα (μαθητὴς ἢ τρόφιμος) τοῦ ἀγνοῦ Πιθ.

§. 441. Ἐὰν ἡ πρόσθεσις ἀποδίδεται εἰς κτητικὴν ἀντωνυμίαν, τίθεται κατὰ γενικὴν οἶον, (Ἀριστοφ. Πλουτ. 33) τὸν ἐμὸν μὲν αὐτοῦ τοῦ ταλαιπώρου βίον (Πρβ. παρὰδ. ἄλλο εἰς τὰς κτητικὰς ἀντωνυμ. §. 322). — Ὡσαύτως δὲ καὶ μετὰ κτητικὸν ὄνομα ἢ ἄλλο ἀναλυόμενον εἰς γενικὴν οἶον, (Ἰλ. β. 54) Νεστορέῃ παρὰ νηὶ Πυλοιογενέος βασιλῆος· καί, (Πλάτ. Ἀπολ. σελ. 29) Ἀθηναῖος ὢν, πόλεως τῆς μεγίστης καὶ εὐδοκίμωντάτης εἰς σοφίαν καὶ ἰσχύιν.

§. 442. Πρόσθεσις εἶναι καὶ τὸ ἀλλαχοῦ (§. 266). ἀναφερόν ἐκ τοῦ Λουκιανοῦ παράδειγμα· ὁ δὲ Μάϊας τῆς Ἀτλαντος διακονοῦμαι αὐτοῖς, ὅπου ὁ Μάϊας εἶναι πρόσθεσις εἰς τὴν ἐγὼ ἥτις ἐννοεῖται εἰς τὸ διακονοῦμαι.

§. 443. Ἡ πρόσθεσις χρησιμεύει καὶ εἰς τὸ νὰ προσδιορί-
ζη ὅλον τι διὰ τῆς ἐπιφορᾶς τῶν μερῶν, τὰ ὅποια κυρίως σκο-
πεῖ ὁ λέγων· οἶον, (Πλ. ξ. 285) Ἰδὼν δ' ἔκανε πολυπίδακα,
μητέρα θεῶν, Γάργαραν, ἤγουν εἰς Γάργαραν, μίαν κορυφὴν τῆς
Ἰδῆς· καί, (Θουκυδ. Α'. 107) Φωκέων στρατευσάντων εἰς Δω-
ριᾶς, τὴν Λακεδαιμονίων μητρόπολιν, Βοῖδον καὶ Κυτίνιον καὶ
Ἑρινεόν· καί, (Πλάτ. Πολιτ. Γ'. σελ. 615) τὸν δὲ Ἀρδιαῖον
καὶ ἄλλους συμποδίσαντες, χεῖράς τε καὶ πόδας καὶ κεφαλὴν,
εἵλκον, ἤγουν ἔστυραν τὰς χεῖρας κτλ.

§. 444. Συχνάκις εἰς λόγον ὁλόκληρον τίθεται κατ' αἰτια-
τικὴν οὐσιαστικὸν ἢ μόνον ἢ μετ' ἐπιθέτου διὰ νὰ ἐκφράσῃ τὴν
περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ λόγου κρίσιν. Παραδείγματα τῆς τοιαύ-
της προσθέσεως ζητεῖ εἰς §. 358. Σημ., ὅπου τὴν αὐτὴν ὑπό-
θεσιν ἐσυνάψαμεν μὲ τὰς αἰτιατικὰς τὰς προστιθεμένας εἰς τὰ
ῥήματα. Ἐκ τούτου ἐξηγοῦνται αἱ φράσεις·

α'. Ὅταν οὐσιαστικὸν ἢ ἐπίθετον παρεντίθεται εἰς λόγον μετὰ
τοῦ οὐδετέρου ἄρθρου· οἶον, (Πλάτ. Ἀλκιβ. Α'. σ. 143) λεληθάμεν
ἡμεῖς αὐτοὺς δι' ἄγνοιαν καὶ πράττοντες καί, τόγε ἔσχατον, εὐ-
χόμενοι ἡμῖν αὐτοῖς τὰ κάκιστα· καί, (ὁ αὐτ. Ἐπιστ. Η'. σ. 355)
ὑμῶν οἱ πρόγονοι, τόγε μέγιστον, ἔσωσαν ἀπὸ βαρβάρων τοὺς
Ἕλληνας· καί, (Ξενοφ. Ἱέρ. Θ. 8) τὸ πάντων γε χρησιμώτατον
ἦμιστά δὲ εἰθισμένον διὰ φιλονεικίαν πράττεσθαι. Αἱ λέξεις τὸ
ἔσχατον, τὸ μέγιστον, τὸ χρησιμώτατον, εἶναι πρόσθεσις εἰς
τοὺς λόγους, εἰς τοὺς ὁποίους παρεμπίπτουσι, καὶ πρέπει νὰ ἀ-
ναπληρωθῶσιν· ὁ ἔσχατόν ἐστι κτλ.

β'. Τὸ λεγόμενον, τὸ τῆς παροιμίας κτλ. Ζήτ. §. 358.
Σημ. β'.

γ'. Περὶ τῶν ἀρχομένων ἀπὸ τὰ ὑποτακτικὰ ἄρθρα, ὁ, ἃ,
Ζήτ. εἰς τὰς ἰδιαιτέρας συντάξεις, Ε'. Ἐλλειψις.

Σημ. Α'. Εἶδος προσθέσεως εἶναι, ὅταν ἐπαναλαμβάνεται οὐσιαστικὸν μετὰ λέ-
γου ἀνεπτυγμένου διὰ τοῦ ὅς· οἶον (Πλ. φ. 85) Λασθήθῃ θυγάτηρ Ἀλταο γέρον-
τος, Ἀλταω, ὃς Λελέγειν ἀνάσσει· καὶ μετ' τροπὴν τῆς πτώσεως εἰς ὀνομαστι-
κὴν· οἶον, (Πλ. ζ. 396) Ἀνδρομάχῃ, θυγάτηρ μεγάλῃτορος Ἡετίωνος, Ἡετίων
ὃς ἔναϊεν ὑπὸ Πλάκῃ ὑλήεσσι·

ἐσιώπα ὡς πάντας εἰδότες ἢ πάντων εἰδόντων, ἤγουν ἐσιώπα, ἐπεὶ δὴ (ὡς ἐστοχάζετο, ἤξευραν ὅλοι—Οἱ πατέρες εἰργουσι τοὺς υἱεῖς ἀπὸ τῶν πονηρῶν ἀνθρώπων, ὡς τὴν τούτων ὁμιλίαν διαλύσειν οὕσαν ἀρετῆς, ἤγουν οἱ πατέρες ἐμποδίζουσι τοὺς υἱοὺς τῶν ἀπὸ τοῦ κακοῦ, ἐπεὶ δὴ (καθὼς εἶναι πληροφορημένοι) ἡ συναναστροφή τῶν εἶναι ἀφανισμὸς τῆς ἀρετῆς·—Ἐπικελεύει μουσικὴν ποιεῖν ὡς φιλοσοφίας μεγίστης οὗτης μουσικῆς (Πλάτ. Φαίδρ.). — Τῶν ἀδελφῶν ἀμελοῦσιν, ὥσπερ ἐκ τούτων οὐ γιγνομένους φίλους, ἤγουν ὥσταν νὰ μὴ γίνωνται οἱ ἀδελφοὶ φίλοι (Ξενοφ. Ἀπομν. Β'. 3. 3).

33. Πρόσθεσις.

§. 440. Πρόσθεσιν ὀνομάζομεν ὅταν εἰς οὐσιαστικὸν ἢ ἀντωνυμίαν προστίθεται ἀσυνδέτως ἄλλο οὐσιαστικὸν ὁμοιοπτῶτως διὰ νὰ ἐξηγῇ τὸ πρῶτον ἢ διὰ νὰ προσάπτῃ διορισμόν τινα πρὸς χάριν ἐμφάσεως ἢ σαφηνείας. Ἐμπορεῖ νὰ ἀναλυθῇ ἡ πρόσθεσις εἰς τὸ ὅστις ἐστίν, ἢ οὔτινές εἰσὶ. Τὸ προστιθέμενον οὐσιαστικὸν ἔπρεπε κυρίως νὰ εἶναι ὁμοιογενὲς καὶ ὁμοίριθμον τοῦ πρώτου· ἀλλὰ παραλλάττουσι πολλάκις κατὰ ταῦτα, καὶ μάλιστα ἂν τὸ ἐπιφερόμενον εἶναι ἀφρημένον ἀντὶ συγχεριμένου (§. 332)· οἷον, ('Ἡρόδ. Α'. 205) γεφύρας ζευγύων ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ διάβασιν τῷ στρατῷ· καί, (Εὐρ. Τρωάδ. 429) ἀπέχθημα πάγκοινον βροτοῖς οἱ περὶ τυράννους καὶ πόλεις ὑπηρεταί. Ἱππόλ. 12. Ἱππόλυτος, ἀγνοῦ Πιτθέως παιδεύματα, ἤγουν ὅς τις εἶναι παῖδευμα (μαθητῆς ἢ τρόφιμος) τοῦ ἀγνοῦ Πιτθ.

§. 441. Ἐὰν ἡ πρόσθεσις ἀποδίδεται εἰς κτητικὴν ἀντωνυμίαν, τίθεται κατὰ γενικὴν οἶον, ('Ἀριστοφ. Πλουτ. 33) τὸν ἐμὸν μὲν αὐτοῦ τοῦ ταλαιπώρου βίον (Ἡρόδ. παρὰ δ. ἄλλο εἰς τὰς κτητικὰς ἀντωνυμ. §. 322). — Ὡσαύτως δὲ καὶ μετὰ κτητικὸν ὄνομα ἢ ἄλλο ἀναλυόμενον εἰς γενικὴν οἶον, ('Ἰλ. β. 54) Νεστορέῃ παρὰ νηὶ Πυλοιγενέος βασιλῆρος· καί, (Πλάτ. Ἀπολ. σελ. 29) Ἀθηναῖος ὢν, πόλειος τῆς μεγίστης καὶ εὐδοκιμωτάτης εἰς σοφίαν καὶ ἰσχύν.

§. 442. Πρόσθεσις εἶναι καὶ τὸ ἀλλαχοῦ (§. 266). ἀναφερόν ἐκ τοῦ Λουκιανοῦ παράδειγμα· ὁ δὲ Μαίας τῆς Ἀτλαντος διακονοῦμαι αὐτοῖς, ὅπου ὁ Μαίας εἶναι πρόσθεσις εἰς τὴν ἐγὼ ἥτις ἐννοεῖται εἰς τὸ διακονοῦμαι.

§. 443. Ἡ πρόσθεσις χρησιμεύει καὶ εἰς τὸ νὰ προσδιορί-
ζη ὅλον τι διὰ τῆς ἐπιφορᾶς τῶν μερῶν, τὰ ὅποια κυρίως σκο-
πεῖ ὁ λέγων· οἶον, (Πλ. ξ. 285) Ἴδην δ' ἔκανε πολυτιδάκα,
μητέρα θεῶν, Γάργαρον, ἤγουν εἰς Γάργαρον, μίαν κορυφὴν τῆς
Ἰδης· καί, (Θουκυδ. Α'. 107) Φωκέων στρατευσάντων εἰς Δω-
ριᾶς, τὴν Λακεδαιμονίων μητρόπολιν, Βοῖον καὶ Κυτίνιον καὶ
Ἑρινεόν· καί, (Πλάτ. Πολιτ. Ι'. σελ. 615) τὸν δὲ Ἀρδιαῖον
καὶ ἄλλους συμποδίσαντες, χεῖρας τε καὶ πόδας καὶ κεφαλὴν,
εἶλκον, ἤγουν ἔσυραν τὰς χεῖρας κτλ.

§. 444. Συχνάκις εἰς λόγον ὁλόκληρον τίθεται κατ' αἰτια-
τικὴν οὐσιαστικὸν ἢ μόνον ἢ μετ' ἐπιθέτου διὰ νὰ ἐκφράσῃ τὴν
περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ λόγου κρίσιν. Παραδείγματα τῆς τοιαύ-
της προσθέσεως ζήτηι εἰς §. 358. Σημ., ὅπου τὴν αὐτὴν ὑπό-
θεσιν ἐσυνάψαμεν μὲ τὰς αἰτιατικὰς τὰς προστιθεμένας εἰς τὰ
ῥήματα. Ἐκ τούτου ἐξηγοῦνται αἱ φράσεις·

α'. Ὅταν οὐσιαστικὸν ἢ ἐπίθετον παρεντίθεται εἰς λόγον μετὰ
τοῦ οὐδετέρου ἄρθρου· οἶον, (Πλάτ. Ἀλκιβ. Α'. σ. 143) λεληθάμεν
ἡμᾶς αὐτοὺς δι' ἄγνοιαν καὶ πράττοντες καί, τότε ἔσχατον, εὐ-
χόμενοι ἡμῖν αὐτοῖς τὰ κακίστα καί, (ὁ αὐτ. Ἐπιστ. Η'. σ. 355)
ὑμῶν οἱ πρόγονοι, τότε μέγιστον, ἔσωσαν ἀπὸ βαρβάρων τοὺς
Ἕλληνας· καί, (Ξενοφ. Ἱέρ. Θ. 8) τὸ πάντων γε χρησιμώτατον
ἦκιστα δὲ εἰθισμένον διὰ φιλονεικίαν πράττεσθαι. Αἱ λέξεις τὸ
ἔσχατον, τὸ μέγιστον, τὸ χρησιμώτατον, εἶναι πρόσθεσις εἰς
τοὺς λόγους, εἰς τοὺς ὁποίους παρεμπίπτουσι, καὶ πρέπει νὰ ἀ-
ναπληρωθῶσιν· ὃ ἔσχατόν ἐστι κτλ.

β'. Τὸ λεγόμενον, τὸ τῆς παροιμίας κτλ. Ζήτη. §. 358.
Σημ. β'.

γ'. Περὶ τῶν ἀρχομένων ἀπὸ τὰ ὑποτακτικὰ ἄρθρα, δ, α, Ζήτη. εἰς τὰς ἰδιαιτέρας συντάξεις, Ε'. Ἑλλειψις.

Σημ. Α'. Εἶδος προσθέσεως εἶναι, ὅταν ἐπαναλαμβάνεται οὐσιαστικὸν μετὰ λό-
γου ἀνεπτυγμένου διὰ τοῦ ὅς· οἶον (Πλ. φ. 85) Λασθεη θυγάτηρ Ἄλτας γέρον-
τος, Ἄλτω, ὅς Λελέγειν ἀνάσσει· καὶ μετ' τροπὴν τῆς πτώσεως εἰς ὀνομαστι-
κὴν· οἶον, (Πλ. ζ. 396) Ἀνδρομάχην, θυγάτηρ μεγαλήτορος Πετεῖωνος, Πετεῖων
ὅς ἔναϊεν ὑπὸ Πλάκῃ ὀληέσθη.

Σημ. Β'. Πολλάκις εὐσιαστικὸν προστιθέμενον ἀσυνδέτως εἰς ἄλλο εὐσιαστικὸν ἔχει δυνάμιν τοῦ ὡς· οἷον (Πλάτ. Πρωταγ. σ. 317) ταῖς τέχναις ταύταις παραπετάσμεσιν ἐχρήσατο, ἤγουν τὰς ἐμεταχειρίσθη ὡς σκεπάσματα· καὶ (Ξενοφ. Ἀπομν. Γ'. 14. 4.) Παρατηρεῖτ', ἔφη, τοῦτον οἱ πλησίον, ὁπότ' ἐρα τῷ ὄψῳ ἢ τῷ ὄψῳ αἴψῃ χρήσεται· καὶ (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. Α'. 2. 8) φέρονται δὲ οἴκοθεν σίτον μὲν ἄρτον, ὄψον δὲ κάρδαμον· Πρβ. ἀνάλογα παραδείγματα §. 302. δ'. Ὅτι δὲ ἐλλείπει τὸ ὡς, μᾶς βεβαιοῦν ἄλλαι φράσεις τῆς αὐτῆς ἐννοίας· οἷον, (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. Α'. 5. 7) νυκτὶ ὅσα περ οἱ ἄλλοι ἡμέρᾳ δύνασθε χρῆσθαι—λιμῷ δὲ ὅσα περ ὄψῳ.

34. Ἐπιρρήματα.

§. 445. Τὰ ἐπιρρήματα, ὡς καὶ τὸνομα φανερόν, εἶναι προσδιορισμοὶ ἐπιθετικοὶ τῶν ῥημάτων· οἷον, γράψω ταχέως. Ἀλλὰ τὸν προσδιορισμὸν δίδουν καὶ εἰς ἐπίθετα ὀνόματα, καὶ εἰς ἄλλα ἐπιρρήματα· οἷον, λίαν ἀγαθόν, σφόδρα δριμύ, λίαν πρῶτ', ὅπου βλέπομεν ὅτι τὸ πρῶτον λίαν ἐπιτείνει τὴν σημασίαν τοῦ ἀγαθόν, τὸ σφόδρα τοῦ δριμύ, καὶ τὸ δεύτερον λίαν τὴν σημασίαν τοῦ πρῶτ' ἐπιρρήματος.

§. 446. Ἐπιρρήματα, γινόμενα ἐξ ἐπιθέτων μὲ πλαγίας πτώσεις συντασσομένων συντάσσονται καὶ αὐτὰ μὲ τὰς αὐτὰς πτώσεις· οἷον, ἀξίως ἡμῶν πολεμήσομεν· ἐπιβούλως καὶ πολεμίως ἐκείνοις ἐργάζεται. Ὡσαύτως τὰ συγκριτικὰ καὶ ὑπερθετικά ἐπιρρήματα συντάσσονται ὡς τὰ ὁμοειδῆ των ἐπίθετα· οἷον, μάλιστα πάντων· οἱ πένητες τῶν εὐδαιμόνων μᾶλλον δύνανται ἐσθίειν καὶ καθεύδειν (Πρβ. §. 342.).

§. 447. Οὕτως ὅλαι αἱ προθέσεις κυρίως εἶναι ἐπιρρήματα, τὰ ὅποια πάντοτε συντάσσονται μὲ ὄνομα, καὶ τὰ ὅποια χωρὶς ἰδίαν των φανεράν σημασίαν, ἐκρράζουσι σχέσεις τινάς, ἐνῷ τὰ ὑπὸ τῶν Γραμματικῶν λεγόμενα ἐπιρρήματα δὲν ἔχουσιν ὅλας τὰς ιδιότητας ταύτας. Ὑπάρχουσι δὲ καὶ μόριά τινα, τὰ ὅποια ἄλλοτε μὲν εἶναι φιλὰ ἐπιρρήματα, ἄλλοτε δὲ ἀληθινὰ προθέσεις· οἷον, ὁμοῦ καὶ ἅμα σημαίνουν ἐπιρρηματικῶς καὶ τὰ δύο τὸ κοινῶς ἐντάμα· συχνάκις ὅμως συντάσσονται μὲ δοτικὴν, καὶ εἶναι ταυτόσημα τῆς σὺν προθέσεως. Ἀλλὰ δὲ, ἐξαιρέτως τὰ τόπου καὶ χρόνου ἐπιρρήματα, συντάσσονται μὲ γενικήν· οἷον, ἐγγύς τινος, πρὸ τῆς χώρας· δίχα (χωριστά) δί-

χα δέ τινος, χωρίς τινα· εὐθὺ (ἴσα), εὐθὺ δέ τινος, ἐναντίον εἰς τινα, ἢ ἴσα εἰς τινα.—Δύω πάντῃ διάφορα ἀλλήλων μόρια εἶναι ὡς α΄.) ἐπιρῥημα ἀντὶ τοῦ καθῶς, καὶ σύνδεσμος ἀντὶ τοῦ ὅτι (§. 301 καὶ εἰς τὰ μόρια). β΄.) προθέσεις ἀντὶ τῆς πρὸς· εἰσῆλθεν ὡς ἐμέ· ἀπήχθησαν ὡς τὸν βασιλέα.

Σημείωσις. Ἐπὶ ἀψύχων ποτὲ δὲν τίθεται ἡ πρόθεσις ὡς, ἀλλ' ἐὰν εὐρεθῇ τοιοῦτόν τι, ἡ νεωτέρα κριτικὴ ἐδείξεν, ὅτι εἶναι διαφορὰ τῆς γραφῆς ἀντὶ εἰς.

§. 448. Ἄλλα ἐπιρρήματα συνδέουσι δύο λόγους, καὶ μάλιστα τὰ ἀναφορικά· οἷον, παρέσομαι ὁπότε κελεύεις. Αὕτη εἶναι ἡ γένεσις τῶν συνδέσμων, καὶ κυρίως ἔπρεπε νὰ ὀνομάζονται οὕτω πάντα τὰ οὕτω συνδέοντα μόρια, καὶ μάλιστα ὅταν ἀναφέρονται εἰς ῥῆμα, ὡς αἱ προθέσεις εἰς τὸ ὄνομα, καὶ κατὰ τὰς περιστάσεις συντάσσονται μὲ μίαν ἐκ τῶν πλαγίων ἐγκλίσεων. Οὕτω τὸ ἄχρι ἢ μέχρι, ἕως καὶ ἔστε (ὅταν σημαίνωσιν ἡ τὸ ἕως, ἢ τὸ ἐφ' ὅσον) ἐπὶ μὲν ἀβεβαίων συντάσσονται μὲ ὑποτακτικὴν ἢ εὐκτικὴν· ἐπὶ δὲ διωρισμένων μὲ ὀριστικὴν· οἷον, περιμενῶ ἕως ἂν ἡ μέχρις ἂν ἔλθῃ (ἕως νὰ ἔλθῃ)· ποιήσῃ τοῦτο, ἕως ἔτι ἔξῃστιν (ὅσον καιρὸν ἀκόμῃ εἶναι δυνατόν).—Αἱ τοιαῦται δέσποιναι οὐποτε λήγουσιν αἰκιζόμεναι τὰς ψυχὰς εἰς τὸ ἂν ἄρχωσιν αὐτῶν, Ξενοφ. Οἶκ. Α΄.

Σημείωσις α΄. Ἀχρι καὶ μέχρι συντάσσονται μὲ γενικὴν τόπον ἢ χρόνον σημαίνουσιν. Συντασσόμενα δὲ μὲ ῥήματα σημαίνουν μόνον χρόνον.—Πλὴν (Παρεκτός, ἔξω) συνάπτεται μὲ ὑποθετικὸν λόγον πρὸ τοῦ εἰ· οἷον, πλὴν εἰ (ἐκτός ἐάν)· συντάσσεται δὲ καὶ μὲ γενικὴν Π. χ. πλὴν πάνυ ὀλίγων.

Σημείωσις β΄. Κατὰ τὰ προειρημένα λοιπὸν, ἐὰν θέλωμεν ἀκριβείαν, ἐπιρρήματα ὀνομάζονται μόνον ἐκεῖνα τὰ μόρια, τὰ ὁποῖα συνηθίστατα κατηγοροῦνται εἰς τὴν σημασίαν τοῦ ῥήματος, ἢ καί νται μόνον (ὡς πολλὰ ἐπιφωνήματα) καὶ ἄσχετα· προθέσεις δὲ, ὅσα συντάσσονται μὲ πτώσεις· καὶ σύνδεμοι, ὅσα συνδέουσι λόγους ἢ προτάσεις. Εἶναι λοιπὸν ἀληθινὰι προθέσεις, συντασσόμεναι μὲ γενικὴν, τὰ ἄτερ, ἄνευ, ἐνώπιον, ἔνεκα, χάριν, δίκην. Τὰ δύο τελευταῖα εἶναι μὲν οὐσιαστικά (διὰ τοῦτο οἱ ποιηταὶ λέγουσιν ἐμὴν χάριν ἀντὶ χάριν ἐμοῦ), ἀλλὰ μὲ ἐλλειψὶν τῆς διὰ (χάριν ἐμοῦ, ἀντὶ διὰ χάριν ἐμοῦ) ἔλθαν προθέσεων δύναμιν. Τὰ ἐξ ταῦτα μόρια χωρίς γενικῆς δὲν ἀπαντῶνται ποτε, καὶ διὰ τοῦτο κυρίως εἶναι προθέσεις, ἐνῶ τὰ ἄλλα (§. 447. 448.) ἐπαμφοτερίζουσι, ποτὲ μὲν συντασσόμενα μὲ πτώσιν, ἄλλοτε δὲ οὐχί.

§. 449. Ἐκ τῶν ἐπαμφοτερίζόντων λοιπὸν ἐπιρρημάτων

συντάσσονται μὲ γενικὴν παρεκτός τοῦ ἄχρι, μέχρι (άνωτ. Σημ. Α').

α. Πάντα τὰ τοπικά· ἐνταῦθα τοῦ λόγου, ἄλλῃ πῃ τῆς οἰκίας (§. 447).

β'. Τὰ συγκριτικά· μᾶλλον τῶν ἄλλων κτλ. (§. 446).

γ'. Τὰ λεγόμενα ἐπικρυπτικά· κρύφα ἢ λάθρα τῶν πολιτῶν πράττειν τι.

δ. Τὰ ἐξαίρεσες· χωρίς, ἄνευ, ἄτερ ἀργυρίου ὡς μόνον προθέσεις (άνωτ. Σημ. β').

ε. Τὰ ποσότητος· ἅπαξ τῆς ἡμέρας, δις τῆς ἐβδομάδος, τρίς τοῦ ἑαυτοῦ κτλ.

ζ'. Τὰ τάξεως· ἐξῆς τούτων καὶ ἄλλα διηγείτο.

η. Τὰ σχετλιαστικά· φεῦ· βαβαί τῶν δεινῶν ὦ τοῦ θαύματος. Ταῦτα δὲ συντάσσονται καὶ ἀπτώτως μὲ ῥήμα.

§. 450. Ἐπιρρήματά τινα παραλαμβάνονται ἐνταυτῷ καὶ ὡς ἐπίθετα· οἶον, πλησίον ἐστι· σίγά ἐστι. ἀντὶ εἶναι γείτων, εἶναι ἡσυχος· Ὅμ. ἀκὴν ἐγένοντο, ἐσιώπησαν (Πρβ. §. 348 Σημ.). Ὅτι δὲ τὰ μόρια μὲ πρόσληψιν τῶν ἄρθρων γίνονται ὀνόματα, τὸ ἐσημειώσαμεν ἤδη §. 288.

Σημείωσις. Ταῦτα γενικώτερον περὶ τῆς φύσεως τῶν ἐπιρρημάτων· εἰδικῶς δὲ καὶ καθ' ἕκαστα θέλομεν εἰπεῖν τὰ χρειωδέστερα εἰς τὸ περὶ μορίων κεφάλαιον. Ἄλλ' ὅμως κρίνομεν εὐλογον νὰ ὁμιλήσωμεν χωριστὰ ἐνταῦθα περὶ τῶν ἀρνητικῶν ἐπιρρημάτων ἢ μορίων ὡς ποικίλην καὶ πολυειδῆ χρῆσιν ἐχόντων, καὶ λεπτομερεστέραν ἐξήγησιν τῆς φύσεως αὐτῶν χρειωζομένων.

35. Ἀρνητικὰ ἐπιρρήματα.

§. 451. Δύω ἀπλᾶ ἀρνητικὰ μόρια ἔχει τῶν Ἑλλήνων ἡ γλῶσσα, οὐ καὶ μή. Ἐξ αὐτῶν δὲ γίνονται ἄλλα σύνθετα οἶον, (ἐκ τοῦ οὐ) οὐδὲ, οὔτε, οὐδεῖς, οὐδαμῶς κτλ. καὶ (ἐκ τοῦ μή) μηδὲ, μηδεῖς, μηδαμῶς, μήτε κτλ. Πᾶν ὅ,τι ἂν εἴπωμεν περὶ τῶν ἀπλῶν, ἐπικρατεῖ καὶ ἐπὶ τῶν συνθέτων.

§. 452. Μεταξὺ δὲ τοῦ οὐ καὶ μή καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν συνθέτων εὐρίσκεται· ἐντελής ἑτερότης τῆς χρήσεως, ἥτις, διὰ νὰ ἐξακριβωθῇ, ἀπαιτεῖ μεγάλην σπουδὴν καὶ μελέτην. Ἀλλὰ τὰ στοιχειωδέστερα πρὸς ἐξέτασίν των εἶναι τὰ ἐφεξῆς.

α'. Οὐ (πρὸ ψιλουμένου φωνήεντος οὐκ, πρὸ δασυνομένου οὐχ, καίποτε καὶ οὐχι) ἐκφράζει ὀρθὴν καὶ τελείαν ἄρνησιν, ἣτις παριστάνει τὴν κρίσιν ἀνεξάρτητον ἀπὸ ἄλλην θέλησιν ἢ ὑπόθεσιν, καὶ ἐπομένως βεβαίαν· οἷον, οὐκ ἐθέλω, οὐ φιλῶ, οὐκ ἔστιν ἀγαθόν, οὐδεὶς παρῆν. Ἐδῶ ποτὲ δὲν δύναται νὰ τεθῇ τὸ μή — Ἀλλὰ λόγος μετὰ τοῦ οὐκ ἐμπορεῖ νὰ εἶναι καὶ ἀβεβαίος· οὐκ ἂν βουλοίμην· καὶ ἐπὶ ὀρθῆς ἐρωτήσεως· τί γὰρ οὐ πάρεστι;

Σημείωσις Α'. Πολλάνιος ὁ λέγων ἐρωτᾷ ἀρνητικῶς πράγματα, τὰ ὅποια πιστεῖ αὐτὸς ἀδιστάκτως, ὅτι εἶναι καταφατικὰ φανερόντων ἐνταῦθα πάθος θυμοῦ ἢ ἀγανακτήσεως. Τότε τὸ οὐ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ Ναι, πάντως, καταφατικῶς λαμβανομένου τοῦ λόγου (Πρόβ. τὸ ἐναντίον τούτου §. 312. Σημ.) οἷον, (Ξενοφ. Α'. 5. 15.) τίς οὐκ ἂν, ταῖς ἡδοναῖς δουλεύων, αἰσχροῦς διατεθεῖν καὶ τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν; ἤγουν (ἀνερωτήτως) πᾶς τις.

Σημείωσις Β'. Μὲ μάλιστα ὀριστικῆς τὸ ἐρωτηματικὸν φανεροῦναι πάθος ἀνυπομονηρίας καὶ δίδει συμβουλὴν μετ' ἐπιπλήξεως ἀντὶ τῆς αὐθυποτάκτου ἢ προστακτικῆς ἐγκλίσεως μὲ κατάφασιν· οὕτως ὁ Δημοσθένης (κατὰ Φιλ. Α'. 52.) βλέπων τοὺς Ἀθηναίους ἀμελοῦντας νὰ ἐκστρατεύσουν κατὰ Φιλίππου δὲν τοὺς συμβουλεύει ἀπλῶς (ἅς ὑπάγωμεν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ), ἀλλὰ μὲ ἀγανάκτησιν τοὺς ἐρωτᾷ· οὐκ ἐμβηρόμεθα; οὐκ ἔξιμεν αὐτοὶ μέρει γέ τινα στρατιωτῶν οἰκείων νῦν εἰ μὴ πρότερον; οὐκ ἐπὶ τὴν ἐκείνου πλευστούμεθα; καὶ (Σοφοκ. Φιλοκ. 978.) οὐκ εἰ μεθεῖς τὰ τόξα ταῦτ' ἐμοὶ πάλιν; Εἰς ὅλα ταῦτα ἐμφαίνεται ἀδίστακτός τις γνώμη τοῦ λέγοντος περὶ τοῦ προκειμένου.

β'. Μὴ ἐξ ἐναντίας εἶναι ἄρνησις ἐξηρητημένη ἀπὸ τὴν θέλησιν ἢ κρίσιν ἄλλου προσώπου· διὰ τοῦτο τίθεται εἰς ὑποθετικούς λόγους· οἷον, οὐ λήψομαι, εἰ μὴ σὺ κελεύεις. — Εἴ τι τῶν τότε νῦν μὴ ἀξιόχρεων δοκεῖ εἶναι, ἐώμεν. Καὶ οὕτω λοιπὸν τίθεται πάντοτε μετὰ τῶν μορίων εἰ, ἐάν, ἤν, ὅταν, ἐπειδάν, ἕως ἂν κτλ. ὡς προϋποθετικῶν· καὶ μετὰ τοῦ ὅτε, ὁπότε, ἐάν εἶναι καὶ αὐτὰ τοιαύτης δυνάμεως. Ἐξ ἐναντίας δὲ τὰ ἐπεὶ, ἐπειδὴ, ἐπειδὴ δὲν ἀναφέρονται εἰς ὑποθέσεις· ἀλλ' εἰς βέβαια πράγματα, ἔχουσι τὸ οὐκ· οἷον (Ἰλ. φ. 95.) μή με κτεῖν, ἐπεὶ οὐχ ὁμογάστριος Ἑκτορός εἰμι.

Σημείωσις. Ἀπαντῶνται χωρία, ὅπου τὸ εἰ συντάσσεται μὲ τὸ μή, Τὰ Ὀμηρικὰ (Ἰλ. ο. 132. Ὀδυσ. β'. 274.) χωρὶς ἄλλην ἐξήγησιν ἀθωόνονται μὲ τὴν παρατήρησιν, ὅτι οἱ γραμματικοὶ κανόνες δὲν ἦσαν ἀκρόμῃ ἐσχηματισμένοι τόσον ἐντελῶς, ὅσον εἰς σὴν ἀκμὴν τῶν Ἀττικῶν· ἀλλὰ τὰ ἐκ τῶν Ἀττικῶν παραδείγ-

ματα χρειάζονται ἐξηγήειν. Κάποτε τὸ οὐ μετὰ τῆς ἐφεξῆς λέξεως σχηματίζει ἔννοιαν ἄλλην, καὶ τότε τὸ εἰ ἐκλαμβάνεται συνταγμῖνον μὲ κατάρταιν· ὅσον, (Σοφοκλ. Αἴ. 1131.) εἰ τοὺς θανόντας οὐκ ἔξ θάπτειν παρὼν, τὸ οὐκ ἔξ σημαίνει ἀπαγορεύεις καὶ, (Λυσ. Ἀγοράτ. σελ. 135) εἰ μὲν οὐ πολλοὶ ἦσαν, καθ' ἕκαστον ἂν περὶ αὐτῶν ἤκούετε. Ἐδῶ τὸ οὐ πολλοὶ εἶναι ἀντὶ τοῦ ὀλίγοι, ὅπου ἀνῆκει καὶ τὸ κωμικοφιλοσοφικόν· ἔστιν γὰρ οὐκ ὦν οὐδὲν, Ἀθήναιος, Γ'. σελ. 99. α'. Παρίθαλε τὸ οὐ φημί καὶ οὐ φάσκω κατωτ. Σημ. β'. — Ἀλλὰ ὅμως χωρία, ὅπου κεῖται οὐκ ἀντὶ μὴ, ἔχουν ἐπαισθητὴν αἰτιολογίαν εἰς τὴν ἀκολουθίαν οὕτως (Ἀνδοκ. Μυστηρ. σ. 5.) εἰδὲ οὐδὲν ἡμάρτηταί μοι, καὶ τοῦτο ὑμῖν ὑποδείκνυμι· σαφῶς, δέομαι ὑμῶν αὐτὸ φανερὸν τοῖς Ἑλλήσι πᾶσι ποιῆσαι. Σκοπὸς ἐδῶ τοῦ ῥήτορος εἶναι νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἀθωότητά του ἐντελῶς καὶ ἀναντιρρήτως, καὶ ὅχι ὑποθετικῶς καὶ ἀμφιβέβλως, καὶ διὰ τοῦτο ἐμεταχειρίσθη τὸ οὐ. — Εἰς τὸν Εὐριπ. Μηδ. 87. εἰ τοὺς δε (τὰ τέκνα τῆς) γ' εὐνῆς ἔνεκ' οὐ στέργει πατὴρ, ἐκφράζει τὸ οὐ ὡς γνωστὴν εἰς ὅλους τὴν ἀπορρίψαν, καὶ τὸ εἰ ἀναγέρεται εἰς τὸ προφασιστολογούμενον αἴτιον εὐνῆς ἔνεκα. Τὸ τοῦ Θουκυδ. Α'. 121. ἢ δεινὸν ἂν εἴη, εἰ οἱ μὲν ἐκείνων ζύμματα ἐπὶ δουλείᾳ τῇ αὐτῶν φέροντες οὐκ ἀπερῶσαι, ἡμεῖς δὲ ἐπὶ τῷ τιμωρούμενοι τοὺς ἐχθροὺς καὶ αὐτοὶ ἅμα σώζεσθαι οὐκ ἄρα θάπανήσομεν· ἐπὶ μὲν τοῦ ἡγουμένου λόγου τὸ οὐκ ἦτο ἀναγκαῖον, ἐπειδὴ ἡ πράξις ἦτο γνωστοτάτη· ἐπὶ δὲ τοῦ ἐπομένου (τὸ αὐτὸ δὲ λέγομεν καὶ περὶ ὀλίγων τινῶν ἄλλων λόγων ἀρχομένων ἀπὸ τοῦ δεινὸν εἰ καὶ τελευτῶντων εἰς τὸ οὐ), αἴτιον εἶναι, ὅτι μετὰ τὸν ἡγούμενον λόγον μεταπίπτει ἡ ἔννοια εἰς τὸν ἐρωτηματικὸν καὶ ἐπιπληκτικὸν τόνον μὲ τὸ οὐ· τελειώνει λοιπὸν ὁ λόγος μὲ τὸ, οὐκ ἄρα θάπανήσομεν; Ὡσαύτως (Ἡρόδ. Ζ'. 9) Ἑλληνας δὲ — οὐ τιμωρήσόμεθα; καὶ (Ἀνδοκ. Μυστηρ. σελ. 13.) ἐν ὑμῖν δὲ — οὐ σωθήσομαι; τὸ ὁποῖον εἶναι φουτικώτατον ἔθος. Οὕτω καὶ ἄλλα παραδείγματα, τὰ ὅποια ἴσως εἶναι ὑπέλοιπα, ὅλουν ἐξηγηθῆν ἀπὸ τοὺς Κριτικούς διὰ τῆς προχωρούσης ἐπιστήμης των. Εἰς τὸν Ἡρόδ. ζ'. 9. εἰ — οὐ ποιήσομαι, μᾶς δίδουν οἱ κώδικες μὴ. Εἰς Εὐριπ. Κύκλ. 428. εἴτ' οὐ χρήζεται τὸ εἰ σημαίνει τὸν ἀμφίβολον ἂν (§. 403. γ').), ὅς τις ἐπιδέχεται καὶ τὰς δύο συντάξεις. Πλάτ. Πρωταγ. 77. εἰ οὐκ αἰσχύνομαι, τὸ οὐκ μετεφέρθη ἐκ τῆς ὀρθῆς ἐρωτήσεως, οὐκ αἰσχύνη; καὶ τὸ εἰ εἶναι καὶ ἐδῶ σημαντικὸν τοῦ ἀμφιβόλου ἂν.

γ'. Κεῖται τὸ μὴ εἰς τὴν παρὰστασιν τοῦ τέλους ἢ σκοποῦ (ὅς τις εἶναι ἄδηλος), καὶ συνάπτεται μὲ τὸ ἵνα, ὥς, ὅπως, ὥστε, ὅταν σημαίνουν σκοπὸν καὶ τέλος· καὶ εἰς ὅλους τοὺς λόγους, ὅτινες περιέχουν εὐχὴν, δέησιν, ἀπαγορίαν. Π. χ. μὴ γένοιτο!

δ'. Ἐξηρητημένον φαίνεται καὶ πᾶν ὅ,τι παριστάνεται ὥς γνώμη, συμπέρασμα, εἰκασία κτλ. τινὸς κατὰ πλάγιον λόγον· καὶ ὅμως ἡ χρῆσις τῆς γλώσσης ἐπρωτίμησεν εἰς ταῦτα ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὸ οὐ· καὶ διὰ τοῦτο λέγουν, νομίζω οὐ καλὸν

εἶναι·—οὐκ ἐθέλειν φησί κτλ. Πολλαχοῦ ὁμοῦ τίθεται καὶ τὸ μὴ οἶον, (Ξενοφ. Ἑλλην. Γ'. 2. 19) ἐνόμισαν αὐτὸν μὴ βούλεσθαι μάλλον ἢ μὴ δύνασθαι·—καὶ ἡ πλαγία δὲ ἐρώτησις μετὰ τοῦ εἰ (ἂν ἀμφίβολον Ζ. 403. γ'.) λαμβάνει συνήθως τὸ μὴ·

έ. Μὲ τὰς ὑποθέσεις (β'.) συγκαταριθμοῦνται καὶ τὰ ἀναφορικά, ὅταν παριστάνουν ἀδιόριστα ἀντικείμενα ἢ πρόσωπα διὰ τοῦτο λέγουσιν, φέρῃ εἰπεῖν, οὐδεὶς λήψεται χρήματα, ὅστις (ἀδιορίστως) μὴ παρέσται· ἐξ ἐναντίας δὲ (Ξενοφ. Κύρου Παιδ. ζ'. 1. 28.) οὗτοί εἰσιν οἱ οὐδ' ὅ,τιοῦν τοὺς πολεμίους βλάπτουσι, τὸ οἱ εἶναι ὠρισμένον καὶ γνωστόν·

ς'. Διὰ τοῦτο ὅλαι αἱ βραχεῖαι φράσεις, αἵτινες ἀνάγονται εἰς μίαν τινὰ τῶν ἐξηρητημένων ἐκείνων λόγων, ἔχουσι πάντοτε μὴ τοιοῦτον εἶναι τὸ προτακτικὸν ἄρθρον ὡς συντεταγμένος λόγος τοῦ ὑποτακτικοῦ μετὰ τοῦ ῥήματος εἶναι· τὰ μὴ καλὰ, τουτέστιν ἂ μὴ καλὰ ἐστίν· οὕτω λέγει ὁ Ξενοφῶν (Ἀνάβ. Δ'. 4. 15.) περὶ ἀληθινοῦ ἀνδρὸς, ὅτι παρέστηγε τὰ μὴ ὄντα ὡς οὐκ ὄντα. Ἐδῶ τὰ μὴ ὄντα εἶναι συντόμως, αἵτινα μὴ ἦν, τὸ δὲ οὐκ ὄντα εἶναι μετοχὴ τῆς ὠρισμένης καὶ ὀρθῆς ἀρνήσεως οὐκ ἔστι· διότι εἰς τὴν ῥηματικὴν σύνταξιν ἔπρεπε γὰ ἐκφρασθῇ τὰ μὴ ὄντα οὐκ ἔστιν.—Οὕτω καὶ αἱ ἀνθρώποι μετοχαί, ὅταν ἔχωσι δύναμιν μιᾶς τῶν προειρημένων συντάξεων· οἶον, ἥδιον ἂν ἐχρώμην τῷ Ἀλκιβιάδῃ μηδὲν κεκτημένῳ, ἡγουν εἰ μηδὲν ἐκέκτητο· ἀλλ' οὐδὲν κεκτημένῳ σημαίνει· ὅς οὐδὲν κέκτηται·

ζ'. Ἐξηρητημένη δὲ εἶναι καὶ πᾶσα ἄρνησις, ἣτις προέρχεται ἀπὸ ἄλλο ῥῆμα. Διὰ τοῦτο εἰς ὅλα τὰ ἀπαρέμφατα (ἐκτός τῶν εἰρημένων δ', τῶν ἀνηκόντων εἰς πλάγιον λόγον) συνηθέστατα τίθεται μὴ ἀλλ' ὁ λόγος καὶ τούτων ὑπάρχει εἰς τὰ προειρημένα· οἶον, τὸ μὴ τιμᾶν γέροντας ἀνόςσιόν ἐστιν, ἡγουν ἐάν τις δὲν τιμᾷ· ἄρα εἶναι ὑπόθεσις (β'). Ἀλλὰ καὶ ἂν εἶναι ἄρνησις πραγματικὴ, πάλιν τὸ ἀπαρέμφατον λαμβάνει μὴ· οἶον, τὸ μὴ πεισθῆναί μοι αἰτίον εἶναι τῶν κακῶν, ἡγουν ὅτι δέν με ἐπίστευσας. Οὕτω τίθεται μὴ ὅχι μόνον μετὰ τὸ δέομαι, κελεύω,

ὑπισχνοῦμαι, τὰ ὅποια σημαίνουν θέλησιν ἢ γνώμην ἄλλου, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸ δεῖ, χρῆ, ἀνάγκη ἐστὶ, τὰ ὅποια ἐμφαίνουν ἀνάγκην·

ή. Κατὰ τὸν αὐτὸν κανόνα φαίνονται ὅτι χωροῦσι καὶ ἐκεῖ-
ναι αἱ συντάξεις, περὶ τῶν ὁποίων θέλουσί τινες τῶν Γραμμα-
τικῶν, ὅτι τὸ μὲν οὐ ἀποφάσκει λόγον, τὸ δὲ μὴ μέρος λόγου·
οἷον, τίς οὖν τρόπος τοῦ καλῶς καὶ μὴ γράφειν; Ἐδῶ βέ-
βαια ἢ τοῦ μὴ δύναμις ἀποφάσκει τὸ καλῶς, ἤγουν μὴ καλῶς·
ἀλλ' οὕτως ἤθελε τεθῆναι καὶ μοναχῶς· τίς οὖν τρόπος τοῦ μὴ
καλῶς γράφειν· καὶ ἔχει λοιπὸν τὸ μὴ αἰτίαν τὴν ἐξάρτησιν
τοῦ ἀπαρεμράτου γράφειν· τὸ ἐντελές εἶναι· τίς οὖν τρόπος,
εἴ τις βούλεται μὴ καλῶς γράφειν; Ζήτ. καὶ ζ. 489. Οὕτως
εἰς τὴν ἐρώτησιν· δεῖ με παραγενέσθαι ἢ μή; τὸ μὴ κατηγο-
ρεῖται εἰς τὸ παραγενέσθαι· ἀλλ' ἐὰν ἐκατηγορεῖτο ἢ ἄρνησις
εἰς τὸ δεῖ, ἔπρεπε νὰ ἐκφρασθῇ· δεῖ με παραγενέσθαι ἢ οὐ·
καὶ (Πλάτ. Φαίδρ. 70) τοῦτοίς ἔξεστι μὲν πείθεσθαι, ἔξεστι
δὲ μὴ (δηλ.) πείθεσθαι).

Σημείωσις α'. Κἄποτε ὅμως οἱ συγγραφεῖς διὰ σαφήνειαν ἢ διαφορὰν ἢ ἐμ-
φαν μεταχειρίζονται οὐκ εἰς ὑποθετικὰς, καὶ τοῦναντίον μὴ εἰς ὀρθὰς καὶ τε-
λείας ἀρνήσεις. Παράδειγμα τοῦ δευτέρου ἔχομεν τὸ τοῦ Δημοσθένους (περὶ
στεφ. σ 276.) ἦν δὲ (ὁ Φίλιππος) οὐτ' ἐν τῇ θλαττῇ κρείττων ὑμῶν, οὐτ' εἰς
τὴν Ἀττικὴν ἔλθειν δυνατὸς, μήτε Θετταλῶν ἀκολουθούντων, μήτε Θηβαίων δι-
έντων, ὅπου μὴ ἀκολουθούντων εἶναι, ἐπειδὴ δὲν ἠκολούθουν, καὶ ἔπρε-
πε νὰ ἔχη οὐκ. Ἀλλ' ἐπειδὴ, ὡς θέλομεν ἰδεῖν κατωτέρω (§. 546,) ὅταν ἡ ἀρ-
νήσις ἐπαναλαμβάνεται ἢ αὐτῇ, ἀναφέρεται εἰς τὸ πρῶτον πρᾶγμα, ἐὰν ἦτο
οὔτε εἰς τὰς μετοχάς, ἢ ἔννοια τοῦ λόγου ἤθελεν εἶσθαι· «ὁ Φίλιππος δὲν ἠδύ-
νατο νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Ἀττικὴν, οὔτε ἐὰν τὸν ἠκολούθουν οἱ Θετταλοὶ, οὔτε ἐὰν
τοῦ ἔδιδαν διάβασιν οἱ Θηβαῖοι». Πρὸς διαφορὰν λοιπὸν τοῦ προηγούμενου οὔ-
τε ἐτέθη εἰς τὰς μετοχὰς μήτε·

Σημείωσις β'. Τὸ οὐκ ἔχει δύναμιν νὰ μεταβάλλῃ λέξεις τινὰς εἰς τὴν ἀν-
τίθετον σημασίαν των. Οὕτως ἐξαίρετως οὐ πᾶν δὲν σημαίνει ὅχι· ἐντελῶς,
ἀλλὰ οὐδ' αμῶς· οὐ φημί, ὅχι δὲν λέγω, ἀλλ' ἀρνοῦμαι, ἀπαγορεύω·
οὐκ ἔρασαν εἶναι, ἀπρηνοῦντο νὰ ὑπάγουν· καὶ (Ξενοφ. Συμπ. Α'. 7.) οὐχ. ὑπι-
σχοῦντο συνδειπνήσειν, ἀπέβαλλαν τὴν πρόσκλησιν εἰς τὸ δείπνον· οὐκ ὑπέδεκτο
(Ἡρόδ. Γ'. 5), τοὺς ἀπέβαλλε. Μόνον εἰς τοὺς μεταγενεστέρους λαμβάνει ταύτην
τὴν ἰδιότητα τὸ μὴ· οἷον (Πλούτ. Γρύλλ. 1.), ἐὰν δὲ μὴ φῶσιν. Εἰς Πλάτ.
Ἀπολ. Σωκρ. σελ. 25. (§. 12.) ἀντὶ τοῦ ἐντε—μὴ φῆτε, ὁ Βέκκερος ἐξ ἀρί-
στων χειρογράφων ἔλαβεν οὐ φῆτε εἰς τὸν τρόπον ὥστε οὐ καίται καὶ μετὰ τὸ ἐὰν

(Πρβ. τὴν σημ. εἰς τὸ ἀνωτ. β'), καὶ εἰς Λυσίαν Ἀγορ. σελ. 137, ἕκαστο πάντοτε, ἐὰν δ' οὐ φάσκη.

Σημείωσις γ'. Καὶ τὸ οὐ καὶ τὸ μὴ τίθενται ἀμέσως καὶ ἐμπροσθεν οὐσιαστικῶν ὀνομάτων διὰ νὰ τὰ κλύουν ἀρνητικὰ καὶ τρόπον τινὰ σύνθετα (Πρβ. §. 288.)· οἷον, ἢ οὐκ ἀποδείξεις, ἢ οὐ διάλυσαι, ἤγουν τὸ μὴ ἀποδεικνύειν, τὸ μὴ διαλύειν· ἢ μὴ ἐμπειρία, ἤγουν ἢ ἀνεμπειρία. Καὶ τὰ δύο εἶναι συντηγῆεις λόγων, ὅπου ἀπαιτεῖται οὐ ἢ μή· οἷον, ἢ οὐ διάλυσαι τῶν γεφυρῶν, ἤγουν, ἢ περὶς αἰς, ὅτι δὲν διελύθησαν αἱ γέφυραι (πραγματικὴ καὶ τελεία ἄρνησις διὰ τοῦ οὐ).—Δεινὸν ἐστὶν ἢ μὴ ἐμπειρία, ἤγουν κακὸν εἶναι, ἐάν τις δὲν εἶναι ἐμπειρὸς (ὑποθετικὴ ἄρνησις διὰ τοῦ μή).

§. 453. Εἶδομεν (.352. γ'.) ὅτι τὸ μὴ τίθεται ἐξαιρέτως εἰς εὐχὴν, δέησιν, ἀπαγορίαν ἢ προσταγὴν. Ἐπ' εὐχῆς συντάσσεται μὲ εὐκτικὴν πάντοτε· οἷον, μὴ γένοιτο·—μὴ ἴδοις τοῦτο. Ἐπὶ δὲ ἀπαγορίας ἢ προσταγῆς, καθὼς ἤθελεν εἶσθαι ἢ ἀπαγορευομένη πρᾶξις διαρκῆς ἢ στιγμιαία, φέρεται (κατὰ τὸν κανόνα §. 390, τὸν ὁποῖον ὅμως δὲν φυλάττουσι πάντοτε οἱ συγγραφεῖς) ἢ πρὸς ἐνεστώτα ἢ πρὸς ἀόριστον χρόνον· ἀλλὰ μὲ τὸν σταθερὸν κανόνα, ὅτι

Ἐπὶ ἐνεστώτος δέχεται μόνον τὴν προστακτικὴν ἔγκλισιν, ἐπὶ δὲ ἀόριστου χρόνου μόνον τὴν ὑποτακτικὴν.

Λοιπὸν, μὴ με βάλλε, ἢ μὴ με βάλλης. Σπανιώταται ἐξαιρέσεις τούτου τοῦ κανόνος εὐρίσκονται εἰς τὸν Ὅμηρον (Ιλ. δ. 410. Ὅδ. π. 301. ω. 284).

§. 454. Μετὰ τὰ φόβου ἢ προνοίας σημαντικὰ ῥήματα τίθεται τρόπον τινὰ ὡς παρέλκον τὸ μὴ· οἷον, δέδοικα μῆτι πάθῃ.—Ὅτι δὲ καὶ ἡ σύνταξις αὕτη ἀπὸ παρωχημένου ἀπαιτεῖ εὐκτικὴν, γίνεται φανερὸν ἐκ τοῦ §. 400.

Σημ. α'. Μετὰ ῥήματα φόβου ἢ προνοίας σημαντικὰ τίθεται πολλάκις καὶ ὁ μέλλων· οἷον, Πλάτ. Φίληβ. σελ. 13. φοβεῖται μὴ εὐρήτομεν Ἀριστοφ. Ἐκκλ. 486. περισκοπουμένη μὴ γενήσεται.

Σημ. β'. Κάποτε τὸ μὴ μὲ τὴν ἑννοίαν τοῦ φόβου ἢ τῆς προνοίας συνιστᾷ λόγον χωρὶς τοιούτων ῥημάτων· μὴ τοῦτο ἄλλως ἔχῃ. Ἐκλαμβάνουσι δὲ ὡς ἐλλείποντα τὸ φοβοῦμαι ἢ ὄρα· φοβοῦμαι μὴ τοῦτο ἄλλως ἔχῃ· ὄρα μὴ τοῦτο ἄλλως ἔχῃ· ἀλλ' ἡ ἑλλειψὶς αὕτη εἶναι συχναὶς δυσἀπόδοτος. Διὰ τοῦτο ἐμποροῦμεν νὰ εἴπωμεν, ὅτι εἶναι αὐθυπόστατοι οἱ τοιοῦτοι λόγοι, καθὼς οἱ τῆς εὐχῆς τῆς δέησεως καὶ τῆς ἐρωτήσεως.

§. 455. Ἐὰν εἰς ἀπορατικὸν λόγον εἶναι χρεῖα νὰ προστε-

θοῦν προδιορισμοὶ γενικοὶ ποῦ, τίς, ποτέ, πῶς κτλ. προστίθενται καὶ αὐταὶ σύνθετοι ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἀρνητικοῦ μορίου· οἷον, οὐκ ἐποίησε τοῦτο οὐδαμοῦ οὐδεὶς· καὶ (Πλάτ. Παρμεν. τέλ.) τᾶλλα τῶν μὴ ὄντων οὐδενὶ οὐδαμῇ οὐδαμῶς οὐδεμίαν κοινω- νίαν ἔχει. Ὡσαύτως εἰς τὴν ἀπόφασιν τοῦ ὅλου ἀκολουθεῖ καὶ ἡ τῶν μερῶν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ λόγου· οἷον, οὐ δύναται οὐτ' εὖ ποιεῖν, οὐτ' εὖ λέγειν τοὺς φίλους. Αἱ ἀλλεπάλληλοι αὐταὶ ἀρ- νήσεις ὅχι μόνον δὲν ἀναιροῦσιν, ἀλλ' ἐπιτείνουσιν ἀλλήλας.

§. 456. Εἰς φράσεις τινὰς ἐνόνονται οὐ καὶ μὴ πρὸς αὐξή- σιν τῆς ἀποφάσεως.

α) Οὐ μὴ, εἰς τὰς βεβαιώσεις περὶ τοῦ μέλλοντος (ὅθεν ἡ δει- χθεῖσα σύνταξις §. 402.), καὶ εἰς τὴν ἐκ τούτων γινομένην εἰλικρινῇ δέησιν. Τὰ δύο μόρια ἐμποροῦν καὶ νὰ χωρισθῶσι δι' ἄλλων λέξεων, καὶ ἀντὶ οὐκ τίθενται καὶ τὰ σύνθετα (οὐδὲ, οὐδεὶς κτλ..). Ζήτ. τὰ παραδείγματα ἔνθα ἀνωτέρω.

β'.) Μὴ οὐ, μόνον ἀπλᾶ καὶ ἀχώριστα, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πρὸ ἀπαρεμφάτου ἀντὶ τοῦ μοναδικοῦ μὴ· οἷον, ποῖον παραμύθιον ποιήσεις αὐτῷ μὴ οὐχὶ ἀπειπεῖν;—αἰσχύνομαι μὴ οὐ ποιεῖν τοῦτο·—ὥστε πᾶσιν αἰσχύνην εἶναι μὴ οὐ σπουδάζειν (Ξενοφ. Ἀνάβ. Β'. 3. 11). Κἄποτε δὲ καὶ πρὸ μετοχῶν ὑποθετικῶν· οἷον, (Σοφοκλ. Οἶδ. Τύρ. 12) δυσάλγητος γὰρ ἂν εἴην, τοιάνδε μὴ οὐ κατοιικτείρων ἔδραν.

Σημ. Δύο κεφαλαιώδεις ἐξαιρέσεις τοῦ κανόνος (§. 456.) ἀπαντῶνται, ἐπό- τε τὰ δύο ἀρνήσεις ἀναιροῦσιν ἀλλήλας·

α) Ὅταν τὸ μὴ ἔχη μίαν τῶν εἰς αὐτὸ προσανηκουσῶν ση- μασιῶν φόβου, σκοποῦ, προνοίας κτλ. (§. 454. Σημ. β'). οἷον (Ἰλ. α. 28), ὅπου ὁ Χρύσης προστάζεται νὰ ἀναχωρήσῃ με- τὸν φοβερισμόν· μὴ νύ τοι οὐ χραΐσμη τὸ σκῆπτρον καὶ στέμμα θεοῦ, καὶ φοβοῦμαι μὴ οὐ καλὸν ᾗ. Ἐδῶ χάνουν τὰ μὴ τὴν δύναμίν των, καὶ μένει μόνον ἡ τοῦ οὐ.

β.) Ὅταν αἱ δύο ἀποφάσεις ἀνήκουν εἰς δύο ῥήματα, ἂν καὶ τὸ ἐν ἐξ αὐτῶν εἶναι μετοχή· οἷον, οὐδ' οὐκ ἐθέλοντα μάχεσθαι, Ὅμ. Συνήθως ὁμῶς διὰ σαφήνειαν ἡ μία ἀπόφασις τίθεται

διπλῇ, οὐ μὴ· οἶον, μὴ οὐχὶ μισεῖν αὐτὸν οὐκ ἂν ἐυναίμην
δὲν ἐμπορῶ νὰ μὴ τὸν μισῶ, ἤγουν ἀνάγκη εἶναι νὰ τὸν μισῶ,

Σημ. α. Αἱ ἀποφάσεις ἀναιροῦνται καὶ εἰς τὴν φράσιν· οὐδεὶς ὅστις οὐ ποιήσει, τὸ ἐντελές, οὐδεὶς ἐστὶν ὅστις οὐ ποιήσει, ἤγουν πᾶς ποιήσει. Ἀλλὰ τὸ παραλειφθέν ἐστὶν ἐλησμονήθη ἐνταῦθα τόσον, ὥστε τὸ οὐδεὶς (κατὰ τινὰ ἐφέλκυσιν, περὶ τῆς ὁποίας θέλομεν εἰπεῖν (§. 469.) παρεκτὸς τῆς ὀνομαστικῆς, τρέπεται εἰς τὴν πτώσιν τοῦ ἐπομένου ῥήματος· οἶον, οὐδενὶ ὄτω οὐκ ἀρέσκει, ἀντὶ οὐδεὶς ἐστὶν ὄτω οὐκ ἀρέσκει (ταῦτόν τοῦ παντὶ ἀρέσκει) καὶ Δημοσθ. κατὰ Ἀριστοκρ.) ὑμεῖς μὲν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐδένα προὔδωκατε τῶν φίλων, Θετταλοὶ δὲ οὐδένα πῶποθ' ὄντιν' οὐ (δηλ. προὔδωκαν), ἤγουν πάντας τοὺς ἐαυτῶν φίλους προὔδωκαν *).

Σημ. β'. Καθὼς μία ἀπόφασις ἐπιτείνει τὴν ἄλλην (§. 455), οὕτω καὶ εἰς ῥῆμα φύσει ἀποφατικὸν ἢ ἀρνητικὸν ἀκολουθεῖ ἀποφατικὴ σύνταξις αὐξάνουσα μόνον τὴν ἀπαγορευτικὴν δύναμιν τοῦ προηγουμένου ῥήματος, καὶ μὴδὲν ἄλλο κυρίως σημαίνουσα· οἶον, ἡναντιώθη αὐτῷ μὴδὲν ποιεῖν παρὰ τοὺς νόμους, ἤγουν τὸν ἡναντιώθην ἢ τὸν ἐμπόδισα νὰ κάμῃ τι παράνομον· ἐδῶ εἶναι φανερόν ὅτι ἐμπόδισε τὴν παρανομίαν (ἔχι τὴν μὴ παρανομίαν)· καὶ (Ξενοφ. Ἀνάβ. Α. 3. 2) μικρὸν ἐξέφυγε τοῦ μὴ καταπετρωθῆναι, ὅπου εἶναι φανερόν ὅτι ἐξέφυγε τὸ πετρωθῆναι κτλ.

Σημ. γ'. Τὸ εἰ δὲ μὴ ἔπρεπε κυρίως νὰ ἀκολουθῇ μετὰ πρότασιν καταφατικὴν λαμβάνεται ὅμως ὡς καθολικὴ ἀναίρεσις τοῦ προηγουμένου, ἐπεὶδὴ ἀκολουθεῖ καὶ μετὰ ἀποφατικὴν, καὶ ἐπομένως τὴν τρέπει εἰς καταφατικὴν, Ξενοφ. Ἀνάβ. Δ. 3. 6.

Περὶ τοῦ οὐδὲ καὶ μὴδὲ, καθὼς καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἐπιρρημάτων, ὅσα ἀπαί-
τεοῖσιν ἰδιαιτέραν σύνταξιν, Ζήτει ἐφεξῆς εἰς τὸ περὶ μορίων.

36. Προθέσεις.

§. 457. Παρεκτὸς τῶν προειρημένων (§. 446. κ. 467. Σημ. β'.) εἶναι καὶ προθέσεις ἄλλαι, καὶ μάλιστα αἱ παρὰ τῶν παλαιῶν γραμματικῶν ἰδίως προθέσεις καλούμεναι, ἐπεὶδὴ »προ-
τίθενται τῶν μερῶν τοῦ λόγου καὶ ἐν τῇ συνθέσει καὶ ἐν τῇ συντάξει, »ἤγουν εὐρίσκονται συντεθειμένοι μὲ μέρη λόγου, ὡς σύντοιχος, ἐπίλογος, καὶ συντεταγμένοι, ὡς σὺν τῷ ἀνδρὶ, ἐπὶ τούτου.

§. 458. Τοιαῦτα ἀριθμοῦνται δεκαοκτώ· ἕξ μονοσύλλαβοι, ἐν, εἰς, ἐκ, (πρὸ φωνήεντος ἕξ), σὺν, πρὸς, (πρό· καὶ δώδεκα

*) Ἡ παρὰ τὴν φράσιν τοῦ ὅς τις εἰς τὰς φράσεις ταύτας εἶναι ἀμφίβολος εἰς τὸν Ξενοφ. (Συμπ. Α'. 9) βεβαίως δὲ εἰς τὸν χρησμὸν, τὸν ὁποῖον ἀναφέρει ὁ Ἡρόδοτος, Ε'. 56.

δισύλλαβοι· ἀνὰ, κατὰ, διὰ, μετὰ, παρὰ, ἀντί, ἐπὶ, περὶ, ἀμφὶ, ἀπὸ, ὑπὸ, ὑπέρ. Ἐκ τούτων δὲ συντάσσονται

Ἀντί, ἀπὸ, ἐκ ἢ ἐξ, πρὸ, μέ γενικὴν·

Ἐν, σὺν, μέ δοτικὴν·

Ἀνὰ, εἰς, μέ αἰτιατικὴν·

Διὰ, κατὰ, ὑπέρ, μέ γενικὴν καὶ αἰτιατικὴν·

Περὶ, ἀμφὶ, ἐπὶ, μετὰ, παρὰ, πρὸς, ὑπὸ, μέ γενικὴν, δοτικὴν καὶ αἰτιατικὴν.

Ἐν συντάσσεται μέ δοτικὴν καὶ σημαίνει ἔνδον τινὸς τόπου ἢ τινος χρόνου· ἢ στάσιν ἐν τόπῳ ἢ ἐν χρόνῳ· οἷον ἐν τῇ πόλει, ἐν Ἰλίῳ· ἐν τριάκοντα ἡμέραις.—Κατάστασιν· ἐν εἰρήνῃ, ἐν πολέμῳ· ἐν φόβῳ εἰμὶ, ἀντί φοβοῦμαι· ἐν ἡδονῇ ἐστί μοι, ἀντί ἡδομαι· ἐν εὐμαρεῖ ἐστιν, ἀντί εὐμαρές ἐστιν.—Ἐν τὸς τῆς ἐξουσίας τινός· ἐν ὑμῖν ἐστι μιᾷ ψήφῳ διαπραξασθαι (Δημοσθ. Μειδ.), ἤγουν εἶναι ἐντὸς τῆς ἐξουσίας ὑμῶν.—Ὁργανον· ἐν πέλταις καὶ ἀκοντίοις, ἀντί διὰ πελτῶν καὶ ἀκοντίων.—Πίνειν ἐν ποτηρίοις κερατίνοις, ἀντί ἐκ ποτηρίων. Τὰ δὲ ἐν ᾧδου, ἐν διδασκάλου κτλ. ἔχουσιν ἔλλειψιν τοῦ τόπου ἢ οἴκῳ.

Εἰς, Ἀττικῶς εἰς, συντάσσεται μέ αἰτιατικὴν, καὶ σημαίνει κίνησιν εἰς τόπον· οἷον, ἔπλευσεν εἰς Ἀθήνας (Ξενοφ. Ἑλλην. Α. 4)· ἀλλὰ καὶ στάσιν ἐν τόπῳ ἀντὶ ἐν, διὰ τὴν προαπαιτουμένην κίνησιν· οἷον, (Ἡρόδ. Γ'. 31) εἰς τὴν Σαλαμῖνα ὑπέκκειται ἡμῖν τέχνα καὶ γυναῖκες, ἤγουν φερθέντα εἰς Σαλαμῖνα κεῖνται ἐκεῖ.—Ἀντὶ δοτικῆς περιποιητικῆς εἰς τὰ ῥήματα λέγω, δικνύω κτλ. οἷον, (Πλάτ. Μεν. σελ. 284) οἱ πατέρες—πολλὰ καὶ καλὰ ἐπεφάνησαντο εἰς πάντας ἀνθρώπους, ἀντὶ πᾶσιν ἀνθρώποις.—Λοιδορεῖν τινα εἰς τι· ὑβρίζειν εἰς τὸ γένος· ἐπαινεῖς εἰς τι, λέγονται μεταφορικῶς ἀπὸ τῆς κινήσεως.—Σκοπὸν ἢ τέλος· οἷον, τὰ ἐπίπονα τῶν ἡδέων μᾶλλον ἡγοῦ συντελεῖν εἰς ἀρετὴν (Στοβ. Ἀνθολ. 8)· τῶν εἰς πόλεμον ἐπιστήμων ἐστίν, ἤγουν τῶν ἀφορώντων εἰς πόλεμον.—Κάποτε κίνησιν εἰς πρόσωπον· σπεύσθαι εἰς Ἀχιλῆα (Ἰλ. α. 402), ἀντὶ

τοῦ ἕως· εἰς τοῦτο, εἰς τοσοῦτον, ἤγουν ἕως ἔδῳ, ἕως τόσον· — ἔτι, εἰς ἐσπέραν, ἤγουν περὶ τὸ ἐσπέρας· καὶ μετὰ ἐπιρρήματων, εἰς αἶ, ἐς ἅπαξ, ἀντὶ αἶ, ἅπαξ. — Εἰς τὰ ἀριθμητικὰ σημαίνει τὸ περίπου· οἶον, (Θουκυδ. Α. 74) ναῦς εἰς τὰς τετρακοσίας, ἤγουν περίπου τετρακοσίας. — Διανέμησιν ἀντὶ τῆς ἀνά· εἰς δύο (Ξενοφ.) ἀντὶ ἀνά δύο· εἰς ἑκατὸν (ὁ αὐτ. Κύρ. Παιδ. Γ. 23), ἀντὶ ἀνά ἑκατόν. — Ἐπιρρηματικῶς· εἰς ὑπερβολὴν· εἰς τάχος, ἀντὶ ὑπερβαλλόντως, ταχέως. Τὰ δὲ εἰς ἄδου ἢ εἰς διδασκάλου ὡς καὶ τὰ τῆς ἐν ἔχουσιν ἔλλειψιν τοῦ τόπου ἢ οἴκου.

Ἐκ, πρὸ φωνήεντος ἐξ, μετὰ γενικῆς συντάσσεται, καὶ σημαίνει ἐκλογὴν τινος, ἢ τινων ἀπὸ ὅλου· οἶον, ἐκ τῶν πολιτῶν ἐκλέξασθαι τοὺς ἰσχυροτάτους. — Τὴν ἀπὸ τόπου κίνησιν, ἐκ τῆς πόλεως φεύγειν, ἐκ τῆς θαλάσσης (Δημοσθ.), καὶ τὴν ἀπὸ χρόνου· ἐξ οὗ γε οἱ διερωτῶντες ὑμᾶς οὗτοι πεφῆγασι, τί βούλεσθε κτλ. προπέπεται· τὰ τῆς πόλεως (Δημοσθ. Ὀλυμ.). — Μεταβολὴν· φωνὴ βαρεῖα ἐξ ὀξείας γίνεται (Ἀριστοτ. προβλ. δ'). — Αἴτιον ποιητικὸν ἐκ Θεοῦ τὰ πάντα (Ἀριστ. Κόσμ.). Τὸ ἐξ οὗ γίγνεται τι, τοῦτο ἐστὶν ἀρχὴ πάντων (Ἀριστοτ. μετὰ τὰ φυσ. κ. Α'). — Ὅργανον· οὐκ ἐκ χρημάτων ἢ ἀρετῇ γίγνεται, ἀλλ' ἐξ ἀρετῆς τὰ χρήματα (Πλάτ. Ἀπολ. Σ. σελ. 30), ἀντὶ διὰ τῶν χρημάτων. — Τὸ ἀπὸ μέρους, ἐκ ποδὸς κρεμᾶν· ἐξ ὀνυχος τὸν λέοντα. — Ἐπιρρηματικῶς, ἐκ τοῦ ἀπροσδοκῆτου, ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς, ἀντὶ ἀπροσδοκῆτως, ἐμφανῶς.

Σὺν, Ἀττικῶς ξὺν, συντάσσεται μὲ δοτικὴν, καὶ σημαίνει τὸ ἑμοῦ· οἶον, σὺν τούτοις· σὺν τριάκοντα ναυσὶ (Ξενοφ. Ἑλλην. Α. 4. 9).

Πρὸς, συντάσσεται

ἀ. μὲ γενικὴν, καὶ σημαίνει τὸ ποιητικὸν αἴτιον· οἶον, τὸ ποιεῦμενον πρὸς Λακεδαιμονίων. — Ἀπὸ μέρους συγγενείας· οἶον ὁ πρὸς πατρός θεῖος (Λουκ. ἐνύπ.) οὕτω καὶ ἐπὶ τοποθεσίας· πρὸς βορέου, ἤγουν πρὸς τὸ μέρος τοῦ βορρᾶ. — Ὅρκον ἱκετευτικόν· οἶον, (Λουκιαν.) πρὸς τοῦ Πλούτωνος, ὦ Αἰακέ, περιήγη-

σαί μοι τὰ ἐν ἁδου· ἡμεῖς τώρα λέγομεν· νὰ χαρῆς τὸν Πλού-
 τωνα κτλ. — "Οφελος· πρὸς τῶν ἐχόντων νόμον τίθης (Εὐρ.
 "Ακλ. 58). — Τὸ καθῆκον ἢ ἴδιον πρὸς ἀνδρὸς σοφοῦ, ἀντὶ
 ἴδιον ἀνδρὸς σοφοῦ, καὶ (Ξενοφ. Ἀπομν. Β'. 3. 25), ἄτοπα
 λέγεις, ὦ Σώκρατες, καὶ οὐδαμῶς πρὸς σοῦ, ἤγουν μὴ ἀρμόζον-
 τι εἰς ἐσέ. — Τὸ ἐνώπιον· οἶον, πρὸς θεῶν ἀτεβῆς, καὶ πρὸς
 ἀνθρώπων αἰτχρὸς (Ξενοφ. Ἀνάβ. Β'. 5. 20).

β'. με δοτικὴν, καὶ σημαίνει τὸ πλησίον· οἶον, πρὸς τοῖς πο-
 σί.—Προσθήκην, οἶον, (Ἡρόδ. Α. 32) εἰ δὴ πρὸς τούτοις τε-
 λευτῆρει τὸν βίον εὔ.

γ'. με αἰτιατικὴν καὶ σημαίνει τὴν εἰς τι (πρᾶγμα ἢ πρό-
 σωπον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον) κίνησιν· οἶον, ἀπέβη πρὸς μακρὸν
 Ὀλυμπον (Εὐρ. Φοιν. 840).—Ἀντὶ δοτικῆς περιποιητικῆς εἰς
 τὰ λεκτικὰ, πεμπτικὰ κτλ. ῥήματα· οἶον, πέμπει πρὸς Κυα-
 ξάρην· πρὸς τὰ κοινὰ προστέρονται· πρὸς τὴν βουλὴν ἀπήγγει-
 λα (Προβ. εἰς τὴν Εἰς τὴν αὐτὴν ιδιότητα).—Σκοπὸν καὶ τέλος·
 οἶον, πρὸς εὐδοξίαν κοινῇ καὶ πρὸς εὐτέθειαν ἐκάττω (Δημοσθ.)
 ἀντὶ δι' εὐδοξίαν καὶ εὐσέθειαν.—Αἰτίαν ποιητικὴν· οἶον, (Πλάτ.
 Πολιτ. Α'. σελ. 331) πρὸς δὴ τοῦτ' ἔγωγε τίθημι τὴν τῶν
 χρημάτων κτήσιν πλείστου ἀξίαν εἶναι, ἤγουν ἐκ τούτου τοῦ
 αἰτίου, κοινῶς διὰ τοῦτο.—Ἀντὶ τῆς κατὰ, μέρος ἢ τὸ συμ-
 φώνως σημαίνουσα· οἶον, (Πλάτ. Ἀλκ. Α. σελ. 120) τέλειον
 πρὸς ἀρετὴν, ἀντὶ κατὰ τὴν ἀρετὴν. Πρὸς τὰ τοῦ Βαβυλωνίου
 ῥήματα, Ζωπύρω ἐδόκει ἀλώσιμος εἶναι ἡ Βαβυλὼν (Ἡρόδ. Γ'.
 153), ἤγουν κατὰ τοὺς λόγους.—Σχέσιν· τεκμήριον τῆς πρὸς
 ἡμᾶς φιλίας (Ἰσοκρ. Δημόν.)· ἄπιστον, τὸ πλῆθος λέγεται ἀπο-
 λέσθαι ὡς πρὸς τὸ μέγεθος τῆς πόλεως (Θουκυδ. Γ. 113). ἤγουν
 συγχρινόμενον μετὰ τὸ μέγεθος τῆς πόλεως.—Παράδειγμα· πρὸς
 αὐλὸν ἁδεῖ.—πρὸς ἡμέραν (Ξενοφ. Ἀνάβ. Δ'. 1. 21), ἀντὶ εἰς
 τὴν ἀρχὴν τῆς ἡμέρας.—Ἐπιρρήματικῶς· πρὸς βίαν· πρὸς ἡδο-
 νήν, ἀντὶ βιαίως, ἡδέως κτλ.

Πρὸ, συντάσσεται μετὰ γενικὴν, καὶ σημαίνει τὸ ἔμπροσθεν
 τοπικῶς, καὶ χρονικῶς· οἶον, πρὸ τῶν πυλῶν· πρὸ τῶν Ὀλυμπίων.

—Προτίμησιν· πρὸ παντός τοῦτο δεξαίμην· πρὸ πολλοῦ ποι-
εῖσθαι.—Υπεράσπισιν ἀντὶ τῆς ὑπέρ, ἐπειδὴ ὁ προστατεύων
τινὰ στέκει ἔμπροσθέν του ἢ προτρέχει καὶ πολεμεῖ τὸν ἐχθρόν·
οἶον, (Ίλ. ω. 734) ἀεθλεύειν πρὸ ἀνακτος ἀμειλίχου· καὶ (Ξενοφ.
Κύρ. Παιδ. Δ'. 5. 44), οὔτε ἐγὼ ἀρκέσω πράττων πρὸ ὑμῶν
. . οὔτε ὑμεῖς πρὸ ἡμῶν, ἀντὶ ὑπέρ ὑμῶν· τὸ δὲ πρὸ φόβου (Ίλ.
ρ. 667) ἀντὶ τοῦ ὑπὸ φόβου· διακινδυνεύειν πρὸ τοῦ βασι-
λέως ἀντὶ ὑπέρ τοῦ βασιλέως.

Ἄνὰ συντάσσεται

α. μέ δοτικήν Ἰωνικῶς καὶ Δωρικῶς· οἶον, χρυσέῳ ἀνὰ σκή-
πτρῳ (Ίλ. α. 15)· οἶον, ἐπὶ τοῦ σκήπτρου στηριζόμενος ἢ σὺν
τῷ σκήπτρῳ· καὶ (Πίνδ. Πύθ. Α'. 1) εὖδει δ' ἀνὰ σκάπτῳ
Διὸς αἰετός ἀντὶ ἐπὶ τοῦ σκήπτρου.— ἀνὰ νυχτίν, ἀντὶ ἐν·

β'. μέ αἰτιατικήν· 1) τὸ ἄνω· ἀνὰ τὸν ποταμόν, ἤγουν πρὸς
τὰ ἄνω τοῦ ποταμοῦ μέρη· 2) τὸ μεταξὺ μεγάλου τινὸς δια-
στήματος τόπου ἢ χρόνου· ἀνὰ πᾶσαν τὴν γῆν· ἢ φήμῃ ἤλ-
θεν ἀνὰ τὴν πόλιν· οἱ ἀνὰ τὸ πεδῖον, ἤγουν οἱ εἰς τὸ πεδῖον
ἐδῶ κ' ἐκεῖ ἐσκορπισμένοι· ἀνὰ τὸν πόλεμον τοῦτον (Ἡρόδ.
Η'. 123)· ἀνὰ πᾶσαν τὴν ἡμέραν, ἤγουν δι' ὅλης τῆς ἡμέρας.
Πρέπει δὲ νὰ σημειωθῇ, ὅτι, ὅταν λείπη τὸ ἄσθρον, ἀλλ' εὐρί-
σκειται τὸ πᾶς, σημαίνει 3) συνέχειαν πολλῶν ἡμερῶν ἢ ἐτῶν
καθ' ἓν· ἀνὰ πᾶσαν ἡμέραν· (Κύρου Παιδ. Α. 2. 8), ἀντὶ καθ'
ἐκάστην ἡμέραν· ἀνὰ πᾶν ἔτος (Ἡρόδ. Ε'. 114), καθ' ἕκαστον
ἔτος· 4) διανέμησιν κατὰ ἀθροίσματα ἢ μέρη· οἶον, ἀνὰ τρεῖς
(ἀπὸ τρεῖς κοιν.). Ἄνὰ πέντε παρασάγγας ἐπορεύθησαν τῆς ἡ-
μέρας (Ξενοφ. Ἀνάβ. Δ. 6. 4). 5) ἀντὶ τῆς ἐν· ἀνὰ σόμ' ἔχειν
ἐν στόματι δηλαδὴ· 6) ἀνὰ κράτος, ἀντὶ μετὰ κράτους ἢ κρα-
ταιῶς.

Κατὰ, ἔχει σημασίας συγγενεῖς τοῦ κάτω συγγενοῦς τῆς
ἐπιρρήματος·

α. μέ γενικήν· 1) τὴν ἀπὸ τὰ ἄνω πρὸς τὰ κάτω κίνησιν·
ὠθεῖν κατὰ κρημνοῦ· ἤλλοντο κατὰ τοῦ τείχους, ἤγουν ἄνωθεν
πρὸς τὰ κάτω· ἀφανίζεσθαι κατὰ τῆς θαλάσσης (Ἡρόδ. Ζ. 4),

πνίγεσθαι εἰς τὸν βυθὸν τῆς θ. 2) τὸ ἐναντίον μὲ λεκτικὰ ῥήματα· οἷον, κατὰ πάντων λαλεῖ· εἰπεῖν τὸ ἀληθές κατὰ τινος, ἤγουν ἐναντίον τινός· καὶ ἐπὶ ἐπαίνου σπανίως ἀντὶ τῆς περι· οἷον, ἔπαινον κατὰ τοῦ ὄνου (Πλάτ. Φαιδρ. σ. 260)· ὁ καὶ μέγιστόν ἐστι καθ' ἡμῶν ἐγκώμιον (Δημοσθ. Φιλίπ. β'). 3) ζήνησιν ἀπλῶς· κατὰ σκοποῦ τοξεύειν· κατὰ κόρξης τύπτειν· 4) ἀξιοσημείωτοι φράσεις εἶναι· εὐχομαι κατὰ βοός, καθ' ἐκατόμβης, ἤγουν παρακαλῶ τὸν θεὸν ὑπισχνούμενος βῶν, ἢ ἐκατόμβην· 5) καθ' ἱερῶν τελείων ὀμνυμι, ὀμνύω πιάνων μὲ τὰς χεῖρας τέλεια ἱερά· 6) ἀπλῶς ὀρκον· κατὰ κυνὸς ἐπάμνυντο, Λουκιαν.

β'. μὲ αἰτιατικὴν· 1) τόπον γενικῶς χωρὶς προσδιορισμὸν τοῦ ἄνω ἢ κάτω, δεξιὰν κτλ. κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν· οἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν ὑπὸ βασιλεῖ ὄντες· ὅθεν 2) διορισμὸν τόπου· οἰκοῦσι κατὰ κώμας, ἤγουν κατοικοῦν εἰς χωρί· ἐσκήνουν κατὰ τάξεις· 3) χρόνου· ταῦτα μὲν ἐγένοντο κατὰ τὴν νόσον, εἰς τὸν καιρὸν τῆς νόσου· 4) ἀντὶ τῆς ἐν· κατὰ ταύτην τὴν διαφορὰν ὄντων Λακεδαιμονίων πρὸς Ἀθηναίους, ἤγουν ἐν ταύτῃ τῇ διαφορᾷ· 5) ποιητικὸν αἷτιον· κατὰ τὸ ἔχθος τῶν Λακεδαιμονίων (Ἡρόδ. Θ'. 37), διὰ τὴν ἔχθραν· 6) τὸ τελικόν· κατὰ λήτην πλέειν, Ἡρόδ. 7) ὁμοιότητα ἢ συμφωνίαν ἢ μίμησιν· οἷον (Ἡρόδ. Α'. 121), οὐ κατὰ Μιθριδάτην· κατὰ Πλάτωνα φιλοσοφεῖ· Τοιοῦτον εἶναι καὶ τὸν εἰρημένον τρόπον ἐπράχθησαν· 8) ἀντὶ τῆς γενικῆς κτητικῆς· αἱ κατὰ τὸ σῶμα ἡδοναί, ἤγουν αἱ τοῦ σώματος· 9) διαμοιρασμὸν, ὅπου ἐπαναλαμβάνεται ἡ αὐτὴ ποσότης· καθ' ἓνα μαχόμενοι (Ἡρόδ.)· εἰσφέρειν κατὰ συμμορίας (Δημοσθ). Τοιοῦτον εἶναι καὶ τὸ κατὰ μῆνα, κατ' ἐνιαυτὸν, ἀντὶ καθ' ἕκαστον μῆνα κτλ. Ἐξ ἐναντίας δὲ εἰς τὸ ἡμέρα ἐννοεῖται τοῦτο, καὶ τίθεται τὸ ἐκάστη· οἷον, καθ' ἑκάστην.

Διά. α. μὲ γενικήν· 1) τόπον, διὰ τοῦ ὁποίου γίνεται διάβασις· ἀπῆλθον διὰ Γερανείας καὶ Ἰσθμοῦ (Θουκυδ. Α'. 108). 2) διάβασιν χρόνου· διὰ παντὸς τοῦ βίου, δι' αἰῶνος, ἤγουν εἰς ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ζωῆς, εἰς ὅλον τὸν αἰῶνα· 3) ὄργανον

ἢ μέσον· οἷον (Ἰσοκρ. Νικοκλ. 21) καὶ φασιν οἱ μὲν διὰ τῶν ἐριστικῶν λόγων, οἱ δὲ διὰ τῶν πολιτικῶν. . . φρονιμωτέρους ἔσεσθαι τοὺς κτλ. καί, δι' ὀφθαλμῶν ὄρᾶν διὰ μαχαίρας τέμνειν κτλ. 4) μὲ τὰ ῥήματα εἶναι, γίγνεσθαι, ἔχειν, λαμβάνειν, ἵεναι, ἔρχεσθαι, σχηματίζει διαφόρους περιφράσεις· οἷον, διὰ φόβου εἶναι ἢ ἔρχεσθαι, ἀντὶ φοβεῖσθαι· δι' ὀργῆς ἔχειν τινί, ὀργίζεσθαί τινι· δι' εὐφήμου γλώττης ἔχειν τινα, εὐφημεῖν δι' αἵκτου λαβεῖν (Εὐρ. Ἑκ. 194) ἀντὶ οἰκτεῖραι· διὰ γλώττης ἵεναι (αὐτόθ. 114) ἀντὶ τοῦ λαλεῖν. 5) ἐπιῤῥηματικῶς, διὰ τὰ χους ἀντὶ ταχέως, Θουκυδ. Β'. 18· 6) ἀντὶ τῆς πρὸ εἰς τὸν Ἡρόδοτον· οἷον, διὰ πάντων ἀντὶ πρὸ πάντων·

β'. μὲ αἰτιατικήν. 1) ποιητικὸν αἷτιον· οἷον, διὰ τοὺς Λακεδαιμονίους ἔφυγον· διὰ τοὺς θεοὺς εὖ πράττειν, ἡγουν ἐξ αἰτίας τῶν θεῶν· 2) τελικὸν αἷτιον· διὰ σέ ἦλθον.

Μετὰ. α. μὲ γενικήν τὸ ὁμοῦ· οἷον, (Ἰσοκρ. Δημόν. 3) τίμα τὸ δαιμόνιον ἅει μὲν, μάλιστα δὲ μετὰ τῆς πόλεως.

β'. μὲ δοτικήν μόνον ποιητικῶς ἀντὶ τῆς ἐν· οἷον, (Ἰλ. α. 252) μετὰ τριτάτοισιν ἄνασσε· καὶ πηδάλιον μετὰ χερσίν ἔχοντα, ἡγουν ἐν χερσί.

γ'. μὲ αἰτιατικήν. 1) τὸ ὕστερον· μετὰ σέ ἦλθον· 2) χρόνον Ἀττικῶς, μεθ' ἡμέραν, μετὰ τρίτην, ἀντὶ τὴν ἡμέραν, τὴν τρίτην ἡμέραν· 3) ἀντὶ τῆς ἐν· οἷον, (Θουκυδ. Α'. 138) ἃ μετὰ χειρὰς ἔχοι, ἐξηγήσασθαι οἷός τε· ὅθεν συνετέθη καὶ τὸ κοιν· μεταχειρίζομαι· 4) κίνησιν ποιητικῶς, μετ' ἀμύμονας Αἰθιοπῆς (Ἰλ. α. 423), ἀντὶ πρὸς.

Παρά. α. μὲ γενικήν. 1) τὸ ἀπὸ τινος προσώπου ἐρχόμενον μὲ τὰ ῥήματα, ἔρχομαι, ἀκούω, μανθάνω, φέρω, δέχομαι κτλ. οἷον μανθάνω παρὰ τινος· εἴ σοι παρ' ἐμοῦ ἦδιον ἀκούειν. (Πλάτ. Γοργ.). ἀπένεγκε παρ' ἐμοῦ τοὺς λόγους (Λουκιαν·)· οἱ παρὰ τῶν Περσῶν ἄγγελοι, ἡγουν ἐρχόμενοι· 2) τὸ ποιητικὸν αἷτιον εἰς τὰ παθητικὰ ῥήματα ἀντὶ τῆς ὑπό. Ζήτ.

β'). μὲ δοτικὴν· 1) τὸ πλησίον ἐπὶ προσώπων· παρὰ σοί· κάθημαι· 2) ἐξουσίαν· παρὰ σοί κεῖται τοῦτο πρᾶξι·

γ'. μὲ αἰτιατικὴν· 1) κίνησιν εἰς ἔμψυχα ἢ ἄψυχα· οἶον, (Ψ. α. 347) τῷ δ' αὖτις ἔτην παρὰ νῆας Ἀχαιῶν· ἦγον παρὰ τὸν Καμβύσεα, (Ἡρόδ. Γ'. 15· 2) σύγκρισιν· οἶον, Πλάτ. Πολ. Η'. σ. 550) ὁρῶν τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν ἐγγύθεν παρὰ τὰ τῶν ἄλλων, ἦγουν συγκρινόμενα μὲ τὰ τῶν ἄλλων· ὅθεν καὶ ἀντιγενικῆς συγκριτικῆς, ὥς καὶ ἡμεῖς τὴν σήμερον· οἶον (Ἡρόδ. Ζ'. 103) γενοιάτ' ἂν παρὰ τὴν αὐτῶν φύσιν ἀμείνους, ἦγουν ἀμείνους τῆς αὐτῶν φύσεως· καὶ (Θουκυδ. Α'. 23), ἡλίους ἐκλείψεις . . πυκνότεραι παρὰ τὰ ἐκ τοῦ πρὶν χρόνου μνημονευόμενα συνέβησαν· 3) τὸ πλησίον ἀψύχων ἐπὶ κινήσεως καὶ στάσεως· οἶον, (Κύρ. Παιδ. Ε'. 2. 29) παρὰ τὴν Βαβυλῶνα παρίεναι· κοιμήσαντο παρὰ πρυμνήσεια νῆος (Ὀδυσ. μ. 32)· ὅθεν καὶ περὶ πόλεως, ὅτι κεῖται παρὰ τὸν ποταμὸν, παρὰ τὸν Τίγριν κτλ. 4) χρόνου διάρκειαν· παρ' ὅλον τὸν βίον· παρὰ τὸν πλοῦν, ἦγουν εἰς τὸν καιρὸν τοῦ πλοῦς, Λουκιαν· Παρ' αὐτὰ τὰ πράγματα (Δημοσθ. στεφ. σελ. 230), ἦγουν εἰς τὸν χρόνον, ὅποτε ἐγίνοντο τὰ πράγματα· ὅθεν τὸ κοιν. πάραυτα σημαῖνον εὐθύς, ἀντὶ παρ' αὐτά. Τὸ δὲ ἡμέραν παρ' ἡμέραν σημαίνει μίαν ἡμέραν ναί, καὶ μίαν ὄχι· 5) τὸ ἔξω· οὐκ ἔστι παρὰ ταῦτ' ἄλλα, ἀντὶ ἐκτός τούτων, (Ἀριστοφ. Νέφ. 648)· καί, (Πλάτ. Φαίδρ. σελ. 93), ποιεῖν τι ἄλλο παρ' ἃ ἂν ἐκεῖνος ποιῇ· 6) τὸ ἐναντίον· ταῦτ' ἔστι παρὰ τοὺς τῶν θεῶν θεσμούς· ἦγουν ἐναντίον τῶν θεσμῶν· οὕτω καὶ παρὰ φύσιν, παρὰ νότον· 7) τὸ πλέον· ἐπίνει παρὰ τοὺς ἄλλους, ἦγουν ὑπὲρ τοὺς ἄλλους· 8) αἰτίαν ἐπηύξηται (ὁ Φίλιππος) παρὰ τὴν ἡμετέραν ἀμέλειαν, (Δημοσθ. Φιλιπ. Α'). ἦγουν διὰ τὴν ἡμ. 9) ἐπίτασιν παρὰ πολὺ· 10) παρὰ μικρὸν ἤλθον ἀποθανεῖν σημαίνει ὀλίγον ἔλειψε νὰ ἀποθάνω· τὸ δὲ, παρὰ τοσοῦτον γινώσκω (Θουκυδ. ζ'. 37), τόσον ἀπέχω ἀπὸ τοῦ νὰ ἐξεύρω.

Ἀντὶ μὲ γενικὴν σημαίνουσα ἀλλαγὴν τόπον, ἐποχὴν, ἐκ-

τίμησιν κτλ. οἶον, ἀντὶ θνητοῦ σώματος ἀθάνατον δόξαν ἡλλάξαντο· ἐρωτᾷς ἀντὶ ποίας ἀρετῆς ἀξιῶ τιμᾶσθαι; Δημοσθ.

Ἐπί. α. με γενικήν· 1) τὸ ἐπάνω· οἶον, (Ἡρόδ. Β'. 35) τὰ ἄχθεα οἱ μὲν ἄνδρες ἐπὶ τῶν κεφαλαίων φορέουσιν, αἱ δὲ γυναῖκες ἐπὶ τῶν ὤμων· ἐφ' ἵππου ὀχεῖσθαι, ἤγουν ἐπάνω ἵππου· 2) τὴν εἰς τι κίνησιν· πλεῖν ἐπὶ Σάμου· 3) τὸ ἐνώπιον· ἐπὶ μαρτύρων, Ξενοφ. Ἑλλην. ζ'. 5. 38· 4) χρόνον· ἐπὶ Κέκροπος· ἐφ' ἡμῶν· ἐπὶ τῶν ἡμετέρων προγόνων· 5) ἀντὶ τῆς περὶ εἰς τὰ λεκτικά ῥήματα· οἶον, (Πλάτ. Χαρμ. σελ. 155) ἐπὶ τοῦ καλοῦ λέγων παιδός· 6) ἀντὶ τῆς ἀπὸ εἰς τὰ ὀνομασίας σημαντικά· οἶον, (Ἡρόδ. Δ'. 45) ἔχειν ὄνομα ἐπὶ τινος, ἤγουν ἀπὸ τινος· 7) ἀντὶ τῆς κατὰ μετὰ αἰτίατ. οἶον, (Πλάτ. Πολιτεῖ. Ε'. σελ. 475) ἐπ' ἐμοῦ, ἀντὶ κατ' ἐμέ, κατὰ τὸ ἐμὸν παράδειγμα· 8) ἰδίως ἢ ἀνεξαρτήτως· ἐφ' ἑαυτοῦ οἰκεῖν, ἤγουν καθ' ἑαυτὸν, μοναχῶς ἢ ἀνεξαρτήτως· 9) ἐπιστασίαν· οἱ ἐπὶ τῶν ὄπλων (Δημοθ.), ἤγουν οἱ εἰς τὰ ὄπλα ἐπιστατοῦντες· τὸ δὲ ἐφ' ἐνὸς τετάχθαι, ἀντὶ καθ' ἓνα διανεμητικῶς·

β'. με δοτικήν· 1) τὸ ἐπάνω· οἶον, Κύρος ἐφ' ἵππῳ ἐπορεύετο· 2) πλησίον· πύργους ἐπὶ τῷ ποταμῷ ὠκοδόμει· ὅθεν καὶ, τελευτῆσαι ἐπὶ παισίν, ἤγουν ἔχων πλησίον τοῦ παῖδας, καὶ ἐπομένως καταλείπων παῖδας· 3) τὸ ποιητικὸν αἷτιον· οἶον, (Ξενοφ. Ἀπομν. Γ'. 17. 2) ἐπὶ ποίῳ ποτὲ ἔργῳ ἀνθρώπος ὀψοφάγος καλεῖται; ἀντὶ ἐκ τίνος ἔργου· 4) τὸ τελικόν· ἐπ' ἐπαίνῳ πάντα πόνον ὑπεδύετο· συλλαμβάνειν τινὰ ἐπὶ θανάτῳ· 5) προσθήκην· ἐπὶ πᾶσι τούτοις πληγὰς ἐνέτεινέ μοι· 6) συνθήκην· ἐπὶ τούτοις εἰρήνην ἐποίησαντο, ἤγουν μὲ ταύτας τὰς συνθήκας· 7) ἐξουσίαν· τὰ μὲν ἐστὶν ἐφ' ἡμῖν, ἤγουν εἰς τὴν ἐξουσίαν μας· 8) τὸ ὕστερον· ἀνέστη ἐπ' αὐτῷ Φεραύλας, (Ξενοφ. Κύρ. Π. Β. 3. 7)· 9) τιμὴν· λίθινος λέων ἔσηκεν ἐπὶ Λεωνίδῃ (Ἡρόδ. Ζ. 225)· 10) ἐπιστασίαν ἢ ἡγεμονίαν· οἱ ἐπὶ ταῖς μηχαναῖς πέμπειν τινὰ ἐπὶ στρατεύματι (Θουκυδ. ζ'. 29)·

γ'. με αἰτιατικήν· 1) τὸ ἐπάνω μετὰ κινήσεως· ἀναβαί-

νω ἐφ' ἵππων ἐπὶ λόφον τινὰ καταφεύγει· 2) κίνησιν ἐπὶ ἀψύχων· τρέχει ἐπὶ τὴν ἀγοράν· 3) τὸ ἐναντίον· ὥρμησεν ἐφ' ἡμᾶς· 4) τέλος καὶ σκοπὸν· ἵεναι ἐπὶ θήραν, ἐπὶ ὕδωρ· 5) μῆκος χρόνου ἢ τόπου· οἶον, ἐπὶ δύο· ἐπὶ τεσσαράκοντα στάδια· 6) τὸ ἐπ' ἐμέ σημαίνει, ὅσον ἀνήκει εἰς ἐμέ.

Περὶ α'. μὲ γενικὴν· 1) ὑπόθεσιν, ἤγουν πρᾶγμα, περὶ τοῦ ὁποίου γράφει τις ἢ σκέπτεται ἢ ὁμιλεῖ· οἶον (Ἰσοκρ. Δημ. 9) δύο ποιου καίρου τοῦ λέγειν, ἢ περὶ ὧν οἶσθα σαφῶς, ἢ περὶ ὧν ἀναγκαῖον εἰπεῖν· 2) προστασίαν ἢ ὑπεράσπισιν· μάχου περὶ πατρίδος, θανεῖν περὶ τοῦ φίλου· 3) τὸ μᾶλλον· περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι, ἢ ἡγεῖσθαι· 4) τὸ κατὰ τι· οἶον, (Ηρόδοτ. Β'. 10) οὐδεὶς αὐτῶν πλήθεος πέρι ἄξιος συμβληθῆναι, ἤγουν κατὰ τὸ πλῆθος·

β'. μὲ δοτικὴν· 1) τὸ περίξ· οἶον, (Πλάτ. Πολ. Β'. σελ. 359) περὶ τῇ χειρὶ χρυσοῦν δακτύλιον φέρειν· 2) μὲ τὰ φόβου ἢ ἐλπίδος σημαντικὰ ῥήματα εἶναι ἀντὶ τῆς περὶ μετὰ γενικῆς· φοβοῦμαι περὶ τούτου· περὶ ψυχῇ θαρρῆειν· καὶ εἰς τὸν Πλάτωνα (Πρωταγ. σ. 313) ὅρα μὴ περὶ τοῖς φιλότοις κυβεύης καὶ κινδυνεύης. Τὸ δὲ μαχέσασθαι περὶ δαιτί (Ὀδυσ. β. 245) εἶναι ποιητικόν, ἀντὶ περὶ δαιτός· — ὡσαύτως περὶ φόβῳ ἀντὶ διὰ φόβον.

γ'. μὲ αἰτιατικὴν· 1) τὸ περίξ ἐπὶ τόπου καὶ χρόνου· οἶον, (Θουκυδ. ζ'. 2) ὤκουν Φοίνικες περὶ πᾶσαν τὴν Σικελίαν· περὶ τὰ Τρωϊκά· περὶ λύχων ἀράς, ἤγουν ὁλόγυρα εἰς τὸν χρόνον, ὅταν ἄπτωνται οἱ λύχνοι· 3) τὸ σχεδὸν ἢ περίπου εἰς τὰ ἀριθμητικά· οἶον, περὶ τρισχιλίους· 4) τὸ ἐναντίον· ἐξαμαρτάνειν περὶ τινὰ (Πλάτ. Πολιτ. Ε'. σ. 449)· 5) πρᾶγμα, εἰς τὸ ὅποσον ἀσχολεῖται τις· οἶον, Ἰσοκρ. Δημόν. οὐ μέντοι περὶ τὸ κράτιστον τῆς φιλοσοφίας διατρέβουσιν.

Ἀ μ. ρί, συντάσσεται μὲ γενικὴν, δοτικὴν καὶ αἰτιατικὴν ὡς ἡ περὶ, τῆς ὁποίας ἔχει ἀπαραλλάκτως ὅλας τὰς σημασίας· ἀλλ' εἶναι χρήσιμος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τοὺς ποιητάς.

Ἀ πὸ μὲ γενικὴν 1) γενικῶς ἀποχωρισμὸν μέρους ἀπὸ

τὸ ὅλον τοπικῶς θεωρούμενον· οἶον, (Ξενοφ. Ἑλλην. Γ'. 1. 20) πέμψας ἀπὸ πόλεως ἐκάστης τῶν συμμάχων ἕνα ἐκέλευε λαβεῖν· ἔθεν 2) τὴν ἀπό τινος κίνησιν· ἐμάχοντο ἀπὸ τῶν νεῶν, Αὐτόθ. Α'. 1. 3· ἀφ' ἵππων ἄλτο χαμάζει· 3) καταγωγὴν· ἀφ' ἐσπέρας· ὁμολογεῖται τοὺς ἀπὸ Διὸς εὐγενεστάτους εἶναι, Ἴσοκρ. Εὐαγ. ἤγουν οἱ καταγόμενοι· Τοιοῦτον εἶναι καὶ τὸ, οἱ ἀπὸ τῆς Στοᾶς· 4) χρόνον ὕστερον· οἶον, (Δημοσθ. περὶ Ξεφ. σελ. 245) ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐπὶ ταῦτα ἐπέστην ἐγώ· ἔθεν καὶ τὸ ἀφ' οὗ· 5) τὸ μέσον ἀντὶ τῆς διὰ μὲ γενικῆν· ἀπὸ λείας ζῆν· 6) τὸ ποιητικὸν αἷτιον· οἶον, (Δημοσθ.) ἀπ' ὀρθῆς τῆς ψυχῆς πάντα μοι πέπρακται· Αὐκείον ἀπὸ Αὐκου τοῦ Πανδίωνος ἔχει τὸνομα· ἀπ' οὐδενὸς δολεροῦ νόου, Ἡρόδ. 7) τὸ ἔξω· ἀπὸ θυμοῦ· ἔθεν ἀποθύμιος· 8) ἀντὶ δοτικῆς τρόπον σημαίνουσης ἢ καὶ ἐπιρρηματικῶς· ἀπὸ σπουδῆς· ἀπὸ τοῦ προφανοῦς· ἀντὶ, σπουδῇ, προφανῶς· 9) σπανίως ἀντὶ τῆς ὑπὸ τὸ αἷτιον δηλώσεως· οἶον, (Ἡρόδ. Β'. 54) ζήτησιν μεγάλην ἀπὸ σφέων γενέσθαι· ὡσαύτως καὶ Θουκυδ. Γ'. 36. Ε'. 17.

Υπό. α. μὲ γενικῆν· 1) τὸ ποιητικὸν αἷτιον εἰς παθητικὰ ῥήματα τύπτεσθαι ὑπὸ τινος· ἀποθανεῖν ὑπὸ τινος (Ζήτ. §. 364)· 2) τὸ ὑποκάτω· ὑπὸ ποδῶν, Πλάτ. Πρωταγόρ. σελ. 321)· καὶ (ὁ αὐτ. περὶ νόμ. Ε'.) πᾶς γὰρ ὅ,τ' ἐπὶ γῆς καὶ ὁ ὑπὸ γῆς χρυσὸς ἀρετῆς οὐκ ἀντάξιός· Ἐκ ταύτης τῆς σημασίας προῆλθεν ἡ τοῦ ποιητικοῦ αἵτιου, ὑποκάτω τοῦ ὁποῦο πάτχει τις· 3) τὸ ποιητικὸν αἷτιον ἐν γένει· οἶον, Θουκυδ. Β'. 85) ὑπὸ ἀπειρίας ἡμαρτεν· ἐποίησε τοῦτο ὑπὸ δέους· ὑπ' ἀρετῆς ποιεῖν τι, Ἡρόδ. Η'. 1. 4) ὑποταγὴν ὁμοῦ καὶ τὸ ποιητικὸν αἷτιον· ὑπὸ φορμύγγων χορεύειν, ὑπ' αὐλοῦ κωμάζειν· διότι ὁ χορεύων ὑποτάσσεται εἰς τὴν φωνὴν τοῦ αὐλοῦ καὶ ὑπ' αὐτῆς τρόπον τινὰ κινεῖται· Τοιοῦτον εἶναι καὶ τὸ ὑπὸ μαστίγων ὠρουσσαν τοῦ Ἡροδότου Ζ'. 21. καὶ τὰ τεῖχη κατέσκαπτον ὑπ' αὐλητρίδων προθυμία πολλῇ, Ξενοφ. Ἑλλην. Β'. 2. 23.

β. μὲ δοτικῆν· 1) τὸ ὑποκάτω· καλῇ ὑπὸ πλανίστῳ Ἰλ. β. 306. ὑπ' ἐαυτῷ τὴν πόλιν ποιήσασθαι βούλεται Φίλιπ-

πος, Δημοσθ. 2) τὸ ποιητικὸν αἷτιον· ὑπ' Ἀριστοτέλει τῷ σοφιστῇ παιδευθεὶς, Λουκιαν. Διαλ. 3) ὡς τὸ ἀνωτέρω 4. ὑπὸ βαρβίτῳ χορεύειν·

γ'. μὲ αἰτιατικὴν· 1) τὸ ὑποκάτω· οὔτε ὕπεστι οἰκήματα ὑπὸ γῆν, Ἡρόδ. Β'. 127. 2) χρόνον· οἶον, (Θουκυδ. Β'. 27) ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς χρόνους· 3) ὑπ' αὐγὰς ὁρᾶν τι σημαίνει τὸ νὰ βλέπῃ τίς τι κρατῶν αὐτὸ ὑποκάτω τοῦ φωτός, Εὐρ. Ἐκάβ. 1144· 4) κίνησιν ποιητικῶς· οἶον, ὑπὸ Ἰλίον, ἦλθον Ὀμ.

Ἑπέρ. α. γενικὴν· 1) τὸ ἐπάνω· οἶον, (Ξενοφ. Ἀπομν. Γ'. 8. 9) ὁ ἥλιος τοῦ θέρους ὑπὲρ ἡμῶν καὶ τῶν στεγῶν πορευόμενος σκιὰν παρέχει· καὶ, ὑπὲρ καπνοῦ τιθέναι τὸ πηδάλιον· 2) ὑπεράσπισιν, ἐπειδὴ ὁ ὑπερασπιστὴς ἵσταται τρόπον τινὰ ὑπεράνω τοῦ ὑπερασπιζομένου· μάχεσθαι ὑπὲρ τινος· 3) σκοπὸν καὶ τέλος· οἶον, (Δημοσθ. στεφ. σ. 247) ἐώρων Φίλιππον ὑπὲρ ἀρχῆς καὶ δυναστείας τὸν ὀφθαλμὸν ὑπεκκεκομμένον· 4) τόπον τινὸς ἀντὶ ἄλλου· οἶον, (Θουκυδ. Γ'.) Νικοδήμους ἡγούμενου ὑπὲρ Πλειστάνακτος τοῦ βασιλέως, νέου ὄντος· ὁ Ἑρμῆς ὑπὲρ ἐμοῦ σοι ἀποδότω, ἀντὶ εἰς τόπον ἐμοῦ ἢ ἀντ' ἐμοῦ· 5) ἐπὶ δεήσεως, ὡς ἡ πρός· οἶον, (Ίλ. ω. 466) ὑπὲρ πατρὸς καὶ μητρὸς λίσσσο, ἡγουν δι' ἀγάπην τοῦ πατρὸς καὶ τῆς μητρὸς·

β'. μὲ αἰτιατικὴν τοπικῶς καὶ χρονικῶς τὸ ὑπεράνω, ἡ ἕξω τινὸς διωρισμένου χρόνου ἢ τόπου· οἶον, (Ἡρόδ. Δ'. 188) ῥιπτεύουσιν ὑπὲρ τὸν δόμον· νὰδς ὑπὲρ τὴν κρήνην πεποίητο, Πaus. Ἀττικ. ὑπὲρ τὰ τεσσαράκοντα ἔτεα, Ἡρόδ. Ε'. 64· τὸν ὑπὲρ τὰ ἐννεήκοντα (ἔτη) γεγονότα Θούκριτον ζῆν ἔτι, Λουκιαν.— ὑπὲρ μόρον, Ὀδυσ. α. 34. Τοιαῦτα εἶναι, ὑπὲρ τὴν ἀξίαν, ὑπὲρ τὰ ἐσκαμμένα, ὑπὲρ ἄνθρωπον, ὑπὲρ δύναμιν κτλ. ἡγουν ἕξω ἢ ὑπεράνω τῆς ἀξίας, δυνάμεως. κτλ.

§. 459. Ὅτι αἱ προθέσεις ἀποχωρίζονται διὰ παρενθέσεως ἀπὸ τὰς πτώσεις των, θέλομεν εἰπεῖν κατωτέρω §. 461. Σημ. Α'.—Κάποτε ὁμῶς ἀντὶ πτώσεως κεῖται φράσεις· οἶον, (Σοφοκλ. Φιλοκτ. 469) πρὸς πατρός, πρὸς εἴ τι σοί ἐστι φίλον, ὅπου

εἶτι εἶναι ἀντὶ ὅ,τι (κατωτέρω εἰς τὸ μόριον Εἰ), καὶ τὸ ὅλον εἶναι ἀντὶ τοῦ πρὸς παντὸς ὅ,τι σοί ἐστι φίλον.

§. 460. Κἄποτε ὁμως λείπει ὅλως ἢ πτωσίς, καὶ ἡ πρόθεσις τότε λαμβάνει δύναμιν ἐπιρρήματος. Οἱ πεζογράφοι μεταχειρίζονται οὕτω μόνον τὴν πρὸς· οἶον, καὶ πρὸς, ἢ πρὸς δέ, ἤγουν προσέτι, ἐκτὸς τούτου· οἱ δὲ Ἰωνες καὶ οἱ μεταγενέστεροι καὶ τὴν μετά· μετά δέ, ἀντὶ ἔπειτα. Οἱ ποιηταὶ ὁμως λέγουν παρὰ ἀντὶ πλησίον· ἐν ἀντὶ ἔνδον κτλ. Τὴν δὲ περὶ μεταχειρίζονται ἀντὶ λίαν, πολύ.

§. 461. Οὕτω ἐγεννήθησαν ὅλαι αἱ ἐκ τῶν προθέσεων συνθέσεις· διότι ὅλα τὰ σύνθετα σύγκεινται ἐκ τῆς ἀπλῆς λέξεως καὶ τῆς ἐπιρρηματικῶς λαμβανομένης προθέσεως· οἶον, διαβαίνω, ἤγουν βαίνω διὰ μέσου τόπου τινός. Ἡ σημασία τῶν συνθέτων τούτων κατανοεῖται εὐκόλως ἐκ τῆς ἐννοίας πάσης μιᾶς προθέσεως. Σημειόνομεν μόνον ἐδῶ, ὅτι ἡ ἀντὶ εἰς τὴν σύνθεσιν σημαίνει τὸ ἐναντίον, τὸ ὁποῖον σημαινόμενον ἔχασεν εἰς τὴν σύνταξιν· οἶον, ἀντιτάσσειν, ἀντιλέγειν. Καὶ ὅτι ἡ μὲν ἀνὰ εἰς τὴν σύνθεσιν σημαίνει τὸ ἄνω, ἢ δὲ κατὰ τὸ κάτω· οἶον, ἀναβαίνω, καταβαίνω — Περὶ δὲ τῶν δευτέρων σημασιῶν ἡ περὶ τῶν συνθέτων, τὰ ὁποῖα δὲν κατανοοῦνται εὐκρινῶς ἐκ τῶν ἀπλῶν προθέσεων, σημειόνομεν ἐξαίρετως τὰ ἑφεξῆς·

ἀμοι-διπλῶς, ἐκ δύο μερῶν· οἶον, ἀμφίβολος·

ἀνα-ὀπίσω· οἶον ἀναπλεῖν, ἤγουν πλέειν εἰς τὰ ὀπίσω·

δια-χωρισμόν· οἶον, διασπῶν διαζεύγνυμι·

ἐν-τὸ εἰς τι· ἐμβάλλειν, ἐγχεῖν·

κατα-τὸ ἐντελῶς τι ποιεῖν· οἶον, καταπράττειν, ἤγουν ἐντελῶς πράττειν, τελειώνειν τι καταστρέφειν, στρέφειν ὀλόγυρα ὅλην τὴν στροφὴν· καταπιμπράναι, καίειν οὕτως, ὥστε νὰ μὴ μείνη τίποτε. — ἐκ τούτου προῆλθεν ἡ ἐννοια τοῦ φθείρειν, ἀφανίζειν· οἶον, κατακυβέσω τὴν οὐσίαν, φθείρω τὸ ἔχειν μου εἰς τὴν κυβείαν.

μετα-τὸ μετατοπίζειν καὶ μεταβάλλειν· οἶον, μεταβιάζω, φέρω εἰς ἄλλον τόπον, μετανοῶ, μεταβάλλω γνώμην·

παρα-ἐκ τῆς 5 σημασίας με ἀιτιατικὴν, ἔξω, ἐκτὸς λαμβάνει τὴν ἔννοιαν σφάλλιν, νοθεύειν, ἀθετεῖν· οἶον, παραβαίνει τοὺς νόμους· παρορῶ, δὲν βλέπω τι ἀκριβῶς καὶ ὀρθῶς· παρὰσπονδος, ὁ ἀθετήσας τὰς σπονδὰς τῆς συνθήκης·

Σημείωσις Α'. Ἐπειδὴ, ὡς ἐσημείωσαμεν, πρέπει νὰ ἐκλαμβάνωμεν ἐπιρρηματικῶς τὴν πρόθεσιν εἰς τὰς συνθέσεις· διὰ τοῦτο οἱ ποιηταὶ χωρίζουν δι' ἄλλων λέξεων τὴν πρόθεσιν ἀπὸ τὸ ῥῆμά της, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται τμῆσις, οἶον, διὰ τε ῥήξασθαι ἐπάλλξεις, ἀντὶ καὶ διαῤῥήξασθαι· καὶ οἱ ἰωνικῶς πεζογραφῆσαντες, μάλιστα διὰ τοῦ ὦν ἀντὶ οὖν· οἶον, (Ἡρόδ. Β'. 49.) ἀπ' ὦν ἔδοντο ἀντὶ ἀπέδοντο οὖν. Ὁ δὲ Ὅμηρος χωρίζει τὴν πρόθεσιν καὶ τὴν θέτει ἔμπροσθεν πτώσεως, ἣτις δὲν συντάσσεται με αὐτὴν· οἶον, πόλεμον περὶ τόνδε φυγόντες, ἀντὶ περιφυγόντες τόνδε πόλεμον.—ἐκ θυμὸν ἐλέσθαι, ἐξελέσθαι θυμόν.—κατὰ βοῦ Ὑπερίονος Ἡελίοιο ἥθιον κτλ. Διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ἐκλάβωμεν, ὅτι ὁ Ὅμηρος σύνθετα ῥήματα δὲν ἔχει, ἀλλ' εἰς τὰ ἀπλᾶ θέτει πλησιέστερα ἢ μακρύτερα ἐπιρρηματικὴν πρόθεσιν.—Εἰς δὲ τὴν Ἰωνικὴν πεζογραφίαν ἀντὶ συνθέτου ῥήματος ἐπαναλαμβάνεται μόνῃ ἢ πρόθεσις, ὡς θέλομεν εἰπεῖν (§. 463 εἰς τὸν Μένι)· οἶον, (Ἡρόδ. Γ'. 126.) ὁ δὲ κατὰ μὲν ἔκτεινε Μιτροβάτεια—κατὰ δὲ τὸν Μιτροβάτεια παῖδα.—Καὶ εἰς τὴν Ἀττικὴν δὲ πεζογραφίαν ἔμεινε τοιαύτη παρένθεσις τοῦ τί μετὰ τὴν ὑπὸ πρόθεσιν· οἶον, ὑπό τι ἀσεβές· ὑπό τι ἄτοπον, ἀντὶ ὑπαθεές τι, ὑπάτοπόν τι·

Σημείωσις Β'. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν συνήθη τῶν Ἀττικῶν γλῶτταν προθέσεις τινὰς ἐμποροῦμεν εἰς τὰ σύνθετα νὰ ἐκλάβωμεν ὡς ἀποχωριζέμενας. Τοιαῦται εἶναι ἐξαιρέτως ἡ πρὸς καὶ ἡ σύν. Διότι πᾶν ῥῆμα εἴτε ἀπλοῦν εἴτε σύνθετον συντίθεται καὶ με τὴν πρὸς διὰ νὰ σημάξη τὸ προσέτι· ἢ με τὴν σύν, διὰ νὰ σημάξη, ὅτι ἡ πρῆξις ἔγινε μετὰ συνεργείας καὶ ἄλλου· οἶον, ἀλλὰ καὶ προσδιέβαλέ με, ἦγουν καὶ διέβαλέ με προσέτι· συστρατεύομαί σοι, ἦγουν συστρατεύομαι σὺν σοί· συνεξαίρει αὐτοῖς Σελλασίαν, τοὺς βοηθεῖ νὰ κυριεύσουν τὴν Σ. Σπανιώτερα εὐρίσκονται ἄλλαι προθέσεις εἰς τοιαύτην χρῆσιν· οἶον, ἐμμελετᾶν, ἐγγυμνάζεσθαι, ἦγουν γυμνάζεσθαι ἐν τινι· καὶ (Αἰσχίν. κατὰ Κτησ.) ὁ Φειδίας εἰργάσατο τὴν Ἀθηνᾶν ἐνεργολαβεῖν καὶ ἐνεπιορκεῖν Δημοσθένη, ἦγουν ἐκατασκεύασε τὴν Ἀθηνᾶν διὰ τὸν Δημοσθένη, διὰ νὰ εὐρίσκη εἰς αὐτὴν τὰ ἔργα του, καὶ, διὰ νὰ ἐπιορκῇ εἰς αὐτὴν· οὕτως ὁ Πλάτων (Φαίδρ. σελ. 260) λέγει, χρήσιμον (ὁ ἵππος) ἀποπολεμεῖν (τὸ ὁποῖον εἰς ἄλλον συγγραφέα ἴσως δὲν εὐρίσκεται) ἦγουν πολεμεῖν ἀπὸ τοῦ ἵππου· ἀποζῆν, ἀπὸ τίνος ζῆν. Καὶ προαναρπάζειν (Δημοσθ. Μειδ. 35.), προσφείλειν· προσδικεῖν (Λυττόθ. 23). Ὅλα δὲ τὰ ἄλλα ἐκ προθέσεων σύνθετα ἐγίνοντο μόνον, ὅταν τὰ ἐδέχοντο οἱ κανόνες τῆς γλώσσης ἢ ὅταν χρεῖα χωριστῆς σημασίας ἐπρόσταζε τὴν σύνθεσίν των·

Σημείωσις Γ'. Καὶ οὕτω δὲ συνθεσιμῆναι αἱ προθέσεις ἔχουσι πολλάκις εἰς τὸν λόγον καὶ τὴν πτῶσιν, με τὴν ὁποῖαν συντάσσονται· οἶον, ἐνεῖναι τινι· ἀπεπήδησαν Σωκράτους. Τοιαύτην τινὰ πτῶσιν ἔλεγον οἱ διδάσκαλοί μας συντα-

κτικὴν τοῦ ῥήματος δυνάμει τῆς προθέσεως. Τοιαῦται συντάξεις ἀπαντῶνται συχνάκις εἰς τὸν Ὅμηρον, καὶ βεβαιόδουν τὴν προειρημένην (Σημ. α.) γνώμην ὅτι τὰ σύνθετα εἰς αὐτὸν πρέπει νὰ ἐκληφθῶσιν ὡς χωρισμένα ῥήματα, ἐπειδὴ οὕτως αἱ προθέσεις ἄλλοτε μὲν μένουν ἐπιρρήματα, ὡς εἶδαμεν ἂνωτέρω (§. 461.), ἄλλτε δὲ ὡς ἐνταῦθα, γίνονται ἀληθινὰ προθέσεις· οἷον, (Ίλ. ψ. 121.) ἔκδεον ἡμιόνων, ἔδεναν τὸ ξύλον οὕτως, ὥστ' ἐκρέματο ἀπὸ τοῦς ἡμιόνους.

Σημείωσις Δ'. Ὅτι αἱ προθέσεις κατ' ἀναστροφὴν ὀπισθεν τῆς πτώσεως μὲ ἀντιβ-
 ἔασι μὲν τοῦ τόνου κείμεναι· καὶ ποτε ἀντὶ τῶν ἐκ τοῦ εἶναι συνθέτων (πάρᾳ ἀντὶ πάρεστι),
 τὸ ἐστημενίσσαμεν ἤδη (§. 171. β'). Προσθέτομεν ἐνταῦθα τὴν ἀναστροφὴν μονοσυλλά-
 βων προθέσεων ὡς τῆς ἐξ· οἷον, οὐδὲ κκκῶν ἐξ, ὁπότε αἱ ἄτονοι λαμβάνουσι καὶ τῶ-
 νον καὶ (Ὅμ.) Ἀρτέμιδι ξύν.

27. Σύνδεσμοι.

§. 462. Περί συντάξεως συνδέσμων εἶπαμεν εἰς τὸ περὶ ἐγκλίσεων ὅσα ἀπαιτοῦσιν οἱ σύνδεσμοι οἱ συντασσόμενοι μὲ τὴν ὑποτακτικὴν καὶ εὐκτικὴν ἔγκλισιν. Εἶπαμεν δὲ ἂνωτέρω (§. 448.) καὶ τίνες εἶναι δίκαιον νὰ ὀνομαζῶνται σύνδεσμοι. Ὅσα δὲ λείπεται νὰ εἴπωμεν περὶ μορίων τινῶν ὀνομαζομένων συνδέσμων, τὰ εὐρίσκει ὁ ἀναγνώστης εἰς τὸ ἐφεξῆς περὶ μορίων κεφάλαιον.

38. Μόρια.

§. 463. Μόρια γενικῶς λέγονται ὅλα τὰ μέρη τοῦ λόγου, ὅσα δὲν ἐπιδέχονται κλίσιν. Οἱ γραμματικοὶ τὰ ἐδιείρεσαν εἰς προθέσεις, ἐπιρρήματα καὶ συνδέσμους· ἀλλ' ἀνήγαγαν χωρὶς ἀληθινὴν διαφορὰν πολλὰ εἰς τὴν μίαν ἢ τὴν ἄλλην κλάσιν οὕ-
 τως, ὥστ' εἶναι ἀληθῶς σύνδεσμοι πολλὰ ὀνομαζόμενα ἐπιρρή-
 ματα, καὶ σύνδεσμοι τινὲς προθέσεις (§. 447, 448, καὶ τὰς Σημ.). Ἀλλὰ περὶ τούτου ἀφίγοντες καθένα νὰ ὑπολαμβάνη
 ὅπως θέλει, ἀροῦ περὶ ἐπιρρημάτων καὶ συνδέσμων εἶπαμεν
 ὅσα ἀπῆται ἡ φύσις τῶν ἐγκλίσεων (§. 403, 404, κ. §. 451
 —456), καὶ ἀπεδώκαμεν τοὺς περὶ τῆς συντάξεως τῶν προ-
 θέσεων κανόνας (§. 457—461), κατὰ τὸ παρὸν συμπεριλαμ-
 βάνοντες ἐπιρρήματα καὶ συνδέσμους ὑπὸ τὸ ὄνομα μόρια, λέ-
 γομεν τὰ χρειώδη περὶ αὐτῶν.

Ἡ χρῆσις τῶν μορίων εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν προγόνων μας

εἶναι τόσον παντοδαπή καὶ ἐν μέρει τόσον δυσερμήνευτος, ὥστε μέρος τῆς καλλονῆς τῶν λαμπρῶν συγγραμμάτων ἐκείνων μένει εἰς ἡμᾶς ἀνεπαίσθητον. Ὅσα ἐξ αὐτῶν ἠδυνήθη νὰ σαφηνίσῃ μέχρι τοῦδε ἡ κριτικὴ, τὰ ἐκθέτομεν κατ' ἀλφάβητον πρὸς εὐκολίαν τοῦ ἀναγνώστου.

Ἄγε, προστακτικὸν τοῦ ἄγω· ὡς ἐπὶ ῥῆμα συντάσσεται μὲ προστακτικὸν καὶ αὐθυπότακτον ῥῆμα· ἄγε τάμνετε Ὅδυσ. γ. 382· ἄγε δὴ τραπέομεν, Ἰλ. γ. 441· καὶ ἐννοουμένου τοῦ ῥήματος ἄγε δὴ· ἀλλ' ἄγε τοιοῦτον εἶναι καὶ τὸ εἶα (εἶα), μὲ τὸ ὁποῖον εἰς τὸν Ὅμ. τάττεται ἐκ παραλλήλου· εἶα ἄγε· Κ. ἐκφράζεται ἡ δύναμις του· ἔλα νὰ κάμωμεν, ἡ ἄς κάμωμεν, καὶ εἰς τὰ προστακτικά· Ἐλα κάμε το, ἡ Ἀς κάμωμεν κτλ. Τοιαῦτα εἶναι καὶ τὸ φέρε, ἴθι καὶ εἰς τὸ εὐαγγέλιον τὸ Ἄφες· Ἄφες ἰδωμεν κτλ.

Ἀλλὰ, σύνδεσμος συμπλεκτικὸς κατ' ἀντίθεσιν, ἰσχυρότερος τοῦ δέ· τίθεται εἰς ἐρωτήσεις, τὰς ὁποίας δὲν πιστεύει ὁ ἐρωτῶν καὶ δι' αὐτοῦ πάλιν ἀποκρίνεται ὁ αὐτός· οἶον, (Εὐρ. Φοίν. 1632) ὅπου ὁ Οἰδίπους ἐρωτῶν, τίνα θέλει ἔχειν ὁδηγόν του, ἐπιφέρει· ἀλλ' εὐτεκνος ξυωρίς; ἀλλ' οὐκ ἔστι μοι. Κάποτε ἐλλείπει ὁ λόγος, πρὸς τὸν ὁποῖον γίνεσθαι ἡ ἐναντίωσις· οἶον, (Σοφοκλ. Οἰδ. Κ. 276) πειράσατ' ἀλλ' ὑμεῖς γε κινῆται πατὴρ στόμα· δηλαδὴ, εἰ μηδεὶς ἄλλος, ἀλλ' ὑμεῖς, κτλ. Πολλάκις μὲ εἶδος διακοπῆς ἡ ἐλλείψεως τίθεται εἰς ἀρχὴν λόγου καὶ εἰς ἀρχὴν βίβλου, ὁπότε ἐξηγεῖται βέβαια, ἡ Ναί, ἡ μένει ἀνεξήγητος εἰς τὴν κοινὴν μας γλῶσσαν, καθὼς καὶ πολλὰ ἄλλα· οἶον, (Ξενοφ. Πολιτ. Λακεδ.) Ἀλλ' ἐγὼ ἐννοήσας ποτὲ κτλ. καί, (ὁ αὐτ. εἰς τὴν ἀρχ. τοῦ Συμπ.)· ἀλλ' ἐμοὶ δοκεῖ.

Ἀλλὰ γάρ. Ὁ ἀλλὰ φυλάττει τὴν σημασίαν του καὶ ὁ γάρ αἰτιολογεῖ, ἡ ἐρωτᾷ· οἶον, (Ξενοφ. Ἀπομν. Β'. 1. 17) ἀλλὰ γάρ, ὦ Σώκρατες, οἱ τὴν βασιλικὴν τέχνην παιδευόμενοι τί διαφέρουσι κτλ.; ἤγουν, ἀλλ' ἄρά γε κτλ. Πολλάκις δὲ οἱ δύο εἶναι ἀντὶ ἐνὸς ἐναντιωματικοῦ μὲ ἔμφρασιν, ἤγουν ὁμῶς,

ἀλλ' ὅμως. Ἐάν δὲ μετὰ τὸν ἀλλὰ ἀκολουθῇ λόγος ἄλλος, ὁ γὰρ τότε ἐμπεριέχει τὴν αἰτίαν τοῦ εἰς τὸν ἀλλὰ ἀναφερομένου ῥήματος· οἷον, (Σοφοκ. Ἀντιγ. 393) ἀλλ', ἡ γὰρ ἐκτὸς καὶ παρ' ἐλπίδας χαρὰ ἔοικεν ἄλλῃ μῆκος οὐδὲν ἡδονῇ, ἥκω· καὶ (Ἡρόδ. Θ'. 109) ἀλλ' οὐ γὰρ ἔπειθε διδοῖ τὸ φάρος. Εἰς ταῦτα δ' Ἀλλὰ γὰρ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ Ἀλλ' ἐπεί.

Σημείωσις. Ὁ Ἀλλὰ τίθεται καὶ μὲ ἄλλους ἀκόμῃ συνδέσμους, ποτὲ μὲν ἰσοδυνάμους τοῦ διὰ πλειοτέραν ἐπίτασιν. Ἀλλ' ἐμπης, Ἀλλ' ὅμως· ποτὲ δὲ ἑτεροσημούς· οἷον, Ἀλλ' ἄρα, Ἀλλὰ γε, Ἀλλὰ δὲ κτλ. καὶ τότε ἡ ὅλη σημασία συναίεται ἐκ τῆς ἰδιαιτέρας καθενός. Ἀλλὰ ταῦτα εἶναι μελέτης καρπὸς μᾶλλον παρὰ γραμματικῆς διδασκαλίας.

Ἄμα, ὅτι ὡς πρόθεσις συντάσσεται μὲ δοτικὴν εἶδαμεν ἀνωτέρω (§. 445). Ἐπιρρήματικῶς σημαίνει 1) τὸ ὁμοῦ· 2) χρονικὸν ἐπὶ ῥήμα, ὁπότε προηγεῖται λόγου τινός, καὶ μετ' αὐτὸν ἔπεται ἄλλος μετὰ τοῦ καὶ συνδέσμου· οἷον, ἄμα ἀκηκόαμέν τι καὶ τριηράρχους καθίσταμεν, ἤγουν, ὅταν ἀκούσωμέν τι (περὶ τῶν ἐχθρῶν), εὐθὺς καθιστῶμεν ναυκλήρους· ὁ καὶ χάνει τὴν συνδετικὴν τοῦ δύναμιν· καὶ μὲ μετοχὴν ὡς τὸ Μεταξὺ (τὸ ὁπ. Ζήτ.)· οἷον, ἄμα ταῦτ' εἰπὼν ἀνέστη, ἤγουν εὐθὺς ἀποῦ εἶπε κτλ. Ἐκ τῆς χρονικῆς ταύτης σημασίας προήλθεν ἡ φράσις· ἅμ' ἔπος, ἅμ' ἔργον· κοιν. μὲ τὸν λόγον εὐθὺς καὶ τὸ ἔργον· τὸ δὲ ἄμα μὲν. ἄμα δὲ, σημαίνει, νῦν μὲν, —νῦν δέ.

Ἄν (ποιητ. κέ, κέν). Ζήτ. ἀνωτ. (§. x. 404).

Ἄρα (ποιητ. ἄρ καὶ ῥά) ἀκολουθεῖ πάντοτε μετὰ μίαν ἢ δευτέραν λέξιν καὶ σημαίνει 1) συνηθέστατα λοιπόν· 2) ὅπου φαίνεται ἀτήμαντον, ἐνυπάρχει εἰς αὐτὸ ἡ ἔννοια εὐλόγως ἢ συνήθως· διὰ τοῦτο γίνεται μεταβατικὸς λόγος προσδοκώμενου. 3) μετὰ τοῦ εἰ, ἐάν κτλ. σημαίνει ἴσως.

Διάφορον τούτου εἶναι τὸ κατ' ἀρχὰς λόγου τιθέμενον ἔρω· τηματικὸν ἄρα. Οἱ Ἀττικοὶ πατηταὶ ὅμως ἐκλαμβάνουν πολ· λάκις τὸ ἄρα ἀντὶ λοιπόν, καὶ τὸ ἄρα ἐρωτηματικῶς διὰ τὸ μέτρον.

Ἄρτι, πρὸ ὀλίγου, συντάσσεται μὲ παρωχημένον. Ἄρτι ἐπεπαύμην, Λουκιαν. Ἐνύπ. εἰς τὴν ἀρχ.

Ἀτὰρ (καὶ Αὐτὰρ τὸ αὐτὸ), σύνδεσμος τῶν ποιητῶν ἀντὶ τοῦ Ἀλλὰ ἢ καί. Τὸν μεταχειρίζονται δὲ καὶ πεζογράφοι Ἀττικοί, Π. χ. ὁ Ξενοφῶν, καὶ ἑξαιρέτως συχνάκις ὁ φιλόμηρος Πλάτων· οἷον, (ἱππ. μείζ. σελ. 282) Πρόδικος καὶ ἄλλοτε δημοσίᾳ ἀφίκετο, ἀτὰρ τὰ τελευταῖα ἔναγχος ἀφικόμενος ἐκ Κέω κτλ., ὅπου διὰ τὸν προηγούμενον Καὶ ὁ Ἀτὰρ ἔχει τὸν τόπον τοῦ δευτέρου Καὶ (Ζήτ. Καί). καί, (ὁ αὐτ. αὐτ. σελ. 296) τά τε οὖν ἄλλα, ὧ Σώκρατες, μαρτυρεῖ ὑμῖν ὅτι τοῦτο οὕτως ἔχει, ἀτὰρ οὖν καὶ τὰ πολιτικά, ἤγουν καὶ τὰ ἄλλα μᾶς μαρτυροῦν, καὶ μάλιστα τὰ πολιτικά.

Ἄτε, σύνθ. ἐκ τοῦ ὑποτακτ. ἃ καὶ τοῦ συνδέσμου τε, συντάσσεται μὲ μετοχὴν ἐπὶ ἀληθοῦς καὶ βεβαίας αἰτιολογίας.

Αὖ, 1) πάλιν, δευτέραν φορὰν· 2) εἰς τὸ ἄλλο μέρος, ἀντιστρόφως· 3) προσέτι, καὶ τότε προσέτι.

Αὐτίκα, μετ' ὀλίγον, ἢ εὐθύς μετ' ὀλίγον. Συντάσσεται μὲ μέλλοντα, ὅστις δὲν ἀπέχει πολὺ ἀπὸ τοῦ μέλλον. Λαμβάνεται καὶ ἀντὶ τοῦ, παραδείγματος χάριν· οἷον, (Ξενοφ. Ἀπομν. Δ'. 7. 2) εἰδῶσκε δὲ καὶ μέχρις ὅτου δέοι ἔμπειρον εἶναι ἐκάστου πράγματος τὸν ὀρθῶς πεπαιδευμένον. Αὐτίκα (ἤγουν παραδείγματος χάριν) γεωμετρίαν μέχρι μὲν τούτου, ἔφη, δεῖ μανθάνειν κτλ.

Ἀχρι (ς), καὶ τὰ ταυτόσημα Μέχρι (ς) καὶ Ἔως 1) συντάσσονται μὲ γενικὴν ἐπὶ τόπου καὶ χρόνου ὡς προθέσεις· 2) ἐπιρρήματικῶς μὲ παρωχημένον ὀριστικῆς, ἢ μὲ ὑποτακτικὴν διὰ τοῦ ἂν προσκειμένου ἢ νοουμένου.

Γάρ, αἰτιολογικὸς σύνδεσμος, κοιν. διότι. Ἀκολουθεῖ πάντοτε εἰς ἄλλας λέξεις· δέχεται παντοδαπὰς ἐλλείψεις καὶ μάλιστα εἰς τοὺς διαλόγους, ἐπεὶ δὴ πρέπει νὰ ὑπονοήσωμεν πρὸ αὐτοῦ μικρὰς φράσεις, » πιστεύω « — » δὲν εἶναι θαῦμα «, τὰς ὁποίας ἀνακαλύπτει εὐκόλως προσεκτικὴ παρατήρησις· οἷον, (ἀπόκρισις προσώπου διαλεγομένου), ἔστι γὰρ ταῦτα πι-

στεύω, ἐπειδὴ οὕτως ἔχει. Ἐπὶ δὲ τῶν ἐρωτήσεων· οἶον, τίς γὰρ ταύτην ὁδὸν ἡγεμονεύσει; Ὅδυσ. κ. 501, φαίνεται ὅτι ἔχασε τὴν αἰτιολογικὴν τοῦ δύνامي· καὶ κεῖται μόνον ἀντὶ τοῦ ἐρωτηματικοῦ ἄρα.—Μετὰ δεικτικὴν ἀντωνυμίαν ἢ ἄλλην δεῖξιν προλέγουσαν τὰ ἐφεξῆς ἀκολουθοῦντα φαίνεται ὁ γὰρ ὅτι χάνει τὴν δυνάμιν τοῦ· οἶον, (Ξενοφ. Ἀπομν. Α'. 1. 6) ἀλλὰ μὴν ἐποίει καὶ τάδε πρὸς τοὺς ἐπιτηδεῖους· τὰ μὲν γὰρ ἀναγκαῖα συνεβούλευε πράττειν κτλ. Εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν μένει ἀνερομήνευτος ὁ γὰρ, οὕτως· ἔκαμνεν εἰς τοὺς φίλους τοῦ καὶ ταῦτα· τὰ ἀναγκαῖα τοὺς ἐσυμβούλευε νὰ τὰ πράττουν κτλ. Εἰς τὰς τοιαύτας περιπτώσεις ἀναδέχεται μόνον ὁ γὰρ τὴν προηγουμένην δῆλωσιν τοῦ ἐφεξῆς ἐπομένου.

Πολλάκις ἐννοεῖται μετὰ τοῦ γὰρ τὸ λέγω ῥῆμα πρὸς ἐξάρτησιν ἐπιφερομένου ἀπαρεμφάτου· οἶον, (Αἴσωπ.) ἐδεῖτο τοῦ ἰέρακος μὴ βρωθῆναι· μὴδὲ γὰρ ἱκανὴν εἶναι ἰέρακος γαστέρα πληροῦν, ἤγουν ἔλεγε γὰρ μὴ ἱκανὴν εἶναι κτλ. καί, (Ξενοφ. Ἑλλην. Β'. 2. 17) ἀπήγγειλεν (ὁ Θηραμένης) ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἵεναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὧν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἤγουν ἔλεγε γὰρ κτλ.

Κάποτε εἰς τὸν γὰρ ἐννοεῖται λόγος βραχὺς ἐναντίος τοῦ προηγουμένου· οἶον, (Ἡρόδ. Α'. 124) σὲ θεοὶ ἐπορέουσιν (ἐφορῶσιν)· οὐ γὰρ ἂν κοτε εἰς τοσοῦτον τύχης ἀπίκου· τὸ τέλειον εἶναι· εἰ γὰρ μὴ σε ἐφεώρων, οὐκ ἂν ποτε κτλ. Ἐδῶ ἡδύνατο ἀντὶ τοῦ γὰρ νὰ τεθῇ ὁ ἢ (ἢ οὐκ ἂν ποτε κτλ.) Ζήτ. Η.

Γέ (ἐγκλιτικόν) σημαίνει καὶ ἂν, τοῦλάχιστον· οἶον, (Δημοσθ. Ὀλυνθ. Α'. 17) ἐλλάττων ζημία τοῖς γε σώφροσιν ἀντὶ τοῦ, καὶ ἂν ἡ τοῦλάχιστον εἰς τοὺς σώφρονας· 2) χρησιμεύει ὅταν ὁνομάζεται ἐν ὑποκείμενον ἢ μέρος ὡς πρὸς τὸ ὅλον ἢ τὰ πλείονα μέρη· διὰ τοῦτο προσκολλᾶται πάντοτε εἰς τὸ ἐγὼ ἔγωγε, τὸ ὁποῖον ἀντιτίθεται πρὸς τὸ πλείστον μέρος τῶν ἀνθρώπων· ἢ ἐννοια ἀναλύεται οὕτω· δὲν ἐξεύρω τί στοχάζονται οἱ ἄλλοι· ἐκ μέρους μου ὅμως, ἢ ἐγὼ τοῦλάχιστον κτλ. Συχνάκις ἐμπορεῖ νὰ μεταφρασθῇ διὰ τοῦ βέβαια. Ἐκ τοῦ γέ καί

οὖν συνετέθη τὸ γοῦν, τὸ ὁποῖον λαμβάνεται συνηθέστερα εἰς τὴν πρώτην σημασίαν τοῦ γέ.

Γεμῆν, σύνθετον ἐκ τοῦ Γέ καὶ Μῆν, ἐναντιωματικόν· οἶον, ὄγεμν πόλεμος κτλ.

Γοῦν· Ζήτ. Γέ.

Δαί, λαμβάνεται ἀντὶ τοῦ μεταβατικοῦ δὲ εἰς ἐρωτήσεις θαυμασμοῦ ἢ ἀπορίας σημαντικὰς· οἶον, (Πλάτ. Γοργ. §. 29) τί δαί δὴ αἰσχιον; πότερον τὸ ἀδικεῖν ἢ τὸ ἀδικεῖσθαι; ἀποκρίνου.

Δέ, συμπλεκτικός σύνδεσμος ἀντὶ τοῦ ὅμως ἢ ἀλλά· δὲν ἔχει ὅμως πάντοτε τὴν ἐναντιωματικὴν σημασίαν· ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον χρησιμεύει εἰς τὴν ἀφ' ἑνὸς λόγου εἰς ἄλλον μετάβασιν, καὶ ὀνομάζεται μεταβατικός εὐρισκόμενος εἰς ἀρχὴν λόγου, καὶ εἰς ἀρχὴν βιβλίου, καὶ πολλάκις μὴ δυνάμενος νὰ ἐρμηνευθῇ κατ' ἄλλον τρόπον.—Εἰς τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν ἐτίθετο ὁ δὲ καὶ ἀντὶ ἄλλων συνδέσμων, καὶ μάλιστα ἀντὶ τοῦ γάρ (Ὅδυσ. δ. 369). Εἰς τὸν Ὅμηρον χρεία νὰ προσέχη τις ἀκριβῶς ποῖαν ἀπὸ τὰς τρεῖς σημασίας

καί, ἀλλά, γάρ

ἔχει ὅπου τίθεται. Συχνάκις ἐκφράζεται διὰ τοῦ δὲ μόνον καὶ χρονικὸς προσδιορισμὸς, ὅστις ἀναφέρεται εἰς τὸ ὥς, ὅτε κτλ. οἶον, (Ἰλ. ε. 438) ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἀπέσσυτο, δεινὰ δ' ὁμοκλήσας προσέφη Ἀπόλλων, ἤγουν τότε ὁμοκλήσας κτλ. (Ἡρόδ. Θ'. 70) ἕως μὲν γὰρ ἀπῆταν οἱ Ἀθηναῖοι, οἱ δ' ἡμύνοντο, ἤγουν ἕως τότε ἡμύνοντο· Ζήτ. καὶ Ὅδυσ. β. 313.

Ὅταν δὲ καὶ καὶ συναπαντῶνται εἰς τὸν αὐτὸν λόγον, ὁ καὶ σημαίνει τὸ προσέτι· καὶ οὗτος δὲ παρῆν, ἤγουν ἀλλὰ ἦτο προσέτι καὶ οὗτος παρών. Ἀλλ' οἱ μεταφράζοντες φθάνει μόνον νὰ ἐξεύρουν τὴν σημασίαν ταύτην, ἀλλ' ὅχι καὶ νὰ μεταφράζωσι προσέτι, τὸ ὁποῖον χωρὶς ἀνάγκης δύνανται νὰ τὸ ἀποφύγωσι παραφράζοντες ἑλληνικώτερον οὕτως· ἦτο ὅμως παρών καὶ αὐτός. Ἡ ἀνάγκη τοῦ προσέτι εἶναι εἰς τὸν ἐφεξῆς λόγον· νῦν περὶ ψυχῶν τῶν ἡμετέρων ἐστὶν ὁ ἀγὼν, καὶ περὶ γυναι-

κῶν δὲ καὶ τέκνων, ἤγουν τῶρα ἀγωνίζεσθε διὰ τὰς ψυχὰς σας, προσέτι δὲ καὶ διὰ τὰς γυναῖκας καὶ διὰ τὰ τέκνα. Εἰς τοὺς πεζογράφους εὐρίσκεται πάντοτε ἡ ἔνωσις τῶν συνδέσμων τούτων οὕτως, ὥστε τὸ ῥῆμα, εἰς τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται ὁ καὶ κεῖται πρὸ τοῦ δέ· εἰς δὲ τοὺς ποιητὰς ἀπαντῶνται οἱ σύνδεσμοι ὁ εἰς κατόπιν τοῦ ἄλλου· οἶον, (Ίλ. ι. 709) Καρπαλίμως πρὸ νεῶν ἐχέμεν λαόν τε καὶ ἵππους Ὀτρύνων, καὶ δ' αὐτὸς ἐνὶ προμάχοισι μάχεσθαι. Ζήτ. καὶ Μέν.

Δ' οὖν. Ἐχει τὰς σημασίας τοῦ δὲ καὶ τὰς τοῦ Οὖν (Ζήτ. Οὖν). Εἰς τὴν γλῶσσαν μας χάνεται ἡ συλλογιστικὴ ἔννοια, καὶ μένει ὁ δ' οὖν ὡς ἐναντιωματικὸς· οἶον, χαλεπῶς μὲν, ἔπεισε δ' οὖν, ἤγουν ὅμως.

Δέ τοι, σύνθετος ἐκ τοῦ Δέ καὶ Τοί, τὸν ὁπ. Ζήτ.

Δή, κυρίως νῦν, τῶρα (ἀντὶ τούτου εἶναι εὐχρηστον τὸ ἔδῃ). 1) συμβάλλει εἰς ἐπίτασιν καὶ ζωηρότητα τοῦ λόγου· οἶον, ἄγε δὴ· τί δὴ; κοινῶς λέγεται μὲ ὀωρισμόν· τί δά; 2) βεβαιωτικόν, μάλιστα εἰς τὰ υπερθετικά· οἶον μέγιστος δὴ, ἤγουν ἐπ' ἀληθείας· βέβαια μέγιστος· 3) προϋποθέτει εἰς τὸν ἡγούμενον, καὶ ἔπεται μετὰ τοῦτον ἐρώτησις· οἶον, (Εὐριπ. Μηδ. 388) καὶ δὴ τεθναῖσι· τίς με δέξεται πόλις, ἤγουν ἅς ὑποτεθῇ ὅτι ἀπέθαναν· τίς πόλις κτλ. 4) λοιπὸν, ἀντὶ τοῦ οὖν· οἶον, (Πλάτ. Πολιτεῖ. ε'. σελ. 494) ἐκ δὴ τούτων τίνα ὁρᾷς σωτηρίαν κτλ. 5) ἐπὶ εἰρωνείας· οἶον, (Θουκυδ. Η'. 80) τοὺς Ἀθηναίους φίλους δὴ ὄντας μὴ ἔᾶσαι ἀμαρτεῖν, ἤγουν αἵτινες δά εἶναι φίλοι κτλ. καί, (Πλάτ. Τорг. §. 55.) πότερον ἐπὶ ὃν σὺ παρακαλεῖς ἐμέ, τὰ τοῦ ἀνδρὸς δὴ ταῦτα λέγοντα κτλ. 6) μετὰ τὰ ἀναφορικὰ αὐξάνει τὴν ἀοριστίαν καὶ ἀβεβαιότητα· οἶον, ὅστις δὴ, ὅπου δὴ. Μετὰ τοῦ ποτὲ ἐπιτείνων ἔτι πλέον τὴν ἀβεβαιότητα γράφεται ὡς μία λῖξις· οἶον, τί δήποτε;

Δῆθεν, τάττεται ἐπὶ προφασιολογίας καὶ ψευδοῦς αἰτίας· οἶον, ἐλαύνοντα εἰς ἀγρόν ἠθέλησαν ἀπολέσαι δῆθεν, Ἡρόδοτ. Α'. 59. κοιν. ἐκφράζομεν τὸ τοιοῦτον ἠθέλησαν τάχα γὰρ τὸν ἀπολέσουν.

Δήποτε. Ζήτ. Δή.

Δήπου, δήπουθεν, βεβαιωτικά· οἶον, (Δημοσθ.) ἐκεῖνό γε δήπουθεν ἅπαντες ἐπίστασθε.

Δῆτα, βεβαιωτικόν· τίθεται καὶ ἐπὶ ἐρωτήσεων.

Ἐάν. Ζήτ. §. 403 καὶ §. 404. β'.

— Ἐάν ἰδιαιτέρως μὲ ῥήματα τοῦ ἐξετάζειν καὶ ὁρᾶν σημαντικά δύναται τὴν σημασίαν τοῦ ἀμφιβόλου ὀνομασθέντος ἂν, τὸ ὁποῖον δὲν ὑποθέτει τίποτε, ἀλλ' ἀναλύει τὸν ἐπόμενον ὀνοματικὸν λόγον δι' ἀμφιβολίας· οἶον, σκόπει ἔάν σοι ἱκανὸν δοκῇ (σκόπει τοῦτο· ποῖον; ἂν σε φαίνεται ἱκανόν, τὸ ὁποῖον ἐγὼ ὁ ἐρωτῶν δὲν ἐξεύρω). Κάποτε τὸ ὁρατικὸν ἢ σκεπτικὸν ῥῆμα ἀφίνεται ἐννοούμενον ἐξωθεν· οἶον, μηδὲ τοῦτο ἄρῳρητον ἔστω μοι, ἐὰν σέ πως πείσω, ἤγουν, ὥς μὴ μείνῃ ἄρῳρητον καὶ τοῦτο (διὰ τὸ νὰ ἴδω) ἂν δύναμαι νὰ σὲ καταπείσω. Ἀκριβῶς ὅμοιον εἶναι τὸ Ὀμηρικὸν αἶκε (§. 403. γ'). Π. χ. Ἰλ. α. 420. εἴμ' αὐτὴ πρὸς Ὀλυμπον ἀγάννιφρον, αἶκε πίθηται.

Εἰ, 1) ἔάν· 2) εἰς τῆς πλαγίας ἐρωτήσεις ἀντὶ τοῦ ἀμφιβόλου ἂν (Ζήτ. ἄνωτ.). Περὶ τῆς συντάξεώς του. Ζήτ. ἄνωτ. §. 403 καὶ §. 404. α'.

Ὅταν μετὰ τὸ θαυμάζω καὶ ἄλλα εὐαισθησίας σημαντικὰ ῥήματα ἀκολουθῇ τὸ εἰ, κυρίως ἔπρεπε νὰ σημαίνῃ ἔάν, καὶ νὰ παραλαμβάνεται ἐπὶ ἀβεβαίων πραγμάτων· Π. χ. θαυμάζω ἔάν δὲν τὸ καταλαμβάνῃς. Ἡ ἀττική ὅμως ἀστείότης καὶ μετριοφροσύνη ἀποφεύγουσα τὸ βαρὺ τῆς ἀποφασιστικῆς βεβαιότητος εἰς τοὺς λόγους ἐμεταχειρίζετο τὸ εἰ ὅχι μόνον εἰς πιθανώτατα, ἀλλὰ καὶ εἰς βέβαια πράγματα, ὅπου κεῖται ἀντὶ τοῦ διαβεβαιωτικοῦ ὅτι Ζήτ. τὸ παράδειγμα ἄνωτ. §. 417. Σημ. — Δημοσθ. Μειδ. 29. οὐκ ἠσχύνθη εἰ τοιοῦτον κακὸν ἐπάγει τῷ Αἰσχ. κατὰ Κτησιφ. σελ. 517· οὐκ ἀγαπᾷ εἰ μὴ δίκην ἔδωκαν, ἤγουν ὅτι δὲν ἐτιμωρήθησαν.

— Εἰ καί, κοιν. ἂν καί, μ' ὅλον ὅτι, συντάσσεται μὲ ὀριστικήν. Τὸ δὲ καί· εἰ καὶ καὶ ἂν εἰ, κοιν. Καὶ ἂν, καὶ ἂν ὑποτεθῇ

ἔτι. Μ' ὅλον ὅτι τὸ κἂν εἰ ἔχει τὸν ἄν, συντάσσεται ὁμῶς μὲ ὀριστικήν.

— Εἴ τις, εἴτι, κυρίως, ἐάν τις, ἐάν τι· ἀλλὰ τίθεται πάντοτε ἀντὶ τοῦ ὅστις, ὅτι μὲ ἔμφασιν μεγαλητέραν· οἷον, ἔφθειρον εἴτι χρήσιμον ἦν ἐν τῷ πεδίῳ, ἤγουν πᾶν ὅτι.

— Εἴθε, εὐχῆς προσφώνημα· εἴθε ἴδοιμι! καὶ ἐπὶ παρελθόντων (Ζήτ. §. 399. γ'. Σημ.).

— Εἴ γάρ, πολλάκις ταυτόσημον τοῦ εἴθε.

— Εἴ τε — εἴ τε· ἐάν τε — ἐάν τε· ἦν τε — ἦν τε· ἂν τε — ἂν τε, εἶναι διαζευκτικὰ ἀντὶ τῶν ἦ — ἦ. Κάποτε ἀντὶ τοῦ δευτέρου εἴτε ἀκολουθεῖ ἦ· οἷον (Πλάτ. Φαίδρ.) εἴτε Λυσίας ἦ τις ἄλλος πώποτε ἔγραψε· καὶ ἀντιστρόφως, ἦ Λυκίας, εἴτ' ἐπὶ τὰς ἀνύδρους Ἀμμωνιάδας ἔδρας (Εὐριπ. Ἀλκ. 112)· Σπανίως δὲ ὁ καὶ· οἷον (Σοφοκλ. Ἀντιγ. 327) ἐάν δέ τοι ληθῇ καὶ μὴ· ἄλλοτε ἐλλείπει τὸ πρῶτον εἴτε· οἷον (Σοφοκ. Οἰδ. Τύρ. 517) λόγοισιν εἴτ' ἔργοισιν.

Εἴτα καὶ ἔπειτα, καὶ τὰ δύο σημαίνουν 1) Μετὰ ταῦτα, ὕστερον· 2) τότε. Καὶ τὰ δύο λαμβάνονται συχνάκις πρὸς ἐπίπληξιν α.) μὲ προηγουμένην αἰτίαν δυσαρρεσκείας ἢ θαυμασμοῦ· οἷον, ταῦτα δὲ τολμᾷς λέγειν — εἴτ' ἐγὼ σου φέισομαι; ἤγουν αὐθαδιάζεις νὰ λέγῃς ταῦτα, καὶ τότε (ὕστερ' ἀπ' ὅλα ταῦτα) πρέπει ἐγὼ νὰ σέ φεισθῶ; β) εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου μὲ δυσαρρέσκειαν πρὸς τὸν λόγον τοῦ ἄλλου προσώπου· εἴτα τολμήσεις τὸν υἱὸν ἀποθνήσκοντα εἰσορᾶν; ἤγουν, ἔπειτα, ἢ λοιπὸν (ἄφοῦ τὸ πρᾶγμα εἶναι τοιοῦτον), θέλεις τολμήσειν κτλ. καὶ, (Ξενοφ. Ἀπομν. Α'. 4. 11) ἔπειτ' οὐκ οἶε φροντίζειν (τοὺς θεοὺς τῶν ἀνθρώπων); οἱ πρῶτον μὲν — (ἤγουν ἐνῶ μ' ὅλα ταῦτα πρῶτον μὲν κτλ.). Καθ' ὅλας ταύτας τὰς σχέσεις συνάπτονται καὶ τὰ δύο μόρια καὶ μὲ μετοχάς, ὡς εἶδαμεν ἀνωτέρω (§. 432. ΙΓ'. Σημ. α.).

Ἐμπης Ἴων., Ἐμπας Δωρ. Τὸ μόριον τοῦτο τῶν ἐποποιῶν τίθεται ἐνταῦθα διὰ τὴν συγγένειαν, τὴν ὁποίαν ἔχει μὲ τὸ σημερινόν, Μ' ὅλον τοῦτο, Μ' ὅλα ταῦτα. Ἐγείνεν ἐκ τοῦ

Ἐν πᾶσι ἐπιρρήματικῶς ἐγράφετο Ἐμπᾶσι, κατ' ἀποκοπὴν Ἐμπας καὶ Ἰων. Ἐμπης· οἶον, (Ἰλ. α. 561) Δαιμονίη, αἰεὶ μὲν οἶεαι, οὐδέ σε λήθω. Πρῆξαι δ' ἔμπης οὔτι δυνήσσαι, ἤγουν πάντοτε περιεργάζεσαι, οὐδέ σε μένω κρυπτός. Μ' ἔλα ταῦτα τίποτε δὲν θέλεις δυνηθῆν νὰ πράξῃς. Ζήτ. Σουῖδ. Λέξ. Ἐμπης.

Ἐνεκα, πρόθεσις συντασσομένη μὲ γενικὴν, σημαίνουσα· 1) τὸ τελικὸν αἷτιον· 2) συχναίς δὲ τὸ ὅσον ἀνήκει εἰς τοῦτο, ἢ ὅσον κρέμαται ἀπὸ τοῦτο· οἶον ἀνευ τοῦ ἡλίου, ἔνεκα τῶν ἀστρων νύξ ἂν ἦν αἰεὶ, ἤγουν, ἂν ἔλειπεν ὁ ἥλιος, ὅσον κρέμαται ἀπὸ τὰ ἄστρα, ἢ ὅσον ἀνήκει εἰς τὰ ἄστρα, ἤθελεν εἶσθαι πάντοτε νύξ. Ὅθεν καὶ, ἀργυρίου ἔνεκα, ἤγουν, ὅσον ἀποβλέπει εἰς τὸ ἀργύριον· τούτου γε ἔνεκα ἂν ἀποβλέπη τὸ πρᾶγμα εἰς τοῦτο καὶ ὅχι εἰς ἄλλο τι.

Ἐπεὶ καὶ ἐπειδὴ, 1) ἀφοῦ· 2) ἐπειδὴ αἰτιολογικῶς. Πρὸ τῶν ἐρωτήσεων καὶ τῆς προστακτικῆς ἐγκλίσεως ἐξηγεῖται· διότι· ἐπεὶ πῶς ἂν διακρίνομεν αὐτό; ἤγουν, διότι πῶς κτλ. — ἐπεὶ θέασαι αὐτός.

Ἐπειτα. Ζήτ. Εἶτα.

Ἐστε (ὅχι ἔς τε, διότι κεῖται ἀντὶ τοῦ ἔς ὅτε), ταυτόσημον τοῦ ἕως· ἔστ' ἂν, ἀντὶ ἕως ἄν.

Ἐτι, ἀπλοῦν σημαίνει, ἀκόμῃ, προσέτι· μετὰ δὲ τῶν ἀρνητικῶν, οὐκέτι, μηκέτι, ὅχι ἀκόμῃ ἢ ὅχι πλέον.

Ἐως. Ζήτ. Ἀχρη.

Ἡ, διαzeugτικὸν ὡς καὶ κοινῶς· ἡ ἡμέρα ἐστὶν ἡ νύξ. Τὴν αὐτὴν δύναμιν ἔχει καὶ εἰς τὰς ἐρωτήσεις· οἶον, οὕτως ἐστὶν ἡ οὐκ οἶει; (δηλ. εἶναι)· πόθεν ἔχει, ἢ δῆλον ὅτι ἐξ ἀγορᾶς; ἤγουν πόθεν ἦλθεν, ἢ εἶναι φανερόν (καὶ δὲν εἶναι λοιπὸν χρεῖα ἐρωτήσεως) ὅτι ἦλθεν ἀπὸ τὴν ἀγορᾶν; Κᾶποτε πρὸ τοῦ ἦ, ἐλλείπει βραχὺς λόγος ἐναντίος τοῦ προηγουμένου· οἶον, (Πλάτ. Φαίδρ.) πᾶσα ἀνθρώπου ψυχὴ φύσει τεθέαται τὰ ὄντα· ἡ οὐκ ἂν ἦλθεν εἰς τόδε τὸ ζῶον, ἤγουν ἡ (εἰ μὴ ἐτεθέατο), Πρβ. ἐμοίαν σύνταξιν εἰς τὸν Γάρ. — Μὲ τὰ συγκριτικὰ καὶ τὸ ἄλλος σημαίνει τὸ κοινῶς παρὰ οἶον, σοὶ τοῦτο μᾶλλον ἀρέσκει

ἢ ἐμοί, ἤγουν τοῦτο ἀρέσκει εἰς ἐσέ παρὰ εἰς ἐμέ. Ὅταν δὲ τὸ συγκριτικὸν ἀναφέρεται εἰς τὴν δύναμιν ἢ ἀξίαν τινός, τότε τίθεται ἢ πρὸς ἢ κατὰ οἷον, μείζων ἢ κατ' ἀνθρωπον· ἢ δόξα ἐστὶν ἐλάττων ἢ πρὸς τὸ κατέρθωμα.

Πάντη ἀδιάφορον εἶναι τὸ

Ἦ, τὸ ὅποιον κυρίως μὲν σημαίνει βέβαια, πάντως· συνελέστατα δὲ εἶναι ἐρωτηματικὸν μόριον μετὰ τοῦ γάρ· οἷον, (Πλάτ. Ἰππ. ἐλατ. σ. 363) ἦ γάρ, ὦ Ἰππία, ἐάν τί σε ἐρωτᾷ Σωκράτης, ἀποκρινῇ; Συνήθως γίνεται ἡ ἐρώτησις μόνῃ μετὰ τὸν λόγον· οἷον, (Πλάτ. Φαίδρ. σελ. 265) μανίαν γάρ τινα ἐφήσαμεν τὸν ἔρωτα εἶναι· ἦ γάρ; τοῦτ' ἐστίν, ἦ γάρ ἐφήσαμεν οὕτω; κοινῶς· οὕτως εἶπαμεν; ἀλήθεια εἶναι;

Ἦ μήν. Ζήτ. Μήν.

Ἦ που. Ζήτ. Πού.

Ἦτοι, μόριον διαζευκτικὸν προηγούμενον τοῦ ἦ· οἷον, ἦτοι ἡμέρα ἐστὶν ἢ νύξ· ἦτοι ἔλου τοῦ εἵδους ἢ μέρους ἕκαστον τὸ μεταλαμβάνον μεταλαμβάνει, Πλάτ.

Θ ἦν (ἐγκλιτικὸν) εἰς τοὺς Ἰωνας καὶ Δωριεῖς ποιητὰς σύνηθες, μετὰ πεισματώδους χλεύης βεβαιωτικόν· οἷον, ἦθην, οὕθην· βέβαια ὅμως· ὅχι ὅμως βέβαια.

Ἰθι, προστακτικὸν τοῦ εἶμι· ὡς παρακελεύσεως ἐπίρρημα, ταυτώσημον τοῦ ἄγε καὶ φέρε· οἷον, (Ἰλ. δ. 362) ἀλλ' ἴθε ταῦτα δ' ὅπισθεν ἀρессόμεθ', εἴ τι κακὸν εἴρηται. Ζήτ. Ἄγε κ. Φέρε.

Ἰνα, σύνδεσμος τελικός ἢ ἀποτελεσματικός, σημαίνων τὸν σκοπὸν ἢ τὸ τέλος, διὰ τὸ ὅποιον γίνεται τι. Περὶ τῆς συντάξεώς του Ζήτ. §, 400. Προσθέτομεν ἐνταῦθα α) Ἰνα τί; ἢ ἵνα τί τοῦτο λέγῃς; (Πλάτ. Ἀπολογ.) λέγεται ἐλλειπτικῶς, ἤγουν, ἵνα τί γένηται, λέγεις τοῦτο; β) Ἐπίρρημα τόπου, ἀντὶ τοῦ ὅπου· οἷον ἴν' ἀόῃς χωρὶς ὥκιστα θεῶν, Εὐρ. Ἐκ. 2. γ) ὁ ἵνα (νοητέον δὲ τὸ αὐτὸ καὶ περὶ τοῦ ὅπως) συντάσσεται μὲ παρατατικὸν ἢ ἀόριστον ὀριστικῆς ἐπὶ παρελθόντων πραγμάτων ἀπὸ ῥημάτων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον σημαινομένων

ἔκριν' αὖ εὖλογον· ἔπρεπε, ἔστο χάσθην ἢ τοιοῦτόν τι ἀξιωματικόν· οἶον, (Δημοσθ. Φιλίπ. Α'.) σὺ γὰρ ἐχοῖν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ταξιάρχους παρ' ἡμῶν, ἱππάρχους παρ' ἡμῶν, ἄρχοντας οἰκείους εἶναι, ἔν' ἦν ὡς ἀληθῶς τῆς πόλεως ἡ δύναμις; καί, (ὁ αὐτ. Ἀνδρστ. §. 12) χρῆν' σε ἀπάγειν, ἔν' ἐκινδύνευες περὶ χιλίων· καί, (Πλάτ. Μέν. σελ. 89) ἐφυλάττομεν (τοὺς ἀγαθοὺς νέους) ἐν ἀκροπόλει, ἵνα μηδεὶς αὐτοὺς διέφθειρε. Πολλάκις δὲ καὶ μετὰ τοῦ ἄν. οἶον, (Λουκιαν.) ἐβούλευσάμην μεταοικῆσαι ὅτι πορρωτάτω, ἵνα αὐτῶν τὴν περίεργον γλῶσσαν ἂν ἔφυγον· δ) Κάποτε ὁ ἵνα ἔχει σχῆμα τελικοῦ αἰτίου ἐνῶ εἶναι αἰτιολογικός· οἶον, (Πλούτ. Παιδ. ἀγωγ. §. 14) ἵνα δὲ γέλωτα παράσχη (ὁ Σωτᾶδης) τοῖς ἄλλοις, αὐτὸς πολὺν χρόνον ἔκλαυσε. Λέγεται δὲ εἰρωνικῶς κατὰ τῆς ἀφροσύνης τοῦ εἰπόντος, ἐπειδὴ αὐτὸς ἔκλαυσεν ὅχι διὰ τὰ παράσχη γέλωτα, ἀλλ' ἐπειδὴ παρέσχε γέλωτα.

Καί, συμπλεκτικὸς σύνδεσμος· 1) συνδέει ὅμοιον μὲ ὅμοιον· οἶον, λέγω καὶ γράφω· πτῶσιν μὲ ὁμοίαν πτῶσιν· ἄνδρες καὶ γυναῖκες κτλ. Ὅταν εἶναι ἀρκετικὸς τοῦ λόγου ὁ καί, ἀνάγκη τὰ ἀκολουθήσῃ καὶ ἄλλος· οἶον καὶ ἄρτον καὶ οἶνον· γίνεται δὲ τοῦτο μάλιστα ὅταν τὰ διὰ τῶν καὶ συνδεόμενα ἀνήκουν εἰς τὸ αὐτὸ ῥῆμα· οἶον, (Ξενοφ. Κύρ. Ἀνάβ. Α'. 1. 7) ἐπολιόρκει Μίλητον καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, ἐπειδὴ καὶ τὰ δύο ἀνάγονται εἰς τὸ ἐπολιόρκει· ἔχει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον προηγούμενον τὸν *τε*, ὅστις εἰς ἡμᾶς κάποτε μένει ἀνεξήγητος· οἶον, ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες. Πολλάκις ὁμοίως ἔχει τὴν σημασίαν ὁ *τε* καί, ὅχι μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ τοῦτο· οἶον, αὐτὸς τε τύραννος ἐγένετο καὶ τὴν τυραννίδα τοῖς παισὶ κατέλειπεν. Ἄλλοτε δὲ *τε* ἔχει σημασίαν καί· οἶον, Πλάτων τε καὶ Ἀριστοτέλης ἀντί καὶ ὁ Πλάτων καὶ ὁ Ἀριστοτέλης· ἢ, τόσον ὁ Πλάτων, ὅσον καὶ ὁ Ἀριστοτέλης· 2) ὁ καί κεῖται ἀντὶ τοῦ ὅτι μετὰ χρονικὸν προσδιορισμόν· οἶον, (Θουκ. Α'. 50) ἤδη δὲ ἦν ὀψέ καὶ οἱ Κορίνθιοι ἐξαπίνης πρύμναν ἐκρούοντο, ἤγουν, ὅτε· 3) εἰς τὰ ὁμοιότητος καὶ ἰσότητος σημαντικὰ ἔχει δύναμιν δοτικῆς πτώ-

σεως· οἶον, (Πλάτ. Ἴων σ. 531) οὐχ ὁμοίως πεποιθήκασι καὶ Ὅμηρος, ἀντὶ τοῦ, ὁμοίως Ὅμηρῳ· καί, (Ἡρόδ. Α'. 35) ἔστι δὲ παραπλησίη ἡ κάθαρσις τοῖσι Λυδοῖσι καὶ τοῖσι Ἑλλήσιν, ἤγουν ἡ τῶν Λυδῶν κάθαρσίς ἐστιν ὁμοία τῇ τῶν Ἑλλήνων· ἵνα μὴ σφισιν αἱ αὐταὶ ἔωσι φυλαὶ καὶ Ἴωσι· 4) μένει πολλάκις ἀνεξήγητος ὡς περιττός· οἶον, (Πλάτ. Ἀλκιβ. Α'. σ. 106) (δέχομαι ὅλας τὰς ἐρωτήσεις σου) ἵνα καὶ εἰδῶ, ὅτι καὶ ἐρεῖς, ἤγουν διὰ τὸ μάθω τί θέλεις εἰπεῖν. Ὡσαύτως πρὸ τῶν προστακτικῶν, καὶ πρὸ τῶν θαυμαστικῶν ἐρωτήσεων· οἶον, καὶ μοι λέγε τὸ ψήρισμα· καὶ τίς ἀνθρώπων τὸ μὴ ὄν δοξάζει; Πλάτ. Θεαίτ. σ. 188)· λέγομεν δὲ καὶ εἰς τὴν συνήθειαν οὕτω· καὶ τίς θέλει πιστεύσει τὸ μὴ ὄν; 5) εἰς τὸ μάλα καὶ πάνυ διόδει ἔμφρασι· ἀντὶ τοῦ καὶ μάλιστα· οἶον, τοῦτο γὰρ καὶ μάλα ἀκριβῶς οἶδα, ἤγουν τὸ ἐξεύρω καὶ μάλιστα πολὺ ἀκριβῶς. Ζήτ. καὶ Δέ.—Ὁ τὲ εἰς τοὺς ἐποποιούς κεῖται διόλου περιττός. Αἴτιον τούτου εἶναι, ὅτι εἰς τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν τὸ μόριον τοῦτο ἐδάνεισεν εἰς πολλὰ ἄλλα τὴν συνδετικὴν δύναμιν, τὴν ὁποίαν ἐφεξῆς ἐκράτησαν αὐτὰ μὲ ἀποβολὴν ἐκείνου· διὰ τοῦτο εἰς τοὺς ποιητὰς ἐκείνους εὐρίσκεται συχνάκις μὲν τε, δέ τε, γὰρ τε, καὶ τε ἀντὶ τῶν ἀπλῶν, μὲν δέ, γὰρ, καί. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὅμως προσκολλᾶται ὁ τὲ εἰς ὅλας τὰς ἀναφορικὰς λέξεις, ἐπειδὴ ὅλαι αὗται εἰς τὴν παλαιάν γλῶσσαν ἦσαν τύποι δεικτικῶν, οἱ ὅποιοι διὰ τῆς συνδετικῆς δυνάμεως τοῦ τὲ ἐκ δεικτικῶν (οὗτος) ἐγένιναν ἀναφορικά (ὁ ὁποῖος). Ὅταν ὅμως οἱ τύποι οὗτοι ἔλαβαν ἀποκλειστικῶς τὴν σημασίαν τοῦ ἀναφορικοῦ, τότε ἀπέβαλαν τὸν τὲ ὡς περιττόν· διὰ τοῦτο ὁ Ὅμηρος καὶ οἱ ὁμηρισταὶ ἔχουν συχνάκις ὅς τε ὅσον τε κτλ. ἀντὶ ὅς, ὅσον κτλ. Εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν λογογράφων ἔμειναν ἐκ τῆς παλαιᾶς χρήσεως μόνον τὰ ὥστε, ἄτε, οἷος τε ἐφ' ᾧ τε. Περὶ τοῦ Τ' ἄρα Ζήτ. Τοί.

Κ ἂν (κυρίως καὶ ἂν), α) ἔχει τὰ σημανόμενα τοῦ Καὶ μετὰ προσθήκης τῶν τοῦ ἂν. β) λαμβάνεται διαζευκτικῶς ὡς ὁ εἴτε· οἶον, (Δημοσθ. Φιλίπ.) καὶν ῥῆγμα ἦ, καὶν στρέμμα, καὶν ἄλ-

λοτι. "Ολαί αἱ ἐκ τοῦ ἂν διαζεύξεις φέρονται πρὸς ὀρθὸν λόγον παρεκτὸς τοῦ Εἶτε, τὸ ὁποῖον διαζευγνύει καὶ μετοχικούς. οἶον (Ξενοφ.) εἶτ' ἄρα καὶ χρήσιμόν τι νομίζων αὐτὸν εἶναι εἶτε καὶ ἀσφαλέστερον οὕτως ἡγούμενος.

Μὰ καὶ Νή, ὁμοτικὰ μόρια συντασσόμενα μὲ αἰτιατικὴν τὸ πρῶτον λαμβάνεται ἐπὶ ἀπομόσεως, ἡγουν ἀποφάσεως. οἶον, μὰ Δία οὐκ ἐποίησα· διὰ τοῦτο εἰς τοὺς διαλόγους μόνον μὲ τὸ μὰ Δία ἐννοεῖται ἡ ἄρνησις, ἡγουν μόνον, μὰ Δία, σημαίνει, μὰ τὸν Δία ὅχι. Τὸ δεύτερον ἐπὶ κατομόσεως, ἡγουν καταφάσεως, οἶον Νή. Δία, νή τοὺς θεοὺς ἐποίησα. Ὡσαύτως καὶ τὸ νή Δία μόνον εἰς τὰς ἀποκρίσεις ἔχει δύναμιν καταφάσεως. Ἀλλ' ὅταν εἰς τὸ μὰ προστεθῇ τὸ ναί, ἡ ὁμοσις γίνεται καταφατικὴ· ναί μὰ Δία εἶπον· τὸ δὲ οὐ προτιθέμενον ἐπιτείνει τὴν ἀπόμωσιν· οὐ μὰ Δία, οὐκ εἶπον ταῦτα.

Μὲν καὶ δὲ εἶναι δύο μόρια συνδεδεμένα οὕτως, ὥστε τὸ πρῶτον δὲν ὑπάρχει χωρὶς τοῦ δευτέρου· ὁ μὲν προπορεύεται, ὁ δὲ δὲ τὸν ἀκολουθεῖ. Συνάπτονται δι' αὐτῶν δύο λόγοι ἀντίθετοι εἰς ἓν. 1) ὁ μὲν ἀποφάσκει τι, ὁ δὲ δὲ καταφάσκει ἄλλο εἰς τὸ αὐτὸ ὑποκείμενον, καὶ τότε ὁ δὲ λέγεται θετικὸς· οἶον, ἡ μὲν ὀψοποιητικὴ οὐ μοι δοκεῖ τέχνη, ἡ δὲ ἱατρικὴ, (Πλάτ. Γοργ. §. 56) καί, (ὁ αὐτ. Πολιτ. Β'. σελ. 359) τοῦτον δὲ ἄλλο μὲν οὐδὲν, περὶ δὲ τῇ χειρὶ χρυσοῦν δακτύλιον φέρειν. 2) ἄλλοτε τοῦναντίον εἶναι θετικὸς ὁ μὲν, καὶ ἀποφατικὸς ὁ δὲ· οἶον, οὐκ ἔγραψα μὲν, οὐκ ἐπρέσβευσα δὲ (Δημοσθ. στεφ.). 3) ἀντιπαράθετοις δύο ἐναντία φαινόμενα πράγματα· οἶον, (Πλάτ. Πολιτεῖ. Β'. σελ. 357.) ἐγὼ μὲν οὖν, ταῦτα εἰπὼν, ὥμην λόγου ἀπηλλάχθαι· τὸ δ' ἦν ἄρα, ὡς ἔοικε, προοίμιον. Εἰς ὅλα ταῦτα ἐρμηνεύεται διὰ τοῦ ἀλλὰ ἢ ὅμως. 4) πολλάκις οἱ δύο σύνδεσμοι δὲν ἐναντιοῦνται, ἀλλ' ἐκλέγει καθείς ἰδίῳν τι ἔργον χωρὶς ἐναντιότητος· οἶον, σὺ μὲν φιλοσοφεῖς, ἐγὼ δὲ τοὺς φιλοσοφούντας ἐπανορθῶ (Ἰσοκρ. Δημόν.). καί, (ὁ αὐτ. Ἀρειοπαγ. 148) ἀπήλλαξε γὰρ τοὺς μὲν πένητας τῶν ἀποριῶν . . . τοὺς δὲ νεωτέρους τῶν ἀκολασιῶν . . . τοὺς δὲ πολιτευομένους τῶν

πλεονεξιών . . . τοὺς δὲ πρεσβυτέρους τῶν ῥαθυμιῶν κτλ.—
Διὰ τοῦ μὲν καὶ δὲ συνθέτονται καὶ δύο λόγοι, ἐκ τῶν ὁ-
ποίων κυρίως ὁ δεύτερος ἀνήκει εἰς τὴν ἀκολουθίαν τοῦ λόγου,
ὁ δὲ πρῶτος προτάσσεται διὰ τὴν ὑψώσιν μόνον τὴν δύναμιν ἐ-
κείνου μὲ τὴν ἀντίθεσιν· οἷον, (Δημοσθ. Ὀλυνθ. Β') ἐκεῖνο θαυ-
μάζω εἰ (ἀντὶ τοῦ ὅτι) Λακεδαιμονίοις μὲν ποτε ὑπὲρ τῶν ἐλ-
ληνικῶν δικαίων ἀντήρατε, καὶ ἵνα οἱ ἄλλοι τύχωσι τῶν δικαίων,
τὰ ὑμέτερα αὐτῶν ἀνῆλίσκετε εἰσφέροντες· νυνὶ δὲ ὀκνεῖτε ἐξιέ-
ναι καὶ μέλλετε (βραδύνετε) εἰσφέρειν ὑπὲρ τῶν ὑμετέρων αὐ-
τῶν κτημάτων. Ἐδῶ δὲν θαυμάζει ὁ ῥήτωρ διὰ τὸ πρῶτον,
διότι δηλαδὴ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπροστάτευσάν ποτε τὰ δίκαια ἄλλων
Ἑλλήνων κατὰ τῶν Λακεδαιμονίων, ἀλλὰ διότι, αὐτοί, οἱ ὁ-
ποῖοι ἔπραξαν ἐκεῖνα τότε, τώρα οὐδὲ διὰ τὴν ὑπερά-
σπισιν τῶν ἰδίων των κτημάτων δὲν θέλουν νὰ πράξουν τὰ χρεи-
ώδη.—Αἰσχρὸν ἐστίν, εἰ ἐγὼ μὲν τοὺς πόρους, ὑμεῖς δὲ μηδὲ
τοὺς λόγους αὐτῶν ἀνέξεσθε (ὁ αὐτὸς περὶ στεφ. 281). Ἐδῶ
βλέπει καθείς ὅτι τὸ μὲν πρῶτον εἶναι ἀξιέπαινον, μόνον δὲ
αἰσχρὸν εἶναι τὸ δεύτερον, ὅχι ὅμως καθ' ἑαυτὸ τόσον, ὅσον
ἀντιπαρατιθέμενον πρὸς τὸ πρῶτον. Πόσον δὲ πρέπει νὰ παρα-
τηρῇ τις ταύτην τὴν σύνθεσιν, γίνεται φανερόν ἐκ τοῦ ἐφεξῆς
παραδείγματος, τὸ ὁποῖον ἐνόησαν κακῶς οἱ πλείότεροι. Εὐριπ.
Ἰφιγ. Ταυρ. 115.

Οὔτοι μακρὸν μὲν ἤλθομεν κώπη πόρον,

Ἐκ τερμάτων δὲ νόστον ἀροῦμεν πάλιν.

Ἐδῶ κυρίως ἀνήκει ἡ ἄρνησις μόνον εἰς τὸν δεύτερον λόγον, ὁ
δὲ πρῶτος ἐμπορεῖ νὰ τεθῇ ὕστερον ὡς ἀντίθεσις. Δὲν θέλομεν
ἐκ τοῦ σκοποῦ (τοῦτο εἶναι τὸ τερμάτων) νὰ ἐπιστρέψωμεν
ὀπίσω, ἀφοῦ ἐχάμαμεν τόσον μακρὰν θαλασσοπορίαν. Σαφέστε-
ρον γίνεται τὸ χωρίον, ἐὰν οἱ δύο λόγοι ἐνωθῶν μὲ μίαν ἄρ-
νησιν οὕτω: Δὲν θέλει εἰπεῖν τις περὶ ἡμῶν, ὅτι ἐθαλασσοπο-
ρήσαμεν μακρὰν, καὶ φθάσαντες εἰς τὸν σκοπὸν μας ἐπεσρέψαμεν
ὀπίσω;

Τὸ μὲν—δὲ συνδέει μὲ ἔμφασιν δύο ἐννοίας ἀνηκούσας εἰς

ἓνα λόγον ἀντὶ τοῦ συνήθους τε — καί, — ἐνῶ μία λέξις τοῦ λόγου ἐπαναλαμβάνεται· οἷον, (Ξενοφ. Ἀπομ. Β'. 1. 32) ἐγὼ δὲ σύνειμι μὲν θεοῖς, σύνειμι δ' ἀνθρώποις τοῖς ἀγαθοῖς, ἀντὶ τοῦ ψυχροτέρου· σύνειμι θεοῖς τε καὶ ἀνθρώποις κτλ.

Πολλάκις μετὰ τὸν μὲν δὲν ἀκολουθεῖ ὁ δὲ, ἀλλ' ἄλλος ἐναντιωματικὸς σύνδεσμος· οἷον, ἀλλὰ, μέντοι, καὶ ἅποτε τοίνυν. Ἄποτε δὲ κεῖται μόνος ὁ μὲν, ὅταν ὁ λέγων ἐκφέρῃ τὴν γνώμην του ἀφίνων τοὺς ἄλλους νὰ στοχάζωνται ὅπως θέλουσιν· οἷον, (Ξενοφ. Κύρ. Π. Δ'. 2. 4.) ὅτω δ' ἐπιδεδξαίμεθα τὴν παιδείαν, ἐγὼ μὲν οὐχ ὄρῳ, ἤγουν ἐγὼ τοῦλάχιστον δὲν καταλαμβάνω, ἄλλος δὲ ἴσως τὸ καταλαμβάνει. Ὅμοίως κεῖται μόνος μετὰ τοῦ οὖν βεβαιωτικοῦ· οἷον, πάνυ μὲν οὖν· τοῦτο μὲν οὖν κτλ.

Ἄποτε ἐπαναλαμβάνεται ὁ μὲν μετὰ δεικτικὴν μάλιστα ἀντωνυμίαν· οἷον, (Ἡρόδ. Β'. 121.) καὶ τὸν (ἀντὶ ὃν μὲν) καλοῦσι θένος, τοῦτον μὲν προσκυνέουσι, τὸν δὲ χειμῶνα κτλ. Εἰς τὴν αὐτὴν περίστασιν, ὅταν δηλαδὴ μετὰ τὸ ἀναφορικὸν ἀκολουθῇ δεικτικὴ ἀντωνυμία, ἐπαναλαμβάνεται καὶ ὁ δὲ, καὶ ὁ δεῦτερος ἔχει δύναμιν τοῦ δὴ ἢ παρέλκει εἰς τὴν μετάφρασιν· οἷον, (Πλάτ. Λάχ.) ταῦτα ἀγαθὸς ἕκαστος ἡμῶν, ἅπερ σοφός· ἃ δὲ ἀμαθής, ταῦτα δὲ (ἀντὶ δὴ ἢ περιττός) κακός. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπαναλαμβάνονται καὶ οἱ δύο· οἷον, (Ξενοφ. Ἰέρ.) τὸ μὲν διδάσκειν ἃ ἔστι βέλτιστα καὶ τὸν κάλλιστα ταῦτα ἐξεργαζόμενον ἐπαινεῖν καὶ τιμᾶν, αὕτη μὲν (δεῦτερος μὲν) ἡ ἐπιμέλεια διὰ χαρίτων γίνεται· τὸ δὲ τὸν ἐνδεῶς τι ποιοῦντα λαιδορεῖν τε καὶ ἀναγκάζειν καὶ ζημιοῦν καὶ κολάζειν, ταῦτα δὲ (δεῦτερος δὲ) ἀνάγκη δι' ἀπεχθείας μᾶλλον γίγνεσθαι. Πρέπει νὰ διακρίνωμεν τὸν μὲν ἀπὸ τὸν Δωρικὸν μὲν ἀντὶ μὴν.

Καὶ εἰς τοὺς διαλόγους κεῖται μενοῦν χωρὶς ἄλλον δὲ βεβαιωτικῶς. Παραλείπεται δὲ ὁ Δὲ καὶ μετὰ τὰς φράσεις πρῶτον μὲν, πρότερον μὲν, ἕως μὲν κτλ., μετὰ τὰς ὁποίας ἀκολουθεῖ ὁ εἶτα, ἔπειτα κτλ. χωρὶς τὸν Δέ.

Τὰς ἐκ τοῦ μὲν-δὲ γινομένης φράσεις ὁ μὲν ὁ δὲ, ἡ ὅς μὲν ὅς

δε εἶδμεν ἤδη ἀνωτέρω §. 293. Τοιοῦτοι ἐπιμερισμοὶ διὰ τῶν αὐτῶν μορίων γίνονται καὶ διὰ ἐπιρρηματικὰς ἀναφοράς, καὶ ὄχι μόνον μὲ δεικτικούς καὶ ἀναφορικούς τύπους, ἀλλὰ καὶ μὲ ἀορίστους· ποτὲ μὲν—ποτὲ δὲ (τώρα μὲν—τώρα δέ, ἢ ἄλλοτε μὲν—ἄλλοτε δέ)· ὡσαύτως τοτὲ μὲν—τοτὲ δέ· ἢ ὁτὲ μὲν—ὁτὲ δέ. Οὕτω προσέτι τῇ μὲν—τῇ δέ, ἢ πῇ μὲν—πῇ δέ (καθ' ἓνα τρόπον—κατ' ἄλλον τρόπον), καὶ, ἔνθα μὲν—ἔνθα δέ.—Περὶ πάντων τούτων τῶν ἐπιμερισμῶν πρέπει νὰ σημειώσωμεν, ὅτι καὶ ποτε τοιοῦτοι τόποι κεῖνται καθ' ἑαυτοὺς χωρὶς ῥῆμα, ἀναφερόμενοι εἰς προηγούμενον λόγον, ὁπότε ὁ μὲν φαίνεται ὅτι ἔχει βεβαιωτικὴν ἔννοιαν ἰσοδύναμον τοῦ ναί· οἶον, πάντας φιλητέον, ἀλλ' οὐ τὸν μὲν, τὸν δ' οὐ, ἡγουν πρέπει νὰ ἀγαπῶμεν ὅλους, ἀλλ' ὄχι τὸν ἓνα μὲν ναί, τὸν δὲ ἄλλον ὄχι· καὶ, παρῆσαν οὐχ' ὁ μὲν ὁ δ' οὐ, ἀλλὰ πάντες ἦσαν παρόντες, ὄχι ὁ μὲν εἷς ναί καὶ ὁ ἄλλος ὄχι, ἀλλ' ὅλοι.

Μέντοι, Ζήτ. Τοί.

Μεταξύ. 1) μὲ γενικὴν προθετικῶς· μεταξὺ τούτων. 2) ἐπιρρηματικῶς ἔμπροσθεν μετοχῆς οὕτω· μεταξὺ περιπατῶν, ἐνῶ εἶχε κατὰ νοῦν νὰ ὑπάγῃ εἰς περίπατον· μεταξὺ δειπνοῦντα ἐρόνευσεν αὐτόν, ἐνῶ ἐδείπνει τὸν ἐρόνευσε.

Μή. Ζήτ. §. 452. β'.

Μήν (δωρικ. μάν καὶ μέν), 1) βεβαιωτικόν, ἀληθῶς, βέβαια. 2) ὅμως βέβαια· μ' ὅλον τοῦτο βέβαια· οἶον, (Πλάτ. Σοφιστ. σελ. 216) καὶ μοι δοκεῖ θεὸς μὲν οὐδαμῶς εἶναι, θεῖος μὴν, ἡγουν ὄχι θεός, ὅμως βέβαια θεῖος.

— γέ μὴν (ποιητ. γέ μέν), βέβαια ὅμως· — καὶ μὴν, βέβαια ναί, καὶ ἐπὶ ἐναντιώσεως, ἀντὶ τοῦ ἀπλοῦ, ὅμως.

— πότε μὴν; ὅταν γίνεται ἐρώτησις πρὸς ἀποφατικὸν λόγον· οἶον, πότε μὴν; τίς μὴν; ἡγουν τίς λοιπὸν ἦτο, ἐὰν δὲν ἦτο ἐκεῖνος; Διὰ τοῦτο τί μὴν; εἶναι ταῦτόν τοῦ Διὰ τί ὄχι;

— ἦ μὴν (Ἰωνικ. καὶ ποιητ. ἦ μέν), συνήθης τύπος εἰς ὅρκους καὶ βεβαιώσεις, συντασσόμενον ἄλλοτε μὲν μὲ ὀριστικὴν· οἶον, ἦ μὴν ἐγὼ ἔπαθον τοῦτο (ὀρκίζομαι, ἦ μὰ τὸν Θεόν, ἔπαθα τοῦ-

το), ἄλλοτε δὲ μὲ ἀπαρέμφατον ἐξαρθώμενον ἀπὸ ῥήματος· οἶον, ὁμνυμι ἢ μὴν δώσειν (ὑπόσχομαι μεθ' ὅρκου ὅτι θέλω δώσειν), καὶ ἐπὶ τρίτου προσώπου· οἶον, ὑπεδέξατο ἢ μὴν μὴ ἀπορεῖν τροφῆς, ὑπεσχέθη μεθ' ὅρκου, ὅτι ὅεν θέλουν ἀπορήσειν τροφῆς. Ὅλα τὰ μετὰ τούτου ἀπαρέμφατα εἶναι ἢ μέλλοντος χρόνου, ἢ κλίνουν εἰς τὸ μέλλον.

— οὐ μὴν, 1) ὅχι ὁμως· 2) ἀποφατικὴ βεβαίωσις ἢ ἀπόμοσις σύμφωνος μὲ τὸ ἤδη εἰρημένον ἢ μὴν· εἰς πλαγίους δὲ λόγους, μὴ μὴν.

Μῶν, ἰσοδύναμον τοῦ ἐρωτηματικοῦ ἄρα, εὐχρηστον μάλιστα εἰς τοὺς Ἀττικύς· οἶον, (Εὐρ. Ἐκάβ. 754.) τί χρῆμα μαστεύουσα; μῶν ἐλεύθερον αἰῶνα θέσθαι;

Ναί, καταφατικὸν μόριον, γνωστὸν εἰς ὅλους. Ζήτ. καὶ Μά.

Νή. Ζήτ. Μά.

Νῦν, 1) τῶρα· 2) τίθεται κάποτε ἐναντιωματικῶς μετὰ τοῦ δὲ χωρὶς χρονικὴν σημασίαν, τὸ ὅποιον διατηρεῖ καὶ ἡ συνήθεια μὲ τὸ ἰσοδύναμον τῶρα· οἶον, (Ἡρόδ. Γ'. 25.) εἰ μὲν μαθὼν ταῦτα ὁ Καμβύσης ἐγνωσιμάχει, ἦν ἂν σοφὸς ἀνὴρ· νῦν δὲ οὐδένα λόγον ποιούμενος κτλ.

Νῦν δὲ, τώρα εὐθύς· μάλιστα μὲ παρωχημένον· νῦν δὲ ἀπῆλθε τώρα πρὸ δλίγου. Τάττεται δὲ τὸ νῦν ἄλλως καὶ ἐπὶ μέλλοντος, ὅταν εἶναι πλησίον τοῦ ἐνεστώτος· νῦν ἐρῶ, ἤγουν τώρα εὐθύς θέλω εἰπεῖν.

Νῦν καὶ Νῦ (ἐγκλιτικὸν μόριον τῶν Ἰώνων καὶ τῶν ποιητῶν) κυρίως ταῦτ' ἐν τοῦ νῦν, ἀντὶ τοῦ ὁποίου 1) κεῖται πολ- λάκις· 2) ἀντὶ οὖν, λοιπόν· 3) ἀντὶ τοῦ ναὶ βέβαια· οἶον, (Ἰλ. π. 622) θνητὸς δὲ νῦ καὶ σὺ τέτυξαι, ἤγουν καὶ σὺ βέβαια ἐγεννήθης θνητός.

Ὅμω, ὁμω, μέντοι, ἀλλ' ὁμω, ὁμω, δέ, ὁμω, δ' οὖν, μόρια ἢ σύνδεσμοι ἐναντιωματικοὶ ἢ ἀντιθετικοί.

Ὅποτε, 1) χρονικὸν ἐπίρρημα· 1) ἀντὶ τοῦ ἐπειδὴ· ὁπότε ταῦθ' οὕτως ἔχει κτλ.

Ὅπου, 1) τοπικὸν ἐπίρρημα· 2) ἀντὶ ἐπειδὴ, καὶ τοῦτο

ὥς τὸ ἀνωτέρω, καὶ ἀντὶ τοῦ εἰ' οἶον, (Ἰσοκρ. Εἰρ.), ὅπου γὰρ Ἀθηνόδωροι καὶ Καλλίστρατοι οἰκῆσαι πόλεις οἷοί τε γεγόνασιν, ἤπου βουλευθέντες ἡμεῖς κτλ., ἤγουν ἑάν. Ζήτ. καὶ Πού.

Ὅπως 1) ἐπιρρήματικῶς σημαίνει πῶς ἐπ' ἀντερωτήσεως· οἶον, πῶς; ἀπόκρ. ὅπως; Ἀριστοφ. (Πρόβ. §. 318. Σημ.).

2) ἀντὶ τοῦ ὥσπερ· οἶον, κράτιστόν ἐστιν οὕτως, ὅπως δύναμαι, λέγειν· 3) συνδεσμικῶς ἀντὶ τοῦ ἵνα. Ζήτει τὴν σύνταξιν τοῦ §. 402. Σημειόνομεν μόνον, ὅτι λαμβάνεται καὶ ἐπὶ ἐμφαντικωτάτης προσταγῆς· οἶον (Ξενοφ. Ἀνάβ. Α'. 7. 3.) ὅπως ἔσεσθε, τὸ ἐντελές εἶναι, βλέπετε ἢ φροντίζετε διὰ νὰ ᾗσθε κτλ.

Ὅτε, ταῦτ. τοῦ ὁπότε, τὸ ὁποῖον Ζήτει.

Ὅτι, διαβεβαιωτικὸν μὲ τὰ λεκτικὰ ἢ γνωστικὰ ῥήματα ὥς καὶ εἰς τὴν συνθήειαν, λέγω ὅτι. Εἰς τοῦτο ἀναλύονται τὰ εἰδικὰ λεγόμενα ἀπαρέμματα (§. 412.) Τίθεται δὲ καὶ μόνον ἐνῶ ἐννοεῖται ἐκ τοῦ προηγουμένου λόγου τὸ ῥῆμα, μὲ τὸ ὁποῖον συντάσσεται· οἶον, (Πλάτ. Γοργ. §. 31.) Σωκρ. οὐκοῦν κακῷ ὑπερβάλλον τὸ ἀδικεῖν χάκιον ἂν εἴη τοῦ ἀδικεῖσθαι. Πῶλ· δῆλον δὴ ὅτι, ἤγουν δῆλον δὴ ὅτι χάκιον ἂν εἴη. Ἐκ τούτου ἐγεννήθη ἐπιρρήματικῶς τὸ δηλονότι, ἤγουν δῆλόν ἐστι τοῦτο ὅτι. Οὕτως ἐγεννήθησαν καὶ αἱ φράσεις εὖ οἶδ' ὅτι· εὖ ἴσθ' ὅτι. Πολ. λάκεις δὲ παραλείπεται τὸ ῥῆμα, ἀπὸ τὸ ὁποῖον κρέμαται· οἶον, (Αἰσχ. κατὰ Κτησ.) ὅτι δὲ ἀληθῆ λέγω, τοὺς νόμους ἀναγνώσεται, τὸ ἐντελές εἶναι, ἵνα δὲ εἰδῇτε ὅτι ἀληθῆ λέγω, τοὺς νόμους ἀναγνώσεται. Περὶ δὲ τῆς συντάξεώς του μὲ ὀριστικὴν ἢ εὐκτικὴν ἔγκλισιν Ζήτ. §. 400. 2) αἰτιολογικῶς σημαίνει ἐπειδὴ ἀντὶ τοῦ, διὰ τοῦτο ὅτι, ἢ ἀντὶ τοῦ ἐκ τούτων συντηθέντος διότι ἀντὶ ὅτι· 3) ἐπιτείνει τὰ ὑπερθετικά (Πρόβ. ὧς)· οἶον, ὅτι μέγιστος, ὅτι μάλιστα κτλ.

Οὐδὲ καὶ μὴ δέ· οὕτε καὶ μήτε, ἀρνητικοὶ καὶ ἀπαγορευτικοὶ σύνδεσμοι, οἱ μὲν ἐκ τοῦ οὐ συντασσόμενοι ὥς τὸ οὐ, οἱ δὲ ἐκ τοῦ μὴ, ὥς τὸ μὴ (Ζήτ. §. 452.). Σημειόνομεν μόνον, ὅτι

ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον οὔτε καὶ μήτε ἐμβάλλουν τὴν δυνάμειντων εἰς μέρος λόγου, τὰ ὁποῖα ἀποδίδονται εἰς ἓν ῥῆμα· ἀλλ' ὅταν πρὸ τοῦ ῥήματος ἀπαιτῆται καὶ ἄλλος τοιοῦτος ἀρνητικὸς σύνδεσμος, τίθεται οὐδὲ ἢ μηδέ· οἷον, (Πλάτ. Πολιτεῖ. ζ'. 499.) οὔτε πόλις, οὔτε πολιτεία, οὐδέ γ' ἀνὴρ (οὐδὲ διὰ τὸ εὐθύς ἐπόμενον ῥῆμα) ὁμοίως μήποτε γένηται τέλος πρὶν ἂν κτλ. οὐδὲ καὶ μηδὲ ἐξ ἐναντίας ἐπενεργοῦσιν ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς ὁλοκλήρους λόγους καὶ ἐννοίας· οἷον, (Αἰσχ. κατὰ Τιμάρχ. 44.) ἐάν τις Ἀθηναίων ἐταιρήσῃ, μὴ ἐξέσπῳ αὐτῷ κ. . . . μηδὲ συνδικασάτω τῷ δημοσίῳ, μηδὲ ἀρξάτω ἀρχὴν μηδεμίαν μηδέποτε. — Οὔτε καὶ μήτε ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον συνδέουσιν ὥς ἐκτὸς τῆς ἀρνήσεως ὁ καὶ οὐδὲ καὶ μηδὲ μᾶλλον διαzeugνῶσι καὶ συμφωνοῦν μὲ τὸν δέ. Ὅταν λοιπὸν ἐπαναλαμβάνονται οὔτε καὶ μήτε, ἀναφέρονται ἀναγκαίως πρὸς ἄλληλα, ἐπειδὴ τὸ οὔτε δὲν ἐμπορεῖ νὰ σταθῇ χωρὶς ἄλλον οὔτε, καθὼς ὁ καὶ προηγούμενος λόγος δὲν δύναται νὰ σταθῇ χωρὶς ἄλλον καὶ (Ζήτ. Καί.) ὅταν ὅμως ἐπαναλαμβάνεται ὁ οὐδὲ ἢ ὁ μηδέ, ἐπαναλαμβάνονται μόνον ὥς ἀρνήσεις τοιαῦται, καθὼς εἶναι καὶ ὁ οὐδὲ μόνος.

Παρακτὸς τῆς συνδετικῆς δυνάμεως τὰ οὐδὲ, μηδὲ, ἔχουν καὶ τὰς ἰδιαιτέρας σημασίας τοῦ Καί· διότι καθὼς ὁ Καί σημαίνει 1) προσέτι. 2) ἀλλὰ καί· οὕτω καὶ ταῦτα σημαίνουν μὲ τὴν ἀρνησιν 1) προσέτι ὅχι· 2) ὅχι μόνον τοῦτο, ἀλλ' οὐδέ. Τὴν δευτέραν σημασίαν φυλάττουν πάντοτε, ὅταν κῆνται εἰς τὸ μέσον τοῦ λόγου.

Κυρίως οὐδὲ καὶ μηδὲ σημαίνουν ὅχι ὅμως, καὶ οὕτως ἀπαντῶνται συχνάκις εἰς τοὺς ποιητάς, ὅποτε γράφονται χωριστά, οὐ δέ, μὴ δέ. Εὐρίσκεται δὲ οὕτω καὶ εἰς τὸν Ἡρόδοτον (Ε'. 35)· πολλὰς εἶχεν ἐλπίδας μετέσθαι εἰς τὴν θάλασσαν μὴ δὲ νεώτερόν τι ποιεύσης τῆς Μιλήτου (ἀντὶ τοῦ εἶδ' ἢ Μίλητος μὴ ποιήσῃς τι νεώτερον), οὐδαμᾶ κτλ. Οἱ Ἀττικοὶ λογογράφοι ἀπέφυγαν τὴν σύνταξιν ταύτην τοῦ οὐ μὲ τὸν δέ, παραλαμβάνοντες τὸν ἀλλὰ, ἢ ἄλλον ἰσοδύναμόν του σύνδεσμον.

Οὖν (Ἴων. ὦν), συλλογιστικός, ἀντί τοῦ κοιν. λοιπόν· πάν-
τοτε δὲ ἀκολουθεῖ εἰς ἄλλην λέξιν. Τίθεται δὲ καὶ εἰς ἐπα-
νάληψιν διακοπέντος λόγου. Ζήτ. Θουκυδ. ζ'. 64. Εἰς τοὺς
διαλόγους οἱ ἀποκρινόμενοι τὸν συμπλέκουν μὲ τὸν μὲν ὡς βε-
βαιωτικόν· ἔστι ταῦτα; ἔστι μὲν οὖν· οὕτως ἔγεινε τὸ ἀρνητι-
κόν Οὐ μενοῦν (ἤγουν οὐ μὲν οὖν)· λέγεται δὲ καὶ οὐ γὰρ οὖν
μὲ τὴν αὐτὴν ἔννοϊαν· καὶ χωρὶς ἄλλου μορίου· οἶον, (Πλάτ.
Φαίδρ.) δῆλον ὡς τὸ πάθος τοῦτο δι' ὁμοιοτήτων τινῶν εἰσερ-
ρύη; ἀπόκρ. γίγνεται· οὖν οὕτω, ἤγουν βέβαια· καὶ ἀντί τοῦ,
'Αλλὰ μάλιστα· οἶον, (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. Η'. 4. 11.) καὶ σὺ
αὖ οὐκ ἀχθεσθήσῃ μοι ἀκούων τάληθῃ; ἡσθήσομαι μὲν οὖν, ἤγουν
ὄχι μόνον δὲν θέλω σὲ μισήσῃν, ἀλλὰ μάλιστα θέλω χαρῇν.
Περὶ τοῦ προσχηματιζομένου οὖν (ὅστισοῦν κτλ.) Ζήτ. 2. 27.

Οὐνεκα 1) διὰ τὸ ὁποῖον, ἔνεκα οὗ· 2) ἐπειδὴ· οὐνε-
κα τὸν Χρῦσιν ἡτίμησ' ἀρητῆρα, Ἰλ. α. 11. (ἀντί τοῦ, τοῦ
ἐνεκα, οὗ ἔνεκα)· 3) ἀντί τοῦ ἔνεκα ἀπλῶς· 4) ἀντί τοῦ
ὅτι. Ἐκ δὲ τούτου

ἽΟθ οὐνεκα εἰς τοὺς Τραγικούς ἀντί τοῦ ἔνεκα, ἐπειδὴ, ὅτι

Οὐκοῦν· Οὐκοῦν, γίνονται ἐκ τοῦ οὐκ καὶ οὖν· σημαί-
νουν κυρίως, ὄχι λοιπόν, ἢ ἐπομένως ὄχι. Ἐκ τούτου προῆλθαν
διάφοροι σημασίαι, αἱ ὁποῖαι ἐξηγοῦνται μέρος μὲν ἐκ τῆς ἀ-
κολουθίας τοῦ λόγου, μέρος δὲ ἐκ τοῦ τόνου· 1) ὡς ἐρωτη-
ματικός παριστάνει τὸ ἀποφασκόμενον ὡς καταφασκόμενον εἰς
τὴν γνώμην τοῦ ἐρωτῶντος· οἶον, (Εὐρ. Ὀρέσ. 1238) οὐκοῦν
ὄνειδῃ ταῦτα κλύων ῥύσει τέχνα; ἤγουν θέλεις λοιπόν ἀκούων
ταῦτα τὰ ὄνειδῃ νὰ μὴ σώσῃς τὰ τέχνα σου; καί, (Πλάτ.
Φαίδρ. σελ. 258) οὐκοῦν, ἐὰν μὲν οὗτος ἐμμένῃ, γεγηθῶς ἀπ-
έρχεται ἐκ τοῦ θεάτρου; ἤγουν, δὲν ἀναχωρεῖ μετὰ χαρᾶς ἐκ
τοῦ θεάτρου, ἐὰν οὗτος (ὁ λόγος αὐτοῦ) μένῃ κύριος; Ἡ ἐρώ-
τησις αὕτη, ἐπειδὴ ἐσυνειθίσθη νὰ τὴν ἀκούῃ ὁ ἀπαρνούμενος,
ἔγεινε· 2) καταφατικὴ ἀνερωτήτως· οἶον, (Σοφοκ. Ἀντιγ. 91)
οὐκοῦν, ὅταν δὴ μὴ σθένω, πεπαύσομαι, ἤγουν λοιπόν θέλω
παύσειν ὅταν δὲν δύναμαι πλέον· καί, (Πλάτ. Φαίδρ. σελ.

274) οὐκοῦν τὸ μὲν τέχνης τε καὶ ἀτεχνίας λέγειν πέρι ἰκανῶς ἔχέτω. Πάντῃ διάφορον τούτου εἶναι 3) οὐκουν, ὅταν χωρὶς συλλογιστικὴν σημασίαν κῆται μόνον μὲ ἐμφαντικὴν ἄρνησιν· οἶον, (Σοφοκλ. Αἶ. 1336.) ἀλλ' αὐτὸν ἔμπας ὄντ' ἐγὼ τοιόνδε μοι Οὐκουν ἀτιμάσαιμ' ἄν, ἤγουν μ' ὅλον ὅτι εἶναι τειοῦτος πρὸς ἐμέ, κατ' οὐδένα τρόπον δὲν ἐμπορῶ νὰ τὸν ἀτιμάσω· καί, (Σοφοκ. Φιλοκτ. 872.) Οὐκουν Ἀτρεΐδαι τοῦτ' ἔτλησαν εὐπόρως. Οὕτως ἐνεγκεῖν, ὠγαθοὶ στρατηλάται. Τὴν ταυτότητα τοῦ τόνου τῶν φράσεων 1 καὶ 2 (οὐκοῦν) πρὸς διάκρισιν τῆς φράσεως 3 (οὐκουν) οἶδει γενικῶς ἢ παράδοσις εἰς τὰς ἐκδόσεις τῶν συγγραφέων καὶ μὲ αὐτὴν συμφωνοῦσιν οἱ ἀρχαῖοι γραμματικοί. Ἰσως ὅμως εἶναι καλὸν τὸ οὐκουν (3) νὰ γράφεται χωρισμένως οὐκ οὖν πρὸς διάκρισιν τῶν ἄλλων οἶον, (Πλάτ. Φαίδρ. σελ. 275) οὐκουν (ἀκριβέστερον οὐκ οὖν) μνήμης, ἀλλ' ὑπομνήσεως φάρμακον εὔρες· καί, (Εὐρ. Ὀρ. 1640) Μενέλ. ὅστις δὲ τιμᾷ μητέρ'. Ὀρ. εὐδαίμων ἔφου. Μενέλ. οὐκουν (ἀκριβέστερα οὐκ οὖν) σύγε.

Ὁ φρασ, σύνδεσμος ποιητικός· 1 ἕως· 2) ἵνα.

Πέρ (ἐγκλιτικόν), ἴσως γεννημένον ἐκ τῆς περὶ ἢ πέρι εἰς τὴν σημασίαν τοῦ κατὰ πολλὰ (ζ. 460). Διὰ τοῦτο ὥσπερ σημαίνει ἐντελῶς οὕτως. Καίπερ, κατὰ πολλὰ καί, ἢ μ' ὅλον ὅτι εἰς τὴν ὁποίαν σημασίαν κεῖται καὶ μόνον τὸ πέρ.

Ποτέ (ἐγκλιτικόν), μίαν τινὰ φοράν. Εἰς τὰς ἐρωτήσεις ἔχει θαυμασμοῦ ἔννοιαν· οἶον, τίς ποτέ ἐστιν οὗτος; Εἰς τὰ ἀναφορικά αὐξάνει τὴν ἀοριστίαν των· ὅς τίς ποτ' ἦν.

Ποῦ (ἐγκλιτικόν), 1) εἰς ἕνα τινὰ τόπον· 2) ἴσως· 3) εἰς τοὺς διαλόγους ἐρωτᾷ ὁ εἷς ἐξ ἡμισείας καταφατικῶς διὰ τοῦ ἐγκλιτικοῦ πρὸς διὰ νὰ δώσῃ ἔπειτα τὸν λόγον τῆς καταφάσεως, ὅταν ὁ ἐρωτώμενος καταφῇ.

Τὸ αὐτὸ μὲ πλειοτέραν ἔμφρασιν εἶναι δῆπου· καὶ ὅταν προστίθεται ἡμιχλευαστικός τόνος, ὥστε νὰ παριστάνῃ τὸ ἐναντίον ὡς ἀκατανόητον, τότε λαμβάνεται τὸ δῆπουθεν· οἶον, (Δημοσθ.

Μειδ. 26) ἐστάναι γὰρ ἐξέσται δῆπουθεν αὐτῷ· ἤγουν, διὰ νὰ στέκη ἐδῶ, μὲ φαίνεται, ἔχει τὴν ἐξουσίαν.

Πρὶν, πρότερον, εἶναι κατὰ σημασίαν συγκριτικόν, καὶ διὰ τοῦτο ὅταν ἀναφέρεται εἰς ἄλλον λόγον, λαμβάνει τὸ ἦ, συνήθως μετ' ἀπαρεμφάτου· οἶον, πρὶν ἢ ἔλθειν με· πολλάκις ὁμως ἐλλείπει ὁ ἦ· οἶον, πρὶν ἔλθειν με. Ἐπὶ μέλλοντος συντάσσεται μὲ ὑποτακτικὴν προσλαμβάνον τὸν ἄν· οἶον, πρὶν ἂν ἔλθω, καὶ χωρὶς τοῦ ἄν· πρὶν ἔλθω. Κάποτε δὲ καὶ μὲ εὐκτικήν· οἶον, πρὶν ἂν θάνοι τις, Σοφοκλ. Τραχίν.

Πῶ καὶ πῶποτε, σημαίνουν ἀκόμη, ἀκόμη ἕως τώρα· ἀλλ' ἢ χρῆσις αὐτῶν περιορίζεται εἰς τὰς ἐφεξῆς περιπτώσεις.

Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον προσκολλῶνται εἰς τὰ ἀρνητικὰ οὐ καὶ μὴ, καὶ γίνονται, οὕπω, μήπω, σημαίνοντα τὸ ἀκόμη ἕως τώρα ἔχει, ὁπότε δὲν πρέπει νὰ συγχέωνται μὲ τοὺς ποιητικοὺς τύπους οὕπω, μήπω (Ίλ. γ. 306. ρ. 422) ἀντὶ τῶν οὕπως, μήπως. Τὸ πῶποτε ὁμως σπανιώτατα προσκολλᾶται εἰς τὰ ἀρνητικὰ, ἀλλ' ἀντὶ τούτων λέγουσιν, οὐδέπώποτε, μηδεπώποτε, ἤγουν ἀκόμη οὐδέποτε, καὶ μάλιστα πάντοτε σχεδὸν ἐπὶ παρωχημένῳ· οἱ δὲ χωρὶς τοῦ πῶ τύποι, οὐδέποτε, μηδέποτε, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τίθενται καὶ ἐπὶ τῶν τριῶν μερῶν τοῦ χρόνου, ἢ ἐπὶ μέλλοντος. Δύνανται δὲ καὶ τὸ πῶ καὶ τὸ πῶποτε νὰ εὐρίσκωνται καὶ χωρισμένα διὰ μεταξὺ παρεμπιπτουσῶν λέξεων ἀπὸ τὰ ἀρνητικὰ μόρια.—Χωρὶς δὲ τῶν ἀρνητικῶν, εὐρίσκονται κάποτε τὰ πῶ, πῶποτε μὲ ἔμφασιν εἰς τὰς ἐρωτήσεις, εἰς τὰ ἀναφορικὰ καὶ εἰς τὰς δύνανται ἀναφορικῶν ἐχούσας μετοχάς· οἶον, (Θουκυδ. Γ. 45) τίς πω; — Δημοσθ. Φιλίπ. Α'. ὅσα πῶποτε ἠλπίσαμεν.— Πλατ. Φαίδ. σελ. 116 ἀριστο; τῶν πῶποτε δεῦρε ἀφικομένων.

Πῶμαλα. Ζήτ. τὸ ἐφεξῆς κεφάλαιον.

Ῥά. Ζήτ. Ἄρα.

Τοῦνεκα (μόνον εἰς τοὺς ποιητάς) ἀντὶ τοῦ, τούτου ἕνεκα.

Τοῖ (ποιητικῶς), εἶναι κυρίως ἀρχαία δοτικὴ ἀντὶ τοῦ τῶ, καὶ σημαίνει κατὰ τοῦτο, λοιπὸν βέβαια. Ἡ σημασία του αὐ-

τη ἐχάθη, καὶ ἔμεινε μόνον εἰς τὰ σύνθετα, τοιγὰρ, τοιγάρτοι, τοιγαροῦν.

—Τοῖνυν, σημαίνει οὖν, λοιπόν. Καὶ κάποτε εἶναι σύνδεσμος ἀντὶ τοῦ δὲ (Ξενοφ. Ἀπομν. Α. 4. 13. καὶ Β. 1. 9.—Μόνον κείμενον τὸ τοῖ εἶναι βεβαιωτικὸν σημαῖνον ναί, βέβαια, προσέτι, ἢ καὶ ὁμως.

—Καίτοι, 1) καὶ βέβαια· 2) καὶ ὁμως, ὁμως βέβαια.

—Μέντοι (γεννηθὲν ἐκ τοῦ Ἰωνικοῦ μὲν ἀντὶ μὴν καὶ τοῦ τοί), 1) βέβαια· 2) καὶ ὁμως· ἀλλ' ὁμως· εἶναι ἐμφατικώτερον μόριον ἀντὶ τοῦ εἰς τὸν μὲν ἀκολουθοῦντος δέ. Ζήτ. Μέν.

—Τ' ἄρα· Τ' ἄρ· εἶναι τοῖ ἐπιτεινόμενον διὰ τοῦ ἄρα, χρήσιμον μόνον εἰς τοὺς ποιητάς.

Φέρε, προστακτικὸν τοῦ φέρω, λαμβάνεται συχνᾶκις ὡς ἐπίρρημα παρακλευστικὸν κατὰ τὸ ἄγε καὶ ἴθι· οἶον, φέρε σκεψώμεθα, Πλούτ. περὶ παίδ. ἀγ. κατ' ἀρχάς. Εἰς τὰς φράσεις φέρε γάρ, φέρε δὴ, φέρε εἰπεῖν σημαίνει· ἔλα νὰ φέρωμεν παράδειγμα, ἢ, συντόμως, παραδείγματος χάριν.

Ὡς, καθὼς ἀναφορικὸν ἐπίρρημα σημαίνει· 1) καθὼς· 2) χρονικὸν ἐπίρρημα· ὡς δὲ ἤλθον, οὐ παρῆν, ἤγουν ὅταν ἤλθα κτλ. 3) ἐπιτείνει τὰ ὑπερθετικά, καὶ μάλιστα τὰ ἐπιρρήματα· οἶον, ὡς τάχιστα, ἤγουν ὅσον δυνατόν τάχιστα· κάποτε δὲ καὶ τὰ θετικά· οἶον ὡς ἀληθῶς· ὡς ἐτέρως. Πότε δὲ τίθεται κατόπιν ἐπιρρημάτων· οἶον, θαυμαστῶς ὡς, ὑπερφυῶς ὡς. Ζήτ. ἔπειτα §. 470. 4) τὸ περίπου· ὡς πεντήκοντα, ὡς λέγομεν καὶ εἰς τὴν συνήθη γλῶσσαν· 5) προτάσσεται εἰς τὰς προθέσεις τὰς σημαινούσας τὴν εἰς τι κίνησιν (εἰς, ἐπὶ, πρὸς), καὶ σημαίνει εἰς τί μέρος διευθύνεται ἡ κίνησις· οἶον, ἐπορεύοντο ὡς ἐπὶ τὸν ποταμόν, ἤγουν ὥσάν νὰ εἶχαν σκοπὸν νὰ ὑπάγουν εἰς τὸν ποταμόν καί, (Θουκυδ. §. 61) ἀπέπλεον μετὰ τῆς Σαλαμινίας ἐκ τῆς Σικελίας ὡς εἰς Ἀθήνας. Ἡ φράσις αὕτη δείχνει μόνον τὴν διεύθυνσιν, τὴν ὁποίαν ἔλαβεν ὁ ὁδοιπορῶν, ἀλλ' ἐκ τούτου δὲν εἶναι βέβαιον, ἂν καὶ τῶντι ὑπῆγεν ἐκεῖ.

Διὰ τοῦτο εἶναι εὐχρηστος εἰς ὁδοιπορίαν μὴ λαβοῦσαν ἀκόμη τέλος· οἶον, (Σοφοκλ. Φιλοκτ. 58) πλεῖς δ' ὡς πρὸς οἶκον.

Καθὸ δὲ σύνδεσμος σημαίνει 1) ὅτι οἶον, πάντες ὁμολογοῦμεν, ὡς ἡ ἀρετὴ κράτιστόν ἐστι· 2) ἵνα, μὲ ὑποτακτικὴν, εὐκτικὴν, ἢ μὲ μέλλοντα ὀριστικῆς ἐγκλίσεως. Ζήτ. ἵνα. 3) συντάσσεται μὲ ἀπαρέμφατον ἀντὶ τοῦ ἐφεξῆς ῥηθησομένου ὥστε· 4) μὲ ἀπολύτους πτώσεις ἔχει τὴν δύναμιν τοῦ κοινῶς ὡσάν νά. Ἀλλὰ Ζήτ. §. 439. Σημ. δ'. 5) ἐπειδὴ· οἶον, κράτιστόν ἐστι συγχωρῆσαι, ὡς σὺ δοκεῖς οὐκ ἀφῆσιν με, ἤγουν τὸ κάλλιστον εἶναι νὰ ἐνδώσω, ἐπειδὴ σὺ, ὡς φαίνεται, δὲν θέλεις μὲ ἀφῆσιν.

Τὴν πρόθεσιν ὡς. Ζήτ. §. 447.

Ὡς (μετὰ τόνου) ἀντὶ τοῦ οὕτως, εὐχρηστον εἰς μόνους τοὺς πειητάς, καὶ μάλιστα τοὺς Ἰωνας. Οἱ λογογράφοι τὸ μεταχειρίζονται μόνον εἰς τὴν φράσιν καὶ ὡς, καὶ εἰς τὴν ταύτης ἀντίθετον οὐδ' ὡς.

Ὡς τε, 1) τόσον ὥστε, εἰς τρόπον ὥστε· ἀλλ' ἀπλούστερα λέγομεν καὶ κοινῶς ὥστε· συντάσσεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὲ ἀπαρέμφατον, πολλάκις δὲ καὶ μὲ ὀριστικὴν. 2) κεῖται καὶ ἀντὶ ἄρα, λοιπόν, ὅποτε συντάσσεται καὶ μὲ προστακτικὴν· οἶον, (Σοφοκλ. Ἠλέκτ. 1175) ὥστε μὴ λίαν στένε, ἤγουν, διὰ τοῦτο, λοιπόν. Εἰς τὸν Ὀμηρον εὐρίσκεται καὶ ἀντὶ τοῦ ὥσπερ· ὥστε λέων ἐχάρη καί, ὥστε κρήνη μελάνυδρος.

§. 464. Ταῦτα καὶ ἄλλα ἀκόμη μόρια ἔχουν καὶ ἄλλας παντοδαπὰς σημασίας, καὶ ἀπαιτοῦσιν ἀκριβεστέραν γνῶσιν, ὅποια δὲν ἐμπορεῖ νὰ δοθῇ ἀπὸ στοιχειώδη Γραμματικὴν. Ἀληθεύει δὲ μάλιστα τὸ λεγόμενον περὶ τῶν μορίων ἐκείνων, τὰ ὅποια ὠνόμαζαν οἱ γραμματικοὶ παραπληρωματικοὺς συνδέσμους· οἶον, δὴ, πού, τοί, πέρ, πῶ, νύ, θήν, μὴν, γέ καὶ ἄλλα προσέτι. Ἐχρησίστων εἶναι τῶντι παραπληρωματικῇ. Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ ὑπολάβωμεν, ὅτι παρεγέμιζαν τὰς φράσεις περιττῶς καὶ χωρὶς ἐννοίας· διότι εἶδαμεν ἀνωτέρω πολλῶν τοιούτων τὰς σημασίας. Εἰς ὅλας τὰς γλώσσας ὑπάρχουσι μόρια,

τὰ ὅποια χρησιμεύουν πρὸς εὐφωνίαν καὶ καλλωπισμὸν τοῦ λόγου· ποτὲ ὅμως δὲν κεῖνται χωρὶς τὴν ἰδιαιτέραν τῶν σημασίαν μ' ὅλον ἔτι ἐμποροῦν καὶ νὰ λείπουν, ἐπειδὴ τὸ σημαίνον των ἐννοεῖται πολλαχῶς ἐξ ἑαυτοῦ. Ἀλλ' εἰς τὰ μόρια τῆς ἀρχαίας τῶν Ἑλλήνων γλώσσης χρειάζεται πλειότερα προσοχὴ καὶ κρίσις. Ἡ πρώτη καὶ τελεία δύναμις τῶν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐξησθένησε, καὶ δίδει μόνον εἰς τὸν λόγον λεπτὸν τινα χρωματισμὸν, τὸν ὅποιον ἐμπορεῖ τις νὰ κατανοῇ μόνον δι' ἐμμελοῦς γυμνάσεως εἰς τοὺς δοκίμους συγγραφεῖς, καὶ διὰ παραλληλισμοῦ τῶν ὁμοίων χωρίων.

39. Φράσεις τινές.

§. 465. Ἐκ τῶν μορίων καὶ τῆς αὐτῶν συμπλοκῆς, καὶ ἐκ πολλῶν λέξεων ῥηματικῶν καὶ ὀνομαστικῶν ἐγεννήθησαν παντοδαπαὶ φράσεις εἰς τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν, μὴ συμφωνοῦσαι πολλάκις μὲ τὰς τῆς νῦν λαλουμένης. Χωρὶς τὴν γνῶσιν αὐτῶν δὲν καταλαμβάνονται οἱ συγγραφεῖς, καὶ μάλιστα οἱ τῆς χρυσῆς ἐποχῆς. Διὰ τοῦτο παραθέτομεν ἐνταῦθα τὰς κυριωτέρας κατὰ ἀλφάβητον καὶ αὐτὰς, διὰ νύξιν τινὰ εἰς τὰ φιλόμορφα μειράκια, διὰ νὰ εὕρισκουν τὰς περισσοτέρας δι' ἰδίαν τῶν μελέτης.

Ἀκμήν, αἰτιατ. τοῦ Ἀκμή· λαμβάνεται ἐπιρρηματικῶς ὡς τὸ Ἀρχήν (Ζήτ. §. 162), καὶ σημαίνει· εἰς τὴν ἀκμὴν ἀσχολίας τινός, καὶ ἐπομένως ὅλον ἐν, ἀδιακόπως, ἢ ἀκόμη τῶρα· οἶον, (Ἰσοκρ. Δημόν.) Σὺ μὲν ἀκμὴν φιλοσοφεῖς, ἐγὼ δὲ τοὺς φιλοσοφοῦντας ἐπανορθῶ.

Ἀληθές· μὲ ἀναξίβασμόν τοῦ τόνου ἀντὶ τοῦ συνήθους Ἀληθές· εἶναι ἐρωτηματικὴ ἀπόκρισις μὲ εἰρωνείαν· σύμφωνον ταύτης ἔχομεν εἰς τὴν ὁμιλουμένην γλῶσσαν ἀλήθεια εἶναι, ἢ, ἀλήθειαν λέγεις;

Ἄλλο, παραλαμβάνεται μετ' ἀρνήσεως ἢ ἐρωτήσεως πρὸς ἐπίτασιν τῶν βεβαιωτικῶν λόγων, ὅπου συνήθως παραλείπεται τὸ ῥῆμα, εἰς τὸ ὅποιον ἀποδίδεται· οἶον, (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. Α'. 4. 24) ἐκεῖνος οὐδὲν ἄλλο (νοητ. ἐποίει) ἢ τοὺς πεπτωκό-

τας περιελάνων ἐθεῖτο, ἤγουν δὲν ἔκαμνεν ἄλλο παρὰ (ἢ εἰ μὴ) περιτρέχων ἐθεῖτο· καί, (᾿Απομν. Β'. 3. 17) τί γὰρ ἄλλο ἢ κινδυνεύεις ἐπιδείξει· σὺ μὲν χρηστὸς—εἶναι κτλ. Εἰς τὴν σύνταξιν ταύτην ἀποστρέφεται πολλάκις τὸ ἄλλο καί· ἐν ταύτῳ ἀποβάλλει τὸν τόνον τοῦ οἶον, (Πλάτ. ᾿Απολ. σελ. 20) δι' οὐδὲν ἄλλ' ἢ διὰ σοφίαν τινὰ τοῦτο τὸ ὄνομα ἔσχηκα· καί, (Φαίδ. σελ. 231) ὥστε οὐδὲν ὑπολείπεται ἄλλ' ἢ ποιεῖν προθύμως ὅ,τι ἂν κτλ. καί, (Μέν. 9) Ὅτι οὐδὲν ἄλλ' ἢ ἐπιτάττεται, ἐπειδὴ δὲν κάμνεις ἄλλο παρὰ προστάξεις. Αἰσχίν. κατὰ Τιμάρχ. ὥστε μὴδὲν ἄλλ' ἢ τὰς αἰσχύνας αὐτῷ περιεῖναι. Διὰ τῆς ἀποβολῆς τοῦ τόνου ἐνομίσθη ἀπὸ πολλοὺς τὸ ἄλλ' ὅτι εἶναι ἁλλὰ σύνδεσμος μὲ τὴν ἀποστροφήν. Διὰ τοῦτο πολλοὶ εἰς τὰς περιστάσεις ταύτας γράφουσιν ἄλλ'.

Εἰς τὰς φράσεις ταύτας ἀνήκει καί ὁ ἐρωτηματικὸς τύπος ἄλλο τι· οἶον, (Πλάτ. Γοργ. §. 37) εἰ μὲν γὰρ τυγχάνει ταῦτα ἀληθῆ ὄντα, ἃ λέγεις, ἄλλο τι ἢ ἡμῶν ὁ βίος ἀνατετραμμένος ἂν εἴη; ἤγουν, ἐὰν ἦσαν ταῦτα ἀληθῆ, δὲν ἤθελεν εἶσθαι ἢ ζωὴ μας ἀφανισμένη; Εἰς τὴν ἐρώτησιν ὁμῶς ταύτην παραλείπεται συνήθως τὸ ἢ καί τὸ ἄλλο τι μόνον σημαίνει ἄρα οὐ· οἶον, (Πλάτ. Πολιτ. Β'. σελ. 369) ἄλλο τι γεωργὸς μὲν εἷς, ὁ δὲ οἰκοδόμος; ἤγουν, δὲν εἶναι ἓνας μὲν γεωργός, ἄλλος δὲ οἰκοδόμος;

Ἐκ δὲ τῶν συντάξεων τούτων ἐγεννήθη ἡ χρῆσις τοῦ ἄλλ' ἢ ἀντὶ τοῦ εἰ μὴ, παρὰ μόνον, ἐκτὸς μόνον· οἶον, (Ἀριστοφ. Βατρ. 1105) οὐκ ἠπίσταντ' ἄλλ' ἢ μάζαν καλέσαι καί· ῥυππαπαί· εἰπεῖν. Πολλάκις ὁμῶς πρὸ τοῦ ἄλλ' ἢ ἐνυπονοεῖται τι, τὸ ὁποῖον δὲν δύναται νὰ ἀναπληρωθῇ διὰ λέξεων· οἶον, (Ἰσαῖ. ᾿Αριστάρ.) ὁ νόμος οὐκ ἐστὶν τῆς ἐπικλήρου κύριον εἶναι, ἄλλ' ἢ—τούς παῖδας κρατεῖν τῶν χρημάτων· καί, (Πλάτ. Φαίδρ. 89) τίνας μὲν οὖν ἕνεκα κἄν τις, ὡς εἰπεῖν, ζῶῃ, ἄλλ' ἢ τοιούτων ἡδονῶν ἕνεκα; Ζήτ. καί ᾿Αριστοφ. ᾿Αχαρ 1112.

Σημ. Ἐκ τούτων τῶν ἀνωμάτων συντάξεων συμπεραίνεται, ὅτι τὸ ἄλλ' ἢ εἶναι μᾶλλον ἢ παρὰ ἄλλο ἢ. Εὐρίσκονται μάλιστα λόγοι, ὅπου προηγείται τὸ

ἄλλος καὶ ἀκολουθεῖ ἔπειτα ἄλλ' ἢ, καὶ ἡ πρὸ τοῦ ἄλλ' ἢ ἑλλειψις μένει ἀκατανόητος· οἷον (Πλάτ. Ἀπολ. σελ. 34) τίνα ἄλλον λόγον ἔχουσι βοηθοῦντες ἐμοὶ, ἄλλ' ἢ ὀρθόν τε καὶ δίκαιον; Φαίνεται δὲ, ὅτι καὶ οἱ παλαιοὶ γραμματικοὶ παρήγαγον τοῦτο τὸ ἄλλ' ἢ ἐκ τοῦ ἀλλὰ. Ἐπειδὴ δὲ τοῦτο εἶναι ἤτενον, ἀποβάλλουσι συνήθως καὶ ἀπὸ τᾶλλα τὸν τόνον (ἄλλ' ἢ, ὅχι ἄλλ' ἢ).

Ἄλλως τε καί, ἰδιαιτέρως καί, μάλιστα καί· οἷον, (Δημοσθ. περὶ στεφ.) χαλεπὸν, ἄλλως τε καὶ ὑπ' ἐχθροῦ τῷ τοῦτο συμβαίνει, ἤγουν καὶ μάλιστα, ἐὰν συμβαίνει κτλ. Ζήτ. Τῶλλα.

Ἀμέλει, σημαίνει, μὴ σὲ μέλη. Ἐκ δὲ τούτου 1) λαμβάνεται ὡς βεβαιωτικὸν ἐπιρρήμα, ἀντὶ τοῦ, ἀναμφιβόλως, βεβαίως· 2) βεβαιώνει καὶ μεθερμηνεύει τρόπον τινὰ γενικὸν λόγον δι' ἄλλου μερικωτέρου· οἷον, (Πλάτ.) δεῖ γὰρ ἀμέλει καὶ τὸ δοκεῖν εἶναι πονηρὸν αἰδεῖσθαι καὶ φεύγειν. Ἀλλὰ καὶ τὴν σήμερον ἐκφράζομεν τὴν ἐπιρρηματικὴν ταύτην ἔννοιαν μὲ τὸ Μή σε μέλη, Ζήτ. Κορ. Σημ. εἰς Πλούτ. Πομπ. §. 31.

Ἀμφοτέρων, κεῖται εἰς τοὺς ποιητὰς ἐπιρρηματικῶς ἢ ἑλλειπτικῶς εἰς τοιαύτας ἐννοίας, ὅπου λέγομεν κοινῶς καὶ τὸ ἓνα καὶ τὸ ἄλλο, ἢ τόσον τὸ ἓνα ὅσον καὶ τὸ ἄλλο· οἷον, χώσατο δι' αἰνῶς Ἀμφοτέρων νίκης τε καὶ ἔγχεος, ὁ ξυνέαξε.—Μὲ ταύτην τὴν φράσιν συμφωνεῖ ἡ τῶν λογογράφων, ὅταν τὴν αἰτία. Ἀμφοτέρα τάττη ἑλλειπτικῶς μετὰ δύο προσδιορισμοὺς ἄλλης πτώσεως· οἷον, διαφέροντες ἢ κάλλει ἢ σοφίᾳ ἢ ἀμφοτέρω· καὶ εἰς ἄλλην κατάλληλον περίπτωσιν τὸ θάτερα· οἷον, (Πλάτ. Νόμ. ζ'. σελ. 765) ἔστω παίδων γνησίων πατὴρ, μάλιστα μὲν υἱέων καὶ θυγατέρων, εἰ δὲ μὴ, θάτερα, ἤγουν ἐὰν ὅχι καὶ τὰ δύο, ἀλλὰ τὸ ἐν ἀπὸ τὰ δύο.

Ἀνθ' ὧν, κεῖται (κατὰ τὸν κανόνα §. 427) ἀντὶ τοῦ, ἀντὶ ἐκεῖνων ᾧ.—οἷον, λαβὲ τοῦτο ἀνθ' ὧν ἔδωκάς μοι, ἤγουν λάβε τοῦτο ἀντ' ἐκεῖνων, ᾧ ἔδωκάς μοι. Ἐπειτα ὁμῶς ἐκλαμβάνεται ἀντὶ τοῦ, ἀντὶ τούτου ὅτι, ἢ ἐπειδὴ· οἷον, χάριν σοι οἷδα ἀνθ' ὧν ἤλθες, ἤγουν σὲ εὐχαριστῶ ἀντὶ τούτου, ὅτι ἤλθες, ἢ ἀπλῶς, ἐπειδὴ, διότι.

Ἀρξάμενος· οἷον, ἀπὸ σοῦ ἀρξάμενος, σημαίνει, καὶ πρὸ

πάντων ἐσὺ. Εἰς τὴν φράσιν ταύτην ἀναφέρεται πάντοτε ἡ μετοχή εἰς τὸ ῥῆμα, τὸ σημαῖνον τὴν κυρίαν ὑπόθεσιν τοῦ λόγου οἶον, (Πλάτ. Γοργ. §. 26) ἔστιν ὅς τις Ἀθηναίων, ἀπὸ σοῦ ἀρξάμενος, μᾶλλον δέξαιτ' ἢ ἄλλος τις Μακεδόνων γενέσθαι μᾶλλον ἢ Ἀρχέλαος; ἤγουν, εἶναί τις τῶν Ἀθηναίων, ἀφοῦ ἀριθμηθῇς πρῶτος ἐσὺ, ὅστις ἤθελε κτλ. καὶ, πάντες οὗτοι ἀπὸ τῶν ἡρώων ἀρξάμενοι, οὐδεὶς πώποτε ἔψεξεν ἀδικίαν· ἤγουν, πάντες οὗτοι, καὶ πρὸ πάντων οἱ ἥρωες.

Αὐτὸ δείξει. Αὐτὸ σημανεῖ· ἤγουν τὸ πρᾶγμα μόνον του θέλει δείξειν, ἢ πρᾶξις αὐτὴ θέλει φανερώσειν.

Αὐτῷ, αὐτῇ κτλ. κεῖνται ἐλλειπτικῶς τῆς σὺν, καὶ σημαίνουν κοινῶς μὲ τὰ χρήσιμος φράσις καὶ εἰς ποιητὰς καὶ εἰς λογογράφους· οἶον, (Ὅμηρ.) δῶα ἵπποι αὐτοῖσιν ὄχσιν, ἤγουν δῶα ἵπποι μὲ τὰ ἀμάξι· καὶ, ἀπώλοντο αἱ νῆες αὐτοῖς ἀνδράσιν, ὁμοῦ μὲ τοὺς ἀνδρας, (Πρβ. §. 303. Σημ. β').

Ἐθέλειν (ὅχι ὅμως ποτέ θέλειν) μετ' ἀπαρεμφάτου ἔχει συχνότατα ἐπιρρηματικὴν δύναμιν· οἶον, (Ξενοφ. Ἱέρ. Ζ'. 9) δωρεῖσθαι ἐθέλουσιν, ἀντὶ τοῦ δωροῦνται ἐθελουσίως· καὶ, (Κύρου Παιδ. Α'. 1. 3) Κύρῳ ἴσμεν ἐθελήσαντας πείθεσθαι τοὺς μὲν—, ἤγουν, ὅτι ἐθελουσίως ἐπείθοντο. Πρβ. τὰς ὁμοίας περιπτώσεις τῆς μὲ τὸ ῥῆμα τυγχάνω συντακτομένης μετοχῆς §. 432. ΙΑ'. α.

Εἰ μὴ διὰ τὸν, σημαίνει, ἐὰν δὲν ἦτο ὁ, ἢ ἐὰν δὲν ἐμπόδιζεν ὁ· οἶον, καὶ ἀπέθανεν ἂν εἰ μὴ διὰ τὸν κύνα, ἤγουν ἤθελεν ἀποθάνειν ἐὰν δὲν ἦτο ὁ κύων. Ζήτ. καὶ τὸ παράδειγμα §. 409. Σημ. α.

Εἶναι. Φαίνεται ὅτι παρέλκει μετὰ τὸ ἐκὼν· οἶον, ἐκὼν εἶναι· σημαίνει ὅμως, κατὰ τὸ εἶναι ἐκὼν, ἤγουν ὅσον κρέμαται εἰς τὴν θέλησίν μου· οἶον, οὐκ ἂν ἐκὼν εἶναι· ψευδοίμην, δὲν ἤθελα ψευσθῇν ἐκ μέρους τῆς θελήσεώς μου, ἢ ὅσον κρέμαται ἀπὸ τὴν θέλησίν μου.

Εἴ τις καὶ ἄλλος. Εἴποτε καὶ ἄλλοτε. Εἴπου καὶ

ἄλλοθι. Διὰ τὰ καταλάβωμεν τὰς φράσεις ταύτας, ἃς λάβω-
 μεν τοῦ πρώτου μικρὸν παράδειγμα· Σωκράτης ἐστὶ σοφός, εἴ-
 πέρ τις ἄλλος. Τοῦτο σημαίνει· ὁ Σωκράτης ἐστὶ σοφός, ἐάν
 εἶναι καὶ ἄλλος τις σοφός ὡς αὐτός, τὸ ὁποῖον δὲν ἐξεύρω, καὶ
 ἐπομένως ὁ Σωκράτης εἶναι σοφός ὑπὲρ πάντα ἄλλον κατὰ
 τὴν γνώμην μου. Σημαίνουν λοιπὸν αἱ ἀνωτέρω φράσεις· μᾶλ-
 λον ἢ ἄλλος τις· μᾶλλον ἢ ἄλλοτέ ποτε, μᾶλλον ἢ ἄλλοθι
 που· οἷον, (Θουκυδ. Α'. 70) καὶ ἄμα, εἴπερ τινες καὶ ἄλ-
 λοι, νομίζομεν ἄξιοι εἶναι τοῖς πέλας ψόγον ἐπενεγκεῖν, ἡ-
 γουν μᾶλλον ἢ ἄλλοι τινές· καί, (Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 405)
 Εὐριπίδῃ ὑπεύχουσιν εἴπερ δή ποτ' ἀνθρώπων τινί, ἡγουν μᾶλ-
 λον ἢ τινὶ ἄλλῳ τῶν ἀνθρώπων. Πλάτ. Φαίδων. σελ. 67.
 Πολλὴ ἐλπίς — ἐκεῖ εἴπερ που ἄλλοθι κητάσθαι τοῦτο,
 ἡγουν μᾶλλον ἢ ἄλλοθι που. Ξενοφ. Ἀνάβ. ζ'. 4. 12. ὑμᾶς
 δεῖ παρασκευάζεσθαι ὥς μαχομένους εἴποτε καὶ ἄλλοτε.— Ἀντί
 δὲ τοῦ Εἴτις λαμβάνεται σπανίως ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημασίας τὸ
 Ὡςπέρ τις ἄλλος· οἷον, (Θουκυδ. Α'. 142) τὸ δὲ ναυτικὸν τέ-
 λην ἐστὶ καὶ ὥσπερ ἄλλο τι.

Ἐν τοῖς. Ὅταν αἱ δύο αὐταὶ λέξεις εὐρίσκωνται πρὸ ὑ-
 περθετικοῦ, σημαίνουσι πάντων τῶν ἄλλων· οἷον, ἐν τοῖς πρώτοις
 παρῆσαν οἱ Ἀθηναῖοι, ἡγουν πρώτοι πάντων τῶν ἄλλων παρῆ-
 σαν οἱ Ἀθηναῖοι· καί, τοῦτο ἐγὼ ἐν τοῖς βαρύτερα ἐνέγκαιμι,
 ἡγουν τοῦτο ἤθελα ὑποφέρειν βαρύτερα πάντων τῶν ἄλλων.—
 Ἐάν δέ τις θελήσῃ τὰ ἀναλύσει τὴν φράσιν ταύτην, πάντοτε θέλει
 ἀναπληρώσειν εἰς τὸ ἐν τοῖς μετοχῇ ὑπονοουμένην, εἰς μὲν τὸ
 πρῶτον, ἐν τοῖς παρούσιν· εἰς δὲ τὸ δεύτερον παράδειγμα, ἐν
 τοῖς βαρέως φέρουσιν, ὡς ὁδηγεῖται ὁ νοῦς ἀπὸ τῆς ἀκολουθίαν
 τοῦ λόγου· ὅπου ὅμως εἶναι τὸ ὑπερθετικὸν ἐπὶ ῥῆμα, χρεῖα
 προσοχῆς τὰ μὴ ἀναπληρώσῃ τὴν σύνταξιν εἰς τὸ δεύτερον Π. χ.
 παράδειγμα, οὕτως· ἐγὼ τοῦτο ἂν ἐνέγκαιμι ἐν τοῖς βαρύτερα
 φέρουσιν αὐτὸ, τὸ ὁποῖον ἐξασθενίζει τὴν δύναμιν, οὐδ' εἶναι
 ἀληθινόν, ὡς τὸ ἐλέγχει τὸ πρῶτον παράδειγμα, ἐν τοῖς πρῶ-
 τοι· διότι δὲν δύναται τὰ ἀναλυθῇ ὡσαύτως· ἐν τοῖς πρῶ-

τοῖς παροῦσι:—Τὸ ἐν τοῖς κεῖται παραδόξως καὶ πρὸ θηλυκῶν οἶον, (τὰ τοῦ Θουκυδίδου) ἐν τοῖς πλεῖσται νῆες παρ' αὐτοῖς ἐγένοντο· ἡ στάσις ἐν τοῖς πρώτῃ ἐγένετο.

Ἔρχεσθαι, ἰέναι, μὲ μετοχὴν μέλλοντος χρόνου σημαίνει: θέλω, ἢ ἔχω σκοπόν· οἶον, ὅπερ ἦα ἐρῶν, τὸ ὁποῖον ἤθελα, εἶχα κατὰ νοῦν, εἶχα σκοπὸν νὰ εἴπω.

Ἔστι κεῖται πρὸ τῶν ὑποτακτικῶν ἢ ἀναφορικῶν ἄρθρων καὶ πρὸ ἀναφορικῶν ἐπιρρήμάτων ἀντὶ τῶν εἰς αὐτὰ ἀντιστοιχοῦντων ἀορίστων· οἶον, ἔστιν ὅτε, ἤγουν εἶναι καιρὸς ὅτε, ταῦτόν εἰπεῖν, ποτέ· ἔστιν ὅς, ἤγουν ἔστιν ἄνθρωπος ὅς, ταῦτόν εἰπεῖν, ἄνθρωπός τις· καὶ πληθυντικῶς· ἔστιν οἱ αὐτῶν ἐπιτρώσκοντο, ἀντὶ τινές· ἔστιν οἷς οὐχ οὕτως ἔδοξεν, ἀντὶ τισί (ἔλεγαν ὁμῶς καὶ διὰ τοῦ πληθυντικοῦ ῥήματος ἐνταῦθα, εἰσὶν οἱ, τὸ ὁποῖον εἶναι φυσικώτερον)· καὶ, (Ξενοφ. Ἀνάβ. Α'. 5. 7.) ἦν δὲ τῶν σταθμῶν, οὓς πάνυ μακροὺς ἤλαυνεν, ἀντὶ τινὰς τῶν σταθμῶν. Εἰς τρόπον ὥστε ἐξελήφθησαν αἱ δύο λέξεις ὡς μία, καὶ ἔλεγαν ἀντὶ ἐνὸς ἀορίστου μέρους, φέρ' εἰπεῖν: εἰ γὰρ ὁ τρόπος ἔστιν οἷς δυσαρεστεῖ· κλέπτειν δὲ ἐφῆκεν ἔστιν ἃ (Ξενοφ. Λακεδ. Β'. 7.)· οὓς περ ἴδον ἔστιν ὅπου, ἀντὶ πού· καὶ Ξενοφ. Ἀπομν. Α'. 4. 2.) ἔστιν οὓς τινὰς ἀνθρώπων τεθαύμακας ἐπὶ σοφίᾳ; ἀντὶ, ἐθαύμασας τινὰς ἀνθρώπους διὰ τὴν σοφίαν;

Ἔστιν, ἔξεστιν, ἔνεστι πρᾶττειν (μετὰ δοτικῆς προσώπου ἢ καὶ ἐν γένει) σημαίνουν, ἐμπορεῖ τις νὰ πράττῃ· ἀλλὰ τὸ μὲν ἔνεστιν ἐπὶ τῶν φυσικῶς δυνατῶν (ἐμπορεῖ τις νὰ τὸ κάμῃ), τὸ δὲ ἔξεστιν, ἐπὶ τῶν ἠθικῶς (εἶναι συγχωρημένον, ἢ ἔχει τις ἐξουσίαν νὰ τὸ κάμῃ). Τὸ ἔστιν ἐπαμφοτερίζει· τὸ πάρεστιν ὡσαύτως, ἀλλὰ μὲ τὴν ἔννοιαν τῆς εὐκολίας ἐπειδὴ, Πάρεστί μοι ποιῆσαι, σημαίνει, ἐμπορῶ χωρὶς τινὰ δυσκολίαν νὰ τὸ κάμω. Τὸ ἔξεστι καὶ ἔνεστιν ἀνταλλάσσονται· ἄποτε μόνον διὰ λόγους ῥητορικοῦς.

Ἐφ' ᾧ, κυρίως ἀντὶ τοῦ, ἐπὶ τούτῳ ὁ· ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀντὶ τοῦ, ἐπὶ τούτῳ ὡς—καὶ ἐπειδὴ· Ἡ ἐπὶ σημαίνει συνθήκην (Ζήτ. τὴν Ἐπί) μετὰ δοτικῆς, διὰ τοῦτο τὸ ἐφ' ᾧ

σημαίνει μὲ τὴν συνθήκην ὅτι οἶον, λέξω σοι ἐφ' ᾧ σιγήσει, ἤγουν θέλω σε τὸ εἶπεῖν μὲ τὴν συμφωνίαν ὅτι θέλεις σιωπήσειν.

Ἐφ' ᾧ τε, σημαίνει ἐπὶ τούτῳ ὥστε, καὶ διὰ τοῦτο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον συντάσσεται μὲ ἀπαρέμφατον· οἶον, ἡρέθησαν ἐφ' ᾧ τε συγγράψαι νόμους, ἤγουν μὲ συνθήκην, ἢ μὲ διαταγὴν νὰ συγγράψουν νόμους.

Ἐχειν, μετ' ἐπιρρήμάτων τινῶν σημαίνει διάκειμαι, εὐρίσκομαι, εἶμαι· οἶον, καλῶς ἔχει, εἶναι καλόν· ὡς εἶχε, καθὼς ἦτο (Π. χ. γυμνός). Πολλάκις γίνεται καὶ γενικὴ προσδιορίζουσα τὴν διάθεσιν· οἶον, ὡς εἶχε μορφῆς· ὡς εἶχον τάχους εἶποντο, ἤγουν ὅσον ἡδύναντο (Πρβ. §. 345. Σημ. γ').—Ἀντὶ ἐπιρρήμάτων ἔχει μὲ παρομοίαν ἔννοιαν τὸ ἔχω προθετόπτωτα· οἶον, ἀμφὶ τὴν χάμινον ἔχει τὰ πολλὰ, ἤγουν εἶναι, εὐρίσκεται, διατρίβει περὶ τὴν κ. οἱ ἀμφὶ γῆν ἔχοντες, δηλαδὴ οἱ γεωργοί· καὶ, πυθόμενοι τὸν ἀμφὶ τὸ ἱερὸν ἔχοντα νόμον, ἤγουν τὸν διαλαμβάνοντα περὶ τοῦ ἱεροῦ, Ἡρόδ. Β'. 113.—Οἱ ποιηταὶ τάττουσιν οὕτω τὸ ἔχω καὶ μὲ τὰς ἀντωνυμίας καὶ μὲ τὰ ἐπίθετα· οἶον, (Εὐρ. Ὀρ. 308.) ἔχει ταῦτόν, ἀντὶ τοῦ εἶναι τὸ αὐτό· καὶ (Μηδ. 550.), ἔχ' ἥσυχος.

Ἐχειν μετὰ μετοχῆς παρωχημένου χρόνου συνιστᾷ ἐμφαντικὴν τινα περίφρασιν· οἶον, πάλαι θαυμάσας ἔχω, ἀντὶ θαυμάζω, ἤγουν ἀπὸ πολλῆς ἤδη θαυμάζω· καὶ (Σοφοκλ. Ἡλέκ. 590.) τοὺς παῖδας ἐκβαλοῦσ' ἔχεις· Πλάτ. Ἀλκ. Β'. σελ. 140, διειληφότες ἔχουσιν, ἀντὶ διειλήφασιν.

Ἐχων, μετὰ τῶν ῥημάτων τοῦ δευτέρου προσώπου, ληρεῖς, φλυαρεῖς, παίζεις, σημαίνει τὸ καταγίνεσθαι εἰς τοῦτο, κατὰ τὴν συνήθειάν σου παίζεις κτλ., οὕτω· παίζεις ἔχων, ληρεῖς ἔχων. Ἡ γένεσις τῆς φράσεως νοεῖται εὐκρινέστερα ἐκ τῆς ἐρωτηματικῆς, τί ἔχων διατρίβεις; ἤγουν (ὡς λέγομεν συνήθως) τί ἔχεις καὶ διατρίβεις; ἢ συντρωμώτερον, διὰ τί βραδύνεις;

Κάθημαι, μετὰ μετοχῆς εὐρίσκεται εἰς τὸν Πλούταρχον (Ἀλέξανδ. §. 22.): τί . . . προξενῶν κάθηται, φράσις ἀπαράλλακτος ὡς συνειθίζεται σήμερον. Διότι, ἔσαν περὶ τινος κακολο-

γούντος ἢ φλυαροῦντος δυσανασχετοῦντες ἐρωτῶμεν μετ' ἐπιπλήξεως, μεταχειρίζομεθα τὴν μὲ τὸ κάθηται περίφρασιν· οἶον, τί κάθηται καὶ λέγεις; τί κάθηται καὶ μὲ κακολογεῖς; ἀντὶ τοῦ, τί ἐνασμενίζεσαι καὶ ἐνδιατρίβεις εἰς τὸ νὰ λέγῃς τοιαῦτα;

Καὶ ταῦτα, σημαίνει καὶ μάλιστα, καὶ προσέτι· οἶον, τηλικαύτην παρθένον ἐν κεφαλῇ ἔθρεψας, καὶ ταῦτα ἔνοπλον, Λουκιαν.

Μάλιστα μὲν—εἰδὲ μὴ, σημαίνει, τὸ κάλλιστον εἶναι τοῦτο εἰ δυνατόν, εἰδὲ μὴ κτλ. οἶον, καταγινώσκετε αὐτοῦ μάλιστα μὲν θάνατον, εἰδὲ μὴ, ἀειφυγίαν, ἤγουν καταδικάζατέ τον, τὸ μὲν κάλλιστον εἰς θάνατον εἰ δυνατόν, εἰδὲ μὴ, εἰς ἀειφυγίαν.

Μὲ τοῦτο συμφωνεῖ τὸ μάλιστα ὅταν μὲ ἐρωτηματικὰς λέξεις συνδεδεμένον ἀπαιτῇ τὸν διορισμὸν τοῦ ἐρωτήματος· οἶον, πόσοι μάλιστα; ἤγουν πόσοι ἦσαν κυρίως; Ἄλλ' εἰς διωρισμένους ἀριθμοὺς ἐκφράζει τὸ ὕψος ἢ τὴν ἀνάδοσίν των, ἤγουν μέχρι τινὸς ἀριθμοῦ προεχώρηταν τὰ ἀριθμημένα· οἶον, ἐν τессαράκοντα μάλιστα ἡμέραις, μὲ πληροφορίαν μὲν (βέβαια, ἀκριβῶς, ἀσμένως), ἀλλ' ὅμως ἐν ταύτῳ μὲ ὑποδήλωσιν, ὅτι δὲν εἶναι κατὰ πάντα πλήρης· διὰ τοῦτο προστίθεται συχνάκις τὸ πῆ ἢ ποῦ.

Μᾶλλον δὲ, μόνον κείμενον σημαίνει, τὸ δὲ ἀληθέστερον, ἢ καλῆτερα νὰ εἶπω.

Μέλλειν, βοηθητικὸν ῥῆμα τοῦ ἀπαρεμφάτου, ὅταν εἶναι λόγος περὶ μελλούσης, ἤγουν εἰς τὸ ἐξῆς τοῦ νῦν χρόνου γινομένης πράξεως· μέλλω ποιεῖν. Εἶναι ἀδιόριστον, ἐὰν ἐκ θελήσεως, ἢ ἐξ ἀνάγκης· τὸ πρῶτον σημαίνει, ἔχω σκοπὸν, ἢ ἔχω κατὰ νοῦν· τὸ δεῦτερον, εἶμαι προσταγμένος, ἡναγκασμένος ὑπ' ἀνθρώπων ἢ τῆς τύχης· καὶ πρὸς μὲν ἐνεστώτα σημαίνει διαρκῆ ἢ ἐπανειλημμένην πράξιν, πρὸς δὲ μέλλοντα στιγμιαίαν ἢ ἅπαξ γινομένην· οἶον, ἡμελλον πάσχειν, μοῦ ἦτο γραπτὸν νὰ πάσχω· μέλλω ἐρεῖν, ἔχω κατὰ νοῦν νὰ εἶπω. Ἀλλὰ κατὰ πλεονασμὸν τινα τίθεται ὁ μέλλων καὶ ἐπὶ διαρκoῦς πράξεως· οἶον,

(Δημοσθ. Μειδ. 21), οἱ αὐτὸν μετὰ ταῦτα ἐπαινέσθαι ἡμελλον, ἀντὶ ἐπαινεῖν. Ἐντεῦθεν προῆλθαν δύο ἄλλαι σημασίαι τοῦ μέλλω, αἵτινες δὲν πρέπει νὰ συγχυθῶσι μὲ τὴν κυρίαν· 1) ἡ εἰκαστική· οἷον (Ὅμηρ.) οὕτω Διὶ μέλλει φίλον εἶναι, ἀντὶ ἔοικεν, ἥγουν οὕτω φαίνεται ὅτι ἀρέσκει τὸν Δία· 2) ἡ τοῦ βραδύνειν, ἥγουν πάντοτε κατὰ νοῦν ἔχειν.

Τί δ' οὐ μέλλει; τί δ' οὐκ ἔμελλε; (διὰ τί δὲν ἔχει σκοπὸν νὰ ἢ διὰ τί δὲν εἶχε σκοπὸν νὰ) σημαίνουν βέβαια ἐξ ἁπαντος τὸ κάμνει.—ἀλλὰ καὶ μὲ παράλειψιν τῆς ἀρνήσεως ἡ σημασία μένει πολλάκις· τί μέλλει; ἥγουν οὐ μέλλει, καὶ ἐπομένως ἐξ ἁπαντος.

Σημ. Ἀντὶ τοῦ μέλλω σημαίνει τὸ ἔχω κατὰ νοῦν καὶ τὸ βούλομαι, ἢ θέλω, πάντοτε ὅμως ἐκ προαιρέσεως· οἷον, βούλομαι ἐρεῖν· θέλω λέξειν· παύσασθαι βούλομαι, θέλω παύσειν (Δημοσθ. Ἀριστογ. §. 45.). Ἐκ τούτου ἐγεννήθη ὁ σύνθετος μέλλων τῆς συνήθους γλώσσης μας, θέλω γράψειν κτλ.

Μή τι γε ἔχει σημασίαν, σιωπῶ τοῦτο· ἢ ἀπὸ μὲν καταφάσεως, πολὺ πλέον, ἀπὸ δὲ ἀρνήσεως, πολὺ ὀλιγώτερον τοῦτο, οἷον, (Πλάτ. ἐπισ. Γ'. σελ. 321) ἐγὼ δὲ καὶ ἐν τοῖς θεάτροις ὁρῶ τοὺς ἀγωνιστάς ὑπὸ τῶν παίδων παροξυνομένους, μή τι δὴ ὑπό γε τῶν φίλων, ἥγουν διὰ νὰ μὴ εἶπω ἀπὸ τοὺς φίλους, δηλαδὴ, καὶ ἀκόμη πλέον ἀπὸ τοὺς φίλους· καὶ, (Δημοσθ. Ὀλυνθ. σελ. 24) οὐκ ἔνι αὐτὸν ἀργοῦντα οὐδὲ τοῖς φίλοις ἐπιτάττειν ὑπὲρ αὐτοῦ τι ποιεῖν μή τι γέ δὴ τοῖς θεοῖς, δηλ. σιωπῶ τοῦτο, ἥγουν ἀκόμη ὀλιγώτερον κτλ. Πιθανῶς ἐγεννήθη ἐκ τοῦ μὴ ὅτι. Ζήτη. οὐχ ὅτι.

Μονονοῦ (κ ἢ χ), Μονονουχὶ ἀντὶ Μόνον οὐ κτλ. Λαμβάνονται ἀντὶ τοῦ σχεδόν· οἷον, μόνον οὐκ ἔτυπτεν, ἥγουν ἔλειπε μόνον τοῦτο, ὅτι δὲν τὸν ἔτυπτε, σχεδὸν τὸν ἔτυπτεν. Αἰσχίν. κατὰ Κτησιφ. §. 35. ἀλλ' οὐ προὔλεγον, οὐ προσέσημαινον ἡμῖν οἱ θεοὶ φυλάξασθαι μονονοὺκ ἀνθρώπων φωνὰς προσκτησάμενοι; καὶ (Δημοσθ. Ὀλυνθ. Α'. §. 2) ὁ μὲν οὖν παρὼν καιρὸς, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μονονουχὶ λέγει φωνὴν ἀφιεῖς κτλ.

Ὁ ἀεί. Μετὰ μετοχῆς σημαίνει τὸ δσάκις τύχη· οἷον, ὁ ἀεὶ ἡδίκημένος, ἥγουν ὅς τις τύχη νὰ ἀδίκηθῃ· 2) μετὰ τοῦ ἄρ-

χων, βασιλεύων ἐκφράζεται συνήθως κατὰ καιρόν· οἶον, ὁ αἰεὶ ἄρχων, ὃχι ὁ πάντοτε ἄρχων (τοιαύτη παντοτεινὴ ἀρχὴ δὲν ἦτο εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ ἂν ἦτο ἄλλου, ἔπαυε μὲ τὴν ζωὴν τοῦ ἄρχοντος), ἀλλ' ὁ κατὰ καιρὸν ἄρχων.

Οἱ ἀμφὶ ἢ οἱ περί· οἶον, οἱ ἀμφὶ Ἄνυτον, σημαίνει συνήθως ὃχι μόνον »οἱ ὄντες μετ' Ἀνύτου ἢ περίξ τοῦ Ἀνύτου», ἀλλὰ, ὁ Ἄνυτος μετὰ τῶν ὁπαδῶν του ἢ συμπατριαστῶν του, οἱ ἀμφὶ Θαλῆν, ὁ Θαλῆς, καὶ ἄλλοι τότε ὁμόφρονές του σοφοὶ (Πλάτ. Ἰππ. μείζ. σελ. 281). Οἱ Ἀττικοὶ ὅμως ἐμεταχειρίζοντο τὴν φράσιν καὶ ἐπὶ ἐνὸς προσώπου· ἀλλὰ πάντοτε ἐξ αἰτίας τινὸς ἀφίνεταί σκοτεινὸν ἂν ἀληθῶς περὶ ἐνὸς προσώπου γίνεταί λόγος· οἶον, οἱ ἀμφὶ Εὐθύφρονα (Πλάτ. Κρατύλ. 36.) σημαίνει ἀληθῶς μόνον τὸν Εὐθύφρονα, ἀλλ' ὑπονοεῖται, ὅτι καὶ ἄλλοι ἦσαν τῆς μερίδος ἢ τῆς γνώμης του· οἱ ἀμφὶ Θεμιστοκλέα (Πλάτ. Μέν. περὶ τὸ τέλος)· οἱ περὶ Κέκροπα (Ξενοφ. Ἀπομν, Γ' 5. 10.), μόνον ὁ Κέκροψ φαίνεται ὅμως ὅτι ὑποσημαίνεται ἐνταῦθα ἡ σκοτεινότης τῆς παλαιᾶς διηγήσεως.

Οἶον εἰκὸς, ὡς εἶναι πιθανόν, καθὼς ἐμπορεῖ τις νὰ τὸ στοχασθῇ.

Οἶος, μετ' ἀπαρεμφάτου σημαίνει, πέφυκε, εἶναι κατεσκευασμένος, ἔχει ιδιότητα· οἶον, Ξενοφ. Ἀπομν. Α' 4. 6. οἱ πρόσθεν ὁδόντες πᾶσι ζώοις οἷοι τέμνειν εἰσὶ (Περβ. 2. 317)· καί, οὐ γὰρ ἦν οἶος ἀπὸ παντὸς κερδαίνειν, δὲν εἶχεν ιδιότητα, δὲν ἦτο ἱκανός.

Οἶός τε, ἐπὶ μὲν προσώπου, ἔχει ἐπιτηδειότητα ἢ τρόπον· οἶον, οἶός τέ ἐστι πάντα ἀποδείξει, ἡγουν ἔχει τρόπον ἢ εἶναι ἱκανός· ἐπὶ δὲ πράγματος, δυνατόν· οἶον, ἀλλ' οὐχ' οἶόν τε τοῦτο, ἡγουν δὲν εἶναι δυνατόν. Ὀλίγον διαφέρει ἡ φράσις αὕτη ἀπὸ τὴν προειρημένην, ἐπεὶ δὲ οἶος καὶ οἶός τε κυρίως εἶναι τὰ αὐτά. Ζήτ. Καὶ εἰς τὸ πρὸ τούτου κεφάλαιον.

Οἱ περὶ Ζήτ. οἱ ἀμφί.

Οἶσθα, ἐπὶ νουθεσιῶν καὶ εὐχῶν συντάσσεται μετὰ τοῦ

ὑποτακτικοῦ ἄρθρου μὲ προστακτικὴν ἐγκλισιν· οἶον, οἷσθ' οὖν ὁ δρᾶστον, ἤγουν, ἐξεύρεις τί πρέπει νὰ κάμῃς.

Ὅσα, ὅσα περ, ἀντὶ τοῦ ὥς, ὥσπερ· οἶον, (Ξενοφ. Ἀπομν. Β'. 1. 21.) ὅσα μέμνημαι· καί, (Κύρ. Παιδ. Α'. 5. 7) νυκτὶ ὅσα περ οἱ ἄλλοι ἡμέρα δύνασθε χρῆσθαι — λιμῶ δὲ ὅσα περ ὄψω.

Ὅσαι ἡμέραι, ὅσαι εἶναι αἱ ἡμέραι τόσαις φοραῖς ἐπραξάτι, ἤγουν καθ' ἐκάστην, καθ' ἡμέραν· ὡσαύτως δύναται νὰ ῥηθῇ, ὅσοι ἐνιαυτοί, ὅσα ἔτη, ὅσαι ὥραι. Τὸ ὅσαι ἡμέραι κρινᾶται καὶ εἰς τὸ ὅσημέραι.

Ὅσον, ἐλλειπτικῶς μετ' ἀπαρεμφάτου εἶναι εὐχρηστον οὕτω· διένειμεν ἐκάστῳ ὅσον ἀποζῆν, ἤγουν ἐμέρισεν εἰς καθένα ἀκριβῶς τόσον, ὥστε νὰ ἐμπορῇ νὰ ζῇ μὲ αὐτό. Πληρέστερα εὐρίσκεται εἰς τὸν Θουκυδ. Γ'. 49. ἡ προτέρα ναῦς ἐφθάσε τοσοῦτον, ὅσον Πάχητα ἀνεγνωκέναι τὸ ψήρισμα, ἤγουν τὸ πρότερον καράβιον ἦλθεν ἀκριβῶς τόσον ἀρχήτερα, ὥστε ὁ Πάχης εἶχεν ἤδη ἀναγνώσειν τὸ ψήρισμα.

Ὅσον οὐ, σημαίνει περὶ ποιοῦ, σχεδόν· οἶον, τὸν μέλλοντα καὶ ὅσον οὐ παρόντα πόλεμον, ἤγουν καὶ σχεδόν παρόντα π. Πρὸς ἀναπλήρωσιν ταύτης τῆς φράσεως πρέπει νὰ τὴν ἐννόησῃ τις οὕτω· λείπει τόσος χρόνος μόνον, ὅσος εἶναι ἀναγκαῖος νὰ μὴ ὀνομάζωμεν τὸν πόλεμον παρόντα.

Ὅσος, ὅση, ὅσον, κεῖνται εἰς τὸ, θαυμαστὸν ὅσον καὶ τὰ ὅμοια, ἤγουν, τόσον πολὺ, ὅσον νὰ θαυμάζῃ τις, καὶ συντόμως, καθ' ὑπερβολὴν πολὺ. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον κεῖται πρὸ ὑπερθετικῶν ποσότητος σημαντικῶν, ἡ καὶ κατόπιν αὐτῶν· οἶον, πλεῖστα ὅσα, ὅσα πλεῖστα. Ζήτ. τὸ ἐφεξῆς κεφ. §. 470.

Ὅτι μὴ, μετὰ προηγουμένην ἀπόφασιν σημαίνει, πλὴν, παρεκτός.

Ὅτι περ ὄφελος, τὸ κάλλιστον μέρος, τὸ ἄνθος τοῦ πράγματος· ὅτι περ ὄφελος τοῦ στρατοῦ, ἤγουν τὸ ἐκλεκτόν μέρος τοῦ στρατοῦ.

Οὐδὲν οἶον, κυρίως, τίποτε δὲν εἶναι τοιοῦτον καλόν, δο-
ποῖον νά . . καὶ συντόμως, κάλλιστον εἶναι νά· οἶον, οὐδὲν
οἶον τὸ αὐτὸν ἐρωτᾶν (Πλάτ. Γοργ. κατ' ἀρχ.), ἡγουν τὸ κάλ-
λιστον εἶναι νά τὸν ἐρωτήσωμεν αὐτόν.

Οὐδὲν μᾶλλον, ἀντὶ τοῦ ἔτι μᾶλλον οὐ· οἶον, ὁ δὲ
Κῦρος οὐδὲν μᾶλλον ἀνίει, (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. 4. 22).

Οὐκ ἔστιν ὅπως, σημαίνει, εἶναι ἀδύνατον, κατ'
οὐδένα τρόπον· οἶον, φιλοπραγμοσύνη ὑφ' ἧς οὐκ ἔστιν ὅπως
ἡσυχίαν σχήσει, ἡγουν ἀπὸ τὴν ὁποίαν δὲν εἶναι δυνατόν νά ἡσυ-
χάσῃ, ἢ κατ' οὐδένα τρόπον δὲν θέλει ἡσυχάσειν.

Οὐ μὴν ἀλλὰ, ἢ οὐ μέντοι ἀλλὰ, (Πρβ. Μέντοι)· κυ-
ρίως ἐννοεῖται εἰς τὸ οὐ μὴν λόγος ἄλλος· ὅχι ὅμως τοῦτο μό-
νον, ἀλλὰ καί, ἢ μᾶλλον δέ, Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον λαμβάνεται
ἐναντιωματικῶς ἀντὶ τοῦ, ἀλλ' οὐ, ὅμως οὐ.

Οὐ περὶ οἶον, οὐ περὶ τοῦ τιμωρήσασθαι, ἀλλὰ καί—
περὶ τιμωρίας δὲν εἶναι λόγος (ἡγουν περὶ αὐτῆς δὲν πρέπει
κἂν νά στοχαζώμεθά τι), ἀλλὰ προσέτι καί·—Θουκυδ. Δ'. 63.

Οὗτος, Αὕτη, ἐπιφωνηματικῶς, ὦ οὗτος, ὦ αὕτη, ἡγουν
ὦ ἐσύ.

Οὐχ ὅτι καὶ οὐχ ὅπως. Αἱ δύο αὗται φράσεις νομί-
ζονται συνήθως αἱ αὗται, μ' ὅλον ὅτι εἶναι ἀντίθετοι. Καί
εἰς τὰς δύο δυνάμεθα νά ἀναπληρώσωμεν λέγω. Μὲ τὸ ὅτι
ὁ λόγος εἶναι καταφατικός· οἶον, (Ξενοφ. Ἀπομν. Β'. 9. 8) καί
οὐχ ὅτι μόνος ὁ Κρίτων ἐν ἡσυχίᾳ ἦν, ἀλλὰ καὶ οἱ φίλοι αὐ-
τοῦ (ὅπου τὸ μόνος εἶναι ἐπίθετον τοῦ Κρίτων), ἡγουν ὅχι μό-
νον ἡσύχαζε μόνος ὁ Κρίτων, ἀλλὰ καὶ οἱ φίλοι αὐτοῦ (ἡγουν
καὶ ὁ Κρίτων καὶ οἱ φίλοι ἡσύχαζον· λόγος καταφατικός)· καί,
(Θεόφρ.) οὐχ ὅτι ἀνέρου ἦν, ἀλλὰ καὶ ἐνχυξέστρας καὶ καλ-
λίους ἐποίησε καί. (Δίων Κάσ. ΜΒ'. σελ. 285) δανειζόμενος
οὐχ ὅτι παρὰ τῶν ἰδιωτῶν, ἀλλὰ καὶ παρὰ τῶν φίλων. Ἐάν
δὲ φράσις αὕτη συνεπιφέρει ἄρνησιν, πρέπει νά ἐνυπάρχη εἰς
τὸν πρῶτον λόγον, καὶ εἰς τὸν δεύτερον νά ἀκολουθῇ μὲ αὐξη-
σιν ἀλλ' οὐδέ οἶον, (Δημοσθ. κατὰ Τιμοκρ. σελ. 602) οὐχ ὅτι

τῶν ὄντων ἀπεστερήμην ἂν, ἀλλ' οὐδ' ἂν ἔζην (ἢ ἄρνησις ἐν-
υπάρχει εἰς τὴν φράσιν τοῦ στεροῦμαι)· καί, (Θουκυδ. Β'. 97)
ταύτη (τῇ Σκυθῶν χώρα) ἀδύνατα ἐξισοῦσθαι οὐχ ὅτι τὰ ἐν
τῇ Εὐρώπῃ ἀλλ' οὐδ' ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἔθνος ἐν πρὸς ἐν οὐκ ἔστι
κτλ.—Τὸ δὲ οὐχ ὅπως σημαίνει, οὐ μόνον οὐ· οἶον, (Δημοσθ.
κατὰ Πολυκλ. σελ. 1225) ἡ δὲ γῆ οὐχ ὅπως τινὰ καρπὸν ἤ-
νεγκεν, ἀλλὰ καὶ τὸ ὕδωρ ἐκ τῶν φρεάτων ἐπέλειπεν, ἤγουν
ἔχι μόνον ἡ γῆ δὲν ἔδωκε καρπὸν, ἀλλὰ κτλ. (ἤγουν καὶ ἡ γῆ
δὲν ἔδωκε καρπὸν κτλ. λόγος ἀποφατικός)· καί, (Ξενοφ. Ἑλ-
λην. Ε'. 4. 34) ἐδίδασκον τὸν δῆμον, ὥς οἱ Λακεδαιμόνιοι
οὐχ ὅπως τιμωρήσαιντο, ἀλλὰ καὶ ἐπαινέσαιεν τὸν Σφοδρίαν· καί,
(αὐτόθ. Β'. 4. 14) οὐχ ὅπως ἀδικοῦντες, ἀλλ' οὐδ' ἐπιδημοῦν-
τες ἐφυγαδεύομεθα, ἤγουν ἔχι μόνον δὲν ἡδικοῦμεν, ἀλλ' ἐφυγα-
δεύομεθα ἐνῶ δὲν εἴχαμεν φθάσειν ἀκόμη εἰς τὴν χώραν.—
'Εὰν εὐρεθῇ παράδειγμα τοῦ οὐχ ὅτι ἀντὶ τοῦ οὐχ ὅπως, εἶναι
βέβαια μεταγενεστέρου χρόνου φευκτέα κατάχρησις.

Κάποτε διὰ τοῦ οὐχ ὅτι εἰσάγεται φανερά τις ἀντιλογία,
ἣτις ἀναιρεῖται συνήθως εὐθὺς διὰ τοῦ ἀλλά· οἶον, (Πλάτ. Λύσ.
σελ. 220) οὐχ ὅτι πολλάκις λέγομεν, ὥς περὶ πολλοῦ ποιού-
μεθα χρυσίον καὶ ἀργύριον· ἀλλὰ μὴ οὐδέν τι μᾶλλον οὕτω
τόγε ἀληθές ἔχη. Ἐδῶ τὸ οὐχ ὅτι ἀντιλέγει· εἰς τὰ προειρη-
μένα ἀντὶ τοῦ οὐχ ὅτι οὐ, καὶ ὁ ἀλλὰ ἀναιρεῖ τὴν ἀντιλογίαν·
ἀλλ' ἐὰν δὲν ἀκολουθῇ ἀναίρεσις, τὸ οὐχ ὅτι εἶναι· ἀντὶ τοῦ ὅ-
μως, μ' ὅλον τοῦτο· οἶον, (Πλάτ. Πρωταγ. σελ. 336) Σωκρά-
τει γε ἐγὼ ἐγγυῶμαι μὴ ἐπιλήσεσθαι, οὐχ ὅτι παίζει καὶ φη-
σιν ἐπιλήσμων εἶναι, ἤγουν μ' ὅλον ὅτι παίζει καὶ λέγει κτλ.
καί, (ὁ αὐτ. Γορ. Ζ. 5) ἀλλ' οὔτι τούτων γε οὐδεμίαν οἶμαι
σε βούλεσθαι ῥητορικὴν εἶναι, οὐχ ὅτι τῷ ῥήματι οὕτως εἶπες
κτλ. ἤγουν μ' ὅλον ὅτι εἶπες κτλ. Ἀλλ' ἡ φράσις εἶναι μόνον
τοῦ Πλάτωνος ἰδίᾳ.

Σπάνια εἶναι τὸ οὐχ ὅσον καὶ οὐχ οἶον, καθὲν ἀντὶ τοῦ οὐχ
ὅτι. Ὁ Θουκυδίδης τοῦλάχιστον ἐπὶ ἀρνήσεως προσθέτει ἀκόμη
οὐ· οἶον, (Δ'. 62) οἱ δὲ οὐχ ὅσον οὐκ ἡμύναντο, ἀλλ' οὐδ' ἐσώ-

θησαν. Τὸ δὲ οὐχ οἷον λαμβάνεται κάποτε ἀντὶ τοῦ οὐχ ὅπως· οἷον, οὐχ οἷον ὠφελεῖν δύναιτ' ἂν τοὺς φίλους, ἀλλ' οὐδ' αὐτοὺς σῶζειν, Πολύβ.

Μὴ ὅτι, καὶ μὴ ὅπως, ἐμποροῦν ἴσως νὰ ἀναπληρωθοῦν διὰ τοῦ ὑπολάβῃ τις, καὶ οὕτω γίνονται φράσεις ἰσχυρότεραι τῶν προηγουμένων, ἀλλὰ καὶ αἱ δύο μὲ ἀρνητικὴν ἔννοιαν· οἷον, (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. Α'. 3. 10) μὴ ὅπως ὀρχεῖσθαι ἐν ῥυθμῷ, ἀλλ' οὐδ' ὀρθοῦσθαι ἐδύνασθε· καί, (Γ'. 2. 21) οὐκ ἂν ἡμεῖς ἀσφαλῶς ἐργαζοίμεθα, μὴ ὅτι τὴν τούτων, ἀλλ' οὐδὲ τὴν ἡμετέραν· (Ἀπομν. Α'. 6. 11) καίτοι τόγε ἱμάτιον ἤτε τὴν οἰκίαν οὐδενὶ ἂν μὴ ὅτι προῖχα δοίης, ἀλλ' οὐδ' ἂν ἔλαττον τῆς ἀξίας λαβὼν, τὰς ὁποίας φράσεις εἶναι εὐκόλον καὶ νὰ ἀναπληρώσῃ τις καὶ νὰ ἐρμηνεύσῃ.

Μέχρι τοῦδε εἶδαμεν ὅτι τὸ μὴ ὅτι ἦτο προηγούμενον εἰς τὸν λόγον· ἀλλ' ἐὰν εἶναι ἐπόμενον, ἡ φράσις αὕτη ἀποκτᾷ πλειοτέραν ἔμφασιν, καὶ ἐμποροῦμεν τὸ μὴ ὅτι νὰ τὸ ἐξηγήσωμεν μὲ τὸ σιωπῶ, ἢ τὸ μεγαλῆτερον· οἷον, (Πλάτ. Κρατύλ. σ. 427) δοκεῖ σοι ῥᾶδιον εἶναι οὕτω ταχὺ μαθεῖν ὅτιοῦν πρᾶγμα, μὴ ὅτι τοσοῦτον ὃ δὴ δοκεῖ ἐν τοῖς μεγίστοις μέγιστον εἶναι· καί, (Φαίδρ. σελ. 240) ἂ καὶ λόγῳ ἐστὶν ἀκούειν οὐκ ἐπιτερπές μὴ ὅτι δὴ ἔργῳ· καί, (Ξενοφ. Ἑλλην. Β'. 3. 35) οὐδὲ πλεῖν, μὴ ὅτι ἀναιρεῖσθαι τοὺς ἄνδρας δυνατὸν ἦν. Ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐννοίας μεταχειρίζεται ὁ Λουκιανὸς τὸ οὐχ ὅπως· οἷον, (Διάλ. Νεκρ. 27. 5) οὐδ' ἐστάναι χαμαὶ οὐχ ὅπως βαδίζειν ἐδύνατο.

Οὐχ οἷον, } Ζήτ. οὐχ ὅτι.
Οὐχ ὅσον, }

Περὶ πολλοῦ ἔστι μοι, ἢ περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι ἢ ἡγοῦμαι, ἢ περὶ εἶναι ἀντὶ τῆς ἀντὶ ἢ πρό, καὶ σημαίνει τὸ πλεόν, ἡγοῦν, ἔκτιμῶ τὸ πρᾶγμα κατὰ πολλὰ, ἢ φροντίζω καθ' ὑπερβολὴν, ἢ εὐχομαι κατὰ πολλὰ· οὕτως ἔλεγον καὶ περὶ πλείονος, περὶ πλείστου, καὶ διὰ τὸ ἐναντίον, περὶ μικροῦ κτλ.

Πολλάκις, εἰς προϋποθέσεις καὶ ἐρωτήσεις σημαίνει θαυμαστικῶς, ὡς ποσάκις συνέδη τοῦτο, ἢ ἔπραξα τοῦτο κτλ.

Πολοῦ δεῖ, ἀπροσώπως, λείπει πολὺ ἀπὸ τὸ πρᾶγμα καὶ προσωπικῶς· πολλοῦ δέω λέγειν τοῦτο (Ζήτ. §. 472). Συχνάκις ὅμως εἶναι ὡς αἰτιατικὴ ἀπόλυτος, ἀντὶ τοῦ πολλοῦ δέον· οἶον, τοῦτο γὰρ πολλοῦ δεῖν εἴποι τις ἂν, ἤγουν τοῦτο, πολὺ λείπει, ὅτι ἐμπορεῖ νὰ τὸ εἴπῃ τις, τουτ' ἔστιν, ἐξ ἅπαντος κἀνείς δὲν ἤθελε τὸ εἰπεῖν.

Ἐπὶ δὲ τῆς ἐναντίας ἐννοίας κεῖται ὡσαύτως τὸ δεῖ μετὰ τοῦ μικροῦ ἢ ὀλίγου· οἶον, μικροῦ δέω, μικροῦ δεῖν, μικροῦ δεῖ, ἀντὶ τοῦ σχεδόν· ὀλίγου δέω εἰπεῖν· σχεδὸν θέλω τὸ εἰπεῖν. Συχνάκις ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐννοίας κεῖται μόνον τὸ μικροῦ ἢ ὀλίγου.

Πρὸ τοῦ, ἀκριβέστερα Προτοῦ, ἀντὶ πρότερον (πρὸ ἢ ἀρχήτερα τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ χρόνου).

Πώμαλα, πιθανώτατα συγγραθὲν ἀνωμάλως ἐκ τοῦ πῶς μάλα; ἀντὶ τοῦ πῶς ὅμως; καὶ ἐκ τούτου ἀνερωτήτως πώμαλα ἀντὶ οὐδαμῶς, κατ' οὐδένα τρόπον.

Σχολῇ ἢ Σχολῇ γε, μὲ σχολήν, μὲ ἀργίαν πράττειν τι καὶ ἐπειδὴ τὸ ἀργεῖν καὶ πράττειν εἶναι ἀντιφατικά· ἄρα σημαίνει ἀδύνατον νὰ πράξῃ τις τὸ προκείμενον· οἶον, (Ξενοφ. Ἀπομν. Δ'. 2. 24) σχολῇ γὰρ ἂν ἄλλο ἥδεν, εἶγε μὴδ' ἐμαυτὸν ἐγίνωσκον, ἤγουν ἀδύνατον ἦτο νὰ ἐξεύρω ἄλλο τι, ἐὰν δὲν ἐγίνωσκα ἐμαυτόν.

Τᾶλλα, ἀντὶ τὰ ἄλλα· κατὰ τὰ ἄλλα πράγματα, κατὰ τὰ ἄλλα μέρη, κατὰ τὰς ἄλλας περιστάσεις, ἢ κατ' ἄλλον τρόπον· οἶον· ἔστιν ἅπαις, τᾶλλα εὐδαιμονεῖ. Ἐκ δὲ τούτου

Τά τε ἄλλα, καὶ ἐφεξῆς τούτου ἔπεται ὁ καί· οἶον, τά τε ἄλλα εὐδαιμονεῖ καὶ παῖδας ἔχει κατηρόους αὐτῷ (Πρβ. ἄνωτ. §. τὸν καὶ καί τε). Ἐκ δὲ τούτου προῆλθεν ἡ ἐλλειπτικὴ φράσις, τά τε ἄλλα καί, ἤγουν ἐξαιρέτως, ἰδιαιτέρως κτλ.

Ταὐτὸ τοῦτο, τούναντίον, τὸ λεγόμενον, καὶ τὰς ὁμοίας παρενθέσεις. Ζήτ. §. 358. Σημ. Β'. καὶ §. 444. β'.

Ταχὺ ἂν, ταχέως ἂν πράξειεν ἢ πραχθείη, λέγεται εἰρωνικῶς, ἀντὶ τοῦ οὐδέποτ' ἂν. Ὁ Αἰσχίνης (κατὰ Τιμάρ. §. 55) διηγούμενος περὶ σώφρονος Λακεδαιμονίου γέροντος, ὅς τις δὲν ἀφῆκεν ἀσεληγῇ ῥήτορα νὰ συμβουλευσῇ οὐδὲ χρηστὰς συμβουλὰς, ἐπιφέρει: ταχὺ γάρ ἂν Τίμαρχον ἢ τὸν κίναιδον Δημοσθένην εἶασε πολιτεύεσθαι. Εἰς τὴν συνήθειαν λέγεται ταχέα, βαρβ. ταχυά· ταχυά ἤθελεν ἀφήσειν τὸν Τ. καὶ τὸν Δ. νὰ πολιτεύωνται.

Τί, γίνεται περιοριστικὸν ἢ καθολικευτικὸν μόριον, καὶ σημαίνει κατὰ τι, ἢ καθ' ὅ,τιοῦν—ὅθεν οὔτε καὶ μήτι, ἀντὶ οὐδόλως. Λωρίζονται δὲ αἱ ἀρνήσεις αὗται κάποτε διὰ τοῦ τέοιον, (Ίλ. α. 115) οὔτε τι ἔργα. Περὶ δὲ τῆς τμήσεως ὑπότι, Ζήτ. §. 461. Σημ. α.

Τί παθὼν, καὶ τί μαθὼν. Εἶναι καὶ τὰ δύο ἐπιπληκτικά· ἐρωτήσεις ἀντὶ τοῦ ἀπλοῦ τί (διατί). Τὸ πρῶτον ἐμπορεῖ νὰ ἐξηγηθῇ ἐκ τοῦ Ἀριστοφανείου: οὗτος, τί πάσχεις; ἤγουν τί παθαίνεις, τί κακὸν σε ἤλθε καὶ πράττεις οὕτως; οὕτω καί, τί παθὼν ἐλευθέρους ἀνθρώπους τύπτεις; τί κακὸν σε ἤλθε καὶ δαίρεις ἀνθρώπους ἐλευθέρους; Ἡ σκληρὰ λοιπὸν ἐρώτησις ὑποθέτει ὅτι ὁ ἐρωτώμενος κινεῖται ἀπὸ πάθη πλησιάζοντα τρόπον τινὰ εἰς τὴν μανίαν. Ἀναλόγως ταύτης πρέπει νὰ ἐξηγήσωμεν καὶ τὴν δευτέραν φράσιν, ἣτις εἶναι μᾶλλον εἰρωνική· τί μαθὼν; ἤγουν τί φρόνιμον ἔμαθες καὶ ἐπραξας τοῦτο; ἢ, μὲ ποίαν κεφαλὴν τὸ ἔκαμες; Καθὼς δὲ ἐκ τοῦ τί ἔχων; (Ζήτ. ἔχων) ἐσχηματίσθη φράσις καὶ ἀνερωτήτως (ληρεῖς ἔχων), οὕτως εὐρίσκεται καὶ τὸ μαθὼν ἀνερωτήτως μὲ τὸ ὅτι οἶον, (Πλάτ. Ἀπολογ. σελ. 36) τί ἄξιός εἰμι ἀποτίσαι, ὅτι μαθὼν ἐν τῷ βίῳ οὐχ ἡσυχίαν εἶχον; Ἐδῶ ἐνυπάρχει εἰς τὸ μαθὼν ἡ ἔννοια σπουδαίως σκεφθεῖς, μὲ πρόθεσιν καὶ σκοπὸν, τὸν ὁποῖον ἐστοχάσθη, ἤγουν, τί εἶμαι ἄξιος νὰ πάθω, διότι μὲ σκέψιν πολλὴν καὶ γνῶσιν δὲν ἡσύχαζα εἰς τὸν βίον; Ἡ ἀναπλήρωσις τῆς φράσεως ἐμπορεῖ νὰ εἶναι αὕτη: ὅτι, μαθὼν οὐκ οἶδ' ὅτι, ἡσυχίαν οὐκ εἶχον. Δὲν πρέπει ὁμῶς νὰ νο-

μίσωμεν, ὅτι ἡ τελεία ἔννοια τοῦ μαθῶν, καθὼς ἀνεπτύχθη ἐδῶ, ἐνυπῆρχεν εἰς τὴν ψυχὴν παντὸς συγγραφέως, ὅστις τὴν ἐμεταχειρίσθη. Τοῦτο ἡ ὁμοιὸν τι τούτου εἶναι μόνον ἢ ἀρχὴ καὶ γένεσις τῆς φράσεως, καὶ τί μαθῶν ἢ ὅτι μαθῶν ἦσαν ἐφεξῆς ἐμφαντικαὶ φράσεις ἀντὶ τῶν ἀπλῶν τί καὶ ὅτι. Παράβαλε μὲ τὰς ἀνωτέρω φράσεις καὶ τὴν τοῦ Ἡροδότου (Γ'. 116), τίνα ἔχουσα γνώμην εἴλευ κτλ. ἣτις εἶναι φράσις ἡπιωτέρα τῆς τί μαθοῦσα ;

Τὸ δ' ε, λαμβάνεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ τοὺς ἐποποιούς ἀντὶ τοῦ ᾧδε, ἐνταῦθα, ἐδῶ οἶον, (Ἰλ. ξ. 298) Ἥρη, πῇ μεμαῦα κατ' Ὀλύμπῳ τόδ' ἰκάνεις ; ἤγουν (κατὰ τὴν παράφρασιν Θ. Γαζῆ) Ὡ Ἥρα, ποῦ προθύμως ὀρμῶσα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ δεῦρο ἀφίκου, καί, (Ἰλ. ω. 172) οὐ μέντοι ἐγὼ κακὸν ὁσσομένη τόδ' ἰκάνω, ἤγουν (κατὰ τὴν αὐτὴν παράφρασιν) Οὐδαμῶς γάρ σοι ἐγὼ κακὸν ἐπαγγέλλουσα ἐλήλυθα δεῦρο.

Τὸ δ' ε, ἐλλειπτικὴ φράσις δυσκόλως ἀναπληρουμένη· ἐπιφέρεται δὲ εἰς προειρημένον λόγον ἀντιθέτως, καὶ ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ ἐπεὶ, ἢ εἴπερ. Κ. Ἐπειδὴ ἢ ἐνῶ οἶον, (Πλάτ. Μένων σ. 97) Δόξα ἄρα ἀληθῆς πρὸς ὁρθότητα πράξεως οὐδὲν χείρων ἡγεμῶν φρονήσεως· καὶ τοῦτ' ἐστὶν ὁ νῦν δὴ παρελείπομεν ἐν τῇ περὶ τῆς ἀρετῆς σκέψει, ὁποῖόν τι εἴη· λέγοντες ὅτι φρόνησις μόνον ἡγεῖται τοῦ ὁρθῶς πράττειν, τὸ δὲ ἄρα καὶ δόξα ἦν ἀληθῆς· ἤγουν, ἀληθινὴ λοιπὸν δόξα ὁδηγεῖ εἰς τὰς ἀγαθὰς πράξεις ἐπίσης μὲ τὴν φρόνησιν· καὶ τοῦτο εἶναι, τὸ ὁποῖον τῶρα δὲ ἀφίναμεν ὅταν ἐσκεπτόμεθα περὶ τῆς ἀρετῆς ποῖόν τι εἶναι· λέγοντες ὅτι μόνον ἢ φρόνησις ὁδηγεῖ εἰς τὰς ὁρθὰς πράξεις, ἐνῶ βέβαια ἦτο (ὁδηγός) καὶ ἀληθινὴ δόξα· ἢ, ἐπεὶ ἄρα ἦν καὶ ἀληθῆς δόξα· καί, (Πλάτ. Ἀλκ. Α'. σελ. 110) Τὸ δὲ ᾧδέ πως εἶχεν· ἔμαθον, οἶμαι, καὶ ἐγὼ, ὥσπερ οἱ ἄλλοι. Αἱ νέαι ἐκδόσεις ἔχουσι τὸν στιγματισμὸν τοῦτον· αἱ δὲ ἀρχαιότεραι προτάσσουσι τὸ πρόσωπον τοῦ Σωκράτους, οὕτως· Σωκρ. τὸ δὲ πῶς εἶχεν ; (χωρὶς τὸ ᾧδε).

Τὸ μὴ, συνηθέστερα τὸ μὴ οὐ, μετ' ἀπαρεμφάτου ἀντὶ

τοῦ ὥστε μὴ οἶον, (Ξενοφ. Συμπ. Γ'. 3) Ἄλλ' οὐδεὶς σοι ἀντιλέγει τοῦ μὴ οὐ λέξειν ὅτι ἕκαστος ἡγεῖται πλείστου ἄξιον ἐπίστασθαι· καί, (Σοφοκλ. Αἰ. 727) ὥς οὐκ ἀρκέσει τὸ μὴ οὐ πέτροις πᾶς καταξανθεὶς θανεῖν. Περὶ τοῦ Μὴ οὐ, Ζήτ. ἀνωτ.

§. 456. Σημ. Α'. β'. Πρβ. καὶ Τοῦ μὴ §. 456. Σημ. β'.

Τοῦτο μὲν, τοῦτο δέ, ἐπιρρηματικῶς ἀντὶ τοῦ νῦν μὲν — νῦν δέ. Ζήτ. §. 323. Σημ. γ'.

Τοῦ λοιποῦ (νοητ. χρόνου), εἰς τὸ ἐξῆς, εἰς τὸ μέλλον. — τὸ λοιπὸν, ἢ μόνον, λοιπὸν, ἀπὸ τῶρα καὶ εἰς τὸ ἐξῆς. — λοιπὸν εἶπεῖν, λείπεται νὰ εἰπώμεν.

Φέρων, φαίνεται πολλαχοῦ περιτεύουσα μετοχή· ἐξηγεῖ ὁμῶς πάντοτε τὴν μετὰ τῆς πράξεως συνδεδεμένην ὁρμὴν καὶ θέλησιν ὅχι· ἐλευθέραν ψυχῆς οἶον, (Αἰσχίν. σελ. 482 Πρεῖτκ.) ὑπέβαλεν ἑαυτὸν φέρων Θηβαίοις· καί, (ὁ αὐτ.) εἰς τοῦτο φέρων περιέστησε τὰ πράγματα, ἡγουν, εἰς ταύτην τὴν κατάστασιν ἔφερον ἀκρατήτως· τὰ πράγματα.

Φθάνειν, προφθάνειν, προλαμβάνειν. Τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐκτὸς τῆς ἰδίας του σημασίας ἔχει καὶ τρεῖς ἄλλας, καὶ τόσας συντάξεις, τὰς ὁποίας πρέπει νὰ διακρίνωμεν ἀκριβῶς·

α) Ὁ καταφατικὸς λόγος μὲ μετοχὴν τῆς πράξεως δηλωτικὴν (Ζήτ. §. 432. Α'. γ') σημαίνει: πράττω τι ἀρχήτερα ἀπὸ ἄλλον, ἢ ἀρχήτερα παρὰ νὰ συμβῇ τι ἄλλο· οἶον, ἔφθασα αὐτὸν παρελθὼν, ἡγουν παρῆλθα ἀρχήτερα παρὰ αὐτός· ἔφθην ἀπὸ αὐτοῦ, ἀνεχώρησα πρότερον. Ἐκ τούτου προῆλθεν ἡ σημασία τοῦ ταχέως καὶ σπουδαστικὰ τι ποιεῖν· οἶον, (Ἡρόδ. Γ'. 78) φθάνει τὰ ὄπλα κατελόμενος·

β) Ὁ ἀποφατικὸς λόγος μὲ μετοχὴν καὶ αὐτός καὶ διὰ τοῦ ἀκολουθοῦντος καὶ συνδεδεμένος μὲ ἐπόμενον λόγον σημαίνει: Δὲν ἔκαμα ἀρχήτερα τοῦτο παρὰ ἐκεῖνο, ἢ, εὐθύς καὶ τοῦτο καὶ ἐκεῖνο· ἢ μόλις ἔκαμα τοῦτο καὶ ἤρχισα ἐκεῖνο· οἶον, οὐκ ἔφθην ἐλθόντες καὶ νόσοις ἐλήφθημεν (Ἰσοκράτ.), ἡγουν, δὲν ἤλθαμεν ἀρχήτερα παρὰ ἐκυριεύθημεν ἀπὸ νόσους, ἡγουν εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν καὶ ἤλθαμεν καὶ ἠρρώσθησαμεν·

καί, (ὁ αὐτ.) οὐκ ἔφθησαν ἡμᾶς καταδουλωσάμενοι, καὶ πρώτου αὐτοῦ φυγὴν κατέγνωσαν, ἤγουν, δὲν σᾶς ἐδούλωσαν ἀρχήτερα ὅταν κατέγν. κτλ. τουτέστι, μόλις σᾶς ἐδούλωσαν καὶ κατέγν. ἢ, εὐθύς ἀφοῦ σᾶς ἐδούλωσαν, κατέγνωσαν ἐκείνον. Πρβ. Ἄμα·

γ) Ὁ ἀποφατικὸς λόγος μὲ μετοχὴν (ἢ ἐννοουμένην ἐκ τῆς ἀκολουθίας) καὶ χωρὶς νὰ ἀκολουθῇ ἀναγκαίως ἄλλος λόγος σημαίνει· εἶμαι ἕτοιμος, δὲν λείπω νὰ κάμω τὸ πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον ἐκφράζει ἡ μετοχή. Ἐπὶ τῆς ἐννοίας ταύτης τάσσεται μόνον εἰς εὐκτικήν ἔγκλισιν μετὰ τοῦ ἂν, καὶ μάλιστα 1) ἀντιπροστακτικῆς· οὐκ ἂν φθάνοις λέγων, ἤγουν μὴ βράδυνε νὰ τὸ εἶπης, εἰπέ το εὐθύς· 2) σημαίνει βεβαίαν πρόβρῃσιν ὑποσχέσεως· οἶον, οὐκ ἂν φθάνοιμι (ἀπόκρισις εἰς αἵτησιν ἢ παρὰκίνησιν), εἶμαι ἕτοιμος, δὲν λείπω ἀπὸ τοῦ νὰ κάμω τι εὐθύς· οὐκ ἂν φθάνοι ἀποθνήσκων, ἤγουν θέλει ἀποθάνειν βέβαια, εἶναι ἕτοιμος νὰ ἀποθάνῃ· εἰ οὖν μὴ τιμωρήσεσθε τούτοις, οὐκ ἂν φθάνοι τὸ πλῆθος τούτοις τοῖς θηρίοις δουλεῦον, ἤγουν ἐὰν δὲν τιμωρήσετε τούτους, τὸ πλῆθος ἐξ ἅπαντος θέλει ὑποπέσειν εἰς τὴν δουλείαν τούτων τῶν θηρίων. — Εἶναι ἐπίσης καὶ φανερόν καὶ παρᾶξενον, ὅτι ἡ ἀποφατικὴ αὕτη φράσις ταυτίζεται μὲ τὴν προτέραν τὴν καταφακτικήν. Πρὸς ἐξηγήσιν τῆς ἀντιφάσεως ταύτης ὑποθέτουσιν οἱ γραμματικοί, ὅτι τὸ οὐκ ἂν φθάνοις εἶναι ἐρωτηματικὸς λόγος ἀντὶ ζωηροῦ προστακτικοῦ (οὐκ ἂν φθάνοις;), καὶ ἐκ τῆς καθημερινῆς χρήσεως ἔχασε τὸν ἐρωτηματικὸν τόνον. Διὰ τοῦτο εἰς τοὺς ποιητάς ἀκολουθεῖ τὸ οὐ μετὰ τὸ φθάνοις· οἶον, (Εὐριπ. Ἡρακλ. 721) φθάνοις δ' ἂν οὐ.— Ἀλλ' εὐθύς ἀποῦ τὸ οὐκ ἂν φθάνοις ἔλαβε δύναμιν προστακτικοῦ, φουσικὰ ἤρχισαν νὰ λέγουν καί, οὐκ ἂν φθάνοιμι, καί, οὐκ ἂν φθάνοι ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐννοίας· καὶ ἀνεπαίσθητως ἔγεινε καταφακτικὴ ἢ σημασία εἰς τὴν χρήσιν. Ἀλλ' ἡ αὕτη τροπὴ τῆς ἐννοίας φαίνεται εἰς ὅλους τοὺς ἐκ τοῦ Οὐκοῦν ἀρχομένους λόγους χωρὶς ἐρωτήσεως. Διότι καθὼς τὸ οὐκοῦν ἄπειμι εἶναι ταῦ-

τὸν τοῦ ἄπειμι οὖν, οὕτω τὸ οὐκ ἂν φθάνοιμι ποιῶν εἶναι ταῦ-
τὸν τοῦ φθάνοιμ' ἂν ποιῶν.

Φροῦδος, (γεννηθὲν ἐκ τῆς πρὸ καὶ ὁδὸς ἐννοουμένου τοῦ
ρήματος εἶναι, σημαίνει : ἀνεχώρησεν, ἢ ἠφανίσθη· οἶον, φροῦ-
δος γὰρ ὁ ἀνὴρ, ὁ ἀνὴρ ἐκβῆκεν, ἢ λείπει ἔξω· φροῦδα πάντα,
πάντα ἠφανίσθησαν· φρούδη μὲν αὐδὴ, φροῦδα δ' ἄρθρα μου κά-
τω (Εὐρ. Ἀνδρ. 1075), ἤγουν ἠφανίσθησαν, ἔχασαν τὴν δύ-
ναμίν των. Εἰς μόνον ἴσως τὸν Σοφοκλῆ (Αἴας. 256) εὕρισκε-
ται γενική τοῦ ὀνόματος τούτου· φρούδου γὰρ ἤδη τοῦ κακοῦ
μείων λόγος (Πρβ. §. 97. β').

Χωρίς· 1) μετὰ γενικῆς ἀντὶ ἄνευ· χωρὶς ἀργυρίου, καὶ
κοιν. χωρὶς ἀργύριον. 2) πλήν, ἢ ἐκτὸς, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον
μετὰ τοῦ ἢ ὅτι· οἶον, (Ἡρόδ. Δ'. 61) λέβητας μάλιστα Λεσβί-
οισι κρατῆρσι προτεικέλους χωρὶς ἢ ὅτι πολλῶ μέζονας, ἤγουν,
ἐκτὸς ὅτι ἦσαν πολὺ μεγαλύτεροι.

Ὡς ἔνι, ἀντὶ τοῦ ἔνεστιν (§. 171. β'). εἶναι δυνατόν· διὰ
τοῦτο τίθεται καὶ πρὸ ὑπερθετικῶν : ὡς ἔνι μάλιστα, ἤγουν ὅσον
εἶναι δυνατόν μάλιστα.

Ὡς ἔπος εἰπεῖν, σημαίνει, νὰ εἶπω οὕτως.

Ὡς συνελόντι (νοητ. λόγῳ) εἰπεῖν, καί, συνελόντι εἰπεῖν,
καὶ (μὲ μόνην τὴν δοτικὴν), συνελόντι, σημαίνουν ὅλα, νὰ εἶπω
συντόμως, ἢ εἰς ἓνα λόγον.

Ὅστις καὶ ἄλλος. Ζήτ. Εἵτις καὶ ἄλλος.

Ὁφελον (καταχρηστικῶς, Ὁφελον) κυρίως, ἐχρεώσθουν· ἔχει
ὅμως εὐκτικὴν δύναμιν ἢ μόνον· οἶον, μὴ ποτ' ὄφελον ποιεῖν
ἤγουν ἄμποτε νὰ μὴ τὸ ἔκαμνα ποτέ· ἢ μετὰ τοῦ ὡς, εἰ, εἴθε,
εἰ γάρ· οἶον, ὡς ὄφελος παρεῖναι· εἰ γάρ ὄφελον θανεῖν· Εἰς
τούς μεταγενεστέρους ἐλήφθη ὡς ἄκλιτον μόριον ἐπὶ τῶν τρι-
ῶν προσώπων χρήσιμον, καὶ ἐγράφη καὶ ὄφελον.

40. Ἄλλα τινὰ ἰδιαίτερα εἶδη συντάξεως.

A. Ἐφέλκυσις.

§. 466. Μ' ὅλον ὅτι εἶδαμεν ἀνωτέρω (§ 419 κ.εφ. 425. κ.

εφ.) τὰς δύο κυριωτέρας ἐφελκύσεις πᾶσαν μίαν χωριστά, εἶναι ὁμῶς ἄξιον νὰ τὰς θεωρήσωμεν ἐνταῦθα καὶ ἐν γένει. Διότι ἀναμφιβόλως αἱ δύο ἐκεῖναι μετ' ἄλλων τινῶν συμβαινουσῶν εἰς φράσεις τινὰς ἔχουσι μίαν καὶ κοινὴν πηγὴν. Ἦτο μάλιστα τῶν Ἀττικῶν σπουδὴ καὶ ἐπιμέλεια μεγάλη, πρὸς χάριν τῆς ὁποίας παρεβαίνοντο καὶ οἱ κανόνες τῆς Λογικῆς, νὰ στρογγυλύνουν καὶ νὰ συντέμνουν ὅσον δυνατόν τὸν λόγον· διὰ τοῦτο δύο λόγους συνημμένους ἀκριβῶς κατ' ἀκολουθίαν ἐπροσπάθουν ὅχι· νὰ τοὺς τάξωσι τὸν ἓνα κατόπιν τοῦ ἄλλου, ἀλλὰ τοὺς δύο νὰ συγχωνεύσωσιν εἰς ἓνα. Ἐκ τούτου προῆλθεν ἡ συχνὴ χρῆσις τῶν μετοχῶν καὶ εἰς μέρη, ὅπου ἡ φύσις τοῦ λόγου φαίνεται ὅτι ἀπαιτεῖ ἄλλην σύνταξιν (Ζήτ. §. 419—421 ἕως τέλους τοῦ κεφαλαίου).

§. 467. Ἡ σύνταξις τῶν ἀναφορικῶν ἀπαιτεῖ ἀναγκαίως δύο λόγους, ἡγούμενον καὶ ἐπόμενον. Διὰ νὰ συγχωνεύσουν τοὺς δύο εἰς ἓνα, ἔκαμναν τὸ ἀναφορικὸν τοῦ ἐπομένου κοινὸν καὶ τοῦ ἡγούμενου, ἐνῷ τὸν μὲν τύπον τοῦ προσήλοναν πρὸς τὸν πρῶτον, ἡ δὲ φύσις τοῦ συνείχετο μὲ τὸν δεύτερον· οἷον, εἰς τὴν φράσιν: μεταδίδως τοῦ σίτου οὐπὲρ αὐτὸς ἔχεις· ἡ γενικὴ οὐπὲρ ἀποτελεῖ ὅλον τὸν ἐπόμενον λόγον εἰδὸς τι ἐπιθέτου εἰς τὸ σίτου· καὶ εἶναι κακὴ συνήθεια νὰ χωρίζωμεν διὰ κόμματος δύο λόγους ταιούτους, τοὺς ὁποίους ἡ χρῆσις τῶν παλαιῶν συνείλκυσε φανερῶς εἰς ἓνα.

§. 468. Ὅταν τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου εὐρίσκετο εἰς τὸ ῥῆμα, ἐκ τοῦ ὁποίου χρέμαται, ἐγεννᾶτο ἐκ τούτου συνείχεαί τις τῆς ἐννοίας, τὴν ὁποίαν οἱ παλαιοὶ ᾔθελαν νὰ κάμνουν ἐπαισθητὴν καὶ διὰ τοῦ τύπου. Συνεχώνευαν λοιπὸν τρόπον τινὰ τὰ δύο ῥήματα εἰς ἓν σύνθετον διὰ τὸν νοῦν (ὑπέσχετο ποιήσιν, ἔξεστι γενέσθαι)· καὶ ἐνῷ ὅλα τὰ προσανήκοντα εἰς τὸ ὑποκείμενον τοῦ ἀπαρεμφάτου ἐφείλκυαν εἰς τὸ τοῦ ῥήματος, ἀπετέλουν νὰ φαίνεται ὁ λόγος εἰς καὶ μόνος· οἷον, ὁ ἀνὴρ ὑπέσχετο ποιήσιν τοῦτο αὐτός· — ἔξεστί μοι γενέσθαι εὐδαίμονι.

§. 469. Ἀφοῦ τεθῇ ἡ ἀρχὴ αὕτη τῆς ἐφελκυσέως στερεῶς θέ-
 λομεν εὐρεῖν καὶ ἄλλας τινὰς φράσεις ἀναπηγαζούσας ἐκ αὐτῆς.
 Αἱ ἐπιστημότεραι εἶναι, ὅταν πτώσις τοῦ ἡγούμενου λόγου ἐφελ-
 κύεται ἀπὸ τὸ ἀναφορικὸν τοῦ ἐπομένου· οἷον, (Ξενοφ. Κυνηγ. Α'.
 10) Μελέαγρος δὲ τὰς τιμὰς, ἃς ἔλαβε, φανεραί. Ἐδῶ τὸ φυ-
 σικὸν εἶναι : αἱ τιμαί, ἃς Μελέαγρος ἔλαβε, φανεραί (εἰσίν)· ἀλλ'
 ἡ διὰ τῆς ἀντιθέσεως ἀναγκαία πρόταξις τοῦ ἐνὸς ὑποκειμένου
 (M. δὲ) κάμνει τὸ ἄλλο ὑποκείμενον νὰ ἐφελκυσθῇ ἀπὸ τὸ
 ἀναφορικὸν ὅς αἰτιατικὴν καί, (Πλάτ. Μέν. 36) Ἐχεις εἰ-
 πεῖν ἄλλου ὁτουοῦν πράγματος, οὗ οἱ φάτκοντες διδάσκαλοι
 εἶναι ὁμολογοῦνται οὐκ ἐπίστασθαι τὸ πρᾶγμα; Ἐδῶ ἔπρεπε νὰ
 εἴπῃ : Ἐχεις εἰπεῖν ἄλλο ὅτιοῦν πρᾶγμα, οὗ κτλ. ἡγουν ἐμπο-
 ρεῖς νὰ μὲ εἴπῃς ἄλλο ὅποιονδῆποτε πρᾶγμα, τοῦ ὁποίου οἱ λε-
 γόμενοι διδάσκαλοι ὁμολογοῦνται ὅτι δὲν τὸ ἐξεύρουν; ἀλλὰ
 τὸ ἀναφορικὸν οὗ τρέπει ὅλας τὰς προηγούμενας ἀιτιατικὰς
 εἰς γενικὴν. Εἰς τοιαύτην παραμέλησιν τῆς φυσικῆς συντάξεως
 ἐτυνεθίσθησαν τὰ αὐτὰ τῶν παλαιῶν ἀπὸ τοιαύτας περιπτώ-
 σεις, ὅπου πρηγεῖται τοῦ ἀναφορικοῦ ἀντωνυμία τις ἢ ἀδιόρι-
 στος ἔννοια ὡς ἄλλος ἢ ἕτερος· οἷον, (Ξενοφ. Ἱέρ. Ζ'. 2) ταῦ-
 τα ποιοῦσι τυράννοις καὶ ἄλλον ὅν τινα τιμῶσιν, ὅπου ἔπρεπε
 νὰ εἶναι ἄλλω, ἡγουν καὶ παντὶ ἄλλω, ὅν τινα τιμῶσι· καί,
 (Δημοσθ. περὶ στεφ. σελ. 230) ἐτέρω δ' ὅτῳ κακὸν δώσομεν
 ζητεῖν, δηλαδὴ, ἕτερον δὲ ζητεῖν, ὅτῳ κτλ. — Αἱ συντάξεις
 αὗται ἐμποροῦν μὲν νὰ ἐξηγηθῶν καὶ διὰ μικρᾶς μεταθέσεως
 ζητεῖν, ὅτῳ ἐτέρῳ κακὸν δώσομεν· ποιοῦσι τυράννοις καὶ (ἐ-
 κάστῳ), ὅν τινα ἄλλον τιμῶσιν· ἀλλ' ἡ ἀναλογία τῶν ἄλλων
 περιπτώσεων μᾶς κάμνει προτιμωτέραν τὴν ἐφέλκυσιν, καὶ μά-
 λιστα ὅπου ἡ ἐφελκυσμένη λέξις εἶναι πᾶς· οἷον (Ξενοφ. Ἑλλην.
 Α'. 4. 2) Λακεδαιμόνιοι πάντων ὧν δέονται πεπραγότες εἰ-
 σίν· ἐδῶ ἡ ἐφέλκυσις εἶναι φανερωτάτη ἀντὶ τοῦ πεπραγότες
 εἰσι πάντα, ὧν δέονται. — Ἐφελκυσέως ἔργον εἶναι καὶ ἡ προ-
 μνημονευθεῖσα (§. 456. Σημ. α) φράσις, οὐδενὶ ὅτῳ οὔ. — Ἐνερ-
 γεῖ αὕτη καὶ εἰς τὰ ἀναφορικὰ ἐπιρρήματα ἀνταλλάσσουσα δια-

φόρως τὰ συσχετικά των οἶον, (Πλάτ. Κρίτ. σελ. 45) πολλαχοῦ μὲν γὰρ καὶ ἄλλοτε, ὅποι· ἂν ἀφίκη, ἀγαπήσουσί σε, ἀντί πολλαχοῦ μὲν γάρ, καὶ ἄλλαχοῦ, ὅποι· ἂν ἀφίκη· ἡδύνατο νὰ εἴπῃ καὶ, πολλαχοῦ ὅποι· ἂν ἄλλοτε ἀφίκη.

§. 470. Ἐκ τῶν εἰρημένων συμπεραίνεται εὐκοινῶς, ὅτι καὶ ὅλαι αἱ φράσεις, ὅπου φαίνεται ἐπιτεινόμενος ὁ θαυμασμός ἢ ἡ αὐξήσις διὰ προσαρτήσεως ἀναφορικοῦ, ἐξηγοῦνται ἐκ μόνῃς τῆς ἐφελκύσεως. Διότι ἐὰν λέγῃ τις, θαυμαστὸν ὅσον προϋχώρησε, πρέπει νὰ θεωρήσωμεν τὸν λόγον ὡς ἔχοντα οὕτως: θαυμαστὸν ἐστίν, ὅσον προϋχώρησεν· ἀλλ' ἐὰν εἶναι τὸ ἀναφορικὸν εἰς ἄλλον τύπον, εἰς τοῦτον μεταβαίνει καὶ ἡ προηγουμένη λέξις· οὕτω φέρεται εἰπεῖν τὸ οὐδέτερον θαυμαστὸν μεταβαίνει εἰς θηλυκόν: θαυμαστὴ ὅτη ἢ προχώρησις αὐτοῦ· καὶ ὁ λόγος ἐμπροσθε νὰ ἐκτεθῇ καὶ οὕτως· ἦν δὲ ἡ προχώρησις αὐτοῦ θαυμαστὴ ὅτη. Ἐκ τούτου δὲ ἐγεννήθησαν φράσεις, αἵτινες δυσκόλως ἀναλύονται ἢ καὶ δὲν ἐπιδέχονται ἀνάλυσιν· οἶον, (Ἀριστ. Πλουτ. 750) ἀλλ' ἦν περὶ αὐτὸν ὄχλος ὑπερφυῆς ὅσος· — ἔδωκεν αὐτῷ πλεῖστα ὅσα κτλ — Ἐὰν εἶναι ἀναφορικὸν τὸ ὡς, τὰ ἐπίθετα αὐτὰ ἐφελκύνονται εἰς ἐπιπρόρρηματα· οἶον, θαυμασίον (ἐστίν) ὡς ἄθλιον γέγονεν, ἐφέλκεται εἰς τὸ θαυμασίως ὡς ἄθλιος γέγονεν· οὕτω δὲ καὶ, ὑπερφυῶς ὡς κτλ. Βεβαιώνεται δὲ τὸ λεγόμενον ἐκ τῆς ἀπαντήσεως συχνάκις ἀμεταβλήτου συντάξεως· οἶον, (Ἡρόδ. Γ'. 113) ἀπόζει — θεσπέσιον ὡς ἡδύ.

§. 471. Ἄλλη τις ἐτέρου εἶδους ἐφέλκυσις γίνεται, ὅταν εἰς τὰ ῥήματα οἶδα, ἀκούω, λέγω καὶ τὰ τοιαῦτα δὲν ἀκολουθῇ αἰτιατικὴ μετ' ἀπαρεμφάτου, ἀλλ' ἡ ὀνομαστικὴ τοῦ ἐπομένου ῥήματος τίθεται ἐκ τρίτου τούτων εἰς αἰτιατικὴν· οἶον, οἶδα γῆν, ὁπόση ἐστίν, ἀντὶ τοῦ Οἶδα ὁπόση ἐστίν ἡ γῆ. — Ἀριστοφ. Εἰρ. 603 εἰ βούλεσθ' ἀκοῦσαι τὴν δ', ὅπως ἀπώλετο, ἀντὶ τοῦ ἀκοῦσαι ὅπως ἦδε ἀπώλετο. Ζήτ. καὶ τὸ παράδειγμα τοῦ §. 396 — Τὸ εἶδος τῆς ἐφελκύσεως ταύτης εἶναι μὲν πάντη διάφορον τῶν προειρημένων, ἐπειδὴ μένουσι οἱ δύο λόγοι, καὶ

χρεία μόνον ἀντὶ τῆς εἰς τὴν φυσικὴν σύνταξιν ἀπαιτουμένης πτώσεως νὰ εὐρωμεν ἄλλην, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐννοῶμεν τὴν πρώτην λέξιν. Εἶναι ὅμως φανερώτατον ὅτι τὸ γῆ ἐφειλκύσθη ἀπὸ τὸ οἶδα, καὶ οὕτως ἐκ δύο λόγων ἀκολουθούντων ἀλλήλοις ἔγειναν δύο ἐμπλεγμένοι οὕτως, ὥστε πλησιάζουν εἰς τὸν ἕνα, καὶ μάλιστα ὁπόταν ἐκτεθῶσιν οὕτως: γῆν ὁπόση ἐστὶν εἰδέναι (Ξενοφ.)· καὶ, (Δημοσθ. Μειδ.) τοῦτον οὐδ' εἰ γέγονεν ἤξειν, ἤγουν δὲν ἤξευρα περὶ αὐτοῦ οὐδὲ ἂν ὑπῆρχεν.

§. 472. Εἰς τὴν ἐφέλκυσιν ἀποδίδομεν προσέτι, ὅταν τὸ οὐδέτερον ἐπίθετον μετὰ τοῦ ἐστὶ ἐφέλκεται εἰς τὸ γένος τοῦ εἰς τὸ ἐπόμενον ἀπαρέμρατον ὑποκειμένου. Συμβαίνει δὲ ἐξαιρέτως τοῦτο εἰς τὸ δίκαιος, ὅταν ἐκ τοῦ δίκαιόν ἐστὶν ἐμὲ ποιεῖν τοῦτο γίνεται δίκαιός εἰμι ποιεῖν τοῦτο· οἶον, (Ξενοφ. Κύρου Παιδ. Δ. 1. 20) δίκαιος εἶ ἀντιχαρίζεσθαι ἡμῖν, ἀντὶ δίκαιόν ἐστι κτλ. Τὸ αὐτὸ γίνεται καὶ εἰς τὸ ἄξιος· (Αὐτόθ. Ε'. 4. 20) Ἄξιοί γε μέντοι ἐσμὲν τοῦ γεγεννημένου πράγματος τούτου ἀπολαῦσαί τι ἀγαθόν, τὸ μαθεῖν· ὅχι ἀξίζομεν, ἀλλ' εἶναι ἄξιον, ἀρμόζει. Ὡσαύτως ἐκ τοῦ πολλοῦ δεῖ ἐμὲ ποιεῖν ἐγγενήθη κατ' ἐφέλκυσιν τοῦ πολλοῦ θέω ποιεῖν.—Ἐπίθετα δέ, ὅποια εἶναι ὀρθῶς, φανερὸς ἐφέλκουν προσέτι τὸ ἐφεξῆς ῥῆμα εἰς μετοχὴν· οἶον, (Δημοσθ. Μειδ. 9) ἐκεῖνο οὐκ ἄδελος ἐρῶν, ἀντὶ τοῦ οὐκ ἔστιν ἄδελον αὐτὸν ἐρεῖν ἐκεῖνο· ἢ καὶ ἀναλυομένου μὲ τὸ ὅτι. Εἰς ὅλα ταῦτα τὸ ὑποκείμενον τῆς προτάσεως ἐφέλκει τὸ ἐπίθετον εἰς ἐκαστὸ διὰ νὰ ἀποτελέσῃ ἕνα λόγον.

§. 473. Τελευταῖον ἀνήκει ἐνταῦθα, ἂν ἐπιρῶμα ἢ προθετόπτωτον ἀποδιδόμενον εἰς ὄνομα ἐφέλκεται ἀπὸ ῥῆμα κατὰ τὴν ἔννοιαν, τὴν ὁποίαν ἀπαιτεῖ αὐτό· οἶον, ὁ ἐκεῖθεν πόλεμος δεῦρο ἤξει (Δημοσθ.), ἀντὶ ὃ ἐκεῖ ἐτέθη ἐκεῖθεν διὰ τὸ κινήσεως σημαντικὸν ῥῆμα ἤξει· καὶ, (Θουκυδ. Ε'. 35) οἱ Λακεδαιμόνιοι ζητοῦν ἀπὸ τούτων Ἀθηναίους νὰ σηκώσουν τοὺς φανταστάς των ἀπὸ τὴν Πύλον, » ὥσπερ καὶ αὐτοὶ τοὺς ἀπὸ Θράκης, ἤγουν τοὺς ἐν Θράκῃ ἐστῶτας· καὶ, (Θεόφρ. χυρακ. Β'. 4) ἄρας τι τῶν ἀπὸ τῆς τραπέζης, ἀντὶ τοῦ ἐπὶ τῆς τρα-

πέξης. Ὡσαύτως γίνεται καὶ τὸ ἐν τινι εἰς τι οἶον, (Ἡρόδ. Ζ. 33) εἰς τοῦ Πρωτεσίλεω ἱερὸν, τὸ εἰς Ἐλεοῦντα (ἀντὶ τοῦ τὸ ἐν Ἐλεοῦντι) ἀγινεομένους.

Β'. Σύνταξις ἰδιαιτέρα τῶν ἐρωτηματικῶν
ὀνομάτων.

§. 474. Σύνταξις προσιδιάζουσα εἰς τοὺς ἀρχαίους συγγραφεῖς καὶ εἰς τὴν σημερινὴν γλῶσσαν δυσκόλως μεταφερομένη εἶναι, ὅτι τοὺς ἐρωτηματικούς λόγους (ἄλλως ὀρθοὺς ὄντας ἐκ φύσεως ὡς πρὸς ἴδιον αὐτῶν ῥῆμα φερομένους §. 314) τοὺς παρενέθεταν πλαγίως εἰς ἄλλους καὶ τοὺς ἐθεώρουν ὡς μέρη αὐτῶν, ἢ τοὺς ἐμεταχειρίζοντο ὡς ἐκ τρίτου μέρη πλαγίων λόγων.

ἀ. Τοὺς ἔθεταν ἐκ τρίτου εἰς μετοχήν· οἶον, (Πλάτ. Πολιτεῖ. Α'. σελ. 474) Ἀναγκαῖον διορίσασθαι τοὺς φιλοσόφους τίνας λέγοντες τολμῶμεν φάναι δεῖν ἄρχειν· εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν ἐμπορεῖ νὰ μεταφρασθῇ κατὰ τὴν φυσικὴν σύνταξιν οὕτω· ἀναγκαῖον εἶναι νὰ διορίσωμεν τίνες εἶναι οἱ ἄνθρωποι, τοὺς ὁποίους λέγομεν φιλοσόφους, καὶ τολμῶμεν νὰ λέγωμεν, ὅτι οὗτοι πρέπει νὰ ἄρχωσι καί, (Ξενοφ. Ἀπομν. Β'. 2. 1) Καταμεμάθηκας οὖν τοὺς τί ποιοῦντας τὸνομα τοῦτο ἀποκαλοῦσιν; ἤγουν, ἐξεύρεις λοιπὸν τί κάμνουσιν οὗτοι καὶ ὀνομάζονται οὕτω; Καί, (Πλάτ. Πολιτεῖ. Α'. σελ. 332) Εἰ οὖν τις αὐτὸν ἤρετο, ὦ Σιμωνίδη, ἢ τίσι οὖν τί ἀποδίδουσα ὀφειλόμενον καὶ προσῆκον τέχνη ἱατρικὴ καλεῖται; Ὁ λόγος οὗτος δὲν δύναται νὰ μεταφερθῇ εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν, ἐὰν δὲν κοπῇ εἰς τρεῖς τοὺς ἐφεξῆς: Τίς τέχνη ὀνομάζεται ἱατρικὴ; εἰς τίνας ἀνθρώπους ἀποδίδει αὕτη τὸ ὀφειλόμενον καὶ προσῆκον εἰς αὐτούς; καὶ τί εἶναι τοῦτο τὸ ὀφειλόμενον καὶ προσῆκον; Ἐδῶ ἀνάγονται καὶ αἱ φράσεις τί παθὼν, τί μαθὼν, τὰς ὁποίας Ζήτ. ἀνωτ. σελ. 363.

β'. Θέτουν τὸν ἐρωτηματικὸν λόγον ὡς προσδιορισμὸν ἐπιθέτου πλαγίας πτώσεως συντασσομένης μὲ ῥῆμα ἢ πρόθεσιν

οἶον, (Πλάτ. Θεαγ. σελ. 125) Εἰ οὖν ἔροιτό τις τὸν Εὐριπίδην τῶν τί σοφῶν συνουσία φῆς σοφοὺς εἶναι τοὺς τυράννους; τὸ ὁποῖον ἡμεῖς ἐμποροῦμεν νὰ μεταφράσωμεν ἴσως οὕτω· Κατὰ τί πρέπει νὰ εἶναι σοφοὶ ἐκεῖνοι, μὲ τῶν ὁποίων τὴν συναναστροφὴν γίνονται οἱ τύραννοι, καθὼς λέγεις;—Καὶ μὲ ἀναφορικὸν (Ξενοφ. Ἀπομν. Α'. 1. 14) Ὅταν τί ποιήσωσι, νομιεῖς αὐτοὺς σοῦ φροντίζειν; ἤγουν, τί εἶναι, τὸ ὁποῖον ὅταν κάμωσι, θέλεις νομίστειν κτλ. καί, (Πλάτ. Φαίδων, σελ. 105 κτ.) ᾧ ἂν τί ἐν τῷ σώματι, ἐγγένηται, θερμὸν ἔσται——ᾧ ἂν σώματι τί ἐγγένηται, νοσήσει; Ἀλλως νὰ ἐκφρασθῇ κοινῶς τοῦτο δὲν δύναται ἴσως εἰμῆ· τί ἐμπορεῖ νὰ ἐγγένη εἰς τὸ σῶμα διὰ νὰ εἶναι θερμὸν; διὰ νὰ ἀρρώδη; Καῖποτε τίθενται πλησίον ἀλλήλων δύο ἐρωτηματικά· οἶον, (Δημοσθ. περὶ στεφ. σελ. 249) ἐξετάζεσθαι τίς τίνος αἰτίος ἔστιν, ἤγουν, τίς εἶναι αἰτίος καὶ τίνος πράγματος εἶναι αἰτίος;—Δυσερμήνευτον εἶναι τὸ ἐρωτηματικόν, ὅταν ἀκολουθῇ τὸν εἰ, καθὼς εἰς τὸ ἐφεξῆς παράδειγμα τοῦ Πλάτωνος, τὸ ὁποῖον ἐγράφη καὶ ἡρμηνεύθη διαφόροις· ταῦτα πάντα ἃ φῆς καλὰ εἶναι, εἰ τί (ἄλλοτε ἐγράφετο εἴτι) ἔστιν αὐτὸ τὸ καλόν, ταῦτ' ἂν εἴη καλὰ; Ἐδῶ ἴσως, ἐὰν δὲν ἀναπληρωθῇ λόγος τις ἐννοούμενος μὲ τὸ εἰ, δὲν δύναται νὰ ἐρμηνευθῇ ἡ ἐννοια. Εἰς τὴν ἀναπλήρωσιν ταύτην ἐμποροῦμεν νὰ ἐκλάβωμεν τὸ εἰ ἢ ὑποθετικόν ἢ αἰτιολογικόν, οὕτως· ὅλα ταῦτα, τὰ ὁποῖα λέγεις καλὰ, ἐμποροῦν νὰ εἶναι καλὰ, διὰ τοῦτο (ἢ μὲ τὴν ὑπόθεσιν) διότι ἐξεύρομεν τί εἶναι οὐσιωδῶς αὐτὸ τὸ καλόν; (Ἰππ. μείζ. σελ. 288)·

γ'. Ὅταν γίνεται μετάβασις εἰς ἄλλην ὕλην λόγου, συχνάκις αἱ λέξεις τῆς ὕλης ταύτης ἔχουσι προηγούμενον τὸ τί δέ, τὸ δὲ ἐρωτηματικόν μετὰ τοῦ ῥήματος, εἰς τὸ ὁποῖον ἀναφέρονται αἱ λέξεις, τίθεται ὡς εἰς δεύτερον ἐρωτηματικόν λόγον· οἶον, (Πλάτ. Νόμ. Δ'. σελ. 704.) τί δ' αὖ πεδίων τε καὶ ὀρέων καὶ ὕλης; πῶς μέρος ἐκάστων ἡμῖν εἴληχεν; Ἐδῶ φαίνεται ὁ πρῶτος λόγος περιττός, καὶ τὸ ὅλον ἡδύνατο νὰ ἐκφρασθῇ δι' ἑνὸς οὕτω· Πῶς δ' αὖ πεδίων τε καὶ ὀρέων καὶ ὕλης μέρος ἡ-

μὴν εἴληχε; καὶ, (Φαίδων σελ. 65) Τί δὲ δὴ περὶ αὐτὴν τὴν τῆς φρονήσεως κτήσιν; πότερον ἐμπόδιον τὸ σῶμα ἢ οὐ; ἀντὶ τοῦ, Πότερον ἐμπόδιον τὸ σῶμα περὶ αὐτὴν τὴν τῆς φρονήσεως κτήσιν ἢ οὐ; Κἀποτε τὸ προοιμιαστικὸν τοῦτο ἐρώτημα συγχωνεύεται εἰς ἓν μὲ τὸ κύριον οἶον, (Πλάτ. συμπόσ. 23) τί οὖν ἂν εἴῃ ὁ Ἔρως θνητός; ἀντὶ τοῦ, τί οὖν; εἴῃ ἂν ὁ Ἔρως θνητός;

Γ'. Ἀνακόλουθον.

§. 475. Ἀνακόλουθον εἶναι σύνταξις, τῆς ὁποίας τὸ τέλος γραμματικῶς δὲν συμφωνεῖ μὲ τὴν ἀρχὴν, ἀλλ' οἱ συγγραφεῖς τὴν μεταχειρίζονται θέλοντες. Σκοπὸς των δὲν εἶναι ἡ ἢ συντομία, ἡ ἢ σαφὴνεια, ἡ ἔμφρασις τῆς ἰδιαιτέρως. Ὅπου ἐλείπει πᾶσα τοιαύτη αἰτία, τὸ χωρίον εἶναι ὕποπτον ὡς διεφθαρμένον ὑπὸ κκεῶν ἀντιγραφῶν.

§. 476. Συνηθέστατα δὲ γίνεται τὸ ἀνακόλουθον, ὅταν ὁ λέγων ἀρχίσῃ περίοδον, ὡς ἀπαιτεῖ ἡ τάξις τοῦ λόγου· ἔπειτα, μάλιστα μετὰ παρενθέσεις, ἐξ αἰτίας τῶν ὁποίων δύναται ὁ ἀκούων νὰ λησμονήτῃ τὴν ἀρχὴν τῆς συντάξεως, μεταβαίνει εἰς ἄλλην· οἶον, (Πλάτ. Ἀπολ. σελ. 19) τούτων ἕκαστος οἷός τέ ἐστιν, ἰὼν εἰς ἐκάστην τῶν πόλεων, τοὺς νέους, οἷς ἔξεστι τῶν ἑαυτῶν πολιτῶν προῖκα ξυνεῖναι ᾧ ἂν βούλωνται, τούτους πείθουσι—ἑφῖσι ξυνεῖναι. Ἐδῶ τὸ εἰς τὴν ἀρχὴν τούτων ἕκαστος ἀναφέρεται εἰς προηγούμενα ὀνόματα σοριστῶν· καὶ ἀπῆλθει καὶ ἡ τάξις τοῦ λόγου καὶ ἡ ἔμφρασις νὰ ἀρχίσῃ ἡ νέα περίοδος οὕτως· ἕκαστος τούτων οἷός τέ ἐστι τοὺς νέους πείθειν, καὶ ἐπομένως εἰς τὸ ἐρεξῆς ἀπῆλθειτο τὸ ἀπαρέμμετον πείθειν. Ἐπειδὴ ὅμως ἐρεξῆς ἀνεφέρθησαν νέοι μὲ περιστάσεις ἀπαιτούμενας ἀπὸ τὴν ἀντίθεσιν, ἤγουν «νέοι, οἵτινες εἶναι ἐλεύθεροι νὰ συνομιλῶσι μὲ ὅποιον θέλουσι συμπολίτην των δωρεάν» διὰ τοῦτο ἀφίνει ὁ συγγραφεὺς τὴν πρώτην σύνταξιν, τῆς ὁποίας ἡ γραμματικὴ ἀκολουθία ἐσκοτίσθη, καὶ εὕρισκει φυσικώτερον νὰ ἀναφερθῇ εἰς τοὺς νέους μὲ δευτέραν δεικτικὴν ἀντωνυμίαν τούτους, καὶ νὰ κατασκευάσῃ νέαν σύνταξιν· τούτους πείθουσι, ἤγουν ἐκεῖνοι οἱ σορισταὶ πείθουσι τοὺς νέους κτλ.

§. 477. Ἄλλο παράδειγμα ἐκ τοῦ Πλάτωνος Φαίδρ. 17. τοιαῦτα γὰρ ὁ ἔρως ἐπιδείκνυται· δυστυχοῦντας μὲν ἅ μὴ λύπην τοῖς ἄλλοις παρέχει, ἀνιὰρὰ ποιεῖ νομίζειν· εὐτυχοῦντας δὲ καὶ τὰ μὴ ἡδονῆς ἄξια παρ' ἐκείνων ἐπαίνου ἀναγκάζει τυγχάνειν, ἡγουν τοιαῦτα πράγματα κάμνει· ὁ ἔρως τοὺς δυστυχεῖς νὰ ὑπολαμβάνουν ἀνιὰρὰ, ὅσα δὲν λυποῦν τοὺς ἄλλους· τὸ ἀντίθετον τούτου θέλει ὁ συγγραφεὺς νὰ ἐκφράσῃ ἐμφαντικῶς οὕτω· καὶ ἀναγκάζει νὰ ἐπαινῶνται πράγματα ἀδιόφορα· ἀπαιτεῖ ὅμως ἡ Λογικὴ νὰ ἀρχίσῃ ὁ δεύτερος λόγος οὕτω· παρ' εὐτυχοῦντων δέ. — Ἄλλ' οὕτως ἡ εὐρυθμία ἐχάνετο· δυστυχοῦντας μὲν — παρ' εὐτυχοῦντων δέ. Οὕτε εὐρυθμίαν ὅμως οὐτ' ἐμφαντὶν θυσιάζει ὁ Πλάτων εἰς τὴν Λογικὴν· ἀφίνει τὴν αἰτιατικήν, εὐτυχοῦντας, τὴν ὁποῖαν ἀπαιτεῖ ἡ ἀναλογία τοῦ πρώτου λόγου, νὰ κῆται ὡς αἰτιατικὴ ἀπόλυτος, καὶ διὰ τοῦ παρ' ἐκείνων ἀναφέρει τὸ αὐτὸ ὑποκείμενον διὰ νὰ ἐκτελέσῃ τὸ ἰσχυρὸν καὶ ἐμφαντικὸν τέλος, ἐπαίνου ἀναγκάζει τυγχάνειν.

§. 478. Εὐκρινεστέρα γίνεται ἡ αἰτία τοῦ μικροῦ ἀνακλόουθου εἰς περιπτώσεις, ὁποῖα εἶναι ἡ ἐφεξῆς. Πλάτ. Ἀλκ. Α'. σελ. 134. ὦ γὰρ ἂν ἐξουσία μὲν ἦ ποιεῖν ὃ βούλεται, νοῦν δὲ μὴ ἔχῃ, τί εἰκὸς συμβαίνειν; Ἐδῶ κρέμονται δύο λόγοι ἀπὸ ἓν ἀναφορικόν, τὸ ὁποῖον καθεὶς ἀπαιτεῖ εἰς διάφορον πτῶσιν· ἐὰν ἐπανελάμβανε τὸ ἀναφορικόν (ὦ μὲν—ὅς δέ), ἐβλάπτετο καὶ ἡ σαφήνεια καὶ ἡ εὐρυθμία. Συνεχεστέρα γίνεται ἡ περίοδος διὰ τοῦ ἀνακλόουθου, ἐνῶ ὁ συγγραφεὺς ἐπιφέρει τὸν δεύτερον λόγον οὕτως, ὡς ἐὰν ἐπροηγέτο τὸ ἀναφορικόν εἰς ὀνομαστικήν, τὸ ὁποῖον παρατηρεῖ καθεὶς εὐκόλῃ ἐκ τῆς φύσεως τοῦ δευτέρου λόγου (νοῦν δὲ μὴ ἔχῃ). Ὡσαύτως, (Πλάτ. Φαίδρ. σελ. 82.) ἐκεῖνοι οἷς τι μέλει τῆς ἐαυτῶν ψυχῆς, ἀλλὰ μὴ σώματα πλάττοντες ζῶσιν.—Ὅταν ὁ δεύτερος λόγος προϋποθέτῃ τὸ ἀναφορικόν εἰς πλάγιαν τινὰ πτῶσιν· οἷον, ὦ ἐπὶ πόλλ' ἐμόγησα, δόσαν δέμοι υἱῆς Ἀχαιῶν, (Ὁμ.)· καὶ, (Πλάτ. Πρωταγ. σελ. 313) Πρωταγόρας ὃν οὕτε γινώσκεις, οὕτε διείλεξαι οὐδὲ πώποτε· τότε ἐμπορεῖ νὰ ἐννοῇται ἡ πτῶσις αὐτῶν.

αὐτῷ (εἰς τὸν Ὅμ. εἰ, οἱ, μὲν) καθὼς καὶ κεῖται πραγματικῶς εἰς τοὺς ἐρεξῆς λόγους· Ἰλ. α. 79, ὅς μέγα πάντων Ἀργείων κρατεῖ, καὶ οἱ πεύθονται Ἀχαιοί. Πλάτ. Μένων 27, παρὰ τούτων, οἱ μῆτε προσποιῶνται διδάσκαλοι εἶναι, μῆτ' ἔστιν αὐτῶν μαθητῆς οὐδεῖς. Μ' ὅλον ὅτι διὰ τούτων δὲν θεωρεῖται ἐντελῶς καὶ σαφῶς τὸ ἀνακόλουθον.

§. 479. Πολλάκις γίνεται ἀνακόλουθον τοιοῦτον ὥστε ἡ ὀνομαστική μένει ἀνανταπόδοτος καὶ ἀντ' αὐτῆς πρὸς λαμβάνεται πτώσις ἄλλη· οἶον, (Πλάτ. Νόμ. Γ'. σελ. 686.) ἀποβλέψας γὰρ πρὸς τοῦτον τὸν στόλον, οὗ περὶ διαλεγόμεθα, ἔδοξέ μοι πάγκαλος εἶναι. Ἐδῶ ὁ λέγων θεωρεῖ ἑαυτὸν μὲ τὸν νοῦν τοῦ ὡς ὑποκείμενον τοῦ λόγου, ἐπειδὴ συλλογίζεται· ἐγὼ νομίζω πάγκαλον τὸν στόλον· διὰ τοῦτο θέτει ὀνομαστικὴν· δὲν ἐμποδίζεται ὅμως ἐκ τούτου νὰ ἐπιφέρει ἐρεξῆς τὴν ἁρμοδίαν φράσιν· ἔδοξέ μοι· καὶ οὕτως ἡ ὀνομαστική γίνεται ἀπόλυτος (Περβ. §. 439 Σημ. α.)—Τὸ ἀνάπαλιν δὲ φαίνεται ἐκ τοῦ ἐρεξῆς παραδείγματος· τοῖς Συρακουσίοις κατὰ πληξὶς οὐκ ὀλίγη ἐγένετο, ὀρῶντες (Θουκυδ.) — Διαφέρει ὀλίγον τι ἡ δὲ ἔμφρασις κατ' ἀρχὰς τοῦ λόγου κειμένη μόνῃ ὀνομαστικῇ ἀπόλυτος· οἶον, ἐκεῖνος δέ, οὗ δῶτω αὐτῷ οὐδέν, τὸ ὅποσον ἐμπορεῖ νὰ μεθερμηνευθῇ· ὅσον δὲ ἐκείνον, δὲν θέλω τοῦ δῶσειν τίποτε. — Πότε δὲ τὸ ὄνομα δὲν ἔχει ἰδίον τοῦ ῥήμα, ἐπειδὴ τοῦ τὸ ἀρπάζει ἡ πτώσις τοῦ ἐπομένου, εἰπομεν ἀνωτέρω (§. 469.) εἰς τὰ περὶ ἐφελεύσεως.

Μόλις ἐμπορεῖ νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀνακόλουθον τό· εἰ δὲ οὐδεὶς αὐτῷ προσεῖχον, (§. 315. γ') ἐμφαντικώτερον τοῦ τῶν δὲ εὐδεῖς προσεῖχε.

Δ'. Μετάθεσις.

§. 480. Μετάθεσις λέξεως εἶναι ἡ ἀπὸ τοῦ κανονικοῦ αὐτῆς τόπου εἰς ἄλλον μεταδίδοσις. Τὴν μεταχειρίζονται δὲ καὶ ποιηταὶ καὶ πεζογράφοι, μάλιστα οἱ Ἀττικοί, σπουδάζοντες πάντοτε νὰ θέσωσι παραλλήλως δύο ἢ τρεῖς λέξεις, αἵτινες εἶναι ὅμοιαι ἢ ἀντίθετοι· ἢ ἔχουσι σχέσιν ἄλληλῃ τινὰ πρὸς ἀλλήλας·

Ἐλεγον λοιπὸν Π. χ. Πάντων γὰρ πᾶσι πάντες ἔχθιστοί εἰσι Καρχηδόνιοι Ῥωμαίοις, ἀντὶ τοῦ φυσικοῦ Πάντες Καρχηδό-
νιοι πάντων ἔχθιστοί εἰσι πᾶσι Ῥωμαίοις. — Πλάτ. Φαίδρ.

§. 141. ποικίλῃ μὲν ποικίλους ψυχῇ καὶ παναρμονίους διδούς λόγους, ἀπλοῦς δὲ ἀπλῇ. Διὰ τοῦτο χωρίζουσι καὶ αὐτὸ τὸ ἄρ-
θρον ἀπὸ τοῦ ὀνόμα· οἷον, αἰσχύνει πόλιν τὴν αὐτὸς αὐτοῦ, ἀν-
τὶ τοῦ αὐτὸς αἰσχύνει τὴν ἑαυτοῦ πόλιν· καὶ τὰς προθέσεις
ἀπὸ τὰς πτώσεις των· οἷον, ἐξ ἔτι νέων ἐν ἄλλοτε ἄλλῃ.—
παρ' οὐκ ἐθέλων ἐθελεύσῃ (Ὀδυσ. ε. 155), ἀντὶ τῶν, ἐκ νέων
ἔτι· ἄλλοτε ἐν ἄλλῃ· οὐκ ἐθέλων παρ' ἐθελεύσῃ.

§. 481. Ἐσπούδαζαν προσέτι οἱ παλαιοὶ νὰ προτάττωσιν
ἐκεῖνο τὸ μέρος, εἰς τὸ ὁποῖον ἐνυπῆρχεν ἡ ἔμφρασις· καὶ τοῦ-
το ἐγένετο αἰτία μεταθέσεως· οἷον, (Δημοσθ. Ὀλυνθ. Γ') τὸ μὲν
πρῶτον—ἀγαπητὸν ἦν παρὰ τοῦ δήμου τῶν ἄλλων ἐκάστῳ καὶ
τιμῇς καὶ ἀρχῇς καὶ ἀγαθοῦ τινος μεταλαβεῖν· νῦν δὲ τοῦναν-
τίον.—Ἐδῶ ἡ δοτικὴ ἐκάστῳ ἀποδίδεται εἰς τὸ ἀγαπητὸν ἦν,
καὶ ἔπρεπε νὰ τεθῇ μετ' αὐτὸ («πρότερον ἦτο καθεὶς τῶν ἄλ-
λων πολιτῶν εὐχαριστημένος, ἐὰν ἀπὸ τὸν δῆμον ἐλάμβανε τι-
μὴν· τώρα δὲ τὸ ἐναντίον»), ἀλλὰ τὸ, παρὰ τοῦ δήμου, τὸ
ὁποῖον ἀποδίδεται εἰς τὸ μεταλαβεῖν, ἔχει πολλὴν ἔμφρασιν, διὰ
τοῦτο ἐτάχθη πρὸ τοῦ ἐκάστῳ.

§. 482. Δι' ἔμφρασιν δὲ καὶ ἐπίρρημα, τόπον ἔχον κατόπιν
ἀναρροικοῦ, τίθεται ἔμπροσθεν αὐτοῦ· οἷον, νῦν δὴ ἃ ἔλεγον,
ἀντὶ τοῦ ἃ νῦν δὴ ἔλεγον (Πλάτ. Εὐθύδ. σελ. 288.) Ἄλλ' ἐκ
τούτου γεννᾶται καὶ ποτε ἀμφιβολία· οἷον, (Θεόφρ. Ι'. 17.) ἔχεις
πάλα· ὣν ἐπεθύμεις, ὅπου τὸ πάλα ἀνήκει εἰς τὸ ἐπεθύμεις,
καὶ ὅχι εἰς τὸ ἔχεις.

§. 483. Εἰς τὸ ἐρεξῆς παράδειγμα ἀποφεύγεται διὰ τῆς
μεταθέσεως ἡ ἀτάφεια (Δημοσθ. Ὀλυνθ. Γ' περὶ τὸ τέλος)
ἀξιῶ ὑμᾶς—μὴ παραχωρεῖν τῆς τάξεως, ἣν ὑμῖν οἱ πρόγο-
νοι τῆς ἀρετῆς μετὰ πολλῶν καὶ καλῶν κινδύνων κτησάμενοι
κατέλιπον. Ἐδῶ ἡ γενικὴ, τῆς ἀρετῆς, ἀποδίδεται κτητικῶς
εἰς τὴν προηγουμένην γενικὴν, τῆς τάξεως (τάξις, ἡγουσιν βαλ-

μός τῆς ἀρετῆς)· ἀλλ' ἐὰν ἔκειντο μία κατόπιν τῆς ἄλλης, ἐγεννᾶτο σύγχυσις.

§. 484. Πολλάκις ἡ μετὰθεσις καὶ χωρὶς τῶν εἰρημένων αἰτίων προξενεῖ κάλλος καὶ χάριν εἰς τὸν λόγον· οὕτως εἰς τὸ χαριέστατον χωρίον τοῦ Πλάτωνος (Φαῖδρ. σελ. 230) ὥσπερ γὰρ οἱ τὰ πεινῶντα θρέμματα θαλλὸν ἢ τινα καρπὸν προσείοντες ἄγουσι, σὺ ἐμοὶ λόγους οὕτω προτείνων—ραίνει περιᾶξαι κτλ., ὅπου τὸ ἄρθρον οἱ εἶναι τῆς μετοχῆς, προσείοντες, τὸ δὲ, πεινῶντα θρέμματα ἀποδίδεται εἰς τὸ ἄγουσι· καί, (Ξενοφ. Κύρ. Π. 5. 4. 8) ἥξειν αὐτῷ σε πολὺ Ἀράτπου ἄνδρα καὶ πιστότερον καὶ ἀμείνονα, ὅπου τὸ, πολὺ, εἶναι ἐπίτασις τοῦ πιστότερον, τὸ δὲ Ἀράτπου συγκριτικὴ τοῦ πιστότερον· οὕτω καὶ Δημωσθ. (Μειδ. 49) οἱ δὲ ἡτιμωμένοι διὰ πολλῶν τούτων εἰσὶν ἐλάττω πράγματα, ἀντὶ τοῦ φυσικοῦ, ἡτιμωμένοι εἰσὶ διὰ πράγματα πολλῶ ἐλάττω τούτων.

Σημ. Τὸ παράδειγμα τοῦ Πλάτωνος δύναται νὰ ἐξηγηθῇ καὶ δι' ἀνακολουθίας. Ἰσως ἤρχισεν ὁ συγγραφεὺς ἀπὸ τῶ οἱ διὰ νὰ ἐπιφέρῃ ἐφεξῆς τὴν μετοχὴν ἄγοντες· ἐπειδὴ ὁμοῦ παρενέπεσεν ἡ δευτέρα μετοχὴ, προσείοντες, διὰ νὰ μὴ εἶναι δύο ἐπ' ἀλλήλοις· οἱ — προσείοντες ἄγοντες, μετέβη εἰς τὸ ῥῆμα ἄγουσι.

§. 485. Εἰς τὰς ἱκετευτικὰς καὶ ὀρκιστικὰς φράσεις, πρὸς θεῶν, πρὸς γονάτων κτλ. τίθεται ἐκ καρδίας θλιβομένης ἢ προσωπικῆς ἀντωνυμία σὲ μετὰ τὴν πρόθεσιν, ἐπειδὴ πρὸ αὐτῆς ὡς ὀρθοτονομένη ἤθελε φανερόναι ἀντίθεσιν τινα περιττήν· ἔλεγαν λοιπόν· ὦ πρὸς σε γονάτων· πρὸς σε θεῶν (ὁγλ. ἱκετεύω, τὸ ὅποσον ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον παρὰλείπεται)· καί, (Σοφοκ. Οἶδ. Κολ. 1333) Πρὸς νῦν σε κρηνῶν, πρὸς θεῶν ὁμογνίων αἰτῷ πιθέσθαι.

Ε'. Βραχυλογία.

§. 486. Οἱ ἀρχαῖοι συγγραφεῖς πολλάκις ἦσαν τόσον φειδωλοὶ εἰς τὴν χρῆσιν τῶν λέξεων, ὥστε δὲν ἐπανελάμβαναν ἑσας ἐκ μιᾶς ἡδύνατο νὰ ἐννοήσῃ ὁ ἀκροατής. Τοῦτο λέγεται βραχυλογία· καὶ πρὸς χάριν ταύτης ἐμεταχειρίζοντο καὶ τὴν ἑλλειψιν, περὶ τῆς ὁποίας θέλομεν ὁμιλήσαι εἰς τὸν ἐφεξῆς παράγραφον.

α. Πολλάκις λέξις τεθεῖσα ἅπαξ πρέπει νὰ ἐννοηθῇ οἷον, (Θουκυδ. Ζ'. 68) νομίσωμεν ἅμα μὲν νομιμώτατον εἶναι, οἷ, ἂν ὡς ἐπὶ τιμωρίᾳ τοῦ προσπεσόντος, δικαιώσωσιν ἀποπλησθαι τῆς γνώσεως τὸ θυμούμενον, ὅπου τὸ νομιμώτατον ἀποδίδεται μὲν εἰς τὸ ἀποπλησθαι, ἐννοεῖται δὲ καὶ εἰς τὸ δικαιώσωσι· καὶ, (Ξενοφ. Ἑλλην. Β'. 2. 20) τὸν αὐτὸν ἐχθρόν καὶ φίλον νομίζοντες Λακεδαιμονίοις ἔσσεσθαι, ὅπου τὸ Λακεδαιμονίοις εἶναι συντακτικὴ τοῦ τὸν αὐτὸν (§. 340) καὶ τοῦ ἔσσεσθαι (§. 348. Σημ.). Οὕτω κεῖνται ὀνομαστικαὶ χωρὶς ῥήματος, καὶ ἀπαρέμφρατα χωρὶς τῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξαχρῶνται, ἐπειδὴ ὁ ἀκροατὴς ἐννοεῖ ἀκόμῃ μίαν φράσιν τὴν προσηγηθεῖσαν λέξιν· οἷον, (Ὀδυσ. λ. 411) ἐταῖροι νωλεμέως κτείνοντο σύες ὡς ἀργιόδοντες, οἷ ῥά τ' ἐν ἀρνείου ἀνδρὸς μέγα δυναμένοιο ἢ γάμῳ ἢ ἐράνῳ ἢ εἰλαπίνῃ τεθαλυῖν, δηλαδὴ κτείνονται (Πρβ. Ἰλ. θ. 306)· καὶ, (Ἡρόδ. Α'. 82) Λακεδαιμόνιοι δὲ τὰ ἐναντία τούτων νόμον ἔθεντο· οὐ γὰρ κομῶντες πρὸ τούτου ἀπὸ τούτου κομᾶν, δηλ. ἔθεντο νόμον. Πρβ. τὰς ιδιότητας τοῦ Γάρ, σελ. 355.

β. Κάποτε ἐκ τῆς προηγούμενης λέξεως πρέπει νὰ ἐννοηθῇ ἄλλη ἀντίσημος πρὸς ἀναπλήρωσιν τῆς ἐννοίας· οἷον, (Ἡρόδ. Ζ'. 104) ὁ νόμος ἀνώγει τωυτὸ αἰεὶ οὐκ ἔῶν φεύγειν οὐδὲν πληθεὺς ἀνθρώπων ἐκ μάχης, ἀλλὰ μένοντας ἐν τῇ τάξει ἐπικρατέειν ἢ ἀπόλλυσθαι, ὅπου δὲν ἐξαχρῶνται ἐκ τοῦ οὐκ ἔῶν τὸ ἐπικρατέειν, ἀλλ' ἐκ λέξεως ἀντιτήμου ταύτης, δηλ. κελεύων ἢ προστάζων· καὶ, (Θουκυδ. Α'. 44) οἱ Ἀθηναῖοι μετέγνωσαν Κερκυραίοις συμμαχίαν μὴ ποιήσασθαι, ἀντὶ μετέγνωσαν καὶ ἔγνωσαν, ἤγουν ἡλλαξαν γνώμην καὶ ἀπεφάσισαν νὰ μὴ συμμαχήσωσι. Τριαύτῃ εἶναι καὶ ἡ ὥραία βραχυλογία· ἐξέλιπον τὴν πόλιν εἰς χωρίον ὀχυρόν (Ξενοφ. Ἀνάβ. Α'. 2. 24), ἤγουν ἐξέλιπον τὴν πόλιν καὶ κατέφυγαν εἰς χωρίον ὀχυρόν.

γ. Μία λέξις ἐκλαμβάνεται μὲ δύο σημασίας· οἷον, (Εὐριπ. Φοιν. 977) πικρόν δ' Ἀδράστῳ νόστον Ἀργείοισί τε Θή-

σει. — κλεινὰς τε Ἀθήνας, ἐκ τοῦ τιθέναι τινὲ νόστον (παρασκευάζειν τινὲ τὴν εἰς οἴκους ἐπιστροφὴν), καὶ τιθέναι τινὰ κλεινὸν (ἀναδεικνύειν). Ἐδῶ ἀνήκει καὶ τὸ λεγόμενον ζευγμα, ὅπου δύο ἢ τρία ὀνόματα ἀναφέρονται εἰς ἓν ῥῆμα, τὸ ὅποιον ἀρμόζει μόνον εἰς ἓν ἐκ τῶν ὀνομάτων ἐκείνων· οἷον, (Ἡρόδ. Δ'. 106) ἐσθῆτα δὲ φορέουσι τῇ Σκυθικῇ ὁμοίην, γλῶσσαν δὲ ἰδίην· εἰς τὸ δεύτερον δὲ ἀρμόζει φορέουσιν, ἀλλ' ἔχουσιν.

ς'. Ἐλλειψις.

§. 487. Ἐλλειψις εἶναι λέξεων παρὰλειψις ἀναγκαίων εἰς συμπλήρωσιν τοῦ λόγου, ἐννοουμένων ὅμως ἐκ τῆς ἀκολουθίας. Εἰς τῶν προγόνων μας τὴν γλῶσσαν ἐγίνοντο ἑλλείψεις παντοδαπότατα, μάλιστα ἀπὸ τοὺς τὸ πυκνὸν τοῦ λόγου καὶ σύντομον σπουδάζοντας. Ἐδῶ ὅμως λέγομεν μόνον ἐν γένει τὰ ἀναγκαιότατα περὶ ταύτης. Εὐκόλως, ὡς εἶπα, καταλαμβάνεται ἡ ἑλλειψις ἐκ τῆς φύσεως αὐτῆς τοῦ λόγου· οἷον, κοιμᾶσθαι βαθὺν (δηλ. ὕπνον)· ποτέραν τραπήσῃ (δηλ. ὁδόν)· ἐτύπτετο πολλὰς (δηλ. πληγὰς).

§. 488. Παραλείπονται πολλάκις μία καὶ πλείοτεραι λέξεις εἰς τὸ δεύτερον μέρος τῆς περιόδου, ἀναπληρούμεναι εὐκόλως ἐκ τοῦ πρώτου· ἀλλὰ πολλάκις τὸ δεύτερον μέρος ἔχει μόνον μόριόν τι ἢ ἀναφορικὸν μέρος λόγου, τὸ ὅποιον μετὰ τῶν ἐννοουμένων ἀναπληρῶναι τὸν λόγον· τοιαῦτα μόρια εἶναι εἶπερ, εἶπερ ἄρα κτλ. Εἰς Πλάτ. Εὐθύδ. σελ. 296 εἰς τὴν ὑποφάν (δύναται νὰ ἀπατήσῃ τὸν ἀνθρωπίν τι), γίνεται ἀπόκρῃσις· οὐκ οὐκ ἡμᾶς γε, ἀλλ', εἶπερ, σὲ, ἡγουν ὅχι ἡμᾶς, ἀλλὰ, ἐὰν δύναται τις ἴσως νὰ ἀπατήσῃ τινὰ, σέ. — Ὡσαύτως κεῖται τὸ ὑποτακτικὸν ἄρθρον εἰς Πλάτ. Νόμ. Δ. σελ. 710, πάντα σχεδὸν ἀπείργασται τῷ θεῷ ἅπερ ὅταν βουληθῇ διαφερόντως εὖ προῖξαι τινα πόλιν, ἡγουν ἅπερ εἴωθε πράττειν ὅταν βουληθῇ κτλ. — Προσέτι, εἰ δὴ τῷ σοφώτερος φαίην εἶναι, τοῦτο ἂν (δηλ. φαίην εἶναι), ἡγουν ἐὰν εἶπω ὅτι εἴμαι κατὰ τι σοφώτερος, ἐμ-
προῶ νὰ εἶπω ὅτι εἴμαι κατὰ τοῦτο.

§. 489. Οὕτω κεῖνται, καὶ μάλιστα εἰς τὸ μέσον τοῦ λό-

γου, τὰ ἀρνητικὰ μόρια χωρὶς τοῦ ἀποφασχομένου οἶον, τὸν ἐρῶντά τε καὶ μὴ κρινοῦμεν, ὅπου τὸ μὴ κεῖται ἀντὶ τοῦ καὶ τὸν μὴ ἐρῶντα·—τίς οὖν τρόπος τοῦ καλῶς καὶ μὴ γράφειν, ἀντὶ καὶ μὴ καλῶς. — ἀγαθοὶ ἢ μὴ ἄνδρες· — καὶ ὁπότε καὶ μὴ, ἀντὶ τοῦ καὶ ὁπότε μὴ (Πλάτ. Ἀλκ. Α', 13). Πρβ. §. 452. ἢ.

§. 490. Πολλὰ μεγάλη, ἀλλὰ συνήθης εἰς τοὺς Ἀττικοὺς ἑλλειψις γίνεται, ὅταν, ἐκ δύο ἀντιθέτων συνημμένων, τὸ πρῶτον μὲνη χωρὶς ἐπόμενον. Γίνεται δέ, ὅταν τὸ ἐπόμενον ἐκείνο ἐννοῇται ἐκ τῆς ἀκολουθίας τοῦ λόγου εὐκόλως, καὶ ὁ λέγων παρατρέχων τοῦτο σπεύδῃ εἰς τὰ ἐφεξῆς· οἶον, (Πλάτ. Πρωτ. σελ. 325) καὶ ἐὰν μὲν ἐκὼν πεῖθεται· εἰ δὲ μὴ, ὥσπερ ξύλον διαστρεφόμενον εὐθύνουσιν ἀπειλαῖς καὶ πληγαῖς· ἤγουν ἐὰν πεῖθεται ἐκὼν (ἐδῶ ἑλλείπει· τὸ ἐπόμενον· καλῶς ἔχει, ἢ οὐδενός ἄλλου χρεῖα, ἢ τι ὁμοιον)· εἰ δὲ μὴ πεῖθεται, εὐθύνουσι κτλ.

§. 491. Σύνηθες εἶναι προσέτι, ὅταν ἀρχίζῃ λόγος ἀπὸ τοῦ ὑποτακτικοῦ ἄρθρου, ὃ, ἃ, νὰ παραλείπεται τὸ εἰς ταῦτα ἀναφερόμενον, τοῦτό ἐστι, ταῦτά ἐστιν· οἶον, καὶ ὁ μάλιστα ἠνίασέ με, ὅτι καὶ ὠνεῖδίζέ με· ἤγουν, τοῦτό ἐστιν, ὅτι καὶ κτλ. Πολλάκις δὲ καὶ χωρὶς τοῦ ὅτι· οἶον, (Δημοσθ. Μειδ. 2) ἃ δ' ἂν ὑμῖν ἐστιν ὑπόλοιπα, ὅπου ἐννοεῖται, ταῦτά ἐστιν. — Ἐξαιρέτως γίνονται αἱ τοιαῦται φράσεις εἰς ὑπερθετικά μετὰ τοῦ ὅτι, ἢ χωρὶς αὐτοῦ· οἶον,

ὃ δὲ πάντων δεινότατον, ὅτι πρὸς τοὺς βαρβάρους συμμαχίαν ἐποίησατο· ὅπου παρελείφθη πρῶτον μὲν τὸ ἐστὶ, ἔπειτα δὲ τὸ, τοῦτό ἐστι, δηλ. ὃ δὲ πάντων δεινότατόν ἐστι, τοῦτό ἐστιν, ὅτι κτλ.

καὶ ὁ πάντων γελοióτατον, καὶ τὸν κύνα τῆς Ἡριγόνης ἀνῆγαγε (Λουκιαν. Θεῶν ἐκκλ. 5), ἤγουν, καὶ ὁ πάντων ἐστι γελοióτατον, τοῦτό ἐστιν ὅτι κτλ.

Πολλάκις δὲ τίθεται μετὰ τὴν ἑλλειψιν ταύτην ὁ γὰρ, ὅς τις διὰ τὴν κοινὴν γλῶσσαν μᾶς δὲν ἔχει σημασίαν· οἶον, ὃ

δὲ μέγιστον· οὐ γὰρ ἤθελε κτλ. Πρβ. ἄνωτ. σελ. 355 περὶ τοῦ γάρ.

§. 492. Τὸ τοῦτο ἐστὶν ὅτι παραλείπεται, ὅταν τοιοῦτόν τι ἐπίθετον προηγῇται μετὰ τοῦ προτακτικοῦ ἄρθρου· οἷον, τὸ δὲ μέγιστον, πάντα ταῦτα μόνος κατειργάσατο·—καὶ τὸ πάντων αἰσχιπτον, προσεψηφίσασθε· τὰ ὅποια ἀναλύονται εἰς τὰς ἀνωτέρω φράσεις, δηλ. ὃ δέ ἐστι μέγιστον τοῦτο ἐστίν, ὅτι πάντα ταῦτα κτλ. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς τὰς ἀποδεικτικὰς φράσεις· τεκμήριον δὲ, ἡ σημείον δὲ (νοητ. τούτων ἐστὶ τοῦτο· οἷον, σημείον δὲ, τοῖς πονηροῖς ξυνουσιάζει, ἤγουν ἀποδείξεις τοῦ λεγομένου εἶναι τοῦτο, ὅτι συναναστρέφεται τοῖς κακοῖς. Καὶ ἐδῶ ἐπιφέρεται πολλάκις ὁ γάρ· οἷον, (Δημοσθ. Ἀνδρ. περὶ τὸ τέλος) τεκμήριον δέ· χρήματα μὲν γὰρ πλεῖστα τῶν Ἑλλήνων σχῶν τὰ πάνθ' ὑπὲρ φιλοτιμίας ἀνήλωσε.

Σημ. Πολλάκις εἰς δοτικὴν προσώτου μετὰ τοῦ ὡς ἡ ἐλλείποντος καὶ αὐτοῦ, ἐλλείπει φράσις, ἣτις ἀναπληρῶνεται ἐκ τῆς ἐννοίας· οἷον, (Σοφοκλ. Ἀντιγ. 1161) Κρέων γὰρ ἦν ζηλωτής, ὡς ἐμοί, ποτὲ, ἤγουν ὡς ἐστὶν ἐμοί κρίναι, κατὰ τὴν γνώμην μου. Πολλάκις δὲ εὐρίσκεται τὸ κρίναι· οἷον, (Πλάτ. Σοφιστ. σελ. 234) Ἄς γοῦν ἐμοὶ τηλικῶδα ὄντι κρίναι κτλ.

Ζ'. Πλεονασμός.

§. 493. Πλεονασμός, τὸ ἐναντίον τῆς ἐλλείψεως, εἶναι προσθήκη λέξεων νομιζομένων περιττῶν εἰς τὴν ἀκοήν μας, ἀλλ' οὐχὶ περιττῶν εἰς τὴν χρῆσιν τῶν ἐνδόξων συγγραφέων, εἰς τῶν ὁποίων τὰς καρδίας πολλάκις ἐπλεόναζαν οἱ διαλογισμοί. Τριαῦται εἶναι αἱ φράσεις, πάλιν αὖθις· ἔφη λέγων (Ἡρόδοτ. Β. 36) Πλεονάζουσι δὲ καὶ λόγοι ὁλόκληροι· οἷον Ἡρόδ. Α. 79), ὡς οἱ παρὰ δόξαν ἴσχε τὰ πράγματα, ἢ ὡς αὐτὸς κατεδόκεεν, ὅπου πλεονάζει ὅλον τὸ, ἢ ὡς αὐτὸς κατεδόκεεν, ἐπειδὴ ἡ ἐννοία τοῦ ἐνυπάρχει εἰς τὸ προηγούμενον, παρὰ δόξαν·—καὶ, (Πλάτ. Φαίδρ.) ἐγὼ γάρ, ἃ καὶ πρότερον σαφῶς ἠπιστάμην . . . τότε ὑπὸ ταύτης τῆς σκέψεως οὕτω σφόδρα ἐτυφλώθη, ὥστε ἀπέμαλλον καὶ ταῦτα, ἃ πρὸ τοῦ ὦμην εἰδέναι. Ἐδῶ φαίνεται πλεονάζων ὁ ἔσχατος λόγος, ἃ πρὸ τοῦ ὦμην εἰδέναι· ἀλλ' ὁ πλεονασμὸς δὲν εἶναι περιττός, μᾶλλον δὲ εἶναι

ἀναγκαῖος, ἐπειδὴ τὴν βεβαιότητα τοῦ πρώτου λόγου (πρότερον σαφῶς ἡπιστάμεν) ἐξασθενίζει μὲ τὸ, ὧμην εἰδέναι.

§. 494. Παράδειγματα πλεονασμοῦ ἄλλα προστίθεμεν τὰ ἐφεξῆς· (Θουκυδ. Ε'. 47) τρόπῳ ὁποῖῳ ἂν δύνωνται ἰσχυροτάτῳ κατὰ τὸ δυνατόν. Πολλάκις ἐπαναλαμβάνεται διὰ δεικτικῆς ἀντωνυμίας ὄνομα κείμενον εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ λόγου· οἷον, (Ἰσοκρ. Παναθ. σ. 241. Κορ.) τὰς Κυκλάδας νήσους, περὶ ἃς ἐγένοντο πολλὰί· πρᾶγμα τεῖται κατὰ τὴν Μίνω τοῦ Κρητὸς δυνάστεϊν, ταύτας τὸ τελευταῖον ὑπὸ Καρῶν κατεχομένας, ἐκβαλόντες ἐκείνους οὐκ ἐξιδιώσασθαι τῆς χώρας ἐτόλμησαν. Ἄλλ' ἐδῶ ἔγεινε διὰ σαφηνείαν ὁ πλεονασμός, τὸν ὁποῖον ἀπῆρτησεν ὁ τῆς αἰτιατικῆς ἀπὸ τοῦ ῥήματος ἀπομακρυσμός. Οὕτω καὶ παρεντεθειμένοι λόγοι ἀπαιτοῦσι τὴν ἐπανάληψιν προηγουμένων λέξεων· οἷον, (Εὐρ. Φοίν. 507) ἐμοὶ μὲν, εἰ καὶ μὴ καθ' Ἑλλήνων χθόνα τεθράμμεθ', ἀλλ' οὖν ξυνετά μοι δοκεῖς λέγειν· καί, (Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. Δ'. 5. 29) σκέψαι δὲ καί, οἷῳ ὄντι μοι περὶ σέ οἷος ὢν περὶ ἐμέ ἐπειτά μοι μέμφῃ.

Σημείωσις καθολική.

§. 495. Οὗτοι εἶναι ὅλοι σχεδὸν οἱ κανόνες, κατὰ τοὺς ὁποίους συνέτασσαν τὸν λόγον οἱ ἡμέτεροι πρόγονοι. Ἡ δὲ παράβασις αὐτῶν ἀποτελεῖ σολοικισμόν· διότι σολοικισμός εἶναι ἁμάρτημα περὶ λόγον. Δὲν πρέπει δὲ νὰ τὸν ζητῶμεν εἰς τὰ συγγράμματα τῶν κλασικῶν λεγομένων συγγραφέων. Εἶναι δὲ τοιοῦτοι, ὅσοι ἔγραψαν εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, καὶ ἐπομένως ὅλοι οἱ ἀπὸ τοῦ Ὀμήρου ἕως τῶν χρόνων τοῦ μεγάλου Ἀλεξάνδρου ζήσαντες. Διότι οὗτοι παρέβαιναν, ὡς εἶδαμεν, τοὺς κανόνας δι' αἰτίας σαφηνείας, εὐφωνίας, ἐμφάσεως καὶ ἄλλων τοιούτων· καὶ συνετάρατταν τὴν τάξιν φυσικῶς καὶ ἀναλόγως μὲ τὴν ταραχὴν τῆς καρδίας των. Διὰ τοῦτο ὁ μέγιστος σολοικιστὴς ἤθελεν εἶσθαι ὁ δαιμόνιος καὶ ἀρίμητος Πλάτων, ἐὰν κρίνωμεν τὰ ὑπερανθρώπινα συγγράμματά του μὲ τὴν στάθμην τῶν ἀτελῶν κανόνων μας· ἀλλὰ σολοικισμοὶ κυρίως εἶναι εἰς τοὺς μετὰ Χριστὸν γράφοντας

καὶ μάλιστα εἰς τοὺς Βυζαντινοὺς. Πρέπει λοιπὸν ἡμεῖς εἰς τὰ δοκίμια τῶν ἑλληνισμῶν μας νὰ μιμώμεθα τοὺς πρωτογούους τῆς θείας φωνῆς εἰς ὅσα ἐμεταχειρίσθησαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἀποφεύγοντες τὰ σπάνιά των, ὅχι ὡς σόλοικα, ἀλλ' ὡς ἀγνοοῦντες πολλάκις τὰς αἰτίας τῆς χρήσεώς των (Πρόβ. §. 252. Σημ.). Ὑποσυνάπτομεν δὲ ἔτι ὀλίγα τινα, ἀναγκαῖα εἰς τὴν φιλόμουσον νεολαίαν πρὸς τελειοποίησιν τῆς γραμματικῆς ἑξεώς των.

41. Ὅρθος καὶ πλάγιος λόγος.

§. 496. Ὅρθος λέγεται ὁ λόγος, ὅταν θεωρῇται μόνον τὸ ὑποκείμενον ἢ ἡ ὀνομαστική καὶ τὸ ῥῆμά της οἶον, ὁ Σωκράτης διδάσκει· πλάγιος δὲ, ὅταν θεωρῶνται ὅλα τὰ μέρη, ὅσα δύνανται νὰ τεθῶσιν ἐκ τρίτου τοῦ ῥήματος· εἶναι δὲ, ἢ ἐκ τρίτου καὶ ἢ ἐκ τετάρτου πτώσεως, τὰ προθετόπτωτα πάντα, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἀπολύτων λεγομένων πτώσεων, καὶ ὁ ἀπαρεμφατικός λόγος, ὅστις ἐμπορεῖ νὰ θεωρηθῇ πάντοτε μὲν ἐκ τετάρτου (§. 362. ε. ς'), πολλάκις δὲ καὶ ὡς ἐκ τρίτου τοῦ ῥήματος· οἶον, (Ξενοφ. Ἀπομν. Α'. 2. 51) οὐ μόνον τοὺς πατέρας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους συγγενεῖς ἐποίει (ὁ Σωκράτης) ἐν ἀτιμίᾳ εἶναι (ἔλεγεν ὁ κατήγορος) παρὰ τοῖς αὐτῷ συνοῦσιν. Ἐδῶ ὁ ἀπαρεμφατικός λόγος, ἐν ἀτιμίᾳ εἶναι, εἶναι τὸ ἀντικείμενον ἢ τὸ ἐκ τρίτου τοῦ ἐποίει, ἥγουν ἔκκαμνε τὸ νὰ εἶναι ἐν ἀτιμίᾳ τοὺς γονεῖς.

§. 497. Πλάγιος λόγος λέγεται προσέτι α) ὅταν ὁ συγγραφεὺς διηγῇται τί εἶπεν ἄλλος τις καὶ μάλιστα μὲ τὸ φασί, λέγεται κτλ. καὶ μὲ ἀπαρέμφατον· οἶον, (Ξενοφ. Ἀπομν. Β'. 1. 21 κ. 22) φησὶ γὰρ (ὁ Πρόδικος) Ἡρακλέα—ἐξελεθόντα καθῆσθαι——καὶ φανῆναι δύω γυναικας κτλ. β) Ὅταν ὁ συγγραφεὺς στοχαζμὸν ἢ ἰδέαν τρίτου τινὸς διηγῇται ὅχι μὲ τὰς λέξεις ἐκείνου, ἀλλὰ μόνον κατ' ἐννοιαν· ἢ, νὰ εἶπω συντόμως, ὅταν διηγῇται τρίτον τι πρόσωπον, καὶ ὅχι ὁ λέγων ἢ ὁ γράφων· ὅποτε ὁ πλάγιος οὗτος λόγος ἐκφέρεται μὲ εὐκτικὴν ἑγκλισιν χωρὶς τὸν ἄν, ἀλλὰ μὲ ἀπλᾶ μόρια ὅτι, ἐπεὶ κτλ. οἶον,

(Θουκυδ. Β'. 21) οἱ Ἀχαρνεῖς ἐκάχιζον τὸν Περικλέα, ὅτι στρατηγὸς ὢν οὐκ ἐπεζάγοι (Πρβ. τὰ εἰρημμένα περὶ τῶν τοιούτων συντ. εἰς τὴν Εὐκτ. §. 401 κ. 452. δ').

§. 498. Ἀλλὰ τὸ εἶδος τοῦτο τῆς πλαγιότητος τῶν λόγων ἀνάγομεν δι' εὐκρίνειαν εἰς τὸ τῶν ἀτελῶν, καὶ ἐννοοῦμεν ἐνταῦθα πλάγιον λόγον μόνον τὸν εἰρημένον ἀνωτέρω (§. 496). Εἶναι δὲ ἀτελὴς λόγος ὁ ἐκ φύσεως ἰδίᾳς μὴ δυνάμενος νὰ ὑπάρξῃ μόνος, ἐὰν δὲν ἀναφερθῇ εἰς ἄλλον, ὅστις, ἐὰν δὲν ἐκφρασθῇ, πρέπει νὰ νοηθῇ ἀναγκαίως κατ' ἑλλειψιν (§. 488).

§. 499. Τοιοῦτοι ἀτελεῖς λόγοι εἶναι ὅλοι οἱ ἀποτελούμενοι ἀπὸ ἀναφορικᾶς ἀντωνυμίας, καὶ ἀναφορικὰ ἐπιρρήματα, καὶ ἀπὸ ὑποθετικῶν συνδέσμων εἰ, ἐάν, ἐπὰν, ὅταν κτλ. Αἱ λέξεις ὅλαι αὗται λέγονται ὀρθωτικά· λόγου, ἐπειδὴ δὲν δύνανται νὰ ἀναφερθῶσιν εἰς μετοχικὸν ἢ ἀπαρεμφατικὸν λόγον, ἀλλ' αἰτοῦσιν ἀναγκαίως ῥῆμά των ἴδιον, εἰς τὸ ὁποῖον φέρονται.

§. 500. Ἐν γένει ὀνομάζεται συνημμένον ὁ λόγος ὁ συγκείμενος ἐκ δύο, τῶν ὁποίων ὁ εἷς εἶναι ὑποθετικὸς ἢ αἰτιολογικὸς ἢ ἀναφορικὸς, ὁ δὲ δεύτερος δέχεται τὴν ἀναφορὰν ἢ ὑπόθεσιν ἢ αἰτιολογίαν· οἱ πρῶτοι εἶναι λόγοι ἀτελεῖς καὶ πλάγιοι διὰ τοῦτο, ἐπειδὴ χωρὶς τῶν εἰς τοὺς ὁποῖους ἀναφέρονται δὲν περιέχουν ἐντελῆ ἐννοιαν· οἷον, εἴτι ἔχεις, δός· ἐπειδὴν ἅπαντα ἀκούσητε, κρίνατε· ἡ παρασκευὴ διαμεῖναι δύναται ἕως ἂν περιγενώμεθα τῶν ἐχθρῶν κτλ. Ἐδῶ οἱ λόγοι· εἴτι ἔχεις, ἐπειδὴν ἅπαντα ἀκούσητε, ἕως ἂν περιγενώμεθα τῶν ἐχθρῶν, εἶναι ἀτελεῖς, ἐπειδὴ νόημα τέλειον καθ' ἑαυτοὺς δὲν ἀποτελοῦσιν, ἐὰν δὲν κῆνται οἱ λόγοι, δός, κρίνατε, ἡ παρασκευὴ διαμεῖναι δύναται (Πρβ. §. 399. δ'. κ. §. 423. 467).

§. 501. Ὁ λόγος τοῦ συνημμένου ὁ ἐπόμενος, εἰς τὸν ὁποῖον ἀποδίδεται ὁ ἡγούμενος, θεωρεῖται ὡς βᾶσις τοῦ ὅλου, ἐπειδὴ εἰς αὐτὸν ἐπιστηρίζονται αἱ ὑποθέσεις καὶ ἀναφοραὶ καὶ αἰτιολογίαι, καὶ χωρὶς αὐτοῦ δὲν δύνανται νὰ σταθῶσι. Διὰ τοῦτο πολλάκις τὰ μόρια μετὰ τῶν ῥημάτων των συντιθέμενα εἰς ἀπαρέμφατον ἢ μετοχὴν ἀποδίδοντι εἰς τὸ ὑποκείμε-

νον τῆς βάσεως ταύτης ὡς κατηγορούμενα· οἷον, ἐκ τοῦ ἤκουσα, ὅτι ἔλθοι, δύναται τις νὰ εἴπῃ καί, ἤκουσα ἐλθεῖν· καὶ ἐκ τοῦ, πέμπω σε ἵνα ἀγγέλῃς, δύναται τις νὰ συνθέσῃ τὸν μετοχικὸν λόγον, πέμπω σε ἀγγελοῦντα κτλ.

42. Ἀνάλυσις λόγου.

§. 502. Λόγος ἀπλοῦς εἶναι ὁ συνιστάμενος ἐξ ὀνομαστικῆς καὶ ῥήματος ἢ καὶ τῆς ἐκ τρίτου πτώσεως· οἷον, ἀνὴρ χρηστός χρηστὸν οὐ μισεῖ ποτε· σύνθετος δὲ, ὁ παρὰ ταῦτα ἔχων ἀπαρεμφατικὸν ἢ μετοχικὸν λόγον πλάγιον· οἷον, οὐδὲν ἐπράχθη διὰ τὸ ἐκεῖνον μὴ παρεῖναι· ἤκουσα δὲ αὐτοῦ καὶ περὶ φίλων διαλεγομένου. Σύνθετος δὲ εἶναι καὶ ὅταν συναπαρτιζέται ἐκ δύο ἢ πλειοτέρων λόγων, οἵτινες ἀποδίδονται εἰς ἓνα ὡς εἰς βάσιν, καθὼς προείπαμεν ἀνωτέρω· οἷον, φίλον οὐκ ἔχω, ᾧ τινι πιστεῦσαι ἂν δυνάμην.

§. 503. Ἀνάλυσις λόγου λέγεται τὸ νὰ διακρίνωμεν τὰ εἰς αὐτὸν ἀποδιδόμενα μέρη καὶ νὰ παριστάνωμεν καθενὸς τὴν θέσιν καὶ τὸ ἔργον· οἷον, ἀνὴρ χρηστός χρηστὸν οὐ μισεῖ ποτε· ἀνὴρ χρηστός, ὑποκείμενον ἢ ὀνομαστικὴ ἐκ πρώτου τοῦ ῥήματος μισεῖ· χρηστὸν, αἰτιατικὴ ἐκ τρίτου, ἢ συντακτικὴ τοῦ ῥήματος μισεῖ· ποτε, ἐπὶ ῥήματι κατηγορούμενον εἰς τὸ μισεῖ.

§. 504. Ὅταν ὁ λόγος σύγκηται ἐκ πολλῶν (§. 501), τὸ ὅλον λέγεται ἀπὸ τοῦ ῥήτορος περίοδος· καὶ οἱ ἀτελεῖς λόγοι, κῶλα τῆς περιόδου· ἔργον δὲ τῆς ἀναλύσεως εἶναι νὰ δείξῃ τὰ κῶλα τῆς περιόδου, ἢ τοὺς ἀτελεῖς λόγους τοὺς ἀναφερομένους εἰς τὴν βάσιν, καὶ ἐφεξῆς νὰ ἀναλύσῃ τούτους ὡς ἀπλοῦς, καθὼς εἴπαμεν ἀνωτέρω· οἷον, (Πλάτ. Ἰππ. μείζ. σ. 287), εἰ οὖν μὴ τί σοι διαφέρει, βούλομαι ἀντιλαμβάνεσθαι, ἵνα ἐρῶμενέστερον μάθω. Ἐδῶ βάσις τοῦ λόγου ἡ τῆς περιόδου εἶναι τὸ βούλομαι, εἰς τὸ ὅποιον ἀποδίδονται τρεῖς ἀτελεῖς.

α) ὁ ὑποθετικὸς, εἰ μὴ τί σοι διαφέρει· β) ὁ ἀπαρεμφατικὸς, ἀντιλαμβάνεσθαι· γ) ὁ τελικὸς ἢ ἀποτελεσματικὸς, ἵνα ἐρῶμενέστερον μάθω, ὁ ἀ. ὡς ἡγούμενον μέρος τοῦ ἐπομένου βούλομαι ὁ β. ὡς ἐκ τρίτου τοῦ βούλομαι (§. 496.) καὶ ὁ γ.

ὡς ἡγούμενον τοῦ εἰς τὸ ἀπαρέμρατον ἐνυπάρχοντος ὀρθοῦ ῥήματος ἀντιλαμβάνομαι. Τὸ πρακτικὸν τοῦτο μέρος τῆς γραμματικῆς ἀφίνοντες εἰς τὸν ἐπιμελῆ διδάσκαλον νὰ τὸ ἐφαρμόζη εἰς τὰ ἐξηγούμενα συγγράμματα, λέγομεν ὀλίγα καὶ περὶ διαστίξεως.

43. Στίξεως σημεία καὶ χρήσις.

§. 505. Στίξεως σημεία εἶναι: τελεία στιγμή (.), μέση στιγμή (·), ὑποστιγμή ἢ κόμμα (,), παρένθεσις ( ), καὶ ἐρωτηματικόν (;).

α. Ἡ τελεία στιγμή τίθεται ἐπὶ τῆς γραμμῆς, ἥτις διευθύνει τὸν δρόμον τῆς γραφίδος κατὰ τὸ τέλος λόγου τελείου, ὅποτε ὁ ἀναγινώσκων διακόπτει τὴν ἀνάγνωσιν χρόνον τινα ὥστε ἐνὸς δευτέρου λεπτοῦ.

Σημ. Τοῦ μετὰ τὴν τελείαν στιγμὴν ἀρχομένου ἐφεξῆς λόγου γράφεται τῆς πρώτης λέξεως τὸ ἀρκτικὸν γράμμα μὲ κεφαλαῖον στοιχείον. Τοῦτο, καὶ ἡ τῶν κυρίων ὀνομάτων τοῦ ἀρκτικοῦ στοιχείου διὰ μεγάλου γράμματος γραφῆ, εἶναι εὗρεσις καὶ χρήσις ὅχι μεμπτὴ τῶν νεωτέρων, ἐπειδὴ τὰ παλαιὰ χειρόγραφα δὲν παρατηροῦσι τὸν κανόνα, καθὼς καὶ πολλὰ παλαιὰ ἐκδόσεις συγγραφέων, καὶ τινες νεώτεροι, μάλιστα τῶν Ἀγγλων.

β. Ἡ μέση στιγμή τίθεται μεταξὺ δύο συνθέτων κώλων περιόδου· οἷον, (Ἰσοκρ. Δημ.) ἃ μὲν ἐπίστασαι, διαφύλαττε ταῖς μελέταις· ἃ δὲ μὴ μεμάθηκας, προσλάμβανε ταῖς ἐπιστήμας· ἢ μεταξὺ δύο λόγων τελείων καθ' ἑαυτοὺς, συνεχομένων δὲ διὰ τοῦ αἰτιολογικοῦ γάρ· οἷον, μηδενὶ συμφορὰν ὀνειδίσῃς· κοινὴ γὰρ ἡ τύχη. Τίθεται δὲ ὀλίγον τι ὑπεράνω τῆς γραμμῆς.

γ. Τὸ κόμμα ἢ ἡ ὑποστιγμή τίθεται εἰς τὸ τέλος τῶν ἡγουμένων ἢ ἐπομένων λόγων, οἵτινες ἀποτελοῦσι συνημμένον τι (§. 500.) ὡς εἰς τὸ προειρημένον παράδειγμα· ἃ μὲν ἐπίστασαι, διαφύλαττε ταῖς μελέταις· μεταξὺ τῶν δύο σχετικῶν λόγων ἐτέθη τὸ κόμμα. Ἀλλ' εἰς τοὺς ἐφελκυσμένους εἰς ἓνα δύο λόγους ὑποστιγμὴ εἶναι περιττὴ· οἷον, χρῶμαι οἷς ἔχω βιβλίοις, ὅχι χρῶμαι, οἷς ἔχω, βιβλίοις· μεταδίδως τοῦ σίτου οὐπὲρ αὐτὸς ἔχεις· καί, τοῦτον οὐδ' εἰ γέγονεν ἥδειν, ὅχι τοῦτον, οὐδ' εἰ γέγονεν, ἥδειν (Ζήτ. §. 467.).

δ'. Τὸ ἐρωτηματικὸν τίθεται εἰς τὸ τέλος τῆς ἐρωτήσεως· οἶον, τί τοῦτο λέγεις; φῶμεν ταῦτα ἢ μὴ φῶμεν; τίς ἐστὶν ὁ προσερχόμενος; κτλ. ὁπότε ἡ παῦσις τῆς φωνῆς τοῦ ἀναγινώσκοντος γίνεται ὡς εἰς τὴν τελείαν στιγμὴν.

ε'. Ἡ παρένθεσις χωρίζει εἰς τὸ μέσον ἔννοιαν φαινομένην ἀλλοτρίαν τοῦ προκειμένου λόγου, ἀναγκαίαν νὰ τεθῇ· οἶον, ἡνίκα γὰρ Ἡρακλεῖδην ἐξέβαλες (οὔτε Συρακουσίοις δοκοῦν διακαίως, οὐτ' ἐμοί), διότι ἐδεήθην σοῦ κτλ. Πλάτ. Ἐπισ. Γ'. σ. 318. Κἄποτε δὲ ἡ παρεντιθεμένη ἔννοια εἶναι αἰτιολογία τῆς πρὸ τοῦ πρώτου σημείου ἐννοίας, ὡς εἰς τὸ Αἰσώπειον· ἀναβάς ἐπὶ τὸν Δία (τούτου γὰρ ἱερός εἶναι λέγεται) κτλ.

Σημ. Εἶναι δὲ καὶ ἄλλα τινὰ σημεῖα τῶν νεωτέρων ἄγνωστα εἰς τοὺς παλαιούς· α) Τὸ ἐπιφωνηματικόν, τὸ ὅποιον τίθεται εἰς τὸ τέλος σχετλιασμῶν ἢ θαυμασμῶν ἢ προσφωνήσεων· εἶναι δὲ τοῦτο (!)· οἶον, βαβαί! ὦ τοῦ θαύματος! Περιγλεέστατε ἄνερ! β) Τὸ διπλοῦν κόμμα (») τίθεται εἰς ἀρχὴν λόγου ἄλλου συγγραφέως, φερομένου πρὸς μαρτυρίαν ἢ βεβαίωσιν τῆς γνώμης μας, καὶ εἰς τὸ τέλος αὐτοῦ τὸ ἀντίστροφον («)· οἶον, εἶπεν ὁ Ἰησοῦς »ἐν τούτῳ γνώσονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταὶ ἐστέ, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε πρὸς ἀλλήλους«. Κἄποτε δὲ τίθεται μόνον εἰς τὴν ἀρχὴν τοιοῦτου λόγου τὸ διπλοῦν στίγμα (:). εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· ἐν τούτῳ κτλ. γ) Τὸ τῆς συνεχείας διακοπτικὸν μὲ τρία συνεχῆ στίγματα σημαίνον (. . .) ἢ μὲ μίαν ὀρίζοντιον μικρὰν εὐθείαν (—)· οἶον, (Δημοσθ. περὶ στεφ.) Ἄλλ' ἐμοὶ μὲν . . . οὐ βούλομαι δὲ ἐν ἀρχῇ βλάσφημον εἰπεῖν οὐδέν· ἢ, Ἄλλ' ἐμοὶ μὲν — οὐ βούλομαι δὲ κτλ. ὅτι δὲ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο πρέπει νὰ διακόπτεται καὶ ἡ φωνὴ μικρὸν τινα χρόνον μὲ σιωπὴν, εἶναι καθ' ἑαυτὸ φανερόν.

44. Παράφρασις.

§. 506. Παράφρασις εἶναι μεταβολὴ τοῦ κειμένου δι' ἰσοδυνάμων φράσεων, ὥστε νὰ σώζεται ἡ πρώτη ἔννοια ἀπαράλλακτος· οἶον, Ἐννοιά ποθ' ἡμῖν ἐγένετο, παραφράζεται εἰς τὸ Ἐννοήσαμέν ποτε. Παραφράζονται δὲ κυρίως διὰ σαφήνειαν τὰ τῶν ἄλλων διαλέκτων, ὡς σκοτεινότερα, εἰς τὴν Ἀττικὴν, ὡς γνωστοτέραν, ὡσαύτως καὶ τῶν ποιημάτων τὰ πλεῖστα, λυόμενα ἀπὸ τὸν δεσμὸν τοῦ μέτρου, καὶ μεταβάλλοντα τὴν λέξιν εἰς τὸ σαφέστερον. Παράφρασις δὲ ἐμπορεῖ νὰ ὀνομασθῇ, καὶ ὄχι μετάφρασις, καὶ ἡ ἐκ τῆς παλαιᾶς γλώττης, ὅποιαισδήποτε διαλέκτου, εἰς τὴν σημερινὴν γλώσσάν μας μεταποίησις τῶν

κλασικῶν συγγραφέων. Αὕτη εἶναι ἡ μόνη ἀναγκαία εἰς ἡμᾶς παράφρασις, ἐπιδὴ μᾶς εἶναι μεγαλωτάτη ὠφέλεια νὰ γνωρίζονται ἀπὸ τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ ἔθνους ὅσα συνέγραψαν οἱ σοφοὶ διδάσκαλοι ἔλης τῆς ἀνθρωπότητος.

§. 507. Ἐκ δὲ τῶν εἰρημένων γίνεται φανερόν, ὅτι ἡ παράφρασις συντείνει μόνον εἰς γύμνασιν τῶν μαθητῶν, οἵτινες προϋποθέτονται ὅτι διὰ τῶν γραμματικῶν κανόνων ἀπέκτησαν γνῶσιν ἱκανὴν ὥστε νὰ ἐννοῶσι τοὺς συγγραφεῖς· ἀλλ' ἐκ τῆς γυμνάσεως ταύτης προσλαμβάνουσι καὶ δύναμιν νὰ συγγράφωσιν ἐλευθερώτερα ἑλληνιστί ὅ,τι ἂν βουλευθῶσι· δύνανται δὲ διδασκόμενοι ἔτι τὴν γλῶσσαν εἰς τὰ σχολεῖα νὰ παραφράζωσιν ἐκ μὲν τῶν λογογράφων τὸν Θουκυδίδην· ἐκ δὲ τῶν ποιητῶν, τὸν Ὅμηρον, Πίνδαρον, καὶ τὰς στροφάς τῶν σκηνικῶν ποιητῶν, προσπαθοῦντες νὰ σαφηνίζωσι μόνον τὰ ἀσαφεῖ, ἀλλ' ὅχι νὰ σκοτίζωσι τὰ φανερά. Γίνεται δὲ ἡ παράφρασις κατὰ τὰ ἐφεξῆς·

α. Μετάβαλλε φυσικῶς τὰ μετατεθειμένα (§. 480—485)·

β'. Ἀναπλήρωνε τὰ ἑλλείποντα (§. 487—492)·

γ'. Τὰς περιφράσεις μετάβαλλε εἰς ἀπλᾶς φράσεις, ἐὰν εἶναι δυνατόν· οἷον, τὸ διὰ θαύματος ἄγω, εἰς τὸ θαυμάζω·

δ'. Τὴν ὀνομαστικὴν φράσιν μετάβαλε εἰς ῥηματικὴν· οἷον, τὸ, τριούτον ἐστι τὸ ἀπὸ τῆς ἀρετῆς ὄφελος, εἰς τὸ, οὕτως ὠφελεῖ ἡ ἀρετή·

ε. Ἀνάλυε τὰς μετοχὰς καὶ τὰ ἀπαρέμφατα, ὅσα ἐπιδέχονται ἀνάλυσιν, καὶ ὅπου συγχωρεῖ ἡ ἀκολουθία τοῦ λόγου· οἷον, ἀδικεῖτε πολέμου ἄρχοντες, εἰς τὸ, ἀδικεῖτε, ὅτι ἄρχετε πολέμου·

ς'. Μετάβαλλε τὸ ἐνεργητικὸν ῥῆμα εἰς παθητικόν, καὶ τὸ παθητικόν εἰς ἐνεργητικόν· οἷον, τὸ, διδάσκω τὸν παῖδα, εἰς τὸ, διδάσκεται ὑπ' ἐμοῦ ὁ παῖς· καὶ τὸ, τέμνεται μου ἄρτος, εἰς τὸ τέμνω ἄρτον·

ζ'. Τὸ ἀρηρημένον μετάτρεπε εἰς συγκεκριμένον· οἷον, τιμωρεῖ

τὴν κακίαν, εἰς τὸ, τιμωρεῖ τοὺς καχοὺς· θεραπείαν ἐπήγετο, εἰς τὸ, θεράποντας ἐπήγετο.

§. 508. Τοὺς κανόνας τούτους δὲν πρέπει νὰ νομίσῃ ὁ πρωτόπειρος ὅτι πρέπει νὰ παρατηρῇ πάντοτε ἀπαρασαλεύτως· ἀρκεῖ μόνον νὰ μεταποιῇ εὐφραδῶς τὸ κείμενον εἰς τὸ σαφέστερον μὲ ὁποιονδήποτε τρόπον δύναται. Οἱ ἐξέχοντες τὴν σοφίαν ὀλίγοι Βυζαντινοὶ ἔκαμαν παραφράσεις τοῦ Ὁμήρου πρὸς χάριν τῶν μὴ δυναμένων νὰ νοῶσι τὸν ποιητὴν λογίων (καὶ τοιοῦτοι ἦσαν σχεδὸν ὅλοι οἱ τῶν χρόνων ἐκείνων λογιώτατοι), ἢ πρὸς ἀσκησίν των εἰς τὸ ἐλληγίζειν. Μία τῶν παραφράσεων τούτων ἀντεγράφη ἰδιοχείρως ἀπὸ τὸν Θεόδωρον Γαζῆν, καὶ ἐσώζετο χειρόγραφος εἰς Φλωρεντίαν, καὶ κατὰ τὸ 1812 ἐτυπώθη τὸ πρῶτον ἐκεῖ. Ὁ Μονεμβασίας Ἀρσένιος παρέφρασε χωρία τινὰ τοῦ Εὐριπίδου, καὶ ἄλλοι ἄλλα. Συνάπτουμεν δὲ ἐνταυθα τινὰ παραδείγματα.

Α'. Κείμενον Ὁμήρου.

(Ἰλ. α. 1—16).

Μῆνιν ἄειδε, θεά, Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος,
 Οὖλομένην, ἣ μυρ' Ἀχαιοῖς ἄλγε' ἔθηκεν,
 Πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς ἄϊδι προΐαψεν
 Πρώων, αὐτοὺς δ' ἐλώρια τεῦχε κύνεσσιν,
 Οἶωνοῖσί τε πᾶσι — Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή —
 Ἐξ οὗ δὴ τὰ πρῶτα διαστήτην ἐρίσαντε,
 Ἀτρεΐδης τε, ἄναξ ἀνδρῶν, καὶ δῖος Ἀχιλλεύς.

Τίς τ' ἄρ σφῶε θεῶν ἔριδι ξυνέηκε μάχεσθαι;
 Λητοῦς καὶ Διὸς υἱός· ὁ γὰρ βασιλῆϊ χολωθεὶς,
 Νοῦσον ἀνὰ στρατὸν ὥρισε κακὴν, ὀλέκοντο δὲ λαοί,
 Οὐνεκα τὸν Χρῦσθην ἠτίμησ' ἀρητῆρα
 Ἀτρεΐδης· ὁ γὰρ ἦλθε θεὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
 Λυσόμενός τε θύγατρα, φέρων τ' ἀπερείσι' ἅποινα,
 Στέμματα ἔχων ἐν χερσὶν ἐκηβόλου Ἀπόλλωνος
 Χρυσέῳ ἀνὰ σκήπτρῳ, καὶ ἐλίσσετο πάντας Ἀχαιοὺς,
 Ἀτρεΐδᾳ δὲ μάλιστα δύω, κοσμήτορε λαῶν.

Παράφρασις ἀρχαία ἐξ ἀντιγράφου ἰδιοχείρου

Θεοδώρου Γαζῆ.

Τὴν ὀργὴν εἶπε ἡμῖν, ὦ Θεά, τοῦ υἱοῦ τοῦ Πηλέως τοῦ Ἀχιλλεύως τὴν ὀλεθρίαν, ἣτις πολλὰ τοῖς Ἑλλήσιν ἀνιερὰ ἐξειργάσατο, καὶ πολλὰς ἰσχυρὰς ψυχὰς τῷ ἄδῃ βλάβησάσα ἐπεμψεν ἀνδρῶν ἡμιθέων, τὰ σώματα δ' αὐτῶν σπαράγματα κατεσκεύασε τοῖς κυσὶ καὶ τοῖς ὀρνέοις ἅπασιν· τοῦ Διὸς δὲ ἐπληροῦτο ἡ βουλή· ἄρ' οὐκ ὦν τὴν ἀρχὴν διεχωρίσθησαν φιλονεικῆσαντες οἱ, τε υἱὸς τοῦ Ἀτρέως ὁ βασιλεὺς τῶν λαῶν καὶ ὁ ἑνδοξὸς Ἀχιλλεύς· καὶ πρὸς τούτοις εἶπε, τίς δὲ αὐτοὺς τῶν θεῶν φιλονεικίᾳ συνέβαλεν, ὥστε μάχεσθαι; Ὁ τῆς Ἀθητὸς καὶ τοῦ Διὸς παῖς Ἀπόλλων· οὗτος γὰρ τῷ βασιλεῖ ὀργισθεὶς νόστον κατὰ τὸ στρατόπεδον διήγειρε βαρεῖαν· ἐφθείροντο δὲ οἱ ὄχλοι, διότι τὸν Χρῦσθην τὸν ἱερέα ἀτίμως ἀπέπεμψεν ὁ Ἀγαμέμνων· οὗτος γὰρ παρεγένετο ἐπὶ τὰς ταχείας ναῦς τῶν Ἑλλήνων λυτρωτόμενός τε τὴν θυγατέρα, καὶ κομίζων πλεῖστα δῶρα, καὶ τὸ στέμμα κατέχων ἐν ταῖς χερσὶ τοῦ πόρρωθεν τοξεύοντος Ἀπόλλωνος ἐπὶ τῇ τιμῇ ῥάβδῳ, καὶ ἰκέτευε πάντας τοὺς Ἀχαιοὺς, τοὺς δὲ δύο υἱοὺς τοῦ Ἀτρέως ἐξαιρέτως, τοὺς βασιλεῖς τῶν ὀχλῶν.

Ἡ παράφρασις αὕτη εἶναι πολλὰ ἀσθενής, καὶ ὁποῖαν δύνανται νὰ κάμωσιν ἀρχαῖοι νέοι εἰς τὰ σχολεῖα. Ἡ ἐφεξῆς τοῦ ὑπάτου τῶν φιλοσόφων Πλάτωνος εἶναι νευρωδεστέρα· ἀλλ' ὁ παραφραστής ἦτο Πλάτων. Διὰ νὰ δείξῃ ὁ φιλόσοφος τὴν διαφορὰν τῶν μιμουμένων τοὺς διηγουμένους πρὸς τοὺς διηγουμένους, ἐξέφρασε διηγηματικῶς τοὺς ἐφεξῆς στίχους τοῦ Ὀμήρου.

Β'. Κείμενον Ὀμήρου.

(Ἰλ. α. 18—42).

Ὑμῖν μὲν Θεοὶ δοῖεν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,

Ἐκπέρται Πριάμοιο πόλιν, εἴ δ' οἷκαδ' ἰκέσθαι.

Παῖδά δ' ἐμοὶ λῦσαί τε φίλην, τάδ' ἄποινα δέχεσθαι,

Ἀζόμενοι Διὸς υἱὸν ἐκῆβόλον Ἀπόλλωνα.

Ἐνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐπευφήμησαν Ἀχαιοὶ
 Αἰδεῖσθαι θ' ἱερῆα, καὶ ἀγλαὰ δέχθαι ἄποινα.
 Ἄλλ' οὐκ Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι ἦνδανε θυμῷ.
 Ἀλλὰ κακῶς ἀρίει, κρατερὸν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλεν.

Μῆ σε, γέρον, κοίλῃσιν ἐγὼ παρὰ νηυσὶ κηΐω,
 Ἡ νῦν δηθύνοντ', ἧ ὕστερον αὖτις ἰόντα.
 Μῆ νύ τοι οὐ χραίσμη σκηπτρον καὶ στέμμα θεοῖο.
 Τὴν δ' ἐγὼ οὐ λύσω, πρὶν μιν καὶ γῆρας ἔπεισιν
 Ἡμετέρῳ ἐνὶ οἴκῳ, ἐν Ἀργεῖ, τηλόθι πάτρης,
 Ἰστὸν ἐποιχομένην καὶ ἐμὸν λέχος ἀντιώσαν.
 Ἄλλ' ἴθι, μὴ μ' ἐρέθιζε, σαώτερος ὥς κε νήηαι.

Ὡς ἔφατ'· ἔδδειςεν δ' ὁ γέρων καὶ ἐπαίθετο μύθῳ·
 Βῆ δ' ἀκέων παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης·
 Πολλὰ δ' ἔπειτ' ἐπάνευθε κιὼν ἤρᾱθ' ὁ γεραιὸς
 Ἀπόλλωνι ἄνακτι, τὸν ἡύκομος τέκε Λητώ.

Κλυθὶ μευ, ἀργυρότοξ', ὅς Χρῦσῃν ἀμφιβέβηκας,
 Κίλλαν τε ζαθέην, Τενέδοίό τε Ἴρι ἀνάσσεις·
 Σμινθεῦ· εἵποτέ τοι χαρίεντ' ἐπὶ νηὸν ἔρεψα,
 Ἥ εἰ δὴ ποτέ τοι κατὰ πύονα μῆρί' ἔκηα
 Ταύρων, ἧδ' αἰγῶν, τόδε μοι κρήνον ἐέλδωρ·
 Τίσειαν Δαναοὶ ἐμὰ δάκρυα σοῖσι βέλεσσιν.

Παράφρασις τοῦ Πλάτωνος.

(Πολιτεῖ. Γ'. σελ. 393—397).

Ἐλθὼν ὁ ἱερεὺς εὐχετο ἐκείνοις μὲν τοὺς θεοὺς δοῦναι, ἐλόν-
 τας τὴν Τροίαν, αὐτοὺς σωθῆναι, τὴν δὲ θυγατέρα οἱ αὐτῷ
 λῦσαι, δεξαμένους ἄποινα καὶ τὸν θεὸν αἰδεσθέντας. Τριαῦτα
 δὲ εἰπόντος αὐτοῦ, οἱ μὲν ἄλλοι ἐσέβοντο καὶ συνήρουν· ὁ δὲ
 Ἀγαμέμνων ἠγρίαιεν ἐντελλόμενος νῦν τε ἀπιέναι, καὶ αὖθις
 μὴ ἐλθεῖν, μὴ αὐτῷ τό, τε σκηπτρον καὶ τὰ τοῦ θεοῦ στέμματα
 οὐκ ἐπαρχέσοι· πρὶν δὲ λυθῆναι τὴν θυγατέρα, ἐν Ἀργεῖ ἔφη· γη-
 ράσειν μετὰ οὗ· ἀπιέναι δ' ἐκέλευε καὶ μὴ ἐρεθίζειν, ἵνα σῶς
 οἴκαδε ἔλθοι. Ὁ δὲ πρεσβύτης ἀκούσας ἔδισέ τε καὶ ἀπήειπε·

γῆ. Ἀποχωρήσας δ' ἐκ στρατοπέδου, πολλὰ τῷ Ἀπόλλωνι
εὐχετο, τὰς τε ἐπωνυμίας τοῦ θεοῦ ἀνακαλῶν, καὶ ὑπομιμνή-
σκων καὶ ἀπαιτῶν εἶτι πώποτε ἢ ἐν ναῶν οἰκοδομήτεσιν ἢ ἐν
ἱερῶν θυσίαις κεχαρισμένον δωρήσαιο· ὧν δὴ χάριν κατεύχετο
τίσαι τοὺς Ἀχαιοὺς τὰ ἅ δάκρυα τοῖς ἐκείνου βέλεσι.

Γ'. Κείμενον Εὐριπίδου.

(Ἐκάβ. στίχ. 100—117).

Χορ. Ἐκάβη, σπουδῇ πρὸς σ' ἐλιάσθην
Τὰς δεσπούνους σκηνάς προλιπούσα,
Ἴν' ἐκληρώθην καὶ προτετάχθην
Δούλη, πόλεως ἀπελαυνομένα
Τῆς Ἰλιάδος λόγχης αἵχμῃ,
Δοριθήρατος πρὸς Ἀχαιῶν,
Οὐδὲν παθέων ἀνακουφίζουσ',
Ἄλλ' ἀγγελίας βάρος ἀρχμένα
Μέγα, σοὶ τε, γύναι, κήρυξ ἀχέων·
Ἐν γὰρ Ἀχαιῶν πλήρει συνῶδω
Λέγεται δόξαι σὴν παῖδ' Ἀχιλλεῖ
Στάχτιον θέσθαι. Τύμβου δ' ἐπιβὰς,
Οἶσθ', ὅτε χρυσέοις ἐφάνη σὺν ὅπλοις,
Τὰς ποντοπόρους δ' ἔσχε σχεδίας
Λαίφη προτόνοις ἐπερειδομένας,
Τάδε θωύσων·
Ποῦ δὴ Δαναοὶ τὸν ἐμὸν τύμβον
Στέλεσθ' ἀγέραςτον ἀφέντες;

Παράφρασις Ἀρσενίου Μονεμβασίας.

ᾧ Ἐκάβη, σὺν σπουδῇ ὥρμησα πρὸς σέ, καταλιπούσα τὰς
δεσποτικὰς σκηνάς, ὅπου διὰ κλήρου ἐδόθην καὶ προστετάχθην
δούλη, ἀποδιωκομένη τῆς πόλεως τῆς Ἰλιάδος τῇ δόξῃ τοῦ
δόρατος, δοριάλωτος γενομένη παρὰ τῶν Ἀχαιῶν ὥρμησα οὐ-
δὲν σε τῶν παθῶν ἐλαφρύνουσα καὶ ἐλαττοῦσα, ἀλλ' ἐπιφέρου-
σα μέγα βάρος ἀγγελίας· σοὶ τε, ὦ γύναι, ἦλθον κήρυξ καὶ ἄγ-

γελος δεινῶν καὶ θλίψεων. Ἐν γὰρ τῇ πεπληρωμένῃ συνελεύσει τῶν Ἀχαιῶν φημίζεται κυρωθῆναι προσενεγκεῖν Ὀὔμα τῷ Ἀχιλλ. λεῖ τὴν σὴν θυγατέρα. Γινώσκεις δέ, ὅτι ἐφάνη ὁ Ἀχιλλεύς σὺν χρυσοῖς ὅπλοις ἐπιθὰς ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ τύμβον· ἐπέσχε δὲ τὰς θαλασσοπόρους ναῦς, αἱ ἐπερείδουσι τὰ ἱστία (ἄρμενα) τοῖς σχοινίοις· τάδε βοῶν· ὦ Δαναοί, ποῦ πορεύεσθε ἀφέντες τὸν ἑμὸν τύμβον ἄτιμον;

Δ'. Αἰσώπειος μῦθος.

Ἐριφος ἐπὶ δώματος ἐστῶς, ἐπειδὴ λύκον παριόντα εἶδεν, ἑλοιδορεῖ καὶ ἔσκωπτεν αὐτόν· ὁ δὲ λύκος ἔφη· ὦ οὔτος, οὐ σὺ με λοιδορεῖς, ἀλλ' ὁ τόπος.

Ὁ μῦθος δηλοῖ, ὅτι πολλάκις καὶ ὁ τόπος καὶ ὁ καιρὸς δίδωσι θράσος κατὰ τῶν ἀμεινόνων.

Παράφρασις.

Ἰστατό ποτε ἐπὶ δώματος ἐρίφιον· καὶ τότε δὴ συνέβη λύκον διαβαίνειν ἐκεῖθεν. Ἰδὼν δὲ αὐτόν τὸ ἐρίφιον, ἤρξατο λοιδορεῖν καὶ σκώπτειν· ὁ δὲ λύκος, ὦ οὔτος ἔφη, λοιδορεῖς με οὐ σὺ, ἀλλ' ὁ ἐφ' οὗ ἵσταται τόπος.

ὑπὸ τοῦ μύθου δηλοῦται, ὅτι πολλάκις οἱ ἡττους τόπου καὶ καιροῦ τυχόντες λοιδοροῦσιν αὐθαδῶς τοὺς ἀμείνους ἑαυτῶν.

Β΄.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

ΤΩΝ ΠΟΙΗΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΙΑΛΕΚΤΩΝ.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

Τύποι τῶν μερῶν τοῦ λόγου κατὰ τὰς
διαλέκτους καὶ τοὺς ποιητάς.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.

---

1. Σκοπὸς καὶ διαίρεσις τοῦ συντάγματος.

ΕΠΕΙΔΗ σκοπὸς τοῦ συντάγματος τούτου εἶναι νὰ ὁδηγήσῃ τοὺς νέους, ἀρῶν ἱκανῶς προγυμνασθῶσι τὴν πεζογραφικὴν γλῶσσαν, εἰς τὸ νὰ μελετῶσιν ἐπωφελῶς τὰ ποιήματα τῶν εὐκλεεστάτων προγόνων των, διὰ τοῦτο συμπεριελάβαμεν εἰς αὐτὸ τὰ οὐσιωδέστατα ἀρ' ὅσα ἀπαιτεῖ ἡ γνῶσις τῆς ποιητικῆς γλώσσης, δηλαδὴ τοὺς σχηματισμοὺς τῶν τύπων κατὰ διαλέκτους, τὰ περὶ προσωδίας ἢ περὶ ποσότητος τῶν συλλαβῶν, καὶ περὶ ποδῶν ἢ μέτρων. Διαιρεῖται λοιπὸν τὸ ὅλον εἰς βιβλία τρία, ἡγουν α) Τύποι· β) Προσωδία· γ) Μέτρα. Ἀλλὰ πρὸ τούτων εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ἐξεύρῃ ὁ πρωτόπειρος ιστορικῶς μὲ συντομίαν τὰ περὶ διαλέκτων τῆς Ἑλλάδος. Διὰ τοῦτο μεταφέρομεν περὶ τούτου ἐνταῦθα ὅσα προέταξεν εἰς τὴν γραμματικὴν του ὁ περικλεῆς τῆς Γερμανίας φιλολόγος Βούτμανος.

2. Περὶ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης καὶ τῶν διαλέκτων τῆς.

§. 509. Δὲν εἶναι γλῶσσα εἰς τὸν κόσμον, ἥτις δύναται νὰ ἐκφράζῃ ἀκριβέστερα καὶ χαριέστερα τὰς ἐννοίας παρὰ τὴν ἑλληνικὴν, ἐπειδὴ καμμία ἄλλη δὲν ἐμορφώθη εἰς εὐτυχέστερας περιστάσεις. Οὐρανὸς γαληνιᾶτος καὶ γῆ εὐκόλως ἀναπαύουσα τὸν ἀπλοῦν βίον τῶν κατοίκων της εὐφραϊναν τοὺς Ἕλληνας καὶ τοὺς ἀνεδείκνυναν κοινωνικοὺς καὶ φιλαλλήλους. Πολιτεῖαι ἐλεύθεροι, ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον στασιάζουσαι, ἀνέπτυσσαν πολλαχῶς τὸ πνεῦμά των καὶ εἰς καιρὸν εἰρήνης καὶ εἰς καιρὸν

πολέμων. Ἡ φανταστική τοῦ λαοῦ ἐκείνου δύναιμις, τῆς ὁποίας εἶναι μάρτυρες ἡ θρησκεία καὶ ἡ μυθολογία των, ἀνέβαινεν εἰς τὸν ὕψιστον βαθμόν. Ταῦτα πάντα ἐβοήθησαν τὴν Ἑλλάδα νὰ ἀναδείξῃ τὴν γλῶσσάν της βατίλισσαν τῶν γλωσσῶν ὅλου τοῦ κόσμου.

§. 510. Ἡ θεία αὕτη γλῶσσα ἐλαλεῖτο τοπάλαι ὄχι μόνον εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ καὶ εἰς μέγα μέρος τῆς ἐλάττονος Ἀσίας, εἰς τὴν μεσημβρινὴν Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν, καὶ ὅπου ἄλλοι ἦσαν ἐλληνικαὶ ἀποικίαι. Καθὼς ὅλαι αἱ γλῶσσαι, εἴγε καὶ ἡ ἐλληνικὴ διαφόρους διαλέκτους, αἵτινες ἀνάγονται εἰς δύο κυριώτερας, τὴν Ἰωνικὴν καὶ τὴν Δωρικὴν, ἐπειδὴ τὰς ἐμεταχειρίζοντο τὰ δύο κυριώτερα γένη τῆς Ἑλλάδος Ἴωνες καὶ Δωριεῖς.

§. 511. Τὸ Δωρικὸν ἔθνος ἦτο τὸ πολυπληθέστερον, καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐστάλησαν αἱ πλειότεραι ἀποικίαι. Διὰ τοῦτο ἡ διάλεκτός του ἐπεκράτει εἰς ὅλην σχεδὸν τὴν Ἑλλάδα, εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν· ἀλλ' ἦτο τραχεῖα καὶ σχεδὸν ἀκαλλιέργητος, καὶ μὲ τὴν συχνὴν χρῆσιν τοῦ α (ὡς θέλομεν ἰδεῖν ἐφεξῆς) ἐπροξένει εἰς τοὺς ἀκούοντας ἐνόχλησιν, τὴν ὁποίαν ὠνόμαζαν πλατειασμόν, ἤγουν πλατεῖαν ἔκφρασιν. Παράφωλός ταύτης ἦτο ἡ Αἰολικὴ διάλεκτος, ἐπικρατοῦσα μάλιστα εἰς τὰς Αἰολικὰς ἀποικίας τῆς ἐλάττονος Ἀσίας καὶ εἰς τὰς γειτονεύουσας νήσους (Λέσβον κτλ.), καὶ πρῶίμα φθάσασα εἰς ἀκμῆς βαθμόν ἐνδοξον.

§. 512. Οἱ δὲ Ἴωνες, κατοικοῦντες τοπάλαι τὴν Ἀττικὴν μάλιστα, ἔστειλαν ἐκεῖθεν ἀποικίας εἰς τὰς παραθαλασσίους χώρας τῆς ἐλάττονος Ἀσίας. Ἐπειδὴ ὅμως αἱ ἄποικοι ἐπολιτίσθησαν πολλαχῶς ὄχι μόνον πρότερον τῆς μητροπόλεώς των, ἀλλὰ καὶ ὅλων τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, ὠνομάσθησαν οὗτοι μὲν κατ' ἐξοχὴν Ἴωνες, καὶ ἡ διάλεκτός των Ἰωνικὴ· οἱ δὲ κυρίως Ἴωνες τῆς Ἀττικῆς, Ἀττικοὶ Ἀθηναῖοι. — Πατρῶν δὲ τῶν διαλέκτων εἶναι μαλακωτάτη ἡ Ἰωνικὴ διὰ τὴν ἐπαλληλίαν τῶν φωνηέντων καὶ διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ η, ὅπου ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖ-

στον ἢ Δωρική ἐμεταχειρίζετο τὸ α. Ἄλλ' ἢ Ἀττική ἢ Ἀτ-
θίς, ἥτις ἐκαλλιεργήθη μετὰ ταῦτα, ὑπερέβη εὐθὺς ὅλας τὰς ἄλ-
λας κατὰ τὴν ὠριότητά, ἐπειδὴ οἱ ἐκλογῆς προσφυστάτης
ἀπέφυγε καὶ τῆς Δωρικῆς τὴν τραχύτητα καὶ τῆς Ἰωνικῆς τὴν
μαλακότητα. Εἶναι λοιπὸν ἡ Ἀττική γλῶσσα θυγάτηρ τρόπον
τινὰ τῆς Ἰωνικῆς, ἐπειδὴ κοινὴ οὖσα πρότερον τῶν ἀποίκων
καὶ τῶν ἀποικιστῶν, ἐμορφώθη ἐξ αὐτῆς εἰς τὸ εἶδος, τὸ ὅποιον
τῆς ἔδωκεν ἡ ἀγχίνοια τῶν Ἀθηναίων.

Σημ. Ἄλλαι τινὲς παραφράδες τούτων τῶν διαλέκτων· οἶον, ἡ Βοιωτικὴ,
Μακεδονικὴ, Θεσσαλικὴ, κτλ. δὲν διεσώθησαν εἰς ὁλόκληρα συγγράμματα, ἀλλ'
εἰς κομμάτια τινὰ διεσπαρμένα εἰς συγγραφαίς καὶ εἰς ἐπιγραφαίς,

§. 513. Μήτηρ παστῶν τῶν διαλέκτων τῆς Ἑλλάδος πρέπει
νὰ ἐκληρθῇ πρώτη τις ἀρχαιοτάτη γλῶσσα, καὶ μάλιστα ἡ
τῶν Πελασγῶν, ἥτις ἀγνοεῖται πραγματικῶς καὶ προὑποτίθε-
ται μόνον κατὰ θεωρίαν. Πᾶσα διάλεκτος ἐκράτησεν ἐξ ἐκεί-
νης τῆς ἀρχαίας γλώσσης κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον μέρη,
τὰ ὅποια ἄλλη ἔχασε κατ' ὀλίγον. Ἐκ τούτου λοιπὸν ἐξηγεῖ-
ται ἱκανῶς διὰ τί οἱ Γραμματικοὶ εὗρισκousι Δωρισμούς, Αἰο-
λισμούς, καὶ Ἀττικισμούς δὲ εἰς τὸν Ὅμηρον, ὅς τις εἶναι
γραμμένος εἰς τὴν παλαιὰν Ἰωνικὴν. Ἐτυνήθιζαν ὅμως τὰ ὡς
ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπαντῶντα εἰς μίαν διάλεκτον νὰ τὰ ὀνομά-
ζωσιν ἐξ αὐτῆς, ἐὰν εὗρισκοντο σποράδην καὶ εἰς ἄλλην· καὶ
οὕτω πρέπει νὰ ἐξηγήσωμεν τοὺς εἰς τὴν Ἀττικὴν γλῶσσαν
εὗρισκομένους Δωρισμούς (ὡς εἶναι εἰς σοῦμαι, ξοῦμαι μέλ-
λοντες), καὶ τοὺς εἰς μὴ Ἀττικοὺς ἀπαντῶντας Ἀττικισμούς (ὡς
εἶναι ξὺν ἀντὶ σὺν κτλ.)

§. 514. Εἰς τὴν ἀρχαίαν ταύτην γλῶσσαν ἀνήκousι καὶ τὰ
ποιητικὰ σχήματα καὶ αἱ ποιητικαὶ ᾄδαι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον.
Καὶ εἶναι μὲν βέβαιον, ὅτι οἱ ποιηταὶ γίνονται καὶ δημιουργοὶ
γλώσσης, καὶ ἐπ' ἀληθείας αὐτοὶ ἀναδεικνύουν τὴν γλῶσ-
σαν τελείαν, ἥγουν εὐήχον, ἐκφραστικὴν καὶ πλουσίαν· ἀλλ' ὅ-
μως δὲν γεννᾷ ἐξ ἑαυτοῦ ὁ ποιητὴς τοὺς χρειώδεις νεωτερι-
σμούς, διότι οὕτως ἐξ ἁπαντὸς δυσαρρεστεῖ εἰς τὰς ἀκοάς. Οἱ

ἀρχαιότατοι τῶν Ἑλλήνων ἀοιοὶ ἔκλεγαν κατὰ τὴν χρείαν ῥίμους καὶ σχήματα ἀπὸ τὰ πραγματικῶς προϋπάρχοντα εἰς λαλουμένας διαλέκτους. Πολλοὶ τῶν λέξεων καὶ φράσεων τούτων ἀπηρχαίοντο εἰς τὴν χρῆσιν· ἀλλ' οἱ μεταγενέστεροι ποιηταί, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τοὺς προγενεστέρους, δὲν ἤθελαν νὰ τοὺς ἀφαρπασθῇ ὁ κληρονομημένος οὗτος πλοῦτος· καὶ οὕτως ἔγεινεν ἰδιωτισμὸς ποιητικὸς ἢ ποιητικὴ ἄδεια ὅ,τι κατ' ἀρχὰς ἦτο ἀληθῶς ἰδίωμα διαλέκτου, καὶ ἐκ τούτου συνηριθμῆθη μὲ τὰς διαλέκτους διάλεκτος ἄλλη ἢ ποιητικὴ.

Σημ. Δὲν πρέπει νὰ ἐκλάβωμεν, ὅτι πᾶσα μερικὴ λέξις τῶν ποιητῶν ἦτο ποτε συνηθὴς εἰς τὸν κοινὸν βίον. Καθὼς καὶ οἱ νεώτεροι ποιηταί πλαττούσι νέας λέξεις καὶ μεταπλαττούσι τὰς ὑπαρχούσας, οὕτω καὶ ἐκεῖνοι ἐπλατταν νέας· ἀλλ' ἢ ὅλη, ἐκ τῆς ὁποίας, καὶ τὸ εἶδος, κατὰ τὸ ὅποιον τὰς ἐπλατταν, δὲν ἦσαν πλάσματα τῆς φαντασίας τῶν· ἀλλ' ὑπῆρχαν πραγματικῶς εἰς ἀρχαιοτέρας ἢ συγχρόνους τῶν διαλέκτους.

§. 515. Εἰς ὅλα τὰ πολιτισμένα ἔθνη συνηθίζεται νὰ λαμβάνεται μία τῶν διαλέκτων τοῦ ὧς βάσις τῆς κοινῆς τῶν συγγραφέων γλώσσης καὶ τῆς εἰς τὰς συναναστροφὰς τῶν καλῶς ἀναθρεμμένων ἀνθρώπων. Ἀλλ' εἰς τοὺς Ἑλληνας δὲν εἶχε τὸ πρᾶγμα οὕτω· διότι οὗτοι ἐπολιτίσθησαν, ἐνῶ ἦσαν ἀκόμη διηρημένοι εἰς πόλεις ἐλευθέρους, καὶ ἀσυναρτήτους πολιτικῶς, καὶ χωρισμένας πολλὰς ἐκ τῆς θέσεώς των. Διὰ τοῦτο ἐποίουν καὶ ἔγραφαν ἕως Ἀλεξάνδρου καθεὶς εἰς τὴν ἰδίαν τοῦ διάλεκτον, ἢ τὴν ὁποίαν ἐπρόκρινεν ἀπὸ τὰς ἄλλας, καὶ οὕτως ἐφάνησαν Ἰωνικοί, Δωρικοί, Ἀττικοί ποιηταί καὶ λογογράφοι, τῶν ὁποίων τὰ ποιήματα κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον διεσώθησαν καὶ εἰς ἡμᾶς.

Σημ. α'. Ἐξαιροῦνται μόνον τὰ μεγάλα ἀριστουργήματα, ὡς τὰ τῆς ἐποποιίας καὶ δραματουργίας. Οἱ πρωτοῦργοι τούτων ἐμεταχειρίσθησαν βέβαια τὴν πάτριόν των διάλεκτον· ἀλλ' ἐφεξῆς ἔμειναν παραδείγματα εἰς τοὺς μεταγενεστέρους, οἵτινες δὲν ἐμεταχειρίσθησαν πλέον εἰμὴ τὴν διάλεκτον ἐκείνων. Διὰ τοῦτο ἡ διάλεκτος, εἰς τὴν ὁποίαν ἐγράφη τὸ πρῶτον ἀριστοῦργημα, διέμεινε διάλεκτος διὰ τὰ τοῦ αὐτοῦ εἶδους ποιήματα. Ζήτ. κατωτ. §. 19. 520.

Σημ. β'. Ἰωνικῶς ἔγραφαν οἱ ἀρχαιότατοι ποιηταί, Ὅμηρος Ἡσίοδος, Θέογνις κ. λ. Ἡ γλῶσσα τούτων εἶναι ἡ μικτὴ ἐκείνη ἢ φαινομένη ὁμοία μὲ τὴν ἀρχαιοτάτην (§. 513.), καὶ ἔμεινεν ἐφεξῆς ποιητικὴ γλῶσσα τῶν πλειοτέρων εἰδῶν. Ἡ

δὲ νεωτέρᾳ, ἢ κυρίως Ἰωνικῇ, σώζεται εἰς λογογράφους, τῶν ὁποίων ἐπιτημότεροι εἶναι Ἡρόδοτος καὶ Ἱπποκράτης μ' ὅλον ὅτι καὶ οἱ δύο ἦσαν τὸ γένος Δωριεῖς· διότι ἡ Ἰωνικὴ διάλεκτος διὰ τὴν μαλακότητά καὶ γλυκύτητά της εἶχε καταταθῆναι τρόπον τινὰ κοινῇ τῶν πεπαιδευμένων, μάλιστα τῶν εἰς τὴν ἐλάττωσαν Ἀσίαν.

Σημ. γ'. Οἱ λυρικοὶ τῶν χρόνων ἐκείνων ἔγραφαν καθείς εἰς τὴν ἰδίαν του διάλεκτον. Ἀρχαιότατοι ὅμως καὶ περιφανέστατοι ἦσαν οἱ Αἰολεῖς, καὶ τούτων κορυφαῖοι ἡ Σαπφὴ καὶ ὁ Ἀλκαῖος, τῶν ὁποίων σώζονται μόνον ὀλίγα τεμάχια· Ὁ δὲ Ἀνακρέων (καὶ τούτου σώζονται ὀλίγα, ἐν μέρει κολοβωμένα, ἐν μέρει δὲ ὑποπιπτοίμηματα) ἔγραψε καὶ αὐτὸς Ἰωνιστί· οἱ δὲ πλείοτεροι ἐκ τῶν ἄλλων ἔγραφαν Δωριστί· Ὁ Πίνδαρος εἶναι μόνος ἐκ τούτων, τοῦ ὁποίου ἐφθασεν εἰς ἡμᾶς πόνημα ὁλόκληρον.

Σημ. δ'. Εἰς πεζὴν δὲ δωρικὴν διάλεκτον σώζονται ὀλίγα τινα, μαθηματικῆς καὶ φιλοσοφικῆς ὕλης συγγράμματα.

§. 516. Ἀλλ' εἰς τοῦτο τὸ μεταξὺ ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν εἶχεν ὑψωθῆναι τόσον, ὥστε ἱκανὸν χρόνον ἡγεμόνευεν εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἐν ταύτῃ κατεστάθη ἐστία τεχνῶν καὶ ἐπιστημῶν καὶ φιλοσοφίας. Ἡ δημοκρατικὴ πολιτεία, ἣτις πούποτε δὲν ἦτο τόσον ἄκρατος, ἔδωκεν εἰς τὸ βῆμα καὶ εἰς τὴν σκηνὴν τῶν Ἀθηνῶν ἐκείνην τὴν ἐλευθερίαν, ἣτις μετὰ τινων ἄλλων προτερημάτων τοῦ λαοῦ ἦτο μόνη ἱκανὴ ὅχι μόνον τὴν ῥητορικὴν καὶ ποιητικὴν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἱστορίαν καὶ φιλοσοφίαν νὰ φέρῃ εἰς τὸν κολοφῶνα, καὶ ἐν ταύτῃ νὰ ἀναδείξῃ τὴν Ἀττικὴν διάλεκτον ὑπερτέραν πασῶν τῶν γλωσσῶν καὶ διαλέκτων.

Σημ. Πεζοὶ συγγραφεῖς (διότι περὶ τῶν ποιητῶν θέλομεν ὁμιλήσειν εὐθὺς χωριστὰ) τῆς χρυσῆς ταύτης περιόδου τῆς τῶν Ἀθηνῶν φιλολογίας εἶναι ἑξαίρετως Θουκυδίδης, Πλάτων, Ξενοφῶν, Λυσίας, Ἰσοκράτης, Δημοσθένης καὶ οἱ ἄλλοι ῥήτορες.

§. 517. Παντὸς λοιπὸν γένους Ἕλληνες ἔτρεχαν εἰς τὰς Ἀθήνας διὰ νὰ παιδευθῶσι· καὶ τὰ Ἀττικὰ ἀριστουργήματα ἐγίνοντο παράδειγμα ὅλων τῶν μερῶν τῆς φιλολογίας· εἰς τὸν ὥστε ἡ Ἀττικὴ γλῶσσα, ὑπερυψωθείσα ὑπὲρ τὰς ἄλλας, ἀφοῦ ἐφεξῆς ὑπέπεσεν ἡ Ἑλλάς εἰς τὸ Μακεδονικὸν κράτος, ἀποκατεστάθη γλῶσσα τῆς αὐλῆς, νὰ εἴπω οὕτω, καὶ κοινὴ ὅλων τῶν συγγραφέων τῆς Ἑλλάδος. Ἐδιδάσκετο ἔπειτα εἰς τὰ σχολεῖα, καὶ οἱ γραμματικοί, κανόνες ἔχοντες τὰ μεγάλα συγγράμ-

ματα, ἔκριναν τὸ γνησίως Ἀττικὸν καὶ τὸ μὴ τοιοῦτον. Ταύτης ὅμως τῆς μεταγενεστέρας παιδείας τῶν Ἑλλήνων καθέδρα ἔγεινε μετὰ ταῦτα ἐπὶ τῶν Πτολεμαίων ἢ τῆς Αἰγύπτου Ἀλεξάνδρεια.

§. 518. Καθολικὴ ὅμως γενομένη ἡ Ἀττικὴ γλῶσσα ἤρχισεν ἐν ταῦτῳ νὰ παρακμάζῃ κατὰ μικρὸν, ἐνῷ οἱ συγγραφεῖς μέρος μὲν ἔσμιγάν τινα ἐκ τῆς πατρίου τῶν διαλέκτου, μέρος δὲ ἀντὶ τινῶν ἀνωμαλιῶν ἰδίῳν εἰς τοὺς Ἀττικοὺς καὶ φράσεων ἐπιτετηδευμένων κατὰ τὸ φαινόμενον, παρελάμβαναν φυσικοὺς καὶ ὁμιλοὺς τύπους· ἢ ἀντὶ τῶν ἀπλῶν ἀχρήστων κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον γενομένων λέξεων, ἐμεταχειρίζοντο εὐχρηστοτέρας τῶρα παρχώγους (ὥς νήχεσθαι ἀντὶ τοῦ νεῖν, καὶ ἀροτρίῃν ἀντὶ τοῦ ἀροῦν). Ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο ἡγωνίζοντο οἱ Γραμματικοί, οἱ ἐν ταῦτῳ ὀνομαζόμενοι καὶ Ἀττικισταί, νὰ ἐμποδίσωσι πολλάκις μὲ σχολαῖσμον καὶ ὑπερβολὴν, ἀντιτάσσοντες εἰς τὰ διδασκτικὰ τῶν βιβλία λέξεις γνησίως Ἀττικὰς ἐναντίον τῶν συγγραμμάτων, τὰ ὅποια ἐμέμφοντο ἢ δὲν ἔκριναν ἔξηκριβωμένα. Καὶ οὕτως ἐπεκράτησε νὰ ὀνομάζεται Ἀττικὸν μόνον ἐκεῖνο, τὸ ὅποῖον ἐνεκρίνετο μὲ τὸν κανόνα τῶν ἀρχαίων, ἢ τὸ ὅποῖον ἦτο πόνημα τῶν ἀρχαίων, ἢ δὲ ἐκ τῆς Ἀττικῆς γεννηθεῖσα γλῶσσα τῶν πεπαιδευμένων ὀνομάζετο κοινή ἢ ἑλληνική, ἤγουν ὅλων τῶν Ἑλλήνων γλῶσσα· ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τῶν ὑστέρων χρόνων οἱ συγγραφεῖς ὀνομάζοντο οἱ κοῖνοί ἢ οἱ Ἕλληνες, πρὸς διαστολὴν τῶν Ἀττικῶν. Προσοχῆς ὅμως χρεῖα μὴ νομίσῃ τις ὅτι ἦτο ἰδίᾳ τις διάλεκτος ἢ κοινή· αὕτη ἔμεινε κατὰ τὰ οὐσιωδέστατα Ἀττικὴ διὰ τοῦτο καὶ ὅλα αἱ συνήθεις γραμματικαὶ πραγματεύονται περὶ τῆς Ἀττικῆς.

Σημ. α. Πᾶς τις καταλαμβάνει εὐκόλως ὅτι ἡ ὀνομασία κοῖνὴς, κοινὸν ἐγένετο καὶ πρὸς μέμψιν· καὶ μ' ὅλον ὅτι ἐσήμαινε κυρίως πᾶν ὅ,τι ἦτο ὅλον τῶν Ἑλλήνων καὶ αὐτῶν προσέτι τῶν Ἀττικῶν, μ' ὅλον τοῦτο εἰς τὰ στόματα τῶν γραμματικῶν ἐσήμαινε πᾶν ὅ,τι δὲν ἦτο καθαρῶς Ἀττικόν. Ἀπ' αὐτοῦ μέρους δὲ πᾶν ὀνομαζόμενον Ἀττικὸν δὲν ἦτο ἀποκλειστικῶς Ἀττικὸς τύπος οὐδ' εἰς αὐτοὺς τοὺς γνησίως Ἀττικοὺς. Ἀττικαὶ τινες φράσεις δὲν ἦσαν οὐδ' εἰς τὰς Ἀθήνας αὐτὰς εὐχρηστοὶ καθολικῶς, ἀλλὰ παρελαμβάνοντο εἰς χρῆσιν ἀντ' αὐτῶν ἄλλαι κοινότητες (Π. χ. φιλοὶ ἀντὶ φιλοῖης, σὺν ἀντὶ ξὺν κτλ.), καὶ Ἰωνι-

σμοὶ δὲν ἦσαν ἄλλότριοι τῶν Ἀττικῶν (Π. χ. ἀσυναίρετοι τύποι ἀντὶ τῶν συναϊρουμένων). Ἄλλ' ἢ πρὸς τὸν ἰωνισμὸν πλησίαισι εἶναι χαρακτηριστὸν τοῦ ἀρχαίου ἀττικισμοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνήκει ὁ Θουκυδίδης, καθὼς ὁ Δημοσθένης εἰς τὸν νεώτερον, ἐκ τοῦ ὁποῖου ἔγινεν ἡ εἰς τὴν μεταγενεστέραν κοινὴ μετάβασις·

Σημ. β'. Πρὸς ἀκριβέστερον διεραμὲν τῶν κοινῶν συγγραφέων, πρέπει νὰ ἀρχίσωμεν ἀπὸ τοῦς μὴ Ἀττικοῦς, ἀλλ' ἀττικῶς γράψαντας, καὶ νὰ συναριθμήσωμεν μὲ αὐτοὺς καὶ τοὺς μεταγενεστέρους Ἀθηναίους. Ἐδῶ λοιπὸν ἀνήκουν Ἀριστοτέλης, Θεόφραστος, Πολύβιος, Διόδωρος, Πλούταρχος. Πολλοὶ μεταγενέστεροι ἐσποῦδασαν ἐπιμελέστατα νὰ μιμηθῶσι τὸν ἀρχαῖον ἀττικισμὸν, ὡς εἶναι Ἀρρίανδρος καὶ Αἰλιανὸς, καὶ ὁ τοῦτους πάντας ὑπερβὰς κατὰ τὴν χάριν Λουκιανός.

Σημ. γ'. Ἐκ τῶν ξένων διαλέκτων, αἵτινες ἐφεξῆς ἀνεμίχθησαν παντοδαπῶς μὲ τὴν Ἀττικὴν, εἶναι ἐξαίρετος ἡ Μακεδονικὴ. Οἱ Μακεδόνες ἦσαν συγγενεῖς τῶν Ἑλλήνων ἀνήκοντες εἰς τὸ Δωρικὸν γένος, καὶ δορικτήτορες γενόμενοι μετέφεραν τὴν γλῶσσαν των εἰς τὰς ὑπ' αὐτῶν κυριευθείσας βραχάρους χώρας. Καὶ ἐκεῖ λοιπὸν ἐλαλείτο καὶ ἐγράφετο ἡ ἐλληνικὴ γλῶσσα, ὅχι ὅμως ἐλευθερά ἰδιωτισμῶν, τοὺς ὁποῖους σημειοῦνται οἱ γραμματικοὶ ὡς μακεδονισμοὺς· καὶ ἐπειδὴ καθέδρα τῆς μεταγενεστέρως ταύτης παιδείας ἦτο ἡ ἐν Αἰγύπτῳ Ἀλεξάνδρεια, διὰ τοῦτο οἱ Μακεδονισμοὶ ὀνομάζοντο καὶ διάλεκτος Ἀλεξάνδρινή.— Ἀλλὰ καὶ οἱ κάτοικοι τῶν χωρῶν ἐκείνων ἤρχισαν νὰ ὀμιλοῦν ἐλληνιστί· καὶ ἐκ τοῦτου οἱ Ἀσιανοὶ ἐκεῖνοι, Σύροι, Ἰουδαῖοι κτλ. ὀνομάζοντο ἐλληνισταί· καὶ τῶν Ἀσιαίων τοῦτων ἡ μὲ Ἀσιανούς ἰδιωτισμοὺς καὶ ξένους τῆς καθαρᾶς ἑλληνικῆς ἀναμιγμένη γλῶσσα ὀνομάζετο ἡ τῶν ἐλληνιστῶν. Εἰς ταύτην μετεφράσθη ἡ τῶν ἐβρομήκοντα ἐρμηνευτῶν ὀνομαζομένη παλαιὰ διαθήκη, καὶ εἰς αὐτὴν ἐγράφη καὶ ἡ νέα, ἐκ τῶν ὁποίων μετέβησαν οἱ ἰδιωτισμοὶ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον εἰς τὰ συγγράμματα τῶν πατέρων τῆς ἐκκλησίας. — Κατὰ δὲ τὸν μεταίωνα, ἔσαν ἡ Κωνσταντινουπόλις ἀνεμίχθη καθέδρα τῆς Γραικικῆς αὐτοκρατορίας καὶ τῆς τότε σωζομένης φιλολογίας, προσεκολλήθησαν νέοι βαρβαρισμοὶ τῶν ἐθνῶν τῆς ὀδοῦς καὶ τοῦ βορρᾶ· ἐκ ταύτης ἐγεννήθη ἡ τῶν Βυζαντινῶν συγγραφέων γλῶσσα, καὶ τελευταῖον ἡ ὀμιλουμένη τὴν σήμερον.

§. 519. Μ' ὅλον ὅτι ἡ Ἀττικὴ διάλεκτος ἔγινε κοινὴ ὅλων τῶν Ἑλλήνων, ποίησις ὅμως δὲν ἐθαυμάζετο μόνη ἡ τῶν Ἀττικῶν. Μόνον εἰς τὰ ὁράματα εὐδοκίμουν οὗτοι, καὶ τοὺς ἐμιμοῦντο καὶ ἄλλοι ὡς πρωτουργοὺς (§. 518. Σημ. α'). Οὗτοι μάλιστα εἰς τοὺς δι' ἰάμβων διαλόγους ἐμεταχειρίζοντο παρὲς τῆς ἀποστρόφου καὶ τῆς συναϊρέσεως ὀλίγας τικὰς παραλλαγὰς, καὶ πολὺ ὀλιγωτέρας οἱ κωμικοί.

Σημ. Ἐκ τῶν δραματοποιῶν διεσώθησαν γνήσιοι καὶ ἀρχαῖοι Ἀττικοί· καὶ μάλιστα ἐκ μὲν τῶν τραγικῶν Αἰσχύλλος, Σοφοκλῆς καὶ Εὐριπίδης· ἐκ δὲ τῶν κωμικῶν, ὁ Ἀριστοφάνης.

§. 520. Τῶν δὲ ἄλλων τῆς ποιήσεως εἰδῶν καὶ μάλιστα

τῶν ἀπὸ ἐξαμέτρους στίχους συνισταμένων (ἐπικῶν, γινωμικῶν, ἐλεγειακῶν) ἔμειναν παραδείγματα ὁ Ὅμηρος καὶ οἱ ἄλλοι ἀρχαῖοι Ἰωνικοὶ ποιηταί, οἱ ὁποῖοι ἀνεγινώσκοντο εἰς τὰ διδασκαλεῖα· μαζὴ δὲ μὲ αὐτοὺς διεσώθη καὶ ἡ ἀρχαία Ἰωνικὴ διάλεκτος μὲ ὅλους τοὺς ἰδιωτισμούς καὶ ἀρχαϊσμούς της. Διὰ τοῦτο ἡ διάλεκτος αὕτη ἀφωσιώθη εἰς τὰ τῶν εἰρημένων εἰδῶν ποιήματα καθὼς ἡ Ἀττικὴ εἰς τὴν πεζογραφίαν. Ἀλλ' εἰς τοὺς μεταγενεστέρους χρόνους δὲν τὴν ἐκαταλάμβανε πλέον ὁ πολὺς ἄνθρωπος καὶ ἦτο μόνον ἐντρυφήμα τῶν λογίων. Οὐνομάζεται δὲ αὕτη δικαίως γλῶσσα ποιητικὴ, καὶ ἐξαιρέτως ἐπικὴ ὡς ἐκ τῆς ἐποποιΐας προελθοῦσα.

Σημ. Ἐπισημότεροι τῶν ἐδῶ ἀνηκόντων ποιητῶν εἶναι οἱ ἐπὶ τῶν Πτολεμαίων ἀρχάσαντες Ἀπολλώνιος, Καλλίμαχος, Ἀρατος, καὶ ἐκ τῶν ἑφεξῆς χρόνων Νίκανδρος, Ὀππιανὸς, Κόϊντος κ. λ.

§. 521. Δὲν ἦτο ὅμως ἐξωρισμένη ἀπὸ τὴν ποίησιν ἡ Δωρικὴ γλῶσσα καὶ εἰς τοὺς μεταγενεστέρους χρόνους. Μάλιστα δὲ αὕτη ἐξέφραζε μικρά τινα καὶ ἄττειν ἀγροικικὰ ποιήματα· τὸ μὲν διότι οἱ ποιηταί τῶν εἶχαν ὑπ' ὅψιν ἄλλους προκατόχους τῶν ποιητῶν· τὸ δὲ μάλιστα, ἐπειδὴ εἰς αὐτὰ ἦτο τρόπος τοῦ λαλεῖν χωρικῶς καὶ ἀγροίκως· τῶν δὲ χωριατῶν ἡ γλῶσσα ἦτο ἡ Δωρικὴ, ὡς ἐξηπλωμένη εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα (§. 511).

Σημ. Δωριστὶ εἶναι γραμμένα τὰ εἰδύλλια τοῦ Θεοκρίτου καὶ Μόσχου καὶ Βίωνος, τῶν ὁποίων ὁ Δωρισμὸς παραλλάσσει ἀπὸ τὸν Πινδαρικόν. — Ἐκ τῶν παλαιῶν ἐπιγραμμάτων τὰ μὲν εἶναι ἰωνιστὶ, τὰ δὲ Δωριστὶ γραμμένα. Ἀλλ' ὁ Δωρισμὸς τούτων εἶναι πολὺ ἀπλούστερος καὶ εὐγενέστερος καὶ ἐπεριωρίζετο εἰς ὀλίγους χαρικτηρας τῆς Δωρικῆς διαλέκτου, συνειθιζομένους ἀπὸ τοὺς ποιητὰς παντὸς γένους.

§. 522. Δωρικὴ οὐνομάζεται καὶ ἡ γλῶσσα τῶν δραματουργῶν, τὴν ὁποίαν ἐμεταχειρίζοντο εἰς τοὺς χρόνους ἐξαιρέτως. Ἀλλ' ὁ Δωρισμὸς οὗτος δὲν ἐνυπῆρχεν εἰς ἄλλο εἶμῃ εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ μακροῦ α ἀντὶ τοῦ η. Τὸ ἐμεταχειρίζοντο δὲ ὡς παλαιὸν λείψανον τῆς ἀρχαίας γλώττης, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκε διὰ τὸ σεμνοπρεπὲς καὶ πανηγυρικόν τῶν δραμάτων. Ἀλλὰ ποτὲ δὲν ἐμεταχειρίσθησαν Δωρικῶς τὰ εἰς ἐν ἡ ἡν

ἀπαρέμφατα, οὐδὲ τὰς εἰς ος ἢ ως πληθυντικὰς αἰτιατικὰς. Ἄλλως δὲ ἐπλησιάζειν ἡ λυρική αὐτὴ τῶν χορῶν γλῶσσα κατὰ τι εἰς τὴν περιγραφεῖσθαι ἤδη (§. 520) ἐπικὴν.

§. 523. Ἀφοῦ δι' ὅλης τῆς πραγματείας ἐδείξαμεν εἰς τὸν ἀναγνώστην τοὺς τύπους τῶν μερῶν τοῦ λόγου καὶ τὴν πρὸς ἄλληλα αὐτῶν συμπλοκὴν μὲ παραδείγματα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκ τῆς διαλέκτου τῶν Ἀθηνῶν, κρίνομεν ἀναγκαῖον ἐπὶ τέλους νὰ κατὰστρώσωμεν τοὺς αὐτοὺς τύπους καὶ κατὰ τὰς σωζομένας εἰς συγγράμματα διαλέκτους, διὰ νὰ γνωρίζῃ ὁ μαθητὴς τὸν σχηματισμὸν ὅλης τῆς γλώσσης. Ἐπειδὴ δὲ εἰς τὰς διαλέκτους κυρίως παρατηρεῖται ἡ τῶν στοιχείων μετάληψις ἢ μεταβολή, καὶ τὰ κατὰ πλεονασμὸν ἢ ἔνδειαν πύθη τῶν λέξεων· διὰ τοῦτο ἀρχίζομεν τὸν λόγον ἀπὸ τούτων, καὶ ἐφεξῆς ὑποσυνάπτομεν τὰ ἀναγκαιότερα εἰσαγωγικῶς διὰ τοὺς πρωτοπείρους.

Σημ. Πρὸς ἐξακριβῶσιν τῶν διαλέκτων εἶναι ἀξιοσώστατα τὰ ἐφεξῆς συγγράμματα· α) Γρηγορίου Κορίνθου περὶ διαλέκτων μὲ τὰς σημειώσεις τοῦ Κοήνου (Koen) ἔκδ. νέα Λειψ. 1811. β) Τὸ Λατινιστὶ γραμμένον τοῦ Μαιτέρου: *Διάλεκτοι τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης* (Maitaire Graecae linguae dialecti) ἔκδ. νέα Λειψ. 1807. γ) Τὸ Γερμανιστὶ τοῦ Βιδασχίου (Wiedasch Gissen. 1822).

3. Μεταβολή στοιχείων κατὰ διαλέκτους.

Α'. Συμφώνων.

§. 524. Ἡ τῶν συγγενῶν στοιχείων εἰς ἄλληλα μεταβολή, περὶ τῆς ὁποίας ὠμιλήσαμεν καὶ ἀρχήτερα (§. 176. κ. ἐφ.), συμβαίνει· μάλιστα εἰς τὰς διαλέκτους. Προσθέτομεν ἐνταῦθα ἀκόμη ὀλίγα τινα περὶ τῶν συμφώνων· α) ἀντὶ θῆρ (θηρίον) ἀρχαία τις διάλεκτος ἔλεγε φῆρ ἐννοοῦντες τὸν Κένταυρον· ὄρνιχος Δωρ, ἀντὶ ὄρνιθος· β) ἀντὶ ὀβελός, Δωρικ. ὀδελός· γ) ἀντὶ πότε, Δωρ. πόκα· — ἀντὶ πέντε, Αἰολ. πέμπε, δ) ἀντὶ πνεύμων, Ἀττικ. πλεύμων (ὡς καὶ Κ. πλευμόνιον). — ἀντὶ κλίβανος, Ἀττ. κρίβανος· μὴν καὶ νῖν Ζήτ. εἰς τὰς ἀντωνυμ. ε) τὸ σ ἡλλάσσετο μὲ ἄλλα γλωσσικὰ στοιχεῖα· 1) μὲ τὸ τ. ὅσον πλατίον, Ποτειδῶν, ἀντὶ πλησίον, Ποσειδῶν· 2) μὲ τὸ

θ εἰς τὴν Λακωνικὴν διάλεκτον· οἶον, Σίδος, σεῖτος, ἀντὶ Θεός, θεῖος· 3) μέ τὸ ρ· οὕτω πολλὰ Δωρικὰ φυλαὶ ἀντὶ τῶν καταλήξεων ας, ης, ος, ὡς ἔλεγαν αρ, ηρ, ορ, ωρ· 5) Εἰς πολλὰς λέξεις ἡ ἀρχαία γλῶσσα καὶ ἡ Αἰολικὴ διάλεκτος ἀντὶ ξ καὶ ψ μετέθετε τὰ ἀπλᾶ σύμφωνα· οἶον, σκένος, σπαλῖς, ἀντὶ ξένος, ψαλῖς. Πρβ. §. 177. ζ', τοῦ ὁποίου εἶναι ἀναπλήρωσις οὗτος.

§. 525. Τὰ μὴ συγγενῇ στοιχεῖα σπανιώτατα μετεβάλλοντο εἰς ἄλληλα· σημειούμεν ἐνταῦθα μόνον τρία τοιαῦτα σπάνια παραδείγματα· μόγῃς καὶ μόλις· κοεῖν Ἴων. ἀντὶ νοεῖν. κελαινός, κελαινὴ ποιητικῶς, ἀντὶ μέλας, μέλαινα.

Σημ.. Παλαιοὶ καὶ νεώτεροι Γραμματικοὶ ἀγαποῦν νὰ λέγουν γενικῶς: «Οἱ Ἀττικοὶ τρέπουν τὸ θ εἰς φ». «Οἱ Ἴωνες τρέπουν τὸ π εἰς κ» κτλ. Πρέπει ὅμως νὰ προσέχωμεν μὴ ἐκλάβωμεν γενικῶς τὸ λεγόμενον περὶ ὁποιασδήποτε διαλέκτου. Διότι πολλάκις τὰ ἀναφερόμενα παραδείγματα εἶναι τὰ μόνα, εἰς τὰ ὅποια ἐφαρμόζεται τὸ λεγόμενον. Κἄποτε διάλεκτός τις ἔχει κλίσιν εἰς ταῦτα· μεταβολάς· ἀλλὰ πότε, μένει νὰ τὸ ἀπαντῶμεν εἰς τὰς ἀναγνώσεις καὶ νὰ τὸ ἀνακαλύπτωμεν μὲ τὴν ἀναλογίαν.

Β'. Φωνηέντων.

§. 526. Τὰ φωνήεντα μεταβάλλονται χωρὶς σταθερὸν καὶ νόμον. Τὸ ε καὶ ο, ὅταν ἐξ αἰτίας τινὸς μακρύνωνται, σπανίως γίνονται η καὶ ω, ἀλλὰ συχνότατα εἰ καὶ ο υ. Αἱ τροπαὶ τῶν φωνηέντων εἶναι τῶν διαλέκτων ἰδιώματα, περὶ τῶν ὁποίων λέγομεν εὐθὺς τὰ χρειώδη·

α. Οἱ Ἴωνες συνειθίζουσιν νὰ μακρύνουσιν τὸ ε καὶ ο κατὰ τὸν ἀνωτέρω τρόπον, ἀλλὰ μόνον ὅταν ἀκολουθῇ ἡμίφωνον· οἶον, ξεῖνος, εἵνεκα, ὑπεῖρ, ἀντὶ ξένος, ἔνεκα, ὑπέρ· νοῦσος, οὖνομα πολὺς, κόρη, ἀντὶ νόσος, ὄνομα, πολὺς, κόρη· ἢ ὅταν μετὰ τὸ ε ἀκολουθῇ ἄλλο φωνῆεν· οἶον, λείων, σπεῖος, χρύσειος, ἀντὶ λέων, σπέρος, χρύσεος. Τὸ ἰδίωμα τοῦτο παρέλαβαν καὶ οἱ ποιεταὶ καὶ ἐξαιρέτως οἱ ἐποικοί. Τοῦτο ὅμως δὲν συμβαίνει πανταχοῦ καὶ ὡς ἔτυχεν, ἀλλ' εἰς λέξεις μόνον τινὰς, ὡς εἵπαμεν καὶ περὶ διπλασιασμοῦ τῶν στοιχείων (§. 184. Σημ.). Διό-

αι ποτέ δὲν συνέβη τοιαύτη ἔκτασις εἰς τὰ πόλεις, ὄνος, μένος, περὶ κτλ.

β'. Ἐὰν α' καὶ ο' μακρύνωνται πρὸ φωνήεντος Ἰωνικῶς, μεταβάλλονται εἰς αι καὶ οι· οἶον, αἰετός, αἰε', Ἰων. αἰετός, αἰεί· πόα, Ἰων. ποίη·

γ'. Ἄλλοτε δὲ οἱ Δωριεῖς, οἱ Ἰωνες καὶ οἱ ποιηταὶ κάμνουσι τὸ ἐναντίον καὶ λέγουσι, φέρ' εἰπεῖν, ἔδεξε (ἐκ τοῦ δεῖκνυμι), μέζων, κρέσσων, χειρὸς Γεν. τοῦ χεῖρ, ἀντὶ μεῖζων, κρείσσων, χειρός· ἀντὶ βούλεσθε εὐρίσκεται ἀρχαῖον βόλεσθε, καὶ ἀντὶ τῆς αἰτιατ. εἰς ους Δωρ. ος (Ζήτ. κατωτ. τρίτη κλίσις).

δ'. Οἱ Δωριεῖς καὶ Αἰολεῖς συχνάκις ἔχουσιν ω ἀντὶ ο καὶ ου, καὶ οι ἀντὶ ου ὅταν ἀκολουθῇ σ' οἶον, κῶρος ἀντὶ κόρος ἢ κοῦρος (ὁ πῆξ), δῶλος ἀντὶ δοῦλος. ὦν (τὸ ὁποῖον εἶναι καὶ τῶν Ἰώνων) ἀντὶ οῶν· Μῶσα καὶ Μοῖσα ἀντὶ Μοῦσα· ἀκοῖτω ἀντὶ ἀκούσω (ἐκ τοῦ ἀκούω).

ε'. Τὸ η ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐγεννήθη ἐκ τοῦ α, τὸ ὁποῖον ἐπεκράτει εἰς τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν, καὶ ἔπειτα ἔμεινε χαρκτηριστικὸν τῶν Δωριέων, οἵτινες συνήθως ἀντὶ η ἔχουσι μακρόν α' οἶον, ἀμέρα ἀντὶ ἡμέρα, φάμα, ἀντὶ φήμη, σᾶναι ἀντὶ στήναι· καὶ αὐτὸ τοῦτο βλέπομεν καὶ εἰς τὴν πανηγυρικὴν ποίησιν τῶν χορῶν (§. 522).

ς'. Ἀλλ' ἐὰν ἐξ ἐναντίας τρέπωσι καὶ οἱ Ἰωνες εἰς μερικὰς πινὰς περιπτώσεις τὸ η εἰς α, τὸ α τοῦτο εἶναι βραχύ· οἶον, ἀραρυῖα, τεθαλυῖα, ἀντὶ ἀρηρυῖα, τεθηλυῖα. Διὰ τοῦτο εἰς τοὺς Ἰωνικοὺς τύπους λέλασμαι (ἐκ τοῦ λήθω), μεσαμβρία ἀντὶ μεσημβρία, τὸ α εἰς τὴν ἐκφώνησιν δὲν ἐξετείνετο ὡς τὸ Δωρικόν·

ζ'. Ἄλλως δὲ μεταχειρίζονται πάντοτε οἱ Ἰωνες τὸ η ἀντὶ τοῦ μακροῦ α' οἶον, ἡμέρη, σοφίη, ἡῆρ ἡέρος, ἱητρός, θώρηξ, πρήσσω, πρήγμα, ἀντὶ ἡμέρα, σοφία, ἀῆρ ἄερος, ἱατρός, θώραξ (Γεν. ρᾶκος), πράσσω, πᾶγμα. — Ὅθεν καὶ νῆς, γρηῖς, ἀντὶ ναῦς, γραῖς, καὶ η ἀντὶ αι εἰς τὰς Δοτ. πληθ. τῆς Α'. καὶ Β'. κλίσεως εἰς ης ἢ ησι (Ζήτ. κατ. τὴν Α'. καὶ Β'. κλίσιν).

ή. Ἀντὶ ε μεταχειρίζονται οἱ Ἰωνες η εἰς κλίσεών τινων

πτώσεις ὡς βασιλῆα ἀντὶ βασιλέα, καὶ εἰς τὴν διφθόγγον ει, τὴν ὁποῖαν πολλάκις διαλύουσιν εἰς ηῖ· οἶον, κληῖς ἀντὶ κλείς, ἀγγήιον ἀντὶ ἀγγεῖον, βασιληῆ ἀντὶ βασιλεία. — Οἱ δὲ Δωριεῖς ἔχουσιν η ἀντὶ ει πρὸ φωνήεντος· οἶον, σαμῆον ἀντὶ σημεῖον.

Σημ. Ἐκ τούτου φαίνεται ἡ κλίσις τῶν Ἰώνων εἰς τὸ νὰ διαλύσῃ τὰς διφθόγγους. Σημειούμεν μόνον, ὅτι ἐσυνειθίσθημεν ἐκ τῆς προκειμένης τῶν Ἀττικῶν γλώσσης νὰ ἐκλαμβάνωμεν, ὅτι οἱ Ἴωνες διέλυαν τὰς διφθόγγους, ἐνῷ ἔμπορεῖ νὰ εἴναι τὸ ἀνάπαλιν, ἤγουν οἱ Ἀττικοὶ ἐσυναίρεσαν τὰ ἀρχικῶς διαλελυμένα. Ἀποδείχεται δὲ ὡς βέβαιον τὸ δυνατόν τοῦτο ἐκ τοῦ ἐδ, ἀντὶ εὔ ἐκ τοῦ ἐδς, ἐνῷ τὸ εὔ εἶναι ἀνυπαρκτον. Ἐνδέχεται λοιπὸν νὰ ᾔσαν αἱ διαλύσεις φυσικαὶ καὶ πρωτότυποι, καὶ μόνον ὀλίγαι ἔμειναν ἔπειτα.

θ'. Οἱ Ἴωνες μεταβάλλουν καὶ τὸ α εἰς ε πρὸ τῶν ὑγρῶν ἢ πρὸ φωνήεντος· οἶον, τέσσερες ἀντὶ τέσσαρες· ἔρσην ἀντὶ ἄρσην· ὕελοσ ἀντὶ ὕχλοσ· μνέα ἀντὶ μνάχ, καὶ τὰ εἰς α ω ῥήματα εἰς ε ω (Ζήτ. κατωτ. §. 579.). Ἄλλοτε δὲ ἐξ ἐναντίας λαμβάνουν α ἀντὶ ε· οἶον, τάμνω, τράπω, μέγαθος ἀντὶ τέμνω, τρέπω, μέγεθος.

ι. Ἰδιαίτερα τις χρῆσις Ἰώνων καὶ Ἀττικῶν ἦτο, ὅταν ἔκειτο μακρὸν α πρὸ ο, ἐκεῖνο μὲν νὰ τρέπουν εἰς ε, τοῦτο δὲ εἰς ω· οἶον, λαός, ναός, Ἀττ. λεώς, νεώς· καὶ χρέωμαι Ἰωνικ. ἀντὶ χράομαι. Καὶ οὕτως ἐξηγεῖται ἡ εἰς ε ω Ἰωνικὴ γενικὴ ἐκ τοῦ ἀρχαιοτάτου τύπου α ο (Ζήτ. κατωτ. εἰς τὴν Α'. κλίσιν).

Σημ. Ἡ εἰρημένη τροπὴ γίνεται καὶ εἰς ἐπίθετα· οἶον, ἱλεως, ὡν ἀντὶ ἱλαος, εν· εἰς Γενικ. νεός ἀντὶ ναός ἐκ τοῦ ναῦς, καὶ εἰς πολλὰ κύρια ὀνόματα λήγοντα εἰς α ος· οἶον, Μενέλχοσ, Ἀμριαρεος, λεωσ, ρεωσ· ὅχι δὲ καὶ εἰς τὰ εἰς α ος· οἶον, Οἰνόμαος.

ια. Εἰς τὰ ἐκ τοῦ αὐτοῦ σύνθετα καὶ εἰς τὰς λέξεις θαῦμα, θαυμάζω κτλ. καὶ τραῦμα μεταβάλλουσιν οἱ Ἴωνες τὸ α υ εἰς ω υ (ὅχι ωῦ), οἶον, ἐμωυτόν, σεωυτόν, θαῦμα, τραῦμα. Τὸ δὲ ἀπλοῦν αὐτὸς ἐφύλατταν ἄτρεπτον οἱ ἀρχαῖοι Ἴωνες· διότι τὸ αὐτὸς εἶναι κράσις τοῦ δ αὐτός.

ιβ'. Παραδείγματα ἄλλων τροπῶν ἔχομεν· πόρδαλις Δωρ. ἀντὶ πάρδαλις· — ὄνυμα Αἰολ. ἀντὶ ὄνομα· — ἰστίη Ἰων. ἀντὶ ἱστία.

4. Πάθη λέξεων.

§. 527. Εἰς τὰς ἐκ τῶν διαλέκτων ἀναφερθείσας μεταλήψεις τῶν στοιχείων ἀνήκουν καὶ πάθη τινὰ τῶν λέξεων, ἧγρον τροπαὶ καὶ παραλλαγαί ἀπὸ τὰς εἰς τὴν Ἀττικὴν γλῶσσαν συνηθείς, αἱ ὁποῖαι ἀπαντῶνται εἰς τοὺς ποιητάς. Τῶν παθῶν τούτων ἐθεωροῦντο ἀπὸ τοὺς ἀρχητέρους γραμματικούς εἶδη δύο, τὸ κατὰ πλεονασμὸν καὶ τὸ κατ' ἐνδειαν. Οὕτω τὰ θεωροῦμεν καὶ ἡμεῖς, μ' ὅλον ὅτι οἱ νεώτεροι Γραμματικοὶ δὲν τὰ μεταχειρίζονται ὅλα.

§. 528. Πλεονασμοῦ πάθη εἶναι:

α. Πρόσθεσις, ὅταν προστίθεται στοιχεῖον εἰς ἀρχὴν λέξεως· προστίθεται δὲ μάλιστα τὸ ε εἰς τὰς ἀπὸ μακροῦ ἐρχομένης λέξεις· οἶον, ἔεδνα, ἐέλδωρ, ἐέλπομαι, ἐέργω, ἐέρση, ἐείκωσιν. Ἐὰν δὲ καὶ εἰς λέξεις, αἵτινες ἐπιδέχονται αὐξησιν· οἶον, εἰσατο, ἐέλδετο, ἐέρχατο, πρέπη νὰ θεωρῇται τὸ ε ὡς πρόσθεσις ἢ ὡς συλλαβικὴ αὐξησις, μένει ἀμφίβολον·

β'. Ἀναδιπλασιασμός, γνωστός μας ἐκ τῶν παρακειμένων καὶ ὑπερσυντελικῶν τῶν ἀπὸ συμφώνου ἀπλοῦ ἀρχομένων ῥημάτων· ἀπὸ δὲ τοὺς ἐποποιούς χρήσιμος καὶ εἰς πολλοὺς ἀορίστους δευτέρους, ὡς θέλομεν ἰδεῖν εἰς τὸν κατάλογον τῶν ἀνωμ. ῥημάτων·

γ'. Ἐκτασις, ὅταν τὸ βραχὺ ο γίνεται ω· οἶον, Διώνυσος ἀντὶ Διόνυσος, κώρη ἀντὶ κόρη (Πρβ. §. 526. δ'). Εἰς ταύτην δὲ ἀνάγεται ἡ

δ'. Παρένθεσις, ὅταν φωνῇεν παρεντεθῇ εἰς συλλαβὴν μὴ ποιοῦν συλλαβὴν (Πρβ. 526. α) γίνεται δὲ ἐκ τύτης 1) εἰ τὸ ε· οἶον, κεινός, ξεινός, πνεῖω, εἶν, φρεῖατα, μέλεις, εἰῶσιν ἀντὶ κενός, ξένος, πνέω, ἐν, φρέατα, μέλεος, ἐῶσιν 2) οἰ τὸ ο· οἶον, ποίη, χροίη, πνοιή, ἡγνοίησεν, ἀντὶ πνοή, χροά, πόα, ἡγνόησεν 3) ου τὸ ο πρὸ ἡμιφώνων, οἶον, δούλοισι, δούρατα, κούρη, μοῦνος, οὔλος, οὔρος, ἀντὶ δόλοισι, δόρατα, κόρη, μόνος, ὄλος, ὄρος, πλὴν τοῦ πόνος, φόνος, φθόνος κτλ., τὰ ὁποῖα γίνονται ἐκ ῥημάτων παραληγόντων εἰς ε· 4) αἰ τὸ α

εἰς τὴν παρὰ πρόθεσιν πρὸ ἀρώνου· οἶον, παρὰ Βοιθηίδα Ἰλ. β 711· παρὰ πρὸς, παραιπεπιθοῦσα. Κάποτε καὶ ἄλλο α εἰς τὸ μέσον· οἶον, Ἰθαγενέεσσι, τιθαিবώσσουσι Ὀδυσ. ν. 106·

ε. Ἐπέκτασις, ὅταν πλεονάζῃ φωνῇεν, τὸ ὁποῖον περισσεύει τὰς συλλαβὰς τῆς λέξεως· πλεονάζει δὲ 1) τὸ ε· οἶον, ἡέλιος, ἡέ, ἀδελφεός, ἀντί· ἡλιος, ἡ, ἀδελφός· 2) τὸ η· οἶον, ἐπηετανός (ἐκ τοῦ ἔτος), εὐηγενέος. Κάποτε δὲ τὸ η τοῦτο καταπίνει τὸ μετ' αὐτοῦ βραχὺ ι, υ ἢ ο· οἶον, ἐπήβολος, ἱππημολγεῖν, νεηγενέων, κτλ. (ἐκ τοῦ ἐπήβολος, ἱπποημολγεῖν, νεσηγενέων)·

ς'. Διαίρεσις εἶναι ἀνάλυσις διφθόγγου· εἰς τὰ ἀπλᾶ τῆς στοιχεῖα, ἢ συλλαβῆς συναιρουμένης εἰς τὰ ἐκ τῶν ὁποίων ἐσυναιρέθη. Εἰς τὸν Ὅμηρον εὐρίσκονται πολλὰ παραδείγματα, καὶ μάλιστα εἰς τὴν εὐ· οἶον, εὐ στείλαντα, εὐ κρίνας, εὐξέστος, εὐκτίμενος, εὐκλεές. Ὅταν διαιρῇται πρὸ ἡμιφώνου, τὸ ἡμιφώνον διπλασιάζεται· οἶον, εὐμμελής, εὐδῶρος, εὐσσελμος. Εὐρίσκονται δὲ παραδείγματα καὶ εἰς τὴν οἰ· οἶον, οἶμεναι, οἶς, καὶ εἰς ἐκ τούτων παρὰγωγὰ· οἶον, οἶσάμενος, ὥϊετο, ὄϊν, οἶων κτλ. Καὶ εἰς τὸ οἶστος (ἐκ τοῦ ΟΙΩ), ὥϊζεν, ὥϊζαν ἐκ τοῦ οἶγνυμι. Ἡ τῆς ει διαίρεσις φαίνεται εἰς τὸ εἶσχω, εἶκτην, ἢ τῆς αυ εἰς τὸ αὐσταλέος, αὐτμή, καὶ ἢ τῆς αι εἰς τὸ πάϊς·

ζ'. Διπλασιασμός (Ζήτ. §. 184. 6')·

ή. Παρέμπτωσις, ὅταν προστεθῇ σύμφωνον εἰς τὸ μέσον λέξεως. Παρεμπίπτει δὲ 1) τὸ ν εἰς τὸ ἰδρύνθησαν, ἀμπνύνη, νώνυμος, ἀπάλαμνος· 2) τὸ τ εἰς τὸ πτόλις, πτόλεμος ἀντὶ πόλις, πόλεμος·

θ'. Προσχηματισμός, ὅταν προστεθῇ συλλαβὴ εἰς τέλος λέξεως· οἶον, λόγρσιιν, ἰδῃσι (ἀντὶ ἰδῃ), ἔλθῃσθα ἀντὶ ἔλθῃς· Ζήτ. κατωτ. §. 574.

§. 529. Ἐνδείας δὲ πάθη εἶναι:

α. Ἀφαιρέσις, ὅταν ἀφαιρεθῇ στοιχεῖον ἐξ ἀρχῆς λέξεως· οἶον, σταχύεσσι, στεροπῇ, στεροπηγερέτα, ἀντὶ ἀσταχύεσσιιν, ἀστεροπῇ κτλ. Κεῖνος ἀντὶ ἐκεῖνος· ὥσαύτως κεῖθεν, κεῖσε, κεῖθε.

Ἀφαίρεσιν ἐκλαμβάνουσιν οἱ νεώτεροι γραμμатικοὶ (Ζήτ. Θεϊρσ. Γραμμ. σελ. 133, Λειψ. 1819) τὴν ἀποβολὴν ἀρκτικοῦ φωνήεντος πρὸ λέξεως ληγούσης εἰς φωνήεν οἶον, δὴ πειτα, ἀντὶ δὴ ἔπειτα. Εὐρίσκετο δὲ εἰς Ἰλ. ο. 163. υ. 338. Ὀδυσ. α. 290. β. 222. θ. 378. λ. 112. Ἀλλ' ὁ Οὐδῶριος ἐξώρισεν ἀπὸ τὸν Ὅμηρον τὴν ἀφαίρεσιν ταύτην γράψας πανταχοῦ δὴ ἔπειτα τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἀναγινώσκεται μὲ συνεκφώνησιν τῶν δύο, φωνηέντων.

β'. Ἄρσις ἀπὸ τούς πρὸ ἡμῶν γραμμатικοὺς ἐλέγετο ἡ ἀφαίρεσις τοῦ ἀντιπλάστιγμοῦ, καὶ ἐφύροντο παραδείγματα δέχθαι καὶ βλήμενος ὡς παρακείμενοι, οἵτινες ἐκ τοῦ δεδεῖχθαι καὶ βεβλημένου ἔλαβον τὴν κατ' ἄρσιν ἐκείνην μορφὴν. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ δύο ταῦτα καὶ ἄλλα ὅμοιά των ἀπεδείχθησαν ἀπὸ τούς νεωτέρους ἀόριστοι (Ζήτ. κατωτ. §. 604. 605), διὰ τοῦτο καὶ ἡ ἄρσις περιορίζεται εἰς τούς ἀνυξήτους χρόνους κατὰ τὴν διὰλεκτον τῶν Ἰώνων (Ζήτ. κατωτ. §. 563), ἡ εἶναι πάντῃ περιττή.

γ'. Συστολή, ὅταν τὰ μακρὰ τρέπωνται εἰς βραχέα. 1) τὸ η εἰς ε' οἶον, ἀργέτι, ἀκαχημένη, ἐτραφέτην, ἐτραφέ, τραφέμεν, ἀντὶ ἀργήτι, ἀκαχημένη, ἐτραφήτην, ἐτραφέη, τραφήναι. 2) τὸ ω εἰς ο' οἶον, εὐρύχωρος, τροπάσθαι, στροφάσθαι, ζῶς, ἀντὶ εὐρύχωρος, τροπᾶσθαι, στροφᾶσθαι, ζωός. Εἰς τὴν ὑποτακτικὴν τρέπεται τὸ ω εἰς ο, καὶ τὸ η εἰς ε. Ὁ Ὅμηρος εἶναι γεμάτος ἀπὸ τοιαῦτα παραδείγματα, καὶ θέλομεν ἰδεῖν ἐφεξῆς ἱκανά.

δ'. Συγκοπή, ὅταν ἀποβάλλεται συλλαβὴ ἢ φωνὴν ποιοῦν συλλαβὴν ἀπὸ μέσον λέξεως. Περὶ τῶν ἐκ συγκοπῆς γενομένων ῥημάτων Ζήτ. §. 156. καὶ κατωτ. §. 602. Παρεκτός ταύτης εὐρίσκονται εἰς τὸν Ὅμηρον συγκεκομμένα: τίπτε ἀντὶ τίποτε, γλακτοράγων, ἀντὶ γαλακτοράγων. Ὅταν δὲ συγκόπτεται φωνὴν προθέσεως συνθέτου μὲ ἄλλην λέξιν, τὸ μένον σύμφωνον τῆς προθέσεως τρέπεται εἰς τὸ ἀρκτικὸν τῆς ἐφεξῆς οἶον, καθῶσαι, καλλείπειν, καννεύσας, κάππεσε, καρῶέζουσα, ἀντὶ κατα-

δῦσαι, καταλείπειν, κατανεύσας, κατέπεσε, καταρρέζουσα· ὠσαύτως ἀπέμψει Ὅδυσ. ο. 83. καὶ ὑββάλλειν Ἰλ. τ. 80. ἀντί ἀποπέμψει, καὶ ὑποβάλλειν. Ἐὰν δὲ συντρέχουν τρία σύμφωνα, ἐκβάλλεται τὸ τῆς προθέσεως· οἶον, κάκτανε καὶ κάσχεσθε.

έ. Συναλοιφή, ὅταν δύο φωνήεντα ἐνόωνται εἰς ἓν. Εἶδη δὲ τῆς συναλοιφῆς εἶναι 1) συναίρεσις (Ζήτ. §. 190). 2) κρᾶσις (Ζήτ. §. 194). ἀλλὰ σημειόνομεν προσέτι, ὅτι εἰς τὸν Πίνδαρον καὶ Θεόκριτον συχνότατα κινᾶται ὁ καὶ μὲ τὸ ἐπόμενον φωνῆεν τοῦ ὀνόματος· οἶον, κάσφοις, κάγοραι, ἀντί καὶ ἀτόφοις καὶ ἀγοραι, ἥ μὲ τὸ ο τῶν ἀναφορικῶν· οἶον, χῶπόταν, χῶταν, χῶτι, χῶ, ἀντί καὶ ὅταν, καὶ ὅτι, καὶ ὁ. Μὲ τὸ ἐπόμενον ε κινᾶται ἀπὸ τὸν Θεόκριτον εἰς κ' ἢ οἶον, κ' ἡγών, κῆμέ, κῆπειτα, κῆξ, ἀντί καὶ ἐγών, καὶ ἐμέ, καὶ ἔπειτα, καὶ ἐξ. Προσέτι κῆπε ἀντί καὶ εἶπε, κῆφ' ὅτι ἀντί καὶ εἶπεν ὅτι 3) θλίψις, ὅταν δι' ἀποστρόφου ἀποβάλλεται φωνῆεν ἢ δίφθογγος (Ζήτ. §. 196).

ς'. Ἑλλειψις, ὅταν ἀπὸ μέσον λέξεως ἐλλείπη φωνῆεν μὴ ἀποτελοῦν συλλαβὴν (Πρβ. §. 526 γ'). οὕτως ἐλλείπει 1) τὸ ι τῆς εἰ διφθόγγου· οἶον, βαθέης Ἰλ. ε. 142. θηλέας αὐτόθ. 268· 2) τὸ ι τῆς αἰ· οἶον, γηραὸν ἀντί γηραιόν· 3) τὸ υ τῆς ου· οἶον, ἀρτίπος Ἰλ. ι. 505. Ὅδυσ. θ. 310. ἀελλόπος Ἰλ. θ. 409. βόλεται Ἰλ. λ. 319. ἀντί ἀρτίπους κτλ. βούλεται.

ζ'. Παράλειψις, ὅταν παραλείπεται τι τῶν διπλασιαζομένων συμφώνων· οἶον κάλιον ἀντί κάλλιον. Ὅδυσσεὺς ἀντί Ὀδυσσεύς·

η'. Ἐκθλιψις, ὅταν ἀπὸ τὸ μέσον ἀποβάλλεται σύμφωνον μὴ ποιοῦν συλλαβὴν· οἶον, σκῆπτρον ἀντί σκῆπτρον.

θ'. Ἀποκοπή, ὅταν κατὰ τὸ τέλος ἀποκόπτεται συλλαβὴ βραχέϊα· ταιαῦτα ἀποκεκομμένα εἶναι τὸ ἄρ ἀντί ἄρα· καὶ αἱ προθέσεις παρὰ, ἀνά, κατὰ, ὑπὸ καὶ ἀπό. Εἰς ταύτας δὲ, ὡς ἐλέγαμεν εἰς τὴν συναλοιφὴν (έ), μετὰ τὴν ἀποκοπὴν τὸ σύμφωνον τῆς προθέσεως μεταβάλλεται εἰς τὸ ἐπόμενον· οἶον καὶ γόνυ Ἰλ. υ. 458. καὶ δὲ Ὅδυσ. π. 190. καὶ κεραιῆς, καὶ κεραι-

λὴν· καὶ μέσσον Ἰλ. λ. 172. καὶ ῥά, Ἰλ. υ. 421. καὶ φά-
λαρα (διὰ τὸν νόμον τοῦ §. 179.) Ἰλ. π. 105.

§. 530. Εἰς ταῦτα δὲ προστίθενται καὶ τὰ ἐφεξῆς·

α. Μετάθεσις, ὁ στοιχείου μετατοπισμός· οἶον, ἀταρπὸς
ἀντὶ ἀτραπός· βάρδιστος ἀντὶ βράδιστος· κάρτιστος ἀντὶ κράτι-
στος· καρδία ἀντὶ καρδία·

β. Μετάληψις λέγεται ἡ στοιχείου ἀντὶ ἄλλου μεταβολή·
(Ζήτ. §. 190. κ. §. 524.)

γ. Μεταπλάσμός· Ζήτ. σελ. 18·

δ. Τμησις, λέξεως συνθέτου ἀνάλυσις εἰς δύο, ἐνῶ με-
ταξὺ τῶν δύο παρεμπίπτει λέξις ἢ μόριον· οἶον, καδ' δ' ἔδαλε
Ὅδυσ. ι. 482· ἀπὸ λοιγὸν ἀμῦναι Ἰλ. α. 67.

Δίγαμμα.

§. 531. Τὸ δίγαμμα ἦτο κατ' ἀρχάς ὀξύς φθόγγος τῶν
χειλέων ὡς τὸ Λατινικὸν f, ὃ ὁποῖος κατ' ὀλίγον μετέπεσεν εἰς
τὸν τοῦ φ ἢ β. Τὸ σχῆμά του ἦτο F ὡς τὸ κεφαλαῖον λατι-
νικὸν F, καὶ διὰ τοῦτο ὠνομάσθη δίγαμμα ὡς ἐκ δύο γάμμα
τοῦ μὲν μεγαλητέρου, τοῦ δὲ μικροτέρου συγκεείμενον. Ἐπειδὴ
παρὰ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας τὸ ἐκράτησαν περισσότερον καιρὸν
οἱ Αἰολεῖς, διὰ τοῦτο ὀνομάζεται Αἰολικὸν δίγαμμα. Τὸ ἐμετα-
χειρίζοντο ὡς πνεῦμα ψιλὸν καὶ δασύ εἰς τὰς ἀπὸ φωνήεντος
ἀρχομένας λέξεις· οἶον, **Φ**εσπερος, **Φ**ελένη, **Φ**αναξ, **Φ**ανήρ, **Φοι**-
νος (ἔθεν τὸ Λατινικὸν *vinum*), καὶ εἰς τὸ μέσον λέξεων· οἶον,
κα**Φ**σομαι, κλα**Φ**σομαι ἀντὶ κλαύσομαι, καύσομαι. Τελευταῖον
ἀντ' αὐτοῦ ἐμεταχειρίσθησαν τὸ υ καὶ β πολλαχοῦ, καὶ αὐτὸ
τὸ ἀπέρριψαν ἀπὸ τὴν γραφομένην γλῶσσαν. Φαίνονται ὅμως
τὰ ἔχγη του εἰς ὅλας τὰς μεταξὺ συλλαβὰς, ὅπου διὰ τὴν ἐπ-
αλληλίαν τῶν φωνηέντων ἐτέθη υ. Τοιαῦτα εἶναι χεύας ἀντὶ
χέας, ἀλεύασθαι ἀντὶ ἀλέασθαι. Εὐκρινέστερα ὅμως διακρίνονται
εἰς λείψανά τινα διαλέκτων, καὶ μάλιστα εἰς παρατηρήσεις τῶν
ἐπῶν τοῦ Ὁμήρου.

§. 532. Ὡς τοιαῦτα ἔχγη ἐμποροῦν γὰ θεωρηθῶν αἱ Αἰολι-

καὶ λέξεις βρόδον καὶ βραδινός, ἐνῶ ὑπάρχουν βρόδον καὶ ῥαδινός, ἤμι, ἦν καὶ ἦ καὶ φημι, φῆν, φῆ· καὶ λέξεις τινές ἀπαντώμεναι εἰς Γλωσσάρια καὶ εἰς Γραμματικούς μὲ ἀρχαϊκὸν θ ἢ γ, ἐνῶ αἱ αὐταὶ φαίνονται εἰς χρῆσιν χωρὶς τούτων τῶν στοιχείων. Ὁ Ἡσύχιος Π. χ. ἔχει βάγιον μὲ ἐξήγησιν μέγα, καὶ γάδονται μὲ ἐξήγησιν εὐφραίνονται, ἐκ τῶν ὁποίων συμπεραίνεται τὸ πρῶτον ὅτι εἶναι τὸ ἄγιον, καὶ τὸ δεύτερον ἄδονται, ἦδονται. Ἐρίγδουπος εἰς τὸν Ὅμηρον ἐκ τοῦ δοῦπος· γέντο (Ἰλ. θ. 43. ν. 241. σ. 476) ταύτ' ἔλετο μὲ συγκοπὴν καὶ Δωρικὴν μετάληψιν τοῦ ν ἀντὶ λ.

§. 533. Εἰς τὸν Ὅμηρον εὐρίσκονται πολλότατα ἔχνη τοῦ ὑπάρχοντος, καὶ ἔπειτα καταργηθέντος Δίγαμμα· καὶ μάλιστα εἰς τὰς ἀντωνυμίας εἶο, ἔθεν, ὅς καὶ εἶ· ἐπεὶ οὐ ἔθεν ἐστὶ χερείων Ἰλ. α. 114· οὐ οἷ ἔπειτα ἄρχιον ἐσσεῖται Ἰλ. β. 393· ἐπεὶ οὐ ἔ καχιζόμενόν γε κατέχτα Ἰλ. ω. 214. Ἐὰν ταῦτα δὲν ἐξεφωνοῦντο οὐ Φεθεν, οὐ Φοι, οὐ Φε, ἀνάγκη ἦτο νὰ ἐκφωνηθοῦν καὶ νὰ γραφοῦν οὐχ ἔθεν, οὐχ οἷ, οὐχ εἶ, ὡς τὸ οὐχ ὁτίη Ὅδυσ. γ. 412, οὐχ ἐσπέσθην Ἰλ. γ. 239. Εἰς ἄλλα παραδείγματα· οἶον, δαίτε οἶ Ἰλ. ε. 4. ὥς κε οἶ αὖθι Ἰλ. ζ. 281. κτλ. Ἐὰν ἔλειπε τὸ δίγαμμα, ἔπρεπε νὰ τεθῇ τὸ ἐφελευστικὸν ν· οἶον, δαίεν οἶ, ὥς κεν οἶ. Ἀλλοῦ εἶναι προφανὴς χασμωδία χωρὶς αὐτοῦ· οἶον, Ἀχιλῆα, εἶο Ἰλ. β. 239· οἷ ἔθεν Ἰλ. ο. 199. Πολλαχοῦ δὲν ἀποστρέφεται τὸ φωνῆεν ὡς τὸ (δὲ οἶ) πλεόν παρὰ ἑκατοντάκις εἰς τὸν Ὅμηρον. Καὶ προσέτι τὰ προηγούμενα μακρὰ φωνήεντα ἢ αἶ δίφθογγοι σπανίως λαμβάνονται ὡς βραχεία, ὡς· καὶ ἔ Ὅδυσ. σ. 109. ἐκ τοῦ ὁποίου συμπεραίνεται ὁ ἐπόμενος φθόγγος Φε, ὡς θέλομεν ἰδεῖν ἄλλου (§. 678.).

§. 534. Λέξεις διγαμματούμεναι εἰς τὸν Ὅμηρον εἶναι αἶ ἐφεξῆς: ἄγνυμι, αἴνυμαι, ἀλῆναι, ἄλις, ἀνάξ, ἀνάσσω, ἀνδάνω, ἄπτω, ἀραιός, ἄρδω, ἄριστον, ἄρνες, ἄστν, ἔαρ, ἔδνα, ἔθειρες, ἔθνος, εἶδος, Εἰδῶ εἰς ὅλους τοὺς χρόνους, εἶδωλόν, εἶκοσι καὶ εἶκοσι, εἶκελος καὶ ἴκελος, εἶκω, εἶοικα, ἐφκειν, εἶσκω, εἵλαρ, εἰλῶ, εἰλύω, ἔλσαι, εἵπον, εἶπον καὶ ἔπος, ἕκαστος, ἕκηλος,

ἐκητι, ἐκυρῆς, ἐκὼν, ἐλιξ, ἐλίσσω, ἐλπῆς, ἐλπω, ἐλπωρῇ, ἐλωρ, ἐννυμι, μετὰ τοῦ εἶμι καὶ ἔσθως, ἐδῆ καὶ ὅς, ἔργον, ἔργω καὶ ἔεργω καὶ ἐργάθω, ἔρδω, ἐρέω, ἔρῶ, ἐρύω, ἔσπερος, ἔτης, ἔτος, ἐτώσις, ἥρομαι, ἥδύς, ἥθος, ἥκx, ἥλος, ἥνοψ, ἥρα, ἥρη, ἥχέω, ἥχῃ, ἥχῆεις, ἱαχῇ, ἱάχω, ἱεμαι, ἱκυάς, Ἴλιος, Ἴον, ἰονθάς, ἱπες, ἱρις, ἰς καὶ ἱρι, ἴσως, ἴστωρ, ἴτυς, ἰωῇ, ἰωκῇ, ὀλόνη, οἶκος, οἰκέω, οἶνος, οἶνοψ, οἶνοποτάζω, οὐλαμός, οὐλος, ὦλξ, ὤς.

§. 535. Τὸ δίγαμμα ἤρχισε νὰ χάνεται κατ' ὀλίγον κατ' αὐτοὺς τοὺς χρόνους ὅταν ἐρράψωδοῦντο τὰ Ὀμηρικὰ ποιήματα, καὶ ὅταν ἤρχισαν νὰ γράφωνται, ἐκεῖνο ἦτο ἀφανισμένον διόλου. Ἐπειδὴ δὲ ἐντὸς τούτου τοῦ χρονικοῦ διαστήματος, ἀλλὰ καὶ μετὰ ταῦτα ἔπαθον πολλὰς ἀλλοιώσεις τὰ ποιήματα ταῦτα ὡς ἐξεύρομεν, ἐκ τούτου ἐξηγεῖται διὰ τί εἰς τόπους τινάς, δὲν εἶναι ἀναγκαῖον τὸ δίγαμμα. Καὶ ἐπειδὴ ἐμπορεῖ νὰ ἤρχιται ἡ παρακμὴ του κατ' αὐτοὺς τοὺς Ὀμηρικοὺς χρόνους, διὰ τοῦτο λέξεις τινὲς ἄλλοτε μὲν ἐμποροῦν νὰ προσεθεῶσι διγαμματικῶς, ἄλλοτε δὲ ἀδιγαμματικῶς. Κατὰ πλάτος ἐπραγματεύθη περὶ τοῦ δίγαμμα ὁ Θείσιος εἰς τὴν μεγάλην γραμματικὴν του §. 153—163 σελ. 186—206.

6. Κλίσεις ὀνομάτων κατὰ διαλέκτους.

Πρώτη κλίσις.

§. 536. Ὀνομαστικὴ ταμίας κοινῶς *). Εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἰωνικὴν, ταμία, ὡς τὰ ὀμηρικὰ, ἱππότα, νεφεληγερέτα, μητίετα, κτλ. ἀντὶ ἱππότης, νεφεληγερέτης, μητιέτης κτλ.

Γενικὴ ταμίου κοινῶς, ταμία δωρικῶς· ταμίεω, Χρύσειω Ἰωνικῶς καὶ κατὰ κοῤῥασιν ταμίω, βορέω. Εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἰων. Ἀτρείδαο, τοῦ α μακροῦ ὄντος.

Αἰτιατικὴ ταμίαν καὶ Ἰωνικῶς ταμίαν· Χρύσην καὶ Χρύσεια Γενικὴ ἡ πληθυντ. ταμιῶν κοινῶς· ταμιῶν, ληξάων ἀρχ.

*) Εἰς τὴν πρώτην καὶ δευτέραν κλίσιν εἶναι τὸ α γίνεται Ἰωνικῶς η καὶ τὸ η Δωρικῶς α, σιωπᾷται ὡς γνωστὸν ἐκ τῶν προειρημένων (§. 511. §. 512).

Ἴων. τοῦ α μακροῦ ὄντος ταμίων, ληστέων Ἴωνικῶς ταμιᾶν, ληστᾶν Δωρικῶς.

Δοτική πληθυντ. ταμίαις κοινῶς, ταμίαισι ἀρχ. Ἴων. ταμίησι καὶ ταμίης Ἴωνικῶς.

Δευτέρα κλίσις.

§. 537. Ἡ δευτέρα κλίσις ταυτίζεται εἰς τὰ πληθυντικά μὲ τὴν πρώτην· ὅθεν Γεν. πλ. τιμῶν, τιμάων, τιμέων, τιμᾶν. Δοτ. πληθ. τιμαῖσι, τιμῇσι, τιμῆς.

Τρίτη κλίσις.

§. 538. Γενική λόγου κοινῶς, καὶ ἀρχ. Ἴωνικ. λόγου ὁδοῖο, καλοῖο· Δωρικῶς λόγω, Πίνδω, Πηνειῶ.

Γενική καὶ Δοτική δυϊκῶς λόγοιν, καὶ ἀρχ. Ἴων. λόγουν, ὥρουν, μαρναμένοιιν, βραχὺ τοῦ ι ὄντος.

Γενική πληθυντική τῶν οὐδετέρων φαίνεται ὅτι ἀρχ. Ἴων. ἐσχηματίζετο εἰς αων· ὅθεν τὸ Ὀμηρικόν Ἑάων ἐκ τοῦ τὰ ἐά (Ζήτ. κατωτ. τὰ ἀνώμ. λέξι. Εὐς).

Αἰτ. πληθ. Δωρ. λόγως τῶς νόμω· σπανιώτερον δὲ εἰς ος· οῖον, τῶς λύκος, Θεόκρ.

Τετάρτη κλίσις.

§. 539. Εἰς ταύτην μόνον παρατηρεῖται ἡ ἐνική γενική εἰς ὦο εἰς τὴν ἀρχ. Ἴωνικὴν διάλεκτον· οῖον, Πετεῶς, Πετεῶ, Πε-τεῶο· Ταλαῶο ἀντὶ Τελαῶ· Μινῶο ἀντὶ Μίνω κτλ.

Πέμπτη κλίσις.

§. 540. Γενική καὶ Δοτ. δυϊκ. ὡς καὶ ἡ τρίτης κλίσεως ἐπεκτείνεται διὰ τοῦ βραχέος ι, ποδοῖν ἀντὶ ποδοῖν.

Δοτ. πληθυντ. ἐκ τῆς πληθ. ὀνομαστ. εἰς τὴν ἀρχ. Ἴων. μὲ προσθήκην τοῦ ι· οῖον, Αἰάντεσσι, κοράκεσσι, παῖδεσσι, βόεσσι· σπανίως δὲ εἰς εσσι.

Τῶν συντηρημένων εἰς ης, ες καὶ ος.

§. 541. Ἡ γενική τοῦ τείχεος τείχους καὶ Δωρικ. τείχευς.

Τῶν εἰς ις ἀρσενικῶν καὶ θυλικῶν καὶ ι οὐδετέρων.

§. 542. Γενικ. πόλεως Ἀττικ. πόλεος (διὰ τὸ μέτρον), Ἴων.

πόλιος καὶ πτόλιος, πόλιϊ πόλι· Ἰωνικ. πόλει πόλει Ἀττ. Δυϊκ. ὀνομαστ. καὶ αἷτ. ὄφιε Ἰωνικῶς· Πληθυντικῶς ὄνομ. ὄφιεσ, Ἰωνικῶς ὄφιεσ· Γενικ. ὄφιων καὶ ὄφρων· Δοτ. ὄφισι· Αἷτιατ. ὄφιας καὶ ὄφιεσ· Κλητ. ὄφιεσ.

Σημ. Τὸ πόλις μόνον ἔχει εἰς τοὺς ἐποποιούς καὶ γενικὴν πόληος, καὶ αἷτιατ. πόληα,

§. 543. Τὸ σίνηπι· γεν. σινήπεως καὶ σινήπεος (διὰ τὸ μέτρον), Ἰωνικ· σινήπιος· Δοτικ. σινήπιϊ σινήπι· Δυϊκῶς ὀνομαστ. καὶ αἷτιατ. σινήπιε· γενικ. καὶ δοτ. σινηπίοιν· καὶ σινηπέοιν· Πληθυντ. σινήπια· σινηπίων σινήπισι.

§. 544. Τὰ εἰς ε υ ς κάμνουσι τὴν γενικὴν Ἰωνικῶς εἰς η ο ς· βασιλεὺς, ἥρς· Δωρικῶς βασιλεῦς· Δοτικ. Ἰων. βασιλῆϊ καὶ αἷτιατ. βασιλῆα. Ὡσαύτως Ἰων. Δυϊκ. βασιλῆε, βασιλήοιν· Πληθυν. ὄνομ. Ἰωνικ. βασιλῆες, βασιλήων· Δοτ. βασιλέεσσιν, ἱππέεσσιν καὶ ἱπῆεσσι, καὶ βασιλῆσι· Αἷτιατ. βασιλῆας.

Τὴν γενικὴν τοῦ κλέος Ἰωνικῶς ποιοῦσι κλέεος κλειός, αἷτ. πληθ. κλειᾶ. Τὴν δοτ. τοῦ Σπέρος, σπεῖϊ καὶ σπηῖ.

§. 545. Τὰ εἰς α ς, κρέας, γέρας, τέρας Ἰωνικῶς σχηματίζονται οὕτω· Γενικ. κρέας, Δοτ. κρέαϊ· Δυϊκ. τὸ κρέαε, τοῖν κρεάοιν· Πληθ. τὰ κρέαα, τῶν κρεάων.

Σημ. Οἱ Ἰωνες μεταβάλλουσι πολλάκις τὸ α εἰς ε, καὶ σχηματίζουν τὰ ὀνόματα ταῦτα ὡς νὰ ἐγίνοντο ἐκ τῆς εἰς ο ς ὀνομαστικῆς· οἶον. κέρεος· τὰ γέρεα· κρέεσι κτλ. Παλαιὰ δὲ τινὰ ὀνόματα ἔχουσι τοῦτον μόνον τὸν σχηματισμόν. Ζήτ. ἀνώμαλα βρέτας, κῶας, οὔδας, κνέφας.

§. 546. Τὰ εἰς α ὕ ς Ἰωνικῶς σχηματίζονται εἰς η ὕ ς· οἶον, γρηῦς, γρηός, γρηῖ, γρηᾶ· Πληθ. γρηῆες, γρηῶν, γρηουσί, γρηῆας χωρὶς συνερéseως. Περὶ δὲ τοῦ ναῦς Ζήτ. ἀνώμαλα.

Οἱ Δωριεῖς ἀντὶ βούς, βούν, ἔλεγαν βῶς, βῶν.

Τὰ εἰς υ ς ἰχθύς κτλ. συναιροῦσι ποιητικῶς τὴν δοτικὴν οἶον, ἰχθυῖ, νέκυι ἀντὶ ἰχθύϊ, νέκυϊ.

§. 547. Τὰ εἰς ω ς καὶ ω σχηματίζουν τὴν αἷτιατικὴν εἰς ο υ ν· οἶον, Ἰοῦν, ἡοῦν, Λητοῦν ἀντὶ Ἰνώ, ἡώ, Λητώ.

Τὰ εἰς η ς, Σοφοκλέης, Περικλέης κτλ. εἰς τὰς πλαγίας πτώσεις πᾶσχοισι κάποτε ἔκθλιψιν τοῦ ε ἀντὶ συναιρέσεως·

οιον, Ἡράκλες, Σοροκλέος, Ἡρακλεί, ὑπερδέα (Ὀμηρ.) ἀντὶ ὑπερδέα ἐκ τοῦ ὑπερδέα.

Σημ. Οἱ Ἀωριεῖς τὰς εἰς οἱ προπροξυτόνους πληθυντικὰς ὀνομαστικὰς παρ-
οξύνουσι λέγοντες φιλοσόφοι, καλουμένοι κτλ. ἀντὶ φιλόσοφοι, καλούμενοι· περι-
σπῶσι δὲ τὰς γενικὰς πληθυντικὰς τῶν περιτοσυλλάβων· οἶον παντῶν, παιδῶν,
τρῶν ἀντὶ παίδων, πάντων, Τρώων· οἱ δὲ Αἰολεῖς παροξύνουσι τὰ ὀξύτονα·
οἶον, σόφος, κάλος, λεῦκος, ἔξυς, κόπις, θύρις· ἀντὶ σοφός κτλ. συστέλλουσι δὲ
καὶ τὸ ας τῶν πληθυντικῶν πρωτοκλίτων καὶ δευτεροκλίτων αἰτιατικῶν, λέγον-
τες μούσας, χρῆστας, ἀντὶ μούσας, χρῆστας.

Γενική καὶ δοτική εἰς φι.

§. 548. Οἱ ἐποποιοὶ ἐσχημάτιζαν γενικήν καὶ δοτικήν ἐνι-
κήν καὶ πληθυντικήν μὲ προσχηματισμὸν τῆς συλλαβῆς φι ἢ
φιν, τὴν ὁποίαν ἐπρόσθεταν κατὰ τὸν ἐφεξῆς κανόνα:

-ο φιν εἰς τὰ ὀνόματα τῆς τρίτης κλίσεως· οἶον, στρατός,
στρατόφιν·

-η φιν εἰς τὰ τῆς δευτέρης κλίσεως· οἶον, κεφαλὴ, κεφαλῆφιν
βία, βίηφι·

-ε σ φιν εἰς τὰ οὐδέτερα τὰ λήγοντα εἰς ος Γεν. εος· οἶον,
ὄρος, στήθος· ὄρεσφι, στήθεσφι.

Ἐξαιρέσεις τινές, ὡς κράτεσφι ἐκ τοῦ ΚΡΑΣ κρατός, ἀφί-
νονται εἰς τὴν καθενὸς παρατήρησιν. — Φαίνεται δὲ ὡς βέ-
βαιον, ὅτι ὁ τύπος οὗτος ἔχει ἀρχικῶς ἐπιρῶηματικὴν τόπου
σημασίαν ὡς αἱ καταλήξεις θι, θεν· διὰ τοῦτο ὄρεσφι σημαί-
νει εἰς τὰ ὄρη· κεφαλῆφι (λαβεῖν) ἐπὶ κεφαλῆς ἢ ἀπὸ τῆς
κεφαλῆς· θύρηφι πρὸ τῆς θύρας. Ἐπρόσθεταν ὅμως διὰ
προσδιορισμὸν τῆς σημασίας καὶ πρόσθεσιν· οἶον, ἐπ' ἱκρίοφιν, ἐπὶ
τοῦ ἱκρίου· διὰ στήθεσφι, διὰ τοῦ στήθους. Ἐκ τούτου δὲ ἐσυ-
νεθίσαν πᾶσαν πτῶσιν συντασσομένην μὲ γενικήν ἢ δοτικήν νὰ
προσχηματίζουσιν οὕτως. Ἐσυνεθίσθη δὲ τόσον ἢ διὰ προσθέσεων
σύνταξις των ὥστ' ὀλιγάκις φαίνονται ἀπροσθετόπτωτοι· οἶον,
ἀγλατήφι πεποιθώς· βίηφι (μὲ βίαν)· σπανιώτατα κεῖνται ἀντὶ
καθαρῆς γενικῆς· οἶον, ὀστεόφιν θίς, ἤγουν σωρὸς ὀστέων. Πλη-
σιάζει ὅμως ὁ τύπος εἰς τὴν ἀληθινὴν πτῶσιν κατὰ τοῦτο, ἐπει-
δὴ συχνάκις συμφωνεῖ μὲ αὐτὴν γραμματικῶς· οἶον, ἀπὸ πλα-

τέος πιυόριν· καὶ ὅτι εὐρίσκεται διπλοῦς εἰς οὐσιαστικὸν καὶ ἐπίθετον· οἷον, κρατερῆρι· βίηρι· ἀλλὰ τὸ δεύτερον τοῦτο ἔχουσι καὶ τὰ εἰς δε τοπικά ἐπιρρήματα εἰς τὸ ὄνδε δόμονδε.

Σημ. Οἱ γραμματικοὶ ἐκλαμβάνουσι τὸ φη τοῦτο ἁπλοῦν, προσχηματισμὸν εἰς τὰς πτώσεις· καὶ διὰ τοῦτο προσθέτουσι εἰς τὴν δοτικὴν τὸ ὑπογεγραμμένον ἰ-ῶτα, διὰ τὸ τὴν διακρίνωμεν ἀπὸ τὴν γενικὴν· ἀλλ' ἀπατῶνται!

§. 549. Εἰς τοὺς ἐποποιούς ἀπαντῶνται πολλὰ ἀνώμαλα ὀνόματα. Ὅλων τὴν ἔχουσιν δὲν εἶναι δίκαιον γὰρ ζητῆ ὁ μαθη-
τὴς ἀπὸ τὴν γραμματικὴν, ἐνῶ τὸ ἔργον τοῦτο ἀνέλαβαν τὰ ἀ-
κριβῆ λεξικά. Τάττομεν ἐνταῦθα κατάλογον τῶν συνηθέστερον
ἀπαντωμένων.

§. 550. Κατάλογος ἀνωμάτων ὀνομάτων

Ἀηδών, Γεν. ἀηδόνας καὶ ἀηδοῦς ὡς ἐκ τῆς ὀνομαστικῆς ΑΗΔΩ·

Ἀἶδος, αἶδι, πτώσεις ἐλλειπεῖς ἐκ τοῦ ΑἶΣ·

Ἀλκί, δοτικὴ μοναδικὴ ἐκ τοῦ ΑΛΞ·

Ἀλφι, ἀρχαῖος τύπος, ἀντὶ τοῦ ὁποίου ἔγεινεν ἐρεξῆς ἄλφειτον·

Ἄνα, ποιητικῶς ἐπὶ θεοῦ λεγόμενον, ἀντὶ τῆς κλητικῆς ὦ
ἄναξ, καὶ κατὰ κρᾶσιν ὦνα·

Ἄνδραπόδεςσιν, ἀντὶ ἀνδραπόδοις ἐκ τοῦ ΑΝΔΡΑΠΟΔΕΣ·

Ἀργέτος, γέτι, κατὰ συστολήν, ἀντὶ ἀργήτος, ἦτι ἐκ τοῦ
ἀργῆς ὁ λευκός·

Ἄρης, ἀρχ. Ἴων. Ἄρης, Ἀρηϊ, Ἀρηα·

Βρέτας, γεν. βρέτεος, πληθυντ. βρέτη (§. 545. Σημ.)

Βῶς, βῶν. Ζήτ. §. 546·

Γάλως (ἢ συννυμφάδα κοιν.) Γεν. Γάλω· Ἴων. ὀνομαστ. γαλό-
ως, γαλώω·

Γέλως, Δοτικ. εἰς τὸν Ὅμ. γέλω· καὶ αἰτιατ. γέλον Ὅδυσ.
υ. 346) μετὰ διαφόρου γραφῆς γέλω·

Γλάφυ εἶναι· οὐδέτερον ἐπίθετον μὴ ὑπάρχοντος τοῦ ΓΛΑ-
ΦΥΣ· ἐκ τούτου ἔγεινε γλαφυρόν·

Γόνυ. Ζ. σελ. 18.

Δαί, (ἐκ τοῦ δαίς, δαίς) Ἴωνικῶς καὶ Δωρικῶς ἀντὶ τῆς
δοτ. δαίδι·

Δένδρεσι· Ἰωνικ. ἐκ τοῦ ΔΕΝΔΡΟΣ· Ἰωνικά δὲ καὶ τὰ πληθ.
δένδρεα, καὶ δένδρεοις·

Δόρου. Ζ. σελ. 18·

Δορυξέ, κλητ. εἰς τὸν Ἀριστοφ. ἀντὶ δορυξέε ἐκ τοῦ Δορυξόος.

Σημ. Τῶν ἐκ τοῦ οος ους (σελ. 12) συναιρουμένων ἡ κλητικὴ οὐ εὑρίσκεται
εἰς τὸ κύριον ὄνομα Πάνθου (ἐκ τοῦ Πάνθοος) καὶ ἄλλα ἔως τινά. Κυρίως ὁμως
ἄλλοι δὲν ἀπαντᾷται.

Δῶ, ἀρχαία ὄνομαστικὴ καὶ αἰτιατικὴ, ἀναπληρωθεῖτα ἔρε-
ξῆς εἰς τὸ δῶμα·

Ἐαρ, κατὰ συναίρ. ἦρ, ἦρος, ἦρι·

Ἐάων. Ζ'. Ἐύς·

Εἰκὼν, εἰκόνος καὶ εἰκοῦς· Αἶτ. εἰκόνα καὶ εἰκῶ· Πληθ. εἰκό-
νας καὶ εἰκούς.

Ἐὺς (ἀγαθός) ποιητ. Γεν. ἔῃρος, Αἰτιατ. ἐύν· καὶ ἡῦς· οὐδ.
ἡῦ. Ἐ δὲ τῶν ἀχρήστων ΕΟΣ-Α-ΟΝ πληθυντ. ΕΑ, γίνεται ἡ
πληθυντ. γεν. ἐάων (§. 538).

Ἐῆρος, Π. χ. παιδός ἔῃρος, ἥγουν σοῦ παιδός, εἶναι γενικὴ τοῦ
ἘΥΣ, ἀντὶ ἐός, κτητικῆς τριτοπροσώπου ἀντωνυμίας λαμβανο-
μένης ἐνταῦθα ὡς δευτεροπροσώπου. Ζητ. Συντακ. εἰς Ἀντωνυμ.

Ζῶς, εἰς τὸν Ὅμ. ἀντὶ ζωδός, ζωντανός.

Ἡλέ, Ἰλ. ο. 123. φρένας ἥλέ, ἀνόητε δηλαδὴ, κατ' ἀποκο-
πὴν ἐκ τοῦ ἥλεέ, τὸ ὅποιον εὑρίσκεται Ὅδυσ. β. 243. φρένας
ἥλεέ ἐκ τοῦ σπανίως ἀπαντῶντος ἥλεός, ὁ φρενόληπτος καὶ
τρελός·

Ἡρα, ἑλλειπῆς αἰτιατικὴ τῶν ἐποποιῶν ἀντὶ τοῦ χάριν, βοή-
θειαν, ἀγάπην (ἐπιφέρειν)·

Ἡρως, Ἀττ. ἥρωα ω, καὶ ἥρωας ως. Διὰ τὸ μέτρον. Δοτ.
ἥρω, πληθ. ὄνομ. οἱ ἥρως·

Ἡύς· Ζήτ. Ἐύς·

Θέραπα, θέραπες ἀντὶ θεράποντα, θεράποντες ἐκ τῆς ὀνο-
μαστικῆς ΘΕΡΑΨ.

Ἰχῶρ, Γεν. ἰχῶρος, Αἶτ. ἰχῶρα, εἰς τὸν Ὅμ. ἰχῶ.

Κάλως, ω, κτ. Πληθ. κάλωες· Ἐτι κάλοι, κάλους ἐκ τοῦ
ΚΑΛΟΣ·

Κάρα Ἀιτ. κάρη Ἴων. τὸ (ἡ κεφαλὴ) τοῦ πρώτου εὐρίσκειται προσέτι μόνον ἡ δοτικὴ κάρᾱ. Τὸ δὲ κάρη ἔχει γενικὴν κάρητος. Δοτ. κάρητι· εὐρίσκεται δὲ καὶ καρήατος ἐκ τοῦ κάρηαρ· Εἰς τὸν ὕμνον εἰς Δήμητραν (στίχ. 12) ἀπαντᾷται κάρᾱ ἀντὶ κάρᾱ ἡ-ἡα—Ἐκ δὲ τοῦ ΚΡΑΑΣ καὶ ΚΡΑΣ εὐρίσκονται εἰς ὅλους τοὺς ποιητάς πληθ. κράατα· ἐκ τοῦ δευτέρου, κρατὺς, τί, ἀρτενικοῦ γένους πάντοτε. Αἰτιατ. ἐνικ. κῶατα Ὅμηρ.—Μόνος ὁ Σοφοκλῆς ἔχει ὀνομαστ. καὶ αἰτιατ. ἐνικ. τὸ κῶατα (Φιλοκτ. 1457).

Κλάλ, κλάδεσιν, ὡς ἐξ ὀνομαστικῆς τοῦ ΚΛΑΣ.

Κνέφας (σκότος) Γεν. κνέφρος, καὶ κνέφους (Ἀριστοφ. Ἐκκλ. 290), Δοτ. κνέφαϊ κνέφα (§. 545. Σημ.).

Κρόκα, αἰτιατ. ὡς ἐκ τοῦ ΚΡΟΞ.

Κυκεῶν, Αἰτιατ. ποιητ. κυκεῶ, Ἴων. κυκεῖω.

Κῶας (τὸ), Γεν. κῶεος, πληθ. κῶεα (§. 545. Σημ.).

Λᾶας (ὁ), Γεν. λᾶος, Αἰτ. λάαν λᾶν, πληθ. λάεσσιν. Εὐρίσκεται δὲ καὶ κατὰ τὴν πρώτην κλίσιν Γεν. λάου καὶ (ἐκ τοῦ λᾶς) λᾶ.

Λίπα, ἀρχαῖον οὐσιαστικὸν οὐδέτερον (ἐλαιον, λίπος Ἱπποκρ.) καὶ λίπας· Δοτικ. λίπαϊ λίπα, ἐβραχύνετο εἰς τὴν ἐκφώνησιν λίπα, καὶ μάλιστα εἰς τὴν φράσιν λίπα ἀλείφεσθαι. Τὸ Ὅμηρικὸν λίπ' ἐλαίῳ, ἀντὶ λίπα ἐλαίῳ σημαίνει ἐλαιον ἐξ ἐλάας ὅχι ἐξ ἄλλου φυτοῦ ἢ ζώου.

Λῖς (λέων), Αἰτ. λῖν, καὶ ὅχι τι ἄλλο.

Λῖς, ἐπίθετον ἀντὶ λισσῆ, ἐλλειπὲς τῶν ἄλλων γενῶν.

Λιτί, λῖτα (λινάριον)· αἱ ἄλλαι πτώσεις ἐλλείπουσι.

Μάστι, ιν, ἀντὶ μάστιγι, μάστιγα ὡς ἐκ τοῦ ΜΑΣΤΙΣ.

Μεῖς Ἰωνικῶς ἀντὶ μῆν, Γεν. μηνὸς κτλ.

Μέλε, κλητικὴ διγενῆς ἐπὶ φιλικῆς καὶ πιστῆς προσφωνήσεως. Ἐκλαμβάνουν ὀνομαστικὴν τῆς τὸ Μέλεος· ἀλλ' ἀμφιβάλλεται.

Ναῦς, Γεν. Δωρ. νᾶος κτλ. Ἰωνικῶς νηῦς, νηὸς, νηῖ, νῆα καὶ νηῦν. Ἄλλως Ἰωνικὸς σχηματισμὸς Γεν. νεὸς, Αἰτ. νέας· Πληθ. νέες, νέας. Ἡ θυϊκὴ δοτ. εἰς τὸν Θουκυδίδην νεοῖν.

Νίφα (χιών) μόνον Αἰτιατ. ἐκ τοῦ ΝΙΨ.

Οἰδίπους, ποδος καὶ που· Δοτ. Οἰδίποδι· Αἰτιατ. Οἰδίποδα καὶ Οἰδίπουν, Κλητ.—που. Εἰς δὲ τοὺς ποιητάς (ὡς ἐκ τῆς ὀνομαστικῆς Οἰδιπόδης) Γεν. Οἰδιπόδαο, Δωρ.—ω, Ἰωνικῶς —εω· Γεν. ῆ· Αἰτ. ῆν· Κλ. Οἰδιπόδα·

Ὅϊς, Γεν. ὄϊος· Πληθ. ὄνομ. καὶ Αἰτ. ὄϊς (μακρὸν ι). Ἡ Ἐνικ. ὄνομ. ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον συναιρεῖται οἷς, Γεν. αἰδς, Δοτ. οἷ, Αἰτ. οἷν· Πληθ. οἷες καὶ οἷας συναιρ. οἷς (ᾗθεν ἦ, αἷ, τὰς οἷς)· Πληθυντικὴν δοτικὴν ἔχει ὁ Ὅμηρος ὅεσσι·

Ὅρνις, θος, Δωρικῶς ὄρνιχος, ὄρνιχι· Ἡ δοτικὴ πληθυντικὴ ὄρνιξι δὲν εὐρίσκεται·

Ὅσσε (ὄρθαλμοί) Δυϊκ. ὄνομ. καὶ Αἰτ. Πληθυντ. ὄσσων, ὄσσοις, ὄσσοισιν·

Οὔδας, τὸ (ἔδαφος), οὔδεος, οὔδεϊ (§. 545. Σημ.)·

Οὔς (αὐτίον, Γεν. ὠτός κτλ. Δωρ. ὦς. Ἐκ δὲ τοῦ Οὔας ποιητ. Γεν. οὔατος, οὔατα· Δοτ. πληθυντ. ὠτίν·

Παῖς, ποιητ. παῖς, Αἰτ. παῖν·

Πλέες· Ἴωνες καὶ Δωριεῖς ἔλεγαν πλεῦν ἀντὶ πλέον, καὶ πλεῦνες ἀντὶ πλέονες πλείονες. Εἰς τὸν Ὅμ. εὐρίσκεται πλέες, πλέας·

Πολὺς (ἐπίθετον) καὶ πουλὺς καὶ πολλός· Οὐδετ. πολὺ καὶ πολλόν· Γεν. πολέος· Αἰτιατ. πολὺν καὶ πουλὺν καὶ πολλόν· Πληθ. Πολέες καὶ πολεῖς· Γενικ. πολέων· Δοτ. πολέσι καὶ πολέσσι καὶ πολέεσσιν· Αἰτιατ. πολέας καὶ πολεῖς·

Ποσειδῶν· Ἀρχ. Ἴων. Ποσειδάων—νος καὶ ωνος· Αἰτιατ. Ποσειδῶ· Δωρ. Ποσειδᾶν, ποτειδᾶν—ἄνος· Ἴων. Ποσειδέων Ποσειδέωνος·

Πρόσωπον· Πληθ. εἰς τοὺς ποιητάς προσώπατα (οὕτω τὴν σήμερον λέγει ὁ χύδην λαός) προσώπασιν·

Πρόχρος (ἦ, σκεῦος μὲ τὸ ὅποιον γύνουν νερόν, βαρβαρο-τουρκιστὶ ἱπρίκι) συναιρ. πρόχρους, Γεν. πρόχρου· Δοτικ. Πληθ. πρόχρουσιν (Ἀριστοφ. Νεφ. 272. Εὐριπ. Ἴων 434)·

Σπέος (σπηλαιον) σπεῖος, σπεῖι, σπη· Ζήτ. §. 544·

Στάγες ὡς ἐκ τοῦ ΣΤΑΞ·

Στέαρ, στήρ· στητός· ὁμοίως μὲ τὸ ἔαρ, τὸ ὁποῖον Ζήτ.

Στιχός, στίχες ὡς ἐξ ὀνομαστικῆς ΣΤΙΞ.

Ἵδωρ· Ἐκ τοῦ ἽΔΟΣ ἔμεινεν εἰς τοὺς ποιητὰς ἡ δοτικὴ ὕδει·

Υἱός (Ζήτ. σ. 20)· Γεν. Ἵων. υἱός, Ἐπικ. υἱός· Δ. υἱί·
Αἱ. υἱά· Πληθ. υἱές· υἱάτι· μεταγενεστέρων τύπος εἶναι ἡ Δ.
υἱεύσιν.

Ἵσμι· Δοτικὴ ὡς ἐκ τοῦ ὙΣΜΙΝ·

Φρέαρ, φρέατος καὶ φρέατος, συναίρ. φρητός·

Χελιδών, ὄνος· Κλητ. ποιητ. χελιδοῖ ὡς ἐξ ὀνομαστικῆς
ΧΕΛΙΔΩ.

Χέρη· χέρη· Πληθυν. χέρηες, τὰ χέρεια· πτώσεις ἀχρή-
στου ὀνομαστικῆς τοῦ ΧΕΡΥΣ ἢ ΧΕΡΗΣ θετικαὶ ἀντὶ τῶν
συγκριτῶν, χείρους χείρονα, χείρονες. Τὸ χείρων δὲ Ἵωνικῶς
ἐλέγετο χερείων, καὶ Δωρικῶς χερήων·

Χρεών, τὸ, ἐκ τοῦ χρή· ἄκλιτον ὄνομα·

Χρέως (τὸ) Ἵωνικ. καὶ Ἀττ. ἀντὶ χρέος, Γενικ. χρέους κτλ.
Εὐρίσκεται δὲ τώρα εἰς νέας ἐκδόσεις ἐκ χειρογράφων διορθω-
θείσας καὶ γενικ. χρέως (Δημοσθ. κατὰ Τιμοκρ. σελ. 1189 καὶ
1203)· Πληθ. χρέα. Δοτικὴ ἐλλείπει καὶ ἀπὸ τοὺς δύο ἀριθ-
μούς. Οἱ ἐποποιοὶ ἔχουν ὀνομαστικὴν χρεῖος καὶ χρεῖως. Παρά-
γεται δὲ ἡ λέξις ἐκ τοῦ χράω (δανείζω). Ἀρχαιότατος λοιπὸν
τύπος τοῦ οὐσιαστικοῦ τούτου ἦτο ΧΡΑΟΣ, γεν. ΧΡΑΟΥΣ,
καὶ ἐκ τούτων ἐγεννήθη Ὀνομ. καὶ Γενικ. χρέως, καθὼς ἐκ τοῦ
λαός καὶ λαούς—λεώς. Τὸ δὲ χρέος ἔγινεν ἔπειτα ἐκ τούτων.

7. Ἐπίθετα.

§. 551. Εἰς τὰς διαλέκτους φαίνονται ἰδιότητές τινες τῶν
ἐπιθέτων· οὐσιωδέστεραι εἶναι αἱ ἐφεξῆς·

α) Τὴν πληθυντικὴν γενικὴν τῶν θηλυκῶν ἐπιθέτων σχημα-
τίζουσιν οἱ Δωριεῖς εἰς ᾧν· οἶον, ἀλλᾶν, καλᾶν, σοφᾶν, ὅποτε
τὰ ἐπίθετα φυλάττουσι τὸν ἐκ τῆς κλίσεως τόνον, ἐὰν καὶ τὰ
ἀρσενικά εἶναι βαρύτερα (Ζήτ. §. 73. ε').

β) Ὁ Ὀμηρὸς καὶ οἱ Δωρικοὶ ποιηταὶ μεταχειρίζονται θηλυ-

κῶς καὶ τὴν υς κατάληξιν τῶν ἐπιθέτων τῶν ληγόντων εἰς υς, εια, υ' οἶον, ἡδὺς αὐτμη' Ὀδυσ. μ, 369· πουλὺν ἐφ' ὕγρην Ἰλ. χ. 27. θῆλυς ἐέρση Ὀδυσ. ε, 467. ἀδέα χαίταν Θεόφρ. Κ. 8.

§. 552. Σημειόνομεν ἐνταῦθα σπάνιά τινα εἰς τοὺς ποιητὰς ἀπαντώμενα ἀνώμαλα ἐπίθετα·

α) Ἐὺς καὶ Ἡὺς Ζήτ. τὸν κατάλογον τῶν ἀνωμ.

β) Μάκαρ (ἀντὶ μακάριος) εἶναι γένους κοινοῦ· ἔχει ζμῶς καὶ θηλυκὸν μάκαιρα. Οὐδέτερον δὲν εὐρίσκεται·

γ) Ἀρσενικά τινα ἐπίθετα ἔχουσι θηλυκὸν μὲ σπηνίας παραγωγῆς τύπον· οὕτω πένησσα ἐκ τοῦ πένης, πρέσβειρα ἐκ τοῦ πρέσβυς·

δ) Πότνια καὶ πότνα ἐπικῶς (σεβασμία, κυρία) εἶναι μόνον θηλυκόν·

ε) Ἐπίθετά τινα κοινοῦ γένους (§. 93. α. β) ἔχουν καὶ τύπον θηλυκοῦ ὥς καὶ τὰ γ')· οἶον πείρα ἐκ τοῦ ὁ καὶ ἡ πίων· πρόφρασσα ἐκ τοῦ ὁ καὶ ἡ πρόφρων·

ς) Ἀρχαῖοι ἀπλοῖ τύποι τῶν ποιητῶν εἶναι πρέσβα ἀντὶ πρέσβειρα, λῖς ἀντὶ λισσῇ (Ζήτ. τὸν κατάλογον τῶν ἀνωμ.), τὰ ὅποια ἐσφαλμένως ἐνομίσθησαν κατὰ συγκοπὴν ἢ ἀποκοπὴν·

ζ) Διὰ τὴν εὐκόλον σύνθεσιν ἐπιθέτων ἐξ οὐσιαστικῶν (§. 94. α), σχηματίζουσι οἱ ποιηταὶ πτώσεις τινὰς ἐπιθέτων, τῶν ὁρίων ἢ ἐνικῇ ὀνομαστικῇ δὲν εὐρίσκεται, οὐδὲ δύναται νὰ προϋποτεθῇ μὲ κανονικὴν ἀναλογίαν· οἶον, ἐρυσάρματες ἵπποι (ἐκ τοῦ ἄρμα, ατος), πολύαρνι Θυέστη (ἐκ τῆς Γεν. ἀρνός).

8. Παραθετικά.

§. 553. Διφοραὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῶν παραθετικῶν εὐρίσκονται παντοδαπαί· εἰς τὸν Ὅμηρον καὶ εἰς τὰς διαλέκτους, διότι,

α) ὁ Ὅμηρος μακρύνει κάποτε τὴν πρὸ τοῦ τερος καὶ τατος συλλαβὴν παρὰ τὸν κανόνα (§. 199. Σημ. α) διὰ νὰ δώσῃ σχῆμα προσφεύστερον εἰς τὸν στίχον του· οἶον, διζυρώτερον, διζυρώτατον, κακῶξινώτερος, λαχρώτερος, ἰθύντα (ἐκ τοῦ ἰθύς)·

β) Σχηματίζει ἀνώμαλα συγκριτικά ἐξ οὐσιαστικῶν· οἶον, κύντερος (σκυλότερος ἢ ἀναισχυντότερος) ἐκ τοῦ κύων κυνός· βασιλεύτερος (ἰσχυρότερος) ἐκ τοῦ βασιλεύς.

γ') Συγκρίπτει ὑπερθετικῶν τινων τὸ τ μετὰ τοῦ προηγουμένου ο ἢ ω· εἶον, μέσσατος ἀνσὶ μεσώτατος καὶ ἀντὶ νεώτατος, νέατος νεάτατος, Θηλ. συναῖρ. νήτη (ἢ κατωτάτη χορδὴ πεζογραφικῶς).

δ') Ἐκ τῶν ἀνωμάλων συγκριτικῶν καὶ ὑπερθετικῶν παρεκτός τῶν εἰρημένων (§. 201) ἀπαντῶνται εἰς τὸν Ὅμηρον καὶ εἰς τὰς διαλέκτους οἱ ἐφεξῆς ἀσυνήθιστοι εἰς τοὺς πεζογράφους τύποι:

	Συγκρ.	Ὑπερ.
ἀ. ἀγαθός	ἀρεῖων λωίων κ. λωίτερος κρείσσω	
Ἰων.	κρέσσω	κάρτιστος
Δωρ.	κάρῳων	
β'. κακός	κακώτερος, χειρότερος χερεῖων καὶ χερεϊότερος	
Δωρ.	χερῆων ῆσσω	ῆκιστος α)
Ἰων.	ῆσσω	μεῖστος (Βίων Δ', 10)

α) Τὸ σπανιότατον τοῦτο ὑπερθετικὸν ἀπαντᾷται εἰς τὸν Ὅμηρον Ἰλ. ψ. 531, Βάρδιςτοι μὲν γὰρ ἔσαν καλλίτριχες ἵπποι.

ῆκιστος δ' ἦν αὐτός· ἐλαυνέμεν ἄρμ' ἐν ἀγῶνι:
Οἱ κριτικαὶ τὸ φιλοῦσιν (ῆκιστος), καὶ τὸ παράγουσιν ἀπὸ τῶν θετικῶν ἦκα, ἡσύχως· οἶον, ἦκα πρὸς ἀλλήλους· ἔπεα πτερόεντι· ἀγόμενον, ἦγουν ἡσύχως. Ἄλλ' ὁ Βούτμανος (Λεξιλογ. 4.) ἀποδείξας ὅτι καὶ τὸ ἦκα σημαίνει μᾶλλον τὸ ὀλίγον· οἶον, ἦκα παρακλίνας κεφαλὴν Ὀδυσ. υ. 301, ἦγουν ὀλίγον, καὶ ἐξ ἄλλων παραδειγμάτων, καὶ τὸ ψιλὸν πνεῦμα ἀποδίδωσιν εἰς τὴν Ἰωνικὴν γλῶσσαν, ἐξηγεῖται τὸ ῆκιστος τοῦτο ὅχι ἡσύχωτατος, ἀλλ' ὀλιγώτατος, ἦγουν ἀναξιώτατος, ἐπιφέρειν εἰς μαρτυρίαν καὶ τὴν παλαιὰν παράφρασιν, ὅτι αὐτὸς ἦτο «ῆσσω ἱππηλάτης καὶ εἶχε βραδυτέρους ἵππους «καὶ τελευταῖον θέλει θετικὸν ἦκός (ἀφανισμένον ἦδη), συγκρ. ῆσσω, ὑπερθ. ῆκιστος (μὲ δαρείαν)· καὶ καθὼς τὸ ἐπιφύημα τά-

	Συγκρ.	Υπερθ.
δ'. ῥήιδιος	ῥήίτερος	ῥήίτατος, ῥήίσιτος
ε'. βραδύς	βράσσων	βάρδιστος
ς'. μακρός	μακρότερος κ. μάσσων	} μήκιστος
ζ'. παχὺς (πλατὺς) πάσσων.		

9. Ἀριθμητικὰ ὀνόματα.

§. 554. Ὡς παραλλαγαὶ τῶν διαλέκτων εἰς τὰ ἀριθμητικὰ ὀνόματα φαίνονται μόνον τύποι τινὲς δεύτεροι τῶν κοινῶς συνειθιζομένων:

α) Οἱ ἐποποιοὶ ἔλεγον ὄχι μόνον εἷς, τὸ ὑποῖον ὁ Ἡσίοδος 145 ἐπεξέτεινε καὶ εἰς τὸ ἕεις, ἀλλὰ καὶ ἴος, τοῦ ὁποίου μόνον τὸ θηλυκὸν εἶναι ἐντελῶς σχηματισμένον: ἴα, ἴῃς, ἴῃ, ἴαν, ἐνῷ τοῦ ἀρσενικοῦ διεσώθη μόνον ἡ δοτικὴ ἰῷ Ἰλ. ζ. 455. Μετὰ τοῦ πρῶτος, Δωρ. πρᾶτος, εὐρίσκεται καὶ Πρόμος, τὸ ὁποῖον ὁ μὲν Ὅμηρος ἐκλαμβάνει πάντοτε ἀντὶ τοῦ πρόμαχος, Ἰλ. η. 75. ε. 533. Πρόμον ἄνδρα· οἱ δὲ μεταγενέστεροι ἐποποιοὶ ἀντὶ τοῦ πρῶτος· — δεύτερος, εὐρίσκεται καὶ ὁ ὑπερθετικός τύπος δεύτατος ταῦτ. ἔσχατος·

β') Τοῦ δύω εὐρίσκονται εἰς τὸν Ὅμηρον οἱ ἐφεξῆς τύποι: Ὀνομ. δύω, δύο, δοίω, δοιοί, δοιαί, δοιά.

Γενικ. ὡω·

Δοτ. δοιοῖς, δοιοῖσι·

Αἰτιατ. δύω, δύο, δοιῶ, δοιούς, δοιάς, δοιούς.

γ') Τοῦ τρεῖς τὸ τακτικὸν τρίτος εὐρίσκεται καὶ τρίτατος εἰς τὸν Ὅμηρον. Ὡσαύτως εὐρίσκεται καὶ ἐβδόματος, ὀγδόατος ἀντὶ ἑβδομος, ὀγδόςος.

δ') Τοῦ τέσσαρες ἔχει δοτικὴν ὁ Ὅμηρος κατὰ μετάθεσιν τέτρασιν, καθὼς καὶ τέτρατος πολλάκις ἀντὶ τέταρτος. Αἰολικῶς ἀντὶ τέσσαρες ἔλεγον καὶ πίσυρες, τὸ ὁποῖον ἀπαντᾷται

χα ἔγεινεν ἐκ τοῦ ταχὺς, οὕτω τὸ ἦκα ἐκ τοῦ ἡκύς. Ἀπαντᾷται δὲ καὶ ἐκ τῶν πεζογράφων εἰς τὸν Αἰλιανὸν (Ἰδιότ. ζῶων Δ'. 31) κορυμῇ ὀμιλεῖν ἡμιστος, καὶ (Θ'. 1) θηρῶν ἡμιστός ἐστιν. Ἄλλου δὲν εὐρίσκεται εἰμὴ τὸ ἐπὶ ῥῆμα ἡμιστα Ηρβ. §. 201. β'

καὶ εἰς τὸν Ὅμηρον. Δωρικῶς τέττορες ἢ τέτορες, τὸ ὁποῖον ἔχει καὶ ὁ Ἡσίοδος· Ἰωνικῶς τέσσερες·

εἰ) Τοῦ ἐννέα τὸ τακτικὸν εἰς τὸν Ὅμηρον εἶναι ἐννατος καὶ ἐννατος· Ἡ τοῦ ι παρένθεσις εὐρίσκεται καὶ εἰς παράγωγά τινα· οἶον, εἰνάκις, εἰνάνυχες κτλ. Ὁ Ὅμηρος ἔχει καὶ ἐννήκοντα ἀντὶ ἐνενήκοντα·

ς) Πέντε, Αἰολ. κ. Δωρ. πέμπε. Εἵκοσιν, Ἐπικ. ἐείκοσι, Δωρ. εἵλατι. Ὀγδώκοντα Ἰων. ἀντὶ ὀγδοήκοντα·

ζ) Ἀντὶ ἀκόσιοι Ἰωνικῶς καὶ ἐπικῶς ἐτρέπετο τὸ α εἰς η· οἶον, διηκόσιοι, τριηκόσιοι, ἐξηκόσιοι κτλ., οὕτω καὶ τριήκοντα ἀντὶ τριάκοντα.

10. Ἀντωνυμίας κατὰ τὰς διαλέκτους.

Προσωπικαί.

§. 555. Α'. Ἐγώ· Δωρ. ἐγών· Αἰολ. ἔγων·

Ἐμοῦ Ἰωνικ. καὶ Δωρ. ἐμεῦ καὶ μεῦ καὶ ἐμεῦς καὶ ἐμοῦς· Ποιητ. ἐμέο ἐμεῖο καὶ ἐμέθεν·

Ἐμοί· Δωρ. ἐμεῦ καὶ ἐμίν·

Ἡμεῖς· Ἰων. ἡμέες· Δωρ. ἄμές, Αἰολ. ἄμμες·

Ἡμῶν· Ἰων. ἡμέων καὶ ποιητ. ἡμείων· Δωρ. ἄμῶν καὶ Αἰολ. ἄμμέων·

Ἡμῖν· Δωρ. ἄμμι· καὶ ἄμμῖν· Ποιητ. ἡμῖν κ. ἡμῖν με βραχὺ·

Ἡμεῖς· Ἰων. ἡμέας καὶ ἡμεῖας· κ. ἡμεῖς· Δωρικ. ἄμέ, τὸ ὁποῖον ἑλλω; εἶναι δοῦνός ἀριθμός·

Δοῦκ. Ὄνομ. νῶϊ, νῶϊν· Γεν. κ. Δοτ. νῶϊν· Αἰτ. νῶϊ, νῶ·

Β'. Σύ· Δωρ. τὺ καὶ ποιητικῶς τύνη·

Σοῦ· Ἰων. σέο, σείο· ποιητ. σέθεν καὶ σέθεν· Δωρικ. σεῦ καὶ τεῦ καὶ τεῦς καὶ τεοῖο κ. τεοῦς·

Σοί· Δωρικ. τοι (ἐγκλιτικόν) καὶ τὴν καὶ τὲν καὶ ἴν·

Σέ· Δωρ. τέ καὶ τὺ (ἐγκλιτικόν)·

Ὑμεῖς· Ἰων. ὑμέες· Δωρ. ὑμές· Αἰολ. ὕμμες·

Ὑμῶν· Ἰων. ὑμέων καὶ ποιητ. ὑμείων· Αἰολ. ὕμμέων·

Ὑμῖν καὶ ποιητ. ὑμῖν (με βραχὺ)· κ' ὕμῖν· Δωρ. ὕμιν· Αἰολ. ὕμμῖν·

Ἵμαξ' Ἴων. ὑμέας· ὑμείας· κ' ὑμάς· Δωρ. ὑμέ (τὸ ἑποῖον ἄλλως εἶναι δοῦνός ἀριθμὸς) καὶ ὕμμε· Αἰολ. ὕμμας·

Δυῖχ. Ὀνομ. σφῶ, σφῶϊν, σφῶϊ·

Γεν. σφῶϊν·

Αἰτ. σφῶϊ, σφῶ·

Γ'. Οὗ Γενικ. Ἴων. εἶο καὶ εἶο, Ποιητ. ἐεῖο, ἔθεν καὶ εἶο-
θεν· Δωρικ. εὔ·

οἶ, Ἴων. ἐοῖ·

εἶ, Ποιητ. ἐέ·

Πληθ. σφεῖς· Ἴων. σφέες· Δωρ. σφές·

Σφῶν· Ἴων. σφέων καὶ σφείων·

Σφίσι, ποιητ. σφι καὶ σφιν (ἐγκλιτικά)·

Σφᾶς, Ἴων. σφέας· κ. σφάς· Δωρ. σφε καὶ ψέ, Αἰολ. ἄσρε·

Δυῖχ. Ὀνομ. — —

Γεν. σφωιν (ἐγκλιτικόν)·

Αἰτ. σφωε, σφω (ἐγκλιτ.)·

Τὴν σφε αἰτιατικὴν μεταχειρίζονται οἱ Ἀττικοὶ ποιηταὶ καθ' ὅλους τοὺς ἀριθμοὺς ἀντὶ τοῦ αὐτὸν, αὐτήν, αὐτὸ, καὶ αὐτοὺς-
ας-ά·

ἢν εἶναι Δοτικὴ παντὸς προσώπου ἀντὶ ἐμοί, σοί, οἶ·

Τέλος δὲ εἶναι Ἴων. καὶ Δωρ. μὶν καὶ Ἀττ. νῖν (ἐγκλιτι-
κὰ) παραλαμβάνόμενα ἀντὶ τρίτου προσώπου παντὸς γένους
(Ἀττικῶς δὲ καὶ παντὸς ἀριθμοῦ) ἀντὶ τῆς αἰτιατικῆς.

Σημ. Ἀντὶ τοῦ μορίου γε (σελ. 24) ἐπρόσθεταν Αἰολεῖς καὶ Δωριεῖς γα· οἶον, ἔγωνγα, τύγα, ἀντὶ ἔγωγε, σύγε. Αἱ αὐταὶ διάλεκτοι προσθέτουσιν εἰς προσωπικάς τινὰς η ἢ νη· οἶον, ἐγώνη, ἐμεύνη, ἐμίνη. Τὸ νη τοῦτο εἶναι εἰς τὴν συνήθη μας γλώτταν να εἰς τὰς ἐνικὰς αἰτιατικὰς α. καὶ β'. προσώπου· οἶον, ἐμένα, ἐσένα.

Κτητικάί.

§. 556. Ἀντὶ τοῦ σός, σή, σὸν Ἴων. καὶ Δωρ. ἔλεγαν
τεός, τεά, τεόν. Ἀντὶ δὲ τοῦ ἐός, ἐά, ἐόν, ἔλεγαν, ὅς, ᾧ, ἡ,
ὄν. Περὶ δὲ τοῦ ἐήρς. Ζήτ. εἰς τὰ ἀνώμαλα Ἑῦς·

Ἀντὶ δὲ τῶν πληθυντικῶν ἡμέτερος, ὑμέτερος, σφέτερος ἔλε-
γαν ἁμός, ἁμή, ἁμόν· ὑμός, ἡ, ὄν· σφός, ἡ, ὄν οἱ Δωριεῖς καὶ

οἱ ἐποποιοί, ἐκτός ὅτι οὗτοι ἐψίλουν τὰ πρῶτα, ἀμὸς, ἀμή, ἀμόν· Οἱ δὲ Ἀττικοὶ ποιηταὶ ἐμεταχειρίζοντο τὸ ἀμὸς μόνον ἐπὶ ἐνικοῦ ἀριθμοῦ ἀντὶ ἐμός· Εὐριπ. Ἡλέκτ. 555. Σοφοκλ. 588.

Εἰς μόνον τοὺς ποιητάς εὐρίσκονται καὶ αἱ ἐκ τῶν δυϊκῶν δευτέρου καὶ πρώτου προσώπου κτητικαί

νωῖ — νωίτερος (ἡμῶν τῶν δύο)

σφῶ — σφωίτερος (ὕμῶν τῶν δύο)

Σύνθετοι.

ἀ. 557. Αἱ σύνθεται ἀντωνυμῖαι εὐρίσκονται ἀτυνθέτως ἢ μία πλησίον τῆς ἄλλης εἰς τὸν Ὅμηρον· οἶον, σοὶ αὐτῷ, οἱ αὐτῷ, ἐμ' αὐτὸν Ἰλ. α. 271. εὖ ἐντύνασταν ἐ αὐτήν Ἰλ. ξ. 162. Τὸ δέ· τὰ σ' αὐτοῦ κήδε' ἐνίσπε. Ὀδυσ. ξ. 185. καὶ τὰ σ' αὐτῆς ἔργα κόμιζε Ἰλ. ζ. 490 εἶναι μὲν ἀντὶ σαυτοῦ καὶ σαυτῆς, ἀλλ' ἐμπορεῖ νὰ ἐκληφθῇ καὶ ὡς θλίψις τοῦ α ἐκ τοῦ τὰ σὰ αὐτοῦ, τὰ σὰ αὐτῆς (§. 322.). Οἱ Ἴωνες εἰς τὰς συνθέτους ἔχουσιν ὡς ἀντὶ α ὡς χωρὶς ἀποβολὴν τοῦ ε· οἶον, ἐμεωυτὸν, σεωυτὸν, ἐωυτὸν, περὶ δὲ τοῦ ἐωυτέην Ζήτ. τὸν ἐφεξῆς §.

Ἀναφορικαὶ ἀντωνυμῖαι.

§. 558. Οἱ Ἴωνες ἀντὶ ὁ αὐτὸς ἔλεγαν ὡυτός. Εἰς πτώσεις δὲ τινὰς τοῦ αὐτὸς παρενέθεταν ε, ὡς αὐτέη, αὐτέων.

Δεικτικάί.

§. 559. Οἱ Ἴωνες ἔλεγαν τουτέου, ταυτέης, ἀντὶ τούτου, ταύτης. Οἱ Δωρ. τήνος καὶ οἱ Αἰολεῖς, κήνος, ἀντὶ ἐκεῖνος.—Τῆς ὅδε εὐρίσκεται καὶ δοτικὴ πληθυντικὴ σημειώδης τοῖςδεσι καὶ τοῖςδεσσιν ἀντὶ τοῖςδε.

Ἄρθρον προτακτικόν.

§. 560. Ἀντὶ οἱ, αἱ καὶ οἱ, αἱ Δωρικῶς ἔλεγαν τοί, τα ἐκ τῶν τός, τή (§. 87). Ἀντὶ τῆς Αἰτιατ. τοὺς, τῶς.—Εἰς τὸν Ὅμηρον εὐρίσκονται τοῖο, τάων, ταῖσι καὶ τῆσι καὶ τῆς, ἀντὶ τῶν : τοῦ, τῶν καὶ ταῖς.

Ἄρθρον ὑποτακτικόν.

§. 561. Ἀντὶ τῆς γενικῆς οὗ εὐρίσκεται σπανιώτατα εἰς τὸν

Ὅμηρον ὄου. Τὸ ὅς τις, ὅτινα κτλ. οἱ ἐποποιοὶ ἑματαχειρίζοντο ὅτις, ὅτινα, ὅτινας, ἐνῶ ἔμενεν ἄκλιτον τὸ ὅ ἀντὶ τοῦ ὅς. Γεν. ἐν. ὅτεο, ὅτευ.—Γενικ. πληθ. ὅτων. Δοτ. ὅτοισι· Ἴων. ὅτεων, ὀτέοισι καὶ θηλ. ὀτέησι οὐδ. πλ. ἄτσα.

Ἀόριστοι καὶ ἐρωτηματικά.

§. 562. Εἰς τὸν Ὅμηρον καὶ εἰς τὰς διαλέκτους Ἰωνικὴν καὶ Δωρικὴν εὐρίσκονται τοῦ ἐνικοῦ ἀριθμοῦ πτώσεις τινές οὕτω :

Γεν. τινός

τεο, τευ

Δοτ. τεω, τω

τέω ;

καὶ εἰς τὸν πληθυντικὸν ἀριθμὸν Γεν. τέων ἀντὶ τινῶν καὶ τέοισι ἀντὶ τισί.

11. Ῥῆμα βαρύτονον κατὰ διαλέκτους.

§. 563. Τύπτεις· Αἰολ. τύπτης· Δωρ. τύπτες

τύπτει· Αἰολ. τύπτῃ·

τύπτομεν· Δωρ. τύπτομες·

τύπτουσι· Δωρ. τύπτοντι.

Παρατατικ. Ἰωνικ. χωρὶς αὐξήσεως, τύπτον, τύπτες, τύπτει.

Πολλάκις δὲ μὲ προσθήκῃ τοῦ εσκ. τύπτεσκον, τύπτεσκες, τύπτεσκε (εἰς τύπους τινὰς τοιούτους ἔχουν οἱ ἐποποιοὶ παραλήγον α ἀντὶ ε. οῖον, ῥίπτασκον, κρύπτασκε, ῥαίζασκεν, ἀλασείασκε Ὑμν. Ἀπόλλ. 403).

ἐτύπτομεν· Δωρ. ἐτύπτομες.

Παρακείμε.

τέτυφα· Ἰωνικ. τετύφεα

τετύφαμεν· Δωρ. τετύφαμες

τετύφασι· Δωρ. τετύφαντι.

Ὑπερσυντ.

ἐτετύφειν· Ἰωνικ. ἐτετύφεα καὶ συναίρ. ἐτετύφη ἐπεπόνθη·

τρίτον πρόσωπον ἐνικὸν ἐτετύφει, καὶ Ἴων, ἐτετύφει ἢ ἐτετύφειεν.

Ἀόριστ.

ἐτύψα· Ἰων. πολλάκις διὰ τῆς προσθ. τοῦ σκον τυψασκον κ. Μέσ. τυψασχόμεν.

Ἀόριστ. 6'. ἔτυπον· τύπεσκον καὶ Μέσ. τυπεσκόμην.

Μέλλων. τύψω· Δωρ. τυψῶ· τρίτον πληθ. τυψοῦντι.

Μέλλ. 6'. τῶν ληγόντων εἰς λ, μ, ν, ρ Αἰολικῶς γίνεται
πρῶτος· οἶον, κέρσω, φθέρσω, σπέρσω.

§. 564. Ὑποτακτικῶν τινῶν τὰ τρία πρόσωπα προσλαμ-
βάνουσιν Ἰωνικῶς τὸ σι· οἶον, ἔλθῃσι, λέγῃσιν· ἀντὶ ἔλθῃ, λέ-
γῃ· τὰ δεύτερα δὲ ἔχουσι συχνάκις θα· οἶον, ἐθέλῃσθα· Σπα-
νιώτατα δὲ καὶ εὐκτικ. κλαίσισθα, ἀντὶ κλαίοις (Ζήτ. κατωτ.

§. 573. κ. 574.).

Ἀπαρέμφατον ἐνεργητικόν.

Ἐνεστώς. τύπτειν· Δωρ. τύπτεν κ. τύπτῃν· Ἰων. τυπτέμεν κ.
τυπτέμεναι.

Παρακείμε. τετυρέναι· Ἰων. τετυρέμεν κ. τετυρέμεναι.

Ἀόρ. 6'. τυπέιν· Ἰων. τυπέειν, τυπέμεν, τυπέμεναι· Δωρ. τυ-
πέν καὶ τυπῆν.

Μέλλ. 4. τύψειν· Δωρ. τύψεν· Ἰων. τυψέμεν, τυψέμεναι.

Μετοχή ἐνεργητική.

Οἱ Ἴωνες ἀποβάλλουσι κάποτε τὸ κ τοῦ 4. παρακειμένου,
ὅςτις γίνεται τότε 6'. Τοιαῦτα εἶναι τὰ Ὀμηρικὰ κεκαρῆως,
τετιῆως, τετληῶς· καὶ κάποτε βραχύνουσι τὴν παρλήγουσαν,
βεβαῶς. Τινῶν δὲ ὁ διὰ τοῦ κ δὲν εὐρίσκεται· μεμάσι με-
μαῶς· δεδάσι δεδαῶς (Ζήτ. τὰ ἀνώμ. ΜΑΩ, ΔΑΩ). Τοιοῦτοι
παρακείμενοι εἶναι καὶ πέφυα, τέθναα, γέγαα, τέτλαα.

Αἱ εἰς ας, ασα καὶ ουσα μετοχαὶ σχηματίζονται Δωρι-
κῶς εἰς αἰς, αἰσα, οἰσα· οἶον, τύψαις, τύψαισα, λαβοῖσα,
τύπτουσα, ἀντὶ τύψας, τύψασα, λαβοῦσα, τύπτουσα.

§. 565. Οἱ ἐποποιοὶ ἀναδιπλασιάζουσι πολλάκις τὸν Ἀόρ.
6'. (ἐνεργ. κ. Μέσ.) καθ' ὅλας τὰς ἐγκλίσεις· οἶον, πέπληγον,
λέλαθον, πεπιθεῖν, λελαθέσθαι. Εἰς δὲ ῥημάτων τινῶν τὸν ὁ-
ριστικὸν Ἀόρ. 6'. προσθέτουν καὶ τὴν συλλαβικὴν αὐξήσιν· οἶον,
ἐπέφραδον (Ζήτ. φράζω καὶ Πρβ. κέλωμαι καὶ φένω). Διαφέ-
ρουσι δὲ τούτων οἱ χρόνοι οἱ γεννώμενοι ἀπὸ ἀναδιπλασιασμέ-
νους χρόνους (Ζήτ. κατωτ. §. 611. Σημ.).

§. 566. Πολλοί δὲ ἄοριστοι β'. τῶν ποιητῶν δέχονται καὶ τὸν Ἀττικὸν ἀναδιπλασιασμόν τοῦ παρακειμένου, φυλάττοντες ἐν ταύτῳ κατ' ἀρχὰς τὴν χρονικὴν αὔξησιν· οἷον, ΑΡΩ, παρακ. ἄρηρα, Ἀόρ. β'. ἤραρον· οὕτω καὶ ἤκαχεν, ὥρορε καὶ ἄλλοι τινὲς τύποι. Εἰς τὴν Ἀττικὴν διάλεκτον ἔχει τὸ ἄγω (Ζήτ. §. 120. γ'. Σημ.) ἀόριστον τοιοῦτον τὸν ἤγαγον. Εἰς δὲ τὰς ἄλλας ἐγκλίσεις ἀποβάλλεται ἡ χρονικὴ αὔξησις· ἀράρη, ἀκαχεῖν, ἀγαγών.

Σημ. Ἐσυνείθιζαν ἄλλοτε οἱ γραμματικοὶ νὰ ἐκλαμβάνουν τὸ ἤραρεν, ὥρορε κτλ. παρακειμένους γεννηθέντας διὰ μεταθέσεως ἐκ τοῦ ἄρηρα, ἔρωρα· ἀλλ ἤραρα ἢ ἄλλοι παρακειμένου τύποι τοιοῦτοι δὲν ἀπαντῶνται εἰς γνησίως ἀρχαίους ποιητάς. Τὰ δὲ τρία ἐκεῖνα πρόσωπα ἔχουσι πανταχοῦ σημασίαν ἀορίστων. Ἀπαντῶνται δὲ εἰς τὸν Ὅμηρον καὶ εἰς ἄλλους ποιητάς· ἄλλοι ἀοριστικοὶ τύποι· οἷον, γ'. πληθ. ἄραρον ἀντὶ ἤραρον. Μετοχ. ἀραρὼν, μὲ τοὺς ὁποίους συμφωνοῦν καὶ οἱ ἀπαρεμφατικοὶ ὅμοιοι τύποι ἀγαγεῖν, ἀκαχεῖν, ἀπαφεῖν, ἀλαλκεῖν, ἐνεγκεῖν, πεπιθεῖν, λελαθεῖν, τὰ ὅποια ὅλα Ζήτ. εἰς τὰ ἀνώμαλα.

Παθητικά. Ὅριστικά.

§. 567. Β'. πρόσωπον τύπη· Ἰων. τύπτεαι ἐκ τῆς ἀρχαίας καταλήξεως τύπτεσαι (ἣτις ἐφυλάχθη εἰς τὴν κοινὴν γλῶσσαν) ἀποβολῇ τοῦ σ· Πληθυντ. τυπτόμεσθα Δωρ.

Παρατ. ἐτυπτόμεν· Δωρ. ἐτυπτόμαν· ἐτύπτου· Ἰων. ἐτύπτεο (ἐκ τοῦ ἀρχ. ἐτύπτεσο, σωζομένου εἰς τὴν γλῶσσαν)· Δωρ. ἐτύπτευ.

Ἰωνικ. κ. διὰ σκ. τυπτεσκόμην, τυπτέσκεο, τυπτέσκετο· Πληθ. Δωρ. ἐτυπτόμεσθα.

Παρακειμ. τὸ τρίτον πληθυντικὸν πρόσωπον ἐσχημάτιζαν οἱ Ἰῶνες εἰς ατται, ὅταν πρὸ τοῦ μ τοῦ πρώτου ἐνικοῦ προσώπου εὐρεθῇ σύμφωνον (Ζήτ. σελ. 35), προσλαμβάνοντες τὸ ἀντίστοιχον δασύ· οἷον, τετύφαται, τετάχαται· εἰ δὲ εἶναι σ πρὸ τοῦ ται ἢ μαι τῶν ἐνικῶν, ἐλάμβαναν τότε τὸ σύμφωνον τοῦ ἁπλοῦ θέματος· οἷον, πεφράδαται· ἐρράδαται ἐκ τοῦ ραίνω δι' ἀρχαῖόν τι θέμα ΡΑΖΩ· εὐρίσκεται δὲ εἰς τὸν Ὅμηρον καὶ ῥάσσετε. Ἐφύλατταν δὲ τὸ ἀμε-

τάβολον· οἶον ἔψαλται, τρίτον πληθ. ἐψάλαται. Τοῦ Ἡροδότου τὸ ἀπίκαται ἀντὶ ἀφίχαται φυλάττει ἀμετάβλητον τὸν ῥηματικὸν χαρακτῆρα κ' ἀντὶ τοῦ χ. Εὐρίσκεται εἰς τὸν Ὅμηρον (Ἰλ. ρ. 637) καὶ ἀκηχέδαται ἀνώμαλον· καὶ Ὀδυσ. η. 86. ἐληλάδατο ἐκ τοῦ ἐλήλαμαι.

Σχηματίζουσι δὲ καὶ χωρὶς ταύτης τῆς ἀνάγκης τοιοῦτον πρόσωπον ὅταν πρὸ τοῦ μαι τοῦ ἐνικοῦ εἶναι η, διαλύοντες αὐτὸ εἰς εα· οἶον, πεποίημαι, πεποίηται. Πληθ. πεποιέαται.

Υπερσυν. Τὸ τρίτον Πληθ. Ἴων. ὡς τὸ τοῦ παρακειμένου ἐτετύφατο, ἐπεποιέατο κτλ.

Ἀόρ. ἁ. κ. β'. Τρίτον πρόσωπον ἐτύφθησαν, ἐτύπησαν· Δωρ. κ. ποιητ. ἔτυφθεν, ἔτυπεν.

Μέσ. ἁόρ. ἁ. Δεῦτ. πρόσ. ἐτύψω, καὶ Ἴων. ἐτύψαο, καὶ μετὰ τῆς σκ. τυψασκόμην.

Μ. ἁόρ. β'. Δεῦτ. πρόσ. ἐτύπου· Ἴων. ἐτύπεο· Δωρ. ἐτύπευ, καὶ διὰ τοῦ σκ. τυπεσκόμην.

Μέλ. ἁ. Δωρ. τυφοῦμαι, ποιησοῦμαι, κεισοῦμαι (καὶ κεισεῦμαι δέ).

Σημ. Ὅλα τὰ εἰς μὴν πρῶτα παθητικὰ πρόσωπα ἔχουσι δωρικῶς α· οἶον, ἐτυψάμαν, ἐτυπόμαν, ἐτετύμμαν κτλ.

Προστ. Ἐνεστώζ. τύπτου, Ἴων τύπτεο, Δωρ. τύπτευ.

Εὐκτικὰ καὶ ὑποτακτικὰ.

§. 568. Τὸ πληθυντικὸν τρίτον, τύπτοινο, σχηματίζουσιν οἱ Ἴωνες τρέποντες τὸ ν εἰς α τυπτοίατο· οὕτω καὶ τυψαίατο, τυποίατο, ἀντὶ τύψαινο, τύπτοινο κτλ.

Τὸ δεύτερον ἐνικὸν τῆς ὑποτακτικῆς πρόσωπον γίνεται Ἴωνικῶς τύπτεαι καὶ τύπτηαι.

Ἀπαρέμφата παθητικά.

§. 569. Ἀόρ. ἁ. τυφθῆναι καὶ Δωρ. τυφθήμεναι. Καθόλου δὲ οἱ Δωριεῖς ἐπὶ τῶν εἰς ναι ἀπαρεμφάτων τοῦ ἀορίστου παρ-
ενθέτουσι τὴν με συλλαβὴν· οἶον, βῆναι· βήμεναι. Ὅταν ἡ πρὸ

τῆς με συλλαβῆς συλλαβὴ εἶναι δίφθογγος, ἀποβάλλουσιν αὐτῆς τὸ δεύτερον φωνῆεν· οἶον, θεῖναι, θέμεναι· δοῦναι, δόμεναι.

12. Ἀνάμικτα.

§. 570. Ἀκαλλιέργητοί τινες διάλεκτοι, καὶ μάλιστα ἡ Ἀλεξανδρινή (§. 518. Σημ. γ'), τὸ τρίτον πληθ. πρόσωπον ὄλων τῶν ἱστορικῶν χρόνων καὶ τῆς εὐκτικῆς ἐσχημάτιζαν εἰς σαν. Ἐκ τούτου τὰ εἰς τὴν μετάφρασιν τῆς παλαιᾶς διαθήκης συνηθέστατα ἴδονσαν, ἐφύγισαν, ἐδόλοῦσαν, λείποισαν κτλ. ἀντὶ ἴδον, ἐφυγον, ἐδόλουν, λείποιεν κτλ.

§. 571. Αἱ αὐταὶ δὲ καὶ τὸ εἰς ασι πληθ. τρίτον πρόσωπον τοῦ παρακειμένου ἐσχημάτιζαν εἰς αν· ὅθεν τὰ τῆς καινῆς διαθήκης ἐγνώκαν, εἶρηκαν, καὶ τὸ εἰς Βατραχομουσ. 178 ἔοργαν.

§. 572. Τὸ τρίτον πληθυντικὸν πρόσωπον τῶν ἀρχικῶν χρόνων λήγει Δωρικῶς, ὡς ἴδαμεν (§. 563) εἰς ον τι· οἶον, τύπτοντι, τετύραντι, τύπτωντι, μενέοντι, μενεῦντι ἀντὶ μενέουσι, μενοῦσι χωρὶς νὰ μεταχειρίζονται ποτε τὸ ἐρελκυστικὸν ν. Ἄλλος δὲ Δωρικὸς σχηματισμὸς εἶναι τύπτοισιν ἀντὶ τύπτουσι.

§. 573. Ἡ ἀρχαία γλῶσσα εἶχεν εἰς τὸ δεύτερον πρόσωπον τοῦ ἐνεργητικοῦ τύπου ἀντὶς τὴν κατάληξιν σθα, ἥτις συχνότατα μὲν εὐρίσκεται εἰς τὸν Ὅμηρον καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ποιητάς ἐπὶ τῆς ὑποτακτικῆς, σπανιώτερα δὲ ἐπὶ τῆς εὐκτικῆς· οἶον, ἐθέλησθα ἀντὶ ἐθέλης, κλαίσισθα ἀντὶ κλαίσις· ἐσώθη δὲ καὶ εἰς ἀνώμαλά τινα ῥήματα τῆς Ἀττικῆς γλώσσης (Ζήτ. εἰμί, οἶδα, φημί).

§. 574. Κατὰ τὴν ἀρχαιοτάτην γλῶσσαν αἱ τρεῖς καταλήξεις, τὰς ὁποίας ἐλαμβάνουσιν ὡς ἰδιωτισμοὺς τῶν εἰς μι ξημάτων (ἀ. ἐνικὸν μι, γ'. ἐνικὸν σι προστακτ. θι), πιθανώτατα ἦσαν παντὸς ῥήματος ἴδια. Διὰ τοῦτο λήγει εἰς θι ὅχι μόνον ὁ Παιθ. ἀόρ. τῆς προστακτικῆς, ἀλλὰ καὶ ὁ κατὰ συγκοπὴν παρακείμενος (§. 156. Σημ. γ'). Τὸ εἰς μι πρῶτον πρόσωπον ἐρυθράχθη κοινῶς εἰς μόνον τὴν εὐκτικὴν. Ἄλλ' οἱ ἀρχαῖοι ποι-

ῥηαὶ τὸ εἶχαν καὶ εἰς τὴν ὑποτακτικὴν· οἶον, ἴκωμι, ἀγάγωμι, ἀντὶ ἴκω, ἀγάγω. Τοῦτον τὸν σχηματισμὸν ἀντικατέστησαν πολλαχοῦ τῶν Ὀμηρικῶν ποιημάτων οἱ νεώτεροι κριτικοὶ κατὰ μαρτυρίαν τῶν παλαιῶν Γραμματικῶν. Τελευταῖον δὲ καὶ τὸ εἰς σι ἢ σιν τρίτον πρόσωπον τῆς ὑποτακτικῆς τὸ μεταχειρίζονται οἱ ἐποποιοί· οἶον, τύπητι, ἔχησι, ἀντὶ τύπη, ἔχη·

Σημ. Πολλὰ πιθανὸν εἶναι, ὅτι τῆς ἀρχαιοτάτης γλώσσης, λέγω τῆς πρὸ τοῦ Ὁμήρου, ὅλα τὰ ῥήματα εἶχον τὴν κατάληξιν μι. Διότι εἰς τὴν Δωρικὴν γλῶσσαν σώζονται ὄρημι, φίλημι ἀντὶ ὄρῳ, φίλῳ, καὶ γ'. ἐνικὸν πρόσωπον κρίνησι ἀντὶ κρίνει· Τινὰ τούτων εὐρίσκονται εἰς τοὺς ἐποποιοὺς· ὁ Ἡσίοδος ἔχει αἴνημι ἀντὶ αἰνῶ· καὶ μὲ αὐτὰ συγκταριθμοῦσιν οἱ Γραμματικοὶ Ὀμηρικοὺς τινας τύπους· οἶον, παμφαίνησι Ἰλ. ε. 6. προφέρησι Ἰλ. ι. 323. βρήθημι Ὀδυσ. τ. 111. ὄρησι Ὀδυσ. ξ. 343 ἐκ τοῦ ὄρημαι (ἀντὶ ὄραμαι) ἐκ τοῦ ὄρέω ὄρημι. Εἰς μι λήγουσι τὸ ὑπαρκτικὸν εἰμι, τὸ φυσικῶς πρῶτον πάντων τῶν ῥημάτων, καὶ εἰμι τὸ πορεύομαι. Πολλὰ μετοχαὶ τῆς τεπατημένης γλώσσης μας ἐρύλαξαν μέχρι τοῦδε ἔχγη τοῦ παλαιοτάτου τούτου σχηματισμοῦ· οὕτω λέγουσιν οἱ ἀτέχνης ὁμιλοῦντες χωρικοὶ μας· λεγόμενος, δεχόμενος, ἐρχάμενος, φοβιζόμενος, κτλ. (ἀντὶ λεγόμενος, δεχόμενος, ἐρχόμενος, φοβιζόμενος) ὥς νὰ ἐγένοντο ἀπὸ λέγημι, δέχημι, ἐρχημι, φοβίζημι. Ζήτ. Κοραῖ Πρόδρ. Ἑλλην. βιβλ. σελ. κέ.

§. 575. Τὸν εἰς εἰν ἐνεργητικὸν ῥ'. ἀόριστον τοῦ ἀπαρεμφάτου διαχλύουσιν οἱ Ἰωνεῖς· οἶον, φυγέειν ἀντὶ φυγεῖν· τοὺς δὲ εἰς ω παθητικοὺς ἀορίστους τῆς ὑποτακτικῆς εἰς εω καὶ ποιητ. εἰω· οἶον, εὐρεθέω ἀντὶ εὐρεθῶ· τυπεῖω ἀντὶ τυπῶ (Ἀόρ. ῥ'. Παθητ. ὑποτακτ.)· τὰ δὲ λήγοντα εἰς η τῆς ὑποτακτικῆς ποτὲ μὲν ἐπεκτείνουσι διὰ τῆς εἰ, ποτὲ δὲ διὰ τοῦ η· οἶον, θαμείη (Ἰλ. γ. 246) ἀντὶ θαμῆ· σασπήη (Ἰλ. τ. 27).

§. 576. Κἄποτε οἱ ἐποποιοὶ συστέλλουσι τὰ μακρὰ ω καὶ η τῆς ὑποτακτικῆς εἰς ο, ε· οἶον, ἴομεν, ἐγείρομεν (Ἰλ. β. 440) ἀντὶ-ῶμεν· ἱμείρεται (Ὀδυσ. α. 41) ἀντὶ ἱμείρηται, ναυτίλλεται (Ὀδυσ. δ. 672). Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κάμνουσι τοῦτο διὰ τὸ μέτρον εἰς τὸν εἰρημένον (ἀνωτ.) σχηματισμὸν τοῦ Παθ. Ἀορίστου τῆς ὑποτακτικῆς θαμείομεν, θαμείετε.

§. 577. Καθὼς ῥημάτων τινῶν ἀνωμάλων ὁ Ἀόρ. ἀ. μὴ φυλάττων τὸ σύμφωνον τοῦ μέλλοντος (§. 122.) λήγει εἰς α καθεστὸν μισούμενος τὸν Ἀόρ. ῥ'. οἶον, χέω, ἔχεα (Ζήτ. καὶ τὰ ἀ-

νώμαλα καίω, εἶπῃν, ἄλέομαι, διατέομαι, ἤνεγκα εἰς τὸ φέ-
ρειν), καὶ ἡ Ἀλεξανδρινὴ διάλεκτος ἔλεγεν, εἶδα ἀντὶ εἶδον, καὶ
ἔλιπαν (γ'. πληθ.) ἀντὶ ἔλιπον, καὶ τινες μὴ δόκιμοι συγγραφεῖς
εἶπαν, εὗραντο ἀντὶ εὗροντο· οὕτως ἐξ ἐναντίας ῥημάτων τι-
νῶν ὁ Ἀόρ. β'. λαμβάνει τὸν χαρακτῆρα τοῦ Ἀορ. α'. Τοιαῦτα
εἶναι τῶν ἐποποιῶν τὸ ἴξον, ἐδήσετο, ἐδύσετο (Ζήτ. τὰ ἀνώμ.
ἰκνέομαι, βαίνω, δύω)· προσέτι προστακτικὰ τινα, οἷσε (Ζήτ.
φέρω), ἄξετε ἐκ τοῦ ἄγω· λέξεο, ὄρσεο (Ζήτ. λέγω, ὄρω) βή-
σεο, δύσεο κτλ.

Σημ. α'. Συνειθίζου ἄλλοι γραμματικοὶ νὰ ἐκλαμβάνουν τοὺς τύπους τούτους
ὡς σχηματιζομένους ἐκ τοῦ μέλλοντος, τὸ ὅποιον ἀντίκειται εἰς τὴν ἀναλογίαν
τῆς γλώσσης. Ὁ ἀνωτέρω παράγραφος εἶναι ἱκανὸς νὰ μᾶς διδάξῃ ὅτι καθὼς
ἠδύνατο ἡ ἀρχαία γλῶσσα νὰ σχηματίζῃ χωρὶς σ τοὺς δύο ἀορίστους τὸν εἰς α
καὶ τὸν εἰς ον (ἔκῃσα, ἔκασον κτλ.), οὕτως ἠδύνατο νὰ σχηματίζῃ καὶ τοὺς δύο
εἰς σα καὶ σον: ἔπεσα (Ζήτ. πίπτω) καὶ ἔπεσον· ἐδυσάμην καὶ ἐδυσάμην. Καὶ
ἡ μὲν πλείστη χρῆσις ἐστερεώθη εἰς σα καὶ ον· μᾶς ἔμειναν ὅμως καὶ λείψαντα
εἰ; α καθαρὸν καὶ εἰς σον.

Σημ. β'. Ἡ γλῶσσα τῶν νέων Ἑλλήνων ἐφύλαξε τοὺς τοιοῦτους ἀορίστους: β'.
εἰς τὰ προστακτικὰ διότι λέγομεν ὅλοι συνήθως, γράψε γράψετε, κόψε κόψετε,
ῥάψε ῥάψετε, κτλ. ἀντὶ γράψον γράψατε, κόψον κόψατε, ῥάψον ῥάψατε κτλ.

13. Περισπώμενα κατὰ διαλέκτους.

§. 578. Τὰ δευτέρα πρόσωπα τῶν βαρυτόνων τύπτῃ καὶ
τύπτου σχηματίζονται Ἰωνικῶς τύπτεαι καὶ τύπτεο· ἀλλ' εἰς
τὰ εἰς εω περισπώμενα ἢ τὰ συναιροῦσιν· οἶον, μυθέσαι εἰς τὸ
μυθεῖναι· ἢ ἀποβάλλουσι τὸ ἐν ε· οἶον, μυθεῖναι Ὀδυσ. β. 202.
φοβέο (ἀντὶ τοῦ φοβέου), Ἡρόδ. Α. 39. Θ. 120. αἰτέο, ἐξη-
γέο κτλ.

§. 579. Τῶν εἰς αω ῥημάτων τὸ α μεταβάλλουσι πολλά-
κις οἱ Ἴωνες εἰς ε· οἶον, ὀρέω, ὀρέομεν, ἀντὶ ὀράω, ὀράομεν·
φοιτέοντες ἀντὶ φοιτάοντες· χρέεται, μηχανέεσθαι, ἀντὶ χρᾶται,
μηχανᾶσθαι· ἁπότε δὲ μεταβάλλουσι καὶ τὸ αο εἰς εω, καὶ ἐ-
ξαιρέτως εἰς τὸ γ'. τοῦ πληθυντικοῦ· οἶον, μηχανέωνται ἀντὶ
μηχανάονται. Τοῦ χρέω πάσχουσι τοῦτο καὶ μέρη ἄλλα· οἶον,
χρέωμαι κτλ.

§. 580. Τὸ τρίτον πληθυντικὸν τοῦ παρακειμένου καὶ ὑπερ-

συντελικῷ σχηματίζουσιν οἱ Ἴωνες πάντοτε εἰς εκαὶ καὶ εκατο, ἀντὶ ἡνται καὶ ἡντο· οἷον, ἐτετιμέατο, οἰκέαται, ἀντὶ τοῦ ἐτετίμηντο, ὠκηνται· οὕτω δὲ σχηματίζουσι κάποτε καὶ τὸ τρίτον πληθυντικόν τοῦ παρατατικῷ· οἷον, ἐμηχανέατο, ἀντὶ ἐμηχανάοντο, κοινῶς ἐμηχανῶντο.

§. 581. Οἱ ἀρχαῖοι ποιηταὶ τῆς Ἰωνίας ἄλλοτε μὲν ἐμεταχειρίζοντο συναίρεσιν, ἄλλοτε δὲ ὄχι. Τὰ εἰς αὖ μάλιστα σπανιώτατα ἐμεταχειρίζοντο διαλελυμένως. Διὰ τοῦτο οἱ ποιηταὶ ἐξ ἰδίας των ἐλευθερίας ἐπεξέτειναν τὴν τελευταίαν συλλαβὴν θέτοντες πρὸ αὐτῆς ὁμόφθογγόν τι φωνῆεν μακρὸν ἢ βραχύ· οἷον, τὸ α· οὕτως ἀντὶ τοῦ ὄρᾱν ἔλεγαν ὄράαν, καὶ ἀσχαλάα ἀντὶ ἀσχαλᾶ· καὶ ἀγοράασθε, μνάσθαι ἀντὶ ἀγορᾶσθε, μνάσθαι· Ἐπενθέτουσι δὲ καὶ ο ἢ ω εἰς τὰ ἐφεξῆς· ὄρῳ, ὄρῳ· ἄλῳ (προστακ. ἐκ τοῦ ἀλάου), ἀλῳ· βοῶσι, βοῶσι· γελῶντες, γελῶντες καὶ γελῶντες· αἰτιῶτο εὐκτ. (ἐκ τοῦ αἰτιάριτο) — αἰτιόωτο· ἡβῶσα (Μετοχ. θηλυκ.) — ἡβῶσα. Κάποτε τίθεται δεύτερον τὸ ο· οἷον, ἡβῶντες, ἡβῶμι, ἀντὶ ἡβῶντες, ἡβῶμι. Ἄλλην ἀνωμαλίαν ἔχει τὸ ὁμηρικὸν ναιετάωσα ἀντὶ ναιετάουσα ἢ ναιετάωσα.

§. 582. Καὶ τὰ εἰς ο ω δὲ λαμβάνουσι τὴν ἐπέκτασιν ταύτην· οἷον, ἀροῦσιν (ἐκ τοῦ ἀρόω), ἀρόωσι· καὶ ἀντὶ δηϊοῦντες, δηϊοῦντο, δηϊοῖεν ἔλεγαν οἱ ποιηταὶ δηϊόωντες, δηϊόωντο, δηϊόωεν.

§. 583. Τὸν εἰς σ κ ο ν σχηματισμὸν σπανίως μεταχειρίζονται οἱ Ἴωνες εἰς τὰ ῥήματα ταῦτα· οἷον φιλέεσκον, Ἡρόδ. βουκολέεσκες, Ὅμ. Τὰ δὲ οὕτω σπανίως σχηματιζόμενα δὲν συναιροῦνταί ποτε, ἀλλὰ συγκόπτονται ἀπὸ τοὺς παλαιούς ποιητάς δι' ἀποβολῆς τοῦ ε· οἷον, κάλεσκεν ἀντὶ καλέεσκε ἐκ τοῦ καλέω· ἔασκεν ἐκ τοῦ ἔάω· καὶ μὲ ἐπέκτασιν ναιετάασκον ἐκ τοῦ ναιετάω.

§. 584. Τὰ ἐκ τοῦ ε ο εἰς ου κοινῶς συναιρούμενα οἱ Δωριεῖς συναιροῦσιν εἰς ε υ· οἷον, φιλεῦμεν, φιλεῦμαι, φιλεῦντες, ἐφίλευν. Εὐρίστονται δὲ εἰς τὸν Ἡρόδ. πολλάκις συναιρούμενα ὡσαύ-

τως καὶ τὰ εἰς ο ω· οἶον, ἐδικαίευν, ἐδικαίεω, πληρεῦντες, ἐκ τοῦ δικαίω, πληρώω.—Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ εἰς τὰ εἰς α ω, ἐπειδὴ μεταβάλλεται τὸ α εἰς ε (§. 44.) οἶον, ἡγάπευν, ἀγαπεῦντες ἐκ τοῦ ἀγαπάω.—Εὐρίσκεται δὲ ε υ ὅχι μόνον ἀντὶ ο ου καὶ α ου, ἀλλὰ καὶ ἀντὶ ε ου· ποιεῦσι, φιλεῦσα ἀντὶ ποιέουσι· ποιοῦσι, φιλέουσα οὔσα. Ἀλλὰ τίνες ἐκ τῶν διαφόρων τούτων σχηματισμῶν εἶναι συνηθέστερα εἰς τὴν μίαν ἢ εἰς τὴν ἄλλην διάλεκτον, εἶναι ἔργον ἀκριβεστέρας μελέτης. Φανερὰν ὅμως εἶναι, ὅτι τὸ γ'. πληθ. ποιεῦσι, γελεῦσι, εἶναι Ἰωνικὰ μόνον· διότι οἱ Δωριεῖς ἔλεγαν ποιεῦντι, γελεῦντι.

§. 585. Κατ' ἄλλην Δωρικὴν συνήθειαν τὸ ο προηγουμένον α ἡρανόετο, καὶ τὸ α ἐμακρύνετο· οἶον, φυσᾶντες, ἀντὶ φυσάοντες. Τρίτον πληθ. πεινάουσι, Δωρ. πεινάοντι, πεινᾶντι.

§. 586. Οἱ Ἴωνες μεταβάλλουσι τὸ συνηρημένον α ἢ α εἰς η· οἶον, ὄρῃν, φοιτῇν, ἱῆσθαι, Ἰππακρ. Ὁ Ἡρόδοτος ὁμοῦς ἔχει ὄρᾶν, νικᾶν, χρᾶσθαι καὶ χρᾶ κτλ. Ἐξ ἐναντίας δὲ οἱ φιλαλφοὶ Δωριεῖς εἰς τὰ ῥήματα ταῦτα μεταχειρίζονται η παραλείποντες τὸ ὑπογραφόμενον ι εἰς τὰς ἐκ τοῦ α ε ι συναιρέσεις· οἶον, ὄρῃν, ἐρῇ, τολμῆτε, ἀντὶ τῶν ὄρᾶν, ἐρᾶ, τολμᾶτε· οὕτω δὲ συναιροῦσι καὶ τὰ ἀπκρέματὰ τῶν εἰς ε ω ῥημάτων· οἶον, κοσμεῖν ἀντὶ τοῦ κοσμεῖν.

§. 587. Καὶ οἱ ἐποποιοὶ δὲ συναιροῦσιν εἰς η ὀλίγα τινα τῶν εἰς α ω καὶ ε ω ῥημάτων, καὶ μάλιστα τοῦ δυϊκοῦ ἀριθμοῦ· οἶον, προσταυδῆτην, ὀμαρτήτην (ἐκ τοῦ αὐδάω, ὀμαρτέω) καὶ τὰ εἰς η ναι καὶ η μεναι, ἀπαρεμ. ἀντὶ εἶν εἶναι· οἶον, φορῆναι (ἐκ τοῦ φορέω), φιλήμεναι, γοήμεναι (ἀντὶ γοᾶν). Ἐκ δὲ τῶν εἰς ο ω εἶναι μοναδικὸν παρὰ χεῖμα τὸ ἀρόμμεναι ἀντὶ ἀροῦν.

Σημ. α'. Δὲν εἶναι ἀληθινὴ ἡ γνώμη τῶν γραμματικῶν, ὅτι οἱ ἀσυναίρετοι τύποι ἦσαν Ἰωνικαί· μόνον ὁ εἰς ε ω ἦτο ἴδιος αὐτῶν· οἱ δὲ ἄλλοι ἦσαν τῆς ἀρχαιοτάτης γλώττης. Οἱ ἐποποιοὶ καὶ τὰ εἰς ε ω ἢ ἐσυναίρουσιν ἢ ἐσχημάτιζαν εἰς ει (ἐκνεῖω, πλείν κτλ.) Τὰ εἰς α ω εὐρίσκονται ἀσυναίρετα ὀλιγάκις εἰς τοὺς ἐποποιοὺς. Ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον τὰ ἐμεταχειρίζοντο κατὰ τὰς προειρημένας τροπὰς.

Σημ. β'. Ἐπειδὴ τὰ ἀσυναίρετα οὔτε οἱ Ἴωνες οὔτε οἱ ἐποποιοὶ τὰ ἐμεταχειρίζοντο ὅλα κατὰ τοὺς εἰς τὴν γραμματικὴν ἐκτιθεμένους κανόνας, οἱ δὲ Δωριεῖς

τῶν εἰς αὐ τὸ ἀπαρέμρατον ἀσυναίρετως ἔπρεπε φυσικὰ νὰ τὸ λέγωσι βοᾶν (§. 564), διὰ τοῦτο τὸ ἐσυναίρουσαν ἀνυπογράως βοᾶν καὶ βοῆν (§. 586) ὡς μὴ εὐρίσκοντες ἰῶτα εἰς τὸ βοᾶν. Ἀλλὰ συγγενεῖς τῆς Δωριέως διὰλεκτοί, ἐὰν ἐμεταχειρίζοντο τὰ ἀσυναίρετα, ἀναγκασίως ἔλεγον καὶ αὐτὰ κατὰ τὸν Δωρικὸν τύπον βοᾶν, καὶ ὅχι βοᾶειν. Διὰ τοῦς λόγους τούτους τὸ συναίρουμενον πρέπει νὰ γράσσεται χωρὶς ὑπογεγραμμένου ι, ὡς τὸ ἔγραψαν καὶ οἱ παλαιοὶ κατὰ τὴν μακρυτάραν τοῦ Ἑτυμολόγου (§. 151).

14. Τὰ εἰς μι κατὰ διαλέκτους.

§. 588. Οἱ εἰς σκον παρατατικοὶ καὶ δεύτεροι ἀόριστοι τῶν βαρυτόνων (§. 563) γίνονται καὶ εἰς τὰ ῥήματα ταῦτα. Ἰωνικῶς, ἐνῶ φυλάττεται πρὸ τοῦ σ κ τὸ βραχὺ φωνῆεν τῆς ῥίζης των· οἶον, τίθεσκον (παρατ.). δόσκον, στάσκον (Ἀόρ. 6'). — Ἀκόμη τὰ ἀπαρέμρατα τιθέμεν, ἰστάμεν, ἰστάμεναι (ἀντὶ τιθέναι, ἰστάναι), θέμεν, θέμεναι, δόμεναι (ἀντὶ θεῖναι, δοῦναι), στήμεναι ἀντὶ στήναι κτλ. — Ἰωνικῶς τὸ γ'· πρῶτον γίνεταί εἰς εαται, εατο ἀντὶ ενται, εντο· οἶον τιθέαται, ἐδιδόατο κτλ.

§. 589. Διὰ τὸ μέτρον οἱ ἑποποιοὶ λέγουσιν Ἀπαρέμρ. τιθήμεναι, Μετοχ. παθητ. τιθήμενος. Ἄλλοτε φυλάττουσιν ἀναδιπλασιασμόν, ὅπου κοινῶς δὲν ἔχει χώραν· οἶον, διδώσω ἀντὶ δῶσω.

§. 590. Οἱ Ἰῶνες τὸ α τῶν εἰς ημι (ἐκ τοῦ αὐ) τρέπουσι πρὸ φωνήεντος εἰς ε' οἶον, ἰστέασιν ἀντὶ ἰστάασιν, ἰστᾶσι· διὰ τοῦτο λέγουσι καὶ εἰς τὸ γ. πληθυντικὸν τοῦ Παθ. ἰστέαται ἀντὶ ἰστάαται (κοιν. ἴστανται).

Σημ. Εἰς Ἐκδόσεις τινὰς τοῦ Ὁμήρου εὐρίσκειται ὁ συγκεκριμένος τύπος τοῦ γ'· πληθ. προσ. τοῦ ὑπερσυντελικοῦ ἔστασαν καὶ μεταβατικῶς καὶ ἀμεταβάρτως· τὸ ὁποῖον εἶναι ὀρθόν· διότι ἔστασαν εἶναι ἀντὶ ἔστησαν Ἀόρ. ἀ. (Ὀδυσ. σ. 307). τοῦτο δὲ ἐκλαμβάνεται, καθὼς καὶ ἄλλοι ἀόριστοι, καὶ εἰς ὑπερσυντελικοῦ σημαίαν· εἶχαν στήτειν (Ἰλ. μ. 56). Ὁμηρικὸν εἶναι καὶ τὸ ἔστητε (στέαθε) Ἰλ. δ. 243, 246. ἀντὶ ἔστήκατε ἢ ἔστατε.

§. 591. Πρὸ τῆς κατὰλήξεως σαι καὶ σο σπανίως ἐδῶ ἀποβάλλεται τὸ σ· οἶον, Ἡρόδοτ. ἐπίσται (ἀντὶ ἐπίσται) ἀντὶ ἐπίσταισαι. Ὅμ. θέο ἀντὶ θέσο, μάχναο ἀντὶ μάχνασο· δαίνυο ἀντὶ ἐδαίνυσο.

§. 592. Οἱ Δωριεῖς ἀντὶ σι μεταχειρίζονται· τι τίθημι ἀντὶ τίθησι· καὶ πληθ. τιθέντι, ἰστάντι, διδόντι ἀντὶ τιθεῖσιν, ἰστᾶσι διδοῦσι.

§. 593. Τὸ γ'. Πληθυν. τοῦ παρατ. καὶ β'. Ἀορ. τὴν λήγου. σαν σ α ν ἐσχημάτιζαν μόνον εἰς ν οἰ Δωριεῖς καὶ οἱ ἐποποιοὶ ἔχοντες πρὸ αὐτοῦ βραχὺ φωνῆεν ἢ βραχύνοντες τὸ τῆς ῥίζης μακρόν· οἶον, ἐτίθεν ἀντὶ ἐτίθεσαν. Ἀντὶ δὲ α σ α ν, η σ α ν ἔδω-
λαν μόνον α ν· οἶον, ἔφω ἀντὶ ἔφασαν ἔσταν, βὰν, ἀντὶ ἔστη-
σαν, ἔβησαν. Ἀντὶ δὲ ο σ α ν, υ σ α ν, τὸ ο ν, υ ν· οἶον, ἔδον, ἔ-
δυν ἀντὶ ἔδωσαν, ἔδυσαν.

§. 594. Ἀντὶ τοῦ ἀ. ἐνικοῦ προσ. τοῦ παρατατικοῦ ἐτίθην οἱ Ἴωνες ἔλεγαν ἐτίθεα.

§. 595. Τῆς συζυγίας ταύτης τὴν ὑποτακτικὴν (γεννωμένην) βέβαια ἐκ συναϊρέσεως· οἶον, τιθῶ ἐκ τοῦ τιθέω) σχηματίζουσιν οἱ Ἴωνες οὕτω·

α) Τὰ εἰς τὴν ῥίζαν ἔχοντα ε ἢ α λαμβάνουσι πρὸ τῆς κα-
ταλήξεως εἰ· οἶον, τιθέω, τιθέης, τιθέητε, τιθέωμαι τιθέωσι κτλ.
ἀντὶ τιθῶ, τιθῆς κτλ. θέω, θέης, θέωμαι, ἀντὶ θῶ, θῆς κτλ.
ἰστέω, ἰστέης, στέω, στέης, στέωμεν κτλ. ἀντὶ ἰστώ, στῶ,
στῆς κτλ.

β) Τὰ εἰς τὴν ῥίζαν ἔχοντα τὸ ο λαμβάνουσι πρὸ τῆς κα-
ταλήξεως ω· οἶον, διδώω, δῶω, δώης, δῶη ἀντὶ διδῶ, δῶ ,
δῶς κτλ.

§. 596. Ταύτην τὴν Ἴωνικὴν διάλυσιν μεταχειρίζονται καὶ οἱ ἐποποιοὶ μεταβάλλοντές την κατὰ τὴν χρείαν·

α) ἐκτείνουσι τὸ ε παρενθέτοντες ι· οἶον, θείω, θείης, θείη, ἀντὶ θῶ κτλ. οὕτω καὶ στείω ἀντὶ στῶ· ὅπου ὅμως ἀντὶ ε εἶναι η, διπλασιάζεται. Γίνεται δὲ τοῦτο εἰς τὰ ἔχοντα ῥιζικόν α· οἶον, στήω, στήης, στήη ἀντὶ στῶ, στῆς, στῆ. Εἰς δὲ τὰ ἔ-
χοντα ῥιζικὸν φωνῆεν ε, ἢ χρῆσις εἶναι ἄστατος· διότι εὐρί-
σκομεν θείης θείη, καὶ θήης θήη.

β) συστέλλουσι τὸ ω τῆς ὑποτακτικῆς, ὅταν ἐκτείνωσι τὸ πρὸ αὐτῆς φωνῆεν· οἶον, θείωμαι, στείωμεν, ἀντὶ θέωμαι, στέω-
μεν, ὡσαύτως δὲ καὶ στήιτον ἀντὶ στήητον (στῆτον).

§. 597. Ἐπειδὴ οἱ ἐποποιοὶ προσχηματίζουσι μὲ σι τὸ ἐνικ.
γ' πρόσωπον ὅλων τῶν ὑποτακτικῶν διὰ τοῦτο χρεῖα νὰ δι-

κρίνωμεν τοὺς σχηματισμοὺς τῆς ὀριστικῆς ἀπὸ τοὺς τῆς ὑποτακτικῆς, ὡς ἰστῆσι, δῶσι, ἀντί ἰστῆ, δῶ.

§. 598. Τῆς δὲ εὐκτικῆς μόνον τὸ θείμην διαλύεται ποιητικῶς εἰς τὸ θεοίμην ὡς ἐκ τοῦ ΘΕΩ.

Σημ. Τὰ εἰς υμὶ ῥήματα συνθέστατα σχηματίζουσι τὴν ὑποτακτικὴν καὶ εὐκτικὴν καὶ εἰς τὰς διαλέκτους ἐκ τοῦ τύπου υῶ (δεικνύης, δεικνύοιμι). Εὐρίσκονται ὁμῶς παραδείγματα, ὅτι σχηματίζονται καὶ ἐδῶ κατὰ τὴν ἀναλογίαν τῶν ἄλλων, παραλαμβανομένου μόνον υ μακροῦ ἀντὶ τοῦ παραληκτικοῦ φωνήεντος ι· Εὐκτ. δαίνυτο ἰλ. ω. 665· πῆγνυτο Πλάτ. Φαίδρ. τέλος· ἐκδύμεν Ἰλ. π. 99· Πρβ. λείλυτο §. 145. καὶ φύην §. 603. Εὐρίσκεται δὲ καὶ ὑποτακ. σκεδαννύτι ἀντὶ σκεδαννύη κατὰ τοὺς ἀρχαίους τύπους τύπτει, τίθησι. ~~Ποσειδάων~~ ἀναλογίαν ρυλάττειν καὶ οἱ ἀόριστοι φθίμην Ὀδυσ. κ. 51, καὶ φθίτο Ὀδυσ. λ. 330.

15. Σχηματισμός τοῦ εἰμί (ὑπάρχω) κατὰ διαλέκτους.

§. 599. Ἐνεστώς. Δωρ. ἐμμί, ἐσσί, ἐντί (τὸ ἐντί λαμβάνεται καὶ ἀντὶ τοῦ τρίτου πληθυντικοῦ εἰσί).

Πρωτον πληθ. Δωρ. ἐμμέν καὶ εἰμέν. Γ'. πληθ. ἔασι.

Παρατακτικός. Ἰωνικ. ἔην, ἔης, ἔα καὶ ἦα (καὶ δεύτερον ἔας· τρίτον ἦε, ἦ ἦεν· δεύτ. πληθ. ἔατε κτλ.) ἦ ἔον (ἀ. πρόσ. εἰς τὸν Ὅμηρ.) καὶ ἔσκον. Ἐκ δὲ τοῦ σχηματισμοῦ ἔα γίνεται τὸ καὶ εἰς τοὺς Ἀττικοὺς ὅχι ἄχρηστον ἀ. πρόσωπον ἦ ἀντὶ ἦν.

Ἀντὶ τοῦ γ'. ἐνικοῦ ἦν, ποιητ. ἦην καὶ ἔην, ἦεν, Δωρικῶς ἦς, καὶ ἀντὶ τοῦ τρίτου πληθυντικοῦ ἦσαν, Δωρικῶς καὶ Ἰων. ἔσαν, εἶατο ἀντὶ ἦντο Ὀδυσ. υ. 106.

Μέλ. Δωρ. ἐσοῦμαι, ἐσῆ, ἐσεῖται.

Β'. πρόσωπον Ἰων. ἔσσαι, ἔσσαι.

Ὑποτακτ. Ἰων. ἔοιν, ἔοις, ἔοι.

Ἀπαρέμφ. ἀρχ. Ἰων. ἔμεν, ἔμεναι, ἔμμεν, ἔμμεναι· Δωρ. ἦμεν καὶ ἦμες.

Μετοχ. Ἰων. ὁ ἐὼν, ἡ ἐούσα, τὸ ἐὼν κτλ.

Σημ. Εἰς τοὺς ποιητὰς εὐρίσκεται ἀντὶ τοῦ ἦσαν τὸ ἐνικὸν ἦν (Ψισιδ. Θεογ. 321). Τὸ δὲ δωρικὸν ἀπαρέμφατον ἦμεν καὶ ἦμες εἶναι καὶ ἀ. πληθυντικὸν πρόσωπον παρατακικοῦ.

16. Εἶμι τὸ πορεύομαι.

§. 600. ἀ. Ὁ ἐνεστώς καὶ παρατακτικός ἔχουν καὶ Μέσ. τύ-

πον ἔμαι, ἔμην μὲ σημασίαν συνήθως σπαύδω, τρέχω. Ὁ Ὅμηρος μεταχειρίζεται μέλλοντα εἶσμαι καὶ ἀόριστον εἶσατο, εἶσατο·

β'. Οἱ ἐποποιοὶ ἔχουσι καὶ β'. ἐνικὸν πρόσωπον ἐνεστῶτος εἶσθα — τρίτον πληθ. ἴσθι Θεόγν. 536·

γ'. Τρίτον ἐνικὸν πρόσωπον τῆς εὐκτιχῆς εὐρίσκεται εἰς τὸν Ὅμηρον εἴη ἀντὶ ἴοι.—Τὸ μέγα Ἑτυμολογικὸν φέρει καὶ ὑποτακτικὸν εἶω ἀπὸ τὸν Δωριέα ποιητὴν Σώφρον·

δ'. Ἀπαρέμφατον ἴμεναι καὶ ἴμεν. — Κατὰ τοῦ Φιλοξένου τὴν γνώμην καὶ τὸ εἶην Ἰλ. ο. 82 πρέπει νὰ ἐληφθῇ ὡς ἀπαρέμφατον τοῦ εἶμι παραγόμενον ἀπὸ τὸ θέμα ΕΩ καὶ μὲ ἔκτασιν εἶω εἶειν, καὶ Δωρικῶς μὲ τροπὴν τοῦ εἶν εἰς ἡν (§. 564.) εἴην·

ε'. Παρατακτικοῦ δύνανται ἔχοντες τύποι ἀπαντῶνται εἰς τὸν Ὅμηρον οἱ ἐρεξῆς:

Ἐνικῶς α. πρόσ. ἦ'α ἦ ἦ'α, ἦ'ον,

β'. πρόσ. ἦ'ες, ἦ'ες,

γ'. πρόσ. ἦ'ε (ν), ἦ'ε (ν), ἦ'ε (ν)·

Δυϊκ. γ'. πρόσ. ἴτην·

Πληθ. α. πρόσ. ἦ'ομεν,

γ'. πρόσ. ἦ'ον, ἦ'σαν, ἦ'σαν.

Εἰς τὸν Ἡρόδοτον Ἀσπ. 254 εὐρίσκεται κατεῖεν, τὸ ὁποῖον προϋποθέτει α. πρόσωπον κατεῖα.

17. Θεωρία τῆς ἀνωμαλίας τῶν ῥημάτων.

§. 601. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνωμάλων ῥημάτων εἰς τοὺς ἐποποιούς καὶ εἰς τὰς διαλέκτους εἶναι μεγαλῆτερος παρὰ εἰς τοὺς πεζογράφους. Διὰ τοῦτο ἐπαναλαμβάνομεν ἐνταῦθα τὰς αἰτίας τῆς ἀνωμαλίας, περὶ τῶν ὁποίων ὠμιλήσαμεν ὅσα ἐχρειάζετο ἡ γλῶσσα τῶν πεζογράφων (σελ. 140—144), καὶ μάλιστα περὶ συγχοπῆς, μεταθέσεως καὶ τῆς τῶν νέων θεμάτων γενέσεως.

Συγχοπή.

§. 602. Εἰς ῥήματά τινα συγχόπτεται τὸ παραληκτικόν

φωνῆεν τοῦ ῥιζικοῦ τύπου· οἶον, πέλω, γ'. ἐνικ. παρατατ. ἔπλε· πέτομαι μέλ. πτήτομαι. Ἐξαίρετως πρέπει νὰ παρατηρηθῇ τοῦτο εἰς δύο τὰ ἐφεξῆς:

α'. Ῥημάτων τινῶν σχηματίζεται οὕτως ὁ β'. Ἀόρ. (§. 156. Σημ. β'). ἐκ τοῦ παρατατικοῦ· οἶον, ἐγείρω, ἐγείρομαι, (ἡγειρόμεν), Ἀόρ. β'. ἡγερόμεν· ἀγείρω, Μετοχ. Ἀόρ. β'. μέσ. ἀγρόμενοι (οἱ συναγμένοι), ἐνεστώτως δὲ μετοχ. ἀγειρόμενος—οὕτω καὶ ἦλθον ἐκ τοῦ ἦλυθον·

β'. Ἡ συγκοπὴ αὕτη γίνεται μάλιστα μετὰ ἀναδιπλασιασμοῦν ὁποιοῦνδήποτε· ὅθεν πιπράσκω ἐκ τοῦ περάω, πίπτω, μίμνω, ἐκ τοῦ ΠΕΤΩ, μένω· καὶ εἰς τὸν παρκ. δέμω, παρκ. (δεδέμῃκα) δέδμηκα (παρόμοια ὅμως γίνονται καὶ διὰ μεταθέσεως, ὡς θέλομεν ἰδεῖν παρκαίτω)· πέπταμαι ἐκ τοῦ ΠΕΤΑΩ, Ζήτ. πετάννυμι, Ζήτ. καὶ μέμβλεται εἰς τὸ μέλλω.—Ἐνταῦθα ἀνήκουσι καὶ οἱ ἄριστοι ἐκεκλόμεν καὶ ἔπεφνον ἐκ τοῦ κέλωμαι καὶ ΦΕΝΩ, μὲ ἀναδιπλασιασμόν, ὡς ἐσυνείθιζαν οἱ ἐποιοί, λέγοντες πέπληγον, λελαθὼν, πεπιθεῖν, λελαβέσθαι κτλ. ἀντὶ ἔπληγον, λαθὼν, πιθεῖν, λαβέσθαι κτλ.—Κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον ἔγειναν τὰ τῶν ποιητῶν ῥῦσθαι, ἔρυσθαι, ἔρυτο ἀντὶ ῥύεσθαι, ἐρύεσθαι, ἐρύετο (Ζήτ. ἐρύω. Πρβ. σεύω καὶ ἔδμεναι ἐκ τοῦ ἔδω). Μὲ ταῦτα συγκαταριθμοῦνται καὶ τὰ τῶν ἐποιοῶν στεῦται, στεῦτο (προσπιθεῖν, φοβερίζειν). Οὕτω δὲ ἐγενήθησαν καὶ αἱ ὑποτακτικαὶ ἐγκλίσεις ὅλων τῶν εἰς μι ῥημάτων (§. 595).

§. 603. Πολλὰ ῥήματα σχηματίζουσι διὰ συγκοπῆς ἄριστον, ὅστις εἶναι β. ἢ δύναται νὰ παραληρηθῇ μὲ τὸν β'. ἄριστον τῶν εἰς μι ῥημάτων, μὲ τὸν ὁποῖον συμφωνεῖ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς τὴν ὑποτακτικὴν ἐγκλισιν. Εἰς τὴν ὀριστικὴν λήγει πάντοτε εἰς ν, τὸ δὲ πρὸ τοῦ ν φωνῆεν εἶναι τὸ τοῦ παρακειμένου, μὲ τὸ ὁποῖον ταυτίζεται καὶ κατὰ ποσότητα. Τὸ φωνῆεν τοῦτο μεταβάλλεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπὶ μὲν τῆς εὐκτικῆς εἰς ει, αι, οι, ἐπὶ δὲ τῆς μετοχῆς εἰς ει, α, ου, οἶον, βαίνω, ΒΑΩ, βέβηκα—ἔβην, ἔβημεν, βῆναι, βαίνην, βάς·

βιώω, βεβίωκα—ἐβίωον, ἐβίωμεν, βιώωναι, βιώων, βιούς·
 γινώσκω, ἔγνωκα—ἔγνων, ἔγνωμεν, γινώωναι, γινώων, γινούς·
 διδράσκω, δέδρακα—ἐδραν, ἐδραμεν, δραῖναι, δραίνην, δράς·
 κτείνω, ἔκταχα—ἔκταν, ἔκταμεν, κτάναι, κταίνην, κτάς·
 σθέννυμι (ΣΒΕΩ) ἔσθηκα—ἔσθην, ἔσθημεν, σθῆναι, σθείην·
 φύω, πέφυκα—ἔφυ, ἔφυμεν, φύναι, φύνην *) ἀντί φύην, φύς.

Τελείους ἀόριστους τούτου τοῦ εἴδους Ζήτ. εἰς τὰ ἀλίσκομαι, βιβρώσκω, δύω, πέτομαι, σκέλλω, τλήναι, φθάνω μερικούς δὲ ἀτελεῖς καὶ σπανίους τύπους, εἰς τὰ βάλλω, γηράσκω, κλάω, οὔτάω, πλέω, πτήττω καὶ εἰς τὰ προστακτικὰ δὲ ἔχουσιν οἱ ἀόριστοι οὗτοι ὥς οἱ τῶν εἰς μὲ τὴν θι κατάληξιν· οἶον, βῆθι, δαῖθι, γνῶθι (Πληθ. βῆτε, δῦτε κτλ.). Τοιοῦτοι εἶναι καὶ οἱ ἐρεξῆς τέσσαρες ἀόριστοι· τῶν ὁποίων οἱ δῶν τελευταῖοι ἀντὶ θ ἔχουσι μόνον ς (ὥς καὶ τὸ δὸς ἀντὶ δόθι)· πῆθι, κλύθι, σχές, φρές· Ζήτ. εἰς τοὺς καταλόγους πίνω, κλύω, ἔχω, φρέω.

Σημ. Μένος ὁ Ἀόρ. ἔπλων τοῦ πλώω (ἀντὶ πλέω), ἐπειδὴ σχηματίζεται ἐκ τοῦ πλώω (δχι πλώω) φυλάττει τὸ ω καὶ εἰς τὴν μετοχὴν· πλώς (ἐπιπλώς. Ἰλ. ζ. 291), ἥτις ἀναμφιβόλως εἶχε καὶ γενικὴν ὄντος (ἀντὶ οὗς, ὄντος).

§. 604. Μὲ τοὺς ἐνεργητικούς τούτους ἀόριστους ἐνόηται καὶ παθητικός τις ἀόριστου τύπος εἰς μὴν, σο, το κτλ., ὅστις ἀντιστοιχεῖ μὲ τὸν Μέσ. Ἀόρ. β'. τοῦ ὁμαλοῦ σχηματισμοῦ. Πρέπει ὁμῶς νὰ σημειώσωμεν 1) ὅτι τὰ πλειότερα τούτων παραδείγματα ἔχουν πάντοτε παθητικὴν σημασίαν· 2) ὅτι ἔχουσι παραληκτικὸν τὸ φωνῆεν τοῦ παθητικοῦ παρακειμένου, καὶ διὰ τοῦτο ἐνομήσθησαν ἀπὸ πολλοὺς ὑπερσυντελικοί· 3) ὅτι μόνον οἱ παλαιοὶ ποιηταὶ τοὺς μεταχειρίζονται. Τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶναι πραγματικῶς τύποι ἀντίστοιχοι τῶν προειρημένων ἐνεργητικῶν παθητικοί· Π. χ.

ἐβλήμην, Εὐκτ. βλεῖμην—ἐκ τοῦ ἔβλην (ξυμβλήτην) Ζ. βάλλω, ἐκτάμην, κτάσθαι, κτάμενος ἐκ τοῦ ἔκταν Ζ. κτείνω.

Ζήτ. καὶ ἐκ τοῦ καταλόγου τῶν τύπων συγγνωῖτο, οὔτάμενος, καὶ τὴν μετοχ. κλύμενος τῶν ἀρχαίων ποιητῶν, συγγενῇ τοῦ

*) Θεόκρ. ΙΕ, 94, ὅπου ἐγράφετο ἐμφυλμένος φύη.

ἤδη εἰρημένου προστακτικοῦ κλῦθι. Ἐκ δὲ τούτων συμπεραίνεται, ὅτι οἱ φυλάττοντες ταύτην τὴν ἀναλογίαν, χωρὶς νὰ ἀπαντᾷται ἐνεργητικὸς τύπος, πρέπει νὰ θεωρηθῶσι καὶ αὐτοὶ ὡς τοιοῦτοι· οἷον,

πνέω, πέπνῡμαι — (ἐπνύμην) ἄμπνῡτο·

λύω, λέλῡται — (ἐλύμην) λύτο·

φθίω, ἐφθίμαι, ἐφθίμην, φθίμενος, εὐκτ. φθίμην (Ζήτ. ἐπλήμην εἰς τὸ πύμπλημι, ἔνασθε εἰς τὸ ναίω, ἐσύμην εἰς τὸ σεύω, ἐχύμην εἰς τὸ χέω, καὶ τὰς μετοχὰς κείμενος, πτάμενος (εἰς τὸ πετάννυμι), θύμενος, ἀρπάμενος.

§. 605. Ἐκ τούτων δὲν ἐμποροῦν νὰ ἀποχωρισθῶν οἱ συγκεκομμένοι παθητικοὶ ἄριστοι, οἵτινες ἔχουσι σύμφωνον πρὸ τῆς καταλήξεως, ὡς ἔλεκτο, δέχθαι. Ἐσχηματίσθησαν οὗτοι ἀπὸ τὸ ἀπλοῦν θέμα τοῦ ῥήματος· καὶ, ἐὰν τὸ θέμα τοῦτο εἶναι ἐν ταύτῳ εὐχρηστον, διακρίνονται διὰ τῆς συγκοπῆς ἀπὸ τὸν παρατατικὸν καὶ τὸν ἐνεστώτα τῶν ἄλλων ἐγκλίσεων. Διὰ τοῦτο παρεκτὸς τοῦ ἀναδιπλασιασμοῦ συμφωνοῦσιν ἐντελέστατα μὲ τὸν παθητ. παρακείμεν. καὶ ὑπερσυντελ. μὲ τοὺς ὁποίους ἐμποροῦμεν νὰ τοὺς παραβάλωμεν, ὅχι δὲ καὶ νὰ τοὺς ταυτίσωμεν, καθὼς συνέβη πολλαχῶς ἐξ ἀπροσεξίας ἢ ἀγνοίας. Κατὰ τὴν σημασίαν, ἐνεργητικὴν, παθητικὴν ἢ μέσσην, εἶναι ὅλοι ἰσοδύναμοι μὲ τὸν εἰς μαι ἐνεστώτά των, καὶ ἀνήκουν καὶ αὐτοὶ ὅλοι εἰς τὴν ἀρχαιοτάτην γλῶσσαν· οἷον,

δέχομαι, ἐδεδέγμην, ἐδέδεξο κτλ. δεδέχθαι — Ἀόρ. συγκεκ.

(ἐδέγμην) ἐδεξο, ἔδεκτο. Ἀπαρ. δέχθαι. Πρост. δέξο·

μίγνυμι, ΜΙΓΩ — (ἐμίγμην) μίκτο·

λέξασθαι — ἐλέγμην, λέξο, λέκτο, λέχθαι·

πάλλω — (ἐπάλμην) πάλτο·

ὀρνυμι, ΟΡΩ — ὠρμην ὦρτο. Ἀπαρέμ. ὀρθαι·

Παρακ. ὀρμενος. Πρостак. ὀρσο·

καὶ ἄλλα τινὰ ὡς ἔγεντο ἀντὶ ἐγένετο, εὔκτο (Ζήτ. εὔχομαι), ἄλτο (Ζ. ἄλλομαι), ἐλέλικτο (Ζήτ. ἐλελίξω), ἔχμενος, ἄρμενος.

Σημ. α. Τὸ σ ἐκθλίβεται εἰς τὴν ἀπὸ τοῦ ἀρχομένην κατάληξιν τῶν ἀορίστων τούτων, οἱ ὅποιοι μιμοῦνται καὶ κατὰ τοῦτο τὸν Πλθγ. παρκαίμενον. — Εἰδῶ ἀνέκει· λοιπὸν καὶ τὸ δυϊκὸν μίανθην (Ζήτ. μιανίω), καὶ τὸ πέρθαι (Ζήτ. κατωτέρω πέρθω.). — Ὅσον ῥημάτων ὁ ἀναδιπλ. μεταβαίνει εἰς τὴν ἀπλὴν αὐξήσιν, οἱ παθητικοὶ οὗτοι ἀορίστοι, φυλάττοντες τὴν αὐξήσιν, δὲν διακρίνονται εἰς τὴν ὁριστικὴν ἐγκλισιν ἀπὸ τοῦς ὑπερσυντελικούς· ὥρμην, ἐκτάμην, ἐφθίμην, ἐτσύμην.

Σημ. β'. Μετὰ τὰ εἰρημεία δύναται τις νὰ κρίνῃ τὴν συνήθη τῶν γραμματικῶν γνώμην, κατὰ τὴν ὅποیان ὅχι μόνον λέκτο, δέχθαι κτλ. ἀλλὰ καὶ βλῆσθαι, κτίμενος κτλ. συμπερικλείοντο εἰς τὰ παραδείγματα τῶν παρακειμένων καὶ ὑπερσυντελικῶν, οἵτινες μὲ πᾶθος ὀνομαζόμενον ἄρσιν (§ 529. β'.) ἔχουσιν τὸν ἀναδιπλασιασμόν. Εἶναι προφανέστατον, ὅτι λέκτο, δέχμενος ἔχουσι τὸν αὐτὸν λόγον ὡς καὶ τὰ λῦτο, κτίμενος, καὶ ταῦτα πάλιν ὡς τὰ βλῆσθαι, κτάνμενος. Ἀλλὰ τὰ τελευταῖα ν' ἀποχωρήσῃ τις ἀπὸ τὰ ἐνεργητικὰ βλήτην, ἔκταν. ἤθελεν εἶσθαι ἐναντίον πάσης γραμματικῆς κρίσεως· διὰ τοῦτο ὅλοι οἱ ἀνωτέρω τύποι πρέπει νὰ ἀναχθῶσιν εἰς ἓνα τύπον· εἶναι ὅλοι ἀορίστοι ὡς ὁ ἔκταν, ἐβθην κτλ. καὶ ἐγεννήθησαν διὰ συγκοπῆς ὡς εἶδαμεν ἀνωτέρω.

§. 606. Τελευταῖον διὰ συγκοπῆς μικρύνονται τύποι τινὲς παρκαίμενων, οἵτινες, ὅταν σημάινωσιν ἐνεστῶτα, εἰς τὴν προστακτικὴν λαμβάνουσι τὴν θι κατάληξιν (§. 156. Σημ. γ').

Πολλάκις δὲ ἡ ἐκ τοῦ εἰ γενομένη οἱ διςθογγος εἰς τοῦς παρκαίμενους μεταβάλλεται εἰς ι ἐπὶ τῶν συντεμνῶν τούτων τύπων· οἷον,

πέποιθα ἐκ τοῦ πείθω — Ὅμ. ἐπέπιθμεν.

ῥοικα ἐκ τοῦ εἶκω — ῥοιγμεν· γ'. δυϊκ. παρκαίμ. εἶκτον· ὑπερσυν. εἶκτην, τύποι μόνων τῶν ποιητῶν.

§. 607. Ὁ Βούτυμνος διὰ νὰ βεβαιώσῃ τὴν γνώμην ὅτι τὸ ἴσμεν, ἴσασι κτλ. γίνονται ἐκ τοῦ οἶδα, καὶ ὅχι ἐκ τοῦ ἴσθμι, παραβάλλει ὅλους τοὺς τύπους τοῦ οἶδα μὲ τοὺς τοῦ ῥοικα κατὰ τὸν ἐφεξῆς τρόπον·

Ὡς ἐκ τοῦ πείθω γίνεται πέποιθα, οὕτω καὶ ἐκ τοῦ εἶκω καὶ εἶδω — ῥοικα καὶ ῥοιδα, ἐπειδὴ πρέπει νὰ λάβωμεν καὶ εἰς τὸ δεύτερον τὴν γενικὴν διὰ τοῦ ε συλλαβικὴν αὐξήσιν (Ζήτ. §. 106. Σημ.). Οἱ δὲ συντετμημένοι τύποι

οἶκα, οἶδα

ἀπαντῶνται ὁ μὲν πρῶτος εἰς τὴν Ἰωνικὴν διάλεκτον, ὁ δὲ δεύτερος εἰς τὴν συνήθη τῶν Ἀττικῶν. Ἐκ τῶν ἐντελῶν ὅμως τύπων ῥοικα καὶ ῥοιδα ἐγεννήθησαν διὰ συστολῆς τῆς οἰ εἰς ι

καὶ διὰ συναιρέσεως (καὶ ἐπομένως ὥς ἐκ τοῦ εἶκα, εἶδα) οἱ τύποι τῆς

Μετοχ. εἰκώς, εἰδώς.

μετὰ τῶν ἐγκλίσεων εἰδῶ, εἰδείην [Ἄλλ' οἱ ποιηταὶ συστέλλοντες τὸ ω τοῦ πληθ. ἁ. προσ. τῆς ὑποτακτ. ἔλεγχαν μὲ ἀναθεασμὸν τοῦ τόνου καὶ ἵνα εἶδομεν ἀντὶ εἰδῶμεν· ἔτρεπαν δὲ καὶ τὸ εἰ εἰς ι. οἶον, Ὑποτακ. ἰδέω, μετοχ. ἰδύϊα (Ὅμηρ.)]. Ὅτι δὲ ἡ χρῆσις τῆς γλώσσης κρατεῖ ἄλλοτε μὲν πλειοτέρους τύπους, ἄλλοτε δὲ ἓνα μόνον, μᾶς ἀποδεικνύει ἡ γεγραμμένη γλῶσση, ἐνῶ ἡ μὲν τοῦ εἶοικα μετοχὴ ἀπαντᾷται καὶ εἰς τοὺς τρεῖς τύπους, εἰκῶς, οἰκῶς, εἰκῶς· ἡ δὲ τοῦ οἶδα μόνον εἰς τὸν ἓνα τύπον εἰδώς.—Ὁ ὑπερσυντελικὸς ἀπῆτει δευτέραν αὐξῆσιν καὶ κατὰ ἀναλογίαν τοῦ ἐωρτάζω ἐώρταζον ἐσχηματίσθη ἐκ τοῦ εἶοικα τὸ ἐώκειν· ἀλλ' εὗρίσκετο καὶ ὁ ὁμαλὸς σχηματισμὸς μὲ τροπὴν τοῦ οἰ εἰς ι. Γίνεται δὲ τοῦτο φανερόν ἐκ τοῦ παθητικοῦ τύπου (ἐκ τοῦ Παρὰκ. εἴγμαι, Ὑπερσυν. ἡίγμην).

γ'. ἐνικὸν ὑπερσυντ. ἡίκτο, καὶ ἀναυξήτως εἴκτο·
Οὕτω λοιπὸν ἐγεννήθη ἐκ τοῦ εἶοικα

Ὑπερσυν. (ἡίδειν) ἡδεῖν.

Ἐδῶ ἐνόηται καὶ ἡ συγκοπὴ, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐγεννήθη ἐκ μὲν τοῦ εἶοικα

ἁ. πληθ. παρὰκ. εἰοίγμεν· γ'. θυϊκ. ὑπερσ. εἴκτην· ἐκ δὲ τοῦ οἶδα οἱ τύποι

(οἶδ - σθα) οἶσθα

ἰδμεν καὶ ἴσμεν, ἴστε.

Εἰς δὲ τὸν ὑπερσυντελικὸν ἐκ τοῦ ἡδεῖν

ἡίγμεν, ἡῖστε, ἡσαν.

Ἐκ δὲ τούτου τοῦ ἡσαν (ἀντὶ ἡδ-σαν) διαφέρει τὸ Ὅμηρικόν ἴσαν (ἀντὶ ἰδ-σαν) μόνον κατὰ τὴν παράλειψιν τοῦ τῆς αὐξήσεως ε.—Ὅτι δὲ τὸ ἴσασι δὲν ἐγεννήθη ἐκ τοῦ ἴσημι, γίνεται φανερόν καὶ ἐκ τοῦ τόνου, ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἀναλογίαν τοῦ ἴστημι ἴστασι, ἔπρεπε γὰρ γράφεσθαι ἴσᾱσι καὶ ὅχι ἴσασι

Γίνεται δὲ φανερόν καὶ ἐκ μιᾶς ἀναλογίας τοῦ ἔοικα τοῦτο ἐπικυρώσης ἀσφαλῶς τὸ λεγόμενον :

ἔοικα—(τροπή τοῦ οἰεῖς ἢ εἴκασι) εἴξασιν

οἶδα—(εἰ εἰς ἢ ἰδ-σασιν) ἴσασιν,

τύποι καὶ οἱ δύο Ἀττικοὶ ἀντὶ τῶν ὁμαλῶν εἰόκασιν, οἶδασιν, ἔχοντες κοινήν ἀνωμαλίαν τὴν κατάληξιν σασι ἀντὶ τῆς συνήθους τῶν παρακειμένων ασι.

§. 608. Ἐὰν δὲ διὰ τῆς συγκοπῆς ταύτης τὸ σύμφωνον τῆς ρίζης εἰς τὴν λήγουσαν ἔχη ἔμπροσθέν του τ, μεταβάλλεται τὸ τ τοῦτο εἰς θ διὰ τὸ ὁμόηχον τῶν παθητικῶν καταλήξεων. Οὕτω τοῦ προστακτικοῦ ἄνωχθι τὰ ἄλλα πρόσωπα γίνονται ἀντὶ

ἀνώγετε, ἀνωγέτω,—ἄνωχθε, ἀνώχθω· οὕτω γίνεται, ἐκ τοῦ

Παρακ. ἐγρήγορα, ἐγρηγόρατε—ἐγρήγορθε (Ζήτ. ἐγείρω). οὕτως ἐξηγεῖται φυσικώτατα τὸ τῶν ἐποποιῶν πέποσθε (Ζήτ. Πάσχω):

πέπονθα, πεπόνθατε—πέποσθε·

ἦγουν εὐθὺς ἀπὸ ἐμβῆκε τὸ θ πρὸ τοῦ τ, μετεβάλλθη εἰς σ (ὥς ἰδμεν ἴστε), καὶ τὸ ν ἐχάθη (πέποστε). Ἄλλοτε ἐξελάμβαναν ἐπταισμένως παθητικὸν τύπον τὸ πέποσθε.

§. 609. Γίνεται δὲ φυσικώτερα ἡ συγκοπὴ αὕτη εἰς τὸ δέ δια, ὡς εἶδαμεν σελ. 156. Σημ. γ'

Ἐπειδὴ προσέτι παρακειμένοι τινες εἰς ἡκα συντεμνόμενοι ποιητικῶς λαμβάνουσι τὸ ριζικὸν φωνῆεν α πρὸ τῆς καταλήξεως· οἷον, βέθηκα (βέδακα), βεδάσι, βεθαῶς Ζήτ. τοῦτο), διὰ τοῦτο ἐξηγοῦνται, ὡς ἐξ ἀρχαιοτέρου τύπου, καὶ διὰ τῆς συγκοπῆς ἐκείνης, ἥτις ἐμπιλοχωρεῖ καὶ εἰς τὴν Ἀττικὴν καὶ συνήθη γλῶσσαν ἐπὶ τινων διῶκ. καὶ πληθ. τῆς ὀριστικῆς καὶ τοῦ ἀπαρεμφάτου Π. γ. ἐκ τοῦ τέτληκα (Ζήτ. τλήναι) ΤΕΤΛΑΑ—τέτλαμεν κτ. Ἀπαρέμ. τετλάναι (ἀντὶ τετλαέναι). Ἐπειδὴ δὲ ταῦτα συμφωνοῦσιν ἐντελῶς μὲ τοὺς τῶν εἰς μὲ τύπους τοῦ ἐνεστώτος (ἴσταμεν, ἰστάναι), διὰ τοῦτο

συγκατατάσσονται εἰς τὸν τύπον τοῦτον τοῦ παρακειμένου καὶ τὰ πλείοτερα τῶν ἄλλων μερῶν τοῦ εἰς μὴ σχηματισμοῦ ἄρα Παρακ. πληθ. τέτλαμεν, τέτλατε, τετλάσι.

Δυϊκ. τέτλατον.

Ὑπερσυν. πληθ. ἐτέτλαμεν, ἐτέτλατε, ἐτέτλασαν.

Δυϊκ. ἐτέτλατον, ἐτετλάτην.

Ἀπαρέμ. τετλάναι (βραχύ α).

Προσπ. τέτλαθι, τετλάτω κτλ.

Εὐκτ. τετλαῖν.

Ἡ ὑποτακτικὴ τοῦ ῥήματος τούτου εἰς τὸν τύπον τοῦτον δὲν ἀπαντᾷται. Ἀντὶ ταύτης θέτομεν ἐδῶ τὴν ἐκ τοῦ βέβηκα, βέβαμεν κτλ. Ὑποτακτ. βεβῶ, ῆς, ῆ κτλ.

Μόνον ἡ μετοχὴ δὲν σχηματίζεται κατὰ τὰ εἰς μὴ, ἀλλ' ἐκ τοῦ αὐῶς συγκοπτεται εἰς ὦς, ὥστε ἄρσεν. καὶ οὐδετ. ταυτίζονται (αὐῶς καὶ αὐῶς γεν. αὐῶς, συγκοπ. ὦς, ὦτος), καὶ ἔχουσι θηλυκ. εἰς ὦσ' οἶον, ἐκ τοῦ βέβηκα, μετοχ. βεβηκῶς, υἷα, ὅς

βεβῶς, ὦσα, βεβῶς.

Γεν. βεβῶτος.

Ἐκ δὲ τῶν παρακειμένων, οἵτινες σχηματίζονται οὕτω, μένουν εἰς τὸν ὁμαλὸν τύπον μόνον τὰ ἐνικά τοῦ παρακ. καὶ ὑπερσυντ. τῆς ὀριστικῆς (τέτληκα, ας, ε—ἐτετλήκειν, εἰς, εἰ) εὐχρηστα· τὰ δὲ ἄλλα μέρη ἔχουσι καὶ τὸν δεύτερον ἀνώμαλον τύπον, ὅστις ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι εὐχρηστότερος παρὰ τὸν ὁμαλόν. Ζήτ. εἰς τὸν κατάλογον τλῆναι, βαίνω, θνήσκω καὶ σελ. 139) ἴστημι.

Σημειόνομεν προσέτι,

ἀ. ὅτι ἐκτὸς τοῦ γ'. πληθ. τοῦ παρακ. (τετλάσιν, ἐστᾶσι, τεθνᾶσι κτλ.) εἰς ὅλους τοὺς ἄλλους τύπους τὸ α εἶναι βραχύ, ἐπειδὴ τὸ βραχύ φωνῆεν τῆς καταλήξεως ἀπεβλήθη διὰ τῆς συγκοπῆς, καὶ δὲν ἐσυναιρέθη μὲ τὸ φωνῆεν τῆς ῥίζης εἰς ἓν, καὶ ἐπομένως δὲν πρέπει νὰ γράφωμεν τεθνᾶναι, ἐστᾶναι τετλᾶναι. Καὶ μ' ὅλον ὅτι ὁ Αἰσχύλος (Ἀγαμέμ. 558) διὰ τὸ

μέτρον ἐμεταχειρίσθη, τεθνᾶναι· ἀλλ' ὁ Ἀριστοφ. (Βάτρ. 1012) δείχνει τὴν χρῆσιν τῆς συνήθους γλώττης τεθνάναι·

β'. Ὅτι μόνον εἰς τὸν συγκεκριμένον τύπον τῆς μετοχῆς εὐχρηστεῖ ἡ θηλυκ. εἰς σα, ἐνῶ ἡ ἀσύγκοπτος ἢ ἀσυναίρετος σχηματίζεται εἰς υἱα ἀπὸ τοῦς ἐποποιούς· ἤγουν, βεβῶς, βεβῶσα - βεβῶως, βεβουῖα·

γ'. Ἡ εἰς αὖς κατάληξις τῆς μετοχῆς Ἰωνικῶς σχηματίζεται εἰς εὖς· Ζήτ. τὸ ἴστημι, καὶ εἰς τοὺς καταλόγους θνήσκω, ὅπου ὁ εὖς εἶναι συνήθης τύπος καὶ τῶν Ἀττικῶν. Πρβ. δὲ καὶ πεπτῶς, πεπτεῶς εἰς τὸ ἀνώμαλον πίπτω.

Μετάθεσις

§. 610. Καὶ διὰ τῆς μεταθέσεως τοῦ φωνήεντος μετ' ἀμεταβόλου μεταβάλλεται ἁπλοῦς ἡ ῥίζα τοῦ ῥήματος καὶ ἐξαιρέτως εἰς δύο περιπτώσεις·

α) εἰς Ἀόρ. β'. Ζήτ. §. 123. γ'. καὶ Πρβ. τὰ ἀνώμαλα ἀμαρτάνω καὶ τρέπω·

β) εἰς πλῆθ. ῥήματα, τῶν ὁποίων τὸ ἀπλοῦν θέμα ἔχει χαρᾶκτιρα γράμμα ἀμετάβολον· Π. χ. εἰς τὴν ῥίζαν ΘΑΝΩ Ἀόρ. ἔθανον, μέλ. θανοῦμαι, γίνεται πρὸς εὐκολωτέραν κλίσιν μετάθεσις τοῦ φωνήεντος ΘΑΝΩ, ὅθεν τέθνηκε, τέθναμεν κτλ. καὶ ἁπλοῦς βλαστάνει ἐντεῦθεν ὁ νέος εὐχρηστος ἐνεστῶς, ὡς εἰς τὸ παράδειγμα τοῦτο ὁ θνήσκω. Τὸ αὐτὸ δὲ συμβαίνει καὶ εἰς τὴν ῥίζαν ΜΟΛΩ· ἀλλὰ διὰ τὸ δυσπρόφορον τοῦ μ λ παρεμπίπτει τὸ β (Ζήτ. §. 182. Σημ.), μέμβλωκα ἀντὶ μέμλωκα, καὶ καταρχὰς τῆς λέξεως μεταβάλλεται τὸ μ εἰς β· οἶον, βλώσκω (α). Τοῦτων τεθέντων, φαίνονται εἰς τελείαν καὶ καθαρὰν ἀναλογίαν τὰ ἐφεξῆς τρία ῥήματα.

θνήσκω, θανοῦμαι, ἔθανον, τέθνηκα (ΘΑΝ. ΘΝΑ).

θρώσκω, θροῦμαι, ἔθροον . . . (ΘΟΡΩ. ΘΡΩ).

α) Τὸν αὐτὸν λόγον ἔχουσι τὸ βλᾶς πρὸς τὸ μαλακός, καὶ τὸ βλίττω πρὸς τὸ μέλι. Διακριτικὴν δὲ ἀναλογίαν τοῦ μολεῖν πρὸς τὸ μέμλωκα, βλώσκω μᾶς διδούσι τὰ δύο ἐφεξῆς· μόρος (θάνατος), φθισίμβροτος, βροτός· ἀμαρτεῖν, ἀμβροτεῖν, ἀβροτίζειν.

βλώσχω, μολοῦμαι, ἔμολον, μέμβλωχα (ΜΟΛ. ΜΛΟ) (α). Ἀσφαλέστερα συγκαταριθμοῦνται εἰς τὴν μετάθεσιν ταύτην μόνα τὰ ῥήματα ἐκεῖνα, εἰς τῶν ὁποίων τύπους τινὰς γνωρίζεται τὸ μετατεθειμένον φωνῆεν, καθὼς εἰς τὸ τεθνάναι, τεθναίην τὸ α, εἰς τὸ μέμβλωχα τὸ ο. Ἄλλ' ὅπου φαίνεται μόνον η, εἶναι ἀμφίβολον, ἂν πρέπει νὰ ἐκλάβωμεν μετάθεσιν ἢ συγκοπὴν. Π. γ. δέμω (ΔΕΜ. ΔΜΕ) ἢ (ὡς νέμω νενέμηκα) δέμω (δε-δέμηκα) δέδμηκα. Ἐδῶ ἀνήκουσι μὲ ἐνεστῶτας ἄλλως σχηματιζομένους

τέμνω μ. τεμῶ. α. ἔτεμον. Π. τέτμηκα.

κάμνω μ. οὔμαι. α. ἔκαμον. Π. κέκμηκα.

Ἄλλ' ἀναλογία φανερωτέρα ἀνάγει τοιαῦτα ῥήματα μετὰ τῶν ἁνωτέρω εἰς τὴν μετάθεσιν (ΤΕΜΩ. ΤΜΕΩ. ΚΑΜΩ. ΚΜΑΩ)· καὶ καταφαίνεται ἀσφαλέστερα εἰς τὸ ῥῆμα καλέω, ἐὰν καὶ ἡ συνέχεια καλέω, καλέσω, κέκληκα φαίνεται ὅτι ἀπαιτεῖ συγκοπὴν· διότι ὁ μέλλον καλέσω, ἢ, καθὼς ἔλεγον οἱ γνήσιοι Ἀττικοί, καλῶ, εἶναι ἀναντιρρήτως μέλλον τοῦ ἁπλοῦ ἐνεστῶτος ΚΑΛΩ· ὁ δὲ συνήθης ἐνεστῶς καλέω ἐγεννήθη ἀπὸ τὸν μέλλοντα, καθὼς ὁ Ἰωνικὸς ἐνεστῶς μαχέομαι ἐκ τοῦ μέλλοντος μαχέτομαι, οὔμαι. Ἐκ τοῦ ΚΑΛΩ λοιπὸν ἐγεννήθη κέκληκα διὰ τῆς αὐτῆς μεταθέσεως (ΚΑΛ. ΚΛΑ), καθὼς καὶ οἱ ἁνωτέρω παρακείμενοι. Διὰ τοῦτο καὶ οἱ ποιηταὶ ἔχουσιν ἐνεστῶτα κικλήσχω σύμφωνον μὲ τὸν τύπον θνήσκω ἐκ τοῦ ΘΑΝΩ· ἄρα

καλέω, κικλήσχω μ. καλῶ Π. κέκληκα (ΚΑΛ. ΚΛΑ). Ζήτ. προσέτι εἰς τὸν κατάλογον καὶ βάλλω βέβληκα, σέλλω ἔσκληκα, καὶ πελάω, περάω, στορέννυμι, καὶ τὴν σημείωσιν εἰς τὸ κορέννυμι.

Νέα θέματα ἐκ τοῦ παρακειμένου καὶ μέλλοντος.

§. 611. Καθὼς λαμβάνει τοῦ ἐνεστῶτος τὴν σημασίαν ὁ παρακείμενος πολλάκις (§. 159. ε), οὕτω μεταβαίνει καὶ εἰς

τὸν τύπον του ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον Δωρικῶς καὶ ποιητικῶς· Εἰς τὸν Θεόκρ. (ΙΕ'. 58) εὐρίσκεται δεδοῖκα ταῦτ. δέδοικα (Ζήτ. ἀνωμ. Δεῖσαι) καὶ εἰς τὸν Ὅμηρ. κεκλήγοντες (Ζήτ. κλάζω). Ὅθεν οἱ ἐκ παρακειμένων παραγόμενοι παρατατικοὶ Π. χ. ἐπέφυκον (Ἡσιόδ.) ἐκ τοῦ πέφυκα (ὡς ἐκ τοῦ ΠΕΦΥΓΚΩ)· ὅπου ἀνήκουςι καὶ τὰ τρία ἐνικά πρόσωπα γέγωνε, ἀνήνοθε, ἄνωγε, τὰ ὁποῖα εἰς τὸν Ὅμ. δὲν εἶναι μόνον παρακείμενοι (ἤγουν ἐνεστῶτες), ἀλλὰ συγχάκεις καὶ παρατατικοὶ ἢ ἀόριστοι.—Ἐδῶ ἀνήκουν τελευταῖον καὶ τὰ ἐστήξω, τεθνήξω (§. 157).

Σημ. α'. Διὰ τὰ εὐκολύνωμεν τὴν κατάληψιν τοῦ λεγομένου, σημειόμενον, ὅτι ἐκ βεβαίων ἔχοντων οἱ Δωρεῖς πολλὰ μέρη τοῦ ἀληθινοῦ παρακειμένου ἐσχημάτιζαν μὲ τὰς καταλήξεις τοῦ ἐνεστῶτος· οἷον, ἀπαρέμ. γεγάειν, Πίνδαρ. (Ζήτ. ἀνωμ. γίγνομαι), δεδύκην (ταυτ.-ειν), Θεόκρ. ἀντὶ δεδυκέναι· πεπύθης, πεφύκη (ταυτ. εἰς, εἰ) ἀντὶ ας, ε. Θεόκρ., καὶ ἡ εἰς ὧν, οὐσα μετοχὴ ἀντὶ ὡς, υἱα· οἷον, περρίκοντας Πίνδ. μεμνάκουσα (ἐκ τοῦ μεμένηκε). Ἀρχιμήδ.—Σφάλμα δὲ εἶναι νὰ ἀνάγωνται ἐνταῦθα οἱ ἀναδιπλασιαζόμενοι Ἀόριστοι β'. (Ζήτ. §. 565).

Σημ. β'. Καὶ ὁ Παθητ. Παρακ. δείχνει εἰς ποιητικὰς τινὰς μετοχὰς καὶ ἀπαρέμματα, ὅτι μετέπεσεν εἰς τὸν τύπον τοῦ ἐνεστῶτος κατὰ τὸν τόνον· οἷον, ἀκηχήμενος καὶ ἀκαχήμενος, ἀκάχησθαι (Ζήτ. ἀκαχίζω)· ἐληλάμενος (Ζήτ. ἐλαύνω).

§. 612. Εἰς ῥήματά τινα φέρει νέα θέματα ὡς ἐκ τοῦ εἰω ὁ ἀόρ. β'. διὰ τὸ ἀπαρέμ. εἶν. Οὕτω δὲν πρέπει νὰ ὑπολάβωμεν ὅτι ὑπάρχουσι ῥήματα εὐρέω, τυγχέω κτλ., ἀλλ' ἐκ τῶν ἀορίστων εὗρον εὔρεῖν, ἔτυχον τυχεῖν κτλ. ἐγεννήθησαν οἱ τύποι· εὐρήσχω, εὔρηκα, τετύχηκα κτλ. Ζήτ. εὐρίσκω, τυγχάνω, καὶ μανθάνω, βλαστάνω, γίγνομαι.

Εἰς ἄλλα τινὰ ῥήματα, τῶν ὁποίων ὁ παθητ. Ἀόρ. β'. ἔχει σημασίαν οὐδετέραν ἐσχηματίσθη ἐκ τοῦ ἡν Παρακ. εἰς ἡκα· οἷον, ἐρρύηκα ἐκ τοῦ ἐρρύην (Ζήτ. ῥέω)· κεχάρηκα καὶ κεχάρημαι ἐκ τοῦ ἐχάρην (Ζήτ. χαίρω)· δεδάηκα καὶ δεδάημαι ἐκ τοῦ ἐδάην (Ζήτ. ΔΑΩ).

Μεταβολὴ τοῦ θέματος.

§. 613. Πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν ὅσα εἶπαμεν περὶ τούτου ἀλλαγοῦ (§. 158) προσθέτομεν τὰ ἐφεξῆς·

α'. Οἱ Ἴωνες σχηματίζουνσι μέρη τινὰ τοῦ ἐνεστῶτος καὶ παρατατικοῦ ὡς νὰ ἐγίνοντο ἀπὸ τὸν εἰς εἰω τύπον (§. 158. ε),

χωρίς νὰ ἀπαντᾷται τοιοῦτος ὅλος ὁ ἐνεστώς· οἶον, ὤφλεε, ἔψεε, συμβαλλεόμενος, πιεζέμενος (Ἱερόδωτος), πίεζεν ἀντὶ ἐπίεζον (Ὅμηρος.) κτλ.

β'. Δισύλλαβα βαρύτονα, τῶν ὁποίων ἡ πρώτη συλλαβὴ ἔχει ε, σχηματίζουνσι δευτέρους τύπους διὰ τοῦ ο εἰς εω· φέρω καὶ φορέω· τρέμω καὶ τρομέω· δέμω καὶ δομέω, πέρθω καὶ πορθέω. Ἐδῶ λοιπὸν ἀνήκουσι καὶ οἱ τύποι δεδοκχημένος ἀντὶ δεδογμένος· ἐκτόνηκα, μεμόρηται, ἐόλητο· Ζήτ. δέχομαι, κτείνω, μείρομαι, εἴλω. Ἡ διὰ τοῦ ω εἰς αω· τροχάω, δωμάω, οὔτω καὶ βρωμάω, νομάω, τρωπάω, στρωφάω, ἀντὶ βρέμω, νέμω, τρέπω, στρέφω· μόνον τὸ πέτομαι ἔχει τρεῖς ἀκόμη διαφορούς τύπους τοιούτους· ποτέομαι, πωτάομαι, ποτάομαι.

γ'. Ἐκ τῶν εἰς σκω διπλοῦν θέμα ἐχόντων (§. 158. ζ') εἶναι καὶ ποτε τὸ κ ριζικόν, προστίθεται δὲ μόνον τὸ σ πρὸς ἐνδυναμώσιν ἢ εὐφωσίαν· οἶον, λάσκω ἐκ τοῦ ΛΑΚΩ· εἴσκω (συγκρίνω, παρομοιάζω) ἐκ τοῦ εἴκω, (εἶμαι ὁμοιος). τιτύσκω ἀντὶ τεύχω· τὸ ἀλύσκω καὶ διδάσκω (τὰ ὁπ. Ζήτ.) δὲν ἔλαβαν οὕτω τὸ σ.

δ'. Ῥήματά τινα Ἀττικὰ καὶ ποιητικὰ ἐσχημάτισαν δευτέρους τύπους εἰς θω μὲ διάφορα παραληκτικὰ φωνήεντα· φλέγθω ἀντὶ φλέγω, νεμέθω ἀντὶ νέμω, φθινύθω ἀντὶ φθίνω. Ἐδῶ ἀνήκουσι καὶ τὰ εἰς αθω σχηματιζόμενα, τὰ ὁποῖα μέχρι παρφατατικοῦ ἢ ἀορίστου β'. ἀπαντῶνται καὶ εἰς τοὺς Ἀττικοὺς λογογράφους. Τοιαῦτα εἶναι:

διωκάθειν, ἐδιώκαθον ἐκ τοῦ διώκω· εἰκάθειν, εἰκάθοιμι ἐκ τοῦ εἴκειν· ἀμυνάθειν, ἀμυναθείμην ἐκ τοῦ ἀμύνειν· εἰργάθειν ἐκ τοῦ εἰργω· καὶ τὸ ποιητικὸν μετεχίαθον ἐκ τοῦ κίω.

Μὲ ταῦτα πρέπει νὰ συγκριθῶσι καὶ τὰ ἀντὶ νέω, ἀλέω, κνάω μετασχηματισθέντα ἐρεξῆς νήθω, ἀλήθω, κνήθω. Ζήτ. καὶ πλήθω, πρήθω εἰς τὸ πίμπλημι καὶ πίμπρημι.

Σημ. Περὶ τῶν εἰς νω, υνω, ανω (§. 158. ζ'. ἡ. Σημ.) σημειόμενον ὅτι τῶν εἰς ανω οἱ ἐποποιοὶ ἐκλαμβάνουσιν μακρὸν τὸ α· φθάνω, ἱκάνω, κικάνω. Οἱ δὲ

Ἄττικοι ποιηταὶ ὄχι μόνον τὸ ι τῶν τίνω, φθίνω, ἀλλὰ καὶ τὸ α τοῦ φθάνω κιχάνω μεταχειρίζονται βραχύ. Ἄλλ' εἰς τὸ κιχάνω μακρύνουσιν οἱ Ἄττικοι τὸ κι, τὸ ὁποῖον ὡς ἀναδιπλασιασμός εἶναι βραχὺ, καὶ ἐκλαμβάνεται τοιοῦτον καὶ εἰς τὸ κιχῆναι κτλ.

ε'. Οἱ ποιηταὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον παρενθέτουσι ν πρὸ τῆς καταλήξεως αω ἅρα τρέπουσιν αω εἰς νάω, νημι· οἶον, δαμάω καὶ δαμνάω, δάμνημι· περνάω, πέρνημι ἐκ τοῦ περάω, καὶ μὲ τροπὴν τοῦ ε εἰς ι κερνάω, κέρνημι ἐκ τοῦ κεράω κεράννημι· οὕτω καὶ πίνημι, πίννημι, σκίδνημι ἐκ τοῦ πελάω, ΠΕΤΑΩ, ΣΚΕΔΑΩ.

Κατάλογος ἀνωμάτων ῥημάτων. Χρήσις τοῦ καταλόγου.

§. 614. α'. Τὴν χρῆσιν τοῦ καταλόγου τούτου συνιστῶμεν εἰς τοὺς ἀρχομένους νὰ ἀναγινώσκωσι τῶν ποιητῶν τὰ συγγράμματα καὶ τὰ τῶν πεζογράφων Ἰώνων, καὶ τὰ λείψανα τῶν δωριστῶν πεζογραφευμένων.

β'. Εἰς τὴν χρῆσιν τούτου πρέπει νὰ ἔχη ὑπ' ὄψιν ὁ ἀναγνώστης ὅσα εἶπαμεν περὶ χρήσεως τοῦ καταλόγου τῶν ἀνωμάτων τῆς τῶν πεζογράφων Ἀττικῆς γλώσσης (§. 160.) Προσέτομεν ἐδῶ μόνον·

γ'. Περὶ τῶν ἐποποιῶν, ὅτι οἱ Ἀλεξανδρινοὶ καὶ οἱ μετ' αὐτοὺς, Π. χ. Καλλίμαχος, Ἀπολλώνιος, θεωροῦνται ὡς ποιηταὶ μὲ φιλολογικὰς γνώσεις λαμβάνοντες τοὺς τύπους καὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ὄχι ἐκ τῆς τότε λαλουμένης γλώσσης, ἀλλ' ἀπὸ τὰ συγγράμματα τοῦ Ὀμήρου καὶ τῶν ἄλλων ἀρχαίων ποιητῶν, ἢ κατασκευάζοντές τοὺς κατὰ μῆμιν ἐκείνων. Ἀλλὰ μόνον ὁ Ὅμηρος καὶ ὁ Ἡσίοδος καὶ τινα τεμάχια ἀρχαιοτέρων χρόνων ἐμποροῦν νὰ ἐκληρθῶσιν ἀσφαλῶς ὡς ἀήκοντα εἰς τὴν μεγάλην ἀναλογίαν τῆς γλώσσης· ὅσα δὲ εὐρίσκονται εἰς τοὺς μεταγενεστέρους ἰδιὰ τῶν, ἐμποροῦν μὲν καὶ ταῦτα νὰ θεωρηθῶσιν ὡς τοιαῦτα, ἐπειδὴ εἶχαν ὑπ' ὄψιν παραδείγματα ἀρχαιότερα, τὰ ὁποῖα δὲν ἐσώθησαν εἰς ἡμᾶς, δὲν ἔχουσιν ὁμῶς ἱστορικὴν βεβαιότητα. Ὅσάκις λοιπὸν ἐξ ἀρχαιοτέρων

ποιητῶν ἐξηγήσαμεν μὲ κάποιαν ἐντέλειαν τὸν σχηματισμὸν καὶ τὴν χρῆσιν ῥήματός τινος, δὲν ἐπροσέξαμεν κατ' οὐδένα ἄλλον τρόπον εἰς τὰς ἰδιότητας τῶν μεταγενεστέρων, εἰμὴ διὰ νὰ κάμωμεν ἐξαίρεσιν τινα μὲ ὠνομασμένον μεταγενέστερον ποιητὴν.—Ὅσα δὲ σημειόνονται ὡς Ὀμηρικὰ (διὰ τοῦ συντετμημένου ὀνόματος Ὀμηρ.), δὲν ἀπαντῶνται εἰς μόνον τὰ Ὀμηρικὰ ποιήματα, ἀλλὰ μετέβησαν καὶ εἰς τοὺς μεταγενεστέρους ποιητάς, τῶν ὁποίων παράδειγμα ἐχρημάτισεν ὁ Ὀμηρος·

δ'. Τελευταῖον σημειόνομεν, ὅτι παρελείψαμεν δευτέρους τινὰς τύπους, οἵτινες, εἴαν καὶ εἶναι ταυτῶσται τῶν εὐχρηστων, δὲν εἶναι ὅμως δύσκολον νὰ σχηματισθῶν, ἐπειδὴ ἡ εἶναι ἐνεστώτες ἡ μᾶς ὁδηγοῦν εὐκόλως εἰς τὸν ἐνεστώτα, καὶ διὰ τοῦτο πρέπει μόνον νὰ ζητῶνται εἰς τὰ λεξικά. Ἡ γραμματικὴ πρέπει μόνον νὰ μᾶς ἐξηγῇ ἀναλογίᾳς τινὰς τοιούτων δευτέρων τύπων, καὶ μᾶς τὸ ἔκκαμεν εἰς τοὺς προηγουμένους παραγράφους καὶ ἀλλαχοῦ (§. 156—159).

Ἀάω (βλάπτω). Ἐκ τοῦ θέματος τούτου σχηματίζει ὁ Ὀμηρος γ'. πρόσ. παθ. ἐνεστ. ἄῃται. Ἀόρ. ἄ. ἄστα, συναίρ. ἄστα (Ὁδυσ. λ. 61.) Παθ. καὶ Μέτ. ἄσθην, ἀκσάμην *). Τὰ δὲ α εἶναι ποτὲ μὲν μακρὰ, ποτὲ δὲ βραχέα. Ἐκ τούτου τὸ μετὰ τοῦ στερητικοῦ α ῥηματικὸν ἄκστος (ἐκ τοῦ ἄκτος) (υ-υ υ), Ὀμ.—Ἐκ τοῦ ἀρχαίου τούτου τύπου ἔγινε τὸ οὐσιαστικὸν ἄτη (μὲ α μακρόν), ὅθεν τὸ ἀτάω, ἀτῶμαι εἰς τοὺς Ἀττικοὺς ποιητάς· Πρβ. καὶ Ἀω τὸ χερταίνω.

Ἀγείρω· ποιητ. ἀπαρέμ. ἀγέρεσθαι, μετοχ. ἀγρόμενος κατὰ συγκοπὴν (§. 602, ἄ).

Ἀγνυμι· Ζήτ. σελ. 143. Εἰς τὸν Ἡσίοδον εὐρίσκεται καυά-
ξαις ἀντὶ κατὰξαις. Ὁ πράξενος οὗτος τύπος δὲν δύναται νὰ

*) Ἡδύνατο νὰ ἐκληθῇ καὶ τὸ ΑΩ ὡς πρῶτον θέμα, καὶ ἐκ τούτου νὰ γεννηθῶν οἱ ἄλλοι τύποι κατ' ἐπέκτασιν· ἀλλ' ἐπέκτασις μῆκος μὴ γεννηθέντος ἐκ συναίρεσεως (ἄω. ἄτω, ἄστα) ἀντίκειται εἰς τὴν ἀναλογίαν. Ἐξ ἐναντίας δὲ ἀνήκει πραγματικῶς τὸ ἄχται εἰς τὸ ἄω τὸ κορέννυμι. Κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον ἀποχωρίζονται εὐκρινῶς καὶ εὐλήπτως τὰ ῥηματικὰ ἄκστος καὶ ἄτος·

ἐξηγηθῇ εἰμὴ διὰ τοῦ δίγαμμα. Τὸ ῥῆμα ΑΓΩ, ἄγνυμι, εἶναι τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Ὀμηρικῶν ἐκείνων ῥημάτων, εἰς τὰ ὅποια παρατηροῦνται τὰ ἔχνη τοῦ δίγαμμα (§. 534). Τὸ ῥῆμα λοιπὸν ἐπρόφερετο κατ' ἀρχάς Φαγω· συντιθέμενον δὲ μετὰ τῆς κατὰ ἐγίνετο ΚαΦΦαγω ὡς γίνεται καββάλω τὸ βάλλω (§. 529. δ'). Δὲν εἶναι λοιπὸν θαῦμα, ἂν ὁ διπλασιασμὸς οὗτος, στερεωθείς διὰ τοῦ μέτρου, ἐφυλάχθη ἐνταῦθα, ἐνῶ τὸ δίγαμμα ἠφανίσθη. Ὅτι δὲ μετέπεσεν εἰς υ, προῆλθεν ἐκ τῆς συγγενείας ἢ ταυτότητος κατὰ τι τοῦ φθόγγου Υ καὶ Φ. Πρὸς εὐαθεῖν εἰς τὸ ἀνδάνω.

Ἄγω· Ζήτ. σελ. 144. Ἀπαντᾶται καὶ ὁ Ἀόρ. ἤξα, ἄξαι, ἄξασθαι, ἀλλὰ σπανίως εἰς Ἀττικούς. Χρεῖα δὲ προσοχῆς μὴ συγχέωμεν τὸν ἐκ τοῦ ἄττω ἀντὶ αἴσσω Ἀόρ. ἤξα. — Περὶ τοῦ Ὀμητικοῦ προστακτικοῦ ἄξετε Ζήτ. §. 577.

ΑΔΩ· Τοὺς ἐκ τούτου συνήθως λαμβανομένους τύπους ἄσω, ἄσαι (χορτάσαι) Ζήτ. εἰς τὸ ἄω. Τὸ δὲ ἀδῆσαι καὶ ἀδηκέναι τοῦ Ὀμήρ. ὡς ἐκ τοῦ ΑΔΕΩ. Εἰς τὸν Ὀμηρ. γράφεται ἀδδῆσαι, ἐπειδὴ τὸ ἄδος (χορτασμὸς) ἔχει τὸ α βραχὺ, ὁ δὲ ποιητὴς τὴν πρώτην συλλαβὴν τοῦ ῥήματος χρειάζεται μακράν, καὶ διὰ τοῦτο διπλασιάζει τὸ δ.

Ἀδεῖν· Ζήτ. Ἀνδάνω.

Ἀείρω· Ζήτ. Αἶρω || ΑΕΩ. Ζήτ. Ἄημι καὶ Ἄω 2.

Ἀείρω (Ζήτ. Ἄω τὸ πνέω), φυλάττει πανταχοῦ τὸ η· Ἀπαρέμ. ἄῆναι· Παθ. ἄημαι· ἀλλὰ μετοχ. αἶεις, αέντος. Τὸ παθητ. ἔχει σημασίαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐνεργητικὴν· κἀποτε καὶ παθητικὴν (Ὀδυσ. ζ. 131).

Αἶρω συναίρ. ἐκ τοῦ αἶρω (σηκόνω). Διὰ τοὺς ποιητὰς σημειώμεν, α) ὅτι οἱ Ἀττικοὶ ποιηταὶ μεταχειρίζονται τὰς ἀναυξήτους ἐγκλίσεις τοῦ Μέσ. Ἀορ. 6'. (οἶον, ἀροίμην, Σοφ. Ἥλεκτρ. 34), ὅταν χρειάζωνται βραχεῖαν συλλαβὴν, ἀντὶ τοῦ α. Ἀορ. τοῦ ὁποίου τὸ α εἶναι μακρὸν (§. 149 γ'. Σημ. α). β) ὅτι ὁ Ὀμηρὸς εἰς τὴν αὐτὴν περίστασιν μεταχειρίζεται καὶ τῆς ὀριστικῆς τὸν Μέσ. 6'. Ἀόρ. ἀναυξήτως (ἀρόμην)· ἄλλως

δὲ πάντοτε ἐπὶ μὲν τῆς ὀριστικῆς τὸν προῶτον, ἐπὶ δὲ τῶν ἄλλων ἐγκλίσεων τὸν δεύτερον Μέσ. ᾠρ. (ᾠράμην, ᾠρέσθαι, ᾠρόμενος κτλ.) γ) ὅτι οἱ ἐποποιοὶ εἰς τὸν ὑπερσυντ. ἔλεγον ἀνωμάλως ᾠωρτο ἀντὶ ἦρτο ἢ ἦερτο (μὲ σημασίαν παρσι.) Περβ. §. 118. Σημ. β'. δ) ὅτι οἱ Ἀττικοὶ ποιηταὶ ἐμεταχειρίζοντο τὸ α τοῦ μέλλοντος ᾠρῶ (ὡς συναιρούμ. ἐκ τοῦ ᾠερῶ) καὶ ὡς μακρόν.

Ἀκαχίζω (λυπῶ τινα ἢ ταράσσω), ἔχει ἐκ τοῦ θέματος ΑΧΩ ᾠρ. ἤκαχον, ἀκαχεῖν, μ. ἀκαχήσω. ᾠρ. ᾠ. ἠκάχησα (§. 612).—ΜΕΣ. ἄχομαι ἢ ἄχνομαι, ᾠρ. ἠκαχόμην. Παρσι. (εἶμαι λυπημένος) ἀκήχεμαι καὶ ἀκάχημαι περὶ τοῦ ἀκηχέδαται Ζήτ. §. 567. Περὶ δὲ τοῦ τόνου ἀκηχέμενος (Ἰλ. σ. 29) ἀκαχήμενος, ἀκάχησθαι Ζήτ. §. 611 Σημ. β'. Εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν ἀμεταβάτως ἀνήκουσι καὶ αἱ μετοχαὶ ἀχέων, ἀχέουσα.

Ἀκαχμένος (ἀκονημένος, ὀξύμενος,) μετοχ. Παθ. τοῦ ΑΚΩ ὅθεν ἀκή καὶ ἀκωκή, ἢ ὀξύτης) μὲ Ἀττ. ἀναδιπλασιασμόν καὶ χωρὶς χρονικὴν αὐξησην, καὶ μὲ φυλακὴν τοῦ χ. πρὸ τοῦ μ. Πρ. §. 129.

Ἀλάομαι ἔχει παρακείμενον εἰς ἐνεστώτος τόπον μεταπεσόντα καὶ σημασίαν ἐνεστώτος ἔχοντα, ἀλάλημαι, ἀλάλησθαι, ἀλαλήμενος.

Ἀλέομαι (φεύγω), ᾠρ. ἀλεύασθαι, καὶ ἠλευάμην, ἀλεύασθαι. Ὑποτακτ. Ἀλεύεται ἀντί-ηται (Ὅμ.).

Ἀλῆναι ἢ Ἀλήμεναι. Ὅριστ. ἑάλην. Ζήτ. εἴλω.

Ἀλιταίνω (ἁμαρτάνω, σφάλλω) Μ. ἀλιτήσω. ᾠρ. ἤλιτον (§. 158 ἢ) Ἐνεργητ. καὶ Μέσ. ταυτόσημον Μετοχ. ἐπιθετικὴ ἀλιτήμενος (ἁμαρτωλὸς Ὅδυσ. δ. 801) ἐμπορεῖ νὰ ἐξηγηθῇ ἐκ τοῦ παρακειμένου (§. 611 Σημ. β').

Ἀλλομαι, μ. οὔμαι. ᾠρ. ἠλάμην κτλ. Κατὰ τὸν ᾠόριστον ἢ χρῆσις εἶναι ἀμφοῖν ῥεπῆς μεταξὺ τοῦ Α'. ἠλάμην, ἄλασθαι (α μακρόν), καὶ τοῦ β'. ἠλόμην, ἠλέσθαι (α βραχύ). Ὁ Ὅμηρος ἔχει τοῦ Μῆστου ᾠρ. τὸ β' καὶ γ'. πρόσωπον κατὰ συγκατῆν

(§. 605) με φιλήν Αἰολικήν καὶ Ἰωνικήν, ἄλσο, ἄλτο, ἐπάλμενος. Τοῦτου ὑποτακτ. εἶναι εἰς τὸν αὐτὸν καὶ τὸ ἐσφαλμένως ὑπὸ τινων γραμματικῶν φιλούμενον ἄλεται ἀντὶ ἄλλται (§. 576).

Ἀλύσκω (φεύγω, ἐκ τοῦ ἀλέομαι) μ. ἀλύξω κτλ. τὸ σ ἀποβάλλεται εἰς τὸν μέλλοντα, ὡς καὶ ἐκ τοῦ διδάσκω μ. διδάξω. — Διάρρορον εἶναι τὸ Ἀλύω ἢ ἀλύσσω (εἶμαι ἐκτὸς ἐμαυτοῦ), Ὅμ.

Ἀμαρτάνω. Ἀντὶ ἤμαρτον ὁ Ὅμ. ἔχει ἡμβροτον κατὰ μετάθεσιν καὶ παρένθεσιν τοῦ θ (§. 182 Σημ.).

Ἄνα, μόνον προστακτικὸν τοῦ ἀνάστηθι· οἶον, (Ἰλ. ζ. 331), ἀλλ' ἄνα, μὴ τάχα ἄστν πυρὸς δηρίοιο θέρηται· καὶ (Σοφοκ. Αἶ· 194) ἀλλ' ἄνα ἐξ ἐδράνων. Κυρίως εἶναι ἐπιφωνητικὸν μόριον ἐκ τῆς ἀνὰ κατ' ἀναστροφὴν, ἀντὶ τοῦ ἐπάνω! σήκου!

Ἀνδάνω (ἀρέσκω) ἤνδανον, ἐάνδανον, ἐήνδανον· Μέλ. ἀδήσω (Ἡρόδ.), Ἀόρ. ἔαδον, ἄδον, Περικ. ἔαδα (Δωρ. ἔαδα). Τὸ ποιητικὸν καὶ Ἰωνικὸν τοῦτο ῥῆμα πρέπει νὰ ἐκληφθῇ ταῦτόν τοῦ ὁμαλῶς ἤδω, ἤδομαι, τὸ ὁποῖον μόνον ἔχει ἄλλον σχηματισμόν. — Ἀντὶ δὲ τοῦ Ἀορ. ἄδον ὁ Ὅμηρ. ἔχει εὐαδον. Καὶ ὁ τύπος οὗτος (ὡς ὁ ἀνωτέρω καυάξαις εἰς τὸ ἄγνυμι) ἐξηγεῖται διὰ τοῦ δίγαμμου. Διότι καὶ τὸ ῥῆμα ἀνδάνω εἶναι ἐκ τῶν σεσημειωμένων (§. 534). Ἐλεγαν λοιπὸν FAΔΩ· μετὰ τὴν συλλαβικήν αὐξῆσιν ἐγένετο EFFAΔEN ὡς τὸ ἔλαθεν. Ὁ διπλασιασμὸς τοῦ F μετὰ τὸν ἀρακισμὸν τοῦ δίγαμμου ἀντείστήγαγε τὸν φθόγγον υ, καὶ ἡ φαινομένη σημασία τοῦ εὔ (ὡς τὸ εὐαρεστεῖν) ἐμπορεῖ νὰ εἶναι αἴτιον τῆς διατηρήσεως τοῦ τύπου.

Ἀνέσει, Ἀνέσαιμι Ὀμηρικὰ μέλλων καὶ ἄορ. ἀναφερόμενα εἰς τὸ ἀνίημι ἐκ τοῦ ἴημι τὸ πέμπω, σελ. 67.

Ἀνήνοθα, Περικ. ἐνεστῶτος ἔχων δύναμιν (βλαστάνω, ἐκφύω) ἐκ τοῦ ANΘΩ ἢ ANEΘΩ, ἐκ τῶν ὁποίων παρήχθησαν τὸ Ἀνθος καὶ τὸ Ἀνθέω. Ἡ ἀνωμαλία του φαίνεται κατὰ τοῦ §. 118 β'. Πρβ. ἐνήνοθα.

Ἀνωγα (προστάζω), ἀρχαῖος Παρακ. ἀ, πληθ. ἀνωγμεν.

Προστ. ἄνωχθι, ἄνωγέτω, ἄνώγετε, ἢ ἀνωμάλως ἀνώχθω· ἄνωχθε (§. 608). Ὑπερσ. ἀντὶ παρὰτ. ἠνώγειν, Ἰων. ἠνώγεα· εἶναι δὲ καὶ γ'. πρὸς. ἀνώγει (Ἡρόδ. Ζ'. 104), παρὰτ. ἠνωγον· Μέλ. ἀνώξω· Ἀόρ. ἠνωῶ. Τὸ ἄνωγα ποτὲ δὲν εὐρέθη ἠύξημένον.

Ἀπαυρέω· Κήτ. ΑἴΡΩ.

Ἀπαφίσκω (ἀπατῶ), Ἀόρ. ἤπαρον, ἀπαφῶν κτλ. Ἀόρ. ἀναδιπλασιασμένος ἐκ τοῦ ΑΦΩ (ὅθεν ἀρή καὶ ἄπτομαι), κυρίως πιάνω καὶ κολλαέω, καὶ ἐκ τοῦ ὁποῖου παρήχθη ὁ ἐνεστώς (§. 157). Μέλ. ἀπαρήσω - ΜΕΣ, ταυτόσημον τοῦ ἐνεργητικοῦ.

Ἀπούρως· Ζήτ. ΑἴΡΩ.

Ἀράρομαι καὶ ἄράρομαι (εὐχομαι ἢ καταρῶμαι). Τούτου εὐρίσκεται μίαν φορὰν (Ὅδυσ. χ. 322) ἄπαρ. ἐνεργ. ἀρήμεναι, ὥς εἶναι Πιθητ. 2 Ἀόρ. τοῦ ΑΡΟΜΑΙ. — Διαφόρου σημασίας εἶναι τὸ Ὀμηρ. ἀρημένος (καταθλιμμένος, βατανισμένος).

Ἀραρίσκω (Προσαρμόζω). Ἐκ τοῦ ἀπλοῦ ΑΡΩ γίνονται Μέλ. ἄρσω, Ἀόρ. ἤρσα, ἄρσαι κτλ. (§. 140. Σημ. β'), Ἀόρ. β', ἤραρον, ἐκ τοῦ ὁποῖου ἐτχηματίσθη καὶ ὁ ἐνεστώς· Προστ. ἀράρισκε, Ὅδυσ. ξ. 23. Τὴν ἀμετάβητον σημασίαν ἔχει ἐκ τοῦ αὐτοῦ ΑΡΩ ὁ παρὰκ. ἄραρα, Ἰων. ἄρηρα *) (Μετ. θηλ. ἀράρυα), καὶ ὁ Ἀόρ. ἤραρον σπανίως ἀμετάβητος. Τοῦ ἄρηρα ταυτόσημος εἶναι ὁ Πιθ. παρὰκ. ἀρήρεμαι (εἰς τὸν Ἀπολλώνιον, ὅπου τὸ ἀρηράμενος εἶναι κακὴ γραφή. Πρβ. ἀκήχεμαι) σχηματισμένος ἐκ τῆς ἀναλογίης τοῦ μέλ. ἀρέσω· Τὴν σημασίαν τοῦ ἀρέσκω, ἀρέσω ἔχουσι κάποτε καὶ τινες τῶν εἰρημένων τύπων (Ἰλ. α. 136. Σοφοκλ. Ἠλ. 147). — ἄρμενος (προσφυής) εἶναι συγκεκομμένος ἀόριστος (§. 605).

Ἀρυνυμι (ἐκ τοῦ αἶρω, ὡς πτάρυνυμι ἐκ τοῦ πταίρω) σημαίνει, αἶρομαι, ἤγουν λαμβάνω, ἀποκτῶ· οἱ δὲ ἄλλοι χρόνοι ἐκ τοῦ αἶρομαι (Πρβ. Ἰλ. ζ. 446 μέσ. 121. καὶ χ. 160 μέσ. 124).

*) Ὅδυσ. ε, 248. Τὸ μεταβητικὸν ἄρηες εἶναι· ψευδὴς ἀνάγνωσις ἀντὶ ἄρασσευ

ΑΡΩ· Ζήτ. Ἀραρίσκω.

ΑΥΡΩ. Εἰς τὸ θέμα τοῦτο σημαῖνον λαμβάνω, ἀνήκουσι τὰ ἐφεξῆς δύο σύνθετα :

α) ἀπαυράω (ἀφαιρῶ). Τούτου εὐρίσκεται εἰς τοὺς ποιητὰς μόνον παρ.τ. ἀπηύρων. Μέσ. Ἀόρ. ἀ. ἀπηυράμην. Ἐδῶ ἀνήκουσι καὶ αἱ κατὰ τὴν σημασίαν συγγενεῖς τούτων μετοχαὶ Ἀόρ. ἀ. ἐνερ. ἀπούρας, καὶ Μέσ. (μέ παθ. σημ.) ἀπουράμενος, γεννηθεῖσαι δι' ἰδιαιτέρως τροπῆς·

β) ἐπαυρίσκομαι §. 158, ς'. (ἀπολαμβάνω ὠφέλειαν ἢ ζημίαν) μέλ. ἐπαυρήσσομαι. Ἀόρ. ἐπηυρόμην, ἐπαυρέσθαι, καὶ εἰς μὴ Ἀττικοὺς ἐπαύρασθαι. — Οἱ παλαιοὶ ποιηταὶ μεταχειρίζονται καὶ τὸν ἐνεργητικὸν τύπον (οἶον, ἐπαῦρον, Πίνδ. Πυθ. Γ. 65), ὑποτ. ἐπαύρω· Ἀπαρ. ἐπαυρεῖν ἢ ἐπαυρέμεν. Ὁ ἐκ τούτου γενώμενος ἐνεστ. ἐπαυρέω εὐρίσκεται εἰς τὸν Ἡσίοδον.

Ἀφείωνται, τύπος τῆς Ἀλεξανδρινῆς διαλέκτου σωζόμενος εἰς τὴν νέαν διαθήκην, ἐκ τοῦ ἀφίημι, Παρακ. ἐνεργ. ἀφεῖκα, ὅθεν ὁ ἀνώμαλος ἀφέωκα, ἐκ τοῦ ὁποίου γίνεται τὸ ἀφέωνται.

Ἐφίημι, Παρ.τ. ἀφίην, καὶ Ἰων. ἀνώμαλος ἤφειν. Πλάτ. Εὐθύδ. 51.

Ἀφύσσω (ἀντλῶ,) μέλ. ἀρύξω (§. 110. Σημ.), Ἀόρ. ἤφυσσα.

ΑΦΩ· Ζήτ. ἐάφθῃ καὶ ἐπαφίσκω.

ΑΧΩ· Ζήτ. Ἀκαχίζω.

Ἀω. Τὸ θέμα τοῦτο φαίνεται εἰς τέσσαρας σημασίας·

α) πνέω, παρ.κ. ἄον (Ἀπολλῶν.), συνηθέστερον, ἄημι, τὸ ὁποῖον Ζήτ.

β) κοιμῶμαι, Ἀόρ. ἄσα καὶ (§. 158, ε) ἄεσα. Ὅμ.

γ) χορτάζω τινά· Μέλ. ἄσω· Ἀόρ. ἄσα. Ἐκ τούτου εἶναι παθητ. ἐνεστὼς ἄται, κατ' ἐπέκτασιν ἄτται (Ἡσίοδ. Ἀσπ. 101) ὡς μέλλων ἀπαρέμ. ἄμεναι (Ὅμ.) συναρ. ἐκ τοῦ ἀάμεναι· ῥηματικὸν Ἀτὸς, καὶ μέ στερητ. α Ἄατος (Ἡσίοδ.) ἄτος, ὁ ἀχόρταγος, Ὅμ. Ζήτ. καὶ ἀάω, καὶ Περβ. ΑΔΩ·

δ) βλάπτω. Εἰς ταύτην τὴν σημασίαν συναρεῖται ἐκ τοῦ ἀάω, τὸ ὁποῖον Ζήτ.

Ἄωρο· Ζήτ. Αἴρω.

Βαίνω· Ζήτ. σελ. 150. Περὶ τοῦ βήσετο καὶ βήσεο Ζήτ.

§. 577· περὶ δὲ τοῦ βέομαι κατωτέρω.

Βάλλω· Ζήτ. σελ. 150. — Ἀπὸ συγκοπῆν Ἀόρ. β'. ἔβλην προῆλθαν οἱ ποιητικοὶ τύποι Ἀόρ. ξυμβλήτην (3 θυϊκόν)· Παθ. ἔβλητο, βλήσθαι· Εὐκτ. βλείμην, βλεῖο κτλ. Ὑποτακτ. βλήε-ται (ἀντὶ βλήηται), καὶ ἐντεῦθεν ἄλλος μέλλων συμβλήσομαι. — Ὁ παθητ. παρακ. εἰς τοὺς ποιητὰς καὶ βεβόλημαι, ὡς ἐκ τοῦ ΒΟΛΕΩ. Διότι ἡ ἀρχαία ῥίζα τοῦ ῥήματος τούτου εἶχεν ε (Πρβ. τέμνω, τάμνω, τρέπω, τράπω καὶ κατωτ. σκέλλω) ὡς ἀποδεικνύει τὸ παράγωγον βέλος, καὶ μάλιστα τὸ ῥηματικὸν βελέτης εἰς τὸ ἐκατηβελέτης· ὅθεν ΒΟΛΕΩ (§. 613. β'), καὶ ἐκ τούτου διὰ μεταθέσεως ΒΕΛ. ΒΑΕ οἱ τύποι βέβληκα, βλεί-μην κτλ. (§. 610).

Βέομαι ἢ Βείομαι, Ὀμηρικὸς μέλλων, ταυτόσημος τοῦ βιώ-σομαι. Ἐμπορεῖ δὲ νὰ θεωρηθῇ ἡ ὡς ἀνώμαλος μέλλων (ὡς τὸ πίομαι), ἡ ὡς ὑποτακτικὸν λαμβανόμενον ἀντὶ μέλλοντος. Μένει δὲ ἀμφίβολον, ἂν ἀνήκῃ εἰς ἀρχαῖον θέμα ΒΕΙΩ (ὅθεν βίος, καὶ βίω), ἡ ἂν ὁ παθητικὸς τύπος τοῦ βαίνω ἐσθμαινε τὸ παρεύομαι ἢ ζῶ. Καὶ τότε τὸ βείομαι ἀντιστοιχεῖ εἰς τὸν ἐνεργητικὸν τύπον βεῖω (ὑποτακ.) ἀντὶ βῶ.

Βλώσχω (ὑπάγω, πορεύομαι) ἔχει ὡς ἐκ τοῦ ΜΟΛΩ ἀόρ. ἔμολον, μολῶν, μολεῖν· Παρακ. μέμβλωκα ἀντὶ μέμπλωκα (§. 182. Σημ.) ὡς ἐκ τοῦ ΜΛΟΩ, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐγεννήθη ὁ ἐ-νεστὼς βλώσχω. Ὁ ἐνεστ. μολέω εἶναι ὑποπτος.

Βούλομαι. Ὁ Ὅμ. ἔχει β'. Παρακ. προβέβουλα, προκρίνω. Εὐρίσκεται δὲ καὶ δι' ο, βόλεσθε.

Βρυχάομαι. Ὁ παρακ. βέβεϋχα ἔχει εἰς τοὺς ποιητὰς τὴν αὐτὴν τοῦ ἐνεστῶτος δύναμιν· Πρβ. μηκάομαι καὶ μυκάομαι.

Γέγαχα, Πληθ. γέγαμεν, γεγάσι, Ἀπαρέμ. γεγάμεν, Μετ. γεγάως, Ἀττ. γεγῶς, ὅλα ἔχουσι τὴν σημασίαν τοῦ γέγονα. Παράγονται ὡς φαίνεται ἐκ τοῦ ΓΑΩ, ὅθεν καὶ τὸ ἀρχαιότε-ρον γεγάκειν (ἀντὶ γεγηκέναι) Ζήτ. §. 611. Σημ. α. Ὁ ἀνώμα-

λος τύπος γεγάατε (Βατραχομ. 143. Όμηρ. επίγραμμα. τελευτ.) ἐξηγεῖται ἐκ τοῦ εἰς ἐνεστῶτα μεταπεσόντος παρακειμένου γέγαα (άατε ἀντί—άατε) ὅθεν καὶ ἐκγεγόνονται Ὑμν. Ἀφροδ. 198. τὸ τελευταῖον τοῦτο ὡς μέλλων μὲ νέαν ἀνωμαλίαν.

Γέντο (ἐπίασεν), ἀρχαῖον ῥῆμα εἰς τὸν Όμηρον, μηδὲν ἄλλο ἔχον ὑπόλοιπον. — Εἰς ἄλλους ποιητάς κεῖται ἀντὶ τοῦ ἐγένετο, καὶ ἐκλαμβάνεται κατὰ συγκοπὴν ἐκ τούτου (Ζήτ. ἀνωτ. 534).

Γηράω ἢ Γηράσκω. Οἱ Ἀττικοὶ λέγουσιν εἰς τὸ Ἀπαρέμφ. γηρᾶναι ἀντὶ γηρᾶσαι Ἀόρ. α. Ἀνήκει ὁμως οὗτος εἰς ἀρχαῖον ἀόρ. ὀριστικῆς ἐγήραχ, ὡς καὶ τὸ ποιητικὸν ἀπαρέμ. γηράς (Ίλ. ρ. 197), γηράντεσσι (Ήσιόδ. ἔργ. 188), καὶ συμφωνεῖ ἀκριβῶς μὲ τὸν ἀόρ. ἔδραχ ἐκ τοῦ διδράσκω.

Γοάω, ἀόρ. β'. ἔγορον, Ίλ. ζ. 500 (Πρβ. §. 603.).

ΔΑΩ, Δαίω· οἱ εἰς τὴν ῥίζαν ταύτην ἀνήκοντες τύποι ἔχουσι τέσσαρας κυριωτέρας σημασίας, μερίζειν, ἐσθίειν, καίειν, διδάσκειν·

α) Δαίω, κόπτω, μερίζω, διανέμω. Εἰς ταύτην τὴν σημασίαν ἔχει μόνον ἐνεστῶτα καὶ παρατατικόν, καὶ εἶναι χρήσιμον εἰς μόνους τοὺς ποιητάς. Ἀλλ' εἰς τὴν αὐτὴν σημασίαν ἀνήκουν ὡς ἀποθετικά Μῆτ. μ. δάτομαι καὶ Ἀόρ. ἐδασάμην, τοὺς ὁποῖους μεταχειρίζονται καὶ οἱ πεζογράφοι, καὶ ὁ Παθητ. παρχα. δέδασμαι, τοῦ ὁποῖου τὸ 3 πληθ. δι' εὐηχίαν ἀκολουθεῖ εἰς τὸ Δαίω καὶ γίνεται δεδαίαται. Πρβ. μάιω, ἐμασάμην· ναίω, ἐναςάμην. — Ὁ ἐνεστώδης δατέομαι ἔχει σχέσιν πρὸς τοῦτο, ὡς τὸ πατέομαι πρὸς τὸ πίασασθαι·

β) Δαίνυμι (φιλεύω, ἐσθίω), Μῆτ. δαίνυμαι (εὐωχοῦμαι), (2 πρόσ. δαίνυο. Ζήτ. §. 591.). Κατὰ τὴν ἀνalogίαν ὅλων τῶν εἰς μι σχηματίζει τοὺς χρόνους δαίσω, δαίσομαι κτλ. ἀπὸ τὸ δαίω, τὸ ὁποῖον εἰς τὸν ἐνεστῶτα ποτὲ δὲν ἔχει τὴν σημασίαν ταύτην·

γ) Δαίω εἰς τὸν ἐνεστῶτα σημαίνει καὶ καίω μεταβατικῶς

μόνον· τὴν ἀμεταβάτον σημασίαν τοῦ ἔδωκαν τινὲς μὴ νοήσαντες καλῶς τὰ χωρία Ἰλ. ε. 4. δαῖε οἱ ἐκ κόρυθός τε καὶ ἀσπίδος ἀκάματον πῦρ· καί, στίχ. 7 τοῖόν οἱ πῦρ δαῖεν ἀπὸ κρατός τε καὶ ὤμων. Πρβ. Ἰλ. σ. 206 ἐκ δ' αὐτοῦ δαῖε φλόγα παμφανόωσαν. καί, τὸ δὲ δαῖε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη Ἰλ. σ. 227. Ὁ παρχκεῖμ. δέδρα (§. 118.) ἔχει τὴν σημασίαν τοῦ Μέσ. καίρωμαι (καίρωμαι. ἴσταμαι εἰς τὰς φλόγας). Μέσ. ἀόρ. β. (ἐδάωμην) 3 ὑποτ, δάηται·

δ) ΔΑΩ, σημαίνει καὶ Διδάσκω, καὶ ἀμεταβάτως, ἡγουν μνηθάνω. Τὸ πρῶτον μόνον κατὰ τὸν β'. ἀόρ. ἔδρα (Ἀπολλών.), ἢ δέδαιον, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνήκει τὸ Ὀμηρικὸν δέδραε. Τὴν δευτέραν σημασίαν ἔχει ὁ παρχκ. δέδρα, δεδάσαι, δεδωώς. Ἀόρ. παθητ. ἐδάην· ὅθεν (§. 612.) ὁ νέος παρχκ. δεδάηκα ἢ δεδάημαι, μέλ. δαήτομαι. — Ἐκ τοῦ δέδρα ὡς ἐξ ἐνεστώτος προέρχεται τὸ (δεδᾶσθαι) δεδάσθαι, Ὅμ. μνηθάνειν, ἐξετάζειν. Εἰς κάμμیان ἐκ τῶν δύο σημασιῶν δὲν ἀπαντᾷται ἐνεστώτως. Παράγεται δὲ ἐξ αὐτοῦ τὸ συνειθισμένον ῥῆμα Διδάσκω.

Εἰς τὸ θέμα τοῦτο ἀνήκει βέβαια καὶ τὸ ποιητικὸν δῆω. δῆεις κτλ. ἀνώμαλος τύπος μέλλοντος σημαίνων εὐρήτω *).

Δαρθάνω· ἀντὶ ἔδραρον ποιητ. ἔλεγαν ἔδραρον· ἐκ δὲ τοῦ συνθέτου κατὰδραθάνω εὐρίσκεται Πκθ. ἀόρ. κατεδάρθην, κατὰδραθεῖς (ἀποκοιμημένος) Ἀριστοφ. Πλ. 30).

Δατέρωμαι (Ζήτ. δαίω ἁ) ἀόρ. ἁ δατέσθαι· Ἡσίοδ. ἐργ. 795 ὡς καὶ ἄλλοι ἀόριστοι· ἔχουσιν α καθαρόν (Ζήτ. §. 122.).

Δέαται. Ζήτ. Δόχται.

Δείκνυμι. Ζήτ. σελ. 152. Τὸ μέσον δείκνυμαι σημαίνει εἰς τοὺς ἐποποιούς (Ἰλ. ι. 196. Ὑμν. Ἀπολ. 11.) καὶ τὸ χαιρετῶ, δεξιούμαι. Καὶ ἐδῶ ἀνήκει καὶ ὁ παρχκεῖμ. δίδεγμα (ἀντὶ δέδεγμα) μὲ σημασίαν ἐνεστώτος, γ' πληθ. δειδέχεται· γ'.

*) Πρβ. κεῖω εἰς τὸ ΚΕΩ. Καὶ τὰ δύο εἶναι ἀρχαῖοι μέλλοντες μὲ τύπον μέλλ. β'. ἐκ τοῦ ΔΑΩ, ΚΕΩ, καὶ ἐπομένως ἀντὶ δαίω, κεώ μὲ συναίρεσιν τῶν δύο πρώτων φωνηέντων ὡς εἰς τὴν Γενικ. κλεῖος (ἐκ τοῦ κλέος) ἀντὶ κλέουσ.

ένικ. ὑπερσυντ. ὡς παρ.ατ. δείδεκτο. Ταυτόσημοι τύποι εἶναι : δεικανάρομαι, δειδίσκομαι, καὶ δεδίσκομαι.

Σημ. Πολλοὶ ἀνάγουσι τὸ δείδεκτο εἰς τὸ δέχομαι, ἐπειδὴ ἐκ τούτου ἐξηγοῦσιν ἐνκολλώτερα τὴν σημασίαν τοῦ ὑποδέχομαι, φιλοφρονητικῶς ἀπαντῶ. Ἀλλὰ πρώτη σημασία εἶναι ἀναμφιβόλως ἡ τοῦ ἐκτείνειν τὴν χεῖρα· καὶ δεῖκω ἐτήμινε κατ' ἀρχὰς μόνον· ἐξεπλόνω τὴν χεῖρα, ὅθεν φυσικώτατα δύναται νὰ παραχθῇ καὶ δέκομαι, ἔρχομαι. Πρβ. τὸ ἐφεξῆς δειδοικα δεῖδια, ὅπου ὁ ἀναδιπλασιασμός δὲν ἐμφιλοχωρεῖ ἐπίσης διὰ τοῦτο, ἐπειδὴ ἡ ῥιζικὴ συλλαβὴ εἶναι καὶ αὐτὴ δεῖ.

Δεῖται. Οἱ ἐποποιοὶ ἔλεγαν καὶ δειδοικα καὶ δεῖδια, καὶ Μετοχ. (Ἀπολλών.) δειδυῖα κατὰ συγκοπ. καὶ ἐκ τούτου ἐγεννήθη ὁ ἐνεστώς Δεῖδω, ὅστις καὶ αὐτὸς σώζεται εἰς μόνους τοὺς ἐποποιούς, καὶ ἀπὸ τὸν ὅποιον ἐσυνείθιζαν νὰ παράγουν ὅλους τοὺς τύπους πεζογραφικοὺς καὶ ποιητικοὺς. — Εἰς τὸν Ὀμηρον εὐρίσκεται καὶ Ἄορ. ἔδδεια, μοναδικὸν παράδειγμα διπλασιαζομένου ἀρῶνου εἰς τὴν αὐξήσιν· ἀλλ' αἰτία τούτου εἶναι ἄγνωστόν τι δίγαμμα καίμενον κατόπιν τοῦ δ (δ F). Πρβ. καυάξαις εἰς τὸ ἄγνωμι καὶ εὐάθεν εἰς τὸ ἀνδάνω. — Εἰς τοὺς ἐποποιούς τὸ δῖω, παρ.ατ. ἔδιον (βραχὺ ι) σημαίνει καὶ φεύγω (Ἰλ. χ. 251). Παρατηρεῖται ὅμως ὅτι ὁ Ὀμηρος μεταχειρίζεται τὴν σημασίαν ταύτην εἰς τὸν παθητ. τύπον (δίεσθαι, ὑποταχ. δίωμαι κτλ.) — Ἄλλου δὲ τύπου τοῦ δῖημι τὸ μὲν ἐνεργητικὸν σημαίνει κυνηγῶ, ἐρεθίζω τοὺς κύνας (Ἰλ. σ. 584 ἐνδίσεσαν), τὸ δὲ παθητικ., φεύγω, τρέχω (δίενται, Ἰλ. ψ. 475). Τὸ ἀπαρέμ. δίεσθαι δύναται νὰ ἀναχθῇ καὶ εἰς τοὺς δῖω τύπους, ἔχον καὶ τὰς δῖω σημασίας (Ἰλ. μ. 276. 304.).

Δόαται, ἢ Δέαται (φαίνεται), Ἄορ. δοάστατο. Ὑποτ. δοάσεται (-ηται), Ὀμ.

Δύω. Ὁ Μέστ. ἄορ. ἐδυσάμην ἔχει εἰς τοὺς ἐποποιούς καὶ τὸν τύπον ἐδύσετο, ἐδύσεο, Προστ. δύσεο (§. 577.). Ἐδῶ ἀνήκει καὶ Μετοχ. δυσόμενος μὲ σημασίαν ἐνεστ. Ὄδυσ. α. 24. Ἡσίοδ. ἔργ. 382. Ἐκ δὲ τοῦ δύνω ἐσχημάτισαν ὁ Ἡρόδοτ. καὶ δυνέουσα.

Ἐάρθη· Ὀμηρικὸς τύπος, ἢ ἐκ τοῦ ἄπτειν, εἰς τὴν σημασίαν

προσάπτειν (Πρβ. ἐάγην, ἐάλων), ἢ ἐκ τοῦ ἔπομαι (Ζήτ. κατωτέρω) ἀντὶ εἴφθη, συνήθως ἔσπετο.

Ἐγείρω ὅθεν τὸ ἐγρήγορε (σ. 153).—Ἐκ τοῦ ἐγρηγόρατε ἔγινε τὸ Ὅμηρ. ἐγρήγορθε· ὅθεν γ'. πληθ. ἐγρηγόρασι, καὶ Ἀπαρέμ. ἐγρηγόρασι (§. 608.). Μέσ. ἐξυπνίζομαι. Ἀόρ. κατὰ συγχ. ἡγρόμην. Θωμάς ὁ Μάγιστρος ἐκλαμβάνει τὸ ἡγρόμην παρατατικὸν τοῦ ἐνεστώτος ἔγρομαι, ὅς τις δὲν ὑπάρχει. Οἱ δὲ τύποι τοῦ ἡγρόμην εἶναι πανταχοῦ καθαρῶς ἀόριστοι· ἔγρετο δ' ἐξ ὑπνων Ἰλ. β. 41. κἂν ἔγρη μεσημβρινός, οὐδείς σ' ἀποκλείσει Ἀριστοφ. Σφ. 774. Οὕτω καὶ τὸ ἀπαρέμφατον πανταχοῦ ἔχει ἀοριστικὴν σημασίαν, καὶ ἔπρεπε νὰ τονίζεται ἐγρέσθαι καὶ ὅχι ἔγρεσθαι· ἀλλ' ἐπειδὴ πανταχοῦ εὐρίσκεται ὁ δεῦτερος τονισμός, ἐμπορεῖ νὰ ἐκληρηθῇ ὡς ἀρχαία ἐξαίρεσις τοῦ κανόνος κυρωθεῖσθαι ἀπὸ τὴν συνήθειαν.

Εἶκω ὅθεν εἰοικα, εἰοικῶς (σελ. 154). Ἀξιοσημείωτος εἶναι ὁ τῶν Ἀττικῶν ποιητῶν σχηματισμός τοῦ γ'. πληθ. εἴξασιν ἀντὶ εἰόκασιν.—Οἱ ποιηταὶ συγκόπτουσι τὸ πληθ. εἰόκαμεν εἰς τὸ εἰοίγμεν (Σοφοκ. Εὐριπ.) καὶ κατὰ τροπὴν τοῦ φωνήεντος, εἴκτον, εἴκτην (Ὅμηρ.) ἀντὶ εἰόκατον, ἐφκείτην, καὶ κατὰ Παθ. σχημ. Ὑπερσυν. ἤϊκτο, εἴκτο. Ὁ παρὰτ. εἴκεν ἀντὶ ἐώκει ἀπκντᾶται μόνον Ἰλ. σ. 520. (ἶδε ὅλον τὸν §. 607.).

Εἴλω (συνθῆστ. εἰλέω ἢ εἰλέω μ. εἰλήσω κτλ.). Ἀόρ. ἀ. Ἀπαρέμ. ἔλσαι, Μετοχ. ἔλσας. Παθητ. πέρχαι. ἔελμαι, Ἀόρ. ἐάλην (μὲ δασεῖαν), Ἀπαρέμ. ἀλῆναι καὶ ἀλήμεναι, Μετοχ. ἀλεῖς (γράφεται εἰς τὰς ἐκδόσεις ἄλλοτε μὲ ψιλὴν καὶ ἄλλοτε μὲ δασεῖαν). Πρβ. ἐστάλην, σταλῆναι ἐκ τοῦ στέλλω. Ἀπ' ἄλλον τύπον (ΕΛΩ ἢ ΕΛΑΩ) μὲ τὴν ἀπλὴν σημασίαν τοῦ ὠθεῖν, διώκειν, προέρχεται τὸ ἐλαύνω. Εἰς τὴν μερικὴν σημασίαν, πλήττειν, κτυπεῖν ἀπαντᾶται καὶ ὁ Ἀόρ. ἔλσαι (Ὅδυσ. ε, 132). Ἐδῶ ἀνῆκει καὶ ὁ Ὑπερσυντ. ἐόλητο (§. 613.), ἦτο θλιμμένος, στενοχωρημένος, Ἀπολλών. γ. 471.

Εἰπεῖν (Ζήτ. σελ. 154).—Τὸ ποιητικὸν ἔσπετε γίνεται ἐκ τοῦ ἔπω κατὰ παρένθεσιν τοῦ σ. Πρβ. εἴσκω, μίσγω.—Ἀνω-

μαλώτατον δὲ εἶναι τὸ ποιητικὸν ἐνέπω ἢ ἐννέπω, ταῦτόν τοῦ λέγειν ἢ εἰπεῖν. Τούτου ἐμπορεῖ νὰ ἐκληθῇ ἀόριστος τὸ ἡνισπον καὶ ἑνισπον, ἐπειδὴ ἐνεστώως ἐνίσπω δὲν ἀπαντᾶται· διότι τὸ Ἰλ. λ. 839 καὶ ἄλλοῦ ἐνίσπω εἶναι ὑποτακτ. Ἀόρ. καὶ τὸ ἀπαρέμ. ἐνισπεῖν περισπᾶται (Ὅδυσ. γ. 93). Μέλ. ἐνισπήσω ἢ ἐνίψω. — Διότι καθὼς τὸ διδάσκω καὶ ἀλύσκω ἀπέβαλε τὸ σ εἰς τὸν μέλλοντα, οὕτω καὶ τὸ ἐνίσπω. Ἀλλ' ὁ μέλλον οὗτος δὲν ἀποδεικνύει ὅτι πρέπει νὰ φέρωμεν ἐδῶ τὸ ἐνίπτω, ὅπου κατὰ τὸν τύπον ἡδύνατο νὰ ἀναχθῇ ἐξ ἅπαντος. Ἐπειδὴ ἐνίπτειν καὶ τὰ συγγενῇ του ἡνίπαπεν καὶ ἐνίσπω εἰς τὸν Ὅμηρον δὲν σημαίνουν ἀπλῶς λέγειν, ἀλλὰ πάντοτε λοιδορεῖν· πρέπει ὅλα ταῦτα νὰ χωρισθῶσιν ἀπὸ τὸ ριζικὸν ῥῆμα Εἰπεῖν καὶ νὰ ἀναχθῶν εἰς τὸ κατωτέρω Ἐνίπτω, μ' ὅλον ὅτι τοῦ ἐνέπω εὐρίσκεται ταυτόσημον ἐνίπτω τοῦλάχιστον εἰς τὸν Πίνδαρον Πύθ. Δ'. 358, ὅπου τὸ ἐνίπτων κεῖται ἀντὶ τοῦ ἐνέπων.

Ἐργω (ἐκκλείω) μέλ. εἶρξω κτλ. — εἶργνυμι μὲ δασεῖαν σημαίνει ἐγκλείω, μέλ. εἶρξω κτλ. — Ἡ ἀρχαία τῶν ἐποποιῶν διάλεκτος καὶ ἐπὶ τῶν δύο σημασιῶν ἔχει ἔργω. Τούτου τὸ 3 πληθ. παρακ. ἐέρχεται καὶ ἀναυξήτως ἔρχεται (εἶναι ἐγκλεισμένος).

Ἐλπω (ποιῶ τινα ἐλπίζειν). Ἐλπομαι (ἐλπίζω). Παρακ. ἔολπα μὲ δύναμιν ἐνεστώτος (ἐλπίζω). Ὑπερσυντ. ἐώλπειν ἀντὶ παρατ. (§. 106. Σημ.).

ΕΛΩ. Ζήτ. Εἴλω.

Ἐνήνοθα, ἀρχαῖος παρακείμε. ἐκ τοῦ ΕΝΕΘΩ, ἢ ΕΝΘΩ ἀπαντᾶται τώρα εἰς τὸ ἐπενήνοθε καὶ κατενήνοθε (ἐπικάθηται, ἐπικείται), Ὅμ. Πρβ. Ἀνήνοθα.

Ἐνθεῖν, ἥνθον, Δωρ. ἀντὶ ἐλθεῖν, ἥλθον.

Ἐνίπτω (ἐπιπλήττω, κακολογῶ) ἔχει εἰς τὸν Ὅμηρ. διπλοῦν ἀόριστον, ἢ ἐνένιπτον, ὀρθότερον, ἐνένιπον, ἢ κατὰ μόνον τὸ τρίτον πρόσωπον, ἡνίπαπεν. Πρβ. ἀνωτ. Εἰπεῖν.

Ἐνίσπω, Ἐννέπω. Ζήτ. εἰπεῖν.

§. 614. Κατάλογος ἀνωμάτων ῥημάτων ΕΙ—ΕΡ. 467

Ἑόλητο Ζήτ. Εἴλω. || Ἐπαυρεῖν Ἐπαυρίσκομαι. Ζήτ. ΑΥΡΩ.

Ἐράω. Ποιητ. ἔραμαι· ἠράσθην, ἠράσάμην μὲ ἐνεργητικὴν δύναιμι. Παθ. εἶναι τὸ ἐρῶμαι, ἐράσθαι ἐρώμενος.—Ἄλλο ἐράω ὁμαλὸν εὐρίσκεται μόνον εἰς τὰ σύνθετα ἐξεράσαι (ἐκχύσαι), κατεράσσαι κτλ.

Ἐρείπω (κρημνίζω) ἔχει τὴν ἐνεργητικὴν σημασίαν εἰς τὸν Μέσ. Ἀόρ. ἄ. κτλ.—ἐρέριπτο ποιητικῶς ἀντὶ ἐρήριπτο (§. 119).—Ἀόρ. β'. καὶ παρακείμε. β'. ἤριπον, ἐρήριπα ἔχουν ἀμετάβητον σημασίαν καταπίπτειν.—Μεσ. τῶν ἐποποιῶν, ἀνηρειψάμην, ἀνέσπασα εἰς τὰ ἄνω, ἐξώθησα.

Ἐριδαίνω ποιητ. ἀντὶ ἐρίζω (§. 158. ζ'), ὅπου ἀνάγεται καὶ τὸ ἐρίδῃσθαι, Ἰλ. ψ, 792. Διὰ τὸ μέτρον εἶναι μακρὸν τὸ ι.

Ἐρῶω. Μεταβατικῶς ἐκ τούτου εἶναι τὸ Ὀμηρικὸν ἀπόερσε, ἀφήρπασεν.

Ἐρύκω (μακρὸν υ) ἐμποδίζω, ἀναχαιτίζω Ἀόρ. ἠρύκακον (Πρβ. §. 120. γ'. Σημ.) καὶ Ἀπαρέμ. Ποιητ. ἐρυκακέειν, Ὀμ. Ζήτ. §. 565.

Ἐρύω ἢ Εἰρύω (ἔλκω), τὸ υ βραχὺ εἰς τὴν κλίσιν· Μελ, πάλιν ἐρύω, Μέσ. ἐρύομαι Ἰλ. λ. 454. Ὁ Ἡσίοδος ὅμως (ἔργ. 816) ἔχει καὶ εἰρύμεναι (βραχὺ υ) ὡς εἰς μ. ι τύπον.—Εἰς τοὺς ἐποποιούς τὸ ΜΕΣ. ἐρύομαι σημαίνει ῥύομαι (λυτρώνω), ὅπου τινὲς θέλουσι τὸ υ μακρὸν καὶ διὰ τοῦτο γράφουν μὲ ἔν σ εἰρῦσατο, ὅταν πρέπη νὰ εἶναι μακρόν· εἰς τὴν σημασίαν ὅμως ἔλκω, ἐπειδὴ εἶναι βραχὺ, διπλασιάζουσι τὸ σ (ἐρύσσατο). Ἐπειδὴ ὅμως καὶ εἰς τὴν πρώτην σημασίαν εὐρίσκεται καὶ βραχὺ (Ἰλ. δ. 186. χ. 351), εἶναι ὀρθότερον ἀδιαφόρως νὰ διπλασιάζεται τὸ σ, ὅταν πρέπη νὰ ληφθῇ μακρόν τὸ υ. Τὸ δὲ Ἀττικὸν ῥύομαι ἔχει εἰς τοὺς Ἀττικοὺς ποιητὰς μακρὸν υ. Ἐπειδὴ ὅμως εἰς τοὺς ἐποποιούς λαμβάνεται καὶ βραχὺ (ῥυσάμην, Ἰλ. ο. 29.), διὰ τοῦτο καὶ ἐδῶ ἔπρεπε νὰ γράφεται ἐρῦσατο, τὸ ὅποιον παραμελεῖται.—Τελευταῖον ὑπάρχει καὶ συγχεομμένος τύπος ἔρυσθαι, εἶρεσθαι καὶ ῥῦσθαι μὲ μακρὸν υ, ἔρυτο (ἀλ-

λά μίαν φορὰν ἔρῃτο, 'Ησιόδ. Θεογ. 304), εἰρῃτο, εἰρύαται, ῥύατο κτλ. σχεδὸν διὰ μόνον τὴν σημασίαν ῥύσμαι ἢ φυλάττω ἀπὸ κακοῦ (ἐκτὸς τοῦ 'Οδυσ. χ. 90, εἰρῃτο, εἰλκυσε), τὰ ὁποῖα δὲν πρέπει νὰ συγχέωμεν μὲ τὸν Παθ. Παρακ. καὶ Ὑπερσυντ. τοῦ ῥιζικοῦ θέματος εἰρύμαι, εἶμαι εἰλκυσμένος.

'Εσθήμενος 'Ιων. ἡσθήμενος 'Αττ. μετοχ. Παθ. ἐλλιπὴς ἄλλων, ἀντὶ ἐνδεδυμένος.

'Εσπόμεν, σπέσθαι, σποῦ (σπέο, σπεῖο 'Ομ.) καὶ συνθέτως ἐπίσπου. Ζήτ. σελ. 155. Οἱ παλαιοὶ ποιηταὶ ἔχουσι τὸ ε καὶ εἰς τὸν ἀόριστον τῶν ἄλλων ἐγκλίσεων ἔσπωμαι, ἐσπέσθαι, ἐσπόμενος (τὸ ὁποῖον δὲν ἐχρειάζετο κατὰ τὴν ἀναλογίαν ἔσχον σχεῖν, ἐπτόμεν πτέσθαι κτλ.). Ἀλλ' ὁ ἐνεστώς ἔσπεται, 'Οδυσ. δ. 826, εἶνα! ψευδῆς ἀνάγνωσις ἀντὶ ἔρχεται. — Τὸ ἐάφθη Ζήτ. ἀνωτέρω.

Εὐάδε· Ζήτ. Ἀνδάνω.

Ζώω, ζώεις, ζώει 'Ιωνικ. ἀντὶ ζάω· παρατ. ἔζων.

'Ημύω (κλίνω). Ἐκ τούτου ἐμπορεῖ νὰ παραχθῇ ὁρθότατα τὸ 'Ομηρικὸν ὑπεμνήμυκε (Ιλ. χ. 491). Διότι ἐμπορεῖ νὰ ὑποτεθῇ, ὅτι, ὅταν τὸ ῥῆμα ἄρχεται ἀπὸ μακροῦ φωνήεντος, ὁ Ἀττικὸς ἀναδιπλασιασμὸς τὸ βραχύνει· ἄρα: ἐμήμυκα. Τὸ μέτρον ὅμως ἀπῆτει διπλασιασμὸν τοῦ μ· ἀλλ' ἀντὶ μμ, ἐτέθη μν, ὡς εἰς τὸ ἀπάλαμνος ἐκ τοῦ παλάμη, νώνυμνος ἀντὶ νώνυμος.

'Ηρίειν· Ζήτ. Ἀφίημι.

Θάομαι, θαυμάζω ἢ κυττάζω μὲ θαυμασμόν. Ἐκ τοῦ ἀρχαιοτάτου τούτου θέματος, τοῦ ὁποῖου ἐσώθησαν μέρη εἰς τὸν 'Ομηρον καὶ εἰς τοὺς Δωριεῖς (θᾶσθε, θήσασθαι, Δωρ. θάσασθαι) ἔγειναν δύο μεταβολαί· α) θαέομαι Δωρ. θήέομαι 'Ιωνικ. β) τὸ σύνηθες θεάομαι, μέλ. θεάσσομαι 'Ιωνικ. θεήσσομαι. Εἰς τὸν 'Ηρόδ. εὐρίσκεται καὶ ὁ τύπος ἐθηῆτο μετὰ διαφόρου ἀναγνώσεως ἐθηῆτο. Τὸ πρῶτον ὁ 'Ομηρος (ὅστις δὲν ἐμεταχειρίσθη ποτὲ τὸ θεᾶσθαι) ἐκλαμβάνει ἀντὶ θαυμάζω· οἱ δὲ μετ' αὐτὸν ὅλοι ἀντὶ τοῦ θεωρεῖν. Δὲν πρέπει δὲ νὰ τὸ συγχέωμεν μὲ τὸ ἐφεξῆς·

ΘΑΩ, ἐπικόν ἐλλιπές, τοῦ ὁποίου ἐφυλάχθησαν ἀόρ. ἀ. θῆ-
σαι (βυζάνειν), καὶ Μέσ. θῆσθαι (§. 147 καὶ §. 587.) καὶ
θῆτασθαι εἰς τὴν σημασίαν βυζάνω, ἀρμέγω.

Θέρομαι (θερμαίνομαι Μέσ.) ἐλλιπές, τοῦ ὁποίου μόνον ὁ
ἐνεστώς καὶ παρτ. σώζονται εἰς τοὺς πεζοὺς. Ἄλλ' ὁ Όμ.
ἔχει μέλλ. θέρομαι, καὶ Ἀόρ. παθ. ὑποτακτ. (ἐθέρην) θερέω.

Θέσσεσθαι (ἱκετεῦσαι, δεηθῆναι), καὶ θέσσαντο, ἐλλιπής ἀό-
ριστ. Τὸ ρηματικὸν θεστὸς, πολυθεστος κτλ.

Θηέομαι. Ζήτ. θάομαι. || Θῆσθαι. Ζήτ. Θάω.

Θορεῖν. Ζ. Θρώσχω.

Θρύπτω (συντρίβω). Ἀόρ. β'. παθ. ἐτρύφη

Θρώσχω (πηδῶ), σκιρτῶ, ἐκ τοῦ ΘΟΡΩ, Ἀόρ. ἐθορον. Μέλ.
θοροῦμαι, Ἰων. θορέομαι (§. 610. β').

ΘΥΦΩ. Ζήτ. Τύφω.

Ἰδρώ, ἰδρόνω. Ἀπαρέμ. ἰδρῶν ἀντὶ ἰδροῦν. Μετοχ. ἰδρῶσα
(ἀντὶ ἰδροῦσα) Ἰλ. δ. 27. ἰδρώη (ἀντὶ ἰδροίη) Ἰπποκρ. περὶ
Ἀέρ. ὑδάτ. καὶ τόπ. 17.

Ἰδρύω ἐνεργ. στήνω, καθίζω. Εἰς τὸν Όμ. Ἀόρ. Παθ. ἀ.
ιδρύνην. Πρβ. §. 158. ζ'. καὶ ἀμπνύνη εἰς τὸ πνέω, καὶ ἰ-
θύντατα ἐπικόν ὑπερθετικὸν ἀνωτ. §. 552. ἀ.

Ἰκνέομαι (σελ. 159). Οἱ ἐποποιοὶ μεταχειρίζονται ὡς ἐνε-
στώτῃ καὶ παρατατικὸν τὸ θεματικὸν ἴκω μετὰ τοῦ Ἀορ. ἴζον.
—Σημείωσε δὲ, ὅτι τὸ ἴκω ἔχει μικρὸν ι. Διὰ τοῦτο εἰς τοὺς
ἐποποιοὺς ὅλα τὰ εἰς τοῦτο ἀνήκοντα, τὰ ὅποια μόνον εἶναι
ἐνεστώς καὶ παρατατικός, ἔχουσι καὶ μακρὸν ι. Τὸ δὲ ἰκόμεν
εἶναι Ἀόρ. β'. καὶ διὰ τὴν αὐξῆσιν ἔχει τὸ ι μακρὸν, καθὼς
ὅλαι αἱ τοιαῦται αὐξήσεις εἶναι ἐξ ἡμισείας μακραί καὶ βρα-
χεῖαι· εἰς δὲ τὰς ἄλλας ἐγκλίσεις τὸ ἔχει βραχύ· οἷον, ἰκέσθαι,
ἰκοίμεν κτλ.—Τὸ δὲ παράγωγον ἰκάνω ἔχει εἰς τὸν ἐνεστώ-
τα βραχὺ τὸ ι. — Περὶ τοῦ ἀπίκαται Ζήτ. §. 567.

Ἰλάμαι καὶ Ἰλάομαι εἰς τὸν Όμ. ταυτ. τοῦ Ἰλάσχομαι.—Τὸ
ἐιερρητικὸν εἶχε τὴν ἀμετάβατον σημασίαν (ἴλεως εἶναι)· ἔθεν

εἰς τοὺς ποιητὰς ἴληθι καὶ ἴλαθι προστακ. ὑποτακ. καὶ εὐκτ. (ὡς ἐνεστ.) ἰλήκω, ἰλήκοιμι.

ΚΑΔΩ ἢ ΚΑΖΩ. 1) κέκασμαι, κέκαδμαι. Ζήτ. καίνυμαι· 2) κεκαδεῖν, μ. ἥσειν. Ζήτ. Κήδω καὶ χάζω.

Καίνυμαι (ὑπερέχω ὄλους). Ἐδῶ ἀνήκει ἐ ταυτόσημος παρακείμενος κέκασμαι, Δωρ. κέκαδμαι.

Καίω σελ. 159. Οἱ ἐποποιοὶ ἔχουσι καὶ Ἀόρ. ἀ. χωρὶς σ ἔκχη (§. 122). Ὅθεν ἡ κατὰ συστολήν τοῦ η εἰς ε μετοχὴ κέας εὐρισκομένη εἰς τοὺς Ἀττικοὺς ποιητὰς (Αἰσχύλ. Ἀγαμ. 858. Εὐρ. Ῥῆσ. 97). Εἰς δὲ τοὺς ἐποποιοὺς τὸ ε γίνεται εἰ (§. 596. Πρβ. στείω, βείω κτλ.). Προστακ. κεῖον. Μέσ. κείαντο κτλ. καὶ Ὑποτακ. κείομεν (ἀντὶ κήωμεν), τὸ ὁποῖον κεῖται ἀντὶ μέλλοντος, Ἰλ. η, 333. — Ἀμφίβολοι εἶναι οἱ ἐνεστώτος τύποι κήω, κείω (Ἀπαρέμ. κατακείμεν, Ἰλ. η. 408).

Καυάξαις. Ζήτ. ἄγνυμι.

Κέλομαι (προσκαλῶ, προστάζω), μ. κελήσομαι κτλ. Ἀόρ. ἐκεκλόμην (§. 602, β'). — ἐκλέο, Ζήτ. κλέω.

ΚΕΝΤΩ (ὅθεν, κοντὸς ἢ ῥάβδος), Ἀπαρέμ. κένσαι Ἰλ. ψ, 337.

ΚΕΡΑΜΑΙ (ἀντὶ κεραννύω), ὅθεν εἰς τὸν Ὅμ. (Ἰλ. δ. 260) ὑποτακτ. κέρωνται — κρῆσαι ἀντὶ κεράσαι, Ὀδυσ. η, 164.

ΚΕΩ. Ζήτ. κεῖμαι σελ. 69. Προσθέτομεν ἐνταῦθα τοὺς Ἰωνικοὺς τύπους κέεται, κέονται, κέεσθαι· καὶ κείαται, κέαται ἀντὶ κεῖνται, καὶ τὸ θαμιστικὸν κέσκετο. Οἱ εἰς τὸν Ὅμηρον ἀπαντῶμενοι ἐνεργητικοὶ τύποι κέω καὶ κείω ἔχουν σημασίαν μέλλοντος, θέλω ἢ ἀγαπῶ νὰ κείτωμαι.

Κιχάνω καὶ Κιχάνομαι (φθάνω, ἐπιτυγχάνω), κιχήσομαι, ἐκιχησάμην. — Ἀόρ. β'. ἔκιχον ὡς ἐκ τοῦ ΚΙΧΩ. Προσέτι ὡς ἐκ τοῦ ΚΙΧΗΜΙ γίνεται παρατατ. καὶ ἄλλαι ἐγκλίσεις, φυλάττοντα τὸ η ἄτρεπτον: ἐκίχημεν, ἐκιχήτην — κιχῆναι, (κιχῶ) κιχείω, κιχείην, κιχείς, κιχήμενος κτλ. — περὶ τῆς ποσότητος Ζήτ. §. 613. Σημ.

Κίω (πορεύομαι) μόνον εἰς τὸν παρατ. καὶ τὰς ἄλλας ἐγ-

§. 614. Κατάλογος ἀνωμάτων ῥημάτων KA-KT. 471

κλίσεις, ἔκιον, κίοιμι, κιών. Ἔχει ἡ μετοχὴ τὸν τόνον εἰς τὴν λήγουσαν, μ' ὅλον ὅτι εἶναι ἐνεστώς, ὡς τὸ ἰὼν, τοῦ ὁποίου εἶναι δεύτερος τύπος (ΙΩ, ΚΙΩ).

Κλάζω (ἡχῶ, φωνάζω), μέλ. κλάγξω (§. 110. γ'. Σημ.) Παρακ. κέκλαγγα, ταυτόσημος τοῦ ἐνεστώτος (§. 159. ε'. Σημ.) ὅθεν μέλ. κεκλάγξομαι. — Οἱ ποιηταὶ ἔχουν καὶ ἄλλον τύπον Ἀόρ. ἐκληγον, Παρακ. κέκληγα. Μετοχ. κεκλήγοντες (§. 611). Τὸ δὲ ἐκλαξα Ζήτ. εἰς τὸ κλείω.

Κλᾶς (ἀποκλᾶς) ποιητ. μετοχ. Ἀόρ. β'. (§. 603.), ἀνήκουσα εἰς τὸ κλάω (τζακίζω).

Κλείω. Εἰς τοὺς ἐποποιούς κληῖω (μελ. ἰσω) Ἀττ. κλῆω ὅθεν καὶ κέκλημεν. Ἐκ δὲ τοῦ μέλλοντος κλείσω ἐγεννήθη ὁ Δωρισμός κλάζω (κυρίως κλάξω) ἐκλαξα.

Κλέω, Κλείω (ὕμνω ψάλλω), κλέομαι (εἶμαι περίφημος) ἐκλέο β'. πρόσ. παρατ. ἀντί ἐκλέεο (§. 578.). — Κέκλετο ἀνήκει εἰς τὸ κέλομαι.

Κραίνω (ἐκτελῶ). Οἱ ἐποποιοὶ ἐπεκτείνουσι τὰ μέρη του ὅλα· ἐκραΐαιεν· κρήγον· κρηῖναι· κεκράανται.

Κρύπτασκον· Ζήτ. §. 563.

Κτείνω (φονεύω, κτενῶ κτλ. Ὅλοι οἱ δόκιμοι συγγραφεῖς ἔχουσι παρακείμενον ἔκτονα. Ὁ Ὅμηρ. ἔχει μέλλοντα κτανέω, καὶ τὸ τούτου Μέσον ὡς παθητικὸν κατακτανέεσθε, Ἰλ. ξ. 481 Ἐδῶ ἀνήκει καὶ τῶν ἐποποιῶν ὁ Ἀόρ. ἔκταν, ἔκτας, ἔκτα, γ'. πληθ. ἔκταν (ἀντί -ασαν). Ὑποτακ. κτέω ἀντί κτῶ (§. 565. α') Ἀπαρέμ. κτάμεν κτάμεναι (ἀντί κτάναι), μετοχ. κτάς· Παθητ. ἐκτάμην, κτάμενος, κτᾶσθαι (§. 603. §. 604.). Ὁ Ὅμηρ. ἔχει καὶ Ἀόρ. α'. παθητ. ἐκτάθην καὶ ἐκτάνθην (§. 140. ή), ἐκ τοῦ ὁποίου ἐξαιροῦνται διὰ τὸ μέτρον ἐκτάνθην, διακρινθεῖς, ἐκλίνθη, ἐπλύνθη, καὶ τινες καταχρήσεις τῶν μεταγενεστέρων πεζογράφων. — Παρεκτός δὲ τοῦ μὴ Ἀττικοῦ παρακ. ἔκταχα, εἶναι καὶ ἄλλος ἐκτόγηχα, τοῦ ὁποίου εἶναι ἀμβίβωλος ὁ Ἀττικισμός.

Κτίμενος. Ζήτ. §. 604.

ΚΥΩ (φιλῶ), κύσω, ἔκυσσα μέ βραχὺ υ.

Κύω, καὶ Κυέω (εἶμαι ἔγκυρος). Κυίσκω δὲ ἢ Κυίσκομαι (συλλαμβάνω) εἶναι ὁμαλὰ ἐκ τοῦ κυέω. Οἱ δὲ ποιηταὶ ἔχουν καὶ Μέσ. ᾠδρ. ἀ ἐκυσάμην. Ἡ συνήθως γραφὴ κυσσαμένη σφ-ρίζεται μόνον εἰς τὴν φαινομένην συγγένειαν μέ τὸ ἔκυσσα ἐκ τοῦ ΚΥΩ.

Λαγχάνω σελ. 160. Οἱ Ἴωνες ἔχουσι μέλ. λήξομαι. Τὸ δὲ Ὅμηρ. λελαχεῖν ἔχει ἐνεργητικὴν σημασίαν, δίδειν διὰ κλήρου.

ΛΑΚΩ. Ζήτ. Λάσκω.

Λάσκω (ἡχῶ, λαλῶ) (Ἴων. ληκέω, Δωρ. λακέω). Ὡς δὲ ἐκ τοῦ ΛΑΚΩ, ᾠδρ. β. ἐλάκον, καὶ Μέσ. λελακόμην (Ὑμν. εἰς Ἑρμ. 145) ὅθεν μέλ. λακήσομαι (§. 612) ᾠδρ. ἐλάκησα. Παρακ. ὥς ἐνεστ. λέλαχα, Ἴων. λέληχα. Μετοχ. ποιητ. λελάκω. Τὸ βραχὺ α ἰδε εἰς Ἀριστοφ. Εἰρ. 382. Τὸ διαλακήσασα Ἀριστοφ. Νεφ. 410 ἐκβαίνει τοῦ κανόνος.

Λάω. Ζήτ. Λῶ.

Λέγω, λέγομαι. Εἰς τοὺς ἀρχαίους ποιητὰς σημαίνει τὸ ἐνεργητ. πλαγιάζω εἰς τὴν κλίνην· τὸ δὲ Μέσ. κεῖμαι εἰς τὴν κλίνην. Μέσ. ᾠδρ. κατὰ συγκοπὴν ἐλέγμην, λέκτο (§. 605). Προστ. λέξω καὶ λέξω (§. 578).

Λελειχμότες, (γλείφοντες μέ τὴν γλῶσσαν) ἑλλιπὲς μετοχὴ εἰς τὸν Ἡσίοδ.

Λελίσμαι (προσπαθῶ, σπεύδω), Ὅμηρ. παρακείμενος. Φαίνεται ὅτι ἀνέκει εἰς τὸ ΛΙΑΩ· ἀλλὰ δὲν ἔχει καμμίαν σημασίαν προσαρμόζουσαν εἰς τὸ θέμα τοῦτο. Ὅθεν ἐξηγεῖται ὅτι εἶναι ἀντὶ τοῦ λελίσμαι, ἐκ τοῦ λιλάω, λιλαίομαι (ἐπιθυμῶ, προσπαθῶ)· τὸ δὲ τρίτον λ ἀπεβλήθη δι' εὐφωνίαν. Τοιαῦται θυσίαι τῆς ἀναλογίας εἰς τὴν εὐφωνίαν ἐγίνοντο εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς πλάσεως τῆς γλώττης. Οὕτως ἔκπλαγλος (τρομερὸς) ἐκ τοῦ ἐκπλαγήναι ἐξεφωνήθη ἀντὶ τοῦ ἐκπλαγλος· καὶ πύελος ἀντὶ πλύελος ἐκ τοῦ πλύω, πλύνω.

Ληκέω, Ζήτ. Λάσκω, || . ΛΙΑΩ. Ζήτ. Λελίσμαι.

Λίσσομαι, σπηνίως λίττομαι (ἰκετεύω). Μέλ. λίσσομαι. Ἀόρ. ἐλιστάμην καὶ ἐλιτόμην.

Λούω, λούται κτλ. σελ. 161. Αἱ συναιρέσεις ἔγειναν ἐκ τοῦ ἀρχαίου λοέω (Ὅμηρ. ἐλόευν, λοέσσαι). Τὸ δὲ λούμαι δὲν ἔγεινε κατὰ συγκοπὴν ἐκ τοῦ λούομαι, ὡς τὸ οἶμαι ἐκ τοῦ οἶομαι (§. 158. β'), ἀλλὰ κατὰ συναίρεσιν ἐκ τοῦ ΛΟΩ, τοῦ ὁποίου, ὁ Ἀόρ. εἶναι εἰς τὸν Ὅμ. λόε. Ὅτι εἶναι συναίρεσις καὶ ὄχι συγκοπὴ, φανερόν· ὁ τόνος ἐλοῦμεν, ἐλοῦτο (ὄχι ἔλουμεν ἔλουτο ὡς ἔκειτο, ἔρυτο), καὶ τὸ ἀπαρέμφ. λούν.

Λῶ (θέλω) λῆς, λῆ, πληθ. λῶντι· ἐλλιπὲς ῥῆμα τῆς Δωρικῆς διαλέκτου.

Μαίνομαι, μανοῦμαι, Ἀόρ. ἐμάνην. Παρακ. (ταυτόσημος τοῦ ἐνεστ.) μέμνηνα. Ὁ δὲ ἐνεργ. Ἀόρ. ἔμνηνα (Ἀριστοφ. Θεσμφο. 561) ἔχει μεταβατικὴν σημασίαν, κάμνω τινὰ τρελόν· ἀλλ' εἰς τοῦτο εἶναι εὐχρηστώτερον τὸ σύνθετον ἐκμαίνω.—Ὁ Θεόκριτ. (Ι'. 31) ἔχει μεμάνημαι μὲ τὴν σημασίαν μαίνομαι (§. 621).

Μαίρομαι. Ζήτ. ΜΑΩ. || . ΜΑΚΩ. Μηάρομαι.

Μαπέειν. Ζήτ. Μάρπτω.

Μάρπτω (πιάνω), μάρψω κτλ. Μετοχ. παρακ. μεμαρπώς· Ἀόρ. β'. ἔμαρπον, μέμαρπον, καὶ συντομώτερον ἔμαπον, μαπέειν· γ'. πληθ. εὐκτ. μεμάποιεν ἀντὶ μάποιεν.

Μάχομαι. μ. μαχοῦμαι (σελ. 161). Ἐκ τοῦ μέλλοντος ἔγεν· νήθη ὁ Ἰωνικὸς ἐνεστὼς μαχέομαι· ὁ δὲ Ὅμ. ἔχει ὄχι μόνον μαχεύμενος, ἀλλὰ καὶ μαχεύμενος ὡς ἐνεστῶτα. Διὰ τὸ μέτρον ἔχουν οἱ ἐποποιοὶ μέλ. μαχήτομαι· ἀλλ' Ἀόρ. ἐμαχέσσατο. Κριτικοὶ τινες διὰ ὁμαλότητα γράφουν μαχήσατο κτλ. ἀλλὰ τοῦτο ἀντίκειται εἰς τὴν ὁμοφωνίαν τῶν χειρογράφων.

ΜΑΩ. ῥῆμα ἀρχαῖον, τὸ ὁποῖον ἀπαντᾷται μὲ τρεῖς σχηματισμούς·

α. Παρακείμε. ἀντὶ ἐνεστῶτος (μέμα) μεμάσι, μεμαῶς (Γεν. μεμαῶτος), συγκοπ. μέμαμεν, μέματε· γ'. πληθυν. ὑπερσυν. μέμασταν (§. 609).—σπουδάζω, προσπαθῶ.

6) Ένεστ. Μέσ. μῶμαι (ἐπιθυμῶ, ζητῶ νά)· μῶμενος, συναίρ. ἐκ τοῦ μάομαι. Ἀλλ' ἐπικρατεῖ τὸ ω· οἶον, Ἀπαρέμφ. μῶσθαι καὶ προστακ. μῶεο (ὡς μνώεο ἐκ τοῦ μνάομαι ὦμαι). Ζήτ. §. 581.

γ) Μέλλ. καὶ Ἀόρ. μάσομαι, ἐμασάμην ἀνήκουν εἰς τὸ μαίομαι (ἄπτομαι, ψηλαφῶ, ζητῶ), καὶ μάλιστα εἰς τὰ σύνθετα· οὕτως ἀντιστοιχεῖ ὁ τοῦ Ὀμήρου (Ὀδυσ. ι. 441) πκρατατ. ἐπεμαίετο μὲ τὸν ἀόριστον ἐπιμασσάμενος Αὐτόθ. 446 Πρβ: δαίω δάσασθαι· ναίω νάσασθαι.

Μείρομαι. Ζήτ. σελ. 161. Εἰς τοὺς ἀρχαίους ἐποποιούς φαίνεται μόνον τὸ τρίτον πρόσωπον ἔμμορεν, ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον μὲ σημασίαν παρακειμένου, ὡς κέκτημαι· οἶον, ἄλως ἐν πελάγεσσι θεῶν ἐξέμμορε τιμῆς, Ὀδυσ. ε. 335. Ἀλλ' εἰς τὸ ἐπὶ οὖποθ' ὁμοίοις ἔμμορε τιμῆς σκηπτοῦχος βασιλεὺς Ἴλ. α. 278 φαίνεται ἀοριστική σημασία.

Μέμβλεται (Ὅμ. καὶ Ἡσιόδ.) παθητ. τοῦ μέλω γεννημένον ἐκ τοῦ μεμέληται (§. 182. Σημ.).

Μέμονα, ἐκ ῥήματος ΜΕΝΩ (ὅθεν μένος), γίνεται ὁ ποιητικὸς οὗτος παρακείμενος σημαίνων στοχάζομαι, ἔχω κατὰ νοῦν (Πρβ. μενεαίνω), τὸ ὅποῖον συγγενεῦει μὲ τὸ μέμαα. Πρβ. γέγονα καὶ γέγαα. Τὸ δὲ τοῦ Εὐρ. (Ἰφιγ. Αὐλ. 1495.) μέμονα ἐκ τοῦ συνήθους μένω εἶναι μοναδικόν, καὶ δὲν πρέπει νά συγχέωμεν τὰ οὐσιωδῶς διάφορα ταῦτα ῥήματα, καὶ ἐὰν ἀκόμη τις πιστεύῃ ὅτι δύνανται νά ἐνωθῶσιν ἐτυμολογικῶς.

Μετίετο· Ζήτ. τὸ ἐφεξῆς.

ΜΕΤΙΩ, ὅθεν μετίετο, μεμετιμένος· Ἰωνικ. ἀντὶ μεθίετο, μεθειμένος ἐκ τοῦ ἴημι.

Μηάομαι· Ἀρχαῖος ποιητικὸς τύπος τούτου εἶναι Μετοχ. Ἀορ. μακῶν· Παρακ. μέμηκα μεμακυῖα μὲ ἐνεστώτος δύναμιν, καὶ ἐξ αὐτοῦ νέος παρατ. ἐμέμηκον (§. 611).

Μέμνη (Ὅμ.) ἀντὶ μέμνησαι, καὶ μέμνεο (Ἡρόδ.) ἀντὶ μέμνησο· Εὐκτ. μεμνήμην καὶ μεμνοίμην καὶ μεμνώμην, μεμνώτο ἐκ τοῦ Ἰωνικοῦ μεμνέωμην, μεμνέωτο (Ἴλ ψ, 361).

Μολεῖν· Ζήτ. Βλώσκω.

Μυκάομαι (μουγκρίζω). Οἱ ἐποποιοὶ ὡς ἐκ τοῦ ΜΥΚΩ ἔλε-
γαν ἔμυκον καὶ μέμυκα· Πρβ. Μηκάομαι.

Ναίω (κατοικῶ) λαμβάνει τοὺς παθητικοὺς καὶ μέτους χρο-
νους ἐκ τοῦ ΝΑΩ (ᾔθεν ναός) μὲ βραχὺ α. νάσομαι, ἐνάσθην ἢ
ἐνασάμην, Παρακ. (εἰς τοὺς μεταγενεστερούς) νένασμαι. Τὸ
ἐνεργητ. ἔνασα (ἐνάσσα) ἔχει μεταβατικὴν σημασίαν, ἐκατοί-
κισα ἄλλον.

Νάσσω (στουμπώνω), νάζω κτλ. νένασμαι, ναστός (§. 110.
γ'. Σημ.).

Νέω· α) σωρεύω· εἰς τὸν ἐνεστῶτα καὶ παρατατικὸν ἀ-
παντᾶται μόνον μὲ τὴν Ἰωνικὴν συστολήν, νήω, νηέω νηνέω.—
μέλ. νήτω· Ἀόρ. ἐνησα, Ἰων. ἐνήησα·

β) κλώθω, ἐμαλῶς νήτω κτλ. Ἀλλ' εἰς τὸν ἐνεστῶτα αἱ συ-
ναιρέσεις μὲ τὸ ο, ου δὲν γίνονται εἰς ου, ἀλλὰ παρὰ τὴν ἀ-
ναλογίαν εἰς ω, νῶσι, νῶντες κτλ.—Νέος ἐνεστῶς νήθω.

γ) κολυμβῶ· Ζήτ. σελ. 162.

δ) τὸ ποιητικὸν νέεσθαι (ἀναχωρεῖν, παλινεστεῖν) ἔχει εἰς
τὸν ἐνεστῶτα μελλοντικὴν σημασίαν· νέομαι ἢ νεῦμαι· Πα-
ρακ. β'. προσ. νεῖαι (§. 578).

Νώσω, ἔνωσα, ἐνένωτο, Ἰωνικῶς, ἀντὶ νοήσω, ἐνόησα, ἐνε-
νόητο.

᾽Οἶομαι καὶ ᾽Οίω (μὲ μακρὸν ι), ᾠϊσάμην, ᾠίσθην ᾽Ομηρικοὶ
τύποι ἀντὶ τοῦ οἶομαι κτλ.

Οἶχομαι (Ζήτ. σελ. 164). Παρακ. οἶχωκα. Ὁ ᾽Ομηρος ἔχει
ὥχηκα· παρῳήχηκα· Ἰλ. κ. 252. κ. ὡς ἐκ τοῦ ᾠγμαι· γ'.
πληθ. ὑπερσ. Ἰωνικ. ἐπῳήχατο· Ζήτ. ᾽Οχωκα.

Ὀλέκω, ποιητ. ἐκ τοῦ Παρακ. ᾠλεκα γεννηθὲν (§. 611).

Ὀλόμενος καὶ οὐλόμενος (᾽Ομηρ.) ἐκ τοῦ ΟΛΛΩ, (φθείρω)
ἔχει σημασίαν ἐπιθετικὴν ἀντὶ δλέθριος, φθοροποιός.

Ὀνομαι (ὑβρίζω) ἐκ τοῦ ΟΝΟΩ· ᾔθεν ἐνεστῶς καὶ παρατατ.
κατὰ τὸ δίδομαι, γ'. πρόσ. ὄνοσαι. Προστακ. ὄνοσο — Μέλ.
ὀνόσομαι· Ἀόρ. ὠνόσθην καὶ ὠνοσάμην. — Ὁ δὲ ᾽Ομηρ. ἔχει

ὥς ἐκ τοῦ ἀπλοῦ ΟΝΩ β'. πρόσ. πληθ. ἐνεστ. οὔνεσθε, Ἀόρ. ὦνατο.

Ὅπωπα, β'. Παρακ. τῶν διαλέκτων καὶ τῶν ποιητῶν ἐκ τοῦ ΟΠΤΩ, ἀντὶ εἶδον.

Ὅρνυμι (διεγείρω), ἐκ τοῦ ΟΡΩ (Ζήτ. σελ. 164) Ἀπαρέμ. ὄρθαι, Μετοχ. ὄρμενος (ἀντὶ ὀρέσθαι, ὀρόμενος) Προστακ. ὄρσεο καὶ ὄρσο (§. 606)· ὁ β'. Παρακ. ὄρωρα σημαίνει ἀμεταβάτως, διηγέσθην, συνέστην. τὸ ὄρωρεν εἶναι Ἀόρ. (Ὅδυσ. τ. 201)· ὥς τὸ ἤραρε· καὶ ὥς τοῦτο σημαίνει μεταβατικῶς διηγείρε. — Μὲ τὸ ὄρωρε ἰσοδυναμεῖ κατὰ σημασίαν τὸ παθητ. ὀρώρεται (Προβ. ἄρηρα, ἀρήρεμαι). — Τελευταῖον ὁ Ὅμηρος ἔχει ὄρομι καὶ ὀρέομαι (τρέχω, κινῶμαι ἐδῶ κ' ἐκεῖ) Ὅδυσ. ξ. 104. β. 396)· ἀλλ' ἔχουσι ταῦτα δυσκολίᾳς τινὰς εἰς ἐξήγησιν.

Ὀλόμενος· Ζήτ. Ὀλόμενος || . Οὔνεσθα· Ζήτ. ὄνομαι.

Οὐτάω (πληγόνω)· οὐτήσω κτλ.— Ἀόρ. κατὰ συγχοπ. (οὔταν) γ'. πρόσ. ἐνικ. οὔτα (§. 603)· Ἀπαρέμ. οὐτάμεν (ἀντὶ οὐτάνα). Μετοχ. Παθ. οὐτάμενος. — Εἶναι καὶ τύπος ἄλλος οὐτάζω, οὔτατε, οὐτασμένος.

Ὁφέλλω (Ἰλ. τ. 200) ἀντὶ τοῦ συνήθους ὀφείλω, Παρακ. ὠφελον (Ἰλ. ξ. 360), τὸ ὁποῖον δὲν πρέπει νὰ συγχυθῇ μὲ τὸ ὀφέλλω (μεγαλύνω, τιμῶ). Ἐκ τοῦ πρώτου ἔχει ὁ Ὅμ. εἰς Ἀόρ. ἀ. εὐκτ. ἀνωμάλως ὀφέλλειεν (γ'. πρόσ. ἐνικόν) Ἰλ. π. 661. Ὅδυσ. β. 334.

Ὁχωκα, ἀρχαῖος παρακείμενος ἐκ τοῦ ἔχω, φαινόμενος εἰς τὸ συνοχωκότε Ἰλ. β. 228. Ἐσφαλμένως παράγουσι τὸν τύπον τοῦτον ἐκ τοῦ ΟΧΟΩ, ὥς καὶ τὸ οἴχωκα (Ζήτ. οἴχομαι) ἐκ τοῦ ΟΙΧΟΩ. Ἡ ἀληθινὴ γένεσίς του ἐξηγεῖται ἐκ τῆς συγκρίσεως τοῦ οὐσιαστικοῦ ὀκωγή. Ὁ ἀπλούστατος παρακείμενος τοῦ ἔχω εἶναι ὄχα καὶ μὲ τὴν αὐξησιν ὦχα, ὥς καὶ ἐκ τοῦ ΟΙΧΩ — ὦχα. Μὲ Ἀττικὸν ἀναδιπλασιασμὸν ἤθελαν εἶσθαι καὶ τὰ δύο κατὰ τὸν συνήθη τρόπον ὀκωχα, οἴκωχα (διότι τὸ ι τοῦ οἴχομαι φυσικῶς κεῖται μόνον ὥς εἰς τὸ δείδεκτο). Ἐπει-

δὴ ὅμως ἐκ δύω δασέων ἐμπορεῖ καὶ τὸ δεύτερον νὰ μεταβλη-
θῇ (§. 181. Σημ.) διὰ τοῦτο ἔλεγαν καὶ ὄχωκα, οἴχωκα, καὶ
ὁ τύπος οὗτος ἐφυλάχθη διὰ τὴν εὐκρίνειαν.

Πάσασθαι (ἀποκτᾶν), ἐπασάμην· Παρακ. πέπαμαι (ἔχω).—
Εἶναι διάφορον τοῦ ἐπασάμην πέπαμαι, Ζήτ. πατέομαι.

Πατέομαι, (γεύομαι, τρώγω)—ἐπαΰσάμην, πέπαμαι. Πρβ.
δατέομαι, δάσασθαι εἰς τὸ δαίω.

Πείθω (Ζήτ. σελ. 132).—Ποιητικοὶ τύποι εἶναι Ὑπερσυντ.
ἐπέπιθμεν, ἀνήκων εἰς τὸν παρακ. πέποιθα· Ἀόρ. 2, ἐπίθον,
ἐπίθομεν, πέπιθον κτλ.—Νέος τύπος πιθήτω, ἐπίθητα εἰς τὴν
σημασίαν ὑπακούω.

Πελάζω, ἀρχ. πελάω (πλησιάζω). Εἰς τοὺς ἀρχαίους ποιη-
τάς ἔχει τοὺς κατὰ συγκοπὴν τύπους (§. 604. §. 610) ἐ-
πλαθην (ψευδὲς εἶναι τὸ ἐπλάσθην), ἐπλήμην, καὶ τὰ δύω ἀμε-
ταβάτως.

Πέλω καὶ Πέλομαι (εἶμαι). Τὸ δωρικὸν τοῦτο καὶ ποιητι-
κὸν ῥῆμα πάσχει συγκοπὴν εἰς τὸν παρατ. ἔπλε ἢ ἔπλετο· β'.
πρόσ. ἔπλεο, ἔπλευ. Τὸ ἔπλευ λαμβάνεται πολλάκις ἀντὶ τοῦ
ἐνεστώτος (εἶσαι).—Εἰς τὸ αὐτὸ ῥῆμα μὲ τὴν ἀρχαιοτέραν
του σημασίαν, περιστρέφειν, στρέφεσθαι, ἀνήκουν μετὰ συγ-
κοπῆς αἱ τῶν ποιητῶν σύνθετοι μετοχαὶ ἐπιπλόμενος, περι-
πλόμενος.

Πεπαρεῖν· Πεπορεῖν· Πέπρωται· Ζήτ. πορεῖν.

Πέρδω (ᾗθεν πορδῆ), συνηθέστερον Πέρδομαι· Ἀόρ. ἔπαρδον·
Μέλ. παρδῆσομαι· Παρακ. πέπορδα.

Πέρθαι (Ὅμηρ.) ἐκ τοῦ Πέρθω (Ζήτ. σελ. 165) κατὰ συγ-
κοπ. Ἀπαρέμ. Ἀόρ. β'. (Ζήτ. §. 605. Σημ. β') ἐκ τοῦ ἐπέρθ-
μην, κυρίως πέρθ-θαι (ἢ πέρσθαι) ὡς δέχθαι.

Πέταμαι καὶ Πετάομαι, Ἀόριστ. ἐπειτάσθην (Ἀνακρ. Μ', 6),
ποιητικοὶ τύποι ἀντὶ πέτομαι (σελ. 165), παραληφθέντες καὶ
ἀπὸ τοὺς μεταγενεστέρους πεζογράφους· Παρακείμ. φαίνεται ὅτι
ἦτο εὐχρηστος τὸ πεπότημαι. Οἱ ποιηταὶ ἔχουσι καὶ ἐνεστώτα
ποτάομαι ἢ πωτάομαι.

Πέφνον, ἔπεφνον (φρονεύω), Ἀόρ. μὲ ἀναδιπλασιασμόν καὶ συγκοπὴν (§. 602, β'). ἐκ τοῦ ΦΕΝΩ (ᾔθεν φόνος). Ἡ μετοχὴ τοῦ ἀορ. τούτου παρὰ τὴν ἀναλογίαν παροξύνεται, Πέφνων (Ἰλ. 827· φ. 539). Παθ. παρακ. πέφαμαι, Μέλ. Γ'. πεφήσομαι. Πρβ. τείνω τέταμαι.

ΠΗΘΩ, ἀντὶ πάσχω (σελ. 165). Τούτου εἶναι οἱ σπάνιοι τύποι, πήσομαι, ἔπησα, Παρακ. (πέπηθεν) πεπαθυῖα, Ὅμ. — Περὶ δὲ τοῦ πέποσθε ἀντὶ πεπόνθατε Ζήτ. §. 608.

Πίπτω (σελ. 166). Ποιητικαὶ συντμήσεις τῆς μετοχῆς τοῦ παρακ. εἶναι Ἀττικῶς πεπτῶς (Πρβ. βεβρωῶτες ἐκ τοῦ βέβρωκα), καὶ ποιητικῶς πεπτεῶς. Ἐκ τοῦ τελευταίου συμπεραίνεται ὁ ἀρχαῖος τύπος πέπτηκα (ἐκ τοῦ ΠΕΤΩ), ὡς δέδμηκα ἐκ τοῦ δέμω), ἐκ τοῦ ὁποῖου κατὰ τροπὴν τοῦ η εἰς ω ἐγεννήθη τὸ πέπτωκα. Ἀόρ. ἀ. ἐκ τοῦ πέτω ἔπεσα εὐρίσκεται εἰς τὸν Εὐριπίδην (Τρωάδ. 291 Ἀλκ. 465) Ἀόρ. β'. ἔπετον, εἶναι εἰς τοὺς Δωριεῖς (Πίνδ.).

Πιτνέω (πίπτω), Ἀόρ. ἔπιτνον (Πρβ. §. 123. γ'. Σημ.). — Τὸ δὲ πιτνάω, πίτνημι εἶναι ταῦτόν τοῦ πετάννυμι.

Πλάζω (διόκω ἐδῶ κ' ἐκεῖ. Παθ. περιπλανῶμαι), μέλ. πλάγξω κτλ. §. 110. γ'. Σημ.

Πλείμην (εὐκτ.), πληστο Προστακτ. εἰς τοὺς ἐποποιούς ἐκ τοῦ ΠΛΑΩ, ἀόριστος β'. τοῦ Πίμπλαμαι (Ζήτ. §. 604). Τὸ πλήμην δὲν ἔχει καμμίαν ἀναλογίαν. Ἀντὶ δὲ εἰ ἦτο πλέον ἀνάλογος ἢ αἰ διὰ τὸ ΠΛΑΩ. Ἀλλὰ καὶ τὸ χρῆ γινόμενον ἐκ τοῦ χράω ἔχει εὐκτικὸν χρεΐη Ζήτ. σελ. 171.

Πλώω Ἴων. ἀντὶ πλέω, πέπλωκα κτλ. Ὅθεν ὁ τῶν ἐποποιῶν ἀόρ. ἔπλων, ἔπλως, ἔπλω, ὤμεν (κατὰ συγκοπὴν). Μετοχ. πλῶς (ἐπιπλῶς, Ἰλ. ζ. 291). Ζήτ. §. 603. Σημ.

Πέτνυμαι παθητ. παρακ. τῶν ἐποποιῶν ἐκ τοῦ πνέω· ἔχει τὴν ἰδιαιτέραν σημασίαν, εἶμαι ἔμπνους, ἔχω ψυχὴν καὶ δύναμιν ἀληθινήν. Ἀόριστ. κατὰ συγκοπὴν ἄμπνυτο (Ὅμηρ.) ἀντὶ ἀνέπνυτο· ἄμπνύνη (ἀντὶ ἀνεπνύθη). Πρβ. ἰδρύνθη ἐκ τοῦ

ἰδρύω. Ἐχει δὲ τὸ πέπνυμαι πρὸς τὸ πνέω, ὡς τὸ κέχυμαι πρὸς τὸ χέω.

Πορεῖν (Ἡσύχ.), ἔπορον (ἔδωκα), μετοχ. πορὺν, ἐλλιπὴς Ἀόρ. εἰς τοὺς ποιητάς. Ἐδῶ ἀνήκει καὶ τὸ πέπρωται (Ζήτ. σελ. 166). Τὸ ἀπαρέμ. πεπαρεῖν ἢ πεπορεῖν (Πίνδ. Πύθ. Β'. 105), σημαῖνον, δείκνυσθαι (ἢ δεικνύειν ἑαυτὸν) ἀναφέρεται ὁρ-
θότερα εἰς ἄλλο θέμα ἰδιὸν του, καὶ γράφεται κατὰ τὸν πρῶ-
τον τρόπον, πεπαρεῖν.

Προίειν Ὀδυσ. κ. 100. Ἰωνικὸς τύπος ἀντὶ τοῦ παρατατι-
κοῦ προίην ἐκ τοῦ προίημι. Πρβ. ἡφίειν.

Πτήτσω (συστελλομαι ὑπὸ φόβου), πτήξω κτλ. Ἐχει εἰς
τοὺς ποιητάς τινὰ ὡς ἐκ ΠΤΑΩ· οἶον, μετοχ. παρακ. πεπτηώς,
καὶ γ'. δυϊκ. Ἀορ. β'. πτήτην (§. 603.).

Ῥαίνω (ῥαντίζω)· περὶ τοῦ ῥάτσατε καὶ ἑρῥάδαται Ζήτ. §.
567. Παρακείμενος.

Ῥιγέω (ἔχω ῥίγος), Παρακ. β'. ἑρῥίγα μὲ δύναμιν ἐνεστῶτος.

Ῥιγώω (Κ. κρυώνω)· ἔχει ὡς τὸ ἰδρώω ἀπαρέμ. ῥιγῶν, εὐκτ.
ῥιγῶην, μ' ὅλον ὅτι εἰς τὰς ἐκδόσεις μας δὲν παρατηρεῖται
πανταχοῦ ἡ ἐξαίρεσις αὕτη.

Ῥρίζασκε Ζ. §. 563. Παρατατικός.

Σάω ἀντὶ σήθω (χοσκινίζω), ὅθεν σῶσι, Ἡρ. Α'. 200.

Σαώω (ταυτ. σώζω), ἐκ τοῦ ὁποίου σώζονται εἰς τοὺς ποιη-
τάς α) σαώσω, ἐσάωσα κτλ. β) ἐνεστ. καὶ παρατ. ἔμπροσθεν
συναιρούμ. σώω σώεις (ἐκ τοῦ σαώω σαόεις) κτλ. ἐκ τοῦ
ὁποίου ἐγεννήθη τὸ σώζω. Οἱ ἐποποιοὶ ἔλεξαν καὶ Σώω· γ)
τὸ γ'. τοῦ παρατ. (ἐσάου), καὶ τὸ προστ. (σάου), τὰ ὁποῖα,
ἐὰν ἐσυναιροῦντο κατὰ τὸ τέλος, ἤθελαν γείνην, ἐσῶ, σῶ· ἀλλ'
οἱ ἐποποιοὶ ἐπεκτείνουσι πάλιν τοὺς τύπους τούτους, ἀλλ' ὅχι
ὡς εἰς τὰς ὁμοίας περιπτώσεις διὰ τοῦ ο, ἀλλὰ διὰ τοῦ α
(ὡς τὸ ναιετάωσα) §. 581· λέγουσι λοιπὸν σάω ἀντὶ ἔσωζε
καὶ σῶζε.

Σεύω (ἐλαύνω) ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον αὐξάνει ὡς τὰ ἀπὸ ρ
ἀρχόμενα (§. 184. α.) καὶ εἰς τὸν Ἀόρ. α. δὲν λαμβάνει σ,

ἔσσευα, ἔσσευάμην. Παθητ. παρακ. ἔσσυμαι (ἐφορμῶ, προσπα-
θῶ, ἐπιθυμῶ). Μετοχ. ἐσσύμενος (προπαροξύτ. Ζήτ. §. 611.
Σημ. β'). Ὑπερσυντ. ἐσσύμην, τὸ ὁποῖον εἶναι καὶ κατὰ συγχ.
Ἀόριστ. ὅθεν σύτο, σύμενος. β'. πρόστ. ἔσυο ἀντὶ ἔσυτο, μόνον
παράδειγμα ἀποβολῆς τοῦ σ εἰς τὸ β'. προστ. τοῦ παθη-
τικοῦ Ὑπερσυντ. Ἀόρ. παθητ. (ταυτόσημος) ἐσύθη (Σοφοκλ.).
— Οἱ δὲ ἐνὸς σ τύποι εἶναι σπάνιοι καὶ οἱ ἀναύξητοι (σεῦα,
σύτο) εἶναι τῶν Ἰώνων ἐποποιῶν. — Εὐρίσκεται δὲ καὶ ὁ πα-
θητ. ἐνεστώς κατὰ συγκοπὴν (§. 156. β') σεῦται (Σοφοκλ.
Τραχ. 645). συνηθέστερον ὅμως μὲ τροπὴν τῆς εὐ εἰς ου·
τὸ σεύου ἔμεινε καὶ σεῦ ἐπὶ παρχακινήσει, σοῦμαι (σπεύδω, τρέ-
χω), προστ. σοῦσο, σοῦσθω, σοῦσθε (συνήθης προσφώνησις εἰς
τὸν κοινὸν βίον). — Τελευταῖον ἀνήκει ἐνταῦθα ὁ ἀπὸ τῶν Ξενο-
φῶντα (Ἑλλην. Α'. 1. 23) γνωστός μας Λακωνισμὸς ἀπέσ-
σουα, τὸ ὁποῖον ἐκλαμβάνεται ὡς β'. Ἀόρ. παθητ. ἀντὶ ἐσσύη.

Σκέλλω ἢ σκελέω (ξηραίνω), Παθ. ξηραίνομαι. Εἰς τὴν ση-
μασίαν ταύτην τοῦ παθητικοῦ ἀνήκουν οἱ ἐνεργητικοὶ τύποι ἔσκλην,
σκληάην, σκληῆναι (§. 603.). Παρακ. ἔσκληκα (ἐξηράνθη) καὶ
ὁ Μέλλ. σκληῆσομαι. — Τὸ Ὀμηρικὸν σκήλειε (Ἀόρ. ἀ. ἔσκη-
λα) ἀνάγεται εἰς τὸ σκάλλω (τὸ ὁποῖον ἄλλως ἔχει τὴν πάν-
τη διάφορον σημασίαν ξέειν ἢ σκαλίζειν γῆν, λίθους κτλ.) καὶ
ἐκ μεταθέσεως (§. 610. β') γίνεται ΣΚΛΑΩ, τοῦ ὁποῖου τύ-
πος εἶναι σκληῆναι, σκληάην κτλ.

Σοῦμαι. Ζήτ. Σεύω. || Σπέσθαι. Ζήτ. ἐσπόμην.

Στήκετε. ἐκ τοῦ ἔστηκα ἔγεινεν εἰς τὴν παρακμὴν τῆς
γλώσσης ἐνεστώς στήκω. ὅθεν (Πρὸς Κορινθ. Α'. ις'. 13)
στήκετε.

Στεῦται, Στεῦνται, Στεῦτο Ζήτ. §. 602. β'.

Στυγέω (φοβοῦμαι, μισῶ, ἀποφεύγω), ὁμαλόν. Ὁ Ὀμηρος
ὅμως ἔχει Ἀόρ. β'. ἔστυγον, καὶ Ἀόρ. ἀ. ἔστυξα μὲ σημα-
σίαν μεταβατικὴν (κάμνω φοβερόν). ποιηταὶ ὅμως μεταγενέστε-
ροι (ὡς Ἀπολλών. Δ'. 512), τὸν ἐμεταχειρίσθησαν ταυτοσήμως
τοῦ ἔστυγον.

§. 629. Οἱ δὲ νεώτεροι γραμματικοὶ ἐκλαμβάνουσι τὴν σήμερον Προσωδίαν τὴν περὶ τοῦ χρόνου τῶν συλλαβῶν διδασκαλίαν.

§. 630. Πᾶσα συλλαβὴ διὰ τὰ ἐκφρασθῆ, ἀπαιτεῖ κατὰ τὴν ιδιότητά της μακρότερον ἢ συντομώτερον χρόνον. Κατὰ τοῦτο ἡ συλλαβὴ εἶναι ἢ μακρά ἢ βραχεῖα· διότι ἐκφερομένη, ἢ ἐκτείνεται, ἤγουν διαρκεῖ πλείότερον χρόνον, ἢ συστέλλεται, ἤγουν διαρκεῖ ὀλιγώτερον. Μ' αὐτὰς δὲ συναριθμεῖται καὶ ἡ δίχρο-νος ἢ κοινὴ, ἤγουν ἥτις καθ' ἑαυτὴν δύναται νὰ εἶναι μακρά ἢ βραχεῖα. Εἶναι δὲ φανερόν, ὅτι εἰς τὰ μέτρα τῶν στίχων ἡ δίχρονος ἔχει πάντοτε προσδιορισμένον μέτρον μακρᾶς ἢ βραχείας συλλαβῆς.

§. 631. Σημεῖον τῆς μὲν μακρᾶς συλλαβῆς εἶναι εὐθεῖα γραμμὴ—, τῆς δὲ βραχείας τὸ υ (Πρβ. §. 66.)· τὸ μὲν ἐκ τῆς εὐθείας τῶν γεωμετρῶν γραμμῆς, ἥτις παριστάνουσα ἔχτασιν τόπου δύναται νὰ σημαίνῃ καὶ διάρκειαν χρόνου· τὸ δὲ ἐκ τοῦ φωνήεντος υ, μὲ τοῦ ὁποίου τὴν ἐκφώνησιν ἔχει κάποιαν ὁμοιότητα· διότι κατὰ τὸν Ἀλικαρνατσεᾶ Διονύσιον ἐκφέρεται τὸ υ «συστολῆς γενομένης ἀξιολόγου περὶ τὰ χεῖλη» διὰ τοῦτο σημαίνει καὶ τὴν συστολὴν ἢ βραχύτητα τῆς συλλαβῆς.

§. 632. Περὶ ταύτης λοιπὸν τῆς προσωδίας μέλλοντες νὰ διαλάβωμεν ἐνταῦθα ἐνθυμίζομεν τὸν μελετῶντα, ὅτι πολλῶν λέξεων ἐπροσδιωρίσθη τὸ μᾶκρος ἢ ἡ βραχύτης εἰς τὸ δεύτερον βιβλίον, ὅπου ἐπαρτηρήθησαν αἱ καταλήξεις τῶν ὀνομάτων, καὶ εἰς τὸ τρίτον (§. 238.), καὶ πολλαχοῦ ἐσημειώθησαν συλλαβαὶ καὶ ὀνομάτων καὶ ῥημάτων μὲ τὰ σημεῖα τῶν χρόνων. Ἀλλὰ διὰ τὰ ἔχῃ ὁ πρωτόπαιρος ὁλόκληρον σύνψιν ταύτης τῆς θεωρίας, ἀπηνθίσσαμεν τὰ οὐσιωδέστερα ἀπὸ τὸ σύγγραμμα τοῦ σοφοῦ Γερμανοῦ Σπιττενέρου, τὸ ὁποῖον πρὸ ἐτῶν τινῶν ὁλόκληρον ἐξελληνίσαντες ἐξεδώκαμεν εἰς τὸ τέλος τοῦ Λεξικοῦ.

2. Γενικοὶ κανόνες περὶ μήκους.

§. 633. Πᾶσα συλλαβὴ ἔχουσα η ἢ ω εἶναι φύσει μακρά.

§. 634. Πᾶσα δίφθογγος εἶναι φύσει μακρά.

§. 635. Ὅπου δύο φωνήεντα συναιροῦνται εἰς ἓν, ἀποτελοῦν συλλαβὴν φύσει μακράν· οἶον, ἄδω, ἀργός, ἱρὸς ἐκ τοῦ αείδω, ἄεργος, ἱερός.

§. 636. Πρὸ δύο συμφώνων ἢ ἐνὸς διπλοῦ πᾶν φωνήεν, καὶ ἐὰν εἶναι βραχύ, γίνεται φύσει μακρόν· οἶον, ἀντάγω, στέλλω, ὄμμα, τράπεζα, ἄμαξα, δίψα. Ἀλλὰ ταῦτα λέγονται θέσει μακρά, ἐπειδὴ μακρύνονται ὡς ἐκ τῆς πρὸς τὰ σύμφωνα θέσεως των.

§. 637. Πᾶσα περισπωμένη συλλαβὴ εἶναι μακρά· ἄρα καὶ δίχρονον περισπώμενον εἶναι μακρόν· οἶον, κλυθι, Νῖσα (πρόλειως ὄνομα), πᾶγμα.

§. 638. Ὁξείας τιθεμένης εἰς τὴν παραλήγουσαν πολυσυλλάβου λέξεως, ἡ λήγουσα εἶναι μακρά· οἶον, ἀγία, παιδεία, ῥητορεία.

3. Γενικοὶ κανόνες βραχύτητος.

§. 639. Αἱ διὰ τοῦ ε καὶ ο γραφόμεναι συλλαβαὶ χωρὶς τὴν προειρημένην (§. 636.) περίστασιν εἶναι βραχεῖαι· οἶον, λόγος, λέγω.

§. 640. Δίχρονον καταληκτικὸν λέξεως προπερισπωμένης εἶναι βραχύ· οἶον, κλυθί, Νῖσα, πᾶγμα.

§. 641. Δίχρονον καταληκτικὸν λέξεως προπαροξυτόνου εἶναι βραχύ· οἶον, τύφθητι, Κέρκυρα.

§. 642. Δίχρονον ὀξυνόμενον εἶναι βραχύ· οἶον, κρίσις, λύσις, πολλάκις.

Σημ. Αἱ αὖ καὶ οἱ δίφθογγοι ἐπὶ τέλους λέξεων εὐρισκόμεναι εἶναι μὲν μακράι ὡς αἱ ἄλλαι (§. 634.), ἀλλὰ διὰ τὸν τόνον ἔχουσι τὴν ιδιότητα τῶν βραχέων (Πρβ. §. 238. ις').

§. 643. Ἐπειδὴ ἡ γνῶσις τοῦ μάκρους καὶ τῆς βραχύτητος δὲν διορίζονται ἐντελῶς ἀπὸ τὸν τόνον διὰ τοῦτο ἀνάγκη εἶναι νὰ ζητήσωμεν περὶ τούτου γενικοὺς κανόνας συμφώνους μὲ τὴν τῶν ποιητῶν χρῆσιν, ἐξετάζοντες ὅλας τὰς θέσεις τῶν δίχρονων, εἰς τὰ ὅποια εἶναι μάλιστα ἡ ἀμφιβολία τοῦ χρόνου.

4. Α'. Μακρόν α εἰς τὴν λήγουσαν.

Ζ. 645. Θεωροῦμεν τὸ α πρῶτον εἰς τὴν λήγουσαν καὶ ἔπειτα εἰς τὰς ἄλλας θέσεις. Δύναται δὲ νὰ εἶναι α, αν, αρ, ας.

ά Κατάληξις α.

Ζ. 645. Ἡ κατάληξις α τῆς ὀνομαστικῆς τῆς δευτέρας κλίσεως εἶναι μακρά μὲν

α) Εἰς ὅλα τὰ ὀξύτονα καὶ παροξύτονα ὀνόματα· οἶον, μνᾶ, παρειᾶ, χώρᾱ· βραχεῖα δὲ ἐπὶ τῶν προπερισπωμένων καὶ προπαροξυτόνων· αἶον, Μοῦσα', μέριμνᾶ κτλ.

β) Μακρόν ἔχουσι τὸ α αἱ καταλήξεις τῶν δευτεροκλίτων ὀνομάτων χωρὶς ἐξάρεσιν, αα, εα, οα, υα, καὶ ωα· οἶον, ἐλάᾱ, θεᾶ, πόα, στοᾶ, καρύα, ἀλωᾶ· καὶ ὅλα τὰ εἰς α καθαρόν καὶ εἰς ρα λήγοντα. Ἐξαίρουνται τὰ κανονισμένα (Ζ. 238, ἄ, β', ἐ, ς), καὶ τὰ ἐπίθετα διᾶ, μιά, ἄμπνια, πότνια·

γ) Τὰ εἰς δα καὶ θα κύρια ὀνόματα καὶ τινα εἰς λα καὶ μα· οἶον, Λήδα, Φιλομήλα, Διοτίμα, ὡσαύτως τὸ ἀλαλά, σκανδάλα·

δ) Τὰ Δωρικῶς εἰς α ἀντὶ η λήγοντα· οἶον, φάμα ἀντὶ φήμη κτλ.

ε) Αἱ εἰς α λήγουσαι πτώσεις τῶν δευτεροκλίτων καὶ πρωτοκλίτων ἔχουσιν α μακρόν, ἤγουν ἡ δωρικὴ γενικὴ, ἡ ἐνικὴ δοτικὴ καὶ ἡ θυϊκὴ ὀνομαστικὴ καὶ αἰτιατικὴ·

ς) Ἡ εἰς α κλητικὴ τῶν πρωτοκλίτων ἔχει ὁμόχρονον τὸ α μὲ τὸ καταληκτικόν φωνῆεν τῆς ὀνομαστικῆς. Τὰ δὲ τὸ α βραχὺ ἔχοντα ἐπὶ τῆς κλητικῆς Ζήτ. Ζ. 8·

ζ) Τὸ α τοῦ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ τῶν οὐδετέρων τριτοκλίτων ὀνομάτων εἶναι βραχὺ πλὴν τῶν συναιρουμένων· οἶον, ὀσταῖ, χρυσᾶ, ἐκ τοῦ ὀστέα, χρύσεια·

η) Τὰ εἰς α λήγοντα πεμπτόκλιτα ἔχουσι τὸ α βραχὺ· ἐξαίρουνται 1) κάρᾱ· 2) τὸ α τῆς αἰτιατικῆς τῶν εἰς εὐς ληγόντων καὶ σχηματίζόντων αἰτιατικὴν εἰς εα· οἶον, ἱερέα ἐκ

τοῦ ἱερέως· πλήν τινων κατ' ἄδειαν ποιητικὴν βραχυνομένων· οἶον, φονέχ· Εὐριπ. (Ζήτ. Σπιτσηνέρ. Πρωτῶδ. §. 80 ἐμῆς ἐκδόστ.).—Καὶ τὸ ἐκ τῆς ε αἰτιατ. εἰς α συναιρούμενον τῶν εἰς ης· οἶον, ὑγιᾶ ἐκ τοῦ ὑγιέχ· 3) τὰ πληθυντικὰ τῶν εἰς ας οὐδετέρων Γεν. αος καί τινων εἰς ος ὡς συναιρούμενα ἔχουσι μακρόν α' οἶον, κέρα ἐκ τοῦ κέραα, κλέα ἐκ τοῦ κλέεα· ἀλλ' οἱ ἐποποιοὶ τὰ λαμβάνουσι κάποτε ἀντὶ βραχέων (Σπιτσηνερ. ἔνθα ἀνωτ. Σημ. Δ'). 4) τὸ α τῆς δοτικῆς τῶν εἰς ας, ὡς εἶναι φανερόν· οἶον, γήρα ἐκ τοῦ γήραϊ·

θ') Τὰ εἰς α ἐπιρρήματα, ἢ ἐπιρρηματικά δοτικά ἔχουσι μακρόν τὸ α' οἶον, δημοσία, ιδία, λάθρα, πέρα, καὶ τὰ θωρικά κρυφᾶ, παντᾶ, τὰ ὁποῖα ἤρχισαν τώρα νὰ ὑπογράφωνται ἀπὸ τὸν Δινδόρφιον καὶ Βέκκερον·

ι) Πᾶν ἄλλο ἐπίρρημα λῆγον εἰς α, καὶ πᾶν ἀριθμητικὸν ὄνομα καὶ πᾶσα πρόθεσις καταλήγει εἰς α βραχύ· οἶον, σφόδρα δέκα, ἀνά κτλ.

ια) Τὰ εἰς α λήγοντα ῥήματα ἔχουσι πάντοτε τὸ α βραχύ ἐκτὸς τοῦ ἐκ συναιρέσεως γεννωμένου· οἶον, γελαῖ, γέλα, ἐκ τοῦ γελάει, γέλαε.

β'. Κατάληξις αν.

§. 646. α. Ἡ αν λήγουσα τῆς ἐνικῆς αἰτιατικῆς τῶν πρωτοκλίτων καὶ δευτεροκλίτων ὀνομάτων ὁμοχρονεῖ μὲ τὴν λήγουσαν τῆς ὀνομαστικῆς· οἶον, χώραν, φιλίαν, νεανίαν, ἀλήθειαν, ἐκ τῶν χώρα, φιλία, νεανίας, ἀλήθεια.—Γὰρ δὲ αν ὡς θωρικὴ κατάληξις γενικῆς πληθυντικῆς (§. 536. §. 537.) εἶναι μακρόν· οἶον, νυμφᾶν ἀντὶ νυμφῶν·

β'. Τὰ εἰς αν πεμπτόκλιτα ἀρσενικά ἢ οὐδέτερα μακρόν ἔχουσι τὸ α' οἶον, παῖαν, πᾶν·

γ'. Τὰ εἰς αν ἐπιρρήματα μακρόν ἔχουσι τὸ α' οἶον, λίαν, ἄγαν. Ἐξαιροῦνται τὸ μόριον ἂν καὶ τὰ ἀπ' αὐτοῦ σύνθετα, ἐπᾶν, ἐλᾶν, ἐπειδᾶν κτλ.

δ'. Αἱ αν ῥηματικά καταλήξεις εἶναι πάντοτε βραχεῖαι·

πλήν τοῦ ἀπαρεμφράτου γελᾶν, τὸ ὁποῖον μένει μακρόν καὶ μετὰ τὴν ποιητικὴν ἐπέκτασιν, γελᾶν, ἀντιᾶν

γ'. Κατάληξις αρ.

2. 647. Τὰ εἰς αρ πεμπτόκλιτα μόνον ὀνόματα ἔχουν τὸ α βραχὺ πλήν τῶν μονοσυλλάβων· οἶον, ψάρ. Καὶ τὰ στεῆρ, φρέαρ ἐκτείνουν Ἀττικῶς τὸ α κατὰ τοὺς γραμματικούς· ἀλλ' αἱ ἐποιοὶ τὸ λαμβάνουσι βραχὺ.

δ'. Κατάληξις ας.

2. 648. α'. Τὰ εἰς ας πρωτόκλιτα ἔχουσι μακρόν τὸ α· οἶον. Ταμιάς Πυθαγόρας. — Τὸ ας τῶν πληθυντικῶν τῶν πρωτοκλίτων καὶ δευτεροκλίτων ὀνομάτων εἶναι πάντοτε μακρόν, καὶ μόνον οἱ Δωριεῖς ποιηταὶ τὸ βραχύνουν κάποτε (Ζήτ. 2. 623. β'),

β'. Τὰ πεμπτόκλιτα εἰς ας Γεν. αντος· οἶον, γίγας, ἱμάς καὶ αἱ εἰς ας μετοχαί· οἶον, ποιήσας, ἔχουσι τὸ α μακρόν· 2) τὰ δύο ἐπίθετα μέλας καὶ τάλας· 3) τὰ συνηρημένα τὰ σύνθετα ἐκ τοῦ κραῖς Γενικ. κρατος· οἶον, χαλκοκραῖς, τὸ ὁποῖον ἐσφαλμένως τονίζεται χαλκόκρας ἐναντίον τῆς ῥητῆς μαρτυρίας τῶν παλαιῶν γραμματικῶν, ὡς Ἀρχαῖο. σ. 21. 22. Ἀνέκδοτ. Βεγκέ. σελ. 1226.

Σημ. Ἡ αἰτιατικὴ πληθυντικὴ τῶν πεμπτόκλιτων ἔχει πάντοτε βραχὺ α· οἶον, θώρακας, Μακεδόνας κτλ. πλήν τοῦ ας τῶν εἰς εὐς οὐσιαστικῶν (συμφώνως μὲ τὴν ἐνικὴν αἰτιατικὴν εχ, ὡς εἴπμεν ἀνωτέρω (§. 645. η.)· οἶον, ἱερέας, ἱππέας.

γ'. Αἱ εἰς ας ῥηματικαὶ καταλήξεις εἶναι ὅλαι βραχεῖαι· οἶον, ἐποίησας, πεποίηκας, πλήν τῶν ἐκ συναιρέσεως γινομένων, οἶον ἐγέλκας ἐκ τοῦ ἐγέλας.

5. Β'. Μακρόν α εἰς τὴν παραλήγουσαν.

2. 649. α'. Αἱ εἰς α παραλήγουσαι γενικαὶ τῶν πρωτοκλίτων ποιητικῶν ὀνομάτων· οἶον, Ἀτρεΐδᾱς, Μουσαῶν, θεαῶν κτλ. — καὶ αἱ εἰς ασα θηλυκαὶ μετοχαὶ ἐξ ἀρσενικῶν εἰς ας, παραλήγουσι πάντοτε εἰς α μακρόν· οἶον, γελᾶσασα.

β'. Εἰς τῶν πεμπτόκλιτων τὴν παραλήγουσαν παρατηροῦνται τὰ ἐρεξῆς. 1) αἱ πλάγιοι πτώσεις τῶν εἰς αν Γεν. αντος

ἔχουσι τὸ α μακρόν· οἶον, παιᾶν· παιᾶνος· Ἀχαρνὰν ἄνος· 2) αἱ πλάγαι πτώσεις πολλῶν ὀνομάτων ληγόντων εἰς αξ· α) τῶν μονοσυλλάβων ἄρσενικῶν καὶ τοῦ θηλυκοῦ ῥᾶξ (ῥῶγα) σταφυλῆς· Θράξ· Θραχός· βλάξ· βλαχός· ῥᾶξ· ῥαχός· 6') τῶν εἰς αξ δισυλλάβων ἄρσενικῶν, εἰάν· ἡ προηγουμένη συλλαβὴ εἶναι μακρά, καὶ ὄλων τῶν ὑπερδισυλλάβων· οἶον, θώραξ· θώ-
ρακος· οἶαξ· οἶακος· σύρφαξ· σύρφακος· ὀρθίαξ· ὀρθίακος· ἰέραξ· ἰέρακος· γ) τῶν ἄρσενικῶν σκωπτικῶν ἢ ὑποκοριστικῶν ὀνομάτων, τὰ ὅποια πρὸ τοῦ αξ ἔχουσι φωνῆεν· οἶον, νέας· νέακος (νέος αὐθάδης), φλύαξ· φλύακος. — δ') τῶν ἐφεξῆς μερικῶν· πάσσαξ (παλοῦκι), στόμφαξ (καυχηματίας ἢ μεγαλορῥήμων), φέναξ, φόρταξ, ὄλων ἢ Γεν. ακος.

Σημ. α'. Ὅλα τὰ εἰς αξ θηλυκὰ πλήν τοῦ ῥᾶξ (ἀνωτ. β', 2, α), καὶ τὰ δι-
σύλλαβα ἄρσενικὰ, τῶν ὁποίων ἡ παραλήγουσα δὲν εἶναι φύσει μακρά, ἔχουν
εἰς τὰς πτώσεις τὴν παραλήγουσαν βραχείαν· οἶον, ἡ σταξ· σταγός, φύλαξ· φύ-
λαχος, μὲ τὰ ὅποια προστίθεται καὶ τὸ αὐλαξ· αὐλάχος.

Σημ. β'. Ἄλλ' οἱ κανόνες οὗτοι δὲν εἶναι κύριοι χωρὶς ἐξαιρέσεως· διότι εὐρί-
σκονται δισύλλαβα τινα ἄρσενικὰ μὴ ἔχοντα τὴν παραλήγουσαν τῆς ὀνομαστι-
κῆς μακρὰν φύσει, ἀλλὰ θέσει, τῶν ὁποίων ἡ παραλήγουσα τῶν πτώσεων ἔχει
μακρόν φωνῆεν. Τοιαῦτα εἶναι κόνδαξ (παιδίων τι παιγνίδιον), κορδαξ (ὄρχητις
τις τῆς παλαιᾶς κωμῳδίας), πόρπαξ (ἡ λαβὴ τῆς ἀστίδος), Γενικ. ακος.

γ) Ἐκ τῶν εἰς ας φυλάττουσιν αἱ πλάγαι μακρόν φωνῆεν
εἰς τὴν παραλήγουσαν ὁ ΚΡΑΣ Γεν. κρατός (κεφαλή), ὁ λα-
ας Γεν. λᾶος (λίθος), καὶ τὰ σύνθετα ἐπίθετα μὲ τὴν κατὰ-
ληξιν κρας γεν. κρᾶτος· οἶον, χαλκοκράς· χαλκοκρᾶτος. 1) Τὰ
εἰς ας Γεν. αντος ἄρσενικὰ ὀνόματα καὶ αἱ εἰς ας μετοχαί
μόνον εἰς τὴν δοτικὴν πληθυντικὴν ἔχουσι μακρόν τὸ παραλη-
κτικόν α' οἶον, ἱμάσιν (ἐκ τοῦ ἱμάς), γράψασιν (ἐκ τοῦ γράψας).

δ) Ἐκ τῶν ῥηματικῶν παραλήξεων εἶναι μακρόν τὸ α μό-
νον τῆς εἰς ασι καταλήξεως, ἥτις εἶναι τοῦ γ'. πληθυντικοῦ
προσώπου τοῦ ἐνεργητικοῦ παρακειμένου καὶ τοῦ γ'. πληθυν-
τικοῦ προσώπου τῶν εἰς μι ῥημάτων· οἶον, εἰλήφασι, διδόασι,
ἔασι. Ὅλων δὲ τῶν ἄλλων ῥηματικῶν καταλήξεων τὸ παρα-
ληκτικόν α εἶναι πάντοτε βραχύ· οἶον, ἄμεν, ἄμην, ἄτε, ἄσαν,
ἄτο κτλ.

ε) Εἰς τὴν ἐσχάτην συλλαβὴν τῆς ῥίζης εἶναι μακρὸν α πρὸ τῆς ῥηματικῆς καταλήξεως 1) εἰς τὸν Ἀόρ. ἀ. ἐνεργ. καὶ μέσ. τῶν εἰς αἰνω ῥημάτων οἶον, ἐπέρᾱνα ἐκ τοῦ περαίνω· ὕγρᾱνα ἐκ τοῦ ὑγραίνω (Πρβ. §. 140. γ'). 2) εἰς τὸν β'. πα-
ρακείμενον, ὅπου τὸ α μένει ἄτρεπτον οἶον, ἔαγα ἐκ τοῦ ἄγνυ-
μι, ἔαδα ἐκ τοῦ ἀνδάνω, κέρραγα ἐκ τοῦ κράζω. Ἐξαιροῦν-
ται οἱ τῶν ἐποποιῶν φαινόμενοι δευτέρου παρακείμενοι εἰς α
καθαρόν, οἱ ὅποιοι ἔχουσι πάντοτε βραχὺ α' οἶον, βέδαα, γέ-
γαα, μέμαα. Πρβ. §. 563. Μεταγή.

ς) Ἐκ τῶν εἰς ανω ῥημάτων μόνον τὸ ἰκάνω ἔχει πάντοτε
μακρὸν τὸ α' τὰ δὲ κιχάνω, φθάνω μακρὸν μὲν εἰς τοὺς ἐπο-
ποιούς, βραχὺ δὲ καῖποτε εἰς τοὺς Ἀττικούς, καθὼς καὶ ὅλα
τὰ εἰς ανω ῥήματα.

ζ) Τὰ εἰς ωα ἔχουσι μὲν μακρὸν α εἰ μὲν ἢ πρὸ αὐτοῦ
συλλαβὴ εἶναι μακρά· εἰ δὲ βραχεῖα, βραχύ· οἶον, πεινάω, δι-
ψάω, ὀράω, γελάω, χαλάω. — Μακρὸν ἔχουσι πάντοτε τὸ α'
τὰ δύο Ἀττικὰ ῥήματα κάω καὶ κλάω ἀντὶ καίω καὶ κλαίω
— Περὶ δὲ τοῦ α τοῦ μέλλοντος τούτων τῶν ῥημάτων Ζήτ.
§. 112. Σημ. α. καὶ γ'.

Σημ. Τὸ περάω ἀμετάβατον (ἀντὶ διαβαίνω) ἔχει μακρὸν α εἰς τοὺς ἀπ'
αὐτοῦ χρόνους· ἐξ ἐναντίας δὲ περάσω, ἐπέρασα εἰς τὴν σημασίαν τοῦ πωλῶ,
ἀναγόμενα εἰς τὸν ἐνεστώτα πιπράσκω, ἔχουσι βραχὺ α.

6. Γ'. Μακρὸν α εἰς τὴν μέσσην συλλαβὴν παρα- γῶγων λέξεων.

§. 650. α. Αἱ παράγωγοι λέξεις ἔχουν τὸ παραληκτικὸν
α μακρὸν, ἐὰν μετ' αὐτὸ ἀκολουθῇ φωνῆεν, καὶ μάλιστα 1)
τὰ ἀπὸ ῥημάτων εἰς αω παραγόμενα ἐπίθετα εἰς αης· οἶον,
δυσᾱής, ἀχρᾱής κτλ. 2) τὰ εἰς αων γεν. αωνος ἢ αωνος οὐ-
σιαστικά· οἶον, ὀπάων, Ποσειδάων κτλ.

β'. Παράγωγοι λέξεις ἔχουσι μακρὸν τὸ πρὸ συμφώνου α'
1) αἱ ἐκ ῥημάτων εἰς αω, τὰ ὅποια εἰς τοὺς παραγώγους
χρόνους ἔχουσι μακρὸν α (Ζήτ. §. 112. Σημ. α καὶ γ'). οἶον,
θεάμα, θεατῆς, θεατὸς, ὄρατὸς, ἴασις, θηράσιμος, θηρατικός.

Σημ. Ἐξ ἐναντίας ἔχουν τὸ α βραχύ, ἐὰν παράγῃται ἐκ ῥημάτων εἰς αἶω, αἶστω, αἶμαι, καὶ ἐκ τοιούτων εἰς α, τὰ ὅποια ἔχουσι τὸ α βραχύ εἰς τοὺς παραγώγους χρόνους (Ζήτ. §. 112. Σημ. α καὶ γ): οἶον, ἐργάτης ἐργάζομαι, πλάσις ἐκ τοῦ πλάσσω, δυνάτης ἐκ τοῦ δύναιμι, ἐλατήρ ἐκ τοῦ ἐλάω, μ. ἐλάω.

2) Τὰ εἰς ατῆς κύρια ὀνόματα εἴτε παράγωγα ἐξ οὐσιαστικῶν ληγόντων εἰς α, εἴτε αὐτοσχημάτιστα· οἶον, Σπαρτιάτης, Τεγεάτης, Εὐρράτης κτλ.

Σημ. Ἐξαίρουται τὰ ἀπὸ βραχέων σύνθετα· οἶον, Σωκράτης καὶ ὅλα τὰ εἰς βότης καὶ φάτης, καὶ τὰ ἐφεξῆς μερικὰ. Γαλάτης, Δαλυάτης, Σαρμάτης.

3) Τὰ εἰς ανος ἐθνικά καὶ κύρια ὀξύτονα ὀνόματα· οἶον, Ἀσιανός, Γερμανός κτλ. Τὰ δὲ προπκροξύτονα ἔχουσι τὸ α βραχύ· οἶον, Σίκανος, Δάρδανος κτλ.

4) Τὰ εἰς ανωρ σύνθετα, καὶ λήγονται εἰς κρανος καὶ τὰ ἀρχόμενα ἐκ τοῦ καρα κέρα, κρεα (ἐκ τοῦ κάρα, κέρας καὶ κρέας)· οἶον, Βιάνωρ, τρίκρανος, καρὰδοκεῖν, κρεατόμος, κρεανόμος.

5) Τὰ ἐκ τῶν ῥηματικῶν ῥιζῶν ἀγ καὶ ἀδ (ἄγω τὸ φέρω, ἄγνυμι τὸ θραύω, ἀνδάνω τὸ ἀρέσκω) παράγωγα ἐκ συνθέσεως· οἶον, λογαγός, κυναγός, ναυαγεῖν, ναυαγία, αὐθάδης. Εἰς τὰ ὅποια πρόσθετος ὀπαδός, θυμαρής καὶ τὰ τοιαῦτα.

6) Μερικὰ παράγωγα ὀνόματα μακροπαράληκτα ἐκτὸς τῶν εἰρημένων σημειοῦμεν τὰ ἐφεξῆς: ἄκρατος, ἀνιαρός, διάκονος καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ παράγωγα, κόβαλος, νεανίας καὶ τὰ ἀπ' αὐτοῦ, σιαγών, σίναπι, τιάρα, φλαγρός, φλύαρος καὶ τὰ ἀπ' αὐτοῦ παράγωγα. Προσέτι τὰ κύρια ὀνόματα:

Ἀΐμασις, Ἄναπος, Ἄρατος, Θεανὼ, Ἰάσων, Μιθριδάτης, Πρίαπος, Στύμφαλος, Σურάκουσαι καὶ Σურακόσιος, Φάρσαλος.

7. Δ'. Μακρὸν α εἰς ἀρχὴν λέξεων.

§. 651. Εἰς ἀρχὴν πρωτοτύπων λέξεων μακρὸν εἶναι τὸ α·

α. Τῶν εἰς αος δισυλλαβῶν οὐσιαστικῶν οἶον, λαός, ναός, πρᾶος, καὶ τῶν παραγομένων ἐξ αὐτῶν· οἶον, Μενέλαος, Λαομέδων, λαοσσός κτλ.

Σημ. Τοῦ Γλαος τὸ α εἶναι κοινόν τοῦ τε ὡς εἶναι πάντοτε βραχύ.

β'. Τῶν εἰς α ν ο ς δισυλλάβων ὀξυτόνων· οἶον, θανός, πανός, φανός, τρανός, καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν παραγῶγων.

Σημ. Τῶν εἰς α λ ο ς δισυλλάβων ὀξυτόνων τὸ α ὑπόκειται εἰς τὸν αὐτὸν κανόνα· ἀλλὰ τοῦ δαλός εἶναι πάντοτε μακρόν καὶ τοῦ χαλός πάντοτε μὲν μακρόν εἰς τοὺς ἐποποιούς βραχύ δὲ εἰς τοὺς Ἀττικοὺς.

γ'. Τὸ στερητικὸν α εἶναι· βραχύ· οἶον, ἄτιμος, ἄθυμος κτλ. πλὴν τοῦ ἀθάνατος, ἀκάματος, ἀνέφελος Ὅδυσ. ζ. 45, ὅπου τινὲς διπλασιάζουσι τὸ ν·

δ'. Μερικὰ παρὰδείγματα μὲ μακρόν α εἰς τὴν ἀρχὴν σημειώνομεν τὰ ἐφεξῆς:

ἀγῆ (αἰγιαλός) πρὸς διάκρισιν τοῦ ἄγῃ (θαυμασμός· ἀήρ, καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ σύνθετα (ἀρχόμενα μὲ τὸ ἀερ)· ἀετός καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ σύνθετα, ἀέναιος, ἀἰδῖος, ἀἰκὴ καὶ αἰξ (σφοδρὰ ὀρμὴ) μετὰ τῶν ἐξ αὐτοῦ συνθέτων εἰς αἰξ· ἀμητῆρ (θεριστής), ἀμητος (θερισμός), ἀρητῆρ (ιερεὺς), ἄτη, ἀτήριος καὶ ἀτηρός, δαχὺς (κῆρινον εἰδῶλιον), δραπέτης, κάραθος καὶ καρῖς, λαρινός (μακρ. παχύς), λαρίνός (ὀψάριόν τι), λαρός (γλυκύς), πρᾶγος (πρᾶγμα, καὶ ὅλα τὰ ἐξ αὐτοῦ παράγωγα πράττω, πρᾶγμα, πρᾶξις κτλ. καὶ τὰ ἀπ' αὐτοῦ σύνθετα· οἶον, εὐπραγῆς, εὐπραγία, καὶ φάρος (ἔνδυμα) καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ σύνθετα.

Σημ. α'. Τὸ α, τῶν Δωριέων ἀντὶ τοῦ η τῶν Ἰωνίων εἶναι πάντοτε μακρόν, ὡς ἐξεύρομεν ἄλλοθεν· οἶον, ὄαμος καὶ τὰ ἀπ' αὐτοῦ σύνθετα· οἶον, Ἀρχίδαμος κτλ. Τῦποι ὅμως τινὲς τοιοῦτοι μετέβησαν καὶ εἰς τὴν Ἀττικὴν γλῶσσαν καὶ διὰ τοῦτο ἔχουσι πάντοτε μακρόν α· οἶον, σφραγῖς (Ἰων. σφρηγῖς), τραχὺς (Ἰων. τρηχὺς). φράτρα (Ἰωε φρήτρη) κτλ.

Σημ. β'. Ὅτι τὸ ἐκ συναιρέσεως γεννώμενον α, καὶ τὸ ὑπογεγραμμένον εἶναι μακρόν, συμπεραίνεται ἐκ τῶν εἰρημέων κατ' ἀρχὰς ἐν γένει περὶ μάκρους (§. 633. κ. ἐρ.)· οἶον, αχων ἀντὶ ἀέκων, θαδούχος, ἐάδιος κτλ.

8. Α'. Μακρόν ι εἰς τὴν λήγουσαν.

§. 652. Τὸ ι εἰς τὴν λήγουσαν (ὡς καὶ τὸ α. §. 644). ἔμπορεῖ νὰ εἶναι ι, ιν, ις· διὰ τοῦτο τὸ θεωροῦμεν χωριστὰ καθ' ἓν ἐκ τῶν τριῶν τούτων σχημάτων.

α. Κατάληξις ι.

§. 653. α'. Εἰς τὰς κλίσεις εἶναι μακρόν τὸ ι μόνον τῆς ὁριστικῆς ἐνικῆς τῶν Ἰωνικῶν ὀνομάτων τῆς γενομένης ἐκ συν-

αιρέσεως τῶν ὕ εἰς ι, τῶν ὁποίων ἡ ὀνομαστική λήγει εἰς ις· οἶον, ἀκοίτι· ἀντί· ἀκοίτιι (Ζήτ. §. 542).

β'. Μακρὸν εἶναι τὸ ι τῶν προσχηματισμένων ἀντωνυμιῶν καὶ τίνων ἐπιρρήματων (Ζήτ. §. 27. §. 28. Σημ. β'). οἶον, οὔτοσι·, νυνί· κτλ.

γ'. Τὰ εἰς ι παράγωγα ἐπιρρήματα ἔχουσι μακρὸν τὸ εἰς παρεκτός τῶν ληγόντων εἰς ις τι καὶ ας τι τῶν παραγομένων ἀπὸ ῥήματα λήγοντα εἰς ζω· διότι ταῦτα βραχυκαταληκτοῦσιν· οἶον, ἀνδριστί·, θωριστί·, μελεῖστί·, ὀνομαστί·.

Σημ. Εἰς ὅλα τὰ ἄλλα τοιαῦτα ἐπιρρήματα ἡ συστολή τοῦ ι πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς ποιητικὴ ἄδεια· διότι εἰς τὸν Ὅμηρον ἀπαντῶνται ἀναιμωτί, ἀνουτητί ἐγγηγορτί μὲ μακρὸν ι· εἰς δὲ ἄλλους ποιητὰς ἄλλα λαμβάνονται ἄλλως· οἶον, ἀστακτί (μὲ μακρὸν) Σοφοκλ. Οἶδ. Κολ. 1646, ἀστακτί δὲ (μὲ βραχὺ) αὐτόθ. 1251.

β'. Κατάληξις ιν.

§. 654. Τὰ εἰς ιν, λήγοντα ὀνόματα, τὰ ὅποια ἔχουσι καὶ κατάληξιν ις μακροκαταληκτοῦσιν· οἶον, δελφί·ν δελφῖνος κτλ. (Πρβ. σελ. 11). — Περὶ τῶν εἰς ιν ληγουσῶν δοτικῶν πληθυντικῶν τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας Ζήτ. §. 555. ὅπου ἐκ τῶν τόνων γίνεται φανερόν τίνες ἔχουσιν ι μακρὸν καὶ τίνες βραχύ.

γ'. Κατάληξις ις.

§. 655. α'. Ὀνόματα λήγοντα εἰς ις ἔχουσι μακρὸν τὸ ι τὰ ἐφεξῆς· 1) τὰ εἰς ις Γεν. ινος, καὶ ιθος οὐσιαστικά· οἶον, ἀκτίς· ἀκτῖνος, ῥίς· ῥίνος, ὄρνις· ὄρνιθος (Πρβ. σελ. 11 καὶ σελ. 85). — Τὸ ὄρνις ὄρνιν, καὶ ὄρνις ὄρνιν εἶναι ἀκατάστατον· 2) τὰ εἰς ις μονοσύλλαβα· οἶον, κίς κτλ. 3) τὰ ἐφεξῆς μερικά, τὰ ὅποια ἔχουν ις Γεν. ἰδος· ἁψίς, βαίβις, κηκίς, κηλῖς, κληίς, κνημίς, κρηνίς, κρηπίς, νησίς, σφραγίς, σχοινίς (πλέγμα· ἐκ σχοινίου ὡς κόσκινον), φαρκίς (ξαρωματία), χειρίς, ψηρίς (πετρίτσα).

Σημ. Τινὰ τῶν εἰρημένων οἱ ποιηταὶ βραχύνουσι μὲ τὴν συνήθη τῶν ἁδαιαν, καθὼς ἄλλα, τὰ ὅποια ἐδῶ δὲν ἀπηρεθμύθησαν, βραχὺ ἔχοντα τὸ ι, τὰ μακρύνουσι. Τινὰ δὲ πάλιν μακρύνουσι μὲν οἱ ἐποποιοί, βραχύνουσι δὲ οἱ Ἀττικοὶ ποιηταί· οἶον, βλεφαρίς, καρῖς, κισαμίς, πλοκμήις, ῥαφανίς.

β'. Μακρά εἶναι ἡ κατάληξις ις, ὅταν εἰς τὴν πληθυντικὴν τῶν εἰς ις ὀνομάτων λαμβάνεται Ἰωνικῶς ἀντί ιες καὶ ια· οἶον, ὄφις ἀντί ὄφιος καὶ ὄφιας (Πρβ. §. 542).

9. Β'. Μακρὸν ι εἰς τὴν παραλήγουσαν.

§. 656. α'. Ἐκ τῶν εἰς ιξ ὀνομάτων ἔχουν εἰς τὰς πλαγίας πτώσεις μακρὸν ι 1) τὰ μὴ ἐκ δύο συμφώνων ἀρχόμενα μονοσύλλαβα, οἶον, ἱξ ἱκός, καὶ προσέτι φριξ φρικός, ψιξ ψιχός.— 2) τὰ δισύλλαβα, τῶν ὁποίων ἡ λήγουσα τῆς ὀνομαστικῆς εἶναι μακρά· οἶον, αἶξ αἶκος (προσώθησις, σπρώξιμον), πέρδιξ πέρδικος, τέτιξ τιγος. Ἐξαίρουνται χοῖνιξ χοίνικος (θρονίον), καὶ τὰ κατὰ τὸ μέσον ἔχοντα λ. οἶον, ἥλιξ ἡλίκος.

β'. Ἐκ τῶν εἰς ις ὀνομάτων ἔχουσιν εἰς τὰς πλαγίας μακρὸν ι ὅλα τὰ ἔχοντα μακρὸν τὸ ι εἰς τὴν ὀνομαστικὴν (§. 655. α').

γ'. Τὰ εἰς ιψ μονοσύλλαβα ἔχουσι μακρὸν τὸ ι εἰς τὰς πλαγίας· οἶον, θριψ θριπός. Ἐξαίρουνται λιψ λιβός (νότιος ἄνεμος ὁ κοιν. λίβας) καὶ ΝΙΨ, νιφός (χιών).

δ'. Τὰ εἰς ιων, οὐδ. ιον συγκριτικὰ ἔχουσι πάντοτε βραχὺ τὸ ι εἰς τὸν Ὅμηρον, πάντοτε σχεδὸν μακρὸν εἰς τοὺς Ἀττικοὺς ποιητάς, εἰς δὲ τοὺς μεταγενεστέρους ἄλλοτε μὲν μακρὸν, ἄλλοτε δὲ βραχὺ.

ε'. Περὶ τῆς εἰς τὰς ῥηματικὰς παραληγούσας ποσότητος τοῦ ι κρατούσι τὰ ἐφεξῆς·

1) Τὰ εἰς ινω ῥήματα ἔχουν μακρὸν ι ἐπὶ τοῦ ἐνεστώτος, παρατατικοῦ, ἀορίστου α'. ἐνεργητικοῦ καὶ μέσου. Εἰς ὅλους δὲ τοὺς ἄλλους χρόνους βραχὺ· οἶον, κρίνω, Παρατ. ἔκρινον, Ἀόρ. α'. ἔκρινα· Παρακ. κέκρικα, Παθητ. κέκριμαι, Ἀόρ. α'. Παθ. ἐκρίθην.

Σημ. Τῶν τίνω, σθίνω μακρύνουσι μὲν οἱ ἐποποὶ τὸ ι, βραχύνουσι δὲ οἱ Ἀττικοὶ ποιηταί.

(2) Ἐκ τῶν εἰς ιω ῥημάτων ὅλα τὰ ὑπερδισύλλαβα καὶ τὰ πλεῖστα τῶν δισυσλάβων ἔχουσι μακρὸν ι· οἶον, κυλίω, κονίω, μηνίω, πρίω.— Ἐξαίρουνται αἰίω (ἀκούω), ἐσθίω, καὶ

οἱ δεῦτεροι τύποι τῶν εἰς ἰζω ῥημάτων: οἶον, ἀτίω τοῦ ἀτίζω (δὲν τιμῶ), μαστίω τοῦ μαστίζω, τὰ ὅποια ἔχουσι πάντοτε βραχὺ α.

Σημ. Οἱ ποιηταὶ μεταχειρίζονται τὴν ἄδειαν νὰ βραχύνωσι τὸ ι εἰς ταῦτα τὰ ῥήματα· οἶον, ἐμήνισ Ἰλ. α, 247. Ἐκ δὲ τῶν διςυλλάβων εἰς τὰ πλείωτερα μεταχειρίζονται τὴν ποσότητα τοῦ ι κατὰ τὴν θέλησιν των.

3) Τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα στοιχεῖον ἄφωρον, τῶν ὁποίων ἡ μονοσύλλαβος ῥίζα ἄρχεται ἐκ δύο συμφώνων, ἔχουσι μακρὸν ι· οἶον, βρίθω, θλίβω, πνίγω, τρίβω.

4) Τὸ πλείστον μέρος τῶν συναιρουμένων ῥημάτων ἐκ ῥίζης διςυλλάβου ἔχουν εἰς τὴν ἀρκτικήν συλλαβὴν καὶ τὰ ὑπερδισύλλαβα καὶ εἰς τὸ μέσον μακρὸν ι· οἶον, βινέω, δινέω, διφάω, κινέω, νικάω, σιγάω, τιμάω, φιμώω κτλ. καὶ ἀγνέω, ἀκριβέω, ἐλινύω κτλ.

Σημ. Ὅσα δὲ παράγονται ἐξ ὀνομάτων βραχυπαρλήκτων παραλήγουσι καὶ αὐτὰ εἰς βραχὺ ι· οἶον, ἀδικέω ἐκ τοῦ ἀδικος, φιλέω ἐκ τοῦ φίλος.

5) Μακρὸν εἶναι τὸ ι εἰς τὴν παραλήγουσαν τοῦ β'. παρακειμένου τῶν ἄφωρον στοιχεῖον ἐχόντων χαρακτῆρα ῥημάτων· οἶον, πέφριχα (ἐκ τοῦ φρίσσω), τέτριχα (ἐκ τοῦ τρίζω). Εἰς δὲ τὰ καθαρὸν ἔχοντα χαρακτῆρα τὸ ι εἶναι βραχὺ· οἶον, δεδίασι (Περβ. §. 565. Μετοχή).

ς'. Περί τῆς εἰς τὴν παραλήγουσαν τῶν παραγῶγων λέξεων ποσότητος τοῦ ι κραττοῦσι τὰ ἐφεξῆς.

1) Τὰ εἰς ια διςύλλαβα ὀνόματα μακροπαρληκτοῦσιν, ἐὰν ἄρχωνται ἐκ δύο συμφώνων· οἶον, θρία, στία, φλια (πλὴν τοῦ σκία). — καὶ τὰ ἐφεξῆς μερικά· καλιὰ (φωλεὰ), ἀνία (λύπη), αἰτία (κακομεταχείρισις), αἰθρία (καθαρά ἀτμοσφαῖρα), κονία (σκόνις). Ἀλλὰ συχνάκις τὸ τελευταῖον καὶ σπανίως ἀνία καὶ (αἰθρία βραχυπαρληκτοῦσι.

Σημ. Πολυσυλλάβων ὀνομάτων εἰς ια, τῶν ὁποίων ἡ τρίτη συλλαβὴ εἶναι μακρά, μακρύνεται ἡ παραλήγουσα ἀπὸ ἐποποιῶν καὶ ἐπιγραμματογράφων· οἶον, ἀχομιστή.

2) Μακρὸν ἔχουσι τὸ ι τὰ διςύλλαβα καὶ τριςύλλαβα οὐσιαστικά εἰς ιων Γεν. ιονος, καὶ ἔλα τὰ εἰς ιων Γεν. ιονος

κύρια ὀνόματα· οἶον, κίων, πρίων, βραχίων, Ἀμρίων. Γεν. ἰονος.—Ἐξαίρουνται χιῶν, τοῦ ὁποίου τὸ ι κᾶποτε μόνον μεταχειρίζονται μακρόν οἱ πεινται· εἰς τὴν ἄρσιν· ἡῖων (αἰγιαλός), τὸ ὁποῖον ἔχει πάντοτε βραχὺ ι· καὶ τὰ εἰς ἰων Γεν. ἰωνος κύρια ἢ πατρωνυμικά ὀνόματα· οἶον, Κρονίων Γεν. Κρονίωτος καὶ Κρονίονος·

3) Τὰ εἰς ἰλος προπαροξύτονα μακροπαρληκτοῦσιν· οἶον, ὅμιλος, ἄργιλος, πέδιλον·

4) Τὰ εἰς ἰνος προπερισπώμενα· οἶον, ἰκτῖνος κτλ.—Τὰ ἐφεξῆς προπαροξύτονα· κάμινος, ὕσγινον (χρῶμα κόκκινον), κύμινον, σέλινον. Τὰ δύο ὀξύτονα· χαλινός, ἐρινός (ἄγρια συκῆ).—Ἐξαίρουνται τὰ ὁμοιοκατάληκτα ἐπίθετα, τὰ ὁποῖα παραλήγουσιν εἰς ι βραχὺ. Λαμβάνεται δὲ μακρόν ἢ βραχὺ κατὰ τὴν χρείαν τοῦ μέτρου εἰς τὰ ἐφεξῆς τέσσαρα ἐπίθετα· ὀπωρινός, μετοπωρινός, μεσημβρινός, ὀρθρινός·

5) Τὰ εἰς ἰνη καὶ ἰνα ὑπερδυσύλλαβα οὐσιαστικά μακροπαρληκτοῦσιν· οἶον, δωτίνη, ἀξίνη, ἐργαστήνη, Αἰγινα. Ἐξαίρεται εἰλαπίνη μὲ βραχὺ ι·

6) Τὰ εἰς ἰτης καὶ ἰτις παράγωγα καὶ τὰ εἰς ἰτη θηλυκὰ μακροπαρληκτοῦσιν· οἶον, ὀπλίτης, τεχνίτης, πολίτης, Ἀφροδίτη·

7) Τὰ ἐφεξῆς μερικά μακροπαρληκτοῦσιν· ἀκόνιον (φαρμακερόν τι φυτὸν), ἐνίπη (φοβερισμός), ἔριθος (ήμερομίσθιον λαμβάνων ἐργάτης), ἱρθιμος (γενναῖος), παρθενοπίης (ὁ τὰς παρθένους βλέπων), τάριχος (Βαρβ. παστουρμαῆς), χελιδών·

καὶ τὰ κύρια ὀνόματα·

Γράνικος, Ἐνιπεύς, Εὐριπος, Κᾶϊκος, Ὅσιρις, Βούτιρις, Σέριφος, Σεμίραμις, ἔχουσι μακρόν ι.

10. Γ'. Μακρόν ι εἰς ἀρχὴν λέξεων.

§. 657. α'. Τὰ ἰμος, ἰλος, ἰνος καὶ ἰος δισύλλαβα ἔχουσι μακρόν ι· οἶον, χιλός, ψιλός, πῖλος, λιμός, σιμός, φιμός, ρίνος, πρίνος, δῖνος, ἰός, κριός κτλ.—Ἐξαίρεται βιδός (τόξον) μὲ βραχὺ ι·

β'. Τὰ εἰς ἀξ δισύλλαβα ὑποκοριστικὰ μακροπαραληκτοῦσιν· οἶον, κλίμαξ, πίδαξ κτλ.

Σημ. Εἰς ἄλλα δισύλλαβα εὐαισθητικὰ λήγοντα εἰς ος φαίνεται τὸ μάκρος τοῦ ι ἐκ τόνου· οἶον, στίχος, βριθός, μίμος, μίσος, στίχος καὶ τὰ ὅμοια. — Καὶ εἰς ἄλλας δὲ δισύλλαβους ὀνομαστικὰς εἶναι τὸ ι τῆς ῥιζικῆς συλλαβῆς μακρόν, ἐὰν μετὰ τοῦτο ἔπεται ἀπλουν μ· οἶον, βρίμη, τιμή, δριμύς. Μόνον τὰ ἐκ βραχείας ῥηματικῆς ῥίζης παράγωγα εὐαισθητικὰ εἰς μα ἔχουσι βραχὺ ι· οἶον, κλίμα, κρίμα κτλ.

γ'. Ἡ ποσότης τοῦ ι τῶν ῥηματικῶν ῥιζῶν ἐδιωρίσθη ἀνωτέρω Β. ε. 1—4.

δ'. Μερικαὶ λέξεις ἔχουσι εἰς τὴν ἀρχὴν μακρόν ι, τῶν ὀπείων ἢ ποσότης δὲν δύναται νὰ παρατηρηθῇ ἐκ τοῦ τόνου, εἶναι αἱ ἐφεξῆς:

ἰάομαι κ. τὰ ἀπ' αὐτοῦ, ἦγουν ἱατρός κτ., ἱλαος (εὐμενής), ἱλη (στίχος ἱππέων), ἱλὺς (λάσπη), ἱμερος (πόθος), ἱνίον (τράχηλος), ἱτέα, γίνομαι, γινώσκω, διφάω (ἀνερευνῶ), δίνη (συστροφή), κλίνη, κίχυσ (ὕγρασία), κριθή, νίκη, σιγή, σμίλη, ῥιπή (ῥίψις, βολή), γριπεὺς καὶ γριπος, πίων, πταίνω, πίμελη (πάχος), λιτὸς, μίκρος, μίμέομαι καὶ τὰ ἀπ' αὐτοῦ παράγωγα, χίλιοι

καὶ τὰ κύρια ὀνόματα:

Ἰδῆ, Ἰκαρος, Ἰναχος, Σιδὼν, Σικελία, Τίρων καὶ Τίρυνθιος, Τίτυρος.

11. Α'. Μακρόν υ εἰς τὴν λήγουσαν.

§. 658. Τὸ υ εἰς τὴν λήγουσαν ὡς καὶ τὰ προεκτεθειμένα δημοεῖδῃ του δίχρονα ἐμπορεῖ νὰ εἶναι υ, υν, υς. Θεωροῦμεν λοιπὸν καὶ ταῦτα καθ' ἕκαστον.

α. Κατάληξις υ.

§. 659. α. Τὰ εἰς υ λήγοντα ὀνόματα βραχυκαταληκτοῦσιν· οἶον, βραχὺ, δξύ κτλ.—Ἐξαίρουνται τὰ μονοσύλλαβα ὀνόματα τῶν γραμμάτων· οἶον, μῦ, νῦ κτλ. καὶ τὸ γρῦ, καὶ ἡ κλητικὴ τῶν εἰς υς μακροκαταλήκτων ὀνομάτων, ἥτις ἔχει μακρόν υ. Ζήτ. κατωτ. γ'. κατάληξις υς.

β'. Τὰ εἰς υ ἐπιρρήματα βραχυκαταληκτοῦσι· πλὴν τοῦ ἀντικρὺ, τὸ ὁποῖον λαμβάνεται καὶ μακρὸν καὶ βραχύ.

γ'. Ὡς ῥηματική κατάληξις εἶναι μακρὸν τὸ υ εἰς τὸ γ'. ἐνικὸν πρόσωπον τοῦ παρτατικοῦ καὶ τοῦ β'. ἀορίστου τῶς εἰς υμι ῥημάτων, οἶον, ἐξεύγνυ, ἔφϋ, ἐδϋ.

β'. Κατάληξις υν.

§. 660. α'. Τὰ εἰς υν λήγοντα ὀνόματα μακροκαταληκτοῦσιν· οἶον, μόσσυ·ν.

β'. Αἱ εἰς υν αἰτιατικαὶ ὀνομάτων ἐχόντων τὴν ὀνομαστικήν εἰς υς μακρὸν ἔχουσι καὶ αὐταὶ τὸ υ μακρὸν. Ζήτ. κατ. γ'. 1.

γ'. Ἡ υν κατάληξις τοῦ παρτατικοῦ καὶ ἀορίστου δευτέρου τῶν εἰς υμι ῥημάτων εἶναι μακρά· οἶον, ἐδείκνυ·ν, ἔφϋ·ν.

γ'. Κατάληξις υς.

§. 661. α'. 1) Τὰ εἰς υς μονοσύλλαβα ὀνόματα ἔχουσι μακρὸν τὸ υς· οἶον, δρῦς, μῦς· 2) τὰ δισύλλαβα καὶ ὑπερδισύλλαβα, τῶν ὁποίων ἡ γενική εἶναι υος· οἶον, ἰχθύς, ἐδητύς κτλ. 3) τὰ δύο οὐσιαστικά δαγύς, Γεν. υῶς (κῆρινον εἰδώλιον) καὶ κώμυς, Γεν. κώμυθος (δέμα ἀνθῶν κτλ.)· 4) αἱ εἰς υς μετοχαί· οἶον, ζευγνύς, δεικνύς κτλ.

β'. Ἡ ὀνομαστική πληθυντική καὶ ἡ αἰτιατική πληθυντική τῶν εἰς υς ὀνομάτων γινομένη ἐκ συναιρέσεως μακροπαρληκτεῖ· οἶον, ὄφρϋς ἀντὶ ὄφρϋες καὶ ὄφρϋας·

γ'. Τὰ εἰς υς δεύτερα πρόσωπα παρτατικοῦ καὶ ἀορίστου δευτέρου τῶν εἰς υμι ῥημάτων ἔχουν τὸ υς μακρὸν· οἶον, ἐδείκνυς, ἔφϋς.

12. Β'. Μακρὸν υ εἰς τὴν παραλήγουσαν.

§. 662. Ἡ υ παραλήγουσα εἶναι μακρά· 1) τῶν εἰς υν ὀνομάτων Γεν. υν ος· οἶον, μόσσυ·ν μόσσυ·νος· 2) τῶν εἰς υξ δισυλλάβων, τῶν ὁποίων ἡ μὲν παραλήγουσα εἶναι φύσει μακρά, ἡ δὲ γενική λαμβάνει κ· οἶον, κήρυξ κήρυ·κος, δοῖδυξ δοῖδϋ·κος. — Ἐκ δὲ τῶν δισυλλάβων, τῶν ὁποίων ἡ παραλή-

γούτα εἶναι θέσει μακρὰ, μόνον βόμβυξ υἱος, καὶ κόκκυξ υἱος ἔχουσι μακρὸν τὸ υ εἰς τὴν παραλήγουσαν τῶν πλαγίων πτώσεων· 3) Ἐκ τῶν εἰς υψ μόνον τὰ μονοσύλλαβα ἔχουν μακρὰν τὴν παραλήγουσαν εἰς τὰς πλαγίας πτώσεις· οἷον, γυψ γυπός· 4) Ἐκ τῶν εἰς υς ἔχουν μακρὸν υ εἰς τὰς πλαγίας μόνον τὰ ὀνόματα δαγῦς υδὸς καὶ κώμυς υθός·

β'. Ἐπὶ τῆς υ παραληγούσης τῶν ῥημάτων παρατηροῦνται τὰ ἑφεξῆς:

1) Τὰ εἰς υνω καὶ υρω ῥήματα ἔχουσι μακρὸν υ εἰς τὸν ἐνεστώτα, παρατατικόν, καὶ εἰς τὸν ἄ. Ἀόρ. ἐνεργητικὸν καὶ μέσον· εἰς τοὺς ἄλλους χρόνους, τοὺς ὁποίους σπανίως ἔχουσι ταῦτα τὰ ῥήματα, τὸ υ εἶναι βραχύ· οἷον, βραδύνω, παρατ. ἐβράδυνον, Μέλλ. βραδύνῃ. — φύρω, Παρατ. ἐφύρον. — Περὶ τοῦ εἰς υμαι παρκαχαιμένου ῥημάτων τινῶν εἰς υνω Ζήτ. §. 140. ι.

2) Διὰ τὴν προσδιορίσωμεν ἀκριβῶς τὴν ποσότητα τοῦ υ τῶν εἰς υω ῥημάτων, πρέπει νὰ τὰ διαιρέσωμεν εἰς κλάσεις τινάς·

α) Τὰ εἰς υω ῥήματα, τῶν ὁποίων ἡ ρίζα εἶναι μονοσύλλαβος, ἔχουν εἰς τὸν ἐνεστώτα καὶ παρατατικόν τὸ υ κοινόν· οἷον, λῶω καὶ λῦω, φῶω καὶ φῦω. Μόνον θυω (δρμῶ πρὸς διακρίσιν τοῦ θύω, θυσιάζω, τὸ ὅποῖον ἔχει ἀμφίβολον τὸ υ) ξύω, καὶ τρύω (τρίβω) ἔχουσι πάντοτε μακρὸν υ· τὸ δὲ βρύω (ἀναβρύω) καὶ κλύω (ἀκούω) πάντοτε βραχύ. — Εἰς τὸν μέλλοντα καὶ ἄ. ἄριστον τούτων τῶν ῥημάτων εἶναι πάντοτε τὸ υ μακρὸν· οἷον, λύσω, ἔλυτα, φύσω, ἔφυτα. — Ἐξαιροῦνται τοῦ κανόνος τούτου βλύω (ἀναπνῶ ἐπὶ ὕδατος ἢ ἄλλων ὑγρῶν), κυνέω (φιλῶ), μύω (κλύω τὰ ὀμμάτια) καὶ πτύω, τὰ ὅποια εἰς τὸν μέλλοντα καὶ ἄριστον ἔχουσι βραχύ υ, ἡγουν βλύσω, κύσαι, μύσω, κύσω. — Καὶ εἰς τὸν ἐνεργητικὸν δὲ παρακείμενον καὶ ὑπερσυντελικόν καὶ τὸν γ'. παθητικὸν μέλλοντα εἶναι συνήθως μακρὸν, εἰς ὅλους δὲ τοὺς ἄλλους παραγώγους χρόνους πάντοτε βραχύ· οἷον, δέδυνκα, πέφυκα, λέλυκα καὶ λέλυνκα,

§. 629. Οἱ δὲ νεώτεροι γραμματικοὶ ἐκλαμβάνουσι τὴν σήμερον Προσωδίαν τὴν περὶ τοῦ χρόνου τῶν συλλαβῶν διδασκαλίαν.

§. 630. Πᾶσα συλλαβὴ διὰ τὰ ἐκφρασθῆ, ἀπαιτεῖ κατὰ τὴν ιδιότητά της μακρότερον ἢ συντομώτερον χρόνον. Κατὰ τοῦτο ἡ συλλαβὴ εἶναι ἢ μακρά ἢ βραχεῖα· διότι ἐκφερομένη, ἢ ἐκτείνεται, ἤγουν διαρκεῖ πλείοντερον χρόνον, ἢ συστέλλεται, ἤγουν διαρκεῖ ὀλιγώτερον. Μ αὐτὰς δὲ συναριθμεῖται καὶ ἡ δίχρο-νος ἢ κοινή, ἣγουν ἥτις καθ' ἑαυτὴν δύναται νὰ εἶναι μακρά ἢ βραχεῖα. Εἶναι δὲ φανερόν, ὅτι εἰς τὰ μέτρα τῶν στίχων ἡ δίχρονος ἔχει πάντοτε προσδιωρισμένον μέτρον μακρᾶς ἢ βραχείας συλλαβῆς.

§. 631. Σημεῖον τῆς μὲν μακρᾶς συλλαβῆς εἶναι εὐθεῖα γραμμὴ—, τῆς δὲ βραχείας τὸ υ (Πρβ. §. 66.)· τὸ μὲν ἐκ τῆς εὐθείας τῶν γεωμετρῶν γραμμῆς, ἥτις παριστάνουσα ἔκτασιν τόπου δύναται νὰ σημαίνῃ καὶ διάρκειαν χρόνου· τὸ δὲ ἐκ τοῦ φωνήεντος υ, μὲ τοῦ ὁποῖου τὴν ἐκφώνησιν ἔχει κάποιαν ὁμοιότητα· διότι κατὰ τὸν Ἀλικαρνατσεᾶ Διονύσιον ἐκφέρεται τὸ υ «συστολῆς γενομένης ἀξιολόγου περὶ τὰ χεῖλη» διὰ τοῦτο σημαίνει καὶ τὴν συστολὴν ἢ βραχύτητα τῆς συλλαβῆς.

§. 632. Περὶ ταύτης λοιπὸν τῆς προσωδίας μέλλοντες νὰ διαλάβωμεν ἐνταῦθα ἐνθυμίζομεν τὸν μελετῶντα, ὅτι πολλῶν λέξεων ἐπροσδιώρισθη τὸ μάκρος ἢ ἡ βραχύτης εἰς τὸ δεύτερον βιβλίον, ὅπου ἐπαρατηρήθησαν αἱ καταλήξεις τῶν ὀνομάτων, καὶ εἰς τὸ τρίτον (§. 238.), καὶ πολλαχοῦ ἐσημειώθησαν συλλαβαὶ καὶ ὀνομάτων καὶ ῥημάτων μὲ τὰ σημεῖα τῶν χρόνων. Ἀλλὰ διὰ τὰ ἔχῃ ὁ πρωτόπειρος ὁλόκληρον σύνοψιν ταύτης τῆς θεωρίας, ἀπηνθίσσαμεν τὰ οὐσιωδέστερα ἀπὸ τὸ σύγγραμμα τοῦ σοφοῦ Γερμανοῦ Σπιτσενέρου, τὸ ὁποῖον πρὸ ἐτῶν τινῶν ὁλόκληρον ἐξελληνίσαντες ἐξεδώκαμεν εἰς τὸ τέλος τοῦ Λεξικοῦ.

2. Γενικοὶ κανόνες περὶ μήκους.

§. 633. Πᾶσα συλλαβὴ ἔχουσα η ἢ ω εἶναι φύσει μακρά.

§. 634. Πᾶσα δίφθογγος εἶναι φύσει μακρά.

§. 635. Ὅπου δύο φωνήεντα συναιροῦνται εἰς ἓν, ἀποτελοῦν συλλαβὴν φύσει μακράν· οἶον, ἄδω, ἀργός, ἱρός ἐκ τοῦ αἰῖδω, ἄεργος, ἱερός.

§. 636. Πρὸ δύο συμφώνων ἢ ἐνὸς διπλοῦ πᾶν φωνῆεν, καὶ ἐὰν εἶναι βραχύ, γίνεται φύσει μακρόν· οἶον, ἀντάγω, στέλλω, ὄμμα, τράπεζα, ἄμαξα, δίψα. Ἀλλὰ ταῦτα λέγονται θέσει μακρά, ἐπειδὴ μακρύνονται ὡς ἐκ τῆς πρὸς τὰ σύμφωνα θέσεώς των.

§. 637. Πᾶσα περισπωμένη συλλαβὴ εἶναι μακρά· ἄρα καὶ δίχρονον περισπώμενον εἶναι μακρόν· οἶον, κλυθι, Νῖσα (πόλεως ὄνομα), πρᾶγμα.

§. 638. Ὁξείας τιθεμένης εἰς τὴν παραλήγουσαν πολυσυλλάβου λέξεως, ἡ λήγουσα εἶναι μακρά· οἶον, ἀγία, παιδεία, ῥητορεία.

3. Γενικοὶ κανόνες βραχύτητος.

§. 639. Αἱ διὰ τοῦ ε καὶ ο γραφόμεναι συλλαβαὶ χωρὶς τὴν προειρημένην (§. 636.) περίστασιν εἶναι βραχεῖαι· οἶον, λόγος, λέγω.

§. 640. Δίχρονον καταληκτικὸν λέξεως προπερισπωμένης εἶναι βραχύ· οἶον, κλυθι, Νῖσα, πρᾶγμα.

§. 641. Δίχρονον καταληκτικὸν λέξεως προπαροξυτόνου εἶναι βραχύ· οἶον, τύθητι, Κέρκυρα.

§. 642. Δίχρονον ὀξυνόμενον εἶναι βραχύ· οἶον, κρίσις, λύσις, πολλάκις.

Σημ. Αἱ αὖ καὶ οἱ δίφθογγοι ἐπὶ τέλους λέξεων εὐρισκόμεναι εἶναι μὲν μακρά· ὡς αἱ ἄλλαι (§. 634.), ἀλλὰ διὰ τὸν τόνον ἔχουσι τὴν ιδιότητα τῶν βραχέων (Περβ. §. 238. ις').

§. 643. Ἐπειδὴ ἡ γνώσις τοῦ μακροῦς καὶ τῆς βραχύτητος δὲν διορίζονται ἐντελῶς ἀπὸ τὸν τόνον· διὰ τοῦτο ἀνάγκη εἶναι νὰ ζητήσωμεν περὶ τούτου γενικοὺς κανόνας συμφώνους μὲ τὴν τῶν ποιητῶν χρῆσιν, ἐξετάζοντες ὅλας τὰς θέσεις τῶν διχρόνων, εἰς τὰ ὅποια εἶναι μάλιστα ἡ ἀμφιβολία τοῦ χρόνου.

4. Α'. Μακρὸν α εἰς τὴν λήγουσαν.

Ζ. 645. Θεωροῦμεν τὸ α πρῶτον εἰς τὴν λήγουσαν καὶ ἔπειτα εἰς τὰς ἄλλας θέσεις. Δύναται δὲ νὰ εἶναι α, αν, αρ, ας.

ά Κατάληξις α.

Ζ. 645. Ἡ κατάληξις α τῆς ὀνομαστικῆς τῆς δευτέρας κλίσεως εἶναι μακρὰ μὲν

α) Εἰς ὅλα τὰ ὀξύτονα καὶ παροξύτονα ὀνόματα· οἶον, μνᾶ, παρειᾶ, χώρᾱ· βραχεῖα δὲ ἐπὶ τῶν προπερισπωμένων καὶ προπαροξυτόνων· οἶον, Μοῦσᾶ, μέριμνᾶ κτλ.

β) Μακρὸν ἔχουσι τὸ α αἱ κατάληξεις τῶν δευτεροκλίτων ὀνομάτων χωρὶς ἐξαιρέσεων, αα, εα, οα, υα, καὶ ωα· οἶον, ἐλάᾱ, θεᾶ, πόα, στοᾶ, καρύα, ἄλωα· καὶ ὅλα τὰ εἰς α καθαρὸν καὶ εἰς ρα λήγοντα. Ἐξαίρουνται τὰ κανονισμένα (Ζ. 238, ά, β', έ, ς'), καὶ τὰ ἐπίθετα διᾶ, μία, ὀμπνια, πότνια·

γ) Τὰ εἰς δα καὶ θα κύρια ὀνόματα καὶ τινὰ εἰς λα καὶ μα· οἶον, Λήδα, Φιλομήλα, Διοτίμα, ὡσαύτως τὸ ἀλαλά, σκανδαλά·

δ) Τὰ Δωρικῶς εἰς α ἀντὶ η λήγοντα· οἶον, φάμα ἀντὶ φήμη κτλ.

ε) Αἱ εἰς α λήγουσαι πτώσεις τῶν δευτεροκλίτων καὶ πρωτοκλίτων ἔχουσιν α μακρὸν, ἥγουν ἡ δωρικὴ γενικὴ, ἡ ἐνικὴ δοτικὴ καὶ ἡ δυϊκὴ ὀνομαστικὴ καὶ αἰτιατικὴ·

ς) Ἡ εἰς α κλητικὴ τῶν πρωτοκλίτων ἔχει ὁμόχρονον τὸ α μὲ τὸ κατὰληκτικὸν φωνῆεν τῆς ὀνομαστικῆς. Τὰ δὲ τὸ α βραχὺ ἔχοντα ἐπὶ τῆς κλητικῆς Ζήτ. Ζ. 8·

ζ) Τὸ α τοῦ πληθυντικοῦ ἀριθμοῦ τῶν οὐδετέρων τριτοκλίτων ὀνομάτων εἶναι βραχὺ πλὴν τῶν συναϊρουμένων· οἶον, ὀστᾶ, χρυσᾶ, ἐκ τοῦ ὀστέα, χρύσεια·

η) Τὰ εἰς α λήγοντα πεμπτόκλητα ἔχουσι τὸ α βραχὺ· εξαίρουνται 1) κάρᾱ· 2) τὸ α τῆς αἰτιατικῆς τῶν εἰς εὐς ληγόντων καὶ σχηματιζόντων αἰτιατικὴν εἰς εα· οἶον, ἱερέα ἐκ

τοῦ ἱερῆύς· πλήν τινων κατ' ἄδειαν ποιητικὴν βραχυνομένων· οἶον, φονέξ Εὐριπ. (Ζήτ. Σπιττενέρ. Προσφῳ. §. 80 ἐμῆς ἐκδόσεως).—Καὶ τὸ ἐκ τῆς εα αἰτιατ. εἰς α συναιρούμενον τῶν εἰς ης· οἶον, ὑγιᾶ ἐκ τοῦ ὑγιέα· 3) τὰ πληθυντικὰ τῶν εἰς ας οὐδετέρων Γεν. αος καὶ τινων εἰς ος ὡς συναιρούμενα ἔχουσι μακρόν α· οἶον, κέρα ἐκ τοῦ κέραα, κλέα ἐκ τοῦ κλέεα· ἀλλ' οἱ ἐποποιοὶ τὰ λαμβάνουσι κάποτε ἀντὶ βραχέων (Σπιττενερ. ἔνθα ἀνωτ. Σημ. Δ'). 4) τὸ α τῆς δοτικῆς τῶν εἰς ας, ὡς εἶναι φανερόν· οἶον, γήρα ἐκ τοῦ γήραϊ·

θ') Τὰ εἰς α ἐπιρρήματα, ἢ ἐπιρρηματικαὶ δοτικαὶ ἔχουσι μακρόν τὸ α· οἶον, δημοσία, ἰδία, λάθρα, πέρα, καὶ τὰ δωρικὰ κρυφᾶ, παντᾶ, τὰ ὅποια ἤρχισαν τώρα νὰ ὑπογράφωνται ἀπὸ τὸν Δινδόρφιον καὶ Βέκκερον·

ι) Πᾶν ἄλλο ἐπιρῥημα λῆγον εἰς α, καὶ πᾶν ἀριθμητικὸν ὄνομα καὶ πᾶσα πρόθεσις καταλήγει εἰς α βραχύ· οἶον, σφόδρα δέκα, ἀνὰ κτλ.

ια) Τὰ εἰς α λήγοντα ῥήματα ἔχουσι πάντοτε τὸ α βραχύ ἐκτός τοῦ ἐκ συναιρέσεως γεννωμένου· οἶον, γελᾶ, γέλα, ἐκ τοῦ γελάει, γέλαε.

β'. Κατάληξις αν.

§. 646. α. Ἡ αν λήγουσα τῆς ἐνικῆς αἰτιατικῆς τῶν πρωτοκλίτων καὶ δευτεροκλίτων ὀνομάτων ὁμοχρονεῖ μὲ τὴν λήγουσαν τῆς ὀνομαστικῆς· οἶον, χώραν, φιλίαν, νεανίαν, ἀλήθειαν, ἐκ τῶν χώρα, φιλία, νεανίας, ἀλήθεια.—Γὰρ δὲ αν ὡς Δωρικὴ κατάληξις γενικῆς πληθυντικῆς (§. 536. §. 537.) εἶναι μακρόν· οἶον, νυμφᾶν ἀντὶ νυμφῶν·

β'. Τὰ εἰς αν πεμπτόκλιτα ἀρσενικὰ ἢ οὐδέτερα μακρόν ἔχουσι τὸ α· οἶον, παιᾶν, πᾶν·

γ'. Τὰ εἰς αν ἐπιρρήματα μακρόν ἔχουσι τὸ α· οἶον, λίαν, ἄγαν. Ἐξαιροῦνται τὸ μόριον ἂν καὶ τὰ ἀπ' αὐτοῦ σύνθετα, ἐπᾶν, ἐάν, ἐπειδᾶν κτλ.

δ'. Αἱ αν ῥηματικαὶ καταλήξεις εἶναι πάντοτε βραχεῖαι

πλήν τοῦ ἀπαρεμράτου γελᾶν, τὸ ὁποῖον μένει μακρόν καὶ μετὰ τὴν ποιητικὴν ἐπέκτασιν, γελᾶν, ἀντιᾶν.

γ'. Κατάληξις αρ.

§. 647. Τὰ εἰς αρ πεμπτόκλιτα μόνον ὀνόματα ἔχουν τὸ α βραχὺ πλήν τῶν μονοσυλλάβων· οἶν, ψάρ. Καὶ τὰ στέαρ, φρέαρ ἐκτείνουσι Ἀττικῶς τὸ α κατὰ τοὺς γραμματικούς· ἄλλ' οἱ ἐποιοὶ τὸ λαμβάνουσι βραχύ.

δ'. Κατάληξις ας.

§. 648. α'. Τὰ εἰς ας πρωτόκλιτα ἔχουσι μακρόν τὸ α· οἶον Ταμίᾱς Πυθαγόρας. — Τὸ ας τῶν πληθυντικῶν τῶν πρωτοκλίτων καὶ δευτεροκλίτων ὀνομάτων εἶναι πάντοτε μακρόν, καὶ μόνον οἱ Δωριεῖς ποιηταὶ τὸ βραχύνουσι κάποτε (Ζήτ. §. 623. β'),

β'. Τὰ πεμπτόκλιτα εἰς ας Γεν. αντος· οἶον, γίγας, ἰμάς καὶ αἱ εἰς ας μετοχαί· οἶον, ποιήσας, ἔχουσι τὸ α μακρόν· 2) τὰ δύο ἐπίθετα μέλας καὶ τάλας· 3) τὰ συνηρημένα τὰ σύνθετα ἐκ τοῦ κραῖς Γενικ. κραῖτος· οἶον, χαλκοκράς, τὸ ὁποῖον ἐτραλμένως τινίζεται χαλκόκρας ἐναντίον τῆς ῥήτης μαρτυρίας τῶν παλαιῶν γραμματικῶν, ὡς Ἀρκάδ. σ. 21. 22. Ἀνέκδ. Βεκκέρ. σελ. 1226.

Σημ. Ἡ αἰτιατικὴ πληθυντικὴ τῶν πεμπτοκλίτων ἔχει πάντοτε βραχὺ α· οἶον, θώρακᾶς, Μακεδόνᾶς κτλ. πλήν τοῦ ας τῶν εἰς εὐς οὐσιαστικῶν (συμφώνως μὲ τὴν ἐνικὴν αἰτιατικὴν εκ, ὡς εἴπαμεν ἀνωτέρω (§. 645. η·). οἶον, ἱερέας, ἱππέας.

γ'. Αἱ εἰς ας ῥηματικαὶ κατάληξεις εἶναι ὅλαι βραχεῖαι· οἶον, ἐποίησας, πεποίηκας, πλήν τῶν ἐκ συναϊρέσεως γινομένων, οἶον ἐγέλας ἐκ τοῦ ἐγέλας.

5. Β'. Μακρόν α εἰς τὴν παραλήγουσαν.

§. 649. α'. Αἱ εἰς α παραλήγουσαι γενικαὶ τῶν πρωτοκλίτων ποιητικῶν ὀνομάτων· οἶον, Ἀτρεΐδᾶο, Μουσαῶν, θεᾶων κτλ. — καὶ αἱ εἰς α σα θηλυκαὶ μετοχαὶ ἐξ ἄρσενικῶν εἰς ας, παραλήγουσι πάντοτε εἰς α μακρόν· οἶον, γελᾶσσα.

β'. Εἰς τῶν πεμπτοκλίτων τὴν παραλήγουσαν παρατηροῦνται τὰ ἐφεξῆς. 1) αἱ πλάγιοι πτώσεις τῶν εἰς αν Γεν. ἄνος

ἔχουσι τὸ α μακρόν· οἷον, παιᾶν· *παιᾶν*· Ἀκκρνάν ἄνος· 2) αἱ πλάγιοι πτώσεις πολλῶν ὀνομάτων ληγόντων εἰς αξ· α') τῶν μονοσυλλάβων ἀρσενικῶν καὶ τοῦ θηλυκοῦ ῥάξ (ῥῶγα) σταφυλῆς· Θράξ· Θρακός· βλάξ· βλακός· ῥάξ· ῥαγός· 6') τῶν εἰς αξ δισυλλάβων ἀρσενικῶν, ἐὰν ἡ προηγούμενη συλλαβὴ εἶναι μακρά, καὶ ὅλων τῶν ὑπερδισυλλάβων· οἷον, θώραξ· θώρ· ρακος· οἶαξ· οἶακος· σύρφαξ· σύρφακος· ὀρθίαξ· ὀρθίακος· ἰέραξ· ἰέρακος· γ') τῶν ἀρσενικῶν σκωπτικῶν ἢ ὑποκοριστικῶν ὀνομάτων, τὰ ὁποῖα πρὸ τοῦ αξ ἔχουσι φωνῆεν· οἷον, νέαξ· νέακος (νέος αὐθάδης), φλύαξ· φλύακος. — δ') τῶν ἐρεξῆς μερικῶν· πάσσαξ (παλοῦκι), στόμφαξ (καυχηματίας ἢ μεγαλοῤῥήμων), φέναξ, φόρταξ, ὅλων ἡ Γεν. ακος.

Σημ. α'. Ὅλα τὰ εἰς αξ θηλυκὰ πλην τοῦ ῥάξ (ἀνωτ. 6', 2, α), καὶ τὰ δι-
 σύλλαβα ἀρσενικὰ, τῶν ὁποίων ἡ παραλήγουσα δὲν εἶναι φύσει μακρά, ἔχουν
 εἰς τὰς πτώσεις τὴν παραλήγουσαν βραχεῖαν· οἷον, ἡ σταξ· σταγός, φύλαξ· φύ-
 λακος, μὲ τὰ ὁποῖα προτίθεται καὶ τὸ αὔλαξ· αὔλακος.

Σημ. β'. Ἄλλ' οἱ κνόνες οὗτοι δὲν εἶναι κύριοι χωρὶς ἐξαιρέσεως· διότι εὐρί-
 σκονται δισύλλαβα τινα ἀρσενικὰ μὴ ἔχοντα τὴν παραλήγουσαν τῆς ὀνομαστι-
 κῆς μακρὰν φύσει, ἀλλὰ θέσει, τῶν ὁποίων ἡ παραλήγουσα τῶν πτώσεων ἔχει
 μακρόν φωνῆεν. Τοιαῦτα εἶναι κόνδαξ (παιδίων τι παιγνίδιον), κόρδαξ (ὄρχητις
 τις τῆς πελκιᾶς κωμωδίας), πόρπαξ (ἡ λαβὴ τῆς ἀσπίδος), Γενικ. ακος.

γ') Ἐκ τῶν εἰς ας φυλάττουσιν αἱ πλάγιοι μακρόν φωνῆεν
 εἰς τὴν παραλήγουσαν ὁ ΚΡΑΣ Γεν. κρατός (κεφαλή), ὁ λᾶ-
 ας Γεν. λᾶρος (λίθος), καὶ τὰ σύνθετα ἐπίθετα μὲ τὴν κατὰ-
 ληξιν κρας γεν. κρατός· οἷον, χαλκοκράς· χαλκοκρατός. 1) Τὰ
 εἰς ας Γεν. αντος ἀρσενικὰ ὀνόματα καὶ αἱ εἰς ας μετοχαὶ
 μόνον εἰς τὴν δοτικὴν πληθυντικὴν ἔχουσι μακρόν τὸ παραλη-
 κτικόν α· οἷον, ἱμάτιν (ἐκ τοῦ ἱμάς), γράψατιν (ἐκ τοῦ γράψας).

δ') Ἐκ τῶν ῥηματικῶν παραλήξεων εἶναι μακρόν τὸ α μό-
 νον τῆς εἰς ασι καταλήξεως, ἥτις εἶναι τοῦ γ'. πληθυντικοῦ
 προσώπου τοῦ ἐνεργητικοῦ παρκακείμένου καὶ τοῦ γ'. πληθυν-
 τικοῦ προσώπου τῶν εἰς μι ῥημάτων· οἷον, εἰλήφασι, διδόασιν,
 ἔασιν. Ὅλων δὲ τῶν ἄλλων ῥηματικῶν καταλήξεων τὸ παρα-
 ληκτικόν α εἶναι πάντοτε βραχύ· οἷον, ἄμεν, ἄμην, ἄτε, ἄσαν,
 ἄτο κτλ.

ε) Εἰς τὴν ἐσχάτην συλλαβὴν τῆς ῥίζης εἶναι μακρὸν α πρὸ τῆς ῥηματικῆς καταλήξεως 1) εἰς τὸν Ἀόρ. ἁ. ἐνεργ. καὶ μέσ. τῶν εἰς αἰνω ῥημάτων οἶον, ἐπέρανα ἐκ τοῦ περαίνω· ὕγρανα ἐκ τοῦ ὑγραίνω (Πρβ. §. 140. γ'). 2) εἰς τὸν β'. πα-
ρακείμενον, ὅπου τὸ α μένει ἄτρεπτον οἶον, ἔαγα ἐκ τοῦ ἄγνυ-
μι, ἔαδα ἐκ τοῦ ἀνδάνω, κέκραγα ἐκ τοῦ κράζω. Ἐξαίρουν-
ται οἱ τῶν ἐποποιῶν φαινόμενοι δεύτεροι παρακείμενοι εἰς α
καθαρόν, οἱ ὅποιοι ἔχουσι πάντοτε βραχὺ α' οἶον, βέβδα, γέ-
γαα, μέμαα· Πρβ. §. 563. Μετοχή.

ς) Ἐκ τῶν εἰς αἰνω ῥημάτων μόνον τὸ ἰκάνω ἔχει πάντοτε
μακρὸν τὸ α' τὰ δὲ κιχάνω, φθάνω μακρὸν μὲν εἰς τοὺς ἐπο-
ποιούς, βραχὺ δὲ κάποτε εἰς τοὺς Ἀττικοὺς, καθὼς καὶ ὅλα
τὰ εἰς αἰνω ῥήματα.

ζ) Τὰ εἰς ωα ἔχουσι μὲν μακρὸν α εἰ μὲν ἢ πρὸ αὐτοῦ
συλλαβὴ εἶναι μακρά· εἰ δὲ βραχεῖα, βραχύ· οἶον, πεινάω, δι-
ψάω, ὀράω, γελᾶω, χαλάω. — Μακρὸν ἔχουσι πάντοτε τὸ α'
τὰ δύο Ἀττικὰ ῥήματα κλάω καὶ κλάω ἀντὶ καίω καὶ κλαίω
— Περὶ δὲ τοῦ α τοῦ μέλλοντος τούτων τῶν ῥημάτων Ζήτ.
§. 112. Σημ. ἁ. καὶ γ'.

Σημ. Τὸ περάω ἀμετάβατον (ἀντὶ διαβαίνω) ἔχει μακρὸν α εἰς τοὺς ἀπ'
αὐτοῦ χρόνους· ἐξ ἐναντίας δὲ περάσω, ἐπέρασα εἰς τὴν σημασίαν τοῦ πωλῶ,
ἀναγόμενα εἰς τὸν ἐνεστώτα πιπράσκω, ἔχουσι βραχὺ.

6. Γ'. Μακρὸν α εἰς τὴν μέσσην συλλαβὴν παρα-
γώγων λέξεων.

§. 650. ἁ. Αἱ παράγωγοι λέξεις ἔχουν τὸ παραληκτικὸν
α μακρὸν, ἐὰν μετ' αὐτὸ ἀκολουθῇ φωνῆεν, καὶ μάλιστα 1)
τὰ ἀπὸ ῥημάτων εἰς αω παραγόμενα ἐπίθετα εἰς αῆς· οἶον,
δυσᾶῆς, ἀχρᾶῆς κτλ. 2) τὰ εἰς αων γεν. αωνος ἢ αωνος οὐ-
σιαστικά· οἶον, ὀπάων, Ποσειδάων κτλ.

β'. Παράγωγοι λέξεις ἔχουσι μακρὸν τὸ πρὸ συμφώνου α'
1) αἱ ἐκ ῥημάτων εἰς αω, τὰ ὅποια εἰς τοὺς παραγώγους
χρόνους ἔχουσι μακρὸν α (Ζήτ. §. 112. Σημ. ἁ καὶ γ'). οἶον,
θέαμα, θεατῆς, θεατὸς, ὀρατὸς, ἴασις, θηράσιμος, θηρατικός.

Σημ. Ἐξ ἐναντίας ἔχουν τὸ α βραχύ, ἐὰν παράγωνται ἐκ ρημάτων εἰς αῶ, ασσω, αμαι, καὶ ἐκ τοιούτων εἰς α, τὰ ὅποια ἔχουσι τὸ α βραχύ εἰς τοὺς παραγώγους χρόνους (Ζήτ. §. 112. Σημ. α καὶ γ): οἶον, ἐργάτης· ἐργάζομαι, πλάσις ἐκ τοῦ πλάσσω, δύνασις ἐκ τοῦ δύνομαι, ἐλαστήρ ἐκ τοῦ ἐλάω, μ. ἐλάσω.

2) Τὰ εἰς ατης κύρια ὀνόματα εἴτε παράγωγα ἐξ οὐσιαστικῶν ληγόντων εἰς α, εἴτε αὐτοσχημάτιστα· οἶον, Σπαρτιάτης, Τεγεάτης, Εὐρρότης κτλ.

Σημ. Ἐξαιροῦνται τὰ ἀπὸ βραχέων σύνθετα· οἶον, Σωκράτης καὶ ὅλα τὰ εἰς βίτης καὶ φάτης, καὶ τὰ ἐφεξῆς μερικῇ. Γαλάτης, Δαλμῆτης, Σαρμάτης.

3) Τὰ εἰς ανος ἐθνικά καὶ κύρια ὀξύτονα ὀνόματα· οἶον, Ἀσιανός, Γερμανός κτλ. Τὰ δὲ προπικροξύτονα ἔχουσι τὸ α βραχύ· οἶον, Σίκανος, Δάρδανος κτλ.

4) Τὰ εἰς ανωρ σύνθετα, καὶ λήγονται εἰς κρανος καὶ τὰ ἀρχόμενα ἐκ τοῦ κραα κέρα, κραα (ἐκ τοῦ κάρα, κέρης καὶ κρέας): οἶον, Βιάνωρ, τρίκρανος, κρααδοκεῖν, κραατόμος, κραανόμος.

5) Τὰ ἐκ τῶν ῥηματικῶν ῥιζῶν ἄγ καὶ ἀθ (ἄγω τὸ φέρω, ἄγνυμι· τὸ θραύω, ἀνδάνω τὸ ἀρέσκω) παράγωγα ἐκ συνθέσεως· οἶον, λοχαγός, κυναγός, νουαγεῖν, νουαγία, αὐθάδης. Εἰς τὰ ὅποια πρόσθετος ὁπαδός, θυμαρής καὶ τὰ τοιαῦτα.

6) Μερικὰ πηράγωγα ὀνόματα μακροπαράληκτα ἐκτὸς τῶν εἰρημένων σημειοῦμεν τὰ ἐφεξῆς: ἄκρατος, ὄνιαρός, διάκονος καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ παράγωγα, κόβαλος, νεανίας καὶ τὰ ἀπ' αὐτοῦ, σιαγών, σίναπι, τιάρα, φαλαρός, φλύαρος καὶ τὰ ἀπ' αὐτοῦ παράγωγα. Προσέτι τὰ κύρια ὀνόματα: Ἀμασις, Ἀναπος, Ἀρατος, Θεανὸς, Ἰάσων, Μιθριδάτης, Πρίαπος, Στύμαχος, Συράκουσαι καὶ Συναχόσιος, Φάρσαλος.

7. Δ'. Μακρὸν α εἰς ἀρχὴν λέξεων.

§. 651. Εἰς ἀρχὴν πρωτοτύπων λέξεων μακρὸν εἶναι τὸ α· ἁ. Τῶν εἰς αος δυσλλάθων οὐσιαστικῶν· οἶον, λαός, ναός, πρᾶος, καὶ τῶν παραγομένων ἐξ αὐτῶν· οἶον, Μελέλαος, Λαομέδων, λαοσσόος κτλ.

Σημ. Τοῦ Πλαος τὸ α εἶναι κοινόν· τοῦ ταῶς εἶναι πάντοτε βραχύ.

β'. Τῶν εἰς ανας διςυλλάβων ὀξυτόνων· οἶον, θανός, πανός, φανός, τρανός, καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν παραγῶγων.

Σημ. Τῶν εἰς αλος διςυλλάβων ὀξυτόνων τὸ α ὑπόκειται εἰς τὸν αὐτὸν κανόνα· ἀλλὰ τοῦ δαλὸς εἶναι πάντοτε μακρὸν καὶ τοῦ καλὸς πάντοτε μὲν μακρὸν εἰς τοὺς ἐποποιούς βραχὺ δὲ εἰς τοὺς Ἀττικούς.

γ'. Τὸ στερητικὸν α εἶναι βραχὺ· οἶον, ἄτιμος, ἄθυμος κτλ. πλήν τοῦ ἀθάνατος, ἀκάματος, ἀνέφελος Ὅδυσ. ζ. 45, ὅπου τινὲς διπλασιάζουσι τὸ ν·

δ'. Μερικὰ παραδείγματα μὲ μακρὸν α εἰς τὴν ἀρχὴν σημειώνομεν τὰ ἐφεξῆς:

ἀγῆ (λίγιστος) πρὸς διάκρισιν τοῦ ἄγη (θαυμασμός· ἄηρ, καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ σύνθετα (ἀρχόμενα μὲ τὸ ἀερ)· ἀετὸς καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ σύνθετα, ἀέναντος, ἀίδιος, ἀίκη καὶ αἰξ (σφοδρὰ ὀρμή) μετὰ τῶν ἐξ αὐτοῦ συνθέτων εἰς αἰξ· ἀμητήρ (θεριστής), ἀμητος (θερισμός), ἀρητήρ (ιερεὺς), ἀτη, ἀτήριος καὶ ἀτηρὸς, δαγὺς (κῆρινον εἰδώλιον), δραπέτης, κάραθος καὶ κερὶς, λαρινός (μακρ. παχὺς), λαρινός (ὀψάριόν τι), λαρός (γλυκύς), πρᾶγος (πρᾶγμα), καὶ ὅλα τὰ ἐξ αὐτοῦ παράγωγα πρᾶττω, πρᾶγμα, πρᾶξις κτλ. καὶ τὰ ἀπ' αὐτοῦ σύνθετα· οἶον, εὐπραγῆς, εὐπραγία, καὶ φάρος (ἔνδυμα) καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ σύνθετα.

Σημ. α'. Τὸ α, τῶν Δωριέων ἀντὶ τοῦ η τῶν Ἰωνίων εἶναι πάντοτε μακρὸν, ὡς ἐξέφωρον ἔλλοθεν· οἶον, δῆμος καὶ τὰ ἀπ' αὐτοῦ σύνθετα· οἶον, Ἀρχίδαμος κτλ. Τῦτοι ὁμοίως τινὲς τοιοῦτοι μετέβησαν καὶ εἰς τὴν Ἀττικὴν γλῶσσαν καὶ διὰ τοῦτο ἔχουν πάντοτε μακρὸν α· οἶον, σφαγῆς (Ἰων. σφαηγίς), τραχὺς (Ἰων. τρηχὺς), φρήτρα (ἰως φρήτρη) κτλ.

Σημ. β'. Ὅτι τὸ ἐκ συναιρέσεως γεννώμενον α, καὶ τὸ ὑπογεγραμμένον εἶναι μακρὸν, συμπεριλαμβάνεται ἐκ τῶν εἰρημένων κατ' ἀρχὰς ἐν γένει περὶ μάχους (§. 633. κ. ἐφ.)· οἶον, ακων ἀντὶ ἀέκων, δαδούχος, ῥάδιος κτλ.

8. Α'. Μακρόν ι εἰς τὴν λήγουσαν.

§. 652. Τὸ ι εἰς τὴν λήγουσαν (ὡς καὶ τὸ α. §. 644). ἔμπορεῖ νὰ εἶναι ι, ιν, ις διὰ τοῦτο τὸ θεωροῦμεν χωριστὰ καθ' ἓν ἐκ τῶν τριῶν τούτων σχημάτων.

α. Κατάληξις ι.

§. 653. α. Εἰς τὰς κλίσεις εἶναι μακρὸν τὸ ι μόνον τῆς ὁριστικῆς ἐνικῆς τῶν Ἰωνικῶν ὀνομάτων τῆς γενομένης ἐκ συν-

Σημ. Ἐξ ἐναντίας ἔχουν τὸ α βραχύ, ἐὰν παράγωται ἐκ ῥημάτων εἰς αῶ, ασω, αμαι, καὶ ἐκ τοιούτων εἰς α, τὰ ὅποια ἔχουσι τὸ α βραχύ εἰς τοὺς παραγώγους χρόνους (Ζήτ. §. 112. Σημ. α καὶ γ'). οἷον, ἐργάτης ἐργάζομαι, πλάσις ἐκ τοῦ πλάσσω, δυνατός ἐκ τοῦ δύναμαι, ἐλατήρ ἐκ τοῦ ἐλάω, μ. ἐλάσω.

2) Τὰ εἰς ατης κύρια ὀνόματα εἴτε παράγωγα ἔξ οὐσιαστικῶν ληγόντων εἰς α, εἴτε αὐτοσχημάτιστα· οἷον, Σπαρτιάτης, Τεγεάτης, Εὐρρότης κτλ.

Σημ. Ἐξαιροῦνται τὰ ἀπὸ βραχέων σύνθετα· οἷον, Σωκράτης καὶ ὅλα τὰ εἰς βήτης καὶ φήτης, καὶ τὰ ἐρεξῆς μερικῇ. Γαλάτης, Δαλμάτης, Σαρμάτης.

3) Τὰ εἰς ανος ἐθνικά καὶ κύρια ὀξύτονα ὀνόματα· οἷον, Ἀσιανός, Γερμανός κτλ. Τὰ δὲ προπρόξυτονα ἔχουσι τὸ α βραχύ· οἷον, Σίκανος, Δάρδανος κτλ.

4) Τὰ εἰς ανωρ σύνθετα, καὶ λήγονται εἰς κρανος καὶ τὰ ἀρχόμενα ἐκ τοῦ καρα κέρα, κρεα (ἐκ τοῦ κάρα, κέρης καὶ κρέας)· οἷον, Βιάνωρ, τρίκρανος, καραδοκεῖν, κρεατόμος, κρεανόμος.

5) Τὰ ἐκ τῶν ῥηματικῶν ῥιζῶν ἄγ καὶ ἄδ (ἄγω τὸ φέρω, ἄγνυμι τὸ θραύω, ἀνδάνω τὸ ἀρέσκω) παράγωγα ἐκ συνθέσεως· οἷον, λοχαγός, κυναγός, ναυαγεῖν, ναυαγία, αὐθάδης. Εἰς τὰ ὅποια πρόσθετος ὀπαδός, θυμαγής καὶ τὰ τοιαῦτα.

6) Μερικὰ παράγωγα ὀνόματα μακροπαραλήκτα ἐκτὸς τῶν εἰρημένων σημειοῦμεν τὰ ἐρεξῆς· ἄκρατος, ἀνιαρός, διάκονος καὶ τὰ ἔξ αὐτοῦ παράγωγα, κόβαλος, νεανίας καὶ τὰ ἀπ' αὐτοῦ, σιαγὼν, σίναπι, τίάρα, φαλαρός, φλύαρος καὶ τὰ ἀπ' αὐτοῦ παράγωγα. Προσέτι τὰ κύρια ὀνόματα· Ἀμαξίς, Ἄναπος, Ἄρατος, Θεανὼ, Ἰάσων, Μιθριδάτης, Πρίαπος, Στύμφαλος, Συράκουσαι καὶ Συρακόσιος, Φάρσαλος.

7. Δ'. Μακρὸν α εἰς ἀρχὴν λέξεων.

§. 651. Εἰς ἀρχὴν πρωτοτύπων λέξεων μακρὸν εἶναι τὸ α'. Ἄ. Τῶν εἰς αος δυσλλάδων οὐσιαστικῶν οἷον, λαός, ναός, πρᾶος, καὶ τῶν παραγομένων ἔξ αὐτῶν· οἷον, Μενέλαος, Λαομέδων, λαοσσός κτλ.

Σημ. Τοῦ Λαος τὸ α εἶναι κοινόν· τοῦ ταῶς εἶναι πάντοτε βραχύ.

Handwritten:

Handwritten text, likely a list or index, written in cursive script.

β'. Τῶν εἰς α ν α ς διςυλλάβων ὀξύτωνων· οἶον, θανός, πανός, φανός, τρανός, καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν παραγῶγων.

Σημ. Τῶν εἰς αλος διςυλλάβων ὀξύτωνων τὸ α ὑπόκειται εἰς τὸν αὐτὸν κανόνα· ἀλλὰ τοῦ δαλὸς εἶναι πάντοτε μακρόν καὶ τοῦ χαλδὸς πάντοτε μὲν μακρόν εἰς τοὺς ἐποποιούς βραχὺ δὲ εἰς τοὺς Ἀττικοίς.

γ'. Τὸ στερητικὸν α εἶναι βραχὺ· οἶον, ἄ τιμος, ἄ θυμος κτλ. πλὴν τοῦ ἀθάνατος, ἀκάματος, ἀνέρελος Ὀδυσ. ζ. 45, ὅπου τινὲς διπλασιάζουσι τὸ ν·

δ'. Μερικὰ παραδείγματα μὲ μακρόν α εἰς τὴν ἀρχὴν σημειόμενον τὰ ἐφεξῆς:

ἀ γή (ἀγχιγᾶλος) πρὸς διάκρισιν τοῦ ἄ γη (θαυμασμός· ἄηρ, καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ σύνθετα (ἀρχόμενα μὲ τὸ ἀερ)· ἀετός καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ σύνθετα, ἀένας, ἀείδιος, ἀϊκή καὶ αἶξ (σφοδρὰ ὄρμη) μετὰ τῶν ἐξ αὐτοῦ συνθέτων εἰς αἶξ· ἀμητήρ (θεριστής), ἀμητος (θερισμός), ἀρητήρ (ιερεὺς), ἄ τη, ἀτήριος καὶ ἀτηρός, δα γύς (κρήνιον εἰδώλιον), δραπέτης, κάραθος καὶ καρίς, λαρινός (μακρ. παχύς), λαρινός (ὀψάριόν τι), λαρός (γλυκύς), πρᾶγος (πρᾶγμα), καὶ ὅλα τὰ ἐξ αὐτοῦ παράγωγα πράττω, πρᾶγμα, πρᾶξις κτλ. καὶ τὰ ἀπ' αὐτοῦ σύνθετα· οἶον, εὐπραγής, εὐπραγία, καὶ φάρος (ἐνδυμα) καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ σύνθετα.

Σημ. α'. Τὸ α, τῶν Δωριέων ἀντὶ τοῦ η τῶν Ἰώνων εἶναι πάντοτε μακρόν, ὡς ἐξέφραμεν ἑλλοθεν· οἶον, ὄϊμος καὶ τὰ ἀπ' αὐτοῦ σύνθετα· οἶον, Ἀρχίδαμος κτλ. Τυποὶ ὅμως τινὲς τοιοῦτοι μετέβησαν καὶ εἰς τὴν Ἀττικὴν γλῶσσαν καὶ διὰ τοῦτο ἔχουσι πάντοτε μακρόν α· οἶον, ἀρχαγίς (Ἰων. σφρηγίς), τραχὺς (Ἰων. τραχύς), φράτρα (Ἰων. φρήτηρ) κτλ.

Σημ. β'. Ὅτι τὸ ἐκ συναιρέσεως γεννώμενον α, καὶ τὸ ὑπογεγραμμένον εἶναι μακρόν, συμπεριλαμβάνεται ἐκ τῶν εἰρημένων κατ' ἀρχάς ἐν γένει περὶ μακροῦς (§. 633. κ. ἐφ.)· οἶον, ακων ἀντὶ ἀέκων, δαδούχος, ῥάδιος κτλ.

8. Α'. Μακρόν ι εἰς τὴν λήγουσαν.

§. 652. Τὸ ι εἰς τὴν λήγουσαν (ὡς καὶ τὸ α. §. 644). ἔμπορεῖ νὰ εἶναι ι, ιν, ις· διὰ τοῦτο τὸ θεωροῦμεν χωριστὰ καθ' ἓν ἐκ τῶν τριῶν τούτων σχημάτων.

α. Κατάληξις ι.

§. 653. α'. Εἰς τὰς κλίσεις εἶναι μακρόν τὸ ι μόνον τῆς δοτικῆς ἐνικῆς τῶν Ἰωνικῶν ὀνομάτων τῆς γενομένης ἐκ συν-

αίρεσεως τῶν ὡς εἰς ι, τῶν ὁποίων ἡ ὀνομαστική λήγει· εἰς ις· οἶον, ἀκοίτι· ἀντί· ἀκοίτι (Ζήτ. §. 542).

β'. Μακρὸν εἶναι τὸ ι τῶν προσχηματισμένων ἀντωνυμιῶν καὶ τίνων ἐπιρρήματων (Ζήτ. §. 27. §. 28. Σημ. 6'). οἶον, οὔτοσί, νυνί, κτλ.

γ'. Τὰ εἰς ι παράγωγα ἐπιρρήματα ἔχουσι μακρὸν τὸ ι παρεκτός τῶν ληγόντων εἰς ις τι καὶ ας τι τῶν παραγομένων ἀπὸ ῥήματα λήγοντα εἰς ζω· διότι ταῦτα βραχυκαταληκτοῦσιν· οἶον, ἀνδριστί, θωριστί, μελεῖστί, ὀνομαστί.

Σημ. Εἰς ὅλα τὰ ἄλλα τοιαῦτα ἐπιρρήματα ἡ συστολή τοῦ ι πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς ποιητικὴ ἄδεια· διότι εἰς τὸν Ὅμηρον ἀπαντῶνται ἀναιμωτί, ἀνοιτητί ἐγρηγορτί μὲ μακρὸν ι· εἰς δὲ ἄλλους ποιητὰς ἄλλα λαμβάνονται ἄλλως· οἶον, ἀστακτί (μὲ μακρὸν) Σοφοκλ. Οἶδ. Κολ. 1646, ἀστακτί δὲ (μὲ βραχὺ) αὐτόθ. 1251.

6'. Κατάληξις ιν.

§. 654. Τὰ εἰς ιν, λήγοντα ὀνόματα, τὰ ὅποια ἔχουσι καὶ κατάληξιν ις μακροκαταληκτοῦσιν· οἶον, δελοῖν· δελφῖνος κτλ. (Πρβ. σελ. 11). — Περὶ τῶν εἰς ιν ληγουσῶν δοτικῶν πληθυντικῶν τῆς προσωπικῆς ἀντωνυμίας Ζήτ. §. 555. ὅπου ἐκ τῶν τόνων γίνεται φανερόν τίνες ἔχουσιν ι μακρὸν καὶ τίνες βραχύ.

γ'. Κατάληξις ις.

§. 655. α'. Ὀνόματα λήγοντα εἰς ις ἔχουσι μακρὸν τὸ ι τὰ ἐφεξῆς· 1) τὰ εἰς ις Γεν. ινος, καὶ ιθος οὐσιαστικά· οἶον, ἀκτίς· ἀκτῖνος, ῥίς· ῥινός, ὄρνις· ὄρνιθος (Πρβ. σελ. 11 καὶ σελ. 85). — Τὸ ὄρνις ὄρνιν, καὶ ὄρνις ὄρνιν εἶναι ἀκατάστατον· 2) τὰ εἰς ις μονοσύλλαβα· οἶον, κίς κτλ. 3) τὰ ἐφεξῆς μερικά, τὰ ὅποια ἔχουν ις Γεν. ιδος· ἀψίς, βαλβίς, κηκίς, κηλίς, κληίς, κνημίς, κρηνίς, κρηπίς, νησίς, σφραγίς, σχοινίς (πλέγμα ἐκ σχοινοῦ ὡς κόσκινον), φαρκίς (ζαρωματία), χειρίς, ψηρίς (πετρίτσα).

Σημ. Τινὰ τῶν εἰρημένων οἱ ποιηταὶ βραχύνουσι μὲ τὴν συνήθη τῶν ἁδαιαν, καθὼς ἄλλα, τὰ ὅποια ἐδῶ δὲν ἀπηριθμύθησαν, βραχὺ ἔχοντα τὸ ι, τὰ μακρύνουσι. Τινὰ δὲ πάλιν μακρύνουσι μὲν οἱ ἐποποιοί, βραχύνουσι δὲ οἱ Ἀττικοὶ ποιηταί· οἶον, βλεφαρίς, καρίς, κεραμίς, πλοκαμίς, ῥαφανίς.

β'. Μακρά εἶναι ἡ κατάληξις ις, ὅταν εἰς τὴν πληθυντικὴν τῶν εἰς ις ὀνομάτων λαμβάνεται Ἰωνικῶς ἀντί ις καὶ ια· οἶον, ὄφεις ἀντί ὄφιος καὶ ὄφιας (Πρβ. §. 542).

9. Β'. Μακρὸν ι εἰς τὴν παραλήγουσαν.

§. 656. α'. Ἐκ τῶν εἰς ιξ ὀνομάτων ἔχουν εἰς τὰς πλαγίας πτώσεις μακρὸν ι 1) τὰ μὴ ἐκ δύο συμφώνων ἀρχόμενα μονοσύλλαβα, οἶον, ἱξ ἱκός, καὶ προσέτι φρίξ φρικός, ψίξ ψιχός.— 2) τὰ δισύλλαβα, τῶν ὁποίων ἡ λήγουσα τῆς ὀνομαστικῆς εἶναι μακρά· οἶον, αἶξ αἶκος (προσώθησις, σπρώξιμον), πέρδιξ πέρδικος, τέττιξ τιγος. Ἐξαίρουνται χοῖνιξ χοίνικος (θρονίον), καὶ τὰ κατὰ τὸ μέσον ἔχοντα λ. οἶον, ἥλιξ ἡλίκος.

β'. Ἐκ τῶν εἰς ις ὀνομάτων ἔχουσιν εἰς τὰς πλαγίας μακρὸν ι ὅλα τὰ ἔχοντα μακρὸν τὸ ι εἰς τὴν ὀνομαστικὴν (§. 655. α').

γ'. Τὰ εἰς ιψ μονοσύλλαβα ἔχουσι μακρὸν τὸ ι εἰς τὰς πλαγίας· οἶον, θρίψ θριπός. Ἐξαίρουνται λιψ λιβός (νότιος ἄνεμος ὁ κοιν. λίβας) καὶ ΝΙΨ, νιψός (χιών).

δ'. Τὰ εἰς ιων, οὐδ. ιον συγκριτικὰ ἔχουσι πάντοτε βραχὺ τὸ ι εἰς τὸν Ὅμηρον, πάντοτε σχεδὸν μακρὸν εἰς τοὺς Ἀττικοὺς ποιητάς, εἰς δὲ τοὺς μεταγενεστέρους ἄλλοτε μὲν μακρὸν, ἄλλοτε δὲ βραχὺ.

ε'. Περὶ τῆς εἰς τὰς ῥηματικὰς παραληγούσας ποσότητος τοῦ ι κρατοῦσι τὰ ἐφεξῆς·

1) Τὰ εἰς ινω ῥήματα ἔχουν μακρὸν ι ἐπὶ τοῦ ἐνεστώτος, παρατατικοῦ, ἀορίστου ἁ. ἐνεργητικοῦ καὶ μέστου. Εἰς ὅλους δὲ τοὺς ἄλλους χρόνους βραχὺ· οἶον, κρίνω, Παρατ. ἐκρινον, Ἀόρ. ἁ. ἐκρίνα· Παρακ. κέκρικα, Παθητ. κέκριμαι, Ἀόρ. ἁ. Παθ. ἐκρίθην.

Σημ. Τῶν τίνω, φλίνω μακρύνουσι μὲν οἱ ἐποποὶ τὸ ι, βραχύνουσι δὲ οἱ Ἀττικοὶ ποιηταί.

(2 Ἐκ τῶν εἰς ιω ῥημάτων ὅλα τὰ ὑπερδισύλλαβα καὶ τὰ πλεῖστα τῶν δισυλλάβων ἔχουσι μακρὸν ι· οἶον, κυλίω, κονίω, μινύω, πρίω. — Ἐξαίρουνται αἰώ (ἀκούω), ἐσθίω, καὶ

οἱ δεύτεροι τύποι τῶν εἰς ἰζω ῥημάτων: οἶον, ἀτίω τοῦ ἀτίζω (ὅθεν τιμῶ), μαστίω τοῦ μαστίζω, τὰ ὅποια ἔχουσι πάντοτε βραχὺ α.

Σημ. Οἱ ποιηταὶ μεταχειρίζονται τὴν ἔδεικναι νὰ βραχύνωσι τὸ ι εἰς ταῦτα τὰ ῥήματα: οἶον, ἐμήμει 'Ιλ. α, 247. Ἐκ δὲ τῶν δισυλλάβων εἰς τὰ πλείονερα μεταχειρίζονται τὴν ποσότητα τοῦ ι κατὰ τὴν θέλησίν των.

3) Τὰ ἔχοντα χαρακτῆρα στοιχεῖον ἄρωνον, τῶν ὁποίων ἡ μονοσύλλαβος ῥίζα ἄρχεται ἐκ δύο συμφώνων, ἔχουσι μακρὸν ι: οἶον, βρίθω, θλίβω, πνίγω, τρίβω

4) Τὸ πλεῖστον μέρος τῶν συναιρουμένων ῥημάτων ἐκ ῥίζης δισυλλάβου ἔχουν εἰς τὴν ἀρκτικὴν συλλαβὴν καὶ τὰ ὑπερδισύλλαβα καὶ εἰς τὸ μέσον μακρὸν ι: οἶον, βῖνέω, δινέω, διφάω, κινέω, νικάω, σιγάω, τιμάω, φιμόω κτλ. καὶ ἀγνέω, ἀκριβέω, ἐλγνέω κτλ.

Σημ. Ὅσα δὲ παράγονται ἐξ ὀνομάτων βραχυπαραλήκτων παραλήγουσι καὶ αὐτὰ εἰς βραχὺ ι: οἶον, ἀδικέω ἐκ τοῦ ἀδικος, φιλέω ἐκ τοῦ φίλος.

5) Μακρὸν εἶναι τὸ ι εἰς τὴν παραλήγουσαν τοῦ β'. παρακειμένου τῶν ἄρωνον στοιχεῖον ἐχόντων χαρακτῆρα ῥημάτων: οἶον, πέριξα (ἐκ τοῦ φρίσσω), τέτριξα (ἐκ τοῦ τρίζω). Εἰς δὲ τὰ καθαρὸν ἔχοντα χαρακτῆρα τὸ ι εἶναι βραχὺ: οἶον, δεδίασι. (Πρβ. §. 565. Μετοχή).

ς'. Περὶ τῆς εἰς τὴν παραλήγουσαν τῶν παραγώγων λέξεων ποσότητος τοῦ ι κραττοῦσι τὰ ἐφεξῆς.

1) Τὰ εἰς ια δισύλλαβα ὀνόματα μακροπαραληκτοῦσιν, ἐὰν ἄρχωνται ἐκ δύο συμφώνων: οἶον, θριᾶ, στία, φλιᾶ (πλὴν τοῦ σκιᾶ). — καὶ τὰ ἐφεξῆς μερικά: καλιᾶ (φωλεᾶ), ἀνία (λύπη), αἰτία (χακομεταχειρίσις), αἰθρία (καθαρὰ αἵματοςφαῖρα), κομία (σκόνης). Ἀλλὰ συχνάκις τὸ τελευταῖον καὶ σπανίως ἀνία καὶ (αἰθρία βραχυπαραληκτοῦσι.

Σημ. Πολυσυλλάβων ὀνομάτων εἰς ια, τῶν ὁποίων ἡ τρίτη συλλαβὴ εἶναι μακρά, μακρύνεται ἡ παραλήγουσα ἀπὸ ἐποποιῶς καὶ ἐπιγραμματογράφου: οἶον, ἀκομιστή.

2) Μακρὸν ἔχουσι τὸ ι τὰ δισύλλαβα καὶ τρισύλλαβα οὐσιαστικά εἰς ιων Γεν. ιονος, καὶ ὅλα τὰ εἰς ιων Γεν. ιονος

κύρια ὀνόματα· οἶον, κί_ων, πρί_ων, βραχί_ων, Ἀμρί_ων. Γεν. ἰονος.—Ἐξαιροῦνται χι_ών, τοῦ ὁποῖου τὸ ι κάποτε μόνον μεταχειρίζονται μακρόν οἱ ποιηταὶ εἰς τὴν ἄρσιν· ἡῖ_ων (αἰγιάλός), τὸ ὁποῖον ἔχει πάντοτε βραχὺ ι· καὶ τὰ εἰς ι_ων Γεν. ι_ωνος κύρια ἢ πατρωνυμικά ὀνόματα· οἶον, Κρονί_ων Γεν. Κρονί_ωνος καὶ Κρονί_ονος.

3) Τὰ εἰς ι_λος προπαροξύτονα μακροπαραληκτοῦσιν· οἶον, ἔμ_ιλος, ἄργι_λος, πέδι_λον.

4) Τὰ εἰς ι_νος προπερισπώμενα· οἶον, ἰκτῖ_νος κτλ.—Τὰ ἐφεξῆς προπαροξύτονα· κάμιν_ος, ὕσγι_νον (χρῶμα κόκκινον), κύμιν_ον, σέλιν_ον. Τὰ δὺα ὀξύτονα· χαλιν_ός, ἐριν_ός (ἀγρία συκῆ). —Ἐξαιροῦνται τὰ ὁμοιοκατάληκτα ἐπίθετα, τὰ ὁποῖα παραλήγουσιν εἰς ι βραχὺ. Λαμβάνεται δὲ μακρόν ἢ βραχὺ κατὰ τὴν χρεῖαν τοῦ μέτρου εἰς τὰ ἐφεξῆς τέσσαρα ἐπίθετα· ὀπωριν_ός, μετωπωριν_ός, μεσημβριν_ός, ὀρθριν_ός.

5) Τὰ εἰς ι_νη καὶ ι_να ὑπερδυσύλλαβα οὐσιαστικά μακροπαραληκτοῦσιν· οἶον, δωτί_νη, ἀξί_νη, ἐργαστί_νη, Αἰγι_να. Ἐξαιρεῖται εἰλαπί_νη μὲ βραχὺ ι.

6) Τὰ εἰς ι_της καὶ ι_τις παράγωγα καὶ τὰ εἰς ι_τη θηλυκά μακροπαραληκτοῦσιν· οἶον, ὀπλί_της, τεχνί_της, πολί_τις, Ἀφροδί_τη.

7) Τὰ ἐφεξῆς μερικά μακροπαραληκτοῦσιν· ἀκόνι_τον (φαρμακρόν τι φυτὸν), ἐνι_πῆ (φοβερισμός), ἔρι_θος (ἡμερομίσθιον λαμβάνων ἐργάτης), ἱφθι_μος (γενναῖος), παρθενοπί_πης (ὁ τὰς παρθένους βλέπων), τάρι_χος (Βαρβ. παστουρμάς), χελι_δών.

καὶ τὰ κύρια ὀνόματα.

Γράνι_κος, Ἐνι_πέδς, Εὐρι_πος, Κάϊ_κος, Ὅσι_ρις, Βούσι_ρις, Σέρι_φος, Σεμί_ραμις, ἔχουσι μακρόν ι.

10. Γ'. Μακρόν ι εἰς ἀρχὴν λέξεων.

§. 657. α. Τὰ ἰμος, ἰλος, ἰνος καὶ ἰος δυσύλλαβα ἔχουσι μακρόν ι· οἶον, χι_λός, ψι_λός, πῖ_λος, λι_μός, σι_μός, ρι_μός, ξι_νός, πᾶ_νος, δῖ_νος, ἰ_ός, κρι_ός κτλ. — Ἐξαιρεῖται βί_ός (τόξον) μὲ βραχὺ ι.

β'. Τὰ εἰς αἷ δισύλλαβα ὑποκοριστικὰ μακροπαραληκτοῦσιν· οἶον, κλίμαξ, πίδαξ κτλ.

Σημ. Εἰς ἄλλα δισύλλαβα οὐσιαστικὰ λήγοντα εἰς ος φαίνεται τὸ μακρος τοῦ ι ἐκ τόνου· οἶον, σῆτος, βεῖθος, μῖμος, μῖσος, σῆφος καὶ τὰ ὅμοια. — Καὶ εἰς ἄλλας δὲ δισυλλάβους ὀνομαστικὰς εἶναι τὸ ι τῆς ῥιζικῆς συλλαβῆς μακρόν, ἐὰν μετὰ τοῦτο ἔπεται ἀπλοῦν μ· οἶον, βρέμη, τιμή, δριμύς. Μόνον τὰ ἐκ βραχείας ῥηματικῆς ῥίζης παράγωγα οὐσιαστικὰ εἰς μα ἔχουσι βραχὺ ι· οἶον, κλίμα, κρίμα κτλ.

γ'. Ἡ ποσότης τοῦ ι τῶν ῥηματικῶν ῥιζῶν ἐδιωρίσθη ἀνωτέρω Β. ε. 1—4.

δ'. Μερικαὶ λέξεις ἔχουσαι εἰς τὴν ἀρχὴν μακρόν ι, τῶν ὀποίων ἡ ποσότης δὲν δύναται νὰ παρατηρηθῇ ἐκ τοῦ τόνου, εἶναι αἱ ἐφεξῆς:

ἰάομαι κ. τὰ ἀπ' αὐτοῦ, ἡγουν ἰατρός κτ., ἱλαος (εὐμενῆς), ἱλή (σιῖφος ἱππέων), ἱλὺς (λάσπη), ἱμερος (πέθος), ἰνίον (τραχήλος), ἱτέα, γίνομαι, γινώσκω, διφάω (ἀνερευνῶ), δίνη (συστροφή), κλίνη, κίχυς (ὑγρασία), κριθή, νίκη, σιγή, σμίλη, ῥιπή (ρίψις, βολή), γριπεὺς καὶ γρίπος, πίων, πιάινω, πιμελή (πάχος), λιτὸς, μικρὸς, μίμέομαι καὶ τὰ ἀπ' αὐτοῦ παράγωγα, χίλιοι.

καὶ τὰ κύρια ὀνόματα:

Ἰδῆ, Ἰκαρος, Ἰναχος, Σιδῶν, Σικελία, Τίρυνς καὶ Τιρύνθιος, Τίτυρος.

11. Α'. Μακρόν υ εἰς τὴν λήγουσαν.

§. 658. Τὸ υ εἰς τὴν λήγουσαν ὡς καὶ τὰ προεκτεθειμένα ὁμοειδῆ του δίχρονα ἐμπορεῖ νὰ εἶναι υ, υν, υς. Θεωροῦμεν λοιπὸν καὶ ταῦτα καθ' ἕκαστον.

α. Κατάληξις υ.

§. 659. α. Τὰ εἰς υ λήγοντα ὀνόματα βραχυκαταληκτοῦσιν· οἶον, βραχὺ, ὄξυ κτλ.—Ἐξαιροῦνται τὰ μονοσύλλαβα ὀνόματα τῶν γραμμάτων· οἶον, μῦ, νῦ κτλ. καὶ τὸ γρυ, καὶ ἡ κλητικὴ τῶν εἰς υς μακροκαταλήκτων ὀνομάτων, ἥτις ἔχει μακρόν υ. Ζήτ. κατωτ. γ'. κατάληξις υς.

β'. Τὰ εἰς υ ἐπιρρήματα βραχυκαταληκτοῦσι· πλὴν τοῦ ἀντικρὺ, τὸ ὁποῖον λαμβάνεται καὶ μακρόν καὶ βραχύ·

γ'. Ὡς ῥηματική κατάληξις εἶναι μακρόν τὸ υ εἰς τὸ γ'. ἐνικὸν πρόσωπον τοῦ παρατατικοῦ καὶ τοῦ β'. ἀορίστου τῶς εἰς υμὶ ῥημάτων, οἶον, ἐξεύγυ, ἔφϋ, ἔδϋ.

β'. Κατάληξις υν.

§. 660. α'. Τὰ εἰς υν λήγοντα ὀνόματα μακροκαταληκτοῦσιν· οἶον, μόσσυν·

β'. Αἱ εἰς υν αἰτιατικαὶ ὀνομάτων ἐχόντων τὴν ὀνομαστικήν εἰς υς μακρὸν ἔχουσι καὶ αὐταὶ τὸ υ μακρόν. Ζήτ. κατ. γ'. I·

γ'. Ἡ υν κατάληξις τοῦ παρατατικοῦ καὶ ἀορίστου δευτέρου τῶν εἰς υμὶ ῥημάτων εἶναι μακρά· οἶον, ἐδείκνυν, ἔφυν.

γ'. Κατάληξις υς.

§. 661. α'. 1) Τὰ εἰς υς μονοσύλλαβα ὀνόματα ἔχουσι μακρόν τὸ υς· οἶον, δρῦς, μῦς· 2) τὰ δισύλλαβα καὶ ὑπερδισύλλαβα, τῶν ὁποίων ἡ γενική εἶναι υος· οἶον, ἰχθύς, ἐδητύς κτλ. 3) τὰ δύο οὐσιαστικά δαγύς, Γεν. υἶος (κῆρινον εἰδώλιον) καὶ κώμυς, Γεν. κώμυθος (δέμα ἀνθῶν κτλ.)· 4) αἱ εἰς υς μετοχαί· οἶον, ζευγνύς, δεικνύς κτλ.

β'. Ἡ ὀνομαστικὴ πληθυντικὴ καὶ ἡ αἰτιατικὴ πληθυντικὴ τῶν εἰς υς ὀνομάτων γινομένη ἐκ συναιρέσεως μακροπαραληκτεῖ· οἶον, ὄφρυς ἀντὶ ὄφρύες καὶ ὄφρύας·

γ'. Τὰ εἰς υς δεύτερα πρόσωπα παρατατικοῦ καὶ ἀορίστου δευτέρου τῶν εἰς υμὶ ῥημάτων ἔχουν τὸ υς μακρόν· οἶον, ἐδείκνυς, ἔφυσ.

12. Β'. Μακρόν υ εἰς τὴν παραλήγουσαν.

§. 662. Ἡ υ παραλήγουσα εἶναι μακρά· 1) τῶν εἰς υν ὀνομάτων Γεν. υνος· οἶον, μόσσυν μόσσυνος· 2) τῶν εἰς υς δισυλλάβων, τῶν ὁποίων ἡ μὲν παραλήγουσα εἶναι φύσει μακρά, ἡ δὲ γενική λαμβάνει κ· οἶον, κήρυξ κήρυκος, δοῖδυξ δοῖδυκος. — Ἐκ δὲ τῶν δισυλλάβων, τῶν ὁποίων ἡ παραλή-

γούτα εἶναι θέσει μακρὰ, μόνον βόμβυξ υἱος, καὶ κόκκυς υἱος ἔχουσι μακρὸν τὸ υ εἰς τὴν παραλήγουσαν τῶν πλαγίων πτώσεων· 3) Ἐκ τῶν εἰς υψ μόνον τὰ μονοσύλλαβα ἔχουν μακρὰν τὴν παραλήγουσαν εἰς τὰς πλαγίας πτώσεις· οἶον, γυψ γυψός· 4) Ἐκ τῶν εἰς υς ἔχουν μακρὸν υ εἰς τὰς πλαγίας μόνον τὰ ὀνόματα θαγῦς υἱος καὶ κώμυς υἱος·

β'. Ἐπὶ τῆς υ παραληγούσης τῶν ῥημάτων παρατηροῦνται τὰ ἑφεξῆς:

1) Τὰ εἰς υνω καὶ υρω ῥήματα ἔχουσι μακρὸν υ εἰς τὸν ἐνεστώτα, παρατατικὸν, καὶ εἰς τὸν ἀ. Ἀόρ. ἐνεργητικὸν καὶ μέσον· εἰς τοὺς ἄλλους χρόνους, τοὺς ὁποίους σπανίως ἔχουσι ταῦτα τὰ ῥήματα, τὸ υ εἶναι βραχύ· οἶον, βραδύνω, παρατ. ἐβράδυνον, Μέλλ. βραδύνω. — φύρω, Παρατ. ἐφύρον. — Περὶ τοῦ εἰς υμαι παρακειμένου ῥημάτων τινῶν εἰς υνω Ζήτ. §. 140. ι·

2) Διὰ τὴν προσδιορίσωμεν ἀκριβῶς τὴν ποσότητα τοῦ υ τῶν εἰς υω ῥημάτων, πρέπει νὰ τὰ διαιρέσωμεν εἰς κλάσεις τινάς·

α) Τὰ εἰς υω ῥήματα, τῶν ὁποίων ἡ ῥίζα εἶναι μονοσύλλαβος, ἔχουν εἰς τὸν ἐνεστώτα καὶ παρατατικὸν τὸ υ κοινόν· οἶον, λῡω καὶ λῡω, φῡω καὶ φῡω. Μόνον θυω (ὄρμῳ πρὸς διακρίσιν τοῦ θύω, θυσιάζω, τὸ ὁποῖον ἔχει ἀμφίβολον τὸ υ) ξύω, καὶ τρύω (τρίβω) ἔχουσι πάντοτε μακρὸν υ· τὸ δὲ βρύω (ἀναβρύω) καὶ κλύω (ἀκούω) πάντοτε βραχύ. — Εἰς τὸν μέλλοντα καὶ ἀ. ἀόριστον τούτων τῶν ῥημάτων εἶναι πάντοτε τὸ υ μακρὸν· οἶον, λύσω, ἔλυσα, φύσω, ἐφύσα. — Ἐξαιροῦνται τοῦ κανόνος τούτου βλύω (ἀναπηρῶ ἐπὶ ὕδατος ἢ ἄλλων ὑγρῶν), κυνέω (φιλῶ), μύω (κλύω τὰ ὀμμάτια) καὶ πτύω, τὰ ὁποῖα εἰς τὸν μέλλοντα καὶ ἀόριστον ἔχουσι βραχύ υ, ἤγουν βλύσω, κύσαι, μύσω, κύσω. — Καὶ εἰς τὸν ἐνεργητικὸν δὲ παρακειμενον καὶ ὑπερσυντελικὸν καὶ τὸν γ'. παθητικὸν μέλλοντα εἶναι συνήθως μακρὸν, εἰς ὅλους δὲ τοὺς ἄλλους παραγώγους χρόνους πάντοτε βραχύ· οἶον, δέδωκα, πέφυκα, λέλυκα καὶ λέλυκα,

καὶ ἀνεξαίρετως λέλυμαι, ἐλύθην. — Μόνα τὰ πεπνυμένος καὶ τέτρυμαι εἶναι παραδείγματα ἐκτάσεως τοῦ υ εἰς παθητικὸν παρακείμενον.

6) Τῶν εἰς υω ὑπερδισυλλαβῶν ῥημάτων διορίζεται ἡ ποσότης τοῦ υ ἀπὸ τὴν ἰδιότητα τῆς προηγουμένης συλλαβῆς. Διότι εἰ μὲν ἡ πρὸ τοῦ υ συλλαβὴ εἶναι μακρά, τὸ υ εἰς τὸν ἐνεστώτα καὶ παρατατικὸν λαμβάνεται κατὰ τὸ δοκοῦν, εἰς δὲ τοὺς ἄλλους χρόνους εἶναι πάντοτε μακρόν· οἶον, κωλύω καὶ κωλύω, μέλ. κωλύσω, Παθητ. ἄορ. ἐκωλύθην κτλ. — Ἐξαίρουνται ἄρτύω (διατάσσω), ἐλκύω καὶ ἐντύω (ἐτσιμάζω, ἐπλίζω), ἐκ τῶν ὁποίων τὸ πρῶτον εἰς μὲν τοὺς ἐποποιούς λαμβάνεται βραχὺ, ἀπὸ δὲ τοὺς τραγικούς μακρόν, εἰς δὲ τοῦ δευτέρου τοὺς παραγώγους χρόνους (εἰς τοὺς ὁποίους μόνον ἀπαντᾷται, ἐνῷ ὁ ἐνεστώς εἶναι χρήσιμος μόνον ἔλκω) ἀπὸ μὲν τοὺς τραγικούς λαμβάνεται πάντοτε βραχὺ, ἀπὸ δὲ τοὺς μεταγενεστέρους ἐποποιούς κᾄποτε μακρόν· εἰς δὲ τὸ τρίτον χωρὶς ἐξαιρέσεως λαμβάνεται βραχὺ. — Ἐὰν δὲ ἡ πρὸ τοῦ υ συλλαβὴ εἶναι βραχεῖα, μένει καὶ τὸ υ εἰς ὅλους τοὺς χρόνους βραχὺ· οἶον, ἀνύω ἀνύσω, μεθύω μεθύσω, τανύω τανύσω κτλ.

γ) Τὰ εἰς υω, ἐξ ὧτων σχηματίζεται καὶ ῥῆμα ἄλλο εἰς υμι, ἔχουν πάντοτε τὸ υ βραχὺ· οἶον, δεικνύω καὶ δείκνυμι, ὀρνύω καὶ ὀρνύμι κτλ.

3) Τὰ εἰς υμι ἔχουσι μακρόν υ εἰς τὸν ἐνικὸν ἀριθμὸν τοῦ ἐνεστώτος καὶ παρατατικοῦ ἐνεργητικοῦ καὶ εἰς ὅλους τοὺς ἀριθμούς τοῦ δευτέρου ἐνεργητικοῦ ἀορίστου. — Ὡσαύτως εἶναι μακρόν εἰς τὴν εὐκτικήν, ὅταν σχηματίζεται μὲ χρᾶτιν τοῦ υι εἰς υ (§. 598. Σημ.). οἶον, ἐκθῦμεν Ἰλ. π. 99, δαίνυτο Ἰλ. ω. 665. Καὶ ὁ προστακτικὸς Ἀόρ. β'. εἰς θι· ἔχει μακρόν υ· οἶον, κλυθι· βραχὺ δὲ ἐὰν εἶναι ἀναδιπλασιασμένος· οἶον, κέκλυθι, κέκλυτε. — Τὸ μάκρος τοῦ υ εἰς τὰς εἰς υς μετοχὰς εἴπαμεν ἀνωτέρω (§. 661. α), εἰς τὰς ὁποίας ἀκολουθοῦν καὶ αἱ θηλυκαὶ εἰς υσα, ὡς γίνεται φανερόν ἐκ τοῦ τόνου.

Σημ. Ὅτι τὸ γ'. πληθυντικὸν πρόσωπον τοῦ ἐνεστώτος, ὅταν τὸ υασι συναί-

ρῆται εἰς υσι, ἔχει τὸ υ μακρὸν, εἶναι καθ' ἑαυτὸ φανερόν, καὶ βεβαιόνηται καὶ ἐκ τοῦ τόνου.

γ'. Παραγώγων ὀνομάτων τῆς παραληγοῦσης ἢ μέσης συλλαβῆς παρατηρεῖται μακρὸν υ τῶν ἐφεξῆς:

1) Τῶν εἰς υ ν η ἢ υ ν α τρισυλλάβων οὐσιαστικῶν οἶον, αἰσχύνη, ἄμυνα, εὐθύνη.

Σημ. Κορύνη (Κ. ματσούκα) καὶ τορύνη (κουτάλα, μὲ τὴν ὁποίαν ἀνακατώνουν τὸ μαγειρευόμενον φαγητόν) ἀπὸ μὲν τοὺς Ἀττικὸς λαμβάνεται μακρὸν, ἀπὸ δὲ τοὺς ἐποποιούς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον βραχύ· δόβνη, πάντοτε βραχύ.

2) Τῶν εἰς υ ν ος ὑπερδισυλλάβων ὀνομάτων ἔαν πρὸ τοῦ υ δὲν ὑπάρχη σ· οἶον, βόθυνος, κίνδυνος, λάγυνος, εὐθυνος.

Σημ. Ἐξαιροῦνται τὰ ἐκ τοῦ γυνή σύνθετα, τὰ ὅποια ἔχουσι πάντοτε βραχὺ υ· οἶον, ἀνδρόγυνος.

3) Τῶν εἰς υ ρ α ὑπερδισυλλάβων οὐσιαστικῶν ὀνομάτων προπαροξυτονουμένων μὲν τὸ υ εἶναι πάντοτε μακρόν· οἶον, ἄγκυρα, ὄλυρα. Τούναντίον δέ, βραχὺ πάντοτε· οἶον, λῦρα, θύρα κτλ.

4) Τῶν εἰς υ ρ ος ἐπιθέτων, εἴ μὲν προηγεῖται μακρὰ συλλαβή, τὸ υ εἶναι καὶ αὐτὸ μακρόν· εἰ δὲ βραχεῖα, βραχύ· οἶον, ἱσχυρὸς, ὀϊζυρὸς, λαμυρὸς, ὀχυρὸς.

Σημ. Τοῦ ἄλμυρος τὸ υ οἱ μὲν Ἀττικοὶ λαμβάνουσι μακρόν, οἱ δὲ ἐποποιοὶ βραχὺ κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Δράκωνος, ἥτις δὲν φαίνεται ἀσφαλῆς, ἐπειδὴ κεῖται βεβαίως βραχὺ εἰς Εὐριπ. Τρωαδ. 440.

5) Τὰ εἰς υ τ ης ἀρσενικά τῆς πρώτης κλίσεως, καὶ υ τ ις θηλυκά τῆς πέμπτης μακροπαραληκτοῦσιν· οἶον, πρεσβύτης, υ τ ις·

6) Τὰ εἰς υ τ ος τρισύλλαβα οὐσιαστικά ἔχοντα μακρὰν τὴν πρὸ τοῦ υ συλλαβὴν, καὶ τὰ εἰς υ τ ος σύνθετα ἐπίθετα (ἐκ τοῦ θακρύω καὶ τρύω), μακροκαταληκτοῦσιν· οἶον, κωκυτὸς κτλ., ἀδάκρυτος, ἄτρυτος κτλ.

7) Τὰ εἰς υ δ ον ἐπιρρήματα μακροπαραληκτοῦσιν· οἶον, ὠρυδόν·

8) Παρεκτός τῶν εἰρημένων σημειόνομεν μὲ μακρὸν υ τὰ ἐφεξῆς μερικά:

ἀμαρυγή (λάμψις), ἰυγή, ὀλολυγή καὶ ὀλολυγών (κραυγή),

ὠρυγή (μούγκρισμα), ἀμύμων (ἄμεμπτος), αὐτή καὶ αὐτέω (φωνή καὶ φωνάζω), εἰλυφάζω (τυλίγω), εἰλυός καὶ ἱλυός (κρυψάνα), ἰγνύη (τοῦ γόνατος τὸ κοῖλον), ἐρύχω (κρατῶ, ἐμποδίζω), κέλυφος (ἐξώφλοισιν), λάφυρον, λέπυρος (φλοῦδα), πάπυρος, πίτυρον, ψιμύθιον, μῦθος καὶ θυμός καὶ ὅλα τὰ ἐξ αὐτῶν παραγόμενα· οἶον, πολύμυθος, ἄθυμος.

Πρόσθεες καὶ καὶ τὰ κύρια ὀνόματα:

Ἄβυδος, Αἰσυήτης, Ἄμφουσος, Ἀρχύτας, Βθυνός, Διόνυσος, Ἐνυώ, Ἐνυάλιος, Καμβύσης, Κέρκυρα, Πάχυνον.

13. Γ'. Μακρόν υ εἰς ἀρχὴν λέξεων.

§. 663. α'. Τὰ εἰς υλον δισύλλαβα μακρόν ἔχουσι τὸ υ· οἶον, φύλον, σκύλον κτλ. Ἐξαίρεται ξύλον.

β'. Τὰ εἰς υλός, υμος καὶ υνος δισύλλαβα δξύτονα μακρόν ἔχουσι τὸ υ· οἶον, χυλός, θυμός, κυμός, ξυνός κτλ. Ἐξαίρεται πλυνός (σκεῦος ὅπου πλύνονται ἱμάτια).

γ'. Τὰ εἰς υμη δισύλλαβα παροξύτονα μακρόν ἔχουσι τὸ υ· ὡσαύτως καὶ τὰ εἰς υνη· οἶον, λύμη, ζύμη, μύνη.

δ'. Τὰ εἰς υμα ῥηματικὰ ὁμοχρονοῦσι μὲ τὸ υ τοῦ ῥήματος, ἐκ τοῦ ὁποίου παράγονται (Ζήτ. ἀνωτ. §. 662, β', 2.). Τὰ δὲ τοιαῦτα δισύλλαβα δείχνουν τὴν ποσότητα διὰ τοῦ τόνου· οἶον, κῦμα, πλῦμα. Τὰ ὑπερδισύλλαβα ἔχουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον υ μακρόν· οἶον ἄρτυμα, ἔλυμα, εἶλυμα ἴδρυμα.

ε'. Τῶν εἰς ος δισυσλλάβων ἡ ποσότης τοῦ υ κρίνεται καὶ ἐνταῦθα ὀρθῶς ἐκ τοῦ τόνου. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι μακρά· οἶον, ψῦχος, κῶδος, σκυτός. Τινὰ δὲ ἐξ αὐτῶν ἔχουσι βραχὺ υ· οἶον στύχος, τρύφος.

ς'. Περὶ τῆς ποσότητος τοῦ υ τῶν εἰς υω ῥημάτων εἴπαμεν ἀνωτέρω §. 662, β'. 2. καὶ περὶ τῶν εἰς υνω καὶ υρω §. 662. β'. 1. Λείπεται νὰ ὁμιλήσωμεν περὶ τοῦ υ τῶν ῥημάτων, ὅσα ἔχουσι χαρακτῆρα στοιχειῶν ἄφωνον, καὶ τῶν πειρισπωμένων. Ἐπὶ τούτων κρατοῦσι τὰ ἐφεξῆς:

1) Ῥήματα δισύλλαβα, ἄφωνον ἔχοντα στοιχεῖον χαρακτῆρα, ἔχουσι πάντοτε υ μακρόν· οἶον, ψύχω, βούχω, τύφω κτλ. Εἷσαιρεῖται μόνον τὸ γλύφω, τὸ ὁποῖον ἔχει βραχὺ υ·

2) Ῥήματα περισπώμενα, ἐὰν παράγωνται ἐκ μακροπαράληκτων ὀνομάτων, ἔχουσιν υ μακρόν· οἶον, κυρόω (ἐκ τοῦ κύρος), λυπέω (ἐκ τοῦ λύπη), θυμόρμι (ἐκ τοῦ θυμός) κτλ. — Εἷς ἐναντίας δὲ ἔχουν βραχὺ υ τοιαῦτα ῥήματα εἰς εω, τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται ὡς δεύτερος τύπος βαρυτόνων ῥημάτων· οἶον, κυρέω δεύτερος τύπος τοῦ κύρω.

Σημ. Εἶναι δὲ αὐτόθεν φανερόν, ὅτι τὰ παραγόμενα ἐκ λέξεων βραχὺ ἔχουσιν τὸ υ, τὸ φυλάττουν καὶ αὐτὰ βραχὺ· οἶον, στυγέω, ἐκ τοῦ στύγος.

ζ'. Μερικὰς λέξεις με μακρόν υ εἰς τὴν ῥιζικὴν συλλαβὴν σημειόνομεν τὰς ἑφεξῆς.

γυρός (στρογγύλος), θύλακος (σακκίον), κυρός (καμπυλωτός), λύπη· μυκάρμι (μουγκρίζω), μύρινα, μυών, πυγή (κωλομήριον), πυετία (πυτιά), πῦρ (ἔμπυρον), πυραμίς, πυρός, σῦκον, σύριγξ, (πριμενικός αὐλός), σφῦρα, τρυγών, τυρός, ὑδός, ὕλη, φυλή, φυσάω, χρυσός, ψυχή, καὶ μυελός, πύελος, τὰ ὁποῖα ὁ Ὅμηρος ἐκλαμβάνει μακρά, ἐνῶ οἱ ἄλλοι ποιηταὶ τὰ ἐκλαμβάνουν βραχέα.

Πρόσθετε τὰ κύρια ὀνόματα

Λυδός, Μυσός, Μυρῶ, Πυρρηναῖα, Στρυμῶν, Τυδεύς, Τυρώ.

Σημ. Τὰ μονοσύλλαβα μῦς, σῦς, ὕς, πῦρ εἰς τὰς μονοσυλλαβούς πτώσεις, ὀνομαστικὴν καὶ αἰτιατικὴν ἔχουν μακρόν υ, τὸ βραχύον· δὲ εἰς τὰς δισυλλαβούς καὶ εἰς τὰ ἀπ' αὐτῶν σύνθετα· οἶον, πυρός, μυδς, μεσκέτονος, σιδώτης, πυράγχα κτλ.

13. Παρατηρήσεις γενικαὶ ἐπὶ τῆς προσότητος τῶν συλλαβῶν.

§. 664. Εἰς τὰ μέχρι τοῦδε ἀποδίδοντες καὶ τοὺς γενικοὺς κανόνας καὶ τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν μερικῶν λέξεων εἵπαμεν μόνον περὶ τῶν πρωτοτύπων διὰ νὰ μὴ ἐκτείνωμεν ἕξω τοῦ ἱκανοῦ τὴν προκειμένην ὕλην ἐμπαρόδως ἐξεταζομένην εἰς το. γευῶδες βιβλίον. Διὰ τοῦτο σημειόνομεν ἰδίᾳ καὶ περὶ

παραγώγων καὶ περὶ ὧν χρειάζεται νὰ ἐξεύρη ὁ πρωτόπειρος τὰ ἐφεξῆς.

§. 665. Πᾶσα λέξις προφανῶς συγγενεύουσα μὲ ἄλλην ἢ παραγομένη ἀπ' αὐτὴν ἔχει τὰς ἀντιστοίχους συλλαβὰς ὁμοχρόνους μὲ τὰς ἐκείνης· οἷον, χρυσός· ἄρα καὶ χρύσεος.— λείλυμαι· ἄρα λυτός, ἄλυτος, λύσις· ἀλλὰ λυσιτελής ἀκολουθεῖ τὴν ἀναλογίαν τοῦ μέλλοντος λύσω. Διότι ἐκ τῶν ῥηματικῶν ὀνομάτων τινὰ μὲν ὁμοχρονοῦσι μὲ τὸν ἐνεστώτα, ἄλλα δὲ μὲ τὸν ἀόριστον δευτέρον. Συμβαίνει δὲ τοῦτο·

ἀ. εἰς οὐσιαστικά τινα λήγοντα εἰς ἡ· οἷον, τριβῆ, διατριβῆ, ἀναψύχῃ, παραψύχῃ ὅχι ἐκ τοῦ τρίβω, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἔτριβον ἀχρήστου ἀορίστου β'. οὐδὲ ἐκ τοῦ ψύχω, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἔψυχον. Ἐξ ἐναντίας δὲ ψυγή.

β'. εἰς ἐπίθετά τινα εἰς ἡς· Γεν. ε. ος· οἷον, εὐκρινῆς, ἀτριβῆς, παλιντριβῆς κτλ. καὶ τὸ οὐσιαστικὸν παιδοτριβῆς.

§. 666. Ὅσα δίχρονα οὔτε ἐκ τῶν προεκτεθειμένων κανόνων οὔτε ἐξ ἀναλογίας οὔτε ἐκ θέσεως (περὶ τῆς ὁποίας θέλομεν εἰπεῖν ἐφεξῆς) δὲν δύνανται νὰ ἀποδείξουν τὸ μάκρος των, εἶναι ἀπειρίτως βραχέα.

§. 667. Οἱ ποιηταὶ ἐμάκρυναν πολλάκις διὰ τὸ μέτρον τὰ βραχέα ὡς εἶδαμεν εἰς τὸ περὶ παθῶν (§. 525). Ἐὰν λοιπὸν α, ι, υ κοινῶς μὲν εἶναι βραχέα, ποιητικῶς δὲ μακρά· οἷον, Ἰλίου μὲ μακρὰν παραλήγουσαν, ἀνὴρ μὲ μακρὸν α, τὸ μάκρος δὲν φαίνεται εἰς τὴν γραφὴν, ἐκτὸς ὅτι κάποτε τὸ φανερόν· ὁ διάρροος τόνος. Ἀλλὰ περὶ τούτου εἶναι καλὸν νὰ παρατηρήσωμεν πρὸς χάριν τῶν πρωτοπειρῶν τὰ ἐφεξῆς :

ἀ. Εἰς τὸν ἀρχαιότατον τρόπον τοῦ γράφειν δὲν ἦτο κἀνὲν εἶδος ἐκτάσεως φανερόν, ἐπειδὴ τὰ μὲν ε, ο ἐλαμβάνοντο ἐν ταύτῳ ἀντὶ η, ει, ω, ου, τὰ δὲ σύμφωνα δὲν ἐδιπλασιάζοντο (ὅθεν γίνεται μακρὸν τὸ προηγούμενον βραχὺ κατὰ τὸν §. 636.). Καὶ ἐφεξῆς δὲ ἡ χρῆσις ἔμενεν ἄστατος ἕως οὔ τὴν ἐσπερώσαν οἱ Γραμματικοί, τοῦλάχιστον διὰ τὴν πεζογραφίαν·

β'. Οἱ αὐτοὶ γραμματικοὶ εἰσῆγαγαν εἰς τοὺς ἀρχαίους ποιητὰς τὴν σημείωσιν τῆς μετρικῆς ἐκτάσεως διὰ μακρῶν φωνηέντων καὶ διφθόγγων, καὶ διὰ διπλασιασμοῦ τῶν συμφώνων. Ἀλλ' ἡ χρῆσις δὲν ἐστερεώθη ποτὲ ἐντελῶς. Παντοδαπῶς ἔγραφαν τοιαύτας λέξεις κατὰ τὸν συνήθη τρόπον καὶ κατὰ τὴν ἰδίαν ἐκάστου θέλησιν ἀρίνοντες τὴν τοῦ στίχου κατάληπτον ἐκφώνησιν εἰς τὸν ἐλλόγιμον ἀναγνώστην. Τοῦ λεγομένου εὐρίσκονται λείψανα εἰς τοὺς ποιητὰς καθὼς διεσώθησαν εἰς ἡμᾶς· οἶον, ὀλοῆσι (Ἰλ. α. 342. γ. 5) μὲ μακράν τὴν δευτέραν συλλαβὴν, καὶ διεμοιρᾶτο (Ὀδυσ. ξ. 434.) ὡσαύτως, καθὼς καὶ εἰς τὸ γραφόμενον ἔμυθε. Οἱ ἐποιοὶ ἐμεταχειρίζοντο μακράν τὴν πρώτην συλλαβὴν τῶν λέξεων: Ἀπόλλων, ἀπονέεσθαι, συνεχές, ὄφις· ἀλλὰ μένει ἀμπίβολον ἂν συνέβαινε τὸ τοιοῦτον δι', ἐκτάσεως τοῦ φωνήεντος ἢ διὰ διπλασιασμοῦ τοῦ συμφώνου.

γ'. Εἰς τοὺς νεωτέρους χρόνους ἠθέλησάν τινες νὰ ἀνανεώσωσι τὴν ἀρχαίαν συνήθειαν τοῦ νὰ μὴ διπλασιάζωσι τὰ σύμφωνα. Ἐγείνε δὲ τοῦτο τόσον ἀστάτως καὶ ἐπισφαλῶς, ὥστε πρέπει νὰ τὸ ἐξεύρωσιν οἱ πρωτόπειροι καὶ νὰ μὴ ἀπορῶσι βλέποντες ἄλλοτε μὲν ἀπολλήγειν, ἄλλοτε δὲ ἀπολλήγειν καὶ εἰς ἐκδόσεις μὲν τινὰς διπλασιασμένον σύμφωνον, εἰς ἄλλας δὲ ὄχι.

δ'. Προσέτι συγνάκις εὐρίσκεται διπλοῦν σύμφωνον πρὸ μακροῦ φωνήεντος· οἶον, μᾶλλον, ἦτσων, ἦττων, Κνωσσός, Ὑμητός, λεύσσω, κρείσσω, κρείττων, πράττω (Ἰων. πρήτσω), Παρνασσός (Ἰων. Παρνησσός), κνίσσα, Κηριστός. Καὶ εἰς ταῦτα πολλοὶ νεώτεροι ἐκδίδται μεταχειρίζονται τὴν ἀρχαίαν ὀρθογραφίαν, καὶ γράρρουσι Κνωσός, Παρνατός, κτλ.—Τὰ δὲ εἰς οὐσσα τοπικὰ ὀνόματα ἐσυναϊρέθησαν ἐκ τοῦ-οεσσα· οἶον, Σκοτοῦσσα, Πιθηκοῦσαι, Ἀργινοῦσαι κτλ. Ἀλλὰ Συράκουσαι, Συρακούσιοι καὶ τὸ βραχυλὸν Συρακούσιοι, ἦσαν οὕτως εὐχρηστικά καὶ εἰς τοὺς ἀρχαίους.

14. Ποσότης τῶν συλλαβῶν κατὰ θέσιν.

§. 668. Ἐθεωρήσαμεν ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τοῦ §. 663 τὴν ποσότητα τῶν συλλαβῶν γραμματικῶς, ἤγουν κατὰ τὴν φυσικὴν καὶ ἄσχετον ποσότητα, τὴν ὁποίαν ἀπέδιδαν εἰς αὐτὰς οἱ πατέρες τῆς γλώσσης. Ἀλλ' οἱ ποιηταὶ ἔχουσι καὶ ποσότητα σχετικὴν. Διότι καὶ μακρὰ ἐκ φύσεως ἐλάμβαναν ὡς βραχέα διὰ τὴν πρὸς τὰς ἐφεξῆς συλλαβὰς σχέσιν των, καὶ δίχρονα βραχέα παρατηρούμενα εἰς τοὺς συγγραφεῖς καθ' ἑαυτὰ, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ φυσικώτατα βραχέα ε καὶ ο ἐμάκρυναν διὰ τὴν σχετικὴν ταύτην θέσιν των. Τὰ παρατηρηθέντα λοιπὸν ἐκ τῆς σχέσεως ταύτης ἐκθέτομεν ἐφεξῆς συντόμως.

§. 669. Πᾶν φωνῆεν ἐκλαμβάνεται μακρόν, ὅταν μετ' αὐτὸ ἀκολουθοῦν δύο ἄφωνα ἢ ἓν διπλοῦν εἴτε ἐπὶ τῆς αὐτῆς (§. 636) εἴτε ἐπὶ τῆς ἀκολούθου λέξεως· οἷον ἔ_πταισιν, Ἄ_γγελος, λέ_ξις, προί_αψε, κύ_νεσσι, ἔ_φερε_ξύλα.

Σημ. Σημειόνομεν ἐνταῦθα διὰ τὰ ἐν γένει θεωρούμενα θέσει ἢ φύσει μακρὰ, ὅτι πολλάκις τὸ αὐτὸ φωνῆεν εἶναι διπλῶς μακρόν· οἷον, Λῆ_μιος, Χα_ρώνδας, μ_ἄλλον, πρ_ᾶξις, πρ_ᾶγμα. Διὰ τοῦτο καὶ εἰς τὸ πρᾶσσω, πρ_ᾶξω πρέπει νὰ ἐκλάβωμεν τὸ α καὶ φύσει καὶ θέσει μακρόν. Ἀλλὰ τάσσω, τ_ᾶξω εἶναι μόνον θέσει μακρόν ὡς τὸ τ_ᾶξις, τ_ᾶγμα· καὶ καθὼς ἐδιακρίνοντο κατὰ προφορὰν τὸ Κῦ_κλωψ ἀπὸ τὸ Κέ_κροψ, οὕτω βέβαια ἐδιακρίνετο καὶ τὸ θῶ_ραξ (Γεν. α_κος) ἀπὸ αὔ_ραξ (γεν. α'_κος). Πρέπει λοιπὸν τὰ θέσει ἢ φύσει μακρὰ νὰ συμπεραίνωνται ἐκ τῶν τῶνων καὶ νὰ διακρίνονται ἐκ συγκρίσεως τῶν παραγῶγων ἢ συγγενῶν των· οἷον, εἰς τὸ πρᾶσσω φύσει μακρόν α, ὅτι πρ_ᾶξις· τάσσω θέσει μακρόν, ὅτι τ_ᾶξις.

§. 670. Ἐὰν δὲ ἐκ τῶν δύο ἀκολούθων συμφώνων τὸ μὲν πρῶτον εἶναι ἄφωνον, τὸ δὲ δεύτερον ἀμετάβολον, τὸ προηγούμενον φωνῆεν μένει βραχύ· οἷον, ἄ_τεκνος, δίδ_ραχμος, γενέ_θλη, δύ_σποτμος. Οἱ ποιηταὶ τὰς βραχείας ταύτας συλλαβὰς ἐκλαμβάνουσι κοινὰς, ἤγουν ἄλλοτε μὲν τὰς μεταχειρίζονται ὡς μακράς, ἄλλοτε δὲ ὡς βραχείας κατὰ τὴν χρεῖαν, καὶ ἐν γένει λαμβάνουσι κοινὴν πρὸ ἀφώνου ἢ ἀμεταβόλου συλλαβήν.

Σημ. Ἐξαιροῦνται ἐκ τοῦ κανόνος ὅταν κῆνται πρὸ ἀμεταβόλου τὰ μέσα β, γ, δ· διότι τότε μακρύνουσι τὴν πρὸ αὐτῶν συλλαβήν· οἷον, πέ_πλε_γμα, βέ_βλος, ἐ_νοδμος· Εὐ_ριπ. Ἰ_κέτι. 145 εἰσαῦ | θις £ | β_λαψε κτλ. Ὅς τὰ κλεινὰ

αἰνέματι ἔγωγε. Ἀλλὰ θέλωμαι μὲ ε βραχὺ εἶναι· εἰς τὸν Εὐριπ. Ἡρακλ. 169
 καὶ ἐδῶ ὅμως φαίνεται ἀσπασία· ὅσον, πολὺ γλωσσος Αἰσχύλ. Προμ. 172. ε βλα-
 ψε Σοφοκλ. Ἡλ. 420.

§. 671. Τὴν θέσει μακρὰν συλλαβὴν (§. 669) φυλάττου-
 σιν οἱ ποιηταὶ καὶ ὅταν τὰ δύο σύμφωνα δὲν εὐρίσκωνται εἰς
 τὴν αὐτὴν λέξιν. Ὅταν τὰ δύο σύμφωνα εἶναι μοιρασμένα εἰς
 δύο λέξεις, τὸ μᾶκρος εἶναι χωρὶς ἐξαίρετως· ὅσον, οἶλον
 τέκος. Ἀλλ' ἐὰν τὰ δύο σύμφωνα εὐρίσκωνται εἰς τὴν ἀρχὴν
 τῆς ἐπομένης λέξεως, τὸ μᾶκρος μὲν εἶναι κανονικόν, ὥς εἰς
 τὸν Ὅμηρον· Ἐνθα | σφιν κατὰ, —, Χαῖρε | ξεῖν—. Ἰλ. ζ, 73
 αὐτε | Τρῶες· ἀλλ' ὅχι πάντοτε, ἐκτὸς ἐὰν παραληρῇ εἰς βο-
 ῆθειαν ὁ τόνος τοῦ ῥυθμοῦ (Ζήτ. κατωτ. §. 675). Οἱ Ἀττικοὶ
 ποιηταὶ φυλάττουσι τὸ τοιοῦτον μᾶκρος ἀκριβέστερα, ἐκτὸς ὅτι
 εἰς ἄρῳγον πρὸ ἀμεταβόλου λαμβάνουσιν ἐνταῦθα τὴν συλλαβὴν
 βραχεῖαν· ὅσον, (Ἰριγέν. Ταύρ. 1317) Πῶς ρῆς; | τῆ
 πνεῦ | μχ.

§. 672. Εἰς τὴν ιδιότητα τοῦ ἐξαμέτρου ἀνήκει ἡ διαφορὰ
 τῆς φυσικῆς ποσότητος. Οὕτω τὰ εἰς τὴν Ἀττικὴν γλῶσσαν
 πάντοτε βραχέα λαμβανόμενα καλῶς, ἴσος, οἱ ἐποποιοὶ τὰ με-
 ταχειρίζονται μακρά, ὅποτε τὸ ἴσος γράσσεται ἴσος. Ἀλλὰ ἐκ-
 λαμβάνουσιν οἱ ἐποποιοὶ ἀσπάζως· ὅσον, ἀνὴρ, Ἄρης, τῶν ὁποίων
 ἡ πρώτη συλλαβὴ ἄλλως εἶναι πάντοτε βραχεῖα. Ὅταν τοιαῦ-
 τα ὀνόματα ἐπαναλαμβάνωνται, εἰς τὸ δεύτερον ἀλλάσσουν τὴν
 ποσότητά· ὅθεν ἡ πολλάκις ἀπαντωμένη εἰς τὸν Ὅμηρον προσ-
 φώνησις Ἄρες, Ἄρες· καὶ εἰς τὸν Θέοργν. τὰ μὴ καλὰ κα-
 λὰ πέφτανται.

Σημ. Ἀρὰ, ἐπικῶς ἀρῆ, ἡ κατάρη, εἰς μὲν τοὺς Ἀττικοὺς ποιητὰς εἶναι βρα-
 χὺ, εἰς δὲ τοὺς ἐποποιοὺς μακρόν. Εἰς δὲ τὸ ἀρῆ, ἡ δυστυχία, τὸ α λαμβά-
 νουσι βραχὺ καὶ οἱ ἐποποιοί.

§. 673. Ἄλλοι δὲ βλέπωμεν καθαρώτερα, ὅτι λέξις τις εἶχε
 τὴν προσδωσμένην καὶ εὐχρηστον ποσότητά της, καὶ μό-
 νον πρὸς χάριν τοῦ ῥυθμοῦ ἐγίνετο ἐξαίρεσις. Δὲν πρέπει ὁ-
 μως νὰ ἐκλάβωμεν ἀπόλυτον τὴν ἐλευθερίαν ταύτην, διὰ τῆς
 ὁποίας ἤθελαν ἀφανισθῇ αἱ χάριτες, καὶ τὰ θέλητρα τῶν ἀ-

ρίστων τεχνιτῶν. Τοὺς ἀρχαίους ἐκείνους αἰοδοὺς ἐπεριώριζε τὸ ἴδιον αὐτῶν αἶσθημα οὕτως, ὥστε ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον λέξεις τινὲς καὶ τύποι καὶ προσδιορισμέναι περιστάσεις ἦσαν, ὁπότε ἐλάμβαναν τὴν ἄδειαν ταύτην. Καὶ μάλιστα

α'. Εἰς κύρια ὀνόματα Ἀπόλλωνος μὲ μακρὸν α. Ἐλευσί-
νιδαο μὲ βραχὺ τὸ πρῶτον ι (Γγμν. Ἀφρ. 105).

β'. Εἰς λέξεις πολλὰ βραχέα περιεχούσας αἶον, ἀπονέεσθαι, ἀθάνατος, τῶν ἑποίων ἡ πρώτη συλλαβὴ μακρύνεται. Διὰ τοῦ-
το τὸν ῥυθμὸν τοῦτον τοῦ ἀθάνατος ἐστερέωσαν ἔπειτα ὅλοι οἱ
ποιηταί.

γ'. Εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ἐξαμέτρου, ὅπου ὁ Ὅμηρος θέτει καὶ
ἔπειτα | δὴ—, καί, Φίλε κα- | σίγη- | τε.—

§. 674. Ἄλλη ποιητικὴ ἄδεια φαίνεται εἰς τὴν ῥυθμικὴν
ἔκτασιν τῶν συλλαβῶν. Περὶ τούτου πρέπει νὰ ἐξεύρωμεν ἀπὸ
τὴν Μετρικὴν, ὅτι ἄρσις κατὰ τὴν σημασίαν τῶν τεχνολογί-
στων, μάλιστα τῶν νεωτέρων, λέγεται ἐκεῖνο τὸ μέρος τοῦ πο-
δὸς εἰς τὸ ὁποῖον πίπτει ὁ τόνος ἢ τὸ κύπημα τοῦ ῥυθμοῦ
μὲ φθόγγον ὑψηλότερον, τὰ δὲ ἄλλα μέρη λέγονται θέσεις.
Εἰς τὸν δακτυλικὸν ἐξάμετρον στίχον εὐρίσκεται πάντοτε ἡ ἄρ-
σις εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ ποδὸς, ὅπου ἀναγκαίως εἶναι μακρὰ
συλλαβή, ἥτις δὲν δύναται ποτε νὰ ἀναλυθῇ εἰς δύο βραχείας.
Εἰς τὸν Πυρρίχιον ἡ μία τῶν βραχειῶν συλλαβῶν αἵρεται, ἡ
δὲ ἑτέρα τίθεται. Εἰς τὸν Σπονδαῖον ἡ μία τῶν μακρῶν αἵρε-
ται ἡ δ' ἑτέρα τίθεται. Εἰς τὸν Τροχαῖον αἵρεται ἡ πρώτη ἡ
μακρὰ, καὶ τίθεται ἡ βραχεῖα· τὸ ἐναντίον δὲ εἰς τὸν Ἰαμβον,
τίθεται μὲν ἡ πρώτη ἡ βραχεῖα, αἵρεται δὲ ἡ μακρὰ ἡ δευτέ-
ρα Ζήτ. τὸ περὶ Προσωδ. τοῦ Σπιτσενέρου σελ. 3 εἰς τὸν δεύ-
τερον τόμον τοῦ Λεξικοῦ. Τούτων τεθέντων

§. 675. Ἐὰν εἰς τὰ ἡρωϊκὰ ἐξάμετρα ἡ τελευταία συλ-
λαβὴ λέξεως εἶναι ἀρχὴ ποδὸς, ἡ συλλαβὴ αὕτη σχηματίζει
τὴν ἄρσιν. Ἐδῶ δ' ἐπικὸς ῥυθμὸς βοηθεῖ τὴν μεταβολὴν τῆς
ποσότητος οὕτως, ὥστε ἔαν εἶναι ἡ εἰρημένη συλλαβὴ βραχεῖα,
μὲ μόνην τὴν δύναμιν τοῦ ἀριθμοῦ δύναται νὰ ὑψωθῇ εἰς μα-

κράν· οἶον (Ἰλ. ε. 359) Φίλε κα- | σίγη- — τε κόμ- | σαι.
καί (Ἰλ. α. 51), βέ- | λος ἔχε- | πευκὲς ἐ- | ρεῖς. Ἀλλὰ
τόσον ἀπλῆ, ὥς εἰς τὰ παραδείγματα ταῦτα, δὲν ἀπαντᾷται
πάντοτε ἡ ἔκτασις αὕτη· γίνεται δὲ πάντοτε εὐκολωτέρα διὰ
τῆς κατὰ θέσιν ἐκτάσεως (§. 671). οἶον, ὅτι ρα θνήσκοντας
ὀρᾷτο.

§. 676. Μακρύνονται δὲ τὰ βραχέα καὶ ὅταν ἡ ἐρεξὴς
λέξις ἄρχεται ἀπὸ ἀμετάβολον, τὸ ὁποῖον εἰς τὴν ἐκφώνησιν
δύναται νὰ διπλασιασθῇ εὐκόλως· οἶον, (Ἰλ. ε. 748) Ἦρη |
δε μᾶ- | σιγι-, καὶ (Ἰλ. δ. 274) ἅμα δε νέφος | εἶπετο.
Μάλιστα δὲ τὸ ρ διπλασιάζεται εἰς τοιαύτας περιστάσεις τόσον
εὐκόλα, ὥστε καὶ ἡ Ἀττικὴ ποίησις τὴν πρὸ τοῦ ρ βραχεῖαν
συλλαβὴν μεταχειρίζεται μακρὰν καὶ εἰς τὴν θέσιν καὶ εἰς τὴν
ἄρσιν· οἶον (εἰς τὴν ἄρσιν ἐξαμέτρου) τοῦ | προσώ- | που τᾶ |
ράκη Ἀριστοφ. Πλοῦτ. 1065· καὶ (εἰς τὴν θέσιν τοῦ σπονδαίου
μεταξὺ τῶν Ἀναπαίστων), αὔται | δὲ ῤ- | νας ἔχου- | σι
Ἀριστοφ. Νεφ. 343· καὶ ὅπου εἶναι χρεῖα βραχεῖας συλλαβῆς,
ἀποφεύγουσι τὸ ἐπόμενον ρ.

§. 677. Τὸ βραχὺ φωνῆεν ἐλαμβάνετο μακρὸν εἰς τὴν ἄρ-
σιν, ὅταν εἶπετο μετ' αὐτὸ μία τῶν λέξεων ἐκείνων, αἵτινες
εἰς τὴν ἐκφρασιν εἶχαν τὸ δίγαμμα (§. 534.), τοῦ ὁποῖου ἡ
δασύτης ἐξέτεινε τὸ προηγούμενον φωνῆεν. Διὰ τοῦτο συχνότα-
τα ὁμηρικοὶ στίχοι τελειοῦνται εἰς τὰς ἀντωνυμίας ὅς ἐκ τοῦ
ἐ· οἶον, θυγατέ- | ρα-ῆν, -πόσε- | ἰ ᾠ-κτλ.

§. 678. Καθολικὸς κανὼν διὰ τοὺς δακτυλικούς καὶ ἀνα-
παιστικὸς στίχους εἶναι, καὶ ἐξαιρέτως διὰ τοὺς ἐξαμέτρους,
ὅτι τὰ μακρὰ φωνήεντα καὶ αἱ δίφθογγοι ἐπὶ τέλους λέ-
ξεως πρὸ λέξεως ἀρχομένης ἀπὸ φωνήεντος λαμβάνονται
βραχέα· οἶον, ἔπλευ ἅ- | ριστος, -ἔσσειται | ἄλγος-σο- |
φωτέρη | ἄλλων. Ἀλλ' ἐὰν τὸ τοιοῦτον συμβῇ εἰς τὴν ἄρσιν,
ἡ συλλαβὴ χρτεῖ τὸ ἴδιον αὐτῆς φυσικὸν μάκρος. Παρεκτὸς
ὅμως τούτων ἐφυλάττετο τὸ μάκρος εἰς τοιαύτας περιστάσεις,
ἀλλὰ σπανίως, ὅταν ἡ ἐπομένη συλλαβὴ εἶχε πρὸ ἑαυτῆς δι-

γαμμα (Ζήτ. §. 534). Εἰς τὰ ἐξάμετρα ὁμως τῶν Ἀττικῶν ποιητῶν ἡ συστολή αὕτη δὲν ἦτο ἀναγκαία, ἐπειδὴ ἀπέφευγαν πάντοτε τὴν χασμωδίαν, εἰς ἐξαιρεθῇ τὸ τί (τί οὖν; τί εἴπας;) καὶ τὸ ὅτι καὶ περὶ καὶ τὸ οὐδὲ εἶς.

§. 679. Καὶ ὅταν δὲ μακρὸν ἡ δίφθογγος κῆται πρὸ φωνήεντος ἐπὶ τῆς αὐτῆς λέξεως, λαμβάνεται βραχὺ, ἀλλὰ μόνον εἰς λέξεις τινὰς καὶ τύπους, αἱ ὁποῖαι εἰς τὴν ἔκφρασιν τῶν πρέπει νὰ περιεῖχάν τι, τὸ ὁποῖον ὠδήγει εἰς ταύτην τὴν συστολήν· οἷον (Ἰλ. 380) βέβλη'αι· — εἰς τὸ ποιεῖν (τὸ ὁποῖον γράφεται συχνάκις καὶ ποιεῖν), ποῖος καὶ τὰ συσχετικά του. Ἀλλὰ πᾶς τοιοῦτος μακρὸς φθόγγος βραχύνεται πάντοτε πρὸ τοῦ δεικτικοῦ ι (§. 28)· οἷον, τουτοῦι, αὐτῆι, αὐταῖι κτλ. καὶ εἰς τὸ ἐπικὸν ἐπειὴ ἀντὶ ἐπειδὴ.

Σημ. Ἐν γίνεσι φωνῆν πρὸ φωνήεντος μένει ἀμφίβολον κατὰ τὴν ποσότητα, ἐπειδὴ οἱ ποιηταὶ τὰ ἐμεταχειρίζοντο ἄλλοτε ὡς μακρὰ, καὶ ἄλλοτε ὡς βραχέα. Ἐπειδὴ δὲ τὴν ποσότητα τῶν συλλαβῶν μανθάνομεν ἀπὸ τοῦ ποιητῆς, διὰ τοῦτο πολλῶν μᾶς λείπει ὁ λόγος νὰ βεβαιώσωμεν κανονικῶς τὴν ἀλήθειαν. Πολλὰ λοιπόν, παρεκτὸς τῶν παρατηρηθέντων μέχρι τοῦδε, ἀφίνονται εἰς τὴν ἰδίαν τοῦ ἀναγνώστου παρατήρησιν.

§. 680. Κάποτε τὰ εἰς μίαν λέξιν εὐρισκόμενα ἄσυναιρέτως δύο φωνήεντα προσφέρουσιν οἱ ἐποποιοὶ ἀντὶ ἑνός· ὀνομάζεται δὲ τοῦτο Συνίζησις ἢ Συνεχωήνησις. Εἶναι λοιπόν κυρίως κῆσις ἄγραφος ἀφινόμενη εἰς τὸν ἀναγνώστην νὰ τὴν διαβάσῃ ὅπως ἀγαπᾷ. Τὴν μεταχειρίζονται δὲ συχνότατα ὁ Ὅμηρος καὶ οἱ κατ' αὐτὸν γράφοντες. Γίνεται δὲ

Α'. Ἐπὶ τῆς αὐτῆς λέξεως, περὶ τῆς ὁποίας σημειόνομεν ἐς Ὅμηρου τὰς ἐφεξῆς περιπτώσεις:

α. Συχνότατα ἀποτελεῖ συνίζησιν τὸ ε, καὶ μάλιστα 1) μὲ τὸ α εἰς τὰς συλλαβὰς εα, εα, εαι, εας· οἷον, στήθεα, Ἰλ. λ. 282. ἐᾷ, Ἰλ. ε, 256· γνῶσαι, Ἰλ. β. 367· πολέας, Ἰλ. α. 559· ἡμέας, Ἰλ. θ. 221 κτλ. 2) μὲ τὸ ο εἰς τὰς συλλαβὰς εο, εος, εον, εοις, εοιτ. εου· οἷον, Ἰσχεο, Ὀδυσ. ω. 323. Πηλέος, Ἰλ. α. 489· ἄφρεον, Ἰλ. λ. 282· ἀελπτέοντες, Ἰλ. η. 310· θεοί, Ἰλ. α. 18· χρυσέοις, Ἰλ. δ. 3· οἰκέοιτο, Ἰλ. δ. 18.

χρυσέου, 'Ιλ. β. 268. — 3) μὲ τὸ ω εἰς τὰς συλλαβὰς εω, εω, εων, εωμ, εως, εωτ, εωτ· οἶον, Πηληϊάδεω, 'Ιλ. α, 1. χρυσέω, 'Ιλ. α. 15. στηθέων, 'Ιλ. κ. 95. στέωμεν, 'Ιλ. λ. 348. εἰλέωσιν, 'Ιλ. β. 294. τεθνεῶτι, 'Οδυσ. τ. 331. μεμνέωτο, 'Ιλ. ψ. 361.

β'. Τὸ α ἀποτελεῖ συνίζησιν εἰς τὸ ἀνάειρ', 'Ιλ. ψ. 724. καὶ ἀεθλεύων, 'Ιλ. ω. 734.

γ'. Τὸ ι ἀποτελεῖ συνίζησιν εἰς τὸ πόλις, 'Ιλ. β. 811. πόλις, 'Οδυσ. θ. 560. Αἰγυπτίας, 'Ιλ. ι. 382. Αἰγυπτίῃ δ, 'Οδυσ. 229, καὶ 127 Αἰγυπτίης· Ἰστίαυν, 'Ιλ. β. 537.

δ'. Τὸ ο ἀποτελεῖ συνίζησιν εἰς ἄλλοειδέα, 'Οδυσ. ν. 194 (ἔπου ὅμως ὁ Βούτυρνος Λεξιλ. Β. σελ. 270 ἀντὶ ἄλλοειδέα φρινέσκειτο ἐκ τοῦ κώδικος τοῦ Ἀρληίου εἰσέγαγε φαίνετο, καὶ κρίνει τὸ ἐφεξῆς νὰ ἀναγινώσκεται μὲ τὸ δίγαμμα: ἄλλοFFειδέα) καὶ ὄγδοον, 'Οδυσ. ξ. 287.

ε'. Τὸ υ ἀποτελεῖ συνίζησιν μόνον εἰς τὸ θακρόσι, 'Οδυσ. σ. 173.

ς'. Καὶ μακρὰ δὲ φωνήεντα καὶ δίρθοργοι ἀποτελοῦσι καὶ ποτε συνίζησιν ὡς ἀποδεικνύουσι τὰ ἐφεξῆς Ὀμηρικὰ παρὰδείγματα: δηρίο, 'Ιλ. β. 415. δηρίων 544. δηρίσι, 'Ιλ. δ. 373. ἦιχ, 'Οδυσ. ε. 266. Ἐνυαλίῳ, 'Ιλ. η. 166.

Β'. Συμβαίνει δὲ συνίζησις καὶ ἐπὶ δύο λέξεων, ἐκ τῶν ἰσχυρίων ἢ μίχ λήγει εἰς μακρόν, ἢ δὲ ἑτέρα ἄρχεται ἢ ἀπὸ μακροῦ ἢ ἀπὸ βραχέος. Εἰς τὸν Ὀμηρον γίνεται τοιαύτη συνίζησις εἰς τὰς λέξεις ἐπεὶ, ἦ, ἦ, δῆ, μὴ καὶ τὰς καταλήξεις η καὶ ω· οἶον, ἐπεὶ οὐδ', 'Ιλ. ν. 777, ἦ οὐχ, 'Ιλ. ε. 349 καὶ 466 ἦ εἰσόκεν, ἦ εἰπέμεναι, 'Οδ. δ. 682. δὴ ἀφνειότατος, 'Ιλ. υ. 220. μὴ ἄλλοι, 'Οδυσ. δ. 165. εἰλαπινή ἦε γάμος, 'Οδυσ. α, 226. ἀτθέστω οὐδ' υἱόν, 'Ιλ. ρ. 89.

Εἰς τὸν Πίνδαρον ἀπαντᾷται συχνότατα κατὰ τὸ μέτρον λέξεως ἢ συνίζησις καὶ εὐρίσκεται παρεκτός τῶν εἰς τὸν Ὀμηρον παρατηρηθέντων γραμμάτων προσέτι εἰς τὰς συλλαβὰς αι, αο, αος, αο, ιι. Σπανιωτέρα εἶναι εἰς τὸν ποιητὴν

τοῦτον ἢ μεταξὺ δύο λέξεων. — Τοῦ Θεοκρίτου αἱ συνίζησις περιορίζονται εἰς τὴν συλλαβὴν εὐ καί μενέην ἐν μέσῳ λέξεως. — Εἰς τοὺς Ἀττικοὺς ποιητὰς ἡ συνίζησις συμβαίνει εἰς τὰς λέξεις θεός, θεὸν καὶ εἰς κύριά τινα δνόματα, ὡς εἶναι τὸ Νεοπτόλεμος. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲ μεταξὺ δύο λέξεων καὶ μάλιστα εἰς τὰ μόρια ἢ καὶ μὴ πρὸ τῶν εἰ, ου, α. οἱ οἶον, μὴ εἰδέναι, μὴ οὐ, ἢ οὐ, μὴ ἄλλα. Συχνάκις δὲ καὶ ἐπεὶ οὐ (ὡς ἱαμβος) Σοφοκλ. Φιλοκτ. 446.

Σημ. α. Εἰς τὴν ὁμιλουμένην γλῶσσαν ἀπαντᾷται συχνότατα ἡ συνίζησις· οὕτως ὢλων σχεδὸν τῶν εἰς ια οὐδετέρων προσέρομεν μονοσυλλάβως τὰς δύο τελευταίας συλλαβάς· οἶον, βῶδιζ, μαχαίρια, ἀγκούρια κτλ. τὴν διὰ πρόθεσιν, πωλλὰς λέξεις ἀρχομένας ἀπὸ δύο φωνηέντων ὡς Ἰωάννης, ὑαλία, ὁπότε ἐκ τῆς συνίζησεως γεννᾶται φθόγγος τις συγγενῆς τοῦ γ· οἶον, Γιάννης, γυαλιὰ, γιά, κτλ. Τὴν συνίζησιν ταύτην διὰ τὰ παραστήσουσι οἱ λόγιοί μας μεταχειρίζονται τὴν ὑφ' ἑν· οἶον, ὕαλιζ, για κτλ. Ἀλλ' εἶναι καλῆτερον κατὰ κρίμιν τῶν παλαιῶν τὰ γράφωμεν χωρὶς τοῦ σημείου τούτου, καὶ τὰ ἀφίνωμεν εἰς τὴν ἐκφώνησιν τῶν λαλούντων ἢ ἀναγινωσκόντων, ὅταν μᾶς εἶναι ἀναγκαία ἡ συνίζησις αὕτη, μάλιστα εἰς τὴν νεωτέραν στιχοιργίαν, καὶ εἰς τὴν χρῶσιν τῆς πάντη χυδαίας γλώσσης.

Σημ. β'. Ἡ συνίζησις εἶναι μᾶλλον πάθος λέξεως, ἢ κρᾶσις ἄγραφος, ὡς εἴπαμεν εἰς τὸν ἀνωτ. §. παρὰ προσωδιακὸς κανὼν· διὰ τοῦτο οἱ νεώτεροι γραμματικογράφοι τὴν συγκαταριθμοῦν εἰς τὰ πάθη. Ἀλλ' ἐπειδὴ μόνον εἰς τὰ ποιήματα συναντᾷται, διὰ τοῦτο ἡμεῖς τὴν μετετοπίσαμεν ἐνταῦθα ἐλευθερόνους κατ' ἀρχὰς τοὺς πρωτοπείρους ἀπὸ θεωρίας ἀλλοτριᾶς τῆς πεζογραφίας. — Ἀλλὰ καὶ τὰ περὶ προσωδίας πρέπει οἱ μαθηταὶ τὰ ἐξακριβώνουσι ἐντελέστερα εἰς τὰς κατὰ πλάτος γεγραμμένας πραγματείας, ὅποια εἶναι ἢ ὑφ' ἡμῶν ἐρμηνευθεῖσα τοῦ Σπιττενέρου, τὴν ὁποῖαν ἀνεφέραμεν ἐνταῦθα πολλάκις.

BIBLION TRITON

Εἰσαγωγή εἰς τὴν Ποιητικὴν.

1. Τὰ κυριώτερα εἶδη τῶν ποιημάτων.

§. 681.

Τῶν προπατόρων μας ἡ ποίησις εἶχεν οὐσιῶδες μέρος νὰ συνθέτῃ τὰ μακρὰ μὲ τὰ βραχέα εἰς τρόπον ἀρμονικόν, ὅστις ἐγοήτευε τὰς ἀκοάς των, ἀλλ' εἰς ἡμᾶς μένει μέγα μέρος αὐτοῦ ἀνεπαίσθητον. Εἶδη δὲ τῶν ποιημάτων τὰ κυριώτερα εἶναι δύο, ἡ ἐποποιία, καὶ τὸ δράμα. Διὰ τοῦ πρώτου ἐδιηγούντο μὲ ἔκτασιν πρᾶξιν τινα μεγάλην. Διὰ δὲ τοῦ δευτέρου παριστανομένου εἰς τὸ θέατρον ἐποιοῦν τὰ διάφορα πρόσωπα, ὅσα εἶχαν κοινωνίαν εἰς πρᾶξιν τινα, νὰ ὁμιλῶσι καὶ νὰ πράττωσι κατὰ μίμησιν τῶν λελούτων καὶ πραττόντων εἰς τὸν κοινὸν βίον. Τοῦ πρώτου παράδειγμα κορυφαῖον ἔχομεν τὴν Ἰλιάδα καὶ Ὀδύσσειαν τοῦ Ὀμήρου· τοῦ δὲ δευτέρου τὰ σκηνικά δράματα τοῦ Αἰσχύλου, Σοφοκλέους, Εὐριπίδου καὶ Ἀριστοφάνους. Ἀλλὰ τὸ δεύτερον τοῦτο ὑπεδιαίρειτο πάλιν εἰς δύο· διότι τὸ δράμα ἢ παρίστανεν ἡρωϊκὴν τινα πρᾶξιν, ἢ γοῦν ἔργον καρδίας μεγάλης ἠνωμένον μὲ δυστυχίας, καὶ ὠνομάζετο τραγικόν, ἢ ἐχλεύαζε τὰς μωρίας τῶν ἀνθρώπων καὶ τὰς ἀπέδειχνε καταγελάστους καὶ φευκτάς, καὶ ὠνομάζετο κωμικόν. Ἀλλὰ δὲ εἶδη μικροτέρων ποιημάτων ἦσαν τὸ λυρικόν, τὸ ἐπιγραμματικόν, τὸ διδακτικόν κτλ., τὰ ὅποια πάλιν ὑπεδιαίρουντο εἰς μερικώτερα εἶδη, καὶ τὰ ὅποια ἀρίνομεν νὰ ἐξετάσῃ ἀκριβέστερα ἡ Ποιητικὴ τέχνη.

2. Μέτρα ἢ πόδες.

§. 682. Ὅλα τὰυτὰ τὰ ποιήματα ἐγράφοντο μὲ στίχους.

Πᾶς δὲ στίχος συνεπληροῦτο ἀπ' ἀριθμόν τινα μέτρων, τὰ ὁποῖα ὠνομάζοντο καὶ πόδες. Ποῦς λοιπὸν ἡ μέτρον εἶναι μέρος στίχου ποιητικοῦ. Ἐκ δὲ τῆς διαφορῆς συμπλοκῆς τῶν βραχειῶν καὶ μακρῶν συλλαβῶν προέρχονται διάφοροι πόδες, ἀριθμούμενοι οἱ πάντες ὁκτώ καὶ εἴκοσι.

Α'. Πόδες δισύλλαβοι τέσσαρες.

Σπονδαῖος	- -	ἥρωος
Πυρρίχιος	υ υ	λόγος
Τροχαῖος ἢ Χορεῖος	- υ	δῆμος
Ἰαμβος	υ -	γέλως.

Β'. Πόδες τρισύλλαβοι ὁκτώ.

Δάκτυλος	- υ υ	ἥλιος
Ἀνάπαιστος	υ υ -	ἀγάπη
Τρίμακρος	- - -	κηρύττω
Τρίβραχυς	υ υ υ	λογικὸς
Ἀμφίμακρος	- υ -	Δημοφῶν
Ἀμφίβραχυς	υ - υ	Ὅμηρος
Βάκχιος	υ - -	ἀληθής
Ἀντιβάκχιος ἢ Παλιμβάκχιος	- - υ	αὐστηρός.

Σημ. Ὁ Ἀνάπαιστος λέγεται καὶ Ἀντιδάκτυλος· ὁ δὲ Τρίμακρος καὶ Μοσοστός· ὁ δὲ Τρίβραχυς καὶ Χορεῖος· ὁ δὲ Ἀμφίμακρος καὶ Κρητικὸς.

Γ'. Πόδες τετρασύλλαβοι δεκαεξί.

Δισπόνδειος	- - - -	ἐγχειρίζω
Προκελευσμητικὸς	υ υ υ υ	πολύλογος
Χορίαμβος	- υ υ -	Αἰακίδης
Ἀντίσπαστος	υ - - υ	Ἀλέξανδρος
Διάμβος	υ - υ -	θεηγόρος
Διτροχάιος	- υ - υ	Κλειτόδημος
Ἴωνικὸς ἀπὸ μέζονος	- - υ υ	Δημόσθενες
Ἴωνικὸς ἀπ' ἐλάσσονος	υ υ - -	Διομήδης
Ἐπίτριτος α'	υ - - -	Θεοδότημων
Ἐπίτριτος β'	- υ - -	τοιχορύκτης

Ἐπίτροτος γ'	. . . . .	- - υ	-	αὐτοκράτωρ
Ἐπίτροτος δ'	. . . . .	- - - υ		εἰρήναρχος
Παίων α'	. . . . .	- υ υ υ		ἡμίονος
Παίων β'	. . . . .	υ - υ υ		θεηγόρος
Παίων γ'	. . . . .	υ υ - υ		παράκοιτος
Παίων δ'	. . . . .	υ υ υ -		πολυπαθής.

Σημ. Οἱ τετρασύλλαβοι εἶναι σύνθετοι ἐκ τῶν ἀπλῶν τεσσάρων διτυλλάδων. Ὁ σπονδείσις ἐκ τοῦ Σπονδείου δις λαμβανόμενου· ὁ Περικλευματικός ἐκ τοῦ Πυρρίγιου καὶ οἱ ἄλλοι ὡσαύτως κατὰ διαφόρους συνδυασμούς.

3. Στίχος.

§. 683. Ὁ στίχος γίνεται ἐκ τῶν ποδῶν διαφόρως συντιθεμένων. Τὸ δὲ μετρεῖν καὶ διαιρεῖν τὸν στίχον εἰς τοὺς πόδας του λέγεται ποδιῶζειν ἢ ποδολαγεῖν.

Σημ. Ἡ βραχεῖα συλλαβὴ ἐκλαμβάνεται ὡς μονάς· ἡ δὲ μακρὰ ὡς δυάς, ἔχουσι συγκαίμενη ἐκ δύο βραχειῶν. Διὰ τοῦτο πολλάκις τίθεται σπονδεῖος - - ἀντὶ δακτύλου - υ υ· ἱαμβος δὲ υ - ἀντὶ τριβράχους υ υ υ· σπονδεῖος - - ἀντὶ ἀναπαίστου υ υ - καὶ ἀνάπαλιν.

§. 684. Ὅταν ὁ στίχος περιέχῃ ἓν εἶδος ποδῶν, ἱάμβων ἢ δακτύλων, φέρ' εἰπεῖν, τότε λέγεται καθαρὸς ἱαμβικός ἢ δακτυλικός.

§. 685. Ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν μέτρων ἢ ποδῶν παρονομάζεται καὶ ὁ στίχος· οὕτω δίμετρος, ὅταν περιέχῃ δύο πόδας, τρίμετρος, τετράμετρος, πεντάμετρος, ἑξάμετρος.

Σημ. Οἱ ἀπὸ μικρῶν ποδῶν συγκαίμενοι στίχοι μετροῦνται κατὰ διποδίαν, ἔχουσι οἱ δύο πόδες λαμβάνονται ὡς εἷς. Τοιοῦτοι εἶναι οἱ Ἰαμβικοί καὶ Τροχαϊκοί. Διὰ τοῦτο λέγεται μονόμετρος στίχος ὁ ἔχων δύο πόδας· δίμετρος ὁ τέσσαρα, κτλ. Οἱ δὲ ἀπὸ τῶν μεγάλων, ὅποιοι εἶναι οἱ δακτυλικοί καὶ Ἀναπαιστικοί, μετροῦνται κατὰ μονοποδίαν, ἔχουσι εἷς ποῦς λαμβάνεται εἷς.

§. 686. Ἡ τελευταία συλλαβὴ τοῦ στίχου λαμβάνεται ἀδιαφόρως ἢ μακρὰ ἢ βραχεῖα.

§. 687. Ὁ στίχος λέγεται ἀκατάληκτος, ὅταν ἔχῃ ὀλόκληρον τὸν τελευταῖον πόδα· καταληκτικὸς, ὅταν ἑλλείπῃ κατὰ μίαν ἢ δύο συλλαβάς ὁ τελευταῖος ποῦς· βραχυκατάληκτος, ὅταν πλεονάζῃ μία ἢ δύο συλλαβαί· εἰς τὸ τέλος· ὑπερκατάληκτος δὲ ὅταν πλεονάζῃ μία κτλ.

4. Δακτυλικόν.

§. 688. Α'. 1. Ὁ ἑξάμετρος δακτυλικὸς στίχος συμπλη-
ροῦται ἀπὸ ἑξ ὑδάας, τῶν ὁποίων οἱ πέντε εἶναι δάκτυλοι, ὁ
δὲ ἕκτος σπονδαῖος ἢ τροχαῖος. Ἀλλ' ἐμποροῦν νὰ εἶναι καὶ
σπονδαῖοι ὅλοι παρεκτός τοῦ πέμπτου, ὅστις ἀναγκασίως πρέπει
νὰ εἶναι δάκτυλος· οἶον, (Ὀδυσ. λ. 597)

- υ υ | - υ υ | - υ υ | - υ υ | - υ υ | - -
Αὔτις, ἔ | πειτα πέ | δόνδε κυ | λίνδε το | λᾶας ἄ | ναιδῆς,
ἦγουν, Αὔτις, ἔπειτα πέδόνδε κυλίνδετο λᾶας ἀναιδῆς, καὶ
(Ὀδυσ. ζ. 182)

Ἑσθλὴν | οὐ μὲν | γὰρ τοῦ | γε κρεῖσσ | σον καὶ ἄ | ρειον.
- - | - - | - - | - - | - υ υ | - υ

Σημ. Ὁ ἑξάμετρος δακτυλικὸς ὀνομάζεται καὶ ἡρωϊκὸς στίχος, καὶ ἔπος
Ἡρώων, ἐπεὶ δὴ δι' αὐτοῦ ὑμνήθησαν τὰ ἔργα τῶν Ἡρώων ἀπὸ τὸν Ὅμηρον.

§. 689. Στίχος ἡρωϊκός, τοῦ ὁποίου ἤθελε τύχειν ὁ ἐ. ποῦς
σπονδαῖος, ὀνομάζεται ἰδίως σπονδαϊακός ἢ σπονδαϊάζων· οἶον,
(Ἰλ. β. 190)

Δαιμόνι' οὐ σε ἔρικε, κακὸν ὧς | δεῖδ' ἴσ | σεσθαί·
καὶ (Ἰλ. β. 192)

Οὐ γὰρ πω σῆφκ οἷσθ' οἷος νόος | Ἀτρεΐ | δαο.

Σημ. α'. Ἀπαντῶνται Ἡρωϊκοὶ στίχοι ὅλοι ἐκ σπονδαίων· οἶον, (Ἰλ. λ. 130)
Ἀτρεΐδης· τῷ δ' αὐτ' ἐλ δίφρου γουναζέσθην·
καὶ (Ὀδυσ. φ. 15)

Τῷ δ' ἐν Μεσαίνῃ ξυμβλήτην ἀλλήλοισιν.

Σημ. β'. Σπανιότατα ἐνυπάρχει εἰς τὸ Ἡρώον καὶ ποῦς παρακελευσματικὸς·
οἶον, (Ὀδυσ. φ. 178)

Ἐκ δὲ | στέατος ἔ | νεικε μέγαν τροχὸν ἐνδον ἐόντος.

Ἀλλ' ἐνταῦθα ἐμπορεῖ νὰ ἐκληρθῇ τὸ στεα συνίζησις, ὡσαύτως καὶ εἰς ἄλλην
ὁμοίαν περιπτώσιν.

§. 690. Ὁ τρίτος ποῦς τοῦ ἑξάμετρου πρέπει νὰ περιέχε-
ται εἰς δύο λέξεις, ἦγουν νὰ ἔχη μέρος τῆς ἡγουμένης καὶ
μέρος τῆς ἐπομένης λέξεως. Ὁ δὲ στίχος λέγεται, ὅτι διαι-
ρεῖται εἰς πενθημιμερές. Εἰς τὰ ἀνωτέρω παραδείγματα κατα-
φαίνεται τὸ λεγόμενον. Γίνεται δὲ καὶ νὰ ἄρχεται οὕτως ὅχι
ὁ τρίτος ποῦς, ἀλλ' ὁ τέταρτος· οἶον, (Ἰλ. α. 5)

Οἶωνοῖσι τε πᾶσι· Δι' ὃς δ' ἐτελείετο βουλή

ὅπου ὁ τέταρτος ποῦς περιέχεται εἰς τὸ ας-δ' ετε. Ὁ στίχος οὗτος λέγεται ὅτι διαιρεῖται κατ' ἐφθημιμερές· Ὁνομάζονται δὲ τὰ δύο μέρη κόμματα τοῦ στίχου. Αἱ τοιαῦται τομαὶ δὲν παρβαίνονται χωρὶς φόγον καὶ σφάλμα τοῦ στίχου.

§. 691. Ὁ ἥρωϊκὸς στίχος κατὰ πάθη τινὰ, χωλότητος ὀνομαζόμενα, ἐμπορεῖ νὰ εἶναι Ἀκέφαλος, Μεσόκλαστος καὶ Μείουρος·

α. Ἀκέφαλος εἶναι, ὅταν ἀρχίζῃ ἀπὸ βραχεῖαν συλλαβὴν, ἥγουν ἀπὸ ἱαμβον ἢ ἀνάπαιστον· οἶον, (Ἰλ. ψ. 2)

Ἐπειδὴ νῆάς τε καὶ Ἑλλήσποντον ἴκοντο· καὶ (Ὀδυσ. α. 523)

Ἐπίπονος βέβλητο βοδὸς ῥινοῖο κτλ. καὶ (Ὀδυσ. ι 283)

Νέα μέντοι κατέαξε Ποσειδάων ἐνοσίχθων.

β. Μεσόκλαστος ἢ λαγαρὸς (ὁ αὐτὸς καὶ ὑπόκοιλος, κοῦλος καὶ σφηκοειδής), ὅταν ἔχῃ εἰς τὸ μέσον τροχαῖον ἀντὶ δακτύλου, ἢ ἱαμβον ἀντὶ σπονδείου· οἶον, (Ἰλ. ξ. ι.)

Νέστορα δ' οὐκ ἔλαθεν ἱαχὴ πίνοντά περ ἔμης.

Βῆν εἰς Αἰόλου κλυτὰ δώματα, τόνδ' ἐκίχονον, (Ὀδυσ. κ. 60)

Ἀψ ὄχεα τρόπεον· ὄσσοντο γὰρ ἄλγεα θυμῷ, (Ἰλ. σ. 224).

γ. Μείουρος, ὁ τελευτῶν εἰς πυρρίχιον· οἶον, (Ἰλ. μ. 208)

Τρῶες δ' ἐρρίγησαν, ὅπως ἴδον αἰόλον ὄριν.

§. 692. 2. Ὁ πεντάμετρος δακτυλικὸς, ὅστις λέγεται καὶ ἐλεγείος, διαιρεῖται εἰς δύο κόμματα· τὸ πρῶτον αὐτῶν περιέχει δύο πόδας, οἵτινες ἐμποροῦν νὰ εἶναι ἢ δάκτυλοι ἢ σπονδεῖοι, καὶ πρὸς τούτοις μίαν συλλαβὴν μακράν· τὸ δεύτερον δύο δακτύλους, καὶ πρὸς τούτοις μίαν συλλαβὴν μακράν ἢ βραχεῖαν· οἶον,

ἴξε καὶ	ἄνδανε	τοῖς	ὦν μεγά	λη δύνα	μις
- υ υ	- υ υ	-	- υ υ	- υ -	υ
οὔτοι	ὥσπερ	νῦν	οὔδενός	ἄξιός	εἴ
- -	- -	-	- υ υ	- υ -	-

§. 693. Ὁ ἐλεγείος τίθεται μετὰ ἥρωϊκόν· οἱ δύο δὲ ὁμοῦ

συνιστῶσι δίστιχον ὀνομαζόμενον ἥρωελεγεῖον ἔπος· οἶον, (Θέογν.)

Οὐτ' ἔραμαι πλουτεῖν οὐτ' εὖχομαι· ἀλλὰ μοι εἴη ζῆν ἀπὸ
τῶν δλίγων μηδὲν ἔχοντι κακόν.

Σημ. Διαφέρει ὁ τοῦ Θεοκρίτου παντάμειρος ἀπὸ τὸν Ἑλεγεῖον οἶον, (Εἰ-
δύλ. κθ.)

Οἶνος, ὃ φίλε παῖ, λέγεται καὶ ἀλάθεια
Κάμμες χρὴ μεθύντας ἀλαθείας εὐμεναί
Κἀγὼ μὲν τὰ φρενῶν ἐρέω κέατ' ἐν मुखῷ.

§. 694. Τὰ εὐχρηστώτερα εἶδη τῶν δακτυλικῶν ἑπῶν εἶναι
τὰ ἐφεξῆς.

α. Δίμετρον καταληκτικὸν εἰς δύο συλλαβάς, τὸ ὁποῖον ὀνο-
μάζεται καὶ Ἀδώνιον.

- υ υ | - - θυμὸς ἀνώγει

| - υ τοῖς δ' ὁμόφωνον, Αἰσχ. Ἀγαμέμ. 166.

Δίμετρον ἀκατάληκτον

- υ υ | - υ υ Δαιμόνιοι τροφαί. Πίνδ. Πύθ. Β'. στρ. α.

β'. Τρίμετρον καταληκτικὸν εἰς μίαν συλλαβὴν, ὡς πενθη-
μιμερές (§. 690).

- υ υ | - υ υ | - Καὶ πότμος εὐθυπύρων, Αἰσχύλ. Ἀγαμ.
1014.

Τρίμετρον καταληκτικὸν εἰς δύο συλλαβάς·

- υ υ | - υ υ | - υ ἐν βιότου προτελείοις } Αἰσχύλ.
ἄμερον, εὐφιλόπαιδα } Ἀγαμ.
καὶ γεραροῖς ἐπίχαρτον. } 730.

γ'. Τετράμετρον καταληκτικὸν εἰς μίαν συλλαβὴν

- υ υ | - υ υ | - υ υ | · καρποφόρων Λιβύας ἱεράν, Πίνδ.
Πύθ. δ'.

Τετράμετρον ἀκατάληκτον εἰς δύο συλλαβάς.

- υ υ | - υ υ | - υ οἶον, Ἀρχίλοχ.)
φαινόμενον κακὸν οἶκαδ' ἀγέσθαι.

Τετράμετρον ἀκατάληκτον οἶον, τὸ τοῦ Ἀλκμαῆος

- υ υ | - υ υ | - υ υ | - υ υ

Μᾶσ' ἄγε Καλλιόπα, θύγατερ Διὸς

Ἄρχ' ἐρατῶν ἐπέων, ἐπὶ δ' ἕμερον

Ἵμνω καὶ χαρίεντα τίθει χορόν.

Σημ. Οὗτος λεγόμενος μόνον ἀπὸ τῶς τραγικοῦς καὶ κωμικοῦς, ἔχει τὸν ταλαιωτάτον πόδα Κρητικόν· οἶον, (Σοφοκλ. Φιλοκτ. 827 x 846).

Ἵπν' ἐδύνα; ἀδαῆς, ὕπνε δ' ἀλγέων.

Ἄλλὰ, τέκνον, τάδε μὲν θεὸς ᾄσεται.

δ'. Πεντάμετρον καταληκτικὸν εἰς συλλαβὴν

- υ υ | - υ υ | - υ υ | - υ υ | υ· οἶον, (Πίνδ. Πύθ. Γ'.

ερ. έ.) Οὐρανίδα γόνον εὐρυμέδοντα Κρόνον.

Πεντάμετρον καταληκτικὸν εἰς δύο συλλαβάς· (Εὐρ. Φοίν. 830)

Βρόβαρον ὧς ἀκοὰν ἐδάην, ἐδάην ποτ' ἐν οἴκοις.

έ. Ἑξάμετρον καταληκτικὸν εἰς δύο συλλαβάς·

- υ υ | - υ υ | - υ υ | - υ υ | - υ υ | υ· οἶον, (Εὐρ. Φοίν. 801)

Αἶματι Θήβας, κῶμον ἀναυλότατον προχρρεύεις.

Σημ. Οὗτος ἀπαντᾷται μόνον εἰς τοὺς Δραματικούς ποιητὰς καὶ διαφέρει ἀπὸ τὸν Ἡρόν, καθότι δὲν ἔχει κόμματα ὡς ἐκεῖνος.

ς'. Ἑξάμετρον ἀκατάληκτον· οἶον, (Εὐρ. Ἰκέτ. 277)

Πρὸς σε, γενειάδος, ὦ φίλος, ὦ δοκιμώτατος Ἑλλάδι·

Ἄντομμι ἀμφιπιπνοῦσα τὸ σὸν γόνυ καὶ χέρα δειλαίαν.

§. 695. Εἰς ταῦτα δὲ προστίθεται· α) τὸ Φερεκράτειον

- υ | - υ - | - -

οἶος καὶ Πάρις ἐλθὼν

ἐς δόμον τὴν Ἀτρεΐδαν, Αἰσχύλ. Ἀγαμ. 410.

β'. Τὸ Γλυκόνιον - υ | - υ υ | - υ υ

Κάπρος ἡνίχ' ὁ μαινόλης

Ὀδόντι σκυλακκοτόνω

Κύπριδος θάλος ὦλεσεν.

Σημ. Σπανίως τίθεται· ἐνταῦθα ἀντὶ δακτύλου παιδαῖος· οἶον, (Σοφοκλ. Φιλοκτ. 1147.).

Ἐθνη θηρῶν, οὕς ἔχει.

Ἰαμβικόν.

§. 696. Ὁ Ἰαμβικός στίχος συμπληροῦται ἀπὸ τέσσαρας, ἕξ ἢ ὀκτὼ πόδας, τῶν ὁποίων οἱ μὲν περιττοὶ (ά. γ'. έ. ζ').

εἶναι ἱαμβοὶ ἢ σπονδεῖοι ἢ τριβράχρεις, οἱ δὲ ἄρτιοι (β'. δ'. ζ'. ή.) ἱαμβοὶ. Ἀρετὴ ἱαμβικοῦ στίχου εἶναι νὰ ἔχη ὅσον δυνατὸν πολλοὺς ἱαμβοὺς· ἄριστος δὲ εἶναι ὁ ὅλος ἐξ ἱαμβῶν συγκείμενος. Εἶδη δὲ τούτου εἶναι:

α. Δίμετρος ἀκατάληκτος· οἶον (Ἀριστ. Βάτρ. 387).

- υ | υ - | υ - | υ -

- υ | υ - | υ - | υ -

Ἀναστα συμπαραστῆται

καὶ σῶζε τὸν στυγερὸν χρόνον.

Δίμετρος καταληκτικός· οἶον, (Ἀνακρ. ὦδ. ζ'.)

Ὅταν πίνω τὸν οἶνον

εὐδουσιν αἱ μέριμναι.

Ὁ Ἀνακρέων ἀντὶ τοῦ πρώτου ἱαμβοῦ μεταχειρίζεται πολ-
λάκις ἢ σπονδεῖον ἢ τρίβραχυν ἢ ἀνάπαιστον· οἶον,

Μακαρί | ζομέν | σε τέτ | τιξ

ὅτι δεινῶν ἐπ' ἄκρων

ὀλίγην δόσον πεπωκὼς

βασιλεὺς ὅπως αἰδεῖς.

β'. Τρίμετρος ἀκατάληκτος· οἶον, (Εὐρ. Βάχχ. 1)

υ - | υ - | υ - | υ - | υ -

Ἦκω Διὸς παῖς τήνδε θεβαίων χθόνα

Διόνυσος, ὃν τίττει πόθ' ἡ Κάδμου κόρη.

Σημ. Οὗτος εἶναι ὁ κατ' ἐξοχὴν ὀνομασθεὶς ἀπὸ τῶν νεωτέρων Ἰαμβικός· στίχος, τὸν ὁποῖον ἐμεταχειρίσθησαν εἰς ἐπιγράμματα, καὶ ἀσματογράφοι· τῆς ἐκκλησίας ἐσύνθεσαν κανόνας τῶν μεγάλων μας ἑορτῶν. Διαίρεται καὶ οὗτος ὡς ὁ δακτυλικὸς (§. 690.) εἰς δύο κόμματα, τὸ πρῶτον πενθημιμερὲς ἢ ἐφθημιμερὲς, καὶ τὸ δευτέρον ἐφθημιμερὲς ἢ πενθημιμερὲς. Εἰς αὐτὸ γίνεται προσοχή νὰ μὴ συμβαίῃ ἡ χασμωδία (Ζήτ. ἀνωτ. §. 194.) Τούτον μεταχειρίζεται ἐξαιρέτως εἰς τὰς σκηνάς του ὁ Εὐριπίδης. Οἱ ἄρτιοι αὐτοῦ πόδες δέχονται καὶ τρίβραχυν (υ υ υ = υ -), καὶ σπανίως ἀνάπαιστον (υ υ -). Οἱ δὲ περιττοὶ καὶ δάκτυλον καὶ τρίβραχυν, καὶ παρακελευσματικὸν ἢ ἀνάπαιστον.

γ'. Ὁ ἔχων τὸν ἕκτον πόδα σπονδεῖον ἢ τροχαῖον ὀνομά-
ζεται Σκάζων ἢ χολίαμβος· οἶον (Θεόκρ. ἐπίγρ. κά.)

υ - | υ - | υ - | υ - | υ - | - υ

Ὁ μουσοποιὸς ἐνθάδ' Ἰππώναξ κεῖται

Εἰ μὲν πονηρὸς, μὴ ποτέρῃ τῷ τύμῳ.

δ'. Τετράμετρος καταληκτικὸς, εὐχρηστον εἰς τοὺς κωμικοὺς θέτοντας ἀμοιβαίως σπονδεῖον καὶ ἱάμβον οἶον, (Ἀριστοφ. Ἰππ. 455).

ὦ γεννικώτατον κρέας, ψυχὴν τ' ἄριστε πάντων
καὶ τῇ πόλει σωτὴρ φανείς, ἡμῶν τε τοῖς πολίταις.

Σημ. Εἰς τούτου τὸν τέταρτον πόδα ἐμβάίνει καὶ τρίβραχος ἢ ἀνάπαιστος ἢ παρακλειευματικὸς ἀντὶ ἱάμβου οἶον, (Ἀριστοφ. Θεσμοφ. 567.)

(Ἄλλ' ἐκποκίῳ σου τὰς ποκίδας· οὐ ποτε· μὰ Δία σύγ' ἄψει.)

Οὐδ' ὥς τὸν ἄνδρα τῷ πελέκει γυνὴ κατεσπόδησε. Αὐτόθ. 561.

Τετράμετρος ἀκατάληκτος οἶον, Ἀλκαῖος.

Δέξαι με κωμάζοντα, δέξαι, λίσσομαι σε, λίσσομαι.

6. Τροχαϊκόν.

ζ. 697. Γ'. Τὸ τροχαϊκόν συμπληροῦται ἀπὸ δύο, τέσσαρας, ἕξ καὶ ὀκτὼ πόδας, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ μὲν περιττοὶ (α' γ'. ε'. ζ'.) εἶναι τροχαῖοι· οἱ δὲ ἄρτιοι (β'. δ'. ς'. η'.) ἐμποροῦν· νὰ εἶναι σπονδεῖοι, δάκτυλοι ἢ ἀνάπαιστοι

- υ | - υ | - υ | - υ | - υ | - υ | - -
- υ | - - | - υ | - - | - - | - υ | - υ

Εἶδεν δὲ τούτου εἶναι:

α. Μονόμετρον		Ὑπερκατάληκτον
- υ - υ		τρισμακάρ μερόφ,
Στέργε μόχθον,		ὅστις εὐδίως
φεῦγε ὄκνον		ἐκτελεῖ βίον.

β'. Δίμετρον. Ἀριστοφ. Ἀχαρν. 280. Βάχχ. 537

οὗτος αὐτὸς ἐστίν, οὗτος·

παῖς, παῖς, τὸν μιᾶρόν·

ταῦτα μὲν πρὸς ἀνδρὸς ἐστι.

γ'. Τρίμετρον ἀκατάληκτον· Πίνδ. Ὀλυμπ. Γ'. 9.

Δωρίῳ φωνὰν ἐναρμόζει πεδίλῳ.

δ'. Τετράμετρον καταληκτικόν. Σοφ. Φιλοκ. 1402.

Εἰ δοκεῖ, στείχωμεν, ὦ γενναῖον εἰρηκῶς ἔπος.

- τετράμετρον κατὰληκτικὸν σκάζον ἢ Ἰππωνάκτηιον.

Μὴ προτίμα δῆτ' ἐμέ, χρὴ τῷ σκότῳ δικάζεσθαι.

-τετράμετρον ἀκατάληκτον· οἶον, (Ἄνακρ.)

Κλῦθι μεῦ γέροντος εὐέθειρα χρυσόπεπλε κούρη.

7. Ἀναπαιστικόν.

§. 698. Δ'. α. Ἀναπαιστικόν, δίμετρον, Ἀριστοφ. Βάτ. 827.

υ υ - | υ υ - | υ. Χόλον ἐνδρόθεν ἔξει.

β'. Τρίμετρον ἀκατάληκτον.

υ υ - | υ υ - | υ υ - | υ υ -
- - | - - | - - | - -

Μεγάλους μὲν ἰδοῦσα νέους θανάτους, Σοφοκ. Τραχ. 1276.

γ'. Τετράμετρον καταληκτικόν.

ἰστία ἄγν' ἀπ' ἐϋξείνων μεσατοίχων.

δ'. Τετράμετρον. Ἴδε Ἀριστοφ. Νεφ. 957.

8. Χοριαμβικόν.

§. 699. Ε'. α. Δίμετρον καταληκτικόν.

-υ υ - | -υ υ. Ἰπποστῆνοι μείρακες.

β'. Δίμετρον ἀκατάληκτον. Ἀριστοφ. Λυσ. 331.

καί σε καλῶ ξύμμαχον, ὦ

Τριτογένει, ἣν τις ἐκεί-

νας ὑποπίμπρασιν ἀνήρ

γ'. Τρίμετρον ἀκατάληκτον. Ἀριστοφ. Νεφ. 811.

γνοὺς ἀπολάψεις ὅτι πλείστον δύνασαι.

δ'. Τετράμετρον καταληκτικόν. Σαπφῶ

Δεῦτε νῦν, ἄβραι Χαίριτες, καλλίκομοί τε Μοῖσαι.

ε. Πεντάμετρον καταληκτικόν, Καλλίμ.

Δαίμονες εὐμότατοι, Φοῖβε τε καὶ Ζεῦ, διδύμων γε-
νάρχαι.

Ἀντισπαστικόν.

§. 700. ς'. Ἐνόηται μὲ ἰάμβους. Ἀντὶ δὲ τοῦ ἰάμβου πα-
ραλαμβάνεται τρίβραχυς, σπονδεῖος, ἀνάπαιστος ἢ δάκτυλος.

Ἀντὶ δὲ τροχαίου, τρίβραχυς, σπονδεῖος ἢ ἀνάπαιστος.

α. Μονόμετρον ὑπερχατάληκτον.

Ἄναξ λίσσομαι, Σοφοκλ. Οἶδ. Τύρ. 650.

Τί γὰρ ἔδει μ' ὁρᾶν; Αὐτόθι. 1334.

Ἑλλάνων ἄναξ. Ἡλέκτ. 483.

β'. Δίμετρον ὑπερκατάληκτον.

Φίλοι ναυβάται, μόνον ἐμῶν οἴλων, Σορ. Αἰ. 348.

γ'. Τρίμετρον καταληκτικόν.

Δεῦρ' ἔλθ' εἰς χορὸν, ὃ χρυσοτρίαν' ὦ, Ἀριστοφ. Ἰπ. 556.

10. Ἰωνικὸν ἀπὸ μερίζονος.

ζ. 701. Ζ'. Εὐρίσκεται κάποτε καθ' ἑνὸς. Ἡ πρώτη ἢ ἡ δευτέρα μακρὰ συλλαβὴ τοῦ Ἰωνικοῦ ἀπὸ μερίζονος παδὸς ἐμπορεῖ νὰ ἀναλυθῇ. Δέχεται εἰς τὸ τέλος καὶ Μολοσσόν. Σπανίως τελειώνει εἰς τὸν ὁμώνυμόν του πόδα ἀντὶ δὲ τούτου λαμβάνει τροχαῖον ἢ τὸν ἔχει ἐλλιπῆ. Ἡ πρώτη τούτου τοῦ στίχου συλλαβὴ ἐμπορεῖ νὰ εἶναι καὶ βραχυαῖα. Προχωρεῖ ἀπὸ μονομέτρου εἰς πεντάμετρον. Ἄλλ' ἡμεῖς ἐκτεῦθα δύο παραδείγματα μόνον ἐκθέτομεν.

α'. Δίμετρον βραχυκατάληκτον.

Τί δεῖ με χορεύειν; Σοφοκλ. Οἰδ. Τύρ. 896.

Ἐρρεῖ δὲ τὰ θεῖα, 910.

β'. Δίμετρον ἀκατάληκτον.

Τί τοι ποτὲ τὰς ἀπλάστου

κοίτης ἔρος, ὦ ματαιὰ,

σπεύσει θανάτου τελευτάν; Εὐρ. Μήρ. 152.

11. Ἰωνικὸν ἀπ' ἐλάσσονος

ζ. 702. Η'. Συντίθεται πολλάκις ἀπὸ τὸν ὁμώνυμόν του πόδα. Ὁ πρῶτος ποῦς εἶναι κάποτε τρίτος παῖων, καὶ ἑ. ὁ δεύτερος ἐπίτριτος. Κάποτε ἀρχὴ τοῦ στίχου εἶναι ποῦς Μολοσσός, ὅστις βάλλεται καὶ εἰς ἄλλους περιττοὺς τόπους προηγούμενου ἱάμβου. Αἱ μακρὰ συλλαβαὶ ἀναλύονται εἰς δύο. Προχωρεῖ ἀπὸ μονομέτρου ἕως τετράμετρον. Θέτομεν ἐνταῦθα ἓν παράδειγμα μόνον διμέτρου καταληκτικοῦ.

Ὅσια, πότνια θεῶν

Ὅσια δ', ἃ κατὰ γῆν

περὰ χρύσεια φέρεις,

αἶεις οὐχ δσίαν

ὕβριν εἰς τὸν βρόμιον, Εὐριπ. Βάκχ. 370.

12. Παιωνικόν.

§. 703. Θ'. Συντίθεται συχνάκις ἀπὸ τὸν πρῶτον Παίωνα· δέχεται δὲ καὶ τὸν τέταρτον, καὶ τὸν ἀμφίμακρον, καὶ τὸν βακχεῖον, καὶ τὸν παλιμβάκχειον. Ἐνόνεται ἀμοιβαίως μὲ τὸν τέταρτον παίωνα καὶ μὲ τὸν βακχεῖον. Ὁ πρῶτος παίων σπανίως τίθεται εἰς τὸ τέλος. Κάποτε συμπληροῦται ὅλος ἀπὸ ἀμφιμάκρους. Διαλύει τὰς μακρὰς συλλαβάς. Προχωρεῖ ἀπὸ μονομέτρου ἕως ἐξάμετρου. Θέτομεν ἐνταῦθα ἓν παράδειγμα διμέτρου. Ἀριστοφ. Ἰππ. 303.

ὦ μιαρὲ καὶ βδελυρὲ
καὶ κεκράκτα θράστους
πᾶσα μὲν γῇ πλέα,
πᾶσα δ' ἐκκλησία
καὶ τέλη καὶ γραφαὶ
καὶ δικαστήρι' ὦ
βορβοροτάραξι, καὶ
τὴν πόλιν ἅπασαν ἡ-
μῶν ἀνατετυρβακώς.

Σημ. Ταῦτα τὰ ἐννέα εἶδη τοῦ μέτρου λαμβάνουν διαφορὰς μορὰς, καὶ εἰμίζονται πρὸς ἄλληλα πολυτρόπως, καθὼς πλατύτερον καὶ ἀκριβέστερον ἐρμηνεύουσιν αἱ ἰδιαίτεραι πραγματεῖαι τῆς ποιητικῆς τέχνης.

13. Σαπφικόν μέτρον.

§. 704. Ὁ Σαπφικός στίχος συμπληροῦται ἀπὸ πέντε πόδους, τῶν ὁποίων ὁ πρῶτος εἶναι τροχαῖος, ὁ δεῦτερος σπονδαῖος (σπανίως δὲ τροχαῖος) ἢ δάκτυλος, ὁ τρίτος δάκτυλος καὶ οἱ ἄλλοι δύο τροχαῖοι. Πᾶσα δὲ στροφή τριούτων τριῶν στίχων ἔχει κατόπιν καὶ ἓν Ἀδώνιον· οἶον,

Ποικιλόθρον' ἀθανάτ' Ἀφροδίτα,

Παῖ Διὸς δολοπλόκε, λίσσομαί τε

Μῆ μ' ἄσαισι, μηδ' ἀνίσαισι δάμνα

Πέτνιν, θύμον,

Ἐλθέ μοι καὶ νῦν χαλεπῶν δὲ λύσον

ἐκ μεριμνᾶν. Ὅσσα δέ μοι τέλεσσαι

θύμος ἱμμέρρει, τέλεσον, τῦδ' αὐτὰ

Σύμμαχος ἔσο.

§. 705. Ὁ Φαλέκιος στίχος δέχεται καὶ αὐτὸς πέντε πόδας· πρῶτον σπονδαῖον ἢ ἱαμβον, δεύτερον δάκτυλον καὶ τοὺς ἄλλους τρεῖς τροχαίους· οἷον,

Οὐ στέργω βαθυλήτους ἀρούρας,

Οὐκ ὄλβον πολύχρυσον, οἷα Γύγης,

Αὐταρκους ἔραμαι βίου, Μακρῖνε.

Σημ. Τὸ μὲν ἐξ ἑνὸς εἶδους συνιστάμενον ποίημα, ὁποῖον εἶναι τὸ ἐπικλόν, ὀνομάζεται μονόκωλον. Τὸ δὲ ἐκ δύο δίκωλων, ὁποῖον εἶναι τὸ Ἡρωελεγεῖον. Τὸ δὲ ἐκ τριῶν ἢ τεσσάρων, τρίκωλον, τετράκωλον, πολὺκωλον ἐν γένει· διότι τὸ μὲν ποίημα θεωρεῖται ὡς ὅλον· τὰ δὲ εἶδη τοῦ στίχου ὡς μέρη αὐτοῦ ἢ κῶλα.

§. 706. Εἶναι καὶ στίχοι Καρκινικοί· ἀναγινωσκόμενοι καὶ μὲ ἀναποδισμόν, ἀλλ' εἶναι ματαία τοῦ χρόνου τριδὴ νὰ καταγίνωνται οἱ νέοι εἰς τοιαῦτα ἄχρηστα πάντα παιγνίδια. Ἀπὸ τοὺς πολλοὺς ὅσοι ἐκαρκινοβάτησαν, κἀνείς δὲν ἠδυνήθη νὰ συντάξῃ καρκῖνον ἠδὺν εἰς τὴν ἀκοήν, ἐὰν ἐξαيرهθῇ ὁ μοναδικός :

Νίψον ἀνομήματα μὴ μόναν ὄψιν.

Τὸ αὐτὸ λέγομεν καὶ περὶ ὧν καὶ πελέκειων καὶ πετερύγων καὶ δὲν ἐξεύρω τίνων ἄλλων ὀνομάτων, κενῶν νοῦ καὶ ὠφελείας. Πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ εἰς τὸν χρόνον τοῦ νέου ὅ,τι εἶπεν ὁ σοφὸς περὶ οἰκονομίας ἐν γένει : Δαπανώμενος ἐφ' ᾧ μὴ δεῖ, ὀλίγος ἔσῃ ἐφ' ᾧ δεῖ.

14. Περὶ Ἐπιγράμματος.

§. 707. Τὸ ἐπίγραμμα κατ' ἀρχὰς δὲν ἦτο ἄλλο εἰμὴ ἐπιγραφή ὑποθέσεώς τινος εἰς δημόσια οἰκοδομήματα, λέγω, ναοὺς, ἀγάλματα, τρόπαια, λουτροὺς κτλ. διὰ νὰ μανθάνουν ἐξ αὐτοῦ οἱ ξένοι καὶ τὰς περιστάσεις καὶ τὰ αἷτια τῆς οἰκοδομῆς, καὶ νὰ διαδέχωνται οἱ μεταγενέστεροι τὴν γνῶσιν τοῦ γενομένου καὶ τὴν εἰς αὐτὸ ἀπαιτουμένην τιμὴν ἢ καὶ τὸ ἐναν-

τίον. Ἐγράφετο δὲ τὸ τοιοῦτον ἐπιγράμμα ἄμετρον καὶ ἀπλούστατον. Οὕτως οἱ Ἀθηναῖοι ἐπέγραψαν ἐπὶ τῶν ἀφιερωθέντων εἰς τὸν Δελφικὸν ναὸν μετὰ τὴν καταστοφὴν τῶν Μήδων: Ἀθηναῖοι ἀπὸ Μήδων καὶ Θηβαίων, ὅτε ἐναντία τοῖς Ἑλλησιν ἐμάχοντο (Αἰσχίν. κατὰ Κτησιφ.).

§. 708. Ἡ ἀπλότης αὕτη εἶναι ἀρχαιοτάτη. Ὅταν ἔγραψαν τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην οἱ Ἀθηναῖοι, ἦτο ἤδη συνήθεια νὰ γράφεται τὸ ἐπίγραμμα καὶ ἔμμετρον. Ὁ Θησεὺς διέκρινε τὰ ὅρια τῆς Πελοποννήσου καὶ τῆς Ἰωνίας ἐπιγράψας εἰς τὰ πρὸς τὴν Πελοπόννησον ἀποδλέποντα μέρη.

Τάδε Πελοπόννησος οὐκ Ἰωνία.

εἰς δὲ τὰ βλέποντα τὴν Ἰωνίαν.

Τὰδ' οὐ Πελοπόννησος ἀλλ' Ἰωνία.

Καὶ τοὺς εἰς Θερμοπύλας πεσόντας ἥρωας ἐτίμησαν μὲ τὴν ἀπλὴν ἔμμετρον ἐπιγραφὴν κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν, ὅταν ἐπέγραψαν ἀνέτως τὸ ἀσιέρωμα τοῦ Δελφικοῦ θεοῦ:

ὦ ξένε, ἄγγειλον Λακεδαιμονίοις, ὅτι τῇδε
κεῖμεθα, τοῖς κείνων πειθόμενοι νομίμοις.

§. 709. Ἡρχισαν ἔπειτα καὶ ἔγραφον ἔμμετρα ἐπιγράμματα καὶ παλαιοὶ ἑνδοξοὶ ἄνδρες, ὡς ὁ φιλόσοφος Πλάτων, καὶ μέτριοι, καὶ ἐφεξῆς μετὰ Χριστὸν σοφισταὶ διάφοροι πολλὰ μὲν εὐτυχῶς, πολλὰ δὲ καὶ τὴν λέξιν καὶ τὴν ἔννοιαν ἀπειροχάλως, καθὼς πληροφορούμεθα ἀπὸ τὰς συλλογὰς τῶν ὁποίων εἶναι ἐντελεστέρα ἢ ἀπὸ τὸν Γερμανὸν Ἰακβίσιον (Jacobs) ἐκδοθεῖσα Ἀνθολογία. Εἰς αὐτὴν χαίρει ὁ φιλόμουσος, ὅτι διεσώθησαν πολλὰ κειμήλια τῆς ἑλληνικῆς ἀγχινοίας, καθὼς καὶ ἀγανακτεῖ δικαίως διότι δὲν ἡφανίσθησαν πολλὰ διαστρεπτικὰ τῆς χρηστότητος τῶν ἀπειροχάκων ἔτι μεिरακίων.

710. Τὸ ἐπίγραμμα διὰ νὰ ἐπιτυγχάνῃ τὸν σκοπὸν του, ἡγουν νὰ ἐπιγράφεται εἰς δημόσια ἢ καὶ ἰδιωτῶν οἰκοδομήματα, λέγω ναοὺς, οἴκους, τάφους κτλ. πρέπει νὰ εἶναι σύντομον, τερπνὸν καὶ ἐκπληκτικὸν κατὰ μίμησιν τῆς μελίσσης, ἥτις εἶναι μικρόσωμος μὲν, μελιττουργὸς δὲ καὶ κεντροφόρος.

α) Ἡ ἔκτασις τοῦ ἔμπορεῖ νὰ προχωρήσῃ ἀπὸ διστίχου εἰς τετράστιχον, ἐξάστιστον ἢ τὸ πολὺ καὶ ὀκτάστιχον. Τὰ δὲ πολύστιχα παύουν πλέον νὰ εἶναι ἐπιγράμματα, καὶ γίνοντα ἐλεγεία, ὥδαί, ἢ ὕμνοι· β) Τὸ τερπνὸν ἔμπορεῖ νὰ ἐκτελεσθῇ μὲ ἐκλογὴν λέξεων προσφῶν, μὲ συνθήκην εὐρυθμον, καὶ μὲ ἀβίαστον καὶ φυσικὴν ἀκολουθίαν τῶν μέτρων· γ) Τὸ ἐκπληκτικόν, ἥγουν τὸ θαύματος, λύπης ἢ χαρᾶς ἐκπρακτικόν, ἐπιτυγχάνεται ἀπὸ τὴν παρατήρησιν καὶ κατάλληλον χρῆσιν τῶν περιστάσεων.

§. 711. Τὰ ἐπιγράμματα ἐγράφησαν καὶ δι' ἰάμβων καὶ δι' ἄλλων μέτρων διαφόρων· ἀλλ' ἐπεκράτησεν ἡ συνήθεια νὰ γράφονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δι' ἡρωελεγείων.

§. 712. Πολλάκις τὸ ἐπίγραμμα παριστάνει ἁπλοῦν τὸ πρᾶγμα, μὲ χάριν τινὰ καὶ ἀφέλειαν, ἥτις καὶ αὐτὴ ἐκπλήττει καὶ κεντᾷ τὴν καρδίαν. Τοιοῦτον εἶναι τὸ πρῶτον τῆς Ἀνθολογίας εἰς τοὺς τέσσαρας ἀγῶνας:

Τέσσαρες εἰσὶν ἀγῶνες ἐν Ἑλλάδι· τέσσαρες ἱροί.

Οἱ δύο μὲν θνητῶν, οἱ δύο δ' ἀθανάτων,

Ζητὸς, Λητοῖδαο, Παλαίμονος, Ἀρχεμύροιο,

Ἄθλα δὲ τῶν, κότινος, μῆλα, σέλινα, πίτυς. Ὅπου ὁ ποιητὴς βαδίζει φυσικῶς χωρὶς χρῆσιν περιττῶν μορίων καὶ ἀληθῶς παραπληρωματικῶν, καὶ χωρὶς τραχύτητά τινα καὶ ἀηδῆ κηκοφωνίαν. Φυσικώτερον εἶναι τὸ τοῦ μεγάλου Πλάτωνος εἰς σφενδόνην ὀκτυλίου ἐγγεγλυμμένους ἔχουσιν πέντε βόας.

Εἰκόνα πέντε βοῶν μικρὴ λίθος εἶχεν ἱάσις,

ὥς ἤδη πάσας ἔμπροα βοσκομένας.

Καὶ τάχακεν ἀπέφρευγε τὰ βεῖδια· νῦν δὲ κρατεῖται

τῇ χρυσῇ μάνδρῃ τὸ βραχὺ βουκόλιον.

Ὅπου καὶ ἡ συνθήκη τοῦ λόγου εἶναι τερπνοτάτη ὡς φυσικωτάτη, καὶ ἡ ἔννοια ἔχει κέντρον, ἐπειδὴ ὁ ἀναγνώστης ἐκπλήττεται ἀπὸ τὴν χρυσῇ μάνδρᾳ (τὸ ἐκ χρυσοῦ κατασκευ-

ασμένον δακτυλίδιον) καὶ ἀπὸ τὸ ὀλιγάριθμον βουκόλιον (τοὺς πέντε ἐγγραμμένους βόας).

§. 713. Ἡ χρῆσις τῶν περιστάσεων δίδει κέντρον εἰς τὰ ἐπιγράμματα εὐφυῶν ποιητῶν· οὕτως ὁ Παλλαδᾶς εἰς θυγατέρα Γραμματικοῦ τεκοῦσαν θνητὸν, παρατηρήσας προσέτι ὅτι οἱ Γραμματικοὶ διδάσκουν ποῖα ὀνόματα εἶναι γένους ἀρσενικοῦ, ποῖα θηλυκοῦ, καὶ ποῖα οὐδέτερου, ἐσύνθεσε τὸ ὠραῖον ἐπίγραμμα:

Γραμματικοῦ θυγάτηρ ἔτεκεν φιλότῃ μιγεῖστα
παιδίον ἀρσενικόν, θηλυκόν, οὐδέτερον·

§. 714. Ἄλλος ἐπιγραμματοποιὸς ἐπήνεσε τὸν Πραξιτέλην, ὅς τις ἔκαμεν ἄγαλμα τῆς Νιόβης. Ἐπκρατήρησεν οὗτος τὰς περιστάσεις, ὅτι κατὰ τὴν μυθολογίαν οἱ θεοὶ μετέβαλαν εἰς λίθον τὴν Νιόβην, καὶ ὅτι ὁ Πραξιτέλης ἐκ λίθου ἔκατασκεύασε τὸ ἄγαλμά της, καὶ οὕτω τὴν ἔκαμε νὰ ὁμιλῇ ἐκ τούτων τῶν περιστάσεων διὰ τοῦ ἐφεξῆς ὠραίου διστίχου.

Ἐκ ζωῆς με θεοὶ τεῦξαν λίθον, ἐκ δὲ λίθοιο
ζωὴν Πραξιτέλης ἔμπαλιν εἰργάσασα.

§. 715. Κᾶποτε ἔχει κέντρον τὸ ἐπίγραμμα καὶ ἐκ τῶν παρονομασιῶν, ὅταν μὴ αὐτὰς συνάπτεται ἔννοια ἐκπληκτικὴ ἀφροῶσα μάλιστα τὴν χρησιμότητα τῶν ἡθῶν. Τοιοῦτον εἶναι τὸ ἐφεξῆς τοῦ Παλλαδᾶ εἰς τοὺς κόλακας·

Ῥῶ καὶ λάμβδα μόνον κόρακας κόλακᾶς τε δίδιστᾶ·

Οὐκοῦν ταυτὸ κόραξ, βωμολόχος τε κόλαξ.

Τοῦνεκά μοι, βέλτιστε, τόδε ζῶον πεφύλαξο

εἰδὼς καὶ ζώντων τοὺς κόλακας κόρακας.

§. 716. Ὅταν ὁμοῦ παίζῃ τὸ ἐπίγραμμα μὲ τὰς λέξεις χωρὶς κάμμειαν ἔννοιαν, τότε γίνεται ψυχρὸν καὶ ἀνυπόφορον εἰς αὐτίκα εὐαισθητοῦ ἀναγνώστου. Τοιοῦτον εἶναι τὸ εἰς τοὺς κόρεις ἢ κορευοὺς κοινῶς·

Οἱ κόροι ἄχρι κόρου κορέσαντό μου, ἀλλ' ἐκορέσθην

ἄχρι κόρου καὶ τὸς, τοὺς κόροις ἐκκορέσας.

καὶ τὸ εἰς βρωμόστομον,

Εἴμε φιλεῖς μισεῖς με, καὶ εἰ μισεῖς σὺ, φιλεῖς με·
εἰδέ με μὴ μισεῖς, φίλταται, μὴ με φίλει.

§. 717. Πρέπει νὰ εἰπώμεν ἐμπαρόδως, ὅτι ἡ εἰς πᾶν εἶδος ποιήματος ἄτκησις, καὶ ἐπρυμένως εἰς τὸ ἐπιγραμματικόν, ἀποκτᾶται ἀπὸ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ μίμησιν τῶν ἐνδόξων ποιητῶν ἀπὸ μόνον ἐκείνους κατ' ἐξοχὴν, ὅσους ἐπροίκισεν ἡ φύσις μὲ τὴν εἰς τοῦτο ἀπαιτουμένην εὐφροίαν. Ὀλίγοι εἶναι οἱ ποιηταὶ μεταξὺ ὅλων τῶν ἐθνῶν· στοιχοῦργοι δὲ ἀπειράριθμοι.

Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἱκανὰ ὡς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ διὰ μαθητὰς συντεταγμένου τούτου πονήματος· ὅστις δὲ θέλει τελειότερα, πρέπει νὰ μελετήσῃ τὰς ἰδιαιτέρως Ποιητικὰς καὶ Μετρικὰς τέχνας, καὶ πρὸ τῶν ἀλλογλώσσων τὸ τοῦ Ἑφραιστίωνος περὶ ποιημάτων καὶ μέτρων εἰς τὴν καλὴν ἔκδοσιν τοῦ Ἀγγλοῦ Γαῖσφόρδου μετατυπωθεῖσαν ἐν Λειψίᾳ 1832.

ΕΠΙΜΕΤΡΑ.

Ἐπίμετρον Α'.

Προσθῆκαί τινες εἰς τὴν Γραμματικὴν.

§. 718.

Αἱ ἐφεξῆς προσθῆκαί ὑποσυνάπτονται εἰς τὸ τέλος τῆς πραγματείας διὰ τοὺς προβεβηκότας εἰς τὰς γνώσεις μαθητὰς, οἵτινες δὲν πρέπει νὰ τὰς νομίσωσι (παρεκτὸς τῆς Δ') ἀναπληρώσεις ἐλλιπῶν χωρίων. Διότι ὅσων χρεῖαν ἔχουσιν οἱ πρωτόπειροι, δὲν ἡμελήθη τίποτε οὔτε εἰς τὸ ἐτυμολογικὸν οὔτε εἰς τὸ συντακτικὸν μέρος. Τὰ πλείοτερα ὄχι μόνον δὲν ὠφελοῦν, ἀλλὰ καὶ σκοτίζουσιν προσέτι τὸν ἀρχάριον. Ἀφοῦ δὲ λάβῃ ἱκανὴν ἑξίν τῆς ἑλληνικῆς φωνῆς καὶ εἶναι ἱκανὸς νὰ μελετᾷ γραμματικὰς διατριβάς καὶ παρεμβολὰς τῶν Κριτικῶν δι' αὔξησης τῶν γνώσεών του, τότε δὲν ἔχει πλέον χρεῖαν τῶν τῆς σχολῆς γραμματικῶν, ἀλλ' ὑψηλοτέρων συνταγμάτων, ὅποια κατὰ δυστυχίαν στερούμεθα ἀκόμη, ἐπειδὴ ὅλα εἶναι γραμμένα εἰς ξένας γλώσσας. Διὰ τοὺς μὴ ἐξεύροντας ἄλλην γλῶσσαν παρὰ τὴν ἑλληνικὴν γράφεται τὸ μικρὸν τοῦτο ἐπίμετρον. Ἡδυνάμην νὰ τὸ αὐξήσω περισσότερον, ἐὰν δὲν μ' ἐμποδίζεν ἡ ἐκ τούτου ἀκολουθοῦσα πέρα τοῦ δέοντος ἐξόγκωσις τῆς βίβλου.

Α'.

Τὰ ἀπὸ διφθόγγων ἀρχόμενα ῥήματα καὶ μηδεμίαν αὔξησης ἐπιδεχόμενα εἰς τοὺς παρωχημένους (Ζήτ. §. 105.) εἶναι ἐν γένει κατὰ τὴν παρατήρησιν τοῦ Βουτυμάνου (§. 84. Σημ. Β'. Γραμματικ. ἐκδ. ἐνδεκάτη) ὅσα ἄρχονται ἀπὸ τοῦ α, αὐ, οἱ καὶ μετὰ ταῦτα φωνῆν ἔχοντα· αἰώ, αἶμι, ἀηδοῖμαι· αὐαίνω, οἰακίζω, οἰόω. Μόνον τὸ βραχὺ α τρέπεται ἐπὶ τῶν πρώτων εἰς μακρόν· οἶον, αἶω παρατ. αἶον (α μακρόν), αὐαί-

νετο, οἰάκιζε κτλ. Τὸ ἀείδω μόνον αὐξάνει χρονικῶς ἥειδον κκτὰ τὸν γενικὸν κανόνα· δὲν ἐπιδέχονται δὲ αὐξησιν καί τινα ἀρχόμενα ἐκ τῆς οἰ· οἶον, οἰνίζω, οἰκουρέω, οἰστρέω.—Τὰ ἐκ τῆς εὐ ἀρχόμενα αὐξάνουσιν Ἀττικῶς εἰς η· ἄλλ' ἡ χρῆσις εἶναι ἄστατος· οἶον, εὐχόμεν καὶ ἠυχόμεν· εὐρέθην καὶ σπανιώ-
ττικα ἠυρέθην.

Β'.

Τὰ (σελ. 26) ὁ ἕτερος καὶ αἱ πτώσεις του μεταβαίνουσιν εἰς τὰ ἄτερος, θατέρου κτλ. ὅχι ἐκ κράσεως τῶν ἄρθρων καὶ τοῦ ἕτερος· διότι ἐκ τῶν ο ε, ου ε, ω ε, κρᾶμα α δὲν γίνεται ὡς συμπεραίνεται ἐκ τῶν περὶ κράσεως παραδειγμάτων (Ζήτ. §. 195.). Κιρνῶνται λοιπὸν ἐκ τοῦ Δωρικου τύπου α ἄτερος (ἄ) ἀντὶ ἕτερος καὶ τῶν τοῦ ἄρθρου εἰς φωνῆεν κατ-
λήξεων. Ἐκ δὲ τῆς κράσεως ταύτης τὸ α ἐκ βραχέως τρέπε-
ται εἰς μακρὸν ἄτερος.

Γ'.

Εἰς τὸ §. 241. Αἱ ἐρεξῆς μονοσύλλαβοι λέξεις, αἵτινες ὅλαι ἄρχονται ἀπὸ φωνήεντος ου, ὡς, εἰ, ἐν, εἰς (ἐς), ἐξ (ἐκ), καὶ αἱ ὀνομαστικά τοῦ προτακτικοῦ ἄρθρου, ὁ, ἡ, οἱ αἱ, δὲν δέχονται τόνον, καὶ διὰ τοῦτο λέγονται ἄτονα, ἐπειδὴ προσ-
κλίνονται εἰς τὰς ἀκολουθούς· οἶον, ὁ νοῦς· ἦλθεν ἐξ Ἀσίας· ὡς ἐν παρόδῳ· οὐ γὰρ περὶν. Ἀλλ' ὅταν κῆνται ἀτύνδετοι μέ
ἀκόλουθον λέξιν ἢ μονάζουσιν, ἢ ἀναστρεφόμεναι (Πρβ. τὰ εἰ-
ρημένα περὶ τῆς Ἐκ προθέσεως σελ. 350), ἢ εἰς τὸ τέλος τοῦ λόγου τιθέμεναι· οἶον, οὔ. Πῶς γὰρ οὔ; θεός ὡς (ἀντὶ τοῦ ὡς θεός) ἐτίετο· οὐδὲ κακῶν ἐξ, - τότε τονίζονται.—Ὁ ἀγγιγού-
στικτος Ἑρμῆος ὠνόμασε τὰς λέξεις ταύτας Προκλιτικάς, ἐπειδὴ καθὼς αἱ ἐγκλιτικά ῥίπτουν τὸν φυσικὸν τῶν τόνον εἰς
τὰς πρὸ ἐαυτῶν, οὕτως αὗται τὸν ἐπιθέτουν εἰς τὰς ἀκολου-
θούς καὶ αὐταὶ μένουσιν ἄτονοι· Ζήτ. Βουτυ. Γραμματικὴν §. 13. ἐκδ. ἐνδεκάτη καὶ Ausführliche Griechische Sprachl.
σελ. 58, — Καὶ ὅλαι δὲ αἱ δισύλλαβοι προθέσεις, ὅταν γά-
νουσιν τὸ τελευταῖόν των φωνῆεν δι' ἀποστροφου, γίνονται

προκλητικαὶ ἤγουν, ἄττονοι· οἷον, παρὰ ἡμῶν, παρ' ἡμῶν· διὰ τὰ χρήματα, δι' ἐμέ κτλ. Ἀποκοπτόμεναι δέ, λαμβάνουσι τόνον· οἷον, καὶ κεφαλῆς κτλ. (§. 530. θ').

Δ'.

Σελ. 307 πρὸ τοῦ §. 455. Συχνάκις τὸ Μὴ εἶναι ἐμφατικώτατον ἐρωτηματικὸν μόριον χωρὶς νὰ ἔχη κάμμίαν ἀρνητικὴν σημασίαν· οἷον, μὴ δοκεῖ σοι τοῦτο εὐθες εἶναι; Τὸ μὴ ἐνταῦθα ἔχει ἔμφασιν μεγαλητέραν παρὰ τὸ ἄρα καὶ τὸ μῶν.

Ε'.

Τῆς κράσεως παραδείγματα παρεκτὸς τῶν εἰρημένων (§. 195. κ. §. 529. ε') προσθέτομεν ἔτι τὰ ἐφεξῆς·

α. Εἰς τὸ ἄρθρον· οἷον, οὐκ, οὐπὶ ἀντὶ ὁ ἐκ, ὁ ἐπὶ ὠπαιτῶν, ὠνήρ, ἀντὶ ὁ ἀπαιτῶν, ὁ ἀνήρ. Μὲ ταῦτα πρέπει νὰ συναριθμηθοῦν καὶ αἱ σπάνιαι κράσεις τοῦ ὑποτακτικοῦ ἁρθρου τοῦ οὐδετέρου· ἄδοξεν ἀντὶ ἃ ἔδοξεν, ἂν ἀντὶ ἃ ἂν·

β'. Αἱ κράσεις γίνονται σκοτειναὶ ὅταν προηγῇται δίφθογγος ἀπὸ τὴν δευτέραν λέξιν (Πρβ. §. 195. α. β'). οἷον, ὠπαντιῶντες ἀντὶ οἱ ἀπαντιῶντες· ταῦτοῦ, ταῦτῳ ἀντὶ τοῦ αὐτοῦ, τῷ αὐτῷ, καὶ τὸ ἐκ τούτων παράγωγον ἀπὸ ταῦτομάτου· ἢ ὅταν τὸ τ τρέπεται εἰς θ· οἷον, θοιμάτιον ἀντὶ τὸ ἱμάτιον· θαιμάτια (ῥχι θαιμάτια) ἀντὶ τὰ ἱμάτια· θήμετέρου ἀντὶ τοῦ ἡμετέρου. Περὶ τοῦ θαιτέρου κτλ. Ζήτ. Προσθ. Β'.

γ'. Οἱ Ἴωνες εἰς τὰς κράσεις συναιροῦσι πάντοτε ο α εἰς ω· οἷον, τῶγαλμα, τῶληθές, τῶπὸ τούτου ἀντὶ τοῦ τὸ ἀπὸ τούτου. Καὶ τρέπουσι ἐνταῦτῳ τὴν θασεῖαν εἰς ψιλήν· οἷον, ὠριστος ἀντὶ ὁ ἄριστος· ὦλλοι ἀντὶ οἱ ἄλλοι· ὠυτός, ταῦτό ἀντὶ ὁ αὐτός, τὸ αὐτό·

δ'. Ὁ Καὶ σχηματίζει παρεκτὸς τῶν εἰρημένων (§. 195. καὶ §. 529. ε') τὰς ἐφεξῆς· κἂν ἀντὶ καὶ ἐν· κἄγῳ ἀντὶ καὶ ἐγώ· κῖσος ἀντὶ καὶ ἴσος· κῶνος, κῶκία, ἀντὶ καὶ οἶνος καὶ οἰκία—χἄτερος, χῶ, ἀντὶ καὶ ἕτερος, καὶ δ· κεῦ ἀντὶ καὶ εὐ· οἱ Ἴωνες καὶ οἱ Ἀωριεῖς μεταχειρίζονται ἡ ἀντὶ ε εἰς τὰς κράσεις ταύτας· οἷον, κῆν, κῆπειτα·

ε'. Τὰ μόρια τοῖ, μέντοι, ἦτοι ἀποτελοῦσι μετὰ τῶν μορίων ἂν καὶ ἄρα μακρὸν α, καὶ πρέπει νὰ γράφονται κατὰ κράσιν τὰν, τᾶρα, μεντᾶν· συνήθως ὅμως εὐρίσκονται τ' ἂν, τ' ἄρα, ἢ τ' ἄρα, ὁπότε χρεῖα νὰ διακρίνονται τοῖ καὶ τέ·

ς'. Κράσεις εἶναι μοῦστιν, μοῦδωκε, προῦργου, προῦλίγου, ἀντὶ μοί ἐστιν, μοί ἔδωκε, πρὸ ἔργου, πρὸ ὀλίγου·

ζ'. Μὲ τὰς κράσεις πρέπει νὰ συναριθμηθῶσιν ὅταν τὸ πρῶτον φωνῇεν τῆς λέξεως καταπίνεται ἀπὸ τὸν μακρὸν φθόγον τῆς προηγουμένης· οἶον, οὔνεκα ἀντὶ οὗ ἔνεκα· ὀθούνεκα ἀντὶ ὅτου ἔνεκα, τὸ ὁποῖον γράφεται πολλὰ ἐστραλμένως ὅθ' οὔνεκα.

Σημ. Α'. Αἱ γραφαὶ ποῦ ἔστιν (ἐστιν), τῇ ῥημῖα (ἐρημῖα), ἐγὼ ἐν τοῖς (ἐν) καὶ αἱ εἰς τὸν §. 195. γ'. πρέπει νὰ ἐκλαμβάνονται ὡς ποῦστιν, τῇρημῖα, ἐγὼν τοῖς κτλ. ἐπειδὴ εἶναι κράσεις καὶ ὄχι θλίψεις ἀποστρέφου, ἥτις ἐκθλίβει τὰς τῆς προηγουμένης καὶ ὄχι τῆς ἐπομένης λέξεως συλλαβὰς (§. 196.).

Σημ. Β'. Ἡ τοῦ ο ε κράσις εἰς ου (τὸ ἐναντίον, τοῦναντίον κτλ.) ἀκολουθεῖ τὸν τύπον τῆς συναιρέσεως τοῦ εο εἰς ου (ἐμίσθου ἐμίσθου, χρύσεος χρυτοῦς κτλ.). Ὅταν δὲ μετὰ τὸ ο ἀκολουθῇ ι, τὸ ι τοῦτο τρώγεται ἀπὸ τὴν κρᾶσιν· οἶον, οὔμοι ἀντὶ οἱ ἔμοι. Ἀλλὰ τὸ ου πολλάκις κατὰ τὴν Δωρικὴν διαλέκτον τρέπεται εἰς ω· οἶον, ὡς Αἴτης (Ζήτ. σελ. 490).—Ὡσαύτως ἡ τοῦ ο α εἰς ω, ὡς τὸ αἰδῶα ὦ κτλ.—Καὶ τὰ σύνθετα δὲ ἐκ τῆς πρὸ προθέσεως καὶ λέξεων ἀρχομένων ἐκ τοῦ ε κινῶνται κυρίως, ἀλλὰ δὲν συναῖρουνται εἰς ου· διὰ τοῦτο δέχονται καὶ τὴν τῆς κράσεως σημαντικὴν κορωνίδα (§. 195. δ)· οἶον, προῦθεν, προῦγραψα, προῦχω, προῦπτος κτλ. ἀντὶ προέθεν, προέγραψα, προέχω, πρόοπτος κτλ., τὰ ὅποια ἐξαιρῶνται ἐκ τοῦ γενικοῦ κανόνος τῆς κράσεως, ἐπειδὴ κινῶνται ὄχι εἰς δύο χωριστὰς λέξεις (§. 194.), ἀλλ' εἰς μίαν σύνθετον.

ς'.

Ἐπὶ τῶν συνθέσεων μεταβάλλονται τὰ ψιλὰ εἰς δασέα, ὅταν ἡ πρώτη λέξις τελειόνη εἰς ψιλόν, καὶ ἡ δευτέρα ἀρχεῖται ἀπὸ δασέος (§. 178.). Ἀλλ' εἶναι ἀξιοσημείωτον, ὅτι ἐπὶ λέξεων τινων γίνεται ἡ τροπὴ αὕτη καὶ ὅταν μεταξὺ τοῦ ψιλοῦ καὶ τοῦ δασυνομένου φωνήεντος κῆται καὶ γράμμα ἄλλο, τὸ ὁποῖον συνήθως ἐμποδίζει τὴν τροπὴν· οἶον, ὑπὸ ἡμῶν (ὄχι ὑπὸ ἡμῶν διὰ τὸ παρεμπίπτον ο). Αἱ ὀλίγαι αὗται λέξεις εἶναι τέτριππος (ἐκ τοῦ τέτρα, κατὰ θλίψιν τοῦ α τετρ. καὶ

ἵππος), θοιμάτιον (ἐκ τοῦ τὰ καὶ ἱμάτιον), φοροῦδος (ἐκ τῆς πρὸ καὶ ὁδός). Τὸ φοροῖμιον εἶναι ἀντὶ τοῦ προοῖμιον· τοῦτο δὲ γίνεταί ἐκ τῆς πρὸ καὶ τῆς ψιλουμένης λέξεως οἴμη (ὁδός). Συγκρίνοντες τοῦτο μὲ τὸ θράσσω ἐκ τοῦ ταράσσω κατὰ συγκοπὴν ἐμποροῦμεν νὰ εἴπωμεν, ὅτι καὶ χωρὶς δαसुνομένου πρὸ τοῦ ρ δασύνονται τὰ ψιλὰ.

Ζ'.

Εἶπαμεν (§. 187.) ὅτι τὸ ἐφελκυστικὸν γ καὶ τὸ ς παραλαμβάνονται χωρὶς ἄλλην τινὰ σημασίαν μόνον δι' εὐφωνίαν καὶ δι' ἀποφυγὴν τῆς χασμωδίας. Ἀλλ' εἶναι καὶ λέξεις ὅπου τὰ δύο ταῦτα γράμματα δὲν εἶναι ἀπλῶς ἐφελκυστικά, ἐπειδὴ τρέπουν τὴν σημασίαν τῆς χωρὶς αὐτῶν λέξεως. Τοιαῦτα εἶναι·

πέραν, εἰς τὴν ἄλλην ὄχθην, εἰς τὸ ἄλλο μέρος ποταμοῦ καὶ ἄλλων ὑδάτων· πέρα δὲ σημαίνει τὸ ἔξω τοῦ διωρισμένου μέτρου· οἶον, πέρα τοῦ δέοντος·

ἀντικρὺ καὶ ἀντικρυς, μὲ διάφορον τόνον. Τὸ πρῶτον μεταχειρίζεται ὁ Ὅμηρος καθ' ὅλας τὰς σημασίας. Διὰ τοὺς Ἀττικοὺς μᾶς δίδουν οἱ γραμματικοὶ τὸν κανόνα· ἀντικρὺ μὲν λαμβάνεται κυρίως τὸ ἀντικρυδὸν μέρος· ἀντικρυς δὲ μεταφορικῶς ἀντὶ τοῦ φανεροῦς, ἀναντιρρήτως (ὥς εἶναι φανερόν τὸ ἀντικρὺ μὲς ἱστάμενον πρᾶγμα). Ἀλλ' ἀπαντῶνται ἐξαιρέσεις τοῦ κανόνος ἀξιόλογοι. Εἰς τοὺς ἀρχαίους Ἀττικοὺς εἶναι χρήσιμον μόνον τὸ ἀντικρυς καὶ μάλιστα ἐπὶ τόπου μὲ τὴν κυρίαν του σημασίαν· οἶον, (Πλάτ. Συμ. σελ. 225) εἰς τὸ ἀντικρυς· καί, (Αὔτ. Εὐθύδ. 273) ἀντικρυς ἰών· καὶ Θουκυδ. Β'. 4. ἀντικρυς δίοδον. Τὸ δὲ ἀντικρὺ εἰς τοὺς ἀρχαίους Ἀττικοὺς δὲν ἀπαντᾷται, ἀλλὰ τὰ σύνθετα ἀπαντικρὺ, καταντικρὺ ἐπὶ σημασίας τόπου. Σημειόνομεν τελευταῖον ὅτι τὸ ἀντικρὺ ἔχει πάντοτε ὑ μακρόν εἰς τὸν Ὅμηρον παρεκτός τοῦ Ἰλ. ε. 130. Τὸ δὲ ἀντικρυς βραχὺ ὥς γίνεται φανερόν ἐκ τοῦ τόνου·

εὐθὺς καὶ εὐθύ. Χρονικῶς μόνον τὸ εὐθὺς χρήσιμον τοπικῶς δὲ μόνον εὐθύ, τὸ ὁποῖον ὡς πρόθεσις συντάσσεται μὲ γενικήν· οἶον, εὐθύ Λυκαίου, εὐθύ Ἐφέσου. Εἰς χωρία τινὰ ποιητῶν λαμβάνει τὸ τοπικὸν εὐθύ καὶ εἰς πρὸς ἀποφυγὴν χασμωδίας· οἶον, (Εὐριπ. Ἰππόλυτ. 1197) εὐθύς Ἄργους.—Οἱ δὲ Ἰωνικοὶ τύποι· ἰθύς, ἰθύ λαμβάνονται ἀδιαφόρως ἐπὶ τοπικῆς σημασίας συντασσόμενοι καὶ μὲ Γεν. προθετικῶς· οἶον, ἰθύς μεμαῶς, ἰθύς Ἀχαιῶν· ἀλλ' ὁ Ἡρόδ. μὲ γενικήν μεταχειρίζεται μόνον τὸ ἰθύ.

Η'.

Περὶ τοῦ ῥήματος φημί (σελ. 70) εἶναι σημειώδη τὰ ἑφεξῆς· α) τὰ σύνθετα τονίζονται· σύμφημι, συμφῆς· ἀντίφημι, ἀντιφῆς·

β) Σημαίνει δὲ 1) γενικῶς, λέγω· 2) εἰδικῶς, καταγράφω, δέχομαι γνώμην τινὰ ἢ συμφωνίῳ, βεβαιόῳ, προσαρτίζομαι κτλ. Ἀμρότερα ἐνυπάρχουν εἰς τὸν ἐνεστώτη φημί. Τὴν πρώτην ὁμῶς σημασίαν ἔχουν κυρίως ὁ ἐνεστώτης καὶ ὁ παρτατικὸς εἰς ὅλας τὰς ἐγκλίσεις· τὰ δὲ ἄλλα ἀναπληροῦνται μὲ τοὺς χρόνους τοῦ Εἰπεῖν· ὁ δὲ μέλλων καὶ ὁ ἄρ. φῆτω, ἔρηται ἔχουν ἐξ ἐναντίας τὴν δευτέραν εἰδικὴν σημασίαν· ἀλλὰ πρὸς ἀποφυγὴν ἀμβιβολίας μεταχειρίζονται παρτατικὸν καὶ ἐνεστώτη ἀπαρεμφ. καὶ μετοχ. τοῦ φάσκω ἢ τοὺς μέτρους τύπους· οἶον, ἔρη σπουδάζειν, ἔλεγεν ὅτι σπουδάζει· ἔρασκε σπουδάζειν, ἐπροσαρτίζετο ὅτι σπουδάζει· φάσκων, προσαρτίζομενος· οὐ φάμενος, ἀπαρνούμενος· διότι οὐ φημί δὲν σημαίνει, δὲν λέγω, ἀλλ' ἀπαρνοῦμαι (Ζήτ. σελ. 306, Σημ. β'), τὸ ἐναντίον τοῦ φημί, δέχομαι, συγκαταγράφω·

γ) Διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ῥήματος τούτου πρέπει νὰ σημειώσωμεν, ὅτι ὁ παρτατικὸς εἶναι ἐντελῶς ἀόριστος καὶ ταυτόσημος τοῦ εἶπα, ὡσαύτως καὶ τὸ ἀπαρέμμετον φάναι εἶναι ταυτόσημον τοῦ ἀόριστου εἰπεῖν· οἶον, ἔφη ὁ Περικλῆς, εἶπεν ὁ Π., φάναι τὸν Περικλέα, εἶπεῖν τὸν Π. ὅταν ὁμῶς εἶναι χρεῖα ἐνεστώτος ἀπαρεμφάτου, μεταχειρίζονται τὸ λέγειν ἢ φάσκειν.

Θ'.

Ἀόριστοι παθητικοὶ με' σημασίαν μέσων ἐσημειώθησαν σελ. 267. 268. Ὀλιγώτατοι ἀπαντῶνται μέσοι ἄοριστοι με' σημασίαν παθητικὴν καὶ μάλιστα εἰς τὴν ἐποποιίαν. Σύνθετοί τινες ἐκ τοῦ σχέσθαι εὐρίσκονται καὶ εἰς τοὺς Ἀπτικούς· οἶον, κατασχέσθαι, ὁμιλεῖς Εὐριπ. Ἰππ. 27, ἀντὶ κατασχέσθηναι, κατασχέσεις, καὶ Πλάτ. Φάίδρ. 29· συσχόμενος Αὐτ. Θεαίτ. 58, ἀντὶ συσχεθείς.

Ι'.

Τὸ σ, α) προστίθεται εἰς λέξεις τινὰς ἀρχομένας ἀπὸ συμφώνου καὶ μάλιστα τοῦ μ· οἶον, συμικρός, σύμυκιν, σύμυργος, σμάω, στέρρος, στέγω κτλ. ἀντὶ μικρός, μύκιν, μύργος, μάω, τέρρος, τέγος τοῦ ὁπίου εἶναι συγγενές τὸ στέργω· ὠσαύτως σμίλαξ, σκεδάω ἀντὶ μίλαξ, κεδάω· β) παρεμπίπτει εἰς λέξεις ἄλλας· οἶον, μίσγω, ὀπισθεν, τυπτόμεσθα ἀντὶ μίγω (ᾧθεν μιγείας), ὀπιθεν, τυπτόμεσθαι γ) οἱ Λάκωνες τὸ ἐξέθλιβαν ἀπὸ μέσου λέξεως κείμενον μεταξὺ φωνηέντων· οἶον, Μῶα, πᾶα, ποιῆαι, ἀντὶ Μοῦσα, πᾶσα, ποιῆσαι, Κοῆνος εἰς Γρηγόρ. Κορίθ. σ. 252. 301. Οὔτω καὶ οἱ Ἴωνες ἐκ τῶν δευτέρων παθητ. προσώπ. τύπτεισθαι, ἐτύπτεσθαι ἐκθλίψαντες τὸ σ τὰ ἀνέδειξαν τύπτεισθαι, ἐτύπτεσθαι (Ζήτ. §. 126. Σημ.).

ΙΑ'

ΑΛΚΩ συγκατὰ ἐκ τοῦ ΑΛΕΚΩ (σελ. 140). Ἐκ δὲ τούτου προῆλθεν ὁ ποιητικὸς ἄοριστος ἡλαλκον (ἄλαλκον), ἀλαλκεῖν, ἀλαλκῶν κτλ. με' ἀνχιδιπλασιασμόν (§. 120. γ'. Σημ. Πρβ. §. 602. β').

ΙΒ'.

Εἶρω· Ζήτ. Εἰπεῖν σελ. 145. Ἄλλ' εἰς τὴν σημασίαν, βάλλω κατὰ σειρὰν κ. ἀραδιάζω εἶναι ῥῆμα ἄλλο· Ἀόρ. ἀ. εἶρα (Ἡρόδ. Γ'. 87. ἐξείρας), Παρακ. ἐερμι, μετοχ. ἐερμένος (Ὁμηρ.), ἐρμένος (Ἡρόδ. Δ'. 190).

Ἐπίμετρον Β'.

1. Περὶ σχημάτων.

§. 719. Ὁ περὶ τῶν σχημάτων λόγος ἀνήκει κυρίως εἰς τὴν ῥητορικὴν. Δὲν εἶναι ὅμως περιττὸς καὶ εἰς τὴν γραμματικὴν, ἐὰν διαλάβῃ συντόμως καὶ ἐπιπολαιῶς περὶ τῶν οὐσιωδεστέρων, τὰ ὅποια ἀπαντῶνται πολλάκις εἰς τοὺς παλαιούς συγγραφεῖς καὶ ἀναγκάζεται νὰ τὰ ἀναφέρῃ κάποτε καὶ ἡ γραμματικὴ. Ὑποσυνάπτομεν λοιπὸν ὀλίγα ἀρίνοντες τὴν τελειότεραν αὐτῶν διδασκαλίαν εἰς τὴν τέχνην ἐκείνην. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὰ σχήματα στρέφονται εἰς τὰς περιόδους τοῦ λόγου καὶ τὰ μέρη αὐτῶν, ἀνάγκη εἶναι νὰ προλάβωμεν ὀλίγα καὶ περὶ τούτων, διὰ νὰ γείνουσιν σαφέστερα τὰ λεγόμενα.

2. Περίοδος· Κῶλον· Κόμμα.

§. 720. Περίοδος εἶναι λόγος σύνθετος ἀπὸ λόγους ἀτελεῖς ἀναφερομένους εἰς ἓν ὑποκείμενον, ἢ εἰς μίαν βᾶσιν λόγου διὰ τῶν ἀναφορικῶν, ὑποθετικῶν, ἢ αἰτιολογικῶν μορίων (Πρόβ. §. 504), ἢ σύνθετος ἀπὸ λόγους συμπλεκομένους διὰ τῶν συνδετικῶν μορίων· οἷον, (Δημοσθ. Ὀλυμπ. Α'). εἰ δὲ πόλεμός τις ἦξει, πόσα χρή νομίσαι ζημιωθήσεσθαι; Παράδειγμα καὶ δευτέρου· Μῆτε μετὰ βλάβης πειρῶ τῶν φίλων, μῆτε ἄπειρος εἶναι τῶν ἐταίρων θέλε (Ἰσοκρ. πρὸς Δημόν. 4).

§. 721. Κῶ λ α λέγονται οἱ λόγοι οἱ συναποτελοῦντες τὴν περίοδον. Εἰς τὸ πρῶτον παράδειγμα εἶναι δύο κῶλα· α) εἰ δέ τις πόλεμος ἦξει· β) πόσα χρή νομίσαι ζημιωθήσεσθαι. Εἰς τὸν δεύτερον ὁμοίως δύο· α) μῆτε μετὰ βλάβης πειρῶ τῶν φίλων· β) μῆτε ἄπειρος εἶναι τῶν ἐταίρων θέλε.

§. 722. Κό μ μ α δὲ εἶναι μέρος κώλου· οἷον, (Ἰσοκρ. πρὸς Νικοκλ.) κράτιστον μὲν τῆς ἀκμῆς τῶν καίρων τυγχάνειν (κῶλον α). ἐπειδὴ δὲ δυσκαταμαθήτως ἔχουσι (κῶλον β). ἐλλείπειν αἰροῦ, καὶ μὴ πλεονάζειν (κῶλον γ). ἀλλὰ τὸ κῶλον τοῦτο ἔχει δύο μέρη· α) ἐλλείπειν αἰροῦ· β) καὶ μὴ πλεονάζειν, τὰ ὅποια λέγονται κόμματα.

3. Σχήμα.

Ζ. 723. Σχήμα λόγου εἶναι μεταβολὴ ἐπὶ τὸ κρεῖττον γινομένη ἀπὸ πάθη τῆς ψυχῆς τοῦ λαλοῦντος, καὶ προξenoῦσα πάθος εἰς τὸν ἀκούοντα. Εἶναι δὲ τὸ σχῆμα ἢ τῆς λέξεως ἢ τῆς διανοίας.

Ζ. 724. Λέξεως σχῆμα εἶναι ἐξηλλαγμένη τις σύνταξις, ἢ τις, ἐὰν τραπῇ εἰς τὸ σύνηθες, παύει τὸ σχῆμα· γίνεται δὲ κατὰ τρεῖς τρόπους· α) κατὰ πλεονασμόν· β) κατ' ἔλλειψιν· γ) καθ' ὁμοίωσιν.

4. Σχήματα κατὰ πλεονασμόν.

Ζ. 725. Ὅταν τίθεται εἰς τὸν λόγον πλεόν τι παρὰ τὸ ἀναγκαῖον, τότε ἀποτελεῖται τὸ τοῦ πλεονασμοῦ σχῆμα. Τούτου δὲ εἶδη εἶναι τὰ ἑφεξῆς·

Α'. Ἐπανάληψις τῆς αὐτῆς λέξεως· Πονηρόν, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πονηρόν θηρίον ὁ συκοφάντης (Δημοσθ. περὶ στεφάν.).

Β'. Ἐπαναφορά, ὅταν τὰ κῶλα ἢ τὰ κόμματα ἀρχίζουσιν ἀπὸ τὴν αὐτὴν λέξιν· οἷον, (Δημοσθ. περὶ στεφ.) Μέχρι τοῦδε Λασθένης φίλος ὠνομάζετο Φιλίππου, ἕως προὔδωκεν Ὀλυμπον· μέχρι τοῦδε Τιμόλαος, ἕως ἀπώλεσε Θήβας· μέχρι τούτου Εὐδικος καὶ Σῆμος οἱ Λαρισσαῖοι, ἕως Θετταλίαν ὑπὸ Φιλίππῳ ἐπόρησαν. — Ἐνταῦθα μὲ παραδείγματα ἐπανειλημμένα πληροφορεῖ τοὺς Ἀθηναίους ὅτι αὐτὸς ἦτο πληροφορημένος, δηλ. ὅτι μισοῦνται καὶ καταφρονοῦνται οἱ προδότες.

Γ'. Ἀντιστροφή, ὅταν τὰ κῶλα τελευτῶσιν εἰς τὴν αὐτὴν λέξιν· οἷον, (Δημοσθ. περὶ στεφ.) Πράττεται τι τῶν ἡμῖν δοκούντων συμφέρειν; ἄρωνος Αἰσχίνης· ἀντίκρουσέ τι καὶ γέγονεν οἷον οὐκ ἔδει; πάρεστιν Αἰσχίνης· τοιοῦτον εἶναι καὶ τὸ ἑφεξῆς (δ αὐτ. Ὀλυμπ. γ') ἀλλὰ θαυμάζω εἶτω ποτὲ ἀνθρώπων ἢ γέγονεν ἢ γενήσεται, ἂν τὰ παρόντα ἀναλώσῃ πρὸς ἃ μὴ δεῖ, τῶν ἀπόντων εὐπορῆσαι πρὸς ἃ δεῖ.

Δ'. Συμπλοκή, ὅταν γίνεται ἐν ταύτῳ καὶ ἐπαναφορά καὶ ἀντιστροφή· οἷον, (Αἰσχίν. περὶ παραπροσβ.) Ἐπὶ σπαντὸν καλεῖς, ἐπὶ τοὺς νόμους καλεῖς, ἐπὶ τὴν δημοκρατίαν καλεῖς.

Ε'. Ἀναδίπλωσις, ὅταν ὁ ἐφεξῆς λόγος ἄρχεται ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ προτέρου· οἷον, (Δημοσθ. περὶ στεφ.) Οὐ γὰρ δήπου Κτησιφῶντα μὲν δύναται διώκειν δι' ἐμέ· ἐμέ δέ, εἴπερ ἐξελέγχειν ἐνόμιζεν αὐτὸν, οὐκ ἂν ἐγράψατο.

ς'. Ἐπάνοδος, ὅταν εἰς τὸ δεύτερον κῶλον ἐπαναλαμβάνονται αἱ λέξεις τοῦ πρώτου μὲ ἀντίστροφον τάξιν· οἷον, (Δημοσθ. περὶ παραπρεσβ.) Οὐ γὰρ Αἰσχίνης ὑπὲρ τῆς εἰρήνης κρίνεται, οὐ· ἀλλ' ἡ εἰρήνη δι' Αἰσχίνην διαβέβληται.

ζ'. Κλίμαξ, ὅταν ἡ τελευταία λέξις τοῦ πρώτου κώλου γίνεται πρώτη τοῦ δευτέρου· τούτου δέ ἡ τελευταία τοῦ τρίτου πρώτη καὶ ἐφεξῆς οὕτως, ὅταν ὑψόνεται περισσότερον ἢ κλίμαξ· οἷον, (Δημοσθ. περὶ στεφ.) Οὐκ εἶπον μὲν ταῦτα, οὐκ ἐγραψα δέ· οὐδὲ ἐγραψα μὲν, οὐκ ἐπρέσθευσα δέ· οὐδ' ἐπρέσθευσα μὲν, οὐκ ἔπεισα δέ Θηβαίους· Ταῦτα εἶναι τὰ κατὰ πλεονασμὸν σχήματα, ὅτων προσδιορίζεται ἡ θέσις τῶν λέξεων.

Η'. Πολύπτωτον, ὅταν ἡ αὐτὴ λέξις λαμβάνεται κατὰ διαφόρους πτώσεις, κατὰ διάφορα γένη, ἢ ἐγκλίσεις· οἷον, (Αἰσχίν. περὶ παραπρεσ.) Πῶς γὰρ ἂν ἐγὼ Δημοσθένην ἐπὶ Φιλοκρατήν παρεκάλουν ὅτ' ἦν ἡ τῶν παραινύμων γραφή, προβληθέντα δέ εἰς τὴν πρεσβείαν ὑπὸ Φιλοκράτους; καὶ τὸ Ὀμηρικόν (Ἰλ. α. 288).

Θάντων μὲν κρατεῖν ἐθέλει, πάντεςσι δ' ἀνάσσειν, πᾶσι δέ σημαίνειν καὶ τὸ Δημοσθενικόν (κατὰ Ἀριστογ.)· Σὺ δ' ἀπειλεῖς πᾶσιν, ἐλαύνεις πάντας κτλ.

Θ'. Πολυσύνδετον, ὅταν κῶλα ἢ κόμματα συνδέωνται διὰ τοῦ Καὶ πολλὰ μὲ μέγεθος τι τοῦ λόγου· οἷον (Δημοσθ. περὶ στεφ.)· Ἀλλ' ὁ τὴν Εὐβοίαν ἐκεῖνος σφετεριζόμενος, καὶ κατασκευάζων ἐπιτεῖχισμα ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν, καὶ Μεγάροις ἐπιχειρῶν καὶ καταλαμβάνων Ὠρεὸν, καὶ κατασκάπτων Πελοπόννησον, καὶ καθιστὰς ἐν μὲν Ὠρεῶ Φιλιππίδην τύραννον, ἐν δ' Ἐρετρία, Κλείταρχον, καὶ τὸν Ἑλλήσποντον ὑπ' ἐαυτῶ ποιούμενος, καὶ Βυζάντιον πολιορκῶν, καὶ πόλεις Ἑλληνίδας τινὰς μὲν ἀναι-

ρῶν, εἰς ἃς δὲ τοὺς φουγάδας κατὰγων, πότερον ταῦτα ποιῶν ἠδίκηει καὶ παρετπόνδει καὶ ἔλυε τὴν εἰρήνην, ἢ κατλ.

Γ. Περίφρασις, ὅτιν τὸ διὰ μιᾶς λέξεως ἐκτραχόμενον ἐκτραχίζεται διὰ δύο ἢ τριῶν. Τοιαῦτα εἶναι τὰ ποιητικὰ βίη Ἡρακλέους, ἀντὶ Ἡρακλῆς· ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο, ἀντὶ ὁ Ἀλκίνοος· καὶ πεζογραφικὰ οἶον, λόγον ποιοῦμαι ἀντὶ μηχανάνω, γραφῇ παραδιδόναι ἀντὶ γράρειν· ἐν φρουρᾷ εἶναι ἀντὶ φρουρεῖσθαι, καὶ ἄλλα πολλά.

ΙΑ'. Συνονωμία, ὅτιν μὲ πάλος τοῦ λέγοντος ἐπαναλαμβάνεται τὸ αὐτὸ μὲ διάφορα ταυτόσημα ὀνόματα· οἶον, (Δημοσθ. κατὰ Μειδ.) ὥς δ' ἐπληρώθη τὸ θέατρον, καὶ τὸν ὄχλον συνειλεγμένον εἶδον ἐπὶ τὸν ἄγωνα, ὥκνησαν, εἴσταν, οὐδεὶς ἤψατο.

ΙΒ'. Υπερβατόν, ὅταν ἀλλάγη ἡ φυσικὴ θέσις τῶν κώλων διὰ παρεμπιπτώσεως ἀτελοῦς λόγου· οἶον, (Δημοσθ. κατὰ Ἀριστοκρ.) Ὁ γὰρ, οἷς ἂν ἐγὼ ληθῶ, ταῦτα πράττων, κατλ. οἷοτι τὸ φυσικὸν εἶναι, ὁ γὰρ πράττων ταῦτα, οἷς ἂν ἐγὼ ληθῶ. Τοιοῦτον εἶναι καὶ τὸ λεγόμενον πρῶθ' ὅστερον· ἀνεστάν τε πύλας καὶ ἀπῶσαν ὄχῃας, ὅπου ἡ τάξις ἀπαιτεῖ, ἀπῶσαν ὄχῃας καὶ ἀνεστάν πύλας.

ΙΓ'. Παρένθεσις, ὅταν μεταξὺ λόγου παρεντίθεται ἄλλος ἐξηγητικὸς τοῦ περιέχοντος αὐτὸν ἢ αἰτιολογικός· οἶον, τὸ τοῦ Αἰσώπου ἀναβὰς ἐπὶ τὸν Δία (τούτου γὰρ ἱερὸς εἶναι λέγεται) τοῖς κόλποις αὐτοῦ κατλ. Ὅταν ἐκταθῇ ἡ παρένθεσις τόσον, ὥστε χρειᾷ νὰ ἐπαναληθῇ ἡ πρὸ αὐτῆς λέξις, ὀνομάζεται τὸ σχῆμα Παρεμβολή· οἶον, (Ἡρόδ. Α') Κροῖστος ἦν Αὐδὸς μὲν τὸ γένος, παῖς δ' Ἀλυάττειω, τύραννος δ' ἐθιέων τῶν ἐν τῷ Ἀλυῖ ποταμῷ, ὃς ῥέων ἀπὸ μεσημβρίας, μεταξὺ Σύρων καὶ Καππαδοκῶν καὶ πρὸς Βορρην ἄνεμον, εἰς τὸν Εὐξείνον ἐξίησι πόντον· οὗτος οὖν ὁ Κροῖστος κατλ.

5. Σχήματα κατ' ἑλλειψιν.

§. 726. Α'. Ἐλλειψις μαρικῶς, ὅταν ἑλλείπη τι, τὸ ὁποῖον ἐνκόλως ἐννοεῖται· τοιοῦτον εἶναι τὸ ἐστὶν εἰς πολλάς συν-

τάξεις, ὥς εἶδαμεν πολλάκις, καὶ πολλὰ ἐπίθετα μὲ ἔλλειψιν τοῦ οὐσιαστικοῦ οἶον, ἡ δεξιὰ, ἡγουν χεῖρ κτλ.

Β'. Συνεζευγμένον ἢ Ζευγμα, ὅταν εἰς μίαν λέξιν ἀναφέρονται πολλὰ κῶλα ἢ κόμματα οἶον, (Δημοσθ. περὶ παραπρεσβ.) ὅσα γὰρ νῦν ἐρεῖ περὶ τῶν Φωκέων ἢ Λακεδαιμονίων, ἢ τοῦ Ἡγησίππου, ἢ ὡς πρόξενον οὐχ ὑπεδέξαντο, ἢ ὡς ἀσεβεῖς εἰσιν, ἢ ὅ, τι ἂν δῆποτε αὐτῶν κατηγορῇ, πάντα δῆπου ταῦτα πρὸ τοῦ τοὺς πρέσβεις δεῦρ' ἦκειν ἐπέπρακτο. Τὸ ζευγμα ἐνταῦθα ἐνόνει εἰς τὸ Ἐρεῖ ὅλα τὰ κόμματα ἕως τοῦ ῥήματος Εἰσίν.

Γ'. Ἀσύνδετον, ὅταν λέξεις ἢ κόμματα ἐπιτωρεύονται μὲ γοργότητα θαυμασίαν σημαίνουσιν τὸ ἀνυπόμονον καὶ τὴν δυσχέρειαν τοῦ λέγοντος οἶον, (Δημοσθ. περὶ παραπρεσβ.) Ὑμεῖς ἐπιστεύσατε, οἱ Φωκεῖς ἐπύθοντο, ἐνέδωκαν ἑαυτοὺς, ἀπώλοντο καὶ (ὁ αὐτ.) Ἡνίκα Πίδνα, Ποτίδαια, Μεθώνη, Παγασαί, τᾶλλα, ἵνα μὴ καθ' ἕκαστα λέγω, πολιορκούμενα ἀπηγγέλλετο.

6. Σχήματα καθ' ὁμοίωσιν.

§. 727. Α'. Πορονομασία λέγεται, 1) ὅταν λέξεις ἢ αὐτὴ ἐπαναλαμβάνεται μὲ ἀφαίρεσιν ἐνὸς ἢ δύο γραμμάτων συλλυποῦμαι, λυποῦμαι· 2) μὲ πρόσθεσιν τυγχάνω, ἀποτυγχάνω· 3) κατὰ μετάθεσιν περιλαβεῖν, περιβάλεῖν· 4) κατ' ἐναλλαγὴν, διαφανῆς, περιφανῆς. Τὸ σχῆμα τοῦτο γεννᾷ ἢ φύσις τῶν ὀνομάτων αὐτῶν, καὶ ὅχι ἡ τέχνη οἶον, (Λυσ. ἐπιτάφ.), καὶ πεζομαχοῦντες, καὶ ναυμαχοῦντες ἔστησαν τρόπαια.

Β'. Ὁμοιοτέλετον, ὅταν τὰ κῶλα ἢ κόμματα τελειώωσιν εἰς τὴν αὐτὴν συλλαβὴν οἶον, (Αἰσχύν. περὶ παραπρεσβ.) Ἐκατόν δὲ τριήρεις πρὸς ταῖς ὑπαρχούσαις ἐναυπηγητάμεθα, τριακοσίους δὲ ἱππέας προσκατεσκευαστάμεθα, καὶ τριακοσίους τοξότας Σκύθας ἐπριάμεθα.

Γ'. Πάρισον ἢ ἰσόκωλον, ὅταν τὰ κῶλα ἔχωσιν ἰσαριθμούς συλλαβὰς· ἐμποροῦν δὲ ἐν ταύτῳ νὰ εἶναι καὶ ὁμοιοτέλετα, οἶον, (Ἰσοκρ. πρὸς Δημόν.) Τοὺς μὲν θεοὺς φοβοῦ· τοὺς δὲ γονεῖς τίμα· τοὺς δὲ φίλους αἰσχύνου· τοῖς δὲ νόμοις πείθου.

Δ'. Ἀντίθετον, ὅταν τὰ κῶλα εἶναι ἐναντία κατὰ τὴν λέ-

ξιν· οἶον, Ἰσοκρ. Πανηγ.) πλεῦσαι μὲν διὰ τῆς ἡπείρου, πε-
ζεῦσαι δὲ διὰ τῆς θαλάσσης.

Ε'. Κύκλος, ὅταν ὁ λόγος τελευτᾷ εἰς τὴν αὐτὴν λέξιν,
ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἤρχισεν· οἶον, (Δημοσθ.) σοὶ μὲν γὰρ ἦν κλέπτῃς
ὁ πατήρ, εἵπερ ἦν ὁμοίός σοι.

7. Σχήματα διανοίας.

§. 728. Τὰ σχήματα ταῦτα ἔχουσι τὴν καθεῶραν των εἰς
τὴν ἔννοιαν, καὶ ὅχι εἰς τὴν λέξιν. Ἀφίνοντες τὰ πολλὰ εἰς
τὴν ῥητορικὴν, ἐκλέγομεν δύο ἢ τρία, χρήσιμα εἰς τοὺς ἔτι
γραφματικῶς ἀναγινώσκοντας τὰ τῶν ἀρχαίων συγγράμματα.

Α'. Ἀντιπαράθεσις, ὅταν ἐναντία ἔννοιαι συγκρίνονται
πρὸς ἀλλήλας· εὐδοκίμει δὲ μάλιστα τὸ σχῆμα, ὅταν δέχεται
καὶ λέξεις ἀντιθέτους, καὶ οὕτως ἐνόηται μὲ τὸ ἀντίθετον λεκτι-
κὸν σχῆμα (§. 727. Δ'). οἶον, (Δημοσθ. περὶ στεφ.) Ἐδίδα-
σκες γράμματα, ἐγὼ δ' ἐφοίτων· ἐτέλεις, ἐγὼ δ' ἐτελούμην·
ἐχόρευες, ἐγὼ δ' ἐχορήγουν· ἐγραμμάτευες, ἐγὼ δ' ἐκκλησία-
ζον· ἐτριταγωνίστεις, ἐγὼ δὲ ἐθεώρουν· ἐξέπιπτες, ἐγὼ δ'
ἐσύριττον· ὑπὲρ τῶν ἐχθρῶν πεπολίτευσαι, ἐγὼ δὲ ὑπὲρ πα-
τρίδος.

Β'. Ἐμφασις, ὅταν εἰς τὴν λέξιν ὑποκρύπτεται ἔννοια
περισσότερα τῆς σημασίας τῆς· οἶον, (Δημοσθ. περὶ στεφ.) Τί
τὸν σύμβουλον ἔδει λέγειν ἢ γράφειν τὸν Ἀθήνησιν ἐμέ; ὅπου
τὸ Ἀθήνησι δὲν σημαίνει ἀπλῶς τὰς Ἀθήνας, ἀλλὰ τὰς φιλε-
λευθέρους καὶ φιλοτίμους καὶ ἐναρέτους Ἀθήνας. Ὁ ῥήτωρ
ὀνομάζει πολλάκις τοὺς πολίτας τοῦ Ἀθηναίους (ὕμῃς Ἀθη-
ναίους ὄντας) μὲ ἔμφασιν, ἤγουν ὅχι ἀπλῶς κατοίκους τῶν
Ἀθηνῶν, ἀλλ' ἐνδόξους νικητὰς τῶν βαρβάρων, ἐλευθερωτὰς
τῆς Ἑλλάδος κτλ.

Γ'. Παραλείψις, ὅταν ὁ λέγων προσποιῇται ὅτι παρα-
λείπει καὶ παρατρέχει τινὰ, τὰ ὅποια ὁμῶς δὲν τὰ παραλείπει
κυρίως, ἀλλὰ μηχανᾶται τὸ σχῆμα διὰ νὰ βάλῃ εἰς πλειο-
τέραν ὑποψίαν τοὺς ἀκροατάς, καὶ ἐν ταύτῳ νὰ μὴ κάμῃ ἐν-
τελῇ τῶν πραγμάτων ἀποδείξιν, ἥτις τοῦ εἶναι ἴσως δύσκο-

λος· οἶον, (Δημοσθ. κατὰ Μειδ.) Τὴν μὲν ἀσέλγειν καὶ τὴν ὕβριν Μειδίου, καὶ τὰ λοιπὰ ἄπειρα ὄντα κακὰ, εἴπω. Προσποιεῖται δὲ κάποτε ὁ λέγων ὅτι παραλείπει τὰ ἴδια τοῦ κατωρθώματα διὰ μετριοφροσύνην· οἶον, (Δημοσθ. περὶ στεφ.) ἐν δὲ τοῖς ἰσίοις, εἰ μὴ πάντες ἴστε, ὅτι κοινὸς καὶ φιλόανθρωπος, πᾶσι τοῖς δεομένοις ἐπαρχῶν, σιωπῶ καὶ οὐδὲν ἂν εἴποιμι.

Δ'. Ἀποσιώπησις, ὅταν ὁ λέγων διακόπη τὸν ὁποῖον ἤρχισε λόγον διὰ τὸ λυπηρὸν τοῦ πράγματος, κάποτε δὲ διὰ τὴν αἰσχροτήτά του· οἶον, (Δημοσθ. περὶ στεφ.) οὐκ ἔστιν ἴσον νῦν ἐμοὶ τῆς περ' ὑμῶν εὐνοίας διαμαρτεῖν, καὶ τούτω μὴ ἐλεῖν τὴν γραρὴν· ἀλλ' ἐμοὶ μὲν — οὐ βούλομαι δὲ δυσχερεῖς εἰπεῖν οὐδὲν ἀρχόμενος τοῦ λόγου· καὶ (Εὐριπ. Ὀρέσ.) ἢ πόσιν ἀπέκτεινεν· ὧν δ' ἕκατι, παρθένον λέγειν οὐ καλόν.

Ε'. Εἰρωνεία, ὅταν λέγωνται μὲ πικρίαν τὰ ἐναντία τοῦ ἀληθοῦς· οἶον, ὁ καλὸς οὗτος, ὁ τοὺς νόμους διατηρῶν, καὶ φθερεὺς τῆς πολιτείας. Εἰρωνικὸν εἶναι καὶ ὅταν λέγεται θυμώσιος ὁ ἀξιογέλαιστος· τίμιος, ὁ ἐπονείδιστος· σοφός, ὁ ἀπαίδευτος κτλ. συμπέπτει δὲ τὸ σχῆμα μὲ τὴν λεγομένην Ἀντίφασιν.

Καὶ ταῦτα μὲν εἶναι τὰ κυριώτερα σχήματα, τὰ ὁποῖα εἶναι καλὸν νὰ συνειδίξῃ ἡ ἀκοή τοῦ μαθητοῦ πρὶν ἀκόμη μετὰ τῇ εἰς τὴν ῥητορικήν. Συνάπτουμεν δὲ ἐνταῦθα καὶ ὀλίγους ἀπὸ τοῦς ὀνομαζομένους τρόπους, ἐπειδὴ καὶ αὐτῶν τὰ ὀνόματα ἀναφέρονται συχνάκις εἰς τὴν γραμματικήν.

8. Τρόποι λέξεως καὶ λόγου.

§. 729. Τρόποι λέξεως ἢ λόγου εἶναι ἡ ἐκ τῆς κυρίας σημασίας τῶν εἰς ἄλλην τινὰ ἀνάλογον ἢ ἐναντίαν, ἢ συγγενῇ τροπή. Εἶδη δὲ τρόπου.

Α'. Μεταφορά, ὅταν ἀπὸ τοῦ κυρίως σημασινομένου φέρεται ἡ λέξις εἰς ἄλλο μὴ κύριον. Ἀφίνομεν εἰς τὴν ῥητορικήν νὰ διαμελίτῃ τὰ διάφορα εἶδη τούτης, λέγοντες μόνον ὅτι σχεδὸν ὅλων τῶν γλωσσῶν ἡ ὕλη εἶναι μᾶλλον μεταφορικῇ παρὰ κυρίᾳ. Πικραδεῖγμματα μεταφορᾶς εἶναι· ποιμήν· λαῶν, ὁ ἄρ-

χων, κορυφή ὄρους, καὶ κνήμαι καὶ ὀστέες καὶ πόδες· σιδήρειον στήθος, πῦρ ἔρωτος· δόλους ῥάπτειν κτλ.

Β'. Συνεκδοχή, 1) ὅταν συνεννοῇται τὸ ἕλον μὲ τὸ μέρος· τοίην κεφαλὴν ποθέω· ἀντὶ τοιοῦτον ἄνθρωπον· 2) ὅταν λαμβάνωνται τὰ πολλὰ ἀντὶ ἑνός· στήθη ἀντὶ στήθους· 3) ἡ ὕλη ἀντὶ τοῦ ἐξ αὐτῆς κατασκευασμένου· σίδηρος ἀντὶ ξίφος· 4) τὸ γένος ἀντὶ τοῦ εἶδους· ὄρνις αἴσιος (Εὐρ. Ἰφιγ. Αὐλ. 607), ἀντὶ τοῦ οἰωνός· οὕτω λέγομεν Κ. λάχανον ἀντὶ κράμβη, καὶ πετεινός ἀντὶ ἀλέκτωρ· 5) τὸ εἶδος ἀντὶ τοῦ γένους· ἄρτος ἀντὶ τροφή· 6) τὸ προηγούμενον ἀντὶ τοῦ ἐπομένου· ἡὼς ἀντὶ ἡμέρα, διότι ἡὼς εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς ἡμέρας.

Γ'. Μετωνυμία, ὅταν λαμβάνεται 1) ἡ αἰτία ἀντὶ τοῦ ἀποτελέσματος· Δήμητρα (ἡ εὐροῦσα τὸν σῖτον) ἀντὶ σῖτος· Βάχχος ἀντὶ οἶνος· Ποσειδῶν ἀντὶ θάλασσαν· Ἄρης ἀντὶ πόλεμος· 2) τὸ περιέχον ἀντὶ τοῦ περιεχομένου· πόλις ἀντὶ πολῖται· 3) τὸ ἀπορηγμένον ἀντὶ τοῦ συγκακρυμένου, πλοῦτος ἀντὶ πλούσιοι· θεραπεία ἀντὶ θεράποντες· 4) τὸ σημεῖον ἀντὶ τοῦ σημαينوμένου· ἐλαία ἀντὶ εἰρήνη· δάφνη ἀντὶ νίκη κτλ.

Δ'. Ἀντωνομασία, ὅταν ἀντὶ ἑνός ὀνόματος λαμβάνεται ἄλλο σημαῖνον τὴν αὐτὴν ἔννοιαν· 1) δι' ὑπεροχὴν· ὁ ποιητής ἀντὶ ὁ Ὀμηρος· ὁ ῥήτωρ ἀντὶ ὁ Δημοσθένης· 2) τὰ πατρωνυμικά ἀντὶ τῶν κυρίων· Πηλείδης, ὁ Ἀχιλλεύς· Ἀτρεΐδαι, ὁ Ἀγαμέμνων καὶ ὁ Μενέλαος.

Ε'. Ὀνοματοποιία, ὅταν τὸ ὄνομα πλάττεται ἀπὸ τὸν ἦχον τοῦ σημαينوμένου· φλοῖσθος, ἡ κίνησις τῶν κυμάτων τῆς θαλάσσης· βόμβος, τῶν μελισσῶν ἡ φωνὴ κτλ.

ς'. Κατάχρησις εἶναι ἀναγκαία ἀκυρολογία, ἣγουν ὅπου ἀναγκάζεται ὁ λέγων νὰ δώτῃ ὄνομα ἐξ ἀναλογίας τινός δι' ἑλλειψιν κυρίου· γόνυ καλάμου· ὀφθαλμός ἀμπέλου· χεῖλος ποτηρίου κτλ.

Ζ'. Μετάληψις, ὅταν λέξις ἰσοδυναμῇ μὲ δευτέραν· ἡ δὲ δευτέρα ἔχῃ δῶν σημαίνοντα· καὶ ἡ πρώτη λέξις λαμβάνεται ἀντὶ τοῦ δευτέρου σημαينوμένου τῆς δευτέρας· οὕτω γλήνη

ἡ κόρη τοῦ ὀφθαλμοῦ· κόρη δὲ καὶ ἡ παρθένος· εἰς τὸ ἔρρε κακὴ γλῆνη, μεταλαμβάνεται τὸ γλῆνη ἀντὶ παρθένε, ἡγούν ἔρρε δειλὸν κοράσιον.

9. Σχήματά τινα κατὰ τοὺς Γραμματικούς.

§. 730. Τοιαῦτα εἶναι ἡ ἔλλειψις, ὁ πλεονασμός, τὸ ἀνγκόλουθον, περὶ τῶν ὁποίων εἴπαμεν ἀνωτέρω (σελ. 374—382). Λέγομεν δὲ ἐνταῦθα περὶ τινων ἄλλων, ἀναφερομένων συγχρότως ἀπὸ τοὺς γραμματικούς μας·

Α'. Ἀντιμέρεια, ὅταν λαμβάνεται μέρος λόγου ἀντ' ἄλλου οἶον, τὸ ὑπερβάλλον ἀντὶ ἡ ὑπερβολή· παραίνεσιν καὶ ἀξίωσιν ἔχομεν, ἀντὶ παραινοῦμεν καὶ ἀξιοῦμεν κτλ.

Β'. Ἀντίπτωσις, ὅταν πτώσις ἄλλη ἀντ' ἄλλης λαμβάνεται· οἶον, σοὶ ὁ πατήρ ἀντὶ ὁ πατήρ σου κυρίως δὲ ἀντίπτωσις εἶναι ἡ συνήθεια τῶν ποιητῶν νὰ ἐκφράζουσιν τὸ μέρος ὁμοιοπτώτως μὲ τὸ ὅλον· καὶ ἐπειδὴ τὸ μέρος θεωρεῖται ὡς κτῆμα τοῦ ὅλου, αἱ πτώσεις τότε εἶναι ἀντὶ γενικῆς· οἶον, οὐκ Ἀτρείδῃ ἦνδ' ἀνε θυμῷ, ἀντὶ Ἀτρείδου· πρήμνη ἐνὶ νηϊ, ἀντὶ ἐν πρήμνῃ νηός· ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων, ἀντὶ ὀδόντων σου.

Γ'. Χιαστὸν σχῆμα, ὅταν θέτῳνται αἱ λέξεις οὕτως, ὥστε ἐμποροῦν νὰ σχηματισθοῦν ὡς τὸ στοιχεῖον Χ· οἶον, οἱ τὴν φροντίδα ἔχοντες.

οἱ **X** τὴν φρον. **X** ἔχοντες.

Δ'. Ἐκ παραλλήλου, ὅταν δύο λέξεις κῆνται παράλληλοι μόνον κατὰ τὴν προφορὰν διαφέρουσιν, σημαίνουσιν δὲ ἀπαραλλάκτως τὸ αὐτό· οἶον, θάνατον, μόρον τε.

Ἐπίμετρον Γ'.

Περὶ τῶν Ἀττικῶν μηνῶν καὶ τῆς διαιρέσεως αὐτῶν.

§. 731. Οἱ μῆνες τῶν Ἀθηναίων ἤρχιζαν ἀπὸ τὴν θερινὴν τροπὴν μὲ τὸν μῆνα Ἑκατομβαιῶνα ὅστις, συνέπιπτε μὲ μέ-

ρος τοῦ Ἰουλίου. Φαίνεται ὅμως ἀρχαιότερα ὅτι ἤρχιζαν ἀπὸ τὴν χειμερινὴν τροπὴν μὲ τὸν Γαμηλιῶνα· καὶ διὰ τοῦτο ἐνεβάλλετο κατὰ δεύτερον ἐνιαυτὸν δεύτερος Ποσειδεῶν· ὠνομάζοντο δὲ

Γαμηλιῶν ἔχων ἡμέρ. 29

Ἀνθεστηριῶν — 30

Ἐλαφηβολιῶν — 29

Μουνυχιῶν — 30

Θαργηλιῶν — 29

Σχιροφοριῶν — 30

Ἐκατομβαιῶν — 29

Μεταγειτνιῶν — 30

Βοηδρομιῶν — 29

Μαιμακτηριῶν — 30

Πυανεψιῶν — 29

Ποσειδεῶν — 30.

§. 732. Ὅτι εἰς πάντα δεύτερον ἐνιαυτὸν ἐπρόσθετον δεύτερον Ποσειδεῶνα, καὶ τὰλλα τὰ ἀφορῶντα εἰς τὸ Ἀττικόν ἔτος, ὡς ἀναγνώσῃ ὁ μαθητὴς τὴν ὑφ' ἡμῶν ἐκδοθεῖσαν ἱστορικὴν χρονολογίαν σελ. 29—36. Λέγομεν μόνον ὅτι ὁ Γαμηλιῶν ἔπιπτεν εἰς μέρος τοῦ καθ' ἡμᾶς Δεκεμβρίου καὶ μέρος τοῦ Ἰανουαρίου, καὶ οἱ ἐφεξῆς μὲ τὴν αὐτὴν παραλλαγὴν χωρὶς νὰ ταυτίζωνται μὲ τοὺς συνήθεις μας Ῥωμαϊκοὺς τούτους μῆνας ἀκριβῶς.

§. 733. Καθένα μῆνα ἐδιείρουσαν εἰς τρεῖς δεκάδας· τὴν πρώτην ὠνόμαζαν δεκάδα ἱσταμένου ἢ ἀρχομένου (δηλ. μηνός)· τὴν δευτέραν, δεκάδα μεσοῦντος· τὴν τρίτην, δεκάδα φθίνοντος. Τὴν πρώτην ἡμέραν τοῦ μηνός ὠνόμαζαν νομηνίαν, τὴν δὲ ἐσχάτην ἑνὴν καὶ νέαν. Τῆς πρώτης δεκάδος τὰς ἡμέρας ἡρῶνουν τακτικῶς, ἤγουν δευτέραν, τρίτην κτλ. ἱσταμένου ἢ ἀρχομένου. Τὰς ἑννέα τῆς δευτέρας δεκάδος ὠνόμαζαν πρώτην, δευτέραν, κτλ. μεσοῦντος ἢ ἐπὶ δεκάδι· τὴν δεκάτην ἡμέραν τῆς δευτέρας δεκάδος ἔλεγαν εἰκάδα, ἤγουν εἰκοστὴν τοῦ

μηνός· τὴν δὲ τρίτην δεκάδα ἐλογαρίάζαν κατὰ δύο τρόπους·
 α) τὰς ἑννέα ἡμέρας ὠνόμαζαν πρώτην, δευτέραν κτλ. ἐπὶ εἰ-
 κάδι, τὴν δὲ δεκάτην, τριακάδα, ἤγουν τριακοστὴν τοῦ μηνός·
 β) τὸ ὅποσον ἦτο συνηθέστερον, ἐλογαρίάζαν ὀπισθοεβατικῶς ὀ-
 νομαζόντες τὴν εἰκοστὴν πρώτην τοῦ μηνός δεκάτην φθίνοντος,
 εἴαν ὁ μὴν ἦτο τριακονταήμερος· ἢ ἑννάτην φθίνοντος, εἴαν εἶχεν
 29 ἡμέρας· τὴν δὲ εἰκοστὴν δευτέραν, ἑννάτην ἢ ὀγδόην φθί-
 νοντος· καὶ οὕτως ἐφεξῆς ἕως τῆς ἐσχάτης τοῦ μηνός ἡμέρας,
 ἥτις ἦτο ἢ ἔνη καὶ νέα, ἤγουν παλαιὰ καὶ νέα, ὡς μεθόριον
 τοῦ παλαιοῦ καὶ τοῦ μέλλοντος ν' ἀρχίσῃ μηνός.

§. 734. Ὁ ἐφεξῆς πίναξ, παριστάνων ἓνα μῆνα ἡμερῶν 29
 καὶ ἄλλου 30, θέλει μᾶς ἐξηγήσειν τὸ λεγόμενον.

1	πρώτη	} ἡ νοσημερία ἱσταμένου ἢ ἀρχομένου
2	δευτέρα	
3	τρίτη	
4	τετάρτη	
5	πέμπτη	
6	ἕκτη	
7	ἐβδομή	
8	ὀγδόη	
9	ἐννάτη	
10	δεκάτη	
11	πρώτη	} μεσοῦντος ἢ ἐπὶ δεκάδι.
12	δευτέρα	
13	τρίτη	
14	τετάρτη	
15	πέμπτη	
16	ἕκτη	
17	ἐβδομή	
18	ὀγδόη	
19	ἐννάτη	
20	εἰκάς.	

		ἡ	μηνὸς 30	ἡμερῶν
ἐπὶ εἰκόσι	πρώτη	21	ἐννάτη	δεκάτη
	δευτέρα	22	ὀγδόη	ἐννάτη
	τρίτη	23	ἑβδομή	ὀγδόη
	τετάρτη	24	ἕκτη	ἑβδομή
	πέμπτη	25	πέμπτη	ἕκτη
	ἕκτη	26	τετάρτη	πέμπτη
	ἑβδομή	27	τρίτη	τετάρτη
	ὀγδόη	28	δευτέρα	τρίτη
	ἐννάτη	29	ἔνη καὶ νέα	δευτέρα
	τριακάς	30	ἔνη κ. νέα	

ἑβδόμενος ἡ ἀπὸντος.

Ἐπίμετρον Δ'.

Χρήσις τοῦ ἀλφαβήτου ἀντὶ ἀριθμητικῶν χαρακτήρων.

§. 735. Οἱ παλαιοὶ ἀντὶ τῶν ἀραβικῶν λεγομένων χαρακτῆρων ἐμεταχειρίζοντο τὰ γράμματα τοῦ ἀλφαβήτου οὕτως.

α — 1	ιε — 15	χθ — 29	ψ — 700
β — 2	ις — 16	λ — 30	ω — 800
γ — 3	ιζ — 17	μ — 40	Ϟ — 900
δ — 4	ιη — 18	ν — 50	α — 1000
ε — 5	ιθ — 19	ξ — 60	β — 2000
ς — 6	κ — 20	ο — 70	γ — 3000
ζ — 7	κα — 21	π — 80	δ — 4000
η — 8	κβ — 22	ϣ — 90	ε — 5000
θ — 9	κγ — 23	ρ — 100	ι — 10000
ι — 10	κδ — 24	σ — 200	κ — 20000
ια — 11	κε — 25	τ — 300	λ — 30000
ιβ — 12	κς — 26	υ — 400	μ — 40000
ιγ — 13	κζ — 27	φ — 500	ν — 50000
ιδ — 14	κη — 28	χ — 600	

Σημ. Τὸ δηλοῦν τὸν 6 ἀριθμὸν ς ὀνομάζεται βαῦ, τὸ δὲ τὸν 90 η κόππα, τὸ δὲ τὸν 900 Ϟ Σαμπί, τὰ ὅποια ἦσαν γράμματα ἀρχαιοτάτου ἀλφαβήτου.

§. 736. Εἰς τὰ τακτικὰ δυνάμματα ἐμεταχειρίζοντο τοὺς ἀριθμοὺς μετὰ ὀξείας· οἶον,

ἀ πρῶτος, β' δεύτερος, γ' τρίτος, δ' τέταρτος κτλ.

§. 737. Μεταχειρίζονται προσέτι εἰς δῆλωσιν τῶν ἀριθμῶν ἐξ τὰ ἐφεξῆς κεφαλαῖα γράμματα· Ι, Π, Δ, Η, Χ, Μ, Ἐκ δὲ τούτων τὸ Ι σημαίνει 1, τὸ Π, 5· τὸ Δ, 10· τὸ Η, 100· τὸ Χ, 1000· τὸ Μ, 10000. Τὰ γράμματα ταῦτα διὰ τὴν παριστάνουσαν ὅλους τοὺς ἀριθμοὺς ἐπαναλαμβάνονται τετράκις πλὴν τοῦ Π οὕτω

Ι—1	ΠΠΠ—9
Π—2	Δ—10
ΠΠ—3	ΔΠ—15
ΠΠΠ—4	ΔΔ—20
Π—5	ΔΔΔ—30
ΠΠ—6	ΔΔΔΔ—40
ΠΠΠ—7	Η—100 κτλ.
ΠΠΠ—8	

§. 738. Ἐμπεριλαμβάνοντες δὲ ἄλλο τι γράμμα εἰς τὸ Π μεγάλως γραμμένον, ἐφάνεροναν ὅτι ὁ ἐγγραφόμενος ἀριθμὸς λαμβάνεται πεντάκις οὕτω· **ΙΔΙ**, πεντάκις δέκα ἢ 50. **ΙΧΙ** πεντάκις χίλια ἢ 5000 κτλ.

ἀμπέχω 140.
 ἀμφί 321.—οί ἀμφί 357.
 Ἀμφίβραχος 527.
 Ἀμφίμακρος αὐτόθ.
 ἀμφοτέρων 350.
 ἄμφω 26.
 — ἄν (εἰς) ἀπαρέμρατον περισπώμενον·
 δὲν χρειάζεται υπογεγραμμ. ι. 151.
 438. Σημ. β'.
 ἄν, ἐάν, ἥν 69.—ἄν μὲ ἀπαρέμρατ.
 καὶ μετοχ. 281. Σημ. β'.—παραλεί-
 πεται 282. Σημ. γ'.
 ἀνὰ 313.
 ἄνα κλητικ. 419.—ἄνα ἀντὶ ἀνάστηθι
 558.
 ἀνάγκη χωρὶς τοῦ ἐστὶ 215. Σημ. β'.
 ἀναγορεύειν τινα τί 254.
 Ἀναδιπλασιασμός ἐνεστώτος 135. 128.
 154. (ὀνήνιμι), 443 (πίπτω, μέμνω).
 — παρκακειμένου 93.—Ἀοριστ. β'.
 143.
 Ἀναδίπλωσις, σχῆμα λόγου 552.
 Ἀνάλυσις λόγου αὐτόθ.
 Ἀνακλόουθον 374.
 Ἀνάπσιςτος 527.
 Ἀνατροφή τόνου 164. 363. Σημ. δ'.
 Ἀναφορικὴ Ζήτη. ἀντωνυμία κ. Συμ-
 φωνία τρίτη.—εἰς τὴν ἐφέλκυσιν 288·
 370.
 Ἀναφορικόν, καὶ αἰς μετ' αὐτοῦ 545.
 — σύνταξις αὐτοῦ 219. 297. 369.
 — ἀναφορικὸν μετὰ τοῦ ἄρθρου 222.
 Σημ. β'.—μετ' ἀπαρεμφ. 285. Σημ.
 ἀνῆπτον 117.
 ἀνῆρ Γεν. ἀνδρὸς 15.—κλητ. ἄνερ 83.
 — ἀνῆρ μετὰ προσωπικῶν ὀνομάτων
 263. Σημ.—ἀνῆρ (α) 518.
 ἀνθ' ὧν 350.
 — αὐτος, ποσότης 504.
 Ἀνταλλακτικὰ ῥήματα μὲ αἰτιατ. καὶ
 γενικ. 257.
 Ἀντιβάχειος 348.
 Ἀντιδάκτυλος αὐτόθ.
 Ἀντίθετον 555.
 Ἀντικείμενον λόγου 211.
 ἀντικρὺ κ. ἀντικρυς 547.
 Ἀντιμέρεια 558.
 Ἀντιμετάβασις 228.
 Ἀντιπαράθεσις 555.
 Ἀντίπτωσις 558.
 Ἀντιστάσεως καὶ ἀντιδράσεως ῥήματα
 (πχλαίω κτλ.) μὲ δοτ. 249.
 Ἀντιστροφή 551.

Ἀντίσπατος 527.
 Ἀντίφρασις 556.
 Ἀντονομασία 558.
 Ἀντωνυμία 21.—πρωτότυποι ἢ πρo-
 σωπικαὶ Αὐτ.—κτητικαὶ 21.—δει-
 κτικοὶ Αὐτ.—ἀλληλοπαθῆς 24.—
 σχετικαὶ αὐτόθ.—ἐρωτηματικαὶ καὶ
 Ἀόριστοι 25.—προσχηματισμένοι 26.
 — συσχετικαὶ 86.—ἀντωνυμία κα-
 τὰ διαλέκτους 427. 429. Ἀντωνυ-
 μιῶν σύνταξις 225. προσωπικῶν αὐ-
 τόθ.—Δεικτικῶν 226.—τῆς αὐτοῦ
 227.—τῶν συνθέτων 228. ἀλληλοπα-
 θῶν 229.—ἀορίστων αὐτόθ.—ἐρωτη-
 ματικῶν 230.—ἐπιμεριζομένων 231.
 — συσχετικῶν 233.—κτητικῶν 142.
 ἄνθρω· ἄνθρωπος 99.
 — ἄνω ῥημάτων ποσότης 503. ἀνώ-
 στος 483.
 Ἀνώμαλα ὀνόματα 16. 17.—κατὰ
 διαλέκτους 419.—ἀνώμαλα ῥήματα.
 Ζήτη. ῥήμα.
 ἀνώτερος 178.—ἀνωτέρω, ἀνωτάτω
 162.
 ἄνωχθε 448.
 ἄξετε 438.
 — αὐτ. β'. πρόσωπον Παθητ. 105. Σημ.
 Ἀόριστος 385.—ἀντὶ ἐνεστώτος ἐπὶ
 τῶν συμβαζιόντων κατ' ἡλικίαν ἀνάγκην
 273.—ἀντὶ παρακ. εἰς τὸν Ὅμηρον
 αὐτόθ. Σημ.—εἰς τὰς ὑποθετικὰς συν-
 τάξεις 279.—εἰς τὰ τῶν ληγόντων εἰς
 λ, μ, ν, ρ 110. Σημ. β'.
 Ἀόριστος β'. τονίζεται 118.—συγκό-
 πτεται ὁ ἐνεργητικὸς εἰς ην, υν κτλ.
 132. Σημ. β'. 443.—συγκόπτεται
 ὁ παθητ. (λέκτο, εἶδετο) 355.—Ἀό-
 ριστος β'. μὲ ἀναδιπλασιασμὸν 413.—
 γεννηθῆ νέα θέματα 133. 451.—ἐλ-
 λείπει ἀπὸ τὰ παράγωγα ῥήματα 103.
 Ἀόριστος β'. σον, σόμην 433.—Ἀό-
 ριστος παθ. μὲ σημασίαν μέσου 267.
 — Ἀόριστος μέτ. μὲ σημασίαν παθητι-
 κῆν 444.
 — αὐτ. 408.
 ἀπαντικρὺ 547.
 Ἀπαρεμρατικόν, Ζήτη. συγκείμενον.
 Ἀπαρέμρατα 365.—σύνταξις αὐτῶν
 282.—ἀπαρέμρατα μετὰ τοῦ ἄν
 281.—ὡς οὐσιαστικόν 222. 282.
 — μὲ τὰ ἀναρ. 284.—ἐπὶ εὐχῆς,
 προσταγῆς κτλ. 287. Σημ. γ'.—ἀ-

παρέμφ. εἰς μιν, μιναι, εν, ην 431.
 ἄπας 234.
 ἀπειργεν 117.
 ἀπλῶς εἰπεῖν 284. Σημ. δ.
 ἀπὸ, κατὰ ἀναστροφὴν ἀπο 163. —
 σύνθετα ἐξ αὐτῆς 322. Σημ. β'. γ'.
 Ἀποβολὴ συμφώνου (τοῦ τ. εἰς τὸ κέ-
 ρατος) 85. — (τοῦ σ εἰς τὸ τύπτεσαι)
 105. Σημ. — (καταγράφω, κατέγρα-
 φον) 94. — τοῦ παρὰληκτικῷ φωνήεν-
 τος τοῦ ῥιζικοῦ τύπου 442.
 Ἀποθετικὸν 138. 341.
 Ἀποκοπή 412.
 Ἀπόλλων 83. — τὸ α μακρὸν 520.
 ἀπονέεσθαι μακρὸν α 520.
 Ἀποσιώπησις 556.
 Ἀποστρεφόμεναι λέξεις 174.
 Ἀπόστροφος αὐτόθ.
 Ἀπρόσωπα ῥήματα μὲ δοτικ. καὶ ἀ-
 παρέμφ. 268. — μὲ μόνον ἀπαρέμφ.
 αὐτόθ. — μὲ γενικ. καὶ δοτικ. ὅποτε ἡ
 γενικὴ κάποτε γίνεται ὀνομαστικὴ αὐ-
 τόθ. Ἀπρόσωπα παθητικὰ αὐτόθ. —
 ἀπὸλυτος αὐτῶν πῶσις 296.
 ἄρ ἂντι ἄρα 486. — ἄρα καὶ ἄρα 325.
 ἄρα (ἄρῃ) καὶ α ρῃ 520. Σημ.
 ἀραρίσκα κ. ἀραρίσμαι Ἴων. 141.
 Ἄρης 177.
 Ἄρης (ἄ) 520.
 Ἄρθρον 4. — προτακτικὸν καὶ ὑποτακτικὸν
 83. 219. — Ἄρθρου προτακτικοῦ κρᾶ-
 σις 173. 545. — σημασίαι 219. — χω-
 ρισμένον ἀπὸ τὸ οὐσιαστικὸν 220. — ἐ-
 παναλαμβάνεται αὐτόθ. — μὲ ἀπαρέμφ.
 καὶ ἄλλας λέξεις 223. — πρὸ τῶν
 ἀναφορικῶν. Αὐτόθ. Σημείωσις β'. —
 λείπει εἰς τὸ αὐτὸς 327. 2. — εἰς
 τὸ πᾶς, ἅπας 323.
 Ἀριθμοὶ 4. — ῥήματος 27.
 Ἀριθμητικῶν ὀνομάτων συντάξις 236.
 Ἀριθμητικοὶ χαρακτηριστεῖς τῶν στοιχείων 561.
 Ἀρνητικὰ μόρια ἢ ἐπιρρήματα 302. —
 ἐπαναλαμβάνονται ἐπιτείνόμενα, ἀλλὰ
 μὴ ἀναιρουμένα 307. — μετὰ ἀρνητικὰ
 ῥήματα 308.
 ἀρξάμενος 350.
 Ἀρσενικὸν ἐπιθετον μὲ οὐσιαστικὸν 268.
 Ζήτ. κ. Δυνικόν. — ἀρσενικὸν πληθυν-
 τικὸν ἐπίθετ. ἀναφερόμενον εἰς ἐνικὸν
 θηλυκὸν 213.
 Ἀρνητικὰ ὀνόματα· Ζήτ. ὄνομα.
 Ἄρσις πάθος λέξεως 411.
 Ἄρσις (εἰς τὴν ποιητικὴν) ἀποτελεῖ συλ-

λαβὴν μακρὰν 434.
 ἄρτι 326.
 ἀρύω, ἀρύτω 98.
 ἀρχὴν ἐπιρρήμα 161.
 Ἀρχικὰ ῥήματα (ἄρχω, βασιλεύω κτλ.)
 μὲ γενικ. 249.
 — ας ποσότης 76. 85. 501.
 — ασι τοπικῶν ἐπιρρημάτων κατὰληξις
 163.
 — ασκον ῥημάτων κατὰληξις 430.
 — αται, ατο γ'. πληθυντ. ῥημάτων 432.
 Ἀσύνδετον 372.
 ἄτε 326.
 ἄτερος 26. 173.
 Ἄτονα 544.
 ἄτος 460.
 ἄττα, ἄττα 26.
 αὔξειν τινὰ μέγαν 344.
 Αὕξσις ῥήματος συλλαβικὴ ἢ χρονικ.
 92. — συνθέτων ῥημάτων 93.
 αὐτίκα 326.
 αὐτὸ δείξει 351.
 Αὐτονεργητικὰ ῥήματα αὐτόθ.
 Αὐτουδέτερα ῥήματα αὐτόθ.
 Αὐτοπαθητικὰ ῥήματα αὐτόθ.
 αὐτὸς 23. 226. — ἂντι μόνος 227. Σημ.
 ἄ — Δοτικὴ τοῦ αὐτὸς νοουμένης τῆς
 σὺν 229.
 ἀραιεῖσθαι τινὰ τι 265.
 Ἀραιεῖσις στοιχείου 410.
 Ἀφαιρεμένα ὀνόματα 183. — ἂντι συγ-
 κεκριμένων 238.
 ἀφύη 77.
 Ἄφωνα Ζήτ. γράμματα. — πρὸ ἀμετα-
 βόλου ἀποτελοῦν μῆκος θέσει; 519. —
 εἰς τὸν ἀναδιπλασιασμόν 99.
 ἀχέων, ἀχέουσα 457.
 — αω (ῥήματα) παράγωγα 288. — ἐφε-
 τικὰ 289.
 — αων καὶ εων γενικ. (ἱ. καὶ β'. κλί-
 σεως) κατὰ διαλέκτους 416.
 ἄχρι καὶ ἄχρις 171. 306.
 β παρεντίθεται 169. Σημ. 450. Ὑπο-
 σμη.
 β γοννημένον ἐκ μ. 450.
 Βάχχιος 527.
 βίπτω (σχηματισμὸς τοῦ) 96.
 Βαρειὰ 166. — νοητέον προσηδία 496.
 Σμη.
 Βαρύτονα ῥήματα 27.
 Βαρύτονοι λέξεις 166.
 βασιλεύτερος 425.
 Βάσις λόγου 385.

Βαυ, σημεῖον ἀριθμητικὸν 562.

βήρειο 435.

βίη (περιφραστικῶς βίη Ἡρακλῆος) 240.

βλάξ 138. Σημ. 382. Ὑποσημ.

βοηθείας ῥήματα (βοηθῶ κτλ.) μεθ' ὁποῦν. 249.

βόλεσθε 407.

βούλομαι (αὐξήσεις αὐτοῦ) 14.—βούλει 125. Σημ.

βοῦς 13.

Βραχεία Ζήτ. γράμματα.

Βραχεῖα συλλαβὴ 74. 113. 497.

Βραχυλογία 380.

βῶς, βῶν 447.

γ (εὐρανόσπου οὐράγγος) 166.

γὰρ 326.

γγ πρὸ τοῦ μ τοῦ παθ. παρακειμένον 107. Σημ.

γέ 327.—γεμῆν αὐτόθ.—μέ μὲν 339.

γεγάκειν 461.

—γέλως (ἐκ τοῦ) ἐπίθετα σύνθετα 91.

Γένη 4.

Γενικὴ πληθυντικὴ πρωτοκλίτων καὶ δευτεροκλίτων 92. 76.—πεμπτοκλίτων αὐτόθ.—κατὰ διαλέκτους 416.—εἰς φη κατὰ τοὺς ἐποποιούς 418.—γενικὴ μετὰ τοῦ τὸ καὶ τὰ 236. Σημ. α'. χρόνου σημαντικὴ 258.—ποιητικῆς αἰτίας 259.—ἐλλειπτικὴ τοῦ δέον αὐτόθ. Σημ.—γενικὴν μεθ' δεικτικὴν (εἰς τοῦτο τόλμης) 218. Σημ. α'.—τοῦ μέρους σημαντικὴ (κατέαγε τῆς κεφαλῆς) 250. Σημ. β'.—ἀπόλυτος 395.—γενικὴ ὡς ἐπὶ ῥήμα 253. Σημ.—γενικῆς ὀνομασίας 243.—μεθ' ὀνόματα 246.—250. μεθ' ῥήματα 256.—εἰς τὰ ὑπαρκτικὰ 251. Σημ.—εἰς τὰ κτητικὰ ῥήματα 252.—εἰς τὰ ἀποθετικὰ αὐτόθ.

Γένος τοῦ ὅλου εἰς προσδιορισμὸν τοῦ μέρους 238.

γέρας 85.

γέω 191.

γῆρας 85.

γλάφω 419.

Γλώσσης στοιχεῖα 166.

Γλυκῶνιον 532.

Γνωστικὰ ῥήματα (γινώσκω, νοῶ κτλ.) μεθ' αἰτιατ. 248.

Γράμματα 3.—τὰ αὐτὰ καὶ στοιχεῖα 72.—γράμματα βραχεία αὐτόθ.—

μακρά.—Δίχρονα.—ἡμίφωνα.—ἄφωνα.—συμφωνα.—διπλᾶ.—ἀμετάθετα ἢ ὑγρὰ 73.—δασεία, μέγα, ψιλὰ αὐτόθ.—γράμματα καταληκτικὰ πάσης λέξεως σ, ν, ρ, αὐτόθ.

Γραμματικὴ τί εἶναι 210.

γραῦς 14.

δ χαρακτήρ 97.

δ παρεντίθεται 15.

δᾶρ 83.

Δάκτυλος 527.

δαῖ (?) 419.

δαί 328.

Δασεία (νοητ. προσφῶδια) 496. Σημ.

Δασεία τρέπονται εἰς ψιλὰ 167.

Δατυόμενα 195.

—δε Σημ. 202.

δὲ 70 328.

δέδωκέ σοι τῶν χρημάτων 250. Σημ. β'.

δεῖ ἡμῖν χρημάτων 268.

δέδεγμα, δέδεκτο 464. Σημ.

Δεικτικὰ ἀντωνυμῖαι καὶ δεικτικὰ ἐπὶ ῥήματα καὶ προσχηματισμοὶ αὐτῶν 26. 163.

δεῖν (φράσεις μετὰ τὸ) 362.

δεῖσθαί τις 252.

δέμας (περιφρ. δέμας Ἀγχιμένοιο) 240.

δέσποτα 75.

δέτοι 329.

δεῦρο, δευτε 162. Σημ.

δεύτατος 426.

δέχθαι 445.

δέω 98.

δῆ 329.

δῆθεν αὐτόθ.

δῆλός εἰμι 371.

—δὴν, δὸν ἐπὶ ῥήματα 190.

δῆποτε προσχηματισμένον 27. Σημ.

δῆπου 330.

δῆτα αὐτόθ.

δῖα (x) 499.

Διελκτικόν. Ζήτ. Συγκείμενον.

διάγειν, διαγίνεσθαι, διατελεῖν μετὰ μετοχ. 293. (ὅπου ἐσημειώθη μόνον τὸ διατελεῖν).

Διὰθεσις ῥήματος 27. 247.—Παθητικὴ 30. 34. 261.—οὐδετέρα 250.—μέση 263.

Διαθετικὰ ῥήματα (διατίθηναι, σωφρονίζω κτλ.) μεθ' αἰτιατ. 349.

Διαίρεσις διφθογγου ἢ συναυρομένης συλλαβῆς 410. — τῶν εἰς εἴν ἀπαρεμφάτων καὶ τοῦ παθητικ. ἀορίστ. τῆς ὑποτακτικῆς 435. — τῆς ὑποτακτικῆς τῶν εἰς μι ρημάτων 440. — διαιρέσεως σημείου (ἄλλος) 74.

Διακρουστικά ῥήματα (ἀπατῶ κτλ.) μὲ αἰτιατικὴν 248.

Δι᾿ ἄλεκτοι 397. κ. ἐφ.

Διαστολὴ 146. Σημ. β'.

Διαφορικῶν ὀνομάτων σύνταξις 247.

Δίγχιμα 413. — περιπτώσεις τινὲς τοῦ δίγαμμου 456. 458. 464.

διδάσκειν τινὰ τι (διδάσκειν ἄνδρα σοφόν) 254.

Διάμβος 527.

δίκαϊός εἰμι ποιεῖν 370.

δίχην 301.

διότι 341.

Διπλᾶ Ζήτ. γράμματα. — διπλᾶ σύμφωνά ἄλλασσονται μὲ τὰ συγγενῇ των ἀπλᾶ 167. — μὲ τὰ συγγενῇ των μετατεθειμένα 526.

Διπλασιασμὸς συμφώνων 169. 410. (Ζήτ. §. 184. β').

Διπλοὶ τύποι καὶ θέματα 14. 95.

Διπλόνδεος 527.

Διτρόχαιος αὐτόθ.

Δίφθογγοι 3. — κύριαι καὶ καταχρηστικαὶ αὐτόθ. — δίφθογγοι κύριαι εἰς τὴν κρᾶσιν καταπίνονται 173. 545. — διαιροῦνται 410. — δίφθογγοι καὶ μακρὰ φωνήεντα ἀντὶ βραχέων 199. 522.

Δίχρονα Ζήτ. γράμματα. — διχρόνων διορισμὸς ποσότητος 238. 497. 498. κ. ἐφ.

Δίχρονος ἢ κοινὴ συλλαβὴ 72. 197. 497.

διψῆν 139.

δοιῶ, δοιοὶ 426.

δοκοῦν, ἀπόλυτ. 296.

δορυξὲ 420.

δοτικῆς χρεῖσαι 243. — δοτικὴ χαριστική, ἀντιχαριστικὴ ἢ ἀντιπεριποιητική 259. — εἰς τὰ παθητικὰ ῥήματα 262. — εἰς τὰ οὐσιαστικά 244. — μὲ μετοχὴν (εἴ σοι ἡδομένῳ ἐστί) 296. — ἀπόλυτος αὐτόθ. — εἰς τύπον ἐπιρῥήματος 161.

δ' οὖν 329.

Δυϊκὸν 214. — δυϊκὸν οὐσιαστικὸν θηλυκὸν μὲ ἐπίθετον ἀρσενικὸν 215.

δύναμαι (αὐξήσεις τοῦ) 92.

δυνατόν, ἀπόλυτ. 297.

δυσ. — σύνθετα (ἐκ τοῦ) 95.

δύσο 436.

δύω ἀριθμ. καὶ σύνταξις αὐτοῦ 236.

δῶ 420.

δωροῦμαι σοί τι· δωροῦμαι σε ταῦτα καὶ δωροῦμαι σε τούτοις 256. Σημ.

ε ἀντὶ α πρὸ ἀμεταβόλων 408.

ε ἀντὶ α εἰς τὰ αω ῥήματα 408. 436.

ε παρετίθεται εἰς τὰς δεικτικὰς (τούτέου κτλ.) 429.

ε ἀντὶ εἰ (ἐδέξεν ἀντὶ ἐδέξεν) 407.

ε μεταβάλλεται εἰς εἰ 170. 406. 409.

ε ἀντὶ η 435.

ε 228. Σημ.

— ε α ἀντὶ ην (ἐτίθεα ἀντὶ ἐτίθην) 440.

— εαι — εο β'. παθητ. 105. Σημ.

ἐάν, ἦν, ἄν 278. 330.

— εατο γ'. πληθυντικὸν 433.

ἐαυτὸν 229.

ἐάω φυλάττει τὸ α 98.

ἐβήσατο 436.

Ἐγκλισίς ῥήματος 27. 275.

Ἐγκλισίς τόνου 201. Ἐγκλιτικαὶ λέξεις αὐτόθ.

ἐγρήγορθε 448.

ἐγῶμαι ἐγῶδα 173.

ἐδομαι 146.

ἐδοῦμαι 145.

ἐδύσατο 436.

ἐέσσατο Ζήτ. εἴσατο.

ἐην ἐκ τοῦ εἰμι 441.

ἐήος 420.

ἐθέλειν 351.

ἐθεῆτο 468.

Ἐθνικὰ ὀνόματα 182.

εἰ δίφθογγος 3. — διαιρεῖται εἰς ηὲ 406. — εἰς τὰ εω ῥήματα Σημ. α. 438.

εἰ ἢ εἰ αὐξήσ. χρονικὴ 93

— εἰ β'. πρόσωπ. παθητ. 105.

εἰ μὲ ὀριστικὴν καὶ εὐκτικὴν 279. — εἰ μὴ 303. εἰ δὲ μὴ 309. — Σημ. γ'.

— εἰ μὴ διὰ τὸν 351. — εἰ γάρ, εἰ καὶ 331.

— εια (ὀνόματα εἰς) 183. 186. 243.

— εια, ειας κτλ. εὐκτ. 141.

Εἶδη τῶν παραγῶγων ὀνομάτων 175.

Εἰδικόν. Ζήτ. Συγκείμενον.

Εἶδος πρωτότυπον καὶ παράγωγον 165.

εἶδω 145.

αἶψα ἐκ τοῦ αἵματος τοῦ πορεύομαι 441.
 εἶρε 200.
 εἰκάζω (αὔξησι. τοῦ) 92.
 εἰκοσι, σιν 171.
 εἰκὼν 420.
 εἶλον (αὔξησι. τοῦ) 93.
 εἰμὶ τὸ ὑπάρχω 62.—κατὰ διαλέκτους 600.
 —εἰν ἀντι-ην 431. 460. 387.
 εἶναι τὸ ῥῆμα παραλείπεται 215.—
 εἶναι ἀπαρεμρ. 351.—ἔστι καὶ ἐστὶ
 202.—ἔστιν οἱ 353.—ἔστι, φρά-
 σεις μετ' αὐτοῦ 353. 359.
 εἴπερ ἐλλειπτικῶς 380.
 εἴπερ τις ἄλλος, εἶπου καὶ ἄλλοι,
 εἴποτε, ἄλλοτε κτλ. 351.
 εἴργειν τινὰ τινὸς καὶ τινὰ τὶ 257.
 Σημ.
 Εἰρωνεία 556.
 εἰς, κίνησιν εἰς πρόσωπα 310.
 εἶτα, ἐκάθισα ἄλλον 148. Ποιητικῶς
 ἔσας (Ὀδυσ. ξ. 180).
 εἰσάμην 148. εἰς τὸν Ὅμηρον ἔσαστο
 καὶ μὲ συλλαβ. αὔξησιν ἔσαστο (Ὀ-
 δυσ. ξ. 295).
 εἶσθα, Ὅμηρος 483.
 εἶτα καὶ ἔπειτα 331.
 εἶτα, ἔπειτα μετὰ μετοχῆς 294.
 Σημ. α.
 εἴτις 331.
 εἴωθα (αὔξησις τοῦ) 92.
 ἐκ Ζήτη. ἐξ.—ἐκ πρὸ παντὸς συμφώνου
 μένει ἀμετάβλητος 169.
 ἐκάτερος, ἕκαστος 26.
 ἐκαστέρω 162.
 ἐκδύμεν 441. Σημ.
 Ἐκθλιψίς 412.
 ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν εἰς χωρίον 379.
 ἔκπαγλος 472.
 ἔκ παραλλήλου 558.
 ἔκ πρώτου ἢ ὀνομαστικῇ 242.
 ἔκτασις βορρῶν 406. καὶ Ζήτη. Δι-
 πλασιασμός καὶ ἐπέκτασις.
 ἔκτρηται Ζήτη. κέκτρηται.
 ἔκ τρίτου πτώσει 211.
 ἔλεγεις, 555.
 ἐλήλυθα 101.
 Ἐλλειπτικὸν Ζήτη. Συγκείμενον.
 Ἐλλειψίς τοῦ ι καὶ τοῦ υ 412.—τοῦ
 σ. ἐκ τοῦ ῥ. ἐνικεῖ προσώπου τῶν
 παθητ. 105. Σημ.—τοῦ λ εἰς τὸ ἐκ-
 παγλος 472.—Ἐλλειψίς τοῦ οὐσια-
 στικῶ εἰς τὸ ἄρθρον μετὰ τῆς γενι-

κῆς 221.—εἰς γενικὴν μετὰ τοῦ
 ἐστὶ 251. Σημ.—εἰς τὰ ἀναφορικὰ
 289.—εἰς τὰ ἐπίθετα 219.—ἔλ-
 λειψίς ῥήματος 215.—τῆς ὀνομα-
 στικῆς αὐτοῦ.—τῆς δεικτικῆς ἐκεῖ-
 νος 288.—τῆς ἀπαρεμφατικῆς αἰ-
 τιατικῆς 284.—τοῦ ἡγουμένου 381.
 —τῆς αὐτῶν προθέσεως 350.—Ἐλλει-
 ψίς, σχῆμα λόγου 553.
 ἐμοὶ δοκεῖν 284.
 ἔμπης, Δωρικῶς ἔμπας 331.
 ἔμφασις 555.
 ἐν πρὸ σ ἢ ζ ἀμετάβλητος 170. Σημ.
 ἐν συνταξίς 310.—ἐν τοῖς 352.
 Ἐναρκτικὰ ῥήματα 189.
 Ἐνδεῖα 446.—ἐνδεῖας πάθη 448.
 ἐνδοτάτω 162.
 ἐνδύω τινά τι 254.
 ἐνεκα 301. 332.—παραλείπεται 259.
 Ἐνεστώδ. προάγωγος 133.—μὲ ἀνα-
 διπλασιασμὸν 443. μὲ ἀναδιπλασια-
 σμὸς ἐπὶ τῶν εἰς μι 129.—ταυτέ-
 σμος τοῦ παρακειμένου 139.—ἐν-
 εστώδ. ὀριστικῶς 270.—ἀντὶ παρωχη-
 μένου 392.
 ἐνὶ ἀντὶ ἐνεσι 164. 353.—Ζήτη. κ. ὡς ἐνι.
 Ἐνικὸν ἀντὶ πληθυντικῶ 212.—ἐ-
 νικὸν περιληπτικῶς ἀντὶ πληθυντικῶ
 211.
 ἐξ (πρὸ συμφώνου ἐκ) 69. 164. 311.
 —ἐξ 323. Σημ. Δ'. εἰς τὰ παθη-
 τικὰ 262.
 ἔξαινος 246. Σημ.
 ἔξεστι 353.—ἐξὲν 296.
 ἔοικα, ἔοικα 94. Σημ.—ἔοικα, οἶ-
 κα 446.
 ἐόλητο 465.
 ἐός, ἐλ, ἐν 22. 428.
 Ἐπανόληψις 551.
 Ἐπάνοδος 552.
 ἐπαρνή 168.
 Ἐπέκτασις λέξεως 410.—τῶν εἰς αὐ-
 ῥήματων 436.—τῶν εἰς οὐ 437.
 ἐπεὶ 336.—ἐπειὴ 486.
 ἔπειτα μετὰ μετοχῆς 432. Σημ. α.
 Πρβ. 331.
 ἔπεσα καὶ ἔπεσον 164. Σημ. α.
 ἐπὶ ἀντὶ ἔπεισι 164.
 Ἐπίγραμμα 538.
 Ἐπιδεικτικὰ ῥήματα (ἐπαινώ κτλ.) μὲ
 αἰτιατικ. 248.
 Ἐπίθετον 88. 216. 193.—ἐπιθέτου
 συμφωνία μὲ τὸ οὐσιαστικὸν 215.—

- ἐπίθετον ἀντὶ οὐσιαστικοῦ 269. —
 ἀντὶ ἐπιρρήματος 217. Σημ. β'. —
 ὡς κατηγορούμενον 235. — χωρὶς ῥή-
 ματος 229. — πρὸ γενικῆς 232. —
 μὲ πρῶσπον ἀντὶ οὐδετέρου μὲ πρᾶγ-
 μα 370. — ῥηματικά εἰς τὸς καὶ
 τὸς 187. 269.
 Ἐπίκρινον γένος 4.
 Ἐπιμερισμός 223.
 Ἐπιρῥημα 69. 151. 189. — ἀντὶ ἐ-
 πιθέτου καὶ οὐσιαστικοῦ 222. — ἀν-
 τὶ τῆς ἐκ τρίτου τοῦ ἐστὶ 216. Σημ.
 — ἡνωμένων μὲ τὰ οὐδέτερα ἄρθρα
 222. Σημ. — τί εἶναι κυρίως ἐπιρ-
 ῥημα 300.
 Ἐπιρρηματικόν, Ζήτ. Συγκείμενον.
 Ἐπιτρίτος α', β', γ', δ' 527.
 Ἐπιφωνηματικόν 388. Σημ.
 Ἐπόμενος λόγος ἢ ἐπόμενον μέρος λό-
 γου 276. 424. 385.
 Ἐποποιεῖ ἢ ἐπικαί, κ. ἐποποιεία 401.
 526.
 Ἐρμῆας Ἐρμῆς 11.
 ἐρμένος 459.
 ἐρράδεται 432.
 ἐρύσμαι 467.
 ἐρχομαι μὲ μετοχὴν μέλλοντος 353.
 Ἐρωτηματικά, Ζήτ. Ἀντωνυμ. —
 ἐρωτηματικῶν σύνταξις 330. — ἰδιαι-
 τέρα ἐρωτηματικῶν σύνταξις 372. —
 ἐρωτηματικῶν σημείον 388.
 ἐσθίω κρεῶν 250. Σημείωσις β'.
 ἔστασαν καὶ ἔστασαν 439. Σημ.
 ἔστα 332.
 ἔστι Ζήτ. εἶναι.
 ἔσχατος 178.
 Ἐτεροκλιεῖται ὀνομάτων 16.
 ἔτερος 26. 231. — μετὰ γενικῆς 247.
 ἐτερότης 225.
 ἐτησία, εἰ 76.
 ἔτι 332.
 ἔτοιμος (ἐννοουμένου τοῦ εἶναι) 215.
 Σημείωσις β'.
 ἐτυμολογικὸν τί 165.
 — εὐ καὶ οὐ (κλητικ.) 13. 15. 83.
 εὐ ἀντὶ εὐ 432.
 εὐ (σύνητα ἐκ τοῦ) 95.
 εὐαδεν 558.
 Εὐθεῖα ἡ ὀρθοαστική 242.
 εὐθὺ καὶ εὐθύς 548.
 Εὐκτική 276. — μὲ τὸ μὴ 307. —
 ἐπὶ πράγματος πολλάκις γινόμενου
 281. Σημ. γ'. — μὲ τὸν ἀν 280.
 282. — εὐκτὴ καὶ ἀντὶ ὀρθότητος καὶ
 προστακτικῆς 280. — εὐκτικὴ εἰς εἰς,
 αἶψα, ὦν 120. — εἰς ὦν, ὦν, ὦν, ὦν
 441. Σημ.
 εὐς 420.
 — εὐω (ῥήματα εἰς) 188.
 Ἐφίλκυσις τί 285. 288. 367.
 Ἐφθήμερος 530.
 Ἐφετικά ῥήματα 189.
 Ἐφην ἀπ. β'. 67. 548.
 ἐφ' ὃ 353. — ἐφ' ὧτε 354.
 ἔχαι 102.
 ἔχειν μὲ ἀπαρέμφ. 249. Σημ. γ'. μὲ
 τὰ τοῦ τροπικοῦ ἐπιρρήματος αὐτόθ.
 — ἔχειν, ἔχων (φράσεις μετ' αὐτῶν)
 354.
 ἔχρην (τονισμὸς αὐτοῦ) 160.
 ἐΰλην 108.
 — εὐ ἀντὶ εὐ 415.
 — εὐ (διούλλαθα ῥήματα εἰς) πῶς σχη-
 ματίζονται 119.
 ἔωκειν 93.
 ἔως 332.
 ζ 3. 73. — ἀλλάσσεται μὲ τὸ δ καὶ
 μὲ σδ 167. — χαρακτήρ 98.
 — ζε 163. Σημ. α'.
 Ζεύγμα 380. κ. Συνεξευγμένον.
 ζήν 149.
 Ζητητικά ῥήματα (ἐξετάζω, ἀνακρίνω
 κτλ.) μὲ αἰτιατικ. 248.
 — ζω χαρακτήρ 98. — Θαμιστικῶν
 189.
 ζῆν ἀντὶ ζωῇ 495.
 η ἀντὶ α 407. — εἰς τὴν κρᾶσιν 518.
 — εἰς τὴν πρῶτην καὶ δευτέραν κλί-
 σιν Ἰωνικῶς 415. Ἰποσημείωσις. —
 εἰς ῥήματα λήγοντα εἰς αω 119.
 η ἀντὶ α 407.
 η ἀντὶ ε αὐτόθ.
 ἦ (εἶπε) 160.
 ἦ καὶ ἦ 333. ἦ μὴν Ζήτ. μὴν.
 — ητι β'. πρῶσπον παθητικόν 105.
 Ἡγούμενος λόγος ἢ ἡγούμενον μέρος
 277. 288. 501. — ἡγούμενος λόγος
 μὲ ἀπαρέμφ. 284. Σημ. β'.
 ἦ δ' ἐς 160. Πρβ. 224. Σημ. α'.
 ἦς ἀντὶ ἦ 486.
 ἦθος (σύνητα ἐκ τοῦ) 84.
 Ἥθους σημαντικά ῥήματα (ἡγαπῶ, μὲ-
 σῶ κτλ.) μὲ αἰτιατ. 248.
 ἦι ἀντὶ εἰ 408.
 ἦια ἀντὶ ἦα μένον παρτι. 412.
 ἦμιστα 177.

- ἡκιστος 177. 425.
 ἡκω 273. Σημ. α.
 ἡλὲ (κλιτικ.) 420.
 ἡμίφωνον 3. 72.
 ἡν, ἄρα 274. Σημ. β'.
 ἡν δ' ἐγὼ 160.
 ἡνί, ἡνίδε 493.
 ἡπαρον 459.
 ἡπυ 333.
 Ἡρωελεγειον 531.
 Ἡρωϊκὸς στίχος 532.
 Ἡρῶν αὐτόθι.
 —ης ὀνομαστ. ἑτεροκλίτων 18.
 ἡσθην ἀντὶ ἐνεστώτος 274. Σημ. β'.
 —ησι γ'. πρόσ. ἐνικὸν 435. καὶ Σημ.
 —ησι κατάληξης τοπικῶν ἐπιρρήμάτων 163.
 ἡσων, ττ, ἡσων, ττον 177. 425. 518.
 ἡν δὲρογγος 3. 93.
 ἡχι, ἡχι 486.
 θ. διὰ κράσεως 173. 545.
 θαιμάτια ἀντὶ τὰ ἱμάτια 597.
 Θαιμιστικὰ ῥήματα 189.
 θάπτω (χαρακτηριστικὸν αὐτοῦ) 98.
 θάσων 177.
 θατέρω, θατέρω 26. 174. 597.
 θαῦμα, θαῦμα 408.
 θαυμάζω με γενικὴν 249. Σημ. α.
 θαυμαστὸν ὅσον 370.
 θεῖναι καὶ θῆναι 168. Σημ. β'.
 Θέμα ῥήματος 92. 96.—ἄχρηστον αὐτόθι.—νέα θέματα, δύο ἢ πλείωτερα 133. 451.
 —θεν κατάληξης τοπικῶν ἐπιρρήμάτων 163.
 θέραπα, θέραπες 420.
 Θέσει μακρὰ 197. 519. —διὰ τῶν μέσων πρὸ τοῦ λ, μ, ν, ρ 520.
 Θέσις εἰς τὸν ῥυθμὸν 521.
 Θελυκὸν μετ' ἀρσενικοῦ Ζήτ. Δυϊκόν. θην 333.
 θῆσθαι 469.
 —θι κατάληξης προστακτ. 132. Σημ. γ'. 534. 444.—τοπικῶν ἐπιρρήμάτων 163.
 θοιμάτιον 173.
 θράσω, ττω 481.
 θῆναι Ζήτ. θεῖναι.
 —θω (ῥήματα εἰς) 453.
 ι καὶ υ μακρὰ εἰς τὴν παραλήγουσαν τῶν εἰς ω ῥημάτων 507. 515.—μακρύνονται εἰς τὴν αὐξήσειν 93.
 ι ἀποστρέφεται 174.
 —ι κατάληξης ἐπιρρήμάτων 189.
 ι εἰς τὰς δεκτικὰς ἀντωνυμίας καὶ εἰς ἐπιρρήματα 27. 163.
 ι ὑπαγεγραμμένοι εἰς τὴν ἐνικὴν δοτικὴν τῶν πρωτοκλίτων, δευτεροκλίτων, τριτοκλίτων καὶ τεταρτοκλίτων ὀνομάτων 75.—εἰς τὴν κρᾶσιν πότε 173.
 —τὰς εἰς ῥσι καταλήξεις τῶν τοπικῶν ἐπιρρήμάτων 163.—εἰς τὴν δοτικὴν πληθυντικὴν τῶν πρωτοκλίτων καὶ δευτεροκλίτων κατὰ διαλέκτους 416.
 —ἐσραμμένως εἰς παρακείμενον κ. ἀόριστ. α. τῶν ληγόντων εἰς λ, μ, ν, ρ 110.
 ι ποσότης 506.
 —ια, ιον, ιος ὀνομάτων τύποι 88.
 ἱα ἀντὶ μία 426.
 ἱαμβικὸς στίχος 532.
 ἱαμβος 527.
 —ιάω (ῥήματα ἐφετικά εἰς) 189.
 ἱδρῶν (σχηματισμὸς τοῦ) 469.
 ἱεῖναι 353.
 —ιζω (εἰς) ῥημάτων μέλλοντες 99.—παράγωγα 189.
 ἱημι: τὸ πέμπω 64.
 ἱθι (παρὰκλ.) 333.
 ἱθύντατα 424.
 ἱθῶς, ἱθῶ 548.
 ἱκετευτικὰ ῥήματα (ἱκετεύω κτλ.) με αἰτιατ. 248.
 ἱλεως 408.
 ἱμεν, ἱμεναι 442.
 ἱζον 436.
 ἱομεν 435.
 ἱππος, ἦ, ἀντὶ ἱππεῖς 241.—ἱππος χιλία 237.
 ἱσαν 442.
 ἱσθμι: τὸ γινώσκω 66. 153. 448.
 —ισκω (ῥήματα εἰς) ἀντὶ—εω 134.
 ἱσκόλων, Ζήτ. Πάρισον.
 ἱσος καὶ ἱσος 520.
 —ιω (ῥημάτων εἰς) ποσότης 507.
 —ιῶ μέλλων τῶν εἰς ἱζω 99.
 ἱωνικοὶ τύποι τῶν περισπωμένων 436.
 ἱωνικὸν ἀπὸ μείζονος κ. ἀπὸ ἐλάττονος 536.
 ἱωνικὸς ποῦς ἀπὸ μείζονος κ. ἀπὸ ἐλάττονος 527.
 ι τοῦ α. παρακείμενου ἀποβάλλεται ἰωνικῶς 431.
 ι ἀντὶ π (χότε, κου) 167.
 καθὰ, καθάπερ 162.
 καθαράι συλλαβαί 73.

- κάθημαι μετὰ μετοχ. 354.
 καί, κᾶσις αὐτοῦ 173. 412. 546. —
 καί 334. — καί ταῦτα 355. — καί
 μάλα καί πάνυ 335. — καί δέ 224.
 — καί εἰ, καὶν εἰ 330. — καί δὲ 328.
 — μήν 339.
 καίω (σχηματισμός τοῦ) 98. 102. 150.
 καλίω (σχηματισμός τοῦ) 150.
 καλίην τινα τι 254.
 καλίᾳ 508.
 καλός 520.
 κατὰ ἀποκόπτεται 412. 485. — ἐννοεῖ-
 ται 263.
 καὶν (ὄχι καὶν) 173. — καὶν 335. —
 καὶν 544.
 καῖτα (μὲ ὑπογεγραμμένον ι) 173.
 κατασχέσθαι παθητ. 549.
 Κατάχρησις 557.
 κατέαγε τῆς κεφαλῆς 250. Σημ. 6'.
 καὶ, καὶν 278. 325. 486.
 κέκλοφα 101. Σημ. 4.
 κέκτημαι καὶ ἔκτῃμαι 100.
 κελαινός, μέλας 406.
 Κελευστικά ῥήματα (κελεύω, προστάζω
 κτλ.) μὲ δοτικ. καὶ αἰτιατ. 250. κ.
 Σημ.
 κέραι 85.
 κῆν 545.
 κῆπαιτα αὐτόθι.
 κῆνος 429.
 κῆρ (περιφραστικῶς κῆρ Πατροκλῆος)
 241.
 κλαδὶ 421.
 κλαίω (σχηματισμός τοῦ) 150.
 — κλέης κλέης 12.
 Κλητικά ῥήματα (φωνῶ, καλῶ κτλ.) μὲ
 αἰτιατικήν 231-
 Κλητικής χρήσις 242.
 Κλίμαξ 552.
 κλίνω 111.
 κλίσεις πέντε 5. 75. — πρώτη 5. 75.
 καὶ κατὰ διαλέκτους 415. — δευτέρα 6.
 76. καὶ κατὰ διαλέκτους 416. —
 τρίτη 8. 77. καὶ κατὰ διαλέκτους
 416. — τετάρτη 9. 78. καὶ κατὰ
 διαλέκτους 416. — πέμπτη 9. 79. καὶ
 κατὰ διαλέκτους 416.
 κλύθι 444.
 κνώ, κνήν 119.
 Κόμμα 552. — Κόμμα ἢ ὑποδιαστολή
 387. — διπλοῦν 389.
 Κόμματα στίχου 530.
 Κοῖλος Ζήτ. Μεσόκλαστος.
- κονία 508.
 Κόππα ἀριθμητικὸν σημεῖον 561.
 Κορωνίς 173.
 Κράσις 173. — εἰς τὸν Πίνδαρον καὶ
 Θεόκριτον 412. — ἀκριθέστερα 545.
 κρίαι 85.
 Κριτικός 527.
 κρί (τὸ) ἀρχαῖον ὄνομα σημαῖον κριθήν·
 δὲν ἀπεκόπη ἀπὸ τοῦ κριθῆ, ἐπειδὴ τὸ
 μὲν εἶναι γένους οὐδετέρου, τὸ δὲ θη-
 λυκοῦ. Εἰς τὴν βίβλον ἐλησμονήθη ἢ
 σημειώσις τοῦ.
 κρίνον, τὰ κρίνεα, κρίνεσι 18.
 κρίνω 111.
 κρίνα 421.
 κρίπτω (σχηματισμός τοῦ) 96. — κρί-
 πτειν τινα τι 255. Σημ. 6'.
 κρίνω 111.
 Κτητικά ῥήματα 252.
 Κτητικά Ἀντωνυμίας 22. 234. — οὐ-
 δετέρα ἀντὶ προσωπικῆς 235. — κατὰ
 διαλέκτους 428.
 Κτητικὸν ὄνομα 179.
 κυκλών, ὄνομα 521.
 Κύκλος 555.
 Κῶλον 550.
 κωλύειν τινα τινός καὶ κωλύειν τινά τι
 256. Σημ.
 Κωλύσεως σημαντικὰ ῥήματα μὲ αἰτιατ.
 καὶ γενικ. 256.
 Κωμικὸν ποίημα 526.
 κύντερον 425.
 λ. ἀποβάλλεται 473.
 λᾶς λᾶς 421.
 Λαγάρδος Ζήτ. Μεσόκλαστος.
 λανθάνειν μετὰ μετοχ. 293.
 λέκτο 445.
 λέλυτο 119.
 λέξεο 436.
 Λέξις 3.
 λήγω Ζήτ. παύσθαι.
 λίπα, λίπα 421.
 λίτσομαι 473.
 Λόγος τί εἶναι 211. — ὑποθετικός 277.
 — ἡγούμενος καὶ ἐπόμενος αὐτόθι.
 λοιποῦ, τοῦ 365.
 λυμαίνομαι μὲ αἰτιατ. καὶ ἄλλοτε μὲ
 δοτικ. 252.
 Λύσεως σημαντικὰ ῥήματα μὲ αἰτιατ.
 καὶ γενικ. 256.
 λωβῶμαι μὲ αἰτιατ. ἄλλοτε μὲ δοτικ.
 252. Σημ.
 μ. παρεντίθεται εἰς τὸν παθητ. παρα-

κείνινον 252.
 ἀποβάλλεται εἰς τὸν παθητικὸν παρα-
 κείμενον 111.
 μὰ 336.
 μαθὼν, τὶ 363.
 Μακρὰ συλλαβὴ 74. 197. 497.
 μακρὰν ἐπίρρημα 162.
 μάλιστα 300.—μάλιστα μὲν 355.
 μὰν Ζήτ. μὴν.
 —μὰν — ἀντὶ μὴν 432.
 μάστι, μάστιν 421.
 μαστίζω (σχηματισμὸς τοῦ) 97.
 μαχοῦμαι 152.
 Μεγεθυντικὸν ὄνομα 181.
 Μεθίζεω ἢ μεταδόσεως σημαντικά ῥή-
 ματα μὲ γενικ. 250.
 Μείζουρος Ζήτ. Στίχος.
 μέλε (κλητ.) 421.
 μέλλειν (αὐξήσει) τοῦ 93.—μέλλειν 355.
 Μέλλων 270.—μέλλων μετὰ τοῦ μὴ
 307. Σημ. δ.—μέλλων μέτ. ἀντὶ
 ἐνεργητικοῦ 138.—ἀντὶ παθητικοῦ
 αὐτοῦ.—μέλλ. γ'. ἢ μετ' ὀλίγον
 μέλλ. 274.
 μέμνημαι 108.
 μένος (περιφρ. μένος Ἄρης) 241.
 μὲν, μὲν—δὲ 136. κ. ἐφ.—μὲν ἀντὶ
 μὴν. Ζήτ. μὴν.—μέντοι 339.
 —μην — μὲναι ἀπ' ἀνέμω. 431.
 Μίση τοῦ λόγου ὁκτώ 3.
 —μεις ἀντὶ — μὲν 430.
 Μίσσα Ζήτ. Γράμματα.
 μέστος ἢ μέστος 425.
 —μετὰ ἀντὶ — μετὰ 434.
 Μετέκλαστος Ζήτ. Στίχος.
 Μίσον ῥήμα 138. 263.—γίνεται ἀ-
 μετέκλαστον 264.
 Μεταβολὴ συμφώνων 166. 405.—
 σωνήεντων 406.
 Μεταβατικά ῥήματα 136.
 Μετάθεσις στοιχείου 103. 413.—λί-
 ξεω 376.—τοῦ οὐσιαστικοῦ ἢ τοῦ
 ὑποκειμένου εἰς τὸ ἀναφορικὸν 288.—
 τοῦ ῥήματος αὐτοῦ.
 Μετάληψις 413. 557.
 μεταξὺ 339.
 Μεταπλάσμις 16. 413.
 Μεταφορὰ 556.
 Μετ' ὀλίγον μέλλων Ζήτ. μέλλ.
 Μετοχὴ 31.—Μετοχῆς ἀόριστ. 272.
 294. Σημ. β'. —μετοχὴ μετὰ τοῦ ἀν
 281.—μετοχὴ οὐδετ. 291. ἀντὶ ἀ-
 φηρημένου 235.—μετοχῆς δυνάμεις

290.—Μετοχὴ εἰς αὖς καὶ ἡς, αἰς,
 αἰσα, αἰσα 431.
 Μετωνομία 557.
 μέχρι, μέχρις 171. 326.
 μὴ 303.—μὲ εὐκτ. ἢ ὑποτακτ. καὶ
 προτακ. 307.—μὴ ἐρωτηματ. 545.
 —μὴ πρὸ οὐσιαστ. 298.—μὴ οὐ 308.
 μὴ, μὴν 339.
 —μὴ ἐλλειπτικ. 309.
 —μῆτοιγε 356. μὴ ἔτι 361.—τὸ
 μὴ 364.—τοῦ μὴ 306. Σημ. β'.
 —μὴ (οὐσιαστ. εἰς) Ζήτ. μος.
 μὴδὲ 341.
 μὴδέις 20. 302.
 μὴκέτι 332.
 Μῆκος ἐκ τῆς ἄρσεως 521.
 πρὸ διπλῶν συμφώνων 520.
 μὴν 339.
 μῆπω 345.
 —μὲ ἀντὶ—ὡ 61.—ἀντὶ ὡ Δωρικῶς
 435. Σημ.
 μίχ 499.
 Μιμητικά ῥήματα 189.
 μῖν, νῖν 428.
 μν ἀντὶ μμ. 468.
 μνά μνά 11.
 μόγεις, μόλις 406.
 Μολοστές 527.
 μονοῦ 356.
 Μόρια ἀχώριστα 192.—παραπληρωμα-
 τικά 347.
 —μος—σμος (οὐσιαστ. εἰς) 186.
 μοῦστι, μοῦθακε 546.
 μῶν 340.
 ν εἰς τέλος λέξεων 27. 172.—ν πα-
 ρεντιθεται 468. (ἡμῶν)—πρὸ τῆς κα-
 ταλήξεως τῶν εἰς ὡ ῥημάτων 133. τῶν
 εἰς αὖ 454.—ν εἰς τὸν παθητ. πτε-
 κείμενον τῶν εἰς λ, μ, ν, ρ ῥημά-
 των 110.—ν πρὸ μ 112.—ν εἰς τὸ
 στερητικὸν α 192.—ν τῶν προθέ-
 σεων ἐν, σὺν τρέπεται εἰς τὰς συνθέ-
 σεις 170.
 νὰ 340.
 νέατος, νεάτος 425.
 νη—69.
 νή 340.
 νήτη 425.
 νίφα, τὴν 422.
 —ντι γ'. πληθυντ. 430. 434.
 νῦ, νῦν 340.
 —νυμὶ ἐκ τοῦ—ὡ 135.
 νῦν, νῦν δὴ 340.

ξ διπλοῦν 72.
 ξ ἀντὶ σ εἰς μέλλοντα καὶ ἀόριστ. 489.
 ξ κατάληξις ἐπιρρήματων 190.
 ξ καὶ ψ κατάληξις ὀνομάτων 79.
 ξύν (σύνθετα ἐκ τῆς) 322. Σημ.
 ο εἰς τὸν παρακείμενον τῶν παραληγόντων εἰς ε 100. κ. Σημ. α.
 ο μεταβάλλεται εἰς ου 407.
 ο ἀντὶ ω 407. 409. 429. Ζήτ. κ. ω.
 ο καὶ α πρό ε Ζήτ. α.
 ο ἑλλειπτικῶς 381.
 ο ἄρθρον 4. 25. 87. — τὸν καὶ τὸν, τὰ καὶ τὰ 224. Σημ. — ὁ μὲν, ὁ δὲ 223. — οἱ πάλοι 311. — οἱ ἀμφί, περὶ 357.
 οὗ ἐπιρρηματικῶς 227.
 ος συναϊρούμενον εἰς ου 172.
 οη συναϊρούμενον εἰς ω αὐτόθ.
 οθούνεκα 343. — ὀρθὴ γραφὴ αὐτοῦ τίς 546.
 οι διφθογγος 3.
 — οι καὶ — αι βραχεῖται 407.
 — οι κατάληξις τοπικῶν ἐπιρρημάτων 163.
 — οἱ καὶ εὔ (κλιτ.) 15. 81.
 οἰδάσε ὅτι 370.
 οἶσι 105.
 — οἶην 140.
 — οἶιν 416.
 οἶκα 416.
 οἶκαδε 163.
 οἶκοι καὶ οἶκοι 200.
 οἶκος ἐννοεῖται 310.
 οἰκτικὰ ῥήματα (οἰκτεῖρω κτλ.) μὲ αἰτιατικ. 249.
 οἶμοι 202. Σημ. β'.
 — οἷο ἀντὶ—ου κατάληξις γενικ. 416.
 οἶος μὲ ἀπαρέμφ. 357. — εἰς τὴν ἐφελκυσιν (οἶω σοι) 288. — οἶον εἰκὼς 357. — οἶος ἀντὶ τοῦ ὅτι τοιοῦτος. εἶων παίδων ἀντὶ τοῦ ὅτι τοιοῦτων παίδων 233.
 οἶός τε 357.
 οἶσις 422.
 — οἶτα καὶ εὔτα 437.
 οἶτε 436.
 οἶθα μὲ προστακτ. Ἐγκλισιν 357.
 οἶχμα 253. κ. Σημ. α.
 οἶκα, οἶκα ἀντὶ ὅτε 486.
 ὀλέκω 475.
 ὀλοενεργητικὰ ῥήματα 251.
 ὀλοπαθὴ ὀνόματα τῆς α. β'. καὶ γ'. κλίσεως 11. — τῆς πέμπτῃς 12.

ὀλοπαθητικὰ ῥήματα 253.
 ὀμοιοτελευτητον 554.
 ὀμως, ὀμως μέντοι· ἀλλ' ὀμως 340.
 ὀνομα 4. — ὀνομάτων κλίσεις 4. — ὀνόματα ὀλοπαθῆ 12. — ἀνώμαλα 16. 419. — ἀκλιτα καὶ ἑλλειπῆ 19. — ἀριθμητικὰ 20. — Ἀρηνητικὰ αὐτόθ. — τακτικά 21. — ὄνομα κύριον, προσηγορικὸν καὶ οὐσιαστικὸν 74. — ἐπιθετον αὐτόθ. — ὀνόματα θηλυκὰ τῆς γ'. κλίσεως 77. — περιτοσύλλαβα, τῶν ὁποίων αἱ πτώσεις λήγουσιν εἰς μακρὸν δίχρονον 89. — τῶν ὁποίων αἱ πτώσεις ἔχουσιν ω ἢ ο 80. 81. — συνηρημένα 81. — παραθετικά, συγκριτικὰ καὶ ὑπερθετικά 175. — ὄνομα πατρωνυμικὸν 178. — κτητικὸν 179. — ὑποκοριστικὸν 180. — μεγαθυντικὸν 181. — περιεκτικὸν αὐτόθ. — ἔθνικὸν 182. — ὀνόματα ἀφηρημένα καὶ συγκεκριμένα 183. — παρώνυμα αὐτόθ. — ῥηματικά 186. — ὀνόματα συντασσόμενα μὲ αἰτιατ. 214. — μὲ δοτικ. 244. — μὲ γενικ. 245.
 ὀνομάζειν τινὰ τι 253.
 ὀνομαστικὴ μετὰ τοῦ ῥήματος 211. — ἀπόλυτος 295. Ζήτ. κ. ἀνακόλουθον. — ὀνομαστικὴ ἐννοεῖται 214. — ὀνομαστικὴ τοῦ ἐπομένου τίθεται αἰτιατ. τοῦ ἡγουμένου ῥήματος (οἶδα γῆν ὁπότῃ ἐστίν) 370.
 ὀνόματα Ζήτ. ὀνομα.
 ὀνοματοποιεῖν 557.
 ὀξεῖα 165.—νεητ. προσωδία 496.
 ὄου 437.
 ὁπότε 340.
 ὁπότε αὐτόθ.
 ὅπως 341.
 ὀρέομαι, ὄρομαι 476.
 ὀρῆν 438.
 ὀργανικὸν Ζήτ. Συγκείμενον.
 ὀρθὴ καὶ εὐθεῖα ἢ ὀνομαστικὴ 242.
 ὀρθογραφία 202.—ὀρθογραφίας κανόνες 203. 205.
 ὀρθὸς λέγος 384.
 ὀρθοτονομένη λέξις 201.
 ὀριστικὴ ἐγκλισις 376.
 ὄραιο 436.
 —ως ἀντὶ—ους 412.
 ὅς 26. 87. 219.—ὅς ἀντὶ τοῦ ὅτι αὐτός (ὅς εὔ ἐβίω ἀντὶ τοῦ ὅτι αὐτός εὔ ἐβίω) 233. Σημ.—ὅς μὲν—ὅς δὲ 224.—

ἀνθ' ὧν 350. ἐρ' ὦ, ἐρ' ὦτε 353.
 354.—δ δὲ πάντων δεινότατον 381.
 ὅσα, ὅσαπερ 358.
 ὅσαι ἡμέραι, ὅσημέραι, ὅσαι ὥραι αὐτόθ.
 ὅσον αὐτόθ.—ὅσον ἐν αὐτόθ.—ὅσον ἐλ-
 λειπτικὸν αὐτόθ.
 ὅταν μὲ εὐκτ. 279. Σημ.
 ὅτεων, ὁτέροις 430.
 ὅτε 341.
 ὅτι αὐτόθ.—ὅτι μὴ 358.
 ὅ,τι περ ὁφελος αὐτόθ.
 οὐ δι' ὀρθογῆτος 27.
 οὐ, οὐκ, οὐχ, οὐχί 302.—οὐ πρὸ οὐσια-
 στικοῦ 307. Σημ. γ'. —οὐ μὴ 308.
 —οὐ μὴν 340.—οὐ μὴν ἀλλά' οὐ
 μέντοι ἀλλὰ 359.—οὐ πάνυ, οὐ φη-
 μι 306. Σημ. β'. 548.—οὐ περὶ
 359.—οὐ (ἐντενον) 544.
 οὐ Ζήτ. ε.
 οὐδὲ 341.—οὐδ' ὧς αὐτόθ.
 οὐδεὶς 20.—οὐδεὶς προσεῖχον 232.—
 οὐδεὶς ὅς τις 309. Σημ. α'. —οὐδὲν
 εἶον 359.—οὐδὲν ἀλλ' ἢ 348.—
 οὐδὲν μᾶλλον 359.
 Οὐδετέρου 235.—ὡς ἐπὶ ῥήμα 163.—
 235. Σημ. γ'. —οὐδέτερον ἄρθρον
 235.—οὐδέτερον ἐπίθετον μὲ οὐσια-
 στικὸν ἑτερογενεῖς πτώσεως γενικ.
 218.
 οὐκ ἔστιν ὅπως 359.
 οὐκ ἔτι 332.
 οὐκουν, οὐκουν 343.
 οὐν αὐτόθ.
 —οὐν προσχηματισμὸς 26.
 οὐνεκα 343. 546.
 οὐποτε 163.
 οὐπω αὐτόθ.
 —οὐν οὐντος 12.
 Οὐρανίου Γράμματα 166.
 Οὐσιαστικὸν μὲ γενικ. ἢ αἰτιατ. τοῦ ῥή-
 ματος 244.—οὐσιαστικὰ ὀνόματα
 κατ' ἔννοιαν καὶ ἀριθμὸν θεωρούμενα
 239.
 —οὐσα ἐκ τοῦ ὅσσα 90.
 οὕτε 341.
 οὕτι 363.
 οὕτος ἐπιρρηματικῶς 227.—προσφώ-
 νημα 359.
 οὕτως μὲ μετοχὴν 294. Σημ. α'.
 οὐχ ὅτι, οὐχ ὅτεν, οὐχ οἷον 359.
 οὐχί 303.
 ὅρα 344.
 οὕμ 105. Σημ.

—ὦ (ἐπέκτα. τῶν ῥημάτων εἰς) 437.
 —ὦ (ῥήματα εἰς) 189.—ἀσυναίρετα
 εἰς τὸ α'. πρόσωπον 438.
 παθὼν τί 362.
 Παθητικοὶ χρόνοι εἰς τὰ ἀποθετικά
 137.—Παθητικὴ σύνταξις εἰς οὐ-
 δεύτερα τὰ λεγόμενα ὀλοπαθῆ 251.
 —Παθητικὴ σημασία τύπων ἐνεργητι-
 κῶν 380. Σημ. κ. 252. c—Παθη-
 τικὸν ῥῆμα 261.
 παῖδες (περιφρ. παῖδες Ἑλλήνων) 334.
 παιδεύειν τινά τι 253.
 Παίῳν α', β', γ', δ' 528.
 παρὰ κατ' ἀποκοπὴν 485. 486.—παρὰ
 εἰς τὰ παθητικὰ ῥήματα 261.—πάρα
 164.—παρὰ 485.
 παραγωγὴ ῥημάτων ἀπὸ οὐσιασ. 188.
 —οὐσιαστικῶν.—ἐπιθέτων 183. 184.
 —διὰ συνθέσεως 190.
 Παραθετικὰ ἐνέματα 175.—Σύνταξις
 αὐτῶν 246.
 Παρακείμενος 270.—παρακείμενος
 συγχεοκείμενος 133. 446.—παρα-
 κείμενος γεννᾷ νέα θέματα 133.
 451.—παρακείμενος μὲ σημασ. ἐνεργ.
 138.—παρακείμενος β'. ἢ μέσος
 100. 136.—παρακείμενος παθητ.
 μεταβάλλει τὸν τόνον 452. Σημ. β'.
 παρακείμενος παθητικ. ἀντὶ μέσου
 268.
 Παράλειψις 412. 555.
 Παρατατικὸς 270.—εἰς τὴν ὑποθετικὴν
 σύνταξιν 279.
 Παράφρασις 388.
 παραφύμα 172.
 Παρεμβολὴ 553.
 Παρέμπτωσις 410.
 Παρένθεσις 409.—φωνήεντος αὐτόθ.
 —εἰς τὸ αὐτὸς καὶ οὗτος 429.—
 παρένθεσις (σημεῖον) 387.—πάθος
 λέξεως 409.—παρένθεσις σχῆμα λό-
 γου. 555.
 παρῆστι 353.
 Πάρισον ἢ ἰσοκῶλον 554.
 Παρονομασία αὐτόθ.
 Παρώνυμα 184.
 πᾶς 235.
 πάτερ 83.
 Πατρωνυμικά 184.
 παύεσθαι καὶ λήγειν μὲ μετοχ. 293.
 πεδὰ ἀντὶ μετὰ 493.
 πείθειν τινά τι 255. Σημ. β'.
 πεινῆν 119.

- Πενθημιμερὲς 529.
πέπομα 101.
πέποσθε 448.
πεπτῶς, πεπτεῶς κ. πεπτηῶς, πέπτωκα 478.
πὲρ 26. — πέρ 344.
πέρα κ. πέραν 548.
περὶ 318. — οἱ περὶ 357. — οὐ περὶ 359. — περὶ πολλοῦ 361.
Περικτικὸν ὄνομα 181.
Περιεχόμενον ἀντὶ τοῦ περιέχοντος (Πέρσαι ἀντὶ Περσίας) 240.
Περιέχον ἀντὶ τοῦ περιεχομένου (θέατρον ἀντὶ θεατῆ) 241.
Περιληπτικῶν ὀνομάτων σύνταξις 213. 217.
Περίοδος 550.
Περιποιητικὰ ῥήματα 252.
Περιποιητικὸν Ζήτ. Συγκείμενον.
Περисπωμένη 166. — νοητ. προσωδία 496.
Περιφρασίς 553.
Περιφραστικοὶ τύποι 273. Σημ. β'. 240. 553.
πίθι 156.
πίνω ὕδατος 249. Σημ. β'.
πίομαι 156.
πιστεύω τινί, τί καὶ εἰς τί 250. Σημ.
πίσυρες 427.
Πλάγιοι πτώσεις 242.
Πλάγιος λόγος 384.
πλέεις 422.
πλεῦν, πλεῦνες αὐτόθ. 304.
Πλεονασμὸς 382.
Πληθυντικὸν ἀντὶ ἐνικοῦ 212. ἄνω — εἰς τὰ περιληπτικὰ Αὐτόθ. κάτω — πληθυντικὸν κυρίων ὀνομάτων ἀντὶ ἐνικοῦ 241. — πληθυντικὸν ἄρσεν. ἀντὶ ἐνικ. 213.
πλήν, πλήν εἰ 301. Σημ. α'.
Πληρώσεως ἢ κενώσεως σημαντικὰ ῥήματα μετὰ αἰτιατ. καὶ γενικ. 257.
πλύων 111.
πλώς 444. Σημ.
Πνεύματα 166.
ποδαπὸς 26.
Πόδες 527. — δισύλλαβοι καὶ τρισύλλαβοι αὐτόθ. — τετρασύλλαβοι αὐτόθ.
Ποδίζειν ἢ ποδολογεῖν 528.
ποθέω 98.
ποιεῖν τινά τι 254.
πολλάκις 362.
Πολύπτωτον 552.
Πολυσύνδετον αὐτόθ.
πολύς, πόλυν χρόνον παρέμεινα 297. — πολλοῦ δεῖ, δεῖν 362.
Ποσειδῶν (αἰτιατ. τοῦ) 422.
Ποσότης συλλαβῆς. Ζήτ. χρόνος.
ποσταῖος 239.
Πότε καὶ πῶς (περιστάσεις τοῦ ῥήματος) διὰ τίνων πτώσεων παριστάνονται 258.
ποτὲ καὶ ποῦ 344.
ποτὶ 485.
πότις 499.
πρῶς 91.
πρὶν 345.
πρὸ συναιρεῖται εἰς σύνθετα 191. ἀλλ' ἢ σύνθεσις αὐτῇ εἶναι μᾶλλον κρᾶσις 546.
Σημ. — κινᾶται αὐτόθ.
Πρόθεσις 298. — προθέσεις κεῖνται χωρὶς πτώσιν ἐπιρρηματικῶς 321. — ἀποκόπτονται 412. — συγκόπτονται 411.
ἀποχωρίζονται διὰ τμήσεως αὐτόθ. — σύνθετα ἐξ αὐτῶν 294.
Πρωτοτόπωτον Ζήτ. Συγκείμενον.
πρῶτα, ἐπιρρημα 161.
Προκλευματικός 527.
Προκλητικαὶ λέξεις 544.
πρὸς εἰς τὰ παθητικὰ 261. — σύνθετα μετ' αὐτῆς 322. Σημ. β'. — πρὸς σὲ θεῶν 378.
Προσηγορικόν. Ζήτ. ὄνομα.
προσῆκω (αὐξήσις τοῦ) 117.
Πρόσθεσις αἰτιατ. εἰς τὸ ῥήμα 296. — ὀνομαστικ. εἰς ὀνομαστικὴν αὐτόθ. — γενικῆς εἰς κτητικὴν ἀντωνυμίαν ἢ κτητικὸν ὄνομα 298. — πρόσθεσις διορίζουσα τὸ ὅλον διὰ τῶν μερῶν αὐτόθ. — πρόσθεσις πτώσεως εἰς ὁμοίαν πτώσιν (φέρονται ὄψον κάρδαμον κτλ.) 300. Σημ. β'.
Πρόσθεσις, πάθος λέξεως 409.
Προστακτικὴ ἐγκλισις 276. — προστακτικὰ ῥήματα εἰς θ: 389. — προστακτικὸν γ'. πρόσπ. πληθ. εἰς — ὧτων 117. 118. Σημ. α'. κ. β'. — προστακτ. ἐνεστώτος μετὰ τοῦ μὴ 307. — προστακτ. ἄρ. 272. — προστακτ. παρακείμενος 274. Σημ. δ'.
Προσηματισμὸς 410.
Προσφθίγα 426.
Προσωπικὰ ῥήματα χωρὶς ὀνομαστικὴν 214.
Πρόσωπα τρία 28.

Πρόσωπον β'. παθητικῶν 105. — γ'.
πληθυντικ. εἰς — αἵται καὶ — ατο
432. 433.

πρότι 615.

Προτοῦ 362.

Προτροπτικά ῥήματα (προτρέπω, παρα-
καλῶ κτλ.) μὲ αἵται. 248. — προὔρ-
γου, προὔλιγου 162. 546. — προὔρ-
γαίτερον 219.

Πρωτύτερον 554.

πτ. χαρακτηρ 96.

Πτώσις 3. — τί εἶναι πτώσις 242
— πτώσις τοῦ ῥήματος εἰς τὰ ῥημα-
τικά 246. Σημ. — πτώσις ἀπόλυτος
295. — πτώσις αὐτοῦ, αὐτῷ ἑλλεί-
πει 376.

πύλος 472.

πυρὸς καὶ (πῆρ) πυρὸς 516. κ. Σημ.

Πυρρῆχτος 527.

πῶ καὶ πῶποτε 256.

πώμαλα 362.

ρ θέλει τὸ ἐφεξῆς α 7. 88. 89. 98.
ρ ῥρ 195. — ῥρ καὶ ρσ 167. Σημ.
ρᾶ 345.

— ραίνω (ῥήματα εἰς) 110.

Ῥῆμα 27. — βρύτονον 28. — περι-
σπώμενον αὐτόθ. — εἰς μι 51. —
ἀνώμαλα ῥήματα 62. — ῥήματα ἐ-
νεργητικά ἢ μεταβατικά 248. — συν-
τασσόμενα μὲ οἰτιατικὴν αὐτόθ. —
μὲ δοτικὴν 249. — μὲ γενικὴ 250.
— οὐδέτερα ἢ ἀμετάβητα αὐτόθ. —
ὑπαρκτικὸν αὐτόθ. — ὁλοενεργητικὸν
251. — κτητικὸν 252. — περιποιη-
τικὸν αὐτόθ. — ῥήματος ἐπιμέσου ἢ
ἀποθετικῷ σύνταξις αὐτόθ. — ῥήμα-
τα μὲ δύο αἵται. 153. — μὲ δο-
τικ. καὶ αἵτιατικ. 255. — μὲ γενι-
κὴν καὶ αἵτιατικ. 256. — λαμβάνον-
τα συστοιχοῦν ἑαυτῶν αἵται. 257. —
ῥήματα κατ' ἐκπομπήν, κατ' εἰσπομ-
πὴν καὶ κατὰ περιποίησιν τινα, ὡς ἔ-
λεγον οἱ περὶ Γαζήν 260. — ῥῆμα
παθητικὸν 261. — μέσον 263.

Ῥηματικά ὀνόματα 186. — σύνταξις
αὐτῶν 214. — εἰς τος καὶ — τος
187. 269.

ριγώμ (σχηματισμὸς τοῦ) 479.

σ ἐφακτικὸν 171. — μεταβάλλει τὴν
ἐννοιαν προστιθέμενον ἐπὶ τέλους 548.
— σ εἰς τὸν παθητικὸν παρακείμενον
— σ προστιθέμενον εἰς μ. 549. σ
εἰς τὴν παραγωγὴν ῥηματικῶν ὀνομά-

των 186. — διπλασιάζεται 169. 518.
— ἀποβάλλεται εἰς παθητικὰς κατα-
λήξεις 111.

— σαι — σο β'. πρόσωπον παθητικ.
105. Σημ.

Σαμπὶ ἀριθμ. σημαῖον 561. Σημ.

Σαπρικὸν μέτρον 537.

σδ ἀντί ζ 167.

— σε (ἐπὶ ῥήμα εἰς) 163.

— σεῖω (ῥήματα εἰς) 189.

— σθα 153.

σθένος (περιφρ. σθένος Ἑκτορος) 241.

— σι, σιν εἰς πόντων ὀνόματα 171.
163. Σημ. β'.

— σι, σιν γ'. πληθυντ. πρόσωπ. 171.
435.

— σις, — σια οὐσιαστικ. ἀφρημένην
187.

— σκον καὶ — σκομην παρατ. 430.
432.

— σκω (ῥήματα εἰς) 131. 453.

σμάω, σμῆν 119.

— σμος, — μος οὐσιαστ. 186. κ. Σημ.

Σολοικισμὸς 383. — Βαρβαρισμὸς 209.

σς, ττ 197. Σημ.

Σπονδεῖος 527.

στάγεις, στίχεις 422. 423.

στάζω, στηρίζω, στίζω 97.

στέργω μὲ δοτ. ἢ μὲ μετοχ. 249.
Σημ. β'.

Στερητικῶν ὀνομάτων σύνταξις 245.

Στιγμὴ τελεία 387. — μέση αὐτόθ.

Στίξιος σημεῖα 387.

Στίχος 527. — καθαρὸς 528. — Δα-

κτυλικὸς 530. — Ἰαμβικὸς 532. —

Τροχαϊκὸς 534. — Χοριαμβικὸς 535.

— Ἀντισπαστικὸς 535. — Ἰωνικὸς

ἀπὸ μείζονος ἢ ἀπὸ ἐλάττωτος 536.

— Πιονικὸς 537. — ἀκατάληκτος,

καταληκτικὸς, βραχυκατάληκτος 528.

— σπονδειακὸς ἢ σπονδειαζών 529.

— ἀκέφαλος, μεσόκλασιος ἢ λαγα-

ρὸς καὶ ὑπόκλιος καὶ κοίλος καὶ σφη-

κοειδὴς 530.

Συγκείμενον εἶδος συντάξεως κατὰ Γα-
ζήν 260. — διαβατικὸν, αἰτιολογικὸν,

ὀργανικὸν, ἑλλειπτικὸν, τελικὸν, εἰ-

δικὸν αὐτόθ. — περιποιητικὸν, ἑλλει-

πτικὸν, ἀπαρεμφρικὸν, προαιστώπω-

τον, ἐπὶ ῥηματικὸν 261.

Συγκεκριμένα ὀνόματα 183.

Συγκριτικῷ ὀνόματος σχηματισμὸς 175.

Συγκοπή ὀνημάτων 15.—ρήμάτων 132.
443.—Συγκοπή ἐν γένει 411.
Συζυγία ῥήματος 28.—τῶν βαρυτόνων Αὐτόθ.—τῶν εἰς εὐ περιπωμένων 36.—τῶν εἰς αὐ 41.—τῶν εἰς οὐ 46.—ἐκ τῶν εἰς αὐ εἰς μι 51.—ἐκ τῶν εἰς εὐ εἰς μι 53.—ἐκ τῶν εἰς οὐ εἰς μι 58.—ἐκ τῶν εἰς οὐ εἰς μι 61.—τῶν εἰς λ, μ, ν, ρ 109.
Συλλαβή 3. 73.
Συλλαβισμὸς 74.
Συμπλοκή 551.
Σύμφωνα· Ζήτη. Ψιλὰ καὶ Δασέα.
Συμφωνία πρώτη 211.—δευτέρα 212.—214.
Συναίρεσις 172. Ζήτη. καὶ Διαίρεσις.—Τίνες Συλλαβαὶ συναιροῦνται 173.
Συναλοιφή 412.
Σύνδεσμος 70.—τίς εἶναι κυρίως 301.—Σύνδεσμος λόγου (τὸ εἶναι) 211.
Σημ.
Συνεζευγμένον ἢ ζεύγμα 554.
Συνεκδοχή 557.
Συνεχεῖς διακοπτικὸν σημεῖον 388.
Σημ.
συνήθης ἢ γενικ. πληθυντικ. 84.
Συνημμένον 276.
Συνηρημένα ὀνόματα 11.
Σύνθεσις ῥημάτων 192.
Σύνθετοι ἀντωνυμίαι 23. 228.—τοῦ γ'. προσώπ. ἀντὶ δ. καὶ θ'. 229.
Σημεῖωσις γ'.
Συνίζησις ἢ συνεκφώνησις 523.
Συντακτικὴ πτῶσις 211.
Σύνταξις αὐτόθ.
Συνωνυμία 553.
Συράκουσαι, συρακῆσιοι 518.
Συστολή 410. 407. (ἔδεξεν ἀντὶ ἔδειξεν) — εἰς τὴν ὑποτακτικὴν 435.—τῆς παραληγοῦσης τοῦ Ἀττικοῦ Παρακείμ. 160.
σρ. ἐγγλιτικοὶ τύποι 201.
σφεῖς ὑποκείμενον ῥήματος 228.
σφέτερος 22. 234.
Σφηκοειδὴς Ζήτη. Μεσόκλαστος καὶ Στίχος.
σφύζω 97 Σημ.
σχῆς 447.
Σχήμα λόγου 551.—σχήματα κατὰ πλεονασμὸν Αὐτόθ.—κατ' ἔλλειψιν 553.—καθ' ὁμοίωσιν 554.—διανοίας 555.—κατὰ γραμματικούς 558.

σχολῆ, σχολῆγε 362.
Σώκρατες 83.
σῶς 91.
τά· Ζήτη. τὸ.
Τακτικά μετὰ τὸ αὐτὸς (πέμπτος αὐτὸς) 238.
τάλλα 362.
τὰν 546.—τὰ πολλὰ 236.
τ' ἄρα, ἄρα 346. 546.
τά τε ἄλλα 362.
ταῦτό, τοῦτο 362.
ταχὺ ἂν 363.
τὲ 361.
τεθνάναι, ὄχι τεθνήκει 449.
τέθριππος 546.
τεῖν, τιν 427.
τεῖνω 44.
Τελικὸν Ζήτη. Συγκείμενον.
τέος, τοῦ 430.
—τεος (εἰς) ῥηματικά 173. 269.
τεὸς, ἂ, ὄν 428.
τεοῦς, κατὰ Βούτμανον, τέους 427.
τέρας 85.
τέτλαμεν 449.
τέτροφα 101. Σημ. δ.
τεῦς 427.
τῆνος 429.
τηνεῖ 493.
—τηρ-της-τωρ ῥηματικά 187.
—τήριον-τρον αὐτόθ.
τί 363.—τί μήν; 339.—τί οὐκ μετὰ ἄοριστον 223.—τί χρῶμαι αὐτῷ; 347. Σημ.—τί παθών; τί μαθών; 363.
τίκτειν 273. Σημ. δ.
Τιμητικὰ ῥήματα (τιμῶ, σέβω κτλ.) μετὰ αἰτιατικ. 248.
τίς (ἄοριστ.) 229.—τῶν τις ἱερέων ἀντὶ τοῦ τῶν ἱερέων τις Αὐτόθ.
τίς, τί (ἔρωτημ.) δὲν ἐπιδέχονται βαρεῖαν 166.—φέρονται πρὸς ἴδιον ῥήμα 231.—ὁ τίς; τὸν τίνα;—τίς ἀντὶ οὐδεὶς 230. Σημ.—ἰδιαιτέρα αὐτοῦ σύνταξις 372.
Τιμῆσις 322. Σημ. δ. 413.
τὸ, τὰ 223. Σημ. δ.—ἐπιῤῥηματικῶς (τὰν, τὸ ἀπὸ τοῦδε κτλ.) 221.
Σημ. 236. Σημ. γ'.—τὸ ἢ τὰ μετὰ γενικ. 235. Σημ.—τὸδε καὶ τότε 364.—τὸ δὲ μέγιστον 382.—τὸ ἐμὸν ἀντὶ ἐγὼ 325.—τὸ μὴ, τὸ μὴ οὐ 364.—τὸ λεγόμενον, τὸ τοῦ ποιητοῦ 358. Σημ. θ'.—μετ' ἀπα-

ρεμφ. 284. Σημ. α.—τὰ καὶ τὰ, τὸ καὶ τὸ 225. Σημ. δ'.
τὰ (κράσις τοῦ) 546.—τοί, τοῖνον κτλ. 256.
τοιᾶδε καὶ τοιαῦτα (διάφορος αὐτῶν χρησις) 234.
τοῖσδεσσι 429.
τόνος 165.—τόνος εἰς τὰ ῥήματα 117.—εἰς πᾶσαν λέξιν 199.—ἐγκλίνεται 201. Ζήτ. καὶ Ἀναστροφὴ τόνου.
Τοπικῶν ἐπιρρήματων κατάληξις σι, σιν 163. Σημ. β'.—φι, φῖν 418.
τοσσῆνον 493.
τοῦναντίον 258. Σημ. β'.—εἰς τὴν κρᾶσιν 546. Σημ. β'.
τοῦνεκ 345.
τοῦλοιποῦ 365.
τοῦτο (εἰς) ἀναιδείας· τοῦτο καιροῦ 218. Σημ. α'.—τοῦτο μὲν, τοῦτο δὲ 348.
τουτῶθεν 494.
Τραγικὸν ποίημα 526.
τρωῦμα, τρωῦμα 408.
τρέφω τινα τι (θρέψας τὸν υἱὸν βασιλέα) 344.
Τρίβραχυς 527.
τρίηρης γενικ. πληθυντ. 85.
Τρίμαχος 527.
Τρόποι λέξεως ἢ λόγου 556.
Τροχίος 527.
ττ Ζήτ. σσ.
τυγχάνω μετὰ γενικ. 293.
Τύποι ἀρχαῖοι σύντομοι ἀναπληρωθέντες ἔπειτα (κρῖ, δῶ) 420.
τύπτω 28.—παράδειγμα βαρυτόνου ῥήματος 92.
τυπῶ 99.
τυχὼν 297.
υ εἰς τὴν αὐτῆσιν τῶν ῥημάτων 94.
υ ἀντὶ εὐ εἰς παθητ. παρακ. 107.
υι διφθογγῆς 3.
υῖς (περιφρ. υῖς Ἀχαιῶν) 241.
—υμι (ὑποτακτ. καὶ εὐκτ. τοῦ) 66.
—υορ (ποσότης τῆς παραλ. τοῦ) 511.
—υω (εἰς ῥήματα 111). —ποσότης 512.
ὕπαλ 485.
Ἵπαρτικὸν ῥῆμα 250.
Ἵπερβατὸν 573.
Ἵπεροθετικοῦ ὀνόματος σχηματισμὸς 175.
Ἵπερσυντακτὸς 271.—ὑπερσυντ. Ἰων. ἐνεργ. εἰς εα 432.—γ'. πληθ. παθ.

401.—ὑπερσ. παθ. ἔχει τὸν αὐτὸν τύπον μὲ τὸν β'. μέσον κατὰ συγκοπὴν ἀορίστ. 444.—ὑπερσ. μὲ σημασι. παρατ. 139.
ὑπὸ μὲ συγκοπ. 411.—εἰς παθ. ῥήματα 261.—ὑπο ἀντὶ ὕπεστι 164.
Ἵποδιαστολὴ 174.
Ἵποθετικὴ σύνταξις 279.
Ἵποκείμενον λόγου 211.
Ἵποκοριστικὸν ὄνομα 180.
Ἵπόκειλος Ζήτ. Μεσόκλαστος καὶ Στίχος.
Ἵποστιγμὴ 387.
Ἵποτακτικὴ ἐγκλισις 276.—ὑποτακτ. εἰς σχῆμα ὀρίστ. 435.—ὑποτακτ. εἰς —ωμι 135.—ὑποτακτ. ἀόρ. παθ. Αὐτέθ. —ὑποτακτ. παθ. παρακείμεν. 118.—ὑποτακτ. ἐνεργ. παρακείμεν. περιφραστικῶς 274. Σημ. δ'. —ὑποτακτ. ἀόριστ. α. ἐνεργ. 277. 280.—ὑποτακτ. ἀόρ. ἀντὶ μέλ. εἰς τὸν Ὅμηρον 282.—ὑποτακτ. μὲ τὸ μὴ 307.—ὑποτακτ. εἰς ἀμυβόλους ἐρωτήσεις 282. Σημ. δ'. —ὑποτακτ. καὶ εὐκτ. ἀντ' ἀλλήλων εἰς τὸν Ὅμηρον 282. Σημ. ζ'.
Ἵπουργίας σημαντικὰ ῥήματα (ὑπουργῶ κτλ.) μὲ δοτικ. 249.
—υορ (υ) ἐπίθετα 514.
Ἵφέν 174.
—υω (ῥημάτων εἰς) ποσότης 513.
φάναι ἔχει δύνανμιν ἀορίστ. (ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν) 548.
φανερὸς εἶμι 371.
φέρς (παρακελ.) 346.
Φερεκράτειον 533.
φέρτε 383.
φέρτερος, φέρτατος, φέριστος 178. Σημ. α.
φερτὸς 483.
φέρων 365.
φημί 67.—σημασίαι τῶν χρόνων τοῦ φημί 548.
φθάνειν 365.
—φι, φῖν—418.
φοίνιξ 82.
φρὲς 444.
φρίτω 96.
φροίμιον 495.
Φροντιστικὰ ῥήματα κ. τοῦναντίον. (φροντίζω, ἀμελῶ κτλ.) μὲ γενικ. 250.
φροῦδος 64. 367. 495. 446.
Φωκίηεντα 3.—Μακροῖα, Βραχίεια κ'

- δίχρονα 72. Ζήτ. κ. Μεταβολή φω-
 νηέντων.
 χ τρέπεται εἰς κ. ἐπὶ τοῦ ἀναδιπλασια-
 σμοῦ τοῦ παρακ. 100.
 χ πρὸ μ 105.
 χαίρειν μὲ μετοχὴν 293.
 χαρακτήρ ῥήματος 95.—μέλλοντος 97.
 χάριν 301. Σημ. β'.
 Χασμωδία 173.—συγχωρεῖται ἀπὸ τὸν
 Ὅμηρον 414.—μετὰ τὸ τί, ὅτι κτλ.
 523.
 Χειλέων γράμματα 73. 166. — μετα-
 βάλλοντας εἰς μ. 170.
 χελιδὼν 423.
 χερσίων, χερῶν 423.
 Χιαστὸν 558.
 Χορεῖος 527. Σημ.
 Χορίαμβος 527.
 χρεῶν, ἄκλιτον 423.
 χρέως γενικ. τοῦ χρέος αὐτέθ.
 χρῆμα (περιφρ. σὺς χρῆμα) 241.
 χρῆσθαι τινί τι (τί χρῶμαι αὐτῷ;) 258.
 χρήστης, γεν. πληθ. 76.
 Χρόνος ἡ ποσότης συλλαβῆς 197.
 Χρόνος ῥήματος 27.—χρόνων σχηματι-
 σμὸς 92. — ἀρκτικοὶ 92. — ἱστορικοὶ
 270.—χρόνων σημασίαι καὶ χρήσεις 270.
 χωρὶς 367.
 ψ καὶ ξ ἐκ τίνων γραμμάτων σύγκεινται
 72.
 ψε 428.
 Ψιλὴ Ζήτ. γράμματα.
 Ψιλὴ (νοητ. προσωδία) 496. Σημ.
 ψιλούμενα 195.
 ψάω, ψᾶν 119.
 ψύχω (σχηματισμὸς τοῦ) 108.
 ω εἰς τὸν τόνισ μὲν τῶν Ἀττικῶν ὄν-
 των ἐπέχει τὸ ὅπον βραχέος 200. μα-
 ω Ἰων. καὶ Ἀττικῶς, ἀντὶ ο 407. —ἀν-
 τί ο καὶ ου Δωρ. καὶ Αἰολικῶς 444.
 ω συναιρεῖται: ἐκ τοῦ σ η καὶ σα 422.
 ω εἰς τὰς συνθέσεις 191.
 ω παραληκτικὸν τῶν πτώσεων
 κλίτων ὄν: ῥμάτων 79. πεμπτο-
 — ω ἀντὶ ὡς (ἐπὶ ῥῆμα καταλήξεως)
 343.
 —ω, —ων, —ωρ, —ως ὄν: ῥματα 18. 19.
 ὦ καὶ ὦ 70. — ὦ μέλε 7 ἡτ. μέλε. — ὦ
 τάν Ζήτ. τάν.
 ὄλλοι 5 45.
 —ων (εἰς) ὀνομάτων ἡλίσεις 79. 80.
 ὠναξ 1 74.
 ὦν τινος (τόνος τοῦ) 202. Σημ. β'.
 — ὦο κατάληξις γεν. τεταρτοκλίτου
 416.
 —ως, —ῶς (εἰς) ἐπὶ ῥῆματα 161.
 —ῶς (εἰς) ὀνόματα 9.
 ὠς, ὡς 347. 544. ὡς πρόθεσις 301.—
 ὡς ἐπὶ ῥῆμα μὲ τὰς ἀπαλύτους πτώσεις
 2 97. Σημ. δ'. — ὡς ἀναφορικὸν ἐπὶ ῥῆ-
 μα 346.—ὡς ἐνι, ὡς ἔπος εἰπεῖν 367.
 — ὥσπερ 297. Σημ. δ'. 344.— ὥστε
 347.—ὥςτις καὶ ἄλλος 367.
 ὤτε 493.
 ὠυ (δίφθογγος) 409.
 ὠυτὸς αὐτέθ.
 ὠφελεῖν μὲ αἰτιατ. 248.
 ὠφελον 162. 367.

Ἐν Βιέννῃ 1833. Ἰουλίου 25.

Τ Ε Λ Ο Σ.

Ἀναπλήρωσις τοῦ Καταλόγου τῶν ποιη- τικῶν ῥημάτων.

Ἔδω (Ζήτ. Ἑσθίω σελ. 154). ἡ Ἀρχαῖος μ. ἦτο ἐδέσω (§. 158. εἰ). Τὸ ἐτράπη εἰς ο (§. 118. β') ἐπὶ τῶν Ὀμηρικῶν τύπων παθ. Παρακ. ἐδήδομαι, ἐδήδοται. Ὁ Ὅμηρος ἔχει καὶ ἔδηδα, καὶ ἐνεστ. ἀπαρέμφ. ἔδμεναι (§. 602. β') ἀντὶ ἔδειν, ἐδέμεναι.

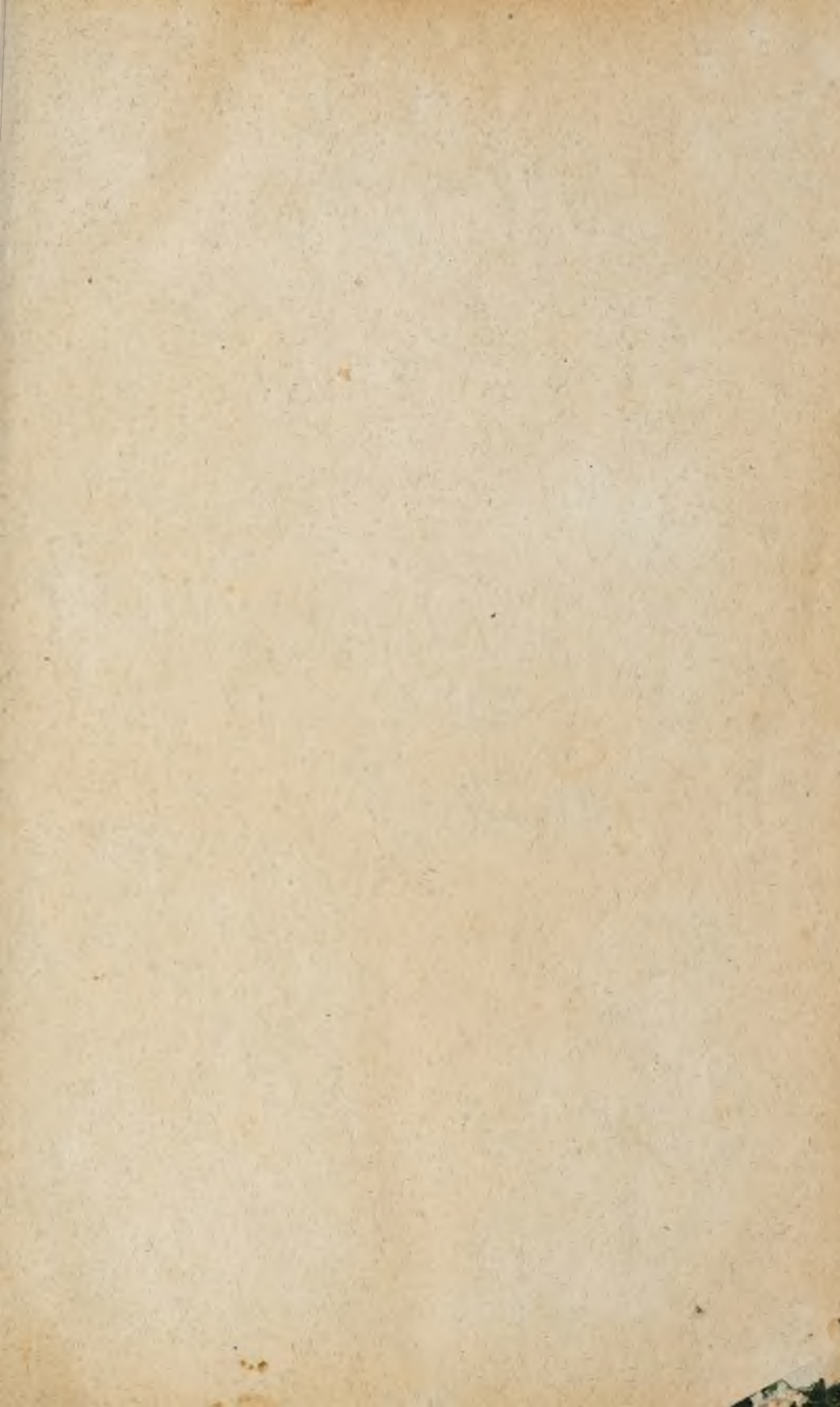
Ἰστημι (Ζήτ. σελ. 131). Τῶν ἐποποιῶν τύποι Μετοχ. Παρακ. ἀπαντῶνται ἐσταῶς, ἐσταότος (Ὅμηρ. συχν.) ἐστηῶς (Ἡσιόδ. Θεογ. 519), ἐστηῶτος, ἐστηῦῖα (Ἀπολλών.), καὶ Ἰων. ἐστεῶς, ὦτος, εῶτα· καὶ ἐστέασι, καὶ ἐστέατε (Πρβ. §. 609. γ').—Ἡ οὐδετ· μετοχ. ἐσῶς εὐρίσκεται εἰς ἄριστα καὶ ἀρχαιότατα χειρογράφα γραμμένη ἐσῶς. Ὁ Βούτμανος (μεγάλ. Γραμμ. Τόμ. Β'. σελ. 159) νομίζει ὅτι ἡ Ἀττικὴ γλῶσσα ἔδωκεν εἰς τὴν μετοχ. ταύτην τὸν φαινόμενον ἀνάλογον τύπον. Ἀλλ' ἡ κλίσις καὶ ταύτης εἶναι ἐσῶτος κτλ.

Κήδω (κάμνω τινὰ ἐμφροντιν, τὸν στενοχωρῶ, τὸν βλάπτω). Παρακ. β'. κέκηδα ταυτ. τοῦ κήδομαι (σελ. 124) μέλ. κεκαδήσομαι (Ἰλ. θ. 353) μὲ βραχὺ α. Προστ. Μέσ. ἀόρ. κήδεσαι ἀντὶ—ησαι.

Κτίμενος μετοχ. Ἀόρ. Μέσ. β'. (§. 604.) ἐκ τοῦ ΚΤΙΩ, ταυτόσημον τοῦ κτίζω. Εἰς τὸν Ὅμηρον εὐρίσκεται μόνον τὸ σύνθετον εὐκτίμενος.

Κορέννυμι (σελ. 150). μέλ. Ἰων. κορέω, κορέεις.—Σημείωσαι, ὅτι ὁ Ὅμηρ. τύπος μετοχ. παρακ. κεκορηῶς ἔχει παθητ. σημασίαν.

ВІСЛЮЧКИ
ГЗ

